

KISA
AÇIKLAMALI
KUR'ÂN-I
KERİM
MEÂLİ

Bismillahirrahmanirrahim

KISA AÇIKLAMALI

KUR'AN-I KERİM MEALİ

Mahmut Kısa

SÛRELER

[1. FÂTIHA SÛRESİ](#)

[2. BAKARA SÛRESİ](#)

[3. ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ](#)

[4. NİSÂ SÛRESİ](#)

[5. MÂİDE SÛRESİ](#)

[6. ENÂM SÛRESİ](#)

[7. A'RÂF SÛRESİ](#)

[8. ENFÂL SÛRESİ](#)

[9. TEVBE SÛRESİ](#)

[10. YUNUS SÛRESİ](#)

[11. HUD SÛRESİ](#)

[12. YÛSUF SÛRESİ](#)

[13. RA'D SÛRESİ](#)

[14. İBRAHİM SÛRESİ](#)

[15. HİCR SÛRESİ](#)

[16. NAHL SÛRESİ](#)

[17. İSRA SÛRESİ](#)

[18. KEHF SÛRESİ](#)

[19. MERYEM SÛRESİ](#)

[20. TÂHÂ SÛRESİ](#)

[21. ENBİYÂ SÛRESİ](#)

[22. HAC SÛRESİ](#)

[23. MÜMİNÛN SÛRESİ](#)

[24. NUR SÛRESİ](#)

[25. FURKÂN SÛRESİ](#)

[26. ŞUARÂ SÛRESİ](#)

[27. NEML SÛRESİ](#)

[28. KASAS SÛRESİ](#)

[29. ANKEBÛT SÛRESİ](#)

[30. RÛM SÛRESİ](#)

[31. LOKMAN SÛRESİ](#)

[32. SECDE SÛRESİ](#)

[33. AHZÂB SÛRESİ](#)

[34. SEBE SÛRESİ](#)

[35. FÂTİR SÛRESİ](#)

[36. YÂSİN SÛRESİ](#)

[37. SÂFFÂT SÛRESİ](#)

[38. SÂD SÛRESİ](#)

[39. ZÜMER SÛRESİ](#)

[40. MÜMİN-ĞAFİR SÛRESİ](#)

[41. FUSSİLET SÛRESİ](#)

[42. ŞÛRÂ SÛRESİ](#)

[43. ZUHRUF SÛRESİ](#)

[44. DUHÂN SÛRESİ](#)

[45. CÂSİYE SÛRESİ](#)

[46. AHKÂF SÛRESİ](#)

[47. MUHAMMED SÛRESİ](#)

[48. FETİH SÛRESİ](#)

[49. HUCURÂT SÛRESİ](#)

[50. KÂF SÛRESİ](#)

[51. ZÂRİYÂT SÛRESİ](#)

[52. TÛR SÛRESİ](#)

[53. NECM SÛRESİ](#)

[54. KAMER SÛRESİ](#)

[55. RAHMÂN SÛRESİ](#)

[56. VÂKİA SÛRESİ](#)

[57. HADİD SÛRESİ](#)

[58. MÜCÂDELE SÛRESİ](#)

[59. HAŞR SÛRESİ](#)

[60. MÜMTEHİNE SÛRESİ](#)

[61. SAFF SÛRESİ](#)

[62. CUMA SÛRESİ](#)

[63. MÜNÂFİKÛN SÛRESİ](#)

[64. TEĞÂBÛN SÛRESİ](#)

[65. TALÂK SÛRESİ](#)

[66. TAHRÎM SÛRESİ](#)

[67. MÜLK SÛRESİ](#)

[68. KALEM SÛRESİ](#)

[69. HÂKKA SÛRESİ](#)

[70. MEÂRİC SÛRESİ](#)

[71. NÛH SÛRESİ](#)

[72. CİN SÛRESİ 645](#)

[73. MÜZZEMMİL SÛRESİ](#)

[74. MÜDDESSİR SÛRESİ](#)

[75. KİYÂMET SÛRESİ](#)

[76. İNSAN SÛRESİ](#)

[77. MÜRSELÂT SÛRESİ](#)

[78. NEBE' SÛRESİ](#)

[79. NÂZİÂT SÛRESİ](#)

[80. ABESE SÛRESİ](#)

[81. TEKVİR SÛRESİ](#)

[82. İNFİTAR SÛRESİ](#)

[83. MUTAFFİFİN SÛRESİ](#)

[84. İNŞİKÂK SÛRESİ](#)

[85. BURÛC SÛRESİ](#)

[86. TÂRIK SÛRESİ](#)

[87. A'LÂ SÛRESİ](#)

[88. ĞÂŞİYE SÛRESİ](#)

[89. FECR SÛRESİ](#)

[90. BELED SÛRESİ](#)

[91. ŞEMS SÛRESİ](#)

[92. LEYL SÛRESİ](#)

[93. DUHÂ SÛRESİ](#)

[94. İNŞİRÂH SÛRESİ](#)

[95. TÎN SÛRESİ](#)

[96. ALAK SÛRESİ](#)

[97. KADR SÛRESİ](#)

[98. BEYYİNE SÛRESİ](#)

[99. ZİLZÂL SÛRESİ](#)

[100. ÂDIYÂT SÛRESİ](#)

[101. KÂRİÂ SÛRESİ](#)

[102. TEKÂSÜR SÛRESİ](#)

[103. ASR SÛRESİ](#)

[104. HÜMEZE SÛRESİ](#)

[105. FÎL SÛRESİ](#)

[106. KUREYŞ SÛRESİ](#)

[107. MÂÛN SÛRESİ](#)

[108. KEVSER SÛRESİ](#)

[109. KÂFİRÛN SÛRESİ](#)

[110. NASR SÛRESİ](#)

[111. MESED SÛRESİ](#)

[112. İHLÂS SÛRESİ](#)

[113. FELAK SÛRESİ](#)

[114. NÂS SÛRESİ](#)

I. FÂTİHA SÛRESİ

Fâtiha; başlangıç demektir. Bir bitki tohumu nasıl o bitkinin dallarını, yapraklarını, meyvelerini ve diğer özelliklerini özünde barındıran bir çekirdek programı ise, Fâtiha da Kur'an'ın çekirdeği, özü ve özetidir. Peygamberliğin ilk yıllarında indirilmiştir. Bütün olarak gönderilen ilk sûre olup, yedi ayetten oluşmaktadır.

Fâtiha, Yüce Yaratıcı huzurunda kulun, en içten şükran ve minnettârlık duygularıyla O'na yönelişi, O'nun sınırsız merhameti, adâleti, kudreti, cömertliği, yüceliği önünde saygıyla boyun eğiştir.

Fâtiha, Allah ile kulu arasında ezeli ve ebedi, şerefli bir kulluk antlaşmasıdır.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imizin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Hamd, âlemlerin Rabb'i Allah'a aittir. Her türlü övgüye, teşekkürle lâyık olan sadece O'dur. Gerçek anlamda övülmek O'nun hakkıdır ve yalnızca O'na yar aşır. Çünkü kâinatı yoktan var eden, tüm canlıları besleyen, terbiye eden, yöneten ve yönlendiren gerçek efendiniz, sahibiniz, yöneticiniz O'dur. Her varlığı kendi yaratılışındaki hikmete uygun niteliklerle donatan, onları dâimâ iyiye ve güzele doğru yönlendirerek her şeye hedefini ve yolunu gösteren; kulağa duymayı, göze görmeyi, güneşe ışık vermeyi, kelebeğe uçmayı, çiçeğe açmayı, ağaca meyve vermeyi öğreten O'dur. O hâlde, bütün iyiliklerin, güzeliklerin kaynağı olan Rabb'inizi tüm kalbinizle överek yüceltmeli, en derin saygı ve şükran duygularıyla O'nun hükümlerine boyun eğmeli ve yalnızca O'na kul olmalısınız.

2. O, Rahmândır; çok şefkatli, çok merhametlidir. Sizi sizden çok sever, size sizden daha yakındır. O'nun sonsuz rahmet ve şefkati, bu dünyada mümin-kâfir ayrımı yapmaksızın tüm varlıkları kuşatmıştır. O, **Rahîmdir.** Rahmetini tamamlamak üzere bu Kitabı göndermiş ve onun ışığında yürüyen bahtiyârlara, âhîret hayatında sonsuz mutluluk ve kurtuluş müjdesini vermiştir.

Fakat O, çok şefkatli, çok merhametli olmakla birlikte, hikmetli ve adâletlidir de:

3. Din Gününün Mâlikidir. Gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan Yargı Günü'nün hâkimidir. O Gün tüm insanlar yapıp ettiklerinden hesaba çekilecek ve böylece, hiçbir iyilik mükâfatsız, hiçbir kötülük cezasız kalmayacaktır. O Gün, size dünyada emânet olarak verilmiş olan gücünüz, irâdeniz ve tercih hakkınız elinizden alınacak ve ilâhî hükümlerle tüm dehşet ve ihtişamıyla tecellî edecek. Sesler kesilecek, başlar öne eğilecek ve Mutlak Hâkim, en âdil hükmü verecek: İyiler cennete, kötüler cehenneme!

O hâlde, ey Rabb'imiz! Tüm içtenliğimizle Sana söz veriyoruz:

4. Sadece Sana kulluk ederiz; yalnızca Sana ibâdet eder, bütün emirlerine kayı tsız şartsız itaat ederiz. İyiyi-kötüyü, güzeli-çirkini, doğruyu-eğriyi belirlemede, kendimize yalnızca ilâhî ölçüleri rehber ediniriz. Senden başka hay atımıza yön verecek, kurallar koyacak otorite kabul etmeyiz. Senin buyruklarına aykırı hükümler veren hiçbir güce —kim olursa olsun— asla boyun eğmeyiz **ve ancak Senden yardım dileriz.** Her türlü iyiliğin, güzelliğin Senin elinde olduğunu bilir, Senin iznin ve onayın olmadıkça hiçbir dileğin gerçekleşmeyeceğine yürekten inanırız. Dertlerimize devâyı, hastalıklarımıza şifâyı, sıkıntılarımıza çareyi ancak Sende arar; gerekli tedbirleri almakla birlikte, Senden başka hiç kimseden, hiçbir varlıktan medet ummayız. Sadece Sana yalvarır, yalnızca Senin kudret ve merhametine sığınırız.

5. Ey Rabb’imiz! Bizi, insanın doğal yapısıyla; duyguları, eğilimleri ve ihtiyaçlarıyla birebir örtüşen, varlık kanunlarıyla tam bir uyum ve âhenk içinde olan o **dosdoğru yola,** insanlığı hem dünyada, hem de âhirette mutluluğa ulaştıracak o apaydınlık yola, yani İslâm yoluna **ilet.**

6. Nîmet verdiğin kimselerin, insanlık tarihi boyunca, tevhid sancağını elden ele taşıyan Peygamberlerin ve onların izinden yürüyen âlimlerin, şehitlerin, salihlerin **yoluna...**

7. Gazâba uğramışların, yani —Yahudiler örneğinde olduğu gibi— hakîkati pekâlâ bildikleri hâlde, dünyaya ve dünya nîmetlerine aşırı bağılılıkları yüzünden ilâhî irâdeye başkaldıran; servet, güç, makâm, şöhret gibi değerleri hay atın biricik ölçüsü hâline getirerek arzu ve heveslerini ilâhlaştıran, bu yüzden dünyada ve âhirette Senin gazâbını hak eden azgınlığın yoluna değil yâ Rabbi ve **sapmışların,** yani —Hıristiyanlar örneğinde olduğu gibi— bidat ve hurâfeleri ‘iyi niyetlerle’ Allah’ın dinine ekleyerek hak dinden sapan, âhireti kaza nma adına dünyayı ve dünya nîmetlerini inkâr eden; okuma, öğrenme ve düşünme yeteneklerini kendi elleriyle körelterek, cehâlet ve bağınazlık zindanlarında bocalamayı “Allah’a yaklaşmak” zanneden o şaşkınlığın yoluna **değil...**

Allah’ın Elçisi (s) bu sûrenin sonunda “Âmîn!” yani “Duâmızı kabul eyle, yâ Rab!” derdi.

2. BAKARA SÛRESİ

Adını, 67-71. ayetlerde anlatılan, bir ineğin kurban edilişiyile ilgili ilginç ve ibret verici bir kıssadan almıştır. Peygamberin (s) Medîne'ye hicretinden sonra indirilmeye başlamıştır. Ancak 281. ayet, Peygamb ere gönderilen en son vahiydir. Ağırıklı olarak, Medîne'de oluşan yeni İslâm toplumunun karşılaştığı sorunları çözecek hukûkî düzenlemelere yer veren sûre, 286 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'im in adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve ya lınızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm. Ey hidâyet isteyenler, mutlak hakîkate ulaşmayı arzu edenler! İşte buyurun, size hidâyetin kaynağı: Kur'an-ı Kerim! Siz insanların dilini ve harflerini kullanan, son derece açık ve anlaşılır bir kitap! Elif, Ba, Lâm, Mîm gibi, sizin pek iyi tanıdığınız ve kullandığınız şu harflere bir bakın; ilâhî kudret, bu sır adan harfleri nasıl da mükemmel bir uyumla yan yana dizerek, olağanüstü güzelliği karşısında insanların ister istemez secdeye kapandığı, bir tek sûresinin dahî benzerini yapmakta beşeriyetin acze düştüğü eşsiz bir kitap ortaya koydu:

2. İşte şu kitap, toplumun ve bireyin temel hayat prensiplerini çizen bu ilâhî yazgı var ya, **kendisinde hiç şüphe yoktur,** insan aklını şüphey e düşürebilecek hiçbir çelişki, eğrilik, tutarsızlık yoktur onda. Öyleyse, gönlünü aç ve onu içtenlikle oku; okudukça görece ksin ki, bu sözler yüce Yaraticıdan gelen hak îkatin ta kendisidir. Fakat bu kitap, köt ülüğü, çirkinliği tercih eden kimseler için değil; her türlü fenâlıktan titizlikle sakınan, doğru uya ve güzelliğe ulaşmayı arzu eden o **takvâ sahipleri için** bir kılavuz, bir yol gösterici, bir **hidâyettir**. Şu hâlde, tüm insanl ığa doğru yolu gösteren bu kitap, ancak takvâ sahiplerini hedefe ulaştıracaktır. Peki, kimdir bu takvâ sahipleri?

3. Onlar, Allah, cennet, cehe nnem, melek, kıyâmet, âhiret gibi duyu organl arıyla algılanamayan; ancak ilâhî vahiy sayesinde kavranabilecek gerçeklikler âlemi olan **gayba inanırlar**, hakîkatin sadece gözle görülenlerden ibaret olmadığını bilir, mutlak Hâkim olan Yaraticıyı imanları sayesinde hissedebilir, kavrayabilirler. Ayrıca, Müslümanlığın vazg eçilmez şartı olan **namazı** gereken dikkat ve özeni göstererek, dosdoğru ve aksatmadan **kılar**, Yaraticıyla ar alarındaki gönül ve kulluk bağını —günde en az beş kere huzurunda durarak— sürekli canlı tutarlar **ve kendilerine verdiğimiz rızıktan**, yani o güzel nîmetlerden bir kısmını toplum yararına fedâkârca paylaşarak, Allah için yoksullara **harcarlar**.

4. Yine onlar, o takvâ sahipleri, **hem sana gönderilen** bu son ilâhî vahye, **hem de senden önceki elçilere gönderilen** Tevrat, Zebur, İncil gibi kitaplara ve diğer bütün ilâhî vahiy lere —sonradan eklenmiş, değiştirilmiş kısımları hariç— **inanırlar**. Bütün Peygamberlerin ve ilâhî kitapların aynı inanç ve ahlâk ilkelerini getirdiğini, hepsinin aynı kaynaktan geldiğini bilirler.

Âhiretin varlığına da tüm kalpleriyle iman ederler. Dünya hayatının geçici olduğuna, Allah'ın şaşmaz adâleti gereğince tüm insanları yeniden dirilterek iyilikleri ödüllendirip, kötülükleri cezalandıracağına içtenlikle inanır ve bu inanca uygun davranışlar gösterirler.

5. İşte, Rablerinin gösterdiği dosdoğru yolda yürüyenler onlardır, dünya ve âhirette kurtuluşa erecek olanlar da, yine onlardır.

6. Allah'tan gelen bu mesajı örtbas ederek, hakîkati bile bile inkâr edenlere gelince, sen onları uyarsan da uyarmasan da onlar için birdir, inanmazlar. Çünkü kibir, ihtirâs, bencillik, inatçılık gibi psikolojik saplantılar, kendileriyle hakikat arasında aşılmaz bir engel olmuştur.

7. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir. Gözlerinin üzerinde de, hakkı görmelerine engel mânevî bir perde bulunmaktadır. Allah'ın koyduğu yasalar gereğince, bilerek ve isteyerek inkârı tercih ettikleri için, doğuştan sahip oldukları 'hakîkati keşfetme' yetenekleri zamanla körelmiş ve işlevini göremez hâle gelmiştir. **İşte onlar için,** dünyada da, âhirette de **büyük bir azap vardır.** Kur'an'ın rehberliğinden yüz çeviren toplumlar, dünyada ahlâkî çöküntüler, ruhsal bunalımlar, toplumsal çalkantılar gibi felâketlerle karşılaşacak ve nihâyet âhirette, ebedî azâba mahkûm edilecektir.

Ama insanlar Kur'an-ı Kerim karşısında her zaman ya müttaki Müslüman veya açık ve net kâfir durumunda değiller:

8. İnsanlar arasında öyle kimseler de var ki, gerçekte inanmadıkları hâlde, **“Biz de Allah'a ve âhîret gününe inanıyoruz!”** derler.

9. Böylece, Allah'ı ve inananları güya kandırmaya çalışırlar. Oysa yalnızca kendilerini kandırırlar, fakat farkında değiller.

10. Çünkü kalplerinde, kibir, inat, nankörlük, bencillik, ahlâksızlık gibi sebeplerle meydana gelen ve onları gerçek imana ulaşmaktan alıkoyan mânevî bir **hastalık vardır. Allah da** kötü niyetlerinden dolayı, **hastalıklarını iyice artırmıştır.** Doğru bir inanç ve güzel davranışlarla tedavi etmedikleri bu hastalık, ilâhî yasalara göre zamanla müzminleşerek onları fecî âkıbetle yüz yüze getirir: **Sürekli yalan söyledikleri için, onlara can yakıcı bir azap var!**

İkiyüzlüleri, şu özelliklerinden tanıyabilirsiniz:

11. Onlara “Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın, bireysel ve toplumsal hayatınızı menfaat ve kazanç ölçülerine göre değil, Kur'an'ın belirlediği adâlet, doğruluk ve erdemlilik esaslarına göre düzenleyin!” **denildiği zaman,** —ellerindeki değer ölçüleri, kriterler bozuk olduğundan— **“Hayır, biz ancak düzeltici, ıslah edici kimseleriz,** iyilikten ve güzellikten başka bir amacımız yoktur!” **derler.**

12. İyi bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridir fakat bunun farkında değiller. Çünkü ilâhî vahyin yol göstericiliğinden yüz çeviren bir toplumda, iyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-

çirkin, faydalı-zararlı gibi ölçülerin, insânî ve ahlâkî değer yargılarının yozlaşması kaçınılmazdır.

13. Yine onlara,“ Gelin şu ikiyüzlülükten vazgeçin ve diğer mümin insanların inandığı gibi siz de hak dine yürekten iman edin! Bırakın artık şu kibir ve inâdı da, vahyin sesine kulak vererek Hakk’ın emrine teslim olun!” denildiği zaman, “Ne yani, şu akılsızların inandığı gibi mi inanalım? Sınırsız zevk ve eğlence içinde hayatı doyasıya yaşamak varken; doğruluk, erdemlilik, fedâkârlık gibi safsatala rla ne diye keyfimizi bozalım? Hem o dar kafalı, yobaz insanlarla aynı inancı paylaşmak bizim gibi üstün kişiliklere yakışır mı?” derler.

İyi bilin ki, onlar gerçekten akılsızların ta kendileridir; ne var ki, bunun bilincinde değiller.

14. İnananlarla karşılaştıkları zaman,“Biz de inanıyoruz!” derler. Fakat onları perde arkasından yöneten şeytanlarıyla, yani kendilerini yönlendiren liderleriyle, akıl hocalarıyla baş başa kalınca da, “Aslında biz sizin yanınızdayız, bakmayın Müslümanlıktan dem vurduğumuza; böyle yapmakla, onlarla sadece alay ediyoruz!” derler.

15. Oysa asıl, Allah, onlarla alay etmekte, hak ve hakikat karşısında takındıkları bu küstahça tavırlarından dolayı, yüreklerindeki son iman kalıntılarını da yok ederek onları azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakmaktadır.

16. İşte bunlar, dosdoğru cennete ulaştıran doğru yolu terk ederek, cehenneme giden yolu, sapıklığı tercih eden kimselerdir. Fakat bu değiş tokuştan dünyevî bir kazanç elde edemedikleri gibi, hidâyete ermekten de mahrum kalmışlardır.

Kur’an ışığından yüz çeviren bu münâfıkların durumunu, bakın şu misal ne güzel anlatıyor:

17. Onların durumu, ateş yakıp etrafı güzelce aydınlatmaya çalışan bir adamın çevresinde toplanıp, ateşin aydınlığı ndan istifade eden insanların hâline benzer. Bu örnekte ateş yakan kişi Hz. Muhammed; yaktığı ateş de, güneş gibi parlak mesajıyla inkâr ve cehâlet karanlıklarını yok eden Kur’an’dır: **Ateş** alev alev yanıp **etrafını aydınlatmaya başlayınca**, adâlet ve doğruluk ilkelerine dayalı İslâm sistemi topluma egemen olmaya başlar. Bu durum, adâlete susamış mazlum halkı sevince boğarken, karanlık ortamda her türlü zulüm ve haksızlığı yapmaya alışmış olan zâlimleri çileden çıkarır. Herkes gibi ışığı gören ve ba şlangıçta iman etme imkânına sahip olan bu insanlar; kibir, ihtirâs, kıskançlık, çıkarıcılık gibi sebeplerle ilâhî mesaja karşı düşmanca tavır takınırlar. Kan ve gözyaşıyla beslenen kölelik düzene nlerinin sarsılmaya başladığını görünce de, ışığa karşı amansız bir savaş başlatırlar. Bunun üzer ine, Allah’ın insan için varetmediği yaratılış kanunları devreye girer: **Allah**, bu nankörlerin **gözlerinin nurunu** ve hakîkati görme yeteneklerini ellerinden geri **alarak, onları karanlıklar içinde bırakır** ve böylece, ışık kaynağının yanı başında, ko pkoyu inkâr karanlığına gömülürler. Öyle ki, **artık** en apaçık delilleri, en açık mucizeleri bile **görmezler.**

18. Çünkü onlar, mânevî bakı md a n sağ ırd ırlar, gerçeği işitmeye tahammülleri yoktur,

dilsizdirler, gerçeği, doğruyu itiraf etmekten çekinirler, **kördürler**, apaçık hakîkati görmezlikten gelirler. **Bu yüzden**, inkârcılık ve ikiyüzlülükten vazgeçmez, bir zamanlar terk ettikleri imana **artık dönmezler**.

On yedi ve on sekizinci ayetlerde, tamamen inkâra saplanmış ikiyüzlüler anlatıldı. On dokuz ve yirminci ayetlerde ise, henüz inkârda karar kılmamış, fakat çıkar kaygılarıyla inanç ile inançsızlık arasında bocalayıp duran bir başka münâfık tipi ele alınıyor:

19. Yâhut onlar; göklerin gürlediği, şimşeklerin çaktığı zifiri karanlık bir gecede; gökten boşanan şiddetli yağmura tutulmuş kimselere benzerler: Ölüm korkusunun verdiği dehşetle, yıldırımlara karşı güya korunabilmek için **parmaklarını kulaklarına tıklarlar. Oysa** ne yaparlarsa nâfile, çünkü **Allah, inkârcıları çepeçevre sarıp kuşatmıştır.**

20. Şimşek neredeyse gözlerini kör edecek; önlerini her aydınlattığında, onun ışığında yürürler; üzerlerine karanlık çökünce de, oldukları yerde çakılıp kalırlar!

Allah dileyeydi, öteki azgın münâfıklara yaptığı gibi, bunların da **işitme ve görme yeteneklerini tamamen yok edebilirdi**. Öyleyse, henüz fırsat varken gaflet uykusundan uyansınlar; akıllarını ve gönüllerini Kur'an nuruyla aydınlatıp apaçık gerçeğe iman etsinler! Zulüm ve haksızlıktan vazgeçmedikleri takdirde, Allah kalplerini öyle bir karartır ki, bir daha iman etme fırsatı bulamazlar.

Öyle ya, **Allah'ın her şeye gücü yeter.**

Bu tip münâfık, bilgisizlik ve inkârcılık karanlığında bocalarken İslâm dâvetiyle yüz yüze geliyor: İnsanlara adâleti ve mutluluğu sunan bu din, aynı zamanda bir çok tehlikelere göğüs germeyi de emretmekte, dahası, bu emre uymayanları ilâhî azapla tehdit etmektedir. Münâfık, yolunu aydınlatan bu uyarılardan yararlanmak yerine, güya kendini korumak için bunları duymazlıktan, görmezlikten gelir. Bu arada İslâm'ın sunduğu güzellikleri gördükçe, ona sempati ile bakmadan da kendini alamaz. Fakat doğruluğun ve adâletin egemen olması için mücâdele edip fedâkârlık göstermek gerekince, derhâl yüz çevirir.

İşte, ikiyüzlülük ve inkârcılık başta olmak üzere, bütün kötülüklerin yeryüzünden silinip tamamen yok edilmesi için:

21. Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabb'inize kulluk edin ki, insanı hem dünyada, hem de âhirette perişan eden kötülüklerden sakınıp **korunabilesiniz.**

22. O Allah ki, sizin için yeryüzünü rahatça yaşayabileceğiniz **bir döşek, göğü de** koruyucu **bir kubbe yaptı; ayrıca gökten** sağanak sağanak **su indirdi ve onun sayesinde, size rızık olmak üzere yeryüzünde çeşitli ürünler yetiştirdi. O hâlde**, bütün bunları **bile bile Allah'a eş koşmayın!** Sadece O'na kul köle olun, O'ndan başka hiçbir otoritenin hükmüne boyun eğmeyin! Birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya geçici dünya değerlerini, hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah'a ortak koşmayın!

23. Eğer kulumuza, üstelik Peygamber olmadan önce okuma yazması bile olmayan elçimiz Muhammed’e **indirdiğimiz** Kur’an **hakkında bir şüpheniz varsa,** yani “Aslında inanmak istiyoruz, ama içimi zdeki kuşkulara engel olamıyoruz!” diyorsanız, **haydi onun ayarında bir tek sûre meydana getirin;** güzellik ve doğrulukta Kur’an’a denk, onunla boy ölçüşebilecek bir tek sûre yazın; isterseniz **Allah’tan başka bütün şahitlerinizi de** yardıma **çağırın,** becerisine güvendiğiniz bütün insanları toplayın ve aranızda yardımlaşarak, Kur’an’dakilere benzer bir tek sûre oluşturun, **eğer** iddianızda **samîmî iseniz!** Öyle ya, madem Kur’an’ın insan ürünü bir kitap olduğunu iddia ediyorsunuz, öyleyse siz de ona benzer bir kitap meydana getirin!

24. Şayet bunu yapamazsanız —ki hiçbir zaman yapamayacaksınız— o hâlde, yakıtı insanlar ve taşlar olan, yani taptıkları taştan, tunçtan putlarla birlikte zâlimleri yakıp kavuracak derecede müthiş sıcak olan **ve inkârcılar için hazırlanan o ateşten sakının!**

İslâm davasını yok etmek için her yolu deneyen müşrikler, bu meydan okuma karşısında sessiz kaldılar, cevap verem ediler. Oysa Kur’an ayarında bir kitap, hiç d eğılse bir tek sûre yazabilselerdi, Muhammed’i susturup iddiasını çürütecek, böylece canlarını, ma llarını ve evlatlarını fedâ ettikleri uzun ve meşakkatli bir mücadeleye katlanmak zorunda kalmayacaklardı. Üstelik aralarında meşhur şairler, hatipler, edipler bulunuyordu. Buna rağmen Kur’an’a nazire yapmaya teşebbüs dahi etmediler. Çünkü onun beşer üstü bir kâynaktan geldiğini biliyor, ama kibir ve inatlı arından dolayı hakikati inkâr ediyorlardı. Eğer Kur’an’ın benzerini meydana getirmeye güçleri yetseydi, elbette bunu yaparlardı. Fakat yapamadılar ve asla yapamayacaklar!

Ey insanlar! Bu meydan okuma karşısındaki âcizliğiniz, Kur’an’ın bir insan veya topluluk tarafından uydurulmuş olduğuna dair şüphelerinizi gidermeli ve onun Allah’tan gelen hak bir kitap olduğuna iman etmelisiniz. Böylece, inkârcılar için hazırlanmış olan o korkunç cehennem ateşinden kurtulmakla kalmayacak, şu ilâhî müjdeyi de hak etmiş olacaksınız:

25. İman edip güzel davranış gösterenlere müjdele; onlar için, yemyeşil ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan cennet bahçeleri vardır. **Onlara ne zaman rızık olarak oradan bir meyve sunulsa, “Biz bunu daha önce de tatmıştık!” diyecekler.** Çünkü **onlara, hep birbirine benzer nîmetler verilmiştir.** Âhiret nîmetleri, —çok daha lezzetli ve üstün olmakla birlikte— dünyadakilere benzeyecek ve her tadıldığında, bambaşka bir tat ve lezzette olacaktır.

Ayrıca, onlar için orada tertemiz eşler vardır ve onlar sonsuza dek orada yaşayacaklardır.

İşte Allah, sizi eğitip olgunlaştırmak üzere, çeşitli misallerle size öğütler verir. Gerektiğinde sivrisinekten, karıncadan, örümcekten, arıdan söz eder. Fakat ilâhî hikmetten nasip almamış bazı câhiller, bu misallerin özünde yatan gerçekler üzerinde kafa yoracakları yerde, sırf itiraz etmiş olmak için, Allah’ın böyle ‘basit ve değersiz’ varlıklardan bahsetmesini bir eksiklik ve ayıp olarak niteliyor, içinde böyle örnekler bulunan bir kitabın ilâhî kaynaklı olamayacağını öne sürüyorlar.

26. Oysa Allah, insanlara yol göstermek için bir sivrisineği de, küçüklük bakımından onun üzerinde olan bir şeyi de örnek vermeyi ayıp görmez. İnana nlar, bunun Rab’lerinden gelen bir gerçek olduğunu bilirler. İnkâr edenler ise, küçücük bir sineğin bedenine yerleştirilmiş olağanüstü, taklit edilemez ilâhî yapıyı görüp de, Yarat anın sonsuz ilim, hikmet ve kudreti karşısında acizliklerini idrâk ederek secdeye kapanacakları yerde:

“Allah bu örnekle ne demek istemiş acaba? Böyle sinek, örümcek, karınca, arı gibi ‘değersiz’ şeylerden bahsetmek ve hayatımızdaki bu kadar basit ayrıntılarla uğraşmak Allah’ın hikmetine ve şânına yaraşır mı? Allah bizi yaratmış ve serbest bırakmıştır, ne diye hayatımıza karışsın ki?” derler.

İşte Allah, bu örneklerle bir çok kimseyi saptırır, bir çoklarını da doğru yola iletir. Fakat bunlarla, bile bile kötülük ve çirkinliği tercih ederek sapıklığı hak eden o fâsıklardan başkasını da saptırmaz. İman sahipleri, bu hikmet dolu ayetleri düşünüp ibret alarak doğru yolu bulurlar; önyargılı ve kötü niyetli insanlar ise, sırf itiraz edebilmek için bu misallere takılıp kalır, küçük ve önemsiz gördükleri bu örneklerde nice dersler ve ibretler olduğunu kavrayamazlar.

Peki, kimdir bu fâsıklar?

27. Onlar, Allah ile yaptıkları antlaşmayı —hem de onu yeminlerle pekiştirmelerine rağmen— bozarlar. Allah tarafından iç dünyalarına yerleştirilen doğruluk ve iyiliğe çağıran sesi duymazlıktan gelir, bile bile kötülüğü tercih ederler. Allah’ın adıyla yemin ederek verdikleri sözlerden cayar, hiçbir ahit ve antlaşma tanımazlar. Bir de, **Allah’ın varedilmesini emrettiği ilişkileri kesip atarlar.** Akraba, komşu, yoksul, yetim ve yarıdima muhtaç kimselere gereken ilgi ve yakınlığı göstermek gibi tüm bağlantıları, ilişkileri kesmeye çalışırlar. Ayrıca, insan ile vahiy arasındaki ilgiyi, bağı ve bütünlüğü keserek insanı köksüz, temelsiz, başıbozuk bir varlık haline getirmeye çalışırlar. **Ve yeryüzünde fitne ve bozgunculuk çıkarırlar.**

İşte, dünyada da âhirette de kaybedenler bunlardır.

28. Ey gâfiller; nasıl olur da Allah’ı inkâr edersiniz? Hangi yüzle Allah’a karşı nankörlük eder, söz ve davranışlarınızla O’nun ayetlerini yalanlamaya kalkarsınız? Oysa siz ölü idiniz de, size hayat verdi. Cansız, ruhsuz bir topraktan, şu canlı bedeninizi yarattı. Sonra sizi öldürecek, sonra yeniden diriltecek ve sonunda, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere O’na döndürüleceksiniz.

Evet, nasıl olur da Allah’ı inkâr edersiniz?

29. O Allah ki, yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için yarattı; sonra emir ve irâdesini göklere yöneltti ve onları iç içe yedi tabakadan oluşan yedi kat gök şeklinde mükemmel bir ölçüyle düzenledi. Hiç kuşkusuz **O, her şeyi en iyi bilendir.**

Yeryüzünün yaşamaya elverişli kılınmasından sonra, insanlığın yaratılışına gelince:

30. Hani bir zamanlar Rabb'in meleklerine:“Ben, yeryüzünde bir halife yaratacağım. Benden alacağı yetki ve güçle yeryüzünde benim adıma hüküm verecek, B benim emirlerimi yaratılmışlar üzerinde uygulayacak insanı yaratacağım ve onu bir halife, bir temsilci olarak yeryüzünde görevlendireceğim!” **demişti.** İnsan denen varlığın böyle büyük bir yetki ve irâde ile donatılmasının, bu yetkinin kötüye kullanılma riskini de beraberinde taşıdığını düşünen ve —32. ayetten öğrendiğimiz gibi— insan hakkında Allah'ın verdiği bilgilere dayanan **melekler:**

“Yeryüzünde bozgunculuk yapacak ve kan dökecek kimseler mi yaratacaksın? Oysa bizler, seni övgüyle yüceltip kutsama ktayız. Tabîatımıza yerleştirdiğin bu saflık, bizi hilâfete daha lâayk kılmaz mı? Yoksa görevimizde bir ihmâl, bir eksiklik mi söz konusu?! Doğrusu, insanı yaratmandaki hikmet ve sebebi kavrayamadık ey Rabb'imiz!” **dediler.** Allah:

“Kuşkusuz ben, sizin bilmediklerinizi bilirim! Halîfelik görevinin insana verilmesi konusunda benim bildiğim, fakat sizin bilmediğiniz çok şey var!” **dedi.**

31. Ve Allah, Âdem'e bütün isimleri öğretti. Adem'e eşyayı değerlendirme imkanı verdi. Varlıklar ile semboller arasında zihinsel bağ kurma yeteneği bağışladı; varlıkların niteliklerini, işlevlerini araştırıp öğrenme, eşyayı kullanma ve böylece varlıklar üzerinde tasarruf edebilme gücü verdi. **Sonra onları,** yani bu isimlerin karşılığı olan varlıkları **meleklerle göstererek:**

“Eğer sözünüzde haklı iseniz, haydi bu varlıkların isimlerini ve özelliklerini bana söyleyin!” dedi.

32. Melekler: “Hâşâ!” dediler,“Seni her türlü eksiklikten, noksanlıktan tenzih ederiz! Biz, Senin bize öğrettiklerinden başka hiçbir şey bilemeyiz; her şeyi bilen sonsuz ilim ve hikmet sahibi ancak Sensin!”

33. Bunun üzerine Allah:

“Ey Âdem, şu varlıkların isimlerini meleklerle bildir!” dedi. Âdem, onların isimlerini meleklerle bildirince, Allah meleklerle:

“Ben size, ‘Göklerin ve yerin gaybını yalnızca Ben bilirim ve dilediğime, dilediğim kadar öğretirim; hem açığa vurduğunuz, hem de gizlediğiniz her şeyi yine Ben bilirim!’ dememiş miydim?” dedi.

İşte burada, insanın baş düşmanı olacak İblîs ortaya çıkıyor:

34. Hani meleklerle: “Karşısında saygıyla eğilmek sûretiyle, Âdem'e secde edin!” demiştik. Bunun üzerine, melekler Allah'ın emrine boyun eğerek **secde ettiler; ancak** meleklerin arasında yaşayan ve aslen bir cin olan **İblis** emrimize **karşı geldi,** kendisini Âdem'den üstün görerek **kibre kapıldı ve** bu nankörlüğünün sonucunda, ilâhî emre başkaldıran **kâfirlerden biri oldu!**

35. Daha sonra dedik ki: “Ey Âdem, sen ve eşin cennette ye rleşin. Oradaki nîmetlerden dilediğiniz kadar, serbestçe yiyeb ilirsiniz. Fakat kendinizi başıboş, müstakil ve kayıtsız zannetmeyesiniz ve size bahşettiğim özgür irâdenin sınırsız olmadığını size dâimâ hatırlatsın diye meyvesini yasakladığım şu ağaca sakın yaklaşmayın, yoksa büyük bir suç işleyerek kendinize zulmetmiş olursunuz!”

36. Derken şeytan, nurdan bir örtü ile gözlerden gizlenmiş olan mahrem yerlerini açıp kendilerine göstermek ve böylece şehvet duygularını kamçılıyıp onları günaha sürüklemek için, Âdem ile Havvâ'nın kalbine vesvese vererek dedi ki:“Rabb'inizin size bu me yveyi yasaklamasının tek sebebi, tanrısal güçlere sahip birer melek veya sonsuz bir hayat sahibi olacağınızdan endişe duymasıdır. Allah adına and içerim ki, bunu sırf sizin iyiliğ iniz için yapıyorum!” (7. Ârâf: 20, 21) Böylece, onları aldatarak yasak ağaçtan yemelerine, bunun sonucunda da cennetten çıkmalarına sebep oldu. Biz de “Bi rbinize düşman olarak inin yeryüzüne. Artık hayat yeryüzünde, oraya yerleşecek ve belli bir süreye kadar orada yaşayacaksınız!” dedik.

37. Bunun üzerine, Âdem yaptığına pişman oldu, nasıl tövbe edeceğini kendisine öğreten Rabb'inden hikmetli sözler alıp öğrendi ve “Ey Rabb'imiz, biz ke ndimize zulmettik! Eğer bizi bağışlamaz, bize merhamet etmezsen, mutlaka kaybedenlerden olacağız (7. Ârâf: 23)!” diyerek O'na yalvardı. Böylece, Allah da onu bağışladı. Çünkü O, tövb eleri kabul edendir, çok merhametlidir.

Aslında İblîs de bir günah işlemişti, Âdem de. Fakat İblîs gün ahında diretirken, Âdem günahının ezikliğini yüreğinde hissederek Rabb'i karşısında boyun büküp suçunu itiraf etti. İblîs'in yaptığı gibi kibre kapılmadı, günahını bir başka g ünahla telâfi yoluna da gitmedi, aksine, içtenlikle tövbe ederek Rabb'inin sonsuz merhametine sığındı. İşte bu yüzden Âdem, bir “ Peygamber”; İblîs ise “şeytan” oldu.

Derken Âdem, asıl yaratılış gayesi olan halîfelik görevini yerine getirmek üzere, cennetten çıkarılıp yeryüzüne gönderildi. Bu, “işlediği günahın cezasını çekmek” için değildi. Çünkü zaten tövbesi kabul edilmiş, suçu da bağışlanmıştı.

38. Âdem ve Havvâ şahsında bütün insanlığa seslenerek dedik ki: “Hepiniz oradan yeryüzüne inin! Artık Benden size bir yol gösterici gelince, kimler benim gösterdiğim yolda yürürse, işte onlar Hesap Gününde ne korkuya kapılacak, ne de üzülecekler!”

39. “Fakat Benim yol göstericiliğimi reddederek inkâra saplananlara ve ayetlerimi yalan sayanlara gelince, işte onlar, içinde ebedî kalmak üzere ateşe ma hkûm olan kimselerdir.”

Hz. Âdem'den bu yana, bu m esajı insanlığa duyuran bir çok elçi ve kitap gönderildi. İşte ilâhî dâvetin son temsilcisi: Hz. Muhammed (s) ve Kur'an-ı Kerim! Ve bu mesaj sadece Araplara değil, Allah'ın irâdesine boyun eğdiğini öne süren İsrail Oğulları başta olmak üzere, tüm insanlığa seslenmektedir:

40. Ey İsrail Oğulları, size bahşettiğim nîmetleri hatırlayın. Siz Bana ve rdiğiniz sözü tutun ki, Ben de size verdiğim sözü tutayım. Size dünya ve âhirette mutluluk bahşetmemi istiyorsanız, gönderdiğim tüm elçilere iman edin. Bu dünyanın gelip geçici çıkar endişeleri sizi inkâra ve zulme sürüklemesin, zâlimlerin tehditlerine de aldırma; başkasından değil, **sadece Benden korkun!**

41. Yanınızda bulunan Tevrat'ın tahrif edilmemiş kısımların **ı onaylayıcı olarak indirdiğimiz** bu son vahye **iman edin ve onu inkâr edenlerin ilki ve öncüleri siz olmayın! Benim** gerek Tevrat, gerek İncil ve gerekse Kur'an'daki **ayetlerimi**, servet, makam, şan, şöhret gibi **basit menfaatlerle değiştirmeyin ve** başkasından değil, **sadece Benden**, bana karşı gelmekten —yani Benim rızamı, sevgimi kaybedip azabıma uğramaktan— **sakının!**

42. Hakkı bâtil ile bulandırmayın ve bile bile gerçeği gizlemeyin! Hiçbir dayanağı olmayan yorum ve iddialarınızı Kur'an-ı Kerim'e karıştırarak, gerçekleri çarpıtmayın!

43. Namazı dikkat ve özenle kılın, zekâtı verin ve Allah'ın hükümlerine boyun eğen şu müminlerle birlikte siz de **boyun eğin!**

Başkalarına iyilikten, doğruluktan dem vuruyor, fakat kendiniz en büyük kötülükleri yapmaktan çekinmiyorsunuz!

44. Siz insanlara iyiliği öğütler de, kendinizi unuttur musunuz? Oysa Kutsal Kitabı okuyup duruyorsunuz, hiç aklınızı kullanmaz mısınız?

O hâlde, gelin şu anlamsız inattan vazgeçin de Rabb'inize yönelin:

45. Sabırla ve namazla O'ndan yardım dileyin. Yaratıcınızla aranızdaki gönül bağıını sürekli canlı tutun; yeryüzünde adâlet ve doğruluğu egemen kılma uğrunda verdiğiniz mücâdelede, zorluklar karşısında asla yılgınlığa kapılmadan, umudunuzu ve direncinizi kaybetmeden hedefe doğru adım adım ilerleyin! **Hiç kuşkusuz bu görev, Allah'a saygıyla boyun eğenlerden başkasına elbette ağır gelecektir.**

46. O saygılı kimseler ki, Rablerine kavuşacaklarını; eninde sonunda O'na döneceklerini bilir ve hayatlarını buna göre şekillendirirler.

47. Ey İsrail Oğulları; size bahşettiğim nîmetleri ve ilâhî yasalara itaat ettiğiniz sürece, sizi tüm insanlara nasıl üstün kıldığımı hatırlayın!

48. Ve öyle bir Günden sakının ki, o gün hiç kimse bir başkası adına bedel ödeyemeyecek, hiç kimsenin başkasının kurtuluşu için aracılık, yani şefa'at etmesine izin verilmeyecek, Allah katında sözü geçtiği varsayılan hiçbir varlık, insanları hak ettikleri cezadan kurtaramayacak, hiç kimseden kurtuluş fidyesi kabul edilmeyecek ve ilâhî yardımı hak etmeyen hiç kimseye yardım edilmeyecektir.

Şefaât, bir suçlunun cezadan kurtarılması için aracılık etmektir. Kur'an, ancak Allah'ın dilediği kimselerin (10. Yûnus: 3, 20. Tâhâ: 109, 34. Sebe: 23, 53. Necm: 26), yine ancak O'nun izin verdiği kimselere (21. Enbiyâ: 28) şefaât edebileceğini bildirmiştir. Bu yü zden, aracıları memnun etmek için değil, Allah'ın rızasını kazanmak için çaba gösterilmeli ve şefaât, yalnızca O'ndan istenmelidir.

49. Ey İsrail Oğulları! Sizi Firavun ve ordusundan nasıl kurtardığımızı da hatırlayın: Hani size en acı işkenceleri çektiriyorlard ı ; nüfusunuzun artmasını engellemek için oğullarınızı boğazlıyor, kadınlar ın ı z ı utanç verici işlerde kullanmak üzere sağ bırakıyorlardı.

İşte bütün bunlarla, Rabb'iniz sizi eğitip olgunlaştırmak ve böylece insanlığı doğru yola ileten örnek ve öncü bir toplum yapmak üzere çetin bir sınavdan geçirmektedir.

50. Hani sizin için Kızıldeniz'i yarıp sizi kurtarmış, Firavun ve adamlarını da gözlerinizin önünde boğmuştuk.

51. Hani Mûsâ ile, huzurumuza çıkıp ilk ilâhî emirleri almak üzere, Sînâ dağ ına gelmesi ve orada, kırk gün kırk gece boyunca bu büyük buluşmaya ruhen hazırlanması için sözleşmiştik. Fakat siz onun ayrılmasından sonra, kendi ellerinizle yaptığınız bir buzağ ıya taparak kendinize zulmetmiştiniz.

52. Fakat tüm bunlara rağmen, şükredesiniz diye sizi yine de bağ ıslamıştık.

53. Ve hani, dosdoğ ru yolda yür ümeniz için Mûsâ'ya, Tevrât denilen Kitabı ve doğru ve eğ rinin, güzelin ve çirkinin, iyi ve kötünün mutlak ve şaş maz ölç üsü olan vahiy bilgisiyle beslenen anlayış ve idrâk kabiliyetini, yani Hak ve batılın ne olduğunu farkettilen özelliğ i, furkânı bahş etmiştik.

54. Hani Mûsâ kavmine, “Ey kavmim!” demişti, “Siz o buz ağ ıya tapınmakla kendinize yazık ettiniz! O hâlde, yaratıc ınıza yönelerek tövbe edin ve içinizden puta tapanları cezalandırmak üzere birbirinizi öldürün! Ayrıca, içinizdeki kötü eğ ilimlerinizi, bencil duygularınızı öldürerek ruhunuzu terbiye edin. Bu, Yaratıc ınız katında sizin için en iyisidir.”

Bunun üzerine, tövbe edip yeniden hakka yöneldiniz ve Rabb'iniz de sizleri bağ ısladı. Çünkü O çok bağ ıslayıcı, çok merhametlidir.

55. Ey İsrail Oğulları! Yine bir zamanlar siz, birçok mûcizeye bizzat şâhit olduğ unuz hâlde, “Ey Mûsâ!” demiştiniz, “Biz apaçık bir şekilde Allah'ı karş ımızda görmedikçe, sana asla inanmayacağız!” Bunun üzerine, gözlerinizin önünde çakarak, hepinizi cansız bir hâlde yerlere seren korkunç bir yıldırım sizi yakalay ıvermişti.

56. Sonra da şükredesiniz diye, sizi ölümünüzün ardından mûcizevî bir şekilde yeniden diriltmiştik. Bu mûcize, aynı zamanda, ahlâkî değerler ve toplumsal dinamikler bakımından ölen bir toplumun, ancak ilâhî vahyin yol göst ericiliğ i sayesinde yeniden hayata kavuş abilec eğ ini

gösteren çarpıcı bir örnek olmuştu. Nitekim:

57. Çöllerin kavurucu sıcağından sizi korumak için bulutları üzerinize gölgelik yapmış ve “Size verdiğimiz güzel nîmetlerden yiyin!” diyerek size kudret helvası ve bildirincin göndermiştik. Sizi gökten çiğ damlası gibi dökülen, yerden mantar gibi biten tatlı bir gıda ve bildirincin etleriyle beslemiştik.

Ama bunca nîmetlere karşılık nankörlük ettiler. Ancak **onlar, böyle yapmakla bize değil, yalnızca kendilerine kötülük ediyorlardı.** Şöyle ki:

58. Hani bir zamanlar İsrail Oğulları’na demiştik ki:

“Halkı zâlim olan **şu şehre girip orayı fethedin ve orada** bulunan nîmetlerden **dilediğiniz gibi, serbestçe yiyin** için **fakat** şehri ele geçirdiğiniz zaman, **kapısından** kibir ve çalımla değil, **“Hıttâ!”** yani, “Bağışla bizi, ey Rabb’imiz!” **diyerek** alçakgönüllülükle, **saygıyla eğilerek girin** ve insanlara karşı affedici, bağışlayıcı olun **ki, biz de sizin günahlarınızı bağışlayalım.** Unutmayın, **doğru ve yararlı davranış gösterenleri,** hak ettiklerinden çok daha **fazlasıyla ödüllendireceğiz.”**

59. Ama içlerindeki zâlimler, kendiler ine söylenenleri **başka sözlerle değiştirdiler.** İşlerine gelmediği durumlarda, Allah’ın ayetlerini ya değiştirdiler, ya da içlerini boşaltıp keyiflerince yorumlayarak kendi arzu ve heveslerine uydurdular. **Biz de isyankârlıklarından dolayı, o zâlimlerin üzerine gökten korkunç bir azap indirdik.**

60. Hani Mûsâ çöldeyken, halkı için Allah’a yalvarıp su istemişti de, ona:

“**Âsanla şu taşa vur!**” demiştik. Mûsâ, âsasıyla o taşa vurur vurmaz, **derhâl oradan on iki pınar fışkırmış ve on iki boydan her biri,** diğerinin hakkına saldırmaksızın, **kendi su içeceği yeri kolayca öğrenmişti.** O zaman buyurmuştuk ki: **“Allah’ın nîmetlerinden yiyin, için; sakın yeryüzünde bozgunculuk yaparak fitne ve kargaşa çıkarmayın!”**

61. Ey İsrail Oğulları! Hani siz, “Ey Mûsâ!” demiştiniz, “Bir tek çeşit yemeğe artık dayanamayacağız, her gün aynı yemeği yemekten bıkip usandık! Artık o gökten inen ilâhî nîmetleri de istemiyoruz, **bizim için Rabb’ine duâ et de, bize Mısır’da olduğu gibi toprakta yetişen sebze, salatalık, sarımsak, mercimek, soğan** gibi çeşitli yiyecekler **çıkarsın; biraz da keyfimize göre, lüks ve refah içerisinde yaşayalım!” Bunun üzerine Mûsâ:**

“Şimdi **siz üstün bir nîmeti, aşağılık bir şeyle mi değiştirmek istiyorsunuz?** Allah yolunda özgürce ve onurlu bir şekilde mücâdele edip cenneti kazanmak yerine, Mısır’da köleyken elde ettiğiniz o lüks, fakat onursuz hayatı mı tercih ediyorsunuz? **O hâlde, haydi Mısır’a dönün, istedikleriniz orada var,** bol bol sebze meyve yersiniz fakat belânızı da bulursunuz!” dedi.

Böylece, Allah’ın gazâbına uğrayarak aşağılık ve perişanlığa mahkûm edildiler.

Ç ü n k ü sözleri ve davranışlarıyla **Allah'ın ayetlerini inkâr ediyor, haksız yere Peygamberleri öldürüyorlardı.** İlâhî hükümlere çağıran Peygamberlere ve onların izinden giden dâvetçilere hayat hakkı tanımıyor, onların toplumdaki saygınlık ve etkinliklerini yok etmeye çalışıyorlardı. **Bunun da sebebi, isyan etmeleri ve azgınlıkta pek aşırı gitmeleri idi.**

62. Gerçek şu ki; Kur'an'a **iman** ettiklerini iddia **edenler,** Hz. İsa'ya ve Hz. Muhammed'e inanmadıkları hâlde, Allah'ın seçkin ve imtiyazlı kulları olduklarını öne süren **Yahudiler,** Son Elçi'yi inkâr eden ve İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu öne süren **Hristiyanlar,** yıldızlara tapan **Sâbiiler,** Zerdüş'tün izleyicileri olduklarını iddia eden ve ateşe tapan Mecusiler ve diğerleri... Evet, hangi dine, hangi ırka ve hangi cemaate mensup olursa olsun, insanlar arasından **her kim Allah'a ve âhîret gününe** gereği gibi **inanır ve O'nun** mesajları doğrultusunda **doğru ve yararlı işler yaparsa, işte onlar, Rabl erinin katında ödülleri ni mutlaka alacaklardır ve zâlimlerin başına bir kâbus gibi çökecek olan o Hesap Gününde ne korku duyacaktır onlar, ne de üzülecekler!**

Hiç kimse, şu veya bu dine inandığını öne sürmekle veya herhangi bir ırka, sınıfa, cemaate mensup olmakla kurtuluşa eremez. Cennete girebilmenin tek yolu, Allah'a ve âhîret gününe gereğince inanarak ilâhî prensiplerin ortaya koyduğu biçimde yararlı ve güzel davranışlar ortaya koymaktır. O hâlde, Yahudilerin "Allah'ın seçkin halkı" oldukları iddiası, çirkin bir iftir adan başka bir şey değildir. Çünkü Allah katında ayrıcalıklı ve özel bir sınıf veya toplum yoktur. Bunun içi ndir ki:

63. Ey İsrail Oğulları, hatırlayın: Hani Allah'a verdiğiniz sözün önemini iyice idrâk etmeniz ve bu antlaşmayı bozduğunuz takdirde doğabilecek vahim sonuçları belleklerinizde hep canlı tutabilmeniz için, Sînâ **dağ**ını yerinden söküp, tıpkı bulut gölgesi gibi **tepenize yükselterek, sizden şu kesin sözü almıştık:**

"Size bahşettiğimiz ilâhî vahye sımsıkı sarılın ve içindeki temel hayat prensiplerini sürekli aklınızda ve gündeminizde tutun ki, yeryüzünde adâlet, barış ve huzur ile O'na kulluğu sağlayarak kötülüklerden sakınıp korunabilesiniz."

64. Ama bundan sonra siz, yine sözünüzden caydınız. Eğer Allah size lütfedip acımasaydı, gerçekten zarara uğrayıp perişan olacaktınız. İşte sizin dönecliğinizi gösteren çarpıcı bir örnek daha:

Bir zamanlar İsrail Oğulları'na, Cumartesi Günü hiçbir işle meşgul olmayıp dinlenmeleri ve o günü ibâdetle geçirmeleri emredilmişti. Fakat pek çokları, açgözlülükleri yüzünden çeşitli hilelere baş vurarak Cumartesi yasağını çiğnediler. Bu yüzden de fiziksel veya ahlâkî yönden maymuna dönüştüler:

65. Nitekim, içinizden Cumartesi Yasağını çiğneyenleri pek âlâ bilirsiniz, açgözlülüklerinin cezası olarak onlara:

“İhtirasları uğruna tüm insânî değerleri ayaklar altına alan gözü doymaz, onursuz ve kişiliksiz aşâğılık maymunlar olun!” demiştik.

66. İşte bu cezayı; hem o çağda yaşayanlara, hem de sonradan geleceklere ibret verici bir ders, kötülükten sakınanlar için de öğüt alınacak bir örnek kıldık.

67. Bir zamanlar Mûsâ, İsrail Oğulları arasında iyice yaygınlaşan bâtil inançları yıkmak ve bir cinâyet olayını aydınlatmak üzere kavmine:

“Allah size, bir zamanlar “efendileriniz” olan Mısırlıların inançlarına göre kutsal sayılan bir inek kurban etmenizi emrediyor!” deyince, onlar:

“Böyle kutsal bir ineği nasıl kesebiliriz? Sen bizimle alay mı ediyorsun?” dediler. Mûsâ:

“Ben, ilâhî buyruklar konusunda gayri ciddî davranarak câhillik etmekten Allah’a sığınırım!” dedi.

68. Onlar, işi yokuşa sürerek:

“Bizim için Rabb’ine duâ et de, bari onun nasıl bir inek olduğunu bize açıklasın!” dediler. Fakat her itiraz edişlerinde iş biraz daha zorlaşıyor, yükümlülükleri her s eferinde biraz daha artıyordu:

Mûsâ, “Allah onun, ne tam amen kocamış, ne de pek körpe, ikisi arasında orta yaşlı bir inek olduğunu söylüyor, haydi size verilen emri yerine getirin!” dedi.

69. Onlar yine:

“Bizim için Rabb’ine duâ et de, bize onun rengini söylesin!” dediler. Mûsâ:

“Allah onun, görenlere hayranlık veren sapsarı, parlak renkli bir inek olduğunu söylüyor!” dedi.

70. Onlar yine:

“Bizim için Rabb’ine duâ et de, onun nasıl bir inek olduğunu bize iyice açıklasın. Çünkü bu inek kurban etme meselesi kafamızı karıştırdı, hem bu nitelikleri taşıyan pek çok inek var ve hepsi de birbirine benziyor. Ama Allah dilerse, herhâlde doğruya ulaşırız!” dediler.

71. Mûsâ: “Allah onun, henüz boyu nduruk altına alınmamış, toprak sürmeyen, ekin sulamayan, her yerde serbestçe dolaşan, alacasız ve beneksiz, kıs acası tam da Mısırlılarca kutsal sayılan özellikleri taşıyan bir inek olduğunu söylüyor!” deyince, onlar nihâyet, daha fazla itirazın kendilerini helâke sürükleyeceğini anlayarak:

“İşte şimdi gerçeği söyledin!” dediler ve istemeyerek de olsa, ineği boğazladılar, fakat az kalsın bunu yapmayacaklardı.

Aslında bu iş için herhangi bir ineğin kesilmesi yeterli olacaktı. Fakat bu insanlar, basit bir inek kesme emrini bile o kadar kurcaladılar ki, sonunda kendileri de işin içinden çıkamaz hâle geldiler. Öyleyse, size emredilenleri gücünüz yettiğince yapmalı, olmadık yorumlara dalıp gereksiz yükümlülükler icat ederek dini karmakarışık ve uygulanamaz bir hâle getirmekten kaçınmalısınız.

Bu ineğin kurban edilişinin asıl hikmetine gelince:

72. Hani siz bir cana kıymıştınız da, suçu birbirinizin üzerine atarak bu konuda anlaşmazlığa düşmüştünüz.

Oysa Allah, gizlediklerinizi ortaya çıkaracaktı. Bunun için de:

73. “Bunun bir parçasıyla ona, yani kurban edilen ineğin bir parçasıyla, öldürülen kişinin cesedine vurun!” dedik. Mûsâ kesilen ineğin bir parçasını cesede vurunca, ölü mûcizevî bir şekilde dirilerek kendisini kimin öldürdüğünü söyledi. **İşte Allah, ölüleri böyle kolayca diriltir; aklınızı kullanasınız diye size mûcizelerini böyle gösterir.**

74. Ama bütün bunlardan sonra, kalpleriniz yine kaskatı kesilip taş gibi oldu, hattâ daha da sert! Taşlar, kayalar bile, sizin şu duyarsız kalplerinizin yanında yumuşacık kalır. **Çünkü öyle kayalar vardır ki, içerisinden ırmaklar kaynar; öyleleri de var ki, çatl ayıp yarılr da, bağırandan pınarlar fışkırır; yine öyleleri de vardır ki, Allah korkusuyla yuvarl anıp aşağılara düşer.**

O hâlde, ey inkârcılar! Akılsız, şuursuz dediğiniz şu taşlar, ağaçlar, kuşlar bile yüce Yaratıcının kanunlarına kayıtsız şartsız boyun eğerken, akıl ve irâde sahibi olan sizler, sonsuz merhamet ve şefkatiyle sizi yoktan var eden ve yaratılmışlar içinde en şerefli makâma yücelten Rabb’inize karşı nasıl olur da nankörlük eder, emirlerine baş kaldırırsınız?

Allah, yaptıklarınızdan hiç de habersiz değildir.

75. Şimdi ey Müslümanlar, bu inatçı kâfirlerin durumu ortada iken, hâlâ onların size inanacaklarını mı umuyorsunuz? Hayır, ne yazık ki inanmayacaklar, çünkü içlerinde öyle insanlar var ki, Allah’ın sözlerini dinleyip, onun doğruluğuna iyice kanaat getirdikten sonra, onu bile bile değıştirip çarpıtıyorlar. Öyle ki;

76. İnananlarla karşılaştıkları zaman:

“Biz de inanıyoruz, çünkü Hz. Muhammed’in taşıdığı niteliklere sahip bir Peygamberin geleceği, bize önceden Tevrat’ta zaten müjdelenmişti!” derler. Fakat birbiriyle baş başa kalınca, liderleri, bu sözü söyleyenleri kınayarak:

“Siz ne yaptığınızı sanıyorsunuz? **Allah’ın size bildirdiği** bilgileri, mesela Muhammed’in Peygamberliğini müjdeleyen Tevrat ayetlerin i , Müslümanlarla **Rabb’inizin huzurunda** yapacağınız tartışmalarda **size karşı delil olarak kullansınlar** da böylece halkın desteğini kazansınlar **diye mi onlara anlatıyorsunuz?** Ne diye ellerine koz veriyorsunuz? Böyle yapmakla, sahip olduğunuz makâmın, servetin elinizden gid eceğini ve insanların gözündeki itibarınızın ayaklar altına düşeceğini **hiç düşünmüyor musunuz?”** derler.

77. Peki onlar, gizledikleri ve açıkladı kları her şeyi Allah’ın zaten bildiğ in i ve bunları Elçisine, inananlara ve tüm insanlığa bildireceğini bilmiyorlar mı?

78. İçlerinden bir de, bilgiden yoksun, anadan doğma kara câhil ümmiler var ki, **Kitabı bilmezler,** dini temel kaynaklarından araştırıp öğrenmezler; onların **tüm bildikleri, kula ktan duyma hurâfe ve kuruntulardan ibaret olup, sadece zanna dayanırlar.** Onları asıl yönlendirenler ise, hakîkati pekâlâ bildikleri hâlde, basit çıkarlar elde etme uğruna Allah’ın kitabındaki bazı hükümleri gizleyen veya değiştiren din simsarlarıdır:

79. Kitabı kendi elleriyle yazıp da, onunla servet, makam, şöhret ve benzeri basit çıkarlar elde etmek için, “Bunlar Allah’tan gelmiştir!” diyen ki mselerin vay hâline! Ellerin yazdığından ötürü vay hâline onların ve bütün o kazandıklarından dolayı, vay hâline onların!

İşte, bu yanlış anlayışın sonuçlarından biri:

80. Yahudiler, “İşlediğimiz günahların karşılığında cehennemde geçireceğimiz sayılı birkaç gün dışında, bize asla ateş doku nmayacaktır! Çünkü biz Allah’ın ayrıcalıklı kullarıyız, her türlü günahı işlesek de, sonunda cennete gireceğiz!” dediler. Onlara de ki:

“Bu konuda Allah’tan bir g üvence mi aldınız, —ki Allah asla sözünden caymaz— yoksa Allah adına bilgisizce sözler mi söylüyorsunuz?”

81. Hayır, öyle değil! Doğrusu şu ki; hangi ırka, hangi dine, hangi cema ate mensup olursa olsun, her kim bir kötülük yapmış da günahları kendisini çepeçevre sarıp kuşatmış ve böylece zulmü, haksızlığı, isyankârlığı bir yaşam biçimine dönüştürmüş olursa, işte onlar cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!

82. Gönderdiğim mesaja yürekten iman eden ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı işler yapanlara gelince, onlar da cennet halkıdır ve orada sonsuza dek kalacaklardır.

Oysa Biz, bu hakîkati onlara defalarca bildirmiştik:

83. Hani İsrail Oğulları’ndan şöyle söz almıştık:

“Sadece Allah’a boyun eğ eceksiniz; ana - babaya, diğer yakınlarla, yetimlere ve yoksullara iyilik yapacaksınız; insanlara güzel sözler söyleyeceksiniz; namazı kılacak,

zekâtı vereceksiniz.”

Ama bütün bunlardan sonra, —içinizden pek azınız hariç— sözünüzden caydınız, şimdi de Kur'an'ı inkâr ederek hâlâ yüz çevirip duruyorsunuz. Böylece, daha önce isyankârlık eden atalarınızdan hiç de farklı olmadığınızı ortaya koyuyorsunuz:

84. Yine bir zamanlar, “Birbir inizin kanını dökmeyeceksiniz, kardeşlerinizi yurtlarından sürüp çıkarmayacaksınız!” diye sizden kesin bir söz almıştık. Siz de şâhitlik ederek bunları onaylamıştınız.

85. Ama işte siz, yine birbirin izi öldürüyor, kendi halkınızın bir kısmını yurtlarından sürüp çıkarıyorsunuz. Günah ve düşma nlıkta, onlara karşı diğer zâlimlerle birlik olup yardımlaşıyorsunuz. Hem Allah'ın emirlerini çiğneyip onları sürgün ediyorsunuz, hem de esir olarak elinize düştüklerinde, güya Tevrat'ın hükümlerini uygul ayarak, size ödeyecekleri fidye karşılığında onları serbest bırakıyorsunuz. Oysa a y n ı Tevrat'a göre, onları yurtlarınızdan çıkarmanız size yasaklanmış idi.

Yoksa siz, Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını işinize gelmediği için görmezlikten geliyor, inkâr mı ediyorsunuz? İçinizden böyle davrananların cezası, dünya hay atında rezil olmaktan başka nedir ki? Diriliş Gününde de onlar, en şiddetli azâba uğrayacaklar!

Allah, yaptıklarınızdan hiç de habersiz değildir.

86. İşte onlar, âhiret karşıl ığında dünya hayatını satın alan ve basit çıkarları uğruna, âhiret hayatını fedâ eden kimselerdir. Bu yüzden, onların cehennemdeki azapları hafifletilmeyecek ve kendilerine asla yardım edilmeyecektir!

87. Gerçekten Biz, Mûsâ'ya sonradan Tevrat adıyla anılan Kitabı verdik ve ondan sonra da, insanlığı doğru yola iletmek için birbiri ardınca Peygamberler gönderdik.

Meryem oğlu İsa'ya da apaçık mûcizeler verdik ve onu, Kutsal Ruh Cebrail'in vahiy ve ilham gücü ile destekledik.

Ama ne zaman bir Peygamber, size hoşunuza gitmeyecek bir emir getirdi yse, her defasında büyüklük taslayıp kafa tutmadınız mı? Sonra da kimilerini yalanlayıp, kimilerini öldürmediniz mi?

88. Ve işte şimdi de, inananlarla güya alay ederek: “Size ve söyl ediklerinize karşı kalplerimiz kapalıdır, ne dediğinizi anlamıyoruz. Aslında bizim kalplerimiz bilgi ve irfan dağarcıklarıdır. Yani bizim inancımız tam ve sağlamdır, sizin yol göstericiliğimize de ihtiyacımız yoktur! ” diyorlar. Hayır, kalpleri bilgi kapları değildir. Bilakis Allah, apaçık hakîkati inkâr ettikleri için onları lânetlemiştir. Bu yüzden, ne kadar da zayıf bir imana sahipler!

89. Onlara Allah tarafından, yanları ndakini doğrulayan, y a n i ellerindeki Te v rat'ı

—değiştirilmiş, bozulmuş kısımlarını düzelterek— onaylayan **bir kitap gelince —ki, öteden beri putperestlere karşı onun sayesinde zafer kazanacakları ümidiyle Son Elçinin gelmesini bekleyip duruyorlardı— işte o tanıdıkları ve bekledikleri Son Elçi onlara gelince, kendi ırklarından değil diye onu inkâr ettiler.**

O hâlde, Allah'ın lâneti inkârcıların üzerine olsun!

90. Allah'ın, kullarından dilediğine sonsuz lütfundan bahşetmesini, yani Araplardan bir yetime Kitap ve Peygamberlik vermesini çekemeyerek, Allah'ın indirdiği Kur'an ayetlerini inkâr etmekle, benliklerini, ne alçak bir şey karşılığında sattılar da, gazâb üstüne gazâba uğradılar!

İnkâr edenler için, alçaltıcı bir azap vardır!

91. Onlara:

“Allah'ın gönderdiği mesajların tümüne inanın!” denilince:

“Biz ancak bize indirilene inanırız!” der, ötesini inkâr ederler. Oysa gâyet iyi bilirler ki, bu Kur'an, yanlarındaki Tevrat'ın tahrif edilmemiş bölümlerini onaylayan ve mutlak gerçeği, doğruyu ortaya koyan hak bir kitaptır.

Gerçek iman ehli olduklarını iddia eden bu inkârcılara de ki:

“Madem bu kadar inançlıydınız da, daha önce neden Allah'ın Peygamberlerini öldürüyordunuz? Son Elçiye yapmaya çalıştığınız zulümleri, bir zamanlar Zek eriya'ya, Yahya'ya, İsa'ya ve daha önceki nice Peygamberlere yapmadınız mı? Aslında siz, kendi kitabınıza da inanmıyorsunuz. Aksi hâlde, size Tevrat'ta mü jdelenen Son Peygamberi yalanlamaz, böylece geçmişte bazı Peygamberleri öldüren atalarınızın işlediği suça ortak olmazdınız.”

92. Andolsun ki, Mûsâ size apaçık mûcizeler göstermişti de, on un kısa bir süre için aranızdan ayrılmasından sonra hemen buzağıya tapınmaya başlamıştınız. İşte siz, böyle nankör ve zâlim kimselersiniz!

93. Hani, Sînâ dağını üzerinize yıkılacakmış gibi kaldırıp:

“Size bahşettiğimiz ilâhi prensiplere sımsıkı sarılın ve içindeki emir ve tavsiyelere kulak verin!” diye sizden kesin bir söz almıştık. Ne var ki, onlar:

“İşittik, fakat isyan ettik!” dediler. Bunun üzerine, inkâr e tmeleri sebebiyle kalplerine buzağı sevgisi içirildi. Azgınlıklarının doğal bir sonucu olarak, buzağıya tapma arzusu, tüm benliklerini kaplayarak gönüllerine sindi, âdetâ iliklerine kadar işledi ve bütün duygu, düşünce ve davranışlarına damgasını vuran en önemli etken oldu.

Ey Peygamber! Sadece önceki kitaplara inanmakla mümin olacaklarını zanneden bu kâfirlere **de ki:**

“Eğer iddia ettiğiniz gibi gerçekten inanıyorsanız, şu sözde imanınız size ne kötü şeyler emrediyor! Bu ne tuhaf bir imandır ki, sahibini günaha, isya nkârlığa ve Allah’ın ayetlerini inkâra sevk ediyor!”

94. “Ayrıcalıklı millet” saplantısı içinde bulunan o Yahudilere de ki:

“Eğer Allah katında âhiret yurdu ve cennet nîmetleri, iddia ettiğiniz gibi hiç kimsenin değil de, sadece sizin olacaksa ve bunda gerçekten samîmî iseniz, o zaman ölümü arzu etsenize! Madem Allah katında ayrıcalıklı bir yere sahip olduğunuzu iddia ediyorsunuz, o hâlde neden ölüm denilince ödünüz kopuyor? Hâlbuki Allah katında bu kadar değerli olduklarını iddia eden insanlar ölümden bu derece ürkmemelidirler.”

95. Fakat elleriyle yaptıkları kötü işlerden dolayı âhirette azap çekeceklerini çok iyi bildiklerinden, ölümü asla arzu etmezler. Allah, zâlimleri elbette bilir.

Oysa gerçek müminler, Allah adına söz söyleme cüretinde bulunmaz, ilâhî nîmetlerin sırf kendilerine özgü olduğunu iddia etmezler. Evet, cennete girmeyi kuvvetle ümit ederler, fakat bunun gereği olan dürüstlük ve samîmiyeti ortaya koymaktan da geri kalmazlar; ölümü arzu etmezler, fakat gerektiğinde seve seve ölüme koşmasını bilirler. Yahudilere gelince:

96. Sen onların, ölümü arzu etmek şöyle dursun, insanlar içerisinde yaşamaya en düşkün kimseler, hattâ âhirete inanmayan şu müşriklerden bile daha tutkun olduklarını göreceksin. Hepsi de ister ki, bin yıl ömür sürsünler. Oysa uzun süre yaşamaları, kendilerini azaptan kurtaracak değildir. Hiç kuşkusuz Allah, yaptıkları her şeyi görmektedir ve cezasını da kesinlikle verecektir.

97. Ey Muhammed! Son ilâhî vahyi kendi ırklarından olmayan birine indirdi diye vahiy meleği hakkında kötü sözler söyleyen o Yahudilere de ki:

“Her kim, kendisinden önceki ilâhî vahiyleri onaylayıcı, inananlara da yol gösterici ve müjde olmak üzere onu —yani Kur’an’ı— Allah’ın izniyle senin kalbine indirdi diye Cebrail’e düşmanlık beslerse,”

98. “Daha açıkçası; her kim Allah’a, O’nun meleklerine, elçilerine, hele hele Cebrail’e ve Mikail’e düşmanlık beslerse şunu iyi bilsin ki, Allah da inkârcıların düşmanıdır!”

99. Ey şanlı Elçi! Gerçek şu ki, Biz sana apaçık ayetler indirdik; kötülüğe saplanmış olanlardan başkası bunları inkâr etmez. Doğrusu onlar, öteden beri döneklilik ve nankörlüğü âdet edinmişlerdir. Nitekim:

100. Ne zaman bir antlaşma yaptılarsa, içlerinden bir grup, her defasında onu bozup

bir kenara atmadı mı? Aslında, onların çoğu zaten inanmıyor! Çünkü;

101. Allah tarafından onlara, yanlarında bulunan Tevrat'ı onaylayan bir Elçi gelince, kendilerine daha önce Kitap verilmiş olan bu insanlardan bazıları, sanki hakîkati hiç bilmiyorlarmış gibi Allah'ın Kitabını kaldırıp arkalarına atıverdiler!

Allah'ın kitabını atınca da, onun yerini hurâfe ve masallarla doldurdular:

102. Yahudiler, bir zamanlar Süleyman Peygamberin egemenliği altında esaret hayatı yaşayan kötü cinlerin ve insanların, yani şeytanların, Süleyman'ın Peygamberlik ve hükümranlığı aleyhinde uydurdukları asılsız iddiaların peşine düştüler. Nitekim o şeytanların telkiniyle Yahudilerin ortaya attıkları iddialara göre Süleyman, güya putlar adına mabedler yaptırmış ve kendisi de o putlara taparak —haşa— kafir olmuştur. Onl ara göre Süleyman bir Peygamber değil, bütün kudret ve saltanatını sihir yoluyla cinlerden elde eden bir günahkardı.

Oysa Süleyman ne sihirle meşgul olmuş ne de putlara tapmıştı; yani asla **kafir olmamıştı fakat asıl o şeytanlar** Allah'a ve Peygamberlerine karşı gelip, ilahi bu yruklara isyan ederek **kafir olmuşlardı.**

İşte **bu şeytanlar** hem **insanlara** büyü ve **büyücülüğü** öğretiyorlar **hem de** büyüçülükle birlikte Allah tarafından **Babil'deki Harut ve Marut adındaki iki melek aracılığıyla** insanlara **indirilen vahyi öğretiyorlardı.** Böylece büyüçülüklerine dini bir görüntü vererek kutsallaştırıyorlar, itirazları engellemek, saygınlık ve dokunulmazlık kazandırmak için, işin vahye dayandığını iddia ediyorlardı. Değ ilse Allah tarafından Harut ve Marut aracılığıyla insanlara, büyü ve büyüçülükle ilgili hiçbir şey indirilmemişti. Öyle ya Allah, hem büyüçülüğü haram kılsın hem de Babil'deki insanlara dinini ulaştırsın diye seçtiği Peygamberlere vahiy melekleri aracılığı ile büyü öğretsin; bu olacak şey değildi.

Öte yandan Harut ve Marut, biraz önceki 98. ayette sözü edilen vahiy melekleri Cebrail ve Mikail gibi, insanlık tarihi boyunca ne zaman ve nerede bir Peygambere gelmişler ve vahiy getirip **öğretmişlerse, herbirine:** dikkat edin: Bu **bizim** getirip öğrettiğimiz vahiy sizin **imtihanınız içindir. Sakın ha,** bu gerçekleri görmezlikten gelip **kafir olmayın demişlerdi.**

Ama bu insanlar meleklerin getirdiği vahiy ile **onlardan** Allah'a kul olmayı ve böylece bireysel ve toplumsal alanda mutlu bir hayat sürmeyi öğrenmek yer in e **erkek ve kadının arasını ayırmayı öğreniyorlardı.** Bu vahiy bilgilerini büyüçülükte kullanıyorlardı. Vahiy sayesinde eşler arasında birlik olması gerekirken, onlar aynı evde, aynı yatakta herbiri ayrı düşüncede, ayrı dünyalarda yaşıyorlardı. Vahiy onlara huzur ve mutluluk yerine sıkıntı ve üzüntü kaynağı oluyordu.

Gerçi onlar, —Allah'ın izni olmadıkça— bu gibi şeytanî taktiklerle hiç kimseye zarar verecek değ illerdi. Bu yüzden, Allah'ın nurunu söndürmek için yaptıkları çalışmalar boşunadır ve başkasına değil, ancak kendilerine zarar vermektedir. Nitekim onlar, meleklerin öğrettiği bu güzel bilgilerden, **kendilerine fayda verecek olanları değil, zarar verecek olanları**

öğreniyorlardı. Yani bu bilgileri iyilik amacıyla değil, kötülük amacıyla kullanıyorlardı.

Yemin olsun ki, böyle bir çıkar alışverişinde buluna rak, imanlarını kaybetme pahasına sihirle uğraşanların, özellikle de, İslâm'a ve Müslümanlara karşı şe ytanî taktiklerle, yıkıcı propagandalarla uğraşanların, **âhiretten yana bir nasiplerinin olmadığını gâyet iyi biliyorlardı. Vicdanlarını ne kötü bir şey karşılığında sattılar, neler kaybettiklerini bir bilselerdi!**

103. Gerek Süleyman'a başkaldıran önceki inkârcılar, gerekse Son Elçiye karşı amansız bir muhâlefet yürüten Medineli Yahudiler, gerekse Kıyamete kadar İslâm'a karşı mücâdele bayrağı açacak olan kâfirler, **şâyet** Allah'a, âhiret gününe ve gönderdiği ayetlere **iman edip** inkârcılıktan, zulümden, büyüçülükten, cincilikten, **sakınmış olsalardı, Allah tar afından** verilecek **ödül, kendileri için** bu dünyada kazandıklarından **çok daha iyi olacaktı; bir bilselerdi!**

Süleyman Peygambere iftira atmaktan çekinmeyen Yahudiler, Son Elçiye karşı da aynı inkârcı tutumu sergilediler. Şöyle ki; mü minler Hz. Peygamber'e hitap ederken, "Râinâ!" yani, "Bizi koru, bizi gözet!" diye seslenirlerdi. Fakat Yahudiler, Peygamberi alaya almak maksadıyla, bu kelimeyi "Ey bizim çoban!" anlamına gelen "Râinâ!" şeklinde söylemeye başladılar. Bunun üzerine, aşağı ıdaki ayet nâzil oldu:

104. Ey iman edenler! Allah'ın Elçisiyle konuşurken, Yahudilerin hakaret amacıyla farklı anlamlara çekebileceği kelimeler kullanmayın. Meselâ, ona seslenirken, **"Râinâ!"** Bizi koru, sürüsünü güden çoban gibi bizi yönlendir! **demeyin!** Kötü niyetli kimseler tarafından kirletilmiş, içi boşaltılmış kelime ve kavramları kullanmayın, bunun yerine, merâmınızı daha net ve güzel biçimde ifâde eden ve hiçbir suistimale meydan vermeyen kelime ve kavramlar kullanın. Örneğin, "Bize bak, bizi gözet ve âdil bir hakem, bir yönetici olarak aramızda hükmet!" anlamında **"Unzurnâ" deyin ve size söylenenleri iyi dinleyin!**

Zâlimleri uyar: **İnkârcılar için, can yakıcı bir azap var!**

Peki Yahudiler, Hristiyanlar ve müşrikler, müminlere karşı neden düşmanlık besliyorlar?

105. Gerek Allah'a ve âhiret gününe inandıklarını iddia eden **Kitap Ehli, gerekse** ölüm ötesi hayatı, Peygamberliği ve kutsal kitapları kökten inkâr eden **müşrikler olsun, hiçbir kâfir, size Rabb'inizden bir iyiliğin indirilmesini, yani ilâhî mesajın size emânet edilmesini istemezler.**

Oysa Allah, elçilik ve önderlik görevini yalnızca onu hak edenlere vererek, lütuf ve **rahmetini dilediğine bahşeder.**

Hiç kuşkusuz **Allah, sonsuz lütuf sahibidir.**

Kaldı ki, Son Elçinin getirdiği şerîat, zaten öncekilerin özü, esas ve zirvesidir:

106. Biz, önceki ümmetlere gönderdiğimiz kutsal kitaplardaki bazı geçici toplumsal-hukûkî

düzenlemeleri içeren **herhangi bir ayeti** —değişen şartlara uygun olarak— **yürürlükten kaldırır veya unutturur isek, mutlaka ondan daha iyisini veya en azından bir benzerini göndeririz.** Nitekim, önceki kutsal kitapları aynen onaylayan bu Kur'an, hem bu kitaplarda yapılan tahrifâtı düzelterek, hem de değiştirilmesi gereken hükümleri değiştirerek, kıyâmete kadar geçerli olacak en son ve en mükemmel hayat sistemini ortaya koymuştur.

Öyle ya, Allah kendi mesajını k orumayacak mı sanıyordun? **Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?**

107. Yine bilmez misin ki, göklerin ve yerin mutlak egemenliği sadece Allah'ındır ve sizin Allah'tan başka hiçbir dost ve yardımcınız yoktur? Ve bilmez misin ki, mülk O'nun olduğu için yasayı koymak veya yürürlükten kaldırmak, yani mülkünde dilediği gibi tasarruf etmek de O'nun hakkıdır?

108. Yoksa siz ey müminler, Allah'ın size gönderdiği şu son Peygamberinizden, tıpkı daha önce Mûsâ'dan istendiği gibi isteklerde mi bulunacaksınız? Ehl-i Kiabin Mûsâ'ya, "Bize Allah'ı açıkça göster!" (4. Nisa: 153) dedikleri gibi, siz de aynı şeyleri Son Elçiden mi isteyeceksiniz? Şunu iyi bilin ki:

Her kim imanı inkâr ile değiştirirse, yani ilâhî mesaja inanmak yerine onu inkâr etmeyi tercih ederse, dosdoğru yoldan sapmış demektir.

Sanma ki onlar, yeterince iknâ olamadıkları için hakkı inkâr ediyorlar; tam aksine:

109. Kitap Ehlinden birçokları, gerçeği tüm berraklığıyla görmelerine rağmen, sırf içlerindeki kıskançlık yüzünden sizi inancınızdan vazgeçirmeye kalkışırlar. Buna karşılık siz, içinde bulunduğunuz şartlar değişip de **Allah** size yeni çıkış yolları açarak bir sonraki **emrini gönderinceye kadar, onları bağışlayın**, densizliklerine sabredin, incitici sözlerine **aldırmayın. Hiç kuşkusuz, Allah'ın her şeye gücü yeter.**

110. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin. Çünkü kendiniz için, önceden yapıp gönderdiğiniz her iyiliği, Allah'ın huzuru nda mutlaka göreceksiniz. Unutmayın ki, **Allah yaptığınız her şeyi görmektedir.**

Bakınız, kibir ve cehâlet, insanı ne hâle getiriyor:

111. Önceki kutsal kitaplara inandıklarını öne sürenler, "Yah udi veya Hristiyan olanlardan başkası Cennete giremeyecektir!" diyorlar. Yani Yahudiler de, Hristiyanlar da, din adına uydurdukları bâtil iddiaları kabul etmeyenlerin —iman ve erdem sahibi olsa bile— Allah'ın hoşnutluğunu kazanamayacağını, gelenek hâline gelmiş birtakım dînî formaliteleri yerine getirmediğiçe kişinin cenneti hak edemeyeceğini söylüyorlar. **Bu iddia, onların kendi kuruntu ve boş hayallerinden başka şey değildir. Onlara de ki:**

"Eğer doğrusöylüyorsanız, Kutsal Kitaptaki bilgi ve delilinizi ortaya koyun bakalım!"

112. Hayır, cennete girmede gerçek ölçü şudur: **Her kim ki, tüm ruhu ve benliğiyle yalnızca Allah'ın buyruklarına teslim olur ve** bu teslimiyetin canlı şâhidi olarak **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyarsa, mükâfâtını Rabb'inin huzurunda mutlaka görecektir ve Hesap Günü ne korku duyacak, ne de üzülecektir!**

Fakat bu zâlimler, önyargı ve bağnazlıkları yüzünden o kadar aşırı gittiler ki;

113. Yahudiler:

“Hristiyanların hiçbir temel dayanakları yoktur!” dediler. Buna karşılık, onlara kızan bazı Hristiyanlar:

“Yahudilerin hiçbir temel dayanakları yoktur!” dediler. Oysa, hepsi de güya kutsal Kitabı okuyorlar. Allah'tan başka ilâhlara tapınan ve Peygamberlik, kitap ve âhiret hakkında hiçbir bilgisi olmayan müşrik Araplar da tıpkı onların dediklerine benzer iddialarda bulunuyorlar. Böylece Yahudi ve Hristiyanlar, ilâhî vahyin bir kısmını yok sayarak, onu bütünüyle reddeden müşriklerle aynı konuma geliyorlar. **Mahşer gününde Allah, anlaşmazlığa düştükleri her konuda aralarındaki hükmünü verecektir.**

Tabii ki, müminleri ibâdetten alıkoymaya çalışan kâfirler hakkındaki hükmünü de:

114. Allah'ın mescitlerinde O'nun adının anılmasına ve hükmünün özgürce ifâde edilmesine engel olan ve içki, kumar, f uhuş gibi her türlü ahlaksızlığı yaygınlaştırarak camiye giden yolları tıkayan, buraların toplumsal etkinlikten yoksun, cemaatsiz ve harap olması için çaba harcayanlardan daha zâlim kim olabilir? İşte öylelerine, bu mescitlere ancak korku içerisinde girmek yaraşır. Onlar için bu dünyada aşağılık, âhirette ise çetin bir azap vardır!

Gerçekte hiçbir engel, Müslümanı ibâdetten alıkoyamaz, çünkü:

115. Doğu da Allah'ındır, batı da. Müslüman için yeryüzü, bütünüyle mescittir. Dolayısıyla, ibâdete elverişli her yerde ve her durumda, hatta kible yönünü tayin edemediğinizde bile namazınızı kılabilirsiniz. **O hâlde, hangi tarafa yönelerseniz yönelin, Allah'ın yüzü, yani hoşnutluğu ve sevgisi oradadır. Çünkü Allah'ın kudret ve şefkati sınırsızdır ve O, her şeyi en iyi bilendir.**

116. Allah'ı hakkıyla tanıyamayan o inkârcılar, “Allah çocuk edinmiştir!” dediler. Asla; çocuk edinmek eksiklikten, âcizlikten kaynaklanır; oysa O her türlü acizyet ve noksanlıktan uzaktır, yücedir! Öyle ki, göklerde ve yerde var olan her şey O'nundur ve hepsi O'na boyun eğmektedir.

117. Gökleri ve yeri yoktan var eden O'dur. Bir şeyi yaratmak isteyince, sözelimi Hz. İsa örneğinde olduğu gibi, bir çocuğun babasız doğmasını isteyince, ona sadece “Ol!” der, o da hemen olur.

118. İlâhî hikmeti ve imtihân gerçeğini kavrayamamış bazı bilgisiz kimseler:

“Allah madem ki inanmamızı istiyor, öyleyse bizzat kendisi **bizimle konuşsaydı veya bize,** hiçbir şekilde itiraz edemeyeceğimiz **bir mûcize gönderseydi ya!”** dediler. Kendilerinden **önceki** çağlarda yaşamış **kâfirler de tıpkı bunların dediklerine benzer sözler söylemişlerdi;** inkâr ve inatçılıkta **kalpleri** ne kadar da **birbirine benzemiş!**

Aslında biz, yersiz önyargılarından ve bencilik, haset, kibir prangalarından kendisini kurtararak **içtenlikle inanmak isteyenler için,** onlara fazlasıyla yetecek **mûcizeleri açıkça ortaya koymuşuzdur.**

Evet, gören gözler için tüm evren, Yüce Yaratıcının ilim, kudret ve merhametini haykıran sayısız mûcizelerle doludur. Bunların da ötesinde:

119. Doğrusu, ey Muhammed, **Biz seni,** iman edenleri cennet ile **müjdeleyen ve inkârcıları cehennem ile uyarın bir Elçi olarak gönderdik.** Eğer inkârcılar, tüm uyarılara rağmen imanı reddederlerse üzülme; çünkü **sen,** kendi isteğiyle **cehennemlik olanlardan sorumlu değilsin.**

Öyleyse, onları ‘kazanma’ uğruna bile olsa, bu inkârcılara yaranmaya çalışma, çünkü:

120. Yahudiler de, Hristiyanlar da, kendi dinlerine uymadığın sürece, senden asla hoşnut olmayacaklardır. Siz Allah’ın ayetlerine iman ettiğiniz sürece, onlar sizi hiçbir zaman benimsemeyecek, hiçbir zaman dost ve müttefik olarak görmeyeceklerdir.

Uydurdukları hurâfelerle Allah’ın dinini tanınmaz hâle getiren bu zâlimlere **de ki:**

“Asıl doğru yol, sizin kuruntu ve iddialarınız değil, Allah’ın gösterdiği yoldur!”

Yemin olsun ki, sana bu Kur’an aracılığıyla gerçek ilim geldikten sonra, yine de onların arzu ve heveslerine uyacak olursan, kendini Allah’ın gazâbından kurtaracak ne bir dost bulabilirsin, ne de bir yardımcı!

O hâlde, son ilâhî mesaj olan Kur’an’a iman etmedikçe, hiç kimse kurtuluşa ereceğini sanmasın! Fakat bu iman, yalnızca kuru bir iddiadan ibaret de kalmamalıdır:

121. Kendilerine verdiğimiz Kitabı ona yaraşır biçimde, yani manasını anlayıp idrâk ederek **okuyan ve onu kendilerine bir hayat programı yapanlar var ya, işte ona gerçekten inananlar bunlardır.** Allah’ın kitabını açıkça reddederek veya onunla ilgisini tamamen kopararak onu inkâr edenlere gelince, **bunlar da zarara uğrayanların ta kendileridir.**

İşte bu feci âkıbete uğramamak için:

122. Ey İsrail Oğulları! Size bahşetmiş olduğum nîmetleri ve Kitaba uyduğunuz sürece sizi tüm insanlara nasıl üstün kıldığımı hatırlayın.

123. Ve kendinizi öyle bir Güne hazırlayın ki; o gün hiç kimse başkasının cezasını çekmeyecek, hiç kimseden kurtuluş fidyesi kabul edilmeyecek, Allah'ın izni olmadıkça hiç kimseye şefa'at fayda vermeyecek ve ilahi yardımı hak etmeyen hiç kimseye yardım edilmeyecektir.

Demek ki, Allah'ın Kitabına uymadığınız sürece, şu veya bu soydan gelmiş olmanız hiçbir şey ifade etmeyecektir. Hatırlayın, atanız İbrahim'e Allah nasıl söz vermişti:

124. Hani bir zamanlar Rabb'i, İbrahim'i birtakım emir ve yasaklar içeren sözlerle imtihan etmişti. İbrahim, tam bir teslimiyetle Allah'ın emirlerini yer ine getirerek hepsini başarıyla tamamlayınca, Allah:

“Seni insanlara önder yapacağım!” demişti. İbrahim:

“Soyumdan da önderler çıkar, yâ Rab!” deyince, Allah:

“Hayır! Önderlik, liyâkat ve ehl-i yet gerektiren bir iştir; hiçbir ırk veya sınıfın imtiyazında olamaz. Dolayısıyla, bu verdiğim söz, sadece önderliğe lâyık olanları kapsar, zalimler için geçerli değildir.” buyurdu.

O hâlde, İbrahim'in takipçisi olduğunu iddia edenler, şunu hatırlasınlar:

125. Hani biz, İbrahim'den bu yana inananların kiblesi olan şu Evi, yani Kâbe'yi, insanların her taraftan gelip toplanacakları güvenli bir sığınak yapmıştık. İnsanlığı toplumsal, siyâsî, ekonomik, ahlâkî, kültürel yozlaşmadan korumak ve zulmü, haksızlığı engelleyerek güven ve huzur ortamını sağlamak üzere, yalnızca Allah'a kulluk esasına dayanan inanç sistemini tebliğ ve tatbik edeceği ve dünyanın her yerinden gelen müminlerin, sorunlarını görüşmek ve aralarındaki bağları güçlendirmek üzere her yıl toplanacakları bir merkez olarak, İbrahim'e Kâbe'yi inşa etmesini emretmiştik. Öyleyse, ey müminler; İbrahim'in tâkipçileri olduğunuzun göstergesi olarak, onun Kâbe'de namaza durduğu yerden, yani makam-ı İbrahim'den kendinize bir namazgâh edinin! Onu kendinize örnek bir imam ve kılavuz edinerek, size emânet etmiş olduğu tevhid sancağını yeryüzünde dalgalandırmak için var gücünüzle mücadele edin.

Nitekim, **Biz İbrahim'e ve İsmail'e:**

“Kâbe'nin etrafında tavaf edenler, orada ibâdete kapananlar, rüku ve secde edenler için Evimi maddî ve mânevî bütün kirlerden arındırarak tertemiz tutun!” diye emretmiştik.

126. O vakit İbrahim:

“Ey Rabb'im, burayı güvenli bir şehir kıl; buranın halkından Allah'a ve âhiret gününe inananları çeşitli ürünlerle besle!” diye duâ etmişti. Bunun üzerine, Allah şöyle buyurmuştu:

“Evet, inananlara dünya ve âhiret nîmetlerini vereceğim; ancak, **her kim** ayetlerimi **inkâr** ederse, **onu** dünyadaki geçici nîmetlerden **azıcık faydalandıracağım** fakat sonunda **Cehennem azâbına sürükleyeceğim; ne fenâ bir dönüş!”**

127. Hani İbrahim ve oğlu İsmail, Allah’a ibâdet amacıyla inşâ edecekleri **Evin**, yani Kâbe’nin **temellerini birlikte yükseltirlerken** Rablerine şöyle yalvarıyorlardı:

“**Ey Rabb’imiz**, senin hoşnutluğun için yaptığımız iyilikleri ve duâlarımızı **bizden kabul eyle! Doğrusu sen bütün duâları işitir**, her şeyi **bilirsin.**”

128. “Ey Rabb’imiz! Bizleri, sadece **Sana boyun eğen** dosdoğru birer mümin kıl! **Soyumuzdan da**, ancak **Sana boyun eğecek** mümin bir topluluk çıkar! **İbâdetlerimizi** nerede ve nasıl yapacağımızı **bize öğret**, **günahlarımızı bağışla**. **Zira Sen çok bağışlayıcı, çok merhametlisin.**”

129. “Ey Rabb’imiz! Onlara Senin ayetlerini okuyacak, Kitabı ve Kitaptaki hükümlerin pratik hayata uygulanması olan hikmeti öğretecek ve onları her türlü şirk ve günah kirlerinden arındırıp tertemiz kılacak, kendi içlerinden bir Elçi gönder. Hiç kuşk usuz Sen, sonsuz kudret ve hikmet sahibisin.”

İşte, atanız İbrahim’in dini budur! Bu durumda:

130. Sağlıklı ve dengeli düşünme yeteneğini kaybetmiş olanlardan başka kim, İbrahim’in dininden yüz çevirmek ister? Andolsun ki, Biz onu dünyada seçip yüceltmıştik ve elbette o, âhirette de en iyiler arasındadır.

131. Çünkü vaktiyle Rabb’i ona:

“Emirlerime boyun eğerek sadece bana **teslim ol!” dediğinde, o derhâl:**

“Baş üstüne, tüm benliğimle **âlemlerin Rabb’ine teslim oldum**, bütün varlıkların Efendisine içtenlikle boyun eğdim! Sadece O’nun kulu ve kölesiyim.” **demişti.**

132. İşte hem İbrahim, hem de torunu Yakup, bunu oğullarına şöyle vasiyet etmişlerdi:

“**Oğullarım;Allah size şu du pduru** ve insanın varlığıyla birebir örtüşen mükemmel **inanç sistemini İslâm’ı bahşetti. Öyleyse, ancak** O’na yürekten boyun eğen bir **Müslüman olarak can verin!** Son nefesinize kadar Allah’a boyun eğin, hiçbir zaman O’na teslimiyetten ayrılmayın!”

Şimdi ey Yahudiler, Hz. Yakup’un, ölüm döşeğinde iken size Yahudi olm anızı tavsiye ettiğini nasıl söyleyebilirsiniz?

133. Yoksa siz, Yakup’a ölüm gelip çattığında orada mıydınız? Hani Yakup,

oğullarına:

“Benden sonra kime kulluk edeceksiniz? Ben ölünce, bu dini terk etmeyeceksiniz, değil mi?” diye sorunca, onlar:

“Elbette hak dinden ayrılmayacağız! Bizler, senin ilahına, at aların İbrahim, İsmail ve İshak’ın ilahı olan tek bir İlahı, yani Allah’a kulluk edecek ve yalnızca O’na boyun eğeceğiz!” demişlerdi.

Böylece onlar, imtihan sahnesindeki rollerini oynadılar ve göçüp gittiler. Şimdi imtihan sırası sizde; geçmişe destanlar dizerek, ağıtlar yakarak oy alanmayın. Öncekilerin güzelliklerinden örnek; yanlışlıklarından da ibret alarak görevinizi en iyi şekilde yapmaya bakın. Zira:

134. Onlar bir ümmetti, gelip geçti. Onların kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız da size aittir. Ve siz, onların yaptıklarından hesaba çekilecek değilsiniz.

Geçmiş Peygamberlerle övündükleri hâlde, onların yolunu terk eden günümüz inkârcılarına gelince:

135. Peygamberlerin getirmiş olduğu hak dini zamanla bozup değiştirerek Yahudilik, Hristiyanlık adı altında bâtıl inanç sistemleri oluşturanlar, **“Yahudi veya Hristiyan olun ki, doğru yolu bulasınız!” dediler.** Yani Yahudiler Yahudiliğin, Hristiyanlar da Hristiyanlığın doğru yol olduğunu ve kendilerinin sahip olduğu inanç sistemini kabul etmedikçe, hiç kimsenin cennete giremeyeceğini iddia ettiler. Ne var ki, Yahudilik dedikleri, Hz. Musa’nın tebliğ ettiği dinin, zamanla bozulup değiştirilmiş şeklinden başka bir şey değildi. Aynı şekilde Hristiyanlık da, Hz. İsa’nın getirdiği şekliyle kalmamış, yüzlerce hurâfe eklenerek özünden uzaklaştırılmış ve tanınmaz hâle getirilmişti. Dolayısıyla, Yahudiler de, Hristiyanlar da, insanlar Allah’ın dinine değil, kendi uydurdukları bidat ve hurâfelere davet ediyorlar. Ey Müslüman, onlara **de ki:**

“Hayır! Biz, uydurmuş olduğunuz hurâfeler yığınına değil, sizin de örnek ve önder kabul ettiğiniz **İbrahim** Peygamber başta olmak üzere, bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri ve yalnızca Allah’a kulluk esasına dayanan o mükemmel inanç sistemine, **hanif dinine uyarız! Eğer İbrahim’in izinden yürüdüğünüzü iddia ediyorsanız, siz de hak dine boyun eğmelisiniz, şirkten ve inkârdan uzak durmalısınız. Çünkü İbrahim, hiçbir zaman Allah’a ortak koşmamıştı.** Yani o, sizin bugün ‘dinin temel esasları’ saydığınız bâtıl inançları asla benimsememişti. Örneğin, Allah’a oğul isnat etmemiş, Peygamberleri ve salih insanları tanrılaştırmamış, Allah’ın herhangi bir kitabını veya elçisini asla inkâr etmemişti.

136. O hâlde, Ey İslâm dâvetçileri, şu evrensel hakîkati tüm insanlığa ilan ederek **deyin ki:**

“Bizler Allah’a, yani O’nun rab ve ilah olduğuna iman ettiğimiz gibi, bize gönderilen Kur’an ayetlerine; İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve sonraki nesillere gönderilen vahiylerle, ayrıca Mûsâ’ya ve İsa’ya verilen Kitap ve mucizelere; kısacası, Rableri tarafından

Peygamberlere gönderilen bütün vahiylerle inanır, aralarında hiçbir ayırım göze tmeyiz. Hepsinin aynı kaynaktan geldiğini ve aynı mesajı taşıdığını bilir, içlerinden hiçbirini inkâr e tmeyiz. **Çünkü biz,** yalnızca Allah’a kulluk eden ve O’nun bütün emirlerine boyun eğen kimseleriz, yani **Müslümanlarız.”**

137. Ey müminler! **Eğer** Yahudiler, Hristiyanlar ve diğerleri bu çağrıya olumlu cevap verir ve **sizin inandığınız gibi** Allah’ın kitapları ve elçileri arasında hiçbir ayırım gözetmeden, ilâhî mesaja tümüyle **inanırlarsa, işte o zaman doğru yolu bulmuş olurlar. Fakat yüz çevirirlerse, derin bir çıkmaza saplanmışlar** ve sırf kıskançlık ve inatçılıkları yüzünden size karşı koyuyorlar **demektir.**

Ama sen üzülme; **onlara karşı Allah sana yeter!** Unutma ki **O,** her şeyi **işitendir, bilendir.**

Ey müminler! Âdem Peygamberin işlediği günah yüzünden, onun soyundan gelen tüm insanların günahkâr doğduğunu iddia eden, bu yüzden çocuklarını “kutsanmış” suya batırıp vaftiz ederek onları “temizlediklerini” öne süren Hristiyanlar başta olmak üzere, “fıtrat dini”ni değiştirip yozlaştıran tüm insanlara seslenerek deyin ki:

138. Bizler, **Allah’ın verdiği renklerle** boyandık. Çünkü kainatta herşey Allah’ın verdiği renklerle boyanmıştır. Yani Allah tarafından gönderilen ve insanın yaratılış özelliklerine en uygun olan o doğal ve tertemiz inanç sistemine iman ederek, hayatımızın her alanını bu inanca göre şekillendirdik. Çünkü Allah’ın dini, insanın kendi rengi kadar doğaldır, suni boyalar gibi çirkin ve öğreti durmaz, solmaz, pörsümez, silinip yok olmaz. Öyle ya, **kimin boyası Allah’ın boyasından daha güzel olabilir? İşte bu yüzden biz, ancak O’na kulluk ederiz.**

139. Bu hakîkati inkâr eden Hristiyanlara ve Allah’ın tüm insanlığı kucaklayan evrensel mesajını değiştirerek onu bir ırkın dini hâline getiren Yahudilere **de ki:**

“Allah bizim de Rabb’imiz, sizin de Rabb’iniz olduğu hâlde, O’nun hikmet ve adâleti hakkında bizimle tartışmaya mı gireceksiniz? O sadece sizin Rabb’iniz midir ki, yalnızca sizin ırkınızdan Peygamber göndersin ve size ayrıcalıklı davransın? Hayır, Allah katında her toplum eşit şekilde sorumludur: Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız da size aittir. İyi bilin ki, Biz, O’na yürekten bağlanmış kimseleriz.”

Zaten bütün Peygamberler, hep bu gerçeği dile getirmişlerdi.

140. Yoksa ey Yahudi ve Hristiyanlar, **siz İbrahim’in, İsmail’in, İshak’ın, Yakup’un ve onların soyundan gelen Peygamberlerin Yahudi veya Hristiyan olduklarını mı iddia ediyorsunuz?** Oysa Yahudilik de, Hristiyanlık da, İslâm dininin zamanla bozulup değiştirilmiş halidir. Dolayısıyla, Hz. Mûsâ ve Hz. İsa da dahil, hiçbir Peygamber “Yahudi” veya “Hristiyan” değildi ve olamazdı. Aksine, bütün Peygamberler, “Yalnızca Allah’a kulluk etmek ve O’ndan gelen bütün emirlere tam bir teslimiyetle itaat etmek” anlamına gelen “İslâm” inancına bağlı birer “Müslüman” idiler.

Ey Müslüman! Bütün bunlara rağmen, hâlâ iddialarında diretirlerse, onlara **de ki:**

“Siz mi daha iyi bilirsiniz, yo ksa Allah mı? Elbette Allah bilir ve işte, hakîkati size bildiriyor. Hâl böyleyken, Allah tarafından kendisine ulaşmış bir tanıklığı, bile bile gizleyenden daha zâlim kim olabilir?” Hz. Muhammed’in Peygamberliği kutsal kitaplarda kendisine müjdelendiği hâlde, çıkarlarına ters düştüğü için, gerçeğe şâhitlik etmek yerine onu gizleyenden daha alçak, daha bedbaht kim olabilir?

Allah, yaptıklarınızdan hiç de habersiz değildir.

141. Onlar bir ümmetti, gelip geçti. Onların kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız da size aittir. Ve siz, onların yaptıklarından hesaba çekilecek değilsiniz.

Müslümanlar Medine’de, önceleri Kudüs’teki Mescid-i Aksa’ya yönelerek namaz kılıyorlardı. Hicretten bir buçuk yıl sonra, artık Mekke’deki Mescid-i Haram’a, yani Kâbe’ye yönelme emri geldi. İlâhî mesajı omuzlayarak insanlığa önderlik etme görevinin, Son Elçiye baş kaldıran Yahudi ve Hristiyanlardan alınıp yeni Müslüman topluma verildiğini sembolize eden bu değişiklik üzerine, Yahudilerden itiraz sesleri yükselmeye başladı:

142. İnsanlar arasından, ‘seçkin ve ayrıcalıklı toplum olma’ saplantısından bir türlü kurtulamamış bazı cahiller:

“Şu Müslümanları, öteden beri yönelmekte oldukları kiblelerinden çeviren sebep nedir?” diyecekler. Onlara cevaben de ki:

“Doğu da Allah’ındır, batı da. Aslında herhangi bir yönün diğerine üstünlüğü söz konusu değildir. Önemli olan doğuya veya batıya yönelmek değil, Allah’ın emrini yerine getirmek, gönderdiği dini hayata egemen kılmaktır. Ve O’nun dini, hiçbir ırkın veya sınıfın imtiyazı altında değildir. Zira O, hangi ırktan, hangi toplumdan, hangi cemaatten olursa olsun, samîmî olarak hakîkate yönelmek isteyen dosdoğru yola iletir.”

143. Ey müminler! İşte böylece sizi, her türlü aşırılıklardan uzak, vahye dayalı, dengeli, ölçülü, uyumlu, âdil, iyiliksever ve orta yolu izleyen bir ümmet yaptık ki, tüm insanlığa karşı hakîkate şâhitlik eden güzel örnekler ve âdil şâhitler olasınız ve bu Elçi de size karşı güzel bir örnek ve şâhit olsun.

Ey Muhammed! Senin daha önceleri Mekke’de iken yönelmiş olduğun kibleyi, yani Mescid-i Haram’ı şimdi size kible yaptık ki, Elçinin izinden gidenleri, gerisin geriye dönecek olanlardan ayırıp açıkça ortaya koyalım. Bu imtihan sonucunda, iman iddiasıyla ortaya çıkan insanlar, iki gruba ayrılacaktır: 1-Allah’ın emirlerine kayıtsız şartsız boyun eğen samimi müminler, 2-Çıkarlarına uygun olduğu sürece İslâm’ın hükümlerini kabul eden, fakat arzu ve beklentilerine aykırı düştüğü anda ilâhî emirleri reddeden münafıklar. **Doğrusu bu imtihân, Allah’ın yol gösterdiği kimselerden başkasına ağır gelecektir.** Nitekim, daha önce Peygamberi tasdik

eden bazı Yahudiler, binlerce yıl kible edindikleri Kudüs'e yönelmekten vazgeçerek Mekke'ye yönelmelerini emreden ayetler gelince, bunu gururlarına yedirememiş ve Allah'ın emrini reddederek inkâr etmişlerdi.

Bu arada **Allah**, daha önceleri Mescid-i Aksa'ya yönelerek kılmış olduğunuz namazları elbette kabul edecek, ihlâs ve samimiyetle O'na bağlandığınız sürece, **sizin imanınızı asla boşa çıkarmayacaktır. Hiç kuşkusuz Allah, insanlara karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.**

Kiblenin değiştirilmesi konusunda ilk nâzil olan ayetlere gelince:

Allah'ın Elçisi, İslâm'ın ilk yıllarında Mekke'de namaz kılarken, Mescid-i Haram ile Mescid-i Aksa'yı aynı hizaya getirerek iki kibleye birden yöneliyordu. Fakat Mekke ile Kudüs arasında kalan Medîne'ye hicret ettikten sonra, Allah'ın emri ile Kudüs'e, Mescid-i Aksa'ya yönelmeye başladı. Fakat gönlünde yatan, İbrahim Peygamberden bu yana müminlerin kiblesi olan Beytullah'a yönelmekti. Bu yüzden Rabb'ine yalvararak kiblenin değiştirilmesini niyaz ediyor, ümitle ve hyin gelmesini bekliyordu. Nihâyet, bu konudaki ilk emir geldi:

144. Ey Muhammed! Biz senin, yüzünü sık sık göğe çevirip durduğunu görüyoruz. Elbette seni hoşnut olacağın kibleye yönelteceğiz:Artık namaz kılarken, **yüzünü** Mekke tarafına, **Mescid-i Haram yönüne çevir! Siz de** ey inananlar, **her nerede olursanız olun**, yurtlarınızın farklılığına, yönlerinizin değişikliğine; ırkların ızın, dillerinizin ve renklerinizin başkalığına rağmen, aynı hedefe yönelen, aynı hayat düzeninin egemenliğini gerçekleştirmeye çalışan bir tek ümmet olma bilinciyle, **yüzünüzü o yöne çevirin!**

Aslında kendilerine Kitap verilen Hristiyan ve Yahudi ler, bunun Rablerinden gelen bir gerçek olduğunu pekâla bilirler. Onlar, tüm inananların ortak atası olan Hz. İbrahim tarafından yapılan Kâbe'ye yönelmenin, yüce Allah'ın emrine dayalı, tartışma götürmez kesin bir gerçek olduğunu gâyet iyi bilirler, fakat dünyevî çıkarlarına ters düştüğü için, bunu kabullenmeye yanaşmazlar.

Allah, onların yaptıklarından habersiz değildir.

145. Ey Muhammed! Gerçi sen, Kitap verilenlere bütün delilleri ve mûcizeleri göstermiş olsan bile, yine de inkârda diretir, senin kibleye yönelmezler. O hâlde, bâtılda direnen bu inkârcılar karşısında, **sen de** hak yolda azimle sebat gösterecek, **onların kiblesine asla yönelmeyeceksin. Zaten onlar da, birbirlerinin kiblesine yönelmezler.** Zira her birinin kiblesi, aslında kendi çıkarlarından, arzu ve heveslerinden başka bir şey değildir.

Ey Peygamber! **Sana** bu Kur'an aracılığıyla gerçek **ilim geldikten sonra, yine de onların arzu ve heveslerine uyacak olursan, yemin olsun ki, o takdirde sen de zâlimlerden biri olursun!** Ve bu durumda, kendini Allah'ın gazâbından kurtaracak ne bir dost bulabilirsin, ne de bir yardımcı!

Onların, ellerinde yeterli delil olmadığı için Son Elçiye inkâr ettiklerini sanma:

146. Kendilerine daha önce **Kitap verdiklerimiz**, yani Yahudi ve Hristiyan bilginleri, kiblenin değiştirilmesine yönelik emrin Allah'tan geldiğini ve bu emre muhatap olan Muhammed (s)'in hak Peygamber olduğunu pekâlâ bilir, **onu kendi öz evlatlarını tanıdıkları gibi tanırırlar fakat yine de içlerinden bir kısmı**, kıskançlık ve bencillikleri yüzünden **gerçeği bile bile gizlerler**.

Oysa inkârcılar ne derlerse desinler:

147. Gerçek, sizden veya onlardan kaynaklanan kuruntu ve iddialar değil, **Rabb'inden gelendir**. Ve Rabb'inden sana, hakikatin ta kendisi olan bu Kur'an gelmiştir. **O hâlde, sakın şüpheye kapılanlardan olma!**

İnkârcıların körükledikleri fitnelerle, yanıltıcı yorumlar ve asılsız söylentilerle oyalanma! Onların aldatıcı propagandalarına kulak asmadan, kendi yolunda kararlılıkla ilerlemeye devam et! Unutma ki:

148. Her toplumun hayatına yön veren, değer yargılarını oluşturan bir inanç sistemi, **yöneldiği bir kiblesi vardır. O hâlde**, Allah'a kulluk noktasında yapabildiğinizin en iyisini, en güzelini ortaya koymaya çalışarak **hayırlı işlerde birbirinizle yarışın!** Unutmayın; **her nerede olursanız olun, Allah hepinizi Hesap Gününde toplayıp bir araya getirecektir**. Hiç kuşkusuz, **Allah'ın her şeye gücü yeter**.

149. Her nereden yola çıkarsan çık, namaz kılarken **yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir**. Kuşkusuz bu emir, **Rabb'inden gelen bir gerçektir**.

Ve unutmayın ki Allah, yaptıklarınızdan habersiz değildir.

Kiblenin değişmesi, aynı zamanda ilâhî mesajı taşıma görevinin el değiştirmesi anlamına geldiğinden, yersiz tartışma ve itirazlara meydan vermemek için bakın tekrar tekrar diyoruz ki:

150. Her nereden yola çıkarsan çık, namaz kılarken **yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir!**

Ey inananlar! **Siz de nerede ve ne hâlde olursanız olun yüzünüzü o yöne çevirin ki, insanların size karşı kullanabilecekleri bir delilleri, öne sürebilecekleri bir bahaneleri kalmasın**. Bunun için, söz ve davranışlarınızın birbiriyle uyumlu olması gerekir. Aksi hâlde, bizzat kendinizin uymadığı bir dine başkalarının inanmasını bekleyemezsiniz. Çünkü böyle bir tutarsızlık, İslâm'a çağırdığınız insanlara itiraz hakkı verir. **Ancak onlardan, zulme sa planmış olanlar başka**. Öyleleri, herhangi bir ilâhî delil ve gerekçeye dayanmadan hakîkati inatla reddeder; sizi zorbalıkla sindirmeye çalışırlar. **Onlardan da korkmayın fakat Benden**, yani emirlerime karşı gelmekten **korkun ki, Ben de size verdiğim nîmetleri tamamlayayım ve bö ylece, doğru yolu bulabilesiniz**.

Tıpkı atanız İbrahim'in duâsında olduğu (2. Bakara: 129) gibi:

151. Nitekim, size kendi içini zden öyle bir Elçi gönderdik ki; size ayetlerimizi okuyup tebliğ ediyor, sizi her türlü şirk ve günah kirlerinden arındırıp tertemiz yapıyor, size Kitabı ve Kitaptaki hükümlerin sebep ve amaçlarını kavrayarak, onları hayata uygul ama anlamına gelen hikmeti öğretiyor ve daha bilmediğiniz nice şeyleri öğretecek.

152. Öyleyse benimle gönül bağınızı hep canlı tutarak ve ayetlerimi sürekli gündeme getirerek Beni anın ki, Ben de dünya ve âhirette iyilikler bahşederek sizi anayım. Hem kalbinizle, hem de söz ve davranışlarınızla **Bana şükredin ve sakın Bana karşı nankörlük etmeyin!** İşte bunun için:

153. Ey inananlar! Sabırla ve namazla Allah'tan yardım dileyin. Kur'an'ın ortaya koyduğu kulluk sistemini egemen kılmak için mücâdele verirken, yaratıcınızla aranı zdaki gönül bağını namazla, duâyla, zikirle sürekli canlı tutm aya çalışın; zorluklar karşısında yılmadan, umudunuzu ve direncinizi kaybetmeden hedefe doğru adım adım ilerleyin ve şunu asla unutmayın: **Allah, dâimâ sabredenlerle beraberdir.** Hele bu, şehâdetle sonuçlanan bir sabır olursa:

154. Ey iman edenler! Allah yolunda canlarını fedâ edenleri, sıradan ölümler gibi ölü olarak nitelendirmeyin! Hayır, aslında onlar, sizin bilmediğiniz bir biçimde, hem de sonsuz nîmetler içinde yaşıyorlar fakat siz farkında değilsiniz. Onlar kurtuluşa erdiler, siz asıl kendi imtihanınızı düşünün:

155. Andolsun ki, sizi bazen çetin korkularla, bazen açlık ve yoksullukla, bazen de servetinizi, sağlığını ve ürünlerinizi elinizden alarak imtihan edeceğim.

Sabredenleri müjdele!

156. O sabırlı müminler ki, başlarına bir imtihan olarak üzücü bir olay geldiği zaman:

“Bizler zaten Allah’a aitiz ve sonunda hepimiz O’na dö nec eğiz. Sahip olduğumuz bütün nîmetler bize Allah’ın emânetidir ve istediği zaman elbette geri alacaktır!” derler.

157. İşte, Rablerinin rahmet, nîmet ve bereketleri hep onlarla birliktedir; doğru yolu bulanlar da ancak onlardır.

Şimdi de, en çetin imtihanlar karşısında bile yılmadan, yıkılm adan sabretmesini bilen bir mümin hanımın ibret verici kıssasına kulak verin:

Hiz. İbrahim, Allah’ın emri ger eğince, eşi Hacer’i ıssız Mekke vadisine bırakıp gitmişti. Kızgın çölde tek başına kalan Hacer, yavrusu İsmail’e su bul abilmek amacıyla Safa ile Merve tepeleri arasında defalarca koşuşturmuş ve nihâyet Allah, yerden tatlı, g üzel ve özel bir su çıkararak ona yardım etmişti. İşte, Allah’a olan güven ve umudunu yitirmeden, sabırla mücâdele etmenin sembolü olan bu fedâkâr annenin anısına, Safâ ile Merve arasında sa’yetmek, yani hızlı adımlarla yedi defa gidip gelmek, İbrahim (a)’dan kalan hac ibadetinin bir bölümü olarak o gün hâlâ uygulanmaktaydı. Fakat zamanla müşrikler, buna birtakım şirk unsurları katmışlardı. Bu yüzden,

yaptıkları bütün ibâdetlerin mutlaka Kur'an ve Sünnet kaynaklı olmasına özen gösteren Müslümanlar, bu ibâdeti yapıp yapmamakta tereddüde düşmüşlerdi. Bunun üzerine, aşağıdaki ayetler nâzil oldu:

158. Kuşkusuz, Safâ ile Merve, Allah'ın emirlerine itâati simgeleyen kutsal alâmetlerindendir. O hâlde, Hac veya Umre için Kâbe'yi ziyaret edenlerin, bunlar arasında sa'y etmesinin hiçbir sakıncası yoktur. Bilakis bu, —farz olmamakla beraber— haccın önemli unsurlarındandır. Müşriklerin yanlış uygulamaları, sizi yanıltarak bu ibâdetten alıkoymasın. **Zira her kim, yapmakla yükümlü olmadığı hâlde, fazladan bir iyilik yaparsa,** bunun mükâfâtını elbette görecektir. Çünkü **Allah, bütün iyiliklerin karşılığını verendir, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir.**

Allah'tan gelen hakîkati gizleyen sözde din âlimlerine gelince:

159. Göndermiş olduğumuz apaçık belgeleri ve dosdoğru yola ulaştıran hidâyeti, —Biz onları kutsal Kitaplarda tüm insanlara açıkça bildirmemize rağmen— basit dünyevî çıkarları uğruna **gizleyenler var ya; işte onlara hem Allah lânet eder, hem de bütün lânet edici insanlar, cinler ve melekler lânet ederler!**

160. Ancak; tövbe edip kendilerini düzelten ve gizlemiş oldukları gerçekleri açıklayanlar bunun dışındadır, işte onların tövbesini kabul edeceğim. Çünkü Ben çok bağışlayıcı ve çok merhametliyim.

161. Âyetlerimi inkâr eden ve tövbe etmeksizin kâfir olarak ölenlere gelince; hem Allah'ın, hem meleklerin ve hem de bütün insanların lâneti onların üzerinedir!

162. Sonsuza dek o lânetin içinde kalacaklar; ne azapları hafifletilecek, ne de yüzlerine bakılacak!

O hâlde, ey insanlar! Şu evrensel çağrıya kulak verin:

163. Hepinizin ilahı, birtek ilah olan Allah'tır. O'ndan başka ilah yoktur. O çok şefkatli, pek merhametlidir.

Bu hakîkate inanmak için, mûcizeler görmek ister misiniz?

164. Kuşkusuz, göklerin ve yerin o muhteşem yaratılışında,

Gece ile gündüzün, mükemmel bir uyum ve âhenkle birbirini tâkip etmesinde,

Allah'ın belirlediği yasalar çerçevesinde, insanlara faydalı yükler ile göllerde, nehirlerde, denizlerde kolayca akıp giden gemilerde,

Allah'ın, gökten indirdiği yağmurlarla ölü toprağa hayat vererek, yeryüzünde renk renk, çeşit çeşit varlıkları üretip yaymasında,

Ve gökle yer arasında görevlendirilmiş rüzgârların ve bulutların, belli güzergâhlarda düzenli olarak hareket etmesinde,

İşte bütün bunlarda, aklını kullanan bir toplum için, Allah'ın varlığını, birliğini, sonsuz ilmini, kudretini, adâletini, me rhametini... gözler önüne seren nice ibretler, nice mûcizeler ve ayetler vardır. Ama bütün bu delillere rağmen,

165. İnsanlardan öyleleri vardır ki, en büyük tanrı kabul ettikleri Allah'la birlikte, O'nun katında sözünün geçtiğine inandıkları, her emrine kayıtsız şartsız boyun eğdikleri ve tıpkı Allah'ı sever gibi sevdikleri birtakım tanrılar edinirler. İnananların Allah sevgisi ise, bütün sevgilerin üzerindedir.

O zâlimler, cehennemde kendilerini bekleyen azâbı gördükleri zaman, onlara geçici olarak verilmiş olan servet ve saltanatın ellerinden alınarak bütün güç ve kudretin yalnızca Allah'a ait olduğunu ve o gün Allah'ın azâbının çok çetin olduğunu bir bilselerdi!

Nitekim Diriliş Gününde:

166. Vaktiyle peşinden gidilen o zâlim önderler, kendilerini izleyenlerden o Gün uzak duracaklar. İşte o zaman, cehennem azâbını tüm dehşetiyle karşılarında görecekler ve aralarındaki bağlar parçalanıp kopacaktır!

167. O önderlerin izinden gidenler:

“Ah ne olurdu, keşke dünyaya geri dönebilseydik de, şimdi onların bizden uzak durdukları gibi biz de onlardan uzak dursaydık!” diyecekler. Böylece Allah, yaptıkları o çirkin işleri onlara, kendileri hakkında derin bir üzüntü, pişmanlık ve hayal kırıklığı olarak gösterecektir.

Ve onlar, cehennem ateşinden hiçbir zaman çıkamayacaklar!

Şu hâlde;

168. Ey insanlar! Yeryüzündeki helâl ve temiz yiyeceklerden yiyin ve sakın şeytanın adımlarını izlemeyin; çünkü o, sizin apaçık düşmanınızdır.

169. O size ancak kötülüğü, hayasızlığı, her türlü cinsel sapıklığı ve Allah adına bilmediğiniz şeyleri söylemenizi ve böylece, Allah'ın açıkça bildirmediği konularda yeni yeni farzlar ve haramlar uydurmanızı emreder.

Bakın, şeytanın izinden gidenler ne hâle geliyor:

170. Onlara:

“Allah'ın gönderdiği Kitabın hükümlerine uyun!” denilince:

“Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz yola, onların bize bıraktıkları töre, gelenek ve ideolojilere uyarız!” derler. Peki, ya ataları akıllarını hiç kullanmayan ve doğru yolu bulamayan kimseler ise, yine de onların izinden mi gidecekler?

171. O inkârcıların durumu, tıpkı çobanın çağrısını işittiği hâlde, bu sözleri anlamsız bir ses ve gürültü olarak algılayan sürünün durumuna benzer: Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler. Çünkü akıllarını kullanmıyorlar. Böylece, körü körüne atalarının izinden giderek haramı helâl, helâli haram yapıyorlar. O hâlde:

172. Ey iman edenler! Eğer gerçekten bir tek Allah'a kulluk ediyorsanız, size bahsettiğimiz helâl ve temiz yiyeceklerden çekinmeden yiyin için ve yalnızca O'na şükredin!

Ve sakın, bu helâl ve temiz yiyecekleri kendinize haram kılmayın! Unutmayın ki:

173. O size ancak boğazlanmadan ölmüş olan leşi, akan, akıtılmış kanı, domuzun eti yağı, kemiği vb. herşeyini ve Allah'tan başkası adına kesilenleri haram kılmıştır.

Aynı şekilde, Allah'ın adı kasten terk edilerek yâhut besmele çekilse bile, putların önünde kesilenleri yemek de haramdır.

Fakat her kim yiyecek başka bir şey bulamama veya başkasının zorlaması gibi sebeplerle bunlardan yemeye mecbur kalırsa, başkalarını tehlikeye düşürecek biçimde onların hakkına saldırmamak ve yemek zorunda kaldığı ölçüyü aşmamak şartıyla, ona bir günah yoktur. Çünkü Allah çok bağışlayıcıdır, pek merhametlidir.

Asıl haram yiyenler kimlerdir, bilir misiniz?

174. Allah'ın indirdiği Kitabın herhangi bir hükmünü gizleyen ve onu, âhiret nîmetlerine göre pek küçük bir kazanç olan servet, makam, şan, şöhret gibi dünyalık çıkarlarla değişenler var ya, işte onlar, midelerine ateşten başka bir şey doldurmuyorlar! Diriliş

Günü Allah, onlarla rahmet lisanıyla konuşmayacak ve onları günah kirlerinden arındırmayacaktır ve onlar için, cehennemde can yakıcı bir azap vardır!

175. İşte onlar, doğruya ve gerçeğe ulaşma yerine sapıklığa düşmeyi, bağışlanma yerine de azâba uğramayı tercih eden kimselerdir. Bunlar, ateşe karşı ne kadar da dayanıklıymış!

176. İşte böyle... Bu azâp, sebepsiz ve haksız değildir. Çünkü Allah, hakîkatin ta kendisi olan bu Kitabı, hak ile, yani hak ve hakîkati ortaya koymak için indirmiştir. Bu yüzden, o Kitabı gizleyerek hakîkati örtbas edenlerin hakkı, cehennem azâbıdır. **Doğrusu, Kitap hakkında Allah'ın emrine karşı gelerek ayrılığa düşenler,** derin bir isyankârlığın pençesinde, haktan uzak çok boyutlu bir ayrılık içindedirler.

Öte yandan, doğruya ulaşmak amacıyla Allah'ın Kitabını okuyup anlamaya çal ışan, fakat kültürleri, aklî yetenekleri, birikimleri farklı olduğu için farklı sonuçlara ulaşan, farklı görüşler ortaya koyan kimseler böyle değildir. Bu tür bir ihtilâf, kişiyi dinin özünden saptı rmadığı ve müminler arasında kin ve düşmanlığa yol açmadığı sürece bir zenginlik, bir rahmettir.

177. Yüzünüzü doğuya veya batıya çevirmeniz, Allah katında bir iyilik, bir erdemlilik değildir. Namazda yüzünüzü Kâbe'ye veya başka bir yöne çevirmeniz yâhut buna benzer ibadetleri yerine getirmeniz, sizi iyiliklere, güzelliklere ulaştırmadığı takdirde ne erdemli olm anızı sağlar, ne de size Allah katında değer kazandırır. **Asıl iyi kişi odur ki;**

Allah'a, âhiret gününe, meleklerle, kitaplara ve Peygamberlere tüm kalbiyle inanır.

Yüreğinde dünya malına karşı **sevgi duymasına karşın,** sırf Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için, malının bir kısmını **yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara, yardım isteyenlere ve** gerek azad ederek, gerekse insanın boynuna geçirilmiş sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik... kölelik ve sömürü zincirlerini kırarak **kölelerin özgürleştirilmesi uğrunda** seve seve harcar.

Namazını dosdoğru kılar, zekâtını verir.

Bir de, söz verdiği zaman sözünde duranlar; hele o sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında zorluklara karşı kahramanca göğüs gererek sabreden fedâkâr müminler var ya...

İşte doğru sözlü olanlar onlardır, kötülüklerden titizlikle sakınıp korunan gerçek erdem sahibi kullar da yine onlardır.

Ama kişisel ahlâk ve erdemlilik, hukuk kuralları şeklinde toplumsal hayata eg emen olmadıkça, gerçek anlamda huzur ve mutluluğa ulaşamazsınız. Bunun içindir ki:

178. Ey imanedenler!

Öldürülen kimseler hakkında kısas, yani suçsuz bir insanı kasıtlı olarak öldüren kişinin, işlediği suça denk bir ceza olarak İslam devleti tarafından öldürülmesi, mutlaka yerine getirmeniz gereken bir yasa olarak **size farz kılınmıştır. Hüre karşılık hür, köleye ka rşılık köle, kadına karşılık kadın.** Yani, cinâyeti kim işlemişse, cezasını çeken de yalnızca o olmalıdır, başkası değil. Kâtil hür bir insan ise sadece o hür, eğer bir köle ise sadece o köle, eğer bir kadın ise yine sadece o kadın cezalandırılmalıdır. Kâtilin cezalandırılmasını yeterli görmeyip, onun akrabalarından, kabilesinden, ailesinden intikam almaya kalkışılmamalıdır. Ve bu suç sabit olduğunda, suçlu kadın da olsa, köle de olsa, efendi de olsa, mutlaka cezalandırılmalıdır.

Ancak kâtil, öldürdüğü kişinin **kardeşi** veya bir başka yakın akrabası **tarafından herhangi bir şekilde affedilirse**, kısas cezası uygulanmaz. Bu durumda, İslâm'a dayalı geleneklere ve **örfe uyarak** kan bedelinin belirlenmesi ve kâtilin, kendisini bağışlayan bu insanları bir nebze olsun tesellî etmek üzere, tazminat parasını bulup **onlara güzelce ödemesi gerekir.**

Bu bağışlama yetkisinin verilmesi, **Rabb'iniz tarafından** sizlere bahşedilmiş **bir hafifletme ve rahmettir.** Fakat bu yetki, sadece maktûlün yakın akrabalarına tanınmış bir haktır; yoksa bir başkasının kâtilleri affetme yetkisi yoktur.

Ama her kim, bütün bunlara rağmen yine de saldırganlık etmeye kalkışırsa, sözgelimi, kâtil yerine başkasını öldürürse, ya da İslam devletinin kâtili öldürmesiyle yetinmeyip, onun akrabalarına da saldırırsa veya kâtili affedip diyeti aldıktan sonra onu öldürmeye kalkarsa yâhut kâtil diyeti ödemeye yanaşmazsa, **işte onun için de can yakıcı bir azap vardır!**

Aslında katil bile olsa, insan öldürmek kötüdür. Fakat bir katilin öldürülmesi, yüzlerce masum insanın hayatını kurtaracaksa, o zaman bu bir öldürme değil, hayat kurtarmadır. Yani:

179. Kısasta sizin için hayat vardır, ey akıl sahipleri! Ancak bu şekilde toplumsal güven ve huzuru sağlayabilir, Allah'a isyan dan **korunabilirsiniz.** Yani ilk bakışta bir cana kıyma şeklinde algılanan kısas, caydırıcı bir ceza olarak bir çok muhtemel cinâyetleri önlediğinden, aslında bir hayat kaynağıdır. Ayrıca, kısası İslam devletinin uygulaması veya öldürülen kişinin akrabalarına affetme yetkisi verilmesiyle intikam ateşlerinin söndürülmesi sağlanıp çoğu zaman nesiller boyu süregelen ve onlarca masum insanın ölümüne yol açan kan dâvâları da böylece önlenmiş olacaktır.

İşte, toplumsal huzuru sağlamaya yönelik bir kanun daha:

180. İçinizden birine ölüm yaklaştığında, eğer geride bırakacağı kayda değer miktarda **malı varsa** ve bırakacağı mirasın âdil olarak paylaştırılamayacağından endişe ediyorsa, **ana babaya ve diğer yakın akrabalara uygun biçimde vasiyet etmeniz** ve bunun için gerekli önlemleri almanız, **size farz kılınmıştır.**

Bu, haksızlık etmekten özenle sakınıp **korunanlar için**, mutlaka yerine getirilmesi gereken **bir görevdir.**

Daha sonra inen miras ayetleriyle (4. Nisâ: 11,12) buradaki vasiyet zorunluluğu kaldırılmış ve

vasiyetin kapsamı daraltılmıştır.Allah'ın Elçisi'nin uygulamalarında da g örüleceği üzere, vasiyetin iki şartı vardır:

1. Vasiyet edilen miktar, mirasın üçte birini aşmamalıdır.

2. Mirastan pay alan akrabalar için vasiyet yapılamaz.

Bununla birlikte, mirasın adil bir şekilde taksim edilmeme ihtimali ortaya çıkarsa, yine bu ayet (2. Bakara: 180) devreye girer ve yakın akrabaya vasiyet etmek farz olur.

181. Her kim vasiyeti işittikten sonra onu değiştirirse, bunun günahı onu değiştirenlerin boynunadır. O hâlde sakın böyle bir işe yeltenmeyin! İyi bilin ki, **Allah** her şeyi işitendir, her şeyi bilendir.

182. Fakat her kim vasiyet eden kişinin yanılmış veya adâletsizlik edip günaha girmiş olduğundan endişe eder de, bu durumu mirasçılara güzelce izah ederek veya gizlice vasiyette düzeltmeler yaparak **aralarında uzlaşma sağlarsa, ona da bir günah yoktur. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İşte size, iyilik ve erdemlilik duygularını pekiştirip yaygınlaştıracak ilâhî bir hediye:

183. Ey inananlar! Oruç, sizden öncekilere farz kılındığı gibi, şeytânî dürtülere karşı direncinizi artırarak günahlardan, kötülüklerden **korunabilmeniz için size de farz kılınmıştır.**

184. Size farz kılınan bu oruç, sayılı günlerdedir. Fakat içini zden her kim hasta veya yolcu olur da orucunu tutamazsa, Ramazan'dan sonraki **diğer günlerde** bunu telâfi etmelidir.

İçinizden, —hasta veya yolcu olmadığı hâlde— oruç tutmakta zorluk çeken yaşlılar, hamileler, iyileşme ümidi kalmamış hastalar... gibi devamlı mazereti olan ve bu yüzden, **ancak güçlkle oruç tutabilen kimselere gelince, onlar** oruç tutmayabilirler, fakat bunun karşılığında **fidyeye** **vermeli,** yani tutamadıkları her gün için, —maddî imkânlarının elverdiği ölçüde— **bir yoksulu doyurmalıdırlar.**

Fakat her kim fazladan iyilik yaparsa, sözgelimi, gerekenden fazla fidye verirse, **bu, kendisi için elbette daha hayırlıdır.** Bununla birlikte, tüm zorluğuna rağmen **oruç tutmanız, —eğer orucun size kazandıracağı yararları biliyorsanız— sizin için fidye vermekten daha iyidir.**

185. Oruç tutmanız gereken o sayılı günler, Ay takvimine göre Ramazan Ayı'dır ki; bu Kur'an, insanlığa yol göstermek, hidâyetin apaçık bilgilerini ve doğruyu yanlıştan ayırt etmek ve bunu insana farketirmenin ölçüsü Furkan'ı ortaya koymak üzere, ilk olarak o aydaki Kadir gecesinde indirilmiştir. Öyleyse, içini zden her kim o aya sağ salim erişirse, onu baştan sona oruçlu geçirsin. Fakat her kim hasta veya yolcu olursa, tutamadığı gün sayısınca diğer günlerde orucunu kaza etsin. Unutmayın ki;

Allah sizin için kolaylık diler, zorluk çekmenizi istemez; oruç günleri olarak belirlenen sayıyı tamamlayasınız, sizi doğru yola ilettiği için kendisini saygıyla yüceltesiniz ve bunca nîmetleri karşılığında O'na **şükredesiniz diye** size her türlü kolaylığı gösterir.

Ve kendisini sizlere şöyle tanıtır:

186. Ey Peygamber! Eğer kullarım sana Beni sorarlarsa, şunu hiç unutmasınlar ki, Ben insana şah damarından daha yakınam. O hâlde, hiçbir aracıya başvurmadan, doğrudan Bana yalvarıp Benden istesinler, çünkü Bana duâ edip yalvaranın yakarışına cevap veririm, onun duâsını işitir, uygun görürsem dileğini kabul ederim. Öyleyse, onlar da benim çağırma uyup bana iman etsinler ki, böylelikle doğruluk ve olgunluğa ulaşabilsinler.

“Duâdan uzak durmamalı, kendinizi onun hayır ve bereketinden mahrum bırakmamalısınız. Çünkü duâ, kulun kendi hâlini Allah’a bildirmesi değil, acziyetini itiraf ederek alçakgönüllülükle O’nun huzurunda boyun eğmesi ve tüm benliğiyle O’nu duyumsaması, zikretmesidir. Ayrıca Allah, kullarına vereceği bazı nîmetlerini birtakım sebep ve şartlara bağlamıştır. Fakat bunu yaparken, gereksiz yükümlülükler icat ederek hayatı çekilmez hâle getirmekten de kaçınmalısınız:

Allah tarafından herhangi bir yasaklama getirilmediği hâlde, bazı Müslümanlar oruç gecelerinde cinsel ilişkinin yasak olduğuna inanıyor, bununla birlikte z aman zaman kendilerine hâkim olamayıp bu yasağı çiğniyorlardı. İşte bu yanlış anlayışı düzeltmek ve kon uya açıklık getirmek üzere, şu ayet nazil oldu:

187. Oruç gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmanız, yani onlarla cinsel ilişkide bulunmanız size helâl kılınmıştır. Çünkü onlar sizin için bir örtü, siz de onlar için bir örtüsünüz. Doğal olarak eşinizle içli dışlı olur, birbirinize sarılıp kucaklaşırs ınız. Allah, sizin gereksiz yasaklamalarla boş yere sıkıntılar üreterek kendinize haksızlık ettiğinizi bildiğinden, tövbenizi kabul ederek sizi bağışladı. Bundan böyle, Ramazan gecelerinde bile onlara yaklaşabilir, Allah’ın size yazdığı ve uygun gördüğü cinsel tat elde etme ve çocuk sahibi olma gibi nîmetlerden yararlanabilirsiniz. Böylece, şafağın siyah ipliği beyaz ipliğinden sizce ayrılıp belirginleşinceye, yani tan yeri ağarıp şafak sökünceye kadar yiyip içebilir veya dilerseniz eşinize yaklaşabilirsiniz. Şafak söktükten sonra, yeme-içme ve cinsel ilişkiden uzak durarak, akşam güneş batıncaya kadar orucunuzu tamamlayın.

Fakat mescitlerde itikaf hâlindeyken, yani Ramazan ayında, câmi içinde, sürekli ibâdete çekildiğiniz günlerin gecelerinde, kadınlarınıza yaklaşmayın.

İşte bunlar, Allah’ın koyduğu yasaları ve çizdiği sınırlarıdır, bu sınırları çiğnemek şöyle dursun, onlara yaklaşmayın bile! İşte Allah, kötülüklerden sakınıp korunabils nler diye, insanlara ayetlerini böyle açıklıyor.

Eğer orucu gerçekten ‘tutabilerseniz’ işte ancak o zaman, şu yasaklara harfiyen riayet edebilirsiniz:

188. Ey iman edenler! **Birbirinizin mallarını haksız yollarla yemeyin! Başkalarının sahip olduğu mallardan bir kısmını ele geçirmek amacıyla —hem de bunun günah olduğunu bile bile— sakın hâkimlere ve diğer yöneticilere rüşvet teklif etmeyin.**

189. Ey Muhammed! **Sana, hilallerin niçin sürekli değişip durduğunu, yani ayın geçirdiği evreleri ve bunun hikmetini soruyorlar. De ki:“Onlar, doğal bir takvim olarak insanların yıl, ay ve günleri belirlemesine yarayan ve hem yapacakları işlerin ve hem de oruç ve hac ibâdetinin vaktini gösteren ölçülerdir.”**

Bazı Arap kabîleleri, hac veya umre için ihrama girdiklerinde, güya ‘dünya işlerinden’ uzak durma adına, evlerine veya çadırlarına kapılarından girmeyi günah sayıyorlardı. Bu yüzden bir ihtiyaçları olduğunda, evlerine arka pencerelerinden atlayarak giriyor, bunu da bir iyilik, erdemlilik olarak nitelendiriyorlardı. Buna karşılık Allah, üstünlük ve erdemli liğin gerçek ölçüsünü ortaya koyarak buyuruyor ki:

Erdemlilik, öyle zannedildiği gibi evlere arkalarından girmenizle ilgili değildir. Çünkü böyle anlamsız gösteri ve formalitelere körü körüne uymakla erdemli olunamaz. Gerçek erdemlilik, Allah’a yürekten bağlanarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koymak; köt ülüğe, zulme, haksızlığa karşı mücâdele ederek günahlardan sakınıp korunabilmektir. O hâlde, evlere herkes gibi kapılarından girin ve Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda yaşayarak, köt ülüğün, günahın, haksızlığın her çeşidinden sakının ki, dünyada ve âhirette gerçek mutluluğa, kurtuluşa erişebilesiniz.

Eğer gerçekten erdemlice davranışlar ortaya koymak istiyorsanız, işte size erdemlice bir davranış:

190. Size savaş açanlara karşı, siz de Allah uğrunda savaşın fakat taşkınlık edip haksız yere saldırmayın! Çünkü Allah, haksız yere saldıranları sevmez.

191. Size saldıran düşmanlarla harp meydanında çarpışırken, onları gördüğünüz yerde öldürün. Anayurdunuz Mekke’den sizi sürgün ettikleri için, onlara hak ettikleri cezayı verin ve sizi zorla çıkardıkları yerden, siz de onları sürüp çıkarın. Gerçi savaşmak, ağır ve zor bir iştir ve aslında hoş olmayan bir davranıştır, fakat zalimlerin zulmünü engellemenin başka yolu kalmamışsa, savaşmak en asil, en erdemlice davranıştır. Çünkü, küfür ve şirk temeline dayanan ve yeryüzünde inkârcılığın, zulmün, bozgunculuğun yaygınlaşmasına sebep olan güçlerin dünyaya egemen olması, yani fitne, adam öldürmekten daha kötüdür.

Bu arada, düşmanlarınız, Allah’ın kutsal ve güvenli bölge ilan ettiği Mescid-i Haram civarında size saldırmadıkları sürece, onlarla orada savaşmayın; ama eğer saldırırlarsa, onları yakaladığınız yerde öldürün! İşte yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kâfirlerin cezası budur!

192. Ancak vazgeçerlerse, o zaman onları affedin. Unutmayın ki, Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Zâlimlerle yapılan mücâdele ne zaman sona erer, bilir misiniz:

193. Ey iman edenler! Allah'ın dinine karşı savaş açan, insanî ve ahlâkî değerleri hiçe sayan, baskı ve işkencelerle inanç, ibâdet ve düşünce özgürlüğüne zincir vuran bütün **fitne** ve kötülük odakları tamamen yok edilip **ortadan kaldırılıncaya** ve hayatın her alanında mutlak otorite ve egemenlik anlamına gelen **din**, tamamen ve yalnızca **Allah'ın** irâdesine uygun bir hâle gelinceye ve böylece, Kur'an'ın belirlediği adâlet, özgürlük ve barış ortamı tüm dünyada egemen **oluncaya kadar onlarla savaşın! Fakat** zulüm ve haksızlıktan **vazgeçerlerse**, o zaman onlarla barış içinde yaşayın! Unutmayın ki, **zâlimlerden başkasına düşmanlık yoktur.** Fitne ve bozgunculuktan vazgeçenlere dokunulmayacaktır. Ancak ilâhî irâdeye baş kaldırarak haksızlık ve zulme devam edenler, hangi dine, hangi ırka, hangi toplumsal sınıfa bağlı olurlarsa olsunlar, gereken cezaya çarptırılırlar. Peki, bu savaş “kutsal aylarda” olursa?!..

Arap geleneklerine göre; Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep aylarında her ne sebeple olursa olsun, savaşmak haram kabul ediliyordu. Zaten temel amaçlarından biri yeryüzünde barış ve esenliği sağlamak olan İslâm dini, bizzat Allah tarafından Hz. İbrahim'e emredilen ve onun aracılığıyla bütün Arabistan'a yayılan bu güzel uygulamanın aynen sürdürülmesini ve bu aylarda savaş yasağına uyulmasını ister. Fakat bu yasaklar düşman tarafından çiğnenildiğinde, onlara gereken karşılık verilmelidir:

194. Savaş yasağına uymanız gereken **Haram Ay**, ancak düşmanlarınızın uyduğu **Haram Aya karşılık** olmalıdır. Yani, düşmanınız hangi aya hürmet gösterip onda savaş yasağına uyuyorsa, siz de ancak o aya hürmet gösterip savaş yasağına uymalısınız. Onların hürmet göstermediği Haram Aylarda, siz tek taraflı olarak ateşkes ilân etmek zorunda değilsiniz. Çünkü **yasaklara saygı, karşılıklı olmalıdır. Öyleyse**, Haram Aylarda **size saldıranlara karşı, size saldırdıkları ölçüde saldırabilirsiniz fakat** aşırıya gidip haksızlık etmekten, yani **Allah'a karşı** gelmekten **sakının ve bilin ki Allah**, kötülüklerden sakınıp **korunanlarla beraberdir.**

195. Malınızı ve canınızı **Allah yolunda harcayın da, kendi ell erinizle kendinizi tehlikeye atmayın.** Çünkü cimrilik eder de, zâlimlere karşı yapılan mücâdeleyi malınızla ve canınızla desteklemezseniz, hem bu dünyada hem de âhirette zillet ve perişanlığa mahkûm olursunuz. Bu yüzden, asla cihâdı terk etmeyin ve hep **iyiliklerde bulunun, çünkü Allah, iyilik eden** ve başladığı bir iyiliği yarım bırakmayan **kimseleri sever.** Öyleyse;

196. **Haccı ve Umreyi Allah için tamamlayın.** İbâdetler başta olmak üzere, başladığınız her işi en güzel biçimde bitirmeye çalışın. Fakat **eğer** başladığınız hac veya umreyi tamamlamaktan sizi alıkoyan, düşman, hastalık ya da doğal afet gibi **bir engelle karşılaşırsanız, bu durumda gücünüzün yeteceği bir kurban kesmeli** veya mümkünse kesilmek üzere Kâbe'ye göndermelisiniz. Kurbanlık hayvan bulamazsanız, onun bedelini göndermeli veya bulunduğunuz yerdeki yoksullara vermelisiniz.

Bu arada, **kurbanlık hayvan kesileceği yere ulaşıncaya kadar başınızı tıraş etmeyin.** Çünkü hacı adayı, ihrama girdikten sonra, kurban kesip ihramdan çıkıncaya kadar tıraş olmamalı,

koku sürünmemeli, tırnağını kesmemelidir. **Fakat içinizden, hastalığa yakalanan veya başından bir rahatsızlığı bulunan** ve bu yüzden saçlarını keserek ihramdan çıkmak zorunda kalan **kimseler**, ya üç gün **oruç tutarak**, ya da gücü ölçüsünde **sadaka vererek**, yâhut durumuna göre bir deve, sığır, koyun veya keçi **kurban ederek fidye ödemelidir**.

Eğer haccinızı tamamlamanıza mani olan hastalık, kaza, düşman gibi engellerden kurtulup **güvene kavuşursanız, hac mevsimine kadar umreden yararlanmak isteyen**, yani hem Kâbe'ye gelmişken umre yapıp sevabını kazanmak, hem de umreden sonra ihramdan çıkarak, hac başlayana dek ihram yasaklarından muaf kalmak isteyen kişi, kurban günlerinde **gücünün yettiği bir kurban kesmelidir**. Kurbanlık hayvan bulamayan ise, üç gün hacda, yedi gün de memleketine **döndüğü zaman olmak üzere, toplam on gün oruç tutmalıdır**.

Bu hükümler, kendisi veya ailesi **Mescid-i Haram'da oturmayan kimseler içindir**. Çünkü Mekke'deki kutsal harem bölgesi civarında yaşayanlar için hacdan önce umre yapma yani temettu haccı yoktur. Dolayısıyla onlara fidye ve oruç da yoktur. Ayrıca, onların sürekli olarak ihramlı hâlde bulunmaları da mümkün değildir.

İşte bütün bu hükümler, size şu bilinci kazandırmak içindir:

Allah'a karşı gelmekten sakının ve Allah'ın azâbının çok şiddetli olduğunu bilin.

Gelelim, hac ile ilgili ayrıntılara:

197. Hac, herkesçe **bilinen aylardadır**. Bunlar da Şevval ve Zilkade aylarıyla, Zilhicce ayının ilk on günüdür. Sadece bu aylar içinde hacca niyet ederek ihrama girebilirsiniz veya önce umre yapıp haccı bekleyebilirsiniz. Diğer aylarda girdiğiniz ihram ile hacca niyet etmiş olmazsınız. **Her kim o aylarda** ihrama girmekle **haccı** tamamlamayı kendisine **gerekli kılarsa**, şunu iyi bilsin ki, **hac sırasında kadına yaklaşmak, günah işlemek ve kavga etmek yoktur**. Öyleyse iyi ve yararlı işler yapın ve unutmayın ki, **her ne iyilik yaparsanız, Allah onu bilmektedir**.

Bir de, kendiniz için **azık hazırlayın**, “Allah'a güveniyoruz!” diyerek hac yolculuğu için gereken hazırlıkları ihmal etmeyin, fakat her zaman olduğu gibi hac yolculuğu için de **kuşkusuz en iyi azık**, kişiyi kötülüklerden, günahlardan koruyarak iyiliklere, güzelliklere yönelten ihlâs ve samimiyet, yani **takvâdır**. **O hâlde, Bana karşı gelmekten sakının, ey akıl ve sağduyu sahipleri!**

198. Bu arada, hac sırasında ticari, kültürel, siyâsî ve bilimsel etkinliklerde bulunarak **Rabb'inizin nîmetlerini aramanızda size bir günah yoktur**. **Arafat'tan Müzdelife'ye doğru** sel gibi **akın akın inerken**, Müzdelife'de bulunan **Meşar-i Haram'ın yanında** namaz kılarak, Kur'an okuyarak ve telbiyeler getirerek **Allah'ı anın**. Fakat atalarınızdan gördüğünüz gibi değil, **Allah'ın size gösterdiği biçimde onu anın!** Size doğruları, güzellikleri öğrettiği için, Allah'ın adını yücelterek O'na şükredin! **Unutmayın ki, bundan önce siz, doğru yolu şaşırmış kimselerden idiniz.**

199. Sonra Müzdelife'den Mina'ya doğru yönelin. Bu arada, bağlı bulund uğunuz ırk, sınıf veya sosyal statü yüzünden kibirlenip halktan ayrı durmayın, **siz de insanların akın akın gittiği yerden gidin ve hattâ kibirlenmek şöyle dursun, günahlarınızdan dolayı Allah'tan bağışlanma dileyin. Kuşkusuz Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

200. Hac ibâdetlerinizi bitirince, tıpkı önceden atalarınızı üstün meziyetleriyle överek andığınız gibi, hattâ daha büyük bir coşkuyla Allah'ı anın! Çünkü öyle insanlar var ki:

“Ey Rabb’imiz, bize vereceğini sadece bu dünyada ver!” diye duâ eder ve yaşantılarını bu temel düşünceye göre biçimlendirirler. Fakat böyleleri, âhiret nîmetlerinden hiçbir pay alamayacaklardır.

201. Buna karşılık, öyle insanlar da var ki:

“Ey Rabb’imiz! Bize bu dünyada da, âhirette de iyilikler ver ve bizi cehe nnem azâbından koru!” diye yalvarırlar.

202. İşte bunlar, yaptıklarına karşılık paylarına düşen mutluluk ve nîmetlere kavuşacaklardır. Çünkü Allah, hesabı çabuk görendir.

203. O hâlde, ey müminler! Sayılı günlerde Allah'ı anın. Kurban bayramının ikinci, üçüncü ve dördüncü günlerini, Mina'da tekbirler getirerek, duâlar ve zikirler ederek, şeytan taşl ayarak geçirin.

Her kim acele edip iki gün içinde, yani bayramın ikinci ve üçüncü günlerinde şeytanı taşlar ve işini bitirip memleketine hareket etmek üzere Mina'dan Mekke'ye dönerse, ona bir günah yoktur. Kim de üçüncü gün, yani bayramın dördüncü gününde de şeytan taşlamayı isteyip geri kalırsa, kötülüklerden dikkatlice sakınıp korunduğu taktirde, ona da günah yoktur. Mina'dan Mekke'ye, kurban bayramının üçüncü veya dördüncü gününde döneb ilirsiniz. Önemli olan, niyet ve davranışlar ınızdaki güzelliştir. Bu yüzden, **Allah'tan gelen emirlere harfiyen riayet ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının! Ve bilin ki, hepiniz eninde sonunda toplanıp O'nun huzuruna getirileceksiniz.**

200. ayet, Allah'tan sadece dünya nîmetlerini isteyen kötü insan tipini tanıtırken, 201. ayet hem dünyada, hem de âhirette iyilik isteyen iyi insan modelini ortaya koymuştu.

Aşağıdaki üç ayet ise, kötülüğün en uç noktasındaki insan tipini tanıtacak ve bir sonraki ayet, iyiliğin zirvesinde duran insan modelini canlandıracaktır:

204. İnsanlardan öylesi var ki, dünya hayatıyla ilgili sözleri senin hoşuna gider. Üstelik kalbinde ne kadar iyi niyetler taşıdığına dâir Allah'ı şâhit tutar. Hâ lbuki o, gerçekte en azılı düşmandır. Çünkü keskin zekası ve tatlı diliyle kamuoyunu yanıltarak halkı dilediği gibi yönlendirir.

205. Ve bu yapmacık sözlerinden sonra, günlük yaşantısına **dönüp gidince**, hele bir de yönetimi ele geçirince, **yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya, ekini ve nesli yok etmeye çalışır**. Bencillik ve açgözlülüğü yüzünden, tabiatı bozacak, sağlıklı ve erdemli bir neslin yetişmesini önleyecek, verimli bir üretimi ve âdil paylaşımı baltalayacak eylemlerde bulunur. **Oysa Allah, bozguncuları sevmez.**

206. Ona ne zaman:

“Allah’a karşı gelmekten sakın!” dense, yersiz gururu kendisini iyice günaha sürükler. Artık ona cehennem yeter, ne kötü bir yataktır o!

207. Ama insanlardan öyleleri de vardır ki, Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak için O’nun uğrunda canını, malını ve tüm varlığını seve seve fedâ eder. Allah da kullarına karşı çok şefkatlidir. Bu fedâkârca davranışı elbette ödüllendirecektir! Onun için;

208. Ey iman edenler, hepiniz tüm kalbinizle Allah’a teslim olarak; barış, esenlik ve huzurun teminatı olan ve bir tek Allah’a boyun eğme esasına dayanan dine, **İslâm’a girin ve sakın şeytanın adımlarını izlemeyin! Çünkü o, sizin apaçık bir düşmanınızdır.**

209. Ve eğer, size bunca açık deliller gelmesine rağmen, yine de haktan sapıp tökezleyecek olursanız, **şunu iyi bilin ki, Allah sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

Evet, hakîkat tüm berraklığıyla ortada dururken, o inkârcılar Allah’a ve Elçisine inanmak için daha ne bekliyorlar?

210. Yoksa onlar, bulutların gölgeleri arasından, Allah’ın azâbının ve meleklerin gelmesini ve derhal işlerinin bitirilmesini mi bekliyorlar? Unutmayın ki, **bütün işler Allah’a döndürülecek** ve her konuda son sözü O söyleyecek, hükmü de O verecektir! Madem her şey ister istemez onun huzuruna gidecektir, bu durumda O’na sığınıp emirlerine boyun eğmekten başka çareniz yoktur.

Sizden ısrarla mûcize isteyen kâfirlerin bu dilekleri gerçekleşmiş olsa, o zaman yola geleceklerini mi sanıyorsunuz?

211. Sor İsrail Oğulları’na, kendilerine nice açık ayetler, mutlak hakîkati gösteren apaçık mûcizeler vermiştik de hepsini inkâr etmişlerdi! **Kim Allah’ın nîmeti kendisine ulaştıktan sonra onu değiştirirse, şunu iyi bilsin ki, Allah’ın azâbı çok şiddetlidir!**

İnsanın inkâr bataklığına saplanması en önemli sebebi şudur:

212. İnkâr edenlere, bu dünya hayatı süslü gösterilmiştir. Onlar, dünya nîmetlerinden uygun biçimde faydalanarak bunları kendilerine bahşeden yüce Yaratıcıya şükredecekleri yerde; gözlerini sadece bu nîmetlere diker ve sahip oldukları mal ve servetle gurura kapılarak **inanenlerle alay ederler. Oysa** kötülükten, haksızlıktan titizlikle sakınıp korunan o **takvâ**

sahipleri, Diriliş Günü'nde onlardan çok daha üstün konumda olacaklardır. Allah, dilediğine hadsiz hesapsız rızıklar bahşeder. Öyleyse, bütün nîmetlerin Allah'tan geldiğini bilin de, şıarmayın, insanları küçümseyerek ayrımcılığa yol açmayın! Hatırlayın ki:

213. İnsanlar, başlangıçta yalnızca Allah'a ibâdet eden ve aynı inanç ve ilkeler etrafında birleşen **bir tek ümmetten ibaret idi.** Sonra zamanla hak dinden sapmalar başladı ve insanlar ayrılığa düştüler. **Derken Allah, müjdeci ve uyarıcılar olarak elçilerini gönderdi. Beraberlerinde de, insanların anlaşmazlığa düştükleri konularda hükmetmesi için, mutlak hakîkati ortaya koyan Kitabı indirdi. Fakat kendilerine Kitap verilen Hristiyanlar ve Yahudiler, kendilerine apaçık belgeler gelmiş olmasına rağmen, sırf aralarındaki ihtirâs ve kıskançlıktan dolayı Allah'ın kitabını paramparça ederek onda ayrılığa düştüler. Böylesine Allah, onların anlaşmazlığa ve ayrılığa düştükleri o hakîkati, anlamaya, kabul edip yaşamaya Son Elçiye iman edenleri layık gördü ve bu konuda izniyle onları hidâyete ulaştırdı. Çünkü Allah, samîmî bir niyetle hakîkate ulaşmak isteyenleri dosdoğru yola iletir.**

Demek oluyor ki, insanlık tarihi, iyilerle kötüler arasında süregelen ve kıyâmete kadar sürecek olan bir mücâdeleden ibarettir:

214. Yoksa siz ey iman edenler, sizden önceki ümmetlerin başına gelenler sizin de başınıza gelmeden, öyle kolayca cennete girebileceğinizi mi sanıyordunuz? Sizden önceki ümmetler öyle zorluklarla, öyle sıkıntılarla karşılaşmış, öylesine çetin imtihanlarla sarsılmışlardı ki, nihâyet o zamanki Peygamber ve onunla birlikte inananlar, “Allah'ın yardımı ne zaman?” diyecek hâle gelmişlerdi.

İyi bilin ki, Allah'ın yardımı yakındır!

215. Ey Muhammed! Sana, Allah yolunda ne harcayacaklarını soruyorlar. Oysa asıl, kimlere harcamak gerektiğini sormalıydılar. Onlara **de ki:**

“Harcayacağınız mallar, ana baba başta olmak üzere akrabalar, yetimler, yoksullar ve yolda kalmışlar içindir. Öyleyse az çok demeyin iyilik edin, çünkü **her ne iyilik yaparsanız, Allah onu mutlaka bilir** ve karşılığını mutlaka verecektir.”

Ve en büyük iyilik şudur:

216. Her ne kadar hoşunuza gitmese de, haksızlıklara karşı Allah yolunda savaşmak size farz kılınmıştır. Gerçi savaşın sıkıntı ve acılarına katlanmak zordur fakat zulmü engellemenin başka çıkar yolu kalmamışsa, daha büyük acıları önlemek için gerekirse savaşılmalıdır. Demek ki, **sizin hoşlanmadığınız bir şey aslında sizin için hayırlı olabilir, hoşunuza giden bir şey de sizin için kötü sonuçlar doğurabilir.** Neyin faydalı, neyin zararlı olduğunu en iyi Allah bilir, siz bilemezsiniz. Öyleyse, bilgi ve tecrübesi sınırlı olan insanoğlu, her şeyi bilen Allah'ın rehberliğine muhtaçtır. Özellikle de neyin haram, neyin helâl olduğu konusunda:

Hz. Peygamberin keşif amacıyla gönderdiği Abdullah bin Cahş k omutasında sekiz kişilik bir gözcü

grubu, müşriklere ait küçük bir ticâret kervanıyla karşılaşmıştı. Savaşmanın haram sayıldığı (2. Bakara: 194) Recep ayına henüz girmediklerini sanan Müslümanlar, geçmişte uğradıkları işkencelerin ve haksız yere yurtlarından sürülmenin intikamını alma hırsıyla kervana saldırarak müşriklerden birini öldürdüler, ikisini de esir alıp ganîmetlerle Medîne'ye döndüler. Müşriklerin, Peygamberimizin asla onaylamadığı bu olayı fırsat bilerek Müslümanlar aleyhinde yoğun bir propagandaya girişmesi üzerine, şu ayet indirildi:

217. Sana Haram Ayları, yani o aylarda savaşmanın hükmünü soruyorlar. De ki:

“Temel hedeflerinden biri yeryüzünde barış ve esenliği sağlamak olan İslâm dini, kan dökülmesini engelleyen böyle güzel geleneklere titizlikle uyulmasını ister. Bu yüzden, bizzat Allah tarafından haram kılınan **o aylarda savaşmak, gerçekten büyük günahtır.** Fakat insanları **Allah yolundan engellemek, Allah’a ve Kutsal Mescide karşı saygısı zlık etmek ve halkını oradan sürüp çıkarmak, Allah katında daha büyük bir günahtır.** Bunca günahları pervasızca işleyen bu zâlimler, birkaç Müslümanın —hem de kutsal aya girdiklerinin farkında olmadan— gerçekleştirdiği bu saldırıyı fırsat bilerek birer barış ve iyilik havarisi edâsıyla giriştikleri propagandada eğer samîmî iseler, öncelikle kendi işledikleri zulüm ve haksızlıkların hesabını vermeleri gerekmez mi? Evet, aslında savaşmak, ölmek ve öldürmek gerçekten hoş olmayan bir davranıştır. Fakat zalimlerin zulmünü engellemenin başka bir yolu kalmamışsa, onlara karşı savaş vermek, en asil, en erdemli davranıştır. Çünkü, küfür ve şirk temeline dayanan ve yeryüzünde inkârcılığın, zulmün, bozgunculuğun yaygınlaşmasına sebep olan güçlerin dünyaya egemen olması, yani **fitne, adam öldürmekten daha kötüdür.**

Şimdi, müşriklerin iyi niyetlerle bu yaygarayı kopardıklarını sanıp da, safdillikle oyunlarına gelmeyin, çünkü **onlar, eğer güçleri yetse, sizi dininizden döndürene dek sizinle savaşmaktan geri durmazlar. İçinizden her kim dininden döner ve kâfir olarak ölürse, işte öylelerinin dünyaya ve âhirete yönelik tüm yaptıkları boşa gidecektir.** Yaptıkları iyiliklerin faydasını bu dünyada da, âhirette de göremeyeceklerdir. **Onlar, cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.**

218. Fakat Allah’a ve ayetlerine yürekten iman eden, Müslümanca bir hayatın önünde engel olan her şeyi; gerektiğinde içinde yaşadığı toplumu, ülkeyi, aileyi, çevreyi, arkadaş ortamını, alışkanlıkları, hayat tarzını vs. terk ederek, İslâm’ı yaşayabileceği yepyeni bir ortama geçiş yapan, yani **Allah yolunda** İslâm diyarına **hicret eden ve** Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat sistemini yeryüzünde egemen kılmak için, mallarıyla ve canlarıyla **cihâd edenlere gelince, işte onlar Allah’ın rahmetini umabilirler.** Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, pek merhametlidir.** Fakat unutmayın ki, hicret, yalnızca bir yerden başka yere göç etmek değildir. Asıl hicret, Allah’ın hoşnut olmadığı her şeyden uzaklaşmak, özellikle de kötülüklerin anası olan şu haramlardan sakınmaktır:

219. Sana, sarhoşluk verici ve uyuşturucu maddelerin sembolü olan **şarabı ve şans oyunları**yla para kazanmanın hükmünü, yani **kumarı soruyorlar. De ki:**

“Gerek şarap, gerek kumar olsun, **her ikisinde de hem büyük bir günah ve kötülük, hem**

de insanlara ufak tefek faydalar vardır fakat günahları ve yol açtığı zararları, sağladığı faydalarından çok daha büyüktür.” Öyleyse içki ve kumar, —azı da, çoğu da— kesinlikle yasaktır.

Yine sana, yoksul ve muhtaçlara ne harcayacaklarını soruyorlar. De ki:

“İhtiyacınızdan arta kalanını harcayın; ne aç gözlülük edip servet üstüne servet yığın, ne de iyilik edeceğiz diye kendinizi ve ailenizi muhtaç duruma düşürün.”

İşte Allah, dünya ve âhiret hakkında düşün üp ibret alabilesiniz diye, size ayetlerini böyle açıklıyor:

220. Ey Muhammed! Sana yetimlere karşı nasıl davranmaları gerektiğini soruyorlar. De ki:

“Onların durumunu düzeltmek, günaha girme endişesiyle onlardan uzak durmaktan çok daha iyidir. **Eğer onlarla birlikte yaşıyorsanız,** hiç unutmayın ki, **onlar sizin din kardeşlerinizdir.** Onların mallarıyla ticâret yapıp kazancını birlikte yiyebilirsiniz. Fakat sakın haksızlığa yeltenmeyin! Unutmayın, **Allah kimin bozguncu, kimin iyiliksever olduğunu bilmektedir.** Dolayısıyla, herkese hak ettiği karşılığı mutlaka verecektir. Ayrıca, Allah’ın size gösterdiği bu kolaylıkların kıymetini bilin. Çünkü **Allah dileseydi,** hiçbir şekilde mallarından faydalanmanıza müsaade etmeksizin yetimlere bakmanızı emrederek **omzunuza ağır bir görev yükleyebilirdi,** fakat öyle yapmadı. **Kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Mutlak yetki ve egemenlik O’nun elindedir. O, her konuda en güzel hükmü verir, her işi yerli yerince yapar.”

İşte sonsuz ilim ve hikmetiyle, size şu kanunları uygun görüyor:

221. Allah’ın varlığına inanmakla birlikte, başka tanrılara ve otoritelere boyun eğerek bunları Allah’a eş ve ortak koşan **müşrik kadınlarla,** onlar Allah’ın birliğine ve âhiret gününe **iman etmedikleri sürece evlenmeyin.** Çünkü **özgürlüğünden yoksun** olsa bile **inançlı bir kadın,** özgür ama **müşrik bir kadından,** —o müşrik kadın **hoşunuza gitse bile— çok daha hayırlıdır.** Toplumsal statüsü ne kadar aşağı olursa olsun, inançlı bir kadın; güzelliği, asaleti ve toplumdaki üstün konumuyla sizi büyüleyen müşrik bir kadından çok daha hayırlıdır. Dolayısıyla, Allah’a ortak koşan kimselerle hiçbir şekilde evlenmemelisiniz.

Ve müşrik erkeklere, onlar iman etmedikleri sürece kız vermeyin. Müslüman kadınları onlarla evlendirmeyin. Zira özgür, güçlü, zengin ve yakışıklı **bir müşrik,** maddî üstünlük ve meziyetleriyle **gözünüze cazip görünse de,** Allah’a ve ahiret gününe **iman etmiş bir köle,** **ondan çok daha hayırlıdır. Çünkü o müşrikler sizi cehennem ateşine çağırırlarken,** o fakir ve zayıf Müslümanların inanıp boyun eğdiği **Allah, sizleri izniyle cennete ve sonsuz merhameti sayesinde bağışlamaya çağırıyor.**

İşte Allah, ayetlerini insanlara açıkça bildiriyor ki, düşünüp öğüt alabilsinler.

Eşlerinizle aranızdaki özel ilişkilere gelince:

222. Ey Peygamber! Sana, kadınların ay hâlini soruyorlar. De ki:

“Bu, cinsel ilişkiye engel olan bir kirlilik ve kadına eziyet veren bir çeşit hastalık hâlidir. O hâlde, ay hâli sırasında kadınlarınızdan uzak durun, temizleninceye kadar onlara yaklaşmayın. Fakat cinsel ilişki dışındaki olağan karı-koca ilişkilerini sürdürebilirsiniz. Âdet kanaması tamamen kesilip **iyice temizlendikleri zaman**, cinselliğin fitrî seyrine uygun bir şekilde, yaratılışınızdaki doğal içgüdü ve eğilimlere göre, yani **Allah’ın emrettiği şekilde onlara yaklaşabilirsiniz.”**

Unutmayın ki, **Allah, kendisine yönelip tövbe edenleri ve temi zliğe düşkün olanları çok sever.**

223. Kadınlarınız, sizin tarlanızdır. Size sağlıklı bir nesil yetiştirmeleri yönüyle, çiftçinin tohum ektiği bereketli ve güzel bir bahçe eye benzerler. **Öyleyse, tarlanıza dilediğiniz biçimde varın.** Hedef üreme organı olmak şartıyla, cinsel ilişkiyi dilediğiniz şekilde gerçekleştirebilirsiniz. **Bir de, kendi iyiliğiniz için ileriye hazırlık yapın.** İleride size fayda verecek sağlıklı bir nesil yetiştirin, âhirette sizi kurtaracak güzel davranışlarda bulunmayı da ihmal etmeyin! **Allah’a karşı gelmekten de sakının ve sonunda O’nun huzuruna çıkacağınızı bilin.** Ey Peygamber, bu ilkelere bağlı kalan **müminleri dünya ve âhiret nîmetleriyle müjdele!**

224. Allah’ın adını, olur olmaz ettiğiniz yeminleriniz yüzünden iyilik yapmanızın, kötülüklerden kaçınmanızın ve insanlar arasında barış ve uzlaşma sağlamanızın önünde bir engel haline getirmeyin. Sizi bir iyilikten alıkoyacak veya bir kötülüğe sürükleyecek türden yeminler etmeyin; eğer etmişseniz, kefareтини ödeyip bu yemini bozun! Unutmayın ki, **Allah her şeyi işitendir, her şeyi bilendir.**

225. Allah sizi, yemin amacıyla olmaksızın, ağzınızdan kaçıreren, ya da doğru o lduğuna inanarak ettiğiniz, fakat daha sonra doğru olmadığı anlaşılan **yeminlerinizdeki yanılgıdan dolayı sorumlu tutmaz. Fakat sizi, kalplerinizin kazandıklarından,** bilerek ve isteyerek söylediğiniz sözlerden ve yaptığınız işlerden **sorumlu tutacaktır. Allah çok bağışlayıcıdır,** sonsuz şefkatiyle kullarına yumuşak ve hoşgörölü davranır, ceza vermekte acele etmez, yani **halîmdir.** İşte, sorumlu olacağınız bir konu:

İslâm öncesi Arap geleneklerine göre, erkek karısına sinirlenip ona yaklaşm amaya yemin edince, bu yemininden dönünceye veya onu boşayınca ya kadar, zavallı kadı ncağız ne kocasıyla aile hayatı yaşayabilir, ne de ondan boşanıp ba şkasıyla evlenebilirdi. Tamamen e rkeğin vereceği keyfi karara bağlı olan bu durum, bazen yıllarca s ürerdi. İşte Allah, aşağıdaki ayetle bu zulme son verdi. Böyle bir yemini hoş görmemekle birlikte, yemin edildiği zaman da ona uyulması gerektiğini, ancak bu sürenin dört ayı geçemeyeceğini bildirdi. Buna göre erkek, bu süre bitinceye kadar karısına dönmediği taktirde evlilik sona erer, kadın başka biriyle evlenebilir:

226. Eşlerine yaklaşmamaya yemin edenlerin en fazla dört ay bekleme hakları vardır. Eğer bu süre içinde pişman olup eşlerine yeniden dönerlerse, elbette Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. Hoş olmayan bu duruma son verdiği için onu bağışlar, fakat yemin eden kişinin, yemininden döndüğü için kefaret ödemesi gerekir.

227. Eğer eşlerine yeniden dönmeyip **boşamaya karar verirlerse**, şunu hiç unutmasınlar ki, **Allah her şeyi iştir, her şeyi bilir.** Bu yüzden iyice düşünüp doğru karar versinler, eşlerine haksızlık etmesinler.

228. Boşanmış kadınlar, başkasıyla evlenmeden önce tam **üç âdet dönemi süresince**, kocalarının evinde **kendilerini** gözeterek **beklerler. Eğer Allah’a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorlarsa, Allah’ın rahimlerinde yarattığını**, yani hamile veya âdetli olduklarını **gizlemeleri onlara helâl değildir. Eğer kocaları bu süre içinde —yani kadının beklemesi gereken süre dolmadan önce— barışmak isterlerse, onları geri almaya başkalarından daha öncelikli hak sahibidirler.**

Kadının bu süreyi beklemesinin amacı, hamile olup olmadığının anlaşılması ve boşanma gibi önemli bir konuda, kocaya bir kez daha düşünüp kararını gözden geçirme fırsatının verilmesidir. Boşanmış kadınlar, bir başkasıyla evlenmek için:

1. Âdet görmekte olanlar üç âdet dönemi,
2. Herhangi bir sebeple âdet olmayanlar üç ay,
3. Hamile olanlar doğum yapıncaya kadar,
4. Kocasını ölmüş kadınlar ise dört ay on gün beklerler.

Gerdeğe girmeden boşanmış kadınların beklemelerine gerek yoktur, boşanır boşanmaz bir başkasıyla evlenebilirler.

İddet bekleyen kadın, üçüncü âdeti görür görmez boşanma gerçekleşmiş olur ve artık dilediği kişiyle evlenmekte serbesttir; ister bir başkasıyla evlenir, ister —üç talak hakkı da kullanılmamışsa— yeni bir nikah ve mehir ile eski kocasına geri döner.

Bilinen adâlet ve hukuk kuralları çerçevesinde, kadınların kocalarına karşı yükümlülükleri olduğu gibi, meşru hakları da vardır. Fakat erkeklerin görev ve sorumlulukları daha ağır olduğu için, onların kadınlar üzerindeki hakları bir derece daha fazladır. Çünkü ailenin geçimini sağlamak, yuvayı tehlikelerden korumak ve benzeri görevler, —ruhsal ve bedensel özellikleri itibarıyla bu göreve daha uygun olan— erkeğin omzundadır.

Unutmayın; **Allah azizdir**, tartışmasız yetki ve otorite sahibidir, **hakîmdir**, yersiz ve uygunsuz hüküm vermez, her işi yerli yerince yapar.

229. Kocaya, pişman olduğu takdirde eşine yeniden dönme imkânı veren **boşama, iki defadır.** Erkek, birinci ve ikinci boşamadan sonra hanımına geri dönebilir. **Bundan sonra ya** eşini bir daha boşamadan **iyilikle tutmalı, ya da onu** üçüncü kez boşadığı takdirde **güzellikle serbest bırakmalıdır.**

Eşlerinize evlilik bedeli, mehir ya da hediye olarak **verdiklerinizden herhangi bir şeyi,** onları boşama karşılığında **geri almanız size helâl değildir.** Ancak, koca ve karısından **her ikisi de,** evliliğin devam etmesi hâlinde **Allah'ın çizdiği sınırları çiğneyeceklerinden endişe ediyorlarsa, o zaman başka.** Bu durumda, sırf karısından kaynaklanan sebeplerle onu boşamak zorunda kalan koca, —eğer kocalık görevini ihmal etmemiş ise —verdiği mehrin—hakimin belirleyeceği— bir kısmını geri alabilir.

Ey İslâm toplumunun hâkimleri, yöneticileri, aile büyükleri! Eşinden soğuduğu için evliliği sona erdirmek isteyen **kadının ve kocasının,** bu evlilik devam ettiği sürece **Allah'ın çizdiği sınırları çiğneyeceklerinden endişe ederseniz, bu durumda kadının** kendisini boşaması karşılığında kocasına **bir bedel ödemesinde ikisine de günah yoktur.** Kadın, evlilik bedelini kocasına iâde etmek şartıyla, İslâm toplumunda yetkili hâkim aracılığıyla evliliği sona erdirebilir.

İşte bunlar, Allah'ın çizdiği sınırlardır, sakın onları aşmayın. Kim Allah'ın sınırlarını aşarsa, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir.

Evet, kadının bekleme süresi sona erinceye kadar kocası onu boşamaktan vazgeçip evliliği sürdürme hakkına sahiptir. Fakat bekleme süresi dolduktan sonra pişman olup hanımını geri almak isterse, ancak eşinin rızasıyla ve yeniden nikah kıyıp yeni bir evlilik bedeli ödeyerek onunla tekrar evlenebilir. Bu hüküm, birinci ve ikinci boşamalar için geçerlidir. Ancak;

230. Kocası onu üçüncü kez boşarsa, bundan böyle kadın başka bir erkekle —formalite icabı değil, gerçek bir nikahla— evlenmedikçe, bir daha kendisine helâl olmaz. Kadının evlendiği bu ikinci kocası da kendi rızasıyla onu boşarsa, kadının bekleme süresi dolduktan sonra, eski kocası onu geri almak isterse ve her ikisi de yeniden evlendikleri takdirde **Allah'ın sınırlarını koruyabileceklerine inanıyorlarsa, birbirlerine dönmelerinde ikisine de günah yoktur.**

İşte bunlar, bilinçli ve duyarlı bir toplum için, Allah'ın açıkça ortaya koyduğu sınırlardır, sakın bu sınırları aşmayın!

231. Hanımlarınızı boşadığınız zaman, onlar bekleme sürelerinin sonuna yaklaştıklarında, ya boşamaktan vazgeçerek onları güzellikle tutun, ya da sürenin sona ermesini bekleyip onları güzellikle serbest bırakın; haklarını çiğnemek ve kendilerine zarar vermek için her bekleme süresinin sonuna doğru onlara dönüp, sonra yeniden boşamak sûretiyle onları alıkoymayın. Kim böyle yaparsa, ancak kendisine kötülük etmiş olur. Sakın bu ve benzeri davranışlarla Allah'ın ayetlerini hafife almayın; Allah'ın size sunduğu nîmetleri, öğüt almanız için size bahşettiği Kitabı ve Kitaptaki hükümleri pratik hayata uygulama anlamına gelen ve Peygamberin örnek yaşantısıyla ortaya konan hikmeti düşünün. Allah'a karşı gelmekten de sakının ve unutmayın ki, Allah her şeyi bilmektedir.

232. Kadınlarınızı boşadığınız zaman, bekleme süreleri sona erince, eğer kendi aralarında uygun biçimde anlaşmışlarsa başka bir erkekle veya daha önceden ayrıldıkları kocalarıyla evlenmelerine engel olmayın. İşte, içinizden Allah'a ve âhiret gününe inananlara öğütlenen budur. Bu, size yakışan en erdemli ve en temiz davranıştır. Öyleyse, yersiz kıskançlıklara kapılarak Allah'ın yasalarını çiğnemeyin! Unutmayın, her şeyi en ince ayrıntısıyla ve mükemmel biçimde Allah bilir, siz bilemezsiniz.

233. Boşanmış olan anneler, emzirme süresini tamamlamak isteyen kocaları için, çocuklarını tam iki yıl emzirirler. Bu onlar için hem bir hak, hem de bir görevidir. Emzirme süresi boyunca baba, çocuğu annesinden alamaz. Anne de çocuğunu emzirmekten kaçınmaz. Bu arada, onların yiyecek, giyecek, barınma, vs. ihtiyaçlarını uygun biçimde karşılamak, çocuğun babasına düşen bir görevidir.

Bununla birlikte, hiç kimse, gücünün yettiğinden fazlasıyla yükümlü tutulamaz. Ne anne çocuğundan dolayı sıkıntıya uğratılmalıdır, ne de çocuğun babası. Çocuğunu iki yıl emzirme dışında, onun bakımı, yetiştirilmesi, eğitimi gibi esasen babaya ait olan sorumluluklar anneyle yüklenmemelidir. Ayrıca, gücünün üzerinde nafakayla yükümlü tutularak da babaya sıkıntı verilmemelidir.

Mirasçılara da aynı görev düşer. Baba ölürse, onun görevini mirasçılar üstlenmelidir.

Eğer eşler kendi aralarında danışıp anlaşarak daha iki yıl dolmadan çocuğu sütten kesmeye ve dolayısıyla annesinden ayırıp babaya vermeye **karar verirlerse, bunun da bir sakıncası yoktur.**

Eğer çocuklarınızı başka bir sütanneye emzirtmek isterseniz, hak ve adâlet ölçülerine uygun olarak ücretini ödediğiniz taktirde, bunun da bir sakıncası yoktur.

Yeter ki, bütün bunları yaparken **Allah’a karşı gelmekten sakının ve bilin ki, Allah yaptığınız her şeyi görmektedir.**

234. İçinizden ölen birinin geriye bıraktığı hanımı, evlenmeden, süslenmeden, görücüye çıkmadan **kendi başına dört ay on gün bekler.**

Bu arada kadının kocası, ölm eden önce, eşinin bir yıllık geçimini sağlayacak miktarda nafakayı vasiyet etmiş olmalıdır (2 . Bakara: 240). Vasiyet edilmemiş olsa bile, hâkim, onun mir asından nafakayı alıp kadına verir.

Bu bekleme süresinin asıl illeti, gerekçesi “kocanın ölümü” old uğundan, gerdeğe girmemiş olan, henüz âdet görmeyen, âdetten kesilen ve hamile olup da bu sür enin bitiminden önce doğum yapan kadınlar da, —kocaları öldüğü takdirde— evlenmeden önce dört ay on gün beklerler.

Bekleme sürelerini bitirdiler mi, artık kendileri için uygun olanı yapmalarından dolayı ne onlara, ne de size bir günah yoktur.

Unutmayın; **Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.**

235. Böyle kocası ölmüş veya geri dönüşü olmayan, bâin talâkla boşanmış, yani önceki kocalarıyla evlilik ilişkisi tamamen sona ermiş olan **kadınlarla evlenme isteğinizi, —bekleme süreleri hâlen devam ediyor olsa bile— üstü kapalı olarak onlara bildirmenizin veya kalbinizde böyle bir niyet beslemenizin bir sakıncası yoktur.** Sizin iç dünyanızı sizden daha iyi tanıyan **Allah, o kadınları gönl ünüzden geçireceğinizi bilmekte** ve bu doğal tepkinizden dolayı sizi mâzur görmektedir. O hâlde, onlara evlilik isteğinizi bildirebilirsiniz, **fakat onlarla gizli gizli buluşmak üzere sözleşmeyin; ancak** bu, hiçbir şekilde görüşmeyece ksiniz anlamına gelmez. Onlarla, beşerî ilişkilerin gerektirdiği ölçüde ve İslâm’ın ortaya koyduğu ahlâk ve edep kuralları çerçevesinde görüşüp konuşabilir, onl ara, meşrû ve **güzel sözler söyleyebilirsiniz.** Bu arada, **beklemeleri gereken süre dolmadan, sakın nikah kıymaya kalkmayın!**

İyi bilin ki, Allah gönlünüzden geçen her şeyi bilmektedir, o hâlde, O’ndan gelen emirler doğrultusunda yaşayın ve O’nun sevgisini kaybetmekten sakının!

Şunu da iyi bilin ki, Allah çok bağışlay ıcıdır, sonsuz şefkatiyle kullarına yumuşak ve hoşgörülü davranır, ceza vermekte acele etmez, yani halîmdir.

236. Kendilerine henüz dokunmadan, yani gerdeğe girmeden veya evlilik bedeli olan mehir miktarını belirlemeden, yâhut her ikisini de yapmadan hanımlarınızı boşamanız, size günah değildir. Boşanmalarda:

1. Gerdeğe girmiş ve mehir miktarını belirlemiş iseniz, hanımınıza mehrin tamamını verin.

2. Gerdeğe girmiş, fakat mehri belirlememişseniz, ona mehr-i misil yani sosyal konumu ona benzeyen kadınlarınkine göre ortalama bir mehir verin.

3. Henüz gerdeğe girmemiş, fakat mehri belirlemiş iseniz, mehrin yarısını verin.

4. Henüz gerdeğe girmeden ve mehir de belirlemeden eşinizi boşarsanız, gönüllerini hoş edecek güzel hediyelerle **onları sevindirin. İmkânları geniş olanlar kendi gücü ölçüsünde, kısıtlı olanlar da yine kendi ölçüsünde** tesellî edici hediyeler vererek onları **faydalandırmalıdır. Bu, iyilik ve erdem sahibi kimseler için bir görevdir.**

237. Eğer mehirlerini kararlaştırdıktan sonra, henüz kendiler ine dokunmadan onları boşarsanız, bu durumda mehrin yarısını vermelisiniz. **Ancak** boşanan kadın alacağı mehir hakkında **vazgeçer veya nikah bağı elinde olan** kocası, mehrin tamamını eşine **bağışlarsa, o zaman başka.** Fakat ey erkekler, **sizin** kendi hakkınızı **bağışlamanız, yani cömertlik edip mehrin tümünü eşinize bırakmanız, dürüst ve erdemli kişilerin özelliği olan takvâya daha uygundur.** Hep kendi çıkarınızı düşünmek olmaz, **birbirinize karşı iyilikte bulunmayı da unutmayın. Hiç kuşkusuz Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir.**

Bu gibi toplumsal görevleri, ancak Allah'a karşı sorumluluğunun idrâkinde olan bir ümmet yerine getirebilir ve bu sorumluluğun idrâkine, en mükemmel şekilde ancak namaz ile ulaşılabilir:

238. Ey iman edenler! Dinin direği olan namazları, her türlü aşınmaya, pörsümeye, yıpranma aya, gevşemeye karşı titizlikle koruyun. Namazı mekanik hareketlere dönüştürmeden, okuduklarınızı anlayıp özümsemeye çalışarak, vaktinde ve ger eği gibi kılın ve iş hayatının insanı en çok meşgul ettiği, namazın geciktirilmesine, çabucak kılınıp geçirilmesine ve hattâ terk edilmesine sebep olan vakitlerdeki namazlara, örneğin, ikindi namazına gereken dikkat ve özeni gösterin. Daha da önemlisi, namazınızın, ibâdetin bütün güzelliklerini içinde barındıran, bireyi ve toplumu her türlü aşırılıktan, kötülükten uzak tutan bir namaz olmasına gayret edin. Sizi üstün ahlâkî meziyetlerle donatarak dengeli, ölçülü, uyumlu, âdil, iyiliksever ve orta yolu izleyen bir ümmet konumuna yükseltecek olan bu namazları, yani **orta namazı** titizlikle **muhafaza edin ve** bunun için, **yürekten bir saygı ve bağlılıkla Allah'ın huzurunda kıyâma durun.**

239. Ama eğer düşman, yırtıcı hayvan, doğal âfet ve benzeri önemli bir tehlike eden **korkar da** durup namaz kılacak imkânı bulamazsanız, **o zaman yürüyerek veya binek üzerinde,** yani durum neyi gerektiriyorsa, gücünüz yettiği kadarıyla namazınızı kılm alısınız (4. Nisâ: 102). Bu tehlikeli durumlardan kurtulup **güvene kavuştuğunuz zaman, daha önce bilmediğinizi Allah size nasıl öğrettiyse, siz de** namazı güzelce kılarak ve O'nun ayetlerini sürekli gündemde

tutarak **O’nu öylece anın.**

240. İçinizden, geride hanımlarını bırakarak öleceğini anlayanlar, eşlerinin koca evinden çıkarılmaya ihtiyaç duymaksızın bir yıl boyunca geçimlerini sağlayacak kadar nafakayı vasiyet etsinler.

Gerçi bu kadınların, bu bir yıl zarfında, kendi arzularıyla kocalarının evini terk ederek kendileri hakkında hukuk ve ahlâk kurallarına uygun işler yapmalarından —mesela evlenmelerinden— dolayı size bir günah da yoktur. Çünkü kocasının evinde kalmak kadının görevi değil, hakkıdır ve o, hakkını kullanıp kullanmamakta özgürdür.

Daha sonra inen ve kadına, ölen kocasının mirasından belli bir pay verilmesini öngören miras ayetlerinin, bu vasiyet zorunluluğunu kaldırdığı zannedilmemelidir. Çünkü miras ayrı bir hak, nafaka ayrı bir haktır. O hâlde koca, kendi ölümünden sonra hanımının bu hakkını garantiye almak üzere vasiyette bulunmak zorundadır. Vasiyet etmemiş olsa bile, hâkim, onun mirasından nafakayı alıp kadına vermelidir. Nitekim:

241. Boşanmış kadınların, adâlet ölçülerine uygun biçimde kocalarından nafaka alma hakları vardır. İslâm toplumunda hâkim, içinde bulundukları toplumsal şartları ve eşlerin durumunu göz önüne alarak, nafakanın süresini ve miktarını belirler. Kadın, henüz süre dolmadan evlenecek olursa, nafaka sona erer. Yeme içme, giyinme, barınma gibi ihtiyaçlardan ibaret olan bu hakkı ödemek ve ödenmesini sağlamak, haksızlıktan **sakınanların boynunun borcudur.**

242. İşte Allah, düşünesiniz diye ayetlerini size böyle açıklıyor.

Aile hayatınızı düzenleyen hükümlerden sonra, gelelim toplumsal hayatınızı düzenleyen hükümlerin açıklanmasına:

İlâhî yasalara göre, büyük tehlikeler karşısında ölüm korkusuyla paniğe kapılarak mücâdeleden kaçan toplumlar, çok daha büyük zararlara uğrar, hattâ yok olup giderler. İşte, İsrail Oğulları tarihinden bir örnek:

243. Baksana şu, binlerce kişi oldukları hâlde, ölüm korkusuyla yurtlarını terk eden geçmişteki Yahudilere! Bu yüzden Allah, hayatın ve ölümün yalnızca Kendi elinde olduğunu, dolayısıyla, ölüm korkusuyla görevi terk edenlerin, korktuklarından çok daha büyük felâketlerle yüz yüze geleceklerini göstermek üzere, onlara “Ölün!” dedi, ölümlelerinden sonra da onları yeniden diriltti.

Doğrusu Allah, insanlara karşı sonsuz lütuf sahibidir; ne var ki, insanların çoğu, bunca nimetleri kendilerine bahşeden Rablerine gereğince şükretmezler.

O hâlde ey inananlar, belâlara uğrayıp darmadağın olmak istemiyorsanız ölümden korkmayın, aksine;

244. Allah yolunda malınızla, canınızla savaşın ve bilin ki, Allah her şeyi işiten, her şeyi bilendir.

Ve elinizdeki nîmetleri, en çok kâr getirecek yerlere harcayarak akıllıca yatırım yapın;

245. Allah'ın kat kat fazlasıyla kendisine geri ödeyeceği bir güzel borcu Allah'a verecek olan kimdir? Yani kim canını, malını ve yeteneklerini İslâm yolunda fedâ ederek Allah'a güzel bir borç verirse, **Allah da** onu sonsuz cennet nîmetleri ve hoşnutluğu ile ödüllendirerek bu borcu ona âhirette kat kat fazlasıyla geri öder. **Rızkı eksiltene de artıran da Allah'tır. Darlık veren de odur, bolluk veren de** ve hepiniz sonunda mutlaka döndürölüp O'na götürüleceksiniz. Bu bir imtihandır. Allahû Teâla da imtihanı nasıl isterse öyle yapar. Fakat her imtihan fedâkârlık ve sabır ister! Bunu bilin ki, öncekilerin düştüğü hatâyâ düşmeyin:

246. Mûsâ'dan sonra, İsrail Oğulları'nın ileri gelenlerine bir baksana; hani Peygamberlerinden birine:

“Bize bir komutan tayin et de, onun önderliğinde Allah yolunda savaşalım!” demişlerdi. Peygamberleri:

“Peki, ya size savaş emredilir de savaşmayacak olursanız?” deyince:

“Bizler düşman tarafından yurtlarımızdan çıkarılmış ve çocuklarımızdan ayrı bırakılmışken, ne diye Allah yolunda savaşmayalım ki?” dediler. Fakat kendilerine savaş emredilince, —içlerinden pek azı hariç— hemen yüz çevirdiler. **Allah, zâlimleri çok iyi bilmektedir.** Demek ki, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için çok, kişisel çıkarları koruma amacıyla mücâdele başlatanlar, sıkıntılarla yüz yüze gelir gelmez dâvâdan döneceklerdir.

Savaşı kabul edenlere gelince:

247. Peygamberleri, onlara:

“Allah size komutan olarak Talut'u seçti” deyince, onlar:

“Biz bu göreve ondan daha lâyık olduğumuz hâlde, o nasıl bizim başımıza komutan olabilir? Üstelik onun malı mülkü de yok!” diye itiraz ettiler. Peygamber:

“Doğrusu, onu size komutan olarak ben değil, bizzat Allah seçti ve hem bilgi ve hikmet, hem de bilek gücünde onu hepinizden üstün kıldı. Doğrusu Allah, yeryüzünde egemenlik gücünü kullarından dilediğine verir. Allah'ın lütuf ve merhameti pek geniştir ve O, her şeyi bilendir.” dedi.

248. Peygamberleri, onlara devamla dedi ki:

“Onun komutanlığının işareti, öteden beri savaşırken yanınızda bulundurduğunuz, fakat

uzun zaman önce düşmanın eline geçmiş olan o **kutsal sandığın** onun vasıtasıyla **elinize geçmesi olacaktır. Meleklerin taşıyarak getireceği o sandığın içinde, Rabb'inizden bir sekinet**, bir gönül ferahlığı ve **Mûsâ ile Hârûn ailesinden kalan** bazı önemli eşyalar, kutsal emânetler ve **hatıralar vardır**. Bu sandığın bu şekilde size getirilmesi, kalplerinizin huzur ve güvenle dolmasını sağlayacaktır. **Eğer gerçekten inançlı kişiler iseniz, bu** aynı zamanda, Talut'un komutanlığı konusunda **sizin için kesin bir işaret**, apaçık bir delil **dir."** Böylece, sözü edilen sandık geldi ve Talut komutan olarak ordunun başına geçti.

249. Talut ordusuyla yola çıkınca:

"Muhakkak Allah, sizi n sadakat ve sabrınızı bir ırmakla deneyecek; kim ondan içerse benden değildir, kim de ondan tatmazsa, işte o bendendir, yani beni seven ve emirlerime uyan disiplinli bir askerdir. İrmaktan doyasıya su içenler, Allah'a isyan etmiş olurlar, **ancak sadece eliyle bir avuç alanlara izin var?" dedi. Fakat ırmağa varır varmaz, içlerinden pek azı hariç, ondan içtiler. Nihâyet, Talut ve beraberindeki müminler ırmağı geçince,** o zamana kadar imtihanı başarıyla geçenlerden bir grup:

"Bu gün, Câlût ve ordusuna karşı savaşıacak gücümüz yoktur!" dediler. Mahşer günü Allah'ın huzuruna çıkacaklarına yürekten inananlar ise:

"Nice küçük ve inançlı topluluklar vardır ki, Allah'ın izniyle, büyük fakat inançtan yoksun nice orduları, kalabalıkları bozguna uğratmıştır. Unutmayın arkadaşlar; Allah, zorluklara karşı sabredenlerle beraberdir!" dediler.

250. Müminler, Câlût ve ordusuyla karşılaştıklarında:

"Ey Rabb'imiz, bu çetin imtihanda üzerimize sabır yağdır, zorluklar karşısında bize dayanma gücü bahşet; dizimize derman, yüreğimize cesâret vererek adımlarımızı sağlam kıl ve inkârcı topluluğa karşı bize yardım eyle!" diye duâ ettiler.

251. Nihâyet, Talut ve askerleri Allah'ın izniyle onları bozguna uğrattılar ve o zaman genç bir asker olan Davut, Câlût'u öldürdü. Daha sonra **Allah, ona hükümdarlık kudreti ve hikmet bilgisi verdi.** Ayrıca Davud'u, madenleri işleyip zırh örme, dağlara ve kuşlara hükmetme, güzel ve etkili sesiyle ayetler okuma yerinde ve doğru hüküm verme, etkileyici konuşma gibi meziyetlerle donatarak, **ona dilediği şeyleri öğretti.**

O hâlde, siz de lütuf ve rahmete nâil olmak istiyorsanız, Allah y olunda mücâdele etmelisiniz. Unutmayın ki:

Eğer Allah, insanların bir kısmıyla diğer bir kısmını bertaraf etmemiş olsaydı, yani adâleti gerçekleştirmek isteyen iyi insanlara, zâlimlere karşı savaşma yetki ve görevini vermeyip, insanları birbirlerine karşı savunmasız bırakmış olsaydı, dünyada haksızlık ve zulüm egemen olur ve yeryüzü fesada boğulurdu. Fakat Allah, tüm insanlara karşı lütuf sahibidir. Bu yüzden de onların iyiliği için, zâlimlere karşı savaşmanızı emretmiştir.

252. İşte bunlar Allah'ın ayetleridir, o nları sana hak olarak okuyoruz. Hak ve hakikat ile tam bir uyum içinde olan bu mesajları, doğruyu ve gerçeği ortaya koymak üzere sana bildiriyoruz.

Çünkü ey şanlı Elçi; **elbette sen, Allah tarafından gönderilmiş elçilerdensin.**

253. O elçiler ki, Biz onlardan bazılarına, diğerlerinden farklı üstün özellikler bahsettik: Onlardan kimileriyle Allah bizzat konuşmuş, kimilerini de daha başka derecelerle yükseltmiştir. Me ryem oğlu İsa'ya da apaçık mûcizeler verdik ve onu Kutsal Ruh Cebrail'in vahiy ve ilham gücü ile destekledik.

Gerçi Allah insanların irâdelerini ellerinden alıp onları zorla Hak Dine boyun eğdirmeyi dileyeydi, o elçilerden sonrakiler, kendiler ine apaçık mûcizeler gelmesine rağmen ayrılığa düşüp birbirleriyle savaşırmazlardı. Fakat Allah, onları seçi mlerinde serbest bıraktı. İçlerinden bir kısmı, kendilerine bahş edilen bu özgürlük ve irâdeyi kötüye kullanınca **ayrılığa düştüler; böylece kimileri inandı, kimileri de inkâr etti.**

Evet, Allah dileyeydi birbirl eriyle çatışmazlardı, fakat Allah, sizin sınırlı bilginiz ve arzularınız doğrultusunda değil, kendi sonsuz ilim ve hikmeti gereğince, dilediğini yapar.

254. Ey inananlar; hiçbir pazarlığın, dostluğun ve aracılığın olmadığı o dehşet verici Gün gelmeden önce, size verdiği imiz nîmetlerden bir kısmını Allah için ihtiyaç sahiplerine harcayın!

Unutmayın ki, Allah'ın bahşettiği nîmetleri O'nun yolunda harc amaktan kaçınan **nankörler, zâlimlerin ta kendileridir!**

Demek ki, bütün zulümlerin temelinde, insanların Allah'ı ger eğince tanıyamamaları yatmaktadır. O hâlde, Rabb'inizi iyi tanıyın:

255. Allah, kendisinden başka ilâh o lmayan bir tek ilâh, kulluk ve itaate lâyük yegâne otoritedir. Hayy'dır, dâimâ diridir, hayatın biricik kaynağıdır; Kayyum'dur, kâinâtın nizamını elinde bulunduran, bütün varlıkları koruyup gözet en, yönet en ve yönlendiren O'dur. Her şey, O'nun kudret ve irâdesiyle varlık ve intizâmını sürdürmektedir. O'nun kudret ve irâdesi kesintisizdir; ne bir uyuklama tutar O'nu, ne de bir uyku. Gö klerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. O'nun izni olmaksızın, huzurunda kim şefa at edebilir? Cezayı hak eden zalimleri azaptan kim kurtarabilir? O, kullarının önlerinde ve arkalarında olan her şeyi bilir. Onların yaptıkları ve yapacakları, bildikleri ve bilmedikleri, açıkladıkları ve gizl edikleri, yapıp gönderdikleri ve geride bıraktıkları her şeyi bilir. Oysa onlar, Allah dilemedi kçe, O'nun ilminden hiçbir şey kavrayamazlar. O'nun sonsuz kudret ve hükü mrânlığı, gökleri ve yeri kuşatmıştır. Bunların korunup gözetilmesi, O'na asla zor ge lmez. Gerçek yücelik, gerçek büyüklük, sadece O'na aittir.

İşte insanlık, bu yüce hakîkate iman etmediği sürece asla kurtuluşa ulaşamayacaktır. Bunun için,

apaçık ve ikna edici delillerle insanları hak dine davet etmeli, ancak onları inanç konusunda zorlamamalısınız:

256. İslâm dini bir inanç ve o doğrultuda yaşam tarzıdır. Onu böyle kabul etmek kişinin özgür seçimine bağlıdır. Çünkü **Dinde zorlama yoktur.** Hiç kimseye, herhangi bir dini kabul veya reddetme konusunda baskı yapılamaz. İnanç özgürlüğü baskı ve zorbalıkla sınırlandırılmaz. Ayrıca kimsenin Müslüman olma mecburiyeti yoktur. Gerçekler açıkça anlatılıp zihinler aydınlatıldıktan sonra, her insan kendi özgür iradesiyle bir tercihte bulunur ve bunun sorumluluğunu da yine kendisi taşır. Çünkü **doğru yol, eğri yoldan tamamen ayrılıp açıkça ortaya konmuştur.** **Artık her kim,** kelime-i tevhidin ilk rüknünde ifâde edildiği gibi, Allah'ın otoritesini ve hükümlerini hiçe sayan insan ve cin şeytanlarının egemenliğini, yani **tağutları inkâr eder,** Lâ ilâhe der ve hayatın her alanında tek egemen güç olarak **Allah'a inanırsa,** illallah derse, **kopmak bilmeyen sapasağlam bir kulpa tutunmuş olur.** Hiç kuşkusuz **Allah,** her şeyi **işitendir, bilendir.**

Evet, inanıp inanmamakta serbestsiniz, fakat şunu iyi bilin ki:

257. Allah, inananların koruyucusu, yardımcısı, dostu ve **velisidir; onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlere gelince, onların velisi de Allah'ın** otoritesini ve hükümlerini hiçe sayarak kendilerini ilâhlaştıran insan ve cin şeytanları, yani **tağutlardır.** Bu azgın şeytanlar, **onları aydınlıktan karanlıklara sürüklerler. İşte bunlar, cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!**

Mümin ile kâfiri daha iyi tanımak üzere, şu yaşanmış örneğe kulak verin:

258. Allah kendisine hükümdarlık verdi diye, O'nun bahşettiği zenginlik ve güçle şımarıp azgınlaşarak **Rabb'i hakkında İbrahim'le tartışmaya girişen** Nemrut adındaki **kimsenin hâline bir baksana! Hani İbrahim:**

“Benim Rabb'im hem diriltir, hem de öldürendir!” deyince, o:

“Ben de tıpkı senin Rabb'in gibi diriltir ve öldürürüm!” dedi. Sonra güya iddiasını ispatlamak için, ölüm cezası almış iki mahkûmu zindandan çıkarttı. Birini öldürdü, diğerininse hayatını bağışladı. **Buna karşılık İbrahim,** onunla kısır tartışmalara girmeden:

“Peki, Allah güneşi doğudan getirir, haydi sen de kayıtsız şartsız itaat edilmeye lâyık bir otorite isen, onu batıdan getirsene!” deyince, o inkârcı şaşırıp kaldı, İbrahim'e verecek bir cevap bulamadı.

Allah, hakîkati bile bile reddeden **zâlim toplumu doğru yola iletmez.**

Gelelim, ikinci örneğe:

259. Yâhut hakîkate ulaşmak için çaba harcayan, doğruyu görünce de, inatçılık etmeden ona

teslim olan **şu kimsenin misaline** ibretle bir bak, bir düşünsene: Hani **o, altı üstüne gelmiş, ıssız mı ıssız bir şehrin yanından geçerken** kendi kendine:

“Bütün bunlar ölüp gitmişken, Allah hepsini yeniden ne zaman, nasıl diriltecek acaba?” deyince, Allah onu derhâl öldürdü ve yüz yıl sonra yeniden dirilterek:

“Söyle bakalım, sence ölü vaziyette kaç yıl kaldın?” diye sordu. Adam:

“Olsa olsa bir gün, ya da birkaç saat kalmışımdır!” deyince, Allah buyurdu ki:

“Hayır, aslında yüz yıl kaldın.Yiyeceğine ve içeceğine baks ana, daha bozu lmamışlar bile. Bir de şu etleri çürümüş, kemikleri dağılmış eşeğine bak! İşte bütün bunları, seni, insanlığa, sınırsız kudretimizi gösteren bir ibret belgesi kılmak için yaptık. Şimdi o çürümüş kemiklere bir bak; nasıl onları üst üste yerleştiriyor, sonra da üzerlerine et giydiriyoruz!”

Nihâyet, ölüm ötesi hayat ile ilgili hakikat ona iyice belli olunca:

“Artık kesinlikle anladım ki, Allah’ın her şeye gücü yetermiş!” dedi.

Demek ki Allah sizden körü körüne iman etmenizi değil, aksine vahyin ışığı nda aklınızı kullanarak ve tüm kalbinizle iknâ olarak inanmanızı istiyor. Bakınız, imanın se mbolü olan atanız İbrahim, size nasıl yol gösteriyor:

260. Hani bir vakit İbrahim:

“Ey Rabb’im, ölüleri nasıl dirilteceğini bana göster!” demişti. Allah:

“Yoksa buna inanmıyor musun ey İbrahim?” deyince, o:

“Yo, elbette inanıyorum fakat kalbimin iyice yatışması için bunu gözlerimle görmek istedim yâ Rab!” dedi. Bunun üzerine Allah:

“Öyleyse dört tane kuş yakala ve onları iyice kendine alıştır. Sonra onları kesip parçalara böl ve her bir parçasını birer tepeye bırak.Ardından da onları çağır, Allah’ın izniyle hepsi dirilecek ve uçarak sana gelecekler. Şunu iyi bil ki,Allah sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.” dedi.

Evet, tüm evreni şaşmaz bir ölçü ve mükemmel bir uyum içinde yaratan sonsuz hikmet ve adâlet sahibi Allah, elbette insanları öldükten sonra yeniden diriltecek ve iyileri cennete, kötülerini de cehenneme gönderecektir. Böylece zâlimlerin kötülükleri yanlarına kalmayacak, iyilik yapanların iyilikleri de boşa gitmeyecektir.

O hâlde, yeryüzünde ezilen, sömürülen, çaresiz ve yoksul insanların kurtuluşu için harcadığınız

hiçbir emeğin, hiçbir malın boşa gitmeyeceğinden emîn olun, çünkü:

261. Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, tıpkı buğday tohumu eken bir çiftçinin durumuna benzer: Toprağa atılan bu tek tohum, **her başağında yüz buğday tanesi olmak üzere, tam yedi başak filiz verecektir.** Yani, Allah yolunda harcama yapan kişi, mükafatını yedi yüz katıyla alacaktır. Hattâ **Allah, dilediğine, bundan kat kat fazlasını da verir. Çünkü Allah, lütuf ve merhametiyle sınırsızdır, her şeyi bilendir.**

262. Mallarını Allah yolunda harcayan ve bu harcamalarının ardından, yaptığı iyilikleri başa kakmayan, gönül incitme eyen kimseler var ya, işte Rableri katında onlara nice ödülleri vardır; Hesap Gününde onlar ne korkuya kapılacak, ne de üzüntüye uğrayacaklar!

263. Gönül alıcı tatlı bir söz söylemek veya bir kimsenin ayıbını örtüp kusurunu bağışlamak, peşinden başa kakma ve incitme gelen bir sadakadan daha değerlidir.

Öyle ya, **Allah hiçbir şeye muhtaç değildir,** dolayısıyla sizin vereceğiniz sadakalara da ihtiyacı yoktur; bununla birlikte, O ceza vermekte acele etmez, **sonsuz şefkatiyle yumuşak davranır.** O hâlde:

264. Ey inananlar! Sadakalarınızı ve yaptığınız iyilikleri, insanların başına kakarak, gönül inciterek boşa çıkarmayın; tıpkı Allah'a ve âhiret gününe inanmadığı hâlde, sırf insanlara gösteriş olsun diye malını güya Allah yolunda harcayan ve böylece tüm iyilikleri boşa giden münâfıklar gibi sadakalarınızı geçersiz kılmayın.

Böylesi bir iyilik, tıpkı üzerinde biraz toprak bulunan kayalığa atılan tohuma benzer ki, ansızın yağan bir yağmur, tohumu filizlendireceği yerde, kaya üzerindeki toprağı silip süpürerek **onu çıplak bir taş hâlinde bırakır.** İşte bu tür sadakalar, böyle bir kaya üstüne atılmış tohum gibi boşa gitmeye mahkûmdur. Dolayısıyla, gösteriş amacıyla iyilik yapanlar veya yaptıkları iyilikleri insanların başına kakanlar, **kazandıklarından hiçbir şey elde edemeyecekler. Allah, inkâra sapan ve cömertçe sunduğu nîmetleri yoksullarla paylaşmaktan kaçınarak nankörlük eden bir toplumu, asla doğru yola iletmez.** O'nun doğru yola ileteceği kimseler şunlardır:

265. Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak ve yüreklerindeki pekiştirmek için, yani kalplerindeki imanı kökleştirmek ve ruhlarını eğitip iyiliklere alıştırmak için **mallarını harcayanların durumu, yaylalık bir tepe üzerindeki verimli bir bahçeye tohum eken bir çiftçinin durumuna benzer ki, oraya kuvvetli bir yağmur yağınca,** normal bahçelerin en az **iki katı ürün verir; hattâ yağmur değmese bile,** yüksekliğinden dolayı ince bir yağmur, ya da çiy gibi hafif bir çisenti düşer, yine de ürününü verir. Öyleyse, az çok demeyin, malınızı Allah yolunda harcayın, çünkü **Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir.**

Yaptığı iyilikleri insanların yüzüne vurup gönül inciterek sadakalarını boşa çıkaran ve bu

sadakaların sevabına en çok muhtaç olduğu mahşer gününde hepsinin yok olup gittiğini gören kişinin durumu neye benzer, bilir misiniz?

266. İçinizden hanginiz arzu eder ki,

İçerisinde ırmakların aktığı, çeşit çeşit ürünlerin yetiştiği hurma bahçelerine, üzüm bağlarına sahip olsun da,

Çoluk çocuğunun bakıma muhtaç olduğu bir sırada, tam da üzerine ihtiyarlık çökmüşken,

Aniden alevli bir kasırga kopsun ve biricik geçim kaynakları olan o bahçeyi yakıp kül ediversin? Herhâlde hiçbiriniz, böyle acınacak bir duruma düşmek istemezsiniz, değil mi?

İşte Allah, düşünesiniz de, bugünden tedbirinizi alıp, yarın Hesap Gününde pişman olmayasınız diye size ayetlerini böyle açıklıyor. O hâlde;

267. Ey iman edenler! Gerek sizin çalışıp üreterek kazandığınız, gerekse yerdensizin için çıkardığımız toprak ürünleri, maden, define ve petrol gibi nîmetlerin temiz ve helâl olanlarından bir kısmını Allah yolunda ihtiyaç sahiplerine harcayın. Size verilecek olsaydı, beğenmediğiniz için yüzünüzü buruşturmadan almayacağınız döküntü, bozuk, çürük ve değersiz malları sakın sadaka olarak vermeye kalkışmayın.

Şunu iyi bilin ki, Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, dolayısıyla sizin iyiliklerinize de ihtiyacı yoktur, asıl buna muhtaç olan sizsiniz. Ve gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye lâyık olan da sadece O'dur. O hâlde, Allah'ın bahşettiği nîmetleri yoksullarla paylaşmaktan sizi alıkoymaya çalışan insan ve cin şeytanlarının sözlerine aldanmayın:

268. Şeytan, fakirlik ihtimali ile gözünüzü korkutur ve size cimrilik, hırsızlık, hayasızlık gibi kötülükleri telkin eder. Allah ise, size kendi katından bir bağışlama ve büyük bir lütuf vaad etmektedir. Öyle ya, Allah lütuf ve merhamet bakımından sınırsızdır, her şeyi bilendir.

269. O, ilâhî bilgiyi pratik hayata uygulama yeteneği olan hikmeti dilediğine verir. Kime hikmet verilmiş ise, ona gerçekten pek çok iyilik bağışlanmış demektir.

Ne var ki, idrâk ve sağduyu sahibi olanlardan başkası bunları düşünüp ibret almaz.

270. Allah, yaptığınız her harcamayı ve adadığınız her adağı kesinlikle bilmektedir ve ona göre karşılığını verecektir. Öyleyse, sakın iyilik etmekten uzaklaşarak zulme sapmayın! Unutmayın ki, zâlimlerin âhirette hiçbir yardımcıları olmayacaktır. Bu dünyada da sizden asla destek görmemelidirler.

271. Sadakalarınızı, —gösteriş amacı gütmemek şartıyla— açıktan vererseniz, ne güzel!

Fakat **onu fakirlere gizlice vermeniz, sizin için daha iyidir.** Çünkü bu, **bazı günahlarınızın bağışlanmasını** ve kalplerde sevgi, şefkat, kardeşlik gibi duyguların filizlenerek, müminler arasında birlik, beraberlik ve dayanışma ruhunun canlanmasını, böylece, kötülüklerin, zulüm ve haksızlıkların silinip yok olmasını **sağlar.** Bunun için, sadakaları gizlice vermek daha güzeldir. Ancak zekât, açıktan verilmelidir. Böylece hem yanlış anlaşılmalardan ve kötü zannın önüne geçilmiş, hem de insanlar zekât vermeye teşvik edilmiş olur.

Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

Ey Peygamber ve onun izinden giden Müslüman! Hangi dinden olursa olsun, ihtiyacı olan ve yardımı hak eden herkese yardım elini uzatmalısın. Fakat bu iyilikleri, onları İslâm'a çekmek için baskı aracı olarak kullanmamalısın. Ayrıca, yardıma muhtaç müminler dururken, kâfirlere —onları İslâm'a ısındırma amacıyla bile olsa— öncelik tanımamalısın. Çünkü:

272. Senin görevin, onları her ne pahasına olursa olsun hidâyete erdirmek değildir. Sen sadece uyarmakla yükümlüsün ve dilediğini imana erdirmeye yetkisine sahip değilsin. Fakat yalnızca **Allah'tır,** samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak **isteyeni doğru yola ileten.**

Ey inananlar! **İyilik nâmına yaptığınız her harcama,** aslında **kendi faydanızdır.** Çünkü **siz yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için harcama yapıyorsunuz.** O hâlde, şu müjde ile sevinin: **Yaptığınız bütün iyilikler, size tam olarak —hem de kat kat fazlasıyla— geri ödenecek ve kesinlikle haksızlığa uğratılmayacaksınız.**

273. Fakat bu yardımları, öncelikle **Allah yolunda** olmaya çalışan, yani kendisini İslâm yolunda hizmete adanmış, bu yüzden de **darlığa düşen ve geçimini kazanmak amacıyla yeryüzünde gezip dolaşacak gücü olmayan yoksullara** vermelisiniz. Yardıma hiç ihtiyaçları yokmuş gibi sadaka istemekten **çekindikleri için,** işin içyüzünü **bilmeyenler onları zengin sanır. Onları,** yüzlerine ve kıyafetlerine dikkatlice bakınca **simalarından tanırırsın, çünkü insanlara el açıp dilenmezler.**

İşte böyle muhtaç insanlara **her ne iyilik yaparsanız, Allah hepsini bilmektedir.** Dolayısıyla, mükâfâtını da tam olarak verecektir:

274. Mallarını gece gündüz, gizli açık demeyip hangi zaman ve durumda olursa olsun, ihtiyaç sahibini görür görmez derhâl harcayanlar var ya, onlar için Rableri katında nice ödüller vardır ve mahşer günü onlar ne korkuya kapılacak, ne de üzüleceklerdir.

Fakat yoksulları gözetmeyen, hele hele fâiz ve tefecilikle onların kanını emerek sömüren zâlimlere gelince:

275. İnsanların acil paraya ihtiyaç duydukları zayıf anlarını fırsat bilerek, verdikleri borç karşılığında fâiz alıp insafsızca tefecilik yapanlar, yani **ribâ yiyenler,** mahşer gününde kabirlerinden **ancak şeytan çırpılmış ve cinnet geçirmiş kimsenin kalktığı gibi** perişan bir hâlde **kalkacaklardır. Bunun sebebi:**

“Sizin helâl gördüğünüz kâr ortaklığına dayalı borçlanmalar ve her türlü **ticâret** ve kira gelirleri **de tıpkı fâiz gibidir**. Eğer fâiz almak haramsa, bunların da haram olması gerekir. Zira ikisinde de sermayenin para kazanması söz konusudur!” **demeleridir**.

Dikkat edilirse, kâfirler, fâizin ticâret gibi helâl olduğunu ifâde etmek için “Faiz ticâret gibidir” demeleri gerekirken, sanki iktisadi hayatın vazgeçilmez unsuru fâizmiş de, yasaklığı tartışılan konu ticâretmiş gibi, “Ticâret fâiz gibidir.” diyorlar.

Oysa Allah ticâreti helâl, fâizi haram kılmıştır. Çünkü fâiz, ticârî faaliyetlerden tamamen farklıdır.

O hâlde, her kim kendisine Rabb’inden bir öğüt ulaşır da o öğüdü dinleyip tefecilikten, fâizcilikten vazgeçerse, geçmişte olan kendisininindir. Bu ayet inmeden önce fâiz yoluyla elde ettiği kazanç kendisinden geri alınmayacaktır. **Onun âhiretteki durumu ise Allah’a kalmıştır.** Allah, tövbesindeki samîmiyete ve tövbe ettikten sonraki davranışlarına göre ona hak ettiği karşılığı verecektir.

Fakat kim de Allah’ın emrini hiçe sayarak yeniden fâizciliğe dönerse, işte onlar da cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!

Faizden vazgeçmeyenler, bunun cezasını sadece âhirette görececek de değiller:

276. Allah, fâiz ve tefecilikle elde edilen kazancı, yani ribâyı bereketsiz kılar, sad akaları ise kat kat artırır. Nitekim, fâiz ve tefeciliğin yaygınlaştığı toplumlarda, çıkarıcılık ve bencillik duyguları egemen olur. Sürekli sınıf çatışmaları, anarşi ve sosyal bunalımlar yaşanır. Karşılıksız yardım ve iyiliklerin yaygınlaştığı toplumlarda ise, kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma duyguları hakim olur. Refah ve zenginlik, toplumun her kesimine yayılır. İşte bu yüzden ki, fakirlere verilen sadakalar cennet nîmetlerine, fâiz kazançları ise cehennem azâbına sebep olacaktır.

Çünkü **Allah, nankörlüğe batmış günahkârların hiçbirini sevmez.**

277. İman edip doğru ve yararlı işler yapan, namazını özenle kılan, zekâtını verenlere gelince, işte Rablerinin katında onlara nice ödüller vardır, o gün onlar ne korkuya kapılacak, ne de üzüntü çekecekler. O hâlde:

278. Ey inananlar, eğer Allah’a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorsanız, Allah’tan korkup sakının da, geçmişten kalan fâiz alacaklarınızdan vazgeçin.

279. Şâyet bunu yapmayacak olursanız, Allah’a ve Elçisine karşı savaş açtığınızı ve Allah’ın da size savaş ilân ettiğini bilmiş olun. Fakat tövbe ederseniz, birikmiş fâiz alacaklarınızdan vazgeçmeniz şartıyla, anamallarınız sizindir. Bu konuda temel prensip şudur: **Ne haksızlık edin, ne de haksızlığa uğrayın.** Zulmeden de, zulme rıza gösteren de suçludur.

280. Eğer borçlu olan kişi maddî sıkıntı içindeyse, borcunu kolayca ödeyebileceği bir

zamana kadar beklemek ve ona vade tanımak gerekir. Fakat **eğer bilerseniz**, alacağınızı tümüyle ona bağışlayıp **sadaka olarak vermeniz, sizin için daha iyidir.**

İşte bu gibi iyilik ve erdemliliklerin toplumda tamamen yerleşmesi için;

281. Kendinizi öyle bir Güne hazırlayın ki, o gün hepiniz A llah'ın huzuruna çıkarılacaksınız, sonra da herkese, ne kazanmı şsa tastamam ödenecek ve hiç kimseye haksızlık edilmeyecektir.

Ama âhiret inancının yanı sıra borçlar ve alacaklar konusunda bağlayıcı ve caydırıcı önlemler için, hukukî yaptırımlara da gerek vardır:

282. Ey inananlar! Aranızda belli bir vade ile borçlandığınızda, onu hukûkî bağlayıcılığı olacak bir şekilde yazın. Aranızdan bir yazıcı veya yetkili bir kimse, adâlet prensiplerine uygun biçimde onu yazsın. Böyle bir yazı yazması için kendisine başvurulana **hiçbir yazıcı, Allah'ın kendisine —okuma yazma kabiliyeti bahşederek— öğrettiği şekilde yazmaktan kaçınmasın,** Kur'an'da belirtilen kurallar doğrultusunda **yazsın.**

Sadece borç veren kişi değil, **borçlanan kişi** de borcun miktarını ve vâdesini **yazdırırsın, Rabb'i olan Allah'tan korkup sakınsın da, borcunu olduğundan eksik göstermesin.**

Eğer borçlanan kişi; zihinsel özürlü veya kârını zararını bilmeksizin harcamada bulunan bir kimse **ise, yahut** yaşının küçüklüğü, ihtiyarlığı, hastalığı... s ebebiyle yetersiz ve **güçsüz biriye, ya da** dilsiz olduğu için konuşamama, aşırı derecede bilgisiz olma, o anda orada bulunamama gibi sebeplerle bizzat kendisi **yazdıramayacak durumdaysa,** o zaman, onun haklarını korumakla yükümlü olan **velisi, adâlete uygun biçimde** böyle bir yazı **yazdırırsın.**

Bu işlemleri yaparken, **içinizden,** doğruluğuna güvendiğiniz ve ergenlik çağına ulaşmış akli başında **iki erkek şâhit bulundurun. Şâyet iki erkek yoksa, şâhitliğine güvenebileceğiniz kimselerden bir erkek ve iki kadın şâhit tutun ki, kadınlardan biri** ayrıntıları hatırlamakta güçlük çeker yahut **yanılırsa, diğeri ona hatırlatabilsin.** Çünkü amaç, hiç kimsenin haksızlığa uğramaması için şâhitlerin doğru tespit edilmesi ve böylece gerçeğin ortaya çıkarılmasıdır.

Şahitler, yazışmaya veya gerektiğinde şâhitlik etmeye **çağrıldıkları zaman,** bu görevi yapmaktan **kaçınmasınlar.**

Ey yazıcılar, şâhitler, borç alanlar ve borç verenler! **İster az, ister çok olsun, verilen borcu vadesiyle birlikte yazma konusunda üşengeçlik göstermeyin. Bu, Allah nazarında hem adâlete daha uygun, hem şâhitliğin yerine getirilmesi bakımından daha sağlam, hem de şüpheyi düşmemeniz için daha elverişlidir.**

Ancak, aranızda elden ele, birebir olarak yaptığınız peşin alışverişlerinizi yazmamamanızın bir sakıncası yoktur. Fakat yine de, bu peşin alışveriş sırasında, —yapabilerseniz— iki şâhit bulundurun.

Ne yazıcıya, ne de şahide asla zarar verilmemelidir. Eğer böyle bir fenâlığı yaparsanız, zararı yine **kendinize** dönecek bir **suç işlemiş olursunuz.**

Bunun için, **Allah’tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece dikkatli davranın, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!** İşte **Allah, sizleri böyle eğitiyor.** Unutmayın ki, **Allah her şeyi** en mükemmel şekilde **bilendir.**

283. Eğer yolculuk veya buna benzer herhangi bir imkânsızlık durumunda olur da, yazacak birini bulamazsanız, o taktirde verilen borca karşılık **rehin alınan mallar** da yeterli olur, yazılı belge ve şâhit yerine geçer. Nitekim, yazıcı ve şâhi tlerin bulunduğu durumlarda bile, yalnızca rehin alınmış mallarla yetinebilirsiniz.

Bununla birlikte; şâhit, yazılı belge ve rehin gibi tedbirleri ihmal ederek **birbirinize güvenmiş olursanız, kendisine güven duyulan kişi, Rabb’i olan Allah’tan korksun da, üzerindeki emâneti sahibine geri ödesin.**

Bir de, şâhit olduğunuz gerçekleri örtbas ederek, ya da delilleri ortadan kaldırarak **şâhitliği gizlemeyin. Her kim onu gizlerse, işte öylesinin kalbi günaha batmış ve hattâ imanı tehlikeye düşmüş demektir.** Unutmayın ki, **Allah, yaptığınız her şeyi bilmektedir.** Dolayısıyla, yeri ve zamanı geldiğinde hepsinin karşılığını verecektir.

Sakın “Kalplerdeki gizlilikleri de kim bilecekmiş?” demeyin:

284. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. İçinizdeki kötü niyet, duygu ve düşünceleri açığa vursanız da, gizleseniz de, Allah sizi ondan hesaba çeker; sonra dilediğini bağışlar, dilediğini cezalandırır. Elinizde olmadan aklınıza geliveren kötü düşüncelerinizi bağışlar, bilerek ve isteyerek kurduğunuz hâince niyet ve düşüncelerinizi de —eğer cezayı gerektiriyorsa— cezalandırır.

Hiç kuşku yok ki, Allah’ın her şeye gücü yeter.

Bu ayet-i kerime inince, Allah’ın emir ve yasaklarını uygulamakta son derece titiz davranan Müslümanlar, ellerinde olmaksızın kalplerinden geçen bütün duygu ve düşüncelerinden dolayı günaha girdiklerini ve bu yüzden azâba uğrayacaklarını zannederek, Allah’ın elçisine gelip gözyaşları içinde ona acziyetlerini arz ettiler. Bunun üzerine, konuyu açıklığa kavuşturarak yanlış anlamaları gideren ve endişe dolu kalplere ferahlık veren şu ayetler indi:

285. Peygamber, Rabb’inden kendisine gönderilen her şeye gönülden iman etmiştir, ona tâbi olan müminler de... Onların hepsi de, Allah’a, meleklerine, kitaplarına ve elçilerine inanırlar. Bütün Peygamberlerin aynı kaynaktan geldiğini, aynı mesajı taşıdığını bilerek, **“Biz onlar arasında hiçbir ayırım gözetmeyiz.”** derler. En çetin ve dayanılmaz imtihânlarda, en ağır şartlarda bile:

“Çağrını işittik ve tüm kalbimizle emrine boyun eğdik, fakat yine de lâayk olduğun itaati sana

gösteremedik, **bağışla bizi ey Rabb'imiz; dönüşümüz elbet Sanadır!"** dediler.

İlâhî hükümlere itaat konusunda son derece duyarlı ve dikkatli olan müminler, "İçinizdekileri açığa vursanız da, gizleseniz de, Allah sizi ondan hesaba çeker." ayetinin omuzlarına yüklediği görevi yerine getirememek korkusuyla, telaş iç erisinde Peygamberin huzuruna çıkmış ve acziyetlerini, endişelerini dile getirerek, gözleri yaşlı bir hâlde Rabb'lerine el açıp yakarmışlardı. Bunun üzerine, hem dualarının kabul edildiğini bildirerek yüreklerine su serpen, hem de kıyâmete kadar gelecek müminleri ilâhî rahmet ve yardım ile müjdeleyen şu mübarek ayetler nâzil oldu:

286. Allah hiç kimseye, gücünün üstünde bir sorumluluk yüklemmez. İnsanın kendi özgür irâdesiyle, bilerek ve isteyerek yaptığı iyilikler kendi lehine, bilerek ve isteyerek işlediği kötülükler de kendi aleyhinedir. İşte, sizin kabul edilen dualarınız:

"Ey Rabb'imiz, eğer unuttur veya yanılır isek, istemeden, bilmeden işlediğimiz günahlardan dolayı bizi sorumlu tutma!"

"Ey Rabb'imiz! Bizden önceki ümmetlere isyankârlıklarından dolayı yüklediğin gibi, bize de ağır görev ve yükümlülükler verme!"

"Ey Rabb'imiz, güç yetiremeyeceğimiz sorumluluğu bize yükleme! İnsanın dayanma gücünü esasen aşmasa bile, bizim eksikliğimizden ve irâdemizin zayıflığından kaynaklanan sebeplerle, başarmakta zorlanacağımız, altından kalkamayacağımız ağır sorumluluklarla, dehşet verici belâ ve imtihanlarla yüz yüze getirme bizi, ya Rab! Günahlarımızı bağışla, bizi affet, bize merhamet eyle! Sensin bizim Mevla'mız, efendimiz, gerçek dostumuz! O hâlde, senin ayetlerini inkâr eden kâfir topluma karşı bize yardım eyle, ya Rab! "

Şimdi, bu ilâhî yardımın sizden öncekilerde nasıl tecellî ettiğini görmek üzere, şu mübarek sûreye kulak verin:

3. ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ

Adını, İmrân ailesinden söz eden 33-35. ayetlerden alan sûre, Medîne'de, hicretten iki veya üç yıl sonra indirilmiştir. 200 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm (Bkz. 2. Bakara: 1, 23 ve 24).

2. Allah, kendisinden başka ilâh olmayan ve emirlerine kayıtsız şartsız boyun eğilmesi gereken biricik otorite, eşi ortağı olmayan bir tek İlah **tır; Hayy'dır**, hayatın biricik kaynağıdır, ölümsüzdür, **Kayyûm'dur**, bütün varlıkları sürekli olarak koruyup gözeten, yöneten ve yönlendirendir.

3. Bu Kitabı sana hak ile, yani hak ve hakîkati ortaya koymak üzere, **kendisinden önceki** kitapları ve ilâhî metinleri **onaylayıcı** ve değiştirilmiş, tahrif edilmiş kısımlarını düzeltici **olarak gönderen O'dur**.

İnsanlığa doğru yolu göstermek üzere, daha önce Tevrat'ı ve İncil'i de O indirmişti. İşte, doğruyu yanlıştan ayırt etmenin şaşmaz ölçüsü olan hak ve batılı farketiren bu kitabı, **Furkân'ı da indiren O'dur**.

Artık bunca açık delillerin gönderilmesinden sonra:

4. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için, çetin bir azap vardır! Hiç kuşkusuz, **Allah azizdir**, mutlak güç ve otorite sahibidir; ezilen, sömürülen ve hakları çiğnenen mazlum ve çaresiz kulları adına **intikam alandır!**

5. Doğrusu ne yerde, ne de gökte hiçbir şey Allah'a gizli kalmaz.

6. Sizi rahimlerde yaratıp dilediği gibi şekillendiren O'dur. O'ndan başka ilâh yoktur ve O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

İşte size bu mükemmel biçimi veren Allah, aynı mükemmellikte bir Kitap gönderdi:

7. Sana bu muhteşem Kitabı gönderen, O'dur. Kur'an'ın büyük bir kısmı muhkem ayetlerden oluşmaktadır ki, bunlar Kitabın aslı ve esasıdır. Diğer ayetleri ise, müteşâbihtir.

Muhkem: Bozulmaya, yıkılmaya karşı korunmuş, sapasağlam ve dayanıklı şey demektir. Kur'an, hiçbir değişikliğe ve bozulmaya uğramayacak şekilde korunmuş, sağlamlaştırılmış olduğundan, bu anlamda bütün ayetleri muhkemdir. (11. Hûd: 1; 22. Hacc: 52; 47. Muhammed: 20)

Müteşâbih: Aralarındaki fark neredeyse seçilemeyecek ölçüde birbirleriyle benzeşen şeyler demektir. Kur'an ayetleri; güzellik, doğruluk, söylem biçimi gibi bir çok yönlerden birbirlerine benzediğinden, bu anlamda da bütün ayetleri müteşâbihtir (39. Zümer: 23).

Buradaki anlamıyla; bizden hem iman ve hem de o iman doğrultusunda amel isteyen, yani konusu iman ve amel olan ayetlere muhkem; ama sadece iman isteyen, konusu iman olup bizden bir amel istemeyen ayetlere de müteşâbih denir. Mesela; namaz, infak, içki, kumar gibi konuları anlatan ayetler muhkem, Adem'in topraktan yaratılması, Fil olayı, Musa'nın asası ile denizin yarılması gibi konuları anlatan ayetler de müteşâbihtir.

Kur'an'ın asıl varlık sebebi, insan hayatını Allah'ın rızası doğrultusunda düzenleyen muhkem ayetlerdir. Ama onların uygulanabilmesi için müteşâbih ayetlerle kazanacağımız iman desteğine gerçekten ihtiyacımız vardır.

Fakat, Kur'an ile hayatını düzenleme ve onun dilediği gibi yaşama niyeti olmayan **kalplerinde eğrilik bulunan** kötü niyetli veya bilgisiz insanlar, Kur'an'ın bildirdiği gerçekler konusunda insanları şüpheyne düşürerek **fitne çıkarmak** ve Allah'ın kitabını keyiflerince **yorumlayıp** bâtil iddia ve önyargılarını Kur'an'a onaylatmak **amacıyla**, muhkem ayetleri görmezlikten gelirler de, kulluk derdinde olmadıkları için anlamını rahatça çarpıtabileceklerini düşündükleri bu **müteşâbih ayetlerin peşine düşerler.**

Oysa onların gerçek anlamını ve doğru **yorumunu, sadece Allah bilir.** Ve bunu, kitabında size de açıkça bildirmiştir. O hâlde, birkaç anlama gelebilen bu müteşâbih ayetlerin doğru yorumunu Allah'tan, yani onun kitabından ve onları beyan hakkı verilen Elçi'sinden öğrenmelisiniz. Nitekim, **ilimde derinleşmiş olanlar:**

“Biz, ona tüm kalbimizle **iman etmişiz,** muhkem olsun, müteşâbih olsun, Kur'an ayetlerinin **tümü Rabb'imiz tarafından gönderilmiştir!”** derler. Fakat bu hakikati, **akıl ve sağduyu sahiplerinden başkası düşünüp öğüt almaz.**

O temiz yürekli, derin kavrayışlı müminler, şöyle yalvarırlar:

8. “Ey Rabb'imiz, bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme, bize katından bir rahmet bağışla! Çünkü sen, sonsuz nîmetleri cömertçe bağışlayansın!”

9. “Ey Rabb'imiz! Elbette Sen, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan bir Günde, hesap sormak için tüm insanlığı bir araya toplayacaksın. Hiç kuşku yok ki, Allah asla sözünden caymaz!”

10. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince; o çok güvendikleri servetleri, saltanatları,

orduları, güçleri, yani **malları ve çocukları, onları Allah'ın azâbından kurtaramayacaktır! İşte onlar, cehennemdeki korkunç ateşin yakıtıdır!**

11. Şu inkârcıların gidişâtı, tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan önceki zâlimlerin durumuna benziyor. Onlar da Allah'ın ayetlerini yalanlamışlardı; Allah da günahları yüzünden onları kısıvrak yakalayivermişti. Cezalandırması, gerçekten çok şiddetli olan Allah'tır.

12. Ey Müslüman! O inkârcılara de ki:

“Ey zâlimler; hepiniz eninde sonunda yenilgiye uğrayacak ve topluca cehennemi boylayacaksınız, orası ne fenâ bir dölsektir!”

13. Nitekim, Bedir savaşında karşı karşıya gelen şu iki toplulukta sizin için büyük bir ibret vardı: Bir grup Allah y olunda savaşırken, diğeri O'nun ayetlerini ve mutlak egemenliğini inkâr etmekteydi. Savaşın ilk anlarında, her iki taraf da karşısındakini o lduğundan daha az gördükleri hâlde (8. Enfâl: 44), çarpışmanın kızıştığı sırada, Allah'ın gönderdiği melekler müminlerin safında yerlerini alınca, kâfirler, onları açık ve net olarak kendilerinin iki katı görüyorlardı.

Aynı zamanda müminler de onları olduklarından daha az; kendilerinin sadece iki katı olarak görüyorlardı. **İşte Allah, dilediğini yardımıyla böyle güçlendirir. Hiç kuşkusuz bunda, akıl ve gönül gözüyle hakîkati görebilenler için Allah'ın kudret, hikmet ve adâletini gösteren nice deliller, nice ibretler vardır.**

Evet, Allah'ın yardımıyla nice z aferler kazanacak, ganîmetler elde edeceksiniz. Fakat er meydanında düşmanla göğüs göğse çarpışmak kadar, belki o ndan da çetin bir imtihan var ki, işte asıl kahramanlığı burada göstermelisiniz:

14. Güzelliğiyle büyüleyen kadınlara, güçlü kuvvetli oğullara, gönül meyvesi kızlara yığın yığın altınlara, gümüşlere, soylu ve endamlı atlara, etinden, sütünden vs. faydalandığınız evcil hayvanlara ve bağlara, bahçelere, ekin ve tarlalara karşı aşırı düşkünlük, insanoğluna çekici kılınmıştır. Bütün bunlar, dünya hayat ının gelip geçici nîmetleridir. İnsan hayatının ve neslinin devamı için verilen bu nîmetlerden uygun biçimde yararlanabilirsiniz, fakat onlara tutkuyla bağlanıp âhireti unutmayın, çünkü asıl ulaşılması gereken en güzel hedef, Allah katında sizleri bekleyen ebedî âhiret hayatıdır.

15. Ey Müslüman! Dünyanın geçici nîmetlerine bağlanan câhillere de ki:

“Size bundan daha iyisini bildireyim mi? Kötülükten sakınanlar için Rab'lerinin katında, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan, sonsuza dek içer isinde yaşayacakları cennet bahçeleri, tertemiz eşler ve hepsinin üstünde, Allah'ın hoşnutluğu vardır.”

Allah, kullarını elbette görmektedir.

16. “Ey Rabb’imiz, biz Sana ve gönderdiğin ayetlere iman ettik, günahlarımızı bağışla ve bizi cehennem azâbından koru!” diye yalvaran kullarını...

17. Özellikle de, zorluk ve sıkıntılar karşısında ümitsizliğe kapılmayan, zulme karşı mücâdelesinde asla yılgınlığa düşmeyen, bıkip usanmayan belâ ve musîbetlere kahramanca göğüs gererek dayanıp, direnen, sabreden, söz, niyet ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, Allah’ın irâdesine gönülden boyun eğen, malını, yeteneğini ve enerjisini Allah yolunda harcayan ve ruhların en dingin ve duyarlı olduğu o seher vakitlerinde Rablerine el açıp yalvararak bağışlanma dileyen o seçkin kullarını görmektedir ve en büyük nîmetlerini onlara verecektir.

Sakin bu vaatleri ve uyarıları; gerçekliği şüpheli, temelsiz, şâhitsiz, ispat ve delillerden yoksun kuru iddialar sanmayın:

18. Bizzat Allah, kendisinden başka tanrı olmadığına şâhittir; bütün melekler ve adâlet ölçüsünü gözeten ilim adamları da bu gerçeğe şâhitlik ederler: O’ndan başka ilâh yoktur! Gerçek anlamda kudret ve hikmet sahibi, ancak O’dur!

Peki, bir olan Allah; her biri diğ eriyle çelişen, mensupları arasında bitmez tükenmez kavgalar yaşanan Yahudilik, Hristiyanlık, Müslümanlık gibi farklı dinler göndermiş olabilir mi?

19. Gerçek şu ki, Allah katında kabul gören ve insanoğlunu dünya ve âhirette mutluluğa ulaştıracak yegâne din, kişisel çıkarları, arzu ve ihtirâsları terk edip Allah’ın hükmüne kayıtsız şartsız boyun eğerek barış, esenlik ve güvenliğe ula şmak anlamına gelen ve bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri mükemmel bir hayat nizamı olan İslâm’dır. İşte, Âdem’den bu yana, bütün Peygamberlerin insanlığa tebliğ ettiği tek din, budur. Ama ne var ki:

Kendilerine daha önce Kitap verilenler, onlara ilim ve hikmet dolu ayetler geldikten sonra, sırf aralarındaki çıkar çatışmaları, kin, ihtirâs, a zgınlık ve çekememezlik yüzünden hakîkati inatla reddederek din konusunda anlaşmazlığa düştüler. Böylece her ümmet, bir sonraki Peygamberi inkâr etti. Bununla da kalmayıp, Peygamberlerin getirdiği inanç sistemini terk ederek, onun yerine kendi uydu rdukları hurâfeleri din hâline getirdiler. Nihâyet Allah, Son Elçiği göndererek hakîkati yeniden ve açıkça ortaya koydu. O hâlde, her kim Allah’ın ayetlerini inkâr ederse, şunu iyi bilsin ki, Allah hesabı çabuk görendir!

20. Eğer bunca delillere rağmen, onlar yine de hakikati kabullenmeye yanaşmayıp seninle tartışmaya girişirlerse, onlara de ki:

“Ben, tüm benliğimle Allah’a teslim o ldum, benim izimden gelenler de tüm kalpleriyle O’na teslim olup gönülden boyun eğmişlerdir.”

O hâlde, Ey Müslüman! Kendilerine vaktiyle Kitap verilmiş olan Yahudi ve Hrist iyanlara ve ilâhî vahiy bilgisinden tamamen yoksun bulunan ümmilere bu gerçeği tebliğ etmek üzere de ki:

“Siz de Allah’a, yani ilâhî vahiy yoluyla gönderdiği hükümlerine kayıtsız şartsız teslim olmak

istememez misiniz?”

Eğer kibir, bencillik, bağınazlık ve haksız önyargılardan kurtularak hakîkate **teslim olurlarsa, doğru yolu bulmuş olurlar; yok eğer yüz çevirirlerse**, bundan dolayı üzülmeyin. Bir sonraki toplumsal aşamanıza uygun emirler (9. Tevbe: 29) gelinceye kadar, onları sapıklıklarıyla baş başa bırakın. Çünkü bu aşamada **senin görevin, yalnızca ilâhî mesajı onlara ulaştırmaktan ibarettir**. Hiç kuşkusuz **Allah, kullarını görmektedir**. Elbette zâlimleri de:

21. O zâlimler ki, Allah’ın ayetlerini inkâr ederler, haksız yere Peygamberleri öldürür, adâleti emreden insanlara hayat hakkı tanımazlar. Sen de onlara, can yakıcı bir azâbı müjdele!

22. İşte onlar, dünyada da âhirette de çabaları boşa giden ve kendilerini azaptan kurtaracak hiçbir yardımcıları olmayan kimselerdir. Allah’ın ‘seçkin’ kulları olduklarını öne sürseler bile:

23. Vaktiyle kendilerine Tevrat, Zebur, İncil gibi Kitaptan bir pay verilmiş olanlara bir baksana, aralarında çıkan anlaşmazlıklarda hüküm vermesi için Allah’ın Kitabına çağırılıyorlar, fakat yine de içlerinden bazıları, inandıklarını iddia ettikleri Kitap’tan bile ısrarla yüz çevirip geri dönüyorlar!

24. Çünkü onlar:

“Hepimiz Peygamber torunları ve Allah’ın özel imtiyazlı kulları olduğumuzdan, hangi suçu işlersek işleyelim Allah bizi cehenneme atmaz! Atsa bile, **sayılı birkaç gün dışında bize asla ateş dokunmayacaktır!** Günahımızın cezasını çektikten sonra, nasıl olsa cennete gireceğiz!” **şeklinde bir iddia ortaya attılar**. İşte, Allah adına **uydurdukları** bu bâtil inançlar ve saçma iddialar, **dinleri hakkında onları fenâ hâlde aldatmıştır**.

25. Peki, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan ve hiç kimseye haksızlık edilmeksizin, herkese yaptıklarının karşılığının tastamam verileceği bir Günde hepsini bir araya topladığımız zaman, acaba hâlleri nice olacak?

26. Allah’ın verdiği güç, servet ve saltanatla şımarıp azgınlaşan ve bunlara sahip olmayı doğru yolda olmanın göstergesi sayan o kâfirlere karşılık, sen Rabb’ine tevazu ile yalvararak de ki:

“Ey mülkün ve her türlü güç, kudret, saltanat, egemenlik ve otoritenin gerçek sahibi olan Allah’ım! Sen yeryüzünde mülkü ve egemenliği dilediğine verirsin; dilediğinden de çekip alırsın! Dilediğini yüceltir, dilediğini alçaltırsın! Her türlü iyilik, nîmet, imkân ve güzellik, yalnızca Senin elindedir. Hiç kuşku yok ki, Senin her şeye gücün yeter!”

27. “Geceyi kısaltıp gündüze katar, gündüzü kısaltıp geceye katarsın; ölüden diriye çıkarır, diriden de ölüyü çık arırsın ve hiç umulmadık imkânlar yaratarak, dilediğine sınırsız nîmetler bahşedersin.”

Madem ki mülkün gerçek sahibi Allah'tır, öyleyse müminler O'na güvensinler de;

28. İnananlar, din kardeşleri olan **müminleri bir tarafa bırakıp da, kâfirleri** kendilerine samîmî bir dost, koruyucu, yönetici, yandaş, müttefik, **veli edinmesinler. Her kim bunu yapacak olursa,Allah ile bütün bağlarını k oparmış olur. Ancak onlardan** gelebilecek bir tehlikeye karşı **korunmak amacıyla** —Müslümanlara zarar vermemek şartıyla— zâlimlerle iyi geçinip onlara dost görünerek kötülüklerinden **sakinabilirsiniz.** Bununla birlikte, **Allah asıl kendisinden korkmanızı size öğütlüyor!** O hâlde, zâlimlerin tehditlerinden korkmayın, asıl Allah'ın emirlerini çiğnemekten sakının! Unutmayın ki, eninde sonunda **dönüş, Allah'adır.**

29. Ey Müslüman! De ki:

“Kalplerinizdeki düşünce ve niyetleri gizleseniz de, açığa vursanız da,Allah onları bilir. Bunların da ötesinde, **göklerde ve yerde ne varsa hepsini bilmektedir.** Doğrusu, **Allah'ın her şeye gücü yeter.”** Dolayısıyla, kimin zâlimlerle dost olduğ unu da biliyor ve hesap Gününde cezalarını verecektir:

30. O Gün her insan, yapmış olduğ u ne kadar iyilik ve kötülük varsa hepsini karşısında hazır bulacak ve kendisiyle o kötülükler arasında uzak bir mesafenin olmasını ne kadar da arzu edecek!

Allah, kendisine karşı gelmemeniz konusunda **dikkatli olmanızı size öğütlüyor.** Hiç kuşkusuz **Allah, kullarına karşı çok şefka tlidir.** Fakat O'nun şefkatinin sizde tecellî etmesi için, yapmanız gereken bir şey var:

31. Ey Muhammed! Allah'ı se vdiğ ini iddia eden ve O'nun sevgisini kazanmak isteyen kimselere de ki:

“Eğer siz gerçekten de Allah'ı seviyo rsanız, Allah'ın emirlerini size ileten bir elçi olarak bana ve bana indirilen Kur'an'a **uyun ki,Allah da sizi sevsin ve günahl arınızı bağışlasın.** Çünkü **Allah,** pişmanlıkla tövbe edildiğ i takdirde, en büyük günahları bile **bağışlayandır, merhamet edendir.**

32. Allah'ın Elçisini devre dışı bırakarak Allah'a itaat edebileceklerini sanan o şaşkınlara de ki:

“Allah'a ve O'nun mesajını size ileten şu son Elçiye itaat edin!”

Eğer yüz çevirirlerse, şunu iyi bilsinler ki,Allah'ın elçisine karşı gelmek Allah'a karşı gelmek demektir; bu da onu inkâr etmek anlamına gelir ki, **Allah da inkâr edenleri sevmez!** Sevmediğ i için de onları doğru yola iletmez.

Oysa elçiye itaat edilmesi gerektiğ ini, en iyi Yahudi ve Hristiyanl arın bilmesi gerekirdi. Zira, daha önce nice elçiler gelip geçmişti:

33. Gerçekten Allah, insanlığın ataları sayılan **Âdem'i ve Nûh'u,** içinde bir çok Peygamberin yetiştiği **İbrahim ve İmrân Ailesini,** nesilden nesle süzerek ve tüm kötülüklerden, çirkinliklerden arındırıp mükemmel özelliklerle donatarak **bütün** insanlık **âlemine üstün** kılmıştır.

34. Hem de, birbirlerinin soyundan gelen tek bir nesil olarak.

Allah, her şeyi işitendir, bilendir.

Burada adı geçen İmrân, Hz. Meryem'in babasıdır. Hz. Mûsâ'nın babasının adı da İmrân idi ki, burada kastedilen o değildir.

Yahudiler tarafından yalancılıkla suçlanırken, Hristiyanlarca ilâ hlaştırılan İsa Peygamberin gerçek hayat hikâyesine gelince:

35. Hani bir zamanlar İmrân'ın hanımı Allah'a el açıp yalvararak, “Ey Rabb'im!” demişti, “Ka rnímda taşıdığım yavrumu, tüm varlığıyla senin hizmetine adadım, bu adağımı benden kabul eyle! Doğrusu sen, her şeyi işiten, her şeyi bilensin!”

36. Nihâyet çocuğunu doğurunca, —Allah onun ne doğurduğunu gâyet iyi bildiği hâlde— durumunu O'na arz ederek, **“Ey Rabb'im!” dedi, “Ben bir kız çocuğu dünyaya getirdim. Fakat erkek çocuk umuyordum; çünkü erkek, kız gibi güçsüz ve korunmaya muhtaç değildir. Erkek çocuk kıza göre daha güçlü ve dayanıklı olduğu için, benim adağima daha uygun düşerdi. Ayrıca, mâbed hi zmetlerine yalnızca erkek çocuklar kabul ediliyor. Fakat ben, yine de sözümü tutuyorum; ona Meryem ismini veriyor, kendisini ve neslinden gelecek olanları o lânetlenmiş şeytanın kötülüklerine karşı Sana emânet ediyorum ya Rab!”**

37. Böylece Allah, Meryem'i kendi yolunda adanmış kıymetli bir adak olarak **güzelce kabul buyurdu ve onu nâdide bir çiçek gibi güzelce yetiştirdi. Onun** eğitim ve **bakımını,** çekilen kura sonucunda **Zekeriya üstlendi.**

Zekeriya, onu ne zaman mâbetteki odasında ziyaret etse, yanında türlü türlü yiyecekler görürdü. Bunun üzerine, hayret ve hayranlıkla ona sordu:

“Ey Meryem, bunlar sana nereden geliyor?” Meryem de:

“Bunlar, Allah katındandır. Bu yiyecekleri yaratan ve bana ulaşmasını sağlayan Allah, dilediğine hiç beklemediği imkânlar yaratarak sınırsız nîmetler bahşeder!” dedi.

38. İşte o sırada, Allah'ın özel koruması altındaki bu tertemiz çocuğu görüp imrenen **Zekeriya,** ilerlemiş yaşına rağmen **Rabb'ine** el açıp **şöyle yalvardı:**

“Ey Rabb'im, benden sonra İsrail Oğulları'nın iyice sapacağından korkuyorum! Bu ümmetin, Meryem gibi tertemiz bir nesle ihtiyacı var. Sana yalvar ıyorum; sonsuz lütuf ve rahmetinle **bana**

katından böyle hayırlı ve temiz bir nesil bağışla! Kuşku yok ki sen, bütün duâları işitirsin.”

39. Derken, Zekeriya mâbette namaza durduğu bir sırada, melekler ona seslendiler:

“Ey Zekeriya! Allah sana şu ihtiyarlık çağında, Yahya adında tertemiz bir çocuğunun olacağını müjdeliyor. Bu çocuk, Allah’ın kelimesini, yani ‘Ol!’ emriyle babasız olarak yaratacağı İsa Mesih’i tasdik edecektir. İhtiyar bir baba ve kısır bir anneden doğmakla, Hz. İsa’nın da —Allah’ın dilemesiyle— babasız doğabileceğini en güzel bir örnek ve canlı bir şahit olarak fiilen gösterecek, büyüyünce de bizzat Hz. İsa’ya iman edip getirdiklerini onaylayacaktır. O, üzerinde önderlik ve büyüklük vasfını taşıyan bir efendi, son derece iffetli ve seçkin kullar arasında yer alan bir Peygamber olacaktır.”

40. Zekeriya hayretler içinde: “Ey Rabb’im!” dedi, “Bana ihtiyarlık gelip çatmışken, üstelik hanımım da kısır olduğu hâlde, nasıl çocuğum olabilir?” Melekler:

“Öyle ama,” dedi, “Allah dilediğini dilediği şekilde yaratır!”

41. Zekeriya: “Ey Rabb’im, oğlum olacağına dâir bana bir alâmet göster ki, anlayayım!” dedi. Allah:

“Senin alâmetin şudur ki, hasta olmadığın hâlde, üç gün boyunca dilin tutulacak ve insanlarla ancak işâret diliyle konuşabileceksin. Fakat bu hâlde bile, O’nun ayetlerini sürekli gündemde tutarak Rabb’ini çokça zikredecek, hem kalbinle, hem davranışlarıyla O’nun adını yücelterek gece gündüz tesbih edeceksin!” dedi.

Bu arada ilâhî kudret, Meryem’i kutsal göreve hazırlıyordu:

42. Hani melekler, Meryem’e şöyle seslenmişlerdi: “Ey Meryem! Gerçekten Allah seni insanlar arasından süzüp seçti, tertemiz kıldı ve yaşadığın çağdaki bütün kadınlar arasında seçkin ve üstün bir konuma yükseltti.”

43. “Ey Meryem! Rabb’ine gönülden bağlılıkla kulluk et, O’nun huzurunda secdeye kapan ve Rablerinin huzurunda saygıyla eğilen diğer müminlerle birlikte, sen de saygıyla eğil!”

44. Ey Muhammed! İşte bunlar, sana vahiyle bildirdiğimiz ve senin daha önce hiç bilmediğin gayb haberlerindendir. Yoksa, içlerinden hangisi Meryem’in kefaletini üstlenecek, onu himayesine alacak diye kura çekmek üzere kalemlerini suya attıkları sırada, sen onların yanında değildin; onlar bu konuyu tartışırken de yanlarında bulunmuyordun. Dolayısıyla, insanoğlunun bilgi ve tecrübe sınırlarını aşan bu ve benzeri olayları bizzat görmüşçesine haber vermek, senin Peygamber olduğunu gösteren delillerden biridir:

45. Hani melekler, “Ey Meryem!” demişlerdi, “Allah kendi katından göndereceği son

derece enteresan, “yok”u “var” eden **bir kelimeyle**, yani “Ol!” emriyle rahminde yaratacağı bir çocukla **seni müjdeliyor ki, adı Meryem oğlu İsa Mesih’tir. Dünyada da, âhirette de çok saygın, çok değerli bir kul ve Allah’a en yakın olanlardan, O’nun hoşnutluğuna ermiş bir Peygamberdir.”**

46. “İnsanlarla, hem doğar doğmaz beşikte iken, hem de Allah’ın izniyle büyüüp yetişkin bir adam olarak konuşacak ve son derece erdemli ve iyiliksever bir kimse olacaktır.”

47. Bu sözler üzerine Meryem, şaşkınlıkla:

“Ey Rabb’im, bana hiç erkek eli değmediği hâlde, benim nasıl çocuğum olabilir?” deyince, melek dedi ki:

“Allah dilerse olur, çünkü Allah, dilediğini dilediği şekilde yaratır! Bir şeyin olmasını istedi mi, ona sadece “Ol!” der, o da hemen oluverir.” Senin çocuğun, öyle büyük bir insan olacak ki;

48. “Allah ona, hem bütün kutsal Kitapların özünü ve ilâhî bilgiyi pratik hayata uygulama yeteneği olan hikmeti, hem de Tevrat’ı ve İncil’i öğretecek.”

49. “Ve onu İsrail Oğulları’na şu gerçekleri bildiren bir elçi yapacak:

“Bakın, ben size Rabb’inizden bir mûcize getirdim; size ç amurdan kuşa benzer bir şekil yapacak ve ona üfleyeceğim, Allah’ın izniyle derhal gerçek bir kuş olup uçuvverecek. Allah’ın izniyle, doğuştan kör olanları ve alaca hastalığına tutulanları iyileştireceğim. Ayrıca, evler inizde neler yiyip içtiğinizi ve neler saklayıp biriktirdiğinizi Rabb’imin vahyi sayesinde size haber vereceğim. Eğer gerçe kten inanacaksanız ve hakîkati olduğu gibi kabullenmeye niyetiniz varsa, elbette bunlar, size benim gerçek bir Peygamber olduğumu ispat edecek kesin birer delildir.”

50. “Ve benden önce indirilmiş olan Tevrat’ı —zamanla değiştirilmiş olan kısımlarını düzelterek— doğrulamak ve bir zamanlar size yasak edilenlerin bir kısmını —onlar Kıyâmete kadar sürecek evrensel hükümler olmadıklarından— helâl kılmak amacıyla gönderildim. İşte, Peygamberliği mi ispatlamak üzere size Rabb’inizden apaçık deliller ve mûcizeler getirdim, o hâlde Allah’a karşı gelmekten sakının ve bana itaat edin!”

51. “Gerçek şu ki Allah, benim de Rabb’imdir, sizin de Rabb’inizdir; öyleyse yalnızca O’na kulluk edin. İşte dosdoğru yol budur.”

52. Nihayet İsa, onlardaki inkârcı ve inatçı tavrı sezince, etrafındaki müminlere seslenerek:

“Allah yolunda zâlimlere karşı başlattığım mücâdelede kimler bana yardımcı olacak? diye sordu. Bunun üzerine havariler derhâl ileri atılıp dediler ki:

“Allah’ın elçisinin yardımcıları biz olacağız! Zira biz, Allah’a yürekten iman ettik. Şâhit ol ki, biz tüm benliğimizle O’na boyun eğmiş kimseleriz!”

53. “Ey Rabb’imiz, bize ne indirdiysen hepsine inanıyor ve bu Elçinin izinden gidiyoruz; o hâlde bizi hakîkate şehadet eden şâhitlerle birlikte yaz!”

54. Derken, sömürüye dayalı şeytânî düzenlerinin sarsıldığını gören zamanın kâfirleri, Elçiyi ve izinden gidenleri yok ederek Allah’ın nurunu söndürmek için nice hesaplar yaptılar; gizli gizli tuzaklar ve plânlar kurdular. Fakat Allah’ın da bir plânı vardı. Hem de, hiçbir gücün karşı koyamayacağı ve dâimâ en güzel sonuçlara ulaştıran müthiş bir plân... Öyle ya, Allah, plân kuranların en hayırlısıdır.

55. Böylece, Allah İsa’ya demişti ki:

“Ey İsa, o zâlimlerin seni öldürmelerine asla izin vermeyeceğim! Onlar seni öldüremeyecekler; (4. Nisa: 157) aksine seni ben istediğim zaman vefât ettirecek ve şânını yüceltip onurlandırmak için kendi katıma yükselteceğim. Göndereceğim Son Elçi sayesinde, seni inkârcıların kötülüklerinden ve çirkin iftiralarından koruyup tertemiz kılacağım. Senin izinden giden gerçek müminleri, ta Kıyâmet Günü’ne kadar inkârcılardan üstün kılacağım. Ve sonunda hepiniz dönüp Benim huzuruma geleceksiniz. İşte o zaman, dünyada iken anlaşmazlığa düştüğünüz her konuda, aranızda nihâî hükmü vereceğim.”

56. Nankörlük edip ayetlerimi inkâr edenlere gelince; onları hem bu dünyada, hem de âhirette şiddetle cezalandıracağım ve hiç kimse onlara yardım edemeyecek.

57. İman edip iyi ve yararlı işler yapanlara gelince, Allah onların mükâfâtlarını tam olarak verecektir. Çünkü O âdildir, âdil davrananları sever, zâlimleri sevmez.

58. İşte Biz bunları, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan ilâhî ayetler ve hikmetli öğütler olarak sana vahiy yoluyla okuyoruz:

59. Doğrusu, Allah’a göre babasız yaratılmış olması bakımından İsa’nın durumu, hem babasız, hem de annesiz yaratılmış olan Âdem’in durumu gibidir: Allah onu topraktan yarattı, sonra ona ‘Ol!’ dedi, o da hemen oluverdi. İşte, ey Hristiyanlar, İsa da bu şekilde “Ol!” emriyle yaratılmış bir kuldur; asla Allah’ın oğlu değildir. Eğer öyle olsa ydı, anasız ve babasız olarak yaratılmış olan Âdem’in buna daha lâayık olması gerekmez miydi? Oysa siz de kabul edersiniz ki, Âdem Allah’ın oğlu değil, diğer bütün insanlar gibi bir insan, bir kuldur.

60. Ey hak yolunun yolcusu! İşte bunlar, Rabb’inden gelen gerçeğin ta kendisidir, öyleyse sakın şüpheye düşenlerden olma!

61. Sana bu Kur’an aracılığıyla gerçek ilim geldikten sonra, artık kim İsa’nın ilâh olduğunu iddia ederek onun hakkında seninle tartışmaya girişirse, onlara de ki:

“O hâlde gelin; hepimiz çocuklarımızı, hanımlarımızı ve bütün halkımızı Allah’ın huzurunda şâhitliğe çağırarak toplanalım; sonra hep birlikte O’na duâ edelim de,Allah’ın lânetinin, aramızdan yalan söyleyenlerin üzerine olmasını ve yalancıların, toplu bir helâk ile yok edilmesini dileyelim!”

Bu ayet, Hz. İsa’nın Allah veya Allah’ın oğlu olduğunu iddia eden Necran Hristiyanlarından bir heyet ile Peygamber arasında çıkan bir tartışma sonucunda indirilmiştir.Allah’ın elçisi, Kur’an’ın ortaya koyduğu bunca delilleri inatla reddeden bu insanlara, en son olarak ayette bildirilen teklifi sundu. Fakat onlar, bu işin akıbetinden korktular ve lânetleşmeye yanaşmadılar.

62. Ey insanlar! İsa’nın gerçek hayat hikâyesi, işte budur. O ne Allah’tır; ne de Allah’ın oğlu! Çünkü Allah’tan başka tanrı yoktur; sonsuz kudret ve hikmet sahibi yalnızca O’dur!

63. Yine de yüz çevirirlerse, şunu çok iyi bilsinler ki, Allah kimlerin bozgunculuk ettiğini pek iyi bilmektedir ve kesinlikle cezalarını verecektir!

64. Ey Muhammed ve onun izinde yürüyen Müslüman! Yahudi ve Hristiyanlara de ki:

“Ey Kitap Ehli! Gelin, bütün Peygamberlerin ve ilahi kitapların ortak çağrısı olan temel prensipleri kendimize rehber edinerek, sizinle bizim aramızdaki şu ortak ilkelere buluşalım:

1. Allah’tan başka hiç kimseye tapmayalım, kulluk ve ibâdetimizi yalnızca O’na yapalım, bütün hayat prensiplerimizi O’nun kitabına göre oluşturalım.

2. Ne kadar Allah’a yakın ve saygıd eğer olursa olsun, hiçbir Peygamberi, din adamını, kısacası hiç kimseyi ve hiçbir şeyi tanrı mertebesine yüceltip ilâhlaştırarak Allah’a ortak koşmayalım.

3. Allah’ın yanı sıra, içimizden birilerini her emrine kayıtsız şartsız itaat edilen efendiler ve Rabler edinmeyelim!

Eğer bu çağrıya da olumsuz cevap vererek yüz çevirirlerse, deyin ki:

“Siz şâhit olun; bizler Allah’ın irâdesine gönülden boyun eğen Müslümanlarız!”

65. Ey Kitap Ehli, ne diye İbrahim hakkında o bir Yahudi miydi, yoksa bir Hristiyan mıydı diye tartışıyorsunuz? Oysa Tevrat da, İncil de, ondan sonra indirilmiştir. Yahudilik Tevrat’ın, Hristiyanlık ise İncil’in gönderilmesinden sonra, zamanla değiştirilip bu günkü biçimini almış olduğuna göre, bu kitaplar indirilmeden çok önceleri yaşamış olan İbrahim Peygamberin Yahudi veya Hristiyan olduğunu nasıl iddia edebiliyorsunuz? Hiç düşünmüyor musunuz?

66. Hadi diyelim ki, az çok bilginiz olan konularda tartıştınız; peki İbrahim’in inanç sistemi gibi hiç bilmediğiniz konularda ne diye tartışıyorsunuz? Oysa ki, bu gibi gayba dâir konuları ancak Allah bilir, siz bilemezsiniz. İşte her şeyi en iyi bilen Allah, size hakîkati

bildiriyor:

67. İbrahim ne bir Yahudi idi, ne de Hristiyan; o ancak her türlü yanlış inanç ve davranışlardan yüz çevirerek bir tek Allah'a boyun eğen dosdoğru bir Müslümandı. Bir çok Yahudi ve Hristiyan'ın; Peygamberleri, azizleri ve melekleri tanrı gibi yüceltmelerine karşın, o hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamıştı.

68. Bu durumda, insanlar içerisinde İbrahim'e en yakın olanlar; öncelikle onun zamanında kendisine uyanlar, onun tebliğ ettiği tevhid inancını yeniden canlandırıp bütün berraklığıyla insanlığa sunan bu Elçi ve onun izinden giden bu müminlerdir! İşte, gerçek anlamda inananlar bunlardır. Allah da inananların yardımcısı, dostu, koruyucusu ve velisidir. Bütün bunlara rağmen;

69. Kitap Ehli'nden bazıları, Kur'an'ı ve son Elçiyi inkâr etmekle kalmaz, gerek kendi sapık inançlarına çağırarak, gerekse kalplere şüphe tohumları ekerek sizi hak dinden saptırmak isterler. Oysa ancak kendilerini saptırırlar da, farkında değiller.

70. Ey Kitap Ehli! Hz. Muhammed'in, Kutsal Kitapta size müjdelenen Son Elçi olduğuna kesin kanaat getirip buna bizzat tanık olduğunuz hâlde, Allah'ın ayetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?

71. Ey Kitap Ehli; niçin ilâhî hakîkati, hiçbir dayanağı olmayan bâtil yorum ve iddialarınız ile bulandırarak bile bile gerçeği gizliyorsunuz?

72. Kitap Ehli'nden bazıları, halkın İslâma yönelişlerini engellemek için sinsice bir plân hazırlayarak kendi aralarında dediler ki:

“Müslümanlara indirilen Kur'an ayetlerine —sırf onları kandırmak için— sabahleyin iman edin; akşam olunca da “Görüyorsunuz ya, aslında size ve Peygamberinize karşı hiçbir önyargımız yok. Ne var ki, dininizi iyice araştırıp öğrendikçe, Muhammed'in Tevrat'ta bize müjdelenen son Peygamber olmadığını anladık, en güvenilir âlimlerimize de danıştık, meğer sizin inancınız doğru değilmiş!” diyerek onu inkâr edin, belki böylece şüpheye kapılıp dinlerinden dönerler.”

73. “Bir de, sizin dininize uymadıkça, kim olursa olsun ve hangi mûcizeyi gösterirse göstere, hiç kimseye inanmayın!”

Ey Müslüman! Onlara de ki:

“Asıl doğru yol, ne sizin kuruntularınız, ne de bizim kişisel görüşlerimiz değil, Allah'ın gösterdiği yoldur! Size daha önce bahşedilenlerin bir benzeri, sözelimi son Peygamberlik, sizin ırkınızdan olmayan birine verildi diye mi kıskançlığa kapılıp böyle hırçınlıyorsunuz? Yoksa Müslümanlar yarın Rabb'inizin huzurunda sizi zor duruma sokacak türden deliller getirecekler diye mi korkuyorsunuz?”

Sözlerine devamla **de ki:**

“Her türlü nîmet, ihsan ve **lütuf**, sizin tekelinizde değil, yalnızca **Allah’ın elindedir ve onu dilediğine verir.** Çünkü **Allah’ın lütuf ve merhameti sınırsızdır ve** kimlerin bu nîmetleri hak ettiğini gâyet iyi **bilir.”**

74. “O, rahmetini ve bu rahmetin tecellîsi olan vahiy ve Peygamberlik nîmetini yalnızca imtiyazlı bir ırka veya sınıfa değil, dilediğine bahşeder. Çünkü **Allah, sonsuz lütuf sahibidir.”**

Gerçi bütün Yahudi ve Hıristiyanlar aynı ahlâkî özelliklere sahip değildir:

75. Kitap Ehli’nden öyle kimseler vardır ki, onlara yığın yığın hazineler emânet etmiş olsan bile, geri istediğin zaman onu derhâl sana öderler.Yine içl erinde öyle kimseler vardır ki, onlara yalnızca bir tek altın para bile emânet etsen, sen başları nda dikilip durmadıkça, onu sana geri ödemezler. Bunun sebebi, onların:

“Yahudi inancına mensup olmayan o câhil ümmilere karşı işlediğimiz günahlardan dolayı **bize bir sorumluluk yoktur.** Çünkü Allah, Yahudi olmayan toplumların ha kkını yemeyi bize helâl kılmıştır!” şeklinde bir iddia ortaya atmalarıdır. Oysa Tevrat’ta bu iddiayı destekleyecek bir hüküm olmadığını **bile bile,** bunun ilâhî kaynaklı bir inanç olduğunu öne sürerek **Allah adına yalan söylüyorlar.**

76. Hayır, doğrusu şudur ki, hangi dinden ve hangi ırdan olursa olsun, **her kim Allah’a vermiş olduğu söze bağlılık gösterir ve** kötülükten, isyankârlıktan **sakınırsa, hiç kuşkusuz Allah, sakınanları sever!**

77. Allah’a olan ahitlerini ve yeminlerini, âhiret nîmetlerine göre pek **küçük bir kazanç** olan servet, makam, şöhret gibi düny alık çıkarlarla **değiştirenler var ya, onlar için âhiret nimetlerinden bir pay yoktur. Diriliş Günü Allah, onlarla rahmet lisaniyla konuşmayacak, yüzlerine bakmayacak ve onları günahlarından arındırmayacaktır. İşte onlara, can yakıcı bir azap vardır!**

Yahudi din adamlarının en belirgin özelliği, kutsal kitaplarını kendi hevâ ve hevesleri doğrultusunda yorumlamalarıdır:

78. Onlardan bir kısmı da, söyledikleri Kitaptan olmadığı hâlde, siz onları Kitaba ait metinler **sanasınız diye Kitabı okurken** kendi uydurdukları sözleri ayetler arasına karıştırır; ilâhî üslûbu taklit etmeye çalışarak, **dillerini eğip bükerler.** Böylece, bâtil teviller yaparak ilâhî hükümleri çarpıtırlar. O uydurdukları sözler **Allah katından olmadığı hâlde, “Bunlar Allah katındandır!”** diyerek **Allah adına bile bile yalan söylerler.**

Hıristiyanlara gelince, onların “Bizzat İsa Mesih, kendisini tanrı edinmemizi bize emretmişti!” sözleri çirkin bir iftiradan başka bir şey değildir:

79. Allah'ın kitap, hikmet ve Peygamberlik bağısladığı bir kimsenin, bütün bunlardan sonra kalkıp da insanlara,“Allah'ın yanı sıra bana da kulluk ve ibâdet edin!” demesi söz konusu olamaz. Tam tersine, onlara şöyle öğüt verir: “İnsanlar arasında ilâhî Kitabın bilgisini yaygınlaştırarak ve kendi aranızda onun ayetlerini derinlemesine inceleyip dersler yaparak yüce Rabb'inizin eğitimiyle olgunlaşıp, kendisini yalnızca O'na adayarak Allah'ın kullarını eğiten rabbaniler olun!”

80. Melekleri ve Peygamberleri tanrı edinmenizi de size asla emretmez. Siz Allah'ın irâdesine boyun eğip teslim olduktan sonra, o size hiç inkâra sapmanızı emreder mi?

Elbette etmez! Demek ki, Allah'tan başkasına ibâdeti öngören ve Allah'ın bir kulunu ilâhlık makâmına yücelten hiçbir öğreti, Allah'ın dini olamaz. Nit ekim Allah, her bir Peygambere elçilik görevini verirken, bakın onları nasıl uyarmıştı:

81. Hani Allah, her birine elçilik görevini verirken, Peygamberlerden şöyle söz almıştı:

“Bakın, Ben size Kitap ve hikmet verdikten sonra, eğer günün birinde, elinizdeki hakîkati doğrulayan yeni bir Peygamber size gelecek olursa, ona mutlaka iman edecek ve kendisini muhakkak destekleyeceksiniz! Ayrıca bu görevi, ümmetinize de açıkça bildireceksiniz!” Sonra Allah, her birine ayrı ayrı sormuştu:

“Şimdi, bana karşı ağır bir sorumluluk yüklenerek bu şartlar altında sözleşmemi kabul ediyor musunuz?” Peygamberler:

“Evet, kabul ediyoruz ya Rab! diye cevapladılar. Allah da:

“O hâlde şahit olun, ben de sizinle birlikte buna şahidim!” buyurdu.

Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Eğer gerçekten önceki Peygamberlerin izinden gitmek istiyorsanız, onların Allah'a verdikleri bu sözü dikkate almalı ve vasiyetlerine uyarak son Elçiye iman etmelisiniz.

82. Her kim bu sözleşmenin gereğini yapmaktan yüz çevirirse, işte onlar, yoldan çıkanların ta kendileridir!

83. Onlar, Kur'an'ı inkâr edenler, Allah'ın gönderdiği inanç sisteminden başkasını mı arzu ediyorlar? Hâlbuki, göklerde ve yerde kim varsa, hepsi —ister istemez— O'na boyun eğmiştir ve eninde sonunda O'nun huzuruna varacaklardır.

84. Şu hâlde, ey Müslüman! Şu evrensel hakîkati tüm insanlığa ilan ederek de ki:

“Bizler, Allah'a ve O'nun birliğine inandığımız gibi, bize gönderilen vahye; İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve sonraki nesillere gönderilen vahiylerle, ayrıca Mûsâ'ya ve İsa'ya verilen Kitaplara ve mûcizelere; kısacası bütün Peygamberlere Rableri tarafından verilmişse hepsine inanır, aralarında hiçbir ayırım gözetmeyiz. Çünkü biz, yalnızca

Allah'a boyun eğer, **ancak O'na teslim oluruz.**”

85. Her kim, kişisel çıkarlarını, arzu ve ihtirâslarını terk edip Allah'ın hükmüne kayıtsız şartsız boyun eğerek barış ve esenliğe ulaşmak anlamına gelen ve bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri mükemmel bir hayat nizamı olan **İslâm'dan başka bir din ararsa,** şunu iyi bilmelidir ki, böyle bir din **kendisinden asla kabul edilmeyecek ve o, âhirette de kesinlikle zarara uğrayanlardan olacaktır.** Öyle ya:

86. Bu Elçinin gerçek bir Peygamber olduğunu bizzat görerek iman ettikten sonra, nankörlük edip yeniden **inkâra saplanan bir toplumu Allah nasıl doğru yola iletir? Üstelik kendilerine apaçık mûcizeler ve deliller de ulaşmışken...** Hayır! **Allah, böyle zâlim bir toplumu asla hidâyete iletmez!**

87. İşte bunların cezası; Allah'ın, meleklerin ve de bütün insanlığın lânetine uğramak olacaktır!

88. Sonsuza dek o lânetin içerisinde kalacaklar; ne azapları hafifletilecek, ne de yüzlerine bakılacaktır!

89. Ancak, işlediği günahın **ardından** pişmanlık duyarak **tövbe edip kendilerini düzeltenler bunun dışındadır.** Allah onları elbette bağışlayacaktır. Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

90. Ama imana erdikten sonra yeniden inkâra saplanan, bununla da kalmayıp Müslümanlara karşı mücâdeleye girişerek **inkârcılıkta iyice azgınlaşanlara gelince; onların son nefeslerindeki tövbeleri asla kabul edilmeyecektir.** Çünkü böyle kimseler ölüm belirtilerini görüp de hayattan tamamen ümit kesmedikçe tövbe etmezler. **İşte bunlar,** hak yolu terk edip **sapıklığa düşen kimselerdir.**

91. Evet, hakîkati inkâr edip de, fırsat varken tövbe etmeden **kâfir olarak ölenler var ya, bunlar** cehennem azâbından kurtulmak için **fidye olarak yeryüzü dolusunca altın verseler bile, asla kabul edilmeyecektir.** **İşte, bu nların hakkı can yakıcı bir azaptır ve hiç kimse onlara yardım edemeyecektir.**

92. Sevdiğiniz şeylerden bir kısmını Allah yolunda harcamadıkça, asla iyiliğe ulaşamazsınız. Açgözlülük ve cimrilik hastalığından kurtulup da servetinizi, sağlığını, canınızı... Allah yolunda fedâ etmeye hazır olmadığınız sürece, O'nun hoşnutluğuna asla kavuşamaz, gerçek erdemliliğe ulaşamazsınız.

Öyleyse az çok demeyin, Allah yolunda harcayın. Unutmayın ki, **her ne harcarsanız, Allah hepsini bilir** ve mükâfâtını mutlaka verir.

İsrail Oğulları, Tevrat'taki bütün toplumsal ve hukûki düzenlemelerin, yani şerîatin evrensel kanunlar olduğunu öne sürüyorlar. Bu yüzden, Tevrat'ta geçici olarak yasa klanmış bazı

yiyeceklerin helâl olduğu gerçeğini ortaya koyan Kur'an'ın, önceki ilâhî şerîatlere aykırı hüküm verdiğini, dolayısıyla, 'ke ndisinden önceki ilâhî kitapları onayladığı' iddiasıyla çeliştiğini öne sürüyorlar. Oysa ki:

93. Diğer adı Yakup olan **İsrail** Peygamberin tedavi, adak, perhiz ve benzeri kişisel sebeplerle kendisine yasakladığı bazı yiyecekler hariç, **Tevrat indirilm eden önce bütün** temiz ve yararlı **yiyecekler İsrail Oğulları'na helâl idi.** İsrail Oğulları'nın bugün hâlâ geçerli kabul ettikleri yasaklar ve düzenlemeler, ancak Tevrat gönderildi kten sonra ve o zamanın toplumsal ve kültürel şartlarına uygun olarak belirlenmiş geçici kanunlardı. Eğer bunlar kıyâmete kadar değiştirilemeyecek evrensel yasaklar olsaydı, başlangıçtan beri bütün şeraitlerde haram kılınmış olmaları gerekirdi. O hâlde, İsrail Oğulları'nın, Tevrat'taki bazı hukuki-toplumsal kuralları ve sınırlamaları zaman ve zeminin şartlarına göre yeniden düzenleyen bu son ilâhî mesajı inkâr etmeleri için ellerinde hiçbir delil, hiçbir geçerli mâzeret yoktur.

Ey Muhammed, onlara **de ki:**

“Eğer Kur'an'ın helâl kıldığı bu yiyeceklerin Allah tarafından ebediyen haram kılındığını öne sürüyorsanız ve iddianızda gerçekten **samîmî iseniz, haydi Tevrat'ı getirin de okuyun!** Okuyun ki, bu haramların evrensel olduğu iddianızı destekleyecek en küçük bir delilin bile Tevrat'ta bulunmadığını ve Son Elçiye iman etmenizi e mreden Tevrat'a ihânet ettiğinizi herkes görsün!”

94. Bütün bunlardan sonra, artık her kim Allah adına yalan söyleyecek olursa, işte onlar, zâlimlerin ta kendileridir!

95. Ve yine onlara **de ki:**

“Tevrat, İncil ve Kur'an'da hükmünü bildiren Allah, doğru söylemektedir. Öyleyse, siz de her türlü yanlış düşünce ve davranışlardan yüz çevirerek bir tek Allah'a yönelen İbrahim'in inanç sistemine uyun! Çünkü onun izinden gittiğini iddia eden Yahudi ve Hristiyanların birtakım Peygamberleri, azizleri, melekleri y üceltip ilâhlaştırmasına karşılık, **o hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamış** ve Allah'ın hiçbir kitabını veya elçisini yalanlamamıştı.”

Öte yandan Yahudilerin, Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa'nın Kâbe'den daha önce kurulduğunu öne sürerek kiblenin değiştirilmesine itiraz etmeleri de anlamsızdır, çünkü:

96. İnsanlar için kible ve mâbed olarak kurulan ilk ev, Mekke'deki Kâbe'dir. Mescid-i Aksa'nın yapımından yüzyıllarca önce, bizzat Hz. İbrahim tarafından inşâ edilmiş olan Kâbe, **bütün insanlar için hem bir bereket kaynağı, hem de bir yol göstericidir.**

97. Orada, Allah'ın kudret ve merhametini hatırlatan, ayrıca geçmiş Peygamberlerin hatıralarını canlandıran nice işâretler, alâmetler, **apaçık deliller vardır.** Örneğin, **İbrahim'in** namaz kılmayı âdet edindiği **makâmı** —ki sizlere emânet ettiği tevhid inancının sembolüdür— **oradadır.** Tüm Arap Yarımada'sında vahşet ve anarşi kol gezerken, **oraya giren kişi huzur ve güvene**

kavuşur.

Oraya gitmeye gücü yeten herkesin hac veya umre amacıyla Kâbe'yi ziyaret etmesi, Allah'a karşı mutlaka yerine getirilmesi gereken bir görevdir.

Her kim bu görevini terk ederek **nankörlük ederse**, yalnızca kendisine zarar vermiş olur. Öyle ya, **Allah** hiç kimseye ve **hiçbir şeye muhtaç değildir**. O'nun lütuf ve merhametine asıl muhtaç olan sizsiniz.

98. Şu hâlde, ey Müslüman! Yahudi ve Hristiyanlara **de ki:**

“Ey Kitap Ehli! Allah yaptığınız her şeye şâhit iken, O’nun Son Elçisi aracılığıyla gönderdiği ayetlerini niçin inkâr ediyorsunuz?”

99. Ve yine onlara **de ki:**

“Ey Kitap Ehli! Kur’an’ın ilâhî bir kitap olduğuna bizzat şâhit olduğunuz hâlde, niçin Allah’ın dosdoğru yolunu çarpıtarak Kur’an’ a inananları o yoldan çevirmeye çalışıyorsunuz?”

Allah, yaptıklarınızdan hiç de habersiz değildir.”

100. Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine **Kitap verilmiş olan** ve Son Elçiye iman etmeyen Yahudi veya Hristiyan **lardan herhangi bir gruba itaat edecek olursanız, sizi inancınızdan çevirip yeniden inkâra döndürürler.**

101. Allah’ın ayetleri size okunup dururken, üstelik O’nun Elçisi de nesilden nesle aktarılacak örnek hayatıyla **aranızda olduğu hâlde**, bu kadar açık hakîkati **nasıl inkâr edebilirsiniz?** Şâyet inkârcılığa saplanmak istemiyorsanız, işte size çaresi:

Her kim Allah’a gönülden bağlanarak O’nun kitabına **sımsıkı sarılırsa, işte o, dosdoğru yola erdirilmiş demektir.** O hâlde;

102. Ey iman edenler! Allah’a karşı, O’nun şânına yaraşır biçimde —ve tabii ki, gücünüz yettiği ölçüde— saygı ve bağlılık gösterin ve ancak O’na yürekten boyun eğen bir Müslüman olarak can verin! Son nefesinize kadar Allah’a boyun eğin, hiçbir zaman O’na teslimiyetten ayrılmayın!”

103. Hep birlikte, Allah’ın yeryüzüne uzatmış olduğu Kur’an ipine ama tümün e sımsıkı sarılın; sakın ondan ayrılmayın!

Allah’ın size olan nîmetini hatırlayın: Hani birbirinize düşman idiniz fakat Allah kalplerinizi kaynaştırıp birleştirdi de, O’nun nîmeti sayesinde hepiniz kardeş oldunuz. Ve hani, ateş dolu bir uçurumun tam kenarında idiniz de, Allah sizi oradan kurtardı.

İşte Allah, öğüt alıp doğru yolu bulasınız diye ayetlerini size böyle açıkça bildiriyor.

Fakat düzensiz, başıboş ve dağınık bir toplum bu hedefleri gerçekleştiremez. Öyleyse:

104. İçinizden, insanlığı hayra çağırın, Kur'an'ın ortaya koyduğu evrensel adâlet ölçüleri çerçevesinde **iyiliği emreden ve kötülükleri önlemeye çalışan** yönetme ve yönlendirme yetkisine sahip **bir topluluk bulunsun. İşte** gerçek anlamda mutluluğa ve **kurtuluşa** erenler, bunlardır.

Eğer bu görevi yerine getirmeyecek olursanız, sizden öncekilerin başına gelen felâketler, sizin de başınıza gelebilir. O hâlde;

105. Sakın ola ki, kendilerine hakîkati tüm berraklığıyla gösteren Te'vrat, İncil ve Kur'an gibi **apaçık belgeler** gelmesine **rağmen ayrılığa düşüp dağılan** şu Yahudi ve Hristiyanlar gibi **olmayın! Çünkü onlar için, büyük bir azap vardır!**

106. Bu azap, nice yüzlerin sevinçten ıslı ıslı parlayıp **ağaracağı; nice yüzlerin de** utanç ve pişmanlıktan **kapkara kesileceği bir Günde,** yani Hesap Gününde gerçekleşecektir. **O vakit, yüzleri kapkara kesilen** o bedbaht ve mahvolmuş **kimselere** denilecek ki:

“Demek iman ettikten sonra yeniden inkâra saplandınız, öyle mi? O hâlde, i nkâr etmenize karşılık, korkunç azâbı tadın bakalım!”

107. Yüzleri ıslı ıslı parlayanlara gelince, onlar da Allah'ın hoşnutluğunu kazanmış bir hâlde, O'nun sonsuz lütuf ve **rahmetinin** tecellî ettiği cennet bahçelerindedirler. **Onlar, sonsuza dek orada kalacaklardır.**

108. Ey insan! İşte bunlar, Allah'ın ayetleridir. Onları sana hak ile, yani hakîkati açıkça ortaya koymak üzere, gerçeğin ta kendisi olarak **bildiriyor** ve böylece, başlarına gelecek azâba karşı insanlığı uyarıyoruz. Çünkü **Allah, hiç kimsenin haksızlığa uğratılmasını istemez.** Şu hâlde, dünyanın gelip geçici nîmetlerini elde etme uğruna kendinizi ateşe atmayın. Unutmayın ki:

109. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır; bütün işler Allah'a döndürülecek ve her konuda son sözü O söyleyecek, hükmü de O verecektir! Öyleyse, ey inananlar; ne büyük bir sorumluluk taşıdığının dâimâ bilincinde olun:

110. Siz, insanlığın kurtuluş ve mutluluğu için yeryüzü sahnesine **çıkartılmış en hayırlı ümmetsiniz;** hayata doğrudan müdahale eden toplumsal bir güç olarak insanlara adâleti, doğruluğu, **iyiliği emreder ve** yaygınlaştırırken; zulme, haksızlığa, isyankârlığa, günaha, **kötülüklerle engel olursunuz.** Çünkü siz, **Allah'a** ve O'nun gönderdiği bütün kitaplara ve elçilere gerektiği gibi **inanırsınız.**

Eğer Kitap Ehli olarak bilinen Yahudi ve Hristiyanlar da sizin inandığınız gibi **inanmış olsalardı, elbette bu, kendileri için hayırlı olacaktı. Gerçi içlerinde inananlar da yok değil, fakat pek çokları Allah'a** başkaldırarak doğru yoldan çıkmış olan **fâsıklardır.**

111. Sizler en hayırlı toplum olmanın gereklerini yerine getirdiğiniz sürece, onlar size hiçbir şekilde zarar veremezler. Olsa o İsa, aranızda fitne ve bozgunculuk çıkararak **sizi keskin**

dilleriyle incitirler.

Size karşı göğüs göğse çarpışmağa yürekleri yetmez. **Sizinle savaşsalar bile**, cesaret ve gücünüz karşısında **hemen arkalarını dönüp kaçarlar ve hiç kimse onlara yardım edemez.** Bunun sonucu olarak da:

112. Onlar, Son Elçiye iman edeceklerine dâir Allah'a verdikleri sözü yerine get irerek Allah'ın ipine ve müminlerle yaptıkları antlaşmalara sadık kalarak insanların ipine sarılmadıkları sürece, nerede olurlarsa olsunlar, alçaklık ve zilletten kurtulamayacaklar. Zira **Allah'ın gazâbına uğrayarak** perişanlık ve miskinlik altında ezilmeye mahkûm edilmişlerdir. Evet, böyle oldu; çünkü onlar **Allah'ın ayetlerini inkâr ediyor, haksız yere Peygamberleri öldürüyorlardı.** Evet, böyle oldu; çünkü onlar ilâhî irâdeye baş kaldırıyor, Allah'ın çizdiği sınırları aşarak iyice azgınlıyorlardı.

Fakat Kitap Ehli'nin hepsini böyle azgın ve zâlim kimseler sanmayın:

113. Onların hepsi bir değildir; Kitap Ehli denilen Yahudi ve H ıristiyanlar arasında, Son Elçiye iman eden, **gece vakitlerinde Kur'an'daki Allah'ın ayetlerini okuyan ve göz yaşları içinde secdeye kapanan samîmî, dürüst ve dosdoğru bir topluluk da vardır.**

114. Onlar,Allah'a ve âhiret gününe yürekten inanırlar; iyilik ve doğruluğu emreder, kötülükleri engellemeye çalışırlar ve iyilik yapma konusunda birbirleriyle yarışırlar. İşte bunlar da erdemli ve saygıdeğer kimselerdendir. O hâlde, müjde onlara:

115. Yaptıkları hiçbir iyilik, karşılıksız bırakılmayacaktır. Çünkü **Allah, kimlerin dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden sakındığını** gâyet iyi bilmektedir.

116. Fakat nankörce davranarak Allah'ın ayetlerini **inkâr edenlere gelince;** onların ekonomik, askerî, siyasal, toplu msal güçleri, yani malları ve çocukları, onları **Allah'ın gazâbından kurtaramayacaktır!**

İşte onlar, cehennem halkıdırlar ve sonsuza dek orada kalacaklardır.

117. Onların bu dünyada güç, egemenlik ve şöhret elde etmek için yaptıkları harcamalar, tıpkı kendilerine zulmetmekte olan bir toplumun yetiştirdiği, fakat soğuk ve kavurucu bir kasırganın vurup tamamen yok ettiği mahsullere benzer. İşte kâfirlerin emekleri de böyle heder olup gidecektir.

Onlara Allah zulmetmedi fakat onlar, kendi kendilerine zulmediyorlardı.

118. Ey iman edenler! Sizden olmayan ve sizinle aynı inancı, aynı hedefleri pa ylaşmayan gerek kâfir, gerek m ünâfık olsun, hiç kimseyi kendinize yakın bir sırdaş, bir müttefik ve samîmî bir dost edinmeyin! Çünkü onlar, size fenâlık etmekten asla geri durmazlar; hep sıkıntıya düşmenizi isterler. Size karşı kin ve düşmanlıkları, ağızlarından taşmaktadır.

Baksanıza, sürekli aleyhinizde propaganda yapıyorlar. **Kalplerinde gizledikleri nefret ise, açığa vurduklarından çok daha büyüktür!**

Eğer aklınızı kullanıyorsanız, işte zâlimleri tanıyıp onlardan korunmanızı sağlayacak ayetlerimizi size açıkça bildirdik!

119. Sizler, imanınızdan kaynaklanan derin bir merhamet ve hoşgörüyle **onları seviyorsunuz fakat onlar,** kâfirliğin gereği olan çıkarıcılık, haset ve bağınazlık yüzünden **sizi sevmezler.** Üstelik **siz,** onların inandığı Tevrat ve İncil de dahil almak üzere, **bütün kitaplara inanırsınız.** Onlar ise, sadece kendilerine indirilen kitaba bile gerçek anlamda inanmazlar. **Sizinle karşılaştıkları zaman:**

“Biz de sizin inandığınız gibi inanıyoruz!” derler. Birbirleriyle baş başa kaldıkları anda ise, size karşı duydukları kin ve öfkelerinden parmaklarını ısırırlar. Onlara de ki:

“İsterseniz kahrınızdan ölün, Allah eninde sonunda nurunu tamamlayacak, hak dini üstün kılacaktır. **Hiç kuşkusuz Allah, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri bilmektedir.”**

120. Size bir iyilik ulaşınca, buna üzülürler; başınıza bir kötülük gelince de, bundan dolayı sevinirler. Eğer baskı ve eziyetler karşısında direnerek sabreder ve kötülüklerden dikkat ve titizlikle sakınıp korunursanız, onların hile, entrika ve tuzakları size hiçbir zarar veremeyecektir. Şüphesiz Allah, onların bütün yaptıklarını çepeçevre kuşatmıştır. Dolayısıyla her şey O'nun kontrolü altındadır ve sizi onların hilekârlığından elbette koruyacaktır. İnsanlık tarihi, bunun örnekleriyle doludur. İşte sabır ve takvâ ile neler kazanacağınızı, emirlere uymamakla başınıza neler geleceğini açıkça gösteren canlı bir örnek:

Mekke müşrikleri, Bedir savaşında uğradıkları acı yenilginin intikamını almak amacıyla, bir yıl sonra üç bin kişilik güçlü bir orduyla Medîne'ye saldırmak üzere yola çıktılar. Durumu haber alan Hz. Peygamber, arkadaşlarıyla yaptığı istişare sonucunda düşmanı Medîne dışında karşılamaya karar vererek, bin kişilik ordusuyla Uhud dağı eteklerine doğru hareket etti. Fakat münâfıkların reisi Abdullah bin Übeyy, emrindeki üç yüz askeriyle birlikte Müslümanları terk edip Medîne'ye geri döndü. Bu olay ordu içinde karışıklığa sebep oldu. Hattâ Müslümanlardan iki grup; Seleme oğulları ile Harise oğulları, neredeyse münâfıklarla birlikte döneceklerdi fakat sonuçta iman ve sadakat duygusu ağır bastı ve savaşmaya karar verdiler.

Peygamberimiz, ordusunu Uhud dağına arkalarına alacak şekilde mevzilendirdi. Müslümanları korumak üzere de, yakındaki bir tepeye keskin nişancılardan elli adet okçu yerleştirdi ve onlara, ne olursa olsun yerlerini terk etmemelerini emretti.

Müslümanlar, savaşın ilk anlarında kahramanca savaşarak düşmanı neredeyse bozguna uğratmışlardı ki, içlerinden bazıları dağılan düşmanı takip edip son darbeyi vurmak yerine, acele edip ganîmet toplamaya başladılar. Bunun üzerine tepedeki okçular da ganîmetten pay kapma hırsıyla yerlerini

terk edip ganîmetlere koşuştular. Oysa henüz kesin z afer elde edilmemişti. Bu fırsatı iyi değerlendiren Hâlid bin Velîd, —ki henüz Müslüman olmamıştı— komutasındaki süvarilerle, okçuların terk ettiği geçitten girerek Müslümanları arkadan kuşattı. İki ateş arasında kalan Müslümanlar, Peygamberin öldürüldüğü haberinin de yayılmasıyla panik içinde kaçışmaya başladılar. Peygamberin çevresinde kalan bir avuç Müslüman ise, vücutlarını siper etmiş, onu düşmanın saldırısından korumaya çalışıyordu. Derken, Allah'ın yardım ıyla Müslümanlar toparlanıp yeniden saldırıya geçerek düşmanı geri püskürttüler. Böylece ko rkunç bir yenilgiden kıl payı kurtuldular. Fakat yetmiş şehit vererek büyük bir acı yaşamış ve kazanmak üzere oldukları bir savaşı kaybetmişlerdi.

Allah'ın Elçisi, ertesi gün yetmiş a skeri yanına alarak düşmanı bir müddet takip etti. Onların hızla kaçıp uzaklaştıklarını görünce Medîne'ye geri döndü.

İşte bu savaşta, hem sizin hem de kıyâmete kadar gelecek Mü slümanların alması gereken nice ibretler vardır:

121. Ey Muhammed, hatırla: Hani sen Müslümanları Uhud dağının eteklerinde savaşa elverişli mevzilere yerleştirmek üzere, sabah erkenden hanımlarınla vedalaşarak ailenden ayrılıp yola çıkmıştın.

Allah, bütün olup bitenleri işitmekte ve bilmekteydi.

122. Hani sizden iki grup, yani Seleme oğulları ile Harise oğulları, münâfık Abdullâh bin Übeyy'in propagandasına aldanarak az kalsın paniğe kapılıp geri döneceklerdi. Hâlbuki onların velisi, yardımcısı, dostu ve koruyucusu yalnızca Allah idi. Öyleyse, in ananlar Allah'a dayansınlar ve ancak O'na güvensinler. Çünkü O, kendi uğrunda mücâdele ede nleri kesinlikle yarımsız bırakmayacaktır. Nitekim:

123. Allah, son derece zayıf ve güçsüz durumda olduğunuz Bedir savaşında da size yardım etmişti. Durum böyleyken, nasıl olur da Allah'ın yardımına güvenmeyip korkuya kapılırsınız? O hâlde Allah'a karşı gelmekten sakının ve emirlerine sınıksız sarılarak fenâlıklardan korunun ki, O'nun yardımına ve nîmetlerine karşı şükretmiş olasınız.

124. Hani ey Muhammed, o sırada sen inananlara:

“Rabb'inizin, birbiri ardınca indirilmiş üç bin melek ile yardım göndermesi size yetmez mi?” diyardun.

125. Evet, Allah elbette inananlara yardım edecektir! Eğer siz mücâdelenin sıkıntılarına göğüs gererek sabreder ve ilâhî prensipler doğrultusunda yaşayarak kötülüklerden uzak durur ve disiplini bozacak davranışlardan sakınırsanız, düşmanlarınız size hemen şimdi saldırarak olsalar bile Rabb'iniz, akın akın gelecek beş bin melek size yardım edecektir! Aslında bu vasıfları taşıyan kahramanların, meleklerin desteğine bile ihtiyacı yoktu. Nitekim;

126. Allah bu yardımı, sırf sizi bir müjdeyle sevindirmek ve bu sayede gönüllerinizi huzur ve güvene kavuşturmak için yapmıştır. Evet, yardım ve zafer, ancak sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah katındandır.

127. Allah, inkâr edenlerden bir kısmını mahvetmek, diğerlerini de iyice alça ltarak ümitsizce geri dönmelerini sağlamak için size yardımını göndermiştir.

128. Ey Muhammed! Uhud savaşında seni kanlar içinde bırakan düşmanlarını Allah neden oracıkta helâk etmedi diye düşünüyor; o nların âkıbeti hakkında kendince hüküm yürütüyorsun. Oysa senin bu konuda karar verme yetkin yoktur; Allah ister tövbe etmel erine fırsat verip onları bağışlar, isterse de zâlim oldukları için onları cezalandırır. Öyle ki;

129. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır; dilediğini bağışlar, dilediğini cezalandırır. Fakat Allah'ın dilemesi, kulların tercih ve davranışlar ına bağlıdır. Öyleyse O'nun bağışlamasına lâayık kullar olmaya çalışın. Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Uhud'da, kazanmak üzere old uğunuz bir savaşı kaybetmenize sebep olan mal ve ganîmet tutkusu, ekonomik hayatınızda da başınıza belâlar açabilir. Onun için:

130. Ey inananlar! Kat kat artırarak fâiz yemeyin! Gerçi azı da, çoğu da haramdır fakat sıkıntıya düşenlere fâizle borç verip, öd emeyi geç yaptığı zaman da fâizini kat kat artırarak tefecilik yapmak, fâizciliğin en çirkinidir. O hâlde, **Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek fâizin, tefeciliğin her çeşidi nden titizlikle **sakının ki**, birey ve toplum olarak hem dünyada, hem de âhirette **kurtuluşa erebilesiniz.**

131. Ve kendinizi, inkârcılar için hazı rlanmış olan cehennem ateşinden koruyun! Bunun için:

132. Allah'a ve Peygambere itaat edin ki, merhamete lâayık olabilesiniz.

Gelip geçici dünyalık nîmetler peşinde koşmak size yaraşmaz; sizin asıl hedefiniz şu olmalıdır:

133. Haydi, Rabb'iniz tarafı ndan bağışlanmak ve eni göklerle yer kadar geniş olan cennete girmek için birbirinizle yarışın! Fakat oraya girebilmenin şartı var: Bu cennet, kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunan kimseler için hazırlanmıştır.**

134. Onlar ki; hem bolluk, hem de darlık zamanında, servetlerinden bir kısmını Allah için harcarlar; kızdıkları zaman öfkelerine hâkim olurlar ve kendilerine karşı kusurlu davranan insanları bağışlarlar.

Allah da, iyilik eden böyle dürüst ve fedâkâr kimseleri sever.

135. Yine onlar, o takvâ sahipleri; utanç verici bir kötülük işledikleri, ya da bir başka

şekilde kendilerine zulmettikleri zaman, hemen Allah'ı hatırlayıp günahlarının bağışlanması için O'na yalvarırlar. Öyle ya, günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir? Bir de onlar, günah olduğunu bile bile yaptıklarında ısrar etmezler.

136. İşte onların mükâfatı, Rab'leri tarafından bağışlanmak ve sonsuza dek içerisinde kalmak üzere, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine girmektir.

Çalışanların mükâfatı gerçekten ne güzel!

137. Sizden önce de bir çok ibret verici olaylar yaşanmıştır. To plum hayatıyla ilgili nice ilâhî kanunlar uygulanmış, yani **nice sünnetler gelip geçmiştir.** Nice zâlimler, sahip oldukları kudret ve servetle şımarıp ilâhî irâdeye başkaldırmış, inananlara karşı zaman zaman geçici üstünlükler elde etmiş, fakat sonunda mahvolup gitmişlerdir. Net icede gerçek başarı ve zafer, hep inananların olmuştur. Bunu bizzat gözlerinizle görmek ister misiniz? **Öyleyse yeryüzünde gezip dolaşın** ve geçmiş milletlerin hayatlarını ve akibetlerini düşünerek insanlık tarihini araştırın **da,** gerek sözleriyle gerek ortaya koydukları hayat tarzıyla Allah'ın ayetlerini **yalan sayanların sonu nice olmuş, bir görün!**

138. İşte bu hikmet dolu sözler, tüm insanlığa apaçık bir çağrı; fenâlıklardan sakınıp korunanlar için de bir yol gösterici ve bir öğüttür.

139. Öyleyse şu öğüdü iyi dinleyin: Zorluklar karşısında **yılgınlığa düşmeyin,** bu uğurda başınıza gelebilecek acı olaylardan ötürü **üzüntüye de kapılmayın. Zira eğer gerçekten inanıyorsanız,** eninde sonunda **üstün gelecek olan, sizlersiniz.**

140. Eğer siz Uhud savaşında düşmana yenilip **bir yara aldıysanız, o inkârcı topluluk da** Bedir savaşında çok daha ağır bir yenilgiye uğrayarak **buna benzer bir yara almıştı.** Buna rağmen, yeniden toparlanıp karşınıza çıkabildiler. O hâlde, sizler nasıl olur da hemencecik yılgınlığa düşersiniz? Unutmayın ki, sadece başarı ve üstünlükle değil, aynı zamanda yenilgi ve sıkıntılarla da imtihan edileceksiniz. İşte bunun için **biz, bu iyi ve kötü günleri insanlar arasında sürekli çevirip dururuz.** Kuvvet ve egemenlik, bazen inananların elinde olur, kimi zaman da zâlimlerin eline geçer. Böylece **Allah, iman edenleri inkârcılardan ayırt etmek ve içinizden** canını fedâ ederek hakîkate **şâhitlik eden kimseler edinmek için** sizi imtihan ederken, kötülük edenleri de cezalandırmış olur. **Çünkü Allah, zâlimleri sevmez.**

141. Diğer bir deyişle Allah, inananları günahlarından arındırıp **tertemiz kılmak ve inkâr edenleri de mahvetmek için** sizi zorlu imtihanlardan geçirecektir.

142. Yoksa siz, aranızdan İslâm yolunda fedâkârca çaba harcayanları ve zorluklar karşısında sabredenleri, Allah çetin bir imtihanla seçip **belirlemeden** öyle kolayca **cennete gireceğinizi mi sanmıştınız?**

Ey Medîne'de kalıp savunma savaşı vermeyi onurlarına yediremeyecek, düşmanı şehir dışındaki

açık arazide karşılamakta ısrar eden gençler! İşte düşman karşınızda! İşlerin zorlaştığı, savaşın kızıştığı şu an, hani neredesiniz?

143. Hani siz, ölümle yüz yüze gelm eden önce, şehit olmak için can atıyordunuz ya; işte şimdi o fırsatı yakaladınız, fakat kahramanca çarpışacağınız yerde, korku ve dehşete düşmüş, öylece **bakıp duruyorsunuz!**

Üstelik, Peygamberin öldürüldüğünü zannederek, nasıl da ümitsizlik ve yılgınlığa kapılmıştınız! Oysa şunu bilmeniz gerekirdi ki:

144. Muhammed, insanüstü ölümsüz bir varlık, bir melek değil, **ancak bir Elçidir. Nitekim, ondan önce de nice elçiler gelip geçmişti.** Öyleyse, o da diğer Peygamberler gibi fânidir ve bir gün mutlaka ölecektir. **Şimdi o ölür veya öldürülürse**, bu dâvâyı terk edip **gerisin geriye** küfre, şirke ve isyana yani eski hayatınıza **dönecek misiniz? Her kim** bu yoldan **dönecek olursa**, şunu iyi bilsin ki, bu davranışıyla **Allah’a hiçbir şekilde zarar vermiş olamaz.** Yalnızca kendisini ateşe atmış olur, o kadar. Çünkü **Allah**, cihâdı terk edenleri değil, uğrunda mücâdele ederek kendisine **şükredenleri ödüllendirecektir.** Hem neden Allah yolunda cihâdı terk edesiniz ki? Eğer ölümden korkuyorsanız, şunu iyi bilin:

145. Önceden belirlenmiş bir yazgıya göre Allah izin vermedikçe, hiçbir canlının ölmesi mümkün değildir. Madem her şey Allah’ın hükmü altındadır, o hâlde can ve mal kaygısıyla mücâdeleden geri durup ilâhî gazâba uğramanın ne anlamı var?

Bununla birlikte, **her kim bu dünyanın nîmetlerini arzu eder** ve bütün yeteneklerini, gücünü yalnızca onu elde etmek için sarfederse, **kendisine ondan az veya çok, dünyalık bir şeyler vereceğiz.** Fakat o, âhirette hiçbir şey elde edemeyecektir. **Kim de iyi işler yaparak âhîret nîmetlerini arzular** ve bu nimetlere ulaşmak için üzerine düşeni yaparsa, **ona da ondan hak ettiği payı vereceğiz.** Evet, kendilerine bahşedilen nîmetlere karşılık söz ve davranışlarıyla **şükredenleri, elbette dünya ve âhîret nîmetleriyle ödüllendireceğiz.** Geçmişte bunu başaranlar oldu, siz de başarabilirsiniz:

146. Nice Peygamberler vardır ki, kendilerini Allah’a adanmış **birçok hak eriyile birlikte zâlimlere karşı kıyasıya savaştılar da, Allah yolunda çektikleri sıkıntılardan dolayı ne yılgınlığa düştüler, ne gevşeklik gösterdiler, ne de bâtılın önünde boyun eğdiler.** Hiç kuşkusuz **Allah**, zorluklar karşısında direnip **sabredenleri sever.**

147. Onlar bu çetin imtihanlardan geçerken bile, tek söyledikleri şuydu:

“Ey Rabb’imiz, günahlarımızı ve işimizdeki aşırılıkları bağışla! Er meydanlarında dizlerimize derman, yüreğimize cesaret vererek **adımlarımızı sağlamlaştırdı ve inkâr edenlere karşı bize yardım et!”**

148. Allah da onlara hem bu dünyanın nîmetlerini, hem de âhîretin en güzel nîmetlerini bağışladı. Çünkü Allah, güzel davrananları sever.

Öyleyse, siz de onları kendinize örnek alın da, Uhud'da uğradığınız yenilgiyi bahane ederek sizi dininizden çevirmeye çalışan Yahudi ve münâfıkların propagandasına aldanmayın:

149. Ey iman edenler! Eğer Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere uyacak olursanız, sizi gerisin geriye küfre döndürürler, o zaman da büsbütün hüsrana uğrayıp kaybedenlerden olursunuz.

150. Hayır, sakın onlardan medet ummayın! Sizin gerçek koruyucunuz, efendiniz, yar ve yardımcınız, yalnızca Allah'tır! Üstelik O, yardım edenlerin en hayırlısıdır.

İşte, Rabb'inizin size yardımlarından birkaç örnek:

151. Haram helâl sınırlarını belirleme, değer yargıları oluşturma, emirlerine kayıtsız şartsız itaat edilme gibi konularda, kendilerine yetki verildiğine dâir **Allah'ın** Kitap veya Elçisi aracılığıyla **hiçbir delil göndermediği varlıkları** tanrısal niteliklerle yücelterek veya birtakım varlıkları itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek yahut servet, güç, makam, şöhret gibi değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek **O'na ortak koştuklarından dolayı, kâfirlerin yüreğine korku salacağım.** Siz Allah yolunda olduğunuz sürece, sizinle göğüs göğse çarpışmaktan ödleri kopacaktır. Dünyada hep korku ve endişe içinde yaşayacaklar ve sonunda, **varacakları yer ateş olacaktır. Zâlimlerin kalacağı yer, gerçekten ne kötüdür!**

Şimdi,“Allah bize madem bunca vaatlerde bulunuyor,o hâlde neden Uhud savaşında bu felâkete uğradık?” diyorsanız, iyi dinleyin:

152. Gerçek şu ki Allah, size verdiği sözü yerine getirdi; çünkü O'nun yardımı ve izniyle düşmanı önünüze katmış, onları kılıçtan geçiriyordunuz. Ne var ki, arzu ettiğiniz zafer ve ganîmeti Allah size göstermişken, ganîmet sevdasıyla gevşekliğe kapıldınız ve pek çoğunuz Peygamberin verdiği emre karşı gelerek isyan ettiniz. O sırada kiminiz dünyayı tercih etmişti; bunlar ganîmetlere üşüştüler, zoru gördükçe de kaçtılar, kiminiz de âhireti tercih etmişti, bunlar da kahramanca çarpıştılar, şehit oluncaya kadar da yerlerinden ayrılmadılar.

O perişan hâlinizi bir hatırlayın:

153. Hani Peygamber, “Ey Allah'ın kulları, yanıma gelin, yanıma gelin!” diye sizi arkanızdan çağırıp dururken, siz can derdine düşmüş, hiç kimseye dönüp bakmadan Uhud dağının eteklerine doğru kaçarak uzaklaşıyordunuz. Bunun üzerine Allah, galibiyet fırsatını elinizden kaçırmamız ın burukluğunu ve başınıza gelen felâketlerin üzüntüsünü bastırarak peş peşe keder ve acılarla sizi cezalandırdı. “Peygamber öldürüldü!” dediler. Bu söylenti sizi kalbinizden vurdu, içiniz kan ağladı; öyle ki, diğer bütün felâketler bunun yanında pek hafif kalmıştı.

Evet; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdar idi.**

Fakat Rabb'iniz, kusurunuzu bağışlayınca bakın sizi nasıl destekledi:

154. Derken Allah bu üzüntünüzün ardından, üzerinize tatlı bir uyuklama, içinizi okşayan bir huzur ve güven duygusu indirdi. Bu duygu, içinizden bir kısmını dalga dalga sarıp kuşatıyordu. Münâfıkların oluşturduğu diğer bir grup ise, sırf kendi canlarının kaygısına düşmüşlerdi. Allah hakkında, İslâm öncesi câhiliye döneminden kalma putperest kafasıyla, yalan yanlış düşünceler besliyorlardı. Allah'ın müminlere yardım etmeyeceğini, bu dâvânın artık bittiğini söylüyorlardı. Yeni İğnin faturasını hep Peygambere çıkararak, şöyle diyorlardı:

“Bu işlerin kararlaştırılmasında bizim yetkimiz mi var? Niçin bizim sözümüz dinlenmedi? Yetki ve egemenlikte bizim de payımız olsaydı, bu hâllere düşer miydik?” Sen de onlara **de ki:**

“Doğrusu her önemli konuda karar verme yetkisi, tamamen ve sadece Allah’a aittir. Sözü dinlenecek, emirler ine kayıtsız şartsız itaat edilecek yegâne otorite ve egemenlik kaynağı, Allah’ın kitabıdır.”

Aslında onlar, sana açıkça söyleyemedikleri İslâm düşmanlığını ve sana karşı besledikleri kin ve nefretlerini içlerinde gizleyerek:

“Bu konuda karar verme yetkisi bizde olsaydı, Medîne’de şehir savunması yapar, burada böyle öldürülmezdik, yani dostlarımızı, kardeşlerimizi bir hiç uğruna ölüme göndermezdik!” diyorlar. Böylece, bir yandan İslâmî yönetimden hoşnut olmadıklarını ima ederken, öte yandan ölüm ve ecel konusunda Allah’ın irâdesini hafife alıyorlar. Buna karşılık, onlara **de ki:**

“Hayır, öyle değil! Siz veya Uhud savaşında şehit olan yakı nlarınız, şâyet Allah yolunda mücâdeleyi terk edip **evlerinizde kalmış olsaydınız bile**, Allah, içinizden bazılarının —sizin bilmediğiniz hikmet ve sebeplerle— o gün orada ölmesini takdir etmişse, **kendilerine ölüm yazılmış olanlar, mutlaka** ölecek ve kabirde **yatacakları yere gideceklerdi**. Bu durumda hangi güç onları ölüm yolculuğundan alıkoyabilirdi? Unutmayın ki, her canlı için ölüm kaçınılmaz bir gerçektir. O hâlde, ölümden kaçma adına Allah y olunda mücâdeleyi terk etmenin size bir faydası olmayacaktır.”

“Peki, bunca sıkıntılara katlanmamızın hikmeti nedir?” diye soracak olursanız;

Allah, göğsünüzdeki iman ve samîmiyet derecesini ölçüp sınamak ve yüreğinizdeki korkaklık, bencillik ve miskinlik gibi kötü duygu ve düşünceleri söküp atarak iç dünyanızı tertemiz yapmak için sizi imtihan etmektedir. Hiç kuşkusu **Allah, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri bilmektedir.**

155. İki ordunun karşılaştığı gün, iç inizden savaş meydanını terk edip kaçanlara gelince; şeytan onları, sırf kendi işledikleri birtakım yanlışlıklar yüzünd e n Allah yolundan çevirerek saptırmak istemişti. Onlar fırsat vermeselerdi, şeytan onları zorla günaha sürükleyemezdi. Fakat her şeye rağmen, Allah onları affetti. Çünkü Allah çok bağışlay ıcı,

pek merhametlidir.

Şimdi, bu acı olaylardan ders alın:

156. Ey iman edenler! Sakın ola ki, Allah için yeryüzünde yolculuğa çıkan veya savaşa katılan ve şehit olan akrabaları hakkında, “Eğer gitmeyip bizim yanımızda kalsalardı, ne ölür, ne de öldürülürlerdi!” diyen şu ikiyüzlü inkârcılar gibi olmayın! Çünkü Allah bunu, bu tür kuruntu ve saplantıları, onların kalplerinde sürekli kanayan bir pişmanlık yarasa yapacaktır. Onlar, âhirete inanmayıp tamamen dünyaya bel bağladıkları için, ne zaman acı bir sürprizle karşılaşsalar büyük bir pişmanlık düşüncesi sürekli içlerini kemirecek, hiçbir zaman teselli bulamayacaklar; dünyaya dalmış lüks bir hayat içinde yaşarken bile içleri kan ağlayacak, gerçek mutluluk ve huzuru asla tadamayacaklar. Ve hesap günü, müminleri cennet nimetleri içinde, kendilerini de cehennem ateşinde gördükleri zaman, sonsuza dek sürecektir bir acı ve pişmanlıkla kahrolacaklar. Çünkü onlar dünyada iken, ölümden korkarak Allah yolunda mücadeleden uzak durmuşlardı.

Hâlbuki yaşatan da, öldüren de Allah’tır. O hâlde, başarı yolunda her türlü tedbiri alın, fakat sonucu Allah’a bırakın ve O’nun hükmüne razı olun. Unutmayın ki, **Allah yaptığınız her şeyi görmektedir.**

157. Eğer Allah yolunda şehit düşer veya şehit olmayı arzulayarak ölürseniz, size müjdeler olsun! Çünkü Allah’ın bağışlaması ve rahmeti, insanların dünyada biriktirip yığacakları her şeyden daha hayırlıdır!

158. Zaten Karunlar gibi yaşayıp ölseniz de, İslâm yolunda savaşıp öldürülseniz de, sonuçta hepiniz ister istemez Allah’ın huzurunda toplanacaksınız.

O hâlde, günah işleyen kardeşlerinizi güzelce uyarın, zira kardeşlik bunu gerektirir. Fakat onları, yaptığı bir hatâdan dolayı aşağılayarak şeytanın kucağına itmeyin, onlara dâimâ şefkat ve merhametle yaklaşın. İşte bu konuda Allah’ın elçisi, size örnek olacak güzel bir davranış sergiledi:

159. Ey Peygamber! Allah’ın sana bahşettiği o engin şefkat ve rahmeti sayesinde ki, Uhud imtihanında başarısız olan arkadaşlarına son derece nazik ve yumuşak davrandın. Azarlanmayı hak ettikleri durumlarda bile, kusurlarını yüzlerine vurup onları rencide etmedin. Eğer onlara karşı kaba ve katı yürekli olsaydın, seni terk ederek etrafından dağılıp gitmişlerdi. Bu ise, hem senin için, hem de onlar için en büyük felâket olurdu. **Öyleyse, onları bağışla ve affedilmeleri için Allah’a yalvar. Yönetimle ilgili olup da, hakkında kesin bir hüküm indirilmemiş olan her konuda onlara danış ve karar verirken, onların görüşlerini de dikkate al. İstişareler sonucunda belli bir yönde karar verdiğin zaman da Allah’a güven ve bu kararını taviz vermeden uygula! Çünkü Allah, üzerine düşeni eksiksiz yapan, fakat sonucun elde edilmesi konusunda yalnızca O’na güvenen, O’na dayanan kimseleri, yani tevekkül edenleri sever.** Sevdiklerine de yardım eder:

160. Allah size yardım ettiği sürece, sizi hiç kimse yenemez. Fakat bir de sizi yüzüstü bırakacak olursa, size O'ndan başka kim yardım edebilir? Öyleyse inananlar, yalnızca Allah'a dayanıp güvensinler.

Uhud'da savaşı bırakıp ganîmete koşanlar, acaba Peygamberin ganîmetlere el koyup kendilerine haksızlık edeceğini mi sanıyorlardı? Oysa şunu bilmeleri gerekirdi ki:

161. Bir Peygamberin emânete ihânet etmesi asla söz konusu olamaz. Zira her kim emânete ihânet edecek olursa, Diriliş Gününde Allah'ın huzuruna, ihânetiyle birlikte çıkacaktır. Sonra da herkes, ya ptiğının tam karşılığını görecektir ve hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir.

162. Öyle ya, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaya çalışan kimse, O'nun gazâbına uğrayan ve barınağı cehennem olan kimseyle bir olur mu? Ne kötü bir duraktır cehennem!

163. Evet, iyilerle kötüler bir olmaz. İlâhî ölçülere göre her insanın, yapıp ettiklerine göre bir değeri, bir rütbesi vardır. Onlar, Allah katında derece derecedirler. Hiç kuşkusuz Allah, yaptıkları her şeyi görmektedir.

164. Gerçekten Allah, inananlara büyük bir lütufta bulundu. Çünkü onlara kendi içlerinden öyle bir Peygamber gönderdi ki, onlara Allah'ın ayetlerini okuyor, onları günah ve şirk kirlerinden arındırıyor ve onlara Kitabı ve Kitaptaki hükümleri pratik hayata uygulama anlamına gelen hikmeti öğretiyor. Oysa onlar, bundan önce apaçık bir sapkınlık ve dalâlet içinde idiler.

Bu ilâhî nîmetlerle taltif edilmiş olan bir topluma, şu tavır hiç yakışmadı:

165. Düşmanlarınızın başına Bedir savaşında iki mislini getirdiğiniz bir musîbet, Uhud'da kendi hatânız yüzünden sizin başınıza geldi diye, kendi kusurunuzu görmezlikten gelerek "Madem bizler doğru yoldayız da, bu yenilgi nasıl oldu da başımıza geldi?" diyorsunuz, öyle mi? Ey Muhammed, bunu soranlara de ki:

"Bu yenilgi, sizin kendi hatânızın sonucudur. O hâlde, bundan sonra bu hatâlardan uzak durun. O zaman Allah size nice muhteşem zaferler nasip edecektir. Hiç kuşku yok ki, Allah'ın her şeye gücü yeter."

166. İki ordunun Uhud savaşında karşı karşıya geldiği gün başınıza gelenler, her ne kadar kendi hatânızdan kaynaklandıysa da, aynı zamanda Allah'ın izniyle gerçekleşmiştir. Çünkü O müsaade etmedikçe, hiçbir şey gerçekleşmez. Allah, inananları münâfıklardan ayırt etmek ve böylece, aranızdaki ikiye bölünmüşlüğü ortaya çıkarmak için buna izin vermiştir.

167. Nitekim, onlara:

“Haydi; gelin Allah yolunda savaşın, ya da hiç değilse cephe gerisinde savunma görevi yapın!” denildiğinde, sizinle alay edercesine:

“Eğer savaş olacağını bilseydik, elbette peşinizden gelirdik. Kaldı ki, savaş stratejisi konusundaki görüşümüzü ciddiye almadığınıza göre, bizim savaşmayı bilmediğimizi kabul ediyor olmalısınız. Bu durumda, bizi savaşa çağırmaya hakkınız yok.” demişlerdi. Münâfıkların bu tavırları, yüzlerindeki maskeyi düşürmüş oldu. **O gün onlar, imandan çok inkâra yakın idiler. Müslümanlıktan dem vururlarken, ağızlarıyla, kalplerinde olmayan şeyleri söylüyorlardı. Hâlbuki Allah, içlerinde gizlediklerini çok iyi bilmekteydi.**

168. Onlar, hem kendileri savaştan kaçıp evlerinde oturdular, hem de şehit düşen dost ve akrabaları hakkında:

“Eğer sözümüzü dinleselerdi, o gün orada öldürülmüş olmayacaklardı!” dediler. Onlara de ki:

“Eğer “Peygamberle birlikte savaşa katılanlar, bizi dinleyip evlerinde otursalardı ölmeyeceklerdi.” şeklindeki iddianızda gerçekten **samîmî iseniz, haydi kendinizi ölümden kurtarsanıza!** Kendinizi kurtarmaya gücünüz yokken, Allah için ölenleri kınamaya ne hakkınız var?”

Onun için, ey mümin!

169. Allah yolunda can verenleri, sakın sıradan ölümler gibi ölü sanma! Aksine, onlar Rab’lerinin katında, senin bilmediğin bir âlemde sonsuz nîmetler içerisinde yaşıyorlar.

170. Allah’ın, lütfedip kendilerine bağışladığı şehitlik mertebesi ve cennet nîmetleri ile coşkun bir gurur ve **sevinç duyarlar. Ve** şehâdet şerbetini içmek için can atan, fakat **henüz kendilerine katılmamış olan kardeşlerine,** hesap gününde **herhangi bir korku ve üzüntü duymayacakları müjdesini vermek isterler.**

171. Allah’ın şehitler için hazırladığı muhteşem **lütuf ve nîmetlerini** onlara haber vermek **ve Allah’ın, inananların** çabalarını boşa çıkarmadığını, onların **mükâfâtını asla zayi etmediğini müjdelemek isterler.**

172. O inananlar ki, Uhud savaşında ağır bir **yara almış olmalarına rağmen,** yaralarından akan kan henüz kurumadan, **Allah’ın ve Peygamberin çağrısına kulak verip** düşmanı takibe yöneldiler. **Onlardan, güzel davranış gösteren ve fenâlıklardan titizlikle sakınıp korunanlara,** Rableri katında **büyük bir ödül vardır!**

173. Onlar öyle yürekten inanmış **kimselerdir ki,** düşman yurdundan haber getiren bazı kötü niyetli insanlar, kendilerine:

“Düşmanlarınız size karşı büyük bir ordu hazırlamış, o hâlde onlardan korkun da,

Allah yolunda cihâdı terk edin!” **dediklerinde, bu tehditkâr sözler, o yiğitleri yıldırmak şöyle dursun, aksine, onların imanını artırır ve şöyle derler:**

“Bütün tehlike ve korkulara karşı **bize Allah**’ın yardımı **yeter! O ne güzel yardımcı, ne güvenilir vekildir!”**

174. Derken, Allah’a tam bir teslimiyetle bağlanarak savaşa çıktılar. Fakat o büyük ordular, onların karşısına çıkmaya bile cesaret edemedi. Sonuçta, **Allah’ın lütuf ve nîmeti sayesinde, başlarına hiçbir kötülük gelmeden** sağ salim ve üstelik yaptıkları kârlı ticâretlerle zengin olarak yurtlarına geri **döndüler.** En önemlisi de, böylece **Allah’ın hoşnutluğunu kazanmış oldular.** Hiç kuşkusuz **Allah,** müminlere karşı **son derece cömert, son derece lütuflkârdır.**

Allah’ın lütuf ve yardımı sayesinde savaşta karşınızda duramayan düşman, yalan haber ve propagandalarla sizi yıldırmaya çalışacaktır:

175. İşte o şeytan, yani kalbinize türlü vesveseler vererek sizi korkutmaya çalışan cin şeytanları ve sinsice aranız sızarak, kâfirleri olduğundan güçlü gösterip cesaretinizi kırmaya çalışan düşman casusları, gerçek müminleri asla yıldırılmazlar. Onlar **ancak kendi dostlarını,** kendilerine değer veren ve kendileri gibi imansız olan inkârcıları ve ikiyüzlüleri **korkutabilir. O hâlde,** gerçek **müminler iseniz onlardan değil, Benden** gelecek azaptan ve benim sevgimi kaybetmekten **korkun!**

176. Ey şanlı Elçi ve onun izinden yürüyen Müslüman! Hakikati inkâr etmede birbirleriyle yarışanların bu çirkin davranışları ve inananlara karşı topyekün savaş hazırlığında bulunmaları, sakın **seni** endişelendirip **üzmesin! Korkma, onlar Allah’a ve O’nun dinine, dolayısıyla da inananlara asla zarar veremeyeceklerdir.** Öyle ki, bütün insanlar inkâr etmiş olsalar bile, bu, Allah’ın mülkünden hiçbir şey eksiltmeyecektir.

Eğer bu kâfirler hâlâ nîmetler içinde yaşamaya devam ediyor, hemen hel âke uğramıyorlarsa, sebebi şudur: **Allah,** o zâlimlerin sahip oldukları bütün güzellikleri ve fırsatları bu dünyada harcamalarını, böylece **kendilerine âhirette hiçbir pay kalmamasını istiyor. Onlar için, cehennemde korkunç bir azap vardır!**

177. Gerçek şu ki, imana karşılık inkârcılığı tercih edenler, Allah’a ve bizzat korumayı üstlendiği dinine hiçbir şekilde zarar veremezler. Olsa olsa, kendilerini ateşe atmış olurlar, o kadar: **Onlar için, can yakıcı bir azap vardır!**

178. Allah’ın ayetlerini inkâr edenler sanmasınlar ki, onlara mühlet vermemiz kendileri için hayırlıdır. Hayır! Sanki **Biz onlara, sırf günaha iyice batsınlar diye süre veriyoruz.** Hâlbuki kendilerine tanınan bu süreyi fırsat bilip günahlardan tövbe etmeleri gerekirdi. **İşte onlar için, alçaltıcı bir azap vardır!**

Bazı müminler,“Allah, sürekli fi tnelere sebep olan bu münâfıkları neden bize ismen bildirmiyor, neden onları aramızdan çıkarıp atmıyor?” diyorlar. Onlara de ki:

179. Allah, siz inananları, şu içinde bulunduğunuz müminlerle münâfıkların iç içe olduğu sıkıntılı **durumda elbette bırakmayacak; pis olanı temiz olandan mutlaka ayıkl ayıp çıkaracaktır.** Bunun için de, iyilerle kötülerini ayırt edinceye dek, üzüntü veya sevinç verici olaylarla sizi imtihan edecektir.

Gerçi Allah dileseydi, size insanların kalbinden geçen gizli düşünceleri bilme kudreti verir, böylece hiç imtihanı gerek kalmadan da münâfıkları tespit etmenizi sağlayabilirdi. Ne var ki, **Allah size,** kendisinden başka hiç kimsenin bilemeyeceği bir âlem olan **gaybı bildirecek değildir. Bunun yerine Allah,** ihtiyaç duyduğunuz kadar gayb bilgisini size öğretmek üzere **elçilerinden dilediğini seçer** ve bu bilgileri ona vahyeder. Zaten öteden beri uygulanan ilâhî kanun da budur. İşte Kur'an, böyle vahiy ürünü bir kitaptır. **O hâlde, Allah'a ve göndermiş olduğu elçilerine iman edin. Çünkü eğer** bu şekilde **inanır ve** kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunursanız, muhteşem bir ödül kazanacaksınız.**

İşte size, münâfıkları tanımanızı sağlayacak bir ipucu:

180. Allah'ın lütfundan kendilerine cömertçe sunduğu nîmetlerle övünerek, bunları yoksullara harcamakta **cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için ayrılmış olduğunu ve kendilerine kazanç sağlayacağını sanmasınlar. Aksine, bu cimrice davranış onların zararındır.** Çünkü yoksullardan esirgeyerek **cimrilik ettikleri ne varsa, Diriliş Gününde** bir ateş halkası olacak ve **boyunlarına geçirilecektir. Zaten göklerin ve yerin mirası, Allah'ındır.** Sizin olduğunu sandığınız servet ve zenginlikler, aslında size geçici olarak verilmiş birer emânettir. Gün gelecek, bu emânet sizden geri alınarak gerçek sahibi olan Allah'a dönecek, üstelik hepsinin hesabı bir bir sorulacaktır. Öyleyse, Allah'ın servetini O'nun istediği biçimde harcamalısınız. Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

Yahudilerden bazıları, “ Kim canını, malını ve yeteneklerini İslâm yolunda fedâ ederek Allah'a güzel bir borç verirse, Allah da onu sonsuz cennet nîmetleri ve hoşnutluğu ile ödüllendirerek bu borcu ona âhirette kat kat fazlasıyla geri öder. ” (2. Bakara: 245) ayetini duyunca, alaycı bir tavırla, “Demek ki, Müslümanların inandığı Allah fakirmiştir. Baksanıza, el açmış bizden borç dileniyor. Oysa biz zenginiz, hiç kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacımız yoktur!” demişlerdi. Bunun üzerine, aşağıdaki ayet nazil oldu:

181. “Allah fakirdir, biz ise zenginiz!” diyenlerin sözlerini Allah elbette işitmiştir. Onların, bir Peygamberi öldürmek kadar korkunç bir günah olan **bu sözlerini,** suç dosyalarında bulunan **Peygamberleri haksız yere öldürmeleri vebâlinin hemen yanı başına yazacağız ve Diriliş Günü onlara:**

“Ateşin yakıcı azâbını tadın bakalım!” diyeceğiz.

182. “İşte bu ceza, bizzat kendi ellerinizle işlediğiniz kötülüklerin karşılığıdır. Çünkü Allah, ödüllendirmede de, cezalandırmada da kullarına hiçbir şekilde haksızlık etmez!”

183. Ama gel gör ki **onlar**, Son Elçiye inanmamak için bin bir türlü bahane öne sürerek:

“Allah’ın bize emrettiğine göre, gökten mûcize olarak inen ateş tarafından yakılan bir kurban getirmediğe, hiçbir Peygambere iman etmeyeceğiz!” dediler.

Onlara **de ki:**

“Benden önce nice Peygamberler size apaçık mûcizeler göstermiş, o sözünü ettiğiniz kurban mucizesini de getirmişlerdi. Peki, iman etmek için bu şartı ileri sürerken samîmî idiyerseniz, onları niçin öldürdünüz? Apaçık mûcizelerle size gelen —Zekeriya ve Yahya başta olmak üzere— bir çok Peygamberi öldüren, İsa’yı da öldürmeye t eşebbüs eden sizler değil miydiniz? Atalarınız Peygamberleri öldürdüğü gibi, siz de bugün onların izinden gidip, Son Elçiye karşı aynı tavrı göstererek aynı suçu işlemiş olmuyor musunuz? Demek ki, inkârınız ikna olamamaktan değil, azgınlığınızdan kaynaklanıyor. Ayrıca Allah, “Yakılan kurban mûcizesi göstermediğe, hiçbir Peygambere inanmayacaksınız.” diye bir şey emretmemiştir. Tevrat’ta yakılan kurbanlardan bahsedilmesine rağmen, bunlar Peygamberliğin işâretlerinden kabul edilmez. Bunlar sadece Allah’ın kurbanları kabul ettiğini gösteren sembollerdir. Gerçi Allah dileseydi, istediğiniz şeyleri bugün de gönderebilirdi. Fakat O sizin kuruntu ve hevesl erinize göre değil, sonsuz ilim ve hikmetine göre hüküm verir.”

184. Ey Muhammed! **Eğer** bu insanlar **seni yalanladılarsa**, bundan dolayı üzülme! Zira, **senden önce de, apaçık mûcizeler**, hikmet dolu **sahifeler ve aydınlatıcı kitaplar getiren nice elçiler yalanlanmıştı.** İlâhî hikmet gereğince her Peygamber, böyle zorlu krlarla imtihân edilegelmiştir. O hâlde, başınıza gelebilecek sıkıntılara sabredin, iyiliklerinizin karşılığının hemencecik verilmesini de beklemeyin:

185. Her canlı ölümü tadacak ve kazandığınız ödüller, size ancak **Diriliş Gününde verilecektir. O hâlde**, her kim ateşten ku rtarılıp cennete konulursa, işte o, gerçek anlamda başarıyı elde etmiş ve **kurtuluşa ermiş demektir. Yoksa şu dünya hayatı**, cezbedici, fakat **aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir.**

186. Ey iman edenler! Bu dünya hayatında, **mallarınızla ve canlarınızla mutlaka imtihân edileceksiniz. Ayrıca, hem sizden önce kitap verilen Hristiyan ve Yahudilerden, hem de Allah’a açıkça ortak koşan müşriklerden**, hiç de hak etmediğiniz **incitici sözler işiteceksiniz! Eğer** zorluklar karşısında yılmayıp **sabreder** ve kötü davranışlardan titizlikle sakınıp **korunursanız**, ne mutlu sizlere! Çünkü **bu, gerçekten kararlılıkla yapılması gereken işlerdendir.**

Oysa Yahudi ve Hristiyanlar, verdikleri söze sadık kalmalıydılar:

187. Hani Allah, kendilerine k itap verilenlerden, **“Bu kitabı bütün hükümleriyle insanlığa bildirecek, onu asla gizlemeyece ksiniz! Özellikle de, geleceği müjdelenen Son Elçi geldiğinde, ona mutlaka iman edeceksiniz!” diye söz almıştı.**

Ama onlar, antlaşmayı hiçe sayarak **onu kaldırıp arkalarına atıverdiler ve Allah'a** verdikleri sözü; servet, makam, şan, şöhret gibi **basit menfaatlerle değiştirdiler. Ne kötü bir alışveriş yapıyorlar!**

188. Yaptığı bu utanç verici **işlerle övünç duyan, fakat** yapması gerektiği hâlde **yapmadığı işlerle** ve sahip olmadığı üstün ahlâkî niteliklerle **övülmekten hoşlananların azaptan kurtulacaklarını sanma!** Aksine, **onlar için** cehennemde **can yakıcı bir azap vardır!**

Bu azaptan kurtulmak ve ilâhî nîmetlere kavuşmak isteyenler, şu hakîkate kulak vermelidirler:

189. Göklerde ve yerde mutlak egemenlik ve **hükümrانlık, ya İnzıca Allah'a aittir ve Allah, her şeye kadirdir.**

Bunu anlamak için, çevrenize ibretle bakmanız yeterlidir:

190. Doğrusu, göklerin ve yerin o muhteşem **yaratılışında ve gece ile gündüzün** mükemmel bir uyum ve düzen içerisinde **birbiri ardınca gelişinde,** akli, vicdanı ve **sağduyusu olanlara** Allah'ın sonsuz kudret, adâlet ve merhametini gösteren **nice deliller vardır.**

191. O sağduyu sahipleri ki, **ayaktayken, otururken ve hattâ dinlenmek için uzanıp yatarken,** sürekli olarak **Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin** akıllara durgunluk veren o muhteşem **yaratılışındaki hikmet ve anlamı üzerinde derinden derine düşünür** ve Allah'a şöyle niyaz ederler:

“Ey Rabb'imiz! Sen bütün bunları hikmet ve amaçtan yoksun olarak yaratmış olamazsın. Çünkü Sen, abesle iştigal etmekten uzaksın, **yüceler yücesisin! Hikmet ve adâletinin gereği olarak, cennet de haktır, cehennem de haktır; o hâlde, bizi cehennem azâbından koru yâ Rab!”**

192. “Ey Rabb'imiz! Sen kimi ateşe atacak olursan, onu perişanlığa mahkûm etmişsin demektir. İşte böyle azâbı hak eden zâlimlere, hiç kimse yardım edemeyecektir.”

193. “Ey Rabb'imiz! Biz, “Rabb'inize iman edin!” diyerek insanlığı imana çağırان bir dâvetçinin çağrısını işittik ve derhâl ona iman ettik. Ey Rabb'imiz, günahlarımızı bağışla, bizi dâimâ iyiliğe, güzelliğe yönelterek, birey ve toplum olarak kötülüklerimizi yok et. Bizleri, son nefesimize kadar iyilik ve erdem sahibi kullarınla birlikte yaşat, onlarla birlikte canımızı al ve Hesap Gününde yine onlarla birlikte haşreyle ya Rab!”

194. “Ey Rabb'imiz! Elçilerin aracılığıyla bize vadettiğini, yani, dünyada zafer ve üstünlüğü, ahirette ise sonsuz cennet nimetlerini bizlere bahşet; Dir iliş Günü bizi mahcup etme! Kuşku yok ki Sen, verdiğin sözden asla caymazsın!”

195. Rab'leride duâlarını kabul ederek **onlara şöyle cevap verdi: “Elbette Ben, g erek**

erkek, gerek kadın olsun, içinizden Benim yolumda çaba harcayan hiç kimsenin çabasını bo a çıkarmayacağım. İ    adâlet karşısında her insan, ancak göstermiş olduğu gayret oranında ceza veya mükâfât alacak ve kadın-erkek, efendi-köle, siyah-beyaz, zengin-fakir ayrımı yapılmayacaktır. Çünkü toplumsal stat leriniz ne kadar farklı olursa olsun, **hepiniz birbirinizin neslinden türeyen, eşit hak ve sorumluluklara sahip kimselersiniz.**

İşte, Müslümanca bir hayatın önünde engel olan her şeyi; gerektiğinde içinde yaşadığı toplumu, ülkeyi, aileyi, çevreyi, arkadaş ortamını, alışkanlıkları, hayat ta rını... terk ederek, İ l m'ı özgürce yaşayabileceği yepyeni bir ortama geçiş yapanlar, yani **Allah yolunda** İ l m diyarına **hicret edenler,** zalimler tarafından mallarına-mülklerine el konulup **yurtlarından  ıkarılanlar, Benim yolumda** işkence ve **eziyetlere uğrayanlar,** yeryüzünde il   adâleti egemen kılmak için **savaşan ve** bu uğurda ** ehit d  enler var ya;** i te Ben, böyle fedâkâr müminlerden oluşan bir toplumu dâimâ iyiliğe, güzelliğe yönlendirecek, böylece, bireysel ve toplumsal hayatlarında her türlü zulmü, haksızlığı, kötülüğü yok ederek **onların günahlarını sileceğim ve tarafımdan bir ödül olarak, onları âhirette, içinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerle tireceğim.**

Öyleyse, bu dünyanın gelip geçici zevkleri için değil, âhiretin sonsuz nîmetlerini kazanmak için çalışın. Çünkü ** d llerin en güzeli, Allah katında olandır.**

196. Allah'ın ayetlerini **inkâr edenlerin,** her istediklerini serbestçe yaparak yeryüzünde öyle **diyar diyar gezip dola maları, sakın seni aldatmasın!**

197. Çünkü onlara verilen bu nîmetler, **basit ve gelip geçici bir zevkten ibarettir, sonunda varacakları yer ise, cehennemdir. Orası, ne korkunç bir yataktır!**

198. Ama **Rab'lerinden** gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötü davranışlardan titizlikle **sakınanlara gelince;** ağ a larının **altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içerisinde yaşayacakları cennet bahçeleri onlarındır!** İşte onlar, birer kutlu misafir olarak **Allah tarafından böyle ağırlanacaklar.** Evet, **Allah katındaki nîmetler,** dürüst ve **erdemli insanlar için en hayırlısıdır.**

Her toplumda, böyle dürüst ve erdemli insanlar vardır. Nitekim;

199. **Kitap Ehli** denilen Yahud iler, özellikle de Hristiyanlar **arasında öyle** temiz yürekli insanlar vardır ki, **Allah'ın** varlığına ve birliğine yürekten **iman ederler; kendilerine indirilmiş olan kitapların yanı sıra, size indirilen Kur'an-ı Kerime de inanırlar. Allah'a karşı derin bir saygı ve ürperti duyarlar.** Bu yüzden de, **O'nun** gerek Tevrat, gerek İncil, gerekse Kur'an'daki **ayetlerini,** servet, makam,  an, şöhret gibi **basit menfaat-lerle deği tmezler. İşte bunlara, Rab'leri katında muhteşem ödüller verilecektir. Gerçek  u ki, Allah, yeri ve zamanı geldiğinde hesap görmede çok hızlıdır!**

 u hâlde:

200. Ey iman edenler! Allah yolunda mücâdele verirken, karşın ıza çıkabilecek zorluk ve sıkıntılara **sabredin**, zulme karşı toplumsal direnç göstererek **birbirinizle sabırda yarışın!** Gerek düşmandan gelebilecek saldırılara, gerek şeytânî vesvesel ere ve ayartılara karşı **her an** uyanık ve **hazırlıklı olun ve bir de, Allah’tan** gelen ilkeler doğrutusunda hayatınıza yn vererek kötülüğün her türlüsünden titizlikle **sakının ki**, böylelikle umduğunuz o zafer ve **kurtuluşa erebilesiniz!**

4. NİSÂ SÛRESİ

Adını, aile hayatı ve kadınlarla ilgili düzenlemeleri içeren ayetlerdeki “nisâ: kadınlar” kelimesinden alan sûre, hicretten sonra dördüncü ve beşinci yıllarda, Medîne’de indirilmiştir. 176 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insanlar! Sizi ilkönce bir tek candan yani Âdem’den yaratan, sonra onunla aynı özden, aynı unsur dan Havvâ adındaki eşini var eden ve böylece, bu ikisinden bir çok erkekler ve kadınlar üretilip yeryüzüne yayan Rabb’inize gönülden bağlanarak buyruklarına itaat edin, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının!

Öyleyse, “Allah aşkına! Allah’a yemin olsun! Allah şahittir ki!” diyerek adına yeminler edip dileklerde bulunduğunuz Allah’a karşı gelmekten sakının, emirlerine sımsıkı sarılarak kötülüklerden korunun ve aranızdaki akrabalık bağlarını koparmamaya büyük özen gösterin!

Zira hiç unutmayın ki **üstünüzde, sizi sürekli gözetleyen bir Allah var!**

İşte bu gerçeği hiç unutmadan, zayıf ve çaresiz kimselere kol k anat gerin, özellikle de yetimlerin hakkını çiğnememeye büyük özen gösterin:

2. Genellikle vefât eden akrabalarınız tarafından size emânet edilen yetimlere, —gerekli yaş ve olgunluğa ulaştıklarında— mallarını geri verin; temiz olanı pis olanla değiştirmeyin! Yani helâl kazanç yerine, haramı tercih etmeyin! Örneğin, yetimin malını hileli yollarla kendi malınıza karıştırıp yemeyin! Aman dikkat edin; çünkü bu, gerçekten çok büyük bir günahtır!

3. Eğer yetim kızlarla veya dul kadınlarla evlendiğiniz takdirde, bu güçsüz ve korumasız bîçarelerin haklarını tam olarak gözeteyeceğinizden emîn değilseniz veya bu kadınlar size eş olarak pek de câzip gelmedikleri hâlde, kendilerine miras kalan servete sahip olmak için onlarla evlenmeyi düşünüyorsanız, o zaman böyle yetim kızlarla değil, size helâl olan ve hoşunuza giden diğer hür veya köle kadınlardan ikisi, üçü ve en fazla dördü ile evlenin. Bununla birlikte, eğer birden fazla kadınla evlendiğiniz takdirde, onlar arasında da eşitlik ve adâleti yerine getiremeyeceğinizden endişe ederseniz, o zaman sadece bir tane hür kadınla evlenmeli veya bir çözüm olarak elinizdeki savaş esiri bir cariye ile yetinmelisiniz. Bu durumda, İslâm yönetimince onaylanan kölelik sözleşmesi, nikah akdi yerine geçer. İşte bu durum adâletten ayrılmamanız için en uygun olanıdır.

4. Evleneceğiniz kadınlara, evlilikte nikah bedeli olan mehirlerini meşrû bir hak olarak gönül hoşluğuyla verin. Bununla beraber, **kendi arzularıyla mehrin bir kısmını size bağışlarsa, onu da alıp gönül huzuruyla harcayabilirsiniz.**

5. Allah'ın, korumanız ve işletmeniz için sizin sorumluluğunuza emânet ettiği yetim, dul, hasta ve benzeri korunmaya muhtaç kimselere ait malları, henüz onu çekip çevirebilecek olgunluğa erişmemiş olan çocuklara ve akli ermeyenlere vermeyin. Fakat onları muhtaç durumda da bırakmayın. O malları işleterek elde edeceğiniz gelirle, onların yeme içme ve giyim kuşam gibi ihtiyaçlarını karşılayın. Bu arada, iyiliklerinizin altında ezilmemeleri için **onlara gönül alıcı tatlı ve güzel sözler söyleyin.**

6. Sorumluluğunuz altındaki yetimleri, evlenebilecekleri yaşa gelinceye kadar kendi işlerini yapabilecek olgunluğa ulaşıp ulaşmadıklarını belirlemek amacıyla, ara sıra önemli sorumluluklar yükleyerek deneyin. Yeterli bir olgunluğa ulaştıklarına kanaat getirdiğiniz zaman da, mallarını hiç geciktirmeden onlara teslim edin. Sakın ola ki, büyük üyecekler de mallarını elimizden alacaklar diye alelacele ve bol keseden harcayarak mallarını yiyip bitirmeye kalkmayın! Eğer yetimlere bakmakla yükümlü kişi zengin ise, yetimin malını yemekten kesinlikle kaçsın! Fakat fakir ise, malı korumak ve geliştirmek için gösterdiği çabaya karşılık, ihtiyacına uygun şekilde ondan yiyebilir. Onlara mallarını teslim ederken, bunu belgelendirmek üzere, en az iki şâhit tutun. Fakat bütün şâhitlerin ötesinde, asıl dikkat etmeniz gereken bir şâhit var: Allah'ın hesap soracak olması, her şeye yeter!

7. Ölen ana babanın ve diğer yakın akrabaların —ister az, ister çok olsun— geriye bıraktığı mallardan erkeklere verilmesi gereken bir pay olduğu gibi, kadınlara da verilmesi gereken bir pay vardır. Hem de Allah tarafından belirlenmiş bir pay!

8. Eğer mirasın paylaşılması esnasında, mirastan pay alamayan diğer akrabalar, yetimler ve yoksullar da orada bulunurlarsa, hiç olmazsa göz hakkı olarak kendilerine bir şeyler verin ve onlara, gönül alıcı tatlı sözler söyleyin.

9. Kendileri ölüp arkalarında bakıma muhtaç çocuklar bırakacak olsalardı, hâlleri nice olurdu diye kendi çocukları adına endişe duyanlar, yetimlerin hakkını çiğnemekten de öylece korksunlar! Yani, kendilerini o vefât eden kişi yer ine, onun yetim çocuklarını da kendi çocukları yerine koyup düşünsünler de, yürekleri sızlasın! Öyleyse, Allah'ın cezalandırmasından sakınsınlar ve özellikle kul hakkı söz konusu ise, kesinlikle doğru şahitlik edip, doğru söz söylesinler!

Peki, doğru söylemezlerse ne olur?

10. Yetimlerin mallarını haksız yollarla yiyenler, aslında bu davranışlarıyla sadece karınlarına ateş doldurmuş oluyorlar. Çünkü bu günahları yüzünden, çılgın bir ateşe gireceklerdir!

Bu edep ve terbiye, bu adâlet ve i nsaf duyguları gönüllere telkin edildikten sonra, şimdi mirasta kimin ne kadar pay alacağı açıklanıyor:

11. Allah, çocuklarınızın alacağı miras hakkında size şunları emrediyor:

1. Bir erkeğe, iki kızın payına eşit miktarda pay verilmelidir.

2. Çocuklar arasında erkek yok da, iki veya ikiden fazla kız varsa, onlara mirasın üçte ikisi düşer.

3. Çocuk olarak yalnızca bir tek kız varsa, mirasın yarısını alır.

4. Erkek çocuk, kendisiyle birlikte başka bir mirasçı yoksa, mirasın tamamını alır. Fakat başka mirasçılar da varsa, onlar haklarını aldıktan sonra kalanı alır.

Ölenin ana - babasına gelince:

1. Eğer ölenin kız veya erkek çocuğu yahut çocukları varsa, bıraktığı mirastan, ana - babasından her biri altıda bir pay alır.

2. Eğer ölenin oğlu veya oğlunun... oğlu yok ise, baba, kendi payının yanı sıra, mirastan artanı da alır. Baba tek başına mirasçı olursa, bütün mirası alır.

3. Ölenin annesi, babası ve eşi varsa, anne eşten artanın üçte birini, baba da geriye kalanı alır.

4. Ölenin hiç çocuğu yoksa ve ana - babası onun tek mirasçısı iseler, ann esine üçte bir pay düşer. Kalan üçte ikiyi de babası alır.

5. Ölenin çocuğu olmayıp, birden fazla kız veya erkek kardeşleri varsa, babası olsun olmasın, annesine yine altıda bir pay düşer. Çünkü iki kardeş, annenin payını yarıya düşürür. Bu durumda, eğer baba varsa, kalanı alır. Çünkü kardeşler, her ne kadar annenin payını yarıya düşürüyorlarsa da, baba varken onlara miras düşmez. Nitekim kardeşler, ölenin çocuğu varken mirastan pay alamazlar. Fakat ölenin babası da, çocuğu da yoksa, —ki buna kelâle denir— kardeşler ancak o zaman mirastan pay alabilirler. Kelâlenin “ana bir” kardeşleri bu sûr enin on ikinci ayetinde; “ana-baba bir” veya “b aba bir” kardeşleri ise, 176. ayetinde açıklandığı şekilde paylarını alırlar.

6. Ölenin çocuğu olmayıp, bir tek erkek veya kız kardeşi olsaydı, anne yine üçte bir pay alacaktı.

Bütün bu hükümler, ölenin **yapmış olduğu vasiyetin yerine getirilmesinden veya varsa borçlarının ödenmesinden sonra** uygulanır. Önce borçlar ödenir, sonra vasiyet yerine getirilir ve en son miras paylaşılır. Vasiyet gene llikle ihmal edildiği için, ayette borçtan önce zikredilerek önemi vurgulanmıştır. Miras paylaşımı nda, erkek çocuklara kızların iki katı ve evlatlara anne-babadan daha büyük pay verilmesinin hikmetine gelince:

Ana - babanız ve çocuklarınızdan hangisinin size faydaca daha yakın olduğunu, dolayısıyla hangisinin mirastan ne kadar pay alması gerektiğini **siz bilemezsiniz.** Bunu en iyi Allah bilir. İşte bu hükümler, sizi sizden iyi tanıyan **Allah tarafından konulmuş miras paylaşım kanunlarıdır.** O hâlde Allah’a güvenin ve emirlerine uyun. Zira **Allah her şeyi bilendir,** sonsuz **hikmet sahibidir.** Her zaman en uygun olanı yapar, asla yersiz ve yanlış hüküm vermez.

Eşlerin birbirlerinden alacağı mirasa gelince:

12. Ey erkekler!

Ölüp de geriye miras bırakan **hanımlarınızın;**

1. Kız veya erkek hiçbir çocuğu yoksa, bıraktığı malın yarısı sizindir. Kalan yarısı, diğer mirasçılara payları oranında dağıtılır.

2. Ama eğer hanımlarınızın bir veya daha fazla çocuğu varsa, mirasın sadece dörtte biri size kalır. Dörtte üçü ise, diğer mirasçılara payları oranında dağıtılır. K alan, —kız çocuklarla ikili-birli paylaşmak üzere— erkek çocukların, erkek çocuk yoksa babanın, baba yoksa dedenin, dede yoksa —kız kardeşlerle paylaşmak üzere— erkek kardeşlerindir. Ölenin hiçbir mirasçısı bulunmazsa, miras, İslâm devletinin bütçesine aktarılır.

Bu hükümler, hanımlarınızın **yapmış olduğu vasiyetin yerine getirilmesinden veya varsa borçlarının ödenmesinden sonra** uygulanır. Önce borçlar ödenir, sonra vasiyet yerine getirilir ve son olarak miras paylaşılır.

Siz ölür de hanımınıza miras bırakırsanız:

1. İster kız, ister erkek olsun, hiçbir çocuğunuz yok ise, bıraktığınız malın dörtte biri hanımınıza kalır.

2. Ama eğer bir veya daha fazla çocuğunuz varsa, hanımınız **mirasın sadece sekizde birini alır.** Geri kalan, diğer mirasçılar arasında payları oranında dağıtılır.

Bu hükümler de, **yapmış olduğunuz vasiyetin yerine getirilmesinden veya varsa borçlarınızın ödenmesinden sonra** uygulanır. Önce borçlar ödenir, sonra vasiyet yerine getirilir ve son olarak miras paylaşılır.

“Ana bir” kardeşlerin alacakları paya gelince:

Ölenin babası veya —kız olsun erkek olsun— en az bir çocuğu varsa, kardeşler mirastan pay alamazlar. Fakat, **eğer bir erkek veya kadın,** babası ve çocuğu olmayan biri, yani **bir kelâle olarak ölüp geriye miras bırakırsa;**

1. Eğer ölenin ana bir baba ayrı bir erkek kardeşi veya böyle bir kız kardeşi varsa,

bunların her birine altıda bir pay düşer. Yani, yalnızca bir erkek kardeş varsa altıda bir pay alır, yalnızca bir kız kardeş varsa, o da altıda bir pay alır.

2. Ama kardeşler bundan daha fazla, yani iki veya ikinin üzerinde **iseler, mir asın üçte birini** kız-erkek ayrımı yapmaksızın **aralarında** eşit olarak **paylaşırlar.**

“Ana-baba bir” ve “baba bir” kardeşlerin durumu ise, bu sûrenin 176. ayetinde ayrıca ele alınacaktır.

Bütün bu hükümler, mirasçıları **zarara uğratmayacak şekilde,** yaptıkları vasiyetin yerine getirilmesinden **veya borçların** ödenmesinden sonra uygulanır.

İşte bunlar, doğrudan doğruya **Allah tarafından** emir ve **tavsiye** olarak gönderilen hükümlerdir, onlara uymalısınız. Zira **Allah** her şeyi **bilir,** kulları için en faydalı hükümleri koyar, üstelik son derece merhametli ve **halîmdir.**

13. Bunlar, bizzat Allah’ın çizdiği sınırlardır. Her kim Allah’a ve Elçisine itaat ederse, Allah onu, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacağı cennet bahçelerine yerleştirecektir. İşte en büyük kurtuluş, budur.

14. Her kim de Allah’a ve Elçisine karşı gelerek O’nun çizdiği sınırları çiğnemeye kalkarsa, onu içerisinde sonsuza dek kalacağı korkunç bir ateşe atacak ve alçaltıcı bir azâba mahkûm edecektir! Fakat yalnızca uhrevî ceza her zaman caydırıcı olmayabilir. O hâlde, ey İslâm toplumunun yöneticileri, aile büyükleri; dinleyin:

15. İnanç, ahlâk, hukuk, siyaset, kültür ve benzeri alanlarda henüz Kur’an’ın ortaya koyduğu olgunluk seviyesine ulaşamamış bir İslâm toplumunda fuhuş yapan kadınlara, suçun tam olarak ispatlanması için, **aranızdan dört âdil şahidin** onlar aleyhinde **şahitliğini şart koşun.** Şâhitler onların bu suçu işlediklerine dâir **şahitlik ederlerse, ölüm onları alıp götürünceye veya Allah onlara tövbe etmeyi ve iffetli bir hanım olmayı nasip ederek bir çıkış yolu gösterinceye** yâhut bir sonraki toplumsal aşamanıza uygun yeni tâlimatlar (24. Nur: 2,3) gönderinceye **kadar, onları** —hem cezalandırmak, hem ıslâh etmek için— **evlerinizde göz hapsinde tutun.**

16. Ayrıca, içinizden iki kişi evlilik dışı ilişkiye girerek **zina ederse, her ikisini de** işledikleri suça ve içinde bulunduğunuz toplumsal şartlara uygun bir şekilde **cezalandırın. Eğer** cezalarını çektikten sonra **tövbe edip uslanırlarsa,** geçmişte yaptıklarını yok sayarak **onları bağışlayın. Zira Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Evet, çok merhametlidir, tövbeleri kabul eder fakat şu da var ki:

17. Allah’ın kesin olarak kabul edeceği tövbe, ancak câhillik edip günah işleyen, fakat bunu alışkanlık hâline getirmeyip bir an önce tövbe eden kimseler içindir. İşte Allah, onları bağışlayacaktır. Çünkü O, her şeyi **bilendir, sonsuz hikmet sahibidir.**

18. Yoksa, hayatı boyunca **kötülük işleyip duran ve nihâyet kendisine ölüm gelip çatinca da,** hayattan ümit kestiği için **“Şimdi tövbe ediyorum!”** diyen sözde müminlerin ve **kâfir olarak ölenlerin** son nefeslerindeki **tövbeleri kabul edilmeyecektir.**

İşte böylelerine, can yakıcı bir azap hazırlamışsızdır!

Bu ikisi arasındakilere, yani bir kötülük işledikten sonra hemen tövbe etmeyen, fakat bu kötülüğü ömrünün sonuna kadar da sürdürmeyen müminlere gelince, onların durumu Allah’a kalmıştır; dilerse bağışlar, dilerse cezalandırır.

19. Ey iman edenler! Vefât eden akrabalarınızın geride bıraktığı **kadınları, miras yoluyla** bir eşya gibi **zorla almanız size helâl değildir.** Onlarla ancak kendi rızalarıyla evlenebilirsiniz. Eşleriniz **açıkça yüz kızartıcı bir suç işlemedikleri sürece, onlara** evlilik bedeli anlamındaki mehir veya hediye olarak **vermiş olduğunuz herhangi bir şeyi geri almak için kendilerine baskı yapmayın.** Fakat aldatma, fuhuş, iffetsizlik ve benzeri bir suç işlerler ve bu ispatlanırsa, boşanmaya kendileri sebep olduğu için, onlara vermiş olduğunuz evlilik bedelini, yani mehri geri alabilirsiniz.

Hanımlarınıza güzel davranın. Onlara sevgi ve merhametle yaklaşın, tatlı dilli, güler yüzlü ve insaflı olun. **Onlardan hoşlanmayacak olsanız bile,** sırf bu yüzden yuvanızı yıkmayın. Bilemezsiniz, **sizin hoşlanmadığınız bir şeyi, Allah pek çok hayra sebep kılmış olabilir.**

Ama her şeye rağmen, boşanmaktan başka çare kalmamışsa:

20. Eğer başka bir kadınla evlenmek üzere şimdiki eşinizi boşamaya karar vermişseniz, ona mehir olarak **yükler dolusu mal ve servet vermiş olsanız bile, ondan bir şeyi geri almayın!** Fuhuş yaptı diye eşinize **iftira ederek ve apaçık bir vebâl yüklenerek verdiğinizizi geri mi alacaksınız?** Böyle çirkin bir davranış, bir insana yakışır mı hiç?

21. Hem karı-koca olarak **birbirinizle** bu kadar **içli. dışlı olduktan** ve hem ruhunuzla, hem bedeninizle âdetâ bir bütün hâline geldikten **sonra, hangi yüzle onlara verdiklerinizi geri alacaksınız? Oysa onlar,** nikah kıyılırken **sizden sapasağlam bir söz almış** ve bu söze ne kadar da güven duymuşlardı.

22. Geçmişte olanlar bir yana, —ki Allah onları affetmiştir— babanızla veya dedenizle evlilik yapmış yahut zina etmiş olan kadınlarla evlenmeyin! Çünkü bu, ilâhî gazâba sebep olan utanç verici bir davranış ve son derece çirkin bir âdettir! Geçmişte işlenen günahlar affedilmekle birlikte, yapılan bu tür nikâhlar hukuken geçersiz sayılacaktır.

23-Şu kadınlarla evlenmeniz, size haram kılınmıştır:

1. Anneleriniz ve nineleriniz.

2. Kızlarınız ve torunlarınız.

3. En azından ana veya baba bir olan **kız kardeşleriniz**.

4. Annelerinizin ve babalarınızın halaları dahil olmak üzere **halalarınız**.

5. Annelerinizin ve babalarınızın teyzeleri dahil olmak üzere **teyzeleriniz**.

6. **Kız kardeşlerinizin ve erkek kardeşlerinizin kızları** ve torunları, yani yeğenleriniz.

7. **Sizi emzirmiş olan süt anneleriniz** ve onların anneleri.

8. Süt annelerinizin gerek öz, gerek süt kızları olan **süt bacılarınız** ve onların kızları.

9. Kendileriyle ister gerdeğe girmiş, ister girmemiş olun, **hanımlarınızın** gerek öz, gerek süt **anneleri** ve nineleri.

Emzirme sebebiyle evlenilmesi yasak olan kadınlar şunlardır: 1. Süt anneniz: Sizi emziren kadının kendisi. 2. Süt bacılarınız: Sizi emziren kadının gerek öz, gerek süt kızları. 3. Süt yeğenleriniz: Sizi emziren kadının gerek öz, gerek süt çocu klarının kızları. 4. Süt nineleriniz: Sizi emziren kadının gerek öz, gerek süt anneleri ve ninel eri. 5. Süt teyzeleriniz: Sizi emziren kadının gerek öz, g erek süt kız kardeşleri. 6. Süt halalarınız: Sizi emziren kadının kocasının gerek öz, gerek süt kız kardeşleri. 7. Üvey süt anneleriniz: Sizi emz iren kadının kocasının diğer hanımları. 8. Süt kızlarınız: Kendisiyle gerdeğe girdiğiniz eşinizin emzirdiği kızlar. 9. Süt gelinleriniz: Eşinizin süt oğul ve torunlarının hanımları. 10. Süt torunlarınız: Yine eşinizin süt oğul ve torunlarının gerek öz, gerek süt kızları. 11. Süt kaynananız: Kendisiyle gerdeğe girmemiş bile olsanız, eşinizin süt annesi ve süt ninesi. 12. İki kız kardeşi aynı nikahta birleştirmek: Yani eşinizi boşamadan, onun süt bacısı, süt halası, süt teyzesi veya süt yeğeniyle evlenm eniz yasaktır. Çünkü “Kan bağı sebebiyle haram olanlar, süt emme yoluyla da aynen haram olur.”(Buhari, Nikah 20; Müslim, Rada 2.)

10. Kendileriyle gerdeğe girmiş olduğunuz hanımlarınızın önceki kocalarından olan ve genellikle sizin korumanız altında bulunan üvey kızlarınız ile evlenmeniz de size haramdır. Fakat anneleriyle henüz gerdeğe girmemişseniz, onları boşadıktan sonra kızlarıyla evlenmenizde size bir günah yoktur.

11. Öz oğullarınızın ve torunlarınızın hanımları, yani gelinleriniz,

12. Ve bir kadını, kendi yeğeni, te yzesi halası veya bacısı ile aynı nikah altında bulundurmanız da size haram kılınmıştır. Ancak geçmişte olanlar bunun dışındadır. Allah'ın hükmü öğrenilir öğrenilmez evlilik sona erdirildiği takdirde, İslâm'ı tanımadan önce yapılan gayri meşrû evliliklerden dolayı kişiye sorumluluk yoktur. **Çünkü Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.**

24. Ayrıca, evli kadınlar ile evlenmeniz de size haram kılınmıştır. Ancak savaş esiri olarak elinizde bulunan cariyeler, —esirler arasında kocalarının bulunmaması şartıyla— bunun dışındadır. Savaş esiri kadınlar, asıl memleketl erinde evli bile olsalar cariyeye olarak alınabilir veya

kendileriyle evlenilebilir. Çünkü kölelik hâli, önceki nikahı hukuken geçersiz kılar.

Bu yasaklardan ayrı olarak, Peygamb erin vefât edip geride bırakacağı eşleriyle evlenmeniz de haramdır (33. Ahzâb: 53).

İşte bu sayılanlar, **Allah'ın size farz kıldığı ilâhî kanunlar** olarak bildirilen ve mutlaka kaçınmanız gereken yasaklardır. **Bunların dışında kalan** diğer kadınlara gelince, iffetli olmak ve fuhuştan uzak durmak şartıyla, evlilik bedeli olan mehirlerini ödeyerek onlarla evlenmeniz size helâldir. O hâlde, onlardan bir eş olarak yararlanmanıza karşılık, belirlenen mehir ücretlerini vazgeçilmez bir hak olarak kendilerine verin. Fakat mehir miktarı belirlendikten sonra da, karşılıklı anlaşarak belirlenen miktarı yükseltmenizde veya azaltmanızda hiçbir sakınca yoktur.

Kuşkusuz Allah, her şeyi en mükemmel şekilde **bilendir**, en güzel ve yerli yerince **hüküm verendir**.

25. Ey İslâm toplumunun yöneticileri, zenginleri, aile büyükleri! **İçinizden, Müslüman hür kadınlarla evlenmeye** maddî yönden **gücü yetmeyenler**, savaş esiri olarak **elinizde bulunan** ve daha sonra **Müslüman** olmuş **cariyelerden** birisiyle —çünkü cariyenin mehri hüre nazaran daha düşüktür— **evlensinler**. Siz de bu konuda onlara yardımcı olun. Böylece fuhşun önüne geçmiş olursunuz. İnsanları toplumsal sınıf ve statülerine göre değil, inanç ve eylemlerine göre değerlendirmelisiniz. Unutmayın ki, **sizin iman** ve samîmiyet derecenizi **de en iyi bilen** ve cariyelerle evlenebileceğinizi söyleyen, **Allah'tır**. Zaten köle olsun hür olsun, sonuçta **hepiniz aynı** özden ve aynı **soydansınız**. Hiç kimse, doğuştan üstün veya aşağılık olamaz. O hâlde, **zina etmeyen, metres hayatı yaşamayan ve gizli dost tutm ayan böyle namuslu cariyelerle, efendilerinin** onları size bağışladığına dâir **iznini alarak evlenin** ve evlilik bedeli olan mehirlerini de kendilerine güzelce verin. Eğer evlendikten sonra ceza gerektiren **yüz kızartıcı bir suç işleyecek olurlarsa, onlara, hür kadınlara verilen cezanın yarısını** verin. Çünkü cariyelerin toplumsal statüsü ve içinde yetiştikleri olumsuz şartlar, bunu gerektirmektedir.

Bu cariyelerle evlenme izni, **içinizden** kendine hâkim olamayıp **sıkıntıya** ve zina tehlikesine **düşmekten endişe edenler içindir**. Bununla birlikte, bekârlığın sıkıntılarına **sabredip**, hür bir kadınla evleninceye dek beklemeniz, **sizin için daha iyidir**. Zira ortak kültürü paylaşan eşler daha mutlu, sağlıklı ve uyumlu bir aile oluştururlar. Gerçi ne kadar titiz davranırsanız da, mutlaka hatalar, kusurlar olacaktır, fakat ihlâs ve samimiyetle Rabb'inize yöneldiğiniz sürece, bunlar bağışlanacaktır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok me rhametlidir**. İşte bu merhametin tecellîsî olarak:

26. **Allah**, dünya ve âhirette mutlu olmanızı sağlayacak prensipleri **size açıkça bildirmek, sizi de öncekilerin yürüdüğü hidâyet yollarına iletmek ve kötülükleri ortadan kaldırıp günahlarınızı bağışlamak istiyor**. İşte bu yüzden size ayetlerini gönderiyor. Hiç kuşkusuz **Allah**, her şeyi en iyi **bilendir**, sizin yararınız için en uygun **hüküm verendir**.

Ama doğru yolda yürümenizi engellemek isteyenler de her zaman olacaktır:

27. Allah, yüzünüze bakıp sizleri bağışlamak istiyor; arzu ve heveslerinin esiri olan kâfir ve münâfıklar ise, büsbütün sapıp yoldan çıkmanızı istiyorlar.

28. Buna karşılık **Allah**, gerek din adına uydurulan hurâfelerin, gerekse saçma sapan töre ve geleneklerin sırtınıza acımasızca yüklediği **yüklerinizi hafifletmek istiyor. Çünkü insanoğlu,** ne kadar üstün yeteneklere sahip olsa da mükemmel değildir, birçok yönden **zayıf yaratılmıştır.** O hâlde, her şeyi en mükemmel ve eksiksiz bilen; yanılma ve haksızlık yapma ihtimali olmayan Allah'ın sözüne kulak verin:

29. Ey iman edenler! Birbirinizin mallarını haksız yollarla yemeyin; ancak, karşılıklı anlaşmaya dayalı bir alışveriş, yahut hediye, miras, vasiyet, sadaka, mehir, tazminat gibi meşrû yollarla elde ettiğiniz kazançlar **hariç.** Bununla birlikte, ilk bakışta karşılıklı anlaşmaya dayalı bir alışveriş gibi görünen, fakat aslında, bir tarafın bilgisizliği, tecr übesizliği yahut çâresizliği sebebiyle aldatıldığı, açıkça zarara uğratıldığı ticârî ve hukukî işlemler de haksız kazanç kapsamına girer. Çünkü bir kişinin kendisine yapılan haksızlığı kabullenmesi, bunu zulüm olmaktan çıkarmaz. **Bir de,** haksız yere **birbirinizin canına** veya intihar ederek kendi canınıza **kıymayın! Doğrusu Allah,** size **karşı** son derece şefkatli ve **merhametlidir.** Siz de O'nun merhametine lâyık olmaya çalışın. Unutmayın ki:

30. Her kim düşmanca duygularının esiri olup böyle bir zulüm işleyecek olursa, onu cehenneme atacağız! Bu, Allah'a göre çok kolaydır. O hâlde, hiç kimseye zulüm ve haksızlık etmeyin. Gerçi melekler gibi günahsız olmanızı da beklemiyoruz:

31. Eğer siz, size yasaklanan büyük günahlardan kaçınabiliyorsanız, Biz de ufak tefek suçlarınızı bağışlar ve sizi muhteşem ikramlarla ağırlayacağımız şerefli bir makâma yüceltiriz! O hâlde, bu nîmetleri kazanmak için gayret gösterin, hiç olm ayacak hayaller peşinde koşarak oyalanmayın:

32. Allah'ın, kiminizi diğerlerinden daha üstün kıldığı ve doğuştan gelen, çalışmakla elde edilemeyen birtakım meziyet ve nîmetleri boş bir kuruntuyla arzu etmeyin. Çünkü Allah sizi, kendisinin verdiği güç, kabiliyet ve imkanlar oranında değil, içinde bulunduğunuz şartlar dahilinde, bunları ne ölçüde kullandığınıza, bu yolda ne kadar çaba harcadığınıza göre hesaba çekecektir. Dolayısıyla, **erkekler de kendi kazandıklarından bir pay alacaklar, kadınlar da kendi kazandıklarından —güç ve imkânları oranında— bir pay alacaklardır.** Evet, saçma ve anlamsız isteklerde bulunmayın, fakat **Allah'ın lütuf ve nîmetlerinden size de bahşetmesini, en yüce makamlara çıkarmasını elbette dileyin! Hiç kuşku yok ki Allah, her şeyi bilmektedir.** Ve her hak sahibine, hakkını verecektir:

33. Gerek ana babalar, gerek diğer akrabalar, gerekse evlilik sözleşmesi yaptığınız kimseler olsun; hepsinin bıraktığı mallar için belirli mirasçılar tayin ettik. O hâlde, her birine paylarını eksiksiz verin. Kuşkusuz Allah, her şeye şâhittir.

Fakat erkek, kadına göre daha çok miras alacaktır, çünkü:

34. Erkekler, hanımlar ını koruyup gözetmekle yükümlü olup, onlar **üzerinde** âmir ve yöneticidirler. **Çünkü Allah,** insanlardan **bazılarını** yaratılışça **diğerlerinden daha üstün kılmıştır.** Daha güçlü, cesaretli ve dayanaklı olan erkek, bu görev için daha uygundur. Tabiatı gereği kadın duygusal, yufka yürekli, zayıf ve nârin old uğundan, aileyi yönetme ve onu dış tehlikelerden koruma görevi onun sırtına yüklenmemelidir. **Ayrıca erkekler,** çalışıp para kazanmak ve **mallarından harcama yapara** k ailenin geçimini sağlamakla yükümlüdürler. Yükümlülük de aynı oranda yetki gerektirdiğinden, aile reisi erkek olmalıdır.

O hâlde, iyi kadınlar, Allah'a gönülden boyun eğen, İslâm'a aykırı bir istekte bulunmadıkları sürece kocalarına **itaat eden ve Allah'ın koruduğu** ve korunmasını emrettiği namuslarını, aile içi mahremiyet ve **gizlilikleri koruyan kadınlardır.**

Yuvanızın yıkılmasına sebep olabilecek **çirkin** ve iffetsizce **davranışlarından korktuğunuz kadınlara gelince, onlara** önce, Allah'ı ve âhiret gününü hatırlatarak ve yaptıkları çirkin davranışların mutlaka cezalandırılacağı konusunda kendilerini uyararak güzelce **nasihat edin,** isyankârlıklarından vazgeçmezlerse, sizi kaybettikleri takdirde neler hissedeceklerini onlara göstermek için, bir süre ilginizi azaltarak **onları yataklarında yalnız bırakın,** bu da fayda vermeyecek olursa, bir aile faciasını önlemek için son çare olarak, gerekirse **onları** hafifçe **dövebilirsiniz. Eğer** bundan sonra **size itaat ederlerse,** geçmişte olanları affedin; önceki kusurlarını bahane ederek **onları incitmeye kalkmayın.** Unutmayın ki, sizin bir çok günahınızı affeden ve sizden çok daha güçlü olan **Allah yücedir, büyüktür.** Siz de yücelik istiyorsanız, âdil ve merhametli olmalısınız.

Ailede iyice huzursuzluk baş göstermişse, o zaman iş büyüklere düşer. O hâlde, ey aile büyükleri, hâkimler ve yöneticiler!

35. Şâyet karı kocanın **aralarının** iyice **açılmasından** ve artık yuvanın yıkılacağından **endişe ederseniz, erkeğin ve kadının ailelerinden âdil birer hakem** tayin edip onlara **gönderin. Her iki taraf da** iyi niyetle işi **düzeltilmek isterlerse, Allah** kalplerine sevgi ve merhamet ilham ederek **onları** yeniden **barıştıracaktır.** Öyle ya, **Allah** her şeyi **bilir,** her şeyden **haberdardır.**

Her şeyi bilen Allah, aile ve toplumun huzuru için sizlere emrediyor:

36. Yalnızca Allah'a kulluk ve ibâdet **edin, hiçbir şeyi** ve hiç kimseyi **O'na denk tutmayın!** **Ana babaya ve diğer yakın akrabaya, yetimlere ve yoksullara,** gerek soy, gerek mesafe, gerekse inanç bakımından size **yakın ve uzak komşulara, birlikte old uğunuz iş, yol veya hayat arkadaşınıza, yolda kalmış kimselere, emriniz altındaki köle, cariyeye, hizmetçi ve işçilere iyilik edin.** Şunu iyi bilin ki **Allah, kendini beğenen kibirli insanları sevmez:**

37. Onlar, hem kendileri cimrilik yapar, hem de çevresindekileri cimriliği tavsiye

ederler. **A** İlah'ın kendilerine lütfedip bağışladığı nîmetleri yoksullara vermemek için gizlerler. **İ**şte böyle nankörlere, alçaltıcı bir azap hazırladık!

O hâlde cimri davranmamalı, mallarınızı Allah için harcamalısınız, fakat:

38. Allah'a ve âhiret gününe gerçekte inanmadıkları hâlde, sırf başkalarına gösteriş yapmak amacıyla mallarını yoksullara harcayanları da Allah elbette sevmez. Evet, şeytanı arkadaş olarak seçenler, ne kötü bir arkadaş ediniyorlar!

39. Oysa Allah'a ve âhiret gününe inanıp O'nun bağışladığı nîmetlerden bir kısmını O'nun yolunda harcamış olsalardı, kendileri için ne iyi olurdu! Şunu unutmasınlar ki, Allah onları ve yaptıkları kötülükleri gâyet iyi biliyor. Ve hepsinin hesabını soracaktır

40. Çünkü Allah, hiç kimseye zerre kadar bile haksızlık etmez; küçük olsun büyük olsun, herhangi bir iyilik yapılmışsa, onu kat kat artırır ve ayrıca kendi katından büyük bir ödül bahşeder.

Buna rağmen, ne cüretle Allah'ın ayetlerine karşı gelebiliyorlar?

41. Peki, Diriliş Günü her ümmetten bir Peygamberi kendi ümmetine karşı şâhit tutacağımız gibi, seni de ey Muhammed, bu ümmete karşı şâhit tuttuğumuz zaman, o günahkârların hâli nice olacak?

42. Bugün Allah'ın ayetlerini inkâr edip Peygambere başkaldıranlar, o Gün cehennem azâbını karşılarında görünce, “Âh, keşke mezarımızdan hiç çıkarılm asaydık da, toprak olup gitseydik!” diye feryat ederlerken, yerin dibine geçirilmiş olmayı ne kadar da arzu edecekler! İşte o gün zâlimler, yaptıklarının hesabını bir bir verecek ve olup biten hiçbir şeyi Allah'tan gizleyemeyecekler!

O hâlde Allah'a gönülden itaat etmeli, hele bu itaatin en önemli göstergesi olan namazı, gözünüz gibi korumalısınız:

43. Ey iman edenler! Sarhoşluk verici her türlü içkiden, uyuşturucudan uzak durun! Ama eğer bu günahı işleyip sarhoş olmuşsanız, **sarhoşken, ne söylediğinizi bilinceye**, yani iyice ayılıp kendinize gelinceye **kadar** namaza yaklaşmayın **ve** cinsel ilişki veya şehvetle meni boşalması sonucu boy abdesti almanız gereken bir durumda, yani **cünüp iken de, —hastalık, yolculuk ve su bulamama durumu hariç— tepeden tırnağa yıkanıp boy abdesti almadıkça, yine namaza yaklaşmayın.** Ay hâli görmekte olan bir kadın da aynen cünüp gibidir. Cünüp olan kişi boy abdesti almadıkça namaz kılamaz, Kur'an okuyamaz, Kâbe'yi tavaf edemez ve mescide giremez.

Ama eğer hasta veya yolculuk hâlinde iken abdest almanız veya yıkanmanız gerektiği hâlde, buna imkân bulamamış iseniz, yâhut hasta veya yolcu olmadığınız hâlde, tuvalet ihtiyacınızı gidermiş veya bir kadınla aşırı derecede şehvet uyandıracak şekilde temasta bulunmuş olur da, abdest alacak veya yıkanacak su bulamazsanız, ya da bulduğunuz suyu kullanmanıza

herhangi bir engel varsa, o zaman, namaza bir ön hazırlık olarak şöyle teyemmüm alın: **temiz bir toprak** veya taş, kireç, kum ve benzeri toprak cinsinden bir madde **bulun** ve ona ellerinizi hafifçe sürüp ırdıttıktan sonra, ellerinizi **yüzünüze ve kollarınıza sürün**. Zorunlu hâllerde, bu da abdest veya gusül yani boy abdesti yerine geçer.

İşte Allah, size böyle kolaylıklar sunuyor. Zira **Allah çok merhametli, çok bağışlayıcıdır**.

Namaz ve diğer ibâdetlerle içe doğru derinleşirken, dış dünyayı da ihmal etmeyin. Çünkü her zaman çevrenizde, size kin besleyen düşmanlarınız olacaktır:

44. Kendilerine Kitaptan bir pay ver ilen şu Yahudi lere **bir baksana**; doğru yolu bırakıp sapıklığı tercih ettikleri yetmiyormuş gibi, sizin de yoldan ıkmamanızı istiyorlar! Üstelik bunu, size dost görünerek yapmaya çalışıyorlar.

45. Korkmayın, **Allah kimlerin size düşmanlık beslediğini çok iyi biliyor**. O hâlde, dostunuzu düşmanınızı O'nun direktifleri doğrultusunda belirleyin. Unutmayın ki, size **dost olarak da, yardımcı olarak da Allah yeter**. Bu yüzden sizi savaş meydanında yenemeyeceklerini anlayan kâfirler, türlü planlarla, hile ve tuzaklarla aranızda fitne sokmaya çalışacaklar:

46. Yahudiler arasında öyle düşük karakterli kimseler var ki, kelimelerle oynayıp anlamlarını çarpıtıyor ve Peygamberin huzurunda konuşurken, güya inancınıza hakaret amacıyla tıpkı sarhoş gibi dillerini eğip bükerek:

“Semi’na ve eta’na!: İştittik ve itaat ettik” yerine **“Semi’na ve asayna!: İştittik ve isyan ettik!”** diyorlar.

“Sen izin vermedikçe konuşamayız!” veya **“Asıl sen bizi dinle, çünkü sen dinlenilmeye lâyık değilsin!”** anlamına gelebilecek karpak kelimelerle “Vesma’ ğayra musma’!” diyorlar.

Ve hem “Bizi gözet!”, hem de “Hey, bizim çoban!” anlamına gelebilecek şekilde **“Râinâ!”** diyorlar.

Hâlbuki onlar, kelimeleri çarpıtmadan, adam gibi;

“İştittik ve itaat ettik!” “Bize kulak ver!” ve “Bizi gözet ve âdil bir hakem ve yönetici olarak aramızda hükmet!” demiş olsalardı, elbette bu, kendileri için en doğru ve en uygun davranış olurdu. Fakat öyle olmadı, çünkü **Allah**, nankörce davranıp Son Elçiyi inkâr etmeleri yüzünden kalplerini mühürleyerek onları lânetlemiştir, bundan dolayı içlerinden pek azı hariç, iman etmezler.

Ama her şeye rağmen, bu lânetten kurtulmaları mümkündür:

47. Ey kendilerine Kitap verilmiş olan Yahudi ve Hristiyan lar! Elinizdeki tahrif edilmemiş ilâhî bilgileri onaylayıp pekiştirmek üzere indirmiş olduğumuz şu Kur’an’a iman edin!

Aksi hâlde, ya bazılarınızın hakîkati işitme, görme ve dile getirme yeteneklerini tamamen ellerinden alarak yüzlerini silip arkasına döndüreceğiz, ya da Cumartesi yasağını çiğneyenleri lânetlediğimiz gibi, sizi de ömür boyu alçaklık ve perişanlığa mahkûm ederek lânetleyeceğiz! Allah'ın emri, mutlaka yerine getirilecektir.

Sakin ola ki, “Ne de olsa Allah’a iman ediyoruz, nasılsa bağışlan ırız!” ümidiyle Allah'ın ayetlerine sırt çevirmeyin! Unutmayın ki:

48. Allah, kendisine ortak koşulmasını —zamanında tövbe edilmediği takdirde— asla bağışlamaz. Bir kimse Allah’a inansa bile, O’ndan başka ilâhlara tapınarak yahut ilâhî hükümleri reddedip arzu ve heveslerini ilahlaştırarak Allah’a ortak koşar ve tövbe etmeden ölürse, Allah onu asla affetmeyecektir. **Bundan daha hafif günahları ise, dilediği kimseler için bağışlayabilir.** Fakat müşriklerin bağışlanması, asla söz konusu olamaz. Çünkü **Allah’a ortak koşanlar, O’na iftira ederek korkunç bir günah işlemişlerdir!**

49. İşledikleri bunca günahları görmezlikten gelerek tertemiz olduklarını iddia edenleri görüyorsun, değil mi? Hayır, “Benim kalbim temiz!” demekle hiç kimse temizlenmiş olmaz, aksine Allah, dilediğini tertemiz kılıp yüceltir. Dolayısıyla gerçek anlamda temizlik, ancak O’nun hoşnutluğunu kazanmakla elde edilebilir. Bunun da tek yolu, O’nun gönderdiği ilk elere uygun bir hayat yaşamaktır. D emek ki, —hangi ırktan, hangi sınıftan olursa olsun— **hiç kimseye kıl kadar haksızlık edilmeyecek, hiç kimseye hak etmediği bir ceza veya ödül verilmeyecektir.**

50. Bak, nasıl da Allah’a karşı olmadık yalanlar uyduruyorlar! “Allah bizi ayrıcalıklı bir millet olarak seçip yüceltmıştır ve ne yaparsak yapalım, bizi asla cezalandırmayacaktır! Bu yüzden, O’nun gönderdiği Son Elçiye ve Kur’an’a iman etmek zorunda değiliz!” diyerek, hiç çekinmeden O’nun adına yalan söylüyorlar! **Bu apaçık günah, baş aşağı cehenneme atılmaları için onlara yeter!**

51. Kendilerine Kitaptan bir pay verilenlere bir baksana; hükmüne kayıtsız şartsız boyun eğdikleri din adamlarına, yani cibt’e ve ilâhî kanunlara aykırı hükümler veren azgın güçlere, yani tağut’a inanıyorlar. Ayrıca, putperest kâfirler için, “Bunlar ne kadar müşrik olsalar da, Müslümanlardan daha doğru yoldadırlar!” diyorlar. Aslında böylece, kendi dinlerini de inkâr etmiş oluyorlar.

52. İşte bunlar, Allah'ın lânet ettiği kimselerdir! Allah da kime lânet etmişse, artık onu kurtaracak bir yardımcı bulamazsın.

53. Bunlar hangi yetkiyle dilediklerini cennetlik, dilediklerini cehennemlik ilân ediyorlar? Yoksa onlara ilâhî egemenlik ve hükümlerlikten bir pay mı verilmiş? Eğer öyle olsaydı ve bu cimri insanlara bu konuda yetki verilseydi, insanlardan bir incir çekirdeği kadar iyiliği bile esirgerlerdi.

54. Yoksa onlar, kendi ırkları dışındaki insanları, Allah'ın engin rahmetiyle onlara

verdiği Kitap, Peygamberlik gibi nîmetler **yüzünden kıskanıyorlar mı? Oysa** daha önce **İbrahim’in nesline** —ki sen de o nesildensin— **Kitap** ve Kitaptaki bilgileri pratik hayata uygulama yeteneği olarak **hikmet vermiş ve onlara büyük bir hükümrانlık bahşetmiştik.**

55. Ama hâlâ **içlerinde ona inananlar da var, ondan yüz çevirenler de var.** İşte, şimdi de Son Elçiyi yalanlıyorlar. O hâlde, onlara **cehennemin çılgın alevi yeter!**

56. Evet, **ayetlerimizi inkâr edenleri öyle** korkunç bir ateşe atacağız ki, derileri **kavrulup döküldükçe, azâbı iyice tatsınlar diye,** her defasında **onun yerine taze deriler yaratacağız.**

Kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

57. İman edip doğru ve yararlı işler yapanlara gelince, onları da ağaçlarının altından ırmaklar akan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçelerinde **ağırlayacağız. Onlara** orada **tertemiz eşler vardır. Biz onları, koyu bir gölgeliğe,** yani olabildiğince keyif ve mutluluk içinde yaşayacakları sonsuz nîmetler diyarına **yerleştireceğiz.** İşte bu nîmetleri hak edebilmeniz için:

58. Allah size, emânet ve yetkileri o konuda güvenilir ve yetenekli olan **ehline vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğiniz zaman,** kim olursa olsun **adâletle hükmetmenizi emrediyor. Bakın, Allah size ne güzel öğüt veriyor!** Hiç kuşkusuz **Allah her şeyi işitendir, bilendir.**

Ve işte, en büyük emânetin verileceği yer:

59. Ey iman edenler! **Allah’a** kayıtsız şartsız **itaat edin,** O’nun buyruklarını size ileten bir elçi olarak, **Peygambere** de kayıtsız şartsız **itaat edin; bir de,** Kur’an ve Sünnete aykırı hüküm vermedikleri sürece, **sizin** gibi müminlerden olan ve bu iki kaynak tarafından **yetki sahibi** kılınan **kimselere,** yani Müslüman ve âdil yöneticilere, İslâm âlimlerine, aile büyüklerine ve birlikte yaşadığınız insanlardan sizden herhangi bir şey isteyenlere ve benzerlerine itaat edin! Fakat onlara itaat, Allah’a ve Peygambere itaat gibi kayıtsız şartsız olmamalıdır:

Şâyet böyle, sizden bir şeyler isteyen, size yaşantınızla ilgili emirler veren insanlarla **herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, —eğer Allah’a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorsanız— o anlaşmazlık konusunu Allah’a ve Peygambere danışmalısınız.** Yani, yöneteni-yönetileniyle, âlimi-câhiliyle, kadını-erkeğiyle ey müminler! Hayat programınızla ilgili, sizi yöneten idarecilerle, size dininizi öğreten âlimlerle, ailenizin bir ferdiyle veya diğer insanlarla herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, çözüm için Allah’ın kitabına, yani Kur’an’a ve Peygamberin Allah’tan aldığı diğer talimatlara, yani Sünnet’e başvurmalısınız. Bunu yapmak için de, —en azından ortaya konan delilleri anlayabilecek düzeyde— Kur’an ve Sünnet bilgisine sahip olmanız gerekmektedir.

Eğer anlaşmazlığın çözümüyle ilgili Kur’an ve Sünnette açık bir hüküm bulamazsanız, bu iki

kaynağın temel prensipleri çerçevesinde anlaşacağınız çözümler üretmelisiniz.

İşte bu, sizin için en hayırlı ve sonuç itibariyle en güzel davranış şeklidir. Ve bu konudaki tavrınız, kimin Müslüman kimin münâfık olduğunu ortaya koyacaktır:

60. Ey Peygamber! Sana indirilen ve senden önce indirilmiş olan Kitaplara inandıklarını iddia eden şu ikiyüzlülerin hâllerine bir baksana; hem Müslüman olduklarını söylüyorlar, hem de Kur'an'ın hükmünü terk edip **tağut'un**, yani Allah'ın hükümlerini hiçe sayan o azgın kâfirlerin **hakemliğine başvurmak** ve onların egemenliği altına girmek **istiyorlar.**

Hâlbuki kendilerine, (2. Bakara: 256'da) tağut'u kesinlikle reddetmeleri emredilmişti. Ne var ki şeytan, onları doğru yoldan uzaklaştırıp büsbütün saptırmak istiyor.

61. Onlara, “Haydi; imanınızın gereği olarak Allah'ın indirdiği Kur'an'ın hükmüne ve Peygamberin sünnetine gelin!” denildiği zaman, bu münâfıkların senden büsbütün yüz çevirdiklerini görürsün.

62. Kendi elleriyle yaptıkları kötülükler yüzünden başlarına bir felâket gelince, nasıl da sana gelip “Bizim amacımız iyilik etmek ve müminlerle kafirler arasını uzlaştırmaktan başka bir şey değildi!” diye Allah'a yeminler ediyorlar!

63. Ama Allah, kalplerindeki gerçek niyetlerini bilmektedir. O hâlde, onları Allah'a bırak fakat tebliğ görevini asla ihmal etme: Bizzat kendilerini ilgilendiren, iç dünyalarına seslenen açık, anlaşılır, güzel ve **etkileyici sözlerle onlara öğüt ver.** Allah'ın Elçisine karşı gelenler, şunu iyi bilsinler ki:

64. Biz her Peygamberi, ancak —Allah'ın izniyle— kendisine itaat edilsin diye gönderdik. Peygambere itaat edilmeyecekse, onun Peygamber olmasının ne anlamı kalır? Kur'an hayat nizamı olmayacaksa, ona iman iddiasının ne değeri olur?

Eğer onlar günah işleyerek kendilerine zulmettikleri vakit, ümitsizliğe kapılmadan derhâl tövbe ederek senin huzuruna gelip içtenlikle Allah'tan bağışlanma dilemiş olsalardı; Peygamber de bağışlanmaları için duâ etmiş olsaydı, Allah'ın ne kadar bağışlayıcı ve merhametli olduğunu elbette görecekerdi.

65. Hayır! İnanan bir insan, Allah'ın kanunlarına nasıl karşı gelebilir? Ey Muhammed! Rabb'ine yemin olsun ki, onlar, aralarında anlaşmazlığa düştükleri konularda seni hakem tayin edip de, verdiğin hükme karşı içlerinde en ufak bir burukluk bile duymadan tam anlamıyla teslim olmadıkları sürece, iman etmiş olamazlar!

66. Demek onlara, “Allah yolunda savaşarak canlarınızı fedâ edin!” ya da “Zulmün egemen olduğu yurdunuzdan çıkın ve Allah yolunda hicret edin!” diye emretmiş olsaydık, —içlerinden pek azı hariç— emrimize karşı gelecekerdi.

Oysa kendilerine verilen öğütleri tutsalardı, elbette bundan kendileri kazançlı çıkar, üstelik daha sağlam ve sağlıklı bir inanca kavuşarak, istikrarlı bir toplum meydana getirmiş olurlardı.

67. O takdirde biz, elbette onlara katımızdan büyük bir ödül bahşeder,

68. Ve kendilerini dosdoğru yolailetirdik.

69. Çünkü her kim Allah'a ve Peygambere itaat ederse, işte onlar, mahşer günü Allah'ın nîmetler bahşettiği Peygamberlerle, doğruluktan ayrılmayan siddiklarla, Allah yolunda seve seve canlarını fedâ ederek hakîkate şâhitlik eden şehitlerle ve iman, ahlâk ve ibâdetle ihsan mertebesine ulaşmış olan sâlihlerle birlikte olacaklardır. Ne güzel arkada ştir onlar!

70. İşte bu nîmetler, doğrudan doğruya Allah'ın lütfudur. Her şeyi bilen bir şâhit olarak, Allah yeter! İşte bu lütfu kazanmak için:

71. Ey iman edenler! Düşmana karşı her türlü hazırlığınızı yaparak, duruma göre küçük gruplar hâlinde veya topluca Allah yolunda savaşa çıkın!

72. İçinizden, işi ağırdan alan ve yetişemedim bahanesiyle sizinle birlikte savaşa gelmeyen münâfıklar da olacak: Siz savaştayken başınıza bir felâket gelecek olsa, bu tip münâfık, "Allah yüzüme baktı da beni korudu, iyi ki onlarla birlikte değildim!" der.

73. Fakat Allah'tan size zafer ve ganîmet gibi bir nîmet erişecek olsa, sanki kendisiyle aranızda hiçbir dostluk ilişkisi olmamış bir yabancı gibi davranarak, "Ah, keşke ben de onlarla birlikte olsaydım da, kazandıkları ganîmetlere ortak olarak büyük bir başarı elde etseydim!" der.

74. O hâlde, dünya hayatının gelip geçici menfaatleri karşılığında âhiretin sonsuz nîmetlerini kazanmak isteyenler, Allah y olunda mallarını, canlarını fedâ ederek savaşınsınlar! Çünkü Allah yolu nda savaşınlara, —ister şehit edilsin, ister gazi olup zafer kazansın— Hesap Gününde büyük bir ödül vereceğiz!

75. Size ne oldu ki, "Ey Rabb'imiz! Bizi şu zâlimler diy arından kurtar; lütfen bize elimizden tutacak bir dost, zalimlere karşı bizi koruyacak bir yardımcı gönder!" diye yalvaran şu çaresiz erkekler, kadınlar ve çocuklar için Allah yolunda savaşılmıyorsunuz? Unutmayın ki;

76. İnananlar Allah yolunda, kâfirler ise kendilerini ilâh yerine koyan azgın yöneticilerin, yani tağutların yolunda savaşırlar. O hâlde, şeytanın dostlarına karşı sav aşın! Eğer sebat gösterirseniz, kesinlikle gâlip geleceksiniz. Çünkü şeytanın hilesi, gerçekten pek zayıftır. Eğer insan günah işliyorsa, bunun sebebi bizzat kendisidir:

77. Şu kimselerin hâline ibret nazarıyla **bir baksana:** Onlar,Allah yolunda sava şmakta pek hevesli görünüyorlardı. Fakat henüz yeterli şartlar oluşmadığından, **kendilerine:**

“Size eziyet eden zâlimlere karşı şimdilik sabredin, savaştan **elinizi çekin. Namazı kılın, zekâtı verin** ve yoğun bir tebliğ faaliyetine girişerek, sağlam bir toplumun temellerini atın!” **denilmişti.** Fakat zamanı gelip de **onlara** Allah yolunda **savaş emredilince, içlerinden bir grup Allah’tan korkarcasına, hattâ daha büyük bir korkuyla düşmandan korkarak:**

“**Ey Rabb’imiz, niçin bize savaşmayı emrettin? Bize biraz daha süre tanısaydın** da azıcık daha yaşasaydık **olmaz mıydı!”** demeye başladılar. Onlara **de ki:**

“**Bu dünyanın nîmetleri** hem gelip geçici, hem de **çok azdır. Oysa** kötülüklerden **korunabilenler için âhîret çok daha hayırlıdır.** Korkmayın, hepiniz hak ettiğiniz ödülü alacaksınız ve **hiç birinize zerre kadar olsun haksızlık yapılmayacak.”**

Kaldı ki, Allah yolunda olmasa bile, er geç ölümle yüz yüze gelmeyecek misiniz?

78. Her nerede olursanız olun, sapasağlam kaleler içinde korunmuş **bile olsanız,** hattâ gökteki yıldızlara dahî çıksanız, eninde sonunda **ölüm gelip sizi bulacaktır.** Öyleyse, ölüm korkusuyla vazifeden kaçmanın ne anlamı var? Fakat münâfıklar, **kendilerine bir iyilik ulaştığında,“Bu Allah’tandır.” diyorlar** fakat **başlarına bir kötülük gelince,“Bu senin uğursuzluğun yüzündendir, ey Muhammed!” diyorlar.** Böylece senin şahsında İslâm’ı mahkûm etmeye çalışıyorlar. Onlara **de ki:**“ Hayır! Bütün iyilik ve kötülükler, —her ne kadar bazılarının meydana gelmesine sizin tercih ve irâdeniz sebep olmuş ise de— **hepsi Allah’ın katındandır.** Yani, O’nun izni ve irâdesi ileidir. Çünkü O izin vermedikçe, hiçbir şey gerçekleşmez. İyi veya kötü, var olan her şey sonuçta O’nun yaratması ve takdiri ileidir. Fakat bundan yola çıkarak, ‘İyilik ve kötülük Allah’tandır yani onlara Allah sebep olmuştur’ denilemez. Zira O, kötülük yapılmasına razı değildir, dolayısıyla razı olmadığı şeyin müsebbibi de olamaz.”

O hâlde, bu insanlara ne oluyor ki, söylenenleri doğru anlamaya bir türlü yanaşmıyorlar? Doğrusu şu ki:

79. Ey insanoğlu! Sana ulaşan her iyilik, —onu kendi irâdenle çalışarak elde etmiş olsan bile— gerçekte **Allah’tandır.** Çünkü bütün iyiliklerin, güzelliklerin kaynağı O’dur. Seni yaratan, iyilik yapma kudret ve irâdesini sana bahşeden ve bu iyilikleri yapmanı emreden,Allah’tır. **Başına gelen her kötülük de,** —Allah’ın katından, yani O’nun izni ve irâdesi ile olsa da— **senin kendi günahın yüzündendir.** Çünkü Allah, yapılmasına onay vermediği hiçbir şeyin müsebbibi değildir. Eğer sen,Allah’ın sana bağışladığı imkân ve yetenekleri O’nun istediği yönde kullanmayıp cezayı hakketmişsen, bunun sorumlusu yalnızca sensin.

Dikkat edin, burada sözü edilen kötülük, imtihan gereğince insanın başına gelen kaza, hastalık, sakatlık, iflâs, ölüm gibi hâller veya zâlimlerin baskı ve eziyetlerine uğr amak, imtihan gereği sıkıntı çekmek gibi “kötü gibi görünen şeyler” değil, kişiyi Allah’ın rahm etinden uzaklaştıran ve hoşnutluğundan mahrum bırakan “gerçek” kötülüktür. Unutmayın ki, insano ğlunun sınırlı bilgisiyle kötü zannettiği bir çok şey, aslında kendi yar arına olabilir. Dolay ısıyla, imtihan hikmetince insanın başına gelen bu tür ‘kötülükler’ size verilmiş bir ceza değil, aksine birer ilâhî lütuf olduğundan, elbette Allah’tandır.

Sonuç olarak, yaratma ve izin verme bakımından iyilik de kötülük de Allah’ın k atındandır, fakat onay verme ve razı olma bakımından iyilikler Allah’tan, köt ülükler ise kendi tercih ve irâdesiyle onu gerçekleştiren insandandır.

Ey Muhammed! Münâfıkların sözlerine üzülme, sen hiçbir zaman kötülük kaynağı olamazsın. Zira **Biz seni, insanlığa** iyilik ve güzellikleri öğreterek hayı rlara vesîle olan mübarek **bir Elçi olarak gönderdik**. Buna **şâhit olarak da, Allah yeter:**

80. Kim Peygambere itaat ederse, gerçekte Allah’a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirecek olursa, üzülme, sen onların inkârından sorumlu değilsin. Çünkü **Biz seni, onların başına bekçi olarak göndermedik**. Sen onları doğru yola getirmek için gayret gösterirken;

81. Münâfıklar, yüzüne karşı “Emrindeyiz!” diyorlar. Fakat içlerinden bir kısmı, senin yanından ayrılır ayrılmaz, sabahl ara kadar önceki söylediklerinin tam tersi plânlar kuruyorlar. Fakat Allah, gece boyunca ku rdukları bu hileleri bir bir kaydediyor. Ve hepsinin cezasını da bir bir verecektir! **O hâlde,** artık **onlar a fazla yüz verme!** Sana zarar verirler diye de korkma, **Allah’a güven!** Zira güvenilir bir **vekil olarak, sana Allah yeter!** **O hâlde,** sürekli Kur’an’ı gündeme getirerek onları düşünmeye dâvet et:

82. Onlar, Kur’an’ı hiç araştırıp üzerinde düşünmüyorlar mı? Çünkü, eğer A llah’tan başkası tarafından meydana getirilmiş olsaydı, yirmi üç yıl gibi uzun bir sürede tamamlanan bu kitabın **içinde bir çok** tutarsızlıklar, akıl ve sağduyu ile bağdaşmayan nice yanlışlık ve **çelişkiler görecektir!** Fakat hiçbir çelişki bulamadılar ve bulamayacaklar, çünkü onu gönderen Allah’tır! Ne var ki münâfıklar, bu kitaba kulak ver ecekleri yerde, yalan haberler düzerek veya bire on katarak Müslümanların gözünü korkutmaya çalışıyorlar. İşin kötüsü, bazı saf ve bilg isiz Müslümanlar da onları destekleyerek zulme ortak oluyor:

83. Onlara, İslâm toplumunun güvenliğini ilgilendiren veya müminler arasında ümitsizlik ve paniğe yol açabilecek bir söylenti ya da önemli bir haber ulaşınca , olayın içyüzünü araştırmadan ve sebep olabileceği zararları hiç düşünmeden, hemen **onu sağa sola yayarlar.**

Hâlbuki, bu haberi duyar duymaz, **onu Peygambere ve aralarındaki yetki sahibi kimselere (4. Nisa: 59) iletmiş olsalardı, o ye tkililer arasından** bu tür haberlerden doğru **hüküm çıkarma becerisine sahip olanlar, onu** titizlikle araştırıp haberin aslını ortaya çıkaracak ve buna karşı neler yapılması gerektiğini **bileceklerdi.**

Bakın, **eğer Allah'ın size lütuf ve merhameti olmasaydı, pek azınız hariç, şeytanın ve o münâfıkların peşine takılıp gitmiştiniz!**

84. O hâlde, ey hakikat yolunun yolcusu! Tek başına kalmış olsan bile cih âdî terk etme, zâlimlere karşı Allah yolunda savaş! Unutma ki sen, ancak kendi eylemlerinden sorumlusun. Bu sorumluluğun gereği olarak, bütün inananları cesaretlendirerek savaşa teşvik et ve hiçbir zaman ümidini yitirme; **çünkü** siz üzerinize düşeni yaptığınız takdirde, **Allah kâfirlerin gücünü kıracaktır!** Unutma ki, **Allah'ın kudreti sınırsız, cezası da pek çetindir!**

Bunun için, zâlimlerin vereceği cezadan korkmamalısın! Hem Allah yolunda savaşmalı, hem de gâfil müminleri uyandırıp bu mücâdeleye yönlendirmelisin. Çünkü:

85. Kim güzel ve yararlı bir işe aracılık ederse, o işten kazanılacak mükâfatta kendisine de bir pay vardır. Kim de kötü ve zararlı bir işe aracılık ederse, ondan doğacak zararlar da kendisine de bir sorumluluk payı vardır. Böylece her insan, yaptığığın karşılığını tam olarak görecektir. **Çünkü her şey, Allah'ın kudret ve gözetimi altındadır.**

Allah yolunda böyle amansız mücâdele verirken, barış ve dostluk amacıyla size uzatılan eli geri çevirmeyin:

86. Düşman topraklarında bulunduğu hâlde, kendisinin Müslüman olduğunu veya size karşı barışçıl amaçlar taşıdığını ifâde etmek üzere, size biri tarafından “Selâmün aleyküm!” diye selâm verildiği veya düşmanlarınız tarafından size hayat hakkı tanınıp barış teklif edildiği zaman, siz bu selâma ve barış teklifine ondan daha güzeliyle, ya da en azından aynen karşılık verin! Şunu hiç unutmayın ki, **Allah, her şeyin hesabını tutmaktadır.** Ve bu hesaplar, boşu boşuna tutulmuyor:

87. Allah, —ki O'ndan başka boyun eğilecek, emrine kayıtsız şartsız itaat edilecek hiçbir otorite, hiçbir ilâh yoktur— gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan Diriliş Gününde hepinizi bir araya toplayacak ve yaptıklarınızın hesabını bir bir soracaktır. Evet, **Allah'tan daha doğru sözlü kim vardır?**

Ey iman edenler! Allah doğruyu yanlıştan, hakkı bâtıldan bu kadar net çizgilerle ayırmışken;

88. Neden münâfıklar hakkında iki gruba ayrılıp birbirinizle çekişiyorsunuz? Nasıl olur da, Müslüman olduklarını söyledikleri hâlde, hiçbir mazeretleri yokken Mekke'de, kâfirler arasında kalan, kâfirler gibi yaşamaya devam eden ve müminlere karşı zâlimlerin safında yer alan sözde müminler hakkında “Acaba bunları mümin kardeşlerimiz olarak mı göreceğiz, yoksa onlara kâfir muamelesi mi yapacağız? Bunlardan birini düşman saflarında gördüğümüzde, onunla savaşacak mıyız, yoksa onu bırakacak mıyız?” diye aranızda yersiz ve kırıcı tartışmalara giriyorsunuz? Oysa Allah, işledikleri günahlardan dolayı onları yeniden inkâr bataklığına gömerek baş aşağı etmiştir! Allah'ın saptırdığı kimseleri siz mi doğru yola getireceksiniz? Dinden dönüp kâfir oldukları bizzat Allah tarafından tescil edilen bu münâfıkları hâlâ Müslüman mı sayacaksınız?

Kur'an'ın kriterlerine göre kâfir sayılanları, hangi beşerî değer yargısı mümin yapabilir? Asla! Çünkü **Allah'ın saptırdığına, hiç bir çıkış yolu bulamazsın!**

89. Onlar, sizin de kendileri gibi inkâra saplanıp aynı duruma düşmenizi istiyorlar. O hâlde bunlar, zulüm sistemini ayakta tutan bir tuğla olmaktan vazgeçip Allah uğrunda İslâm diyarına hicret etmedikleri ve müminler safında yerlerini almadıkları sürece, onlardan hiçbirisini dost edinmeyin ve yardımına koşulması gereken bir din kardeşi olarak görmeyin! Şâyet bu uyarılara aldırmayıp yüz çevirecek olurlarsa, o zaman onları savaş meydanında gördüğünüz yerde yakalayıp öldürün! Ayrıca, onlardan hiçbiri kendinize dost ve yardımcı edinmeyin!

90. Ancak sizinle aralarında antlaşma bulunan dost ve müttefik bir topluma sığınanlar; yâhut ne sizinle, ne de kendi halkıyla savaşmayı içlerine sindirememedikleri için, tarafsız kalmak şartıyla yanınıza gelenler bunun dışındadır, onlara dokunmayın! Düşünün ki, eğer Allah dileseydi, onları başınıza musallat ederdi de, bunca zâlim varken, bir de onlar sizinle savaşırlandı. O hâlde, durumunuza şükredin ve bilin ki; eğer onlar sizinle savaşmaktan uzak durur, barış ve dostluk içinde yaşamak isterlerse, onlara karşı savaşma konusunda Allah size hiçbir yetki vermemiştir.

91. Diğer birtakım insanlar da göreceksiniz ki; ne sizinle, ne de kendi soydaşlarıyla başlarının derde girmesini istemezler; ama ne zaman Müslümanlar aleyhinde bozgunculuk ve fitneye çağırılsalar, ona koşar, gözü kapalı ta içine dalıverirler.

Eğer bunlar, sizi rahat bırakmaz, sizinle barışa yanaşmaz ve ellerini fitne fesattan çekmezlerse, onları savaş alanında gördüğünüz yerde yakalayıp öldürün! İşte kendilerine karşı savaşmanız konusunda size açıkça yetki verdiğimiz kimseler, bunlardır.

Bir de, hicret etmeye gücü yetmediğinden, düşman diyarında yaşamak zorunda kalan Müslümanlar var ki, onlara zarar vermemek için son derece dikkatli olmalısınız, çünkü:

92. Bir mümin suçsuz bir insanı, özellikle de bir mümini —yanlışlıkla dışında— asla öldüremez! Çünkü inancı buna izin vermez. Kim İslâm devletinin koruması altında bulunan veya İslâm devletiyle barış hâlindeki bir devlete mensup olan bir mümini yanlışlıkla öldürürse, Müslüman bir köle veya cariye azat etmeli ve bunun yanı sıra, öldürülenin meşrû varisleri olan ailesine en az yüz deve veya iki yüz sığır yahut iki bin koyun/keçi tutarında fidye vermelidir. Ancak öldürülenin varisleri kan diyetinden vazgeçerek kâtili bağışlarsa, o zaman başka. Bu durumda kâtilin fidye vermesi gerekmez, fakat köleyi yine azat etmelidir. Fidyenin miktarı, zaman ve zemine göre İslâm âlimleri tarafından yeniden belirlenebilir.

Eğer bu yanlışlıkla öldürülen kişi mümin olmakla birlikte, size düşman olan ve kendileriyle fiilen savaş hâlinde olduğunuz bir devlete veya topluluğa mensup ise, kâtilin yalnızca mümin bir köle veya cariye azat etmesi yeterlidir. Bu durumda öldürülen kişi, Müslümanlarla sıcak savaş hâlindeki bir toplumda kalmakla kendi canını tehlikeye attığından ve onun ailesine diyet

ödemek düşmanı maddî yönden desteklemek anlamına geldiğinden, onun için kan diyeti ödenmez.

Böyle bir topluma mensup bir kâfir —ki düşman askeri sayılır— yanlışlıkla öldürülürse ne diyet gerekir, ne de kefarete.

Ama öldürülen kişi ister mümin, ister kâfir olsun, **sizinle antlaşmalı** olup da Müslümanlarla barış içinde yaşayan **bir** devlete veya **topluluğa mensup ise**, aynen İslâm devletinde öldürülmüş gibi kabul edilir. Bu durumda kâtil, öldürülenin **ailesine** yukarıda açıklanan miktarda **fide vermeli ve Müslüman bir köle veya cariye azat etmelidir.**

Ama her kim fakir olduğu için bunları **bulamayacak olursa, Allah tarafından tövbesinin kabul edilmesi için, aralıksız iki ay oruç** tutması gerekir. Oruç tutacak gücü de yoksa, Allah'tan bağışlanma dilemekle yetinir.

Allah her şeyi **bilendir**, her konuda en mükemmel **hüküm verendir.**

93. Her kim suçsuz bir insanı, hele hele **bir mümini kasten öldürecek olursa, onun cezası, —gereğince tövbe etmemiş ise— ebediyen cehennemde kalmaktır! Çünkü Allah ona gazâb etmiş, onu rahmetinden kovarak lânetlemiş ve ona büyük bir azap hazırlamıştır!**

O hâlde, bu gibi konularda kılı kırk yararcasına titiz ve dikkatli davranmalısınız:

94. Ey iman edenler! Allah yolunda savaşmak üzere **sefere çıktığınızda**, karşınızdakine saldırmadan önce —eğer mümkünse— onun düşman askeri olup olmadığını **iyice araştırın; size Müslüman olduğunu bildirmek için İslâmî tarzda selâm veren** veya ateşkes teklif eden **hiç kimseye, bu dünyanın** gelip geçici **nîmetlerini kazanma uğruna “Sen Müslüman değilsin! Bizi kandırmak için yalan söylüyorsun!” deyip adamcağızın malını ganimet olarak almak için onu öldürmeyin! Çünkü asıl arzu etmeniz gereken sonsuz ganîmetler, Allah katındadır.**

Unutmayın ki, **siz de bir zamanlar böyle** merhamete muhtaç kimseler **idiniz;** derken **Allah yüzünüze baktı** da sizi önce imansızlıktan, sonra da kâfirlerin baskı ve işkencesinden kurtardı. **O hâlde**, telâfisi imkânsız bir hatâ işlemekten önce, sizden emân dileyen kişinin durumunu **iyice araştırın! Unutmayın ki Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.**

“Madem durum bu kadar tehlikeli, öyleyse ne olur ne olmaz; en iyisi savaşa hiç gitmey elim!” de demeyin, çünkü:

95. Savaşa gitmelerini engelleyecek **bir mâzeretleri olmadığı hâlde**, genel bir seferberlik çağrısı yapılmadığı için evlerinde **oturan Müslümanlarla**, gönüllü olarak **Allah yolunda malları ve canlarıyla mücâdele edenler** fazîlet bakımından **eşit olamazlar.** Çünkü **Allah, malları ve canlarıyla mücâdele eden** fedâkâr müminleri, Allah yolunda cihâda katılmayıp evlerinde **oturan** ve kulluk görevini en asgarî düzeyde yerine getiren Müslümanlardan **daha üstün bir makâma yüceltmıştır.**

Gerçi Allah, her ikisine de en güzel mükâfât olan cennetini vaad etmiştir fakat cihâd edenleri, çok daha büyük bir mükâfât ile;

96. Kendi katından bahşettiği yüksek dereceler, bağışlama ve rahmet ile fazladan ödüllendirecek ve onları, savaşa katılmayıp evlerinde oturanlardan çok daha üstün bir makâma yüceltecektir. Hiç kuşkusuz Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Bu “savaşa katılmama” izni, b ütün müminlerin cihâda çağırıldığı genel seferberlik durumu için geçerli değildir. Genel seferberlik durumunda savaşa gelmeyenler Allah’a isyan etmiş olurlar. Geçerli bir mâzeret yüzünden mücâdeleye katılamayanlara gelince, onlar bu mücâdele arzusunu yüreklerinde taşıdıkları ve doğruluktan ayrılmadıkları sürece, Allah yolunda cihâda katılan kardeşleriyle aynı sevabı alacaklardır.

Öte yandan, zulüm diyarını terk ederek müminlerin safına katılmaları için kendilerine yapılan hicret çağrısına kulak tıkayıp evlerinde oturanlara gelince:

97. Melekler, Allah yolunda cihâdı ve hicreti terk ederek kendilerine zulmeden kimselerin canlarını alırken, onlara “ Dünyada ne hâldeydiniz? Zulme karşı mücâdeleye katılmama konusunda mâzeretiniz neydi?” diye soracaklar. Onlar, “Biz yeryüzü nde zayıf bırakılmış ve küfre karşı açık ve net olarak tavır alma konusunda güç ve imkânlardan yoksun kalmış kimselerdik. Bu yüzden, çâresiz bir hâlde, küfrün egemenliğine mahkûm olduk. Zira, iman ateşten bir kor idi ve biz onu tutmaya cesaret edemedik!” diyecekler. Bunun üzerine melekler, **“Peki Allah’ın arzı yeterince geniş değil miydi ki, inancınızı yaşayabileceğiniz bir yere veya müminlerle dayanışma içinde, zulme karşı mücâdele verebileceğiniz bir çevreye göç etmediniz!” diye karşılık verecekler.**

İşte, onların varacağı yer cehennemdir! Ne korkunç bir son!

98. Ama hiçbir çıkış yolu bulamayan ve gerçekten de güçsüz ve çaresiz bırakılmış zavallı erkek, kadın ve çocuklara gelince;

99. Allah’ın onları bağışlaması umulabilir. Çünkü Allah, hakîkten çok affedici, çok bağışlayıcıdır.

100. Ey müminler! Allah yolunda hicret etmekten korkmayın! Her kim zulüm diyarını terk ederek Allah yolunda hicret ederse, yeryüzünde barınabileceği bir çok yer bulacak, huzurlu ve bereketli bir hayata kavuşacaktır.

“Yerimden ayrılırsam amacıma ya ulaşırım, ya ulaşamam; iyisi mi, hicret edeceğim derken elimdekini de kaybetmeyeyim!” diye düşünmeyin:

Kim de Allah’a ve Elçisine itaat ederek İslâm diyarına hicret etmek amacıyla evinden çıkar, ancak amacına ulaşmadan yolda eceli gelir de vefât ederse, onu ödüllendirmek Allah’a düşer. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. Bu merhameti

sayesindedir ki, bakın size ne kolaylıklar sunuyor:

101. Uzak diyarlara sefere çıktığınızda, eğer kâfirlerin size bir kötülük yapac ağından endişe ederseniz, aşağıda tarif edileceği şekilde namazları kısaltmanızın bir sakıncası yoktur. Çünkü k âfirler, sizin apaçık düşmanlarınızdır ve üzerinize saldırmak için sürekli fırsat kolluyorlar.

Gelelim, düşman karşısında cephede beklerken kılınacak namazın şekline:

102. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman komutan! Sen de cephede içlerinde bulunup onlara namaz kıldıracağın zaman, müminlerden bir kısmı düşman karşısında tetikte beklerken, diğer bir grup, silahlarını da yanlarına alarak senin arkanda namaza dursunlar.

Birinci grup ilk rekâtı bitirip secde edince, sizinle düşman arasında uygun bir yerde siper alarak, sizi korumak için beklesinler. Daha sonra, henüz namaz kılmamış olan diğer grup gelip senin arkanda bir rekât namaz kılsınlar. Böylece askerler birer rekât, onlara imamlık yapan komutan da iki rekât namaz kılmış olur. Namaz kılarken, saldırı tehl ikesine karşı korunma tedbirlerini alıp silahlarını kuşansınlar. Çünkü kâfirler, boş bulunup silah ve teçhizatınızı bırakmanızı dört gözle bekliyorlar ki, böylece fırsatını bulup ani bir baskınla sizi gâfil avlasınlar.

Ancak aşırı soğuk, şiddetli fırtına veya yağmurdan dolayı sıkıntıya düşer ya da hastalanmış olursanız, namaz kılarken silahlarınızı bırakmanızın bir sakıncası yoktur; yeter ki düşman tehlikesine karşı korunma tedbirinizi almayı ihmal etmeyin!

Siz elinizden geleni yapın, gerisini Allah’a bırakın. Çünkü Allah, ayetlerini inkâr eden o nankör kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır!

Namazla ilgili bu hükümler, düşmanla çarpışma ihtimali olan zamanlar için geçerlidir. Göğüs göğse çarpışma anında ise, namaz gerekirse kazaya bırakılabilir.

Düşman tehlikesi bulunmayan sıradan bir yolculuğa gelince; Allah’ın Elçisi, Allah’tan aldığı bilgiye göre —ki bu bilgi, Kur’an’dan ayrı bir vahiydir— namazların bu durumda da kısaltılabileceğini bildirmiş ve bunu örnek hayatıyla göstermiştir.

103. Namazı bitirdikten sonra; gerek ayakta dururken, gerek otururken ve gerekse uzanıp yatarken, yani her an ve her yerde, söz ve eylemlerinizi sürekli Allah’ı anın.Yeniden güvenli bir ortama kavuşunca da, namazı önceden olduğu gibi zamanında ve eksiksiz kılmaya devam edin. Çünkü namaz, bütün inananlar için vakitleri belirlenmiş farz bir ibâdettir.

İşte, namazın size kazandıracağı bu bilinç ve cesaret ile;

104. Düşman ordusu dağılıp kaçtığında, **onları takip etmekte gevşeklik göstermeyin! Eğer** savaşın zorlukları yüzünden **acı çekiyorsanız**, unutmayın ki, **sizin çektiğiniz kadar onlar da acı çekiyorlar. Kaldı ki siz, onların ümit edemeyecekleri** cennet nîmetlerini kazanmayı **ümit ediyorsunuz.** O hâlde, Allah'ın va adine güvenin ve kahramanca çarpışın. Zira **Allah** her şeyi **bilendir**, her konuda en doğru, en güzel **hüküm verendir.**

Tu'me bin Ubeyrik adındaki bir münafık, komşusunun zırhını çalarak suçu bir Yahudi'nin üzerine atmıştı. Tu'me'nin kabîlesi, o gece konuyu aralarında gör üşerek, her ne pahasına olursa olsun onu savunmaya karar verdiler ve ertesi gün, hep birlikte onun lehinde şahitlik ederek Yahudi'yi suçladılar. Bunun üzerine, Allah'ın Elçisi —Ona salat ve selâm olsun— tüm deliller aleyhinde olan Yahudi'nin suçlu olduğuna karar verecekti ki, onun mâsum olduğuna bildirerek mükellemel bir adâlet ölçüsü ortaya koyan şu ayetler nazil oldu:

105. Ey Muhammed! **Doğrusu Biz**, mutlak **hakîkati ortaya koyan bu Kitabı sana indirdik ki, insanlar arasında Allah'ın sana gösterdiği şekilde** tam bir adâletle **hüküm verebilesin. O hâlde, —Müslüman olduğuna iddia eden biri bile olsa — haksız durumda olan kimsenin sözüne kanıp da, hâinlerin destekleyicisi ve savunucusu olma!**

Bir hâkim olarak, verdiğin her bir hükmün arkasından tıpkı namazdan sonra, haccdan sonra (2. Bakara: 199) yani herhangi bir ibadet ve itaatten sonra yapacağın gibi istiğfar et:

106. “Ya Rab bu kadar yapabildim, daha iyisini yapmaya söz veriyorum. Eksikliklerimi tam, yanlışlarımı yok kabul et!” diye **Allah'tan mağfiret** ve bağışlanma **dile.** Nitekim aynı konumda Davud a'da aynı şekilde davranmıştı. (38. Sad: 24) Unutma ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

107. Evet, kendi vicdanlarına ve kişiliklerine **ihânet eden** bu zâlimleri, **sakın** mazlumlara karşı **savunma! Çünkü Allah**, hangi dine, hangi ırka, hangi cemaate bağlı olduğunu iddia ederse etsin, **hâinlik eden, günaha dalan hiç kimseyi sevmez!**

108. Onlar, günah işlerken **insanlardan çekinip gizleniyorlar fakat Allah'tan utanıp gizlenmiyorlar. Oysa, onlar gecenin karanlığında Allah'ın hoşnut olmadığı bu plânları kurarlarken, O onların yanı başındaydı. Çünkü Allah**, yaptıkları her şeyi ilim ve kudretiyle **kuşatmıştır.**

109. Haydi siz, haklı olduklarını sanarak **onları bu dünya hayatında savundunuz; peki Diriliş Gününde onları Allah'a karşı kim savunabilecek; yahut onlara kim vekil olabilecek?**

O hâlde, yol yakinken tövbe edip Rablerine yönelsinler:

110. Her kim bir başkasına kötülük yapar, yâhut bizzat kendisine zulmeder de hemen tövbe ederek Allah'tan bağışlanma dilerse, Allah'ın ne kadar bağışlayıcı ve merhametli olduğunu görecektir!

111. Zaten günah işleyen kimse, başkasına değil ancak kendisine zarar vermiş olur. Öyle ya, Allah her şeyi bilendir, her konuda yerli yerince hüküm verendir.

112. Her kim de bir hatâ yâhut günah işler de onu masum birinin üzerine atarsa, gerçekten pek ağır bir iftira ve apaçık bir vebal yüklenmiş olur!

O hâlde ey Peygamber, böyle bir günaha alet olmamak için çok dikkatli olmalısın, zira:

113. Allah'ın sana o engin lütuf ve merhameti olmasaydı, onlardan bir kısmı yalan şâhitlikleriyle suçsuz bir insanı cezalandırmana yol açarak az kalsın seni yanıltacaklardı! Hâlbuki, kendilerinden başka hiç kimseyi yanıltamazlar. Korkma, onlar sana hiçbir şekilde zarar veremezler. Çünkü Allah sana bu Kitabı ve ilâhî bilgiyi pratik hayata uygulamak anlamına gelen hikmeti bahşetmiş, böylece sana bilmediklerini öğretmiştir. Evet, Allah'ın sana olan lütuf ve inâyeti, gerçekten çok büyüktür.

114. İkiyüzlülere gelince: Onların gizli konuşmalarının çoğunda hayır yoktur. Fakat yoksullara verilecek bir sadakayı veya yapılması gereken başka bir iyiliği ya da insanlar arasında barış ve uzlaşmayı tavsiye eden kimselerin gizli toplantıları başka; kim Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak amacıyla bu tür iyilikler yaparsa, yakında ona büyük bir ödül bahşedeceğiz!

115. Fakat kim de doğru yol kendisine açıkça gösterildiği hâlde, kalkıp Peygambere karşı gelir ve dinden dönerek Müslümanların takip ettiği yolu terk ederse, onu kendi tercihiyle baş başa bırakacak fakat sonunda cehenneme atacağız! Ne korkunç bir son!

O hâlde, Allah'ın merhametine ve affına sığınmaktan başka çareniz yoktur:

116. Allah, ister başka ilâhlara tapınma, isterse gönderdiği hükümleri reddetme şeklinde olsun, egemenliğinin kısmen de olsa başkasına verilerek kendisine ortak koşulmasını, —zamanında tövbe edilmediği takdirde— asla bağışlamayacaktır. Bundan daha hafif günahları ise, dilediği kimseler için bağışlayabilir. Fakat müşriklerin bağışlanması asla söz konusu olamaz. Çünkü Allah'a ortak koşanlar, gerçekten derin bir sapıklığa düşmüşlerdir!

Bakın, yalnızca Allah'a kulluk etmeyenler, nasıl da kendilerinin ve şeytanın köleleri oluyorlar:

117. Onlar, Allah'ın varlığını ve kudretini kabul etmekle birlikte, O'nu bırakıp, isteklerine boyun eğdirebilecekleri birtakım dişi tanrıçalara ve sembollere tapıyorlar ve aslında, serseri, inat bir şeytandan başkasına tapmış olmuyorlar.

118. Hâlbuki Allah, şu sözlerinden dolayı şeytanı rahmetinden kovup lânetlemiştir:

“Senin kullarından bir kısmını kendime kul edip onlardan öcümü alacağım!”

119. “Onları saptıracak, boş ümitlerle oyalayıp duracağım. Onlara emredeceğim,

sahte tanrılara adanmışlığın sembolü olarak **hayvanların kulaklarını kesecekler; onlara emredeceğim, Allah'ın** en şerefli **yaratıkları** insanların yaşaması için ortaya koyduğu dininin, aslında değiştirilemez kurallarını **değiştirmeye** zorlayacaklar. Böylece, fitrat kanunlarını çiğnemeye, varlıklara yüklenen temel özellik ve onların asli fonksiyonlarını bozmaya uğraşacaklar. Sözelimi, kadını erkeğe, erkeği kadına benzetecekler; doğal yöneliş ve içgüdüleri saptıracak, yetenekleri ve organları yaratılış gayelerinin dışında kullanıp çarpık ilişkilere girecekler. Hatta gece ve gündüz dahil her şeyi yaratılış gayesinin dışına çıkarmaya **çalışacaklar**. Sonunda yaratılış kanunlarına aykırı bir hayat tarzı ortaya koyacak, kendi dünyalarında Allah'ın istediği yaşama şekli olan dinini değiştirmiş olacaklar. Oysa ki:

Kim Allah'ı bırakır da kendisine şeytanı bir rehber ve dost edinecek olursa, apaçık zarara uğramış demektir!

120. Çünkü şeytan onlara hep vaatlerde bulunur ve onları boş ümitlerle oyalayıp durur. Fakat şeytanın onlara vaadi, gerçekte aldatmadan başka bir şey değildir!

121. İşte onların varacağı yer, cehennemdir! Onlar, oradan asla kurtulamayacaklar!

122. İman edip doğru ve yararlı işler yapanlara gelince, onları da ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçelerine yerleştireceğiz. İşte bu, Allah'ın gerçek vaadidir. Öyle ya, Allah'tan daha doğru sözlü kim olabilir?

123. Ey müminler! Sakın bu dine yalnızca 'bağlı' olmakla veya birilerinin şefaatiyle kurtuluşa ereceğinizi sanmayın! Unutmayın ki, Allah'ın sevgisine ne kendi hayal ve kuruntularınızla ulaşabilirsiniz, ne de son Elçiye inanmadan cennete gireceklerini zanneden Kitap Ehli'nin kuruntularıyla! Doğrusu şu ki: Her kim bir kötülük yaparsa, kötülüğünün cezasını mutlaka çekecek ve Hesap Günü kendisine Allah'tan başka ne bir dost bulabilecektir, ne de bir yardımcı!

124. Ve ister erkek ister kadın olsun, her kim de Allah'ın gönderdiği bütün kitaplara inanarak doğru ve yararlı işler yaparsa; işte onlar da, zerre kadar haksı zlığa uğratılmaksızın cennete gireceklerdir!

125. Dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek, tüm ruhu ve benliğiyle bir tek Allah'a teslim olan ve her türlü bâtıl inançtan yüz çevirerek İbrahim'in inanç sistemine uyan kimsenin dininden daha güzel din olabilir mi? Allah, işte bu yüzden İbrahim'i dostluğuyla yüceltip şereflendirmiştir.

126. Unutmayın; göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır ve Allah, sonsuz ilim ve kudretiyle her şeyi kuşatmıştır.

127. Senden, kadınlarla ve evlilikte çıkabilecek sorunların çözümüyle ilgili daha ayrıntılı açıklama yapmanı istiyorlar. De ki:

“Allah, onlar hakkında size gerekli açıklamayı yapacak. Nit ekim, bu Kitapta size daha önce bildirilen (4. Nisa: 1-6) ayetlerde, Allah tarafından belirlenmiş miras, mehir ve benzeri haklarını vermeksizin kendileriyle evlenmek istediğiniz sorumluluğunuz altındaki yetim kızlar hakkında şiddetli uyarılar yapılmış ve yardıma muhtaç kimsesiz çocuklarla ilgili açıklama yapılarak, yetimlere karşı adâleti gözetmeniz gerektiği bildirilmişti.”

O hâlde, bu öğütlere kulak vererek dâimâ iyilik yapın! Zira unutmayın ki, **her ne iyilik yaparsanız, Allah onu mutlaka bilmekt edir** ve mükâfâtını elbette verecektir. Sorunuzun asıl cevabına gelince:

128. Eğer bir kadın, kocasının kötü tutum ve davranışından rahatsızlık duyar veya kendisine yeterince ilgi göstermediğinden şikâyetçi olursa, karı. kocanın kendi aralarında anlaşarak karşılıklı fedâkârlıklarla bir çözüme ulaşmalarında, her ikisine de günah yoktur. Yahut bir kadın, kocasının kötü tutum ve davranışından rahatsızlık duyar veya onun, diğer hanımlarına daha fazla ilgi göstererek kendisini ihmal edeceğinden korkarsa, bazı haklarını kumasına terk ederek kocasıyla anlaşmasında her ikisine de günah yoktur. **Çünkü** belli şartlarda **anlaşıp barışmak**, geçimsizliğe düşüp boşanmaktan **daha iyidir.** Unutmayın ki, kıskançlık ve **bencillik insanın doğasında vardır.** Ey müminler; eşlerinize **güzellikle davranır** ve onların haklarını çiğnemekten **kaçınırsanız**, bunun mükâfâtını mutlaka göreceksiniz. Unutmayın; **Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.**

129. Gerçi birden fazla kadınla evlendiğiniz takdirde, **ne kadar istesenez de, eşleriniz arasında** her birine hak ettiği ilgi ve şefkati gösterme konusunda tam olarak **adâleti sağlayamazsınız; o hâ lde**, birden fazla kadınla evliliğin omzunuza yükleyeceği sorumluluğun bilincinde olun; eşleriniz arasında tam olarak adâleti sağlayamasanız bile, hiç değilse, **bütün ilginizi içlerinden birine yöneltip de, diğerini tamamen ihmal etmeyin!**

Unutmayın; **eğer** elinizden geldiğince yanlışlarınızı **düzeltilir** ve günaha düşmekten titizlikle sakınıp **korunursanız**, bilin ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

130. Toplumun temel taşı olan ailenin parçalanmasını, bir yuvanın yıkılmasını engellemek için bütün tedbirler alınmalıdır fakat boşanmaktan başka çare kalmadığı anlaşılmışsa, evliliği zorla devam ettirmenin de bir anlamı kalmaz. Bu durumda, eşler birbirlerini incitmeden, güzellikle evliliği sona erdirip **ayrılacak olurlarsa, Allah o engin lütfu sayesinde, her ikisinin de kimseye muhtaç olmadan geçinmelerini sağlayacaktır.** Unutmayın ki **Allah, lütuf ve merhameti sınırsız olandır**, her konuda yerli yerince **hüküm verendir.**

131. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah’ındır. Gerçek şu ki; hem sizden önce Kitap emânet edilenlere, hem de size, “Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötülüklerden titizlikle sakının!” diye emretmişizdir.

Eğer bunca nîmetlere karşılık nankörce davranıp O’nun ayetlerini **inkâr edecek olursanız**, bir kez daha söyleyelim; **göklerde ve yerde olan her şey yalnızca Allah’ındır ve Allah, hiçbir**

şeye muhtaç değildir, övülmeye ve şükredilmeye lâyık olandır.

132. Evet, şu hakîkati tüm ruh unuza, tüm benliğinize nakşetmelisiniz: Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi Allah'ındır ve her konuda güvenilir bir vekil olarak Allah yeter!

133. Ey insanlar, eğer Allah dilerse, sizi yok edip yerinize başkalarını getirebilir! Zira Allah'ın kudreti buna elbette yeter.

134. O hâlde, kim bu dünyanın nîmetlerini istiyorsa, Allah'a yönelsin ve çağrısına kulak versin, çünkü hem bu dünyanın, hem de âhiretin nîmetleri Allah'ın katı ndadır. Unutmayın, Allah, her şeyi işitendir, her şeyi görendir.

İşte, bu nîmetleri elde etmenin yolu:

135. Ey iman edenler! Kendinizin, ana babanızın ve diğer dost ve akrabalarınızın aleyhine bile olsa, Allah için gerçeğe şâhitlik ederek adâleti tam yerine getiren dosdoğru şâhitler ve hâkimler olun! Dâvâcılar ister zengin, ister fakir olsun, ne zengine dalkavukluk etmek, ne de fakiri kayırmak için adâletten ayrı lmayın! Zira, zengin de olsa fakir de olsa, Allah ikisine de sizden daha yakındır. Dolayısıyla, onların hakkını sizden daha iyi gözetir.

O hâlde, sakın keyfinize uyup doğruluktan sapmayın! Çünkü eğer şâhitlik ederken gerçeği çarpıtırsanız, ya da şâhitlikten kaçınarak yüz çevirecek olursanız, bunun cezasını çok ağır ödeyeceksiniz! Çünkü Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

Ama hakiki adâleti, ancak hakiki imana sahip bir toplum gerçekleştirebilir. B onun için de, iman ettim diyerek işin peşini bırakmamalı, her Kur'an okuyuşunuzda âdetâ yeniden iman ederek, ruhunuzdaki heyecanı dâimâ diri tutmalısınız:

136. Ey iman sahibi olduğunuzu iddia edenler! Allah'a, Elçisine ve gerek Elçisine i ndirdiği bu Kitaba, gerek daha önce indirmiş olduğu diğer Kitaplara gerçek anlamda ve yeniden iman edin! Şunu iyi bilin ki, her kim Allah'ı, meleklerini, kita plarını, elçilerini ve âhiret gününü inkâr ederse, gerçekten derin bir sapıklığa düşmüş demektir!

Ve her ne pahasına olursa olsun, inancınızdan taviz vermeyin:

137. İmana erdikten sonra yeniden inkâra saplanan, sonra yine iman edip tekrar inkâr eden ve bununla da kalmayıp, Müsl ümanlara karşı mücâdeleye girişerek inkârcılıkta iyice azıtanlara gelince; Allah onları tövbe etmedikleri sürece ne bağışlayacak, ne de doğru yola iletecektir. Zaten böyle kimseler, ölüm belirt ilerini görüp, hayattan tamamen ümit kesmedikçe tövbe etmezler. O hâlde;

138. Bu ikiyüzlülere şu acı haberi müjdele: Onlar için, can yakıcı bir azap var!

139. Çünkü onlar, müminleri bırakıp kâfirleri kendilerine dost ediniyorlar. O nların

yanında yer almakla **izzet** ve şeref **kazanacaklarını mı umuyorlar?** Onlarla dost olmakla, onların hayat tarzını, kılık kıyafetini, kültürünü taklit etmekle şeref ve onur kazanacaklarını, üstünlük elde edeceklerini mi sanıyorlar? Ne kadar da yanıılıyorlar! Çünkü **izzet ve şeref, tamamen** ve yalnızca **Allah’a aittir.** O hâlde, gerçek anlamda onur kazanmak isteyen, yalnızca Allah’a kul olmalıdır. Kâfirlerde onur aramak şöyle dursun, gerekirse onlarla birlikte oturmaktan bile sakınmalıdır:

140. Allah **Kitapta,** yani daha önce vahyettiği ayetlerde (6. *En’âm: 68*) **size** şu hükmü **göndermişti:** Kâfirlerle oturduğunuz bir mecliste, **Allah’ın ayetlerinin inkâr edilip alaya alındığını duyarsanız, onlar** bu sözleri bırakıp **başka bir konuya geçinceye kadar, —şâyet** bir zorlama söz konusu değilse— bunu yapanların yanından ayrılmalı, **onlarla birlikte oturmamalısınız; yoksa siz de onlar gibi olursunuz!** Bu dünyada onlarla birlikte olan, âhirette de onlarla beraber olacaktır. Nitekim **Allah, bütün ikiyüzlüleri ve kâfirleri, cehennemde bir araya toplayacaktır.**

141. Dikkat edin; bu ikiyüzlüler, başınıza gelecekleri görmek için **sizi dikkatle izlerler; eğer size Allah’tan bir zafer nasip olsa, ganîmetten pay almak için:**

“Biz de sizinle beraber değil miydik?” derler. Fakat inkâr edenler inananlara karşı bir zafer **kazanacak olsalar,** bu kez de onlara dönüp:

“Sizi Müslümanlara karşı savunup üstün gelmenizi sağlamadık mı? Siz dışarıdan vururken, biz kaleyi içten fethetmedik mi?” derler.

Fakat kelime-i şehâdet getirdikleri sürece, onlara zahiren Müslüman muamelesi yapmalısınız. Onların hesabını Allah’a bırakın. Çünkü **Allah, Diriliş Günü** aranızda **hükmünü verecektir.**

Korkmayın, —müminler üzerine düşeni yaptıkları takdirde— **Allah, inkâr edenlerin inananlara karşı** sürekli bir **üstünlük kazanmalarına asla fırsat vermeyecektir!**

İkiyüzlülere gelince:

142. Münâfıklar, güya **Allah’ı aldatmaya çalışırlar.** Yani Allah’ı kandırmaları mümkünmüş gibi davranırlar. **Oysa, gerçekte Allah onları** hak ettikleri inkâr bataklığına sürükleyerek **yanıltmaktadır.** Yani aldanan biri varsa, o da ancak münâfıklardır fakat bunun farkında değiller.

Onlar namaza kalkarken, sırf insanlara gösteriş yapmak amacıyla, üşene üşene kalkarlar ve Kur’an’ı çok az okur, Allah’ı çok az anarlar.

143. İç dünyaları karmakarışıktır; menfaat, kibir ve inatçılık, onları inkâra sürüklerken vicdanları, Kur’an’ın apaçık mûcize olduğunu haykırır durur! İman mı etsinler, inkâr mı; **bu ikisi arasında** sürekli **bocalayıp dururlar;** bu yüzden, Müslümanlarla kâfirler arasında tercih yapmakta zorlanırlar, **ne onlara, ne de bunlara!** Ne Müslümanlara yar olurlar, ne de kâfirlere! Allah, yaptıkları kötülükler yüzünden onları saptırmıştır. **Allah kimi saptırmışsa, ona asla bir çıkış**

yolu bulamazsın! O hâlde:

144. Ey iman edenler! İnananları bırakıp da, Allah'ın ayetlerini inkâr eden münâfık ve kâfirleri başınıza yönetici ve dost edinmeyin! Böyle yaparak, kendi aleyhinizde Allah'a açık bir delil mi vermek istiyorsunuz?

Elbette istemezsiniz, değil mi? Çünkü kâfirleri dost edinmek, münâfıklığın açık bir delilidir ve bunun cezası da çok şiddetlidir:

145. Gerçek şu ki, ikiyüzlüler kâfirlerin en kötüsü olduklarından, cehennemin en aşağı tabakasına atılacaklar ve sen bile, ey Muhammed, onlara bir kurtarıcı, bir yardımcı bulamayacaksın!

146. Ancak ikiyüzlülükten vazgeçerek tövbe edenler, hatâlarını telâfi edip durumlarını düzeltenler, Allah'a yürekten boyun eğerek Kur'an'a sınıksız sarılanlar ve dinlerini katıksız Allah için yaşayanlar hariç. Çünkü bunlar, inananlarla beraberdirler ve Allah, inananlara büyük bir ödül bahşedecektir!

147. Öyle ya, siz Rabb'inizin nîmetlerine şükredip O'nun ayetlerine inandıktan sonra, Allah sizi ne diye cezalandırsın ki? Elbette cezalandırmaz! Çünkü Allah, bütün iyilik ve teşekkürlerin karşılığını cömertçe verendir, her şeyi bilendir.

O hâlde, kötü davranışlardan ve çirkin sözlerden uzak durun!

148. Allah, çirkin ve kırıcı sözlerin konuşulmasını, hele bunların açıkça söylenmesini sevmez; ancak haksızlığa uğrayan kimse hariç. Çünkü zulüm ve haksızlıktan canı yananların, zâlimlere karşı feryat ile bedduâ etmeleri, hattâ aynen karşılıkta bulunmaları suç değildir. Ayrıca, insanların kusurunu, günahını açığa vuran ve normal şartlarda dedikodu sayılan bazı sözlerin de, bir kimsenin kötülüğünden sakındırmak veya bir şahit olarak olayı anlatmak gibi meşru sebeplerle söylenmesi günah değildir. Unutmayın ki, Allah her şeyi iştedir, bilendir.

Bununla birlikte, sabredip efendice davranmanız, —zulmün devamına sebep olmadığı takdirde— elbette daha güzeldir:

149. Açık veya gizli bir iyilik yaptığınızda, ya da size yapılan bir kötülüğü bağışladığınızda, bilin ki, Allah da sizi affedecektir. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok kudretlidir.

Ne var ki, bağışlanmayı hak etmeyenler de var:

150. Gerçek şu ki;

1. Allah'ı ve elçilerini tümüyle inkâr eden tanrı tanımaz, maddeciler,

2. Allah’a inanmakla birlikte, vahiy ve Peygamberlik gerçeğini inkâr ederek **Allah ile elçileri arasında ayırım yapanlar,**

3. **Ve “ Biz Allah’a, elçilerine, k itaplarına meleklerine... iman ederiz fakat Son Elçiyi ve Kur’an’ı kabul etmeyiz, yani Peygamberlerin bir kısmına inanır, bir kısmını inkâr ederiz!” diyenler,**

4. **Ve bazen imana, bazen de inkâra meylederek bunlar arasında bir yol tutturmak isteyen İkiyüzlüler var ya;**

151. İşte onlar, gerçek kâfirl erin ta kendileridir! Ve kâfirler için, alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır! Buna karşılık:

152. Allah’a ve bütün elçilerine —aralarında hiçbir ayırım gözetmeden— iman eden gerçek müminlere gelince; Allah onların mükâfâtını elbette ver ecek ve bundan önce işledikleri günahlarını affedecektir! Zira Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. Bu merhamete nâil olmak dururken;

153. Kitap Ehli, —özellikle de Yahud iler— senin hak Peygamber olduğunu gâyet iyi bildikleri hâlde, sırf işi yokuşa sürmek için, gökten kendilerine ayrıcalık tanıyan özel bir kitap indirmeni istiyorlar. Ne küstahça bir davranış! Onların övünerek izinden gittikleri ataları da vaktiyle Mûsâ’dan, bundan daha aşırı isteklerde bulunmuş ve “A llah’ı bize açıkça göster!” diye tutturmuşlardı. Bunun üz erine, zâlimlikleri yüzünden onları o müthiş yıldırım çarpıvermişti.

Ayrıca onlar, kendilerine hakîkati gösteren apaçık mûcizeler gelmiş olmasına rağmen buzağryı ilâh edinmişlerdi.Yine de bütün bunları affetmiş ve onları eğitip örnek ve öncü bir toplum yapması için Mûsâ’yi ilâhî vahiy gibi üstün bir yetki ve güç ile donatmıştık. Fakat bunun kıymetini bilemediler.

154. Yine bir zamanlar kendilerinden söz almak üzere, antlaşmayı bozdukları takdirde doğabilecek vahim sonuçları belleklerinde hep canlı tutmaları için Sînâ dağını tepelerine yıkılacakmış gibi kaldırmıştık. Fakat yine de sözlerinde durmadılar.

Yine bir defasında onlara,“ Şu ele geçirdiğiniz şehrin kapısından kibir ve çalımla değil, secde ederek, yani ilâhî hükümlere boyun eğerek, alçakgönü llü ve saygılı bir şekilde girin!” demiştik. Fakat emrimizi alaya aldılar.

Ve yine onlardan,“Cumartesi günü çalışmama yasağını çiğnemeyin!” diyerek kesin bir söz almıştık. Fakat bunu da hiçe saydılar.

155. İşte, bunlar sözlerinden döndükleri, Allah’ın ayetlerini inkâr ettikleri, kendilerinin Peygamberi öldürmeye hiçbir haklarının olmadığı bile bile Peygamberleri öldürdükleri ve hakikat karşısında inatla direnip, inananlarla güya alay ederek, “Size ve söylediklerinize karşı kalplerimiz kapalıdır, ne dediğinizi anlamıyoruz. Sizin yol göstericil iğnize de ihtiyacımız yoktur!

Aslında bizim **kalplerimiz** bilgi ve irfan **dağarcıklarıdır” dedikleri için** cezayı hak etmişlerdir. Hayır iddia ettikleri gibi kalpleri ne kapalı ne de bilgi doludur.Aksine **Allah**, apaçık hakîkati **inkâr ettikleri için kalplerini mühürlemiştir! Bu yüzden, son derece zayıf ve çürük bir imana sahiptirler** ve içlerinden gerçekten iman edenlerin sayısı çok azdır.

156. Evet, hakîkati bile bile **inkâr ettikleri ve Meryem** gibi iffet timsali bir mümineye , ağza alınmayacak **çirkin bir iftira attıkları için,**

157. Ve hiç sıkılmadan, “**Biz,A llah’ın elçisi olduğunu iddia eden Meryem oğlu İsa Mesih’i öldürdük!” dedikleri için** belâlarını verdik!

Aslında onlar, İsa’yı ne öld ürebildiler, ne de çarmıha gerdiler fakat İsa diye çarmıha gerdikleri, onu Romalılara ihbar edenden başkası değildi. Çünkü bu hâin, ilâhî bir yardım ve mûcize eseri olarak, **onların gözlerine İsa’ya benzer gösterildi.** Bu yüzden askerler İsa’yı değil, tıpatıp ona benzetilen bu adamı yakalayıp götürdüler. **Bu konuda** farklı görüşler ileri sürerek tartışmaya girişenler, aslında **İsa’nın çarmıha gerilip gerilmediği konusunda hep kuşku içindeydiler ve tahminden öte bildikleri bir şey yoktu;** zira İsa’nın düşmanları bile, **onu öldürdüklerinden hiçbir zaman emîn olamamışlardı.** Şu hâlde, İsa çarmıha gerilmedi mi?

158. Hayır; doğrusu Allah, onu düşmanlarının şerrinden koruyup **kendi katına yükseltti.** Zira ilâhî hikmet, İsa’nın kurtarılıp bu yüce makâma yükseltilmesini ve tebliğini tamamladıktan sonra, eceliyle vefât etmesini gerektiriyordu. Unutmayın ki, **Allah sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

İsa Peygamber hakkında yanlış inançlara saplanarak onu inkâr edenlere gelince:

159. Gerçek şu ki, ister Yahudiler, ister Hristiyanlar olsun; **Kitap Ehinden bir tek kişi bile yoktur ki,** ölüm melekleri gelip ruhunu bedeninden çıkarmaya başladığında, **son nefesini vermeden önce,** İsa’nın ne bir “sahtekâr” ne de “Allah” veya “Allah’ın oğlu” o lmadığını; bilakis, Allah’ın kulu ve elçisi olduğunu kabul ederek **ona iman etmiş olmasın.** Ne var ki, gözlerden perdenin kaldırıldığı, imtihanın sona erdiği bir zamanda ortaya konan bu gecikmiş iman, sahibine hiçbir yarar sağlamayacaktır. **Ayrıca,** herkesin hesaba çekileceği **Diriliş Günü,** bizzat İsa Peygamber, Peygamberliğini reddeden Yahudilerden ve kendisini “ilâh” ve “ilahın oğlu” edinen Hristiyanlardan şikayetçi olarak, **onlar aleyhinde şahitlik edecektir.**

160. İşte, Yahudilerin tarih boyunca işledikleri bu ve buna benzer **zulümleri ve Allah yolundan sapmaları sebebiyledir ki, kendilerine** bir zamanlar **helâl kılınmış bazı güzel nîmetleri** (6. En’âm: 146) **onlara haram kıldık.**

161. Ayrıca, kendilerine Te vrat’ta açıkça **yasaklanmış olmasına rağmen fâiz yedikleri ve her türlü hilekârlığa başvurarak insanları sömürdükleri için,** onları alçaklık ve perişanlığa mahkûm ederek hayatın bir çok güzelliklerinden mahrum bıraktık. Âhiretteki cezalarına gelince: **Onlardan inkâr edenlere, can yakıcı bir azap hazırladık!**

162. Ama Yahudiler arasındaki ge rçek ilim sahipleri ve senin etrafında kenetlenen bu müminler, hem sana indirilen Kur'an ayetlerine, hem de senden önce indirilen vahiylerle inanırlar. Evet, namazlarını güzelce kılan, zekâ tlarını veren, Allah'a ve âhiret gününe yürekten inanan o bahtiyârlara muhteşem bir mükâfât vereceğiz.

163. Ey şanlı Elçi! Gerçekten Biz, Nûh'a ve ondan sonraki elçilere nasıl mesaj gönderdiysek, işte sana da yol gösterici ayetlerimizi gönderdik; tıpkı İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a ve sonraki nesillere; İsa'ya, Eyyüb'e, Yûnus'a, Hârûn'a ve Süleyman'a gönderdiğimiz gibi... Aynı şekilde Davud'a da hikmet dolu Zebur'u bağışladığımız gibi...

164. Sana bundan önce hayat hikayelerini anlattığımız elçilere ve kendilerinden hiç söz etmediğimiz diğer bütün elçilere gönderdiğimiz gibi... Nitekim Allah, Mûsâ ile aracısız konuşmuştu.

165. Onları, ilâhî nîmetlerle müjdeleyici ve gazâb ile uyarıcı elçiler olarak gönderdik ki, bu elçilerin gelişinden sonra insanların Allah'a karşı ileri sürebilecekleri herhangi bir özürleri, bahaneleri kalmasın. Çünkü Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

Buna rağmen inkârcılar itiraz ediyor, Kur'an'ı ısrarla yalanlıyorlar!

166. Ama Allah, sana indirdiği bu Kur'an ayetleri ile şâhitlik eder ki; onu doğrudan doğruya kendi ilmiyle indirmiştir! Kur'an erişilemez belâgati, etkileyici güzellikteki ifadeleri, içerdiği dosdoğru hükümler ve hikmetli öğütlerle, ilâhî bir kelim olduğuna yine bizzat kendisi şahitlik etmektedir. Ve melekler de buna şâhittir. Zaten şâhit olarak Allah yeter! Bütün bunlara rağmen;

167. Sana gelen bu son Kitabı inkâr eden ve insanları Allah yolundan çevirenler var ya, işte onlar, derin bir sapıklığa düşmüşlerdir. Öyle ki;

168. Allah, bile bile inkâra saplanan ve zulüm ve haksızlık yapan bu insanları hiçbir zaman affetmeyecek ve onları doğru yola da iletmeyecektir!

169. Sadece bir yola iletecek; cehennemin yoluna! Hem de sonsuza dek orada kalmak üzere! Bunu yapmak, Allah için çok kolaydır. O hâlde, şu evrensel çağrıya kulak verin:

170. Ey insanlar! Elçimiz Muhammed size Rabb'inizden hakîkati getirmiştir; o hâlde kendi iyiliğiniz için onun tebliğ ettiği bu Kitaba iman edin! Şâyet inkâr edecek olursanız, ne Allah'a zarar verebilirsiniz, ne de inananlara, yalnızca kendinizi at eşe atmış olursunuz, o kadar! Unutmayın ki, göklerde ve yerde olan her şey, Allah'ındır ve Allah, her şeyi bilendir, yerli yerince hüküm verendir.

171. Ey İsa'ya ve İncil'e inandığını iddia eden Kitap Ehli! Sakın İsa Peygamberi ilâhlık mertebesine yücelterek dininizde taşkınlık etmeyin! Allah hakkında "O çocuk edinmiştir!" veya "İsa'nın sûretinde yeryüzüne inmiştir!" gibi gerçek dışı iddialarda bulunmayın! Çünkü

Meryem oğlu İsa Mesih ne Allah'tır, ne de Allah'ın oğlu; o **ancak, Allah'ın** diğer elçileri gibi bir elçisi, **Meryem'e "Ol!"** emriyle **iletliği kelimesi** ve diğer bütün insanlar gibi **O'nun** tarafından yaratılmış olan bir can, **bir ruhtur. Şu hâlde**, ey Hristiyanlar! **Allah'a** ve bütün elçilerine iman edin; **"Allah üç ayrı unsurdan oluşan bir bütündür"** demeyin, **kendi iyiliğiniz için** gelin bu teslis, üçleme inancından **vazgeçin! Allah, ancak tek bir ilâhtır! Çocuk edinmek O'nun yüceliğine, şânına yakışmaz!** Çünkü **göklerde ve yerde ne varsa**, zaten **hepsi O'nundur.** Öyleyse, bir tek Allah'a iman edin ve sadece O'na güvenin. Zira her konuda güvenilir bir **vekil olarak, Allah yeter!**

172. Ey Hristiyanlar! Sizin neredeyse ilâhlık mertebesine yücelttiğiniz **İsa Mesih, Allah'ın bir kulu olmaktan asla gocunmaz**, bilakis bundan şeref duyar; Allah'a **en yakın melekler de öyle.** O hâlde, **her kim kibre kapılarak O'na kulluktan kaçınacak olursa**, şunu iyi bilsin ki, **Diriliş Gününde Allah hepsini huzurunda toplayacaktır:**

173. İşte o gün Allah, iman edip **doğru ve yararlı işler yapanlara mükâfâtlarını** **tastamam verecek ve lütfedip çok daha fazlasını bağışlayacaktır.** Kibre kapılıp Allah'a kulluk etmekten **kaçınanlara gelince; onları da can yakıcı bir azâba mahkûm edecektir!** İşte o zaman zâlimler, kendilerini **Allah'a karşı** koruyabilecek **ne bir dost bulabilecekler, ne de bir yardımcı!** O hâlde, evrensel çağrıya kulak verin:

174. Ey insanlar! **İşte size Rabb'inizden apaçık bir delil** olarak Muhammed Peygamber geldi ve **işte size, aydınlatıcı bir ışık olan Kur'an'ı gönderdik!**

175. Artık her kim Allah'a iman eder ve **O'nun bu Son Kitabına sınıksız sarılırsa**, Allah onları sonsuz lütuf ve rahmetiyle kuşatacak ve kendisine ulaşan **doğru bir yola** iletecektir.

Bu Kitabın, hayatı tüm cepheleriyle aynı anda kuşattığını ve insanı ruhsal, fiziksel, bireysel ve toplumsal yönleriyle iç içe bir bütün olarak ele aldığını göstermek üzere, iman ve ahlâk prensiplerinin hemen ardından, hukûkî bir düzenleme ile sûre sona eriyor:

Sûrenin on ikinci ayetin son kısmında, ana bir kardeşlerin durumu ele alınmıştı. Ana-baba bir veya baba bir kardeşlerin mirastan alacağı paya gelince:

176. Ey Peygamber! **Senden miras konusunda ek açıklama yapmanı istiyorlar. De ki:** **"Allah, kelâle —yani, babası ve çocuğu olmayan kişi— hakkındaki hükmünü açıklıyor:** Bu durumda olan **bir kişi, geride hiç çocuk bırakmadan ölürse;**

1-Tek bir kız kardeşi varsa, kız kardeş **mirasın yarısını alır.**

2-Kız kardeşin çocuk bırakmadan ölmesi hâlinde ise, tek varis olan **erkek kardeş mirasın tamamını alır.**

3-Eğer ölen kişinin iki veya daha fazla kız kardeşi varsa, onlar **mirasın üçte ikisini**

paylaşırlar.

4-**Eğer** mirasçılar **erkek ve kız kardeşlerden oluşursa, o zaman bir erkek, iki kızın alacağı payı alacak** şekilde mirası aralarında paylaşırlar.

İşte Allah, adâletten ayrılıp **sapmamanız için size** hükümlerini böyle ayrıntılı olarak **açıklıyor.** Unutmayın; **Allah, her şeyi** en mükemmel şekilde **bilendir.**

5. MÂİDE SÛRESİ

Adını, Hz. İsa'nın gökten bir sofra indirmesi için Allah'a duâ ettiğini anlatan 112 ve 114. ayetlerde geçen ve 'sofra' anlamına gelen 'mâide' kelimesinden almıştır. Peygambere gönderilen en son sûredir. 120 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey iman edenler! Gerek Allah ile, gerek insanlarla ve gerekse bizzat kendinizle yapmış olduğunuz bütün **antlaşmaları titizlikle yerine getirin!**

İşte, Rabb'inize karşı yerine getirmeniz gereken bazı yükümlülükler:

Aşağıdaki üçüncü ayette **size bildirilecek olanlar hariç**, etobur olmayan **bütün hayvanların** eti **size helâl kılınmıştır; ancak** hac veya umre için **ihramda bulunduğunuz sürece**, karada **avlanmanıza izin verilmemiştir**.

Sizi hem bu dünyada, hem de âhirette kurtuluşa ulaştıracak olan bu kurallara, —bazen hoşunuza gitmese bile— uymalı, haram ve helâlleri belirleme yetkisinin yalnızca Allah'a ait olduğunu bilmelisiniz. Çünkü **Allah**, insanların arzu ve heveslerine göre değil, sonsuz ilim ve hikmetine uygun olarak, **dilediği şekilde hüküm verir**:

2. Ey iman edenler!

1. Allah'ın şiarlarına, yani O'na itaati temsil eden mescit, ezan, Mushaf, başörtüsü ve benzeri kutsal işâret ve sembollere karşı saygısızca davranmayın!

2. Savaşmanın yasak edildiği (2. Bakara: 194) kutsal **aylara** tam olarak riayet edin!

3. Hac amacıyla Mekke'ye giden hacıların, Kâbe'de kurban etmek üzere yanlarında getirdikleri **kurbanlıklara** saygısızlık etmeyin! Meselâ, onların hac kabilelerine saldırmaya, kurbanlık hayvanlarını ellerinden almaya kalkmayın.

4. Ayrıca, hac ve umre dışında, Allah'a adandıklarının bir belirtisi olarak boyunlarına işâretler takılarak **süslenen kurbanlıklara** da aynı şekilde saygılı davranın!

5. Bir de, hem ticâret yaparak **Rab'lerinin lütfedeceği nîmetleri** elde etmek **ve** hem de hac ibâdetini yerine getirerek O'nun **rızasını kazanmak amacıyla Kutsal Kâbe'ye gelen hacılara karşı** —bunlar, bir zamanlar sizi hacdan alıkoymuş düşmanlarınız bile olabilir—

saygısızlık etmeyin! Onların huzur ve güven içinde topraklarınızdan geçmelerine izin verin. Çünkü sizler, yeryüzünde sulh ve adâleti sağlamakla yükümlüsünüz.

Kabe'yi ziyaret amacıyla ihrama girerseniz —deniz avı hariç— avlanmayın. Fakat hac ibâdetlerini bitirip **ihramdan çıktığınız zaman**, Mekke'deki yasak bölge dışında ve hayvanların etinden, derisinden vs. faydalanmak veya zararından korunmak amacıyla **avlanabilirsiniz**. Fakat sırf zevk için avlanmak doğru değildir.

Bir zamanlar **Kâbe'yi ziyaret etmenize engel oldukları için bu insanlara karşı duyduğunuz öfke, sizi asla adâletsizliğe sevk etmesin!** Geçmişten kaynaklanan intikam duygularıyla onlara saldırmaya, eziyet etmeye kalkm ayın! İlâhî dâvet onlara açık ve net olarak ulaşıncaya kadar da, Kâbe'yi haccetmelerine engel olmayın.

Ayrıca, yeryüzünde zulüm ve haksızlı ığı ortadan kaldırmak ve İslâm'ın ortaya koyduğu iman ve hayat sistemini egemen kılmak için birleşin: Ahlâkî değerleri yeniden yücelterek **iyilikleri yaygınlaştırma ve zulme karşı tek yumruk olarak kötülükleri engelleme konusunda birbirinizle yardımlaşın; günah işlemek ve düşmanlıkları körüklemek amacıyla yardımlaşmayın!** Allah yolunda mücâdeleyi terk ettiğiniz takdirde, meydan kötülere kalır ve zulüm, sistemleşerek insanlığın başına bir kâbus gibi çöker.

O hâlde, **Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek kötül üğün her çeşidinden titizlikle **sakının!** Şunu hiç unutmayın ki, **Allah'ın cezalandırması çok çetindir!**

Eti yenilmesi haram kılınan hayvanlara gelince:

3. Boğazlanmadan ölmüş olan leş, akan, akıtılmış kan, domuz un eti yağı, kemiği vb . herşeyini ve Allah'tan başkası adına kesilenler, size haram kılınmıştır.

Herhangi bir sebeple nefesi tikanıp **boğularak**, ok, mızrak, kurşun, saçma ve benzeri av aletleri ile değil de; odun, kaya ve benzeri bir şeyle **vurularak**, yüksek bir yerden veya uçurumdan **düşerek**, başka bir hayvan tarafından ezilerek veya **boynuzlanarak ve av için eğitilmemiş aslan, kaplan, kurt, köpek, kartal gibi yırtıcı bir hayvan tarafından parçalanarak öldürülen hayvanlar** da leş kapsamına girer. **Ancak** onlardan, canları çıkmadan yetişip besmele çekerek **boğazladıklarınız hariç**. Onların etini yiyebilirsiniz.

Ayrıca, eti yenen cinsten olsa ve kesilirken Allah'ın adı anılsa bile, **putların önünde kesilen hayvanların** etlerini yemeniz ve bu tarz bir kesim yapmanız da haramdır.

Bir de, fal oklarıyla kismet aramanız size haram kılınmıştır. Ancak, eşit der ecede meşrû iki şey bulunup da, aralarında hiçbir aklî seçim yapma imkânı olmadığı zaman kura çekmek helâldir.

İşte, bütün **bu haram kılınanlar**, kişiyi ve toplumu doğru yoldan saptıran zararlı ve **kötü işlerdir**.

O hâlde, asıl savaşmanız gereken şey, din adına —veya dinsizlik adına— uydurulan hurâfeler olacaktır. Zira:

Bugün kâfirler, dininiz i yok edip sizi yeniden küfre çevirmekten ümitlerini tamamen kesmişlerdir. Öyleyse, onla rdan korkup da hak uğrunda mücâdeleyi bırakmayın, fakat Benden gelecek azaptan ve Benim sevgimi kaybetmekten korkun!

Bugün, kıyâmete kadar hiçbir değişim ve düzeltmeye ihtiyaç bırakmayacak mükemmel bir inanç sistemi ortaya koyarak ve bütün çağlara, kültürlere ve to plumlara uyarlanabilecek temel prensipler belirleyerek **dininizi kemale erdirdim**; böylece **size** vaad ettiğim **nîmetimi tamamladım ve size din olarak**, bir tek Allah’a kulluk etme esasına dayanan ve bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri inanç sistemini, **İslâm’ı seçip beğendim**.

O hâlde, bu ilâhî kanunlara sımsıkı sarılacak ve size yasaklanan her şeyden uzak duracaksınız! Ancak;

Her kim, bir hastalık, zorlanma veya ciddî **bir açlıktan dolayı** çaresiz kalır ve **günaha istekle yönelmeksizin** bunlardan yemeye **mecbur olursa**, —zaruret miktarını aşmamak ve başkasının hayatını tehlikeye düşürmemek şartıyla— Allah onu cezalandırmayacaktır. Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**.

Buraya kadar, haram olanlar sayıldı. Şimdi de:

4. Ey Peygamber! Müminler sana, kendilerine neyin helâl kılındığını soruyorlar. De ki: “Faydalı, temiz ve güzel olan her şey size helâl kılınmıştır.”

Allah’ın size bahşettiği bilgi ve yetenek sayesinde eğitip yetiştirdiğiniz av köpeği, tazi, atmaca ve benzeri **av hayvanlarının sizin için yakaladığı** helâl cinsten **hayvanların etinden de yiyebilirsiniz**. Yeter ki, onları avın **üzerine** salarken “Bismillah!” diyerek **Allah’ın adını anın**. Ava başlarken çektiğiniz besmele de bunun için yeterlidir. Gö nderdiğiniz hayvan, avı öldürmüş bile olsa, bu av leş sayılmaz, helâldir. Av henüz ca nlıysa, onu besmele çekerek boğazlamalısınız. Bütün bunları yaparken, **Allah’tan** gelen emirleri uygulamakta son derece dikkatli davranın ve O’na karşı gelmekten titizlikle **sakının!** Unutmayın ki **Allah**, yeri ve zamanı geldiğinde **hesabı çabuk görendir**.

5. Evet! Bugün, temiz ve **güzel olan her şey size helâl kılınmıştır**. Daha önce **kendilerine Kitap verilmiş olan** Yahudi ve Hrist iyanların **yiyecekleri de size helâldir**. Onların, Allah’ın adını anarak kesmiş oldukları eti helâl olan hayvanlardan ve ürettikleri bütün temiz ve helâl yiyeceklerden yiyebilirsiniz. **Aynı şekilde, sizin y iyecekleriniz de onlara** ve diğer bütün insanlara **helâldir**.

Ayrıca, gerek Müslümanla rdan, gerekse sizden önce Kitap verilen Hristiyan ve Yahudilerden Allah’ın varlığına ve birliğe inanan, ahlâklı, terbiyeli ve namuslu kadınlar da, —iffetinizi korumanız; yani onlarla evlilik dışı ilişkilere tevessül e tmemeniz ve metres

hayatı yaşamamanız şartıyla— evlilik bedeli olan **mehirlerini verdiğiniz takdirde** onlarla evlenmeniz size helâldir. Fakat Müslüman bir kadın, Yahudi veya Hristiyan bir erkekle evlenmemelidir.

Bu ayetlerin ortaya koyduğu prensiplere uymak, sizin imanınızın bir gereğidir. Unutmayın ki:

Her kim Allah'ın hükümlerini reddederek iman edilmesi gereken ilke ve kuralları inkâr ederse, bütün yaptıkları iyilikler boşa gidecek ve âhirette de o, kesinlikle hüsrana uğrayacaktır!

İmanın en temel prensibi namaz, namazın ön şartı da abdesttir:

6. Ey iman edenler! Namaz kılmak istediğiniz zaman, eğer abdestli değilseniz, ellerinizi, **yüzünüzü ve dirseklere kadar kollarınızı yıkayın,** sonra **başınızı** ıslak elle sıvazlayarak **meshedin ve bileklere kadar ayaklarınızı** yıkayın. Fakat abdestli iken ayağınıza mest giymişseniz, abdest alırken, onları meshetmeniz de ayak yıkama yerine geçer.

Eğer cinsel ilişki veya şehvetle meni boşalması sebebiyle boy abdesti gerektiren bir durumda, yani **cünüp iseniz,** namaz kılmak, Kur'an okumak, Kâbe'yi tavaf etmek veya mescide girmek için tepeden tırnağa yıkanıp guslederek **tamamen temizlenmelisiniz.** Ayrıca, kadınlar da, bu ibadetleri yerine getirmek için hayızdan sonra temizlenip boy abdesti almalıdırlar.

Ama eğer hasta veya yolculuk hâlinde iken abdest almanız veya gusletmeniz gerektiği hâlde, buna imkân bulamamış **iseniz, yâhut** hasta veya yolcu değilken **tuvalet ihtiyacınızı gidermiş veya bir kadınla** aşırı derecede şehvet uyandıracak şekilde **temasta bulunmuş olur da,** abdest alacak veya yıkanacak **su bulamazsanız,** ya da bulduğunuz suyu kullanmanıza bir engel varsa, o zaman şöyle teyemmüm alın; **temiz bir toprak** veya taş, kireç, kum ve benzeri toprak cinsinden bir madde **bulun ve** ellerinizi ona hafifçe sürüp çırpıttıktan sonra, **onu yüzünüze ve** ellerinize, **kollarınıza sürün.** Bu da abdest veya gusül yani boy abdesti yerine geçer.

Bütün bunları bir zorluk, bir meşakkat sanmayın:

Allah, bu emirleri vermekle **sizi sıkıntıya sokmak istemez; ancak sizi** maddî ve mânevî kirlerden arındırıp **tertemiz kılmak ve size** vermiş olduğu iman, sağlık, güzellik gibi **nîmetlerini tamamlamak ister ki,** böylece **şükredesiniz.** Bunun için:

7. Allah'ın size bahşettiği bunca **nîmetleri ve** İslâm'ı kabul ettiğiniz sırada **sizden almış olduğu sözü hatırlayın;** **hanî** kelime-i şehâdet getirirken, **“İşittik ve itaat ettik!” diye** Allah'a **söz vermişsiniz. O hâlde, Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda yaşayarak kötülüklerden titizlikle **sakının!** Unutmayın; **Allah, kalplerin içindeki** bütün gizli niyet ve düşünceleri **bilmektedir.**

Kötülüklerden sakınmak için uymanız gereken en önemli kural şudur:

8. Ey iman edenler! Allah için gerçeğe şahitlik ederek adâleti tam yerine getiren dosdoğru şahitler ve hâkimler olun; bir kişi veya topluma karşı duyduğunuz öfke, onlarla ilgili vereceğiniz kararlarda sizi adâletsizliğe sevk etmesin! Siz her zaman, herkese karşı âdil davranın! Çünkü Allah'ın sevgisini kazanmak, yani iyilik ve takvâya ulaşmak için en uygun olan davranış, düşmanlarınıza karşı bile olsa, adâletten zerre kadar ayrılmamaktır.

O hâlde, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötülükle rden titizlikle sakının! İyi bilin ki Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

Adâletli davranmanız, başkalarından çok size fayda verecektir:

9. Allah, iman edip doğru ve yararlı işler yapanlara söz vermiştir: Onlar için bağışlanma ve muhteşem bir ödül vardır: Cennet!

10. Hakikati inkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; onlar da cehe nnem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!

Allah'ın müminlere vaadi, yalnızca âhirete yönelik de değildir:

11. Ey iman edenler! Allah'ın size bahşettiği şu nîmetini hatırlayın: Hani siz zayıf ve çaresiz durumdayken, düşmanl arınızdan bir grup size fenâlık etmek istemişti de, Allah sizi onların şerrinden korumuştur. Bu nîmetin devam etmesini istiyorsanız, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının! Ve inananlar, başkasına değil, yalnızca Allah'a güvensinler.

Bakın; Allah'a güvenen bir toplumun ne büyük lütuflara nâil olacağını, O'na tevekkül etmeyip ahdini bozan bir toplumun da başına neler geleceğini görmek için, şu iki örneği dikkatle dinleyin:

12. Andolsun ki Allah, İsrail Oğulları arasından on iki önder seçmiş ve onlardan şöyle söz almıştı:

“Gerçek şu ki, Ben tüm kudret ve azametimle zâlimlerin karşısında, sizin yanınızdayım! Fakat bunun için yapmanız gereken şeyler var: Eğer namazı güzelce kılar, zekâtı vererseniz; bütün elçilerime iman eder, görevlerinde onlara yardımcı olur ve mükâfâtını âhirette almak üzere malınızdan, can ınızdan fedâkârlık ederek Allah'a güzel bir borç vererseniz, bireysel ve toplumsal hayatınızda her türlü zulmü, ha ksızlığı, kötülüğü yok ederek günahlarınızı silecek ve âhirette sizleri, içinden ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştireceğim!”

“Artık içinizden her kim, bütün bunlardan sonra nankörce davranıp inkâr edecek olursa, kurtuluşa erme fırsatını yakalamışken, göz göre göre doğru yoldan sapmış demektir!”

13. Fakat İsrail Oğulları, ilâhî nîmeti ellerinin tersiyle iterek dâvâyı terk ettiler! Biz de, sözlerinden döndükleri için onları rahmetimizden uzaklaştırarak lânetledik ve ilâhî yasalar

gereğince, hakîkati idrâk etme yeteneklerini körelterek **kalplerini katılaştırdık**. O kadar ki, onlar **kelimeleri yerinden oynatıp anlamlarını değiştirirler**. Yani Yahudi din adamları, Tevrat ayetlerini yorumlarken, sözleri asıl bağlamından kopararak kasten çarpıtırlar. Bu yüzdendir ki, Peygamberler tarafından **kendilerine sıkı sıkıya tembih edilen öğütlerden bir çoğunu unutmışlardır!**

İçlerinden pek azı hariç, onların sürekli ihânet içerisinde olduklarını göreceksin. Ey şanlı Elçi! Bu gibi durumlarda onlarla en etkili ilişki yolu nedir, bilir misin:

Her şeye rağmen **onları bağışla**, kaba ve kırıcı olma. Onları rencide etmeden, tatlı dille, hikmetli sözlerle Rabb'inin yoluna çağırmaya devam et ve densizliklerine şimdilik **sabret**. Sen dâimâ iyilikten, güzellikten yana ol. **Hiç kuşkusuz Allah, iyilik yapanları sever.**

14. Hz. İsa'nın tebliğ ettiği inanç sistemini değiştirip tanınmaz hâle getiren ve buna rağmen, **“Biz İsa Mesih'in yolundan giden Hristiyanlarız!” diyenlerden de** buna benzer **bir söz almıştık. Ne var ki, onlar da kendilerine tembih edilen öğütlerden bir çoğunu göz ardı ettiler. Bu yüzden onların arasına, tâ Kıyâmet Gününe kadar** sürecek bir **kin ve düşmanlık soktuk.** Zaman zaman Müslümanları yok etme dürtüsüyle bir araya gelseler bile, çok geçmeden birbirlerine düşüp parçalanacaklar. Ve sonunda:

Allah, yaptıkları her şeyi onlara Mahşer günü haber verecektir.

O hâlde, Allah'ın azâbından korkun da, ilâhî kurtuluş reçetesine kulak verin:

15. **E y** Tevrat'a ve İncil'e inandığını iddia eden **Kitap Ehli! İşte size, elinizdeki Kitapta bulunan, fakat sizin yüzyıllardan beri halktan gizleyip durduğunuz bir çok hükümleri size açıkça bildiren, bir kısmını da** gerekli görmediği için yüzünüze vurmayıp **affeden Son Elçimiz Muhammed, nihâyet gelmiş bulunuyor!**

Evet, **Allah'tan size** aydınlatıcı **bir nur ve apaçık bir Kitap** olan Kur'an-ı Kerim **gelmiş bulunuyor!**

16. **Allah bu Kitap sayesinde, hoşnutluğunu kazanmak isteyenleri** barış, esenlik ve kurtuluş yollarına ulaştıracak, inayeti ve izniyle **onları inkâr ve cehâlet karanlıklardan kurtarıp** **aydınlığa çıkaracak ve dosdoğru cennete götüren bir yola iletecektir.**

İlâhî rehberlikten yüz çevirenler ise, cehâlet bataklığında bocalayıp duracaklar. İşte, bir insana —Peygamber bile olsa— gereğinden fazla sevgi besleyip onu aşırı yüceltmek, bakın dindar bir toplumu bile nasıl yoldan çıkarıyor:

17. **“Allah, Meryem oğlu İsa Mesih'tir!” diyenler,** hem Allah'ı, hem de kulu ve elçisi olan İsa'yı inkâr ederek **kesinlikle kâfir olmuşlardır!** Ey Müslüman! Bu şaşkınlara **de ki:**

“Şâyet Allah, Meryem oğlu İsa Mesih'i, annesini ve hattâ bütün yeryüzündekileri

yok etmek isteseydi, kim O'na engel olabilirdi?"

Öyle ya; göklerin, yerin ve o nlar arasında bulunan her şeyin hükümranlığı yalnızca Allah'a aittir; O dilediğini dilediği şekilde; ister sizi yarattığı gibi bir ana babadan, ister İsa'da olduğu gibi babasız, isterse de Âdem gibi a nnesiz ve babasız yaratır. Çünkü Allah, her şeye kadirdir.

Fakat tövbe edip uslanacakları yerde, bakın neler söylüyorlar:

18. Yahudiler ve Hıristiyanlar, "Bizler Allah'ın oğulları ve se vgili kullarıyız, dolayısıyla her ne yaparsak yapalım, Son Elçiye inkâr etsek bile, kesinlikle cennete gireceğiz!" diyorlar.

Onlara **de ki: "Öyleyse Allah, günahlarınızdan dolayı sizi niçin cezalandırıyor? Kutsal kitabınızın bildirdiğine göre nice belâlara, musîbetlere uğr ayanlar sizler değil misiniz? Baba oğluna, sevgili sevgiliye böyle azap eder mi? Hayır, siz de Allah'ın yarattığı diğer insanlardan hiç bir ayrıcalığı olmayan sıradan insanlarsınız.**

Gerçek şu ki,Allah **dilediğini bağışlar, dilediğini cezalandırır.** Fakat O'nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet ölçülerine göredir. İlâhî lütf a nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açar. Zulüm ve haksızlığı tercih edenleri ise, kim olursa olsun cezalandırır. Unu tmayın ki, **Göklerin, yerin ve ikisi arasında bulunan her şeyin mutlak hükümranlığı Allah'a aittir ve hep ininiz dönüp dolaşıp, eninde sonunda O'nun huzuruna varacaksınız.**

19. E y Tevrat'a ve İncil'e bağlı olduklarını iddia eden **Kitap Ehli! Hiçbir Peygamberin gönderilmediği** ve ilâhî vahyin bozulup unutulmaya yüz tuttuğu **uzun bir aradan sonra, işte size hakîkati açık ve net olarak bildiren Elçimiz Muhammed geldi ki,** yarın mahşer gününde hesaba çekilirken:

"Bize herhangi bir müjdec i veya uyarıcı gelmemişti, önceki kitaplar ise zaten bozulmuştu, bu yüzden hakîkati bilemezdik!" demeyesiniz. Artık böyle bir mâzeretiniz kalmadı. **İşte, size ilâhî nimetleri muştulayan bir müjdeleyici, hak ve hakikati tüm açıklığıyla ortaya koyan bir uyarıcı gelmiş bulunuyor!**

O hâlde, hakikatin sesine kulak vermeli ve şu anlamsız inâdı bır akarak Son Elçiye ve Kur'an'a iman etmelisiniz. Aksi hâlde, bir zama nlar sizi insanlığın önderleri yaparak yücelten Allah, inkârınızdan dolayı sizi zillet ve perişanlığa mahkûm edecektir. Zira **Allah, dilediği her şeyi yapmaya kadirdir.**

Bakın, geçmişte yaşananlar bu güne nasıl ışık tutuyor:

20. Hani bir zamanlar Mûsâ, halkına demişti ki:

"Ey halkım! Allah'ın size geçmişte lutfedip bahşettiği nîmetleri bir düşünün; hani

aranızdan **Peygamberler** çıkarmış, sizi özellikle Yûsuf Peygamber zamanında yöneticiler, hükümdarlar yapmış ve dünyada başka hiç kimseye vermediği nîmetleri size vermişti. İşte, bugün yine bu nîmetlere sahip olabilirsiniz.”

21. “O hâlde, ey halkım; Allah’ın size vatan olmak üzere vaad ettiği Filistin diyarındaki şu kutsal topraklara girin ve O’nun yardımıyla orayı fethedin! Sakın arkanızı dönüp kaçmayın, yoksa dünyada da, âhirette de hüsrana uğrarsınız!”

22. Ama onlar, “Ey Mûsâ!” demişlerdi, “Sen de biliyorsun ki, orada son derece zorba ve acımasız bir halk var! Onlar oradan çıkmadıkça, biz oraya asla girmeyeceğiz! Ne zaman onlar kendiliklerinden çıkıp giderlerse, ancak o zaman oraya gireriz!”

23. Bunun üzerine, Rablerinin azâbından korkan ve Allah’ın iman ve ilim nîmeti bahşettiği iki adam, Müslümanca ileri atılıp dediler ki:

“Arkadaşlar! İnkârcılar, ekon omik ve sosyal açıdan, silah ve sayı bakımından bizden güçlü görünseler de, unutmayın, Allah bizimle beraberdir. O hâlde, **düşman üzerine** yürüyün. Şehre **kapıdan girin**. Kapıyı tutun ve üzerlerine hücum edin, saldırın. Size düşen görev bu kadar. Bunu yaptınız, **kapıdan girdiniz mi** korkmayın. Artık **kesinlikle siz galipsiniz. Eğer** gerçekten **inanmış iseniz, haydi, yalnızca Allah’ı vekil k abul edin** ve sadece ona güvenin, sözlerini dinleyin, dediğini yapın!”

24. Ama onlar, hâlâ direterek, “Ey Mûsâ, onlar orada bulundukları sürece, biz o şehre asla girmeyeceğiz fakat ille de istiyorsan, sen ve Rabb’in gidin ve onlarla kendiniz savaşın, biz burada oturup bekleyeceğiz!” dediler.

25. Bu küstahça davranış karşısında Mûsâ, üzüntü ve çaresizlik içinde “Ey Rabb’im, görüyorsun ki, benim kendimden ve kardeşimden başka hiç kimseye sözüm geçmiyor! O hâlde, şu isyankâr insanlarla yollarımızı ayır yâ Rab!” diye yalvardı.

26. Bunun üzerine Allah, “Ö yleyse, kırk yıl boyunca o topraklara girmek onlara yasaklanmıştır; bu süre içinde çöllerde şaşkın şaşkın dolaşıp duracaklar! Artık şu yoldan çıkmış toplum için kendini üzme ey Mûsâ!” buyurdu.

27. Ey Muhammed! Onlara, yani kibir ve azgınlıkları yüzünden Allah’ın Elçisini öldürmek için fırsat kollayan Yahudilere ve masum bir cana kıym ayı göze alan bütün zâlimlere, Âdem’in iki oğlu arasında geçen şu ibret verici öyküyü hak ile, yani hak ve hakikati ortaya koymak üzere anlat: Hani onlar, Allah’a birer kurban sunmuşlardı. Fakat birinin kurbanı kabul edilmiş, diğerinki ise geri çevrilmişti. Zira Hâbil en değerli hayvanlarından birini kurban olarak sunarken, kardeşi Kâbil, çürük ve döküntü ürünleri vermeye kalkmıştı.

Bunun üzerine Kâbil, kıskançlık ve öfkeye kapılarak kardeşine, **“Seni mutlaka öldüreceğim!” dedi. Hâbil şöyle cevap verdi: “**Senin kurbanının kabul edilmeme sebebi ben değilim ki beni suçluyorsun. Asıl suçu kendinde aram alınsın. Çünkü **Allah**, kalbi kötülükle dolu olduğu hâlde,

gösteriş amacıyla ibâdet edenlerin değil, **ancak** dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek, çirkin davranışlardan uzak durmaya çalışan o **takvâ sahiplerinin** sunduğu kurbanı **kabul eder.**”

28. “Sen beni öldürmek için bana el kaldırsan bile, ben kendimi savunmakla beraber, seni öldürmek amacıyla sana el kaldıracak değilim! Seni öldürmek değil, aksine diriltmek isterim. Çünkü ben, âlemlerin Rabb’i olan Allah’tan korkarım!”

29. “Bununla beraber, eğer beni öldürecek olursan, dileğim odur ki; hem benim günahlarımı, hem de kendi günahlarını yüklenesin de, cehennem halkından olasin! İşte, zâlimlerin cezası budur! O hâlde kardeşim, gel bu zulümden vazgeç!”

30. Ama bütün bu uyarılara rağmen, Kâbil’in gözünü kör eden kıskançlık, ihtirâs ve bencillik duyguları, onu tahrik ederek kardeşini öldürmeye sevk etti ve sonunda onu öldürdü. Böylece, dünya ve âhirette en büyük zarar ve hüsrana uğrayanlardan oldu!

31. İlkönce, cesedi ne yapacağını bilemedi. Derken Allah, kardешinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermek üzere, toprağı eşeyen bir karga gönderdi. Kâbil, hayvancağızın ölü bir kargayı toprağı gömdüğünü görünce, “Vah, yazıklar olsun bana!” dedi, “Ben şu karga kadar olup kardeşimin cesedini gömemeyecek kadar âciz miyim?” O anda ne kadar âciz, ne kadar zavallı bir durumda olduğunu anladı. Derken, kalbinde bir burukluk hissetti ve büyük bir pişmanlık duydu. Ama artık iş işten geçmişti.

32. Bunun için, İsrail Oğulları’na ve dolayısıyla size şöyle emrettik: “Her kim, bir cana kıymamış veya yeryüzünde yol kesme, eşkıyalık, ırza tecavüz ve benzeri fesat çıkarmamış bir insanı haksız yere öldürecek olursa, adeta bütün insanlığı öldürmüştür ve kim de cinayeti engelleyerek bir hayat kurtarırsa, adeta bütün insanlığı kurtarmıştır.”

Ama İsrail Oğulları, öğüt ve uyarıları dinlemedi. **Elçilerimiz onlara, hakikati ortaya koyan nice mucizeler ve apaçık belgeler getirmiş olmalarına rağmen, yine de içlerinden birçoğunu, yeryüzünde cinâyetler işlemekten ve azgınlık etmekten bir türlü vazgeçemediler.**

Öğüt ve uyarılarla uslanmayan bu gibi azgınları, ancak cezalarla durdurabilirsiniz:

33. Allah’a ve dolayısıyla, Elçisine ve Müslümanlara karşı topyekun savaş açanların ve terör, soygunculuk, yol kesme, adam kaçırma, ırza tecavüz... gibi suçlar işleyerek yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya çalışanların cezası, işledikleri suça göre; bunlar eğer sadece adam öldürmüş veya ırza tecavüz etmişlerse, en az acı çecekleri şekilde öldürölmek, eğer hem adam öldürmüş, hem de mala veya ırza tecavüz etmişlerse, ibret için halka teşhir edilmek üzere asılarak idam edilmek, eğer adam öldürmemişler, sadece yol kesip mal almışlarsa el ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi, eğer bunlardan hiçbirini yapmayıp, sadece terör havası estirerek insanları tehdit edip korkutmuşlarsa, hapse atılmak veya sürgüne gönderilmekten başka bir şey olamaz.

Bu, onlara bu dünyada peşinen verilen bir rezilliktir; öteki dünyada ise, onları çok daha

büyük bir azap beklemektedir.

34. Ancak, siz onları ele geçirmeden önce pişmanlık duyup **tövbe eden** ve kendiliklerinden teslim olanlar **bunun dışındadır.** Bunlar, kul haklarıyla ilgili bir suç işlememişlerse, İslâm devletine karşı işledikleri suçlardan dolayı cezalandırılmazlar. **Bilin ki Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İşte hem bu suçların kökünü kazımak, hem de dünya ve âhirette saâdete ulaşmak için:

35. Ey iman edenler! Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, her türlü kötülükten titizlikle **sakının ve** yaptığınız iyiliklerle yetinmeyerek, sizi **O'na** yaklaştıracak daha güzel ve yararlı davranışlar sergilemeye çalışın! Bunun için, karşınıza çıkacak her fırsatı, her imkânı ganîmet bilin! O'nun sevgisini kazanmak için türlü sebepler, **vesîleler arayın ve O'nun yolunda** malınızı ve canınızı fedâ ederek, yeryüzünde ilâhî adâleti egemen kılmak için var gücünüzle mücadele ve **cihâd edin ki**, dünyada ve âhirette **kurtuluşa erebilesiniz!** Bunun için, asıl yatırımı âhirete yapmalı, dü nyanın gelip geçici güzelliklerine kapılıp da, sizi bekleyen gerçek hayatı ihmal etmemelisiniz:

36. Bu dünyanın gelip geçici nîmetlerine tamah ederek bütün insânî ve ahlâkî değerleri reddeden, böylece, bu değerlerin biricik kaynağı ve varlık sebebi olan ilâhî mesajı **inkâr eden o zâlimler, Diriliş Günü azaptan kurtulmak için yeryüzündeki bütün nîmetleri ve bir o kadarını fidye olarak verseler bile, bu onlardan asla kabul edilmeyecektir. Onların hakkı, can yakıcı bir azaptır!**

37. Cehenneme atıldıklarında, can havliyle **ateşten çıkmak isteyecekler, fakat oradan asla çıkamayacaklar; çünkü onların hakkı, sürekli bir azaptır!**

İşte, hem sizi bu korkunç azaptan kurtaracak, hem de mal ve can güvenliğinizi garanti altına alacak güzel bir vesîle:

38. Ey iman edenler! **Hırsızlık edenlerin —ister erkek ister kadın olsun— işledikleri bu çirkin suça karşılık Allah tarafından** ibret verici ve caydırıcı **bir ceza olarak sağ ellerini bilekten kesin!** Zira açgözlülük ederek mazlumların kanını emen soyguncuları, hırsızları, dolandırıcıları ancak bu şekilde caydırabilirsiniz. O hâlde, sakın bu hükmü uygulama konusunda zâlimlere acımanız tutmasın. Unutmayın ki, **Allah** hem sizden çok daha merhametli ve âdildir, hem de **sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

39. Ama kim de, yaptığı haksızlıktan sonra **tövbe eder de**, gücü yettiğince hatâsını telâfi etmeye çalışır ve hayatında tertemiz bir sayfa açarak **kendisini düzeltirse, elbette Allah onun tövbesini kabul edecektir. Çünkü Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Yakalanmadan önce kendiliğinden teslim olan hırsız el kesme cezası verilmez. Yakalandıktan sonra tövbe eden hırsız gelince; Allah katında günahı bağışlansa bile, İslâm'ın bu dünyada vereceği cezadan kurtulamaz. Çünkü Allah'tan başka hiç kimse, onun tövbesinde samîmî olup

olmadığını bilemez.

Ey insanoğlu! Yüce Rabb'inin ilim, hikmet ve adâletine güven:

40. Bilmez misin ki, göklerin ve yerin hükümrانlığı yalnızca Allah'a aittir? O, dilediğini cezalandırır, dilediğini bağışlar. Fakat O'nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet ölçülerine göredir. Şöyle ki, zulüm ve haksızlık yapanları cezalandırır, iman edip güzel ve yararlı davranış gösterenleri bağışlar. Unutma ki, **Allah her şeye kâdirdir.**

Bunun için, zâlimlere karşı mücâdeleye devam et:

41. Ey şanlı Peygamber! Gerek kalben inanmadıkları hâlde, sırf sizi kandırmak için **ağızlarıyla “Biz de inanıyoruz!” diyen —fakat ortaya koydukları hayat tarzıyla İslâm'ı inkâr eden— ikiyüzlüler ve gerekse onlara akıl hocalığı yapan Yahudiler olsun;** Allah'ın ayetlerini **inkâr etmekte birbirleriyle âdetâ yarışa giren** bu zâlimlerin yaptıkları, **sakın seni ümitsizlik ve yılgınlığa düşürüp üzmesin!**

Onlar, doğru söze tahammül edemezken, her türlü **yalana kulak verirler; sana değer vermedikleri için yanına gelmeye bile tenezzül etmeyen diğer kâfirlerin görüşlerini dikkate alır;** onların **sözlerini dinler** ve onlar adına casusluk faaliyeti yürütürler.

Kutsal Kitaptaki **sözlerin anlamlarını** kasten **çarpıtarak değiştirirler.**

Kur'an'ın hakemliğine başvurmak isteyenlere, **“Size şu hüküm verilirse onu kabul edin, fakat işinize gelecek bir hüküm verilmezse uzak durun!” diye tembih ederler.**

Ve bu davranışlarının doğal sonucu olarak, sapıklığı hak etmiş olurlar: **Allah kimi saptırmayı dilemişse, artık onun kurtulması için Allah'a karşı hiçbir şey yapamazsın.**

İşte bunlar, kalplerini Allah'ın arındırmak istemediği kimseledir. Onların hakkı, bu dünyada zillet ve alçaklığa düşmek, âhirette ise korkunç bir azâba uğramaktır!

42. Onlar, doğru sözden hoşlanmaz, her türlü yalana kulak verirler, haram yemeye de pek düşkünlüdürler. Eğer bu tür insanlar, aralarında hakemlik etmen için **sana gelirlerse serbestsin; ister aralarında hüküm ver, ister onları kendi başlarına bırak,** ne hâlleri varsa görsünler. **Eğer haklarında hükmetmekten kaçınarak onlardan yüz çevirirsen, sana hiçbir şekilde zarar veremezler.** Yani bu yüzden günaha girmiş olmazsın. **Fakat aralarında hükmedeceğin zaman, adâletle hüküm ver! Kuşkusuz Allah, âdil davrananları sever.**

Gerçi bu Yahudiler, hiçbir zaman Allah'ın hükmüne boyun eğmeye yanaşmazlar:

43. İçinde Allah'ın hükümleri bulunan Tevrat ellerinde dururken, nasıl oluyor da, kendi ırkları dışında bir Peygamber kabul etmedikleri hâlde, arzularına uygun bir hüküm vermeni umarak **senin hükmüne başvuruyorlar, sonra da** hem Kur'an'ın, hem Tevrat'ın ortak hükmü

olan kararında n **yüz çeviriyorlar?** Aslında **bunlar**, kendi kitapları olan Tevrat'a da **inanmıyorlar!**

Tevrat, her ne kadar Yahudiler tarafı ndan tahrifata uğramış ve bazı bölümleri değiştirilmiş olsa da, aslı hak olan bir kitaptır:

44. Gerçek şu ki, içerisinde hikmet dolu öğütler, hidâyet ve aydınlatıcı nur bulunan o Tevrat'ı Biz indirdik. Nitekim, Musa'dan sonra gönderilen ve Allah'a içte nlikle **boyun eğmiş olan Peygamberler, Yahudiler arasında onu nla hükmederlerdi. Ayrıca,** kendilerini Allah'a adanmış olan âdil yöneticiler, yani **rabbânîler ve âlimler de** ona göre hüküm verirlerdi. **Çünkü onlar, Allah'ın kitabını öğrenmek, öğretmek ve uygulamak sûretiyle koruyup gözetmekle görevliydi ve tüm hâl ve hareketleriyle, onun** hak bir kitap olduğuna şahadet eden hakikat **şahitleri idiler.**

Öyleyse insanlardan değil, Benden ko rkun! Benim gerek Tevrat, gerek İncil ve gerekse Kur'an'daki **ayetlerimi, —özellikle de, Son Elçiye müjdeleyen Tevrat ayetlerini— servet, makam, şan, şöhret gibi basit menfaatlerle değiştirmeyin!** Unutmayın ki, **her kim Allah'ın** egemenlik yetkisini reddederek O'nun **indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar, kâfirlerin ta kendileridir!**

45. Biz onlar için —ve dolayısıyla sizin için de— cinâyet ve yaralamalarla ilgili olarak Tevrat'ta şu hükümleri yazdık: Cana karşılık can, göze göz, buruna b urun, kulağa kulak, dişe diş ve diğer yaralamalarda benzer şekilde kısas yapılacaktır. Fakat kim suçluyu affedip kısas **hakkından vazgeçerse, bu da onun** günahlarının bağışlanması **için bir kefarettir.**

Dikkat edin, bunlar Allah'ın h ükümleridir. **Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar, zâlimlerin ta kendileridir!**

Fakat Allah'ın hükmü, yalnızca Tevrat'tan ibaret değildir:

46. Derken o Peygamberlerin izleri üzerinde, kendisinden önc eki Tevrat'ı onaylayan ve çarpıtılan hükümlerini düzelterek onu hurâfelerden arındıran Meryem oğlu İsa'yı gönderdik.

Ve ona, Rablerinin emrine saygıyla bağlanan o **takvâ sahipleri için bir yol gösterici ve bir öğüt olmak üzere, kendisinden önc eki Tevrat'ı tasdik eden ve içer isinde hidâyet ve aydınlık bulunan İncil'i verdik.**

47. O hâlde İncil'e iman edenle r, uydurdukları hurâfelere değil, **Allah'ın onda indirdiklerine göre hükmetsinler.** İncil ve Tevrat, uğradıkları tahrifâta rağmen A llah'ın varlığını, birliğini ve Son Elçiye imanın gerekliliğini açıkça ortaya koyar. **Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyecek olursa, işte onlar,** doğru yoldan sapan **fâsıkların ta kendileridir!**

Fakat Allah'ın hükmü, yalnızca Tevrat ve İncil'den de ibaret değildir:

48. Ey Muhammed! Sana da, daha önceki kutsal kitapları tasdik edici ve tahrif edilmiş, çarpıtılmış hükümlerini düzelterek onları hurâfelerden ayıklayan bir denetleyici olarak, hak ve hakîkati ortaya koyan ve doğrunun, gerçeğin ta kendisi olan bu Kitabı hak ile indirdik.

Öyleyse, Allah'ın bu Kitapta indirdikleriyle insanların aralarında hükmet! Sakın sana gelen hakîkati bırakıp da, onların arzu ve heveslerine uyma! Şunu bil ki:

Biz, bütün Peygamberleri ve ümmetlerini aynı inanç ve ahlâk kuralları etrafında birleşen bir tek ümmet yaptıysak da, ayrıntılı hukuk kuralları konusunda her biriniz için farklı bir yol ve yöntem belirledik. Eğer Allah dileseydi, bütün ümmetlere aynı şeriatı emrederek hepinizi tek tip bir toplum yapabilirdi fakat sizlere verdiği farklı imkânlar, yetenekler, eğilimler, nîmetler ve belâlar çerçevesinde sizi imtihân etmek için her ümmete, kendi ihtiyaçlarına, ortam ve şartlarına, kültürel gelişimine uygun farklı bir şeriat, farklı bir hukuk sistemi belirledi.

O hâlde, dosdoğru hükümleri içinde barındıran bu Son Kitabın ışığında, en güzel toplumu oluşturmaya çalışın! İnkârcıların aldatıcı propagandalarına kulak asmadan, kendi yolunuzda kararlılıkla ilerleyin. En iyiyi, en güzeli ortaya koymak için çalışarak, hayırlı işlerde birbirinizle yarışın. Unutmayın ki, hepiniz eninde sonunda Allah'ın huzuruna varacaksınız. O zaman Allah, anlaşmazlığa düştüğünüz her konuda aranızda hükmünü verecektir!

49. Evet, ey Muhammed, sana bu K itabı indirdik ve “Hangi dinden olurlarsa olsunlar, onların arasında Allah'ın indirdikleriyle hükmet, sakın onların hevesler ine uyma! Allah'ın sana indirdiklerinin bir kısmından bile seni saptırmamaları için, onlara karşı son derece dikkatli ol!” diye emrettik.

Eğer bütün bu uyarılara rağmen, yine de Allah'ın Kitabından yüz çevirecek olurlarsa; bil ki Allah, bazı günahları yüzünden onları bu şekilde cezalandırmak istiyordur. Zaten insanların çoğu, yoldan çıkmaya eğilimlidir.

Peki bu zâlimler, Kur'an'ın rehberliğinden uzak kaldığı zaman, insanlığın başına neler geleceğini bilmiyorlar mı?

50. Yoksa onlar, İslâm öncesi câhiliye döneminin, hak hukuk tanımayan kanun ve hükümlerini mi hayata egemen kılmak istiyorlar? Allah'ın yegane rab ve tek ilah olduğu gerçeğinin yok sayıldığı sadece O'na kul köle olma imkanlarının yok edildiği, vahyin hayata hakimiyet hakkının kaldırıldığı bir hayat tarzı mı istiyorlar? Hâlbuki, yürekten inanan bir toplum için, Allah'tan daha iyi kim hüküm verebilir? O hâlde:

51. Ey iman edenler! Yahudîleri ve Hristiyanları yani bâtil ideolojilerin mimarlarını, samîmî ve güvenilecek bir dost, sözü dinlenecek bir yönetici, himayesine sığınılacak bir koruyucu, kısaca velî edinmeyin! Unutmayın ki onlar, ancak birbirlerinin dostlarıdır. İçinizden her kim onları dost edinecek olursa, o da onlardandır. Çünkü Allah, kâfirlerle böyle sıkı fıkı ilişkiler içinde olan zâlimleri doğru yola iletmez!

52. Kalplerinde hastalık olan şu münâfıkların, “Kâfirlerin günün birinde gâlip gelmeyeceği ne malum? İyisi mi, biz şimdiden tedbirimizi alalım, zira **başımıza bir belâ gelmesinden korkuyoruz!”** diyerek kâfirlere şirin gözükmek için çırpındıklarını, hep **onlara yöneldiklerini** görürsün.

Fakat yakında Allah, kâfirleri hezimete uğratarak size vaadettiği **zaferi nasip edecek, yâhut katından bir buyruk göndererek** münâfıkların bütün plânlarını suya düşürecektir; **işte o zaman, yüreklerinde Allah’a ve müminlere karşı çirkin düşünceler besledikleri** ve kâfirleri kendilerine dost ve yardımcı edindikleri **için** büyük bir **pişmanlık duyacaklardır!**

53. Allah ve Elçisine tam bir güvenle iman edenler ise, savaşta esir ettikleri kâfirlere, münâfıkları işâret ederek “**Sizin yanınızda olacaklarına dâir var güçleriyle Allah’a yemin edenler bunlar mıydı? Bakın, nasıl da bütün beklentileri ve gayretleri boşa gitti de, rezil olup hüsrana uğradılar!**” diyecekler.

54. Ey iman edenler! İçinizden her kim dininden dönecek olursa, Allah onları yok eder ve yerlerine **öyle bir toplum getirir ki; hem Allah onları sever, hem de onlar Allah’ı severler; inananlara karşı çok merhametli ve alçakgönüllü, kâfirlere karşı da son derece şahsiyetli ve onurludurlar;** Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat sistemini yeryüzünde hâkim kılmak için **Allah yolunda** mallarıyla ve canlarıyla **cihâd ederler.** Bu yolda karşılarına çıkabilecek hiçbir engel onları durduramaz. Çünkü onlar, **hiç kimsenin kınamasından,** tehdit ve işkencesinden **korkmazlar.** Ya İnzica Rabb’lerinin rızasını kazanmak amacıyla, emîn ve kararlı adımlarla hedefe doğru yürürler.

İşte bu, Allah’ın lütfudur, onu dilediğine bahşeder. Ayrıca, ilâhî lütfâ nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açar. Öyleyse, güzel davranışlar göstererek O’nun lütfuna lâayık kullar olmaya çalışın. Unutmayın ki, **Allah’ın lütuf ve merhameti sınırsızdır, O her şeyi bilendir.**

Peki kendinize kimi dost edineceksiniz?

55. Sizin yardımcınız, koruyucunuz ve gerçek dostunuz kâfirler ve münâfıklar değil; **ancak Allah’tır, O’nun Elçisidir ve tam bir teslimiyetle O’na boyun eğerek namazlarını kılan, zekâtlarını veren müminlerdir!**

56. Her kim Allah’ı, Elçisini ve müminleri kendisine dost ed inirse, ona müjdeler olsun, hak ile bâtılın mücâdelesinde **üstün gelecek olanlar, kesinlikle Allah’ın tarafında yer alanlardır!**

O hâlde;

57. Ey iman edenler! Sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olan Yahudi ve Hristiyanlardan, dininizle alay edip eğlenenleri ve ilâhî vahiy gerçeğini tümüyle inkâr eden diğer kâfirleri kendinize yönetici, koruyucu, yardımcı, dost, müttefik, yani veli edinmeyin ve

bu Kitaba gerçekten **inanıyorsanız**, zâlimlerle aynı cephede yer almama konusunda **Allah’a karşı gelmekten titizlikle sakının!**

İşte kâfirlerin, kutsal değerlerinizi nasıl tahkir ettiğini gösteren çarpıcı bir örnek:

58. Ezan okuyup insanları **namaza çağırdığınız zaman, onunla alay edip eğlenirler.** İslâm’ın en önemli sembollerinden biri olan ezandan rahatsızlık duyar, onu susturmak için ellerinden geleni yaparlar. **Çünkü onlar, akıllarını kullanmayan anlayışsız bir toplumdur.**

59. Ey Peygamber ve ey onun izinden yürüyen Müslüman! Yahudi ve Hristiyanlara **de ki: “Ey Kitap Ehli! Siz bize, Allah’a iman ettiğimiz; hem bize, hem de bizden önce indirilen vahiylerle inandığımız ve sizin pek çoğunuz yoldan çıkmış kimseler olduğunuz için mi düşmanlık ediyorsunuz?”**

60. Sözlerine devamla **de ki: “**Demek bunlara iman ettik diye suçluyuz, öyle mi? Peki, **Allah katında bundan daha ağır bir cezayı** kimlerin hak ettiğini **size bildireyim mi?** Onlar, kendileriyle övünerek izinden yürüdüğünüz atalarınızdır. Yani, isyankârlıklarından dolayı **Allah’ın lânetlediği; Peygamberleri öldürdükleri için gazâb ettiği; sözlerinden caydıkları için ahlâkî çöküntüye uğratıp doyumsuz maymunlara ve tepeden tırnağa pisliğe batmış domuzlara dönüştürdüğü ve böylece, yeryüzünde zulüm sistemleri kurmaya çalışan azgın yönetimlere, yani tağutlara kul köle yaptığı kimselerdir!**

İşte, ilâhî ölçülere göre en kötü yerde bulunanlar ve doğru yoldan en çok sapmış olanlar, bunlardır.

61. Yahudiler **sizin yanınıza geldikleri zaman, “Biz de inanıyoruz!” derler. Oysa** yanınıza girerken **inkârcı olarak girmiş ve yine inkârcı olarak çıkmışlardır. Fakat Allah,** kalplerinde **neler gizlediklerini çok iyi bilmektedir!**

İşte, inkârcılıklarının sonucu olarak:

62. İçlerinden pek çoğunun günah işlemekte, düşmanlık etmekte ve haram yemekte birbirleriyle yarıştıklarını görürsün. Ne kötü işler yapıyorlar!

63. Peki, başlarındaki din âlimlerinin ve hahamların, onları günahkârca söz söylemekten ve haram yemekten alıkoymaları gerekmez miydi? Fakat onlar görevlerini yerine getirmediler; kötülük karşısında susarak onu desteklemiş oldular. Gerek önderlerinin, gerek kendilerinin **yaptıkları şey ne kötüdür!** O kadar ki:

64. Yahudilerden bazıları, “Siz Müslümanların inandığı **Allah’ın eli sıkıdır,** baksanıza, sizi yoksulluk içinde kıvrandırıp duruyor! Eğer gerçekten doğru yolda olsaydınız, Allah kudret ve zenginliği bize değil, size verirdi. Aslında bize de bu kadar değil daha çok verilmeliydi” **dediler.** Bu sözlerle itiraz etmeyen diğer Yahudiler de, aynı iddiaya iştirak etmiş oldular. **Bu sözlerinden dolayı, kendi elleri bağlandı ve cimrilik, korkaklık, alçaklık, değişmez karakterleri oldu;**

böylece, ilâhî nîmetlerden mahrum bırakılarak Allah tarafından lânetlendiler.

Oysa Allah ne cimridir, ne de güçsüz! **Bilakis, elleri alabildiğince açıktır**, kudret ve cömertliğinin sınırı yoktur, lütuf ve nîmetlerini, ezeli ilim ve hikmetine uygun olarak, dilediği kimselere, **dilediği şekilde dağıtır**. Bazen azılı kâfirleri nîmetlere boğarken, en sevdiği kullarını belâ ve musîbetlere uğratabilir. Zira bu dünya, imtihan yeridir, iyilik ve kötülüklerin tam karşılığının verileceği yer ise, âhirettir. Ama maddî güç ve zenginlikten başka değer ölçüsü tanımayan kâfirler, sahip oldukları geçici nîmetlerin, kendilerinin doğru yolda olduğunu gösteren birer delil olduğunu sanırlar. Hâlbuki, herhangi bir kişi veya topl umun doğru yolda olduğunu belirlemek için, onların dünyada sahip oldukları güç ve zenginliğe değil; doğruluk, erdemlilik, adâlet gibi üstün ahlâkî değerlere ne derece bağlı olduklarına bakmak gerekir. Kaldı ki, Allah, yeryüzünde ilâhî adâleti egemen kılmak için varını yoğunu fedâ eden müminlere, —çetin bir mücâdele sonunda— bu dünyada güç ve zenginlik de bahşedecektir. Çünkü dünyanın da, âhiretin de maddî-mânevî tüm güzelliklerini size kazandıracak olan asıl zenginlik, bu Kur'an'dır. Ama ne var ki:

Rabb'inden sana indirilen şu muhteşem ayetler, onlardan bir çoğunun azgınlık ve kâfirliğini artıracaktır. Fakat onlardan korkmayın, size zarar veremeyiz. Zira Biz, gerek Yahudi gerek Hristiyan olsun, **onların arasına, ta kıyâmete kadar sürecek düşmanlık ve nefret koyduk; ne zaman Müslümanlara karşı düşmanlıkları depreşip bir savaş ateşi tutuşturmaya kalkışsalar, Allah onu söndürecek ve** heveslerini kursaklarında bırakarak onları birbirlerine düşürüp darmadağın edecektir. Fakat yine de akıllanmayacak, **yeryüzünde** sürekli bozgunculuk, fitne ve **fesat çıkarmaya çalışacaklar. Allah ise, fesat çıkaranları sevmez**. Sevmediği için de belâlarını verir.

Ama tövbe edip kurtulmak için, hâlâ ellerinde fırsat var:

65. Şâyet Kitap Ehli diye bilinen Yahudi ve Hristiyanlar, Allah'a ve bütün elçilerine gereğince **iman etmiş ve azgınlıktan, isyankârlıktan sakınıp korunmuş olsalardı**, şu ana kadar işledikleri bütün **günahlarını bağışlar ve kendilerini nîmet dolu cennet bahçelerine yerleştirirdik**.

66. Evet, **eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rab'leri tarafından kendilerine gönderilen** bu son ilahi vahyi içtenlikle kabullenip hayatın her alanında **uygulamış olsalardı**, hiçbir yoksulluk görmezlerdi. Onları tepeden tırnağa nîmetlere boğardık; böylece **üstlerinden yağın göğün ve ayaklarının altından** fışkıran yerin nîmetlerinden yararlanırlar ve **yerlerdi**. Gerçi **içlerinde**, aşırılıktan uzak, ölçülü ve **dengeli insanlar da yok değil fakat çoğunluğu, o kadar kötü işler yapıyorlar ki!**

O hâlde, Müslümanlara büyük bir görev düşüyor:

67. Ey Peygamber ve Peygamberin izinden yürüyen Müslüman! **Rabb'inden sana indirilen** bu ayetleri tüm insanlığa açıkça bildirerek **tebliğ et! Şâyet** bunu **yapmayacak olursan, elçilik görevini yerine getirmemiş olursun!** Sakın zâlimlerden korkup gevşekliğe kapılma, çünkü **Allah, seni insanlardan gelecek tehlikelere karşı koruyacaktır**. Unutma ki, sen kendi üzerine

düşeni yaptığıın takdirde, **Allah kâfirleri** asla başarıya ulaştırmayacak, onları **doğru yola** iletmeyecektir.

İşte bu tebliğ görevini yerine getirmek üzere:

68. Yahudi ve Hristiyanlara seslenerek **de ki:“Ey ilâhî mesaja inandığını iddia eden Kitap Ehli! Siz Tevrat’ı, İncil’i ve Rabb’iniz tarafından size gönderilen** bu son vahyi kendinize rehber edinip onu gereğince **uygulamadıkça, asla sağlam bir temele dayanamış olamazsınız.** Allah’ın ayetlerinden bir kısmını benimseyip, bir kısmını reddederseniz, diğer kâfirlerden bir farkınız kalmaz.”

Ey Peygamber! Rabb’inden sana indirilen şu muhteşem ayetler, **onlardan bir çoğunun azgınlık ve kâfirliğini iyice artıracaktır. Fakat sen, bu inkârcılar için kend ini üzme,** ümitsizliğe kapılma fakat iman edecek olanları da şimdiden müjdele:

69. Gerçek şu ki; Kur’an’a **iman** ettiklerini iddia **edenler,** Hz. İsa’ya ve Hz. Muhammed’e inanmadıkları hâlde, Allah’ın seçkin ve imtiyazlı kulları olduklarını öne süren **Yahudiler,** yıldızlara tapan **Sâbiiler,** Son Elçiyi inkâr eden ve İsa’nın Allah’ın oğlu olduğunu öne süren **Hristiyanlar,** Zerdüş’tün izleyicileri olduklarını iddia eden ve ateşe tapan Mecusiler ve diğerleri... Evet, hangi dine, hangi ırka ve hangi cemaate mensup olursa olsun, insanlar arasından **her kim Allah’a ve âhiret gününe** İslâm’ın istekleri doğrultusunda gereği gibi **inanır ve O’nun mesajları** doğrultusunda **doğru ve yararlı işler yaparsa, işte onlar,** zâlimlerin başına bir kâbus gibi çökecek olan o Hesap Gününde **ne korkuya kapılacaklar, ne de üzülecekler!**

Cennete girebilmenin tek yolu, Allah’a ve âhiret gününe gereğince inanarak ilâhî prensiplerin belirlediği biçimde yararlı ve güzel davranışlar ortaya koymaktır. Nitekim:

70. Andolsun ki, İsrail Oğulları’ndan Allah’ın gönderdiği her Peygambere iman edeceklerine dâir **İsrail Oğulları’ndan kesin bir söz almış ve onlara nice Peygamberler göndermiştik. Fakat ne zaman bir Peygamber, onlara hoşlarına gitmeyecek bir hüküm getirdiyse,** verdikleri sözden cayararak **bir kısmını yalanladılar, bir kısmını da öldürdüler,** ellerinden gelse bugün de hiç çekinmeden **öldürürler.**

71. Bu davranışlarından dolayı başlarına **bir belâ gelmeyecek sandılar, böylece** hakikat karşısında **kör ve sağır kesildiler! Sonra** belâ üstüne belâya uğrayınca, pişman olup tövbe ettiler ve **Allah tövbelerini kabul etti. Sonra** da, işte bu Son Elçiyi gönderdi, fakat **içlerinden pek çoğu,** ona karşı da **kör ve sağır kesildiler. Allah, yaptıkları her şeyi görmektedir. Ve kesinlikle cezasını verecektir.**

72. Andolsun ki,“Allah, Mesih’in oğlu İsa Mesih’tir!” diyenler, aynen onu inkâr edenler gibi, kelimenin tam anlamıyla **kâfir olmuşlardır! Oysa bizzat İsa Mesih,“Ey İsrail Oğulları! Benim de Rabb’im, sizin de Rabb’iniz olan Allah’a kulluk ve ibâdet edin,** hiç kimseyi ilâhlaştırıp O’na ortak koşmayın! Zira **her kim Allah’a ortak koşacak olursa** şunu iyi bilsin ki,

Allah ona cenneti kesinlikle yasaklayacak ve onun varacağı yer, cehennem olaca ktır! Ve o Gün hiç kimse, zâlimlere yardım edemeyecektir!” demişti.

73. Ve yine **andolsun ki, “Allah için üçüncüsüdür!”** diyenler de **kâfir olmuşlardır!** Yani, “Baba bir ilâh, Kutsal Ruh bir ilâh, Oğul İsa bir ilâhtır fakat hiç biri tek başına Allah değildir; Allah, ancak birbirlerini tamamlayan bu üç ilâhın birleştiği Tanrıdır.” diyen Hristiyanlar da kâfir olmuşlardır. **Gerçek şu ki, Allah eşi ortağı olmayan biricik ilâhtır ve O bir tek İlâh’tan başka ilâh yoktur!**

Şâyet onlar, bu çirkin iddialarından vazgeçmeyecek olurlarsa, içlerinden inkâr edenlere kesinlikle can yakıcı bir azap dokunacaktır!

Şu hâlde, insaf ve vicdan sahibi olan Yahudi ve Hristiyanlar daha ne bekliyorlar?

74. Hâlâ pişmanlık ve gözyaşlarıyla Allah’a yönelip O’ndan af dilemeyecekler mi? Zira O’nun rahmetinden asla ümit kesilmez. Ümit kesmeyenlere ne mutlu; çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İsa Mesih ile ilgili işin doğrusuna gelince:

75. Meryem oğlu İsa Mesih, ne Tanrıdır, ne de Tanrının oğlu! O, **sadece Allah’ın gönderdiği diğer Peygamberler gibi bir Peygamberdir. Nitekim ondan önce de,** kendisi gibi nice **Peygamberler gelip geçmişti.** Mesela Allah, İsa Mesih’in eliyle ölümlere can verdiği gibi, daha önce Mûsâ’nın eliyle asâya can vererek kuru bir sopayı korkunç bir yılanı dönüştürmüştü ki, bu daha hayret verici bir mûcizedir. Yine Allah Mesih’i babasız yarattığı gibi, daha önce Âdem’i hem babasız hem annesiz olarak yaratmıştı ki, bu daha enteresan bir yaratılıştır.

Annesi Meryem ise, son derece dürüst ve tertemiz bir kadındı. Fakat bu üstün özelliklere rağmen, onlar da sizin gibi birer insandı. Örneğin **ikisi de** her fâni insan gibi acır, susar ve **yiyip içerlerdi.** Bunlar, yaratılmışlara mahsus özelliklerdir. Oysa Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir.

Bak, Biz onlara ayetlerimizi nasıl açıkça bildiriyoruz; onlarsa nasıl da göz göre göre hakîkatten yüz çevirip dönüyorlar!

76. Şimdi ey hakikat yolcusu, Allah’tan başka otoriteler kabul eden tüm kâfirlere seslenerek **de ki: “Siz hâlâ Allah’ın yanı sıra, O dilemedikçe size en ufak bir zarar veya fayda veremeyecek olan âciz varlıklara mı kulluk edeceksiniz? Hâlbuki,** her şeyi işiten ve her şeyi bilen, yalnızca Allah’tır!

77. De ki: “Ey geçmiş Kutsal Kitaplara inandığını iddia eden Hristiyan ve Yahudiler! Sakın dininizde olmayan bidat ve hurâfeleri ona ekleyerek inancınızda aşırılıklara dalmayın; Son Elçi gönderilmeden çok daha önce hem kendileri sapmış, hem de diğer birçoklarını saptırmış ve hâlen de doğru yoldan sapmakta olan sözde din adamları ve kilise topluluğunun saçma iddialarını körü körüne taklit edip de, onların arzu ve heveslerine

uymayın!”

Uyarsanız ne olur? Tarihe bakın ve ibret alın:

78. İsrail Oğulları arasından Allah'ın elçilerini inkâr edenler, Davud'un ve İsa'nın diliyle lânetlenmişlerdir! Çünkü bunlar, hem Allah'ın emirlerine karşı geliyor, hem de saldırganca davranıp azgınlık ediyorlardı.

Bütün bunların da temel sebebi şuydu:

79. Onlar, içlerinden biri kötülük yapınca, onu bundan vazgeçirmeye çalışmazlardı. Kendileri ibâdetlerini eksiksiz yapar, fakat bunu başkalarına tebliğ etmezlerdi; kendileri kötülüklerden uzak durur, fakat kötülük yapanları engellemeye çalışmazlardı. Böylece kötülükler karşısında susmakla onu onaylamış ve işlenen suça iştirak etmiş olurlardı. **Bu davranışları, gerçekten ne kadar çirkindi!**

İşte bugün de aynı kötülükleri yapıyor, tıpkı öncekiler gibi lâneti hak ediyorlar:

80. Onlardan çoğunun, ilâhî vahiy ve âhiret gerçeğini inkâr eden kâfirlerle samimî bir ittifak ve dostluk içinde olduklarını görürsün. Bencillikleri, kendil erine âhiret hayatı için ne kötü bir şey hazırladı:Allah, onları gazâba uğrattı; bu yüzden onlar, sonsuza dek azap çekecekler!

Kâfirlerle bu denli sıkı fıkı olmaları, kendilerinin de aslında kâfir olduğunu gösteriyor, çünkü;

81. Eğer onlar Allah'a, Elçisine ve ona indirilen ayetlere iman etmiş olsalardı, kâfirleri dost edinmezlerdi; ne var ki, onların çoğu hak yoldan sapmış fâsıklardır!

Bununla beraber, hepsinin size karşı düşmanlığı eşit derecede değildir:

82. İnsanlar içerisinde Müslümanlara düşmanlıkta en şiddetli olanların, öncelikle Yahudiler ve onlardan sonra, putperest müşrikler olduğunu göreceksin. Yine insanlar arasında Müslümanlara sevgi ve şefkat bakımından en yakın olanların ise, “Biz Hristiyan'ız!” diyen ve Allah'ın varlığına, birliğine, kitaplarına, elçilerine içtenlikle iman eden gerçek muvahhidler olduğunu göreceksin. Çünkü onların içinde, ilim ve ibâdetle meşgul olan dürüst din âlimleri ve kendilerini Allah'a adanmış zahitler vardır ve onlar, kendilerine tebliğ edilen Kur'an karşısında asla kibre kapılmazlar. İşte bu ahlâk ve erdemlilikleri, onları dosdoğru Kur'an'a yöneltir:

83. Onların, bu Elçiye indirilen ayetleri dinledikleri zaman, hiç de yabancısı olmadıkları bu hakîkatten müthiş etkilenerek, gözlerinden yaşlar boşandığını görürsün. Kur'an'ı duyar duymaz, Allah'a el açıp yalvararak şöyle derler: “Ey Rabb'imiz! İsa Mesih'in yıllar öncesinden müjdelediği Son Elçiye iman ettik; o hâlde, bizi de hakîkate şahitlik eden şu Müminlerle birlikte iman kervanının bir neferi olarak yaz!”

84. “Öyle ya, Rabb’imizin bizi dünya ve âhirette iyi insanların arasına katmasını ümitle bekleyip dururken, Allah’a ve O’ndan bize gelen gerçeğe niçin iman etmeyelim ki?”

85. Bu sözlerine karşılık Allah, onları ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçeleriyle ödüllendirecektir. Güzel davranış gösterenlerin mükâfatı, işte budur.

86. Ayetlerimizi yalan sayarak hak dini inkâr edenlere gelince; onlar da cehe nnem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklar!

Fakat bazı Hıristiyan zahitlerden, rahiplerden övgüyle söz edildi diye, ruhbanlığı iyi bir şey zannetmeyin:

87. Ey iman edenler! Allah’ın size helâl kıldığı o temiz ve hoş nîmetleri kendinize haram kılmayın; güya Allah’a yaklaşma adına kendinizi hayatın güzelliklerinden mahrum bırakmayın! Fakat dünya zevklerinden faydalanacağım diye başkalarının hakkını çiğneyerek sınırı da aşmayın! Çünkü Allah, sınırı aşanları sevmez.

88. O hâlde, haramı helâli birbirine karıştırmadan, Allah’ın size vermiş olduğu helâl ve temiz nîmetlerden yiyin! Bu arada, kendisine iman etmiş olduğunuz Allah’tan gelen emirlere sınıksız olarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının! Sakının da, olur olmaz her şeye yemin ederek kendinizi sıkıntıya sokmayın! Bununla birlikte:

89. Allah sizi, yemin kastı olmaksızın ağızınızdan kaçiveren, ya da doğru olduğuna inanarak ettiğiniz, fakat daha sonra gerçeğe aykırı olduğu anlaşılan yeminlerinizdeki yanılğıdan dolayı sorumlu tutmaz. Fakat sizi, kasıtlı olarak yaptığınız yeminlerden sorumlu tutacaktır.

Böyle bilerek yemin ettikten sonra, onu yerine getirmemenin daha hayırlı olduğunu görürseniz, yemininizi bozmalısınız. Ancak bu veya başka bir sebeple yemininizi bozacak olursanız, yine onun cezasını ödemelisiniz ki, buna yemin kefâreti denir. Yemin kefâreti şudur:

a-Kalite, miktar ve öğün sayısı olarak kendi ailenize yedirdiğinizin orta derecesinden, on fakiri bir gün boyunca doyurmak,

b-Veya onları altı üstü takım hâlinde giydirmek,

c-Ya da bir köleyi özgürlüğüne kavuşturmaktır. Bu üçünden birini seçmekte serbestsiniz.

Fakat fakir olduğu için bunlardan hiçbirini bulamayan, üç gün arka arkaya oruç tutmalıdır. Oruç tutacak gücü de yoksa, yalnızca tövbe istiğfar etmekle yetinir. İşte, yemin ettiğiniz ve onu bozduğunuz zaman, yemininizin kefareti budur.

Eğer yeminin bozulmasından dolayı başkaları da zarar görmüş olursa, bu da ayrıca telâfi edilmelidir. Bir de, nasıl olsa kefareti öder kurtulurum diyerek, iyice düşünmeden, olur olmaz

yeminler etmeyin, ettiğiniz zaman da —eğer bir günaha sebep olmayacaksa— gücünüz yettiğinde ona bağlı kalın; kısacası, **yeminlerinizi koruyun!**

İşte Allah, size ayetlerini böyle açıkça bildiriyor ki, şükredesiniz.

90. Ey iman edenler!

1. **Şarap** başta olmak üzere, bütün sarhoşluk verici ve uyuşturucu maddeler,

2. **Kumar**, yani haksız kazanca sebep olan her çeşit şans oyunları,

3. Allah'ın hükümlerinin reddedilerek O'ndan başka ilahlaştırılan varlıkları temsil etmek üzere ortaya konan işâretler, semboller, rozetler, **dikili taşlar**, heykeller, putlar,

4. **Ve** yapacağınız işlerde, ilâhî vahyi rehber edinip, karar vermek yerine; medyu mluk, astroloji, **fal okları** (5. *Mâide*: 3) gibi bâtil inançlarla hayatınızı yönlendirmeniz size yasaklanmıştır.

İşte bütün bunlar, **şeytan işi** iğrenç birer pislikten başka bir şey değildir! O hâlde, **bunlardan uzak durun ki, dünya ve âhirette kurtuluşa eresiniz!**

Bunların haram kılınma hikmetine gelince:

91. Şeytan, içki ve kumar yoluyla aranızı kin ve düşmanlık sokmaya, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymaya çalışır. Öyleyse, hâlâ bunlardan vazgeçmeyecek misiniz?

O güne kadar içki müptelâsı olan insanlar, bu ayeti duyar duymaz, ellerind ekini atıyor, Allah'ın “Artık vazgeçmeyecek misiniz?” sorusuna cevap olarak, göklere “Vazge çtik ya Rab, va zgeçtik ya Rab!” nidâları yükseliyordu.

İşte bu örnek toplumun yetişmesi için:

92. Ey iman edenler! Allah'a ve Elçisine itaat edin, Allah'ın Kitabına ve bu Kitabın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan Peygamberin sünnetine sınıksız sarılın! Kötülere ve kötülüklere karşı son derece dikkatli ve **uyanık olun! Eğer** itaatten **yüz çevirecek olursanız** şunu iyi **bilin ki**, İslâm'dan uzaklaşmakla sadece kendinize zarar vermiş olursunuz, zira **Elçimizin görevi** sizi zorla Müslüman yapmak değil, yalnızca Allah'ın emirlerini **apaçık tebliğ etmektir** ve o görevine devam edecektir.

Peki, bu ayetler gönderilmeden önce yenilip içilenler ne olacak?

93. Daha önce iman edip doğru ve yararlı işler yapanlara, günaha girmekten titizlikle sakındıkları ve bundan böyle aynı kararlılıkla **iman edip güzel davranışlar gösterdikleri sürece**, önceden **yiyip içtikleri şeylerden dolayı bir günah yoktur. Yeter ki**, herhangi bir

yiyecek veya içeceğin yasaklığını bildiren ilâhî hükmü öğrendikten **sonra, yine** kötülüklerden **korunmaya devam etsinler**, yeni tanıştıkları her ayete yeniden **iman etsinler ve sonra da**, ömürlerinin sonuna kadar fenâliğin her çeşidinden **kaçınarak** ellerinden geldiğince **iyilik yapmaya devam etsinler**.

Hiç kuşkusuz Allah, güzel davrananları sever.

Ve kimlerin bu sevgiye lâayık olduğunu sizlere de göstermek üzere, kullarını imtihan eder:

94. Ey iman edenler! Allah, e llerinizin ve mızraklarınızın ulaşabileceği ve kolayca avlayabileceğiniz **birtakım av** hayvanlarını, hac esnasında ayağınıza kadar getirerek bunlar **la sizi mutlaka deneyecektir ki**, Allah'tan başka hiç kimse ke ndisini **görmediği hâlde O'na saygı duyanları böylece ortaya çıkarsın**. Şu hâlde, sakın tutkularınıza yenik düşüp de Allah'ın kanunlarını çiğnemeyin, zira;

Bütün bunlardan sonra, her kim Allah'ın çizdiği sınırları aşacak olursa, onun için can yakıcı bir azap vardır!

Allah, zararı açıkça bilinen içki, kumar, cinâyet ve benzeri kötülü kleri yasakladığı gibi, ilk bakışta hikmetini anlayamayacağınız birtakım emir ve yasaklarla da sizi imtihan edecektir:

95. Ey iman edenler! Hac veya umre ibâdetini yerine getirmek üzere ihrama girdiğiniz zaman, zararından korunmak amacıyla öldürdüğünüz hayvanlar hariç, karada yaşayan hiçbir **av hayvanını öldürmeyin**. Bir de, ihramlı olmasanız bile, Mekke'nin harem bölgesinde a vlanmayın. Fakat başkasının —sizin talimatınız olmaksızın— avladığı hayvanın etinden yiyebilirsiniz. Denizde, gölde, ırmakta avlanmak ise, her durumda helâldir.

İçinizden her kim böyle bir hayvanı kasten öldürürse, bunun cezası, aranızdan iki âdil hakemin vereceği karara göre;

1. Öldürdüğü hayvana denk olabilecek deve, sığır, koyun, keçi gibi **bir hayvanı kurban edilmek üzere Kâbe'ye göndermek,**

2. Ya da, yine o hakemlerin belirleyeceği sayıda fakiri doyurmak,

3. Yâhut buna denk gün oruç tutmak sûretiyle, günahına kefâret ödemektir. Yani, doyurması gereken her bir yoksula ver ilecek miktar karşılığında bir gün oruç tutmalıdır. İşte, harem bölge sınırlarında veya ihramlıyken av hayvanı öldüren kişi, bu fidyele rden birini ödemelidir. **Ta ki, yaptığı bu çirkin işin cezasını çekmiş olsun.**

Bununla birlikte, **Allah geçmişte olup bitenleri affetmiştir. Fakat her kim günaha dalarak İslâm dışı hayat tarzına geri dönerse, Allah da onu** hem dünyada, hem de âhirette **cezalandıracaktır!** Unutmayın; **Allah, mutlak üstünlük ve kudret sahibidir, sonsuz şefkat ve merhametine rağmen, inkâr ve isyankârlığın cezasını verendir!**

Gerçi ihramlıya, avlanmanın her çeşidi haram kılınmış değildir.

96. Hem sizin gibi yerleşik hayat yaşayanların, **hem de** göçebe hayatı yaşayan gezginlerin ve **yolcuların faydalanması için, denizde** ve dere, ırmak, göl gibi temiz sularda **avlanmak ve** dalgaların kıyıya sürükledikleri dahil olmak üzere, her çeşit deniz ürününü **yemek, size —**hac sırasında ihramlıyken bile— **helâl kılınmıştır. Fakat ihramda olduğunuz sürece,** yalnızca **kara avı yapmanız size yasaklanmıştır. O hâlde, hepinizin** eninde sonunda gelip **huzurunda toplanacağı Allah'tan** gelen prensiplere sınıksız sarılarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!**

Peki, Mekke'de avlanma yasağının ne hikmeti, ne faydası olabilir?

97. Allah Kâbe'yi, yani o Kutsal Evi, insanlığın ekonomik, siyâsî, kültürel, ahlâkî yönlerden **kalkınması** ve ilerlemesi için önemli bir merkez **kılmıştır.** Aynı şekilde, savaşımanın yasaklandığı **kutsal ayları,** hacıların, Kâbe'de kurban etmek üzere yanlarında getirdikleri **kurbanlıkları ve** hac dışında, Allah'a adandıklarının bir belirtisi olarak boyunlarına işâretler takılarak **süslenen kurbanlıkları da** Allah'a kulluğu temsil eden birer sembol kılmıştır. Bütün **bunlar, Allah'ın** göklerde ve yerde olup biten **her şeyi bildiğini ve O'nun her konuda en mükemmel bilgiye sahip olduğunu** anlamanız için ortaya konan birer işâret, birer semboldür.

98. Unutmayın; Allah'ın cezalandırması çetindir, bununla birlikte, **O'nun affı ve** merhameti de sınırsızdır.

Ey insanlar! İşte bunlar, Rabb'inizin buyruklarıdır. Artık dileyen iman etsin, dil eyen inkâr! Unutmayın ki;

99. Peygamberin görevi, ancak bu hakîkati size **tebliğ etmektir. Açıkta yaptığınız ve** gizlediğiniz her şeyi bilen ise, yalnızca **Allah'tır.**

100. O hâlde, ey Müslüman! İnsanın iradesine ve sorumluluk duygusuna seslenerek de ki:“ Ey insan; **kötü ve zararlı şeylerle iyi ve faydalı şeyler** asla **bir olmaz, kötü olanların bir çoğu** **senin hoşuna gitse bile!** Örneğin, zehirli mantar güzel görünümlü ve lezzetli, fakat aynı zamanda öldürücüdür. Demek ki, her hoşuna giden şey mutlaka faydalı ve helâl olmadığı gibi, her hoşlanmadığın şey zararlı ve haram değildir. Bu yüzden o, her şeyi bilen Yaratıcının rehberliğine muhtaçtır.

Öyleyse ey akıl ve sağduyu sahipleri, Allah'tan gelen emirlere sınıksız sarılarak kötülüklerden titizlikle **sakının ki, kurtuluşa erebilirsiniz!**

Fakat kötülüklerden sakınayım derken, aşırı vesvese ve evhamlara da kapılmayın:

101. Ey iman edenler! Size cevabı verildiği takdirde, altından kalkamayacağınız yükümlülükler getirerek, sıkıntıya düşüp **üzülmenize sebep olabilecek sorular sormayın. Kur'an indirildiğinde bunları sorarsanız,** onun tarafından **size** gerekli ve yeterli **açıklama**

yapılacaktır. Allah bir konu hakkında herhangi bir açıklama yapmamışsa, **onu** unutmuş veya gözden kaçırmış olduğundan değil, bilakis, dinini kolaylaştırmak ve böylece sizi rahmet ve merhametine ulaştırmak için bazı konularda sizleri **affetmiştir**. Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok şefkatlidir**.

Öyleyse, Allah'ın size açıkça bildirdiği kadarını gücünüz yettiğince yapmaya çalışın, yersiz zorlamalarla hayalî haramlar ve farzlar icat etmeye kalkmayın. Nitekim;

102. Sizden önce de bazı insanlar bu tür sorular sormuş (2. Bakara: 67-71 ve 57. Hadid: 27) **ve sonuçta**, Allah'ın bütün hükümlerini **inkâr eder duruma gelmişlerdi**. Din âlimleri, kılı kırk yararcasına ortaya koydukları kurallarla, insanların yükümlülüklerini gereksiz yere ağırlaştırmışlardı. Öyle ki, dînî hükümler, zamanla uzma nların bile içinden çıkamadığı karmakarışık sorunlar yumağı hâline gelmiş ve bu da, halkın ve yöneticilerin Allah'ın kanunlarından büsbütün uzaklaşarak inkârcı sistemlerin kucağına düşmesine yol açmıştı.

İşte, böyle bir anlayışın ürünü olarak uydurulan haramlardan çarpıcı bir örnek:

103. Allah, İslâm öncesinde putperestlerin, Allah'ın helâl kıldığı bazı hayvanları birtakım bâtil inançlar ve saçma geleneklerle **bahîra, sâibe, vasîle ve hâm** diye nitelendirip kutsal ilan ederek bu hayvanların etinden, sütünden, sırtından, vs. kendilerini mahrum bırakmalarını **emretmiş değildir. Tam aksine, bu kâfirler, Allah adına yalanlar uyduruyorlar**. Çünkü onların **çoğu, akıllarını kullanmazlar**.

Câhiliye döneminde Araplar, sonuncusu erkek olmak üzere beş kez doğum yapan deveye bahira; tutulduğu bir hastalıktan kurtulan kimsenin putlara adadığı deveye saibe derlerdi ki, artık hiç kimse bunlara ne binebilir, ne kesebilir, ne de sütünü sağabilirdi.

Koyun dişi doğurursa kendilerinin, erkek doğurursa tanrılarının olurdu. Şâyet ikisini birden doğurursa, dışiden dolayı erkeği de kurban etmezlerdi ki, buna da vasile derlerdi.

Bir de, kendisinden on kez döl alan erkek deveye hâm derlerdi ki, bunun sırtına binmeyi haram sayar ve istediği yerde serbestçe otlamasına izin verirlerdi.

İşte bu kâfirler, en büyük nîmetlerden biri olan düşünemeyi o derece ihmal etmişlerdir ki:

104. Onlara, “Şu saçma sapan gelenekleri bırakın da, Allah'ın indirdiği mükemmel inanç sistemine ve bu sistemin biricik kaynağı olan Kur'an'ın pratik hayata aktarılmasında en güzel örnek olan Elçisine gelin!” denildiği zaman:

“Atalarımızdan gördüğümüz töre, gelenek ve ideolojiler bizim için yeterlidir!” derler. Peki, ataları hiçbir şey bilmeyen ve doğru yoldan sapmış kimseler olsa da mı onları körü körüne taklit edecekler?

Peki, şu hâlde ne yapmalı?

105. Ey iman edenler! Siz bu zulüm düzenini değiştirmek istiyorsanız, o zâlimlerle uğraşayım derken kendinizi, ailenizi ve toplumunuzu ihmal etmeyin! Öncelikle **kendinizi düzeltmeye bakın!** O zaman hiç korkmayın; **siz doğru yolda olduğunuz sürece, sapıklığa düşen hiç kimse size zarar veremeyecektir.** Unutmayın ki, **hepiniz** eninde sonunda **Allah'ın huzuruna varacaksınız.** İşte o zaman Allah, **tüm yaptıklarınızı size bildirecek** ve hak ettiğiniz ceza veya mükâfâtı kesinlikle verecektir.

İşte, aranızda adâleti gerçekleştirerek düzelmenizi sağlayacak temel bir hukuk ilkesi:

106. Ey iman edenler! İçinizden birine ölüm gelir de vasiyette bulunmak isterse, vasiyetin içerik ve şartlarını belgelendirmek üzere, **aranızdan Müslüman ve âdil iki kişiyi şâhit tutsun.**

Ama eğer memleketinizden uzak **diyarlara yolculuk ederken ölüm döşeğine düşer** de tanıdık şâhit bulmakta güçlük çekerseniz, o zaman **sizin** toplumunuzdan **olmayan iki yabancı şâhit** de yeterli olur.

Eğer bu şâhitlerin adâletinden **şüpheye düşerseniz,** dürüstlük ve insaf duygularının genellikle daha canlı olduğu herhangi bir **namazın ardından** bu **iki kişiyi,** Müslümanların huzurunda şâhitlik etmeleri için câmide **alıkoyun. Sonra her ikisi de, Allah'ın adıyla şöyle yemin etsinler:**

“Dost ve yakınlarımızın çıkarları söz konusu olsa bile, bu vasiyete ihânet etmeyeceğimize ve Allah için yapmış olduğumuz bu şâhitliği gizlemeyeceğimize yemin ederiz; aksi takdirde, büyük bir günah işlemiş olacağımızı ve Allah katında cezasını çekeceğimizi kabul ediyoruz!” Böylece vasiyet konusunda, şâhitlerin bu yeminli beyânı esas alınır. Aksini iddia edenin, iddiasını delil ile ispatlaması gerekir.

107. Şâyet daha sonra yeni delillerin ortaya çıkmasıyla **bu şâhitlerin** yalan söyledikleri veya vasiyet edilen mallardan bir kısmına el koyarak **günah işledikleri anlaşılırsa,** onların şâhitlikleri iptal edilir. Artık delil getirmek zorunda olan taraf, kendileridir. Bu durumda, şâhitler yüzünden **hakları çiğnenen** mirasçılar arasından ölüye **en yakın olan iki kişi, o yalancı şâhitlerin yerine geçer ve “Andolsun ki, bizim şâhitliğimiz bu iki kişinin şâhitliği nden daha doğrudur ve biz, kimsenin hakkını çiğnemiş değiliz; aksi takdirde, zâlimlerden olduğumuzu ve Allah katında cezasını çekeceğimizi kabul ediyoruz!” diye Allah’a yemin ederler.** Önceki iki şâhit, kendi iddialarını ispat etmedikleri takdirde, ölüye yakın olan bu mirasçıların yeminine göre hüküm verilir.

108. İşte, insanların **dürüstçe şâhitlik yapmalarını, yâhut** şâhitlik yaparken bu kadar ağır **yemin ettikten sonra, yeminlerin** yalan olduğu anlaşılacak **geri çevrilmesinden** ve dolayısıyla, yalancı durumuna düşüp rezil olmaktan **korkmalarını** ve hiç değilse bu sayede doğru söylemelerini **sağlayacak en uygun çözüm yolu budur.** Zira böyle kesin yemin edenler, yalanları ortaya çıkar da rezil olurlar endişesiyle yalan söylemeye cesaret edemezler.

O hâlde, **Allah'tan** gelen bu hükümleri çiğnemekten **sakının** ve emirlerini can kulağıyla **dinleyin!** Unutmayın ki **Allah**, bile bile **günah işleyen bir toplumu doğru yola** iletmez.

Evet, Allah'a karşı gelmekten sakının, zira öyle bir Gün gelecek ki:

109. O Gün Allah, bütün Peygamberleri toplayacak ve “ İnsanlar sizin çağrınıza nasıl cevap verdiler?” diye soracak. Onlar ise, ümmetleri adına şefaath etmek şöyle dursun, “Ya Rab, senin sonsuz ilminin yanında bizim hiçbir bilgimiz yoktur; biz yalnızca, hayatta olduğumuz sürece çağrımıza verilen cevabı —onu da ancak yüzeysel olarak— biliyoruz; tüm gizlilikleri hakkıyla bilen, ancak Sensin!” diyecekler.

110. İşte o zaman Allah, şöyle buyuracak:

“Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene bağışlamış olduğum nîmetlerimi hatırla: Hani seni vahiy ve ilham meleği Kutsal Ruh Cebrail ile desteklemiştim; bu sayede, tıpkı yetişkinlik çağında olduğu gibi, beşikte minicik bir bebek iken de insanlarla konuşmuştun.”

“Hani sana bütün vahiylerin özü ve esası olan Kitabı, kitap bilgisini pratik hayata uygulama yeteneği olan hikmeti ve Tevrat ile İncil'i öğretmiştim.”

“Hani Benim iznimle çamurdan kuş şeklinde bir şey yapıyordun da, ona üfler üflemez, yine Benim iznimle o çamur canlanıyor ve bir kuş olup uçuyordu.”

“Hani benim iznimle körleri ve cüzzamlıları iyileştiriyor, yine Benim iznimle ölüleri diriltip kabirlerinden çıkarıyordun.”

“İşte böylece sen, İsrail Oğulları'na apaçık mûcizeler göstermiştin de, içlerinden inkâr edenler, “Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir!” dedikleri erinde, seni onların hâince tuzaklarından kurtarmıştım.”

111. Hani havârîlere, senin aracılığını a, “Bana ve Elçime iman edin!” diye vahyetmiştim. Bunun üzerine onlar,“ Evet, iman ettik! Şâhit ol ya Rab; bizler yalnızca Sana boyun eğen ve ancak Senin hükümlerine teslim olan kimseleriz!” demişlerdi.

112. Hani havârîler, “Ey Meryem oğlu İsa! Acaba Rabb'in, bize gökten bir sofrayı indirebilir mi? Yani böyle bir mûcize göndermek, Rabb'imizin hikmet ve irâdesine uygun düşer mi, ne dersin?” diye sormuşlardı. İsa, “Eğer gerçekten inanıyorsanız, Allah'ın kudreti ve benim Peygamberliğim hakkında şüphe anlamına gelebilecek bu tür konuşmalardan sakının!” cevabını vermişti.

113. Onlar “Ama bizim kötü bir niyetimiz yok, biz sadece istiyoruz ki, ondan yiyelim, kalplerimiz tam bir imanla huzura ersin, bize doğru söylediğini kesin olarak bilelim ve onun sayesinde, hakîkatin şâhitleri olalım!” demişlerdi.

114. Bunun üzerine **Meryem oğlu İsa**, “**Ey Rabb’imiz, ey yüce Allah’ımız!**” diye yalvardı, “**Bize gökten öyle bir sofr a indir ki, geçmiş ve gelecek bütün nesillerimiz için kutlanacak bir bayram ve senin tarafından bize bahşedilmiş bir mûcize olsun.Ve göndereceğ in bu ilâhî sofr a ile bizi besleyip rızıklandır; zira sen, rızık verenlerin en hayırlısısın.**”

115. Allah da buyurdu ki:“**Ben onu size göndermesine gönder irim fakat bundan sonra içinizden kim benim ayetlerimi inkâr ederse, dünyada hiç bir kimseye etmeyeceğ im bir şekilde ona azap edeceğ im!**”

Bu hatırlatmaları yaptıktan sonra, Hesap Gününe yeniden dönelim:

116. Allah, İsa Mesih’i ilâhlaştıranları azarlamak üzere, ona soracak:“**Ey Me ryem oğlu İsa! Sen mi ş u insanlara, ‘A llah’ın yanı sıra, beni ve annemi de tanr ılar edinin’ dedin? Çünkü sen onların arasından ayrıldıktan sonra, bir kısmı senin “Tanrı” veya “Tanrının oğlu” olduğunu, bir kısmı da annen Meryem’in Tanrının annesi old uğ unu iddia ederek ikinizi de tanrılaştırdılar. Bunu onlara sen mi söyledin?**” Bunun üzerine İsa, “**Hâşâ, seni tenzih ederim yâ Rab!**” diyecek, “**Hakkım olmayan şeyi söylemek benim ne hadd ime! Ş âyet ben böyle bir şey söylemiş olsaydım, Sen onu zaten bili rdin. Zira Sen benim içimden geçenleri dahî bilirsin, oysa ben Senin zatında olanı, senin bildiklerini, söylediğ in ve yarattığ in, varettiğ in ve yok ettiğ in, verdiğ in ve ald ığ in her şeydeki hikmeti bilemem. Kuşkusuz, hiç kimsenin bilemeyeceğ i gizlilikleri olarak eksiksiz bilen, yalnızca Sensin.**”

117. “**Ben onlara, ancak Senin bana söylememi emrettiğ in şeyleri söyledim:“Benim de Rabb’im, sizin de Rabb’iniz olan Allah’a kulluk edin!” dedim. İçlerinde bulunduğ um sürece, yaptıklarına bizzat ş âhit idim. Bu süre içerisinde olup bitenlere ş âhitlik edebilirim. Fakat Sen beni vefat ettirdikten sonra, o dönem görevime son verip onların arasından beni ayırdıktan sonra artık onlar üzerinde tek gözetleyici Sendin. Doğrusu Sen, her an her şeye ş âhitsin.**”

118. “**Ş âyet onlara azap edersen, ş ü phesiz onlar, bu cezayı hak etmiş olsalar bile, Senin affına muhtaç âciz kullarıdır ve eğ er onları bağışlarsan, ş ü phesiz merhamet ve hikmetinle bunu yapmaya da kadirsin. Zira Sen, sonsuz kudret ve hikmet sahibisin.**”

119. Son olarak Allah şöyle buyuracak: “**İşte bu gün, sözlerine bağlı kalanlara sadakatlerinin fayda vereceğ i Gündür: Ağaçlarının altından ırmaklar çağ ıldayan ve sonsuza dek içerisinde yaşayacakları cennet bahçeleri onların olacaktır. Tüm bunların da ötesinde, Allah onlardan razı olmuş, onlar da Allah’tan razı olmuşlardır. İşte en büyük başarı, en büyük kurtuluş budur.**”

Öyleyse, mutlu sona ulaşmak için bilin ve unutmayın ki:

120. **Göklerin, yerin ve bunların içerisinde bulunan her şeyin hükümranlığ ı yalnızca Allah’a aittir ve O’nun her şeye gücü yeter.**

6. ENÂM SÛRESİ

Adını, putperestlerin kurbanlık hayvanlarla ilgili bâtil inanç ve geleneklerinin ele alındığı 136 ve 138. ayetlerde geçen “enâm: ha yvanlar” kelimesinden almıştır. Mekke devrinin ikinci yarısında indirilmiştir. 165 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Hamd; gökleri ve yeri yar atan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah’a aittir. Her türlü övgüye, teşekkürle lâayık olan, sadece O’dur. Gerçek anlamda övölmek O’nun hakkıdır ve yalnızca O’na yaraşır. Çünkü kâinatı yoktan var eden ve gec esi-gündüzüyle, ışığı-karanlığıyla ona bu mükemmel sistemi veren O’dur. **Hâl böyleyken, kâfirler,** bunca hârikaları gözleriyle gördükleri hâlde, hâlâ birtakım sahte ilâhları, efendileri, önderleri **Rab’lerine denk tutuyorlar.** Oysa ki:

2. Sizi basit bir çamurdan yaratan, sonra da yeryüzünde bir süre yaşamanız için her birinize bir ömür tayin eden O’dur. Bu ömrün sona ermesiyle her şey bitmeyecek: **Bir de O’nun katında,** O’nun plân ve programına göre tüm insanlık için **belirlenmiş bir süre,** bir Kıyâmet Günü vardır. **Fakat siz hâlâ şüphe içerisinde bocalıyorsunuz!**

Ey inkârcılar! Kainatın her zerresine hükmeden Allah’ın, insano ğlunun hayatına müdâhale etmeyeceğini, bu konuda hüküm verme yetkisini başkalarına devredeceğini mi sanıyorsunuz? Hayır;

3. O, göklerde de Allah’tır, yerde de. O’nun hükmü sadece göklerde değil, yeryüzünde de geçerlidir. Kâinatın her zerresine hükmeden Allah, elbette insano ğlunun hayatına da müdâhale edecek, onun için haram helal sınırları koyacaktır. **O, gizlediğiniz ve açıkladığınız her şeyi bildiği gibi,** yaptığınız ve yapacağınız şeyleri de bilmektedir. Ve ona göre karşılığını verecektir. Hâl böyleyken:

4. Onlara ne zaman Rab’lerinden bir mesaj gelse, mutlaka ondan yüz çevirirler.

5. İşte, Kur’an vasıtasıyla kendilerine gelen bu hakîkati de yalanladılar. **Fakat alay edip durdukları cennet, cehennem, hesap ile ilgili haberlerin gerçekliği, yakında karşılarında çıkacaktır.**

Yoksa bu zâlimler, sahip oldukları sınırlı güce mi güveniyorlar?

6. Kendilerinden önce nice nesilleri yok ettiğimizi görüp bundan ibret almıyorlar mı?

Üstelik onlara, yeryüzünde size verm ediğimiz nice imkânlar bağışlamıştık; göğün bütün nîmetlerini üzerlerine yağdırmış ve bereketli toprakları bağ ve bahçelerle donatmış, ağaçların altından çağıldayan ırmaklar akıtmıştık. Fakat bunca nîmetlere nankörlükle karşılık vererek isyan ettiler. **Biz de, günahları sebebiyle hepsini helâk ettik ve arkalarından başka** toplumlar, başka **nesiller yarattık.** Şimdi bunlardan ibret alıp ilâhî çağrıya kulak vermeleri gerekirken, Kur'an'ın ortaya koyduğu mükemmel hayat nizamını görmezlikten gelerek, yersiz bahanelerle bu muhteşem çağrıyı reddedecekler. M esela, Kur'an'ın sana yazılı bir metin olarak değil de, vahiy yoluyla gönderilişini itiraz konusu yapacaklar. Fakat niyetleri hakîkate ulaşmak değildir, zira;

7. Eğer sana kâğıt üzerine yazılmış bir kitap indirseydik ve ona kendi elleriyle dokunmuş olsalardı bile, yine de iman etmeyi çıkarlarına ters gören bu kâfirler, “Bu, apaçık büyüden başka bir şey değildir!” diyeceklerdi. Hâlbuki, gözlerini kör eden inat, kibir ve bencillik duygularından bir an için sıyrılıp Kur'an'ı dikkatli bir gözle incelemiş olsalardı, onun Allah'tan gelen en büyük mûcize olduğunu göreceklerdi.

8. Fakat onlar, “Madem Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde ona bir melek indirilseydi ya!” dediler. Eğer Biz öyle bir melek gönderseydik, o zaman imtihan süresi sona ermiş, işleri bitirilmiş olurdu ve artık kendilerine tövbe etmeleri için ikinci bir fırsat verilmezdi.

9. Kaldı ki, Biz elçi olarak bir melek gönderseydik, onu bir insan şeklinde gönderirdik; böylece o inkârcıları, şimdi düştükleri şüphelere yine düşürmüş olurduk. İnsanlara Peygamber olarak kim gönderilirse gönderilsin mutlaka o da Hz. Peygamber'in tavrıyla O'nun söylediklerini söyleyecek, istemeyenler de aynı asılsız bahanelerle inanmayacaklar. O hâlde ey Peygamber! Sen hakîkate çağırmaya devam et, onların kaba davranışlarına üzülme:

10. Andolsun, senden önceki Peygamberlerle de alay edilmişti, fakat onları alaya alan küstahları, sonunda alay ettikleri o korkunç azap çepeçevre sarıp helâk etmişti!

11. Ey Müslüman! Onlara de ki: “Yeryüzünde gezip dolaşın ve geçmiş toplumları, medeniyetleri araştırın da, hakîkati yalanlayanların sonu nice olmuş, bir görün!”

12. De ki: “Kimindir, göklerde ve yeryüzünde olan bütün varlıklar? Onların da mecburen kabul edecekleri cevabı kendin vererek “Allah'ındır!” de. O Allah ki, kullarına **merhamet etmeyi** ve onlara dâimâ sevgi ve şefkatle yönelmeyi **kendisine** ilke edinmiş, vazgeçilmez bir görev olarak **yazmıştır.** Fakat bu merhamet, adâleti engelleyecek bir merhamet değildir. Nitekim Allah, gerçekleşeceğinde **asla şüphe olmayan Diriliş Günü** **hepinizi** hesaba çekmek üzere huzurunda **toplayacaktır.** Fakat **kendilerini felâkete sürükleyenler,** bu hakîkate **iman etmezler.** Hâlbuki;

13. Gecenin ve gündüzün içinde barınan her şey O'nun kudret ve hükümlerinin altındadır ve O, her şeyi işitendir, bilendir.

14. De ki: “Gökleri ve yeri yo ktan var eden, her canlıyı besleyen, fakat kendisi beslenmeye muhtaç olmayan Allah’tan başkasını kendime dost ve yardımcı edinir miyim ben?”

De ki: “Ben, Müslümanların ilki olmak ve Allah’tan başka hayata karışmaya yetkili otoriteler tanıyan o müşriklerden olmamakla emrolundum.

Asla ümitsizliğe, yılgınlığa kapılmadan, benden önce birilerinin başlamasını beklemeden Rabb’imin buyruklarına boyun eğerek, sözlerimle, davranışlarımla, hayatımla ve ölümümle müminlere örneklik ve öncülük edeceğim ve asla müşriklerin yanında yer almayacağım!”

15. De ki: “Doğrusu ben, inkârcıların arzu ve heveslerine uyup Rabb’imin emirlerine karşı gelecek olursam, tüm insanların hesaba çekileceği o dehşetli Gün başıma gelecek azaptan korkarım.”

16. O gün kim azaptan kurtarılırsa, Allah ona gerçekten me rhamet etmiş demektir ve apaçık kurtuluş, işte budur.

O hâlde, ebedî kurtuluşa ulaşmak için Kur’an’a sımsıkı sarıl, başına geleceklerden de korkma!

17. Eğer Allah sana bir zarar verecek olsa, onu O’ndan başka hiç kimse önl eyemez ve eğer sana bir iyilik nasip etse, bunu da O’ndan başka hiç kimse engelleyemez. Unutma ki, O’nun her şeye gücü yeter.

18. O, kullarının üzerinde mutlak hükümlanlık ve otorite sahibidir. Bununla birlikte O, hakîmdir, sonsuz ilim ve hikmetiyle her şeyi yerli yerince yapar, her şeyden haberdardır.

19. Ey Muhammed! Senin hak Peygamber olduğuna inanmak için Yahudi ve Hristiyanların tanıklığını şart koşan câhillere de ki: “ Sorarım size, sözüne güvenilecek en büyük ve en âdil şâhit kimdir?” De ki: “İşte, sizinle benim aramda, benim Peygamberliğime bizzat Allah şâhittir. O hâlde ey insanlar, dinleyin: Bu Kur’an bana gönderildi ki, sizi ve kıyâmete kadar ulaşabileceği herkesi onunla uyarayım.”

“Şimdi siz, bütün bunlara rağmen Allah ile birlikte başka ilâhların varlığına şâhitlik edebilir misiniz? Buna dâir elinizde en küçük bir delil var mıdır?” De ki: “ Allah’tan korkmuyorsanız, yalan şâhitlikte bulunabilirsiniz, fakat ben, böyle bir iftiraya asla şâhitlik etmem!”

Artık o inkârcılara karşı açıkça tavrını ortaya koyarak **de ki: “Allah, eşi ve ortağı olmayan bir tek tanrıdır. O hâlde şunu iyi bilin: Ben, sizin Allah’a ortak koştuğunuz her şeyden uzak olduğumu ilan ediyorum!”**

20. Kendilerine daha önce Kitap verdiklerimiz, yani Yahudi ve Hristiyan bilginleri, Muhammed’in gerçek bir Peygamber olduğunu pekâlâ bilir, hattâ onu kendi öz evlatlarını

tanındıkları gibi tanırırlar. Fakat bile bile kötülüğü tercih ederek **kendilerine yazık edenler,** çıkarlarına ters gördükleri için Kur'an'a **inanmazlar.** O hâlde:

21. Kendi uydurduğu hükümleri kutsal kitaba dayandırarak Allah adına yalanlar uyduran, yâhut O'nun ayetlerini inkâr edenlerden daha zâlim kim olabilir? Gerçek şu ki, zâlimler asla kurtuluşa eremeyecekler! Özellikle de Diriliş Gününde:

22. O Gün, onların hepsini bir araya toplayacağız; sonra da birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah'a **ortak koşanlara soracağız:**“ Söyleyin bakalım, emir ve otoritesine boyun eğilmesi gerektiğini **iddia ettiğiniz ortaklarınız** şimdi **neredeler?”**

23. Bunun üzerine onların, sahte mâzeretler öne sürerek, **“Rabb'imiz Allah'a yemin olsun ki, biz O'na asla ortak koşmuş değiliz!”** demekten başka bir çareleri kalmayacak.

24. Bak; Mahşer Günü hesap verirlerken, **kendi vicdanlarına karşı nasıl da yalan söylediler ve tanrı diye uydurdıkları şeyler, onları nasıl da yüzüstü bırakıp gitti!**

Onların bu hâle düşmesinin asıl sebebi şu idi:

25. İçlerinde, sana Kur'an okurken kulak verenler de var.Ama Biz onların kalplerine, Kur'an'ı sağlıklı olarak anlamalarına engel olacak perdeler geçirmiş, kulaklarına da sağırlık vermişizdir. Bunun içindir ki, insanın özüne yerleştirdiğimiz fitri özellikler gereğince, kibir, bencillik, inat, önyargı gibi saplantılarla Kur'an'a yaklaşanlar, onu doğru ve sağlıklı bir şekilde değerlendiremez, onun yol göstericiliğinden faydalanamazlar. Onların alışkanlık hâline getirdiği kötülükler, zamanla kalplerini iyi ve erdemli olan her şeye kapalı hâle getirmiş ve böylece kalpleri mühürlenmiştir. Bu sebep-sonuç ilişkisini bir yasa olarak koyan Allah old uğu için, kalpleri mühürleyen Allah'tır fakat bu mühürlemeye sebep insan olduğu için, sorumluluk insana aittir. İşte, gerek günahkârca tutum ve davranışları alışkanlık hâline getiren, gerekse geleneksel anl ayışlara, önyargılara körü körüne ve inatla sarılan kimseler, zamanla Kur'an'ın güzelliklerini göremez hâle gelirler:

Artık her türlü mûcizeyi görseler bile, yine de ona inanmazlar. O kadar ki, bu inkârcılar senin yanına geldiklerinde, “Bu Kur'an, eskilerin efsane ve masallarından başka bir şey değildir!” diyerek seninle tartışmaya girişirler.

26. Kendileri Kur'an'dan yüz çevirdikleri yetmiyormuş gibi, başkalarını da ondan vazgeçirmeye çalışırlar. Oysa böyle yapmakla, yalnızca kendilerini felâkete sürüklüyorlar, fakat bunun farkında değiller.

27. Onların, zincirlerle bağlanmış bir hâlde ateşin karşısında dururlarken, “Ah, ke şke dünyaya geri gönderilseydik de, Rabb'imizin ayetlerini yalanlamayıp, inananlardan olsaydık!” dedikleri zamanki hâllerini bir görseydin!

Ama zannediyor musunuz ki, bu kâfirlerin o zamanki pişmanlıkları ve iman etme arzuları ciddî ve samîmî bir imanın belirtisidir?

28. Hayır! Aslında, daha önce dünyalarında örtbas ettikleri âhiret hayatıyla ilgili hakikat, inkâr edemeyecekleri biçimde karşılırlarına çıkmıştır. Sızlanmalarının asıl sebebi budur. **Yoksa, eğer dünya hayatına geri gönderilmiş olsalardı, yine kendilerine yasak edilen şeyleri yapacaklardı. Zira onlar, kesinlikle yalan söylüyorlar.**

Nitekim, dünyada iken böyle d efalarca başları sıkışmış ve aynı şekilde pişmanlık duyup Rablerine sığınmışlardı fakat rahata kavuşur kavuşmaz sözlerinden dönmüş ve:

29. “Şu dünyadaki hayatımızdan başka bir hayat yoktur ve bizler, asla yen iden diriltilecek değiliz!” demişlerdi.

30. Rab’lerinin huzuruna getirildikleri zaman hâllerini bir görsen: Allah, “Nasıl, bu âhiret hayatı gerçek miymiş?” diye soracak. Onlar da, “Evet, Rabb’imize y emin olsun ki, gerçeğin ta kendisiymiş!” diye cevap verecekler. Bunun üzerine Allah, “O hâlde, inkâr etmenize karşılık, ebedî azâbı tadın!” diyecek.

31. Evet, Allah’ın huzuruna varacaklarını inkâr edenler, ge rçekten ziyana uğramışlardır: Bunlar dünyada kısa bir süre yaşayacaklar, nihâyet, kıyâmet veya ecel **Saati** ansızın gelip çatinca, sırtlarına günahlarını yüklenmiş bir vaziyette, “**Y azıklar olsun bize, nasıl da onu ihmal etmişiz!**” diye feryat edecekler. Fakat son pişmanlık fayda vermeyecek. **Dikkat edin, sırtlarında ne kötü bir yük taşıyorlar!**

O hâlde, âhireti inkâr edenler şunu iyi bilsinler:

32. Bu dünya hayatı, âhirete nazaran bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Oysa âhiret yurdu, kötülüklerden titizlikle sakınıp güzelliklere, iyiliklere ulaşmak için çabalayan o takvâ sahipleri için elbette daha hayırlıdır; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?

33. Ey Peygamber ve Peygamberin izinden yürüyen Müslüman! Onların söylediği sözlerin seni üzdüğünü elbette biliyoruz. Fakat sen üzülme, yılgınlığa, ümitsizliğe kapılma. **Zira onların yalanladığı, aslında sen değilsin; ge rçekte bu zâlimler, Allah’ın ayetlerini inkâr ediyorlar.** O hâlde, onlar hakkındaki hükmü Allah’a bırak.

34. Andolsun ki, senden önc eki Peygamberler de aynen senin gibi yalanlandı fakat her türlü yalanlama ve işkence karşısında yılmadan direndiler ve sonunda yardımımız onlara yetişt i. “Acaba bu yasa benim için geçerli midir?” deme. Öyle ya, hiç kimse ve hiçbir güç, Allah’ın kanunlarını değiştiremez! **Ve bu Peygamberlerin başından geçen bir kısım olaylar, Kur’an’da yer yer sana da anlatıldı.** O hâlde, onları kendine örnek al. Kâfirleri inandıracağım diye mûcizeler, kerâmetler peşinde koşma:

35. Ey Peygamber! Eğer bu inkârcıların senin dâvetinden yüz çevirmeleri ağırlarına gittiyse,

haydi gücün yetiyorsa, yerin derinliklerine inebileceğin bir tünel aç; ya da göğe yükseleceğin **bir merdiven daya da, onlara bir mûcize getir bakalım!** Sakın böyle bir işe yeltenme! Zira toplumda zihinsel ve ahlâkî devrimin gerçekleşmesi için doğru yöntem bu değildir. **Allah dileseydi,** insana verdiği irâde ve tercih yeten eğini elinden alır ve inkâr edenlerin **hepsini imana getirebilirdi.** Fakat öyle yapmadı. Çünkü bu takdirde, insanın ahlâk ve erdemli iğinin hiçbir anlam ve değeri kalmaz, onun meleklerden ayrı olarak yar atılmasının hikmeti ortadan kalkardı. Oysa Allah, insana özgür bir irâde vermiş ve onu, dilediği inanç ve hayat tarzını seçme konusunda serbest bırakmıştır. Bu yüzden insan, ancak kendi özgür irâdesiyle aklını kull anıp doğru yolu seçtiği takdirde gerçek anlamda ahlâk ve erdemliliğe ulaşabilir. **O hâlde, sakın** bu gerçeği göz ardı edip de **câhillerden olma!** Unutma ki:

36. Senin çağrını, kötü niyet ve eylemlerle aklını ve kalbini karar tmış zâlimler değil, **yalnızca** içtenlikle **kulak verenler kabul eder;** akıl, vicdan ve sağduyuları **ölmüş olanlara gelince,** onlar son nefeslerine kadar inkârdan vazgeçmeyeceklerdir; sonra **Allah onları diriltecek ve böylece** onlar, yaptıklarının hesabını vermek üzere **O'nun huzuruna çıkarılacaklardır.**

Evet, hakikat karşısında tıpkı bir ölü gibi duyarsız kalan inkârcılar, bunca ayetleri görmezlikten geliyorlar da:

37. “Madem Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde **ona Rabb’inden** olağanüstü bir alâmet, bizim istediğimiz türden **bir mûcize indirilseydi ya!”** diyorlar. **De ki:** **“Allah, elbette mûcize göndermeye kâdirdir.** Ve zaten, Kur’an gibi muhteşem bir mûcize göndermiştir de.” **Fakat insanların çoğu,** iman etmek için Kur’an’ı inceleyip onun üzerinde düşünmenin yeterli olduğunu, her attıkları adımda zaten binlerce mûcize bulunduğunu **bilmezler.** İşte o mûcizelerden biri:

38. Yeryüzünde yürüyen ve sürünen **ne kadar hayvan,** gökyüzünde **kanat çırparak uçan ne kadar kuş varsa, hepsi sizin gibi birer topluluktur.** Rabb’inizi tanımak istiyorsanız, gözünüzdeki alışkanlık perdesini yırtmalı ve çevrenizdeki sayısız mûcizelerin farkına vararak bunlar üzerinde düşünmelisiniz. Zira **Biz,** evren kanunlarının yazılı olduğu o **Kitapta hiçbir şeyi eksik bırakmadık.** İşte, Allah’ın evrensel yasasının en önemli maddesi: **Eninde sonunda** bütün insanlar **toplanıp, Rablerinin huzuruna getirilecekler!**

Ama bunca mûcizelere rağmen, yine de nankörlük edenler olacak:

39. Âyetlerimizi yalanlayanlar, karanlıklar içinde bocalayan **sağır ve dilsiz** insanlar misali, akıl ve vicdanlarını kat kat cehâlet, inat, kibir ve önyargı zincirleriyle prangaya vurmuş zavallı kimselerdir. Gerçek şu ki, **Allah dilediğini saptırır, dilediğini doğru yola iletir.** Bile bile yanlışta direten inatçı zâlimleri sapıklıkta bırakır, hakikate ulaşmak isteyen samîmî kullarını ise doğru yola iletir. O’nun bu konudaki dileğini sizin tercih ve davranışlarınız belirleyecektir. Öyleyse, doğru yola iletmeyi hak eden kullar olmak için gayret gösterin.

Bunun için, ey Müslüman!

40. Allah'ın hükümlerine boyun eğmekten kaçınan o müşriklerin iç dünyalarına, seslenerek **de ki: “Eğer doğru sözlü iseniz söyl eyin bakalım; size A llah'ın azâbı veya Kıyâmet Saati gelip çatıverse, Allah'tan başkasına mı yalvarırsınız?**

41. Bilakis, kendilerini ilâhlık makâmına yücelterek Allah'a **ortak koştduğunuz her şeyi unuttur da, yalnızca O'na yalvarırsınız; O da dilerse,** kaldırılması için **Kendisine yalvardığınız belâyı kaldırır!** Bu da gösteriyor ki, bir tek Allah'a kulluk etme ve yalnızca O'nun hükümlerine boyun eğme inancı, doğuştan taşıdığınız, ön ünüzde var olan bir eğilimdir. İşte bu hakîkati tüm insanlığa duyurmak için:

42. Doğrusu Biz, ey Muhammed, **senden önceki toplumlara da** mesajımızı ileten elçiler **gönderdik ve onları,** âcizliklerini anlayıp Allah'ın emrine **boyun eğmeleri için** zaman zaman çeşitli belâ ve sıkıntılara **uğrattık.**

43. Hiç olmazsa, başlarına bu belâlar geldiği zaman tövbe edip **boyun eğselerdi ya!** Fakat tam aksine, iyice azgınlaştılar; bu yü zden **kalpleri kaskatı kesildi ve şeytan, yaptıklarını onlara güzel gösterdi.** Kötülüğü alışkanlık hâline getirdikleri için, zamanla bu kötülüklerden etkilenmez oldular ve fenâlığı iyilik, günahı sevap saymaya başladılar; vicdanları dondu, akılları tutuldu, azıttıkça azıttılar.

44. Derken, kendilerine yapılan bu öğüt ve uyarıları unuttular; Biz de ceza olarak, başlarındaki sıkıntı ve belâları kaldırdık ve önlerinde **bütün nîmet ve refah kapılarını** ardına kadar **açtık. Ve nihâyet, kendilerine bahşedilen bu zenginlik ve nîmetler yüzünden küstahlık edip şımardıkları ve Allah'ı, âhireti unutarak zevk ve sefaya daldıkları bir sırada,** bir âfet, bir deprem, bir kaza, bir hastalık, bir ölüm ile **onları ansızın yakaladık ve işte o anda, bütün ümitleri sönüverdi!**

45. Böylece, zulüm ve haksızlık eden toplumların kökü kazınd ı ve tarih sahnesinden silinip gittiler. Öyleyse, zâlimlere hak ettikleri cezayı veren ve iman eden kullarını kurtarıp yücelten âlemlerin **Rabb'i Allah'a hamd olsun!**

46. Ey hak yolunun yolcusu! Allah'a kul olmaktan kaçınan o bedbahtlara seslenerek de ki: “Söyleyin bakalım; eğer Allah, işitme ve görme yeteneklerinizi elinizden alsa ve kalplerinizi hiçbir hakîkati idrâk edemeyeceğiniz şekilde mühürlese, Allah'tan başka bunları size geri verebilecek bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, bu nîmetler elinizden alınmadan Rabb'inize dönmek için daha ne bekliyorsunuz?

Bakın, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan **ayetlerimizi, nasıl farklı açılardan zengin örneklerle tekrar ve tekrar açıklıyoruz. Gel gör ki onlar, hâlâ yüz çeviriyorlar!**

47. Yine o zâlimlere de ki: “Söyleyin bakalım; Allah'ın azâbı hiç beklemediğiniz bir sırada ansızın veya açıktan açığa gelip başınıza çökecek olsa, zâlim toplumdan başkası mı helâk edilecek? İşte bu korkunç felâketten, ancak Allah'ın kitabına yönelerek kurtulabilirsiniz;

Peygamberlerden, yetkileri dışında kudret gösterileri bekleyerek değil!

48. Çünkü Biz Peygamberleri, ancak cennet nîmetleriyle müjdelesinler ve cehennem azâbıyla uyarsınlar diye göndeririz. Yoksa onların, kendiliklerinden mûcize gösterme güç ve yetkileri yoktur. **O hâlde, kim Allah’a ve âhiret gününe iman eder de günahlardan vazgeçip durumunu düzeltirse, işte onlar Hesap Gününde ne korkuya kapılacak, ne de üzülecekler!**

49. Âyetlerimizi inkâr edenlere gelince, Allah’ın emrine başkaldırıp yoldan çıktıkları için, onlar da can yakıcı bir azâba uğrayacaklar.

O hâlde, ey Peygamber!

50. Hâlâ senden mûcize göstermeni bekleyen o câhillere de ki: “Ben size, ‘Allah’ın hazineleri benim yanımdadır ve onları dilediğim şekilde kullanabilirim!’ demiyorum; Allah’tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği bir âlem olan gaybı da bilemem. Size bir melek olduğumu da söylemiyorum. Ben ancak, bana Allah’ın vahyi ile Kur’an aracılığıyla bildirilen ilâhî emirlere uyarım.”

İşte, bu zihinsel düzeye ulaşmış insanlara **de ki: “Hiç kör ile gören bir olur mu? İlâhî vahyin ve aklın ışığında hakîkati keşfeden aydın insan ile; cehâlet, kibir, na nkörlük ve bencillik zindanlarında bocalayan dar kafalı insan hiç aynı neticeye ulaşır; aynı karşılığı hak eder mi? Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?”**

Aklınızı kullanın ki, ilâhî çağrının muhatapları olabilesiniz:

51. Ey Müslüman! Rab’lerinin huzurunda hesaba çekilmek üzere toplanacaklarının korkusunu yüreklerinde duyanları bu Kur’an ile uyar. Şöyle ki: Onların, Allah’tan başka ne bir dostları vardır, ne de bir şefaatçileri! Ta ki, bö ylece iyi bir insan olmak için çaba göstererek her türlü fenâlıktan titizlikle sakınsınlar! Bu uyarı vazifesini yaparken de, güç ve servet sahibi bazı kâfirleri İslâm’a kazandıracağım diye —son derece masumane niyetlerle bile olsa— dinin temel ilkelerinden taviz verme. Sözgelimi:

52. Rab’lerinin hoşnutluğunu kazanmak için, sabah akşam O’na yalvaran o fakir, fakat tertemiz mümin kulları yanından kovma! Kendini beğenmiş inkârcılar, bu müminleri yanından uzaklaştırmadın diye iman etmeyeceklerse, varsın iman etmesinler! Korkma, sen onlardan dolayı sorumlu değilsin, onlar da senden dolayı sorumlu değiller! Yani, sen onların bu tür saçma gerekçelerle inkâra saplanmalarından dolayı sorumlu tutulacak değilsin ve dediklerini yapıp fakir müminleri yanından kovacak olursan, onlar da seni azaptan kurtaracak değiller. O hâlde, ne diye onları yanından kovup zâlimlerden olasın ki?

53. İşte biz, kimine diğerinden daha üstün nîmetler bahşederek, insanları bu şekilde birbirleriyle imtihan ederiz; bu yüzden dünyevî nîmetlere sahip olan kâfirler, bunlardan yoksun olan müminler hakkında, “Allah, aramızdan bula bula bunları mı lütfuna lâayık

gördü?” diye sorarak alay edecekler. Onlara cevap olarak de ki: Fakirliklerinden dolayı sizin küçümsediğiniz, fakat birer ahlâk ve erdemlilik timsali olan bu insanların ilâhî nîmetlere kavuşacağını bizzat Allah söylüyor. Öyle ya, kulları arasında **kimler i n** kendisine lâıyıkıyla **şükrettiğini** ve kimlerin de nankörlük ettiğini **en iyi bilen, Allah değil mi?**

O hâlde ey dâvetçi, bu müminleri kovma, tam aksine:

54. Âyetlerimize iman edenler senin yanına geldikleri zaman onlara de ki: “Sizlere selâm olsun! Müjde; Rabb’iniz, kullarına merhamet etmeyi kendisine ilke edinmiş ve onlara dâimâ sevgi ve şefkatle yönelmeyi, kendisi için vazgeçilmez bir görev olarak yazmıştır: İçinizden her kim câhillik ederek bir kötülük işler, fakat hemen ardından tövbe eder de hâl ve hareketlerini düzeltirse, şunu iyi bilsin ki, Allah çok bağışlayıcı, pek merhametlidir!”

55. İşte biz, bir çok hikmetlerinin yanı sıra, bir de suçluların gittiği yol müminlerin yolundan kesin çizgilerle ayrılıp iyice belirginleşsin ve hiç kimsenin öne sürebileceği bir mâzereti kalmasın diye, âyetlerimizi böyle açıkça ortaya koyuyoruz:

56. İşte bu netliği sağlamak üzere, hakîkati inkâr edenlere de ki: “Bakın, sizin A llah’tan başka yalvardığınız o sahte ilâhlara kulluk etmem, bana Allah tarafından kesinlikle yasaklanmıştır.”

De ki: “Ben, sizin bâtil arzu ve heveslerinize uyacak değilim; aksi takdirde doğru yolu bırakıp, sapıklığa düşmüş olurum.”

57. Sözlerine devamla de ki: “ Bakın, ey kâfirler! Ben, Rabb’im tarafından gönderilen apaçık bir delile, Kur’an’a dayanmışım. Fakat siz onu bile bile inkâr ettiniz. Sizin alay ederek bir an önce gelmesini istediğiniz o ilâhî azâbı getirmek benim elimde değildir. Zira her konuda olduğu gibi, bunda da karar verme ve hükmetme yetkisi, yalnızca A llah’a aittir. Allah ise, en doğru, en âdilâne hükmü verir ve ancak hakîkati dile getirir. Çünkü O, hak ile bâtil arasında hüküm verenlerin en hayırlısıdır.”

58. De ki: “Şâyet sizin o çab ucağ gelmesini istediğiniz azâbı getirmek benim elimde olsaydı, aramızdaki mesele çoktan hall edilmiş olurdu. Zira ben de nihâyet bir insanım; bana kalsaydı, sizin alay ve işkencelerinize dayanam ayıp mûcizeler göstermek veya sizi azâba uğratmak isterdim. Fakat siz yine de azâbı bekleyin, zira Allah, kimlerin zâlim olduğunu ve onları ne zaman, ne şekilde cezalandıracağını çok iyi bilmektedir.” Bunun da ötesinde;

59. Yaratılmışların algı ve idrâk sınırlarının ötesinde bir âlem olan gayb’ın anahtarları O’nun elindedir; O’ndan başka hiç kimse gaybı bilemez. O, karada ve d enizde ne varsa hepsini bilmektedir. O’nun bilgisi dışında, ne dalından bir yaprak düşer, ne de toprağın derinliklerine bir tohum; evet, canlı-cansız, yaş, kuru hiçbir şey yoktur ki, varlık kanunlarının yazılı bulunduğu apaçık bir Kitapta kaydedilmiş olmasın.

60. Sizi geceleyin uykuya daldırarak bir anlamda öldüren ve gündüz vakti yapıp ettiğiniz

her şeyi bilen **O'dur. Sonra da, beli rlenmiş olan yaşam süresinin tamamlanması için, sizi her sabah uyandırarak yeniden diriltir.**

Nihâyet bir gün, bu hayat sona erecek ve sonunda O'nun huzuruna varacaksınız, işte o zaman O, yaptığınız her şeyi size bir bir haber verecektir.

61. O, kulları üzerinde mutlak hükümlanlık sahibidir. Üzerin ize, tüm yaptıklarınızı kayda geçire n koruyucu melekler gönderir. Nihâyet, içinizden birinin ölüm vakti gelince, elçilerimiz görevlerinde hiçbir kusur yapmaksızın onun canını alırlar.

62. Böylece, gerçek sahipleri ve yüce Efendileri olan Allah'ın huzuruna getirilirler.

Öyleyse, şunu asla aklınızdan çıkarmayın; hüküm verme ve egemenlik yetkisi yalnızca O'na aittir ve O, hesap görenlerin en hızlısıdır!

63. Ey Müslüman! Allah'ın mutlak egemenliğini tamamen veya kısmen reddeden nankörlere seslenerek de ki: “Başınıza bir belâ geldiği ve ‘Eğer Allah bizi bu felâketten kurtaracak olursa, kesinlikle O'na gerçek anlamda kulluk ederek şükredenlerden olacağız!’ diye gizli gizli O'na yalvardığınız zaman, karanın ve denizin zifiri karanlıklarından ve tehlikelerinden sizi kurtaran kimdir?”

64. Cevabı bizzat kendin vererek de ki: “Sizi hem bu belâdan, hem de diğer b ütün sıkıntılardan kurtaran Allah'tır! Fakat siz, belâdan kurtulur kurtulmaz, birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah'a ortak koşuyorsunuz!” Ve sonuçta, hem dünyayı hem de âhireti kaybediyorsunuz.

65. Ey Müslüman! Bu gâfilleri, başlarına gelecek felâketlere karşı uyararak de ki: “Allah, üzerinizden veya ayaklarınızın altından size bir azap göndermeye, y âh u t ahlâkî değerlerin çökmesi sonucunda, toplumsal birlik ve beraberliğinizi paramparça ederek sizi birbirine düşman cephelere ayırmaya ve böylece, bir kısmınızın hıncını diğerlerine tattırmaya elbette kâdirdir!

Bakın; insanların hakîkati tüm berraklığıyla kavramaları için, ayetlerimizi nasıl farklı açılardan ve zengin örneklerle tekrar tekrar açıklıyoruz! Böylece onları uyarıyoruz ki, yarın Hesap Gününde hiçbir mâzeretleri kalmasın. Fakat bütün bu uyarılara rağmen;

66. Ey Muhammed! Sana gönderilen bu kitap, hakîkatin ta kendisi olduğu hâlde, senin halkın onu yalanladı. Şu hâlde, onlara de ki: “Ben görevimi yaptım ve sizi uyardım. Artık tercih ve eylemlerinizi yalnızca kendiniz sorumlusunuz, cezasını da yine siz çekeceksiniz. Zira ben, sizin vekiliniz değilim.”

Azâbın henüz gelmemiş olması, sakın sizi yanıltmasın:

67. Her ilâhî vaadin gerçekleşeceği bir zaman vardır; yakında bunu bizzat görecek ve o zaman gerçeği anlayacaksınız.

68. Ey Müslüman! Âyetlerimiz hakkında çirkin ve alaycı ifâdelerle konuşmaya dalan kimselerle karşılaştığın zaman, onlar başka bir konuya geçinceye kadar, —mecbur kalmadığın sürece— onların yanında durma! Eğer şeytan yapman gerekeni sana unutturacak olursa, bu uyarıyı hatırlar hatırlamaz, o zâlim topluluk ile birlikte oturma! Onların meclisini derhâl terk et!

69. Gerçi Allah'ın emirlerini güzelce uygulayan, günah işlemekten de titizlikli ve sakınan kimseler, bu zâlimlerle oturmaya devam etseler bile, onların yaptıklarından hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacaklardır fakat onları uyarmak amacıyla, İslâm'ı alay konusu yaptıkları anda, derhâl meclislerini terk ederek bunu protesto etmek gerekir ki, belki akıllarını başlarına alırlar da, bu tür çirkin davranışlardan artık sakınırlar!

70. Ey Müslüman! Dünya hayatının servet, şöhret, makam, itibar gibi gelip geçici güzelliklerine, süs ve şâşaasına aldanarak, Kur'an'ın hükümlerini hafife alan, söz ve davranışlarıyla onlarla alay eden, böylece, dinlerini oyun ve eğlence hâline getirenleri, yaptıklarıyla baş başa bırak ve bu Kur'an ile onları uyar ki, ilâhî buyruklara başkaldıran insan, işlediği günahlar yüzünden Hesap Günü büyük bir felâkete sürüklenecektir ve o zaman, Allah'tan başka ne bir dost bulabilecektir kendine, ne de bir şefaathçi! Azaptan kurtulmak için yeryüzündeki her şeyi kurtuluş fidyesi olarak verse bile, bu asla ondan kabul edilmeyecektir!

İşte onlar, işledikleri günahlardan dolayı felâkete mahkûm edilen kimselerdir! Şöyle ki, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeleri sebebiyle, onlar için boğazı yakıp parçalayan kızgın bir ıcecek ve iliklere kadar işleyen can yakıcı bir azap vardır! Şu hâlde;

71. Ey Müslüman! Onlara de ki: “Allah'tan başka, bize fayda veya zarar verme kudretine sahip olmayan o sahte ilâhlara da mı yalvaralım? Allah bizi doğru yola iletmişken, gerisin geriye cehâlet karanlıklarına yuvarlanarak yeniden önceki kâfir hâlimize mi dönelim? Tıpkı, arkadaşları “Yanımıza gel!” diyerek kendisini doğru yola çağırdığı hâlde, şeytanların ayartmasına kapılarak çöl ortasında şaşkın şaşkın dolaşıp duran akılsız kimsenin durumuna mı düşelim?

De ki: “Allah'ın gösterdiği yol, doğru yolun ta kendisidir. Buna göre, bize emredilen şudur: “Bütün varlıkların tek Sahibi ve Efendisi olan Allah'ın hükümlerine gönülden boyun eğerek teslim olun!”

72. “Namazı dosdoğru kılın, Allah'tan gelen ilkeler doğrultusunda yaşayarak, fen âliğin her çeşidinden titizlikle sakının! Çünkü hepiniz, eninde sonunda O'nun huzurunda toplanacaksınız.”

73. Gökleri ve yeri belli bir hikmete göre, yani hak ile yaratan, O'dur. Kainat, anlamsız ve

boşyere yaratılmış değildir. Fakat gün gelecek, şu evren de yok olacak ve sonsuz âhiret hayatı başlayacaktır. Ne zaman mı? **O “Ol!” dediği Gün**, olmasını dilediği şey derhâl **oluverir; O’nun sözleri, hakîkatin ta kendisidir**. Yeniden diriliş için **Sûra üflendiği gün**, kulların tercih ve irâdeleri ellerinden alınacak ve **hükümrانlık**, tamamen ve yalnızca **O’nun olacaktır**. Bugün otorite sahibiymiş gibi görünenlerin, gerçekte ne kadar zayıf ve âciz oldukları anlaşılacak ve hâkimiyetin, yalnızca Allah’a ait olduğu apaçık ortaya çıkacaktır.

O, yaratılmışların algı, idrâk ve tecrübe sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gayb’ı da**, duyularla kavranabilen **şehâdet âlemini de bilendir**. Evet, sonsuz **hikmet sahibi olan ve her şeyi en mükemmel şekilde bilen, yalnızca O’dur**.

Şimdi, sana ve tüm insanlara mükemmel bir örnek olacak şu kıssaya kulak verin:

74. Hani bir zamanlar İbrahim, babası Âzer’e demişti ki:“ Babacığım, kendi ellerinle yonttuğun putlara mı tapıyorsun? **Görüyorum ki, sen ve halkın, apâçık bir sapıklık içindesiniz!**”

75. İşte böylece Biz İbrahim’e, tam ve kesin bir imana ulaşabilmesi için, göklerdeki ve yerdeki ilâhî hükümrانlığı ona öğretiyorduk:

76. Halkına sürekli öğüt veren İbrahim, gecenin karanlığı üzerine çökünce, apaçık yıldız gördü ve “Bakın ey insanlar, **bu mudur benim Rabb’im?**” dedi. **So nra yıldız batınca, “Ben batanları sevmem, ” dedi.** Böyle batıp yok olanlar ilah olamaz!

77. Başka bir zaman Ay’ı doğarken görünce,“ Peki, **bu benim Rabb’im** olabilir mi?” dedi. **Daha sonra o da batınca,**“ Dinleyin ey insanlar! **Eğer gerçek Rabb’im olan Allah beni doğru yola iletmemiş olsaydı, kesinlikle, şu doğru yolu şaşırmış sapıklardan biri olurum!**” dedi.

78. Bir sabah vakti güneşi doğarken görünce,“ Sizin iddianıza göre, **benim Rabb’im bu** öyle mi!? Çünkü içlerinde **en büyüğü bu!**” dedi. **Fakat o da batınca,**“**Ey halkım!**” diye seslendi, “**Bakın; ben, sizin Allah’a ortak koştuğunuz her şeyden uzak olduğumu ilan ediyorum!**”

79. “Çünkü ben, her türlü sapık inançtan uzaklaşarak tevhide yönelen **bir hanif olarak, yüzümü gökleri ve yeri yaratan Allah’a çevirdim** ve tüm benliğimle O’na yöneldim. Haberiniz olsun; **ben, Allah’tan başka otoriteler tanıyan şu müşriklerden biri değilim** ve asla olmayacağım!”

80. Fakat İbrahim’in halkı, tahtlarının sallanmaya başladığını gören egemen güçlerin de kışkırtmasıyla **onunla tartışmaya başladı**. Bunun üzerine **İbrahim,** tek başına hepsine meydan okuyarak **dedi ki:**

“Allah beni dosdoğru yola iletmışken, siz hâlâ benimle tartışıyor musunuz? Şunu iyi

bilin ki, **ben, sizin câhilce Allah’a ortak koştuğunuz** gerek putlar ve cinler, gerek yıldızlar, Ay ve Güneş; gerekse azgın yöneticiler olsun, hiç kimseden ve **hiçbir şeyden korkmuyorum!** Çünkü **Rabb’im** başıma kötü **bir şey** gelmesine **izin vermedikçe**, hiçbir varlık bana zarar veremez! Öyle ya, **Rabb’im her şeyi sınırsız bilgisiyle kuşatmıştır!** Hâlâ öğüt alıp akıllanmayacak mısınız?”

81. “Hem siz, kendilerine kulluk ve itaat edileceğine dâir Allah’ın hiçbir delil göndermediği varlıkları O’na ortak koştuktan korkmuyorsunuz da, ben sizin Allah’a ortak koştuğunuz sahte ilâhlarınızdan neden korkacakmışım? Eğer bilginiz varsa, söyleyin bakalım; iki taraftan hangisi güven içinde olmaya daha lâıktır? Bir tek Allah’a inanan müminler mi, yoksa O’na ortak koşan müşrikler mi?”

82. “Evet, Allah’a ve âhîret g ününe yürekten inanan ve imanlarını şirk, inkâr, isya nkârlık gibi herhangi bir zulüm ile kirletmeyenler var ya, işte her türlü tehlikeden kurtulup güvene kavuşmak onların hakkıdır; doğru yolda olanlar da, yalnızca onlardır.”

83. İşte bu anlatma ve öğretme, halkına karşı hakîkati göstermesi için İbrahim’e bahşettiğimiz güçlü ve inandırıcı kesin delillerimizdir. Biz, dilediğimizi böyle yüce derecelere eriştiririz. Doğrusu Rabb’in, sonsuz hikmet ve ilim sahibidir.

84. Daha sonra İbrahim’e, oğlu İshak’ı ve torunu Yakup’u armağan ettik. Onların her birini, tıpkı bir zamanlar Nûh’u ilettiğimiz gibi doğru yola ilettik. Onun neslinden gelen Davut, Süleyman, Eyyub, Yûsuf, Mûsâ ve Hârûn’u da hidâyete ilettik. İyilik edenleri, işte böyle ödüllendiririz.

85. Ayrıca Zekeriya, Yahya, İsa ve İ lyas’ı da doğru yolun öncüleri kılmıştık. Hepsi de, dürüst ve iyiliksever kimselerdi.

86. İsmail, Elyesa, Yûnus ve Lût’u da... Her birini, yaşadıkları çağdaki bütün insanlardan üstün kılmıştık.

87. Bir de, onların atalarından, nesillerinden ve kardeşlerinden de nice Peygamberler göndermiştik. Onları tüm insanlar arasından süzüp seçmiş ve dosdoğru cennete götüren yola iletmiştik.

88. İşte bu, Allah’ın gösterdiği yoldur, kullarından dilediğini bu yola iletir. Ancak kulların da bunu dilemiş olmaları şarttır. Nitekim, o Peygamberler bile şâyet Allah’a ortak koşmuş olsalardı, bütün yaptıkları iyilikler boşa giderdi.

89. Onlar, kendilerine Kitap, hikmet ve Peygamberlik bahşettiğimiz kimselerdir. O hâlde, sen de o Peygamberlerin izinden gitmelisin. En yakınlarından başlayarak, çevrendeki insanları ve halkını imana davet etmelisin. Eğer o insanlar gönderdiğimiz mesajı inkâr edecek olurlarsa, hiç önemli değil, Biz ayetlerimizi, onları inkâr etmeyecek sağlam bir topluluğa emânet etmişizdir. Çünkü bu din, hiçbir ırkın, cemaatin tekeline değildir. Emâneti

taşıyamayanlar, —hangi ırka veya topluma ait olursa olsun— bertaraf edilir ve yerlerine, İslâm sancağını lâîk olduğu şekilde taşıyabilecek yeni toplumlar gelir.

90. İşte bunlar, Allah'ın yol gösterdiği Peygamberlerdir; o hâlde, ey hakikat yolunun yolcusu, sen de onların izlediği yolu izle! Kur'an'ı tebliğ ettiğin insanlara de ki: “Sizden, bunun karşılığında herhangi bir ücret beklemiyorum! Çünkü bu, hiçbir dünyevî menfaat beklenmeden tüm insanlığa sunulmuş bir öğütten başka bir şey değildir.”

Ama bu elçilerin izinden gittiğini öne süren bazı Yahudiler, size karşı düşmanlıkta o denli ileri gittiler ki, Kur'an'ı reddedelim derken, bütün kitap ve elçileri inkâr ediverdiler:

91. Onlar, sözleri ve davranışlarıyla “Allah hiçbir insana vahiy nâmına bir şey göndermemiştir!” diyerek, Allah'ı yücelik ve şânına yaraşır biçimde tanıyamadıklarını, O'nun adâlet, kudret, ilim, hikmet gibi vasıflarıyla gereği gibi kavrayamadıklarını ortaya koydular. Onlara de ki: “P eki, madem Allah hiçbir şey indirmede de, Mûsâ'nın insanlara yol gösterici bir ışık olarak getirdiği ve sonradan Tevrat adını alan ilâhî kitabı kim indirdi? Gerçi siz onu da pek ciddiye almıyorsunuz, Kutsal kitabın özü ve manasıyla ilgilen eceğiniz yerde, onu gösterişli, yaldızlı kitaplar hâline getirerek suya sabuna dokunmayan bölümlerini açıklıyor, fakat bir çoğunu da işinize gelmediği için gizliyorsunuz. Hâlbuki sizin ve ataların ızın bilmediği bir çok şey, size bu kitap sayesinde öğretilmişti. Söyleyin, bunca bilgileri size öğreten kimdir?” Ve itiraf edecekleri cevabı kendin ver: “Elbette ki Tevrat'ı, İncil'i ve Kur'an'ı göndererek insanlığı eğiten, Allah'tır!” de, sonra bırak onları, içine daldıkları cehâlet bataklığında çırpınıp dursunlar!

Evet, Allah her devirde insanlığı eğitecek vahiyler göndermiştir:

92. Ve işte bu da, asıl adı Mekke olan ve içindeki Kâbe ile bütün yeryüzünün merkezi konumunda bulunan Anakent halkını ve aşama aşama çevresindeki diğer bütün şehirleri, toplumları, ülkeleri ve tüm insanlığı uyarman için gönderdiğimiz; kendisinden önceki kutsal metinleri —değiştirilmiş kısımlarını düzelterek— onaylayan mübarek bir kitaptır.

Âhiretin varlığına inananlar, doğal olarak bu Kur'an'ın hak olduğuna da inanırlar ve onlar, Rab'leriyle aralarındaki gönül bağıını sürekli canlı tutan namaz konusunda son derece titiz ve dikkatli davranırlar.

Âhirete inanmayanlara gelince:

93. Allah adına yalan sözler uyduran, ya da kendisine hiçbir vahiy indirilmediği hâlde “Bana da vahiy gönderiliyor!” iddiasında bulunan ve “Allah'ın indirdiğinin bir benzerini ben de indirebilirim! Ben de hayatı düzenleyecek kanunlar, kurallar koyabilir, Allah'ın yol göstericiliğine ihtiyaç duymaksızın, insanı mutluluğa ulaştıracak hayat sistemi oluşturabilirim.” diyenden daha zâlim kim vardır?

Keşke o zâlimleri, ölümün pençeleri arasında çırpınırlarken bir görseydin! O zaman

melekler, yakalarına yapışarak diyecekler ki: “Haydi, çıkarın bakalım canlarınızı! Allah adına gerçek dışı sözler söylediğiniz ve O’nun ayetlerine karşı kibirlenerek yüz çevirdiğiniz için, bugün küçük düşürücü bir azapla cezalandırılacaksınız!”

94. Ve o zaman Allah buyuracak: “İşte, size dünyada iken bahşettiğim bütün nîmetleri arkanızda bıraktınız ve tıpkı sizi ilk yarattığımızda olduğu gibi, huzuruma yapayalnız geldiniz! Sizin hayatınız, ölümünüz ve âhirette “şefaate” nâil olup cennete girmenizle ilgili konularda Allah’ın yetki ve egemenliğine ortak olduğunu iddia ettiğiniz şefaatçilerinizi yanınızda göremiyoruz, neredeler onlar! Evet, aranızdaki tüm bağlantılar kesilmiş ve sizi kurtaracaklarını iddia ettiğiniz sahte ilâhlarınız, kaybolup gitmiştir!”

İşte bunları göz önüne getirin de, Rabb’inizi iyi tanıyın:

95. Tohumu ve çekirdeği parçalayıp içinden yemyeşil filizler çıkaran Allah’tır. Çünkü O, ölüden diriye çıkarır, diriden de ölüyü. İşte sizin Rabb’iniz Allah budur; hâl böyleyken, nasıl oluyor da, Rabb’inizin mesajından yüz çevirebiliyorsunuz?

96. Karanlıkları parçalayıp sabahı ortaya çıkaran O’dur. Gecayı bir huzur ve sükûnet kaynağı, Güneş ile Ay’ı da birer hesap ölçüsü yapmıştır. İşte bunlar, sonsuz kudret ve ilim sahibi olan Allah tarafından mükemmel bir ölçüyle tayin ve takdir edilmiştir.

97. Karanın ve denizin zifiri karanlıklarında yolculuk yaparken, onlar sayesinde doğru yönü bulasınız diye, yıldızları sizin için doğal bir pusula olarak yaratan O’dur.

İşte Biz, aklını kullanan bilinçli bir toplum için, ayetlerimizi açık ve net bir şekilde böyle ortaya koyuyoruz:

98. Sizi başlangıçta bir tek candan yani Âdem’den yaratan O’dur; sonra ilk yaratılıştan itibaren cennet veya cehenneme varıncaya kadar sürekli bir yolculuk hâlinde olacaksınız ve bu yolculuğunuzda, daima yerleşeceğiniz bir yer ve emânet kalacağınız bir yer vardır.

Gerçekten Biz, hakîkati idrâk edebilen bir toplum için, ayetlerimizi böyle açık ve net bir şekilde ortaya koyuyoruz.

99. Gökten sağanak sağanak su indiren O’dur. İşte böylece Biz, yeryüzündeki bütün bitkileri bu suyla yetiştiriyor ve mevsimi geldiğinde, o bitkilerin tohumlarından yemyeşil filizler yeşertiyoruz; onlardan da, buğday başakları ve meyve salkımları hâlinde birbiri üstüne binmiş taneler; hurma ağacının, tomurcuğundan sarkan hurma salkımları; ayrıca üzüm bağları, zeytin ve nar bahçeleri yetiştiriyoruz. Tadı ve görüntüsüyle kimileri birbirine benzer, kimileriye bambaşka bir tat ve lezzettedir.

Çiçekler meyveye durduğu ve iyice olgunlaştıkları zaman, meyvelerine ibretle bir bakın! Doğrusu bütün bunlarda, inanmaya gönlü olan insanlar için Allah’ın varlığını, birliğini, kudret ve merhametini gösteren nice alâmetler, mucizeler, ibretler ve ayetler vardır.

100. Fakat bunca açık delillere rağmen bazı câhiller, melek, şe ytan, İblîs gibi varlıkları yani birtakım rûhânî kuvvetleri ve **cinleri** kendilerine kurtarıcı ve koruyucu edinip ilâhlık makâmına yücelterek **Allah’a ortak koştular. Oysa** gerek kendileri, gerek o tapındıkları varlıklar olsun, **hepsini yaratan Allah’tır.**

Bir de, “Melekler, Allah’ın kızlarıdır.” Uzeyr ve İsa, Allah’ın oğlu udur.” diyenlerin yaptığı gibi, **câhillikleri yüzünden Allah’a oğullar ve kızlar yakıştırdılar.** Hayır; **Allah, onların uydurduğu** bu gibi acziyet ve noksanlık ifâde eden bütün **niteliklerden uzaktır, yüceler yücesidir!**

101. Gökleri ve yeri yoktan var eden O’dur. O’nun bir eşinin olması veya bizzat kendisinin doğurması **düşünülemeyeceğine göre, bir çocuğunun varlığı nasıl iddia edilebilir? Oysa Allah, her şeyin yaratıcısıdır ve O, her şeyi en mükemmel biçimde bilmektedir.**

102. İşte ey insanlar, **sizin** kulluk etmeniz gereken biricik sahibiniz, efendiniz ve **Rabb’iniz olan Allah budur; O’ndan başka ilâh yoktur! Her şeyi yoktan var eden O’dur, o hâlde** yalnızca **O’na kulluk** ve itaat edin! Zira **O, her şeye vekildir.** Kainatın idaresi O’nun elindedir, her şeyi görüp gözeten ve gerçek anlamda güvenilmeye lâayık olan, yalnızca O’dur.

103. O Allah ki, hiçbir akıl O’nu tüm hakîkatıyla kavrayamaz, hiçbir tasavvur O’nu kuşatamaz, hiçbir göz O’nu idrâk edemez fakat O, bütün idrâkleri, bütün akılları ve bütün gözleri çepeçevre kuşatır. Zira O latiftir, her şeye derinlemesine nüfuz eder ve her şeyden haberdardır.

Ey Peygamber! Şu evrensel mesajı tüm insanlığa duyurarak de ki:

104. “Dinleyin, ey insanlar! İşte size Rabb’inizden, hakîkati tüm berraklığıyla gösteren apaçık deliller gelmiş bulunuyor. Şu hâlde, her kim ilâhî vahye kulak verip gerçeği görürse, bu onun kendi yararınadır, kim de bunca ayet ve delilleri görmezlikten gelerek hakîkate karşı kör kalırsa, bu da yine kendi zararın adıdır. Sizi zorla inandırmak, benim görevim değildir, zira ben, sizin başınızda bekçi değilim.”

105. İşte biz, ayetlerimizi böyle farklı açılardan ve zengin örneklerle tekrar tekrar **dile getiriyoruz ki, bilinçli bir toplum için onu güzelce açıklayalım.** Fakat ey Muhammed; inkârâ şartlanmış olanlar, senin hayatını çok yakından tanıdıkları ve doğruluğundan asla şüphe duymadıkları hâlde, kibir ve inatlarından dolayı, “Senin bu muhteşem ayetleri uydurmana imkân yok, **sen** bunları, ilim ve hikmet sahibi birinden **öğrenmiş olmalısın!** Bu da olsa olsa, Yahudilik ve Hristiyanlık hakkında bilgisi olan kölelerimizden birisidir.” **diyeceklerdir.** Oysa onlar da gayet iyi biliyorlardı ki, böyle bir kitabı, Allah’tan başka hiçbir güç meydana getirmiş olamazdı. O hâlde:

106. Sen onların saçma arzularına değil, **Rabb’inden sana vahiy yoluyla gönderilenlere uy!** Zira **O’ndan başka** hükmüne boyun eğilecek hiçbir otorite, **hiçbir ilâh yoktur! Sen,**

gerekçeleri ne olursa olsun, Allah'tan başka ilâhlara itaat eden o **müşriklerden uzak dur!** Bununla birlikte, hakîkati anlatmaktan da geri durma, fakat iman etmiyorlar diye kendini heder etme. Unutma ki:

107. Eğer Allah onların zorla imana gelmelerini **dileseydi, hiç birisi zaten müşrik olmazdı.** Fakat Allah, akıllarını kullanarak kendi özgür irâdeleriyle iman etmelerini istiyor. Yine de onlar, gerçeği anlama konusunda en ufak bir gayret göstermiyorlar. O hâlde, bırak ne hâlleri varsa görsünler; çünkü **Biz seni onların başına bekçi yapmadık ve sen, onların yaptıklarından sorumlu değilsin.** Senin görevin, hakîkati onlara ulaştırmaktan ibarettir. Bu arada, onlarla yer yer tartışmalara girebilir, gerekirse inançlarını eleştirebilirsiniz, fakat bunu yaparken son derece dikkatli olmalısınız:

108. Allah'tan başka varlıklara tapanlara, O'nun yerine başkalarına yalvaranlara **sövmeyin.** Bizzat kendi şahıslarını aşağılamayın. Ayrıca; **Onların Allah'tan başka yalvardıkları** ve kutsal saydıkları putlarına, önderlerine, ilâhları **na da sövmeyin. Böylece onlar da cahillikle taşkınlık edip Allah'a sövmesinler.** Çünkü onlar, doğru uyu-yanlışı birbirinden ayırt edemeyen kimselerdir.

İşte biz her topluma, kendi yaptıklarını böyle güzel gösterdik. Allah tarafından ortaya konulan yasalar gereğince, insanlar sürekli yaptıkları kötülükleri zamanla doğal ve olağan davranışlar olarak algılamaya, hattâ bir süre sonra onları savunmaya başladılar. O hâlde, güzel bir imana sahip olmak isteyenlerin güzel davranışlar göstermeleri gerekir. Bunun için de, şu hakîkatin çok iyi idrâk edilmiş olması şarttır: Her insan bir gün ölümü tadacaktır. **Sonra hepsi Rab'lerinin huzuruna çıkacak ve o zaman Allah, bütün yaptıklarını onlara haber verecektir.**

İşte bunu idrâk edemeyen kâfirler, Kur'an gibi muhteşem bir mûcizeyi görmezlikten geliyorlar da, sırf bahaneler öne sürebilmek için:

109. Kendilerine Safa tepesinin altına dönüşmesi veya gökten meleklerin inmesi gibi istedikleri türden **bir mûcize gösterilmiş olsa, kesinlikle iman edecekler ine dâir olanca güçleriyle Allah'a yemin ediyorlar.** Ve bazı müminler de, belki bu inkârcılar imana gelirler ümidiyle, böyle olağanüstü hâdiselerin gerçekleşmesini arzu ediyorlar.

Onlara **de ki: “Mûcizeler, ya İnzıca Allah'ın katındadır.** Onu ne zaman, nerede, nasıl göndereceğine O karar verir. Unutmayın ki, Allah sizi imtihan ediyor, siz Allah'ı değil!”

Ey müminler! **Şunu iyi bilin ki,** onlara **mûcize gönderilseydi bile,** haksız önyargıları, kibir ve inatları yüzünden, yine de **imana gelmeyeceklerdi.**

110. Biz de, başlangıçta Kur'an mesajını ilk duyduklarında **onu nasıl bile bile inkâr ettilerse, yine kalplerini imandan çevirecek ve onları, azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakacaktık.** Göklerdeki ve yerdeki sayısız mûcizeleri görmezlikten gelen bu insanlar, sizi nelinizle gerçekleştirecek mûcizelerle imana gelecek değillerdi. Öyle ki:

111. Şâyet dedikleri gibi **onlara melekleri gönderseydik veya ölümler** mezarlarından kalkıp **kendileriyle konuşsaydı ve hattâ** onların mûcize dediği **her şeyi bir araya getirip** senin Peygamberliğinin şahidi olarak **önlerine koymuş olsaydık bile,Allah** irâdelerini ellerinden alıp zorla Müslüman olmalarını **dilemedikçe, hiç birisi imana gelmeyecekti**. Zira onların hakîkati keşfetmek gibi bir niyetleri yoktur. Çünkü **onların çoğu**, özgür ve bilinçli bir seçimle gönüllerini hakîkate açmadıkları takdirde, böyle mûcizelerin zorlamasıyla imanın mümkün olamayacağını **bilmezler**. Fakat sizler, bu tip insanların asla iman etmeyeceğini, kıyâmete kadar onlarla mücâdelenin kaçınılmaz olduğunu bileceksiniz:

112. İşte böylece Biz, hem insanlar, hem de cinler arasından azgın kâfirleri, yani **şeytanları**, gelmiş geçmiş **bütün Peygamberlerin** ve onların izleyicilerinin **can düşmanı** yaptık!

Bu şeytanlar, hakîkati tersyüz ederek insanları **aldatmak amacıyla, birbirlerine** gerçekte zararlı olduğu hâlde, görünüşte son derece çekici ve baştan çıkarıcı olan **yaldızlı sözler** ve şeytânî fikirler **ilham ederler**.

Gerçi Rabb'in dileseydi, irâdelerini ellerinden alırdı ve **bunların hiçbirini yapamazlardı**. Fakat Allah, imtihân hikmeti gereğince onlara biraz mühlet veriyor. D emek ki Allah, onları zorla imana getirmeyi dilememiş ve özgür irâdeleriyle hakîkate teslim olmadıkları sürece onları imana lâyık görmemiştir! **O hâlde**, ey Müslüman, onları imana getireceğim diye kendini yiyip bitirme; **bırak onları, uydurdukları** saçma gelenek ve hurâfeleri **ile baş başa kalsınlar!** Sen, bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkmadan usanmadan tebliğine devam et! Peki, bu şeytanlar ne amaçla birbirlerine yaldızlı sözler ilham eder?

113. Zulüm sisteminin önderleri, böyle süslü ve aldatıcı propaganda larla her çeşit kötülüğü telkin etmeye çalışırlar **ki, âhirete inanmayanların kalpleri o yaldızlı sözlere** yavaş yavaş **meyletsin**, böylece **ondan iyice hoşlansınlar** ve güç ve serveti elinde bulunduran zâlimler, halkı kandırıp kendi saflarına çekerek öteden beri **yapageldikleri o çirkin işleri yapmaya** devam etsinler.

O hâlde ey Müslüman! Zâlimlerin, —bu yaldızlı propagandanın bir parçası olarak— ancak Yahudi ve Hristiyanların onaylaması şartıyla Kur'an'a inanabilecekleri iddiasına karşılık, onlara de ki:

114. “Allah size neyin doğru, neyin yanlış olduğunu bildiren **bu Kitabı** tüm ayrıntılarıyla mükemmel şekilde **açıklanmış olarak gönderdiği** ve böylece hükmünü kesin bir biçimde beyân ve tebliğ etmiş olduğu **hâlde, ben şimdi** hayatıma yön verecek ilkeleri belirlemek için **O'ndan başka bir hakem mi arayacakmışım?**

Kaldı ki, kendilerine daha önce Te vrat, Zebur ve İncil'den oluşan **Kutsal Kitabı emânet ettiğimiz kimseler de**, içlerinden birçoğu Kur'an'ın Allah kelamı olduğunu itiraf etmekten çekinseler de, **onun Rabb'inden gelen bir hakikat olduğunu bilirler!** O hâlde, sakın **kuşkuya kapılanlardan olma!**

Bu kitap hakkında nasıl kuşkuyla kapılabilirsin ki;

115. Rabb'inin sözleri, hem doğruluk hem de adâlet bakımından sözlerin en mükemmelidir. Aklını kullanan her insan, bu kitabın yalnızca doğruları dile getirdiğini, istediği hayat tarzının insanlığın kurtuluşunu sağlayacak tek çözüm yolu olduğunu ve ortaya koyduğu temel prensiplerin adâletin ta kendisi olduğunu görecektir. Ve bu kitap, insanlık var oldukça güneş gibi parlamaya devam edecektir! Zira **hiçbir güç, O'nun sözlerini bozup değiştiremeyecektir!** Öyle ya, **O** her şeyi **işitmekte**, her şeyi **bilmektedir**.

O hâlde, ey hakikat yolunun yolcusu! Allah yolunda tek başına kalmış o insan bile, asla yılgınlığa düşmeyecek, kararlılıkla yoluna devam edeceksin. Unutma ki:

116. Yeryüzünde bulunan insanların çoğu, kendilerine itaat edip gösterdikleri yolu izlediğin takdirde seni Allah'ın yolundan çevirirler! Zira onlar, vahyin ve aklın gereklerine göre değil, ancak keyif ve zanlarına göre hareket eder ve dâimâ yalan söylerler!

117. Ama Allah, kimlerin kendi yollarından saptığını, kimlerin de doğru yolda olduğunu çok iyi bilmektedir. Ve bunun ölçülerini Kur'an'da açıkça ortaya koymuştur. Dolayısıyla doğruyu-yanlışı, helâli-haramı, güzeli-çirkini Allah'ın kitabına göre belirlemeli ve hayatınızı, ilâhî hükümler doğrultusunda şekillendirmelisiniz:

118. O hâlde, Allah'ın ayetlerine gerçekten inanıyorsanız, size helâl kılınan güzel nimetlerden kendinizi mahrum etmeyin de, **O'nun adı anılarak** boğazlanan hayvanların etlerinden **yiyin** ve bunların helâl oluşundan asla kuşku duymayın!

119. Allah, yenilmesini haram kıldığı her şeyi ve mecburen yemek zorunda kalacağınız durumları size ayrıntılarıyla açıklamışken, O'nun adı anılarak boğazlanmış olan hayvanların etinden **niçin yemeyeceksiniz ki? Doğrusu insanların çoğu, hiçbir doğru bilgiye dayanmaksızın, sırf keyiflerine uyarak** câhil insanları kendi çıkarları doğrultusunda saptırmaktadır. **Fakat Allah, Kur'an'ın ortaya koyduğu hak ve adâlet sınırlarını kimlerin çiğnediğini çok iyi bilmektedir** ve cezalarını da verecektir. Öyleyse;

120. Günahın açığından da gizlisinden de uzak durun! Zira günah işleyenler, bir gün mutlaka yaptıklarının cezasını çecekler!

121. Ayrıca, kesilirken veya avlanılırken üzerinde Allah'ın adı kasten anılmayan hayvanların etlerinden sakın yemeyin! Zira bu davranış, Allah'ın emrine açıkça karşı gelmektir.

Şunu da iyi bilin ki, tıpkı **şeytanlar** gibi İslâm mesajının karşısına dikilen Yahudi, Hristiyan ve müşrik toplumların din ve siyaset önderleri, **sizinle** daha etkin biçimde **mücâdele edebilsinler diye kendi müttefik ve dostlarına** yeni taktik ve stratejiler öğreterek şeytanca fikirler **ilham edeceklerdir.** Dikkat edin; **eğer** verdikleri hükmü benimseyerek **onlara** gönülden **itaat edecek olursanız, kesinlikle siz de Allah'tan başka varlıkların otoritesine boyun eğen birer müşrik konumunda olursunuz!** Ve sonuçta, Allah'ın gazâbına uğrar, perişan bir duruma

düşersiniz.

Nitekim şu misal, bakın bu durumu ne güzel anlatıyor:

122. İnanç bakımından ölü iken, kend isine hayat bahşettiğimiz ve halkın içinde rahatça gezip dolaşmasını sağlayacak bir ışıkl a yolunu aydınlattığımız bir mümin, zifiri karanlıklara gömülen ve oradan asla çıkış yolu bulamayan bir inkârcı ile bir olur mu?

İşte, hakîkati görmek istemeyen bu kâfirlerin çirkin davranışları, ilâhî yasalar gereğince kendilerine böyle güzel ve çekici gösterilmiştir.

Ve bu kanunlar, yalnızca Mekke’de ve Arabistan’da yaşayanlara özgü de değildir:

123. İşte böylece Biz, her ülkede büyüklük taslayan varlıklı, küstah ve şımarık insanları, oranın en kötü ve en suçlu kişileri yaparız; çünkü kanını emdikleri mazlum halk tarafından alaşağı edilmemek için, orada hile ve entrikalar çevirip dururlar. Kendini beğenmiş kibirli yöneticiler; yaptıkları her işin doğru olduğunu zanneder; öğüt ve uyarılara kulak ve rmezler. Bu yüzden de, sürekli fesat çıkarır; entrikalar çevirip d ururlar. **Oysa** bu yaptıkları hile ve entrikalarla **ancak kendilerini tuzağa düşürmüş olurlar, fakat bunun farkında değiller.** Zira yaptıkları her kötülük, yarın Diriliş Gününde cehe nnem azabı olarak karşılarına çıkacaktır. Üstelik, halka ve ülkeye verilen zarar, herke sten önce oranın yönetici ve zenginlerine verilmiş zarar demektir.

Bakın bu kibirli insanlar, Allah’ın kitabı karşısında nasıl bir tavır sergiliyorlar:

124. Onlara Kur’an’dan bir ayet tebliğ edilse, sözleri ve davranışlarıyla derler ki:“Allah’ın elçilerine verilen vahiy, Peygamberlik ve mûcize gibi ilâhî nîmetlerin aynısı bize de verilmedikçe, asla iman etmeyeceğiz! Öyle ya, bizim Muhammed’den ne eksiğimiz var? Bu dünyada güç, servet ve şöhret sahibi olan bizler, Peygamberliğe ondan daha lâyük değil miyiz?” **Oysa Allah, elçilik görevini kime emânet edeceğini gâyet iyi bil iyor.** Ve buna itiraz edenlere ne yapacağını da:

Böyle suç işlemeyi alışkanlık hâline getirenler, kibir ve küstahlıklarına denk bir ceza olarak, Hesap Günü Allah’ın huzurunda aşağılık bir duruma düşecekler ve kurdukları hile ve entrikalar yüzünden şiddetli bir azâba mahkûm edilecekler!

O hâlde, zulüm ve haksızlıklardan uzak durarak Allah’ın hoşnutluğunu kazanmaya, O’nun sevdiği insanlar olmaya çalışın, zira;

125. Allah kimi doğru yola iletmek isterse, onun gönlünü İslâm’a açar; kimi de saptırmak isterse, onun da kalbini daraltır; âdetâ göklere tırmanıyormuş gibi, sıkıştırdıkça sıkıştırır.

İşte Allah, imandan yüz çevirenlerin başına böyle sıkıntılar yağdırır. Yaratıcıyı ve

evreni, insanı ve insanın yaratılışındaki amacı kavrayamayan ve bu hay atın sonunda onu nasıl bir âkıbetin beklediğini bilmeyen bir toplumda, ahlâkî değerler yavaş yavaş kaybolur. Bunun sonucunda, zulüm ve haksızlık, ruhsal bunalımlar, psikolojik hastalıklar yaygınlaşır. Bütün bu sıkıntıların çaresi ise, Allah'ın gönderdiği bu Kitabın ışığında hakîkati anlamak ve ona teslim olmaktır.

126. İşte ey insan, Rabb'inin dosdoğru yolu budur. Doğrusu Biz, ibret ve öğüt alabilen **insanlara** doğru yolu gösterecek birer alâmet olan bu **ayetleri**, herkesin rahatlıkla anlayacağı zengin örneklerle ve en ince ayrıntılarıyla **açıkladık!** İşte, bu yolda yürüyenlerin mükâfâtı:

127. Rab'lerinin katındaki güzellik ve **esenlik yurdu** olan cennet **onlarındır! Ve** hepsinden de önemlisi; **Allah, yaptıkları** doğru ve yararlı **işler sayesinde, onların en yakın dostu** ve yardımcısı **olacaktır!** İşte o Mahşer Günü:

128. Allah, insanların tümünü huzurunda hesaba çekmek üzere **topladığında**, cin şeytanlarına seslenecek:

“Ey cinler topluluğu, siz insanların çoğunu yoldan çıkardınız!” Bu cinlerin, insanlar arasındaki **yardakçılar**ı suçlarını itiraf ederek, **“Ey Rabb'imiz!”** diyecekler, **“Bizler,** şeytanlarla karşılıklı yardımlaşarak **birbirimizden faydalandık. Böylece,** zulüm ve haksızlıklarla dolu bir hayat sürdürdük ve sonunda, **bizim için belirlediğin** yaşam **süremizin sonuna geldik.** Fakat şimdi, ne büyük bir suç işlediğimizi anlıyoruz!”

Bunun üzerine **Allah,** “ Son pişmanlık size fayda vermeyecek! Bu yüzden **varacağınız yer, cehennem olacaktır. Allah** kurtuluşunuz u dilemedikçe, **sonsuz** dek **orada kalacaksınız!”** diyerek en âdil hükmü vermektedir. Hiç kuşkusuz **Rabb'in, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.**

129. İşte biz, kötülükte birbirleriyle yardımlaşarak suç ortaklığı yapan **zâlimleri, kazandıkları** günahlar **yüzünden böyle birbirlerinin dostları** ve yardakçılar **durumuna düşürürüz!**

O gün Allah, zâlimlere soracak:

130. “Ey cinler ve insanlar topluluğu! İçinizden, size ayetlerimi okuyan ve böyle dehşet verici bir günle karşılaşacağınızı haber vererek **sizi uyaran elçiler gelmedi mi?”** Onlar cevaben, “Evet, geldiler ya Rab, fakat biz onları dinlemedik! **Haksız olduğumuza, bizzat kendimiz şahidiz!”** diyecekler. Onlar zaten dünyada iken de kâfir olduklarını vicdanlarında hissediyor, fakat bilerek inkârı tercih ediyorlardı. Zira **bu dünya hayatının** geçici zevk ve nîmetleri, gözlerini kör ederek **onları aldatmıştı.** Fakat sonunda, **kâfir olduklarını kendi ağızlarıyla itiraf ettiler.** Demek ki Allah, insanlara elçiler aracılığıyla hakîkati bildirmediği için onları sorumlu tutmayacaktır.

131. Çünkü Rabb'in, halkı ilâhî uyarılardan **habersiz olan hiçbir ülkeyi,** onlara doğru yolu gösteren uyarıcılar göndermeden, **haksız yere helâk edecek değildir.** Ceza veya mükâfât,

ancak âdil bir imtihândan sonra verilir. Bunun sonucunda da;

132. Her insanın, bilinçli olarak yaptığı işlere göre kulluk mertebeleri içinde farklı bir derecesi vardır. Unutma ki Rabb'in, onların yaptığı hiçbir şeyden habersiz değildir.

O hâlde, ey insan, en yüksek dereceyi kazanmak için Rabb'ine kulluk et! Unutma ki:

133. Rabb'in, sınırsız zenginlik sahibidir. Hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir. Çok şefkatli, çok merhametlidir. Sizi başkal arının soyundan meydana getirdiği gibi, d ilerse sizi de yok eder ve dilediği bir başka toplumu sizin yerinize getirir.

134. Hiç şüpheniz olmasın ki, size vaad edilen o Kıyâmet Günü kesinlikle gelecektir ve hiç biriniz buna engel olamayacaksınız!

135. O hâlde, ey şanlı Elçi! Allah'a başkaldırma cüretini gösteren bu inkârcılara meydan okuyarak de ki: "Ey ha lkım, Allah'ın nurunu söndürmek için, haydi elinizden geleni yapın; ben de sizin zulmünüze karşı elimden geleni yapacağım! Bekleyin, kimlerin mutlu sona ulaştığını yakında göreceksiniz! Gerçekten zâlimler, asla kurtuluşa eremezler!"

Hele şu zâlimler, nasıl kurtuluşa erebilirler ki;

136. Allah'ın yarattığı tarım ürünlerinden ve evcil hayvanlardan bir kısmını putlarının, bir kısmını da Allah'ın payı olarak ayırırlar ve kendi bâtil iddialarına dayanarak, "Bunlar Allah'ın, bunlar da O'nun yetki ve tasarrufuna ortak olan diğer ilâhlarımızın payıdır!" derler. Üst elik, ilâhları ve bu ilâhların bakıcıları —yani kendileri— için ayırdıkları, Allah'ın payına —ki fakir fukaraya harcanmak üzere ayrılmıştır— asla karışmaz; kazara karışsa da "Allah'ın buna ihtiyacı yoktur!" diyerek hemen alıp yerine koyarlar, fakat Allah için ayırdıkları, ilâhlarının payına kolayca karışır. Bunu da ilâhlarının nasibi sayıp onların payına katarlar. Ayrıca Allah, putlar için ayrılanları kabul etmediği gibi böyle bir taksim ile güya ortakları yanında Allah'a ayrılan payı da asla kabul etmez. Ne kötü hüküm veriyorlar!

137. Ve yine otoritesine boyun eğerek Allah'a ortak koştukları ilâhları, akıllarını hakkı bulup teslim olmada kullanmayan bu müşriklerin çoğuna, fakirlik korkusu, nüfus plânlaması, namus temizleme gibi ahmakça bahanelerle, kendi çocuklarını öldürmeyi bile güzel bir davranış gibi gösterir ki, böylece hem onları toplumsal belâlara uğratarak mahvetsinler, hem de Hz. İbrahim'den miras aldıkları inançlarını karıştırıp iyice bozsunlar.

Gerçi Allah dileseydi, onların irâdelerini ellerinden alırdı da, bunların hiçbirini yapamazlardı. Fakat Allah, onları zorla doğru yola iletmeyi dilememiştir. Dolay ısıyla, kendi özgür irâdeleriyle hakîkati benimsemedikleri sürece, onlara imanı lâıyk görmemiştir. O hâlde, iman edecekler diye kendini yıpratma; onları, uydu rdukları saçma gelenekler, bâtil inançlar, bidatler, hurafeler ile baş başa bırak, ne hâlleri varsa görsünler!

138. Bir de, kendi bâtil iddialarına dayanarak, "Şu hayvanlar ve tarım ürünleri

kutsaldır; bizim izin verdiklerimiz dışında hiç kimse onlardan yiyemez!” diyorlar.

“Ayrıca, putlara adanan şu hayvanların sırtına binilmesi ve yük vurulması da yasaklanmıştır!” diyorlar. Bir kısım hayvanlar da var ki, onları kurban ederken üzerinde Allah’ın adını anmıyorlar. Hem de bütün bunları, **Allah böyle emretmiştir** diye O’nun adına yalanlar uydurarak yapıyorlar. Allah, **uydurdukları bu yalanların cezasını** kesinlikle verecektir!

139. Yine onlar, “Şu hayvanların karnındaki yavruları, şâyet canlı doğarsa yalnızca erkeklerimiz için helâldir, kadı nlarımıza ise yasaklanmıştır. Fakat ölü doğacak olursa, o zaman erkek-kadın herkes onda eşittir, ondan yiyebilir.” diyorlar. Allah, **uydurdukları bu yakıştırmaların cezasını** elbette verecektir! Kuşkusuz Allah, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.

140. Bilgisizlik ve ahmaklıkları yüzünden kendi çocuklarını öldüren ve “Rabb’imiz bize böyle emretti!” diyerek Allah adına yalanlar uydurup O’nun bağışladığı nîmetlerden insanlığı mahrum bırakanlar, kelimenin tam anlamıyla ziyana uğramışlardır! Bunlar, öyle bir sapıklığa düştüler ki, bir daha **doğru yolu bulamadılar!** Hâlbuki insanın çevresinde, kendisini doğru yola çağıran o kadar mûcizeler, ibret verici güzellikler var ki:

141. Asmalı ve asmasız üzüm bağlarını, tatları ve meyveleri birbirinden farklı hurmaları, ekinleri, zeytinleri ve narları –hem birbirine benzer, hem de bambaşka renk, koku ve lezzette— yaratan O’dur.

Meyve verdikleri zaman meyvelerinden yiyin fakat ürünlerinin toplanacağı hasat günü fakirlerin hakkını da verin; sakın meşrû olmayan yerlere harcama yaparak veya yoksulun hakkını çiğneyerek yâhut ihtiyaçtan fazlasını harcayarak ya da aşırı lükse kaçarak, bu nîmetleri israf etmeyin! Çünkü Allah, israf edenleri sevmez!

142. Evcil hayvanlardan da, kimini yük taşımak, kiminin de etinden, sütünden, derisinden, yününden... faydalanmak üzere yaratıp emrinize âmâde kılan, O’dur. O hâlde, **Allah’ın size bahşettiği nîmetlerden yiyin** için, fakat **sakın** harama yönelerek yahut Allah’ın helâl kıldığı bu tertemiz nîmetleri yasaklayarak (7. Arâf: 31) **şeytanın izinden gitmeyin; zira o, sizin apaçık düşmanınızdır!**

Bakın, şeytanın izinden gidenler, Allah’ın tertemiz nîmetlerini saçma sapan gerekçelerle yasaklayarak insanlığı bu güzelliklerden nasıl mahrum bırakıyorlar:

143. Putperest Araplar, eti yenen bazı evcil hayvanları putlarına adayıp kutsal ilan ediyorlardı ki, bunlar deve, sığır, koyun ve keçi olmak üzere dört çeşit, dişileriyle birlikte toplam sekiz çift hayvandan ibaretti: Koyun cinsinden bir çift, keçi cinsinden bir çift... Geri kalan diğer iki çift, bir sonraki ayette belirtilecektir. Müşrikler, bunların bazen erkekini, bazen dişisini, bazen de yavrularını —hiçbir makul gerekçeye dayanmadan— haram sayıyor, üstelik bunun Allah’ın bir emri

olduğunu iddia ediyorlardı (5. Mâide: 103).

Ey Peygamber! Allah'ın tertemiz nîmetlerini insanlara yasaklayan bu ve benzeri zâlimlere **de ki:** “Söyleyin ey müşrikler; Allah bu hayvanların **erkeklerini mi haram kıldı, dişilerini mi; yoksa dişilerin rahimlerinde olan yavruları mı?** Sizce bunların haram kılınma gerekçesi nedir? Erkek olmaları mı, diş olmaları mı, yo ksa yavru olmaları mı? Eğer öyle olsaydı, bütün erkek, diş ve yavru hayvanların haram olması gerekmez miydi? Fakat siz, bazen bunların erkeğini, b azen dişisini, bazen de yavrusunu haram kılarak çelişkiye düşüyorsunuz. **Eğer iddianızda gerçekten samîmî iseniz,** bunların haram veya zararlı olduğunu ispatlayacak ilâhî kaynaklı bir **bilgiye dayanarak bana cevap verin bakalım!**

144. Yine erkeği ve dişisiyle **deve cinsinden bir çift, sığır cinsinden bir çift** hayvanı bazen helâl, bazen haram sayıyorlar.

Yukarıdaki soruyu aynen tekrarl原因arak **de ki:** “Allah, bu hayvanların **erkeklerini mi haram kıldı, dişilerini mi; yoksa dişilerin rahimlerinde olan yavruları mı?** **Yoksa siz, bunları size emrederken Allah'ın yanında mıydınız?** Bu soruların hiç birisine olumlu cevap veremeyeceğinize göre, geriye tek seçenek kalıyor: Açıkça zâlimlik ve nankörlük ediyors unuz! O hâlde, **hiçbir doğru bilgiye dayanmaksızın, sırf insanları saptırmak için Allah'a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir? İyi bilin ki Allah, zâlim bir toplumu asla doğru yola iletmez!** Peki, gerçekten hangi tür yiyecekler haramdır?

145. Ey Peygamber! Yiyeceklerdeki helâl-haram sınırını belirlemek üzere de ki: “**Bana vahyedilen Kur'an ayetleri ve diğer ilâhî direktifler arasında;** boğazlanmadan ölmüş olan leş, akan, akıtılmış kan, domuzun eti yağı, kemiği vb. herşeyi —**ki o pistir— ve Allah'tan başkasının adına kesilmiş olan hayvanlar dışında,** haram dediklerinizden **yemek isteyen bir kimseye haram kılınmış bir şey göremiyorum.**

Fakat her kim yiyecek başka bir şey bulamama veya başkasının zorlaması gibi sebeplerle bunlardan yemeye **mecbur kalırsa,** insan hayatını tehlikeye düşürecek biçimde başkalarının hakkına **saldırmamak ve yemek zorunda kaldığı ölçüyü aşmamak şartıyla,** ona da günah yoktur. Çünkü **Rabb'in, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Bunların dışında haramlar bulunduğunu öne sürenlere inanmayın. Gerçi;

146. Yahudilere, vaktiyle bütün tırnaklı hayvanları haram kılmıştık. Bir de, inek ve koyunların içyağlarını —sırt ve bağırsaklarına yapışmış yâhut kemiğe karışmış yağlar hariç— onlara yasaklamıştık.

Fakat **bu,** bütün zamanları ve mekânları kapsayan evrensel bir yasak değildi. Bilakis, **azgınlıkları yüzünden onlara verdiğimiz bir cezadan ibaretti. Elbette Biz, doğruyu söylüyoruz!**

147. Eğer “Öyle şey mi olur? O merhametli Allah, hiç insanları böyle cezalandırır mı?” diyerek **senin yalan söylediğini iddia edecek olurlarsa, de ki:**

“Evet, Rabb’inizin merhameti sonsuzdur fakat suç işleyenlere vereceğini vaad ettiği cezanın kaldırılması da söz konusu değildir! O hâlde, Allah’ın merhametine güvenip de, zulüm işlemeye kalkmayın!”

Bunun, ezelden belirlenmiş ilâhî bir yazgı olduğunu öne sürerek sorumluluktan kurtulmaya çalışanlara gelince:

148. Allah’a inanmakla birlikte, birtakım sahte ilâhları, itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şö hret, servet, ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah’a **ortak koşanlar**, günahlarını mâzur göstermek için **diyecekler ki: “Eğer Allah dileseydi irâdemizi elimizden alırdı da, ne biz ortak koşabilirdik, ne de atalarımız ve ne de herhangi bir şeyi haram kılabilirdik!** Madem ki bunları yapıyoruz, öyleyse Allah buna izin vermiştir.” Buraya kadar söyledikleri doğru. Fakat buradan yola çıkarak vardıkları sonuç yanlış: “O hâlde yaptıklarımız O’nun rızasına uygundur ve hiçbir sakıncası yoktur. Öyle ya, Allah bizzat kendisinin izin verdiği şeyi niçin yasaklasın?”

Onlardan öncekiler de böyle saçma gerekçelerle hakîkati yalanlamaya kalkmış, fakat sonunda azâbımızı tatmışlardı!

Ey Müslüman! Onlara **de ki: “Elinizde**, bu yaptıklarınızı Allah’ın emrettiğine dâir **önümüze koyabileceğiniz herhangi bir delil, bir bilgi var mı?** Hayır! **Siz** ne bu Kur’an’ın ve ne de daha önceki vahiylerin yolunda değil, **ancak** keyif ve **zanlarınızın peşinden gidiyor ve sadece yalan söylüyorsunuz!** Evet, gerçekten de Allah, imt ihân hikmeti uyarınca size akıl ve irâde vermiş ve yaptığınız kötülöklere derhâl müdâhale etmeyerek bunları yapmanıza izin vermiştir. Fakat Allah’ın bir şeye izin vermesi, ondan razı olduğu anlamına gelmez. O’nun razı olduğu şeyleri öğrenmek için “neleri emrettiğine” ve “neleri yasakladığına” bakmanız gerekir.”

149. Sözlerine devamla **de ki: “En üstün ve en mükemmel bilgi ve delil, Allah’ın katından gelen bu Kur’an’dır.** Ve Kur’an diyor ki; **Allah dileseydi, elbette irâdenizi elinizden alır ve hepinizi doğru yolailetirdi.** Fakat O, özgür irâdenizle doğruyu seçip iman etmenizi dilemiştir. Aksi hâlde, insanı insan yapan ve meleklerden üstün kılan en büyük meziyeti ortadan kalkar, onun ahlâk ve erdemliliğinin hiçbir anlam ve değeri olmazdı.

150. Ey Müslüman! O tertemiz nîmetleri kendilerine haram kılan kâfirlere **de ki: “Allah’ın bunları haram kıldığına şehadet edecek şahitlerinizi çağırın!”**

Eğer yalan yere şahitlik ederlerse, sakın onların bu sahte tanıklığını onaylama! Âyetlerimizi yalanlayanların, dolayısıyla âhiretin varlığını inkâr edenlerin ve bunun kaçınılmaz sonucu olarak, birtakım önemli şahsiyetleri veya esrarengiz güçleri Rab’lerine denk tutanların arzu ve heveslerine sakın uyma! Tam tersine, sen onları hakîkate çağır:

151. Onlara **de ki: “Gelin, Rabb’inizin asıl neleri haram kıldığını size Kur’an’dan okuyayım:”**

Hiç kimseyi ve hiçbir şeyi ilâhlık makâmına yüceltip de O'na ortak koşmayın; anne. babaya iyilik yapın ve onlara karşı son derece saygılı, edepli ve şefkatli davranın!

Fakirlikten dolayı, çocuklarınızı —onlara bakamayız yetemeyiz endişesiyle— öldürmeyin! Unutmayın ki, **sizi de, onları da besleyen Biziz!** O hâlde, tarih boyunca şeytanın istediği gibi yaparak çocuklarınıza kıymayın!

İster açık ister gizli olsun, fuhşun ve ahlâksızlığın her çeşidinden uzak durun!

Haklı bir gerekçeye dayanmaksızın, Allah'ın dokunulmaz kıldığı bir cana kıymayın!

İşte Allah, aklınızı kullanasınız ve gerçek haramlardan kaçınabilesiniz diye, size bunları emrediyor!

152. Ergenlik çağlarına ulaşınca dek, himâyeniz altında bulunan **yetimlerin mal varlığına** —onu en âdilane ve en **güzel biçimde** değerlendirmek amacıyla **olmadıkça— yaklaşmayın!** Size emânet edilmiş olan bu malları, onlar ergenlik çağına ulaşınca dek, yatırıma dönüştürerek onlar adına değerlendirebilirsiniz. Fakat gerekli yaş ve olgunluğa ulaştıklarında, mallarını onlara geri vermelisiniz.

Ölçü ve tartıyı en âdil biçimde tutun ve hayatınızın her alanında, doğruluk ve adâleti temel ilke edinin! Fakat ortam ve şartların zorlamasıyla farkında olmadan günaha gireriz endişesiyle, evhamlara kapılıp ticâretten uzak da durmayın. Unutmayın ki, **Biz hiç kimseye taşıyabileceğinden daha ağır bir sorumluluk yüklemeyiz.**

Hüküm vermek, şâhitlik etmek veya herhangi bir konuda görüş belirtmek üzere **konusacağınız zaman, yakınlarınızın menfaatleri aleyhine bile olsa, asla adâletten ayrılmayın!**

Bir de, Allah'a ve Allah'ın adıyla insanlara verdiğiniz sözü mutlaka yerine getirin!

Bakın, düşünüp öğüt alasınız ve gereğini yerine getiresiniz diye, Allah size bunları emrediyor!

153. İşte ey insanlar, Benim sizlere emir ve tavsiye ettiğim dosdoğru yolum budur! Öyleyse bu yolu izleyin, insanlığı felâketlere sürükleyecek bâtil **yollara yönelmeyin; aksi hâlde bunlar, sizi paramparça edip Allah'ın yolundan ayırırlar!**

Bakın, kötülüğün her çeşidinden korunabilesiniz ve gerçek mutluluğa ulaşabilesiniz diye, Allah size bunları emrediyor!”

Biz bu emirleri, bir zamanlar İsrail Oğulları'na da bildirmiştik.

154. Sonra da, güzel davranışlar göstererek **iyilik yapan** kullarımıza lütuf ve nîmetlerimizi **tamamlamak v e dünya ve âhirette kurtuluşa ulaşmak için ihtiyaç duydukları her şeyi**

açıklamak üzere , tam bir hidâyet ve rahmet kaynağı olan Kitab Tevrat ı Mûsâ'ya bağışladık ki, böylece müminler; hesap vermek üzere Rab'lerinin huzuruna çıkacaklarına şeksiz şüphesiz inansınlar ve bu iman sayesinde, vahyin egemen olduğu âdalet ve huzur dolu bir dünya düzeni kursunlar. İşte bunun için, kutsal kitaplar zincirinin son halkası olarak:

155. Ve işte bu Kur'an da, tüm insanlığa göndermiş olduğumuz feyiz ve bereket kaynağı bir kitaptır; o hâlde onu adım adım izleyin ve emirlerine karşı gelmekten sakının ki, merhamete lâayık olabilesiniz.

156. Biz bu kitabı indirdik ki, Mahşer Günü hesaba çekilirken “İlâhî kitap, yalnızca bizden önceki iki toplum olan Yahudi ve Hristiyanlar a gönderilmişti; o da zamanla değiştirilip özünden saptırılmıştı. Dolayısıyla, biz onların öğretilerinden habersizdik. Bu yüzden doğru yolu bulmamıza imkân yoktu!” demeyesiniz.

157. Yahut, “Şâyet bize de böyle bir kitap gönderilmiş olsaydı, doğru yolu onlardan daha iyi izlerdik!” demeyesiniz.

İşte böyle bir itiraza meydan vermemek üzere, size Rabb'inizden apaçık bir delil, doğru yolu gösteren bir kılavuz ve bir rahmet kaynağı olan, en son ve en mükemmel kitap, yani Kur'an gelmiş bulunmaktadır!

Bu durumda, Allah'ın ayetlerini yalanlayan ve onlardan yüz çevirenden daha zâlim kim olabilir? Âyetlerimizden yüz çevirenleri, bu davranışlarından dolayı en kötü azapla cezalandıracağız!

158. Hakikati tüm berraklığıyla gösteren bunca deliller, mûcizeler ortada dururken bu inkârcılar, tövbe edip Kur'an'a yönelmek için daha ne bekliyorlar? Gökten azap meleklerinin inmesini mi? Ya da Rabb'inin karşılıklarına gelip gözlerine görünmesini mi? Yâhut ölüm, kıyamet, Azrail gibi Rabb'inin azap alâmetlerinden birinin gelmesini mi? Fakat şunu bilin ki, Rabb'inin herhangi bir alâmeti görüldüğü gün, zamanında iman etmemiş veya iman ettiği hâlde, inancı doğrultusunda yaşamadığı için imanında hayır kazanamamış olan hiç kimseye, o günkü imanı fayda vermeyecektir. Bunun için,

De ki: “ Ya şimdiden iman edin, ya da başınıza gelecekleri bekleyin; doğrusu, biz de beklemekteyiz!”

159. İnançlarını özünden saptırarak tanınmaz hâle getiren ve bütün elçilerin ortak çağırısı olan hak dini paramparça edip birbirine düşman gruplara ayrılanlara gelince, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur. Ne onları izlemekle yükümlüsün, ne de yaptıklarından sorumlusun! Onların işi, ancak Allah'a kalmıştır; zamanı gelince yaptıkları her şeyi onlara bildirecek ve cezalarını verecektir.

İşte o gün:

160. Her kim Rabb'inin huzuruna bir iyilik ile gelmişse, kendisine bunun karşılığı olarak en az on katı verilecektir; kim de bir kötülük ile gelmişse, sadece kötülüğüne denk bir ceza görecektir ve onlara zerre kadar haksızlık yapılmayacaktır.

O hâlde, ey Müslüman!

161. Dinlerini paramparça eden bu zâlimlere de ki: "İşte Rabb'im, beni doğru bir yola, sizin zamanla terk etmiş olduğunuz o mükemmel dine iletti; yani tüm sapık yollardan uzaklaşıp tek Allah inancına yönelen İbrahim'in ve diğer bütün Peygamberlerin ortak mesajı olan gerçek inanç sistemine! Çünkü Yahudi ve Hristiyanların birtakım Peygamberleri, azizleri ve hahamları yüceltip ilâhlaştırmalarına karşılık, İbrahim hiçbir zaman Allah'a ortak koşmamış ve Allah'ın hiçbir kitabını veya elçisini yalanlamamıştı."

162. Ey Müslüman! Bu mükemmel tevhid inancının pratik hayata nasıl yansıtılacağını öğretmek üzere, onlara de ki: "Benim duâ ve yakarışlarım, namaz, zekat, oruç, hac ve kurban başta olmak üzere bütün ibâdetlerim, kısacası hayatım ve ölümüm, yalnızca âlemlerin yegâne sahibi, efendisi ve Rabb'i olan Allah içindir!" Sadece O'nun rızasını kazanmak için ve yalnızca O'na yönelerek duâ ve ibâdet ederim; ancak O'nun egemenlik ve otoritesine boyun eğerek yaşarım ve ancak O'nun uğrunda canımı veririm! Zira:

163. "O'nun birtakım tanrısal güçler bahşederek seçkin kıldığı, yetki ve otoritesi içinde pay sahibi yaptığı herhangi bir yardımcısı veya ortağı yoktur!

İşte, bana emredilen budur. Bu yüzden ben, yeryüzünde bir tek mümin kalmamış bile olsa, asla ümitsizliğe, yılgınlığa kapılmayacak, gerekirse tek başıma mücadeleye devam edeceğim; tüm kalbimle, tüm benliğimle Rabb'imın buyruklarına boyun eğerek ve sözlerimle, davranışlarım, hayatımla, ölümümle müminlere örneklik ve öncülük ederek, dâimâ Müslümanların ilki ve öncüsü olacağım!"

Ey Müslüman! Buna rağmen inkârcılar, "Gelin bizim hayat tarzımıza uyun, günahı da bizim boynumuza olsun!" diyerek (29. Ankebut: 12) seni hak dinden çevirmeye kalkışırlarsa;

164. Onlara de ki: "Kainattaki her şeyin sahibi, efendisi ve Rabb'i Allah iken, ben O'ndan başka Rab mi arayacakmışım? Tüm varlıklar yüce yaratıcının kanunlarına kayıtsız şartsız boyun eğerken, şu evrenin en üstün yaratığı olan ben, sonsuz merhamet ve şefkatiyle beni yoktan var eden ve yaratılmışlar içinde en şerefli makâma yücelten Rabb'ime karşı nasıl olur da nankörlük eder, emirlerine baş kaldırırim?"

Kaldı ki, herkes ancak kendi kazandıklarından sorumludur; çünkü hiçbir günahkâr, bir başkasının günahını kendi üzerine alamayacaktır. Günaha teşvik eden, bunun cezasını elbette çekecektir. Fakat bu, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın onun sözüne uyup günah işleyen kişiyi kurtaramayacaktır.

Ey insanlar! **Hepiniz dönüp dolaşıp, sonunda Rabb'inizin huzuruna geleceksiniz; işte o**

zaman Allah, hakkında anla şmazlığa düştüğünüz her şeyi size bildirecektir. Öyleyse, inanç ve davranışlarınızı bu hakîkate göre belirleyin ve yaratılış gayenize uygun bir hayat sürün.

165. Unutmayın; **Allah sizi,** önceki ümmetlerin ardından **yeryüzünde** ilâhî adâleti gerçekleştirmekle görevli yönetici ve **halîfeler yapmış ve bahşettiği** türlü nîmetler ve verdiği belâlar **çerçevesinde sizi imtihân etmek** ve böylelikle her açıdan gelişip olgunlaşmanızı sağlamak **için** akıl, güç, zenginlik, toplumsal statü ve yetenek bakımından **kiminizi diğerinden daha üstün derecelere yükseltmiştir.**

İmtihan sonunda hak edenleri cezalandırmak istediği zaman, **Doğrusu Rabb'in ceza vermekte süratlidir.** Bahşettiği bunca nîmetlere karşı nankörce davranan kâfirleri, istese anında yok edebilir! Fakat sonsuz merhameti sayesinde ki, tövbe edip hakîkate yönelmeleri için onlara mühlet veriyor. Çünkü **O, gerçekten çok bağışlayıcı, çok merhametlidir!**

7. A'RÂF SÛRESİ

Mekke döneminin son yıllarında indirilmiştir. Adını, 46-48. ayetlerde geçen ve bilgi, marifet, tanıma anlamına gelip, cennet ile cehe nnem arasındaki yüksek sûru ifâde eden “Ârâf” kelimesinden almıştır. 206 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm, Sâd. (2. Bakara: 1, 23, 24)

2. Ey şanlı Elçi! İşte Elif, Lâm, Mîm, Sâd gibi, hiç de yabancı olmadığı ‘sıradan’ harflerin olağanüstü bir âhenkle yan yana dizilerek oluşturduğu bu muhteşem ayetler, sana Allah tarafından gönderilmiş bir kitaptır. O hâlde, uğrayacakları âkıbete karşı insanları uyarman ve bu evrensel çağrıya inananlara öğüt vermek konusunda, yüreği nde asla bir şüphe, endişe ve sıkıntı olmasın!

3. Ey insanlar! Rabb’iniz tarafından size gönderilen bu prensiplere uyun; O’ndan başka hiçbir güce boyun eğmeyin! Kur’an’ın hükümlerini terk edip kendi otoritelerine kayıtsız şartsız boyun eğmenizi isteyen birtakım kurtarıcıların, koruyucuların, velilerin peşine takılmayın!

Kulağınıza küpe olması gereken bu öğütleri **ne kadar da az düşünüyorsunuz!**

4. Oysa Biz, emrimize başkaldıran nice toplumları helâk ettik; geceleyin uyurlarken yâhut gündüz vakti dinlenirlerken, azâbımız ansızın başlarına çöküvermişti!

5. Ve azâbımız gelip çattığı zaman, “ Eyvah! Meğer biz ne kadar zâlimmiştiz!” diye feryat etmekten başka bir şey yapamamışlardı. Fakat son pişmanlık fayda vermemişti. Ama iş bununla da bitmeyecek, öyle bir gün gelecek ki:

6. Kendilerine Peygamber veya dâvetçi gönderilen kimseleri, bu çağrıya uyup uymadıkları konusunda Mahşer Günü elbette hesaba çekeceğiz ve onlara gönderilen dâvetçi ve Peygamberlere de, görevlerini yerine getirip getirmediğini elbette soracağız.

7. Sonra da, tüm yaptıklarını şaşmaz ve kesin bir bilgi ile onlara bildireceğiz. Çünkü Biz, her an onların yanındaydık ve olup bitenlerden asla habersiz değildik!

8. O gün tartı haktır. Dünyada yapılmış olan bütün iyilik ve kötülükler dosdoğru bir şekilde ölçülecek ve ilâhî adâlet tam anlamıyla gerçekleşecektir. O gün kimin iman ve iyilik tartıları ağır gelirse, işte onlar ebedî saadet ve kurtuluşa erenlerdir.

9. Kimin de tartıları hafif gelirse, onlar da Kur'an'dan yüz çevirerek ayetlerimize haksızlık etmelerinden dolayı kendilerine yazık etmiş olanlardır!

10. Gerçek şu ki, Biz sizi yaratıp yeryüzüne yerleştirdik ve size orada yaşamanız için nice nîmet ve imkânlar bahsettik. Buna rağmen, ne kadar da az şükrediyorsunuz!

11. Evet, sizi yarattık, sonra size mükemmel bir şekil verdik ve meleklerle, “Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran Âdem’e secde edin, size üstünlüğünü kabul ederek önünde saygıyla eğilin!” dedik. Bunun üzerine meleklerin hepsi Allah’ın emrine uyarak derhâl secde ettiler, ancak aralarında yaşayan ve aslen bir cin olan İblîs hariç; zira o, bunu gururuna yediremedi, Allah’ın emrine başkaldırma pahasına, Âdem’e secde etmekten kaçındı.

12. Allah İblîs’in niçin secde etmediğini gâyet iyi bildiği hâlde, insanlığa ibret olması için ona sordu: “Sana emrettiğimde, Âdem’e secde etmekten seni alıkoyan neydi? İblîs, “Ben ondan daha üstünüm, çünkü beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın! Bence ateş çamurdan üstün olduğuna göre, benim ona secde etmem doğru olmazdı. Bu yüzden, arzu ve beklentilerime uygun düşmeyen bu emri asla yerine getirmeyeceğim!” dedi.

13. Bu yüzden Allah, “O hâlde, sana bahsettiğim yüce makâmı ve içinde yaşadığın cenneti terk ederek haydi hemen çık dışarı Çünkü orada öyle böbürlenmeye hakkın yok; derhal in aşağıya oradan! Bundan böyle sen, kibrinden vazgeçmediğin için, zillet ve alçaklığa mahkûm edilmiş aşağılık bir varlıksın!” dedi.

İblîs’in Allah’ı tanınması, O’nun varlığına ve sıfatlarına inanıyor olması kendisine bir yarar sağlamadı. Allah’ın emirlerini reddeden bütün zâlimler de, o gibi ilâhî rahmetten uzaklaştırıldı.

14. Bunun üzerine İblîs, “İnsanların yeniden diriltilecekleri güne kadar bana süre ver!” dedi.

15. Allah, “Pekâlâ, Mahşer Gününe kadar değil ama, tüm canlıların yok edileceği güne, Kıyâmet Gününe kadar (15. Hicr: 38) sana süre verilmiştir!” dedi.

Allah dileseydi, İblîs’i oracıkta yok edip işini bitirebilirdi. Fakat sonsuz ilim ve hikmeti gereğince, İblîs’e istediği süreyi verdi.

16. İblis, kendisine verilen bu uzun ömre şükredeceği yerde, kendi günahını Allah’a isnat ederek dedi ki: “Beni saptırmana karşılık, ben de onları saptırmak için senin dosdoğru yolunda puslu kurup oturacağım!”

17. “Sonra da, bazen açıktan açığa önlerinden, kimi zaman sinsice arkalarından; bazen Müslüman kimliğine bürünüp sağlarından, bazen de şehvet ve ihtirâslarını azdırarak sollarından, yanlarına sokulacağım; kısacası, onları aldatmak için her türlü yol ve yöntemi kullanarak dört bir yandan üzerlerine saldıracığım ve böylece, pek çoklarının nankör olduğunu göreceksin! Sonunda, Âdem’in benden üstün olmadığını ve onun önünde secde

etmemi bana emretmekle, hikmet ve adâletten yoksun bir iş yaptığını sen de kabul edeceksin.”

18. Bunun üzerine Allah, “Alçaltılmış ve ilâhî rahmetten kovulmuş olarak çık oradan!” dedi, “Çünkü melekler arasında, o yüce makamda bulunmaya hakkın yok senin! Yakında yeryüzüne inecek ve ilâhî sınavın gerçekleşmesi için insanları kötülüğe dâvet edeceksin. Fakat kullarımın üzerinde herhangi bir zorlayıcı gücün olmayacak (17. İsrâ: 65). Onlardan her kim sana uyacak olursa, yemin olsun ki, hepinizi birden cehenneme dolduracağım!”

19. “Ey Âdem! Sen ve eşin beraberce cennette yaşayın. Dil ettiğiniz yerden ve canınızın çektiği her çeşit meyveden bol bol yiyebilirsiniz, ancak sınırsız özgürlüğe sahip olmadığınızı, size bu nîmetleri bahşeden Allah’a muhtaç birer kul olduğunuzu asla unutmayın. Bunun için de, sizi imtihan etmek üzere meyvesini yasakladığım şu ağaca sakın yaklaşmayın, yoksa kendinize zulmetmiş olursunuz!”

20. Derken şeytan, birbirlerine kapalı olan mahrem yerlerini açıp kendilerine göstermek ve böylece şehvet duygularını kamçılayıp onları isyana sürüklemek için her ikisine fısıldayarak dedi ki:“Rabb’inizin size bu ağacı yasaklamasının tek sebebi, birer melek olacağınızdan yahut sonsuz hayata kavuşacağınızdan endişe duymasıdır.”

21. Ve “ Allah şahidimdir ki, bunu sırf sizin iyiliğiniz için yapıyorum!” diye onlara yemin etti.

22. Böylece, ikisini de aldatarak yasağı çiğnemelerine sebep oldu ve onları, içinde bulundukları yüce makâmdan aşağıya indirdi. Şöyle ki:

Âdem ile Havvâ, sözü edilen ağacın meyvesini tadar tatmaz, nurdan cennet örtüleri kayboldu ve her ikisine de mahrem yerleri gözüktü, bunun üzerine utanç duygusuna kapılarak, mahrem yerlerini kapatmak için cennet yapraklarıyla üzerlerini örtmeye başladılar.

Derken, Rableri onlara şöyle seslendi: “Ben size o ağacın meyvesini yasaklamamış mıydım? Üstelik şeytanın, sizin apaçık bir düşmanınız olduğunu söylememiş miydim? Niçin emir ve uyarılarımı kulak ardı edip bu perişan hâle düştünüz?”

Böylece Âdem ile Havvâ, kıyâmete kadar insanlara musallat olacak baş düşmanları İblîs’le bu ilk karşılaşmalarında imtihanı kaybettiler. Fakat umutsuzluğa düşmediler, kibre kapılmadılar, günahlarını bir başka günahla telâfi yoluna da gitmediler.Aksine, hatâlarını itiraf ederek Rab’lerine yalvardılar:

23. İkisi de, “Ey yüce Rabb’imiz!” dediler, “Biz kendimize yazık ettik; şâyet bizi bağışlamaz ve bize merhamet buyurmazsan, elbette ki kaybedenlerden olacağız!”

Bunun üzerine,Allah ikisini de bağışladı ve işledikleri günahın cezasını çekmeleri için değil asıl yaratılış gayeleri olan halîfelik görevini yerine getirmeleri için cennetten çıkarıp yeryüzüne gönderdi. Çünkü zaten tövbeleri kabul edilmiş, suçları da bağışlanmıştı:

24. Allah, “Birbirinize düşman olarak cennetten çıkıp yeryüzüne inin! Artık yeryüzüne yerleşecek ve belli bir süreye kadar oranın nîmetlerinden yararlanacaksınız!” dedi.

25. Ve ekledi: “Orada yaşayacak, orada ölecek ve yeniden diriliş için yine oradan çıkarılacaksınız!”

O hâlde, yeniden diriliş gününde hüsrana uğramamak için, iyi dinleyin:

26. Ey Âdemoğulları! Size, hem mahrem yerlerinizi örtecek ve hem de güzel görünmenizi sağlayacak giysiler üretebilmeniz için gereken bilgi, yetenek ve hamma ddeyi **bahsettik.** Öyleyse, küfür ve zulüm sistemlerinin en belirgin alâmeti ve temel dayanağı olan, toplumda her türlü fuhşiyatın, sapık ilişkilerin ve cinsel sömürünün yaygınlaşmasına yol açan çıplaklık kültüründen uzak durun! Namus, iffet ve ahlâk gibi yüce değerleri pekiştirerek toplumsal çözülmenin ve yozlaşmanın önüne geçen, ayrıca sizi sıcaktan ve soğuktan koruyan elbiselerle daha zarif, daha güzel göründüğünüzü unutmayın! Fakat bu arada kalp ve ruh güzelliğini ihmal etmeyin! Zira **en güzel elbise, kötülüklerden titizlikle kaçınarak dürüst ve erdemli bir insan olmak anlamına gelen takvâ elbisesidir.**

İşte bunlar, Allah’ın ayetlerindendir, o hâlde, bu mesajı insanlara ulaştırın **ki, düşünüp öğüt alsınlar.**

27. Ey Âdemoğulları! Sakın şeytan, Âdem ve Havvâ adındaki ilk atalarınızın giysilerini üzerlerinden soyup mahrem yerlerini birbirlerine göstererek günah işlemelerine ve böylece cennetten çıkmalarına sebep olduğu gibi, sizi de kandırıp günaha sürüklemesin!

Aman dikkatli olun! **Zira şeytan ve dostları, sizin onları görem ettiğiniz bir boyuttan sizi görebilirler.** Gerçek kimliklerini hissettirmeden ustalıkla aranıza sızar, hiç beklemediğiniz bir anda, akıl almaz yol ve yöntemlerle sizi aldatmaya çalışırlar. Üstelik insanlar arasında, o nlarla işbirliği yapmak için can atan nice hâinler de var: **Doğrusu biz şeytanları, inkârcıların en yakın müttefiki, akıl hocası ve dostu hâline getirdik.**

Bu yüzdendir ki:

28. Kâfirler ne zaman utanç verici bir iş yapsalar, sözelimi Kâbe’yi çırılçıplak tavaf etmeye kalksalar, “Biz atalarımızdan böyle gördük; üstelik, bunu bize emreden Allah’tır!” derler.

Ey Müslüman! Çıplaklığı medeniyet, utanmazlığı medenî cesaret sayan bu şaşkınlara **de ki:** “Hayır! **Allah, böyle utanç verici çirkinlikleri asla emretmez!** Zaten edep ve haya duygusu, her insanın yaratılışında vardır. **Siz, Allah ha kında bilmediğiniz şeyleri mi söylüyorsunuz?** O’nun emir ve hükümleri hakkında, nasıl böyle bilip bilmeden konuşabiliyorsunuz?”

Peki, gerçekte nedir Allah’ın emrettiği?

29. Ey Müslüman! De ki: “Rabb'im, her türlü aşırılıktan kaçınmanızı, ölçülü ve dengeli davranarak **adâleti** yerine getirmenizi **emretmiş** ve sizden şunu istemiştir: Allah yolunda yapmanız gereken her işi, tam bir dikkat ve d uyarlılık içinde yapın! Allah'ın dinine gönülden boyun eğme konumunda yani **her secde makamında, yüzünüzü** yani her şeyinizle kendinizi Allah'ı razı etmeye doğru, kible yönüne **doğrultun!** Namaz kılarken, özellikle de ibâdetin doruk noktaya ulaştığı secdeye varırken, tüm benliğinizle Rabb'inize yönelin! **Tertemiz ve samimi bir inançla Allah'a yönelerek O'na dua edin!** Kulluk ve ibadetinizi yalnızca O'nun için, O'nun emrettiği şekilde yapın ve tüm içtenliğinizle O'na el açıp yalvarın! Unutmayın ki, **başlangıçta nasıl sizi O yarattıysa,** yine sonunda O'na **dönecek** tüm yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz.

30. Bu uyarılar karşısında, insanlar farklı tavırlar gösterdiler. Allah da onlardan **bir kısmını doğru yola iletti, bir kısmı ise sapıklığı hak etti. Çünkü onlar, Allah'tan başka,** cinlerden ve insanlardan birtakım **şeytanları kendilerine** rehber, yönetici ve **dost edindiler. Üstelik,** bu hâllerile **doğru yolda olduklarını sanıyorlar!**

31. Ey Âdemoğulları! Hayatın her alanında, Allah'ın emir ve y asaklarına gönülden boyun eğme yani secde etme makamında, bir mescidde, bir secdegâhtasınız. İşte böyle **her mescidde,** herbir secde makamındasizden istenen kulluğu güzelleştirecek niyet, ci ddiyet, samimiyet, ihlas ve takva gibi her türlü **zînetinizi takın,** üzerinizde gösterin. Kâbe'yi çıplak tavaf etmeyi bir dindarlık, bir erdemlilik sayan Arap müşriklerinin ya ptığı gibi, birtakım hurafeleri, batıl inançları taklit ederek imana ve İslâm'a aykırı davranışlar göstermeyin. Dindarlığın, takvanın ölçüsü olarak ilahî hükümleri kendinize ölçü edinin. Bu ölçülere göre üstünüze başınıza, kılık kıy afetinize çekidüzen verin. Bilhassa giysilerin en güzeli olan takvâ elbisesini kuşanın. Perişan ve pe jmurde bir hâlde dolaşarak veya kendinizi Allah'ın nîmetlerinden yoksun bırakarak Allah'a yaklaşıcağınızı sanmayın: **Yiyin için, fakat** harama yönelerek veya yoksulun hakkını çiğneyerek yâhut ihtiyaçtan fazlasını harcayarak ya da aşırı lükse kaçarak **israf etmeyin!** Unutmayın ki, **Allah israf edenleri sevmez!**

Öte yandan, dünya nimetlerini tamamen terk ederek çilehânelere kapanmak da doğru değildir:

32. Ey Müslüman! Kendilerini dünyanın meşrû lezzet ve nîmetlerinden mahrum bırakarak Allah'ın hoşnutluğunu kazanacaklarını zanneden câhillere seslenerek de ki:“Allah'ın, kulları için yeraltı madenlerinden, denizlerin altından veya bitki ve hayvanla rda n **çıkardığı süs eşyalarını ve tertemiz yiyecekleri haram kılan kimdir?”**

Sözlerine devamla **de ki:“Bu nlar,** aslında **dünya hayatında** kâfirler için değil, **iman edenler için** yaratılmış güzelliklerdir. Fakat imtihan hikmeti gereğince, hepsi bunlardan faydalanır. **Diriliş gününde ise** bu nîmetler, **yalnızca inananlara özgü olacak** ve inkârcılar, ondan mahrum bırakılacaktır.”

Bakın, hakikat bilgisinin kıymet in i **bilen insanlar için, ayetleri işte böyle** ayrıntılarıyla ve **açıkça ortaya koyuyoruz!**

33. De ki: “Doğrusu Rabb'im, yalnızca şunları haram kılmıştır:

İster açık, ister gizli olsun, her türlü fuhuş ve ahlâksızlığı,

Allah'ın emir ve yasaklarını çiğneyerek günah işlemeyi,

Haksız yere başkalarının hak ve özgürlüklerine saldırmayı,

Haram helâl sınırlarını belirleme, değer yargıları oluşturma, emirlerine kayıtsız şartsız itaat edilme gibi konularda kendilerine yetki verildiğine dâir **Allah'ın** Kitap veya Elçisi aracılığıyla **hiçbir delil göndermediği varlıkları** tanrısal niteliklerle yüceltip itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek yahut servet, güç, makam, şöhret gibi değerleri hayatın biricik ölç üsü hâline getirerek **O'na ortak koşmanızı,**

Ve bilmediğiniz konularda Allah adına konuşmanızı haram kılmıştır!”

Bu haramları işleyen toplumlar, düny ada da, âhirette de bunun cezasını çekeceklerdir. Fakat günah işlediler diye hemen helâk edilmeyecek, kendilerine biraz mühlet verilecektir:

34. Her toplumun ilâhî-toplumsal yasalara göre belirlenmiş bir hayat süresi, yani bir eceli vardır. O ecelleri gelip çattı mı, ölüm vaktini ne bir an geciktirebilir, ne de öne alabilirler. Şu hâlde:

35. Ey Âdemoğulları! Şâyet size kendi aranızdan, benim ayetlerimi size okuyan Peygamberler veya İslâm dâvetçileri gelecek olursa —ki her çağda gelecektir— her kim bu çağrıya uyarak kötülükten, gûnahtan sakınır ve davranışlarını düzeltirse, işte onlar Hesap Gününde ne korkuya kapılacaklar, ne de üzülecekler!

36. Âyetlerimizi yalan sayan ve buyruğumuza boyun eğmeyi gururlarına yediremeyerek onlara karşı büyüklük taslayanlara gelince, onlar da cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.

37. Öyle ya, uydurduğu hükümleri Allah'a nispet ederek Allah adına yalan uyduran yâhut O'nun ayetlerini inkâr edenlerden daha zâlim kim olabilir? Bunlar, tüm canlılar için takdir edilmiş ilâhî yazgıdan paylarına düşeni alacak ve dünyanın gelip geçici nîmetlerinden azıcık faydalanacaklardır. Nihâyet ölüm melekleri olan elçilerimiz, canlarını almak üzere yanlarına gelince, onlara, “Hani nerede, Allah'ı bırakıp da kendilerine yalvarıp yakardığınız varlıklar?” diye soracaklar. Buna karşılık onlar, pişmanlık ve çaresizlik içinde “Bizi yüzüstü bırakıp kayboldular!” diyecek ve hakîkati inkâr etmiş olduklarına, son nefeslerinde bizzat kendileri şâhitlik edecekler.

38. Ve Hesap Gününde Allah, “O hâlde, sizden önce ateşe girmiş cin ve insan toplulukları arasında siz de yerinizi alın!” diyecek.

Her topluluk ateşe girerken, dünyada imrenip peşinden gittikleri, inanç ve ideoloji bakımından kardeşleri sayılan topluluğa lânet yağdıracak! Nihâyet, hepsi birb iri ardınca gelip orada

toplınınca, arkadan gelenler, önden giden ve sonrakilere yol gösteren öncü toplumlar hakkında, “Ey Rabb’imiz, bizi yoldan çıkaranlar işte bunlardı, o hâlde, onları iki kat ateş azabıyla cezalandır!” diyecekler.

Buna karşılık Allah, “Evet! Sizden öncekiler, hem kendileri yoldan çıktığı için, hem de arkadan gelenlere kötü örnek olup onları yoldan çıkardıkları için iki kat ceza çekecekler. Fakat siz de aynı şekilde sizden sonrakilere öncülük edip onları saptırdınız. O hâlde, böyle zalimlerden **her birine iki kat azap var fakat siz**, nicelerinin sizden etkilenip kötülüğe yöneldiğini **bilmiyorsunuz!”** diyecek.

39. Bunun üzerine öncekiler, sonrakilere şöyle diyecek: “Sizin bizden üstün bir tarafınız yok ki! Öyleyse, yaptıklarınıza karşılık cehennem azâbını bizimle birlikte tadın!”

40. Âyetlerimizi yalan sayan ve buyruğumuza boyun eğmeyi gururlarına yediremeyerek onlara karşı büyüklük taslayanlar var ya, göğün rahmet kapıları onlara asla açılmayacak ve deve iğne deliğinden geçmedikçe, onlar da cennete giremeyeceklerdir. Devenin iğne deliğinden geçmesi nasıl mümkün değilse, inkârcıların da cehennemden çıkıp cennete girmeleri öylece imkânsızdır. **İşte biz, suçluları böyle cezalandırırız!**

41. Altlarında ateşten döşekler, üstlerinde de yine ateş, alev ve dumandan örtüler olacaktır. İşte biz, zâlimleri böyle cezalandırırız!

42. İman eden ve bu iman gereği olarak güzel işler yapanlara gelince, —ki Biz hiç kimseye, gücünün yetmeyeceği bir görev yüklemeyiz— işte onlar da cennet halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır!

43. Onları cennete koyarken, kalplerinde haset, öfke ve kin adına ne varsa hepsini söküp atacağız ve her türlü olumsuz duygu ve düşünceden arınmış olarak cennete girecekler. Orada, **altlarında ırmaklar çağılayacak.** Rab’lerine el açıp yalvararak, “**Bizi bu hârika cennet yurduna ulaştıran Allah’a şükürler olsun! O bize yol göstermeseydi, biz kendi başımıza doğru yolu asla bulamazdık!** İşte, bizzat gözlerimizle görüyoruz ki, **Rabb’imizin elçileri bize gerçekten de hakîkati bildirmişler!”** diyecekler.

Ve ardından, Allah tarafından bir çağrı işitilecek: “İşte, dünyadaki gayret ve çabalarınızın karşılığı olarak size bahşedilen cennet, budur!”

44. Derken cennet halkı, cehennem halkına seslenecek: “Ey kâfirler! Biz, Rabb’imizin bize verdiği bütün sözlerin gerçek olduğunu gördük; nasıl, siz de Rabb’inizin verdiği sözlerin doğru çıktığını gördünüz mü?” Cehennemdekiler, “**Evet, gördük!”** diyecekler. Bunun üzerine Allah tarafından görevlendirilmiş **bir çağrıcı melek, aralarında şunu ilan edecek: “Allah’ın lâneti, zâlimlerin üzerine olsun!”**

45. “Yani, insanları Allah’ın yolundan engelleyen, sinsi propagandalarla doğru yolu

çarpmaya çalışan ve öte dünyanın varlığını inkâr eden o zâlimlerin üzerine!”

46. Cennet halkıyla cehennem halkı arasında, iki grubu birbirinden ayıran bir perde olarak, yüksek bir sûr (57. Hadid: 13) vardır. Bu sûrun Ârâf denilen burçları üzerinde ise, kendilerine daha baştan cennete kesinlikle girecekleri müjdesi verilen, Peygamberler, şehitler ve siddiklar gibi seçkin insanlar olacaktır. Allah’ın bu has kullarına bir lutuf ve ikram olarak o günkü muhteşem manzarayı dışardan ve yukardan seyretme imkanı verilecektir. Bunlar cenne tlik ve cehennemlik her insanı çehresinden tanıyacaklar. Henüz cennete girmemiş olan, fakat oraya gireceklerini ümit eden cennet halkına seslenerek, “S elâm sizlere! Müjdeler olsun, kurtuluşa erdiniz!” diyecekler.

47. Bakışları cehennem halkına doğru çevrilince de, “Aman ya Rab!” diye yalvaracaklar, “Bizi bu zâlim toplulukla beraber eyleme!”

48. Sûrun yüksek burçlarında her yanı seyreden bu Ârâf halkı, simalarından tanıdıkları bazı cehennemlik kişilere şöyle seslenecekler: “Gördünüz ya, ne o güvendiğiniz malınız, servetiniz, ordularınız ve topladıklarınız, topluluğunuz kurtarabildi sizi, ne toplantılarınız ve ne de o anlamsız gurur ve kibriniz!”

Sonra inkârcılara, dünyadayken alay edip aşağıladıkları zayıf müminleri göstererek soracaklar:

49. “Sizin bir zamanlar, kendileri ha kkında ‘Allah lütuf ve rahmetini böyle yoksul ve çaresiz kimselere vermez!’ diye yemin ettiğiniz insanlar bunlar mı? Oysa bakın, şimdi onlara ne müjdeleniyor: “Girin cennete, artık sizin için ne korku vardır, ne de üzüntü!”

50. Derken cehennem halkı, cennet halkına yalvararak, “Ne olur, bize biraz su v erin, ya da Allah’ın size bahşettiği yiyeceklerden birazını gönderin!” diye feryat edecekler. Fakat müminler, onlara cevaben “Allah bu nîmetleri kâfirlere yasaklamıştır!” diyecekler.

51. O kâfirler ki, arzu ve heveslerine dinleri gibi sahip çıkarak yahut İslâm’ı alay konusu yaparak dinlerini oyun ve eğlence hâline getirmişlerdi. Zira dünya hayatının o süs ve câzibesini, onları aldatıp doğru yoldan saptırmıştı.

Onlar, bu güne ulaşacaklarını nasıl unuttular ve ayetlerimizi bile bile nasıl inkâr ettilerse, Biz de bugün onları aynı şekilde “unutacağız!”

52. Doğrusu Biz onlara, inanan bir toplum için hidâyet rehberi ve rahmet kaynağı olmak üzere, tam bir hikmet ve bilgiyle hakîkati tüm yönleriyle açıkladığımız mükemmel bir kitap gönderdik.

53. Ama o zalimler, ayetlerimizi bilerek inkâr ettiler. Peki onlar, Kur’an’a iman etmek için ille de onun haber verdiği kıyâmet, mahşer, cehennem... gibi olayların gerçekleşmesini mi bekliyorlar? İyi bilin ki, onun haberleri gerçekleştiği gün, vaktiyle bunları hiçe sayıp unutmuş olanlar, pişmanlık ve çaresizlik içinde şöyle diyeceklerdir: “Eyvah, demek

Rabb'imizin elçileri bize gerçeği bildirmişler! Ah, keşke Allah katında sözü geçen ve kurtuluşumuz için aracılık edebilecek şefaatçilerimiz olsaydı da, bizim adımıza şefaat etselerdi! Yâhut dünyaya geri gönderilseydik de, daha önce yaptıklarımızdan farklı işler yapsaydık!"

İşte, böylece kendi elleriyle kendilerini felâkete mahkûm ettiler ve şefaatçi diye yurdurdukları o sahte ilâhları, onları yüzüstü bırakıp kayboldu!

54. Gerçek şu ki, sizin yegâne sahibiniz, efendiniz, yöneticiniz ve Rabb'iniz Allah'tır! Bütün gökleri ve sayısız nîmetlerle donatılmış yeryüzünü altı günde yaratan, fakat sonra bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine, gerek evreni idâre etmek, gerekse tüm hayata program belirlemek yetkisiyle kâinâtın mutlak hâkimi olarak egemenlik tahtı olan Arş'ta bulunan O'dur!

Gündüzü, durmaksızın kendisini takip eden gece ile bürüyüp örten O'dur!

Emrine ve koyduğu yasalara boyun eğen Güneş'i,Ay'ı ve diğer bütün yıldızları yaratan ve yönlendiren, yine O'dur!

Dikkat edin, iyi dinleyin: Yaratma kudreti ve emretme yetkisi, yalnızca O'na aittir!

Tüm varlıkların Efendisi olan Allah, ne yücedir! Öyleyse:

55. Rabb'inize, gönülden bir yakarıyla ve gizlice duâ edin. Duâ ederken, zikir yaparken bağırıp çağırarak veya bunu bir gösteriye dönüştürerek saygı sınırlarını aşmayın! Kuşkusuz O, sınırı aşanları sevmez!

56. Yeryüzünde Allah'ın gönderdiği hükümler uygulanarak düzen ve denge kurulmuşken, sakın orada bozgunculuk çıkarmayın! İnsanları Kur'an ilkelerinden uzaklaştırıp inkâr ve zulüm bataklığına sürüklemeyin! Hem Allah'ın azâbından korkarak, hem de O'nun lütuf ve rahmetini ümit ederek O'na yalvarın! Korku anında ümitsizliğe, ümit anında gaflete kapılmayın ve dâimâ iyi insan olma yolunda gayret gösterin! Gerçek şu ki,Allah'ın bereket ve rahmeti, iyilik edenlere pek yakındır!

57. Engin lütuf ve rahmetinin önünde, yağmurla gelecek nîmet ve bereketleri müjdeleyici olarak rüzgarları gönderen O'dur. Nihâyet bu rüzgarlar, su taneciklerinden oluşan ve kendisinden çok daha ağır olan yağmur yüklü bulutları yüklenip kaldırdınca, onu susuzluktan toprağı çatlamış, bitki örtüsü kurumuş ölü bir bölgeye sürükleriz ve onunla, o çorak topraklara hayat veren yağmurlar yağdırır, peşinden de orada çeşit çeşit ürünler yeşertiriz. İşte biz, aynı hayat verici kudretimizle ölüleri de Kıyâmet Günü böyle diriltilip çıkaracağız. Böyle canlı ve anlaşılır misâllerle hakkı ortaya koyuyoruz ki, düşünüp ibret alabilirsiniz!

İşte Kur'an ayetleri de, tıpkı rahmet yağmurları gibi ölü kalplere hayat verir. Fakat gönlünü

hakikate kapamış, kibir ve bencilliğin kölesi olmuş insanlar; bu rahmet hazinesinden bir şey alamazlar. Nitekim:

58. Toprağı güzelce işlenmiş, tohumu ekilmiş verimli arazi, yağmuru görür görmez Rabb'inin izniyle bereketli ürünler yetiştirir; ekime elverişli olmayan çorak ve bakımsız toprağa gelince, ne kadar yağmur yağarsa yağsın; çalı, diken gibi cılız ve faydasız bitkilerden başka bir şey bitirmez.

İşte, Rabb'ine gönülden kulluk ederek şükredecek bir toplum için, ayetleri böyle herkesin anlayacağı çeşitli ve zengin örneklerle açıklıyoruz.

Nitekim, insanlık tarihi boyunca her Peygamber bu gerçeği dile getirmişti:

59. Gerçekten biz Nûh'u, halkına ilâhî mesajı bildiren bir elçi olarak görevlendirmiştik. Nûh, "Ey halkım!" demişti, "Allah'a gönülden boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk edin! Zira sizin, O'ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur! Doğrusu ben sizin için, zalimleri helak edecek olan büyük bir günün azâbından korkuyorum!"

60. Halkın alın terini sömürerek kurdukları kölelik sisteminin yıkılacağından, böylece alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceğinden endişe eden toplumun ileri gelenleri, Nûh'un karşısına dikilerek, "Doğrusu biz, sizin apaçık bir sapıklık içinde bocalayan birisi olduğunuzu düşünüyoruz!" dediler.

61. Nûh, "Ey halkım!" diye cevapladı, "Bende hiçbir art niyet ve sapıklık yok; tam aksine ben, Âlemlerin Rabb'i tarafından görevlendirilmiş bir elçiyim!" Ve bu durumda siz beni değil, bana bu görevi veren Rabb'imi suçlamış oluyorsunuz, zira:

62. "Ben size kendi görüşlerimi, kuruntu ve saplantılarımı değil, doğrudan doğruya Rabb'imın mesajlarını iletiyor ve size güzelce öğüt veriyorum; çünkü ben, Allah tarafından bana vahiy aracılığıyla bildirilen ilim sayesinde, sizin bilmediğiniz kıyâmet, âhiret, cennet, c ehennem gibi gerçekleri biliyorum."

63. "Ey halkım! Sizi dehşet verici bir günün azâbına karşı uyarsın da, aklınızı başınıza alıp inkârdan, zulümden, ahlâ ksızlıktan sakınıp korunasınız ve böylece ilâhî lütuf ve merhamete lâyık olasınız diye, kendi içinizden birinin eliyle Rabb'inizden size öğüt verici bir mesaj gelmesine niçin şaşıyorsunuz? Evrenin her zerresini kontrol ve idare eden, tüm ihtiyaçlarınızı gözeterek yeryüzünü sayısız nîmetlerle donatan Allah'ın, ruh dünyanızı ve toplumsal hayatınızı şekillendirmek üzere, seçtiği elçileri aracılığıyla size kanun ve ilkeler göndermesini niçin yadırgıyorsunuz?"

64. Ama bunca öğüt ve uyarılara rağmen, onu yalancılıkla suçladılar. Bunun üzerine, tüm ülkeyi sular altında bırakan büyük bir tufan gönderdik ve hem onu, hem de onunla birlikte gemiye binen müminleri boğulmaktan kurtardık, ayetlerimizi inkâr edenleri ise sulara

gömerek **boğduk!** Çünkü **onlar, gerçekten** kalpleri katılaşmış, gönül gözleri **kör** olmuş inatçı, zalim ve azgın **bir toplum idiler!**

Ve aradan yıllar geçti, yeni nesi ller geldi. İsimler ve şekiller değişti, fakat değı şmeyen tek şey vardı; hak ile bâtılın amansız mücâdelesi:

65. Ad kavmine de, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları arkadaşları ve soydaşları **Hûd'u** elçi olarak görevlendirdik. Hûd, **“Ey halkım!” dedi, “Allah’a** gönülden boyun eğin ve yalnızca O’na **kulluk edin! Zira sizin O’ndan başka** otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, **bir ilâhınız yoktur! Şu hâlde,** dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayarak kötülüğün her çeşidinden **korunmayacak mısınız?”**

66. Halkının ileri gelen inkârcıları, “Doğrusu biz, senin dar kafalı bir adam, ham hayaller peşinde koşan birisi **olduğunu düşünüyoruz. Bize öyle geliyor ki sen, yalancının birisin!”** dediler.

67. Hûd, “Ey halkım!” diye c evapladı, “Ben kesinlikle kendini bilmez veya dar kafalı biri değilim; **tam tersine ben, Âle mlerin Rabb’i tarafından gönderilmiş bir elçiyim!”** Ve bu durumda siz beni değil, beni görevlendiren Rabb’imi suçlamış oluyorsunuz, zira;

68. “Ben size kendi görüşlerimi, kuruntu ve saplantılarımı değil, doğrudan do ğruya **Rabb’imin mesajlarını iletiyorum. Emîn olun ki ben, size** güzelce **öğüt veren** ve iyiliğiniz için çırpınan gerçek bir dost, **güvenilir bir kimseyim.”**

69. “Dehşet verici bir günün azâbına karşı sizi uyarması için, kendi içinizden biri aracılığıyla **Rabb’inizden size öğüt verici bir mesajın gelmesine niçin şaşıyorsunuz?”**

“Unutmayın ki Allah, Nûh kavminin yok edilişinin ardından, size büyük bir **güç** ve yetenek **armağan ederek** bu topraklarda **egemen olmanızı sağlamıştı. Şu hâlde, Allah’ın** nîmetlerini **hatırlayın** ve bu nîmetlerin şükrünü eda etmek üzere Rabb’inize gereğince kulluk edin **ki, hem dünyada, hem de âhirette mutluluk ve kurtuluşa erebilesiniz.”**

70. Onlar bu güzel çağrıya karşılık, şöyle dediler: “Ya, demek sen bize, bir tek Allah’a kulluk edelim **de, atalarımızın tapmakta olduğu** ve bize her istediğimizi yapma imkânı sağlayan, üstelik can sıkıcı emirlerle keyfimizi bo zmayan; gerektiğinde kendileri ad ına hükümler uydurup halkı çıkarlarımız doğrultusunda yönlendirebileceğimiz **tanrıları bırakalım diye geldin, öyle mi?** Bir de kalkmış, öğütlerini dinlemediğimiz takdirde dünya ve âhirette cezaya çarptırılacağımızı söylüyorsun. **Eğer sözünün arkasındaysan, bize s avurduğun tehditleri gerçekleştir de görelim!”**

71. Bunun üzerine Hûd, “O hâlde,” dedi, “Rabb’iniz tarafından inkârcılara vaadedilen korkunç bir belânın ve dehşet verici bir gazâbın tepenize inmesi artık kaçınılmaz olmuştur!”

“Demek siz, kendilerine ilâhî bir yetki verildiğine dâir haklarında Allah’ın hiçbir delil indirmedigi; yetki alanlarını, kudret sınırlarını, verdikleri ve verecekleri bütün hükümleri, kısaca sahip oldukları tüm özellikleri sizin ve atalarınızın belirleyerek uydurduğu hayal ürünü birtakım isimler hakkında benimle tartışıyorsunuz, öyle mi?”

“Madem küstahlıkta bu kadar ileri gittiniz, o hâlde, başınıza gelecekleri bekleyin bakalım, ben de sizinle birlikte bekliyorum!”

72. Derken, engin lütuf ve rahmetimiz sayesinde onu ve beraberindeki müminleri zâlimlerin elinden kurtardık; ayetlerimizi inkâr edip inanmamakta diretenlere gelince, tam yedi gece sekiz gün süren korkunç bir fırtınayla (69. Hâkka: 7) hepsinin kökünü kazıdık!

Ve zamanla inkârcılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlığın yaş adığı ibret verici olaylardan bir başka kesit:

73. Sonra Semud halkına, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları soydaşları Sâlih’i elçi olarak görevlendirdik. Sâlih, “Ey halkım!” dedi, “Allah’a gönülden boyun eğin ve yalnızca O’na kulluk edin! Zira sizin, O’ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur!”

“Bakın, Rabb’inizden size, benim Peygamberliğimi kesin olarak ispatlayan apaçık bir mûcize gelmiş bulunuyor: Allah’ın sizi sınamak üzere gönderdiği şu devesi, sizin için hem dürüstlük ve samîmiyetinizi sınavan bir imtihan, hem de gerçek Peygamberi tanımanızı sağlayan apaçık bir mûcizedir! Bu sahipsiz deveye karşı tavrınız, kaba kuvvete baş vurarak zayıf ve çaresiz insanları ezme huyundan vazgeçip geçmediğinizi ortaya koyan bir ölçü olacaktır. O hâlde bırakın onu, Allah’ın arzında serbestçe otlasın ve sakın ona bir zarar vermeye kalkmayın, aksi hâlde can yakıcı bir azap sizi yakalayacaktır!”

74. “Unutmayın ki, Allah Âd kavminin yok edilışinin ardından, sizin Hicr bölgesinde egemen güç olmanızı sağladı ve size bu diyarda nice imkânlar bahşetti. Öyle ki, ülkenin geniş ovalarında muazzam saraylar diyor, dağlarını yontarak güvenli evler inşa ediyorsunuz. Şu hâlde, Allah’ın nîmetlerini hatırlayın da, yeryüzünde inkârı, zulmü, ahlâksızlığı yaygınlaştırarak bozgunculuk yapmayın!”

75. Salih’in bu çağrısına karşılık, halkı içerisinde, onların emeğini sömürerek elde ettikleri güç ve servetle küstahça üstünlük taslayan ve Allah’a boyun eğmeyi kibirlerine yediremeyen ileri gelenler; ezilmiş, sömürülmüş ve geri bırakılmış kesimdeki inançlı insanlara, “Siz, gerçekten de Sâlih’in Allah tarafından gönderilmiş bir Peygamber olduğunu mu düşünüyorsunuz? Sakın o, sizi kullanarak iktidarı ele geçirmek isteyen bir mâceraperest olmasın?” dediler. Onlar da, “Doğrusu biz, onun aracılığıyla gönderilen o dosdoğru inanç sistemine yürekten inanıyoruz!” diye cevap verdiler.

76. Buna karşılık, üstünlük taslayanlar, “Fakat biz, sizin bu inandıklarınızı kesinlikle

reddediyoruz! Çünkü evrensel adâlet, doğruluk, erdemlilik, fed âkârlık, hak, hukuk gibi safsatalarla keyfimizi bozmaya hiç niyetimiz yok!” **dediler.**

77. Ardından da, Rab’lerinin emrine başkaldırdılar ve Allah’a itaatin simgesi olan deveyi kesip öldürdüler. Üstelik **Sâlih’e** meydan okuyarak, **“Ey Sâlih!” dediler, “Eğer sen gerçekten Peygambersen, haydi bizi tehdit edip durduğun şu azâbı getir de görelim!”**

78. Bunun üzerine, ansızın dehşet verici bir gürültüyle patlayarak şehrin altını üstüne getiren korkunç bir sarsıntı çarpıverdi onları; böylece, düne kadar güven içinde oturdukları yurtlarında, oldukları yere cansız serildiler!

79. Sâlih, bu müthiş olaydan sonra oradan ayrıldı. **Bakışlarını öteye çevirerek, “Ey benim isyankâr halkım;** ne olurdu, sözümü dinleyip zulüm ve ha ksızlıklardan vazgeçseydiniz! Oysa, **ben size Rabb’imin mesajını** iletmiş, bu korkunç âkıbetten kurtarmak için **size içtenlikle öğüt vermiştim! Ne var ki siz, öğüt verenlerden hiç hoşlanmıyorsunuz!” dedi.**

80. Lut’u da, erkek erkeğe sapık ilişkilere giren azgın bir toplumu uyarması için görevlendirmiştik. **Hani o, halkına şöyle seslenmi şti: “Ey halkım! Sizden önce dünyada hiç kimsenin yapmadığı bir hayasızlığı mı yapıyorsunuz?”**

81. “Aman Allah’ım! Demek siz kadınları bırakıyor da, cinsellik arzunuzu tatmin etmek için erkeklere yöneliyorsunuz, öyle mi? Doğrusu siz, gerçekten sın ırı aşmış bir topluluksunuz!”

82. Fakat halkının bu uyarıya cevabı, şu sözlerden öteye gitmedi: “Çıkarın şunları şehrinizden! Bunlar ne kadar da temiz insanlarmış böyle!”

Böylece, Lut ile halkı arasında, yıllar sürecekt zorlu bir mücâdele başladı. Fakat inkârcılar, tüm uyarılara rağmen ilâhî dâvetten yüz çevirdiler, azıttıkça azıttılar!

83. Bunun üzerine, onu ve ailesini bir gece vakti şehirden çıkararak, gelecek olan azaptan kurtardık **fakat karısı hariç,** çünkü o, kâfirlerin zulmünü onaylayarak o zâlimlerle birlikte geride kalanlardan olmuştu!

84. Ve geride kalanların üzerlerine, zalimleri kırıp geçiren azap taşlarını **yağmur gibi yağdırdık! İşte,** bu ibret verici olaya bir bakın da, **suçluların cezası nasılmiş, görün!**

85. Sonra Medyen halkına, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları soydaşları **Şuayb’ı** elçi olarak gönderdik. Şuayb, **“Ey halkım!” dedi, “Allah’a gönülden boyun eğin ve yalnızca O’na kulluk edin! Zira sizin, O’ndan başka** otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğceğiniz bir efendiniz, **bir ilâhınız yoktur! İşte Rabb’inizden size,** hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan apaçık **bir delil** olarak, ilâhî mesaj **gelmiş bulunuyor. O hâlde, ölçü ve tartıda adâleti gözetin; hiç kimsenin hakkını çiğnemeyin! Yeryüzünde ilâhî hükümler uygulanarak düzen ve denge kurulmuşken, sakın orada bo zgunculuk çıkarmay ın! İnsanı vahyin rehberliğinden**

uzaklaştırarak onu inkâr, zulüm ve ahlâksızlık bataklığına sürüklemeyin! **Eğer gerçekten inanıyorsanız, bu sizin dünyada ve âhirette kurtuluşunuz için en hayırlısıdır!”**

86. “İnananları baskı ve tehditlerle Allah’ın yolundan çevirmek ve asılsız iftiralarla, aldatici propagandalarla bu yolu insanların gözünde eğri göstermek için, öyle her köşe başında pusuya yatmayın!”

“Hatırlayın, bir vakitler sayıca az idiniz de, Allah sizi çoğaltarak güçlü, zengin ve müreffeh bir toplum yaptı. Sizden önce yeryüzünde bozgunculuk çıkaranların sonu nice olmuş, insanlık tarihine bir bakın da ibret alın!”

87. “Ey halkım! Madem ki, içinizden bir grup benim getirdiğim bu hakîkate inandı ve bir kısmı inkâr etti; o hâlde, Allah aramızda hükmünü verinceye kadar bekleyin! Kuşkusuz O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.”

88. Şuayb’ın bu güzel sözlerine karşılık, halkının büyüklük taslayan ileri gelenleri, “Ey Şuayb!” dediler, “Ya bizim hayat tarzımıza tamamen uyup dinimize dönersiniz, ya da seni ve seninle birlikte iman edenleri yurdumuzdan sürüp çıkarırız! Ya bunu böylece kabul eder, bizi sever, bizimle birlikte bizim gibi aynı hayatı yaşarsınız, ya da çeker gider, ülkemizi terk edersiniz!” Bunun üzerine Şuayb, “Peki, biz istem esek de bizi zorla dinimizden döndürecek misiniz? Zorla, baskıyla kalplerimize hükmedebileceğinizi mi sanıyorsunuz?” diye cevap verdi. Ve ekledi:

89. “Allah bizi sizin şu bâtil dininizden kurtardıktan sonra, eğer yeniden ona dönecek olursak, gerçekten doğru ile yanlış birbirine karıştırmış ve açıkça Allah’a iftira etmiş oluruz. Oysa Rabb’imiz Allah sizin dininize dönmemizi dilemedikçe —ki O inkâra dönmemizi dilemez— ona dönmemiz asla söz konusu olamaz. İnsanoğlunun bilgisi sınırlıdır, fakat Rabb’imizin sonsuz ilmi her şeyi kuşatmıştır. Bu yüzden biz, yalnızca O’na güveniriz.”

Şuayb Peygamber hakîkati bile bile reddeden bu inatçı kâfirlerin imana geleceğinden iyice ümit kesince, Allah’a el açıp yalvarmaya başladı:

“Ey Rabb’imiz, artık bizimle şu zâlim halkımız arasında hükmünü ver! Kuşkusuz Sen, hüküm verenlerin en hayırlısısın!”

90. Halkının inkâr eden ileri gelenleri, müminleri iknâ yoluyla bu yoldan çeviremeyeceklerini görünce, bu kez kaba kuvvete başvurarak —ki küfrün değişmez mantığıdır bu— iman edenlere, “Eğer Şuayb’a itaat edecek olursanız, kesinlikle hüsrana uğrayacaksınız!” dediler.

91. Derken, ansızın dehşet verici bir gürültüyle patlayan ve şehrin altını üstüne getiren korkunç bir sarsıntı çarpıverdi onları ve cansız bir hâlde, oldukları yere seriliverdiler!

92. Şuayb’ı yalancılıkla suçlayanlar.. Onlar değildi sanki, düne kadar yurtlarında şen şakrak dolaşanlar! Evet, Şuayb’ı yalanlayanlar.. Asıl kendileri olmuştu korkunç

felâkete uğrayanlar!

93. Bunun üzerine Şuayb, yüzünü öteye çevirerek, “Ey benim isyankâr halkım!” dedi, “Ne olurdu, sözümü dinleyip zulmünüzden vazgeçseydiniz! Oysa ben size Rabb’imin mesajını iletmiş ve bu korkunç âkıbetten kurtarmak için içtenlikle öğüt vermiştim! Fakat böylesine azgın ve inkârcı bir toplum için artık nasıl üzülebilirim?”

94. Biz hangi ülkeye bir Peygamber veya dâvetçi gönderdiysek, mutlaka o ülke halkını yoksulluk ve benzeri sıkıntılarla imtihan etmişizdir ki, böylece gaflet uykusundan uyanınsınlar da, ne kadar âciz olduklarını idrâk ederek Allah’a yönelip yalvarsınlar.

95. Derken bir süre sonra bu kötü durumu kaldırıp, onun yerine güzellikler ver iriz. Nihâyet, refah seviyeleri iyice yükselince yavaş yavaş azgınlaşmaya başlayarak, “Atalarımız da zaman zaman böyle sıkıntılı ve sevinçli anlar yaşamışlardı. Demek ki, bu olaylar ilâhî bir uyarı, imtihan veya ceza filan değil, tamamen tesadüflere bağlı olarak öteden beri süregelen basit tabiat hadiseleri ve sosyal olaylarmış!” derler. Böylece Allah’ın emirlerini bir kenara atıp, yeryüzünde fesat çıkarırlar. Bunun üzerine, hiç beklemedikleri bir anda, korkunç bir azap ile onları ansızın yakalayırız!

96. Oysa helâk edilen ülkelerdeki toplumlar, elçilerinin getirdiği hakîkate iman edip dürüst ve erdemlice davranarak kötülüklerden sakınmış olsalardı, onları elbette helâk etmezdik; tam tersine, yerin ve göğün bütün nîmet ve bereketlerini önlerine sererdik! Ne var ki, hakîkati bile bile inkâr ettiler; Biz de onları, yaptıklarından dolayı cezalandırdık!

97. Peki, şu anda yeryüzünde hüküm süren dünya toplumları, geceleyin uyurlarken azâbımızın ansızın gelip tepelerine çökmeyeceğinden nasıl emîn olabiliyorlar?

98. Veya bu dünya toplumları, gündüz vakti dünyanın zevk ve nîmetlerine dalmış oyalanıp dururlarken, azâbımızın gelip çatmayacağından nasıl emîn olabiliyorlar?

99. Evet, Allah’ın plânından ve bu plân uyarınca mutlaka gelecek olan azabından nasıl emîn olabiliyorlar? Oysa ancak hüsrana mahkûm olmuş bir toplum, kendisini Allah’ın plânına karşı güvende hissedebilir.

100. Önceki nesillerin helâk oluşunun ardından bugün bu ülkelerde egemenlik sürenler şu gerçeği hâlâ kavrayamadılar mı ki, şâyet dileseydik, işledikleri günahlar yüzünden pekâlâ onları da mahvedebilirdik! Yâhut kalplerini mühürlerdik de, değil hakîkate iman etmek, onu işitemezlerdi bile!

101. Ey Peygamber ve onu adım adım izleyen Müslüman! İşte böylece sana, geçmişte helâk edilmiş bu toplumların yaşadığı olaylardan bir bölümünü anlatıyoruz. Gerçekten de Peygamberleri, hakîkatin bütün delillerini ortaya koyarak onlara mûcizeler göstermiş, apaçık deliller getirmişlerdi. Ne var ki onlar, başla ngıçta bir kere inkâr ettikleri hakîkate, kibir ve inatları yüzünden bir türlü inanmaya yanaşmadılar. Allah, hakîkati bile bile reddeden bu gibi inkârcıların kalplerini işte böyle mühürler!

102. Çünkü Biz onların çoğunda, en ufak bir doğruluk, dürüstlük, vefâkârlık görmedik; tam tersine, pek çoklarının sözünde durmayan, ahlâksız ve yoldan çıkmış günahkâr kimseler olduğunu gördük!

103. Derken onların ardından Mûsâ'yı, Peygamberliğini ispatlayan mûcizeler ve hakîkati açıkça ortaya koyan ayetlerimizle birlikte Firavuna ve onun önde gelen yöneticilerine gönderdik fakat onlar, mûcizeler karşısında düştükleri âcizliği idrâk etmelerine rağmen, buyruklarımıza karşı gelerek ayetlerimize karşı zâlimce bir tutum takındılar. Fakat bak, bozguncuların sonu nasıl olmuş:

104. Mûsâ, “Ey Firavun!” dedi, “Hiç şüpheden olmasın ki, ben, tüm varlıkların gerçek sahibi, yöneticisi ve Efendisi olan Allah tarafından size gönderilmiş bir elçiyim!”

105. “Allah hakkında gerçek dışında bir şey söylememek, benim için bir insanlık ve kulluk borcudur. Benim görevim, Allah'ın bana bildirdiği hakîkati dile getirmekten başka bir şey değildir. Bakın, sözlerimin doğruluğunu ispatlamak üzere, size Rabb'inizden apaçık bir delil getirdim; o hâlde, şu köleleştirmiş olduğun İsrail Oğulları'nı bırak da, benimle birlikte Mısır'dan çıkıp atalarının yurduna, Filistin'e gelsinler.

106. Firavun, “Gerçekten bir mûcize getirdiysen, haydi onu göster bakalım, eğer doğru söylüyorsan!” dedi.

107. Bunun üzerine Mûsâ asâsını atıverdi yere; bir de ne görsünler, o cansız değnek, kocaman bir yılanı dönüşmüş!

108. Ve elini koynuna sokup çıkardı; bir de ne görsünler, koynuna sokmadan önce normal olan eli, şimdi görenlere hayranlık verecek derecede ıslıl ıslıl, bembeyaz!

Böylece Firavunun ve adamlarının, Mûsâ'nın doğru söylediğine dâir en ufak bir kuşkuları kalmadı. Fakat kibir ve ihtirâsları onları imandan alıkoydu. Bu yüzden, Mûsâ'nın dâvetini etkisiz kılmak amacıyla plânlar kurmaya başladılar:

109. Firavun’un halkından önde gelen toplumda söz sahibi kimseler,“Bu adam,” dediler, “olsa olsa, işini iyi bilen bir sihirbazdır!”

110. “Tek amacı, tahtınızı ele geçirip sizi yurdunuzdan çıkarmak.” Bunun üzerine Firavun, **“Peki, teklifiniz nedir?”** diye onlara sordu.

111. Dediler ki: “Yılana dönüşen bu asâ Mûsâ’nın elinde olduğu sürece, onu öldürmemize imkân yok. Hadi öldürdük diyelim, o z aman da İsrail Oğulları isyan edecektir ki, bunu asla göze alamayız. İyisi mi, onu ve kardeşini bir süre oyala, bu arada tüm ülkeye haberciler gönder ki,”

112. “Bütün usta ve mahâretli sihirbazları toplayıp senin huzuruna getirsinler. Sonra onları ve Mûsâ’yı halkın huzurunda yarıştıralım. Nasıl olsa halk, sihirbazların göz boyaması ile Peygamberin mûcizesi arasındaki farkı ayırt edemez. Mûsâ’nın taraftar toplamasına, ancak bu şekilde engel olabiliriz.”

Bu teklif kabul edildi ve plân uygulanmaya başlandı:

113. Ülkenin dört bir yanından getirilen sihirbazlar, Firavun’un huzuruna çıkarak,“Eğer Mûsâ’ya karşı üstün gelirsek, iyi bir ödülü hak etmiş oluruz değil mi?” diye sordular.

114. Firavun, “Elbette!” diye cevapladı, “Üstelik o zaman, en yakın ve en seçkin adamlarımdan olacaksınız.”

Derken Mûsâ ile sihirbazlar, bir bayram sabahı, şehrin büyük meydanında toplanan halkın karşısına çıktılar:

115. Sihirbazlar, “Ey Mûsâ! Mahâretini göstermek için ilk önce sen mi asânı atmak istersin, yoksa elimizdekileri önce biz mi ortaya atalım?” diye sordular.

116. Mûsâ hiç korkmadan, “Önce siz atın!” dedi. Sihirbazlar önceden hazırladıkları iplerini ve değneklerini meydanın ortasına atınca, insanların gözlerini boyayıp onları büyüleyerek dehşete düşürdüler; böylece, gerçekten büyük ve etkileyici bir sihirbazlık gösterisi sundular. Zira attıkları sopalar ve ipler, ortalıkta hareket eden korkunç yılanlara, çıyanlara dönüşmüşlerdi. Bu manzara karşısında, Mûsâ bile korku içerisinde donakalmıştı.

117. Biz de Mûsâ’ya,“Asanı meydandaki yılanların ortasına at!” diye vahyettik. Mûsâ da yeniden cesaret kazanarak asâsını attı. **Bir de ne görsünler;** Mûsâ’nın asâsı, dev bir yılanla dönüşerek **büyücülerin gerçek gibi gösterdikleri** yılan, çıyan türünden **ne varsa hepsini birer birer yalayıp yutuyor!**

118. Böylece, hakikat tüm berraklığıyla ortaya çıktı ve sihirbazların birer düzenbaz, Mûsâ’nın ise gerçek bir Peygamber olduğu anlaşıldı; ayrıca gerek Firavun’un, gerek sihirbazların **yaptıkları** işler, kurdukları bunca hile ve entrikalar **boşa gitmiş oldu.**

119. İşte o anda, hepsi müthiş bir **yenilgiye uğrayıp küçük düştüler.** O hâlde, ey müminler; siz de zamanınızın Mûsâ'sı olup zâlimlerin karşısına Allah'ın ayetleriyle —ki Mûsâ'nın asâsından çok daha büyük bir mûcizedir— çıktığınız takdirde, emîn olun ki, benzer firavunların her türlü sihirbazları, düzenleri ve sistemleri, Allah'ın ayetleri karşısında eriyecek, böylece zâlimler bir kez daha yenilgiye uğrayıp küçük düşecek, hattâ onların “sihirbazları” bile, hakîkatin gücü karşısında teslim olmaktan kendilerini alamayacaklardır:

Evet, apaçık mûcizeleri görmesine rağmen, Firavun hakîkati kabule yanaşmadı. Fakat hakîkati görür görmez kalbinden vurulan birileri vardı:

120. Sihrin mahiyetini ve etki sınırlarını çok iyi bildiklerinden, Musa'nın yaptığına apaçık bir mûcize olduğunu anlayan **sihirbazlar,** gördükleri mûcize karşısında derhâl **secdeye kapandılar** ve:

121. “İman ettik biz, âlemlerin Rabb'ine!” dediler,

122. “Mûsâ ile Hârûn'un dâvet ettikleri, tüm varlıkların gerçek sahibi, yönetici ve efendisi olan o âlemlerin **Rabb'ine!”**

123. Bu manzara karşısında çılgına dönen **Firavun,**“**Ben size izin verm eden ona inandınız, öyle mi?” diye haykırdı,** “Demek siz, ta başından beri Mûsâ adına çalışan birer ajan idiniz! Nasıl da akıl edemedim? **Aslında** bütün **bu** olup bitenler, bu ülkenin **halkını buralardan sürüp çıkarmak** ve böylece tahtımıza, tacımıza koymak için daha siz **şehirde** iken bana karşı **hazırlamış olduğunuz** sinsi **bir tuzaktan ibaret! Fakat şimdi görürsünüz siz:”**

124. “Otoriteme başkaldırma cüretinde bulunduğunuz için, yemin olsun ki, önce ellerinizi ayaklarınızı çaprazlama kesecek, sonra da hepinizi çarpmıha gerip asacağım!”

125. Bu tehditler karşısında zerre kadar sarsılmayan sihirbazlar, “Hiç önemli değil!” diye **cevap verdiler,**“**Biz zaten** eninde sonunda **Rabb'imize döneceğiz!** Bu ha üç gün önce, ha üç gün sonra olmuş, ne fark eder?”

126. “Belli ki, sen ancak, Rabb'imizden bize gelen ayetlere inandık diye bizden böylesine **nefret ediyor** ve sırf bu yüzden bizi cezalandırmak istiyorsun! Yoksa iddia ettiğin gibi bir komplo içerisinde olmadığımızı sen de adın gibi biliyorsun.”

Sonra Allah'a el açıp yalvardılar:

“Ey Rabb'imiz, bu zâlimin zulmüne karşı **bize dayanma gücü ver ve yalnızca sana boyun eğen Müslümanlar olarak canımızı al!”**

Böylece, Firavunun saltanatını koruma adına Mûsâ'ya meydan okuma cüretini gösteren sihirbazlar, ruhlarında müthiş bir devrim gerçekleştirerek müminler kervanına katılmış ve aynı günün akşamı şehâdet şerbetini içerek en yüce makâma ulaşmışlardı. Onların bu “şehâdeti”

Firavun'un bütün suçlamalarını anlamsız kılmış ve Hz. Mûsâ'nın Peygamberliğini açıkça gözler önüne sermişti. Bunun üzerine:

127. Firavun'un soydaşları arasından önde gelen yönetici takımı, kraldan fazla kralcı kesilerek, "Ey firavun!" dediler, "Mûsâ'yı ve taraftarlarını, birlik ve beraberliğimizi bozarak bu ülkede karışıklık çıkarsınlar da seni ve tanrılarını terk etsinler diye mi sağ bırakıyorsun?" Firavun, "Merak etmeyin, **İsrail Oğulları'nın erkek çocuklarını öldürecek, kızlarını da her türlü hizmetimizde kullanmak üzere sağ bırakacağız ve yine tepelerinde ezici üstünlüğümüzü sürdüreceğiz!" dedi.**

128. Bu arada Mûsâ, halkına inanç ve kulluğun esaslarını öğreterek şöyle diyordu: "Ey halkım! Bütün kuvvet ve kudretin Allah'ın elinde olduğunu ve O dilemedi kçe, hiç kimsenin size bir şey yapamayacağını bilin! Sakın ola ki, ümitsizliğe düşmeyin! Yalnızca Allah'ın yardımına sığının ve O'nun yolunda zâlimlere karşı mücâdele verirken, tam bir direnç göstererek sabredin! Hiç şüphesiz, yeryüzü Allah'ındır ve oraya dilediği kullarını egemen kılar. Unutmayın, dünyada da, âhirette de mutlu son ve nihâî zafer, Allah'a saygıyla bağlanarak kötülüklerden titizlikle sakınan dürüst ve erdemli kimselerin olacaktır!"

129. Ama onlar, "Ey Mûsâ!" diye yakındılar, "İyi hoş söylüyorsun da, sen bize Peygamber olarak gelmeden önce de eziyet çekiyorduk, şimdi sen bize geldi kten sonra da aynı eziyeti fazlasıyla çekiyoruz! Güya bizi kurtarmaya gelmiştin, fakat uyuyan fitneyi uyandırdın ve Firavunu iyice azdırarak başımıza belâ ettin!" Buna karşılık Mûsâ, "Hele biraz daha sabredin, kardeşlerim! **Ümit ediyorum ki, Rabb'iniz düşmanlarınızı helâk edecek ve onların ardından yeryüzünde sizi egemen kılacaktır. İşte asıl zor imtihan o zaman başlayacak: Allah, sizi güç ve servet ile imtihan etmek sûretiyle, nîmetler karşısında nasıl davrandığınıza bakacaktır!" dedi.**

Derken ilâhî plân, aşama aşama gerçekleşmeye başladı:

130. Andolsun Biz, Mısır halkına kıtlıklar vererek ve orada yetişen ürünleri azaltarak Firavun ve yandaşlarını defalarca cezalandırdık ki, belki düşünüp ibret alırlar. Fakat ibret alamadılar. Şöyle ki:

131. Ne zaman kendilerine bir iyilik erişse, "Bu bizim doğru yolda olduğumuzu açıkça gösteren bir delil olup, yalnızca bize aittir ve sırf bizim bilgi ve becerimiz sayesinde gerçekleşmiştir!" derlerdi. Başlarına bir belâ gelince de, Mûsâ ve arkadaşlarının kendilerine uğursuzluk getirdiğini ileri sürerlerdi. Hayır; aslında uğursuzlukları kendi kötülükleri yüzünden Allah tarafından verilmiştir; ne var ki, pek çokları bunu bilmezler.

132. Böylece, Firavun ve adamları Mûsâ'ya kafa tutarak, "Sen bizi büyülemek için hangi mûcizeyi karşımıza getirirsen getir, yine de sana inanmayacağız!" dediler.

133. Biz de, her biri başlı başına birer mûcize olarak, üzerlerine günlerce sel suları

boşaltan **tufanı**, her yeri kaplayarak hayatı felç eden sürü sürü **çekirgeleri**, ürünleri mahveden zararlı **böcekleri**, nehirleri ve şehirleri dolduran **kurbağaları** ve içme sularını kızıla boyayan **kanı gönderdik**. Fakat bütün bu uyarılara karşılık, **küstahça kibirlenip sürekli suç işleyen bir topluma dönüştüler**.

134. Ne zaman yukarıda sözü edilen belâlardan bir **belâ başlarına çökse**, her defasında **“Ey Mûsâ!”** diye **yalvarıyorlardı**, **“Sana verdiği sözün hürmet ine, bizim için Rabb’ine yalvar** da şu belâyı başımızdan kaldırsın! Yeminle söylüyoruz, **eğer bu azâbı bizden uzaklaştırırsan, sana kesinlikle iman edeceğiz ve İsrail Oğulları’nın seninle birlikte Mısır’dan çıkıp gitmesine izin vereceğiz!”**

135. Fakat başlarındaki azâbı —geçici bir süre için— **kaldırdığımız anda, hemen verdikleri sözden cayveriyorlardı**.

136. Biz de bunun üzerine, **ayetlerimizi yalan sayıp göz ardı ettikleri için, hepsini cezalandırıp denizde boğduk!**

137. O güne kadar ezilen, hor görülen ve **gücsüz bırakılan mümin toplumu ise**, her karış toprağını bol bol nîmet ve **bereketlerle donattığımız** kutsal **toprakların doğusuna batısına** yani Filistin diyarına **egemen kıldık**.

Ve böylece, Rabb’inin İsrail Oğulları’na vermiş olduğu o güzel söz, —zorluklara göğüs gererek sabretmeleri sayesinde— tam olarak gerçekleşmiş oldu. Zâlimlere gelince:

Firavun ve adamlarının yaptıkları ve yükselttikleri her şeyi yerle bir ettik. Yani onları denizde boğduktan sonra, âhireti kaybetme pahasına uğrunda mücâdele ettikleri mali, servet, şan, şöhret ve saltanatlarını yıkıp yok ettik.

İşte, Mûsâ ve arkadaşları için asıl imtihan, bundan sonra başlıyordu:

138. Biz İsrail Oğulları’nı denizden karşı tarafa geçirdikten sonra, birtakım putlara tapmakta olan bir toplulukla karşılaştılar. Yüzyıllarca putperest bir toplumun esâreti altında yaşamış olan bu insanlar, **“Ey Mûsâ!” dediler, “Bize de bunların tanrıları gibi görebileceğimiz, dokunabileceğimiz bir tanrı yap!”** Buna karşılık **Mûsâ, “Siz gerçekten de câhil bir toplumsunuz!” dedi.**

139. “Çünkü sizin imrenerek kendinize model aldığınız **bu insanların içinde bulundukları inanç sistemi yok olup gitmeye mahkûmdur, yaptıkları da tamamen boş ve yanıltır!”**

140. Ve sözlerine devamla, “Hem Allah sizleri tüm insanlara üstün kılmışken, nasıl olur da sizin için O’ndan başka hükmüne boyun eğilecek bir otorite, kulluk ve ibâdet edilecek bir tanrı arayabilirim?” dedi.

141. Ve onlara, Allah’ın şu sözlerini ilettiler: “Sizi Firavun ve ordusundan nasıl

kurtardığımızı hatırlayın: Hani onlar size en acı işkenceleri çektiriyor; bir soykırımı olarak neslinizi yok etmek için oğullarınızı boğazlıyor, kadını arınızı utanç verici işlerde kullanmak üzere sağ bırakıyorlardı. İşte bütün bunlarla, Rabb'iniz sizi eğitip olgunlaştırmak ve böylece insanlığı doğru yola ileten örnek ve öncü bir toplum yapmak üzere çetin bir sınavdan geçirmektedir.”

142. Derken, Mûsâ'ya Tevrat'ın ilk ayetlerini vermek üzere huzurumuza çağırmadan önce, oruç ve benzeri ibâdetlerle bu büyük buluşmaya hazırlanması için ona Sînâ Dağında otuz gün **otuz gecelik bir süre belirledik; sonra buna bir on günlük rûhî hazırlık süresi daha ekledik; böylece Rabb'inin ona belirlediği süre kırk geceye tamamlanmış oldu. Mûsâ, kendisiyle birlikte Sina dağının eteklerine kadar gelen kardeşi Hârûn'a, “Ben yo kken bu halka sen önderlik edeceksin; onlara güzellikle davran ve sakın bozguncuların yolu ndan gitme!” dedi.**

143. Nihâyet Mûsâ, belirlenmiş zamanımız zamanda buluşma yerine geldi. Rabb'i kendisiyle konuşmaya başlayınca, bunun verdiği sonsuz zevk ve heyecanla, “Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Bana kendini göster ki sana doyaya bir bakayım!” Buna karşılık, Allah şöyle buyurdu: “Sen beni dünya gözüyle asla göremezsin! Çünkü buna dayanamazsın! Fakat mutlaka beni görmek istiyorsan, önce şu dağa bak; şimdi ona görüneceğim, eğer o sapasağlam yerinde kalırsa, o zaman sen de beni görebilirsin demektir.” Ve Rabb'i dağa tecelli edip ona nurunu gösterince, onu paramparça etti ve bu olayın dehşetiyle, Mûsâ bayılıp yere düştü. Sonra ayılıp kendine gelince, “ Ey Rabb'im!” dedi, “Sen her türlü noksanlıktan uzaksın, yücesin! Affına sığınarak sana yöneliyorum! Ve ben, Seni dünya gözüyle görmenin imkânsız olduğunu görerek, Sana Senin istediğin gibi inananların ilkiyim!”

144. Bunun üzerine,Allah şöyle buyurdu:“Ey Mûsâ! Hem sana verdiğim elçilik göreviyle ve hem de seninle özel konuşmam sayesinde, seni insanlar arasından seçip yücelttim; o hâlde sana verdiğim şu levhalarda yazılı olan emirlere sınıksız sarıl ve Rabb'ine gönülden boyun eğerek şükreden bir kul ol!”

145. Biz bu levhalara, Allah'ın rıza ve gazab yollarını anlatan Müslümanca yaşamaya dair çeşitli nasihatleri ve insanlığı dünya ve âhirette kurtuluşa iletecek her şeyin açıklamasını Mûsâ için yazmıştık. Ve buyurmuştuk ki: “Bu nlara sıkıca sarıl! Halkına da emret; bunu en güzel şekilde tutsunlar.”

Yakında size, bir ibret ve imtihan olmak üzere yoldan çıkmışların yurdunu göstereceğim. Onlara da bu mesajı iletecek, hak ve hakîkatin bayraktarlığını yapacaksınız. Fakat inatla karşınıza dikilenler olacak. Zira bu kitap, yalnızca gerçeğe ulaşmak isteyenleri doğru yola iletir:

146. Yeryüzünde haksız yere kibirlenenleri, kalplerini kör ederek ayetlerimden uzaklaştıracam. Çünkü onlar, hak îkati ortaya koyan bütün mucizeleri görseler, yine de inanmazlar. Doğru yolu görseler, onu izlenecek yol olarak benimsemezler fakat azgınlık yolunu görünce, onu derhâl kendilerine yol edinirler. Bütün bunlar da,

ayetlerimizi yalan saymalarından ve onları göz ardı etmelerinden ileri gelmektedir.

Oysa ki;

147. Âyetlerimizi ve âhiretteki o büyük buluşmayı inkâr edenlerin İslâm'ı ortadan kaldırmak için gösterdikleri bütün gayret ve çalışmaları sonuçsuz kalacak ve onların sözde iyilikleri de boşa gidecektir. Onlar, bu fecî âkıbeti bizzat kendileri hazırlamışlardır. Öyle ya, yaptıklarından başka bir şeyin cezasını mı çekiyorlar?

Nitekim, geçmişte yaşanan şu ibret verici örnek, bunu ne güzel anlatıyor:

148. Mûsâ'nın kavminden birçokları, O'nun vahiy almak üzere Sînâ dağına çıkmasının hemen ardından, süs eşyalarından edindikleri ve rüzgarın etkisiyle böğürttü sesi çıkaran bir buzağı heykeline tapınmaya başladılar.

Peki onlar, taptıkları bu eski Mısır putunun kendileriyle konuşmaktan bile âciz olduğunu, hele onlara asla doğru yolu göster emeyeceğini göremiyorlar mıydı? Evet, görmesine görüyorlardı, fakat işlerine öyle geldiği için, onu kendilerine tanrı edindiler ve böylece kendilerine zulmetmiş oldular.

149. Nihâyet akılları başına gelip doğru yoldan sapmış olduklarını anladıklarında, pişmanlık içinde kıvranarak, “Eyyah bize! Eğer Rabb'imiz bizlere merhamet etmez ve bizleri bağışlamaz ise, kesinlikle kaybedenlerden olacağız!” diye feryat ettiler.

150. Derken, Mûsâ kavmine dönünce, öfkeli ve üzgün bir hâlde, “Benden sonra arkamdan ne kötü işler yapmışsınız! Rabb'inizin emri gelinceye kadar bekleyemediniz mi?” diye çıkıştı. Sonra bu öfkeyle, üzerinde ayetler yazılı olan levhaları bir kenara, yere attı ve yerine vekil bırakmış olduğu kardeşini saçından tutup sarsmaya başladı. Kardeşi Hârûn, “Ey anacığımın oğlu!” dedi, ve “Bu insanlar beni güçsüz gördüler ve az kalsın canıma kıyacaklardı. Ne olur, düşmanları bana güldürme ve beni bu zâlim insanlarla bir tutma!” diye olup bitenleri bir bir anlattı.

151. Bunun üzerine Mûsâ, “Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Beni de, kardeşimi de bağışla ve bizi rahmetinle kuşat; hiç kuşkusuz Sen, merhamet edenlerin en merhametlisisin!”

152. “Buzağıyı tanrı edinenlere gelince, onların başına Rab'leri tarafından bir gazâb çökecek ve böylece, dünya hayatında alçaklığa mahkûm olacaklar!”

İşte Biz, hakikati çarpıtarak Allah adına yalanlar uyduranları böyle cezalandırırız!

153. İşlediği kötülüklerin ardından tövbe edip Allah'ın ayetlerine yürekten iman edenlere gelince, elbette Rabb'in, bütün bunlardan sonra da son derece bağışlayıcıdır, merhametlidir.

154. Nihâyet Mûsâ'nın öfkesi yatışınca, az önce öfkeyle bir kenara bıraktığı levhaları yerden aldı. **Bu levhalarda, Rab'lerinden korkanlar için yol gösterici ve rahmet kaynağı hükümler vardı.**

155. Derken Mûsâ, hep birlikte Allah'a yalvarıp bağışlanma dilemek üzere, **belirlediğimiz** ikinci bir **buluşma için, halkı arasından** onları temsil edebilecek **yetmiş kişi seçti**. Sonra beraberce Sînâ dağına çıkıp Rabb'in kelâmını işittiler. Fakat yine bazıları azgı nlaşarak, "Ey Mûsâ, biz Allah'ı açıkça görmedikçe, sana asla inanmayacağız!" dediler. Üst elik bunu, tövbe etmek için geldikleri bir yerde söylüyorlardı. Bunun üzerine, **onları o müthiş sarsıntı yakalayınca, Mûsâ "Ey Rabb'im!" diye yalvardı, "Dil eseydin, onları da beni de daha önce helâk edebilirdin.** Bundan çok daha büyük günah işledikleri zaman bile onları affetmiştin; işte bu engin şefkat ve merhametine sığınarak sana yalvarıyorum, affet bizi Allah'ım! **Aramızdaki bazı kendini bilmezlerin işlediği günahlar yüzünden hepimizi helâk mı edeceksin?** Anlıyorum ki, **bütün bunlar**, aramızdaki ikiyüzlüleri ayıklamak üzere, herkese hak ettiği karşılığı vererek **dilediğini saptırdığın, dilediğini de doğru yola ilettiğin** çetin bir imtihânından başka bir şey değildir. **Bizim** biricik yardımcımız ve **koruyucumuz Sensin; bizi bağışla, bize merhamet eyle yâ Rab! Sen ki, bağışlayanların en hayırlısısın!"**

156. "Bize hem bu dünyada, hem de âhirette iyilikler ve g üzellikler nasip eyle; çünkü biz, affını ümit ederek yalnızca Sana yöneldik!"

Buna karşılık **Allah, şöyle buyurdu: "Azâbımla, kullar arasınd a n dilediklerimi cezalandırırım; rahmetime gelince, o her şeyi tamamen kuşatmıştır. Onu, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden korunanlara, zekâtını verenlere ve ayetlerime yürekten inananlara nasip edeceğim.**

157. Onlar ki, ellerindeki Te vrat'ta ve daha sonra İncil'de ismini ve özelliklerini **yazılı buldukları, (61. Saff: 6) okuma yazma** dahî **bilmeyen** bir kişi iken, insa nlığı kurtuluşa iletecek bütün hidâyet bilgilerini içinde barındıran Kur'an gibi muhteşem bir mûcizeyi insanlığa duyuran Ahmed adındaki **Elçinin izinden gidecekler.** O Peygamber, **onlara iyiliği, güzelliği emredecek; kötü ve çirkin olan her şeyi de onlara yasa klayacak. Güzel ve temiz olan her şeyi onlara helâl kılarken, pis ve zararlı şeyleri onlara haram kılacak.** Sözde din adamlarının, insanlığın sırtına acımasızca yüklediği o anlamsız ve **ağır sorumluluk yüklerini sırtlarından indirecek**, insanlığı her alanda yüceltmekten alıkoyan **üzerlerindeki o kölelik, cehâlet ve bağınazlık zincirlerini söküp atacak!**

İşte, Peygamberlerin vaktiyle müjdelemiş olduğu **b u Son Elçiye iman eden, ona saygı gösteren**, mücâdelesinde **ona yardımcı olan ve onunla birlikte gönderilen** Kur'an adındaki ilâhî **ışığın aydınlığında yürüyenler var ya, işte onlar, dünyada ve âhirette kurtuluşa erenlerdir.**

Ve nihâyet, Son Elçi geldi ve işte çağrısını yapıyor:

158. De ki: “Ey insanlar! Ge rçekten ben, Allah’ın tüm insa nlığa göndermiş oldu ğu elçisiyim. O Allah ki, göklerin ve yeryüz ünün egemenliği yalnızca O’na aittir; O’ndan başka hükmüne boyun eğilecek hiçbir otorite, hiçbir tanrı yoktur; hayat veren de, öldüren de yalnızca O’dur. Şu hâlde, Allah’a ve Elçisine, şu okuma yazması bile olmadığı hâlde, kalbine nakşedilen Kur’an sayesinde insanlığı kurtuluşa iletecek bütün hidâyet bilgilerini göğsünde toplayan Peygambere —ki bizzat kendisi de Allah’a ve O’nun bütün kutsal kitaplardaki sözlerine yürekten inanmaktadır— iman edin ve onun izinden gidin ki, doğru yolu bulabilesiniz!

159. Mûsâ’nın halkı arasında, insanları hakîkate yönelten ve bu hakîkate dayanarak adâleti gerçekleştiren bir topluluk vardı.

160. Biz İsrail Oğulları’nı, Yakup Peygamberin on iki oğlundan türeyen oymaklar hâlinde on iki kabîleye ayırdık. Çölde giderlerken, halkı Mûsâ’dan su isteyince ona, “Âsanla şu kayaya vur!” diye emrettik. Mûsâ âsasıyla kayaya vurur vurmaz, derhâl oradan on iki pınar fışkırdı ve on iki boydan her biri, bir başkasının hakkına saldırmaksızın kendi su içeceği yeri kolayca öğrendi. Ayrıca, çöll erin kavurucu sıca ğından sizi korumak için, bulutları üzerinize gölgelik yaptık ve “Size verd i ğimiz güzel nîmetlerden yiyin!” diyerek üzerinize kudret helvası ve bıldırcın gönderdik. Verimsiz çöllerde, gökten çi ğ damlası gibi dökülen, ye rden mantar gibi biten tatlı bir gıdayla sizi besledik ve gelip ayaklarınızın dibine düşen bıldırcın sürülerini size gönderdik. Ama bunca nîmetlere karşılık na nkörlük ettiler. Ancak onlar, böyle yapmakla bize değil, yalnızca kendilerine kötülük ediyorlardı. Şöyle ki:

161. Hani, halkı zâlim olan bir şehri fethedecekleri zaman onlara demiştik ki:

“Şu şehre yerleşin ve nîmetlerinden diledi ğiniz gibi serbestçe yiyin, için; ama kapısından kibir ve çalımla değil, “Günahlarımızı bağışla ey Rabb’imiz!” diyerek alçakgönüllülükle ve saygıyla eğilerek girin ki, Biz de günahlarınızı bağışlayalım. İşte böyle doğru ve yararlı davranış gösterenleri, fazlasıyla ödüllendirece ğiz.”

162. Ama içlerindeki zâlimler, kendil erine söylenenleri başka sözlerle değiştirdiler. Allah’ın sözlerini ya değiştirdiler, ya da içlerini boşaltıp keyiflerince yoru mlayarak kendi arzu ve heveslerine uydurdular. Biz de o zâlimlerin yaptıkları kötülüklere karşılık, üzerlerine bir azap indirdik.

163. Bir de onlara, deniz kıyısındaki o kasaba halkının durumunu sor: Hani onlar, birtakım hileli yollarla cumartesi yasa ğını çi ğniyorlardı. Çünkü cumartesi yasa ğına uyarak balık avını bırakıp tatil yaptıkları gün, balıklar akın akın ortaya çıkarak deniz kıyısına, yanlarına kadar geliyor, cumartesi dışındaki günlerde ise onlara gelmiyorlardı. İşte, günah işlemeyi alışkanlık hâline getirdikleri için, biz onları böyle çetin sınavlardan geçirerek imtihân ediyorduk.

164. O vakit içlerinden bir topluluk, kötülük yapanları engellemeye çalışanlara seslenerek,

“Allah’ın zaten yeryüzünden silip helâk edeceği, yâhut şiddetli bir şekilde azâba uğratacağı besbelli olan **bir topluma hâlâ ne diye** boşu boşuna **öğüt verip duruyorsunuz?** Belli ki, bu adamların sizi dinlemeye niyetleri yok, artık niçin onlara tebliğ edeceğimiz diye çırp inıp duruyorsunuz?” demişti.

Doğruları anlatmaya kararlılıkla devam edenler, **şöyle karşılık verdiler:**“ Biz, üzerimize düşeni yaptığımıza dâir **Rabb’inize karşı bir mâzeret sunabilmek için** onlara öğüt veriyoruz; **hem** ne biliyorsunuz, **bakarsınız** öğüdümüzden etkilenirler de, dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek günah işlemekten **vazgeçerler!”**

165. Derken o zâlimler, kendilerine yapılan öğüt ve uyarıları göz ardı edip unuttunca, kötülükleri engellemeye çalışanları, bütün toplumu saran o büyük azaptan kurtardık; zulmetmekte direnenleri ve onları uyarma görevini terk ederek bu zulme seyirci kalanları ise, işledikleri günahlardan dolayı, şiddetli bir azap ile cezalandırdık! Şöyle ki:

166. Onlar, iyice azgınlaşarak kendilerine yasaklanan çirkin davranışları ısrarla yapmaya devam edince, Biz de onlara, “Aşağılık maymunlar olun!” dedik. Böylece, onları şeklen maymunlara dönüştürdük ve üç gün sonra helâk ettik. Onların izinden yürüyenleri ise, ihtirâ sları uğruna tüm insânî değerleri ayaklar altına alan, gözü doymaz, onursuz ve kişiliksiz insanlar hâline getirdik.

167. Ve bu yüzden Rabb’in, şu kesin hükmünü ilan etti:“ Yahudiler bu kötü huylarından vazgeçmedikleri sürece, **ta Kiyâmet Gününe kadar, onlara en ağır işkenceleri çecktirecek zâlim milletleri başlarına musallat edeceğim!”**

Şüphesiz Rabb’in cezayı çabuk verendir. Dilerse, tüm günahkârları derhâl yok edebilir fakat **O, aynı zamanda çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

168. Daha sonra onları, parçalanmış topluluklar hâlinde yeryüzüne dağıttık; içlerinde iyileri de vardır, kötülerini de. Onları, belki doğru yola dönerler diye kimi zaman çeşitli nîmet ve **güzellikler bahşederek, bazen de belâ ve musîbetler vererek sürekli imtihan ettik.**

169. Derken, onların ardından, Kutsal Kitabın sorumluluğunu devralan bozuk bir nesil geldi. Onlar, Allah’ın ayetlerini gizleme veya bozup değiştirme karşılığında, şu değersiz dünyanın gelip geçici menfaatlerini alıyorlardı. Bütün bunları yaparken de, “Nasıl olsa tövbe eder ve eninde sonunda **bağışlanırsınız!” diyorlardı.** Sonra güya tövbe ediyorlar, fakat **karşılarına benzer bir menfaat çıkınca, tövbelerini unutarak onu da alıyorlardı.**

Peki onlardan, “Allah hakkı nda, yalnızca gerçeği, doğruyu söyleyeceksiniz!” diye Kutsal Kitapta söz alınmamış mıydı? Üstelik onlar, kitaptaki bu hükümleri defalarca okumamışlar mıydı? O hâlde, sizi yeniden Kitaba dâvet ediyorum! Unutmayın ki, dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayarak kötülüğün her çeşidinden sakınanlar için âhiret yurdu, bu

dünyanın gelip geçici nimetlerinden **daha hayırlıdır, hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?**

170. Kitaba sımsıkı sarılan ve namazı dosdoğru kılanlara gelince; biz, iyilik yapanların mükâfâtını, elbette kayba uğratmayacağız!

Kutsal Kitap Kur'an'a sırt çeviren İsrail Oğulları'na hatırlat ki:

171. Hani Allah'a verdikleri sözün önemini iyice idrâk etmeleri ve bu antlaşmayı bozdukları takdirde doğabilecek vahim sonuçları belleklerinde hep canlı tutmaları için, Sînâ **dağ**ını yerinden söküp, tıpkı **bir** bulut **gölgesi gibi üzerlerine kaldırmıştık da**, koskoca **dağ, başlarına yıkılacak sanmışlardı**. Bu hâldeyken, onlardan şu sözü almıştık:

“Size bahşettiğimiz Kitaba sımsıkı sarılın ve içindeki temel hayat prensiplerini sürekli aklınızda ve gündeminizde tutun ki, yeryüzünde adâlet, barış ve huzuru sağlayarak kötülüklerden sakınıp korunabilesiniz.”

Zaten her insan, daha kendisine ruh verilirken, yaratılışına nakşedilen fitrî özellikler sayesinde, Rabb'ini bizzat yüreğinde hissetme ve O'na bağlanma ihtiyacı duyar:

172. Çünkü Rabb'in, Âdem oğullarının bellerinden, onların nesillerini alıp yaratır. Onlar dünyada bir insan olarak var oldukça her birini gönderdiği Peygamberler ve onların yolunda giden elçileri aracılığıyla muhatab kabul eder. **Onları bizzat kendileri hakkında şâhit tutarak, “Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?” diye sorar.** Onlar da lisân-ı hâl ile, **“Elbette! Sen bizim yegâne koruyucumuz, sahibimiz, efendimiz ve Rabb'imizsin, biz de buna şahidiz!” derler.** Ve bu olay, Kıyâmet Gününe kadar her insan ve her toplum için tekrar tekrar yaşanır.

Böylece Biz her insanın ruhunun derinliklerine, Peygamberler aracılığıyla ulaştırılan vahiy ve bu doğrultuda yaşanan hayatın etkisiyle Rabb'ini tanıyıp emirlerine itaat etme duygusunu yerleştirdik **ki, yarın Mahşer Gününde hesaba çekilirken, “Bizim bundan haberimiz yoktu!” demeyesiniz.**

173. Yâhut başka bir bahane öne sürerek, **“Aslında Allah'a ilk önce ortak koşanlar biz değil, atalarımızdı; biz ise, onların izinden giden ve yaptıklarını taklit eden bir kuşaktan başka bir şey değildik. Şu hâlde, hak dini reddeden ve uydurdukları bâtıl inanç ve ideolojileri kurumsallaştırarak bâtıla saplanan önceki kuşakların işledikleri günahlar yüzünden bizi de mi helâk edeceksin?” demeyesiniz diye,** doğru yolu rahatlıkla bulmanızı sağlayacak imkanlarla sizleri donattık. Böylece, hangi olumsuz şartlarda yetişmiş olursa olsun her insan, aklını vahye teslim ettiği sürece, doğruyu eğriyi birbirinden ayırt edebilecek, kendisine tebliğ edilen hakîkati kabullenmekte zorlanmayacaktır.

174. İşte biz, gaflet uykusuna dalmış olan inkârcılar **belki** uyanıp yeniden Rab'lerine **dönerler diye, ayetlerimizi böyle ayrıntılı olarak açıklıyoruz!**

Ey Peygamber! Bu açıklamanın gereği olarak, her zaman ve her toplumda karşınıza çıkabilecek

bir karakter tipini ortaya koymak üzere;

175. Onlara, şu adamın ibret verici **durumunu** bir örnek olarak **anlat**: Biz ona, mükemmel bir zekâ ve derin kavrayış yeteneği armağan etmiş, ilim ve hikmet nurlarıyla kendisini aydınlatmıştık. Bunun da ötesinde, insanı hakîkate ulaştıracak bütün delillerimizi önüne koymuş ve **ayetlerimizi** en üst seviyede anlama ve ilâhî Kitabın muhteşem güzelliğini kavrama yeteneğini **kendisine** cömertçe **bağışlamıştık**. **Fakat o**, yersiz bir gurura kapılarak ayetleri **elinin tersiyle bir kenara itiverdi**; böylece, **şeytan onu kandırıp peşine taktı ve sonunda**, diğer birçokları gibi, o da **azgınlardan biri olup çıktı**!

176. Eğer dileseydik, elbette onu ayetlerimiz sayesinde en şerefli makâma yüceltebilirdik; ne var ki o, ihtirâs ve tutkularının **peşine takılarak**, —sanki hiç ölmeyecekmiş gibi— şu gelip geçici **dünyaya saplanıp kaldı**!

Onun gibi azgın nankörlerin **durumu**, tıpkı doyumsuz bir **köpeğin hâline benzer**; kızıp kovmak için **üzerine gitsen de dilini çıkarıp hırlar**, nefes nefese solur, kendi hâline **bıraksan da**! **İşte, ayetlerimizi yalanlayan kimselerin durumu**, aynen **böyledir**. Ey Müslüman, yoldan çıkan insanlara **bu** ibret verici **örneği anlat**; belki bu sayede öğüt alıp **düşünürler**.

177. Evet, ayetlerimizi yalanlayan ve böylelikle, bizzat kendilerine yazık etmiş olan insanların durumu, ne kötüdür!

Bu duruma düşmek istemiyorsanız, değer yargılarını Allah'tan, yani O'nun kitabından almalı, onun rehberliğinde hayat programınızı çizmelisiniz. Zira:

178. Allah kimi doğru yola iletirse, işte odur doğru yolda yürüyen; kimi de sapıklığa düşürürse, işte onlardır, gerçek anlamda ziyâna uğrayanlar!

179. Doğrusu Biz, cinler ve insanlar arasından, kalpleri ve akılları olup da, onlarla gerçeği kavramayan; gözleri olup da, onlarla doğruları görmeyen; kulakları olup da, onlarla hakîkati işitmeyen nicelerini, bu inatçı, önyargılı, kibirli tavırlarından dolay **cehennemlik yapmışızdır. İşte onlar**, inanç, ahlâk ve erdemlilikten yoksun olmaları yönüyle **tıpkı hayvanlar gibidirler; hattâ daha da aşağı!**.. Çünkü bunlar, —hayvanların aksine— kendilerini hakîkate ulaştıracak akıl ve idrâk yeteneğine sahip oldukları hâlde özgür iradeleriyle inkâra saplanmışlardır. **Gaflet bataklığında yüzenler de, işte bunlardır.**

Çünkü Allah'ı gereğince tanımazlar; zayıf ve âciz varlıkları ilâhlık mertebesine yüceltirken, zayıflık ve acziyet ifâde eden bir çok insânî özellikleri Allah'a yakıştırmaya cüret ederler. Oysa ki:

180. En mükemmel özellikler, en güzel nitelikler ve isimler Allah'ındır; öyleyse O'na, bu güzel isimlerle seslenerek duâ edin! O'nun sıfat ve isimleri hakkında yanlış yola sapanları ve onların bâtil inançlarını terk edin! Allah'ı tanımayıp O'na eksik ve çirkin sıfatlar yakıştıranlar, **yaptıklarının cezasını** eninde sonunda **çekecekler!**

Evet, cehennem için yaratılmış bunca gâfillere, sapıklara karşılık:

181. Yaratmış olduğumuz kullar arasında, insanları dâimâ hakîkate yönelten ve bu hakîkate dayanarak adâleti gerçekleştiren bir topluluk da vardır.

182. Âyetlerimizi yalanlamaya kalkışanları, hiç farkına varam ayacakları biçimde adım adım felâkete sürükleyeceğiz.

183. Şimdilik onlara, akıllarını başlarına almaları için birazcık mühlet veriyorum fakat unutmayın ki, benim plânım çok sağlamdır.

O hâlde, Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, bu mühleti fırsat bilsinler de, bir düşünsünler:

184. Peki, Allah'ın Elçisini akıl hastası olarak göstermeye çalışan Mekke müşrikleri, çocukluğundan beri yakından tanıdıkları arkadaşlarında, delilikten eser görülmediğini hiç düşünmüyorlar mı? Bütün hayatı boyunca, parlak zekâsı ve üstün kişiliğiyle gönlünüzde taht kurmuş olan bir insanı, alışık olmadığınız bir mesaj getirdi diye nasıl delilikle suçlayabilirsiniz? Hayır, tam aksine o, ancak apaçık bir uyarıcıdır.

185. Yâhut bu inkârcılar, göklerin ve yerin nasıl muhteşem bir hükümrانlık altında idare edildiğini görmüyorlar mı? Allah'ın yarattığı bunca varlıklara ibret nazarıyla hiç bakmıyorlar mı? Ve ecellerinin çoktan gelmiş olab ileceğini hiç akıllarına getirmiyorlar mı? Bunlara da inanmıyorlarsa, artık hangi söze inanacaklar?

Bütün bunlara rağmen, yine de inanmazlarsa, o zaman sapıklığı hak ediyorlar demektir:

186. Allah kimi saptırmışsa, hiç kimse onu doğru yola iletmez. Allah böylelerini, kibirli, inatçı, nankörce tavırlarından dolayı, inkâr ve azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakır.

Bu bocalama yüzündendir ki, yanı başlarındaki binlerce mucizeyi görmezlikten gelirler de, 'mucize' beklentisiyle, gâipten haber vermeni isterler:

187. Ey Peygamber! Sana, kıyâmetin ne zaman gelip çatacağını soruyorlar. De ki: "Onun bilgisi, yalnızca Rabb'imın katındadır ve zamanı geldiğinde onu ortaya çıkaracak olan sadece O'dur. Bu öylesine korkunç bir hâdisedir ki, ne gökler dayanabilir onun dehşetine, ne de yeryüzü! O, hiç beklemediğiniz bir anda, sizi ansızın yakalayacaktır."

Ey Peygamber! Sanki sen, kıyâmetin ne zaman kopacağını biliyormuşsun gibi, sana onun vaktini soruyorlar. Konunun önemine binâen, tekrar ve tekrar de ki: "Onun bilgisi, yalnız Allah'ın katındadır, fakat insanların çoğu bunu bilmezler."

188. Ey Muhammed! Peygamberlerin ancak birer fâni insan olduklarını, bu yüzden gaybı

bilemeyeceklerini öğretmek üzere, onlara **de ki**: “ Bakın, **Allah izin vermedikçe, ben kendime herhangi bir fayda veya zarar verecek güce sahip değilim.** Ayrıca, Allah’tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği bir âlem olan gaybı bildiğimi de söylemiyorum. **Şâyet gaybı bilmiş olsaydım,** kendi adıma **bir çok faydalar elde ederdim ve başıma herhangi bir kötülük de gelmezdi.** Fakat gördüğünüz gibi, ne gaybı bilirim, ne de başıma gel ecek kötülükleri savabilirim. Zira **ben,** tanrısal niteliklere sahip olduğunu iddia eden bir meczup değil, **sadece,** size Allah’ın mesajını ileten **bir uyarıcı ve** bu mesaja **iman eden topluma** ilâhî nimetleri muştulayan **bir müjdeciyim,** bir Peygamberim.”

Ve işte, uyarıyorum:

189. O Allah ki, sizi başlangıçta bir tek candan yani Âdem’den **yarattı ve yanında huzur ve sukun bulsun diye, on** unla aynı özden, aynı unsur **dan** Havvâ adındaki **eşini yarattı.** Ve insan nesli, bu ikisinden türeyip çoğalarak, bugüne kadar sürüp geldi:

Böylece, erkek **eşini sarıp kucaklayınca,** kadın **hafif küçücük bir yük yü klenir ve onu karnında taşımaya başlar. Nihâyet** hamilelik **iyice ağırlaşır** doğum vakti yaklaşınca, **ikisi de Rab’lerine el açıp,** “Ey yüce Rabb’imiz! **Eğer bize sağlıklı bir çocuk lütfedersen, kesinlikle sana şükreden kullar olacağız!” diye yalvarırlar.**

190. Fakat Allah onlara sağlıklı bir çocuk bağışlayınca, Yaratıcının **kendilerine lütfettiği** bu çocuğun dünyaya gelmesinde başka güçlerin de pay sahibi olduğunu, dolayısıyla onlara da mutlak itaat edilmesi gerektiğini söyleyerek, **O’na ortaklar koşmaya başlarlar. Oysa Allah, onların müşrikçe yaklaşımlarının ürünü olan ve içinde eksiklik, noksanlık, acizlik barındıran bütün sıfatların üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

191. Onlar, hiçbir şey yaratamayan, bilakis kendileri yaratılmış olan varlıkları mı Allah’a ortak koşuyorlar?

192. Yani, ne onlara yardım edebilecek, ne de kendilerini kurtarabilecek bir güce sahip olmayan âciz varlıkları mı?

193. Size doğru yolu göstermeleri için onlara yalvarsanız, size cevap bile ver emezler; öyle ki, ha onlara duâ etmişsiniz, ha etmemişsiniz, size hiçbir yararları dokunmayacak, sizin için hiçbir şey değişmeyecektir.

194. Ey kâfirler! Allah’ı bırakıp da kendilerine kulluk edip yalvardıklarınız, tıpkı sizin gibi yaratılmış birer kuldur. Ancak siz ve atalarınız, onlar adına putlar, he ykeller diktiniz ve zamanla bu putları ilâhlaştıran, önlerinde eğilmeye, onlara tapınmaya başladınız. **Eğer bunların boyun eğilmeye, dua edilmeye lâyık varlıklar olduğuna dâir iddianızda gerçekten samîmî iseniz, haydi onlara duâ edin de, duânızı yerine getirsinler bakalım!**

195. Hem nasıl olur da, kendinizden daha aşağı bir seviyede bulunan bu cansız taşlara, heykellere tapar, onlardan medet umarsınız? Onların yürüyecekleri ayakları mı var, yoksa

tutacakları elleri mi? Görecekleri gözleri mi var, yoksa işitecekleri kulakları mı?

Ey Müslüman, “İlâhlarımız ale yhinde konuşmaktan vazgeçmeyecek olursan, onların gazâbına uğrayıp helâk olacaksın!” diyerek seni tehdit eden zâlimlere meydan okuyarak **de ki: “Haydi, Allah’a ortak koştuğunuz varlıkları yardımınıza çağırın; sonra bütün hile ve entrikalarınızla çıkın karşıma ve yüreğiniz yetiyorsa, bir an bile göz açtırmayın bana!”**

196. “Çünkü benim yegâne sığınağım, koruyucum, yardımcım ve dostum, bu Kitabı gönderen Allah’tır ve O, iyilik yapan kullarını asla yarımsız, çâresiz bırakmayacaktır. Zira O, iyilik yapanların dostu ve koruyucusudur.”

197. “Allah’ın yanı sıra, kendilerinden medet umarak yardıma çağırdığınız putlara ve diğer bütün düzmece ilâhlara gelince, onlar ne size yardım edebilirler, ne de kendilerini koruyabilirler!”

198. Ey Peygamber! Sen onları ne kadar doğru yola çağırırsan da, hakîkat karşısında kör ve sağır kesilen bu insanlar çağrına kulak vermezler; sana baktıklarını sanırsın, fakat gerçekte hiçbir şey göremezler. Öyleyse:

199. İçerisinde yetiştikleri olumsuz şartlardan dolayı hakîkati görmekte zorluk çeken bu insanlara kaba ve sert davranma, sen af yolunu tut ve dâimâ iyiliği emret, hakîkati bildikleri hâlde, inatla ona karşı koyan câhillere aldırış etme! Bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkip usanmadan tebliğine devam et! Fakat nihâyetinde sen de bir insansın; inatçı câhiller karşısında zaman zaman öfkene gem vurmakta zorlanabilirsin. Onun için:

200. Eğer şeytânî bir dürtü seni kışkırtıp anlamsız bir öfke ve heyecana sürükleyecek olursa, hemen Allah’a sığın ve O’nun bu konudaki tavsiyelerini hatırla! Unutma ki O, her şeyi işitendir, bilendir.

201. Çünkü dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınanlar, yüreklerinde insan bilincini kör eden şeytânî bir kışkırtı duyar duymaz, derhâl Kur’an’daki emir ve tavsiyeleri hatırlarlar ve işte o an, duygularının esiri olmaktan kurtulur ve gerçeği görürler.

202. Şeytanların yandaşlarına gelince, işte şeytanlar, onları ancak azgınlığa sürükleyebilir ve onları bir kere avuçlarına aldılar mı, bir daha da yakalarını bırakmazlar.

203. Onlara, arzu ve heveslerini okşayacak bir ayet veya istedikleri türden bir mûcize getirmedin diye, “Madem Rabb’in bizim arzu ve beklentilerimize uygun ayetler göndermiyor, bâri sen bir şeyler uydursaydın ya!” derler. Onlar a de ki: “Ben, ancak Rabb’im tarafından bana gönderilen emir ve direktiflere uyarım! Siz, dünyada ve âhirette kurtuluşun, mutluluğun yolunu gösteren mükemmel bir rehber, apaçık bir mûcize mi istiyorsunuz? İşte bu Kur’an ayetleri, Rabb’inizden gelen, gönülleri ve hayatı aydınlatan deliller, basiretlerdir; inanan bir toplum için yol gösterici ve rahmet kaynağıdır.

Şu hâlde, ey insanlar!

204. Kur'an okunduğu zaman, tam bir saygı ve teslimiyetle **ona kulak verin ve** Kur'an bir konuda hüküm vermişse, ona alternatif görüşler öne sürmeyin, **susup onu dinleyin ki,** bu sayede ilâhî **merhamete lâayık olabilesiniz!**

205. Ve sen, ey hakikat yolunun yolcusu; **gönlünün tâ derinliklerinde,** engin bir tevazu ile boyun büküp **yalvararak ve** O'nun ihtişam ve azameti karşısında titreyip **ürpererek, fakat** kendini bilmezlerin yaptığı gibi bağırp çağırmadan, **sesini yükseltmeden, gece gündüz Rabb'ini an ve sakın** kibrin ve zevk-ü sefanın pençesine düşerek Rabb'ini unutan **gâfillerden olma!**

206. Çünkü Rabb'inin katında yüksek dereceye sahip **olanlar,** O'na kullukta asla kibre kapılmazlar; bilakis **O'nun** hayranlık verici **yüceliğini** övgüyle **anar ve O'nun huzurunda** saygıyla **secdeye kapanırlar!**

Ve Allah'ın huzurunda boyun eğenler, bakın ne yüce mertebel ere erişecek, ne muhteşem ödüller, ganîmetler kazanacaklar:

8. ENFÂL SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretin ikinci yılında meydana gelen Bedir savaşından hemen sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayette geçen “enfâl: ganîmetler” kelimesinden almıştır. 75 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Muhammed! **Sana**, düşmanla savaşarak ele geçirilen silah, mal ve erzak gibi **ganîmetlerin** kime ait olduğunu **soruyorlar**. Üstelik bu konuda, yersiz ve kırıci tartışmalara girişiyorlar: Bazı müminler, savaşta ele geçirdikleri ganîmetin kend ilerine ait olduğunu ileri sürerken, —ki İslâm öncesi uygulama böyleydi— ganîmet toplamak yerine, kaçmaya ba şlayan düşmanı takip eden veya Allah’ın Elçisini koruyan diğer müminler, haklı olarak bunda ke ndilerinin de pay sahibi olduğunu iddia ediyorlar. **De ki:**“ Her konuda olduğu gibi, **ganîmetler** hakkında da hüküm verme yetkisi **Allah’a ve** O’nun hükümlerini size ileten bir elçi olarak **Peygambere aittir**. Yani ganîmet, onu ele geçiren savaşçıya değil, kamuya ait bir maldır ve onun nasıl pay edilec eğini Allah kırk birinci ayette bildirilecektir. **O hâlde,Allah’tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın; dürüst ve erdemlice bir hayat sür erek kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının, aranızdaki ilişkileri iyileştirip geliştirmeye çalışın ve gerçekten inanan kimseler iseniz, Allah’a ve Elçisine** kayıtsız şartsız **itaat edin!**

2. Gerçek **müminler ancak o kimselerdir ki,Allah ’ın adı anıldığı zaman yürekleri** korku ve heyecanla **ürperir, kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğu zaman, bu onların inancını** pekiştirirerek **artırır ve onlar, yalnızca Rab’lerine dayanıp güvenirler**.

3. **Onlar ki**, Müslümanlığın vazgeçilmez şartı olan **namazı** —ona gereken dikkat ve özeni göstererek, dosdoğru ve aksa tmadan— **kırlarlar ve kendilerine bağışladığımız nîmetlerden** bir kısmını, toplum yararına fedâkârca paylaşılarak Allah için yoksullara **harcarlar**.

4. **İşte gerçek anlamda inanmış olanlar, bunlardır. İşte onlar, Rab’leri katında en yüksek derecelere erişecek**, ufak tefek kusurları affedilerek **bağışlanacak ve en kıymetli nîmetlere kavuşacaklardır**. Bu muhteşem nîmetlerin yanında dünya malının, savaş ganîmetlerinin ne değeri olabilir? O hâlde, ganîmetlerin size Allah tarafından fazladan ve peşin olarak lütfedilmiş bir hediye olduğunu unutmamalısınız, Allah’ın rızasını kazanmak ve böylece âhîret nîmetlerini elde etmek için çaba göstermelisiniz. Hiç kuşkunuz olmasın, nihâî zafer, k esinlikle inananların olacaktır! İşte buna çarpıcı bir örnek; Bedir Savaşı:

Hicretin ikinci yılında, yani mîlâdî 624’de, Mekke müşrikleri, Medîne’de oluşan İ slâm toplumunu imhâ etmek amacıyla kapsamlı bir saldırı yapmaya karar vermişlerdi. Bunun için de, tüm gelirini bu

savaş için harcamak üzere, ortaklaşa hazırladıkları büyük bir ticâret kervanını Ebû Süfyan komutasında Sûriye'ye gönderdiler. Kervan, dönüş yolculuğunda Medîne yakı nlarından geçecekti. Bunu haber alan Allah'ın Elçisi, kervanı ele geçirmek üzere, 313 kişilik küçük bir askerî birlikle harekete geçti. Çünkü bu kervan, yurtlarından sürülen Müslümanların geride bıraktıkları tüm mal varlığına el koyan müşriklere aitti. Bu arada, Ebû Süfyan'ın acil yardım çağrısını alan bin kişilik tam teçhizatlı Kureyş ordusu, kervanı kurtarmak amacıyla Mekke'den yola çıkmıştı. Bunun üzerine Rasul-ü Ekrem, Allah'tan aldığı emir uyarınca, kervanı ele geçirmekten vazgeçip bu güçlü orduyla savaşmak üzere Bedir vadisine doğru yöneldi. Hz. Peygamberin arkadaşları, böyle bir savaş için hazırlıklı değillerdi. İçlerinden, kendilerinin en az üç katı olan tam teçhizatlı bir orduyla savaşa girmekten çekinenler vardı. Fakat önde gelen Müslümanlar, Allah'a ve Elçisine sonsuz güven duyduklarını ve ölünceye kadar Peygamberin izinden ayrılmayacaklarını söyleyerek tüm tereddütleri bertaraf ettiler. Böylece iki ordu, Bedir'de karşı karşıya geldi ve Allah'ın yardımıyla, Müslümanlar Kureyş ordusunu tamamen bozguna uğratarak büyük bir zafer kazandılar. Müşriklerden yetmiş tanesi öldürüldü, bir o kadarı da esir alındı.

İşte Bedir savaşı öncesinde de, tıpkı ganîmetler konusunda olduğu gibi, yersiz itirazlar ve tartışmalar yaşanmıştı:

5. Nitekim Rabb'in, hak uğrunda seni Bedir savaşı için evinden çıkardığı zaman da, müminlerden bir bölümü bundan hiç hoşlanmamıştı.

6. Oysa kervana saldırmaktan vazgeçip Kureyş'in güçlü ordusuna doğru yönelmenizi size emreden, Allah'tan başkası değildi. Bunun böyle olduğuna dâir hakikat tamamen ortaya çıkmış olmasına rağmen, müşriklerle savaşmayı tehlikeli görerek, sanki göz göre göre ölüme gidiyorlarmış gibi, hâlâ o konuda sizinle tartışıyorlardı.

7. Hani Allah, bu iki topluluktan birinin —ya Kureyş ordusunun, ya da kervanın— elinize geçeceğini Peygambere müjdeleyerek size söz vermişti fakat siz, tehlikeye atılmaktan çekiniyordunuz. Güçlü Kureyş ordusunu bozguna uğratıp muhteşem bir zafer kazanmak yerine, kuvvetsiz olan kervanı ele geçirmek istiyordunuz. Oysa Allah, buyruklarıyla hakkı —yani hak ve adâlet prensiplerine dayanan ve hakîkatin ta kendisi olan bu dîni— yeryüzünde egemen kılmak ve hakkın karşısında duran zalimleri bozguna uğratarak kâfirlerin kökünü kazımak istiyordu.

8. Allah zalimlerle savaşmanızı emrediyordu ki, —suçlular kahrından çatlasalar da— hakîkati yeryüzünde egemen kılsın ve inkâr, zulüm, haksızlık temeline dayanan sistemleri, yani bâtılı ortadan kaldırsın.

9. Hani siz, en güçlü silahlarla donanmış düşman ordusuna karşı Rabb'inizden yardım istiyordunuz; O da bunun üzerine, “Ben, birbiri ardınca yeryüzüne inecek olan bin melek ile size elbette yardım edeceğim!” diye duânıza cevap vermişti.

Aslında bu vasıfları taşıyan kahramanların, meleklerin desteğine bile ihtiyacı yoktu. Nitekim:

10. Allah bunu, sadece, size ilâhî bir müjde olsun ve bu sayede kalpleriniz huzura kavuşsun diye yapmıştı. Yoksa zafer ve yardım meleklerden değil, yalnız Allah katındandır. Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

Hani Bedir savaşında susuz kalmış, abdest ve gusül için bile su bulamaz hale gelmişsiniz. Ayrıca, bulunduğunuz yer kumluk olduğu için ayaklarınız kuma gömülüyor, yürümekte zorluk çekiyordunuz. Şeytan bunları fırsat bilerek sizi tam korku ve ümitsizliğe düşürmek üzereydi ki;

11. İşte o zaman Allah, kendi katından gelen ve tüm korkuları, endişeleri kalbinizden söküp atan bir cesâret ve güven duygusu olarak, iliklerinize işleyen bir iç huzuru, ruhunuzu okşayan tatlı bir uyku ile sizi dalga dalga sarıp bürüyordu. Ardından da, gökten üzerinize, sağanak sağanak boşanarak hem susuzluğunuzu gideren, hem de kumluk araziye pekiştirerek harekete elverişli hâle getiren beklenmedik bir yağmur yağdırmıştı ki, böylece sizi bedensel ve ruhsal kirlerden arındırarak tertemiz kılsın, şeytanın susuzluktan perişan olacağınız yolundaki kirli vesveselerini sizden gidersin, kalplerinizi güçlendirip birbirine bağlasın ve ayaklarınızı yere sağlam bastırsın.

12. Hani Rabb'in, meleklerle diyordu ki: "Kuşkusuz ben, sizinle beraberim; o hâlde, inananların cesâretini artırarak, düşman karşısında dimdik ayakta kalmalarını sağlayın! Ben, sizleri göndererek kâfirlerin yüreğine korku salacağım; öyleyse, vurun kılıçlarınızla o zâlimlerin boyunlarına, doğrayın onların bütün parmaklarını!"

13. Çünkü onlar, Allah'a ve Elçisine başkaldırdılar; her kim de Allah'a ve Elçisine başkaldıracak olursa, bilsin ki, Allah'ın cezalandırması çok çetindir!

14. İşte, zâlimlerin dünyadaki cezası budur! Ey zâlimler, şimdilik onu tadın bakalım! Fakat asıl cezayı cehennemde çekeceksiniz: Hakikati inkâr edenler için, ateş azâbı var!

15. Ey iman edenler! Kâfirlerle savaş meydanında toplu hâlde karşılaştığınız zaman, —sizin iki katınızdan fazla olmadıkları sürece— sakın korkup kaçarak onlara arkanızı dönmeyin!

16. Zira düşmanla göğüs göğse çarpıştığınız öyle bir günde, —taktik gereği çekilip tekrar saldırmak amacıyla plânlı ve kontrollü bir şekilde bir tarafa çekilenler veya mevzi değiştirip bir başka bölüğe katılanlar hariç— her kim dağılarak arkasını dönüp kaçacak olursa, kesinlikle Allah'ın gazâbına uğrayacak ve varacağı yer, cehennem olacaktır! Ne korkunç bir son!

Fakat kazandığınız zaferden dolayı da, sakın şımarıp gurura kapılmayın:

17. Onları aslında siz kendi kudretinizle öldürmediniz fakat size kuvvet, metânet ve cesâret vererek ve kâfirlerin yüreğine korku salarak asıl Allah öldürdü onları ve ey Muhammed, savaş başlamadan önce, düşmanın gözlerine isâbet eden o bir avuç kumu attığın zaman da, aslında sen atmadın, fakat bu atışın tesirlerini yaratarak, gerçekte Allah attı onu. Ve bunu, kendi

katından bahşettiği, sonu hayırla biten **güzel bir sınavla müminleri imtihan etmek** ve böylece onları sabır, disiplin ve mücâdele konusunda eğitmek için yaptı. **Şüphesiz Allah, her şeyi hakkıyla işitendir, bilendir.**

18. İşte inananların mükâfâtı da, **budur! Elbette Allah, kâfirlerin tüm hilelerini darmadağın edecektir!** O hâlde, iman eden bir ordunun artık yenilmesine imkân var mı? Gelelim inkârcılara:

19. Ey kâfirler! Madem savaş öncesi, Kâbe'nin örtüsüne sarılarak, “Ey Tanrımız! Hangimiz doğru yolda ise, savaşı o kazansın!” diye yalvararak aranızda kesin bir **hüküm** verilmesini **istiyordunuz; işte,** müminlere bahşedilen bu zafer sayesinde, haksız olduğunuzu tescil eden ilâhî **hüküm size ulaştı! Artık** aklınızı başınıza devşirip zulüm ve haksızlıktan **vazgeçerseniz, sizin için iyi olur! Fakat** yeniden saldırganlığa **dönerseniz, Biz de** sizi cezalandırmaya **döner** ve bir kez daha belânızı veririz; **üstelik** o güvendiğiniz gösterişli **ordularınız —ne kadar güçlü ve kalabalık olursa olsun— sizi kurtaramayacaktır! Çünkü Allah, dâimâ inananlarla beraberdir!** İnananların da ilâhî yardıma lâyık olmaları için, dikkat etmeleri gereken hususlar vardır:

20. Ey iman edenler! Allah’a ve O’nun Elçisine itaat edin; Kur’an’ın ve sünnetin ışık saçan mesajını yüreğinizin ta derinliklerinde hissederek **işittiğiniz hâlde, O’ndan yüz çevirmeyin!**

21. Ve Kur’an’ın buyruklarına **kulak asmadıkları hâlde,** “Biz, Rabb’imizin emirlerini her zaman **dinleriz!”** diyen Yahudiler ve ikiyüzlüler **gibi olmayın!**

22. Çünkü Allah’a göre yaratıkların en kötüsü, aklını kullanmayan ve bu yüzden de hakikat karşısında **sağır ve dilsiz kesilen kimselerdir!**

23. Eğer Allah, onlarda iyilik ve güzelliğe yönelik konusunda en ufak bir eğilim, **bir hayır görseydi, onlara** hakikati **elbette işittirirdi,** fakat onlarda hayır yok! Eğer Allah onlara hakikati zorla **işittirseydi bile, yine de** çok geçmeden ondan **yüz çevirip dönerlerdi.** O hâlde, gerçek itaatin nasıl olması gerektiğini onlara gösterin:

24. Ey iman edenler! Allah ve Elçisi, bireysel toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasi, ahlâkî.. yönlerden **yeniden dirilişinizi sağlayacak bir konuda size çağrı yaptığında, bu çağrıya mutlaka uyun! Şunu iyi bilin ki, Allah, kişi ile kalbi arasına girer** ve onu, itaatkârlığı sayesinde günaha düşmekten koruyup iyiliklere yönlendirir. Unutmayın ki, **hepiniz** eninde sonunda ölümü tadacak ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere **O’nun huzurunda toplanacaksınız.**

25. Bu çağrıyı kulak ardı ederek Allah yolunda mücâdeleyi terk ettiğiniz takdirde, yalnızca **içinizdeki zâlimleri** **vurmakla kalmayacak,** aksine, bütün toplumu kasıp kavuracak savaş, fakirlik, anarşi, ahlâksızlık, yozlaşma, ruhsal ve toplumsal çalkantılar.. gibi bir **felâketin** sizi perişan etmesinden **korkun; Allah’ın azâbının çok şiddetli olduğunu da bilin!** Daha önce

Mekke’de yaşadıklarınızı unutmayın:

26. Yeryüzünde sürekli ezilip horlanan bir avuç zayıf, korum asız bir topluluk olduğunuz ve zâlim insanlar tarafından her an yakalanıp yok edilme korkusuyla iç içe yaşadığınız günleri hatırlayın; işte bu çaresiz durumda iken, Allah sizi zalimlerin elinden kurtardı; Medîne’ye göç etmenizi ve size kucak açan yeni bir ortamda güven ve huzur içinde **barınmanızı sağladı, sonra sizi düşmanlarınıza karşı yardımıyla güçlendirdi ve en güzel nîmetlerle besleyip rızıklandırdı ki, kulluk görevinizi tam yaparak Rabb’inize şükredesiniz!** Şu hâlde:

27. Ey iman edenler! Sakın hak yolda mücâdeleyi terk edip de, **Allah’a ve Elçisine ihânet etmeyin;** aksi hâlde, dininiz, malınız, aileniz, sağlığınız, insânî değerl eriniz, doğal güzellikleriniz gibi, korumanız için size teslim edilmiş olan **kendi emânetlerinize bile bile ihânet etmiş olursunuz!**

28. Şunu iyi bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız, ancak ve ancak, iman ve teslimiyetinizi ölçmek üzere size emânet edilmiş birer **imtihân** aracından **ibarettir ve Allah’ın katında,** dünyanın basit ve gelip geçici nîmetlerinden çok daha **büyük bir ödül vardır.** Öyleyse, bu muhteşem ödülü kazanmak için var gücünüzle çalışın ve unutmayın ki, bu çabanızda Rabb’iniz sizi asla yarımsız bırakmayacaktır:

29. Ey iman edenler! Eğer siz Allah’a yürekten bir saygı ile bağlanarak dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih eder ve gücünüz ye ttiğince kötülüklerden **sakınırsanız,** o zaman Allah **size, iyi ile kötüyü birbirinden ayırt edebilmenizi sağlayacak bir kavrayış ve sağlıklı düşünme yeteneği verecek ve küçük günahlarınızı silerek sizi bağışlayacaktır.** Çünkü **Allah, büyük lütuf sahibidir.**

30. Ey Muhammed! Hani o kâfirler, İslâm’ın Mekke’de yayılmaya başladığını görünce, seni yakalayıp **hapsetmek veya** geceleyin ani bir baskınla **öldürmek, ya da** öz yurdundan sürüp **çıkarmak amacıyla, sana karşı sinsice tuzaklar kuruyorlardı. Fakat onlar bu tuzaklarla uğraşırken, Allah da** onların bütün hesaplarını altüst edecek müthiş **bir plân kuruyordu. Ve Allah,** ancak adâleti gerçekleştirmek ve zâlimlere gereken cezayı vermek için tuzak kurar; zira O, **plân kuranların en hayırlısıdır.**

O zâlimler ki;

31. Onlara ayetlerimiz tebliğ edilerek **okunduğunda, “Tamam, duyduk!” diyo rlardı, “İstesek biz de buna benzer** hikayeler uydurabilir, doğruyu-eğriyi belirleyen d eğerler oluşturabilir, Kur’an’la boy ölçüşebilecek güzel sözler **söyleyebiliriz.** Çünkü **bu okuduğun ayetler, öncekilerin** efsâne ve **masallarından başka bir şey değildir.”**

32. Ve yine küstahça bir edayla, “Ey Allah’ımız! Eğer bu Kitap gerçekten **senin katından gelmiş ise, başımıza gökten taşlar yağdır, yâhut bizi can yakıcı bir azâba uğrat!” diyorlardı.**

33. Oysa Allah, sen Mekke'de onların arasında bulunduğun sürece, tüm şehri helâk edecek şekilde onlara azap edecek değildi; kaldı ki, henüz İslâm çağrısı devam ederken, aralarındaki nice temiz yürekli insanların af dileyip inkârdan vazgeçmeleri beklenirken de, Allah onlara azap edecek değildi.

Evet, o anda korkunç bir azâba uğramadıysa, sebebi ancak buydu. Fakat şimdi, ey şanlı Elçi;

34. Sen Mekke'den çıkarıldıktan sonra, Allah'ın onlara sizin elinizle azap etmemesi için artık ne gibi mâzeretleri olabilir ki, hem de, serbestçe ziyaret edilmesi gereken Kâbe'deki Kutsal Mescid i Müslümanlara yasaklamışlarken! Üstelik onlar, Hz. İbrahim'in tevhid dinini terk ettikleri için, oranın bakım ve idaresini üstlenme hak ve yetkisine sahip değillerdir! Zira orası Allah'ın evidir ve oraya kan ve soy bağıyla varis olunamaz. Bu yüzden Kâbe'ye hizmet etmeye lâayık olanlar, ancak Rab'lerine içten bir saygıyla bağlanıp zulüm ve haksızlıktan titizlikle sakınan kimselerdir; ne var ki, pek çokları bunu bilmezler.

O kâfirlerin şirk ve riyâkârlığa bulanmış ibâdetleri de, kendilerini ilâhî azâptan kurtaramazdı:

35. Onların Kâbe çevresindeki duaları ve sözde namazları, ya lıncı ısıltı çalmaktan ve el çırpırmaktan ibarettir. O hâlde ey kâfirler, hakîkati inatla inkâr etmenizin karşılığı olarak, tadın bakalım Bedir savaşında uğradığınız bu acı azâbı!

Evet, Allah bu kâfirlere ne diye azap etmesin ki:

36. Doğrusu hakîkati inkâr edenler, insanları Allah'ın yolundan engellemek için mallarını harcarlar ve kıyâmete kadar harcamaya da devam edeceklerdir fakat bu yaptıkları harcamalar, ileride yüreklerini yakan bir pişmanlığa dönüşecek ve sonunda yenilgiye uğrayıp perişan olacaklar! Ve bundan da ders almayıp inkârcılıkta direten kâfirler, topluca cehenneme sürülecekler!

37. Ki böylece Allah, ahlâkî yönden çirkin ve pis olan kâfirleri, her bakımdan güzel ve temiz olan müminlerden seçip ayıksın ve bütün pislikleri birbiri üzerine yığıp hepsini cehenneme yollasın! İşte tam anlamıyla kaybedenler bunlardır.

Bu yüzden, ey Müslüman!

38. İnkâr edenlere şu evrensel hakîkati bildir: Eğer fırsat varken zulüm ve haksızlıktan vazgeçerlerse, geçmiş günahları bağışlanacaktır fakat önceki isyankârlıklarına yeniden dönecek olurlarsa, önceki zâlim milletlere uygulanan ilâhî yasa, onlar için de uygulanmış olur.

İşte, mallarıyla ve canlarıyla hak dine savaş açan bu zâlimlere karşılık siz;

39. Ey iman edenler! Allah'ın dinine karşı savaş açan, insanî ve ahlâkî değerleri hiçe sayan, inanç, ibâdet ve düşünce özgürlüğüne zincir vuran bütün fitne ve kötülük odakları tamamen yok edilip

ortadan kaldırılıncaya ve yönetimde mutlak otorite ve egemenlik anlamına gelen **din**, **tamamen** ve yalnızca **Allah'ın** irâdesine uygun bir hâle gelinceye ve böylece, Kur'an'ın belirlediği adâlet, özgürlük ve barış ortamı tüm dünyada egemen **oluncaya kadar onlarla savaşın! Eğer** zulüm ve haksızlıktan **vazgeçerlers e**, kendilerini kurtarmış olurlar. Unutması nlar ki, **Allah yaptıkları her şeyi görmektedir** ve hak ettikleri mükâfâtı onlara elbet verecektir!

40. Fakat zulmü tercih ederek hak dinden **yüz çevirecek olurlarsa**, size asla zarar veremezler! Şunu iyi **bilin ki**, **sizin** koruyucunuz, yardımcınız, efendiniz ve **dostunuz, Allah'tır!** **O ne güzel dost, ne güzel yardımcıdır!**

41. Bilin ki, savaşta **ele geçirdiğiniz ganîmetlerin beşte biri**, kamu yararına harcanmak üzere, şu beş sınıf arasında paylaşılır:

1. Bu ganimetler, öncelikle **Allah'a**, yani O'nun fakir ve muhtaç kullarına,
2. İslâm toplumunun devlet başkanı olarak Allah'ın **Elçisine** ve onun vefatından sonra, Kur'an'a ve Peygamberin sünnetine göre hükmeden Müslüman yöneticilere,
3. Savaşta şehit düşen askerlerin geride bıraktıkları yardıma muhtaç **akrabalara**,
4. Bu durumdaki **yetimlere**,
5. Diğer **yoksullara**,
6. **Ve** evinden yurdundan uzak düşmüş, memleketine dönemey ecek şekilde **yolda kalmış kimselere aittir**. Ganîmetin geri kalan beşte dördü ise, savaşa katılan askerler arasında —süvarilere iki, yayalara bir pay olmak üzere— paylaşılır.

Ey müminler! **Eğer Allah'a** gerçekten iman ediyorsanız **ve** hak ile bâtılın kesin hatlarla birbirinden ayrıldığı o **Ayrışma Gününde**, yani **iki ordunun** Bedir'de **karşı karşıya geldiği** kader **gününde kulumuza indirdiğimiz** muhteşem zaferi müjdeleyen ayetlere gerçekten **inanıyorsanız**, ganîmetler konusunda uymanız gereken temel ölçü budur. Unutmayın ki, **Allah her şeye kadirdir**.

Bakın, bizzat Allah, Bedir savaşında müminleri nasıl sevk ve idare ediyordu:

42. Hani, **siz vadinin** Medîne'ye **yakın** bölgesinde, savaşa hiç de elverişli olmayan kuzey **kenarında idiniz; onlar ise**, vadinin Mekke tarafına düşen ve stratejik öneme sahip olan **öte ucunda idiler**. Birbirinden habersiz ilerleyen iki ordu arasında, sadece bir tepe vardı ve sanki gizli bir el, onları bir noktada buluşturuyordu. Bu arada, Ebu Süfyan komutasında hızla Me kke'ye doğru kaçmakta olan **kervan sizden daha aşağılarda** deniz sahilinde **idi**. Düşman, her bakımdan sizden üstün görünüyordu. Allah iki ord uyu öyle bir yerde ve zamanda buluşturmuştu ki, **eğer** savaş için önceden **sözleşmiş olsaydınız bile**, **sözleştiğiniz vakitte** bu kadar dakik **buluşamazdınız** ve böylesine güçlü bir orduyla karşılaşacağınızı bilseydiniz, savaşa çıkmaktan

çekinirdiniz. Kısacası, işin içinde ilâhî irâde olmasaydı, bu zaferin kazanılm asına imkân ve ihtimal yoktu. **Fakat Allah, yerine getirilmesi kaç ınılmaz olan bir amacı gerçekleştirmek için** hak ile bâtilin temsilcilerini vuruşturarak, Bedir savaşı nda inananları mûcizevî bir şekilde üstün kıldı **ki, inkârı tercih ederek helâk edilecek olan, tesâdüfen ve gelişigüzel değil, hakîkati bizzat** görerek, **açık bir delile göre helâk olsun;** imanı tercih ederek **yaşayacak olan da, yine kesin** bir bilgiye ve **açık bir delile göre yaşasın! Çünkü Allah, her şeyi işitendir, bilendir.** Nitekim:

43. Ey Muhammed! Hani Allah, savaştan önce görmüş olduğun rüyanda, sizi cesaretlendirip savaşa yöneltmek için **sana onları sayıca az gösteriyordu. Çünkü eğer onları sana çok** gösterseydi, **paniğe kapılacak ve bu k onuda anlaşmazlığa düşecektiniz fakat Allah, sizi** yardımıyla destekleyerek tüm tehlikelerden **kurtardı.**

Elbette Allah, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri bilmektedir.

44. Ve hani Allah, savaş öncesinde karşı karşıya geldiğiniz zaman, onları sizin gözünüzde **az gösteriyor, sizi de onların gözünde iyice azaltıyordu ki, iyilerle kötüler,** artık aralarında kozlarını paylaşsınlar ve böylece Allah, **yerine getirilmesi kaçınılmaz olan bir** amacı gerçekleştirmiş **olsun.** Nitekim, tam savaşın kızıştığı sırada, sizi kâfirlerin gözünde olduğunuzun iki katı göstererek (3. Âl-i İmrân: 13) kalplerine korku saldı ve sizlere, muht eşem bir zafer kazandırdı. Unutmayın ki, **bütün işler Allah’a döndürülecek** ve her konuda son sözü O söyleyecek, hükmü de O verecektir! Öyleyse, Rabb’inize güvenip dayanın:

45. Ey iman edenler! Savaşta düşman bir topluluk ile karşılaştığınız zaman, asla gevşekliğe kapılmayın! Onlar karşısında kararlı, **sağlam durun ve Allah’ı çokça anın ki, dünya** ve âhirette **kurtuluşa erişesiniz!**

46. Bir de, Allah’a ve Elçisine gönülden boyun eğerek itaat edin ve sakın birbirinizle çekişmeyin; aksi hâlde **ko rkuya kapılırsınız da, bütün heybet ve kuvvetiniz** kaybolup gider.**Ve** en sıkıntılı anlarda bile, zorluklara göğüs gererek **sabredin! Unutmayın, Allah, dâimâ** sabredenlerle beraberdir.

47. Ve sakın, inananları Allah yolundan alıkoymak için küstahça bir gurura kapılıp sağa sola çalım satarak ve insanlara **gözdağı vererek yurtlarından çıkıp gelen şu inkârcılar gibi** olmayın! Hiç kuşkusuz **Allah, onların bütün yaptıklarını, sonsuz ilim ve kudretiyle çepeçevre** kuşatmıştır.

Şimdi de, kâfirleri savaş alanına sürükleyen duygunun asıl kaynağını görmek üzere, iç dünyalarında olup bitenlere bir göz atalım:

48. Hani, kâfirlerin ruhlarını, vicdanlarını tamamen ele geçirmiş olan şeytan, türlü bahaneler ve telkinlerle **onlara yaptıklarını güzel göstererek, “ Korkmayın, bugün insanlardan hiç** kimse sizi yenemez, ben sizin yanınızda ayım!” demişti. Fakat iki ordu karşı karşıya

geline, hemen gerisin geriye dönerek, “Bakın!” dedi, “Ben sizin yaptığınız kötülüklerden uzağım! Sizinle tüm ilişkiyi kesiyor, ha kkinızda hiçbir sorumluluk kabul etmiyorum! Çünkü ben, sizin nefret ve ihtirâsa kapılarak göremediğiniz gerçekleri, yani, şehâdet şerbetini içmek için er meydanına çıkan ve melekler tarafından bizzat desteklenen bu yiğitlerle asla baş edilemeyeceğini görüyorum. Doğrusu ben, her ne kadar emirlerine itaat etmesem de, Allah’tan korkarım; çünkü bilirim ki, Allah’ın azâbı çok şiddetlidir!” Böylece şeytan, inkârcıları oracıkta yüz üstü bırakıp kaçmıştı.

49. Öte yandan, inanmadıkları hâlde Müslüman gözüken ikiyüzlüler ve İslâm’dan yana kesin tercihini henüz yapmamış olan, dolayısıyla kalplerinde hastalık bulunan bazı zayıf imanlılar, “Bu Müslümanları, dinleri fenâ hâlde aldatmış! Baksanıza, kendilerinin üç katı bir orduya kafa tutuyorlar!” diyorlardı. Oysa bilmiyorlardı ki, her kim —üzerine düşeni yaptıktan sonra— Allah’a güvenip dayanırsa, Allah O’na yeter; çünkü Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir. Neyi dilemiş ve hangi hükmü vermişse, mutlaka doğrudur ve gerçekleşecektir. O hâlde, kudret ve hikmet isteyen, O’na bağlanmalıdır. O’ndan yüz çevirenlere gelince:

50. O kâfirleri, can çekişirken bir görseydin; melekler, yüzlerine ve sırtlarına vura vura canlarını alırlarken, onları şöyle azarlayacaklar: “Tadın bakalım şu yakıcı azâbı!”

51. “İşte bu ceza, kendi ellerinizle yaptığınız zulüm ve haksızlıklar yüzündendir, yoksa Allah, kullarına asla zulmedecek değildir.”

52. Şu inkârcıların gidişâtı, tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan önceki zâlimlerin durumuna benziyor; onlar da Allah’ın ayetlerini inkâr etmişlerdi ve bu yüzden Allah, günahlarından dolayı onları kısıvrak yakalayivermişti! Öyle ya, Allah’ın kudret ve kuvveti sınırsızdır, zâlimleri cezalandırması da çok şiddetlidir!

53. İşte zâlimlerin cezası, budur. Ve bu cezayı onlara veren, aslında bizzat kendileridir. Çünkü kıyâmete kadar değişmeyecek olan toplumsal ilâhî yasa uyarınca, bir toplum, kendi iç dünyasındaki güzel ahlâk ve meziyetleri bozup değiştirmedeği sürece, Allah da onlara vermiş olduğu nîmetleri değiştirecek değildir. Ve çünkü Allah, her şeyi işitendir, bilendir.

54. Evet, bu ilâhî yasa, geçmişte de aynen uygulanmıştı, tıpkı Firavun hanedanının ve onlardan önceki kâfirlerin ibret verici durumlarında olduğu gibi; onlar da Rab’lerinin ayetlerini yalanlamaya kalkmışlardı. Biz de onları günahlarından dolayı helâk etmiş, Firavun ve ordusunu Kızıldeniz’e batırıp boğmuştuk! Çünkü bu helâk edilenlerin hepsi de bile bile kötülüğü tercih eden zâlim kimselerdi.

55. Allah katındaki değer ölçülerine göre yaratıkların en kötüsü, Rab’lerine karşı nankörlük ederek hakîkati inatla reddeden o inkârcılardır! İşte bu yüzden onlar, Allah’ın ayetlerine iman etmezler.

56. Onlar, kendileriyle antlaşma yaptığın, fakat her fırsatta antlaşmayı bozan ve hiçbir ahlâksızlıktan, kötülükten çekinmeyen kimselerdir.

57. Onları savaşta ele geçirirsen, onlara vereceğin ceza ile, arkalarında bulunan ve antlaşmayı bozma niyeti taşıyan kimselere öyle bir gözdağı ver ki, akıllarını başlarına toplasınlar da, ihânet etmekten sakınsınlar.

58. Kendileriyle antlaşma yaptığın bir toplumun, antlaşmayı bozduklarını veya bunu plânladıklarını gösteren açık ve kesin deliller bulur da, onların sana hâinlik edeceğinden korkarsan, sen de aynı şekilde antlaşmayı geçersiz kıldığını onlara bildir. Ve sakın bu şekilde bildiri yapmadan, onlara gizlice saldırma! Çünkü Allah, antlaşmaya ihânet edenleri sevmez.

59. İnkâr edenler, yaptıkları ihânetin cezasını çekmeden elimizden kaçıp kurtulacaklarını sanmasınlar. Çünkü onlar, Allah'ın kendilerine —gerek doğrudan, gerek mümin kullarının eliyle— azap etmesine asla engel olamayacaklar! İşte bunun içindir ki, ey müminler!

60. Onlara karşı, gücünüz yettiği kadar kuvvet toplayın, Müslümanca yaşamanız için en etkili ve üstün silah gücüne sahip olun. Sözgelimi, güçlü süvari birli kleri oluşturmak üzere savaş atları ve elinizdeki imkân ve içinde bulunduğumuz şartlara göre gerekli olan her şeyi hazırlayın ki, böylece hem Allah'ın düşmanı, hem de sizin düşmanınız olan insanları ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, fakat Allah'ın bildiği ve gelecekte Müslümanların başına belâ olabilecek kimseleri korkutup savaştan caydırabilesiniz. Fakat bunu gerçekleştirmek için, tüm malınız ve canınızı ortaya koymanız gerekiyor. Unutmayın ki, Allah yolunda her ne harcarsanız, size karşılığı eksiksiz ödenecek ve asla haksızlığa uğratılmayacaksınız.

61. Şayet düşmanlar barışa yanaşırlarsa, sen de barış yanlısı ol ve endişe etme, gerekli tedbiri aldıktan sonra, Allah'a güven. Kuşkusuz O, her şeyi işitendir, bilendir.

62. Ama eğer, asıl maksatları savaş olduğu hâlde, barış yanlısı gözükerek sana hile yapmaya kalkışırlarsa, korkma, onlara karşı Allah sana yeter! O Allah ki, katından gönderdiği yardımıyla ve uğrunda can vermeye hazır olan müminlerle seni destekledi,

63. Ve tüm insanlığa örnek olacak muazzam bir toplumsal değişim gerçekleştirerek, yüzyıllar boyunca birbirlerini kırıp geçiren düşman kabîleleri bir anda din kardeşleri hâline getirip onların gönüllerini sevgi ile birbirine ısındırıp kaynaştırdı. Şâyet sen dünyalar kadar servet harcamış olsaydın bile, yine de onların kalplerini birleştiremezdin, fakat işte Allah, onları İslâm sancağı altında tek vücut hâlinde bir araya getirdi. Çünkü O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir. Bu yüzden, artık korkuya, ümitsizliğe kapılmak yok:

64. Ey Peygamber ve ey onun izinde yürüyen Müslüman! Sana ve seni izleyen müminlere, yardımcı ve koruyucu olarak Allah yeter! O hâlde;

65. Ey Peygamber ve ey onun izinde yürüyen Müslüman komutan! İnananları cesaretlendirerek savaşa teşvik et; çünkü eğer içinizden, zorluklara karşı göğüs gererek

sabretmesini bilen yirmi kişi olursa, kâfirlerden tam iki yüz kişilik bir bölüğü yenebilirler; yine sizden böyle yüz kişi olursa, kâfirlerden bin kişilik bir orduyu yenebilirler. Çünkü onlar, Allah'a ve âhirete inanmayan; evrenin, hayatın ve ölümün gerçek anlamını bilmeyen bir topluluktur.

Demek ki, savaş taktiğini iyi bilen cesaretli, sabırlı ve sağlam inançlı bir İslâm ordusu, s ayıca kendisinden on kat fazla düşmanı yenebilir. Ancak her Müsl üman, bu derece sabırlı, takvalı ve cesaretli olmayabilir. Bunun içindir ki:

66-Şimdi Allah, içinizde zaman zaman gaflet, yılgınlık ve zayıflık olacağını bildiğinden, aslında bire-on olması gereken oranı düşürerek yükünüzü hafifletmiş bulunuyor. O hâlde, eğer içinizden zorluklara karşı göğüs gererek sabreden yüz kişi olursa, kâfirlerden iki yüz kişilik bir bölüğü yenebilirler; yine sizden böyle bin kişi olursa, kâfirlerden iki bin kişilik bir orduyu Allah'ın izniyle yenebilirler. Demek ki İslâm ordusu, —kendisinin iki katından fazla olmadığı sürece— düşman karşısında geri çekilemez, savaşmak zorundadır. Eğer m üminler Allah'a dayanır ve zorluklar karşısında sabrederlerse, kesinlikle galip geleceklerdir. Çünkü **Allah, sabredenlerle beraberdir.**

Ama hâlâ içinizde, Peygamberin görevini ve gönderiliş gayesini tam anlamıyla kavrayamamış olanlar var! O hâlde ey Müslümanlar, iyi bilin ki:

67. Bir Peygambere, düşman kuvvetlerini bir daha toparlanamayacakları şekilde bozguna uğratıp yeryüzünde tam olarak ağırlığını koymadan, fidyeye ve ganîmet elde etme amacıyla esirler almak yaraşmaz. Zira o, savaş esiri alıp karşılığında fidyeye elde etmek veya ganîmet toplamak için gönderilmedi. Onun gönderilişinin asıl gayesi, zulüm ve haksızlıklara son vermek üzere İslâm mesajını tüm insanlığa duyurmak ve gerekirse bu uğurda savaşmaktır. Fakat çoğunuz, onun bu yöndeki talimat ve beklentilerini dikkate almadınız. Bedir savaşında Kureyş ordusu geri çekilmeye başladığında, ganîmet toplamaya ve esirler almaya başladınız. Oysa hepiniz düşmanı takip ederek onlara son darbeyi indirmiş olsaydınız, bütün kuvvetlerini oracıkta kırıp bir daha asla toparlanamayacakları şekilde tamamen imha edebilirdiniz. Fakat **siz, ganîmet ve esirler peşinde koşarak şu dünyanın gelip geçici menfaatini istiyordunuz, Allah ise, kararlılık ve fedâkârlık göstererek âhireti kazanmanızı istiyordu.** Hiç kuşkusuz **Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

68. Ey iman edenler! Eğer Allah tarafından, fidyeye ve ganîmetin helâl olduğuna (47. Muhammed: 4), haramlığı açıkça bildirilmeyen bir davranıştan dolayı hiç kimsenin cezalandırılmayacağına ve Bedir savaşında Müslümanların mutlaka gâlip geleceğine dâir önceden verilmiş hüküm olmasaydı, aldığınız bu fidyeye ve ganîmet mallarından ötürü başınıza mutlaka büyük bir azap gelirdi. Ayrıca, düşman uyanık davranıp yeniden toparlanarak ani bir karşı saldırıya geçmiş olsaydı, hepinizin kılıçtan geçirilmesi işten bile değildi. Neyse ki, Allah sizleri bundan korudu.

Ama ne yazık ki, daha sonra Uhud savaşında bu uyarıyı dikkate almayan bazı okçuların hatâsı

yüzünden, kazanılmak üzere olan bir savaş kaybedilecek ve Müslümanlar büyük bir felâkete uğrayacaklardır (3. Âl-i İmrân: 152).

Evet, bu yaptığınız yanlıştı, fakat madem ki fidye ve ganîmet almış oldunuz, şu hâlde:

69. Artık ele geçirdiğiniz fidye ve ganîmetleri, helâl ve hoş ol arak yiyebilirsiniz. Yeter ki, **Allah’tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın ve gücünüz yettiğince kötülüklerden **sakının!** Ve Allah’ın me rhametinden asla ümit kesmeyin. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Savaş esirlerinin durumuna gelince:

70. Ey Peygamber! Elinizdeki esirlere de ki:“ Evet, bu savaşta sevdiklerinizi ve malınızı mülkünüzü kaybettiniz. Fakat bunların telâfisi için, hâlâ elinizde fırsat var. **Eğer Allah, kalplerinizde** O’nun mesajını anlayıp kabul etme yönünde bir yatkınlık bulunduğunu ya da müminlere karşı iyi niyetten kaynaklanan sevgi, dostluk ve merhamet gibi **iyilik** ve güzelliklerin yüreğinizde filizlendiğini **görürse, elinizden alınan** fidye ve ganîmet mallarında **n çok daha güzel** ve değerli olan iman nîmetini **size armağan edecek ve sizi bağışlayacaktır. Çünkü Allah çok affedici, çok merhametlidir.”**

71. Şayet esirler sözlerinde durmayıp **sana ihânet etmeye kalkışırlarsa,** hiç endişe etme, **onlar zaten daha önce** Kur’an’ın hak olduğunu bile bile inkâr ederek **Allah’a ihânet etmişlerdi de,** bu yüzden **Allah,** müminleri Bedir savaşında **onlara üstün kılmış** ve o zâlimlere en ağır cezayı tattırmıştı! Unutmayın, **Allah** her şeyi **bilendir,** asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yapan bir **hakîmdir.”**

72. Allah’a ve Elçisine yürekten **inanan,** sonra zulmün egemen olduğu ülkeyi terk ederek İslâm diyarına **hicret eden,** ardından da üstün bir gayret göstererek **mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihâd eden** muhacirler **ile,** onlara **kucak açarak yardımcı olanlar** yani ensar **var ya; işte bunlar,** her konuda **birbirlerinin** doğal müttefikleri, yardımcıları, koruyucuları ve dostlarıdır.

Fakat iman ettikleri hâlde, İslâm’ın egemen olduğu ülkeye **hicret etmeyenlere gelince;** onlar İslâm diyarına **hicret etmedikleri sürece, sizinle onlar arasında hiçbir dostluk bağı yoktur.** Zira siz, zulmün egemenliği altında yaşamayı tercih eden bu Müslümanların haklarını korumakla yükümlü değilsiniz. Bununla beraber, **eğer din konusunda** uğradıkları baskılardan dolayı **sizden yardım isterlerse, —antlaşmalı olduğunuz bir topluma karşı olmamak şartıyla— o mazlum Müslümanlara yardım etmek görevinizdir.** Fakat müttefikiniz olan bir devlet, kendi sınırları içinde yaşayan Müslümanlara baskı uygularsa, o zaman silahlı müdâhalede bulunamazsınız. Bu durumda sorun, diplomatik görüşmeler yoluyla halledilmeye çalışılır. Yine de çözüm bulunamazsa, Müslümanların İslâm yurduna hicret etmelerinden başka çıkar yol yoktur. O hâlde, hem Müslümanların hakkını koruma, hem de kâfirlerle yaptığınız antlaşmalara bağlı kalma konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın! Unutmayın, **Allah, yaptığınız her şeyi**

görmektedir.

İşte, müminler nasıl birbirlerinin dostu ise:

73. İnkâr edenler de, doğal olarak birbirlerinin yardımcıları, koruyucuları, müttetikleri ve dostlarıdır. Eğer siz de kendi aranızda böyle organize olmuş güçlü ve etkin bir toplum oluşturmak için üzerinize düşeni yapmayacak olursanız, yeryüzünde baskı ve zulme dayalı rejimler boy gösterecek; kan ve gözyaşı asla dinmeyecek, bütün dünyayı korkunç bir fitne ve imansızlık akımı dalga dalga saracak ve böylece, büyük bir kargaşa, anarşi, yozlaşma ve fesat baş gösterecektir.

İşte bu çetin şartlarda:

74. Allah'a ve Elçisine yürekten inanan, sonra zulmün egemen olduğu ülkelerini terk ederek İslâm diyarına hicret eden, ardından da üstün bir gayret göstererek mallarıyla, canlarıyla Allah yolunda cihâd edenler ve onlara kucak açarak yardımcı olan Medîneli fedâkâr Müslümanlar var ya; işte gerçek anlamda inananlar onlardır. Onlar için, Rab'leri tarafından bağışlanma ve cömertçe bahşedilen nîmetler vardır!

Ve bu ilâhî müjde, yalnızca ilk Müslümanları değil, kıyâmete kadar gelecek bütün müminleri kucaklıyor:

75. Bundan böyle; Allah'ın ayetlerine yürekten inanan, sonra İslâm'ın egemen olduğu diyara hicret eden ve sizinle birlikte Allah'ın dini uğrunda cihâda katılanlar ve katılacak olanlar var ya, işte onlar da sizin sahip olduğunuz bütün hak ve yetkilere sahip müminlerdendir. Zira İslâm inancı, bütün müminleri birbirine kardeş yapar. Ancak sırf bu kardeşlik bağı, bazılarınızın zannettiği gibi onları birbirlerine mirasçı kılmaz. Zira Allah'ın kitabına (4. Nisa: 11) göre anne, baba, eş, çocuk ve benzeri yakın akrabalar, birbirlerine mirasçı olmaya diğer müminlerden daha uygundur.

Öte yandan, kâfirler bile kendi aralarında birlik ve beraberlik oluşturabiliyorlarsa, Allah'ın belirlediği yasalar uyarınca, iman bağıyla birbirlerine kenetlenerek aralarında yakınlık kuranlar, birbirlerine her konuda yardım etmeye, birbirlerinin haklarını korumaya ve sıkıntılarını paylaşmaya, inançsız insanlardan çok daha lâyıktırlar.

Hiç kuşkusuz Allah, her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.

9. TEVBE SÛRESİ

Medîne döneminin sonlarında, hicretin dokuzuncu yılında indirilmiştir. Sûrenin büyük bölümü, Tebük seferiyle ilgili konuları ele alır. Adını da, bu sefere katılmayanların tövbekârlığını dile getiren bölümlerden almıştır. Savaş yada safların ayrı lmasına son çağrı, son uyarı anlamına gelen “Berâe: Ült imatom” kelimesi de sûrenin isimlerindendir. 129 ayettir. Kur’an’da, yalnızca bu sûrenin başında be smele yer almaz. Sûre, daha ilk kelimesiyle, antlaşmaları çiğneyen müşriklerin suratına çarpan bir ültimatom, bir savaş ilânı olduğundan, bismelenin tam zıddı bir anlam ile, antlaşmaya ihânet eden zâlimlere hoşgörü ve merhamet gösterilmeyeceği ilan edilerek buyuruluyor ki:

1. Bu ilân, **Allah** tarafından **ve** dolayısıyla, O’nun emirlerini size ulaştıran **Elçisi tarafından, kendileriyle antlaşma yapmış olduğunuz** fakat antlaşmaya ihânet eden **müşriklere**, dört ay sonra ateşkes hükümlerinin yürürlükten kaldırılacağını bildiren bir uyarı, **bir ültimatomdur:**

2. Ey ahitlerini çiğneyerek müminlere ihânet eden müşrikler! **Bu ülkede**, Zilhicce’nin onuncu yani kurban bayramının birinci gününden itibaren tam **dört ay daha** barış ve güven içerisinde **dolaşabilirsiniz**. Fakat bu tarihten sonra, savaş hâli başlamış olacaktır! Size tanınan bu zaman zarfında, ister hakîkate boyun eğip Müslüman olun, ister sığınacak yeni bir vatan arayın, ister kendinizi korumak için savaş hazırlığı yapın! Fakat şunu **iyi bilin ki**; savaşı veya inkârda directmeyi tercih ettiğiniz takdirde, Allah’a karşı savaş açmış olaca ksınız. Oysa **siz, Allah’ı âciz bırakacak değilsiniz fakat Allah, kâfirleri eninde sonunda perişan edecektir!**

3. Bu ültimatom, her milletten, her k abîleden çok sayıda hacının bir araya geldiği **büyük hac günü**, yani kurban bayramının birinci günü, **Allah’tan ve** dolayısıyla, O’nun emirlerini sizlere ulaştıran **Elçisinden**, tüm **insanlığa bir bildiridir**: Şöyle ki; **Allah da, Elçisi de**, O’nun varlığına inanmakla birlikte, başka otoritelerin, eg emenliğine kayıtsız şartsız boyun eğen o **müşriklerden tamamen uzaktır! Şu hâlde**, ey müşrikler; **eğer** zulüm ve haksızlıktan, bâtil inançlardan vazgeçip **tövbe ederseniz, bu sizin iyiliğinize olur fakat yüz çevirecek olursanız, o zaman bilin ki, Allah’ın elinden asla kurtulacak değilsiniz!** Bunun için, ey Müslüman, hakîkati bile bile inkâr eden **kâfirlere, can yakıcı bir azâbı müjdele!**

4. Bu ültimatom, sizinle yaptıkları antlaşmaya ihânet eden müşriklere yöneliktir. **Ancak, kendileriyle yaptığınız antlaşmaya sadık kalan ve düşmanlarınızı size karşı desteklemeyen müşrikler bunun dışındadır**; bu ilan, onları kapsamaz. Bunun için, **onlarla yaptığınız antlaşmaya, süresinin sonuna kadar bağlı kalın**. Size düşmanlık göstermedikleri sürece, onlarla barış içinde yaşayın (9. Tevbe: 7). **Gerçek şu ki, Allah**, kıyamete kadar bütün insanlara göndermiş olduğu bu ilkeleri çiğnemekten titizlikle **sakınan kimseleri sever**.

5. İkinci ayette müşriklere tanınmış olan bu **ateşkes ayları sona erince**, —ki o zaman savaş hâli başlamış demektir— eğer kendilerine sunduğunuz üç seçenek içerisinde savaş seçeneğini tercih etmişlerse, o **müşrikleri gördüğünüz yerde öldürün**, teslim olmak isterlerse **onları yakalayıp** hapse atın, sizi atlatıp kaçmaya çalışanlar olursa, **onları çepeçevre kuşatıp sarın ve**

tüm çıkış noktalarını tutarak onları amansız bir takibe alın! Çünkü onlar, antlaşmaya ihânet ederek suç işlemişler, üstelik kendilerine tanınan dört ay içinde bu toprakları terk etmeyerek cezayı hak etmişlerdir. Fakat **eğer** kendi özgür irâdeleriyle Müslümanlığı tercih ederek **tövbe eder ve** bu tövbenin göstergesi olan **namazı kılar, zekâtı verirlerse, o zaman onları serbest bırakın!** Fakat onları, İslâm'ı kabul etmeye zorlamayın (2. Bakara: 256). Bir zamanlar size en ağır işkenceleri yapmış olsalar bile, onlara karşı merhametli ve affedici olun. Unutmayın ki **Allah, çok bağışlayıcı, çok şefkatlidir.**

6. Eğer müşriklerden biri, savaş veya barış halinde, herhangi bir sebeple **sana sığınmak isterse onun sığınma talebini kabul et ki, Allah'ın kelâmını duy** up bu dini kaynağından tanıma fırsatı bulabilsin. **Sonra** Müslüman olmazsa bile, **onu, güven içinde yaşayabileceği bir yere ulaştır. Çünkü onlar,** savaş ve düşmanlık ortamında, İslâm aleyhindeki yoğun propagandaların da etkisiyle bu dinin içyüzünü ve barındırdığı güzellikleri **bilmeyen kimselerdir.**

7. Verdikleri sözü her fırsatta çiğneyen, imzaladıkları antlaşmaları hiçe sayan bu müşriklerin, Allah katında ve Elçisi nazarında nasıl bir ahdi olabilir ki? Onların imzaladığı antlaşmaların, verdikleri sözlerin artık hiçbir hükmü ve değeri yoktur. **Ancak, Mescid -i Haram'ın yanında,** yani Kâbe yakınlarında, Hudeybiye mevkiinde **antlaşma yaptığınız** ve antlaşmaya sadık kalmış olan Kinâne Oğulları, Huzâa Oğulları ve Damra Oğulları gibi müşrik kabileler **hariç; onlar size karşı** ahitlerinde **doğru davrandıkları sürece, siz de onlara karşı doğru davranın! Çünkü Allah,** düşmanlarına karşı bile âdil davranan, hak hukuk çiğnemekten **sakınan kimseleri sever.**

8. Evet, ihâneti alışkanlık hâline getiren bu insanların imzaladığı antlaşmaların **nasıl** hukûkî bir geçerliliği **olabilir ki?** Değil mi ki onlar, **size** veya müttefikiniz olan güçsüz kabîlelere **üstünlük sağladıklarında, ne size verdikleri yemini tanıyorlardı, ne de ya ptıkları antlaşmayı!** Şimdi de kalkmış, doğruluktan, ahde bağlılıktan dem vurarak **dilleriyle sizi razı etmeye çalışıyorlar fakat kalpleri tam tersini söylüyor, zaten onların çoğu,** ahlâk, insaf, adâlet, erdemlilik nedir bilmeyen **yoldan çıkmış kimselerdir.**

9. Çünkü onlar, bu dünyada elde edecekleri gelip geçici ve **değersiz bir kazanç uğruna, Allah'ın ayetlerini göz ardı ettiler de,** böylece hem kendileri İslâm'dan yüz çevirdiler, hem de başkalarını **O'nun yolundan alıkoydular. Gerçekten onlar, ne kötü işler yapıyorlardı!**

10. Bir müminin hakkına saldırma fırsatı bulduklarında, ne ettikleri yemini t anırlar, ne de imzaladıkları antlaşmayı! İşte, hak hukuk tanımayan **asıl saldırganlar, bunlardır.**

11. Ama yine de, zulüm ve inkârcılıktan vazgeçip kendi özgür irâdeleriyle **tövbe eder ve** bu tövbenin göstergesi olan **namazı kılar, zekâtı verirlerse, artık sizin** sahip olduğunuz bütün yetki ve sorumluluklara sahip **din kardeşleriniz olurlar.** Aksi hâlde, bu hâinlerle yeni bir barış antlaşması imzalamayın!

Bilinçli bir toplum için, ayetlerimizi işte böyle açıkça ve ayrıntılarıyla ortaya koyuyoruz!

12. Eğer onlar, İslâm'ı kabul ettiklerini söyledikten ve sizinle kardeşçe yaşayacaklarına dair söz verdikten sonra tekrar yeminlerini bozup hakaret ve iftiralarla inancınıza dil uzatmaya kalkışarlarsa, o zaman, kâfirleri size karşı kışkırtıp harekete geçiren öncü kadroyla, yani küfrün önderleriyle e sonuna kadar savaşın! Çünkü onların yaptıkları antlaşmaların ve ettikleri yeminlerin artık hiçbir inandırıcılığı, hiçbir değeri kalmamıştır. Onlarla savaşın ki, yeryüzünü kana bulayan o zalimler, zulüm ve haksızlıktan vazgeçsinler.

13. Ey müminler! Antlaşmaya ihânet ederek yeminlerini bozan, Peygamberi yurdundan sürüp çıkarmak için ellerinden geleni yapan ve ilk saldırıyı kendileri başlatan bu insanlarla savaşmayacak mısınız? Yoksa onlardan korkuyor musunuz? Oysa asıl korkmanız gereken Allah'tır, eğer gerçekten inanıyorsanız!

14. Evet, onlarla savaşın ki, böylelikle Allah, sizin ellerinizle onları cezalandırıp perişan etsin; onlara karşı size zafer ihsan etsin ve vaktiyle onlar tarafından işkenceye uğramış olan mümin bir topluluğun yüreklerine su serpsin,

15. Ve zâlimlere gereken cezayı vererek, o müminlerin kalplerindeki haklı öfkeyi, kan dâvâlarına, intikam saldırılarına meydan vermeyecek biçimde silip atsın!

Gerçi mümine yaraşan, kin ve nefretten olabildiğince uzak durmaktır. Unutmayın ki, bugün azılı birer kâfir olarak sizinle savaşanlar, yarın iman edip din kardeşiniz olabilirler. Zira **Allah, dilediğine tövbeyi nasip eder.** Öyle ya, **Allah,** her şeyi **bilendir;** asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yapan bir **hakîmdir.**

Ve o sonsuz hikmet sahibi olan Allah, zulüm ve haksızlığı ortadan kaldırmak için var gücünüzle mücâdele etmenizi size emrediyor! Bu uğurda nice sıkıntılara uğrayacak, pek çetin sınavlardan geçeceksiniz! Ya ne sanıyordunuz;

16. Yoksa siz, hep öyle nîmetler içinde yaşayarak cenneti kazanabileceğinizi mi umuyordunuz? Allah, sizin içinizden, canını dişine takarak uğrunda mücadele eden ve kendilerine Allah'tan, Elçisinden ve inananlardan başkasını dost ve yardımcı edinmeyen fedâkâr müminleri ikiyüzlülerden ayırıp ortaya çıkarmadan, kendi hâlinize bırakılacağınızı mı sandınız? Hiç kuşkusuz Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

17. İlâhî hükümleri reddederek ya da Allah'tan başka varlıklara taparak yahut birtakım varlıkları, mutlak itaat makamına yücelterek Allah'a ortak koşan kimselerin, imansız olduklarına bizzat kendileri şahit iken, Allah'ın mescitlerini imar etmeye ve oraların bakım ve gözetim hizmetlerini yürütmeye hak ve yetkileri yoktur! İman ve samimiyetten yoksun bu tür iyilikler, onlara ne sevap kazandırır, ne de günahlarını azaltır. **Onların hayır nâmına yaptıkları her şey boşa gitmiştir ve onlar, sonsuza dek ateşte kalacaklardır!**

18. Allah'ın mescitlerini ziyaret etme ve oraların bakım ve gözetim hizmetlerini

yürütme işini, ancak **A İlah'a** ve âhiret gününe iman eden, namazı do ddoğru kılan, zekâtı veren ve **A İlah'tan** başka hiç kimseden korkmayan Müslümanlar yapabilirler. İşte onların, doğru yola ulaşan kimselerden oldukları umulabilir.

19. Yoksa siz, ey müşrikler, öteden beri yapageldiğiniz, K âbe'de hacılara su dağıtma ve Mescid-i Haram'ın bakım ve gözetimini üstlenme gibi hizmetleri, Allah'a ve âhiret gününe inanan ve Allah yolunda mallarını canlarını fedâ ederek **cihâd edenlerin** yaptığı işlerle bir mi tutuyorsunuz? Olacak şey mi bu? Bu iki grup, **Allah katında** elbette eşit olamazlar! **Allah**, sırf atalarından kendilerine miras kaldı diye, kutsal mekânların sahipleri ve hizmetkârları olduklarını iddia eden ve yalnızca biçim ve kalıplara indirgenmiş yüzeysel tören ve ibâdetleri yerine getirmekle doğru yolda olacaklarını zanneden böyle **zâlim insanları**, samîmî olarak Allah'a yönelmedikleri sürece, **doğru yola iletmeyecektir!**

20. Allah'a ve Elçisine yürekten **inanan**, sonra zulmün egemen olduğu ülkeyi terk ederek İslâm diyarına **hicret eden**, ardından da, üstün bir gayret göstererek **mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda cihâd edenler var ya; işte Allah katında en üstün dereceyi kaz ananlar onlardır ve kurtuluşa** ermesi ümit edilenler değil, kesin olarak **kurtuluşa erecek olanlar da, yine onlardır!** Şöyle ki:

21. Rab'leri onlara rahmetini, hoşnutluğunu ve içinde kendileri için ölümsüz nîmetler bulunan cennet bahçelerini müjdeliyor.

22. Hem de, sonsuza dek içinde kalmak üzere... Şüphesiz en büyük mük âfât, Allah katında olandır. Dünya nîmetlerinin hiçbirisi uğruna can vermeye değmez, âhiret nîmetl erini elde etmek için ise, can vermek bile azdır.

Bunun içindir ki:

23. Ey iman edenler! Eğer kâfirliği imandan üstün görüp inkârı tercih ediyor ve İslâm'a karşı aktif bir mücâdelenin içinde yer alıyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi bile hakkınızda karar verme yetkisine sahip bir yönetici, koruyucu ve dost edinmeyin! İçinizden her kim onları bu şekilde dost edinirse, hem kendisine, hem de İslâm toplumuna karşı büyük bir suç işlemiş olur.

24. Ey Müslüman! De ki: "Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, bağlı olduğunuz sosyal çevre veya içerisinde yetiştirdiğiniz vatanınız, devletiniz, millet ininiz veya aşiretiniz, kazanmış olduğunuz mallar, kesintiye uğramasından korktuğunuz ticâret ve hoşunuza giden evler; evet, bütün bunlar, eğer size Allah'tan, Elçisinden ve O'nun yolunda mücadele etmekten daha sevimli ise, o zaman, Allah hakkınızdaki toplumsal çöküş emrini gönderinceye kadar bekleyin; çünkü Allah, bilerek ve isteyerek yoldan çıkan bir toplumu, asla doğru yola ve başarıya iletmez!"

Fakat Allah yolunda mücadele ederseniz, dünyada da, âhirette de kazanan siz olacaksınız:

25. Gerçekten de Allah, sayı ve silah bakımından kendinizden çok daha üstün ordularla çarpıştığınız **birçok yerde olduğu gibi,** düşmandan güçlü olduğunuz **Huneyn savaşında da size yardım etmişti: Hani** sayıca ve silahça **çokluğunuz,** Allah'ın yardımı olmaksızın zaferin kazanılamayacağı gerçeğini unutturarak **sizi yersiz bir gurura sürüklemiş, fakat** bu gurur, **sizi** düşman karşısında bozguna uğramaktan **kurtaramamıştı;** öyle ki, **bütün genişliğine rağmen dünya başınıza dar gelmiş ve sonunda** dağılarak **arkanızı dönüp kaçmaya başlamıştınız.**

26. Derken Allah, Elçisinin ve samîmî müminlerin kalbine kendi katından bir iç huzuru, bir güven duygusu bahşetmiş ve sizin görmediğiniz meleklerden oluşan mânevî ordular göndererek inkârcıları helâk edip **cezalandırmıştı. İşte, kâfirlerin cezası budur!**

Ama bu cezadan kurtulmak için, tövbe kapısı her zaman ve herkes için açıktır:

27. Allah, bütün bunlardan sonra bile, içtenlikle tövbe edip hak dine yönelmek isteyenlerin tövbesini kabul eder. **Çünkü Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

İnkârcılıkta diretenlere gelince:

28. Ey iman edenler! Allah'ın varlığına inansalar bile, gerek putlara taparak, gerekse kutsal ilan edilen birtakım “yüce şahsiyetlerin” hüküm ve otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğerek Allah'a ortak koşan o **müşrikler,** inanç ve ahlâk bakımından **ancak birer pisliktirler; o hâlde, bu yıl yaptıkları haclarından sonra,** hicretin dokuzuncu yılından itibaren, **artık Mescid-i Haram'a,** yani Kâbe'nin çevresindeki kutsal bölgeye —hac ve umre amacıyla bile olsa— **yaklaşmasınlar!**

Eğer hacdan alıkonulan müşriklerin öfkeye kapılıp kervanlarınıza saldırması veya her hangi bir nedenle **geçim sıkıntısına düşmekten korkuyorsanız,** şunu iyi bilin ki, **Allah dilerse, kendi katından bahşedeceği nîmet ve lütuflarla sizi zengin kılacaktır.** Öyle ya, **Allah,** her şeyi **bilendir;** asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yapan bir **hakîmdir.**

Yahudi ve Hristiyan gibi Allah'a ve ahiret gününe inandığını iddia eden, ancak Son Elçi'ye imandan yüz çeviren ve müminlerle birlikte yaşamak istemeyen (8. *Enfâl*: 61) kimselere gelince:

29. Kendilerine Tevrat, Zebur, İncil gibi kutsal Kitap verilen Hristiyan ve Yahud ilerden, Allah'a ve âhiret gününe gereğince **inanmayan, Allah'ın ve son Elçisinin haram kıldığını haram kabul etmeyen ve Kur'an'da özellikleri belirtilen Hak Dini din olarak benimsemeyen kimselerle, a lçalmış ve gururları kırılmış bir hâlde,** size kendi elleriyle **vergi verinceye dek Allah yolunda savaşın!**

Onlar, Peygamberlerin emânet ettiği hak dini o kadar değiştirip tanınmaz hâle getirdiler ki:

30. Yahudiler Üzeyr Peygamberi gereğinden fazla yücelterek, **“Üzeyr Allah'ın oğludur!” dediler; Hristiyanlar da İsa** Peygamberi ilâhlaştırarak, **“Mesih, Allah'ın oğludur!” dediler. Bu iddialar,** kendilerinden **önceki putperest inkârcıları taklit ederek, ağızlarında**

geveledikleri gerçek dışı **sözlerdir. Allah kahre tsin onları, nasıl da göz göre göre hakîkatten yüz çevirip dönüyorlar!**

O kadar ki:

31. Yahudiler, aşırı bir saygıyla bağı anıp yücelttikleri din adamları olan **hahamlarını ve** Hristiyanlar, aynı şekilde kendi **rahiplerini**, verdikleri her hükmü —Allah'ın kitabına uyup uymadığını araştırmadan— doğru kabul ederek, onları **Allah'tan ayrı birer Rab konumuna getirdiler**, zaten **Meryem oğlu İsa Mesih'i de** Allah'ın oğlu ilan ederek açıkça ilâh edinmişlerdi. **Oysa onlara** Kutsal kitapta, **kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan tek bir Tanrıya kulluk etmeleri emredilmişti.** Fakat onlar, “eşi ve ortağı olan, kulları arasında seçilmiş bir topluma ayrıcalıklı davranan ve düşünceyi yasaklayan” bir tanrı inancı oluşturdular.

Hayır! Gerçekte Allah, **onların** tasavvur ettiği noksan sıfatlardan münezzehtir, ilâhlık mertebesine yücelterek Allah'a **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

32. İnkârcılar, **ağızlarıyla** uydurdukları yalan, iftira ve propagandalarla zihinleri bulandırıp **Allah'ın nurunu söndürmek** ve böylece lâf kalabalığına getirip hakîkati karanlıkta boğmak **istiyorlar. Oysa Allah**, tertemiz gönülleri iman ve hakikat nurlarıyla aydınlatmak ve tüm Peygamberlerin getirdikleri İslâm **nurunu** bütün cihana yayarak dinini **tamamlamak istiyor, kâfirlerin hoşuna gitmese de!**

33. Allah, **Elçisini** doğrunun eğrinin ölçüsünü ortaya koyan **hidâyet ve** hayata hükmedecek dosdoğru bir inanç sistemi olan **hak din ile gönderdi ki, onu bütün batıl dinlere** ve aslen ilâhî vahye dayansa bile, zamanla bozulmuş ve özünden saptırılmış olan bütün inanç sistemlerine **egemen kılsın; bu, Allah'tan başka varlıkların hükmüne boyun eğen müşriklerin hoşuna gitmese bile!** Allah bu dini, kâfir yön etimlerin gölgesi altında ve onların izin verdiği ölçüde varlığını sürdürsün diye değil, hayatın her alanında hükmetsin diye göndermiştir.

Peki bu hahamlar ve rahipler, Allah'ın nurunu niçin söndürmek isterler?

34. **Ey iman edenler! Doğrusu, hahamlardan ve rahiplerden birçoğu, insanların mallarını haksız yollarla yemeyi ve** bu din sömürüsünün devam edebilmesi için, gerçek dini araştırıp öğrenmek isteyen insanları **Allah'ın yolundan alıkoymayı alışkanlık edinmişlerdir.** O hâlde, gerek bu gibi din adamları, gerek başkaları olsun; **altını ve gümüşü biriktirip yığan ve onlardan gerektiği kadarını Allah yolunda harcamayanlar var ya, işte onlara can yakıcı bir azâbı müjdele!**

Öyle bir azap ki;

35. Mahşer Günü, bu biriktirdikleri altın ve gümüşler **cehennem ateşinde kızdırılacak ve** bu zâlimlerin **alınları, böğürleri ve sırtları onlarla dağlanacaktır!** Ve onlara denilecek ki: “Madem kendiniz için bunları biriktirmiştiniz; o hâlde tadın bakalım, biriktirdiğiniz

hazineleri!”

Ay takvimine göre, hac ibâdeti her yıl bir öncekinden 10 gün ger iye sarkarak farklı mevsimlere denk gelir. Fakat müşrikler, bunu her yıl aynı mevsime denk getirmek am acıyla arada bir, s eneye bir ay ilave edip 13 aya çıkararak takvim üzerinde gelişigüzel oynamayı âdet hâline getirmişlerdi. İşte Allah, ilâhî hükümleri oyuncak hâline getiren bu tür keyfi uygulamaları yasaklamak ve en doğal, en kullanışlı takvim ölçüsünü ortaya koymak üzere buyuruyor ki:

36. Allah katında ayların sayısı, —gökleri ve yeri yarattığı ilk günden beri koyduğu yasalar uyarınca— on ikidir. Allah, evreni yaratırken gök cisimlerini öyle mükemmel bir sisteme göre ayarladı ki, hilâlin doğup batması arasında geçen süre bir ay oldu; böyle 12 aydan da, yaklaşık 355 günlük bir yıl meydana geldi. Bu aylar, sırasıyla şunlardır: 1. Muharrem, 2. Safer, 3. Rebiülevvel, 4. Rebiülahir, 5. Cemaziyelevvel, 6. Cemaziyelahir, 7. Recep, 8. Şaban, 9. Ramazan, 10. Şevval, 11. Zilkade, 12. Zilhicce. **Bunlardan dördü**, bizzat Allah tarafından belirlenen ve İbrahim Peygamberden bu yana uygulanan yasaya göre, kutsal, **haram aylardır.** Buna göre, Zilkade, Zilhicce, Muharrem ve Recep aylarında savaşmak büyük günahdır. **İşte en sağlam ve şaşmaz ölçü, budur. O hâlde, o aylarda** birtakım keyfi değişiklikler yapmak veya herkesçe kutsal kabul edilen bir yer ve zamanda savaşı başlatmak sûretiyle **kendinize zulmetmeyin!** Bununla beraber, size yapılan saldırıyı da karşılıksız bırakmayın; **müşrikler nasıl sizinle topyekün savaşıyorlarsa siz de onlara karşı —onların ihlal ettiği kutsal aylarda bile olsa— öyle topyekün savaşın ve bilin ki, Allah,** yeryüzünde adâleti egemen kılmak için kendi yolunda cihâd eden, fakat bunu yaparken de adâlet ve dürüstlükten asla ayrılmayan, düşmanına bile haksızlık etmekten **sakınan kimselerle beraberdir.**

Bazı müşrikler, yasak aylarda savaşmak istediklerinde —Allah’ı âdetâ kandırmak istercesine— yasak ayı, daha sonraki aylardan biriyle değiştirerek öne veya ileriye alıyor, böylece kutsal ayda savaşma günahını güya işlememiş oluyorlardı. Allah, böyle şeytanca hilekârlıklarla haramı helâl yapmanın ne büyük bir isyankârlık olduğunu beyân ederek buyuruyor ki:

37. Kutsal ve haram olan ayları öne almak veya ertelemek, şeklinde zamanı değiştirmeye çalışmak inkârcılığın en çirkinidir! Zaten doğru yolu şaşırmış olan **kâfirler, bu yüzden** daha derin bir **sapıklığa düşüyorlar.** Şöyle ki; **Allah’ın kutsal kıldığı ayların sayısına** görünüşte **uymuş olmak için,** savaşmanın yasaklandığı aylardan herhangi birini, işlerine geldiği şekilde **bir yıl helâl, bir yıl haram sayıyor, böylelikle de Allah’ın haram kıldığını** birtakım hileli yollarla güya **helâl yapıyorlar.** Müşriklerin **bu kötü davranışları, kendilerine** şeytan tarafından **güzel ve çekici gösterilmiştir.** Doğrusu **Allah,** hakîkati bile bile **inkâr eden bir toplumu,** asla **doğru yola iletmez.**

Hicretin dokuzuncu yılında, Bizans İmparatorunun Müslümanlara karşı büyük bir saldırı plânladığını haber alan Allah’ın Elçisi, genel bir seferberlik ilan ederek derhâl hazırlıklara başlanmasını emretti. Hedef, dönemin en büyük askerî güçlerinden biri olan Bizans ordusuydu. Bu yüzden, eli silah tutan herkesin orduya katılması gerekiyordu. Bütün olumsuz şartlara rağmen, ordu toplanıp yola çıktı. İslâm ordusu, Medîne ile Sûriye arasında bulunan Tabük’e kadar gelmişti

ki, Bizanslıların savaştan vazgeçtiği haberini aldılar.Yine de yirmi gün boyunca orada beklediler. Bu zaman zarfında, bölgedeki kabîlelerle antlaşmalar yapıldı ve bölge, büyük ölçüde İslâm devletinin egemenliği altına alındı. Böylece Müslümanlar, Arabistan'da en büyük egemen güç olduklarını herkese kabul ettirmişlerdi.

Sûrenin bundan sonraki kısmı, bütünüyle Tebuk seferi ile ilgili konuları ele alacaktır. Şimdi, sefer öncesine yeniden dönelim ve Medîne'de olup bitenlere bir göz atalım:

Allah'ın elçisi genel seferberlik emrini vermiş, Müslümanlar bu çetin yolculuk öncesinde yoğun bir hazırlığa girişmişlerdi. Fakat gidilecek yol bir hayli uzak, mevsim ise gölgelerin arandığı, meyvelerin yetiştigi yaz mevsimiydi. Hasadı bekleyen ürünler bırakılacak ve düşmanla karşılaşmak üzere, çöllerin kavurucu sıcağında uzun ve meşakkatli bir yolculuğa çıkılacaktı. Oysa son yıllarda yaşanan kuraklık yüzünden, halk zaten sıkıntılı günler geçirmekteydi. Bu yüzden münâfıklar sefere çıkmamak için köşe bucak saklanıyor, hattâ bazı Müslümanlar da işi ağırdan alıyorlardı. Bunun üzerine, gerek o günkü, gerekse kıyâmete kadar gelecek bütün Müslümanları şiddetli bir şekilde uyaran ve her türlü tereddüdü, yılgınlığı yüreklerden söküp atan şu ayetler nazil oldu:

38. Ey iman edenler! Size ne oldu ki, “Allah yolunda seferber olup savaşa çıkın!” denilince yerinize çakılıp kaldınız! Yoksa âhiretin sonsuz mutluluk ve nîmetleri yerine, dünya hayatının şu basit ve gelip geçici çıkarlarını mı tercih ettiniz? Fakat şunu iyi bilin ki, **dünya hayatının güzellikleri, âhirete nazaran gerçekten yok denecek kadar değersiz ve azdır.**

39. Eğer gerektiğinde savaşa çıkmazsanız, Allah sizi dünyada zâlimlerin boyunduruğu altında ezilmeye mahkûm edecek, âhirette de cehenneme atarak can yakıcı bir azap ile cezalandıracaktır ve sizin yerinize, bu dâvâyı omuzlayacak başka bir topluluk getirecektir ve siz buna asla engel olamazsınız. Kaldı ki, Allah'ın size kendi yolunda hizmet etme fırsatını bahşetmesi, tamamen O'nun lütuf ve merhametinden kaynağını almaktadır.Yoksa, siz Allah yolunda cihâdı terk etmekle O'nun dâvâsına hiçbir şekilde zarar veremezsiniz. Hiç kuşkusuz **Allah, her şeye kâdirdir.**

40. Eğer siz Peygambere verdiğiniz sözleri unutur ve zulme karşı başlattığı mücâdelede ona yardımcı olmaktan kaçırırsanız, Rabb'i onu yardımsız ve yalnız bırakır mı sanıyorsunuz? Nitekim **Allah, çok daha zor anlarında; kâfirler onu öz yurdundan çıkmaya zorladıklarında, can dostu Ebu Bekir ile birlikte topu topu iki kişinin ikincisi iken ona yardım etmişti.** O zamanlar ne devleti vardı, ne de orduları. **Hani onlar, kendilerini öldürmek için peşlerinden gelen Mekkeli kâfirlerin elinden kurtulmak amacıyla, Sevr dağının tepesindeki bir mağarada gizlenmişlerdi.** Fakat askerler, izlerini sürerek mağaranın ta önüne kadar gelmişlerdi. Oracıkta öldürölmelerini engelleyecek —görünürde— hiçbir sebep kalmamıştı. O kadar ki, nefes alsalar duyulacak bir hâlde iken **Peygamber, bu dâvânın artık sona ereceği endişesiyle yüreği kan ağlayan sevgili arkadaşına “Üzölme dostum!” diyordu, “Allah bizimle beraberdir!” Bunun üzerine Allah, ona ve bu vefakâr arkadaşına, kendi katından olağanüstü bir huzur ve güven duygusu bahşetti ve onu, sizin göremediğiniz meleklerden oluşan mânevî**

ordularla destekledi ve her ikisini de kurtarıp sağ salim Medîne'ye ulaştırdı. Ardı ndan da, müminlere büyük zaferler kazandırdı. Böylece, hak îkati **inkâr edenlerin** bâtil inanç ve iddialarını çürüterek **dinlerini alçalttı**; çünkü **tek yüce din, Allah'ın dinidir!** Öyle ya, **Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** İşte Allah, bö ylesine çaresiz anlarında bile, Elç isini yalnızlığa terk etmedi, şimdi de terk etmeyecek!

O hâlde, ey inananlar! Allah y olunda fedâkârlık göstermek gerektiğinde, hangi durum ve şartlarda olursanız olun; zengin de olsanız fakir de, güçlü de olsanız zayıf da, hoşunuza gitse de gitmese de, silah ve teçhizatınız az da olsa çok da olsa, kısacası:

41. Gerek hafif, gerek ağır ol arak savaşa çıkın; zulüm ve kötülüklerin kökünü kazıyıp yeryüzünde adâlet ve huzuru egemen kılmak için, **Allah yolunda mallarınızla ve canlarınızla cihâda koşun! Eğer bilerseniz, sizin için en hayırlısı budur.**

İşte bu cihâd emri, münâfıkların yüzündeki perdeyi düşürdü; dü nyalık bir çıkar göremedikleri bu mücâdeleden, —sudan bahaneler ileri sürerek— geri durdular.

42. Ama eğer kolayca elde edilebilecek bir kazanç ya da zahmetsiz bir yolculuk umudu olsaydı, bu münâfıklar kesinlikle arkandan gelirlerdi; ne var ki, bu uzun ve zorlu yürüyüşü gözlerine kestiremediler. Fakat göreceksiniz; Allah'ın yardımı sayesinde, bu seferden zaferle döneceksiniz. İşte o zaman bu münâfıklar, size bin bir bahaneler uyduracak ve **“Eğer imkânımız olsaydı, e lbette sizinle birlikte bu sefere çıkardık!” diye Allah adına yeminler edecekler.** Yazık, boşu boşuna kendilerini felâkete sürüklüyorlar! Allah, onların gerçekte yalan söylediklerini çok iyi bilmektedir.

Ey Peygamber! İnsanlara karşı gösterdiğin nezâket ve merhamet, gerektiğinde sert ve kararlı tavır takınmana engel olmamalıydı:

43. Allah seni affetsin; Tebük seferine katılmamak için senden izin isteyenle rden **kimin doğru, kimin yalan söylediğini iyice araştırıp ortaya çıkarmadan,** savaşa katılmamaları konusunda **onlara niçin** öyle kolayca **izin verdin?** Öne sürdükleri mâzeretleri iyice araştırarak, yalnızca geçerli mâzereti olanlara izin vermen gerekmez miydi? Gerçi münafıklar, kendilerine izin vermeseydin bile savaşa gelmeyeceklerdi; ama o zaman, senin izn inin arkasına sığınamayacaklardı ve Müslümanları kandırmak için kullandıkları maskeleri tamamen düşmüş olacaktı.

44. Zaten Allah'a ve âhiret gününe gerçek anlamda **iman edenler, mallarıyla canlarıyla cihâda katılmaları söz konusu olduğunda,** —geçerli bir mâzeretleri olmadığı sürece— **senden izin istemezler.** Çünkü şu hakîkati asla unutmazlar: **Allah,** uğrunda her şeylerini fedâ etmeye hazır olan ve bu yolda mücâdeleyi terk etmekten titizlikle **sakınan kimseleri çok iyi bilir.**

45. Senden ancak, Allah'a ve âhiret gününe inanmayan, kal pleri şüphe bataklığına saplandığı için kararsızlık içerisinde bocalayıp duran o münâfıklar izin isterler. Zaten

onların, hiçbir zaman cihâda katılmak gibi bir niyetleri olmamıştı:

46. Eğer gerçekten sefere çıkmak isteselerdi, ta başından beri tembel tembel oturacakları yerde, bunun için bir hazırlık yaparlardı. Zira pek çoklarının buna fazlasıyla gücü yeterdi. Fakat Allah, tutum ve davranışlarını beğenmediği için onları cihâda çıkmaktan alıkoydu, böylece onlara Peygamberin ağzıyla, “Evlerinde oturan kadın, çocuk, yaşlı ve özürlü insanlarla beraber siz de oturun bakalım!” denildi. Demek ki Allah, onların İslâm ordusuna katılmasını istememişti.

47. Çünkü onlar, sizinle birlikte savaşa çıkmış olsalardı, aranızda bozgunculuk çıkarmaktan başka bir işe yaramayacaklardı. Hele içinizde onlara kulak veren ve sözlerine değer veren zayıf imanlı kimseler de varken, her fırsatta fitne çıkarıp sizi birbirinize düşürmek amacıyla sürekli aranızda sokulacaklardı. Evet, bunların hepsi olacaktı. Zira Allah, zâlimleri ve onların çirkin oyunlarını gâyet iyi bilmektedir. Nitekim:

48. Onlar, daha önce de böyle fitne ve kargaşa çıkarmaya çalışmışlar, sen Medîne’ye geldiğin günden beri, her fırsatta sana karşı nice komplolar kurmaya, gerçekleri tersyüz ederek entrikalar çevirmeye kalkışmışlardı da, sonunda hakîkat ortaya çıkmış ve onlar istemeseler de, Allah’ın emri üstün gelmişti.

49. İçlerinden öyleleri de vardı ki,“ Herkes bilir ki, ben kadınlara düşkün bir insanım. Bizans kadınlarından birine vurulup kendimi kaybetmekten korkuyorum. O hâlde, lütfen evimde kalmam için bana izin ver de, beni fitneye düşürme!” diyecek kadar küstahlıkta ileri gidiyordu. Aslında onlar, asıl bu sözleri söylemekle fitnenin tam ortasına tepe taklak düşmüş oluyorlardı. Fakat şunu iyi bilin; elbette cehennem, bu davranışlarından dolayı inkârcıları çepeçevre kuşatacaktır! O ikiyüzlü kâfirler ki:

50. Sana bir zafer, ganîmet v eya başarı gibi bir iyilik ulaşacak olsa, bu durum, iflah olmaz kıskançlıkları yüzünden onları üzer; eğer başına bir kötülük gelse, içlerinden, “İyi ki bunlarla savaşa katılmayıp baştan tedbirimizi almışız!” diyerek sizi sıkıntılarla baş başa bırakıp keyif içerisinde dönüp giderler.

51. Ey şanlı Elçi! Bu münâfıklara de ki:“Bizim başımıza, Allah’ın bizim için ya zdtığından başka hiçbir şey gelmeyecektir. O’nun uygun görüp yazdıklarının ise, başımız gözümüz üzerinde yeri var! Zira bizim gerçek dostumuz, sahibimiz ve efendimiz yalnızca O’dur. O hâlde inananlar, yalnızca Allah’a dayanıp güvensinler.”

52. Yine onlara de ki: “Bizim başımıza gelmesini umutla beklediğiniz, biri zafer kazanmak, diğeri de şehâdet şerbetini içmek olan iki iyilikten biri değil mi? İster Allah yolunda şehit olalım, ister zafer kazanalım, her iki hâlde de kazanan biz olmayacak mıyız? Madem bizim felakete uğramamızı bekliyorsunuz, biz de Allah’ın ya doğrudan doğruya kendi katından veya bizim elimizle sizi cezalandırmasını bekliyoruz. O hâlde, bekleyin bakalım neler olacakmış, biz de sizinle beraber bekliyoruz!”

53. Allah yolunda cihâda katılanlara yardım ettiklerini söyleyerek sizi minnet altında bırakmaya çalışan o münafıklara **de ki:** “İnsanlara gösteriş amacıyla harcadığınız malları **ister gönüllü olarak harcamış olun, ister gönülsüzce; yoldan çıkan bir toplum olduğunuz için, hiç biri sizden kabul edilmeyecektir.**”

54. Onların bu harcamalarının kabul edilmesini engelleyen tek sebep, Allah’ı ve Elçisini reddederek **inkâr etmiş olmalarıdır.** Bu inançsızlık sebebiyledir ki, cemaatle **namaza, ancak üşene üşene geliyor,** o harcadıkları malları da aslında **ancak gönülsüzce harcıyorlar.** O hâlde, ey hak yolunun yolcusu!

55. Onların o göz alıcı malları, ekonomik yapıları güçlü kuvvetli adamları **ve çocukları,** sosyal imkanları **sakın seni imrendirmesin! Allah, bütün bu** baştan çıkarıcı nîmet ve imkânlarla, onları **bu dünya hayatında ancak cezalandırmak istemekte ve kâfir olarak canlarının çıkmasını murat etmektedir.**

56. Bir de kalkmış, sizden yana olduklarına dâir Allah’a yemin edip duruyorlar. Oysa onlar sizden **değiller, fakat son derece korkak** oldukları için size karşı şirin gözükmeye çalışan **kimselerdir.** O kadar ki:

57. Eğer sığınabilecekleri güvenli bir yer, yâhut barınabilecekleri bir mağara, hattâ başlarını sokabilecekleri bir delik bulsalardı, oraya koşarak giderlerdi.

58. Onlar arasında, zekât gelirlerinin paylaşımı konusunda —devlet malını kendilerine peşkeş çekmediğin için— birilerinin kayırıldığını öne sürerek **seni iğneleyici sözlerle ayıplayanlar da var.** Acaba amaçları gerçekten adâleti sağlamak mı? Hayır! Çünkü kendilerine **bu mallardan** yüklü bir pay **verilse,** dağıtımdan son derece **memnun kalırlar, fakat** zaten zengin oldukları için **bu mallardan kendilerine bir pay verilmeyecek olsa, hemen kıza rlar.** Hâlbuki:

59. Eğer onlar, Allah’ın ve dolayısıyla, O’nun talimatları doğrultusunda Elçisinin kendilerine **verdiği** savaş ganîmetlerine **razı olsalardı ve “Allah bize yeter;** biz bu yolda yürüdüğümüz sürece, **Allah bize** sonsuz lütuf ve keremiyle daha nice nîmetler **bahşedecektir, Elçisi de** Allah’ın kendisine verdiği nîmetleri en âdil biçimde aramızda dağıtacaktır. **Doğrusu biz, yalnızca Allah’a gönül bağlamışız!”** deselerdi o zaman hem dünyayı, hem de âhireti kazanmış olacaktı.

60. Zekât malları ancak;

Temel ihtiyaçlarını gideremeyen **yoksulların,** hiç çalışamayacak durumdaki hasta, yatalak, yaşlı, özürlü ve benzeri **düşkünlerin,**

Zekât toplamak ve dağıtmakla **görevli memurların,**

İslâm’a yeni giren veya girmesi umulan kişilerin, yani **gönülleri** İslâm’a ve Müslümanlara

ısındırılması gereken kimselerin,

Başkalarının boyunduruğu altında ezilen işçi, hizmetçi, esir ve **kölelerin**, meşrû yöntem ve amaçlarla **borçlanmış** olup da, elinde olmayan sebeplerle sıkıntıya düştüğü için, acil paraya ihtiyacı **olanların**,

Allah yolunda çarpışan mücahitlerin, İslâm'ı anlamak, öğrenmek, öğretmek, duyurmak için yola çıkmış ama ihtiyaç içinde olanların,

Ve evinden yurdundan uzak düşmüş, memleketine dönemeyecek şekilde **yolda kalmış kimselerin hakkıdır.**

Bu düzenleme, bizzat **Allah tarafından** konulan ve hepinizin uyması gereken **bir yasadır. Allah**, her şeyi **bilendir**; sonsuz ilim ve hikmetiyle en mükemmel kanunları koyan bir **hakîmdir.**

O hâlde, gücünüz yettiğinde bu yasaları uygulamalı, birtakım çıkar hesaplarıyla buna engel olmaya çalışan ikiyüzlüleri iyi tanımalısınız:

61. Onlardan bazıları da, insanların kabahatlerini yüzlerine vurmayacak derecede nezâket ve incelik sahibi olan Peygamberin, o engin şefkat ve hoşg örsüyle, huzuruna çıkan herkesi, zengin-fakir, soylu-köle demeden ciddiye tle dinlemesini —ki âdil yöneticinin yapması gereken de budur— dillerine doluyor ve “**O**, her söyleneni dinleyen ve her duyduğuna inanan saf **bir kulaktır!” diyerek Peygamberi incitiyorlar. De ki:** “Evet, o bir kulaktır fakat **sizin** iyiliğiniz için çırpınan, hep doğruları, güzellikleri duymaya ve duyurmaya çalışan **hayırlı bir kulak!** Bu yüzden **o,Allah’a iman eder**, dolayısıyla, O’nun adıyla edilen yeminlere itibar eder. Herkesi di nler fakat yalnızca iyi niyetli ve dürüst **müminlerin** sözlerine **inanır ve o, iç inizden iman edenler için bir rahmet kaynağıdır.”**

Allah’ın Elçisini böyle hakaret ve alay dolu sözlerle **incitenler var ya, işte onlar için can yakıcı bir azap var!**

62. Yine bu münâfıklar, sizi hoşnut etmek için Allah’a and içip duruyorlar. Oysa asıl hoşnut etmeleri gereken,Allah ve —O’nun dininin tebliğcisi ve temsilcisi olması hasebiyle— Elçisidir, tabii eğer gerçekten inanıyorlarsa!

63. Hem bilmiyorlar mı ki, her kim Allah’a ve Elçisine başkald ıracak olursa, sonsuza dek cehennem ateşine mahkûm edilecektir? En büyük alçalma işte budur.

64. Münâfıklar kendileri hakkında, kalplerindeki gizli inkârı, inananlara duydukları nefret ve kinlerini ortaya çıkaracak bir sûrenin gönderilmesinden korkuyorlar. Çünkü Peygambere inanmasalar bile, daha önceki tecrübelerinden, onun bunları “farklı bir şekilde” haber aldığını çok iyi biliyorlar. Fakat yine de, inananlarla gizli gizli alay etmeden de duramıyorlar. **De ki:“Siz alay edin bakalım! Allah, o korktuğunuz şeyleri elbette ortaya çıkaracaktır!”**

65. Eğer onlara, niçin alay ettiklerini soracak olsan, “Biz sadece lâfa dalmış, şakalaşıyorduk!” derler. De ki:“ Şakalaşacak başka bir konu bulamadınız mı? Demek Allah ile, O’nun ayetleriyle ve Elçisiyle alay ediyordunuz, öyle mi?”

66. O hâlde, ey münâfıklar! Boşuna mâzeretler sıralayıp özür dilemeye kalkmayın; çünkü siz, iman ettikten sonra, bile bile yeniden kâfir oldunuz! İçinizde n bilinçsizce bu konuşmalara katılan veya hatâsını anlayıp hemen tövbe eden bir grubu bağışlasak bile, ısrarla suç işlemeye devam ettikleri için, diğerlerini kesinlikle cezalandıracağız.

Bu münâfıkları daha iyi tanıyabilmeniz için, onları iyice deşifre ediyoruz:

67. Hangi çağda ve hangi toplumda olursa olsun, erkek de olsa, kadın da olsa bütün ikiyüzlüler, birbirlerin in dostları, yardımcıları ve koruyucularıdır. Çünkü kişiliklerini oluşturan kaynak, aynıdır. Karakterleri, huyları, ruh yapıları birbirlerine çok benzer. Hele şu dört temel vasıf, onların en belirgin özelliklerindendir: Kötülükleri emrederler, iyilikleri yasaklarlar ve —gösteriş yapma durumu hariç— olabildiğince cimridirler. Hayatlarında Kur’an’a yer vermeyerek Allah’ı unuttular, bu yüzden Allah da rahmetinden uzaklaştırarak onları unuttu! Gerçekten de bu ikiyüzlüler, kötülük ve ahlâksızlığı hayat tarzı edinmiş fâsıkların ta kendileridir. Fakat hiçbir kötülük cezasız kalmayacaktır:

68. Allah, hem ikiyüzlü erkek ve kadınları, hem de diğer bütün kâfirleri, sonsuza dek içerisinde kalacakları cehennem ateşine atacağına söz vermiştir! Onlara ceza olarak bu yeter:Allah, onları rahmetinden kovarak lânetlemiştir! Dolayısıyla onlara, cehennemde sürekli bir azap vardır!

69. Ey münâfıklar! Şu hâlinizle, tıpkı sizden önceki ikiyüzlüler gibisiniz ve sonunuz da onlardan farklı olmayacaktır. Üstelik onlar, sizden daha güçlü, daha zengin ve daha kalabalıktılar. Bu nîmetleri bahşeden Allah’a kulluk edecekleri yerde, dünya malından paylarına düşenle keyif sürmeyi tercih ettiler. İşte, sizden öncekiler nasıl paylarına düşen nîmetlerle zevk. ü sefa sürdülerse, siz de onların hâlinde hiç ibret almadan, payınıza düşenlerle gününüzü gün ediyor, onların Allah’ı unutup kötülüklere daldıkları gibi, siz de dalıp gidiyorsunuz.

İşte, dünyaya ve âhirete yönelik tüm yaptıkları boşa gidenler bunlardır ve her şeylerini kaybedip ziyana uğrayanlar da, yine bunlardır.

70. Onlara, kendilerinden önceki toplumlarla ilgili ibret verici bilgiler ulaşmadı mı? Örneğin, tufana yakalanıp sulara gömülen Nûh kavminin, biri korkunç bir kasırga, diğeri sarsıntıyla yok edilen Âd ve Semûd kavimlerinin, ya da İbrahim’i ateşe atmak isteyen Nemrut ve halkının, yâhut müthiş bir zelzeleyle haritadan silinen Medyen ahâlîsinin ve tepe taklak edilmiş Lut kavminin yaşadığı Sodom ve Gomore adlı şehirlerin başlarına gelenleri duymadılar mı? Bunların hepsi de, hakîkati pekâlâ biliyorlardı. Çünkü Peygamberleri onlara apaçık mûcizeler getirmiş ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde dâvâlarını ispat etmişlerdi. Fakat onlar, bütün bunlara rağmen inkârda diretmişlerdi. Demek ki, Allah onlara

asla zulmetmiş değildi, ne var ki onlar, bizzat kendilerine zulmediyorlardı.

İşte bu zâlimlere karşı, inananların birlik ve beraberlik içerisinde mücâdele etmeleri gerekir:

71. Hangi çağda ve hangi toplumda olursa olsun, **erkek de olsa, kadın da olsa bütün inananlar, birbirlerinin** yardımcıları, koruyucuları ve **velisidirler.** Münâfıkların tam tersine, **onlar iyilikleri emreder, kötülükleri engellemeye çalışırlar; namazlarını kılar, zekâtlarını verirler; Allah'a ve Elçisine her konuda içtenlikle itaat ederler. Allah'ın rahmetiyle kuşatacağı kimseler, işte bunlardır. Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Dolayısıyla, hiçbir iyilik mükâfatsız bırakılmayacaktır:

72. Allah, iman eden erkeklere ve iman eden kadınlara, ağaçlarının altından ırmaklar çağlayan ve içinde sonsuza dek yaşayacakları cennet bahçeleri ve sınırsız mutluluk ve huzur kaynağı olan **Adn bahçelerinde göz kamaştırır köşkleri vaad etmiştir.** Fakat bütün bunların ötesinde, öyle muhteşem bir nîmet var ki: **Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak ve O'nun cemalini görmek, akla hayale gelebilecek tüm nîmetlerin en güzeli, en büyüğüdür! İşte büyük kurtuluş budur!**

Buraya kadar, ikiyüzlüleri tanımanızı sağlayacak ipuçları verilerek, yüzlerindeki maske düşürüldü ve gerçek müminlerin özellikleri ortaya kondu. O hâlde:

73. Ey Peygamber ve Peygamberin izinde yürüyen Müslüman! Allah'ın ayetlerini açıkça inkâr eden **kâfirlere ve küfrünü gizleyerek aranızda sızmış olan ikiyüzlülere karşı,** Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat sistemini yeryüzünde egemen kılmak üzere, onlarla her alanda **mücâdele et ve dinin ilkelerini korumak söz konusu olduğunda, onlara karşı sert ve kararlı davran!** Unutmasınlar ki, bu gidişle **varacakları yer cehennemdir; ne korkunç bir son!**

Bu sonu hazırlayan en önemli etken:

74. Münâfıklar, uygun zaman ve zemini bulur bulmaz, İslâm ve Müslümanlar aleyhinde alay ve iftira dolu sözler söylerler. Fakat yüzünüze karşı, katiyen böyle bir şey **söylemediklerine dâir Allah'a yemin ederler. Oysa,** kendilerini **inkâra sürükleyen o çirkin sözleri kesinlikle söylediler ve Müslüman olmalarının ardından, yeniden ve apaçık kâfir oldular.** Ayrıca, **başaramadıkları ve Müslümanlar Kur'an'a sarıldıkları sürece de asla başaramayacakları işlere yeltendiler.** Örneğin, Peygambere suikast girişiminde bulundular. İslâm toplumunun öncü kadrosunu saf dışı bırakmaya çalıştılar.

Peki bunlar, İslâm'da herhangi bir hatâ veya eksiklik mi gördüler ki, ona bu kadar kin besliyorlar? Tam aksine, **onların bütün bu düşmanlıklarının tek sebebi,** sonsuz lütuf ve bereketi sayesinde **Allah'ın ve ilâhî irâdenin gerçekleşmesine vesîle olması yönüyle Elçisinin, onları maddî ve mânevî nîmetlerle zenginleştirmiş olmasından başka bir şey değildir!** Öyle ya, akıl ve sağduyusunu tamamen yitirmiş nankörlerden başka kim, kendisine kurtuluş ve refah sunan bir kimseye düşmanlık besler? **Eğer fırsat varken pişman olup tövbe ederlerse kendileri için iyi**

olur fakat yüz çevirecek olurlarsa,Allah onları hem bu düny ada da, hem de âhirette can yakıcı bir azâba mahkûm edecektir ve bu dünyad a onları koruyabilecek ne bir dostları, ne de yardımcıları olacaktır!

75. Yine onlardan bazıları,A llah’a şöyle söz vermişlerdi:“Şâyet Allah, bize de lütuf ve kereminden zenginlik bahşedecek olursa, o zaman elbette bir kısmını Allah yolunda harcayarak bağışta bulunacağız ve kesinlikle dürüst ve iyiliksever insanlar olacağız!”

76. Fakat Allah, lütuf ve ber eketi sayesinde istedikleri malı mülkü onlara verince, dünya malına aşırı bir tutkuyla bağlanıp cimrilik ettiler; böylece Allah’ın emrinden yüz çevirerek verdikleri sözden caydılar.

77. Bunun üzerine Allah, ke ndisine verdikleri sözden döndükleri ve sürekli yalan söyledikleri için, huzuruna çıkaca kları o büyük Gün gelinceye kadar, kalpl erine inkâr ve ikiyüzlülük hastalığını soktu.

Hâl böyleyken, ne cesaretle Allah’ın elçisi ve müminler aleyhinde plânlar kuruyorlar?

78. Bilmiyorlar mı ki, Allah, gizledikl eri her şeyi, aralarında geçen tüm gizli konuşmaları ve plânladıkları bütün çirkin komplolar ı bilmektedir ve tüm bunların ötesinde Allah, evrenin tüm gaybını en iyi bilendir?

Sadakayı teşvik eden ayetler inince, varlıklı müminlerden biri gelip bol miktarda sadaka verdi. Münafıklar,“Şuna b akın,gösteriş yapıyor!” diyerek adamı kınadı lar.Sonra fakir bir mümin geldi ve sadece bir ölçek hurma verdi. Bu defa mün afıklar,“Allah’ın bunun bir ölçek hurmasına ihtiyacı yoktur!” diyerek onu kınadılar. Bunun üzerine, aşağıdaki ayet nazil oldu:

79. O münafıklar, gönülden bağışta bulunan varlıklı müminle ri gösteriş yapmakla suçlayarak kınıyorlar. Öte yandan, ancak i mkanları ölçüsünde bulabildiklerini veren yoksul müminleri de, “Bu üç beş kuruşa Allah’ın ihtiyacı mı var?” diyerek alaya alıyorlar. Oysa Allah, asıl kendilerini alay edilecek duruma düşürmüştür. İşte bunların hakkı, can yakıcı bir azaptır!

80. Ey Muhammed! Onların bağışlanması için ister af dile, ister dileme, hiç fark etmez! Çünkü onlar için bir değil, yetmiş kere af dileyip yalvarsan bile, yine de Allah onları affetmeyecektir! Çünkü onlar,Allah’ı ve Elçisini tanımayıp emirlerine başkaldırarak inkâr ettiler. Allah ise, kötülükte inatla direten ve ısrarla yoldan çıkmak isteyen böyle fâsık bir topluluğu doğru yola iletmez.

Hâl böyleyken:

81. Sudan bahanelerle Tebük seferinden geri kalan bu münâfıklar, Allah Elçisinin açık emrine rağmen cihâddan kaytarıp evlerinde oturdukları için, epey sevindiler. Zaten mallarıyla, canlarıyla Allah yolunda cihâd etmekten hiç hoşlanmıyor, birbirlerine, “Bu sıcakta

sefere çıkmayın!” diyorlardı. Onlara de ki: “ Evet ama, cehennem ateşi çok daha sıcaktır!” Keşke bunu kavrayabilselerdi!

82. Yapıp ettiklerinden dolayı, artık az gülsünler, çok ağlasınlar! Çünkü onları korkunç bir son bekliyor!

83. Ey Muhammed! Allah seni bu seferden sağ salim döndürüp onlardan bir grupta karşılaştırdığında, eğer seninle başka bir savaşa çıkmak için izin isterlerse onlara de ki: “Hayır! Bundan böyle, benimle birlikte asla gazaya çıkamayacak, hiçbir düşmana karşı benimle beraber savaşamayacaksınız! Çünkü siz, ilk defasında sizi çağırdığımızda, en zor zamanda bizi yalnız bırakarak evinizde oturmayı tercih etmiştiniz; o hâlde, geride kalan kadın, çocuk, yaşlı ve özürlü insanlarla beraber oturmaya devam edin bakalım!”

İşte bu münâfıklara karşı, açıkça tavrınızı koymalısınız:

84. Onlardan ölen hiç kimsenin cenaze namazını kılma ve mezarının başında duâ etmek için durma! Çünkü onlar, Allah’ı ve Elçisini inkâr ettiler ve fırsat varken tövbe de etmeyip, kâfir olarak can verdiler! Ve sonunda, uğrunda kâfirliği bile göze aldıkları dünya nîmetlerini bırakıp gittiler.

85. Onların tüm insânî ve ahlâkî değerleri ayaklar altına alarak yığıp biriktirdikleri o göz alıcı servetleri ekonomik yapıları ve etraflarında pervane gibi dönen güçlü kuvvetli adamları ve çocukları, sosyal imkanları sakın seni imrendirmesin. Çünkü Allah, ilk bakışta güzel gibi görünen bu nîmet ve imkânlarla, aslında onları daha bu dünyada cezalandırmayı ve kâfir olarak canlarının çıkmasını istiyor. Çünkü hatırlayın, hani onlar güçlü ve sağlıklı iken:

86. “Allah’a yürekten boyun eğerek iman edin ve Elçisiyle birlikte Allah yolunda cihâda katılın!” diye bir ayet indirildiği zaman, içlerinde servet sahibi olanlar bile, “Bizi bırak da, evlerinde oturan şu kadın ve çocuklarla birlikte kalalım!” diyerek senden izin istemişlerdi.

87. Böylece, Allah yolunda savaşmaktan kaçarak, geride kalan çocuk ve kadınlarla oturmayı içlerine sindirebildiler. Bu yüzden de, kalplerine öyle bir mânevî mühür vuruldu ki, artık hiçbir gerçeği duymaz, kendilerine sunulan hiçbir hakîkati idrâk edemez hâle geldiler.

88. Fakat Peygamber ve onunla birlikte iman eden ve onu bir an bile yalnız bırakmayan müminler, mallarıyla ve canlarıyla Allah yolunda kahramanca cihâd ederler. İşte, dünyada da, âhirette de üstünlük, şeref, başarı... gibi bütün iyilikler, güzellikler, onların olacaktır; sonsuz mutluluk ve kurtuluşa erecek olanlar da, işte onlardır.

89. Allah onlara, ağaçlarının altından ırmaklar akan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları muhteşem cennet bahçeleri hazırlamıştır. İşte budur en büyük başarı, en büyük mutluluk!

90. Medîne çevresindeki çöllerde göçebe bir hayat süren **bedeviler arasından**, savaşa katılmalarını engelleyecek geçerli **mâzeretleri bulunanlar, kendilerine izin verilmesi için** Peygamberin huzuruna kadar **geldiler**. Öte yandan, Medîne'ye gelmelerinin mümkün olmadığını ileri sürerek **Allah'a ve Elçisine karşı yalan söyleyen** kabîleler ise, gelip özür beyân etme zahmetine bile katlanmadan, evlerinde **oturmayı tercih ettiler**. Ama şunu iyi bilin ki, **bunların arasından böyle yalan söyleyerek nankörlük edenlere, yakında can yakıcı bir azap erişecektir**.

91. Yaşlılık, sakatlık gibi sebeplerle bünyesi **zayıf olanlara**, savaşa gidemeyecek derecedeki **hastalara ve** kendilerine savaş araç-gereçleri temin etmek üzere **harcayacak para bulamayan yoksullara**, savaşa katılmadıkları için herhangi **bir sorumluluk yoktur; yeter ki**, diğer görev ve sorumluluklarını aksatmasınlar, **Allah ve Elçisine karşı dürüst ve samîmî olsunlar**. Bunlar, hile ve aldatma adan uzak durur, güçleri yettiğince üzerlerine düşeni yaparlarsa, kesinlikle günaha girmiş olmazlar. Zaten **güzel davrananlar, asla kınanmazlar**. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**.

92. Hele şu, kendilerine savaşa çıkacak malzeme ve binek temin etmen için huzuruna geldiklerinde, “Üzgünüm, size verecek binek bulamıyorum!” dediğin zaman, binek ve savaş araç gereçleri satın almak üzere **harcayacak bir şey bulamadıkları için üzüntüden gözleri yaşararak ve** yürekleri kan ağlayarak **dönüp giden** o fedâkâr müminlere de sorumluluk yoktur.

93. Sorumluluk ancak, savaşa çıkabilecek kadar güçlü ve **zengin oldukları hâlde**, görevden kaçmak için **senden izin isteyen kimselerdir**. Çünkü **onlar**, Allah yolunda kahramanca savaşarak O'nun hoşnutluğunu kazanmak yerine, **geride kalan kadınlarla oturmayı tercih ettiler, bu yüzden Allah da kalplerini mühürledi; artık**, kendilerini nasıl bir felâketin beklediğini de **bilemezler**.

94. Seferden **dönüp yanlarına vardığınız zaman**, size bin bir çeşit mâzeretler sayıp **dökecekler**. O zaman onlara **diyeceksin ki**: “Boşuna bahaneler uydurup **özür dilemeye kalkmayın, artık size kesinlikle inanmıyoruz!** Çünkü **Allah**, daha biz yoldayken **sizinle ilgili her şeyin içyüzünü bize bildirmişti**. O hâlde, artık attığınız her adıma dikkat edin! Zira **Allah da, Elçisi de**, bundan sonra nasıl davranacağınızı ve **neler yapacağınızı görecektir**. Bunun için, özgür irâdenizle kendi seçiminizi yapmanız için dünyada bir süre daha imtihan edileceksiniz. **Ve sonunda hepiniz, gaybı ve şehâdeti**, yani evrendeki bize göre gizli açık her şeyi **bilen** yüce Rabb'inizin **huzuruna çıkarılacaksınız**; işte o zaman O, cezanızı vermek üzere **tüm yaptıklarınızı size bildirecektir**.”

95. Evet, zafer kazanmış olarak seferden **dönüp yanlarına vardığınızda**, kendilerini cezalandırmaktan vazgeçip **bırakmanız için Allah'a yemin edecekler; o hâlde, bırakın onları**, fakat arzu ettikleri gibi hoşgörü ve sevgiyle değil; onları cezalandırmak ve tehlikelerinden uzak durmak için; **çünkü onlar**, niyet ve davranışları itibarıyla, birer **pisliktirler**. İşledikleri bunca çirkin işlerine **karşılık ceza olarak, varacakları yer de cehennemdir!**

96. Sizi kandırıp gönlünüzü kazanmak için, size yeminler edecekler. Ne var ki, siz onlardan hoşnut olsanız bile Allah, Kur'an'ın rehberliğini reddederek yoldan çıkan bu insanlardan —ikiyüzlülükten vazgeçemedikleri sürece— asla razı olmayacaktır! Medîne'deki münâfıkların hâli böyle. Köylerde, varoşlarda yaşayan insanlara gelince:

97. Medîne çevresindeki çöllerde göçebe bir hayat süren bedeviler, içinde bulundukları şartlardan ve yapılarındaki kabalık ve sertlikten dolayı, yerleşik bir hayat süren şehirlilere nazaran hem inkârcılık ve ikiyüzlülükte daha aşırıdırlar, hem de Allah'ın Elçisine gönderdiği Kur'an'ın hükümlerini tanımamaya daha yatkındırlar. Unutmayın ki, **Allah,** kullarının yapısını ve özelliklerini en iyi **bilendir;** her konuda en doğru hükümleri veren, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yaratan bir **hakîmdir.**

98. Öyle bedeviler vardır ki, İslâm'ı yalnızca siyâsî bir tavır olarak benimsedikleri için, zekât başta olmak üzere, Allah yolunda harcadıkları şeyleri, zoraki ödenmesi gereken bir ceza, boşa gitmiş bir kayıp, bir angarya sayar ve bu yükümlülüğten kurtulmak için de, sizin başınıza türlü belâların gelmesini beklerler fakat o bekledikleri kötü belâ, kendi başlarına gelecektir! Çünkü **Allah,** her şeyi işiten, her şeyi bilendir. Bununla birlikte, aynı konumdaki bütün insanlar böyledir sanmayın:

99. Öyle bedeviler de vardır ki, Allah'a ve âhiret gününe yürekten inanırlar; O'nun uğrunda harcadıklarını, kendilerine Allah katında yakınlık ve sevgi kazandıran ve Peygamberin hayır duâsını almalarını sağlayan birer vesîle ve fırsat olarak görürler. Gerçekten de bu harcadıkları mallar, onlar için Allah katında bir yakınlık ve hoşnutluk vesîlesi olacaktır. O hâlde, müjde onlara: Allah, onları rahmeti ile onurlandıracak ve cennetine koyacaktır. Çünkü Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Fakat bu müjdeyi asıl hak edenler şunlardır:

100. Müminlerin ateşle imtihân edildiği en sıkıntılı günlerde, Allah yolunda mücâdele ve fedâkârlık konusunda başkalarına örneklik ve öncülük ederek İslâm'da ilk dereceyi kazanan öncü muhacirler, yani, Mekke henüz düşmanların elindeyken, zulmün egemen olduğu öz yurtlarını terk ederek Medîne'ye, İslâm diyarına göç eden ilk Müslümanlar **ve ensâr** yani, kendi ülkelerine sığınan din kardeşlerine kucak açan ve her türlü fedâkârlığı göstererek onları barındıran ilk Müslümanlar **ile,** daha sonraki çağlarda İslâm'a girerek ortaya koydukları **güzel davranışlarla onların izinde yürüyenler var ya, işte Allah onlardan razı olmuş; onlar da Allah'tan razı olmuşlardır.** Allah onlara, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçeleri hazırlamıştır. **İşte en büyük kurtuluş, budur!**

101. Ama hâlâ, gerek çevrenizdeki bedeviler arasında ve gerekse Medîne halkı içerisinde, ikiyüzlülüğü huy edinmiş ve içlerindeki nifakı gizlemekte iyice ustalaşmış münâfıklar vardır. Öyle ki, haklarında vahiy nazil olmadıkça, **sen bile onları tanıyamazsın; onları ancak Biz tanırız.** Bir dünyada, bir de kabir âleminde olmak üzere, onları **iki kez**

cezalandıracağız, daha sonra onlar, cehennemde asıl cezayı çekmeleri için, çok daha büyük bir azâba mahkûm edilecekler!

102. Bir de, tembellik ederek savaştan geri kalan, fakat ikiyüzlüler gibi yalandan mâzeretler uydurmaya kalkışmayıp, **günahlarını itiraf eden** ve vicdan azâbıyla kendilerini mescidin direğine bağlayıp cezalandıran, affedilinceye kadar bu şekilde kalacaklarına yemin eden **diğerleri de var ki; bunlar iyi bir davranış, kötü olan başka bir davranışla karıştırmışlardı.** Sefere çıkmamakla kötü bir iş yapmış, fakat daha sonra günahlarının farkına varıp içtenlikle tövbe ederek iyi bir davranış göstermişlerdi. Dürüst ve samîmî birer Müslüman olarak bilinen bu insanlar, —ki içlerinde Bedir savaşına katılmış olanlar bile vardı— her nasılsa gevşeklik gösterip bu savaşa katılmamışlardı. İşte bunlar, affedilmek için biraz daha bekleyecekler. Bu zaman zarfında, işledikleri günahın acısını bir süre daha içlerinde duysunlar. Fakat Allah'ın rahmetinden de asla ümit kesmesinler. Zira **Allah, yakında onları bağışlayacaktır.** Unutmayın ki **Allah, çok bağışlayıcı, pek merhametlidir.** O hâlde, ey Peygamber ve onun bıraktığı mirası devralan İslâm önderi!

103. Onların tövbelerinin kabul edildiğini resmen göstermek üzere, Allah yolunda bağışladıkları **mallarından** uygun bir miktarı, devlet reisi sıfatıyla zekât veya **sadaka** olarak **al** ve Allah yolunda **harca ki, böylece onları günahlarından arındırıp tertemiz kılasın. Ve onlar**ın bağışlanmaları için Allah'a **duâ et. Çünkü senin duân, onlar için huzur** ve teselli **kaynağıdır.** Bununla birlikte, hangilerinin affedilmeye lâyık olduğuna karar verecek olan, Allah'tır. Zira **Allah, her şeyi işitendir, bilendir.** Hâl böyleyken, günahlarından vazgeçip Allah'a dönmek için daha ne bekliyorlar?

104. Allah'ın, yürekten bir pişmanlıkla kendisine yönelen **kullarını affedeceğini** ve içtenlikle yapılan iyilikleri ve **bağışları kabul edeceğini,** çünkü **O'nun,** kendisine yönelip sığınan kullarına karşı **çok affedici ve merhametli olduğunu bilmiyorlar mı?**

105. Ey Peygamber! İşledikleri günden tövbe edip Rablerine yönelen müminlere de ki: “Bundan böyle, hatânızı telâfi edip samîmiyetinizi ispatlamak için **çok çalışın! Allah, ortaya koyacağınız davranışlara bakacak** ve buna göre sizi değerlendirecektir, **Elçisi ve diğer müminler de...** Unutmayın ki, bu dünyanın ötesi de var: **Eninde sonunda hepiniz, evrendeki gizli açık her şeyi bilen yüce Rabb'inizin huzuruna çıkarılacaksınız** ve işte o zaman **O, tüm yaptıklarınızı size bir bir bildirecek** ve hak ettiğiniz ceza veya mükâfâtı, tam olarak verecektir.

İyi birer Müslüman oldukları hâlde, kendilerinden hiç beklenmeyecek bir gaflet göstererek seferden geri kalan üç kişinin durumuna gelince:

106. Gerek zenginlik, gerek iman sağlamlığı bakımından, savaşa katılmayışlarını mazur gösterecek hiçbir hafifletici sebepleri bulunmadığı için daha ağır bir cezayı hak eden diğer bir kısmının durumu ise, Allah'ın ileride, 118. ayette vereceği hükme bırakılmıştır. Çünkü Allah, bu üç kişiyi bir süre daha bekletip zor bir imtihândan geçirecek ve gösterecekleri tavra

göre **ya onları cezalandıracak, ya da affedecektir.** Unutmayın ki **Allah**, her şeyi eksiksiz **bilendir**; her konuda en doğru hükümleri veren sonsuz **hikmet sahibidir.** İşte bu ilim ve hikmetinin gereği olarak, İslâm devletine karşı komplolar düzenleyenlerin kurduğu sözde ‘mescitlerin’ içyüzünü ortaya koyuyor, böyle yerlere karşı nasıl bir tavır takınmanız gerektiğini size öğretiyor:

Allah’ın Elçisi, Medîne’ye hicret ettiği ilk günden beri, Hazreç kabîlesinin ileri gelenlerinden biri olan ve yıllar önce Hristiyanlığı benimsemiş Ebû Âmir adındaki bir rahibin amansız düşmanlığıyla karşı karşıya idi. Kutsal metinler hakkındaki derin bilgisinden dolayı halkın nazarında saygın bir yeri olan bu adam, Peygambere duyduğu kin ve haset yüzünden, münâfıklarla ve müşriklerle işbirliği yaparak İslâm’a karşı amansız bir muhalefete girişmiş, Peygambere karşı yapılan hemen her savaşta aktif rol oynamıştı. Bütün çabalarına rağmen, Arabistan’da İslâm’ın önünde durabilecek hiçbir gücün kalmadığını görünce, Bizans İmparatorunu Müslümanlara saldırması için kışkırtmak amacıyla Sûriye’ye göçtü. Bu arada, sürekli temas hâlinde olduğu Medîne’deki yandaşlarına, Medîne çevresinde bir kasaba olan Kuba’da yeni bir mescit yapmalarını önerdi. Böylece münâfıklar, Ebû Âmir, Roma ordusuyla Medîne’yi işgal edinceye kadar, rahatça buluşup Müslümanlar aleyhine planlar yapacakları bir ortama kavuşmuş olacaktı. Nihâyet, mescidi yapıp faaliyetlere başlamışlardı ki, münâfıkların inşâ ettikleri ve edecekleri sözde mescitlere ne yapılması gerektiğini bildiren aşağıdaki ayet nazil oldu ve Allah’ın Elçisi, Tebük seferinden döner dönmez bu mescidi yıktırıp yerle bir etti:

107. Ey şanlı Elçi, münâfıklara karşı son derece dikkatli ol! Çünkü onlar arasında, yıkıcı ve zarar verici faaliyetlerde bulunmak, İslâm toplumunu yıkıcı hareketlere girişerek inkâr cephesini güçlendirmek, Müslümanlar arasına fitne ve ayrılık tohumları ekerek onları birbirine düşürmek ve öteden beri Allah’a ve Elçisine karşı savaş ilan etmiş olan Allah düşmanına yataklık edip casuslarını barındırarak ona bir gözetleme ve istihbarat merkezi oluşturmak için sizin mescidinize alternatif bir mescit kuranlar var. Gerçi onlar, kendilerini hesaba çekeceğin zaman, “Vallahi, bizim iyilikten başka bir amacımız yoktu!” diyerek yemin edecekler. Fakat sakın onlara inanma! Çünkü onların yalancı olduğuna, bizzat Allah şahittir!

108. Orada asla namaza durma! Ta ilk günden beri Allah’ın emirlerine bağlılık, doğruluk, samîmiyet ve takvâ temeli üzerine kurulan herhangi bir mescit, içinde namaz kılmana elbette daha lâyıktır. Çünkü orada, tertemiz bir Müslüman olabilmek için çırpınan insanlar vardır. Allah da, temizliğe düşkün olanları sever.

109. Binasını Allah’a saygı, bağlılık ve O’nun hoşnutluğu nu elde etme temelleri üzerine kuran kimse mi hayırlıdır, yoksa sel sularının altını oyduğu, yıkılıp çökmeye yüz tutmuş bir uçurumun kenarına binasını kurup da, onunla birlikte cehennem ateşine yuvarlanan kimse mi?

Allah, zulüm ve haksızlık peşinde koşan bir toplumu doğru yola iletmez.

Münâfıklar, küfre hizmet eden böyle kurumlar oluşturmakla, kendilerini imandan büsbütün

mahrum bıraktılar:

110. Kurdukları bu bina, kal pleri ölümün şiddetiyle paramparça oluncaya dek, dâimâ yüreklerinde bir huzursuzluk, şüphe ve tedirginlik kaynağı olacaktır. Hiç kuşkusuz **Allah**, her şeyi eksiksiz **bilendir**, sonsuz **hikmet sahibidir**.

111. Gerçek şu ki, Allah m üminlerden canlarını ve mallarını —karşılığında onlara cenneti vermek üzere— satın almıştır. Şöyle ki; **onlar**, yeryüzünde zulmü, haksızlığı engellemek ve Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat sistemini egemen kılmak için **Allah yolunda kahramanca savaşırlar**; er meydanlarında zalimlerin ordularını bozguna uğratar, askerlerini öldürürler ve gerekirse, bu uğurda seve seve **can verirler.** **Bu, Allah'ın Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da yerine getirmeyi bizzat üstlendiği ve gerçekliğinde şüphe olmayan bir vaattir.** Öyle ya, **verdiği sözü Allah'tan daha iyi kim tutabilir? O hâlde, yaptığınız bu sözleşmeden dolayı sevinin** ey müminler! **Çünkü budur; en büyük başarı, en büyük kurtuluş!**

Peki, bütün kutsal kitaplarda müjdelenen bu bahtiyârlar kimlerdir?

112. Onlar, ilâhî rahmetten ümit kesmeyen, dâima Allah'a yönel erek günahlarından tövbe edenler, yalnızca O'na kulluk ve ibâdet edenler, en derin şükran ve minnettârlık duygularıyla O'nu övüp yücelterek hamd edenler, güzelce namaz kılanlar, oruç tutanlar, Allah yolunda cihâd etmek ve İslâm'ı insanlara tebliğ etmek gibi yüce gayelerle yeryüzünde gezip dolaşanlar, O'nun huzurunda boyun eğip secdeye kapananlar, insanlara iyiliği emredip kötülüğü yasaklayanlar ve Allah'ın çizdiği sınırları ve koyduğu kanunları hayata egemen kılan ve onları tüm güçleriyle koruyanlardır. O hâlde ey Peygamber, bu nitelikleri taşıyan **müminleri**, sonsuz nîmetlerle **müjdele!**

Bu müjdeye nâil olabilmek için çaba harcadıkları hâlde, İbrahim Peygamberi kend ilerine örnek alan bazı müminler, kâfir olarak ölen akrabaları için bağı şlanma diliyor, senin de bu yönde duâ etmeni istiyorlar. Çünkü İbrahim, bab ası iman etmediği hâlde onun bağı şlanması için Allah'a yalvarmıştı (19. Meryem:47 ve 26. Şuara:86). Onlara de ki:

113. Ne Peygambere, ne de diğer inananlara, kâfir olarak ölen ve cehennemlik oldukları artık kesinleşmiş olan müşrikler ve kâfirler için —onlar yakın akrabaları bile olsalar— bağı şlanma dilemek yaraşmaz. Zira Allah, kendisine ortak k oşanları ve inkâr edenleri bağı şlamayacağını kesin hükme bağlamıştır (4. Nisâ: 48, 116).

Peki, nasıl oldu da İbrahim, kâfir olarak ölen babası için bağı şlanma diledi?

114. İbrahim'in, hakîkati inatla reddeden babasının bağı şlanması için yaptığı duâya gelince, bu, sadece ona ölümünden önce vermiş olduğu bir sözden kaynaklanıyordu (19. Meryem: 47 ve 60. Mümtehine: 4) . **Ne var ki, onun Allah düşmanı olduğunu ve bağı şlanmasının söz konusu olamayacağını —ilâhî uyarıyla— kesin olarak anlayınca, onun için**

duâ etmekten vazgeçerek **ondan uzak durdu. Doğrusu İbrahim**, son derece **ince ruhlu**, olabildiğince merhametli ve **yumuşak kalpli biriydi**. Bu yüzden babasına bu sözü vermişti.

Fakat ilâhî hüküm kendilerine bildirilmeden önce böyle hatalı işler yapanlar, bundan sorumlu tutulmayacaklardır:

115. Allah, bir topluma doğru yolu gösterdikten sonra, hangi davranışların haram olduğunu ve nelerden sakınmaları gerektiğini kendilerine açıkça bildirmediğe, onları yoldan saptılar diye cezalandıracak **değildir. Hiç kuşkusuz Allah, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilmektedir.**

116. Evet, göklerin ve yerin mutlak hükümleri, yalnızca Allah'ındır. Hayat veren de, öldüren de O'dur! Ve Allah'tan başka sizi koruyabilecek ne bir dostunuz vardır, ne de bir yardımcınız.

117. Hiç kuşkusuz Allah, savaşa katılmak istemeyen münâfıklara kolayca izin vererek hatâ eden Peygamberi ve Tebük seferinin yaşandığı **o sıkıntılı anlarda, içlerinden bir kısmının kalpleri neredeyse kaymak üzereyken, bunca zorluklara göğüs gererek Peygamberin izinden hiç ayrılmayan muhacirleri ve ensarı bağışlamıştır. Allah, müminlere karşı gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir.**

118. Allah, hiçbir mâzeretleri olmadığı hâlde Tebük seferinden geri kalan, fakat haklarındaki karar bugüne kadar ertelenen (9. Tevbe: 106) Kâb bin Mâlik, Mürâre bin Rabî ve Hilâl bin Ümeyye adındaki üç kişinin de tövbelerini kabul edip onları bağışlamıştır. Öyle ki, bütün genişliğine rağmen dünya başlarına dar gelmiş ve ruhlarını dayanılmaz sıkıntılar kaplamıştı. Zira Peygamberin boykot emriyle hiç kimse yüzlerine bakmıyor, en yakın dostları bile selâmlarını almıyordu. Doğup büyüdükları şehirde yapayalnız kalmışlardı. Hiçbir yerde huzur bulamaz, hiçbir şeyden tat alamaz olmuşlardı. Pişmanlık ve vicdan azâbıyla içleri kan ağlıyordu. Böylece, **Allah'ın gazâbından kurtulmak için, yine O'na sığınmaktan başka bir çare olmadığını anlamışlardı. Nihâyet, elli günlük çetin bir imtihanın ardından, Allah onların tövbesini kabul etti ki, kıyâmete kadar gelecek bütün tövbekârlar onları örnek alsınlar ve en zor, en çâresiz anlarda bile Allah'ın rahmetinden ümit kesm esinler, sabırla ve ısrarla Rab'lerine yönelip tövbe etsinler. Çünkü Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

119. Ey iman edenler! Allah'tan gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece dikkatli davranın; dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının ve zulme karşı inananların safında yerinizi alarak, dâimâ doğrularla beraber olun!

120. Allah'ın Elçisini —veya onun misyonunu üstlenen herhangi bir İslâm önderini— mücâdelesinde yalnız bırakmak ve kendi canlarını ve rahatlarını onun canından üstün tutmak, ne bu şehrin halkına yaraşır, ne de şehir dışında göçebe kabîleler hâlinde yaşayan mümin bedevilere! Nasıl yaraşsın ki? Allah yolunda ne zaman bir susuzluk, yorgunluk ve açlık çekseler; ne zaman kâfirleri çileden çıkaracak bir toprağa ayak

bassalar ve ne zaman düşmana karşı bir başarı elde etseler, her defasında kendilerine güzel bir davranış ve büyük bir iyilik sevabı yazılmaktadır. Çünkü Allah, iyilik yapanların emeklerini kesinlikle boşa çıkarmayacaktır.

121. Ve yine onlar, ne zaman Allah yolunda az veya çok bir şeyler harcasalar ve ne zaman bir vadiyi aşip geçseler, yarın Hesap gününde Allah onları, yaptıklarından çok daha güzel nîmetlerle ödüllendirsın diye her yaptıkları iyilik kendi hesaplarına yazılmaktadır.

Öyleyse, Allah yolunda cihâd çağrısı yapıldığında koşarak gelmelisiniz. Bununla birlikte:

122. Genel seferberlik ilan edilmedikçe, Müslümanların hepsinin birden savaşı için sefere çıkmaları uygun olmaz. Çünkü İslâm toplumunun, savaş dışında toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatının yükünü çeken eğitimci, tebliğci, yönetici, esnaf ve sanatkârları da ihtiyacı vardır. O hâlde, bir işbölümüne gidilmesi kaçınılmazdır. Bunun için, **her bölge halkından** bir kısmı savaşa giderken, geride kalan diğer **bir grubun**, savaşa çıkan arkadaşları dönüp geldiğinde onları uyarıp aydınlatmak ve böylece ilâhî direktiflere karşı daha dikkatli ve duyarlı olmalarını sağlamak amacıyla, **dînî konularda derinlemesine bilgi sahibi olmak için bir araya gelip ilim tahsil etmeleri gerekmez mi?** Aynı şekilde, savaşa katılanlar da o ortamda kazandıkları bilgi, tecrübe, ilim ve irfan ile geriye dönünce, savaşa gidemeyenleri, bu konularda aydınlatmaları, eğitmeleri gerekmez mi?

Peki, öncelikle hangi düşmanla savaşmalı?

123. Ey iman edenler! Uzak ve hayalî düşmanlarla uğraşarak vaktinizi ve enerjinizi boşa harcamayın! Size düşmanlık eden **kâfirlerin**, öncelikle **size en yakın olanlarıyla savaşın; o kadar ki, sizde sarsılmaz bir inanç, bir kararlılık ve sertlik görsünler. Bilin ki Allah, zâlimlere karşı asla yumuşaklık göstermeyen, fakat bunu yaparken de zulüm ve haksızlıktan titizlikle sakınan kimselerle beraberdir.**

İşte bu ikiyüzlü tipleri, Kur'an'a karşı tavırlarından tanıyacaksınız:

124. Ne zaman Kur'an'dan bir sûre indirilse veya bu inen ayetler kendilerine tebliğ edilse, içlerinden bazıları güya müminlerle alay ederek, “Şimdi bu ayetler hanginizin imanını güçlendirdi?” derler. İman edenlere gelince, her indirilen ayet onların imanını iyice pekiştirip artırır ve onlar, Allah'ın vaadettiği sonsuz nîmetlerin müjdesiyle, yürekleri ferahlatan bir coşku ve sevinç duyarlar.

125. Fakat kalplerinde kötü niyet, önyargı, inançsızlık ve benzeri hastalık olanlara gelince, Allah'ın ayetleri, onların inkârlarını büsbütün artırarak çirkinliklerine çirkinlik katar ve böylece bu inatçı nankörler, hakîkati reddeden bir kâfir olarak ölüp giderler.

126. Peki bunlar, her yıl defalarca çeşitli belâ ve musîbetlerle imtihan edildiklerini görmüyorlar mı ki, hâlâ bunlardan ibret alıp tövbe etmiyorlar?

Peygambere ne zaman yeni bir sûre veya ayetler topluluğu indirilse o, tüm Müslümanları mescitte toplar ve inen sûreyi onlara okurdu. Bu toplantılara katılmak zorunda kalan münâfıklar ortalıkta bir defa boy gösterir, ardından da ilk fırsatta sıvışıp giderlerdi:

127. Ne zaman bir sûre indirilse, birbirlerine göz ucuyla bakarlar, sonra da “Sizi bir gören var mı? diyerek, güya kimseye hissettirmeden oradan uzaklaşırlar. Bunun üzerine; **Allah da onların kalplerini imandan uzaklaştırır; çünkü onlar, hakîkati anlamaya niyeti olmayan kimselerdir.**

128. İyi bilin ki, size kendi iç inizden ve sizin gibi beşerî özellikler taşıyan kutlu bir Elçi gelmiştir. Öyle bir Elçi ki, **sizin dünyada ve âhirette çekebileceğiniz her acıyı kendi yüreğinde hisseder, çünkü sizlere son derece düşkündür, hele müminlere karşı çok şefkatli ve çok merhametlidir.**

129. Fakat bütün bunlara rağmen yine de yüz çevirecek olurlarsa, o zâlimlere de ki:“ Dost ve yardımcı olarak bana Allah yeter! O’ndan başka ilâh yoktur! Ben, yalnızca O’na güvenir, yalnızca O’na dayanırım. Çünkü O’dur, yüce saltanat ve hükümrânlığın sahibi!”

10. YUNUS SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, İsrâ s ûresinin hemen ardından indirilmiştir. Adını, Yûnus Peygamberin ilginç kıssasının anlatıldığı doksan sekizinci ayetten almıştır. 109 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Râ. Dinle, ey insanoğlu! Elif, Lâm, Râ gibi, senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver: **Bunlar, hikmet dolu Kitabın ayetleridir.**

2. İçlerinden bir adama şöyle bir mesaj göndermemiz, insanların tuhafına mı gitti: “İnsanlığı, zalimler için hazırlanan cehennem azabıyla uyar ve iman edenlere müjdele; Rab’lerinin katında doğruluk ve erdemliliklerinin ödülü olarak, cennetin en yüce makâmı, yani ebedî nimetler ve gerçek izzet, şeref ve üstünlük onların olacaktır!”

Fakat **kâfirler**, Kur’an’ın kitlelerce benimsenmesini engellemek için, **“Hiç kuşkusuz, okuduğu o büyüleyici sözlerle vicdanları sarsıp derinden etkileyen bu adam, besbelli ki, bir büyücüdür.** Yoksa, okuma yazması dahî olmayan bir insanın dudaklarından, böyles ine harikulade sözlerin dökülmesi başka türlü izah edilemez.” **diyorlar.** Böylece, Kur’an’ın insanüstü bir kaynaktan geldiğini itiraf ediyor ama Allah’tan geldiğini inkar ediyorlar. Çünkü kibir ve inatçılıkları onları imandan alıkoyuyor. Zira, Allah’ın insan hayatını düzenleme yetkisine inanmak ve bu imana göre hayatı yeni baştan kurmak, hiç mi hiç işlerine gelmiyor. Oysa Yaratan, yarattığına müdâhale etmez mi?

3. Sizin Rabb’iniz, gökleri ve yeri altı günde yaratan, fakat sonra mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine, bütün işleri yönetmek ve yönlendirmek üzere, Egemenlik Tahtı olan Arş’ta bulunan Allah’tır. O’nun otorite ve hükmüne karışabilecek bir ortağı, eşi veya benzeri olmak şöyle dursun, **O’nun izni olmadıkça —Allah katındaki derecesi ne kadar üstün olursa olsun— hiç kimse zâlimleri hak ettikleri cezadan kurtarmak için aracılık, yani şefaet edemeyecektir.**

İşte sizin boyun eğmeniz gereken gerçek Efendiniz, sahibiniz ve Rabb’iniz olan Allah, budur; öyleyse yalnızca O’na kulluk ve itaat edin! Hâlâ düşünüp aklınızı başınıza almayacak mısınız?

4. Hepiniz mahşer gününde hesaba çekilmek üzere, eninde sonunda O’na döneceksiniz. Bu, Allah’ın kesin olarak verdiği bir sözdür. Çünkü O, tüm varlıkları önce yoktan yaratır,

sonra bunu yani yaratmayı **tekrar yapar** ve huzuruna geri getirir **ki**, böylece **iman edip güzel ve yararlı işler yapanları en âdil biçimde ödüllendirsin**. Allah'ın ayetlerini **inkâr edenlere gelince, nankörlüklerinin cezası olarak**, iç organları paramparça eden **kızgın bir içecek ve can yakıcı bir azap vardır onlar için!**

İşte bu fecî âkıbete uğramamak için, Rabb'inizi iyi tanıyın:

5. Güneş'i bir ısı ve ışık kaynağı, Ay'ı da aldığı ışığı yansıtan bir aydınlık kılan, takvim ölçümlerini, **yılların sayısını ve vakitlerin hesabını öğrenesiniz diye Ay'a** her ayın başından sonuna kadar her gün için belirli **evreler tayin eden O'dur**. Allah bütün bunları, anlamsız ve birer tesadüf eseri olarak değil, **ancak ve ancak yüce bir hikmet uyarınca ve belirli bir gaye için yaratmıştır**.

Bakın; Allah, akıllarını kullanacak ve hakîkati **bilip anlayacak bir toplum için, ayetleri** işte böyle **açık ve net olarak ortaya koyuyor**:

6. Gerçekten de, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde ve Allah'ın göklerde ve yerde yaratmış olduğu bunca varlıklarda, bilinç ve duyarlık sahibi olan, aklını kullanan ve haksız önyargılardan **sakınan bir toplum için**, O'nun sonsuz kudret ve merhametini gösteren nice mucizeler, ibret verici mesajlar ve **işâretler vardır**.

Kâinat kitabının sayfalarına nakşedilmiş bunca mucizelere ve apaçık delillere rağmen:

7. Mahşer günü huzurumuza çıkacaklarını hiç hesaba katmayan, şu gelip geçici **dünya hayatını âhirete tercih ederek** nihâî mutluluk ve **huzuru onda arayan ve böylece**, Kur'an'dan yüz çevirerek **ayetlerimizden ilgiyi koparanlar var ya**;

8. İşte, yapmakta oldukları kötülükler yüzünden, onların varacağı yer ateştir!

9. Öte yandan, iman eden ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı davranışlar gösterenlere gelince; Rab'leri, imanları sayesinde onları, içerisinde ırmaklar çağıldayan nîmetlerle dolu cennet bahçelerine iletecektir. Öyle muhteşem bir cennet ki:

10. Onlar orada, "Sen ne yücesin Allah'ım!" diyerek Rab'lerine seslenecekler. Birbirlerini, "Selâm sizlere, selâm!" sözleriyle tebrik edip selâmlayacaklar ve duâlarının sonu, dâimâ "Hamd, âlemlerin Rabb'i Allah'a! Sonsuz şükürler olsun, bize bunca nimetleri bahşeden yüce Rabb'imize!" şeklinde olacak.

11. İnsanların iyiliği sabırsızlıkla ve aceleyle istedikleri gibi, Allah da onları suç işler işlemez derhâl cezalandırmış olsaydı, çoktan işleri bitirilmiş olurdu. Fakat onları cezalandırmakta acele etmeyiz. Hesap vermek üzere huzurumuza çıkacaklarını ummayan o inkârcıları, bir süre daha azgınlıkları içinde bocalar bir hâlde bırakırız. Böylece, tövbe edip imana gelmeleri için onlara bir fırsat daha veririz. Fakat pek çokları, bu fırsatı doğru değerlendiremez:

12. İnsanın başına bir belâ veya sıkıntı geldiğinde, gerek uzanırken, gerek ot ururken, gerek ayakta iken, kısaca her an ve her durumda Bize yalvarıp durur fakat onu sıkıntısından kurtardığımız zaman, verdiği sözleri hemen unuttur ve başına gelen bu belâdan dolayı sanki Bize hiç yalvarmamış gibi kendisini yeniden hayatın akışına kaptırarak, yoluna kaldığı yerden devam eder. İşte, kendilerine bahşedilmiş olan akıl, güç, sağlık, servet gibi nîmetleri kötü yolda kullanarak ömürlerini boş yere harcayan bu müsriflere, yaptıkları kötü işler böyle güzel ve çekici görünmektedir.

13. Andolsun ki, sizden önce gelip geçen nice nesilleri, elçileri onlara apaçık deliller ve apaçık mûcizeler getirdiği hâlde, haksızlık ve zulümden vazgeçmedikleri ve artık imana gelme ihtimalleri kalmadığı için helâk etmiştik. İşte Biz, suçlu bir toplumu böyle cezalandırırız!

14. Sonra onların ardından, sizleri üstün yeteneklerle donatıp yeryüzünde hüküm süren halîfeler kıldık ve çeşitli vesîlelerle imtihanâna tâbi tuttuk ki, nasıl davranacağınızı görüp hakkınızda hükmü verelim.

Hal böyleyken:

15. Apaçık birer belge olan ayetlerimiz, ne zaman onlara tebliğ ve uyarı amacıyla okunsa, Hesap Gününde huzurumuza geleceklerini hiç ummayan o inkârcılar, “ Bize bundan farklı bir Kur’an getir, ya da hiç değilse, işimize gelmeyen ayetleri iptal edip keyfimize uygun hâle getirerek onda bazı değişiklikler yap!” diyorlar. Onlara de ki:“ Kur’an’ı kendi görüşlerim doğrultusunda değiştirmeye benim yetkim yok; zira o benim değil, Allah’ın sözüdür. Ben ancak, bana gönderilen emir ve direktiflere uyarım. Çünkü Rabb’ime karşı geldiğim takdirde, büyük bir günün azâbından korkarım.”

16. Ey Muhammed! Kur’an’ı senin uydurduğunu iddia eden bu câhillere öğüt vererek de ki:“ Bu kitap doğrudan doğruya Allah’ın sözüdür ve O’nun emriyle size bildirilmektedir. Nitekim Allah size bu hakîkati ulaştırmamı dilemeseydi, ben bunu size okuyama zdım, çünkü Kur’an gibi bir şaheseri meydana getirebilecek ne bilgim, ne de yeteneğim var ve siz de bunu gâyet iyi bili rsiniz. Kaldı ki, Allah dileseydi onu size hiçbir şekilde bildirmezdi de. Madem size lütfedip böyle muhteşem bir kitap gönderdi, onun kıymetini bilmeniz gerekmez mi? Şimdi düşünün: Ben Peygamber olmadan önceki bütün hayatımı sizin aranızda geçirdim, şu ana kadar bir kez olsun yalan söylediğime şahit oldunuz mu? Veya bugüne kadar benden, Kur’an’a benzer sözler işittiniz mi? Çocukluğumdan beri beni ‘emin: dürüst ve güvenilir kişi’ lakabıyla çağ ıran sizler, nasıl olur da Allah adına yalan uydurduğumu iddia edebilirsiniz? Üstelik bu konuda hiçbir bilgi ve tecrübesi olmayan benim gibi ümmî birinin, Kur’an gibi bir şaheser meydana getirmesi nasıl mümkün olabilir, hiç düşünmüyor musunuz?”

17. Şu hâlde, ne cüretle Allah’ın ayetlerini değiştirmemi bana teklif ediyorsunuz? Kur’an’da değişiklikler yaparak Allah adına yalanlar uyduran, ya da sizin yaptığınız gibi O’nun ayetlerini yalanlayan kimselerden daha zâlim kim vardır? Gerçek şu ki, suç işlemekte

ısrar edenler asla kurtuluşa eremeyecekler! Nitekim Kur'an'ı reddedenler, bakın nelerin peşine düşüyorlar?

18. Allah'ı bırakıyorlar da, kendilerine hiç bir zarar veya fayda veremeyecek olan varlıkların peşine takılıyorlar; birtakım putlara ve sahte ilâhlara kulluk ediyor ve “Bu nlar, Allah katında bizim için aracılık ederek kurtuluşumuzu sağlayacak olan efendilerimiz ve şefaatçilerimizdir!” diyorlar. De ki:“ Böyle şefaatçiler var da, Allah'ın bundan haberi mi yok? Yoksa siz, göklerde ve yerde Allah'ın bilmediği bir şeyi mi O'na haber veriyorsunuz? Hayır! Allah hiç kimseye, böyle bir şefaat yetkisi vermemiştir! Zira Allah, onların müşrikçe yaklaşımlarından tamamen uzaktır, yücedir! Zaten insanoğlu, bu hakîkate uygun bir fitrat üzere yaratılmıştır. Fakat bazı câhiller, zamanla hak dini tahrif edip uydurdukları hur afeleri din haline getirdiler:

19. İnsanlar, başlangıçta İslâm inancında birleşen **tek bir toplumdan ibaretti, fakat** zamanla hak dinden uzaklaşarak **farklı görüşlere ayrıldılar. Eğer** bu dünyanın imtihan yeri olduğuna ve her şeyin tam karşılığının âhirette verileceğine dâir **Rabb'in tarafından ezelden ortaya konulmuş bir yasa olmasaydı, ayrılığa düştükleri** bu gibi konularda aralarında çoktan **hüküm verilmiş** ve kötülerin cezası derhal verilerek her türlü anlaşmazlık bitirilmiş **olurdu.** Fakat ilâhî hikmet, bu dünyanın bir mücadele ve imtihan yurdu olmasını uygun gördü:

20. Kur'an, açık ve gerçek bir mucize olarak ortada dururken, yine de kalkmışlar, **“Ona Rabb'inden bizim istediğimiz türden bir mucize indirilmeli değil miydi?” diyorlar.** Evrendeki sayısız mucizeleri görmezlikten gelerek, sırf itiraz edebilmek için bu gibi isteklerde bulunan önyargılı inkârcılara **de ki:**“ Allah böyle bir mucize gönderir mi göndermez mi, onu bilemem; kendi gücümle size mucize de gösteremem. Çünkü yaratılmışların bilgi ve idrak sahasının ötesinde bir âlem olan **gayb, yalnızca Allah'a aittir** ve her şeyi bilen, sadece O'dur. **Öyleyse bekleyin bakalım,** Allah başınıza neler getirecek, **ben de sizinle beraber beklemekteyim.**

21. Biz bu tür nankör insanlara, başlarına gelen deprem, kıtlık, kaza, hastalık, fakirlik gibi **bir sıkıntının ardından** katımızdan azıcık **bir rahmet** ve esenlik **tattıracak olsak, hemen** o acı günleri unuttur, **ayetlerimize karşı hile** ve entrikalar **düzmeye başlarlar.** Bu gibi felâketlerin, ilâhî ceza ile hiçbir bağlantısı olmayan tesâdüfî olaylardan ibaret olduğunu iddia ederler. Elde ettikleri nîmetleri kendilerinden bilir,“Biz bunları kendi çabamız ve dirâyetimiz sayesinde elde ettik! Allah ne diye bizim işimize karışsın ki?” diyerek Allah'ı ve ayetlerini inkâr eder, müminlere karşı hâince plânlar, komplolar düzenlerler. Ey Müslüman, bu zalimlere **de ki:**“**Plan kurma konusunda Allah,** sizden **çok daha hızlıdır.** Siz Kur'an'a ve Müslümanlara karşı böyle hilekârlık peşinde koşup dururken, Allah başınıza öyle bir felaket gönderir ki, maksadınıza ermeye vakit bulamadan helak olur gidersiniz. Kaldı ki, iş bununla da bitmeyecek, asıl belâ neymiş, âhirette göreceksiniz: **Kuşkusuz elçilerimiz** olan melekler, **kurmakta olduğunuz** bütün hile, entrika ve **tuzakları** bir bir **yazıyorlar.** Ve zamanı gelince, hepsinin hesabını vereceksiniz.

22. Sizi karada ve denizde gezdiren O'dur. Doğayı ve ondaki kanunları yaratan, size eşyayı kullanma güç ve yeteneğini bahşederek denizde, karada ve havada yolculuk yapmanızı sağlayan

Allah'tır. **Öyle ki**, engin denizlere açılmak üzere **gemilere bindiğinizde** yaşadıklarınızı bir düşünün: Hani **gemiler**, ilâhî kudret sayesinde esen **tatlı bir rüzgârla** içindeki **yolcularla birlikte** denizi yara yara **akıp giderken ve yolcular, bu** güven verici **ortamda kendilerini huzur ve esenlik içinde hissettikleri bir sırada**, ansızın **şiddetli bir fırtına gelip çatar ve** gemiyi çatırdatan dev **dalgalar, dört bir yandan üzerlerine h ücum eder**. İşte o zaman, korkunç bir belâyla **çepeçevre kuşatıldıklarını** ve Allah'ın yardımına sığınmaktan başka çare olmadığını **anlarlar da**, tüm bâtil inançlarından bir anda sıyrılır ve **tertemiz bir inançla Allah'a yönelerek O'na** tüm içtenlikleriyle **yalvarıp yakarır**lar: “Ey yüce Rabb'imiz!” derler, “**Eğer bizi bu** felâketin pençesinden **kurtaracak olursan, yemin olsun ki**, bundan böyle sana kulluk edip **şükreden kimselerden olacağız!**”

23. Fakat Allah onları kurtarıp sağ salim karaya çıkarınca, **hemen** sözlerinden cayarak tekrar eski inkârcılıklarına dönerler; hak, hukuk, adâlet ve insaf ilk elerini hiçe sayarak **yeryüzünde** yeniden terör estirmeye, zayıf ve mazlum hal klara saldırarak **haksız yere azgınlık** yapmaya devam **ederler. Ey** haddini aşan küstah **insanlar! B u azgınlığınız**, sonuç itibariyle **ancak kendi aleyhinize olacaktır!** Böyle zulüm ve haksızlık peşinde koşmakla ne elde edebilirsiniz? Olsa olsa, **bu dünya hayatının** bazı gelip geçici **nîmetlerini!** Fakat ya sonra? Ne kadar güçlü ve kudretli olursanız olun, gün gelecek sizler de ölümü tadacak ve **eninde sonunda bize döneceksiniz; işte o zaman**, hayatta iken **yapıp ettiğiniz her şeyi size haber vereceğiz** ve her zulmün hesabını bir bir soracağız.

Şimdi, sonsuz cennet nîmetlerini kaybetme pahasına peşine takıldığınız şu dünya zevklerinin, âhîret nîmetlerine oranla ne kadar değersiz olduğunu canlı bir örnekle görmek ister misiniz?

24. Bu dünya hayatının göz alıcı ve gönül çelici, fakat bir o kadar da gelip geçici oluşunun misali, aynen şuna benzer:

Gökten bereket yüklü bir yağmur indiririz de, insanların ve hayvanların beslendikleri yeryüzü bitkileri onun sayesinde filizlenir, boy atar ve dal budak salıp **birbirine girer. Nihâyet yeryüzü** rengârenk çiçeklerle, iştah kabartıcı tatlı meyvelerle **süslenip bezenerek tüm görkem ve güzelliğiyle** bir gelin gibi **arzı endam ettiği ve sahiplerinin, orada yetki ve egemenlik sahibi olduklarını** ve onu keyiflerine göre kullanabileceklerini **sandıkları bir sırada, bir gece veya gündüz vakti oraya emrimiz** —korkunç bir âfet şeklinde— **gelir ve o güzelim bağı bahçeyi, sanki daha dün orada değilmiş gibi kökü nden biçip yok ederiz.** İşte ey insan, dünyanın nîmet ve zevkleri de gün gelecek böyle yok olup gid ecektir. Bakın, **düşünüp ibret alacak insanlar için, ayetlerimizi böyle açık ve net olarak ortaya koyuyoruz.**

25. İşte böylece Allah, kullarını barış ve esenlik yurdu olan cennet yurduna çağırmakta ve bu çağrıya uyarak ilâhî lütuf ve rahmete nâil olmak **isteyen herkesi dosdoğru bir yola iletmektedir.** O hâlde, cennet yolcularına müjdeler olsun:

26. Güzel ve yararlı davranış göstere nlere, hak ettiklerinden **daha güzel bir mükâfât**

bağışlanacak ve **hattâ** bunlardan daha da **fazlası verilecektir**. Onlara, akla hayale gelmedik nîmetler takdim edilecek ve nihâyet, bütün bu nîmetleri unutturacak o muhteşem nîmeti tadacaklar; yani Allah'a kavuşacak ve O'nun cemalini görecekler.

O dehşet verici Hesap Gününde, **ne yüzlerine bir günah lekesi bulaşacak, ne de bir utanç ve aşağılanma bürüyecek çehrelerini!** Muratlarına ermenin yanı sıra; can sıkacak, yüz kızartacak, küçük düşürecek her türlü leke ve kederden emîn ve sâlim olacaklar. **İşte onlar, cennet halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklar.**

27. Kötülük yapanlara gelince; iyi davranışlar için vaad edilen kat kat mükâfâtın tersine, **kötülüğün cezası, yalnızca işlenen kötülük oranında olacaktır ve onları, tepeden tırnağa bir aşağılık ve zillet kaplayacaktır.** Ve **hiç kimse onları Allah'a karşı koruyam ayacaktır.** Bu bedbahtlar, öylesine iç karartıcı bir durumda olacaklar ki, **yüzlerini âdetâ gecenin zifiri karanlıkları bürümüş gibi utanç ve zillet altında ezilecekler.** **İşte onlar da cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.**

28. O gün, insanların ve cinlerin **hepsini bir araya toplayacağız; sonra da** dünyada kimi varlıkları yüceltip ilâhlaştıran veya makam, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek Allah'a **ortak koşmuş olanlara,** “Geçin bakalım **yerlerinize; siz de,** hayattayken emir ve otoritesine boyun eğdiğiniz **ortaklarınız da!” diyeceğiz.** **Böylece,** her birini lâıyk olduğu yere koyarak **onları birbirlerinden tamamen ayıracağız.** İşte o zaman, **onların Allah'a ortak koştuğu kimseler,** kendilerini ilâhlık makâmına yücelten müşriklere seslenerek, “**Siz aslında bize ibâdet etmiyordunuz!** Sizin asıl tapındığınız şey, kendi arzu ve heveslerinizden başkası değildi!” **diyecekler.** Ve devam edecekler:

29. “Artık bizimle sizin aranızda şâhit olarak, Allah yeter. Doğrusu biz, sizin bize tapındığınızın farkında bile değildik. Ve asla ilâhlık iddiasında da bulunmamıştık. O hâlde bunun sorumluluğu, yalnızca size aittir.”

30. İşte o zaman, herkes geçmişte yaptıklarının hesabını verecek ve bütün insanlar ve cinler, gerçek sahipleri ve efendileri olan Allah'ın huzuruna getirilecekler; gerek “Bunlar bize Allah katında şefaate edecek!” diye **uydurdukları** sahte ilâhları, gerekse din adına uydurdukları bâtil inançları, **onları yüzüstü bırakarak ortadan kaybolup gitmiş olacak ve acı gerçeğe baş başa kalacaklar.**

31. O hâlde, ey Müslüman! Allah'ın egemenliğini reddederek adım adım bu korkunç âkıbete yürüyen inkârcılara de ki: “Sizi gökten indirdiği ve yerden çıkardığı nîmetlerle besleyen kimdir?

Yâhut kimdir, bu nîmetlerden yararlanmanızı sağlayan **kulaklara ve gözlere hükmeden ve görme, işitme, hissetme gibi hârika yetenekleri size bağışlayan?**

Ölüden diriye çıkaran, diriden de ölüyü çıkaran kimdir? Dün ortada yokken bugün bir

bitki, bir hayvan, bir insan meydana geliyor. Bir yandan alınan gıdalar vücudunuzda hayata dönüşürken, öte yandan bir süre sonra onlar da canlılık özelliğini kaybedip ölüyor ve bu mükemmel sistem, hiç aksamadan sürüp gidiyor. Söyleyin, ölüm ve hayat gibi birbirine tamamen zıt iki olguyu birbirine dönüştüren kudret kimdir?

Ve kimdir, bunlar gibi daha nice olayların ve oluşların yönetimini elinde tutan, varlıkları şaşmaz kanunlara bağlı kılarak, evrendeki muazzam **sistemi sevk ve idare eden?”**

Bu can alıcı sorular karşısında, en inatçı kâfirler bile gerçeği itiraf etmekten kendilerini alamayacak ve “Evet, bütün bunları yapan ve yaratan **Allah’tır!” diyecekler. O zaman sen de onlara de ki: “Öyleyse, hâlâ kötülükten, zulümden, inkârcılıktan sakınmayacak mısınız?”**

32. İşte budur, sizin gerçek sahibiniz, yöneticiniz, efendiniz ve Rabb’iniz olan Allah! Şimdi söyleyin, bunun ötesinde bir yol, bir gerçek var mı? Hakikat inkâr edildikten sonra, geriye sapıklıktan başka ne kalır? Şu hâlde ey halkım, nasıl oluyor da, sizi yönlendiren zâlimlerin sözlerine aldanıp batıl yollara döndürülüyorsunuz?

33. İşte böylece, günaha batmış ahlâk ve şeref yoksunu kimselerin, hakîkati idrâk etseler bile, ona asla iman etmeyeceklerine dâir Rabb’inin bir yasa olarak verdiği hükmü gerçekleştirmiş oldu.

34. Öyleyse, ey Müslüman! Bu gibi günaha batmış inkârcılardan etkilenip hak yoldan sapan insanlara seslenerek de ki: “Ey halkım! Emir ve otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğerek, kendilerini Allah’a ortak koştüğunuz sahte ilâhlarınız, arasında, evreni ve hayatı yoktan var edip de, ölümünden sonra onu yeniden hayata döndürebilecek biri var mı?” Cevabı kendin vererek de ki: “Sizin de itiraf edeceğiniz gibi, evreni ve hayatı yoktan var eden ve ölümünden sonra onu yeniden hayata döndüren, yalnızca Allah’tır! Şu hâlde ey halkım, nasıl oluyor da, tepenizde ilâhlık taslayan kâfirlerin propagandasına kapılıp inkâra, zulme yönlendiriliyorsunuz?”

35. Ey Müslüman! Bıkıp usanmadan hakîkati haykırmaya devam ederek de ki: “Sizin Allah’a ortak koştüğunuz sahte ilâhlarınız, arasında, her türlü beşeri zaatlardan, önyargılardan uzak biçimde, insanoğlunu dünya ve âhirette mutluluğa ulaştıracak mutlak hakîkati ortaya koyarak sizi doğru yola iletebilecek biri var mı?” Yine cevabı kendin vererek de ki: “Sizin de itiraf edeceğiniz gibi, gönderdiği kitaplar ve elçiler vasıtasıyla insanoğlunu mutlak hakîkate ileten, yalnızca Allah’tır! Şimdi söyleyin, tüm varlığı doğru yola ileten sonsuz kudret sahibi Allah mı itaat edilmeye daha lâyıktır, yoksa kendisine yol gösterilmedikçe doğru yolu bulamayacak kadar âciz olan yaratıklar mı? Şu hâlde ey halkım, neyin var sizin; nasıl hüküm veriyorsunuz?”

Allah’ın ayetlerini reddeden bu insanlar, bakın kendilerine neyi rehber ediniyorlar?

36. Onların çoğu, hiçbir dayanağı olmayan kuruntu ve zandan başka bir şeye uymazlar. Oysa zan, ne kadar gösterişli ve yaldızlı olursa olsun, hiçbir zaman hakikat bilgisinin yerini

tutamaz. Hiç kuşkusuz **Allah, onların yapıp ettikleri her şeyi** en ince ayrıntısıyla **bilmektedir** ve cezalarını da mutlaka verecektir. Bu durumda yapmanız gereken, bütün bu zanlardan, önyargılardan sıyrılarak Allah'ın kitabına yönelmek ve onu ciddî bir incelemeye tâbi tutmaktır. Bunun sonucunda, bizzat siz de göreceksiniz ki:

37. B u Kur'an, asla Allah'tan başkası tarafından tasarlanmış olamaz! O ancak, kendinden önceki ilâhî vahiylerin ilk gönderildiği hallerini onaylayan ve bütün vahiylerin özü ve esası olan Allah katındaki ana Kitabı açıklayan hidâyet kaynağıdır; onda gerçek dışı hiçbir hüküm; insanı çelişki, eğrilik ve tutarsızlığa sürükleyecek hiçbir şüphe yoktur; zira o, âlemlerin Rabb'i tarafından gönderilmiştir.

Bütün bu açıklamalardan sonra, Kur'an'a inanmamak için hâlâ kayda değer bir şüphe, bir itiraz öne sürülebilir mi?

38. Yoksa inkâr edenler, “Kur'an'ı Muhammed kendisi uydurdu!” mu diyorlar? O zaman onlara de ki: “Eğer Muhammed gibi okuma yazması bile olmayan bir kişi; bütün insanları dize getiren böyle muhteşem bir kitap yazabiliyorsa, öyleyse **Haydi, siz de** ifâde güzelliğinde, haber verdiği hakikatler konusunda, ortaya koyduğu birey ve toplum modelinde, Kur'an'la boy ölçüşebilecek bir kitap, veya en azından **ona denk bir sûre** meydana **getirin!** Eğer Kur'an'ı Muhammed uydurduysa, onu susturmak için bundan daha iyi bir fırsat olabilir mi? Öyle ya, İslâm'ı yok etmek için bunca zahmet çekmeye, malınızı mülkünüzü, çoluk çocuğunuzu bu uğurda fedâ etmeye ne gerek vardı? Bir masa başına oturup onun ‘uydurduğu!’ sûreler gibi birkaç sûre yazarsınız, olur biter. Hadi buna tek başınıza gücünüz yetmedi diyelim, o zaman **Allah'tan başka yardıma çağırabileceğiniz kim varsa,** becerisine güvendiğiniz bütün şâirlerinizi, edebiyatçılarınızı, filozoflarınızı, ilim, fikir ve din adamlarınızı **çağırın!** Çağırın da, hepiniz el ele vererek Kur'an gibi bir kitap, yahut en azından bir tek sûre meydana getirin; **eğer** bu iddianızda **samîmî iseniz...**

39. Hayır! Aslında onlar, meseleye önyargıyla yaklaştıkları için, **hakkında yeteri kadar bilgi edinmedikleri ve gerçek anlamını henüz kavrayamadıkları şeyi,** yani Kur'an'ı, ölçüp biçmeden **yalanladılar!** Çünkü ona inanıp dürüst ve erdemli yaşamak, hiç mi hiç işlerine gelmiyordu. Geçmişte bunun bir çok örnekleri var. Nitelikli ekim, **onlardan öncekiler de** kendilerine bildirilen hakîkati **böyle** sahte gerekçelerle **yalanlamaya kalkmışlardı. Fakat bir görsen, o zâlimlerin sonu nice oldu!**

40. Onların arasında, kibir ve önyargı zincirlerini kırarak **Kur'an'a iman edecek olanlar da var, ona inanmamakta diret ecek olanlar da!** Fakat sen üzülme, hakkı inkâr eden ve başkalarını da hakka yönelmekten alıkoyan **bozguncuları, senin Rabb'in gâyet iyi biliyor!**

41. O hâlde, ey Müslüman! Bütün bunlara rağmen, yine de seni yalanlayıp kaba kuvvet ve zorbalıkla sesini kısımaya kalkıştırlarsa, o zaman onlara **de ki:** “Bakın, ben hiç kimseyi iman etmesi için zorlamıyorum, siz de bizim inancımıza müdahale etmeyin. Öyle ya, **benim yaptıklarım bana, sizin yaptıklarınız da size aittir.** Eğer ben bir yalancıysam, bunun

sonuçlarına katlanacak olan benim; yok eğer sizler hakîkati inkâr eden kimselerseniz, bunun zararı da bana değil, sizlere dokunacaktır. Çünkü **siz benim yaptıklarımın sorumlu olmadığınız gibi, ben de sizin yaptıklarınızdan sorumlu değilim.**”

Fakat inkârcılar, bu çağrıya çoğu kez olumsuz cevap verecekler. Zira unutma ki, her dinleyen işitiyor, her bakan görüyor değildir:

42. İçlerinde, Kur'an okurken **seni** görünüşte **dinleyenler de var fakat** kendi vicdanlarını önyargı zincirleriyle mahkûm etmiş olan bu **“sağırılara” sen mi hakîkati duyuracaksın, eğer akıllarını kullanmıyorlarsa?**

43. Yine içlerinde, sana güya **bakanlar da var fakat** gözlerinin önündeki gerçeği göremeyen bu **“körlere” doğru yolu sen mi göstereceksin; eğer** sezgileriyle hakîkati **göremiyorlarsa?**

Peki bu insanları, Allah mı bu hâle getirdi? Elbette hayır:

44. Allah, insanlara hiçbir şekilde haksızlık etmez; ama asıl insanlardır, bizzat kendi kendilerine haksızlık edenler. Hem de bunu, dünya hayatının gelip geçici zevkleri uğruna yaparlar. Oysa dünya hayatı çabucak geçip gid ecek ve Kıyâmet Günü diriltip Rabb'inizin huzuruna çıkarılacaksınız:

45. O gün Allah onları diriltip mahşerde **topladığı zaman,** yaşadıkları bir ömür, i nsanlara o kadar kısa gelecek ki, **sanki gündüz vakti aralarında tanıştıkları** kısacık **bir an kadar** yeryüzünde **kaldıklarını zannedecekler.** İşte o zaman, dünya hayatının geçici zevkleri uğruna ebedî mutluluğu kaybetmenin ne büyük bir gaflet olduğunu anlayacaklar. Evet, g ünün birinde **Allah'ın huzuruna çıkarılacakları gerçeğini inkâr eden ve** bunun en doğal sonucu olarak **doğru yola girmekten kaçınanlar, o Gün** korkunç bir **hüsrana uğrayacaklar!**

Ey Peygamber! Sana diş bileyen, seni ortadan kaldırmak için türlü komplolar hazırlayan zâlimler, şunu iyi bilsinler ki:

46. Onları tehdit ettiğimiz azap ve felâketlerin **bir kısmını** daha dünyadayken gerçekleştirerek, özlemini çektiğin mutlu ve aydınlık günleri **sana** hemen **göstersek de,** çetin bir mücâdelenin ardından **seni vefât ettirerek** mükâfâtını âhirete ertelese **de,** o zâlimler açısından değişen hiçbir şey olmayacak; sonuçta azaptan kurtulamayacaklar. Çünkü hepsi, **dönüp dolaşıp** eninde sonunda **bizim huzurumuza gelecekler.** Evet, siz ölüp gitseniz bile, **onların yapıp ettiklerine** bizzat **Allah şahitlik etmektedir.** Şu da var ki, yeterli uyarı yapılmadan hiç ki mseye ceza verilmez. Bunun için:

47. Her ümmetin bir Peygamberi vardır ve her topluma, —doğrudan veya dolaylı— bir Peygamber mutlaka gönderilmiştir. **Ne zaman ki,** onlara **Peygamberleri** veya Peygamberin misyonunu üstlenen İslâm dâvetçileri **gelir** ve kendilerini uyarıp aydınlatır, işte ancak **o zaman** onlar sorumlu tutulurlar: Elçilere karşı gösterdikleri tavra göre **aralarında adâletle hükmedilir**

ve hiç kimse, zerre kadar haksızlığa uğratılmaz. Nihâyet Son Elçi geldi ve insanları uyardı. Ve işte inkârcıların cevabı:

48. “Eğer cennet, cehennem, kıyâmet, âhiret... hakkında dedikleriniz doğru ise, savurduğunuz bu tehditler ne zaman gerçekleşecek?” diyerek sizinle alay ediyorlar.

49. Ey Peygamber! Bu câhillere de ki: “Ben size, ‘Bana inanmayanları azâba uğratacağım!’ demedim ki! Bilakis, **Allah dilemedikçe, ben kendime bile herhangi bir zarar veya fayda verebilecek güce sahip değilim.** Dolayısıyla, size vaad edilen azâbın ne zaman gerçekleşeceğini de bilemem. Fakat şunu söyleyebilirim ki, Allah ceza ve mükâfât vermekte acele etmez. Mesajını iyice anlamanız, üzerinde düşünmeniz için size bir süre daha mühlet verecektir. Çünkü Allah’ın değişmez yasalarına göre, **her bireyin ve toplumun bir yaşam sınırı, bir helâk tarihi, yani bir eceli vardır.** Bu süre gelinceye kadar da imtihan devam edecektir. **Fakat o belirlenen süre bir de geldi mi, artık son pişmanlıkları fayda vermez ve helâk zamanını ne bir an geciktirebilir, ne de öne alabilirler!”**

50. Sözlerine devamla de ki: “**Söyleyin bakalım; gecenin bir vaktinde** uykunuzun tam ortasında, **veya gündüz vakti** gezip eğlenirken, **Allah’ın azâbı size** ansızın **gelip çatsaydı,** hâliniz nice olurdu! Allah’a meydan okurcasına azâbın gelmesini isteyen **suçlular, bunlardan hangisini arzu ederlerdi acaba?**

İşte bu azap kesinlikle gerçekleşecek ve o gün Allah, tövbe edip yalvaran zâlimlere soracak:

51. “Başınıza bunlar gelip çattıktan sonra mı O’na iman ediyorsunuz? Şimdi mi aklınız başınıza geldi? Fakat artık çok geç! Oysa bunu ne kadar da aceleyle istiyordunuz!

52. Sonra zâlimlere, “Tadın bakalım sonsuz azâbı!” denilecek, “Yaptığınız fenâlıklardan başka bir şeyin cezasını mı çekiyorsunuz sanki?” İşte âhirette durum bundan ibaret. Fakat zâlimlerin dünyadaki şu tavırlarına bir bakar mısınız:

53. Hâlâ sana, “Sahi bütün bunlar gerçekten meydana gelecek mi?” diye soruyorlar. De ki: “Rabb’ime yemin olsun ki, evet; bu kitapta bildirilenler, gerçeğin ta kendisidir! Ve siz, ey zâlimler, ne yaparsanız yapın, bu korkunç âkıbetten kurtulamayacak, ilâhî adâletin gerçekleşmesine asla engel olamayacaksınız!”

54. Dünyanın gelip geçici menfaatleri uğruna âhiretlerini berbat edenler, ne büyük bir aldanış içinde olduklarını o gün anlayacaklar. Öyle ki, **yeryüzünün tüm serveti zâlimlerin elinde olsaydı, cehennem azâbından kurtulmak için hepsini seve seve fedâ ederlerdi.** Fakat ne çare! **Azâbı gördükleri zaman, pişmanlık acısı bir kor gibi yüreklerini yakıp kavuracak!** Fakat son pişmanlık fayda vermeyecek. **Hiç kimseye en ufak bir haksızlık yapılmaksızın, aralarında âdaletle hükmedilecek** ve böylece zâlimler, sonsuz azâba mahkûm edilecekler.

55. Ey insanlar! **İyi bilin ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır! Şunu da iyi bilin ki, Allah’ın vaadi tartışmasız bir gerçektir, ne var ki, insanların çoğu bunu bilmez.**

56. Hayatı bahşeden de, ölümü yaratan da O'dur. Hepiniz eninde sonunda ölümü tadacak ve hesap vermek üzere **O'nun huzuruna getirileceksiniz.**

57. Ey insanlar! İşte size Rabb'inizden bir öğüt, gönülle rdeki tüm hastalık ve dertlere kesin bir şifâ ve müminler için bir yol gösterici ve rahmet kaynağı olan Kur'an gelmiş bulunuyor!

58. Ş u hâlde, ey Müslüman! İnkârcılığın pençesinde kıvranan insanlığa seslenerek de ki: “ Bu dünyanın geçici nîmetleri, insanlığı huzura kavuşturmada yeterli olamaz. O hâlde, Allah'ın sonsuz lütuf ve rahmetiyle, evet, işte asıl bununla sevininler ve kurtuluşun reçetesini Kur'an'da arasınlar! Çünkü b u , dünyaya bel bağlayanların toplayıp yıgdıkları her şeyden daha hayırlıdır.”

59. Ve yine, iyi-kötü, haram-helâl, g üzel-çirkin, doğru-eğri gibi değer yargılarını hoyratça tahrif edip yozlaştıran toplumlara seslenerek de ki: “Allah'ın size ba hşettiğı, fakat sizin —hiçbir makul gerekçeye dayanmadan— bir kısmını helâl, bir kısmını haram saydığınız nîmetleri hiç düşündünüz mü?”

Onları düşünmeye dâvet ettikten sonra, **de ki: “ Haramı helâl, helâli haram yapma konusunda size Allah mı izin verdi, yoksa Allah'ın adını kullanarak yalan mı söylüyorsunuz?”**

60. Peki, Allah adına yalan u ydurmaktan çekinmeyen bu zâlimler, bütün iyiliklerin ve kötülüklerin karşılığının verileceğı Diriliş Günü hakkında ne düşünüyorlar acaba? Günün birinde hesaba çekileceklerini hiç akıllarına getirmiyorlar mı?

Yine de Allah, onları cezalandırmakta acele etmiyor; hâlâ nîmetlerinden fayd alanmalarına izin veriyor. **Doğrusu Allah, i nsanlara karşı çok cömert ve lütufkârdır; ne var ki onların çoğı, kendilerine bunca nîmetleri bağışlayan Rablerine itaat etmez, O'na şükretmezler.**

Buna karşılık ey Muhammed! Biz senin, hakîkati tebliğ etme konusunda ne kadar çaba harcadığını, ne büyük sıkıntılara göğüs gerdiğini biliyoruz:

61. Hangi işle meşgul olursan ol, Kur'an'dan hangi bölümü okursan oku;

Ve siz ey insanlar, ne iş yapıyor olursanız olun,

Yani, nerede, ne zaman ve hangi şartlarda olursanız olun,

Şunu hiç aklınızdan çıkarmayın ki, **siz bu işlere dalıp giderken Biz mutlaka sizin söz, niyet ve eylemlerinize birebir şâhitlik ediyoruz.**

Kısacası, **yerin derinliklerinde olsun, uçsuz bucaksız göklerde olsun, zerre ağırlığınca küçük ve önemsiz bile olsa, hiçbir şey Rabb'inin bilgisinden kaçmaz; hattâ ne bundan küçük ve ne de büyük hiçbir şey yoktur ki, varlıkla ilgili yasaların, yazgıların belirlendiğı apaçık bir Kitapta**

kaydedilmiş **olmasın**. O hâlde ey inkârcılar, yaptığınız zulmün yanın ıza kâr kalacağını zannetmeyin ve siz ey Müslümanlar, umudunuzu yitirmeden, yığınlığa kapılmadan yolunuza devam edin!

62. Çünkü iyi bilin ki, Hesap Gününde Allah'ın dostlarına korku yoktur ve onlar, o Gün asla üzölmeyecekler! Peki, kimdir Allah'ın dostları?

63. Onlar, Allah'ın ayetlerine yürekten iman eden ve bu imanın gereğini yerine getiren, yani dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötölüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimselerdir. İşte bunun içindir ki:

64. Hem dünya hayatında müjde var onlara, hem de âhirette! Çünkü ilâhî yasada böyle yazılmıştır ve Allah'ın sözlerinde asla değışiklik olmaz! İşte budur en büyük kurtuluş, en büyük mutluluk!

65. Ş u hâlde, ey Müslüman! A nlamsız bir gurura kapılarak sana üstünlük taslayan zâlimlere aldırma, onların inkâr ve alay dolu sözleri seni üzüp ümitsizliğe sevk etmesin! Unutma ki, her türlü kudret ve üstünlük, tamamıyla ve yalnızca Allah'a aittir ve O, her şeyi işiten, her şeyi bilendir. Dolayısıyla, kim ki Allah'a yakınsa, üstünlük ve şeref de onun hakkıdır:

66. İyi bilin ki, göklerde ve yerde her kim varsa, insanlar, melekler, cinler... hepsi Allah'ın kulu olan âciz yaratıklard ır. İşte bu yüzden, Allah'tan başkasına yalvarıp yakar a n o inkârcılar, her ne kadar onlara ibâdet ediyor gibi görünüyorsa da, aslında bu ortak koştukları sahte ilâhların izinden gitmiyorlar! Gerçekte onlar, sadece kendi arzularının, tutkularının ve zanlarının peşinden gidiyorlar ve aksini iddia ederken de, sadece yalan söylüyorlar! Peki bu câhillere, gözlerinin önünde sürekli tekrarlanan ş u mûcizeleri de mi görmüyorlar?

67. Karanlığın o sessiz, sâkin ve huzur verici atmosferi içinde dinlenesiniz diye geceyi yaratan, işlerinizi rahatça görebilmeniz için de apaydınlık gündüzü var eden O'dur. Kuşkusuz bunda, hakîkati açık yüreklilikle dinleyen insanlar için nice dersler, nice ibretler vardır.

68. Bütün sapık inanç ve ideolojiler,Allah'ın herhangi bir konuda yete rsiz, âciz, muhtaç ve zayıf olduğu varsayımından yola çıkarlar. Nitekim müşri kler, melekleri Allah'ın kızları saydılar. Hristiyanlar ise İsa'yı Allah'ın oğlu kabul ederek, "Allah kendisine bir oğul edi ndi!" dediler. Hâşâ! Çocuk edinmek, bir âcizliktir, O ise her türlü acizyet ve noksanlıktan uzaktır, yücedir! Zira O'nun hiç kimseye ve hiçbir şeye ihtiyacı yoktur; göklerde ve yerde ne varsa, hepsi zaten O'nundur. Oysa sizin elinizde, bu konudaki iddialarınızı destekleyecek akli ve nakli hiçbir delil yoktur. Ş u hâlde, nasıl olur da Allah hakkında gerçekliğini hiç bilmediğiniz iddialar ileri sürersiniz?

69. Ey Müslüman! Bu câhillere de ki: "Allah adına yalan uyd uranlar, asla kurtuluşa eremeyecekler!"

O çok güvendikleri malları, servetleri de onları kurtaramayacak:

70. Evet, belki **bu dünyada** birazcık **menfaat** sağlayacaklar fakat **eninde sonunda** hesap vermek üzere **huzurumuza gelecekler**; işte o zaman **Biz, nankörlü klerinin cezası olarak onlara o korkunç azâbı tattıracağız!**

71. Onlara, Nûh'un hayatından ibret verici **haberlerini anlat: Hani o,** inkâr bataklığında kıvranan **halkına** seslenerek, “**Ey halkım!**” demişti, “**Sizin aranızda bulunmam ve Allah'ın ayetleriyle sizi sürekli uyarmam şâyet canınızı sıkmaya başladıysa** şunu iyi bilin ki, **ben** tüm kalbimle **Allah'a güveniyorum, haydi öyleyse,** bu dâvâyı susturmak için, emir ve otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğerek Allah'a **ortak** koştüğunuz bütün putlarınızı, liderlerinizi ve sahte ilâhlarınızı **toplayıp** hakkımda **kararınızı verin;** son sözünüzü söyledikten **sonra da, kararınız içinize dert olmasın ve** elinizden geliyorsa, **göz açmama bile fırsat vermeden üzerimde hükmünüzü uygulayın!** Fakat ne yaparsanız yapın, hak yoldan bir adım geri atmayacağım!”

72. “Eğer size ilettiğim mesajı dinlemekten **yüz çevirerseniz,** şunu iyi bilin ki, ben bu tebliğime karşılık, **sizden** bir menfaat, **bir mükâfât beklemiyorum. Benim mükâfâtımı verecek olan, yalnızca Allah'tır. Ben,** ilâhî emirlere gönülden boyun eğen samîmî bir **Müslüman olmakla emrolundum.”**

73. Fakat bu uyarıları dikkate almadılar, aksine iyice azgınlaşarak **onu yalancılıkla suçladılar. Bunun üzerine, Biz de onu ve gemide onun yanında yer alan** bütün Müslümanları tufanda helak olmaktan **kurtardık ve onları o ülkede egemen kıldık. Âyetlerimizi inkâr edenleri ise,** korkunç sel sularına batırarak **boğduk. Bak işte, uyarılan** fakat uyarılara aldırış etmeyen isyankârların **sonu nice olmuş, gör!**

74. Sonra Nûh'un ardından, birçok Peygamberi kavmine hakîkati ulaştıran birer uyarıcı olarak **gönderdik ve her Peygamber, kendi halkına** Peygamberliğini ispat edecek apaçık **mûcizeler gösterdi. Fakat onlar, ta işin başında** hakkı **inkâr etmiş oldukları için,** kuru bir inat yüzünden **bir türlü imana gelmediler. Çünkü** yaptıkları kötülükler yüzünden kalpleri kararmış, âdetâ pas tutmuştu. **İşte biz, haddi aşanların kalplerini böyle mühürleriz.**

75. Derken onların ardından, Mûsâ ile Hârûn'u mûcizelerimizle destekleyip **Firavun'a ve onun** toplum yönetiminde söz sahibi **kurmaylarına gönderdik fakat onlar,** hak ve hakikat karşısında anlamsız bir **gurura kapılarak** emrimize başkaldırdılar. **Zaten** bu insanlar, öt eden beri **suç işlemeyi alışkanlık hâline getirmiş kimselerdi. Bu yüzdendir ki:**

76. Bizim katımızdan onlara mutlak **hakîkati** gösteren mûcizeler **gelince, “Hiç kuşku yok ki,** hepimizi acze düşüren **bu hârika olaylar, olsa olsa bir büyüdür!” dediler.**

77. Mûsâ, “Size gelen gerçek hakkında bunu mu söyleyecektiniz? Bu apaçık mûcizeler **hiç büyü olabilir mi? Oysa** büyücülerle Peygamberler arasında ne kadar muazzam fark var! Zira **büyücüler,** yüce bir ideal uğruna her şeylerini fedâ edebilecek kişiler değillerdir. Siz hiç bir büyücünün, zâlim bir diktatörün karşısına çıkıp dâvâsını korkusuzca haykırdığını, onu Allah'ın dinine

dâvet ettiğini gördünüz mü? Tam tersine, büyük ücu para kazanmak için müşterilerinin önünde numarasını gösterir ve mükâfâtını almak için avucunu açar. Onun hak, hukuk, adâlet diye bir tasası yoktur; olsa zaten büyükçülük yapmaz. Kaldı ki, bunlar kaz ara Peygamberlik iddiasında bulunsalar bile, çok geçmeden foyaları meydana çıkar. Kısacası, sihirbazlar asla **iflah olmazlar!” dedi.**

78. Firavun ve kurmayları, Mûsâ’ya **dediler ki: “Şimdi anlaşıldı! Demek sen ve kardeşin Hârûn, atalarımızdan bize miras kalan töre, gelenek, inanç ve ideolojilerin şekillendirdiği din ve hayat anlayışından bizi vazgeçirmek ve böylelikle, vicdanlarda kalması gereken kutsal din duygularını siyasete alet ederek bu ülkede egemenliği ele geçirmek ve bizi sıradan insanlar gibi yaşamaya mahkûm etmek için buralara geldiniz, öyle mi? Yoo, elimizdeki saltanatı kimseye kaptırmaya niyetimiz yok! Dolayısıyla, size asla inanmayacağız!”**

79. **Firavun,** Mûsâ’yı halkın huzurunda sihirbazlarla yarıştırmak ve onun da diğerleri gibi bir sihirbaz olduğu yolundaki iddiasına malzeme bulabilmek amacıyla, bir plân hazırladı ve adamlarına **emretti:“ Bu civarda ne kadar usta ve becerikli sihirbaz varsa, hepsini bulup huzuruma getirin!”**

80. **Sihirbazlar** şehrin büyük meydanında, bayram yerinde Mûsâ ile karşı karşıya **gelinece, Mûsâ onlara** meydan okuyarak, **“Haydi, gösterin bakalım marifetinizi! İnsanların gözünü boyamak için atın atacağınızı!” dedi.**

81. **Sihirbazlar,** insanların gözlerini boyayarak, iplerini ve değneklerini meydandaki sıcak kumların üzerine **atınca,** ortalıkta dolaşan yılanlara, çıyanlara dönüşen bir gösteri sergilediler. Bunun üzerine, **Mûsâ dedi ki:“Bu yaptığınız, ustaca düzenlenmiş bir sihirbazlıktan başka bir şey değil! Allah, hakîkati örtbas etmek için oynadığınız bu çirkin oyunu elbette boşa çıkaracaktır. Çünkü Allah, bozguncuları asla başarıya ulaştırmaz!”**

82. **“Ve suçluların hoşuna gitmese de,** elçilerine vahyettiği **sözleri** ve müminlere yardım ve inâyeti **sayesinde, gerçeği açıkça ortaya koyacak ve hakkı egemen kılacaktır!”** Bu sözlerin hemen ardından Mûsâ, o yılanların arasına asâsını attı. Dev bir yılanla dönüşen asâ, sihirbazların yılan gibi gösterdiği iplerini, değneklerini birer birer yutup yok etti. Bu mûcize karşısında sihirbazlar derhal iman edip secdeye kapandılar. Diğerlerine gelince:

83. **Firavun ve kurmaylarının kendilerine eziyet edeceğinden korktukları için, kavminden ancak bir grup genç Mûsâ’ya açıkça iman etti.** Diğer pek çoğu ise, inancını gizlemek zorunda kaldı. **Çünkü Firavun, yeryüzünde küstahça böbürlenene ve hak hukuk tanımayan acımasız bir diktatör idi.**

84. Buna karşılık **Mûsâ,** müminleri eğitmek üzere onlara **dedi ki:“Ey halkım! Eğer Allah’a inanıyorsanız, artık O’na güvenin ve zorba yöneticilerin tehditlerinden korkup beni yalnız bırakmayın; tabii eğer gerçekten Allah’a yürekten boyun eğmiş kimselerseniz!”**

85. **Onlar,** Mûsâ’ya cevaben **“Evet, bizler yalnızca Allah’a güveniyor ve O’nun yardımına**

şıgınıyoruz! **Ey Rabb'imiz, bizi bu zâlim insanlar için bir imtihan aracı kılma!** Bizi kâfirler karşısında yenik düşürerek onların iyice azgınlaşmasına sebep kılma, altından kalkamayacağımız çetin belâlarla bizi yüz yüze getirme yâ Rab!"

86. "Engin lütuf ve rahmetin sayesinde bizi bu kâfirlerin elinden kurtar!"

87. Bunun üzerine, Mûsâ'ya ve kardeşine şöyle vahyettik: "Ha İkiniz arasında toplumsal kulluk bilincini yeniden canlandırmak, bu konuda inananları eğitmek ve böylece onları küfür sisteminin kokuşmuş, yozlaşmış hayat tarzından koruyup seçkin, temiz ve inançlı bir toplum oluşturmak için, Mısır'da ki her mahallede, her semtte mescit olarak kullanabileceğiniz evler hazırlayın ve bu evlerinizi birbirleriyle irtibatlı topluca namaz kılınacak ortak mekânlar ve toplantılarınızın yapılacağı merkezi yerler hâline getirin; namazlarınızı da bu evlerde, cemaatle ve dosdoğru kılın. İşte bunları yerine getirebilirseniz, zafer mutlaka inananların olacaktır. O hâlde, inananları müjdele!" Böylece, uzun ve meşakkatli bir mücâdelenin ardından:

88. Mûsâ, kardeşi Hârûn ile birlikte Allah'a yalvararak dedi ki: "Ey Rabb'imiz! Gerçekten sen, Firavun ve kurmaylarına bu dünya hayatında görkemli bir saltanat, göz kamaştırıcı güzellikler ve muazzam bir servet bağışladın. Ey Rabb'imiz, oysa sen bu nîmetleri, inananları senin yolundan saptırırsınlar diye mi onlara vermiştin? Bu ne büyük nankörlüktür ki, kendilerine bahsettiğin imkân ve nimetlerle şımarıp senin dinine savaş açıyorlar! O hâlde ey Rabb'imiz; onların bütün kudret ve servetlerini yok et ve kalplerine öyle bir kilit vur ki, ölüm anında o can yakıcı azâbı görünceye kadar iman etmesinler!"

89. Bunun üzerine Allah, Mûsâ ile Hârûn'a seslenerek, "Duanız kabul edilmiştir. O hâlde, dosdoğru yolda yürümeye devam edin ve sakın câhillerin peşine takılmayın!" dedi.

90. Ve bir gece Mûsâ, emrimiz uyarınca halkını Mısır'dan çıkarıp Filistin'e doğru yol almaya başladı. Durumu haber alan Firavun, de rhal peşlerine düşerek Kızıldeniz kıyılarında onlara yetişti. Müminler denizle düşman arasında sıkışıp kalmışlardı. Bunun üzerine, Kızıldeniz'i ortadan ikiye yarıdık ve İsrail Oğulları'nı denizden karşıya geçirdik. Fakat öfkeden çılgına dönen Firavun ve askerleri, kin ve nefretle peşlerinden gittiler. İsrail Oğulları karşıya geçer geçmez, deniz tekrar kapanmaya başladı. Dev dalgalar altında kalan Firavun, artık boğulacağını anlayınca, "Şimdi iman ediyorum, İsrail Oğulları'nın inandığı bir tek İlâhtan başka ilâh olmadığına! Ben de artık yalnızca Allah'a boyun eğenlerdenim!" dedi.

91. Fakat Allah ona, "Şimdi mi aklın başına geldi?" dedi, "Gözle rden perdenin kaldırıldığı, imandan başka bir seçeneğin kalmadığı bir zamanda mı? Oysa şu ana kadar emirlerime başkaldırmış ve hayatın boyunca bozgunculuk peşinde koşmuştun! Bu yüzden, son nefeste ettiğin bu iman, sana hiçbir yarar sağlamayacaktır!"

92. "Ey Firavun! Bugün seni öldürecekiz fakat senden sonra gelecek nesillere tarihi bir ibret belgesi olman için, cesedini denizde çürüyüp yok olmaktan kurtarıp kıyıya atacağız. Böylece insanlar, zâlimleri nasıl bir âkıbetin beklediğini gözleriyle görecekler!" Ne var ki, ibret

alanların sayısı çok azdır. Çünkü **insanların çoğu, ayetlerimize karşı umursamaz bir tavır içindeler.**

93. Gerçekten biz, İsrail Oğulları'nı çok güzel ve güvenli bir yurda yerleştirdik ve onlara tertemiz nîmetler bağışladık. Fakat onlar, kendilerine Allah'ın vahyi olan ilim geldikten sonra, sırf azgınlıklarından dolayı hakkı inkâr edip ayrılığa düştüler. Allah onlara, ellerindeki Tevrat'ı onaylayan yeni bir kitap ve yeni bir Peygamber gönderince, kimisi ona inandı, kimisi inkâr etti. **Elbette Rabb'in, ayrılığa düştükleri konularda, mahşer gününde aralarında hükmünü verecektir.**

94. Ey Kur'an okuyan insan! Eğer sana gönderdiğimiz bu kitap hakkında en ufak bir şüphen varsa istersen, senden önce bu kutsal Kitap Kur'an'ı okuyanlara, Hz. Peygamber ve arkadaşlarına sor. Dolayısıyla sakın ha şüphe edenlerden olma. Göreceksin Allah'ın bütün elçileri de hep bu evrensel gerçeği tebliğ etmişlerdir. Buna insanlık tarihi şahittir.

İşte Ey insan! **Andolsun ki, Rabb'inden sana, insanlığı doğru yola ileten gerçek kurtuluş reçetesi gelmiştir. O hâlde, sakın kuşkuya kapılanlardan olma!**

95. Ve sakın Allah'ın ayetlerini yalanlamaya kalkışma, yoksa dünyada da, âhirette de kaybedenlerden olursun!

96. Çünkü hakîkati bildiği hâlde kötülüğü tercih eden, böylece haklarında Rabb'inin azap hükmü gerçekleşen zâlimler, bireysel ve toplumsal yasalar gereğince, kesinlikle iman etmeyecekler;

97. Hakikati tüm berraklığıyla gösteren her türlü mûcize önlerine konulsa bile, yine de inkârda diretecekler; ta ki, son nefeslerini verirken o can yakıcı azâbı kendi gözleriyle görünceye kadar! Fakat böyle bir imanın da faydası olmayacaktır.

98. Zaten insanlık tarihinde, son nefeslerine kadar inkârda direten, ancak azâbı gördükten sonra iman eden ve bu imanı kendisine yarar sağlayan bir toplum var mı ki? Bir tek Yûnus'un kavmi hariç! Çünkü Yunus, halkını yeteri kadar uyarmadan, ümitsizliğe düşüp görev yerini terk etmişti. Oysa Biz, hakîkati tüm açıklığıyla ortaya koyan bir elçi göndermedikçe, hiç kimseye azap etmeyiz (17. İsrâ: 15). Bu yüzden, **onlar** bir bulut gibi tepelerine çöken azâbı görüp de **iman edince,** tövbelerini kabul ettik, **dünya hayatındaki o alçaltıcı azâbı üzerlerinden kaldırdık ve ecellerinin geleceği belli bir süreye kadar** refah, mutluluk ve huzur içerisinde **yaşamalarına izin verdik.** Şu hâlde, ey Müslüman! Sakın sen de Yûnus gibi aceleci davranıp da, bütün insanların öyle çabucak inanmalarını bekleme! İnanmıyorlar diye ümitsizliğe kapılma, onları inandırmak için bir şeyler peşinde koşma! Zira inkâra şartlanmış olanlar, sen onlara en büyük mûcizeleri göstermiş olsan bile, inkârcılıktan vazgeçmeyeceklerdir. Unutma ki:

99. Şâyet Rabb'in insanları zorla imana getirmek isteseydi, yer yüzünde ne kadar insan varsa hepsi çoktan iman etmiş olurdu. Fakat O, insanların kendi özgür irâdeleriyle imanı

seçmelerini istedi. **O hâlde** ey Müslüman, göz göre göre küfrü tercih eden bu **insanları sen mi zorla imana getireceksin?** Senin görevin, hakîkati onlara güzelce duyurma kt a n ibarettir. Dolayısıyla, iman etmiyorlar diye kendini kahretme! Şunu iyi bil ki:

100. Sen ne kadar çırpınsan da, **Allah izin vermedikçe hiç kimse iman etmez.** Ve şu halleriyle, Allah buna izin vermeyecektir. Çünkü **O, akıllarını kullanmayan** böyle önyargılı ve kötü niyetli insanlar ın kalpleri **üzerine**, hakîkati görme yetisini kirletip örten, vicdan ve kabiliyetini körelten, akıllarını kullanma özelliklerini yok eden mânevî **pislikler yağdırır!** Bu ilâhî kanun gereğince, hakîkate yönelmeyen insanların iman etmeleri mümkün değildir.

101. O hâlde, ey Peygamber! Senden mûcize isteyenlere **de ki: “Göklerde ve yerde ne muhteşem mûcizeler var, bakın** da ibret alın!” **Fakat inanmaya gönlü olmayan bir topluma, bunca deliller ve uyarılar bile fayda sağlamaz!**

102. Yoksa onlar, kendileri nden önceki zâlimlerin yaşadığı azap **günleri gibi** bir günün gelmesini mi bekliyorlar? Bu gâfillere **de ki: “Bekleyin öyleyse, işte ben de sizinle beraber bekliyorum!”**

103. Bu bekleyiş esnasında, müminlerle kâfirler arasında büyük bir mücadele yaşanır. Biz de zalimlere biraz mühlet veririz ve **nihayet** o azap günü geldiğinde zalimleri helâk eder, **elçilerimizi ve iman edenleri kurtarız.** Uhdemizde **bir hak olarak**, ilahi adalet gereğince, hak uğrunda sabırla mücadele eden **müminleri işte böyle kurtarız.**

104. O hâlde, kesin tavrını ortaya koymak üzere, onlara **de ki: “Ey insanlar! Eğer benim dinim hakkında bir şüpheniz varsa, şunu iyi bilin ki, ben sizin Allah’tan başka taptiğiniz varlıklara asla tapmam fakat hepinizi öldürecek olan Allah’a kulluk ve ibâdet ederim.** Çünkü **ben**, inançlarından asla taviz vermeyen dosdoğru müminlerden olmakla emrolundum.”

105. “**Ve** Rabb’im, şu ilâhî emirleri tüm insanlığa duyurmamı bana emretti: Her türlü bâtil inanç ve ideolojilerden **arınmış bir şekilde, yüzünü** tüm ruhunla, tüm benliğinle gerçek **inanç sistemine çevir ve sakın** Allah’tan başka varlıkları yüceltip ilâhlaştıran o **müşriklerden biri olma!”**

106. “**Allah’ı bırakıp da, sana herhangi bir fayda veya zarar veremeyen varlıklara el açıp yalvarma! Eğer böyle bir şey yapacak olursan, o takdirde sen de zâlimlerden olursun!”** Allah’tan başkasına nasıl el açıp yalvarırsın ki;

107. Allah sana bir sıkıntı, **bir zarar dokunduracak olsa, O’ndan başka hiç kimse onu gideremez ve eğer sana bir güzellik bahşetmek istese, hiç kimse O’nun lütuf ve cömertliğini engelleyemez. O, lütuf ve bereketini kullarından dilediğine verir.** O hâlde, O’nun ihsan ve inâyetine lâayık kullar olmaya çalışın. Şunu da iyi bilin: **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

108. Ey Müslüman! Şimdi, her isteyen için açık ve anlaşılır bir çağrıda bulunarak **de ki: “Ey insanlar! İşte size Rabb’inizden, hakîkat in ta kendisi olan Kur’an gelmiş bulunuyor! Artık her kim doğru yolu seçerse, ancak kendi iyiliği için doğru yolu seçmiş olur; kim de Kur’an dışı yollara saparsa, o da ancak kendi kötülüğü için sapmış olur.** Zira Allah, hepinize hakîkati görme yeteneği bahşetmiştir; tercih ve eylemlerinizden yalnızca kendiniz sorumlusunuz. Benim görevimse, yalnızca hak îkati güzelce duyurmaktan ibarettir. Çünkü **ben sizin davranışlarınızdan sorumlu değilim.** Şu hâlde:

109. Ey hakîkat yolunun yolcusu! **Sen,** başkalarına değil, ancak ve ancak **sana gönderilen** bu hikmetli ayetlere **uy ve** hedefe ulaşma konusunda sakın aceleci davranma; **Allah** hakkınızda **hükmünü verinceye kadar,** bu yolda uğrayabileceğin zorluklara, sıkıntılara **sabret!** Unutma; **O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.**

II. HUD SÛRESİ

Mekke devrinin sonlarında, Yûnus sûr esinin hemen ardından indirilmiştir. Ad ını, Hz. Hûd'un kıssasının anlatıldığı 50-60. ayetlerden almıştır. 123 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Râ. Dinle bak, ey insan! Rabb'inden sana bir mesaj geldi: Bu okuyacağın/dinleyeceğin mesaj, öyle mükemmel **bir Kitaptır ki, onun her bir ayeti, sonsuz ilim ve hikmet sahibi Allah tarafından** mükemmel bir ölçü ve âhenk ile gâyet muntazam ve **sağlam bir şekilde düzenlenmiş,** her türlü şüphe, çelişki, yanlışlık ve bozulmaya karşı özenle korunmuş **ve** her akıl sahibinin anlayıp ibret alabileceği biçimde **açık ve net olarak ortaya konmuştur.**

2. Ki, Allah'tan başkasına kulluk ve **ibâdet etmeyin!** Yalnızca O'nun emirler ine kayıtsız şartsız itaat edin, O'nun buyruklarına ters düşen hiçbir güce —kim olursa olsun— asla boyun eğmeyin! O hâlde ey şanlı Elçi, bu Kur'an ile insanlığı uyar: **“Doğrusu ben, size O'nun tarafından** gönderilen ve zâlimleri cehennemle **uyaran,** iman edip iyilik yapanları da cennetle müjdeleyen bir elçiyim.”

3. “Ey halkım! Günahlarınızdan tövbe ederek Rabb'inizden bağışlanma dileyin ve tüm içtenliğinizle O'na yönelin ki, sizi ecel denilen **belirli bir süreye kadar** huzur ve mutluluk içinde, **güzelce yaşatsın ve iyilik yapan herkese iyiliğinin karşılığını** dünyada da âhirette de tam olarak **versin. Fakat** ilâhî buyruklardan **yüz çevirecek olursanız, o takdirde ben sizin için,** başınıza gelecek o **büyük günün azâbından korkarım!”**

4. “Hepinizin dönüşü eninde sonunda **Allah'adır. Ve Allah, her şeye gücü yeten mu** tlak kudret sahibidir.”

5. Bakın, hakîkatle yüz yüze gelmekten korkan kimi inkârcılar, elçiye her gördükl erinde **ondan gizlenmek için** nasıl da **göğüslerini çevirip** hemencecik oradan sıvışıyolar. Güya böylece hakîkati görmemiş, duymamış oluyo rlar. Kur'an'ın o etkileyici uyarısıyla yüz yüze gelmemek için, devekuşu misali başlarını kuma gömerek gerçeklerden kaçabileceklerini sanıyorlar. Daha da kötüsü, böyle yapmakla ceza ve sorumluluktan kurtulacaklarını umuyorlar. **Oysa onlar,** gecenin zifiri karanlıklarında **örtülerine büründükleri** ve vicdanlarıyla baş başa kaldıkları **zaman bile, Allah onların gizledikleri ve açığa vurdukları her şeyi bilmektedir. Çünkü O, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri** tam olarak **bilir.** Öyle ki:

6. Yeryüzünde yaşayan ne kadar canlı varsa, hepsinin doğumdan ölüme kadar bütün rızkını veren Allah'tır.

Ayrıca **O, her canlının yerleşip kaldığı ve emânet durduğu yeri bilir.** Onların nerede barındığını, nereden gelip nereye gittiğini, nerede hareket edip nerede durduğunu bilir. Sizin hayat yolculuğunuzu; anne rahminden dünyaya, dünyadan kabre, oradan mahşere, sonra cennet veya cehenneme varıncaya kadar geçirdiğiniz ve geçireceğiniz aşamaları bilir. İşte **bütün bunlar, varlık yasalarının belirlendiği apaçık bir kitapta kayıtlıdır.**

7. O Allah ki, gökleri ve yeri altı günde yarattı. Bütün kainat yaratılmadan önce **O'nun Arş'ı, su üzerinde idi.** Allah, bütün canlı varlıklara su ile hayat verdi. Böylece Allah, **hanginizin daha güzel ve yararlı davranışlar göstereceği konusunda sizi imtihan etmek için** evreni, hayatı ve ölümü yarattı. Çünkü O, hiçbir şeyi anlamsız ve boş yere yaratmamıştır.

Hal böyleyken, ey Müslüman, **eğer sen onlara, "Bakın, hepiniz öldükten sonra yeniden diriltilip hesaba çekileceksiniz!" desen, ilâhî adâleti inkâr eden kâfirler, "Bu apaçık bir büyüdür. Böyle bir iddia, düpedüz adam aldatmaktan, göz boyamaktan ibarettir." diyeceklerdir.**

8. Eğer Biz, isyankârlıklarından dolayı onları derhal yok etmeyip de, hak ettikleri azâbı belirlenmiş bir vakte kadar ertelese, bunun hikmetini hiç düşünmeden, **"Onun hemen gerçekleşmesini engelleyen ne? Hani Allah kâfirlere azap edecekti? Demek tüm uyarılar, tehditler yalanmış!" diyerek alaycı bir tavırla, azâbın bir an önce gelmesini isteyecekler.**

Fakat şunu iyi bilsinler ki, kendilerine vaadedilen o azap gelip çattı mı, bir daha asla geri çevrilecek değildir ve işte o zaman, öteden beri alay edip durdukları cehennem, kendilerini çepeçevre kuşatmış olacaktır. Fakat gel gör ki:

9. Eğer insanoğluna katımızdan zenginlik, sağlık, güzellik, bolluk, bereket, huzur gibi nîmetler vererek bir rahmet tattırdıktan sonra onu elinden çekip geri alsak, bunun bir imtihan olduğunu göz ardı ederek **hemen ümitsizliğe düşer, nankörlük etmeye başlar.** Sahip olduğu her şeyin kendisine Allah tarafından bağışlanan gelip geçici nîmetler olduğunu idrâk edemediği için, onları kaybettiği anda müthiş bir sarsıntı geçirir, yaşama ümidini tamamen kaybeder.

10. Ve yine, eğer kendisine dokunan bir sıkıntının ardından başındaki belâyı giderip **ona bir nîmet tattıracak olsak, o zaman da,** "Nasıl olsa belâlardan kurtuldum!" der ve bir daha hiç sıkıntıya düşmeyecekmiş gibi **hemen şımarmaya, o nîmetleri kendisine veren yaratıcıyı unutarak kibirlenmeye, büyüklük taslamaya başlar.** Nîmetleri düşünür de, onları bahşeden yüce kudreti düşünmez; belâlardan ödün kopar, fakat o belâlarla insanları imtihan Allah'a karşı gelmekten çekinmez.

11. Ancak sıkıntılı anlarda ümitsizliğe düşmeyen, nîmetlerden dolayı da şımarıp kibre kapılmayan, yani her iki durumda da sabretmesini bilen ve Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla

güzel ve yararlı iş yapan kimseler elbette böyle değildir. İşte onlar için, Rab'leri tarafından bir bağışlanma ve muhteşem bir ödül vardır!

12. Şimdi sen, inkârcıların, “Eğer Muhammed gerçekten Peygamber olsaydı, ona gökten bir hazine indirilmeli, yâhut onunla birlikte iddialarını destekleyecek bir melek gelmeli değil miydi?” şeklindeki alaycı sözlerinden ötürü yüreğin daralıyor diye, sana gönderilen ayetlerin arasından, kâfirlerin çıkarlarına dokunacak bir kısmını onlara duyurmaktan vaz mı geçeceksin? Sakın ha! Şunu hiç unutma ki, senin görevin onları imana getirmek değildir. Çünkü sen ancak bir uyarıcısın; her şeyi görüp gözet en ve bütün işleri düzenleyip takdir eden gerçek vekil ise, yalnızca Allah'tır. Öyleyse O'na güven, zâlimlerin yalan ve iftiralarına aldırmadan görevini yapmaya devam et!

13. Yoksa inkâr edenler, “Kur'an'ı Muhammed uydurdu!” mu diyorlar? O zaman onlara de ki: “Eğer benim gibi okuma yazması bile olmayan bir kişi; böyle muhteşem sûreler ‘uydurabil iyor’ ise, o hâlde; Haydi, siz de ifâde güzelliğinde, ortaya koyduğu mükemmel hayat tarzında Kur'an'la boy ölçüşebilecek bir kitap, veya en azından Kur'an sûreleri ayarında on tane uydurulmuş sûre meydana getirin bakalım! Eğer Kur'an'ı Muhammed uydurduysa, onu susturmak için bundan daha iyi bir fırsat olabilir mi? Öyle ya, İslâm'ı yok etmek için bunca zahmet çekmeye, malınızı mülkünüzü, çoluk çocuğunuzu bu uğurda fedâ etmeye ne gerek vardı? Onun ‘uydurd uğu!’ sûreler gibi birkaç sûre yazarsınız, olur biter. Zira hepiniz güzel söz söyleme sanat ını iyi bilen edebiyat ustalarısınız. ‘Yok buna tek başımıza güç yet iremeyiz’ diyorsanız, o zaman Allah'tan başka yardıma çağırabileceğiniz kim varsa, becerisine güvendiğin iz bütün şâirlerinizi, edebiyatçılarınızı, filozoflarınızı, ilim ve fikir adamlar ınızı çağırın! Çağırın da, hepiniz el ele ver erek güzellik ve doğrulukta Kur'an'la boy ölçüşebilecek on sûre, hadi ondan da vazgeçtik, hiç değilse bir tek sûre yazın; tabii eğer bu iddianızda samîmî iseniz...

14. Eğer kâfirler, bu meydan okuma karşısında size cevap veremezlerse, —ki hiçbir zaman veremeyecekler— o zaman kesin olarak bilin ki, Kur'an Muhammed tarafından uydurulmuş bir söz değil, ancak Allah'ın ilmiyle gönderilmiş bir mûcizedir ve yine bilin ki, Allah'tan başka hükmüne boyun eğilecek, emrine kayıtsız şartsız itaat edilecek bir otorite, bir ilâh yoktur!

Şimdi bu meydan okuma karşısında düştüğünüz âcizliğe rağmen, hakîkate karşı inatla direnecek, Rabb'inizin buyruklarına boyun eğmeyecek misiniz?

15. Kim bu dünya hayatını ve onun göz kamaştırıcı zenginlik ve güzelliklerini arzu eder ve bütün gücünü ve yeteneğini onu kazanmak için kullanır ise, çalışmalarının karşılığını bu dünyada onlara tam olarak veririz ve bu konuda kendilerine hiçbir şekilde haksızlık edilmez. Âhiret hayatını hesaba katmaksızın, yalnızca dünya nimetlerini elde etmek için çalışanlar, çabalarının meyvesini bu dünyada alacaklar. Basit me nfaatlerini kendilerine ilâh edinen bu insanlar, kendi halklarını maddî yönden refaha kavuştursalar bile, Kur'an'ın ortaya koyduğu evrensel bilince sahip olmadıklarından, insanlığa asla huzur ve mutluluk getiremeyecekler.

16. Fakat gerçek hayat olan âhirette, onların payına düşen tek şey cehennem ateşi

olacak! Bu dünyada **oluşturdukları** ve ebediyen yıkılmaz zannettikleri sistemleri ve âhireti kaybetme pahasına elde ettikleri ne varsa **orada hiçbir işe yaramayacak ve** güya iyilik nâmına **yaptıkları** her şey —inanç ve iyi niyetten yoksun olduğu için— **boşa gidecektir.**

17. Düşünün; arzu ve ihtirâslarının kölesi olan ve menfaatleri uğrunda Allah'ı ve âhireti unutan bu insanlar mı daha hayırlıdır, **yoksa Rabb'inden** gelen Kur'an mûcizesi gibi **apaçık bir delile dayanan ve ayrıca,** yine **O'nun tarafından** gönderilen İncil adındaki **bir şahidin şهادetiyle desteklenip doğruluğu belgelenen** Hz. Peygamber (61. Saff: 6 ve 7. Araf: 157) ve onun izinden yürüyen bahtiyâr müminler **mi? Üstelik ondan önce, Mûsâ'nın bir öncü ve bir rahmet kaynağı olarak** gönderilen ve Son Elçinin cihanı aydınlatacağını insanlığa müjdeleyen Tevrat adındaki **Kitabı da ortada iken...**

İşte onlar, vahyin sapasağlam verileri ışığında olayı değerlendiren bu insanlar, **Kur'an'a** şeksiz şüphesiz **iman ederler.** Hangi dine, hangi millete, hangi ideolojiye mensup olursa olsun, yeryüzündeki mevcut dinî, siyâsî veya etnik **gruplar içerisinde her kim de onu inkâr edecek olursa, onun varacağı yer ceheennemdir! O hâlde ey Müslüman, sakın bu Kur'an'dan yana bir kuşkuya kapılma! Elbette o, Rabb'in tarafından** gönderilmiştir ve **gerçeğin ta kendisidir! Fakat insanların çoğu iman etmezler.**

18. Bunca belgeler, bilgiler ortada dururken, “Allah hiçbir elçi ve kitap göndermemiştir!” veya “Kur'an'ı Allah indirmemiştir!” ya da “Allah insanı yaptıklarından dolayı hesaba çekecek değildir!” yâhut “Allah'tan başka, otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeğimiz başka varlıklar vardır!” gibi dayanaksız ve saçma iddialar ortaya atarak **Allah'a karşı yalan uyduranlardan daha zâlim kim olabilir? Bunlar,** yaptıklarının cezasını çekmek üzere mahşer gününde **Rab'lerinin huzuruna çıkarılacaklar ve** dünyada iken kendilerini hakîkate dâvet etmiş olan **şâhitler, “Rab'lerine karşı yalan söyleyenler işte bunlardır yâ Rab!” diyecekler.**

O hâlde **dikkat edin; Allah'ın lâneti,** dünyada da, âhirette de **zâlimlerin üzerine olsun!**

19. Çünkü **onlar,** hakka yönelmek isteyen insanları **Allah yolundan çeviriyor ve** İslâm aleyhinde çok çeşitli iftira kampanyaları düzenliyor; böylece, sinsi propagandalarla **doğru yolu çarpıtmaya çalışıyorlar! Çünkü onlar,** ilâhî adâletin gerçekleşeceği bir öte **dünyanın varlığına inanmıyorlar!”** Fakat gün gelecek, bu zâlimlerin de defteri dürülecektir:

20. Onlar, her ne kadar kendilerini **yeryüzünde** tek egemen güç ilan etseler de, Allah'ı **âciz bırakacak değillerdir ve onların Allah'tan başka** sığınabilecekleri hiçbir kurtarıcıları, koruyucuları ve onları Allah'ın azabından kurtaracak hiçbir **dostları yoktur.** Kendileri saptıkları yetmiyormuş gibi, başkalarının da sapmasına öncülük ettikleri için, **cezaları kat kat artırılacaktır.** Daha bu dünyada nice belâlarla yüz yüze gelecekler, her türlü ahlâksızlık toplumu baştanbaşa saracak, yaratılış amacını unutan ve mutluluğu yalnızca maddede arayan gönüller; hiç bir zaman gerçek huzuru bulamayacak. Fakat inkârcılar; asıl cezayı âhirette çekecekler ve kendilerine asla merhamet gösterilmeyecek. **Çünkü onlar,** hakîkati **dinlemeye bile tahammül edemiyor,** apaçık gerçekleri **görmeye yanaşmıyorlardı.**

21. İşte bunlar, kendi elleriyle kendilerini felâkete sürükleyen kimselerdir. Öyle ki, **uydurup durdukları** sahte ilâhları, ya da dinin yerine ikame etmeye çalıştıkları gösterişli ideolojileri, yeryüzünde cennet vaadeden aldatıcı idealleri, **onları** en muhtaç oldukları anda **yüzüstü bırakıp gidecek, kendilerini korkunç âkıbetten kurtaramayacaktır.**

22. Hiç şüphe yok ki, âhirette en büyük kayba uğrayanlar, bunlar olacaktır.

23. Buna karşılık, Allah'ın ayetlerine yürekten **iman eden**, bu imana yaraşır **güzel davranışlar gösteren ve Rab'lerine saygıyla boyun eğen kimselere gelince, işte onlar da cennet halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.**

24. Evet, bir tarafta iman eden bahtiyârlar, öte yanda hakîkati inkâr eden z âlimler. **Bu iki grubun durumu, tıpkı gözleri görmeyen ve kulakları duymayan bir kimseyle,** etrafını rahatlıkla **görebilen ve söylenenleri duyabilen kimse** arasındaki fark **gibidir.** Ne dersiniz, **bu ikisinin durumu hiç eşit olur mu, hâla düşünüp ibret almayacak mısınız?**

Nitekim, insanlık tarihi boyunca her Peygamber bu gerçeği dile getirmişti:

25. Gerçekten biz Nûh'u, içerisinde yaşadığı **halkına** ilâhî mesajı bildiren bir elçi olarak **göndermiştik.** Nûh onlara, “Ey halkım!” demişti, **“Gerçek şu ki, ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım!** Ve işte, açık ve net olarak sizleri uyarıyorum.”

26. “Allah’tan başka hiç kimseye kulluk ve ibâdet etmeyin! Yalnızca O’na itaat edin, O’nun buyruklarına ters düşen hiçbir güce, —kim olursa olsun— asla boyun eğmeyin! **Doğrusu ben,** bu uyarıları dikkate almadığınız takdirde, **sizin için can yakıcı bir günün azâbından korkuyorum!”**

27. Bunun üzerine, kavminin önde gelen inkârcıları, halkı sömürerek kurdukları kölelik sisteminin yıkılacağı ve böylece alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceği endişesiyle, “Ey Nûh!” **dediler, “Görüyoruz ki, sen de bizim gibi fâni bir insandan başka bir şey değilsin.** Allah elçi göndermek isteseydi, olağanüstü güçlere sahip bir melek gönderemez miydi? **Üstelik,** bu ülkede ezilen, horlanan **dar görüşlü ayak takımından başka hiç kimsenin sana uymadığını görüyoruz.** Eğer bu din güzel bir şey olsaydı, herkesten önce bizim gibi akıllı, zengin ve yetenekli insanlar ona inanırdı. Bize göre kişinin doğru yolda olduğunu gösteren biricik ölçü, sahip olduğu güç ve zenginliktir. **Sizin bize karşı bir meziyetinizi, üstün bir tarafınızı da göremiyoruz** ki, gücünüz karşısında boyun eğelim. **Tam ters ine, bize öyle geliyor ki, sizler** bu ülkede iktidarı ele geçirmek amacıyla kutsal din duygularını istismar eden, halkı kandırmak için de bu niyetini gizleyip sürekli iyi görünmeye çalışan birer **yalancısınız!”**

28. Buna karşılık Nûh, zâlim yöneticilerin propagandasından etkilenerek hak dine soğuk bakan kitlelere yönelerek **“Ey halkım!” dedi, “Düşünsenize, eğer ben Rabb’imin katından gönderilen ve ciddiye alıp dinlediğiniz takdirde kesin iknâ olacağınız apaçık bir delile dayanıyorsam ve O bana kendi katından,** insanı dünya ve âhirette kurtuluşa ileten **bir**

rahmet lütfetmiş de, bu gerçekler birileri tarafından sizin gözünüzden kaçırılmış ise, ne büyük bir hayırdan mahrum kalacağınızın farkında mısınız? O hâlde gelin, mesajımızı bizim ağzımızdan dinleyin, ondan sonra inanıp inanmamakta özgürsünüz. Kor kmayın, s i z Allah'ın rahmetini istemediğiniz hâlde, biz sizi ona zorlayacak değiliz ya!"

29. “Ey halkım! Ben bu mesajı size ulaştırmama karşılık, sizden herhangi bir maddî çıkar beklemiyorum. Benim mükâfatımı verecek olan, yalnızca Allah'tır.

Ey inkârcılar! Ben, yoksul ve zayıf oldukları için küçümsediğiniz ve birlikte oturmaya tenezzül etmediğiniz şu müminleri, sizi memnun etmek için yanımdan kovacak değilim! Çünkü onlar, gün gelecek Rab'lerine kavuşacak ve yüce mahkemede şahitlik yapacaklardır. Kendilerini kovduğum için beni O'nun huzurunda şikâyet ederlerse, hâlim nice olur? Eğer bunlar iman etmeden önce kötülük yapmışlarsa, geçmişleri beni ilgilendirmez. Çünkü artık tövbe edip tertemiz bir hayata başladıklarını biliyorum. Fakat buna karşılık, **sizin hak hukuk tanımayan, dürüstlük ve erdemlilik nedir bilmeyen câhil bir topluluk olduğunuzu görüyorum.”**

30. Ey halkım! Bu fakir müminleri yanımdan uzaklaştırdığım takdirde bu dini kabul edebileceğinizi söylüyorsunuz. İyi de, eğer onları yanımdan kovacak olursam, beni Allah'ın gazâbından kim kurtarabilir; işin bu yönünü hiç düşünmüyor musunuz?

31. “Evet, ben de sizin gibi bir insanım, bundan öte bir iddiam yok. Ben yalnızca, dünya ve âhirette kurtuluşunuzu sağlayacak hayat prensiplerini Allah'ın bana bildirdiğini söylüyorum. Fakat siz, bu iddiamın doğru olup olmadığını anlamak için mesajıma kulak vereceğiniz yerde, bana gayba ait sorular soruyor; mucizeler göstermemi istiyorsunuz. Oysa ben size ‘Allah'ın hazineleri benim yanımdadır ve onları dilediğim şekilde kullanabilirim!’ demiyorum; Allah'tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği gaybı da bilemem. Size bir melek olduğumu da söylemiyorum. Bununla birlikte, sahip olduğunuz şu görkemli saltanatın günün birinde elinizden alınmayacağını ve **gözünüzde küçümseyip hor gördüğünüz bu tertemiz insanlara Allah'ın bir lütufta bulunmayacağını da söyleyemem.** Bu, onların iman ve ihlas derecesine bağlıdır ve **onların kalplerindeki iman ve samîmiyet derecesini en iyi bilen, Allah'tır.** Eğer bütün bunların aksini iddia edecek olsaydım, o takdirde **ben, hem kendime, hem de sizlere kesinlikle zulmetmiş olurum.”**

32. Bunun üzerine, kavminin önde gelen inkârcıları, “Ey Nûh!” dediler, “Bizimle yeterince tartıştın, hattâ bıkkınlık verecek derecede tartışmayı gereksiz yere uzattın; eğer söylediklerin doğruysa, haydi ne duruyorsun, artık bizi tehdit ettiğin şu azâbı getir de görelim!”

33. Nûh, “Bu benim elimde değil ki!” dedi, “Onu size —eğer dilerse— ancak Allah getirebilir ve siz de buna asla engel olamazsınız!”

34. “Zaten ben size ne kadar öğüt vermek istesem de, eğer Allah günahlarınızdan dolayı sizi cezalandırmaya karar vermiş, bu yüzden de sapıklık içinde kalmanızı dilemişse,

öğütlerim size hiçbir yarar sağlamayacaktır. Zira ilâhî yasalara göre, bir toplum kendisini değiştirmedeği sürece Allah onları değiştirmez. Unutmayın ki, kâinâtı yaratan, yöneten ve yönlendiren, **sizin** tüm hayatınızla ilgili kanunlar ve kurallar koyan gerçek Sahibiniz, Efendiniz, **Rabb'iniz O'dur ve hepiniz eninde sonunda O'nun huzuruna çıkarılacaksınız."**

Şimdi, Nûh'un kıssasına kısa bir ara vererek, müşriklerin bu kıssalar karşısındaki tutumunu okuyalım:

35. Ey Muhammed! Yoksa onlar, bunları senin uydurduğunu mu iddia ediyorlar? Onlara de ki: "Eğer onu ben uydurmuşsam, bunun cezasını çekecek olan benim fakat bu, sizin Allah'a karşı olan sorumluluğunuzu ortadan kaldırmaz. Kaldı ki, hayatım boyunca hiç kimseye, hiçbir sebeple yalan söylemediğimi ve dolayısıyla, Allah'a karşı asla yalan söylemeyeceğimi gâyet iyi bilirsiniz. Zira ben, sizin işlediğiniz türden, Allah adına yalan uydurmak veya insanları aldatmak gibi günahlardan uzağım."

Kıssanın geri kalan kısmına gelince:

36. Uzun ve meşakkatli bir mücâdelenin ardından, Nûh'a şu talimatlar bildirildi: "Şu ana kadar sana inanmış olanların dışında, artık kavminden hiç kimse iman etmeyecek fakat sen, onların yapageldikleri çirkin davranışlardan dolayı üzülme sakın! Ve asla umutsuzluğa, karamsarlığa kapılma!"

37. "Bizim kontrolümüz altında ve sana vahyettiğimiz bilgiler doğrultusunda, sizi büyük tufanda boğulmaktan kurtaracak gemiyi inşa et ve bu zâlimler için Bana yalvarma, çünkü onlar boğulacaklar!"

38. Böylece Nûh, kendisine emredildiği şekilde gemiyi yapmaya başladı; kavminin ileri gelenleri ne zaman yanından geçecek olsa, yaptığı işten dolayı onunla alay ediyorlardı. Nûh da onlara, "Madem bizimle alay ediyorsunuz," diyordu, "o zaman şunu iyi bilin ki, siz şimdi bizimle nasıl alay ediyorsanız, vakti gelince biz de sizinle alay edeceğiz!"

39. "O hâlde bekleyin; bu dünyada alçaltıcı azâbın kime gelip çatacağını ve âhirette sonsuz azâbın kimi sarıp kucaklayacağını yakında göreceksiniz!"

40. Nihâyet tufan emrimiz gelip çattı; gökten yağmurlar boşanmaya, yerden pınarlar fişkırmaya ve sular coşup kaynamaya başlayınca, Nûh'a, "Her cins hayvandan birer çift al ve boğulacaklarına dâir haklarında hüküm verilmiş olanlar hariç, aileni ve iman edenleri gemiye bindir!" dedik. Zaten onunla birlikte iman edenlerin sayısı pek azdı.

41. Nûh, kendilerine uzun süre yetecek erzakı da hazırladıktan sonra, müminlere seslenerek "Artık gemiye binebilirsiniz!" dedi, "Onun hareket etmesi de, duvarı da Allah'ın adıyladır. Bu gemi, O'nun emriyle hareket edecek ve O'nun lütuf ve yardımı sayesinde kurtulacaktır. Yoksa Allah'ın yardımı olmadan, hangi gemi bu azgın dalgalara dayanabilir? Doğrusu Rabb'im, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir."

42. Derken gemi, yolcularıyla birlikte dağ gibi dalgaların arasından süzölmeye başladı. O sırada Nûh, kıyıda kalan oğlunu gördü ve ona, “Yavruc uğum!” diye son bir ümitle seslendi, “Ne olur, sen de bizimle birlikte gemiye bin; inkârcıların yanında kalıp onlarla aynı akıbeti paylaşma!”

43. Buna karşılık oğlu, “Ben kendi başımın çaresine bakabilirim; beni sulara karşı koruyacak bir dağa sığınıp kurtulacağım!” dedi. Nûh ise, “Bugün, Allah’ın merhametine nâil olan mümin kullarından başka hiç kimse, O’nun gazâbından kurtulamayacaktır!” dedi. İşte o anda, aralarına dev bir dalga girdi ve böylece, Nûh’un oğlu da diğer kâfirler gibi azgın sular arasında boğulup gitti!

44. Bütün kâfirler helâk edildikten sonra, yere ve göğe, “Ey yer, sularını geri yut ve ey gök, yağmurlarını artık durdur!” diye emredildi. Böylece sular çekildi, iş bitirildi. Nûh’un gemisi, Cizre y akınlarındaki Cûdî dağının üzerinde karaya oturdu. Ve ilâhî fermânı ilân etmek üzere denildi ki:

“Helâki hak eden bu zâlim topluluk İlahi rahmetten uzak olsun!”

45. Bu arada, oğlunun acısıyla yüreği kan ağlayan Nûh, Rabb’ine seslenerek, “Ey Rabb’im!” diye yalvardı, “Şüphesiz oğlum, ne kadar isyankâr da olsa, ailemin bir parçasıdır ve biliyorum ki senin vaadin de haktır. Verdiğin her söz doğrudur ve mutlaka gerçekleşecektir. Bu yüzden, onu affet diyemem, fakat daha düne kadar kucağım da sevip okşadığım yavrumun, cehennemde ebediyen yanmasına nasıl yür eğim dayanır? Bana bir umut ışığı, bir teselli yok mu ya Rab! Hiç kuşkusuz sen, hükmedenlerin en âdili, en hakimisin!”

46. Allah, “Ey Nûh!” dedi, “O, kan bağı yönünden senin öz oğlun olsa da, inkârcılarla birlikte olmayı tercih ettiğı için senin ailenden değildir. Çünkü o, Allah’a isyan etmekle çok çirkin bir davranış sergiledi. O hâlde, ilâhî prensiplere uygun olup olmadığını bilmediğın bir şeyi isteme benden. Bütün inkârcılara ne yapılacaksa, senin oğluna da o yapılacak. Çocuğuna duyduğın babalık şefkati, zâlimlere verilecek ceza konusunda seni adâletsizliğe sürüklemesin. Zira bu, senin gibi vahyin eğitiminden geçmiş birine hiç yakışmaz. Sana, câhilce davranmamamı tavsiye ederim.”

47. Bunun üzerine Nûh, “Ey Rabb’im! İçyüzünü bilmediğın bir şeyi senden istemekten Sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz, bana merhamet etmezsen, dünyada da âhirette de kaybedenlerden olurum!” dedi.

48. Ve derken, “Ey Nûh!” denildi, “Sana ve seninle birlikte olanlardan türeyecek tertemiz nesillere bizim tarafımızdan bağışlanan esenlik ve bereketlerle, suların çekildiğı vadilere doğru in! Şunu da bil ki, zamanla onların arasından da kötü insanlar türeyecek. Öyle nesiller gelecek ki, onları bu dünyada kısa bir süre nîmetler içinde yaşatacağız, fakat sonunda, tarafımızdan gelecek can yakıcı bir azap hepsini perişan edecek! Böylece, iyilerle kötüler arasındaki mücâdele, kıyâmete kadar sürüp gidecek.”

49. Ey Muhammed! Bütün bu anlatılanlar, sana vahiyle bildi rdiğimiz ve başka türlü asla bilemeyeceğiniz gayb haberlerindendir. Gerçi insanlığın hafızasında derin izler bırakmış olan bu olaylarla ilgili yarı gerçek, yarı efsane bilgi kırıntıları her toplumun kültüründe vardır. Fakat **bu ayetlerin size ulaşmasından önce, ne sen, ne de içinde yaşadığın toplum bunu bu kadar net ve doğru biçimde bilmiyordunuz!** İşte Nûh'un zâlimlere karşı nasıl bir mücâdele verdiğini, ne büyük eziyetlere göğüs gerdiğini ve sonuçta ne büyük lütuflara eriştiğini gördünüz. **O hâlde ey Müslüman, sen de onlar gibi sabret;** unutma ki, **mutlu son, dürüst ve erdemli insanların olacaktır!**

Ve aradan yıllar geçti, yeni nesiller geldi. İsimler ve şekiller değişti, fakat değişmeyen tek şey vardı; hak ile bâtılın amansız mücâdelesini:

50. Ad kavmine de, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları soydaşları Hûd'u elçi olarak gönderdik. Hûd, "Ey halkım!" dedi, "Allah'a gönülden boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk edin! Zira sizin O'ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur! Sizler, Allah'ın ayetlerini inkâr etmekle, yâhut hayat programınızı O'ndan başkalarının da çizebileceğini söylemekle, Allah'ın asla kabul edemeyeceği asılsız iddialar ortaya atmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz."

51. "Ey halkım! Ben, bu mesajı size ulaştırmama karşılık sizden herhangi bir ödül veya teşekkür beklemiyorum; benim mükâfatımı verecek olan, yalnızca beni yaratan Allah'tır; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?"

52. "Ey halkım! Gelin, yol yakinken günahlarınızdan tövbe edip Rabb'inizin sonsuz şefkat ve merhametine sığın; sonra da tüm ruhunuz ve tüm benliğinizle O'na yönelin ki, göğün bütün nîmetlerini üzerinize sağanak sağanak yağdırsın ve gücünüze güç katsın! Yeter ki, zulüm ve haksızlık ederek Rabb'inizin rahmetinden yüz çevirmeyin!"

53. Bu sevgi, şefkat, rahmet ve merhamet dolu sözlerle karşılık kâfi rler, "Ey Hûd!" dediler, "Sen bize, bizi inanmaya mecbur bırakacak türden açık bir mûcize getirmedin. Dolayısıyla, sırf senin sözünle tanrılarımızı ve onlar sayesinde elde ettiğimiz tahtımızı, tacımızı bırakacak değiliz; o hâlde hiç boşuna bekleme, sana asla inanmayacağız!"

54. "Şu çılginca tavırların için, "Seni tanrılarımızdan biri kendilerine dil uzattığın için fenâ hâlde çarpmış!" demekten başka bir söz bulamıyoruz!"

Bunun üzerine Hûd, "Madem öyle!" dedi, " O hâlde, ben size hakkı tebliğ ettiğime dâir Allah'ı şâhit tutuyorum. Siz de şâhit olun ki, kulluk ve ibâdetle O'na ortak kabul ettiğiniz o sahte ilâhların hiç birini tanımıyorum ben!"

55. "Evet, O'ndan başka hükmüne boyun eğilen hiçbir güç, hiçbir otorite, hiçbir ilâh tanımıyorum ben! Haydi eğer yüreğiniz yetiyorsa, ilâhlarınızla birlikte hepiniz, bütün hile ve entrikalarınızla çıkın karşıma; sonra da bana göz açtırmayın bakalım!"

56. Hiç kimseden korkum yok! Çünkü **ben, benim de Rabb'im, sizin de Rabb'iniz olan Allah'a dayandım.** Kâinâtta **Allah bütün varlıkları alından tutar** ve emrine boyun eğdirir. Hepsinin kaderini tayin Allah'ın elindedir. Her şey, her an O'nun koruma, gözetim ve denetimi altındadır. **Elbette Rabb'im, do sdoğru bir yoldadır.** Yaptığı her iş doğru, verdiği her hüküm âdildir. Dolayısıyla, doğr ulardan yana olanları ödüllendirecek, zâlimlere de hak ettikleri cezayı verecektir.”

57. “**Ama eğer yüz çevirerseniz, sonucuna da katlanırsınız! Zira ben, size bildirmem gereken her şeyi bildirdim.** Bundan sonrası size kalmış. Unutmayın ki, **Rabb'im** dilerse hepinizi yok eder de, **sizin yerinize,** bu dine sahip çıkacak **başka bir toplum getirir** ve onları yeryüzünde egemen kılar ve bu durumda **siz, O'na hiçbir şekilde** karşı koyamaz, kendi öz benliğinizden başka hiç kimsey e **zarar veremezsiniz! Çünkü Rabb'im, her şeyi görüp gözetmektedir.”**

Bunlar, Hûd'un söylediği son sözler o ldu. Böylece tebliğ dönemi bitmiş ve sıra, ilâhî tehdit ve uyarıların gerçekleşmesine gelmişti:

58. Ve nihâyet azap emrimiz gelince zâlimleri helâk ettik; Hûd'u ve beraberindeki müminleri ise, lütuf ve merhametimiz sayesinde **kurtuluşa erdirdik ve kendilerini, âhiretteki şiddetli azaptan da kurtardık.**

59. İşte Âd kavminin sonu böyle oldu! Çünkü onlar, Rab'lerinin ayetlerini bile bile inkâr ettiler; Hûd'a karşı gelmekle, Peygamberlik misyonunu kökten reddettiler; böylece **O'nun bütün elçilerine baş kaldırdılar;** ilâhî prensiplere göre hükmedenlere itaati terk edip, **nerde hak hukuk tanımayan inatçı, zorba bir diktatör varsa, onun peşinden gittiler.**

60. Bu yüzden, hem bu düny ada, hem de mahşer gününde, onları helak edecek bir lânet takıldı peşlerine.

Dikkat edin; işte Rab'lerini böyle inkâr etmişti Âd kavmi! Dikkat edin; işte böyle helâk olup gitti, Hûd'un kavmi Âd!

Ve aradan yıllar geçti; zamanla inkârc ılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlık tarihinin bir başka ibret verici sayfası:

61. Semud halkına da, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları arkadaşları Sâlih'i elçi olarak gönderdik. Sâlih, “Ey halkım!” dedi, “Allah'a gönülden boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk edin! Zira sizin, O'ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur!”

“Sizi topraktan ve ondan süzdüğü bir damla sudan yaratan ve bir ömür boyu yeryüzünde yaşamanızı sağlayan O'dur. O hâlde, gelin günahlarınızdan dolayı O'ndan bağışlanma dileyin, so nra da tüm ruhunuz ve tüm benliğinizle O'na yönelin! Unutmayın ki, Rabb'im size şah damarınızdan daha yakındır, her duâya, her yakarışa mutlaka karşılık verir.

62. Bu güzel dâvete karşılık kavminin inkârcıları, **“Ey Sâlih!”** dediler, **“Sen şu ana kadar, aramızda büyük umutlar beslenen biriydın.** Parlak zekân ve dürüstlüğün sayesinde, seni geleceğin lideri olarak görüyorduk. Fakat sen, tek A İlah’a kulluk iddiasıyla ortaya çıkarak bütün umutlarımızı suya düşürdün. **Demek sen bizi, atalarımızın geçmişten beri tapındığı şeylere tapmaktan ve onların bıraktığı ilkelere göre yaşamaktan alıkoyacaksın, öyle mi? Doğrusunu istersen, bizi kendisine çağırdığın bu din hakkında epey kaygı ve şüphelerimiz var bizim.”**

63. Sâlih, **“Ey halkım!”** dedi, **“Eğer ben Rabb’imden gelen apaçık bir delil üzerinde bulunuyor isem ve O, bana kendi katından yol gösterici bir mesaj göndererek, tüm insanlığa lütuf ve rahmet bahşetmiş ise; söyler misiniz, bunca nîmetlere karşılık nankörlük edip O’na karşı gelecek olursam, beni Allah’ın azâbından kim kurtarabilir? Ve bu takdirde sizin, kaybımı artırmaktan öte ne katkınız olur bana?”**

64. **“Ey halkım! İşte Allah’ın sizi imtihan etmek üzere gönderdiği şu deve, sizin için gerçek Peygamberi tanımanızı sağlayacak apaçık bir mûcizedir!** Bu deveye karşı tavrınız, sizin Allah’a itaatini ortaya koyan bir ölçü olacaktır. Bö ylece Allah’ın rab ve ilah olarak üzerini zdeki hakimiyetini kabul edin. Bütün toplumu sütüyle besleyen bu devede olduğu gibi baştan sona hayrınıza olan şeylere isyan etmeyin. Allah’ın nimetlerinin paylaşımında dengeli ve adil olun, zayıf ve çaresiz insanları ezmeyin. **O hâlde bırakın onu, Allah’ın arzında se rbestçe otlasın ve sakın ona kötü bir maksatla el sürmeyin, aksi hâlde, sizi pek yakında korkunç bir azap yakalayacaktır!”**

65. **Fakat** Semûd halkının azgın kâfirleri, Allah’a itaatın sembolü olarak ortalıkta dolaşan ve yaşadığı sürece Sâlih’in Peygamberliğinin apaçık bir ispatı olan **bu deveyi kesip öldürdüler.** Bunun üzerine **Sâlih,** **“İşte şimdi sonunuz geldi, yakında hepiniz helâk edilece ksiniz! Yurduzda şimdilik üç gün daha yaşayın bakalım! Dördüncü gün işiniz bitmiş olacak! Bu, asla yalan çıkmayacak bir uyarıdır!”** dedi.

66. **Nihâyet** azap emrimiz gelip çatınca, lütuf ve merhametimiz sayesinde **Sâlih’i ve beraberindeki müminleri** azaptan ve o dehşet verici **günün zilletinden kurtardık.** **Gerçekten Rabb’in çok güçlüdür, üstündür.** Sonsuz kudret ve izzet sahibidir, mutlak galip olandır.

67. **O zalimlere gelince,** şehrin altını üstüne getiren korkunç bir ses çarpıverdi onları; böylece, yurtlarında cansız bir hâlde yere **yığılıp kaldılar!**

68. **Onlar değildi sanki, daha düne kadar yurtlarında şen, şakrak dolaşanlar!**

Dikkat edin; işte **Rab’lerini** böyle inkâr etmişti **Semudlular! Dikkat** edin; işte böyle **helâk olup gitti,** azgın **Semud** kavmi!

Ve aradan yıllar geçti; zamanla inkârc ılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlık tarihinin bir başka

69. Hani melekler arasından seçip gönderdiğimiz **elçilerimiz, İbrahim’e** eşi Sâre’nin bir çocuk dünyaya getireceğine dâir **müjdeyi vermek üzere** insan sûretinde gelerek **“Selâm sana, ey İbrahim!” demişlerdi.** Onların melek olduğunu henüz fark edemeyen İbrahim, **“Selâm sizlere, ey Allah’ın kulları!” diye karşılık verdi ve derhal** misafirlerinin önüne, leziz **bir buzağı kebabı getirip koydu.**

70. Fakat yabancıların **yemeğe el uzatmadıklarını görünce, kendilerinden şüphelendi ve** azap melekleri olduklarını anlayıp, **onlardan dolayı içine bir korku düştü.** İbrahim’in iyiden iyiye kaygılandığını gören melekler, **“Korkma!” dediler, “Bizler Lut kavmine cezalarını vermek için gönderildik.** Onları helâk etmeden önce de, Rabb’inden birtakım mesajlar iletmek üzere sana uğradık.”

71. O sırada İbrahim’in hanımı Sâre, bir kenarda **ayakta bekliyordu;** bu sözleri duyunca, korkulacak bir şey olmadığını anlayıp sevincinden **gülümsemeye başladı. So nra ona, İshak** adında bir çocuk dünyaya getireceğini **ve İshak’ın ardından, Yakup** isminde bir torun sahibi olacağını **müjdeledik.** Bu müjdeyi Sâre’ye verdik, zira İbrahim’in, diğer eşi Hacer’den olma İsmail adında bir oğlu zaten vardı.

72. Bunun üzerine Sâre, hayretler içerisinde **“Nasıl olur? Ben şu yaşlı hâlimle, üstelik de kocam bir ihtiyar iken çocuk mu doğuracağım? Bu, gerçekten de şaşılacak bir şey!” dedi.**

73. Melekler, “Allah’ın verdiği hükme mi şaşıyorsun? Allah bunu elbette yapabilir ve yapacaktır da! Çünkü Allah’ın rahmeti ve bereketleri sizinledir, ey Peygamberin ev halkı! Gerçekten Allah, her türlü övgüye lâyıktır, sonsuz lütuf ve ikram sahibidir!” dediler.

74. İbrahim bu müjdeyi aldıktan ve korkusu iyice yatıştıktan sonra, Lut kavmi nin helâk edilmemesi için bizim elçilerimizle tartışmaya başladı.

75. Çünkü İbrahim, son derece merhametli, ince ruhlu ve dâimâ Rabb’ine yönelen bir kimseydi.

76. Melekler, “Ey İbrahim!” dediler, “Bu konuda bizimle tartışmaktan vazgeç! Çünkü Lut kavminin helâk edileceğine dâir Rabb’inin kesin emri gelmiştir; dolayısıyla, geri çevrilmesi mümkün olmayan bir azâbın onları yakalaması artık kaçınılmaz olmuştur!”

Bu sözler üzerine İbrahim, gerçekleri anladı ve Rabb’inin hükmüne boyun eğdi.

Gelelim, kıssanın geri kalan kısmına:

77. Elçilerimiz, yakışıklı birer delikanlı sûretinde **Lut’un yanına gelince,** onların melek olduğunu henüz bilmeyen **Lut,** kadınları bırakıp erkeklere yönelen sapık hemşehrilerinin bu

gençleri tâciz edeceğinden korkarak **onlardan dolayı üzüntü ve endişeye kapıldı**, misafirlerini koruyacak gücü olmadığını görerek **onlar yüzünden içi daraldı ve kendi kendine, “Bugün, çok çetin bir gün olacak!” dedi.**

78. Bu arada, şehre gelen yabancılara Lut’un evinde misafir olduğunu haber alan **kavmi**, sapık arzularının kamçılmasıyla, âdetâ kudurmuş bir hâlde **koşarak Lut’un kapısına dayandılar. Zaten öteden beri böyle çirkinlikler yapmayı âdet hâline getirmişlerdi.**

Lut, **“Ey kavmim!” dedi, “İşte kızlarım; onlarla evlenip meşrû ve doğal yollarla arzularınızı tatmin etmeniz, sizin için erkeklere yönelmekten çok daha temizdir. Öyleyse Allah’tan korkun da, misafirlerime tâciz ederek beni rezil etmeyin! İçinizde akıllı başında bir adam yok mu sizin?”**

79. Buna karşılık onlar, **“Sen de gâyet iyi biliyorsun ki, bizim senin kızlarında gözümüz yok, çünkü kadınlarla ilgilenmiyoruz biz. Sen aslında bizim ne istediğimizi pekâlâ bilirsin!” dediler.**

80. Bu azgın topluluk karşısında tamamen çaresiz kalan Lut, **“Ah, keşke size karşı koyabilecek gücüm olsaydı, yâhut şerrinizden korunabileceğim sağlam bir kaleye sığınabilseydim!” dedi.** Çünkü şehre sonradan yerleşen bir yabancı olduğu için, kendisini savunacak kabîle desteğinden yoksundu. İşte, Lut Peygamber’in üzüntüsü doruk noktasına ulaşmıştı ki:

81. Melekler, nihâyet gerçek kimlikleri ini ortaya koyarak, **“Ey Lut!” dediler, “Bizler, Rabb’inin elçileriyiz. Artık korkmana, üzülmene gerek yok! Çünkü onlar senin kılına bile dokunamazlar! Zaten kısa bir zaman sonra, hepsi helâk edilecektir! Bunun için, gecenin bir vaktinde ailenle birlikte şehri terk etmek üzere yola çık! İçinizden hiç kimse kâfirlerle birlikte olma özlemiyle geriye dönüp bakmasın! Ancak karın hariç; çünkü o, zalimlerin yanında kalmayı tercih edecek. Bu yüzden de, onların başına gelecek olan azap, onun da başına gelecek! Onların helâk edilme zamanı sabah vaktidir; sabah vakti de yakındır, değil mi?”**

82. Ve nihâyet Sodom şehri için helâk **emrimiz gelince**, Lut’u ve ailesini oradan çıkardık, sonra korkunç bir sarsıntıyla **oranın altını üstüne getirdik ve üzerlerine, ateşte pişip sertleşmiş kızgın taşları sağanak sağanak yağdırdık.**

83. O taşlar, öyle tesâdüfen yağmadı onların başına. Aksine her bir taş, **Rabb’inin katında işâretlenmiş** ve zâlimleri cezalandırmak için özellikle gönderilmişti. Ve siz ey insanlar! Kendinizi benzer bir felâketten uzak sanmayın! Zira **bu** tür cezalar, **zâlimlerden hiç de uzak değildir!** İlâhi ceza dün de vardı, bugün de var, yarın da olacaktır!

Ve aradan yıllar geçti; zamanla inkârcılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlık tarihinin bir başka ibret verici sayfası:

84. Medyen halkına da, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları soydaşları Şuayb'ı elçi olarak gönderdik. Şuayb, “Ey halkım!” dedi, “Allah’a gönülden boyun eğin ve yalnızca O’na kulluk edin! Zira sizin, O’ndan başka hükmüne boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur! O hâlde, ölçü ve tartıda hile yapmayın! Görüyorum ki, şu dünya hayatında nîmetler içerisinde yüzüyorsunuz. Fakat bu sizi aldatmasın. Zira ben, günahlardan vazgeçmediğiniz takdirde, bütün zâlimleri kuşatacak dehşet verici bir günün azâbına uğramanızdan korkuyorum.

85. O hâlde, ey halkım! Bu azâba uğramamak için, gerek hukuk, gerek siyaset ve gerekse ticâret alanında ölçüyü ve tartıyı adaletle, eksiksiz olarak yerine getirin ve sakın insanları haklarından mahrum bırakmayın! Bütün bunların, toplumun dengesini bozup yozlaşmalara yol açacağını bile bile, fesadı yaygınlaştırıp yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın!

86. Eğer Allah’a ve âhiret gününe inanıyorsanız, dürüst alışveriş sonucunda Allah’ın size bıraktığı helâl kazanç sizin için çok daha hayırlıdır. İşte ben sizi uyardım. Öğütlerimi tutmadığınız takdirde, sorumluluğuna da katlanacaksınız. Zira ben, sizin başınızda bekçi değilim.

87. Kâfirler, “Ey Şuayb!” dediler, “At alarımızın taptığı ilahları terk etmemizi yâhut servetimizi dilediğimiz şekilde kullanmaktan vazgeçmemizi sana namazın mı emrediyor? Oysa sen, bildiğimiz kadarıyla gâyet yumuşak huylu ve akli başında bir adamsın. Ne var ki, bir tek Allah’a kulluğa başladıktan sonra tamamen değiştin! Eğer mâbedinde uslu uslu ibâdetini yapacaksan, buna bir itirazımız yok fakat kıldığın namaz, seni bizimle mücâdeleye sevk edecekse, böyle bir namaza asla izin vermeyiz!”

88. Buna karşılık Şuayb, “Ey halkım!” dedi, “Bakın, eğer ben Rabb’im tarafından bana lütfedilen ve akli başında her insanı kolayca iknâ edecek apaçık bir delile dayanıyorsam ve Allah, kendi katından Peygamberlik lütfederek bana güzel bir rızık bahşetmişse, bu durumda ne büyük bir hayırdan mahrum kaldığınızın ve ne büyük bir azaba müstahak olduğunuzun farkında mısınız? Bakın, benim amacım, şahsi bir çıkar elde etmek değildir. Ben, sizi engellemeye çalıştığım şeylere kendim konmak maksadıyla size karşı çıkıyor değilim. Siz çalmayın da ben çalayım, siz aldatmayın da ben aldatayım, halkın malını siz yemeyin de ben yiyeyim, demiyorum. Ben sadece gücümün yettiği kadar zulüm ve haksızlıklara bir son vererek toplumu ıslah etmek istiyorum. Fakat başarıya ulaşmam, ancak Allah’ın yardımı sayesinde olacaktır. Çünkü ben, yalnızca O’na dayanmışım ve tüm benliğimle, dâimâ O’na yöneliyorum.”

89. “Ey halkım! Bana karşı böylesine amansız bir düşmanlığa girişmeniz, sakın sizi Nûh kavminin, Hûd kavminin veya Sâlih kavminin uğradığı felâketlere uğratmasın! Üstelik Lut kavmi de hem yaşadıkları yer ve zaman bakımından, hem de tuttukları yol açısından sizden hiç de uzak sayılmazlar!”

90. “O hâlde, onların başına gelenlerden ibret alın da, günahları terk edip Rabb’inizden bağışlanma dileyin; sonra da tüm ruhunuz ve tüm benliğinizle O’na yönelin! Doğrusu Rabb’im, çok şefkatli ve çok merhametlidir, kullarını çok sevmektedir. Dolayısıyla, günahlarınız ne kadar büyük olursa olsun, tövbe edip bağışlanma dilerseniz, kesinlikle kurtulursunuz.”

91. Fakat onlar, “Ey Şuayb!” diye karşılık verdiler, “Boşuna çeneni yorma! Çünkü biz, senin bize söylediklerinin birçoğunu anlamıyoruz! Üstelik senin, aramızda ne kadar zayıf ve güçsüz biri olduğunu da çok iyi biliyoruz! Sana bu kadar tahammül ettiysek, tehditlerinden korktuk sanma! Eğer sana arka çıkan şu kabîlen olmasaydı, seni çoktan taşıyıp öldürmüştük! Çünkü senin, bize karşı hiçbir üstünlüğün yok!

92. Şuayb, “Ey halkım!” dedi, “Sizin gözünüzde benim kabîlem Allah’tan daha mı güçlü ki, kabîlemden korkup çekiniyorsunuz da, O’nun uyarılarını hiçe sayıp arkanıza atıveriyorsunuz? Oysa Rabb’im, sonsuz ilmi ve kudretiyle yaptığınız her şeyi çepeçevre sarıp kuşatmış bulunuyor.”

93. “Ey halkım! Madem Allah’a isyân etmekte kararlısınız, o zaman haydi, hakîkati susturmak için elinizden geleni yapın bakalım! Fakat hiç kuşkunuz olmasın ki, ben de onu duyurmak için elimden geleni yapacağım! Ve yakında göreceksiniz, o alçaltıcı azap kimin başına geliyormuş ve kimmiş asıl yalan söyleyen! Artık başınıza gelecekleri bekleyin; ben de sizinle birlikte bekliyorum!”

94. Ve nihâyet azap emrimiz gelip çatınca, Şuayb’ı ve beraberindeki müminleri sonsuz rahmetimizle kurtardık; zulüm ve haksızlık yapanlara gelince, her şeyi yıkıp yok eden korkunç bir gürültü çarpıverdi onları; böylece kendi yurtlarında oldukları yere cansız bir hâlde serilip kaldılar! Öyle ki:

95. Onlar değildi sanki, daha düne kadar yurtlarında şen şakrak dolaşanlar!

Dikkat edin, işte böyle helâk olup gitti, azgın Medyen halkı; tıpkı Semud kavminin yok olup gittiği gibi!

Ve aradan yıllar geçti; zamanla inkârcılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlık tarihinin bir başka ibret verici sayfası:

96. Ve onların ardından, Mûsâ’yı ayetlerimizle ve Peygamberliğini ispatlayan apaçık bir delille, Firavun’a ve onun yanında toplum yönetiminde söz sahibi ileri gelen adamlarına gönderdik.

97. Fakat onlar, kendilerini kurtuluşa iletecek çağrıyı reddedip Firavun’un yönetimine uydular. Oysa pekâlâ biliyorlardı ki, ilâhî irâdeyi hiçe sayan Firavun ve benzerlerinin yönetimi, insanlığı doğru yola ileten, dolayısıyla itaat edilmesi gereken bir yönetim şekli değildi. Şimdi, ey insanlar! Bu dünyada böyle zâlim yöneticilere itaat eden bir halkı ne korkunç bir âkıbetin

beklediğini görmek istiyorsanız, mahşer günündeki şu sahneyi ibret ve dikkatle izleyin:

98. İşte mahşer günü Firavun, sürüsünü suya götüren bir çoban edâsıyla halkının önüne düşmüş, dünyada olduğu gibi onlara önderlik ediyor ve onlar da, tıpkı bir davar sürüsü gibi onun peşinden gidiyorlar. Fakat Firavun onları su kaynağına götüreceği yerde, alevli bir uçurumun kenarına getirdi ve hepsini cehennemin içine soktu! Meğer bu “pınar” ne kötü bir pınarmış!

99. Böylece, hem bu dünyada, hem de Mahşer Gününde, asla yakalarını bırakmayacak bir lânet takıldı peşlerine! Bakın ve ibret alın; ne kötü bir armağandır, onlara verilen bu armağan!

100. Ey hak yolunun yolcusu! İşte bu sana anlattıklarımız, geçmişte helâk edilmiş ülkelerin başından geçen ibret verici olaylardan sadece bir kısmıdır. Bunlardan kiminin kalıntıları hâlâ ayakta duruyor, kimiye kökünden biçilerek tamamen yok olup gitmiş! Bu âkıbet, onların kendi tercihleriydi. Nitekim:

101. Biz onlara zulmetmiş değiliz, fakat bile bile kötülüğü tercih ederek, onlar kendi kendilerine zulmettiler. Ve Rabb’inin azap emri geldiğinde, Allah’ı bırakıp da yalvardıkları o hayal ürünü sahte tanrıları, onları Allah’ın gazâbından kurtaramadı, aksine, uğradıkları felâketi artırmaktan başka bir işe yaramadılar.

102. O hâlde, dikkat edin; Rabb’in, zulüm ve haksızlıkta direten bir ülkeyi cezalandırdı mı, işte böyle cezalandırır! Unutmayın, O’nun azâbı gerçekten can yakıcıdır, çok çetindir!

103. İşte bütün bu anlatılanlarda, âhiret azâbından korkanlar için apaçık uyarılar ve ibret verici dersler vardır. O gün, bütün insanların bir araya toplanacağı bir gündür. O gün, yapip ettikleriniz hakkında en âdil biçimde şahitliğin yapılacağı bir gündür. Ve o günün gelmesi, hiç de uzak değildir:

104. Biz onu, ancak kıyâmet denilen belirli ve sayılı bir süreye kadar erteliyoruz. Sanmayın ki, dünyanın ömrü sonsuz ve sınırsız olarak devam edip gidecek.

105. O Büyük Gün gelip çattığı zaman, Allah’ın izni olmadan hiç kimse konuşamayacak. Büyük mahkeme kurulacak ve herkese yaptığıının karşılığı verilecek. Bö ylece insanlar iki gruba ayrılacak; kimileri bedbaht ve perişan, kimileri mutlu ve bahtiyâr!

106. Bedbaht olanlar, ateşte azap çekecekler. Orada, acı ve ıstıraptan, çocuklar gibi hıçkıra hıçkıra ağlayacaklar, c ehennemin alevleri arasında öyle bir iç çekip inleyecekler, öyle fecî bir şekilde nefes alıp verecekler ki...

107. Hem de, âhiret âlemindeki gökler ve yer durduğu sürece, ebediyen o ateşin içinde kalacaklar; ancak Rabb’inin dilemesi hariç! Şüphesiz Rabb’in, sonsuz bilgisi, hikmeti ve

kudretiyle dilediği hükmü verir, **dilediğini** dilediği şekilde **yapar**.

108. Mutlu olanlara gelince, onlar da cennette nîmetler içinde yaşayacaklar. Gökler ve yer durduğu sürece, ebediyen orada kalacaklar. Bu, ancak Rabb'in dilemesi ile olacaktır! Rabb'in dilerse, onları daha yüce makâmlara ulaştırabilir. **İşte bu mükâfât, asla kesintiye uğramayacak bir ilâhî lütuftur.**

109. O hâlde, ey hak yolunun yolcusu! Allah'tan başka güçler önünde boyun eğen şu insanların taptıkları o sahte ilâhların, onları en korkunç âkıbetle yüz yüze getireceği konusunda asla şüphen olmasın! Onların sağlam ve geçerli delillere dayanarak inkâr yolunu seçtiklerini sanma! **Çünkü onlar, geçmiş atalarının inanç ve ibâdetlerini körü körüne ve ahmakça taklit etmekten başka bir şey yapmıyorlar.** İşte bu yüzden **Biz**, cehennem azâbından **paylarına ne düşüyorsa, onlara eksiksiz olarak vereceğiz.**

110. Gerçek şu ki, bir zamanlar Mûsâ'ya Kitabı vermiştik, fakat Yahudiler, Tevrat adıyla anılan bu kitabı sonradan bozup değiştirmiş ve **onda ayrılığa düşmüşlerdi. Eğer** bu dünyanın imtihan yeri olduğuna ve her şeyin tam karşılığının âhirette verileceğine dâir **Rabb'in tarafından ezelden ortaya konulmuş bir yasa olmasaydı, aralarında çoktan hüküm verilmiş ve kötüler derhal cezalandırılıp her türlü anlaşmazlık bitirilmiş olurdu.** Fakat ilâhî hikmet, bu dünyanın bir mücâdele ve imtihan yurdu olmasını uygun gördü. **Doğrusu onlar, Tevrat'a gerçek anlamda iman etmiyorlar, aksine, onun hakkında tutarsız, mantıksız ve karmakarışık şüpheler içinde bocalayıp duruyorlar.** Nitekim Kıyamete kadar nice inkârcılar da, Kur'an hakkında benzer şüphe ve çelişkiler içinde olacaklardır.

111. Hiç kuşkusuz Rabb'in, yaptıkları her işin karşılığını onlara tam olarak verecektir. Elbette O, onların neler yaptığını gâyet iyi bilmektedir.

112. O hâlde, ey Peygamber ve ey İslâm toplumunun önderi! Rabb'inin yolunda hedefe doğru adım adım ilerlerken, sağa sola sapmadan, yalpalam adan yoluna devam et ve sana emredildiği gibi dosdoğru ol! Sadece sen değil, günahlarından **tövbe edip senin yanında yer alan diğer Müslümanlar da** böyle olsunlar! **Ve sakın** ilâhî yasaları ihlal ederek yâhut hak ve adâlet sınırlarını aşarak **azgınlık etmeyin!** Unutmayın ki **Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir.**

113. Ey iman edenler! Kim olursa olsun zulüm ve haksızlık yapan kimselere asla güvenip bel bağlamayın; onlara, duygu ve düşünce plânında kesinlikle meyletmeyin; yoksa cehennem ateşi size de dokunur! Çünkü onlara ilgi duymak ve sevgi beslemek, yaptıkları kötülükleri onaylamak anlamına gelir. Unutmayın ki, **sizin Allah'tan başka hiçbir yardımcınız, hiçbir dostunuz yoktur;** öyleyse kendinize başka bir dost aramayın, **aksi hâlde ilâhî yardımdan yoksun kalırsınız!**

114. Ey hak yolunun yolcusu! Gündüzün iki ucunda bulunan sabah ve akşam vakitlerinde **ve gecenin gündüze yakın saatlerindeki** teheccüd vaktinde **namazı** özenle ve dikkatle **kılmaya** devam et! **Çünkü** ibadet ve **iyilikler**, küçük günahları siler atar, insan r uhunu eğitip

olgunlaştırarak **kötülükleri ortadan kaldırır. İşte bütün bu tavsiyeler, öğüt almasını bilenlere bir uyarı, bir hatırlatmadır.**

115. Ve bu emirleri yerine getirirken, karşılaşılabileceğin zorluk ve sıkıntılara karşı **sabret!** İnanmıyorlar diye de üzülme; sen üzerine düşeni yap, ötesini bize bırak! Unutma ki, **Allah iyilik yapanların mükâfâtını elbette zayi etmeyecektir.** Nitekim insanlık tarihini inceleyecek olursanız, zulme karşı seslerini yükseltmedikleri için zâlimlerle birlikte helâk olan nice toplumların bulunduğunu göreceksiniz:

116. Sizden önceki nesillerden akıllı ve erdemli kişilerin, zâlimlere karşı ortak bir cephede birleşerek **yeryüzünde ahlâkî yozlaşmayı, bozgunculuğu ve fesadı engellemek için çaba göstermeleri gerekmez miydi?** Fakat ne yazık ki, bunu yapmadılar. **Ancak içlerinden,** mücâdeleden asla yılmadıkları için **kurtuluşa erdirdiğimiz birkaç küçük topluluk** bu görevi hakkıyla yerine getirdi. **Zâlimlere gelince, onlar da** imtihan amacıyla **kendilerine bahşedilen refah ve zenginliğin peşine takıldılar; böylece** hem kendilerine, hem insanlığa, hem de Rab'lerine karşı **suç işlemiş oldular.** Ve bu yüzden azâbı hak ettiler. Bu âkıbet, onların kendi tercihleriydi:

117. Çünkü senin Rabb'in, halkı dürüst davrandıkları ve toplumdaki haksızlıkları, çarpıklıkları **düzeltilmek için çaba harcadıkları sürece, hiçbir ülkeyi haksız yere helâk edecek değildir.** O hâlde, sen de ilâhî gazâba uğramak istemiyorsan, hak îkati tüm insanlığa ulaştırmak için elinden geleni yapmalısın. Fakat bunu yaparken, İslâm'ı kabul etmeleri için onları zorlamaya gücün yetmez. Bu aslında görevin de değil. Unutma ki:

118. Rabb'in dileyeydi, kâfirleri zorla Müslüman yapar ve **bütün insanları** aynı inanç ve ilkeler etrafında birleşen **tek tip bir toplum hâline getirebilirdi.** Fakat imtihan hikmeti gereğince, diledikleri inanç ve hayat tarzını özgürce seçmelerine izin verdi. Bu yüzdendir ki, insanların çoğu İslâm'dan yüz çevirip **farklı görüşlere ayrılmaya devam edeceklerdir.**

119. Ancak Rabb'inin bahşettiği nîmetleri kullanarak hakîkate ulaşma ve ona teslim olma yolunda çaba harcayan, böylece O'nun lütuf ve **merhametini hak edenler başka.** Onlar Kur'an'a sınıksız sarılır, ellerinden geldiğince yeryüzünde zulüm ve haksızlığa engel olurlar. **Zaten Rabb'in, onları asıl bunun için yaratmıştır.**

İşte böylece, Rabb'inin ilâhî bir yasa olarak **verdiği şu hükmü tam olarak gerçekleştirmiş oldu: "Muhakkak Ben cehennemim, hakîkati bile bile reddeden cinler ve insanlarla dolduracağım!"**

120. Ey Peygamber! Bak, geçmiş **Peygamberlerin başından geçen olaylar arasından,** senin **yüreğini pekiştirecek olan her şeyi sana anlatıyoruz. Böylece, bu kıssalar çerçevesinde sana hakikat** bilgisi ulaşırken, **müminlere de bir öğüt ve bir uyarı gelmiş bulunuyor.**

121. İman etmeyenlere gelince, onlara **de ki: “Haydi,** hakîkati susturmak için **elinizden geleni yapın!** Fakat şunu iyi bilin ki, **biz de** onu tüm insanlığa duyurmak için elimizden geleni **yapacağız!”**

122. “Ve zulüm ve haksızlıkta direttiğiniz takdirde, başınıza gelecek belâları **bekleyin artık! İşte, biz de** Rabb’imizin vereceği hükmü **bekliyoruz!”** Çünkü biz, şu hakîkate yürekten inanmışız:

123. Göklerin ve yerin gaybı, yani evrendeki mutlak ve şaşmaz; göklerde ve yerde insanlığı Allah’ın rızasına ya da azap ve gazabına ulaştıran bütün yolların bilgisi **yalnızca Allah’ın elindedir; her şey O’na döndürülecek** ve her konuda nihâî kararı O verecek, son sözü O söyleyecektir. **Öyleyse,** sadece **O’na kulluk et ve yalnızca O’na dayan!** Unutma, **Rabb’in, yaptığınız hiçbir şeyden habersiz değildir.**

12. YÛSUF SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Hûd s ûresinin hemen ardından indirilmiştir.Y ûsuf Peygamberin kıssasını anlattığı için bu adı almıştır. III ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Râ. Dinle bak, ey insan! Rabb'inden sana bir mesaj geldi: **Bunlar**, hidâyet ve kurtuluş yollarını gösteren **apaçık** ve apaydınlık **Kitabın ayetleridir**.

2. Gerçekten Biz onu, düşünüp anlayabilesiniz diye Arapça bir metin olarak gönderdik. Kur'an'ın ilk muhatabı olan siz Araplar, eğer başka bir dili konuşuyor olsaydınız, o zaman ayetlerimizi o dilde gönderecektik.

3. Dinle, ey Muhammed! **Sana gönderdiğimiz bu Kur'an ayetleri sayesinde**, insanlık tarihinde yaşanmış **öykülerin en güzelini anlatacağız.Yoksa sen, bu ndan önce** geçmiş Peygamberlerin kıssaları hakkında **hiçbir bilgiye sahip değildin.** İşte, İbrahim oğlu İshak oğlu Yakup oğlu Yûsuf'un ibretlerle dolu hayat hikayesi:

4. Bir zamanlar küçük bir çocuk olan **Yûsuf**, babasına demişti ki: **“Babac ığım, ben rüyamda on bir yıldızı, Güneş'i ve Ay'ı gördüm; baktım ki, onların hepsi bana secde ediyorlar.”**

5. Yûsuf'un gördüğü rüyanın ne anlama geldiğini bilen babası, **“Yavruc uğum!” dedi,“Sakin bu rüyayı kardeşlerine anlatma; yoksa** senin üstünlüğünü çekemeyerek şeytana uyarlar da, sana bir kötülük yapmaya kalkışırlar! **Çünkü şeytan, insanın apaçık bir düşmanıdır.”**

6. “Demek ki, Rabb'in seni şu tertemiz ahlâkından dolayı seçip yüceltecek, sana rüyada görülen olayları yorumlama ve meselelerin içyüzüne vâkıf olma bilgisini öğretecek ve böylece, tıpkı daha önce ataların İbrahim ve İshak'a nimetlerini tamamladığı gibi, sana ve Yakup ailesine vermiş olduğu nîmetleri daha büyük lütuflarla tamamlayacaktır. Hiç kuşkusuz Rabb'in, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.”

Ey dinleyici! Bu kıssayı, sıradan bir hikaye, bir roman zannetme:

7. Gerçekten Yûsuf ve kardeşlerinin başından geçen bu öyküde, öğüt almak isteyenler için nice uyarılar ve ibret verici dersler vardır:

8. Hani Yûsuf'un kardeşleri, kendi aralarında konuşurlarken **diyorlardı ki: “Yûsuf ile öz**

kardeşi Bünyamin, babamızın gözünde bizden daha kıymetli. Oysa onlar iki küçük çocuk, biz ise hem güçlü kuvvetli, hem de on kişilik kalabalık bir topluluğuz. Doğrusu babamız, apaçık bir yanılğı içerisinde.”

9. “Bunun için, Yûsuf’u ya öldürmeli, ya da onu asla geri dönemeyeceği uzak bir yere atmalısınız ki, babanızın bütün ilgi ve şefkati yalnızca size kalsın! Ondan sonra da, nasıl olsa tövbe eder, iyi birer insan olursunuz!”

10. İçlerinden nisbeten daha insaflı olan biri,“ Bence Yûsuf’u öldürmeyin; eğer mutlaka bir şey yapacaksanız, onu şehrin dışındaki bir kuyunun içine atın; oradan geçen kervanlardan biri onu alıp uzak diyarlara götürsün. Böylece, elimizi kana bulamadan amacımıza ulaşmış oluruz.” dedi. Bu teklif, diğerleri tarafından da kabul edildi ve sinsi plân uygulanmaya başlandı:

11. Yûsuf’un kardeşleri, babaları Yakup Peygambere gelerek bir kır gezisine çıkmaya karar verdiklerini ve Yûsuf’u da yanlarında götürmek istediklerini söylediler. Babaları, bunun tehlikeli olabileceğini söyleyince, “Ey babamız!” dediler, “Yûsuf hakkında bize neden güvenmiyorsun? Oysa biz ne de olsa onun kardeşleriyiz ve her zaman onun iyiliğini isteriz.”

12. “Yarın çıkacağımız gezintide onun da bize katılmasına izin ver de, çocukcağz kırlarda, bayırlarda gönlünce gezip oynasın. Sen hiç merak etme, biz onu gözümüz gibi koruruz!”

13. Babaları, “Onu götürmeniz beni gerçekten çok üzer. Çünkü onun bir an bile yanımdan uzak kalmasına dayanamam. Ayrıca, gideceğiniz yer tehlikelerle dolu. Siz başka işlerle meşgul olurken, bir anlık dalgınlığınıza denk gelir de, kurdun biri onu kapar diye endişe ediyorum!” dedi.

14. Bunun üzerine onlar, “Biz bu kadar güçlü ve hazırlıklı bir topluluk olduğumuz hâlde, yine de onu kurt kapacaksa, o zaman yazıklar olsun bize!” dediler.

15. Böylece, babalarını iknâ ederek Yûsuf’u yanlarına alıp yola çıktılar. Onu götürüp kervanların uğrak yeri olan eski bir kuyunun içine atmaya karar verdiklerinde, büyük bir üzüntü ve endişe içinde olan Yûsuf’a şöyle vahyettik: “Ey Yûsuf! Sakın korkma, ümitsizliğe kapılma! Çünkü Biz seni buradan kurtaracak ve yüce makâmlara ulaştıracağız. Yıllar sonra, kardeşlerinle tekrar karşılaşacaksın. İşte o gün, onlar seni tanımadıkları için olup bitenlerin farkında bile değillerken, bu çirkin davranışlarını onlara haber vereceksin. O zaman, hepsi utanç ve pişmanlıkla başlarını öne eğip senden özür dileyecekler.”

16. Yûsuf’un kardeşleri, onu kuyuya atmadan önce gömleğini almışlardı. Öldürdükleri bir hayvanın kanına buladıkları bu gömleği de yanlarına alarak, hava kararırken, ağlaya ağlaya babalarının yanına geldiler.

17. “Ey babamız!” dediler, “Biz aramızda yarışmak için konakladığımız yerden azıcık

uzaklaşmış,Yûsuf’u da eşyalarımızın yanı nda bırakmıştık. Döndüğümüzde ne görelim, bir kurt parçalamış onu! Fakat biliyoruz ki, biz her ne kadar doğruyu söylüyor olsak da, sen bize haklı olarak inanmayacaksın!”

18. Daha sonra, Yûsuf’un yalancıkdan kana bulanmış gömleğini çıkarıp gösterdiler. Yüreği kan ağlayan Yakup, “Hayır!” d edi,“ Bu anlattıklarınız hiç de inandırıcı gelmiyor bana! Bu ne merhametli bir kurtmuş ki,gömleğini yırtmadan Y usuf’umu parçalamış! Aslında, kıskançlık ve ihtirâslarınız sizi fenâ bir işe sürüklemiş. Ben de sizi Allah’a havale ediyorum. Artık bana düşen, güzelce sabretmektir. Ne diyeyim, bu anlattığınız olaylar karşısında, bana dayanma gücü vermesi için Allah’ın yardımına sığınmaktan başka çarem yok.”

Yûsuf’un durumuna gelince:

19. Şam diyârından Mısır’a doğru gitmekte olan bir kervan, Yûsuf’un atıldığı kuyuya yakın bir yere gelip konakladı. Kervan sahipleri, her zamanki gibi su görevlisini kuyuya gönderdiler. Su görevlisi, kuyunun başına gelip kovasını daldırdı. Kuyunun içinde bir çocuk olduğunu görünce, “Yaşasın! Mısır’da köle olarak satabileceğimiz bir erkek çocuk bu!” diye sevinçle bağırdı. Sonra onu kervan sahiplerinin yanına getirdi. Böylece kervancılar, Yûsuf’u ailesine teslim etmek yerine, onu satmak amacıyla, onu köle kabul edip sakladılar. Oysa Allah, ne çirkin bir iş yaptıklarını gâyet iyi biliyordu.

20. Uzun bir yolculuğun sonunda, nihâyet kervan Mısır’a vardı. Yûsuf’u köle pazarına çıkardılar ve onu ucuz bir fiyata,birkaç gümüş dirheme sattılar. Çünkü çalıntı bir çocuk olduğu için, onu uzun süre ellerinde tutmak istemiyorlardı. Zaten çok da değer vermemişlerdi.

21. Onu satın alan Mısırlı, kralın önde gelen vezirlerinden biriydi. Yûsuf’u alıp s arayına götürdü ve karısına dedi ki:“Ona iyi bak, en güzel şekilde yetişmesi için hiçbir fedâkârlıktan kaçınma. Çok zeki ve yetenekli bir çoc uğa benziyor, belki bize ileride faydası olur,yahut onu kendimize evlat ediniriz.”

İşte böylece Biz, Yûsuf’a o ülkede güzel bir ortam hazırladık ve rüyada görülen olayları yorumlama ve meselelerin içyüzüne vâkıf olma bilgisini ona öğretmek için, kendisini katımızdan bir ilhâm ile destekledik. İşte Allah, irâdesini yerine getirmekte böylesine güçlüdür; ne var ki, insanların çoğu bunu bilmezler.

22. Böylece,aradan yıllar geçti.Yûsuf,gençlik dönemini bitirip olgunluk çağına ulaşınca,ona Allah adına hayata hükmetme, düzenleme yetkisi ve katımızdan derin bir ilim bahşettik. İşte Biz, güzel davrananları böyle mükâfatlandırırız.

23. Bu arada,içinde yaşadığı evin h anımı Züleyha nasıl olduysa Yûsuf’a göz koymuş, onu elde etmek için plânlar kurmaya başlamıştı. Bunun için, kocasının evde olmadığı bir gün bütün kapıları kilitledi ve “Haydi, yanıma gelsene!” dedi. Fakat Yûsuf, “Böyle bir alçaklıktan Allah’a sığınırım!” diye karşılık verdi, “Rabb’im bana bunca iyilikler bahşetmi şken,

O'na karşı nasıl nankörlük edebilirim? Ayrıca, beni öz evladı gibi bağrına basan efe ndime nasıl ihânet edebilirim? **Gerçek şu ki, zâlimler asla kurtuluş yüzü göremezler!"**

24. Gerçekten kadın Yûsuf'u arzulamıştı; eğer ihânet ve nankörlüğün çirkin bir davranış olduğuna dâir **Rabb'inin** kendisine ilhâm ettiği uyarı ve **işâretini göz ardı etmiş olsaydı, Yûsuf da** yenilip **ona yönelecekti.** Fakat Allah'ın yardımı sayesinde, arzul arına gem vurarak iffetini korumasını bildi. **İşte böylece Biz, onu kötülük ve ahlâksızlıktan kor umak için** kalbine sebat ve kararlılık verdik. **Çünkü o, dürüstlüğü, samîmiyeti ve tertemiz ahlâkıyla seçkin** kullarımızdan biriydi.

25. Böylece Yûsuf, hızla oradan uzaklaşmaya başladı; kendisi ö nde, Züleyha arkada, **ikisi birden kapıya doğru koşmaya başladılar.** Yûsuf tam kapıya varmıştı ki, **kadın yetişip onun gömleğini** arkadan çekerek boydan boya **yırttı. Ve** işte o anda, **kapının hemen yanında, kadının kocasıyla burun buruna geldiler! Kadın, Yûsuf'un kendisine saldırdığını öne sürerek,** büyük bir pişkinlikle, **"Senin hanımına böyle bir kötülük yapmaya kalkışan birinin cezası, zindana atılmaktan veya can yakıcı bir işkenceye uğratılmaktan başka ne olabilir?" dedi.**

26. Yûsuf, kendisini savunarak, "Hayır, yalan söylüyor! **Asıl kendisi beni elde etmeye kalkıştı!" dedi.** Bunun üzerine, **kadının akrabalarından** bilgili ve tecrübeli **biri,** —ki o sırada vezirin yanında bulunuyordu— olayı aydınlatmak üzere **şöyle hakemlik yaptı: "Eğer Yûsuf'un gömleği önden yırtılmışsa; kadın doğru, kendisi yalan söylüyor demektir."**

27. "Yok, eğer gömleği ark adan yırtılmışsa, o zaman kadın yalan, Yûsuf doğru söylüyor demektir."

28. Vezir, Yûsuf'un gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu görünce, karısına dönerek, **"Anlaşıldı, bu da siz saray sosyetesinin hile ve entrikalarından biri; do ğrusu, ey kadınlar! Sizin entrikalarınız çok çetindir!" dedi.** Fakat onu cezalandırmadı da. Zira olayın dillere düşmesinden korkuyordu. Bunun için:

29. "Yûsuf; lütfen bu olayı unut ve hiç kimseye bir şey anlatma ve ey kadın; sen de günahından dolayı tövbe ve istiğfar et! Allah'tan af ve mağfiret iste! Çünkü sen, gerçekten büyük bir günah işledin!" diyerek olup bitenleri örtbas etmek istedi. Fakat olayın yayılmasına engel olamadı:

30. Şehirdeki saray çevresine mensup bazı kadınlar, kendi aralarında, "Duydunuz mu? **Vezirin karısı, kölesine göz koymuş; onun aşkıyla yanıp tutuşuyo rmuş.** Ne ayıp, âşık olmak için bula bula bir köleyi mi bulmuş? **Bize öyle geliyor ki, bu kadın düp edüz sapıtmış!" diyorlardı.**

31. Vezirin karısı, kadınların kendi aleyhindeki dedikodularını işitince, onlar için dört başı mamur bir sofr a hazırlayıp kendilerini yemeğe dâvet etti. Ayr ıca her birinin önüne,

sunulan meyveleri soymak için **birer bıçak koydu**. Kadınlar gelip yemeklerini yedikten sonra, tam meyveleri soyarlarken, perde arkasında be kleyen Yûsuf'a gizlice, “**Şimdi onların karşısına çık!**” diye emretti. Kadınlar onu âniden karşılarında **görünce**, olağanüstü güzelliği karşısında âdetâ büyülediler; şaşkınlıktan, meyve yerine **ellerini kestiler ve “Aman Allah’ım!” dediler**, “**Bu güzellikteki bir varlık, insan olamaz; olsa olsa, yüce bir melektir bu!**”

32. Bu anı bekleyen Züleyha, “**İşte budur,**” dedi, “**kendisi ne aşık olduğum için beni kınadığınız adam!** Şimdi söyleyin, ona vurulmakta haksız mıymışım? **Evet, ben onu gerçekten de elde etmek istedim fakat onun dürüstlüğü tuttu.** İşte, hepinizin önünde uyarıyorum; **eğer kendisine emrettiğim şeyi yapmamakta ısrar ederse, yemin ederim, zindanları boylayıp rezil kepâze olacaktır!**”

33. Bu tehditler karşısında Yûsuf, “**Ey Rabb’im!**” diye yalvardı, “**Bu kadınların çirkin arzularına boyun eğmektense, hapse girmeyi tercih ederim! Çünkü benim için hapse girmek, bunların bana teklif ettiği çirkin işi yapmaktan çok daha iyidir!** Fakat bunca baskı ve tahrikler karşısında daha ne kadar dayanabilirim, bilemiyorum. Senin yardımına muht acım, Allah’ım! **Eğer beni onların hile ve entrikalarından kurtarmazsan, olur ki, bir an zaafa düşer, onlara uyup bir câhillik yaparım!**”

34. Allah da onun duâlarını kabul buyurdu ve —samîmî bir kalple kendisine yönelen her mümine yaptığı gibi— sabrını, takvasını pekiştirmek sûretiyle **o kadınların hile ve tuzaklarını ondan uzak tuttu. Çünkü O, her şeyi işiten, her şeyi bilendir.**

Fakat imtihân devam ediyordu:

35. Daha sonra vezir ve arkadaşları, Yûsuf’un iffetli ve masum olduğunu gösteren kesin delilleri gördükleri hâlde, sırf halkın dedikodusunu kesmek için **onu suçlu gösterip bir süre için zindana atmaya karar verdiler.**

Böylece, Yûsuf’un hayatında yeni dönem başlamış oldu:

36. Onunla birlikte, iki genç adam daha zindana girmişti. İkisi de kralın yakın hizmetçisi olan bu insanlar, onu zehirlemeye teşebbüs etmekle suçlanıyorlardı. Yûsuf’la aynı mekânı paylaşan bu gençler, onun dürüstlüğüne ve rüyaları yorumlamadaki yeteneğine hayran kalmışlardı. Birgün, bu iki gençten biri, “**Ey Yûsuf! Rüyamda, kendimi şarap yapmak için üzüm sıkarken gördüm.**” dedi. Diğeri ise, “**Ben de kendimi, başımın üzerinde bir ekmek taşıırken gördüm, kuşlar ekmeği gagalayıp yiyorlardı.**” dedi. Yûsuf’a ricada bulunarak, “**Lütfen bunların ne anlama geldiğini bize söyler misin? Gördüğümüz kadarıyla, sen çok iyi bir insana benziyorsun.**” dediler.

37. Yûsuf, “**Hayhay!**” dedi, “**Merak etmeyin, daha yiyeceğiniz yemek önünüze gelmeden önce, size rüyanızın yorumunu bildireceğim. Ama önce, birkaç dakika beni dinlemenizi rica ediyorum. Bakın; bu bilgi ve yetenek, benim kendi mahâretim değil, doğrudan doğruya**

Rabb'imın bana öğrettiği şeylerdendir. Ve bana öğretilenler, yalnızca rüya yorumlama ktan ibaret değildir: **Doğrusu ben,** insanlığın yegane rabbi ve ilahı olan bir **Allah'a inanmayan ve** bunun en doğal sonucu olarak, **öte dünyanın varlığını inkâr eden** şu içerisinde yaşadığınız **toplumun** bâtil inanç ve hurâfelerle dolu **dinini** ve bu dine göre oluşturulan hayat tarzını **terk ettim!** Bunun yerine;

38. Atalarım İbrahim, İshak ve Yakup'un insanlığa getirdikleri ve doğrudan doğruya Allah'tan gelen o mükemmel **inanç sistemini kabul ettim.** Bakın arkadaşlar; bizim, hiç kimseyi ve **hiçbir şeyi** itaat edilmesi gereken mutlak otorite kabul etmeye, yani onları **Allah'a ortak koşmaya hakkımız yoktur.** İşte bu dupduru tevhid inancı, **Allah'ın hem bize, hem de** diğer bütün **insanlara bahşetmiş olduğu** en büyük **lütfudur. Ne var ki, insanların çoğu,** kendilerine bunca nîmetlerini bahşeden Rab'lerine kulluk görevini yerine getirmiyor, O'na gereğince **şükretmiyorlar.**

39. Ey hapishane arkadaşlarım! Lütfen cevap verin! **Çeşit çeşit tanrıların** varlığına inanıp yüzlerce efendiye kul köle olmak **mı daha iyidir, yoksa her şeye gücü yeten bir tek Allah 'a** kulluk ederek özgür ve onurlu bir hayata kavuşmak **mı?** Hangisi daha uygun bir yoldur?

40. Allah'ı bırakıp da kendilerine kulluk ettiğiniz varlıklar, sizin ve sizden önceki atalarınızın **uydurmuş olduğu** birtakım hayal ürünü **isimlerden başka bir şey değildir.** O sözde ilâhların yetki alanlarını, kudret sınırlarını, ve rdikleri ve verecekleri hükümleri; kısaca, sahip oldukları tüm özellikleri belirleyen de, onlara kulluk edilmesi gerektiğini iddia eden de sizsiniz. Oysa **Allah,** onlara ilâhî bir yetki verildiğine dâir **haklarında herhangi bir delil göndermemiştir.** Ama kitap ve Peygamber göndererek eşi ortağı olmayan bir tek ilah olduğunu ve yalnızca kendisine kulluk etmeniz gerektiğini sizlere bildirmiştir.

O hâlde, neyin iyi neyin kötü olduğunu belirleme konusunda **hüküm** verme yetkisi, **ancak ve sadece Allah'a aittir. Ve O,** tüm sahte ilâhları reddederek, **yalnızca kendisine kulluk etmenizi emrediyor. İşte dosdoğru din budur; ne var ki, i nsanların çoğu** bunu bilmiyor.

41. Ey hapishane arkadaşlarım! Şimdi gelelim, rüyalarınızın tâbirine: **Biriniz,** berâat edip hapisten kurtulacak ve daha önce olduğu gibi, **efendisine şarap sunmaya devam edecek; diğeri ise,** suçlu bulunup maalesef **idam edilecek ve leş yiyici kuşlar, onun başından** etlerini koparıp **yiyecekler. Açıklanmasını ist ettiğiniz konu,** işte böylece cevaplandırılmış ve **kesin bir sonuca bağlanmış oldu."**

42. Yûsuf, bu ikisinden, hapisten **kurtulacağını düşündüğü kişiye,**“ Buradan çıkıp saraya gittiğinde, **efendinin huzurunda benden,** benim size anlattığım bu gerçeklerden, hak di nden **söz et** ve haksız yere zindana atıldığımı ona söyle!” **diye tembihledi.**

Derken, Yûsuf'un yorumu aynen gerçekleşti; adamlardan biri idam edildi, diğeri de krala hizmet etmek üzere eski görevine geri döndü. **Fakat şeytan,** Yûsuf'un durumunu **krala arz etmeyi**

ona unutturdu. Böylece Yûsuf'un zindandaki eğitimi, bir süre daha devam etti. **Bu yüzden Yûsuf, birkaç yıl daha zindanda kaldı.**

43. Ve yıllar birbirini kovaladı. Günlerden bir gün **kral**, ülkenin önde gelen bilginlerini, kâhinlerini topladı ve onlara, **“Rüyamda, yedi cılız ineğin yedi semiz ineği yediği ini gördüm; ayrıca yedi yeşil başak ve yedi kurumuş başak vardı. Ey ileri gelenler, eğer rüya yorumunu biliyorsanız, benim rüyamı açıklayınız!” dedi.**

44. Kâhinler, **“Bunlar hiçbir anlamı olmayan karmakarışık hayallerdir; dolayısıyla biz, böyle hayallerin yorumunu bilemeyiz!” dediler.** Böylece, o zamanın en usta rüya tâbircileri bile, kralın rüyasını yorumlamaktan acze düştüler. Çünkü rüyaları doğru tâbir etmek, ancak vahiy bilgisi ile mümkündü ki, bu bilgi yalnızca Peygamberlere verilmiştir.

45. İşte tam o sırada, bir zamanlar Yûsuf'la birlikte hapis yatan **iki kişiden** biri olan ve onun haber verdiği gibi ölümden **kurtulan adam**, aradan geçen **bunca zaman sonra** Yûsuf'un dediklerini **hatırladı ve “Ben size bu rüyanın yorumunu söyleyebilirim; bunun için zindandaki bir mahkûmu görmem lâzım, beni hemen hapishaneye gönderin!” dedi.**

46. Sonra alelacele Yûsuf'un yanına gelerek, **“Ey Yûsuf, ey do ğru sözlü adam!” dedi,** “Kralımız tuhaf bir rüya görmüş ve hiç kimse rüyasını yorumlayamıyor. Bunu ancak sen bilebilirsin. Rüya da görülen **yedi cılız ineğin yediği yedi semiz inek ile yedi yeşil başak ve yedi kuru başak** ne anlama geliyor, bunlar **hakkında bizi aydınlat. Ümit ederim ki,** benden haber bekleyen **insanlara** senin isabetli yorumunla **dönerim de, böylece** senin ne kadar değerli biri olduğunu onlar da **öğrenirler.**

47. Yûsuf, **“O hâlde iyi dinle!” dedi,“ Önümüzdeki yedi yıl boyunca, hiç ara ve rmeden her yıl ekin ekecek ve bol bol ürün elde edeceksiniz fakat yemek için ayıracağınız az bir miktar dışında, hasat ettiğiniz bütün ekini öylece başağında bırakmalısınız.”**

48. **“Çünkü bu yedi yıllık bereketli dönemin ardından, yedi yıl süren müthiş bir kıtlık dönemi başlayacak ve ayırdığınız az bir miktar hariç, o zamana kadar biriktirdiğiniz bütün mahsulü bu kıtlık yiyecek bitirecektir.”**

49. **“ B u kıtlık yıllarının ardından da, yağmurların bolca yağacağı ve yetiştirilen meyvelerin, zeytinlerin sıkılıp bol bol meyve suyu ve zeytinyağı yapılacağı bereketli bir yıl gelecek.”**

50. Bu sözleri dikkatlice dinleyen kralın hizmetçisi, hemen saraya döndü ve Yûsuf'un yorumunu olduğu gibi krala aktardı. Bundan son derece etkilenen kral, **“Onu bana getirin!” diye emretti.** Kralın özel dâvetçisi olan **elçi**, Yûsuf'u zindandan çıkarıp saraya götürmek üzere **yanına gelince**, Yûsuf **ona**, **“Benim suçsuz olduğum ispatlanmadan, kralınızın himmetiyle buradan çıkmak istemiyorum. Şimdi, efendine dön ve ona,“E llerini kesen o kadınların durumu neymiş?” diye benim adıma sor.** Sor ki, olup bitenleri iyice araştırırsın ve gerçek ortaya çıksın. Senin efendin

olayın içyüzünü öğrenebilir mi bilmem fakat **benim Rabb'im, o kadınların sinsi tuzaklarını ve ne çirkinlikler peşinde koştuklarını gâyet iyi biliyor!"**

51. Böylece elçi, tekrar kralın yanına gelip bu sözleri ona iletti. Bunun üzer ine kral, olayla ilgili geniş çaplı bir araştırma başlattı. Sözü geçen kadınları topladı ve onlara, **"Yûsuf'u baştan çıkarmak istediğinizde, durumunuz neydi? Yûsuf size bir kötülük yapmak istedi mi?" diye sordu. Kadınlar, "Hâşâ; Allah var ki, biz ondan en ufak bir kötülük gö rmedik!" dediler. Vezirin karısı ise, utanç ve pişmanlık içinde, "Şimdi gerçek ortaya çıktı!" diye itiraf etti, "Evet, onu baştan çıkarmak isteyen bendim; o ise, dâimâ dürüst ve iffetli davrandı. Yûsuf, kesinlikle doğru söylüyor!"**

Böylece olay çözümlenmiş, Yûsuf'un suçsuzluğu ortaya çıkmış oldu. Kralın elçisi, tekrar hapishaneye dönüp olup bitenleri Yûsuf'a anlattı. Yûsuf da elçiye şunları söyledi:

52. "Kral'a de ki: **Bu** soruşturmanın yapılmasını istemem, beni evinde barındıran vezirin şerefine asla leke sürmediğimi, o evde yanımdayken onun hanımına nasıl yan gözle bakmadıysam, **yokluğunda da kendisine hiçbir zaman ihânet etmediğimi ve Allah'ın, hâinlerin hilesini asla başarıya ulaştırmayacağını** herkesin bilmesi içindir."

53. **"Gerçi ben, bu sözlerle kendimi temize çıkarıyor değilim.** Eğer günahlardan uzak durabildiysem, bu ancak Rabb'imın lütuf ve inâyeti sayesinde olmu ştur. Rabb'imın yardımı olmasaydı, şeytanın ayartmaları karşısında kim günaha düşmekten kurtulabilirdi? **Çünkü arzu ve ihtirâslar, insanı dâima kötülüğe çağırır; ancak Rabb'imın rahmet edip esirgemesi hâriç.** Bununla beraber, arzu ve heveslerine yenik düşerek günah işleyenler ümitsi zliğe kapılmasınlar, tövbe edip Rabb'imın merhametine sığın s nlar. **Şüphesiz Rabb'im çok bağışlayıcı, çok merhametlidir."**

54. Yûsuf'un bu sözleri kendisine iletilince **kral**, onun ne kadar üstün bir kişiliğe sahip olduğunu anlayarak, **"Onu bana getirin, kendime özel danışman ve yakın dost edineyim!" dedi.** Nihâyet Yûsuf, kralın yanına gelmeyi kabul etti. Kral, **onunla yaptığı sohbetin ardından, "Sen artık bu günden itibaren, gönlümüzde taht kurmuş son derece itibarlı ve güven ilir bir şahsiyetsin!" dedi ve ne yapacağını sordu. Yusuf:**

55. **"Beni bu ülkenin hazineleri üzerinde tam ve tek yetkili olarak görevlendir! Çünkü ben, ülke kaynaklarını çok iyi korurum ve yönetim işlerini de gâyet iyi bilirim!" dedi.** Zaten bu teklifi bekleyen kral ve etrafındakiler, tüm kra llık yetkilerinin tam ve tek sahibi olarak Yûsuf'un yönetime geçmesini kabul ettiler.

56. **İşte böylece biz, Yûsuf'a o ülkede kudret ve egemenlik bahşettik. Öyle ki, ülkenin her yerinde onun sözü geçiyordu. Öyle ya, Biz lütuf ve rahmetimizi dilediğimize veririz; hele iyilik yapanların mükâfatını daha dünyadayken verir, onların beklentilerini kesinlikle boşa çıkarmayız.**

57. Fakat Allah'ın ayetlerine yürekten inanan ve dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimseler için, âhirette verilecek mükâfât elbette çok daha hayırlıdır.

Derken kralın rüyası, aynen Yûsuf'un yorumladığı gibi gerçe kleşti.Yedi yı llık bolluk döneminin ardından, hem Mısır'ı, hem de komşu ülkeleri kasıp kavuran mü thiş bir kuraklık ve kıtlık baş gösterdi. Mısır'da ihtiyaç fazlası erzak stokları bulunduğunu duyan insa nlar, kervanlar halinde oraya akın etmeye başladılar. Bu arada,Yûsuf'un babası Yakup Peyga mber de kıtlıktan etkilenmiş ve Bünyamin dışındaki bütün çocuklarını, erzak satın almaları için Mısır'a göndermişti:

58. Yûsuf'un kardeşleri Mısır'a geldiler ve erzak almak isteyen herkes gibi, durumlarını arz etmek üzere **onun huzuruna çıktılar.** Yûsuf, —tıpkı kuyudayken Rabb'inin kendisine bildirdiği gibi— **onları görür görmez tanıdı,** fakat bunu belli etmedi, **onlar ise onu tanıyamamışlardı.**

Yûsuf, stokların herkese yetebilmesi için kişi başına ancak bir deve yükü erzak verileceğini ilân etmişti. Bu yüzden Yûsuf'un ka rdeşleri, Bünyamin adında bir üvey kardeşlerinin daha olduğunu, fakat babalarının onu çok sevdiği için yanından ayrılmasına izin vermediğini, bu yüzden kendileriyle birlikte gelemediğini söyleyerek onun için de erzak talep ettiler.Yûsuf da onların bu talebini kabul etti.

59. Sonra erzaklarını hazırlatınca onlar a dedi ki: “ Şimdilik bir deve yükü fazla erzak veriyorum fakat **bana** bir dahaki gelişinizde, **üvey kardeşinizi de getirin.** Bana yalan söylemediğinizi başka türlü nasıl anlayabilirim? Kardeşiniz için endişelenmenize hiç gerek yok! **Ölçüp tartarken ne kadar âdil davrandığımı ve misafirlerime karşı ne kadar konuksever ve cömert olduğumu görmüyor musunuz?”**

60. “Şâyet onu bana getirmezsensiz, —ki bu sizin yalan söylediğinizi gösterir— **o zaman benden size bir ölçek bile erzak yoktur ve o takdirde, artık yanıma da yaklaşmayın!”**

61. Çaresizlik içinde, “Peki!” dediler, “Onun bizimle birlikte gelmesi için babasını iknâ etmeye çalışacağız, evet, bir yolunu bulup bunu yapacağız!” dediler.

62. Kardeşleri dönüş yolculuğu için hazırlıklara başlayınca,Yûsuf hizmetçilerine, “ Bunların bize ödedikleri ticaret mallarını yüklerinin içine geri koyun!” diye tembihledi,“Çünkü yurtlarına varıp yüklerini açtıklarında, belki onları —yani kendi paralarını ve değerli eşyalarını— tanırlar da, kendilerine böyle bir iyilik yapıldığını anlayıp tekrar gelirler.”

Yûsuf bütün bunları, Rabb'inin kendisine verdiği talimatlar doğru ltusunda yapıyordu. Ona kalsa, babasına derhal müjdeyi ulaştırır ve ailesini yanına alırdı. Fakat ilâhî hikmet bunu gerektiriyordu.

63. Böylece Yûsuf'un kardeşleri babalarının yanına döner dönmez, daha yüklerini açmadan, **“Ey babamız!” dediler,“ Bünyamin'i de yanımızda götürmediğimiz takdirde, bundan böyle Mısır'dan erzak almamız bize yasaklandı! O hâlde,** bir daha Mısır'a gidişimizde küçük **kardeşimiz Bünyamin'i de bizimle beraber gönder ki,** onun sayesinde bol bol **erzak satın**

alalım. Bünyamin için endişelenmene gerek yok. Sana söz veriyoruz, biz onu gözümüz gibi koruyacağız!”

64. Babaları, “Tıpkı bir zamanlar kardeşini emânet ettiğim gibi, şimdi de onu mu size emânet edeyim? Daha önce Yûsuf’u size emânet ettim de ne oldu? Onun için de aynı yeminleri etmiştiniz, şimdi size güvenmemi nasıl beklersiniz benden? Fakat anlaşılan o ki, başka çarem de yok. Eğer mutlaka gitmesi gerek iyorsa, ben onu size değil, Allah’a emânet ediyorum. Çünkü en iyi koruyucu Allah’tır ve O, merhamet edenlerin en merhametlisidir.”

65. Bu ayaküstü konuşmanın ardından, yüklerini indirmeye başladılar. Eşyalarını açtıklarında, erzak almak için ödedikleri altın, gümüş ve benzeri bütün mallarının kendilerine aynen geri verilmiş olduğunu gördüler. “B aba, baba!” diye sevinçle haykırdılar, “ Bak, daha ne istiyoruz; işte mallarımız da bize geri verilmiş! Bu sermayeyle ailemize yeniden erzak alabiliriz. Öyleyse izin ver, Bünyamin de bizimle gelsin. Korkma, biz kardeşimizi koruruz, üstelik onun da gelmesiyle, bir deve yükü fazladan erzak almış oluruz. Çünkü bu ilk seferde getirdiğimiz az bir miktardır, bize yetmez.”

66. Bunun üzerine Yakup, “Etrafınız düşmanlarla kuşatılıp eliniz kolunuz bağlanmadıkça, onu bana geri getireceğinize dâir Allah adına bana söz verm eden, onun sizinle gitmesine asla izin vermeyeceğim!” dedi. Çocukları ona istediği şekilde söz verince, “ Bakın, bu konuştuklarımıza Allah şâhittir!” dedi.

67. Sözlerine devamla, “Oğullarım!” dedi, “ Mısır’a vardığınız zaman, şehre hepiniz tek bir kapıdan girmeyin, çünkü bu, gereksiz yere dikkatleri üzerinize çekmenize sebep olur. Onun için, ikişerli üçerli gruplara ayrılın ve ayrı ayrı kapılardan girin. Gerçi ben ne kadar tedbirimi alsam da, Allah’ın takdirini önleyemem. D olayısıyla, sizi Allah’tan gelebilecek hiçbir şeye karşı koruyamam. Ben ancak, bir beşer olarak üzerime düşeni yapar, tedbirimi alırım. Takdir ise Allah’ındır. Çünkü her konuda son sözü söyleme ve hüküm verme yetkisi, sadece Allah’a aittir. Onun içindir ki, ben yalnızca O’na güvenir, yalnızca O’na dayanırım. Öyleyse, yüce bir kudrete dayanıp huzur ve güvene kavuşmak isteyenler, dünya da ve âhirette kurtuluşu arayanlar, yalnızca O’na güvenip dayansınlar.”

68. Böylece, Yûsuf’un on bir kardeşi, uzun bir yolculuğun sonunda Mısır’a vardılar ve gerçekten de babalarının kendilerine emrettiği şekilde, şehre farklı kapılardan girdiler. Böylelikle, kendilerince bir tedbir almış oldular. Fakat bu tedbir, Allah’tan gelecek hiçbir şeyi onlardan savacak değildi; yalnızca Yakup, —çocuklarının güvenliğinden sorumlu bir baba olarak— içine doğan bir dileği yerine getirmiş ve böylece, “Acaba bir tedbirsizlik mi yaptık?” türünden şüpheleri bertaraf etmiş oldu. Fakat bunu yaparken, Allah’ın takdirine güvenmek gerektiğini aklından çıkarmamıştı. Çünkü o, kendisine öğrettiğimiz Kitap sayesinde, tedbir almak ve ilâhî takdire boyun eğmek arasında mükemmel bir denge kurabilecek bilgiye sahipti; ne var ki, insanların çoğu, beşerî yetenekleri kullanarak tedbir almanın, tevekkülün bir parçası olduğunu bilmezler. Bir kısmı kendi gayret ve tedbirlerine güvenip Allah’a tevekkülü terk eder, diğer bir kısmı da, yalnızca Allah’a “tevekkül” eder, fakat problemlerini çözmek için herhangi bir

pratik çareye başvurmazlar.

69. Böylece, kardeşleri huzuruna çıktıklarında, Yûsuf öz kardeş i Bünyamin 'i gizlice odasına aldı, gözyaşlarıyla onu kucaklayıp bağrına bastı ve “Ben senin bir zamanlar öldü zannettiğin kardeşinim! Üvey kardeşlerimiz çok büyük günah işlediler. Fakat sen onların yaptıklarına üzülme!” dedi Sonra Yûsuf, başından geç enleri ona bir bir anlattı. Daha sonra, onu Mısır'da alıkoymak için şu plânı hazırladı:

70. Yûsuf onların yükünü hazırlatırken, kendi kullandığı su kabını gizlice kardeşi Bünyamin'in eşyaları arasına yerleştirdi. Daha sonra, kardeşlerinin de içinde bulunduğu kervan tam hareket etmek üzereyken, bir tellal,“Ey kervan sahipleri, durun!” diye seslendi, “Çünkü sizler, hırsızlık yapmışsınız!”

71. Kardeşleri, bu beklenmedik suçlama karşısında, görevlilere dönerek,“ Durun hele, hemen bizi suçlamayın!” dediler, “ Çalındı zannettiğiniz şey belki de kaybolmuştur. Önce söyleyin bakalım, nedir kaybettiğiniz?”

72. “Melikin su kabını arıyoruz!” dediler,“Onu bulup get irene, ödül olarak bir deve yükü erzak verilecek; melikin sözcüsü olarak, buna bizzat ben kefilim.”

73. Buna karşılık onlar, “Allah’a yemin olsun!” dediler,“Siz de gâyet iyi bilirsiniz ki, biz bu ülkeye bozgunculuk yapmak için gelmedik ve kesinlikle hırsız da değ iliz!”

74. Yûsuf'un adamları, “Peki” dediler, “eğer yalan söylüyorsanız ve içinizden biri melikin su tasını çalmışsa, bunun cezası ne olsun?”

75. “Bunun cezasını, çalınan mal kimin eşyaları arasından çıkarsa, bizzat o kişinin kendisi çekmelidir. Çaldığı malın miktarına göre, belli bir süre mal sahib inin hizmetinde çalıştırılır, çok değerli bir mal çalmışsa, onun kölesi yapılır. Biz, ülkemizdeki geçerli kanunlara göre, hırsızlık yapan zâlimleri böyle cezalandırıyoruz!” dediler. Böylece, yüklerinin aranması için Yûsuf'un huzuruna çıkarıldılar. Ve aramayı, Yûsuf bizzat kendisi yaptı:

76. Yûsuf, şüphe çekmemek için kardeşi Bünyamin'den önce, diğerlerinin eşyalarından başladı aramaya ve sonunda, su tasını kardeşinin eşyaları arasında bulup çıkardı. Bünyamin ise, plân ger eğince hiç sesini çıkarmadı.Yûsuf, bunları kendiliğinden ya pmış değildi.Tüm olup bitenler, ilâhî kudretin yönlendirmesiyle şekilleniyordu:

İşte biz, Bünyamin'i yanında tutabilmesi için Yûsuf'a böyle bir çıkış yolu öğrettik; yoksa O'nun, Allah'ın dinini bir ken ara bırakıp kendisinden önceki kralın Mısır'da uyguladığı ceza kanunlarına göre, kard eşini Mısır'da alıkoyması —Allah başka türlüünü dilemedikçe— olacak şey değildi. Nitekim O diledi, Bünyamin Mısır'da kaldı. O hâlde, kulağınıza küpe olsun: **Biz, dilediğimizi işte böyle derece derece yüceltiriz.** Unutmayın, **her ilim sahibinin üzerinde, daha iyi bilen birisi vardır.** Ve hepsinin üstünde, her şeyi bilen bir Allah var!

77. Bunun üzerine kardeşleri, “Bu işte bir yanlışlık olmalı, o hırsızlık yapmış olamaz!” diyerek Bünyamin’i savunacakları yerde, **“Eğer o çaldıysa, —ki çalmış görünüyor— buna pek de şaşırmadık; çünkü bir zamanlar Yûsuf adındaki abisi de hırsızlık yapmıştı!”** dediler.

Kardeşlerinin bu apaçık iftirası karşısında **Yûsuf**, az kalsın dayanamayıp yalanlarını yüzlerine vuracaktı. Fakat ilâhî talimatlara uyması gerekiyordu. Bu yüzden, **bu duygusunu içinde gizledi, onlara açmadı.** Yalnızca içinden, **“Sizler çok kötü ve acınacak bir durumdasınız. Doğrusu Allah, anlattıklarınızın içyüzünü gâyet iyi biliyor!”** dedi.

78. Daha sonra Yusuf’un kardeşleri, **“Ey vezir hazretleri!”** dediler, “Bünyamin’in suçlu olduğunu kabul ediyoruz fakat **onun ihtiyar bir babası var,** onu kaybetmeye yüreği dayanamaz; **ne olur, onun yerine içimizden birini al. Gör üyoruz ki, sen çok iyi bir insansın.”**

79. Yûsuf, “Öyle şey mi olur?” diye karşılık verdi, **“Çalınan eşyamızı yanında bulduğumuz hırsızdan başkasını tutuklamaktan Allah’a sığınırız! Eğer böyle bir şey yapacak olursak, o takdird e büyük bir haksızlık etmiş oluruz!”** Böylece Yûsuf, kesin hükmünü belirterek, tartışmaya son noktayı koydu.

80. Yusuf’un kardeşleri, Bünyamin’i artık kurtaramayacaklarını anlayıp **ondan iyice ümitlerini kesince,** meseleyi **aralarında görüşmek üzere bir kenara çekildiler. İçlerinden en büyüğü,** —ki vaktiyle Yûsuf’un öldürülmesine karşı çıkan da oydu— büyük bir üzüntü içinde kardeşlerine seslenerek **dedi ki: “Babanızın Bünyamin hakkında sizden Allah adına söz aldığını ve ayrıca, daha önce Yûsuf hakkında büyük bir kusur işleyerek babanızın size olan güvenini nasıl yok ettiğinizi unuttunuz mu? Şimdi kardeşimizi burada bırakırsak, dönüp babamızın yüzüne nasıl bakacağız? Artık ben, yanına gidebilmem için babam bana izin vermedikçe, yâhut Allah benim hakkımda hükmünü bildirmediğçe, buradan asla ayrılmayacağım! Elbette O, hükmedenlerin en hayırlısıdır!”**

81. **“Şimdi babanızın yanına dönün ve ona deyin ki: “Baba, inan ki oğlun Bünyamin hırsızlık yaptı. Gerçi onu hırsızlık yaparken görmedik, biz ancak, bilgimiz ölçüsünde olup bitenlere şahit olduk; bilgi ve idrâk sınırlarımızın ötesinde neler olup bittiğini, yani gaybı elbette bilemeyiz.”**

82. **“Bize inanmıyorsan, olay sırasında içinde bulunduğumuz şehir halkına ve birlikte geldiğimiz kervana sorabilirsin. O zaman göreceksin ki, biz gerçekten doğru söylüyoruz!”**

83. Bu sözleri dinleyen babaları, “Yazıklar olsun size!” dedi, “Demek Bünyamin’in hırsız olduğuna hemencecik inanıverdiniz! **Hayır, aslında, yine ihtirâslarınız ve kıskançlığınız, sizi fenâ bir işe sürükledi.** Ben de, yine sizi Allah’a havale ediyorum. **Artık bana düşen, güzelce sabretmektir.** Ne Yûsuf’tan, ne Bünyamin’den ne de büyük kardeşinizden ümidimi kesmedim. **Ümit ediyorum ki, Allah onların hepsini günün birinde bana geri getirecektir. Çünkü O,**

her şeyi **bilendir**, sonsuz **hikmet sahibidir**.”

84. Ve gözyaşlarıyla ıslanan **yüzünü onlardan çevirip “Ah,Yûsuf’um!” diye inledi;** öyle dayanılmaz acılarla sarsıldı ki, sonunda, hayatın bu acı gerçeğine **üzüntüden gözlerine ak düştü,** göremez hâle geldi. **Artık** kederini içine atıyor, acıdan **yutkunup duruyordu.**

85. Onun bu içler acısı hâlini gören oğulları, “Allah aşkına!” diyorlardı, “Yûsuf’u o kadar anıyorsun ki, bu gidişle tamamen çökeceksin, hattâ bu keder yüzünden, korkarız kahrından ölüp gideceksin! Böyle ağlayıp sızlanmakla neyi değiştirebilirsin ki?”

86. Yakup, “Siz beni anlamıyorsunuz. Ben,” dedi, “derdimi ve tasamı, ancak Allah’a şikâyet ediyorum ve Allah tarafından, sizin bilmediğiniz şeyleri biliyorum.”

87. “Oğullarım; şimdi tekrar Mısır’a gidin ve Yûsuf ile kardeşi hakkında geniş bir araştırma yapın. Bu arada, sakın Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Gerçek şu ki, Allah’ın rahmetinden ancak inkârcı bir toplum ümidini keser.”

88. Böylece hem araştırma, hem de erzak temin etme amacıyla Mısır’a geldiler. Yûsuf’un huzuruna çıkınca, “Ey vezir hazretleri!” dediler, “Bizi ve çoluk çoc uğumuzu kıtlık perişan etti ve işte, yine erzak satın almak üzere, şu gördüğün değersiz sermaye ile huzuruna geldik; sen yine de bize tam ölçekle dolu dolu erzak ver ve bize bağışta bulun; elbette Allah, muhtaç kullarına bağışta bulunanları ödüllendirecektir.”

İşte o anda, Yusuf’un kendisini tanıتما zamanı gelmişti:

89. Yûsuf, kardeşlerinin bu halini görünce artık dayanamadı ve onlara, “Hani câhillik çağınızda Yûsuf’a ve kardeşine neler yapmıştınız, hatırlıyor musunuz?” diye sordu.

90. Bu sözler üzerine, bütün ihtişamıyla karşılarında duran Y usuf’a yeniden ve dikkatle bir daha baktılar. Sonra hayret ve dehşet içerisinde, “Aman Allah’ım!” diye haykırdılar, “Sen, yoksa sen Yûsuf musun?” O da: “Evet, ben Yûsuf’um ya!” diye karşılık verdi. Sonra Bünyamin’i göstererek, “İşte bu da kardeşim, Allah ik imize de lütufta bulundu. Evet, her kim dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden sakınır ve zorluklar karşısında göğüs gererek sabretmesini bilirse, hiç kuşkusuz Allah, iyilik yapanların emeğini boşa çıkarmayacaktır!”

91. Kardeşleri, “Allah’a yemin olsun ki!” dediler,“ Bu dürüstlük ve samimiyetin sayesinde, Allah seni hepimizden üstün kıldı! Biz ise, gerçekten günahkâr kimseleriz!”

92. Yûsuf, Peygambere yakışan bir tavırla, “Korkmayın, üzölmeyin!” diye karşılık verdi, “Bugün sizi kınamak, ayı plamak yok! Benim açımdan olay bitmiş, mes ele kapanmıştır. Eğer gönölden tövbe ederseniz, Allah sizi affedecektir. Çünkü O, merhamet edenlerin en merhametlisidir.”

93. “Şimdi şu benim gömleğimi alıp Kenan diyarına götürün ve onu, üzüntüden gözleri görmez olan babamın yüzüne sürün, Allah’ın izniyle yeniden görmeye başlayacaktır. Sonra da, bütün ailenizi toplayıp yanıma getirin!”

94. Böylece Yûsuf’un kardeşleri, babalarına müjdeyi vermek üzere yola çıktılar. Kervan Mısır’dan henüz ayrılmıştı ki, ta Filistin’de babaları, yanındakilere seslenerek, “Eğer beni bunaklıkla suçlamayacaksanız, inanın ki ben, Yûsuf’umun kokusunu alıyorum!” dedi.

95. Onlar da, “Pes doğrusu!” dediler, “Vallahi sen, hâla o eski şaşkınlığında bocalamaya devam ediyorsun!” Oysa kimin “şaşkınlık içinde bocaladığı” biraz sonra ortaya çıkacaktı:

96. Nihâyet, uzun bir yolculuğun ardından kervan, Kenan topraklarına ayak bastı. Öncü olarak gönderilen müjdeci, koş a koş a Yakup’un yanına gelip gömleği onun yüzüne sürünce, Yakup mûcizevî bir şekilde yeniden görmeye başladı ve büyük bir heyecanla, “Ben size, ‘Allah tarafından, sizin bilmediklerinizi bilirim.’ dememiş miydim!” diye haykırdı.

97. Derken oğulları, tüm olup bitenleri anlatıp suçlarını itiraf ettikten sonra, “Ey babamız!” dediler, “Günahlarımı zdan dolayı bizim için Allah’tan bağışlanma dile, çünkü biz gerçekten büyük bir günah işledik.”

98. Yakup Peygamber, “Sizin için Rabb’imden daha sonra, seher vakti af dileyeceğim. Doğrusu Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.” diye cevap verdi.

99. Böylece, tüm aile toplanıp Mısır’a doğru yola çıktılar. Kervanın yaklaştığını haber alan Yûsuf, onları karşılamak üzere şehir dışında bir karargâh kurdu. Nihâyet kervan, sevinç gösterileri içinde oraya vardı. Tüm aile fertleri Yûsuf’un huzuruna çıkınca, Yûsuf, babasını ve anasını kucaklayıp bağrına bastı ve “Allah’ın izniyle, huzur ve güven içinde Mısır’a girin!” dedi.

100. Hep birlikte şehre girdiler. Yûsuf, ana - babasını ellerinden tutarak kendi tahtına oturttu. Daha sonra, herkes onun huzurunda sevgi ve saygıyla eğildiler. İşte o anda Yûsuf, “Ey babacığım!” dedi, “Bir zamanlar yıldızların bana secde etmesiyle ilgili gördüğüm rüyanın yorumu buymuş demek! İşte Rabb’im onu aynen gerçekleştirdi. Doğrusu Rabb’im, bana büyük lütufta bulunmuştur. Çünkü beni zindandan kurtarmakla kalmadı, sizi tâ çöllerden geçirip buralara kadar getirdi; hem de şeytan, benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra! Şüphesiz ki Rabb’im, dilediğine dilediği ölçüde güzellikler bahşeder. Hiç kuşkusuz O, her şeyi en mükemmel şekilde bilen sonsuz hikmet sahibidir!”

101. “Ey Rabb’im; bu hükümranlığı bana sen bahşettin ve rüyada görülen olayları yorumlama ve meselelerin hakikatine nüfuz etme bilgisini bana sen öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan yüce Rabb’im; bu dünyada da, âhirette de benim yegâne dostum, yardımcım sensin! Senden ne makam istiyorum, ne şöhret, ne de servet! Bunlardan daha kalıcı ve hayırlı bir şey istiyorum: Beni son nefesime kadar, buyruklarına yürekten boyun eğen bir

Müslüman olarak yaşat, **bir Müslüman olarak canımı al ve mahşerde beni, salih kullarının arasına kat ya Rab!”**

102. İşte ey Muhammed, **bütün bu anlatılanlar, sana vahiyle bildirdiğimiz** ve daha önce hiç bilmediğin **gayb haberlerindendir. Yoksa** Yûsuf’un kardeşleri, ona karşı **sinsice plânlar kurarak yapacakları işe karar verirlerken, sen onların yanında değildin.** Dolayısıyla, insanoğlunun bilgi ve tecrübe sınırlarını aşan bu ve benzeri olayları bizzat görmüşçesine haber vermen, senin Peygamber olduğunu gösteren delillerden biridir. Bununla beraber:

103. Sen ne kadar arzu etsen de, yine de insanların çoğu hakîkate inanmayacaktır.

104. Oysa sen, bu çağrına karşılık onlardan herhangi bir menfaat beklemiyorsun ki, samîmiyetinle ilgili bir şüpheyi kapılsınlar. Bu mesaj, bütün insanlığa sunulan bir uyarı, bir öğüttür ancak. Üstelik bu uyarılar, sadece Kur’an’dan ibaret de değildir:

105. Göklerde ve yerde Allah’ın varlığını, birliğini, kudret ve me rhametini gözler önüne seren nice deliller vardır ki, inkârcılar gece gündüz onların yanından geçer, fakat bu muhteşem mûcizelerden ibret almadan yüz çevirip giderler.

106. Ve onların çoğu, Allah’a inanmazlar. İçlerinden inananları varsa, onlar da arzu ve heveslerini yâhut uydurdukları birtakım düzmece ilâhları **Allah’a ortak koşarlar.**

107. Peki bu durumda onlar, Allah’tan bir ceza olarak her şeyi sarıp kucaklayan bir felâketin tepelerine inmeyeceğinden; ya da hiç ummadıkları bir anda ansızın kıyâmetin başlarında kopmayacağından nasıl emîn olabiliyorlar?

108. O hâlde, ey Peygamber, onlara de ki: “İşte benim yolum budur; ben ve benim izimden gidenler, öyle körü körüne ve bilgisizce değil; Kur’an ve Sünnetin ışığında; apaçık delillere dayanarak, yani tam bir basiret üzere insanlığı Allah’ın yoluna çağırıyoruz. Bakın, Allah her türlü âcizlik ve noksanlıktan uzaktır, yücedir! İşte açıkça ilan ediyorum: Ben, Allah’tan başkasının egemenliğine boyun eğen o müşriklerden değilim ve onların bâtil inançlarını ve bu inanca dayanan hayat tarzını şiddetle reddediyorum!”

Eğer “Allah neden elçi olarak bir melek göndermedi?” diye itiraz edecek olurlarsa, şunu iyi bilsinler ki:

109. Biz senden önce de, her ülkenin kendi halkından, vahiyle desteklediğimiz fâni insanlardan başkasını elçi olarak göndermedik. Bu inkârcılar, **yeryüzünde hiç gezip dolaşmadılar mı ki, kend ilerinden önceki güçlü toplumların, medeniyetlerin nasıl ve ne sebeple yok olup gittiğine bakıp ibret alsınlar!**

Evet, dürüst ve erdemlice yaşayan ve kötülüklerden titizlikle sakınan o **takvâ sahipleri için âhiret yurdu, şu gelip geçici dünya hayatından elbette çok daha iyidir; ey akıl sahipleri, hâla aklınızı kullanmayacak mısınız? O hâlde:**

110. Şu anda içinde bulundukları refah ve zenginlik, kâfirleri aldatmasın. Öte yandan, uğradıkları sıkıntılar da müminleri yılgınlığa düşürmesin. Nitekim, önceki elçilerimiz de aynı sıkıntılarla yüzyüze gelmişlerdi. **Nihâyet elçiler,** kâfirlerin iman etmesinden iyice **ümit kestikleri ve yalancı çıkacaklarını düşünmeye başladıkları bir sırada, yardımımız yetişiverdi imdatlarına; böylece, dilediklerimiz azaptan kurtarıldı.** Kâfirler de en ağır cezaya çarptırıldı. Çünkü azâbımız, suç işlemekte ısrar eden bir toplumdansla geri çevrilmez!

111. Gerçekten de, bu anlattığımız elçilerin hayat hikayelerinde, akıl ve sağduyu sahipleri için nice dersler, nice ibretler vardır. Bu kıssaları size bildiren Kur'an, kesinlikle insan ürünü bir kelâm, **uydurulmuş bir söz değildir; aksine, kendisinden önceki vahiy, bilgileri –nin bozulmuş kısımları düzelterek— onaylamak,** insanın hem bu dünyada, hem de âhirette kurtuluş ve mutluluk yolunda ihtiyaç duyabileceği **her şeyi açıkça ortaya koymak ve hakka yürekten iman eden bir topluma,** hakîkati gösteren **bir hidâyet ve rahmet kaynağı olmak üzere** bizzat Allah tarafından gönderilmiş son İlâhî Kitaptır.

13. RA'D SÛRESİ

Medîne'de indirildiğine dâir bazı rivâyetler varsa da, ele aldığı konular ve ifâde biçimi, bu surenin Mekke'nin son dönemlerinde indirildiğini göstermektedir. Adını, on üçüncü ayette geçen "ra'd: gök gürültüsü" kelimesinden almıştır. 43 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm, Râ. Dinle, ey insanoğlu! Elif, Lâm, Mim, Râ gibi, senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan, fakat eşsiz birer mucize olan bu mesaja kulak ver:

Bunlar, insanlığı aydınlatmak üzere gönderilen son ilâhî **Kitabın ayetleridir**. **Ve** ey Muhammed! Hiç kuşkun olmasın, **sana Rabb'inin katından gönderilen** bu ayetler, **gerçeğin ta kendisidir; ne var ki, insanların çoğu** bu apaçık hakîkate **iman etmiyor**. Oysa ki:

2. Ey insanlar! Şu bakıp durduğunuz **Gökleri görebileceğiniz bir direk olmadan yükselten**, mükemmel bir sistem hâlinde **boşlukta** ve dengede **tutan Allah'tır**. Bunu her an görüyor ve biliyorsunuz.

Ayrıca, kâinâtın mutlak hâkimi olarak Egemenlik Tahtı olan **Arş'ta bulunan ve her biri, belirli bir vakte kadar yörüngelerinde akıp gitmekte olan Güneş'i ve Ay'ı** insanlığın faydası için, koyduğu kanunlara **boyun eğdiren**, yine **O'dur**.

Ve gerek tabîat kanunları, gerekse inanç ve ahlâk kurallarıyla ilgili bütün **işleri yönetip yönlendiren de O'dur**.

İşte Allah, hiçbir şüpheyeye, kapalılığa meydan vermeyecek biçimde **ayetlerini** böyle **açık ve net olarak ortaya koyuyor ki**, bütün bunları yapan ve yaratan Rabb'inizin, ölümünüzden sonra sizi yeniden diriltmeye kadir olduğunu bilersiniz de, günün birinde hesap vermek üzere **Rabb'inizin huzuruna çıkacağınıza yürekten inanarsınız!** O Allah ki:

3. **Yeryüzünü** hayata elverişli bir şekilde **yayıp döşeyen, oraya**, başı bulutlara değen **sarsılmaz dağlar yerleştiren; yemyeşil vadilerde dereler, çaylar ve ırmaklar akıtan; orada**, her renk ve **her çeşit bitkiden** erkek-dişi olarak **birer çift yaratan ve geceyi** siyah bir tül gibi **gündüzün üzerine örten, O'dur**.

İşte bütün bu anlatılanlarda, hakîkati anlamak amacıyla inceden inceye **düşünen insanlar için** Allah'ın Rab ve ilâh olarak varlığını ve birliğini gözler önüne seren **nice deliller, ibretler ve dersler vardır**. Öyle ki:

4. Yeryüzünde, birbirine ko mş u oldukları hâlde; bitki örtüsü, doğal güzellikleri ve maden kaynakları bakımından farklı özellikler taşıyan toprak parçaları; bu topraklarda yetişen üzüm bağları, ekin tarlaları, bir kökten birkaç gövde halinde sürgün veren çatallı ve tek gövdeden oluşan çatalsız hurma bahçeleri var ki, bunların hepsi aynı topraktan, aynı hav adan ve aynı sudan beslendiği hâlde, bir kısmının meyvelerini diğerlerinden daha lezzetli, daha üstün kılıyoruz.

Evet, işte bunlarda da aklını kullanan bir toplum için ilâhî sanatın hayranlık verici güzelliklerini ortaya koyan nice ibret verici mûcizeler, nice deliller vardır.

5. Nasıl, bu muhteşem güzellikler karşısında hayrete düştün, değil mi? Fakat bunlar ne kadar hayranlık vericiyse, inkârcıların, “Ne yani, biz mezarlarda çürüyüp toprak olduktan sonra mı yeniden diriltilecekmışiz? Hiç öyle şey olur mu?” şeklindeki iddiaları da en az bunun kadar hayret ve dehşet vericidir.

İşte bu iddiada bulunanlardır, sonsuz hikmet, adâlet ve kudret sahibi olan Rab’lerini inkâr edenler; işte bunlardır, boyunlarına kibir, cehâlet, ihtirâs, inat ve ö nyargı kelepçeleri vurulmuş olanlar ve işte bunlardır, günahlarının cezasını çekmek üzere ebediyen cehennemde kalacak olanlar!

6. Ey Peygamber! Senden, iyilikten önce çarçabuk kötülük getirmeni istiyorlar. İnkârcılar, senin onlara teklif ettiğin güzellikleri, iyilikleri arzu edecekleri yerde, sana karşı küstahça meydan okuyarak, bir an önce başlarına azabı getirmeni istiyorlar. Oysa, kend ilerinden önce buna benzer nice ibret verici örnekler gelip geçti. O hâlde, onlardan ibret alsınlar da, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip tövbe etsinler. İşte o zaman, o ana kadar işlemiş oldukları bütün g ünahları bağışlanacaktır. Çünkü senin Rabb’in, bunca zulümlerine rağmen, insanlara karşı çok merhametli, çok bağışlayıcıdır. Bununla birlikte, O’nun azabı da çok şiddetlidir! İşte, bunca apaçık mûcizeler gözler önünde dururken:

7. İnkârcılar, “ Madem ki Muhammed, Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde ona Rabb’inden bizim istediğimiz türden bir mûcize indirilseydi ya!” diyerek, senden olağanüstü şeyler yapmanı bekliyorlar. Oysa sen yalnızca bir uyarıcısın; nitekim insanlık tarihi boyunca gelmiş geçmiş her toplumun bir uyarıcı rehberi vardır. Eğer gerçekten mûcize istiyorlarsa, işte onlara mûcize:

8. Allah, her dişi varlığın karnında neler taşıdığını ve rahimlerin neyi eksiltip neyi artırdığını, ne zaman ve nasıl doğum yapacağını bilir. Bütün bu hârika işleri yaratan ve yöneten sadece O’dur. Çünkü Allah katında her şey, belli bir amaç ve ölçüye göre takdir edilmiştir. Öyle ki:

9. O, yaratılmışların algılama sınırları ötesindeki âlem olan gayb’ı da, duyularla kavranabilen şehâdet âlemini de bilir. Gerçek anlamda büyüklük ve yücelik, yalnızca O’na aittir ve O, beşeri ölçülerle tanımlanabilecek her şeyin üzerinde ve ötesindedir.

10. Allah'ın ilmine göre, içinizden birinin niyet ve sözlerini gizlemesiyle onu açığa vurması aynıdır; yine sizden birinin, gecenin karanlıklarında saklanmasıyla güpegündüz ortalıkta gezip dolaşması arasında da hiçbir fark yoktur. O, tüm varlıkları tam ol arak ve görür ve her hallerini en mükemmel şekilde bilir.

11. İnsanoğlunun önünde ve arkasında, etrafını çepeçevre kuşatan ve her attığı adımda onu bir gölge gibi **takip eden görevli melekler vardır ki, Allah'ın emriyle onu koruyup gözetir** ve tüm davranışlarını bir bir kaydeder **ler.** Ve bütün bunlar, ilâhî yasalar çe rçevesinde cereyan eder. İns anın toplumsal ve bireysel hayatına yön veren bu yasalara göre: **Bir toplum kendi özündeki nitelikleri değiştirmedeği sürece, Allah onl arın durumunu —ister iyilik, ister kötülük yönünde olsun— değiştirmez.** O hâlde kötülüğü tercih edenler, tercih ettikleri yönde değişime uğramaya mahkûmdurlar. Zira **Allah,** kendi yaptıkları şeyler nedeniyle **bir toplumu cezalandırmaya karar verdi mi, hiçbir şey bunun önüne geçemez ve hiç kimse onları Allah'a karşı koruyamaz!**

12. Hem korku, hem de bereketli yağmurları müjdeleyen bir ümit kaynağı olarak, size şimşeği gösteren ve yağmur yüklü bulutları meydana getiren O'dur.

13. Gök gürültüsü, evrendeki tüm varlıklar gibi, **Allah'ı övgüyle tesbih etmekte ve** yürekleri hoplatan korkunç gürlemesiyle, Allah'ın yüceliğini, kudret ve azam etini tüm evrene ilan etmekte; O'nun hiçbir bakımdan noksanı ve hiçbir şekilde ortağı bulunmadığını haykırmaktadır ve müşriklerin ilâh diye tapındığı **melekler de, Allah'ın heyb etinden ürpererek,** O'nun uluhiyetinin şânını tesbih ve tenzih etmektedirler. **Ve Allah, gökten yıldırımlar göndermekte ve onlarla dilediğini çarpmaktadır.** İşte bütün bunlar olup biterken, **onlar hâlâ Allah'ın** yüceliği, kudret ve azameti **hakkında tartışıp duruyorlar; oysa Allah,** ilâhî plân gereğince, zâlimlerin hilelerini başlarına geçirip onları cezalandırmada **müthiş bir kudrete sahiptir!**

14. Kabul edilip karşılık görececek olan gerçek duâ, ancak Allah'a yapılan duâ ve yakarışlardır ve huzurunda el açıp kendisine yalvarılmaya lâyük olan kudret, ya lınızca O'dur. İnkârcıların, **Allah'ın yanı sıra kendilerine yakardıkları** sözde tanrılar ve yüceltip ilâhlaştırdıkları liderler **ise, onların duâ ve yakarışlarına hiçbir şekilde karşılık veremezler;** Allah'tan başkasına yalvaranların durumu, **tıpkı sular gelip ağzına dökülsün diye avuçlarını açıp suya doğru uzatan** susamış bir kimsenin hâline **benzer ki,** zavallı adam bu durumda ne kadar beklerse beklesin, suyu avuçlayıp ağzına götü rmedikçe, **su kendiliğinden gelip onun ağzına asla girmeyecektir.** İşte kâfirlerin duâsı da, aynen böyle hedef ve amacını şaşırarak **boşa gitmeye mahkûmdur.** Hâlbuki:

15. Göklerde ve yerde bulunan melek, insan, cin, hayvan ve be nzeri bütün varlıklar, ya müminlerde ve meleklerde olduğu gibi **isteyerek, yâhut —bağlı oldukları fiziksel ve toplumsal ilkelere farkında olmadan uymak zorunda olan kâfirler, hayvanlar ve diğer varlıklar da olduğu gibi— mecburen Allah'a boyun eğmektedirler ve** sadece kendileri değil, **onların gölgeleri de, sabah akşam** uzayıp kısalmak sûretiyle, Allah'ın evrene yerleştirdiği fiziksel yasal ara harfiyen boyun eğmektedirler.

16. Bütün bunlara rağmen, Allah'ın ayetlerine boyun eğmemekte ısrar eden zâlimlere **de ki:** “Söyleyin, **göklerin ve yerin sahibi, efendisi, Rabb'i kimdir?**” Cevabı bizzat kendin vererek, **“Allah'tır!”** de. Yine **de ki:** “**Öyle iken, siz O'nu bırakıp da, O izin vermedikçe kendilerine bile herhangi bir fayda veya zarar veremeyen birtakım sözde ilâhları ve tanrılaştırılmış liderleri, yöneticileri sizin adınıza karar verecek dostlar mı edindiniz?**” **De ki:** “**Gönlü ve vicdanı kör olan kimseyle, aklını kullanarak hakîkati gören kimse bir olur mu hiç? Yahut inkâr ve cehâletin yol açtığı karanlıklarla, iman ve İslâm'ın doğurduğu aydınlık eşit olur mu?**”

Bu ne gaflet, bu ne aldanmışlıktır? **Yoksa onlar Allah'a, O'nun yarattığı gibi yaratabilen birtakım ortaklar buldular da, bu yaratma kendilerince birbirine benzer mi göründü?** Allah'ın yaratışı ile bu sözde ilâhların yaratışını birbirine karıştırdılar da, bu yüzden şüpheyi mi düştüler? Onlara **de ki:** “**Allah'tır her şeyi yaratan. O, eşi benzeri olmayan bir tek ilah, bir tek Rab'dir, mutlak kudret ve egemenlik sahibidir.**”

17. O Allah ki, **gökten sağanak sağanak su indirir de, yağmura susamış nehir yataklarından her biri, kendi ölçüsünce çağlayıp akar.** Bu sayede, kurumuş toprak suya kanar, susuzluktan kavrulan varlıklar yeniden hayata kavuşur. **Ve coşup dalgalanan sular, yüzeye çıkan köpükleri** ve istenmeyen çerçöpü **silip süpürür** ve geriye tertemiz, berrak su kalır. İşte Kur'an, böyle gökten inen yağmura benzer ki, her mümin kendi ölçüsünde ondan feyiz alır ve ölü kalpler, inkâr ve cehâlet kirlerinden temizlenerek hayata kavuşur.

Süs eşyası veya alet yapmak amacıyla ateşte eritilen altın, gümüş, bakır ve benzeri madenlerin **üzerinde de buna benzer bir tortu meydana gelir.** Saf ve kaliteli maden elde etmek için onları tortularından arındırmak gerekmektedir, bunun için de madenler yüksek ateşte eritilerek ayrıştırılmaktadır.

İşte Allah, hak ile bâtılı böyle ibret verici örneklerle gözler önüne seriyor: Her iki örnekte sözü edilen **köpük, çabucak yok olup gider** ki bâtıl böyledir. **İnsanlara fayda veren şeylere gelince, o da sapasağlam yerinde kalır.**

Allah, ayetlerini anlayasınız diye, size böyle açık ve anlaşılır misaller verir. Böylece, birçok hakikatleri ortaya koyan canlı örneklerle sizleri güzele ve doğruya dâvet eder:

18. Rab'lerinin çağrısına koşanlara, en güzel ödül olan cennet **verilecektir. Bu çağrıdan yüz çevirenlere gelince,** onlar da öyle dehşet verici bir azapla yüz yüze gelecekler ki, **eğer yeryüzünde bulunan her şey ve bir o kadarı daha onların elinde olsaydı, bu azaptan kurtulmak için hepsini fedâ etmek isteyeceklerdi.** **İşte onları, çetin bir hesaplama bekliyor. Varacakları yer ise cehennemdir, ne kötü bir barınaktır o!**

19. Öyle ya, **sana Rabb'inden indirilen** bu muhteşem ayetlerin **hak olduğunu bilen kimse, akli ve sağduyusu kör olan kimse gibi olur mu?** Elbette olmaz! Fakat bunu, **ancak akıl sahipleri düşünüp anlayabilir.**

20. Onlar, Allah’a verdikleri söze bağlı kalan ve insanlarla yaptıkları antlaşmalara ihanet etmeyen kimselerdir.

21. Onlar, akraba, komşu, yoksul, yetim ve yardıma muhtaç kimselere gereken ilgi ve yakınlığı göstererek **Allah’ın geliştirilmesini emrettiği ilişkileri geliştirip canlandıran, Rab’lerine karşı yürekleri saygıyla titreyen ve** mahşer gününde **kötü bir şekilde hesaba çekilmekten korkarak, o gün gelip çatmadan önce kendilerini hesaba çeken kimselerdir.**

22. Yine onlar, arzu ve şehvetlerini gerektiğinde dizginlemesini bilen, **Rab’lerinin hoşnutluğunu kazanmak için** verdikleri mücadelede, başlarına gelebilecek belâ ve musibetler karşısında **sabreden,** dayanıp direnen, kulluğa devam eden, Müslümanlığın va zgeçilmez şartı olan **namazı gereği gibi dosdoğru ve aksatmadan kılan, kendilerine bahşettiğimiz güzel nîmetlerden bir kısmını, çoğu zaman gizlice ve** bazen de, başkalarını buna teşvik etmek için **açık olarak Allah yolunda harcayan ve** kötülüğe kötülükle karşılık vermeyen, aksine, **kötülüğü iyilikle gideren kimselerdir. İşte âhiret yurdunun mutlu sonu onların olacaktır!**

23. O yurt, sonsuz mutluluk diyarı olan Adn cennetleridir ki, hem kendileri girecek oraya, hem de kendileri gibi dürüst ve erdemlice yaşamış olan ataları, eşleri, çocukları ve diğer bütün sevdikleri. Ve cennetin her kapısından, akın akın melekler yanlarına gelecek ve onları şu tebriklerle karşılayacaklar:

24. “Dünyada gösterdiğiniz sabrın karşılığı olarak, ebedî huzur, esenlik ve selâm size olsun! Bakın, ne güzelmiş âhiret yurdunun mutlu sonu!”

25. Öte yandan, Allah’a elçileri aracılığıyla vermiş oldukları sözü, hem de onu yeminleriyle pekiştirdikleri hâlde bozan, insanın gerek Rabb’iyle, gerek içinde yaşadığı toplumla ve gerekse diğer varlıklarla kurması gereken sevgi ve şefkate dayalı ilişkileri baltalamak sûretiyle, **Allah’ın geliştirilmesini emrettiği ilişkileri kesip atan ve yeryüzünde fesada, yozlaşmaya yol açarak bozgunculuk yapanlara gelince, onlara dünyada da, âhirette de lânet vardır ve yurdun kötüsü olan cehennem, onların sonu olacaktır!** Onlar, dünyada sahip oldukları güç ve servetle şımarıp aldanmışlardı. Oysa ki:

26. Dilediğine bolca rızık bahşeden ve dilediğine de rızık sınırlı ölçüde veren, Allah’tır. Dolayısıyla, sahip olduğu nîmetlerden dolayı hiç kimsenin bir başkasına üstünlük taslamaya hakkı yoktur. Ama inkârcılar, bu tür nîmetlere sahip olmayı üstünlük ölçüsü gördüler ve **dünya hayatının** gelip geçici zenginlik ve refahıyla **şımarıp, huzur ve mutluluğu onda aradılar. Oysa dünya hayatı, âhiret in sonsuz nîmetlerine nazaran birkaç lokmalık bir yol azığından başka bir şey değildir.**

27. Ey Muhammed! Kur’an gibi apaçık mûcize ortada dururken, yine de kalkmışlar, “Ona Rabb’inden bizim istediğimiz türden bir mûcize gönderilmeli değil miydi?” diyorlar. Onlara de ki: “Siz kibir ve inadı terk edip samimi olarak hakikate yönelmediğiniz sürece, göreceğiniz hiçbir mucize sizi imana sevk etmeyecektir. Şüphesiz Allah, sapıklığa düşmek

isteyenleri saptırır ve ancak doğruya, gerçeğe ulaşmak amacıyla kendisine yönelen kimseleri doğru yola iletir.

28. Onlar, Rab'lerine yürekten iman eden ve Allah'ın öğüt ve uyarılarla dolu Zikri ve en büyük mûcizesi olan Kur'an sayesinde akılları ve kalpleri doyuma ulaşan, huzura kavuşan kimselerdir. Onlar, Kur'an'dan daha açık, daha ikna edici bir mûcize olamayac ağını bilen ve kalpleri ancak onunla tatmin bulup sükûnete kavuşan kimselerdir. **Şunu iyi bilin ki, kalpler ancak Allah'ın Zikri ve en büyük mûcizesi olan bu Kur'an sayesinde şüphelerden arınır; inkâr ve nifak hastalıklarından, ruhsal çalkantılardan kurtulur ve gerçek anlamda mutluluk ve huzura kavuşabilir!** Allah'ı zikreden, O'nu duyumsayan gönüller, varlık âl eminde yalnız olmadıklarını bilir, dâimâ O'nun yakınında ve himayesinde, güvence içinde olduklarını hissederler. Allah'ın zikriyle, O'nun gönderdiği Kur'an mûcizesiyle doyuma ulaşmayan kalplerin, başka bir şeyle huzur ve itminân bulmasına imkân yoktur! Öyleyse:

29. Ne mutlu, Kur'an'ın rehberliğinde iman edip doğru ve yararlı işler yapanlara! Çünkü sonsuz bir mutluluk ve muhteşem nîmetlerle bezenmiş hârika bir yurt onları bekliyor!

30. İşte böylece ey Muhammed, seni, kendilerinden önce nice medeniyetler, nice toplumlar gelip geçmiş olan inkârcı bir topluma elçi olarak gönderdik ki, sana gönderdiğimiz bu Kur'an ayetlerini onlara okuyup kendilerini doğru yola çağırasın. Ama onlar, bu çağrıya kulak verecekleri yerde, gönderdiği mesajı reddederek Rahman'ı inkâr ediyorlar. Onlara de ki: **“O, benim hayatımı düzenleme yetkisine sahip yegâne Sahibim, Efendim ve Rabb'imdir. O'ndan başka hükmüne boyun eğilecek bir otorite, bir ilâh yoktur. Ben yalnızca O'na güvenir, tüm ruhum ve tüm benliğimle, yalnızca O'na yönelirim.”**

Madem inkârcılar mûcize istiyorlar, işte en büyük mûcize, Kur'an... Hem öyle büyük bir mûcize ki:

31. Eğer kendisiyle dağların yerlerinden koparılıp yürütüldüğü veya yeryüzünün paramparça edildiği; yâhut ölülerin diriltilip konuşturulduğu bir kitap olsaydı, işte o, ancak bu Kur'an olurdu. Evet, her konuda olduğu gibi, mûcize gönderme konusunda da emretme ve karar verme yetkisi, yalnızca Allah'a aittir. O, gönlünü hidâyete kapamış olanların, dağların yürütülmesi, yerin parçalanması, ölülerin diriltilmesi gibi gözlere ve duyulara hitabeden mûcizeler görmekle iman etmeyeceklerini, etseler bile böyle bir imandan hayır gelmeyeceğini elbette biliyor. Bu yüzden de, Kur'an'ın ortaya koyduğu hakîkatleri kavramak sûretiyle, bilerek iman etmelerini istiyor. İşte bunu yaptıkları takdird e, o bekledikleri mûcizelerin, Kur'an mûcizesi yanında ne kadar basit, ne kadar sönük kaldığını görecekler ve o zaman kalpler, Allah'ın zikri olan Kur'an sayesinde sarsılmaz bir imana kavuşarak, gerçek anlamda huzur ve mutluluğu tadacaktır. O hâlde, müminlerin yapması gereken, Kur'an'ı okumak, öğrenmek, hayata yansıtmak ve tüm insanlığa duyurmak olmalıdır. Yine de inkârda diretenler olursa, o nları inandırmak için mûcizeler peşinde koşmaya ne gerek var?

İman edenler hâlâ şu gerçeği anlamadılar mı ki, eğer Allah herkesin zoraki iman

etmesini **isteseydi, bütün insanlığı** derhal **doğru yola** iletirdi? İletmediğine göre, demek ki onların, irâdelerini özgürce kullanarak, bilerek ve isteyerek iman etmelerini istiyor. Fakat eğer iman etmezlerse, Kur'an'ı **inkâr etmekte direten** bu zâlimlerin **başına, yaptıkları** kötülükler **yüzünden** toplumsal ve ruhsal bunalımlar, siyâsî ve ek onomik çalkantılar, büyük savaşlar ve benzeri felâketler... gibi **büyük belâlar yağmaya, ya da** kendi yurtlarına olmasa bile, **yurtlarının hemen yakınlarına konmaya devam edecektir; ta Allah'ın vaadi** olan ölüm veya kıyâmet vakti **gelip çatıncaya kadar. Hiç kuşkusuz Allah, verdiği sözden asla caymaz.**

32. Ey şanlı Elçi! Senden önceki elçilerle de alay edilmişti ve ben de inkâr edenlere birazcık mühlet tanımış, sonra da hepsini azâbımla kısıvrak yakalayivermiştim! İşte o zaman gördüler, benim cezalandırmam nasılmış!

33. Öyle ya, her bir canlının yapıp ettiğini görüp gözetleyen Allah, hiçbir şeye güç yetiremeyen yaratılmışlarla bir tutulabilir mi? Elbette tutulamaz! Fakat gel gör ki, bazı câhiller, Allah'ın yarattığı varlıkları mutlak itaat makâmına yücelterek Allah'a ortaklar koşuyorlar. Onlara de ki: “Eğer Allah birtakım varlıkları kendisine ortak edindiyse, onların isimlerini ve özelliklerini bize söyleyin de bunları biz de tanıyalım. Mesela onların arasında, her benlik sahibinin yapıp ettiklerini kontrol eden bir yaratıcı var mı? Böyle birileri var da, Allah'ın bu ndan haberi mi yok? Yoksa siz, göklerde ve yerde Allah'ın bilmediği bir şeyi mi O'na haber veriyorsunuz; ya da öylesine lâf olsun diye mi bu iddiaları ortaya atıyorsunuz?” Hayır, işin aslı şu ki, şirk düzeninin önderleri, halk üzerinde güçlü bir etki uyandırmak için birtakım sahte ilâhlar, kurtarıcılar icat ettiler. Böylece halkın sırtından büyük bir n üfuz, güç ve servet elde eden küfrün elebaşları, uydurdıkları ilâhların adını da kullanarak, bilinçli ve plânlı bir şekilde insanları saptırmaya, Allah'ın mutlak egemenliğ ine dayalı bir toplum düzeninin kurulmasını engellemek için mücadeleye giriştiler. Bunun son ucunda, Allah'ın ko yduğu yaratılış kanunları devreye girdi: Bu kâfirlerin kurdukları sinsi plânları ve hileleri, zamanla kendilerine çekici göründü ve dünyanın cazibesine kapılarak bile bile kötülüğü tercih eden bu insanlar, ilâhî yas alar uyarınca doğru yoldan alıkonuldular. Fakat tövbe etmek için hâlâ fırsatları var. Bunun için tek yapmaları gereken, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip samîmî olarak Allah'a yönelmektir. Zira unutmayın ki, Allah kimi sapıklık içinde bırakırsa, O'ndan başka hiç kimse onu doğru yola iletemez! Ve eğer tövbe etmeyecek olurlarsa:

34. Onlara daha bu dünya hayatında, ruhsal doyumsuzluktan kaynaklanan bir huzursuzluk, güvensizlik, bireysel ve toplumsal bunalımlar, çalkantılar... şeklinde ortaya çıkacak bir azap vardır, âhret azâbı ise, çok daha şiddetlidir. Onların, kendilerini Allah'ın azâbına karşı koruyacak hiçbir yardımcıları da olmayacaktır! İman edenlere gelince:

35. Dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimselere söz verilen cennetin misali şöyledir: Öyle hârîka bir bahçe ki, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldamaktadır. Bu bahçenin meyveleri, dünya meyveleri gibi belli bir mevsime mahsus ve gelip geçici değil, ebedîdir, gölgelikleri de dâimâ huzur ve mutluluk verici bir serinliktedir. İşte bu, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek, çirkin davranışlardan uzak durmaya

çalışan **takvâ sahiplerinin** mutlu **sonudur**; hakîkati **inkâr eden** nankörlerin **sonu ise**, derileri yakıp kavuran bir **ateştir!**

36. Sizden önce, **kendilerine** Tevrat, Zebur ve İncil adındaki kutsal **kitapları emânet ettiğimiz kimselerden** insaf ve adâlet sahibi olanlar, **sana gönderilen** Kur'an ayetlerini işittikleri zaman, önceki kitaplarla aynı kaynaktan gelen bu ayetlerden **dolayı** büyük bir **sevinç** ve coşku **duyarlar**. Allah'ın ayetlerine ve son Elçisine yürekten iman eden bu insanlar, elbette sizin din kardeşlerinizdir. Fakat hak dini reddederek çeşitli mezheplere, farklı görüşlere ve ideol ojlere ayrılmış olan **gruplar içerisinde**, Kur'an'dan, bâtil düşüncelerini destekleyecek biçimde yorumladıkları ayetleri kabul edip de, **onun bir kısmını inkâr edenler de vardır**. Ey Müslüman, cehennemi hak eden bu nankörlere **de ki: "Ben, yalnızca Allah'a kulluk etmekle ve hiç kimseyi ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamakla emrolundum. İşte ben, hepinizi O'na kul olmaya çağırıyor ve ancak O'na yöneliyorum!"**

37. Ey Muhammed! **İşte böylece biz**, Kur'an'ı önce kendi halkına, sonra onlar aracılığıyla tüm insanlığa tebliğ edebilmen için **onu Arapça bir hüküm** ve hikmet kitabı **olarak indirdik. Sana** Rabb'inden **ilim geldikten sonra, eğer o zâlim insanların şeytânî arzu ve isteklerine uyarak** Kur'an'dan sapacak olursan, **yemin olsun ki, o zaman seni Allah'ın gazâbından kurtarabilecek ne bir dostun olur, ne de bir koruyucu!**

Eğer inkârcılar, tabîatüstü güçleri olmayan ölümlü bir insan olduğun için seni reddediyorlarsa, şunu iyi bilsinler:

38. Gerçek şu ki, senden önce de nice elçiler göndermiş ve onlara da eşler ve çocuklar vermiştik. Dolayısıyla, bütün Peygamberler sizin gibi ölümlü birer beşerdir ve hiçbiri, insanüstü niteliklerle donatılmış değildir. Öyle ki, **Allah izin vermedikçe, hiçbir Peygamberin kendiliğinden mûcize gösterme gücü ve yetkisi yoktur**. Mûcizeler, ancak ilâhî hikmet uyarınca, ezelden takdir edilmiş plân çerçevesinde gerçekleşir. Çünkü **her ecelin bir yazgısı vardır**. Allah tarafından haber verilen tehdit ve müjdelerin her birinin ezelden belirlenmiş bir vakti, bir saati vardır. Bu süre içinde kurtuluş yollarını araştırmaları ve kendilerini düzeltmeleri için insanlara bir mühlet tanınmış, birtakım imkânlar sunulmuştur.

39. **Allah**, insanların iyilik ve kötülük yönündeki tercihlerine göre, başlarına gelecek iyi ve kötü olaylardan **dilediğini iptal eder**, dilediğini **sabit bırakır**. Çünkü varlık âleminin kaderinin kaydedildiği **Ana Kitap, O'nun katındadır**. O, dilediği hükmü, dilediği vakit, dil ettiği şekilde verir. Öyleyse, sen üzerine düşeni yap, inkârcılara karşı verdiğin mücâdelende Rabb'inin hükmüne teslim ol:

40. **Onları tehdit ettiğimiz** azap ve felâketlerin **bir kısmını** daha dünyadayken gerçekleştirerek, özlemini çektiğin mutlu ve aydınlık günleri **sana hemen göstersek de**; çetin bir mücâdelenin ardından **seni vefât ettirerek mükafatını âhirete ertelesen de**, her iki durumda da **senin görevin, yalnızca hakîkati tebliğ etmektir; hesabı görmek ise Bize aittir**. O hâlde, ey Müslüman! Emek ve gayretlerinin semeresini görüp görmeyeceğini hesaba katmadan Kur'an'ı

duyurmaya, anlatmaya devam et; bu uğurda can vermek gere kse bile,Allah yolunda mücâdel eden vazgeçme! O zaman göreceksin ki, İslâm hızla yayılacak ve küfür cephesi gün be gün eriyip yok olacaktır:

41. Peki, inkârcılar görmüyorlar mı, Biz hüküm ve kudretimizle yeryüzüne gelip onu her yanından nasıl eksiltiyoruz? Yeryüzünü, sahip olduğu en iyi şeylerden her gün biraz daha yoksun bırakarak, azap verici darbelerimizle nasıl sarstığımızı görmüyorlar mı? Bu dünyada insanı, başarı ve yükselmeden sonra çöküşün, hayattan sonra ölümün, gurur ve iht işamdan sonra alçalmanın, kemalden sonra zevâlin bekl ediğini bilmiyorlar mı? Hal böyleyken, hakkı inkâr ede nler, Allah'ın kendilerini alçaltmayacağından, hâkim konumundan mahkûm konumuna düşürmeyeceğinden nasıl emin olabiliyorlar? Geçmişte büyük imparatorluklar kurmuş nice toplumların, azgınlıklarından dolayı yok edildiğini bilmiyorlar mı? Depremlerle, savaşı rla, toplumsal ve ekonomik krizlerle üzerlerindeki ablukayı her geçen gün nasıl daralttığımızı görmüyorlar mı? Servetine, gücüne, makâmına, şöhretine aldanarak gurura kapılan nice zengin ve gü çlü insanların, bugün toprak altında çürümeye terk edildiğini bilmiyorlar mı? Çevrelerinden, dost ve akrabalarından birer ikişer mezara yolladıkları insanların hâlini düşünüp ibret almıyorlar mı? Bütün bunlar, kendilerine yaklaşan felâketin yeteri kadar habercisi değil mi?

İyi bilin ki, her konuda son sözü söyleyen ve nihâî hükmü veren **Allah'tır ve hiçbir güç, O'nun hükmünün önüne geçemez ve şunu da iyi bilin ki, Allah, yeri ve zamanı geldiğinde hesap görmede çok hızlıdır!** İstese, günah işledikleri anda zâlimleri derhal yok edebilir fakat sonsuz merhameti sayesinde, tövbe etsinler diye onlara mühlet ver iyor, bunun için de, insanlık tarihinden ibret alarak düşünmelerini öneriyor:

42. Kendilerinden önceki çağlarda hüküm süren kâfirler de inananlara karşı türlü komplolar kurmuş, Allah'ın nurunu söndürmek için nice **hileler düzenlemişlerdi fakat** Allah, hiç ummadıkları bir anda tuzaklarını başlarına geçirerek hepsini helâk etmişti. O hâlde, inananları oyuna getirdiklerini zanneden bu zavallılar, aslında kendi kuyularını ka zmak sûretiyle ne büyük bir oyuna geldiklerini düşünmeli; müminleri aldatsalar bile Allah'ı asla aldatamayacakları nı anlamalıdırlar. Çünkü yaptıkları **bütün hileler, Allah'ın kontrol ve gözetimi altındadır** ve her şey O'nun bilgisi ve kudreti çerçevesinde cereyan etmektedir. Çünkü **O, her canlının neler yaptığını çok iyi bilmektedir.** Evet, inananlara her türlü zulmü reva gören bugünkü **kâfirler de, âhiret yurdunun mutlu sonu kimlerin olacakmış, yakında görecekler!** Fakat şimdi, bakın neler söylüyorlar:

43. Ey Peygamber! Hakikati inkâr edenler, “Sen Allah tarafından gönderilmiş bir elçi değilsin!” diyorlar. Onlara de ki:“Benimle sizin aranızda şâhit olarak Allah yeter; bir de Kitap hakkında bilgi sahibi olanlar! Allah, bana indirdiği Kur'an gibi apaçık bir mûcizeyle, benim Peygamber olduğuma şâhitlik etmektedir. Dol ayısıyla, Kur'an'ı inceleyip gereği gibi anlayanlar, kaçınılmaz olarak onun Allah tarafından gönderi lmiş bir kitap olduğuna şâhitlik edeceklerdir. Nitekim, Tevrat ve İncil'de de Hz. Muhammed'in Peygamberliğini müjdeleyen ayetler vardır. Bunları ha kkıyla bilen Yahudi ve Hıristiyanlar da bu hakîkati kabul ve itiraf etmektedirler.”

I 4. İBRAHİM SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Nûh s ûresinin hemen ardından indirilmiştir. Adını, İbrahim Peygamberin duâsının dile getirildiği 35-41. ayetlerden almıştır. 52 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Râ. (2. Bakara: 1, 23, 24 ve 10 . Yûnus: 1). Bu, insanları Rab'lerinin izniyle inkâr ve cehâlet **karanlıklarından** kurtarıp iman ve İslâm'ın **aydınlığına**, **O yüceler yücesi, O her türlü övgüye lâayık olan Allah'ın yoluna** iletmen için sana gönderdiğimiz bir kitaptır.

2. Yani, göklerde ve yerde bulunan her şeyin gerçek sahibi olan Allah'ın yoluna. İşte bu yola giren kurtulur. Ondan uzak duranlara gelince:

Uğrayacakları **o çetin azaptan dolayı, vay o kâfirlerin hâline!** Peki, kimdir bu kâfirler?

3. Onlar, âhirete karşılık şu gelip geçici **dünya hayatını tercih eden**, insanları **Allah'ın yolundan alıkoyan ve** sinsi propagandalarla hakîkati çarpıtarak **bu yolu** halkın gözünde kötü ve **eğri göstermeye çalışan kimselerdir.** İşte bu nlar, **derin bir sapıklık içindedirler.** Bu kâfirler, Kur'an'ın Arapça olmasına itiraz edecek olurlarsa, şunu iyi bilsinler ki:

4. Ey Muhammed! Biz senden önce de **her Peygamberi ancak kendi halkının diliyle gönderdik ki, onlara** mesajımızı açıkça **anlatabilsinler.** İşte bu açık ve net duyurudan **sonra Allah**, kötülüğü tercih ederek sapıklıkta kalmak **isteyenleri sapıklıkta bırakır**, samîmî olarak gerçeğe, doğruya ulaşmak **isteyenleri de doğru yola iletir.** Çünkü **O, sonsuz ku dret sahibidir**, her konuda en âdil hükmü veren, sonsuz hikmeti yle her şeyi yerli yerince yapan bir **hakîmdir.** İşte size, o Peygamberlerden bir örnek:

5. Gerçek şu ki, Biz bir zamanlar **Mûsâ'yı, "Halkını karanlıklardan aydınlığa çıkar ve onlara Allah'ın** geçmiş kavimlerin başına getirdiği felâket **günlerini hatırlat!" diye mûcizelerimizle** destekleyip Firavun ve ileri gelen adamlarına **göndermiştik. Elbette bu gibi** hatırlatmaların yapılmasında, zorluklar karşısında **güzelce e sabreden ve bahşettiği nîmetlere karşılık, söz ve davranışlarıyla Rab'lerine şükreden kimseler için** alınacak nice dersler, **nice ibretler vardır.**

6. Nitekim Mûsâ d a halkına, "Ey İsrail Oğulları! Allah'ın size bahşetmiş olduğu nîmetleri hatırlayın!" demişti, "Hani Rabb'iniz, sizi Firavun ve ordusunun zulmünden kurtarmıştı; öyle ki, o zâlimler size en acı işkenceleri tattırıyor; nüfusunuzun artmasını engellemek için oğullarınızı boğazlıyor, kadınlarınızı utanç verici işlerde kullanmak üzere sağ

birakıyorlardı. İşte bütün bunlarla, Rabb'iniz sizi çetin bir sınavdan geçirmekteydi."

7. "Hani Rabb'iniz size şu bildiriği yapmıştı: "Eğer emirlerime boyun eğerek Bana şükrederseniz, size verdiğim nîmetleri kat kat artıracam; ama eğer nankörlük ederseniz, bilin ki Benim azâbım çok çetindir!"

8. Mûsâ sözlerine devamlı, "Eğer siz ve yeryüzünde yaşayan diğer bütün insanlar, hepiniz birden Allah'a karşı nankörlük etseniz, yalnızca kendinize zarar vermiş olursunuz, o kadar. Çünkü şunu iyi bilin ki, Allah ğanîdir, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir; dolayısıyla sizin şükür ve ibâdetlerinize de ihtiyacı yoktur, asıl buna muhtaç olan sizsiniz. Ve siz O'nu övüp yüceltmeseniz bile, O kendi zatıyla Yücedir; zira gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye lâayık olan, sadece O'dur." dedi.

O hâlde, iyi dinleyin, ey kâfirler!

9. Sizden önce gelip geçen zâlim kavimlerin başına gelen ibret verici felâketlerin haberi size ulaşmadı mı; yani Nûh kavminin, Âd ve Semûd kavimlerinin ve onlardan sonra gelip geçen ve Allah'tan başka hiç kimsenin bilmediğı daha nice toplumların haberleri? Peygamberleri onlara hakîkati tüm çıplaklığıyla gösteren ve inkâr edilmesi mümkün olmayan apaçık mûcizelerle gelmişlerdi. Fakat onlar, öfke ve hayrette ellerini ağızlarına götürerek, "Biz, sizinle gönderilen bu mesajı asla tanımıyoruz! Çünkü bizi çağırdığınız bu tek tanrı inancına karşı derin bir kuşku içindeyiz!" diye karşılık vermişlerdi.

10. Peygamberleri onlara, "Gökleri ve yeri yaratan Allah'ın Rab ve ilah olarak varlığı, birliği, sonsuz ilim, kudret, merhamet ve adâleti hakkında mı şüphe ediyorsunuz?" dediler, "Hâlbuki O, günahlarınızı bağışlamak ve sizi helâk olmaktan kurtarıp belirli bir vakte kadar yaşatmak için dosdoğru bir inanç sistemine çağırıyor." Buna karşılık inkârcılar, "İyi de, siz de ancak bizim gibi ölümlü birer insansınız. Bizi, atalarımızın geçmişten beri kulluk ettiğı tanrılara tapmaktan vazgeçirmek ve onların bize miras bıraktığı töre, gelenek, inanç ve ideolojilerden koparmak istiyorsunuz. Madem Allah tarafından gönderildiğimizi iddia ediyorsunuz, o hâlde bize bunu ispat edecek apaçık bir delil getirin!"

11. Bunun üzerine Peygamberleri onlara, "Evet, biz de ancak sizler gibi fâni birer insanız; ne var ki Allah, kulları arasından dilediğini elçilik makâmına yücelterek onurlandırır. Fakat şu da var ki, Allah izin vermedikçe, bizim size herhangi bir mûcize göstermemiz söz konusu olamaz. Çünkü mûcize göstermek, tamamen Allah'ın elindedir ve O, ne zaman ne yapacağını elbette bilmektedir. O hâlde inananlar, yalnızca Allah'a güvensinler."

12. "Öyle ya, Allah bize izlememiz gereken yollarımızı göstermişken, ne diye O'na güvenmeyelim ki? İşte bunun için, ey zâlimler, bize çektirdiğiniz eziyetlere sonuna kadar göğüs gereceğiz. Madem ki her şeyin sahibi Allah'tır, o hâlde sağlam bir güce dayanıp huzur ve emniyete kavuşmak isteyenler, yalnızca Allah'a güvensinler!"

13. İlâhî çağrının hızla yayıldığını görerek telaşa kapılan, inanan insanların kendi yerlerini alarak kurdukları sistemin yıkılacağını, böylece alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceğini çok iyi bilen kâfirler, Peygamberlerine dediler ki:“ Artık sabrımızı taşırmaya başladınız! **Ya bizim hayat tarzımıza tamamen uyup dinimize dönersiniz, ya da sizi yurdumuzdan sürüp çıkarırız!**”

Bütün öğüt ve uyarılara rağmen, kâfirlerin artık iman etmeyecekleri anlaşılmış, iman ve inkâr cephesi, kesin çizgiyle birbirinden ayrılmıştı. **Bunun üzerine, Rab’leri elçilerine şöyle vahyetti:** “Korkmayın! **Biz bu zâlimleri kesinlikle helâk edeceğiz!**”

14. “Ve onların ardından, bu ülkede sizleri egemen kılacağız! İşte bu lütuf ve nîmetler, huzuruma çıkacakları endişesini yüreklerinde duyan ve uyarılarımdan korkan kimseler içindir.”

15. Derken elçiler, müminlerin zafere ulaşması için Allah’a yalvardılar ve böylece, ne kadar inatçı zorba varsa, hepsi helâk olup gitti. Fakat asıl cezayı, âhirette görecekler:

16. Ardından da cehennem gelecek! **Ve** orada onlara, cehennemliklerin yaralarından akan irinli su içirilecek! Öyle ki:

17. Susuzluktan kavrulduğu için, onu yudumlamaya çalışacak, fakat irin öylesine tiksinti vericidir ki, onu bir türlü yutup boğazından geçiremeyecek ve ölüm dört bir yandan üzerine gelecek, ne var ki, ölmek istese bile asla ölemeyecek. **Ardından da,** her defasında daha da şiddetlenen dehşet verici bir azap gelecek! Gerçi onlar, dünyadayken —gösteriş amacıyla bile olsa— ara sıra iyilikler yapmışlardı. Ne var ki:

18. Rab’lerini inkâr edenlerin oluşturdukları sistemler, ikiyüzlüce yaptıkları ibâdetler, kurdukları gösterişli ordular ve erdemlilik adına yaptıkları sözde hayra yönelik işler, tıpkı fırtınalı bir günde, rüzgârların önünde savrulan küle benzer; küller nasıl rüzgarın esivermesiyle uçup gidiyorsa, onlar da darmadağın olup gidecekler! Ayrıca, Allah’a iman temeline dayanmaksızın yaptıkları iyilikler, Hesap Gününde toz duman olup gidecek ve böylece, yapıp ettiklerinden hiçbir yarar elde edemeyecekler. Öyle ki, o gün ilâhî teraziye koymaya değecek en ufak yararlı bir iş bile bulamayacaklar. **İşte bu,** gerçekten de haktan uzak ve derin bir sapmadır. Oysa göklerde ve yerde, insana doğru yolu gösterecek nice mucizeler var:

19. Allah’ın, gökleri ve yeri anlamsız ve boş yere değil, belli bir hikmete uygun olarak ve mükemmel bir sistem hâlinde, yani hak ile yarattığını görmüyor musunuz? Ve hiç düşünmüyor musunuz ki, Allah dilerse hepinizi yok edip yerinize yepyeni bir toplum meydana getirir?

20. Ve bunu yapmak, Allah için hiç de zor değildir.

21. Mahşer günü, insanların hepsi hesap vermek üzere Allah’ın huzuruna çıkacaklar. İşte o zaman, dünyadayken ezilip horlananlar, bir vakitler büyüklük taslamış olan lider ve yönetici

konumundaki insanlara sitem ederek **diyecekler ki: “Biz hayatımız boyunca sizin izinizden hiç ayrılmamıştık. Peki, şimdi bizi A llah’tan gelecek en ufak bir azâba karşı koruyabilir misiniz?”** Buna karşılık, önderleri onlara **diyecekler ki: “ Ne yapalım, Allah bizi hidâyete erdirseydi, biz de sizi doğru yolailetirdik. Hidâyeti bulduk da, onu sizden mi gizledik! Zaten iş işten geçmiş. Artık sızlansak da, başımıza gelenlere katlansak da değişen bir şey olmayacak; çünkü bizim için kurtuluş yok!”**

22. Herkesin hesabı görülüp nihâî hüküm verildikten sonra, şeytan ortaya çıkarak kâfirlere diyecek ki: “Doğrusunu isters eniz, Allah size gerçek bir vaatte bulunmuştu. Ben de size bir şeyler vaadetmiştim, fakat size verdiğim bütün vaatler boşa çıktı. Aslında benim, sizin üzerinizde zorlayıcı bir otoritem de yoktu; ben yalnızca sizi hakikati inkâra çağırdım, siz de dâvetimi kendi arzunuzla kabul ettiniz. O hâlde beni değil, kendin izi kınayın! Artık ne ben sizi kurtarabilirim, ne de siz beni kurtarabilirsiniz! Zaten ben, vaktiyle beni bir ilâh gibi yüceltip Allah’a ortak koşmanızı hiçbir zaman kabul etmemiştim. Çünkü her ne kadar sizi inkâr ve isyankârlığa yönelttiysem de, asla ilâh olduğumu iddia etmedim. Dolayısıyla, siz zulüm ve haksızlıkta hiç de benden aşağı kalmazsınız. Şüphesiz, zâlimler için can yakıcı bir azap vardır!”

23. Öte yandan, iman edip imanlarının gereği olarak doğru ve yararlı işler yapanlar, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve Rab’lerinin izniyle sonsuza dek içinde yaşayacakları cennet bahçelerine yerleştirilecek ve orada, “Selâm size kardeşlerim! Bizi, sonsuza dek sürecek barış, esenlik ve mutluluk be kliyor!” sözleriyle birbirlerini tebrik edip selâmlayacaklar.

24. Baksana; Allah, hak dinin ifadelerini güzel bir ağaca, bâtil inanç ve ideolojileri de kötü bir ağaca benzeterek ne güzel bir misal veriyor:

Güzel söz, tıpkı kökleri yere sapasa ğlam basan, dalları da göğe doğru uzanan hoş bir ağaca benzer. Hem öyle mübarek bir ağaç ki:

25. Rabb’inin izniyle, her mevsim ürün verir. İşte Allah, insanlara böyle ibret verici örnekler veriyor ki, düşünüp öğüt alsınlar.

26. Batıl inanç ve ideolojilerin ifadesi olan kötü söz ise, tıpkı gövdesi yerden koparılmış, bu yüzden ayakta bile duramayan değersiz bir ağaca benzer.

27. Allah, Peygamberler aracılığıyla gönderdiği sapasağlam söz sayesinde, iman edenlerin hem dünya hayatında, hem de âhirette dimdik ayakta kalmal arını sağlar; ilâhî vahyi terk ederek sapıklığı tercih eden zâlimleri ise sapıklıkta bırakır. İşte bu, Allah’ın yasasıdır. Unutmayın ki Allah, dilediğini yapar.

28. Baksana şunlara; Allah’ın nîmetl erine nankörlükle karşılık verdiler de, böylece hem kendilerini, hem de kendi halklarını felâketler diyarına sürüklediler.

29. Yani cehenneme ki, bütün zâlimler girecektir oraya. Ne korkunç bir son!

30. Çünkü onlar, insanları Allah'ın yolundan saptırmak için birtakım varlıkları mutlak itaat makâmına yücelterek ve Allah'tan başka otoritelerin egemenliği ini kabul ederek O'na ortaklar koştular. Ey Müslüman, onlara de ki: “ Şimdilik bir süre daha yaşayın bakalım; nasıl olsa eninde sonunda varacağınız yer cehennem olacak!

31. İman eden kullarıma da söyle: Hiçbir pazarlığın, hiçbir kayırmanın olm ayacağı o büyük Gün gelip çatmadan önce, namazı gereği gibi dosdoğru ve aksatmadan kılsınlar, kendilerine bahşettiğimiz güzel nîmetlerden bir kısmını toplum yararına fedâkârca paylaşarak, çoğu zaman gizlice ve bazen de, başkalarını buna teşvik etmek için açık olarak Allah yolunda yoksullara harcasınlar.

32. Allah, öyle kudretli, öyle merhametlidir ki,

Gökleri ve yeri yoktan var eden,

Gökten sağanak sağanak su indiren ve onun sayesinde, b esin kaynağınız olarak toprağın bağrından size çeşit çeşit ürünler çıkaran,

Emriyle meydana gelen yasalar uyarınca denizlerde yüzüp gitmeleri için gemileri size boyun eğdiren,

Ve içme suyu, sulama, taşımac ılık, enerji üretimi ve benzeri iht iyaçlarınız için nehirleri hizmetinize veren O'dur.

33. Sistematik olarak kendi yörüngelerinde akıp gitmekte olan Güneş'i ve Ay'ı sizin yararlanmanız için belirli fizik yasalarına bağlı kılan ve gece ile gündüzü sizin düzenli bir hayat yaşamanız için koyduğu yasalara boyun eğdiren de O'dur.

34. Kısacası O, sonsuz ilim ve hikmeti çerçevesinde, kendisinden isteyebileceğiniz her şeyden belli bir miktarı, belli bir ölçüye göre size verdi. Öyle ki, Allah'ın nîmetlerini saymaya kalksanız, onları saymakla bitiremezsiniz. Fakat insanoğ lu, gerçekten de çok zâlim, çok nankördür! Ama nimetlere şükreden kullar da var! İşte size bir örnek:

35. Hani İbrahim, Mekke'de Kâbe'yi inşâ ettikten sonra, Rabb'ine el açıp yalvararak demişti ki:

“Ey Rabb'im! Bu şehri, insanların huzur ve emniyet içerisinde yaşayabilecekleri güvenli bir bölge kıl; beni ve neslimi, putlara tapmaktan ebediyen uzak tut!”

36. “Çünkü ey Rabb'im, ister taştan-tunçtan putlar, heykeller olsun, ister otorit esine kayıtsız şartsız boyun eğilen varlıklar olsun, ister makâm, şö hret, se rvet tutkusu olsun, bu putlar, kendilerine tapan birçok insanın yoldan çıkmasına sebep oldu. Şimdi, her kim ilâhî

kanunları benimseyerek **benim izimden yürürse, işte o bendendir; kim de** tebliğ ettiğim hakîkati reddedip **bana karşı gelirse; hiç kuşkusuz Sen, günahkâr kullarına karşı çok bağışlayıcı, çok merhametlisin.”**

37. “Ey yüce Rabb’imiz! İşte ben, ailemden bir kısmını etrafı kayalık tepelerle çevrili şu verimsiz ve çorak vadiye, Senin Kutsal Evinin hemen yanı başına yerleştirdim ki, Ey Rabb’imiz, Seni dâimâ hatırlasın, namazı dosdoğru kılsınlar. Öyleyse, insanların gönüllerini onlara doğru yönelterek oraya akın etmelerini sağla ve onları her çeşit bereketli ürünlerle rızıklandır ki, sana güzelce kulluk edip şükretsinsinler.”

38. “Ey Rabb’imiz! Hiç kuşkusuz Sen, bizim gizlediğimiz ve açığa vurduğumuz her şeyi bilirsin. Çünkü ister yer in derinliklerinde, ister göklerin uçsuz bucaksız karanlıklarında olsun, hiçbir şey Allah’a gizli kalmaz.”

39. “Sonsuz şükürler olsun Rabb’ime ki, şu ihtiyar hâlimde bana İsmail’i ve İshak’ı armağan etti. Gerçekten benim Rabb’im, bütün yakarışları, bütün duâları işitendir.”

40. “Ey Rabb’im! Beni ve soyumdan gelen iyi insanları, namazı dosdoğru ve devamlı kılanlardan eyle. Duâlarımızı kabul eyle, ey yüce Rabb’imiz!

41. “Ey Rabb’imiz! Hesabın görüleceği o dehşetli Gün beni, ana - babamı ve bütün inananları bağışla!”

İbrahim, vaktiyle kendisine söz verd iğinden dolayı, müşrik olarak ölen babası için duâ etti. (19. Meryem: 47). Fakat onun bağışlanmasının artık mümkün olmadığı ilâhî uyarıyla kendisine bildirilince, onun için duâ etmekten vazgeçmişti (9. Tevbe: 114).

42. Ey hak yolunun yolcusu! Sanma ki Allah, zâlimlerin yaptıklarından habersizdir! Hayır! O sadece, gözlerin dehşetle yerinden fırlayacağı bir Güne erteliyor onları.

43. O dehşet gününde, başları göğ e dikilmiş, bakışları bir noktaya kilitlenmiş ve yerlerinden fırlayacakmış gibi çarpan yürekleri bomboş bir hâlde, Rab’lerinin huzuruna varmak üzere nefes nefese koşacaklar. İşte Allah’ın ertelediği o dehşetli Gün budur.

44. Öyleyse ey Müslüman! Bu korkunç gün gelip çatmadan önce insanlığı uyar: O gün azapla yüz yüze gelen zâlimler, “Ey Rabb’imiz!” diye yalvaracaklar, “ Ne olur, bize azıcık daha mühlet ver de, senin çağrına uyup elçilerin izinden gidelim!” Bunun üzerine Allah, “Öyle mi?” diye karşılık verecek, “Oysa bir zamanlar, kesinlikle helâk edilmeyeceğinize ve kıyâmet, âhiret, cennet, cehennem diye bir şeyin olmadığı na dâir yemin edip durmuyor muydunuz?”

45. “Üstelik, sizden önce kendilerine zulmeden ve bu yüzden helâke uğrayan kavimlerin bir zamanlar yaşamış oldukları yerlerde yaşıyordunuz ve onlara neler yaptığımızı da biliyordunuz. Ayrıca size, ibret almanızı sağlayacak nice misaller de vermiştik.”

Mahşerde bunları yaşayacak olan kâfirler, bakın bugün neler yapıyorlar:

46. Gerçekten onlar, Allah'ın nurunu söndürmek için bütün mahâretlerini ortaya koymuş, en sinsi **tuzaklarını kurmaktalar; ama Allah katında da onlara tuzak var; isterse onların tuzakları, dağları yerinden oynatacak** derecede güçlü ve etkili **olsun!**

47. O hâlde, ey şanlı Elçi! Kâfirlere birazcık mühlet verdi diye, **sakın Allah'ın, elçilerine verdiği sözden cayacağını sanma!** Allah, kendi yolunda cihâdı terk etmedi kleri sürece, müminleri kesinlikle zafere ulaştıracak, zâlimleri ise helâk edecektir. Çünkü **Allah azizdir,** mutlak güç ve otorite sahibidir; ezilen, sömürülen ve hakları çiğnenen mazlum ve çaresiz kulları adına **intikam alandır!** Ve asıl intikam, âhiret gününde alınacak:

48. O Gün, şu üzerinde yaşadığınız **arz,** kıyâmetin kopmasıyla paramparça edilecek ve yeryüzü tamamen değişerek **bambaşka bir arza dönüşecek,** mevcut **gökler de** aynı şekilde yok edilip, yerini bambaşka göklere bırakacak; yani, bilinen tüm evren tepeden tırnağa değişikliğe uğrayacak ve onun yerine, âhiret âlemi denilen bambaşka bir evren kurulacak. İşte o zaman, bütün insanlar kabirlerinden kalkacak ve yaptıklarının hesabını vermek üzere, her şeyin üzerinde **ezici kudrete sahip olan O biricik ilâhın, Allah'ın huzuruna çıkacaklar.**

49. Ve o gün, bütün suçluların zincirlere vurulmuş olduğunu göreceksin.

50. Elbiseleri, zift gibi kapkara, sakız gibi yapışkan, alevi görür görmez parl ayan, çirkin kokulu, kızgın ve çamurumsu bir madde olan **katrandan olacak, yüzlerini de alev alev ateş bürüyecek.**

51. Böylece Allah, herkese kazandığının karşılığını tam olarak vermiş olacak. Gerçekten de Allah, hesabı çabuk görendir.

52. O hâlde, dinleyin, ey insanlar! Bu Kur'an, tüm insanlığa yöneltlen **bir çağrıdır; ta ki, zâlimler onun sayesinde uyarılsınlar, Allah'tan başka ilâh olmadığını bilsinler ve akıl sahipleri, bu hikmetli sözleri düşünüp öğüt alsınlar!**

15. HİCR SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Yûsuf sûresinin hemen ardından indirilmiştir. Adını, sekseninci ayetinde geçen ve Semud kavminin helak edildiği bölgenin adı olan “Hicr” kelimesinden almıştır. 99 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Râ. (2. Bakara: 1, 23, 24) Dinle bak, ey insan! Rabb’inden sana bir mesaj geldi: **Bunlar**, insanlığı aydınlatmak üzere gönderilen son ilâhî **Kitabın**, yani okunsun, anlaşılsın ve hayata hükmetsin diye gönderilen ve dâimâ gündemde tutulması gereken **apaçık** ve anlaşılır **Kur’an’ın ayetleridir.**

2. Bu apaçık ayetlerden yüz çevirerek hakîkati **inkâr edenler, zaman zaman** içlerinden, **“Keşke Müslüman olsaydık!” diye derin bir özlem duyarlar.** Fakat yersiz gururları ve dünya hayatına karşı tutkuları yüzünden, yüreklerinde zaman zaman depreşen bu duyguyu sürekli bastırır, iç dünyalarının derinliklerinden gelen sesi duymazlıktan gelirler. İşte bu yüzden ki, ölüm meleği karşısına dikildiği gün, “Ah, keşke fırsat varken biz de Müslüman olsaydık!” diyerek hayıflanacaklar, fakat son pişmanlık fayda vermeyecek.

3. O hâlde, ey Müslüman! **Onları** şimdilik kendi hallerine **bırak**; hayvanlar gibi **yiyip içip zevklensinler** ve sonu gelmeyen hevesleri, doymak bilmeyen arzuları, gözleri kör eden ihtirâsları ve **boş ümitleri onları oyalasın dursun**; bu gidişin sonunda, kendilerini nasıl bir felâketin beklediğini **yakında öğrenecekler!** Şimdilik, doğru yola yönelmeleri için onlara azıcık daha mühlet vereceğiz, fakat vakti gelince işlerini bitireceğiz. Unutma ki:

4. Biz, insanlık tarihi boyunca **hiçbir toplumu**, önceden tarafımızdan **bilinen bir yazgıları**, belirlenmiş hayat süreleri **olmadan helâk etmedik.** Ve ilâhî hikmet uy arınca belirlenen bu yazgıya göre, her birine helâk edilmeden önce belli bir süre tanınmıştır:

5. İlâhî yasalara göre, helâk edilme vakti gelen **hiçbir toplum, ecelini** bir an **öne alamayacağı gibi, onu** bir an **geciktiremez de.** Hal böyleyken:

6. İnkârcılar, seninle güya alay ederek, **“Ey kendisine Kur’an adında bir uyarı gönderilen adam!” diyorlar, “Hiç kuşku yok ki, sen** cinlerin istilasına uğramış bir deli, **bir mecnunsun!”**

7. “Eğer Peygamberlik iddianda **doğru isen, haydi melekleri karşımıza getirsene!”**

8. Ey kâfirler! **Biz melekleri**, kâfirlerin anlamsız isteklerini karşılamak için değil, **ancak** belli bir

hikmet ve amaç doğrultusunda, yani **hak ile göndeririz ve o zaman, onlara mühlet de verilmez**, derhal işleri bitirilir. Çünkü mele kler, ancak imtihân bittiğinde gö nderilir ki, bu da zâlimlerin sonu demektir.

Eğer kâfirler, alay ve iftiralarla elçimizi susturabileceklerini, baskı ve işkencele rle Allah'ın nurunu söndürebileceklerini sanıyorlarsa yanılıyorlar:

9. Şunu iyi bilin ki, bu zikri, yani Kur'an'ı indiren Biziz ve onu her türlü tahrifâtta n, ilave ve eksiltmelerden koruyacak olan da, elbette yine Biziz!

Buna rağmen inkârlarından vazgeçmeyecek olurlarsa, üzülmey Peygamber ve ey Müslüman!

10. Doğrusu, senden önceki toplumlara da nice elçiler, nice tebliğciler göndermiştik.

11. Onlara ne zaman bir elçi gelse, mutlaka onunla alay ederlerdi. Çünkü yeryüzü nîmetlerine aşırı bağıllık, kibir, inatçılık ve haksız ö nyargılar gözlerini kör etmişti. Demek ki, hakîkati inkâr eden bütün zâlimlerin değişmez bir ortak özellikleri var: İlâhî dâvet karşısında, küstahça takındıkları o alaycı tavır!

12. İşte böylece Biz onu, tavır ve davranışlarıyla kâfirliği hak eden suçluların kalplerine sokarız. Bundan dolayıdır ki:

13. Öncekilerin başına gelenler ortadayken, yine de bu Kur'ana inanmıyorlar. Ve insanlık tarihinden ders alıp, zulüm ve haksızlı ktan vazgeçecekleri yerde, gere ksiz mûcizeler peşinde koşuyorlar:

14. Eğer üzerlerine gökten Arş'a uzanan bir kapı açsak da oradan yukarı çıksalardı,

15. Yine de “Her hâlde büyülenerek gözlerimiz perdelendi; evet evet, bize mutl aka büyü yapılmış olmalı!” diyecek ve kesinlikle iman etmeyecek lerd i. Çünkü bundan çok daha büyük mûcizeleri görüyorlar da, yine de iman etmiyorlar:

16. Şüphesiz Biz, uzayın derinliklerine büyük takım yıldızları serpiştirerek, **göğ e** muazzam burçlar yerleştirdik ve onu, hayranlık ve ibretle **seyredenler için,** parlak birer inci demeti gibi ışıldayan gökcisimleriyle **süsleyip güzelleştirdik.**

17. Ve göğü, bütün lânetli şe ytanların istilâsından koruduk. Dolayısıyla, ister cin ister insan olsun, hiçbir şeytan, evrenin boyutlarını aş ıp melekler katına yükselemez, gayble ilgili bilgiler çalmak üzere burçlara yükselip melekler arasındaki konuşmaları dinleyemez.

18. Ancak, meleklerle yakın bir yapıya sahip olan bu cinlerden, melekler arasında geçen konuşmaları gizlice dinlemeye kalkışarak **kulak hırsızlığı yapan olursa, onun da peşine derhal parlak bir alev** şeklinde bir yıldız, bir göktaş ı **takılır** ve onu yakıp küle çevirir. Şu hâlde: Geleceğ i bildiğ ini iddia eden kahinler, medyum lar, falcılar kesinlikle yalan söylüyorlar. Gaybî

bilgilerle dolu olan bu Kur'an, hiçbir cin veya şeytanın müdâhalesine maruz kalmadan, asıl şekliyle insanlığa ulaştırılmıştır.

Bunlar, göklerdeki mucizelerdi.

19. Yeryüzüne gelince; onu canlıların üreyip gelişmesine uygun bir şekilde **yayıp döşedik, üzerine sarsılmaz dağlar yerleştirdik ve orada,** mükemmel bir denge kurarak miktarı, şekli, tadı... **belli bir ölçüye göre ayarlanmış nice bitkiler yetiştirdik.**

20. Orada hem sizin, hem de rızkını sizin vermenize imkân olmayan sayısız bitki ve hayvan türleri **için** hayâtî öneme sahip nice **besin kaynakları yarattık.**

21. Göklerde ve yerde, nimet ve l ütuf nâmına hiçbir şey yoktur ki, ana kaynağı ve **hazinesi Bizim katımızda olmasın fakat Biz onu** öyle gelişigüzel değil, **ancak belirli bir** hikmet ve ölçü ile göndermekteyiz.

22. Gerek çiçek tozlarını taşıyıp bitkilerdeki erkek ve dişi unsurlar arasında döllenmeyi sağlamak, gerekse su buharlarını sürükleyerek yağmur yüklü bulutlar oluşturmak üzere, **rüzgârları aşılایıcı olarak gönderiyoruz;** böylece **gökten** sağanak sağanak **su indiriyor ve bu sayede sizin su ihtiyacınızı karşılıyorruz. Yoksa siz onu** böyle dağlarda, pınarlarda, bulutlarda, yeraltında **depolayamazdınız.**

23. Gerçek şu ki; hayat veren de B iziz, öldüren de Biz. Bütün yaratılmışlar, bütün bu fani varlıklar âlemi öldükten sonra **bâkî kalacak olan da, sadece Biziz!**

24. Hiç kuşkusuz Biz, sizden önce gelip geçenleri de biliriz, sizden sonra gelecek olanları da. Ayrıca, iyilik yapmakta öne geçenleri de biliriz, hayır yarışında geride kalanları da.

25. Ve elbette Rabb'in, yaptıklarından dolayı hesaba çekmek üzere, insanların ve cinlerin **hepsini** mahşer gününde bir araya **toplayacaktır. Öyle ya, Allah, her şeyi bilendir;** her konuda en âdil hükmü veren, sonsuz hikmeti yle her şeyi yerli yerince yapan bir **hakîmdir. İşte bu hikmet gereğince:**

26. Gerçekten Biz ilk insanı, vurulduğu zaman tın tın öten **kuru bir çamurdan,** belirli bir ölçü ve terkibe göre **şekil verilmiş bir balçıktan yarattık.**

27. Cinlerin atası olan İblise gelince, onu da Âdem'i yaratmadan çok daha önce, maddenin özüne işleme özelliğine sahip **zehirli ve dumansız bir ateşten yaratmıştık.**

28. Ve hani Rabb'in, meleklerle demişti ki:“Ben kupkuru bir çamurdan,şekil verilmiş balçıktan bir insan yaratacağım.”

29. “Ona muntazam bir insan kıvamında şekil verip ruhumdan can üflediğim zaman, derhal onun önünde secdeye kapanın! Saygıyla O’na boyun eğin!”

30. Böylece meleklerin hepsi, Allah'ın emrine uyup Âdem'in huzurunda secde ettiler saygıyla eğildiler.

31. Fakat aslen bir cin olan İblîs hariç; o, kibrinden dolayı Âdem'in önünde boyun eğmeye yanaşmadı secde etmedi.

32. Allah, “Ey İblîs!” dedi, “S ana ne oluyor da, secde etmekten kaçınıyorsun. Âdem'in üstünlüğünü kabul edip onun önünde eğilmekten gocunuyorsun?”

33. İblîs, “Kupkuru bir çamu rdan, şekillenmiş kara balçıktan yarattığın bir insanın önünde secde etmek, boyun eğmek bana yakışmaz!” diye karşılık verdi.

34. Bunun üzerine Allah, “Haydi de rhal çık öyleyse, içerisinde yaşadığın b u cennet makâmından! Çünkü melekler arasında yaşamaya hakkın yok senin! Artık sen, emrime itaat etmediğin için ilâhî rahmetten yoksun kalarak lânetlenmeye mahkûmsun!”

35. “Ve bu lânet, tâ mahşer gününe kadar senin ve taraftarlarının peşini bırakmayacak!”

36. İblîs, “Ey Rabb'im! Öyleyse, hesaba çekilmek üzere tüm insan ve cinlerin yeniden diriltilecekleri güne kadar bana mühlet ver de, önünde eğilmemi emrettiğin bu insanın ne kadar değersiz bir varlık olduğunu göstereyim!” dedi.

37. Allah, “Pekâlâ, sana mühlet verilmiştir!” buyurdu.

38. “Ama Diriliş gününe kadar değil, vakti ancak benim tarafımdan bilinen ve tüm yaratıkların başına kopacak o Kıyâmet Gününe kadar.”

Allah dileyeydi, İblîs'i oracıkta yok edip işini bitirebilirdi. Fakat sonsuz ilim ve hikmeti gereğince, İblîs'e süre verdi.

39. İblîs, hatasını anlayıp tövbe edeceği yerde, kendi günahını Allah'a isnat ed erek daha büyük günahlara yöneldi: “Ey Rabb'im!” dedi, “Madem ki beni saptı rdın, ben de insanları saptırmak için yeryüzünde ne kadar çirkinlik ve kötülük varsa, hepsini allayıp pu llayıp onların gözünde süslü göstereceğim ve böylelikle, hepsini kandırıp yoldan çıkaracağım!”

40. “Ancak içlerinden, Sana yürekten bağlanan samîmî kulların hariç! Çünkü onları saptırmama imkân yok!”

41. Bunun üzerine Allah, şöyle buyurdu: “ Bu bahsettiğin samîmî kullarımın izlediği yol var ya, işte her türlü şeytânî ayartmalara karşılık bizzat Benim koruma ve güvencem altında bulunan dosdoğru yol, budur.”

42. “Gerçek şu ki, kendi özgür irâdeleriyle senin peşine takılan azgınlardan dışında,

benim kullarım üzerinde senin hiçbir zorlayıcı gücün olmayacaktır.”

43. “Ve buna rağmen senin peşinden gidecek olurlarsa, hepsinin varacağı yer, kesinlikle cehennem olacaktır!” Öyle bir cehennem ki:

44. Onun tam yedi katı ve her katın ayrı birer kapısı olup, her kapı için, günahlarının derecesine göre o azınlardan birer grup ayrılmıştır. Öte yandan:

45. Dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınanlar ise, sonsuz nîmetlerle bezenmiş cennet bahçelerinde, pınar başlarında olacaklar. Ve melekler, onları şu sözlerle karşılayacaklar:

46. “Cennete hoş geldiniz; huzur ve güven içerisinde girin oraya!”

47. Ve Biz, cennete giren bu bahtiyârların, dünyadayken aral arında çıkan tartışmalardan dolayı yüreklerinde kalmış olabilecek kin ve nefret duygularını söküp atarak, onları bütün olumsuz duygu ve düşüncelerden arındıracağız; öyle ki, **birbirleriyle kardeş olarak köşkler üzerinde sevinç ve neşe içerisinde karşı karşıya oturacaklar.**

48. Orada her arzuları anında gerçekleşecek ve hiçbir şekilde hastalık, yaşlılık, sıkıntı, zahmet, bıkkınlık ve yorgunluk dokunmayacak onlara ve oradan asla çıkarılmayacaklar.

49. O hâlde, ey Peygamber! Kullarıma, Benim —tövbe edildiği takdirde— bütün günahları bağışlayan, son derece şefkatli ve merhametli bir Allah olduğumu anlat!

50. Ve aynı zamanda, Benim azâbımın can yakıcı bir azap olduğunu da!

İşte, rahmetimin ve gazâbımın tecellî ettiği iki örnek, İbrahim Peygamber ve Lut kavmi:

51. Onlara, İbrahim’in gerçekte birer melek olan misafirlerinden söz et:

52. Hani insan sûretindeki bu melekler onun yanına geldiklerinde, “Selâm sana ey İbrahim!” demişlerdi. İbrahim, ikram ettiği yemeği geri çevirdiklerini görünce, **“Doğrusu, şu tavrınızla bizi korkutuyorsunuz!” diye karşılık vermişti.**

53. Bunun üzerine melekler, “Korkma, biz Allah’ın görevlendirdiği melekleriz ve seni, eşin Sâre’den olacak İshak adında bilgili bir oğul ile müjdelemeye geldik!” dediler.

54. İbrahim, “Üzerime ihtiyarlık çökmüşken mi beni müjdeliyorsunuz? Ben kocamış bir ihtiyar, eşim de kısır olduğu hâlde, nasıl çocuğumuz olabilir ki? Siz beni neyle müjdeliyorsunuz, farkındasınız değil mi?” dedi.

55. Melekler, “Biz sana, gerçekleşmesinde asla kuşku olmayan bir müjde verdik; sakın Allah’ın lütuf ve rahmetinden ümitsizliğe düşenlerden olma!” dediler.

56. İbrahim, “Haklısınız!” dedi, “**Yoldan çıkmış olanlardan, ba şka kim kendisine bunca nîmetleri bahşeden Rabb’inin sonsuz rahmetinden ümit keser?**”

57. Ve ekledi: “Peki, öyleyse asıl geliş amacınız nedir?! Ey elçiler!”

58. “Aslında biz,” dediler, “ Lut Peygamberi yalanlayan suçlu bir topluma ilâhî gazâbı tattırmak için gönderildik. ”

59. “Tabi ki, Lût ve ailesi bunun dışında; onların hepsini kurtaracağız.”

60. “Ancak Lût’un kâfir karısı hariç; çünkü biz, onun geride kalan ve helâk edilen inkârcılardan olmasına karar verdik.” Bu konuşmanın ardından melekler, şehri helâk etmek üzere Sodom’a geldiler:

61. Nihâyet elçiler, yakışıklı birer delikanlı sûretinde Lût’un evine geldiler.

62. Lût onlara, “**Doğrusu siz, buralarda tanınmayan kimselersiniz. Yabancı olduğunuz anlaşıyor, şehir halkına karşı aman di kkatli olun!” dedi.** Bu arada, şehre yabancıların geldiğini duyan kâfirler, Lut’un evini basmaya kalktılar. Lut, çaresizlik içinde kıvrandığı bir sırada:

63. Melekler gerçek kimliklerini açıklayarak, “**Hayır!” dediler, “ Sakın ümitsizliğe düşme! Çünkü biz sana, onların şüphe edip durdukları şeyleri getirdik.** Yani, onların ölüm fermanını infaz etmeye geldik.”

64. “Çünkü kör bir tesadüf bizi getirmedi buralara. Aksine, belli bir hi kmet doğrultusunda, Allah’ın hükmünü gerçekleştirmek için, hak ile geldik sana; elbette biz, doğru söylüyoruz.”

65. “Şu hâlde, gecenin uygun bir vaktinde şehri terk etmek üzere ailenle birlikte yola çık ve yürüyüş esnasında onları geriden takip et! İçinizden hiç kimse kâfirlerle birlikte olma özlemiyle geriye dönüp bakmasın! Ancak karın hariç; çünkü o, kâfirlerle birlikte helâk edilecek. O hâlde, size emredilen yöne doğru hiç durmadan yürüyün!”

66. Böylece, elçilerimiz aracılığıyla Lut’a şu hükmü bildirdik: “**Gün doğa rken, bu azgınlara kökü tamamen kazınmış olacak.”**

Şimdi, meleklerin gerçek kimliklerini henüz açıklamadıkları olayın başına geri dönelim:

67. Şehre gelen genç ve yakışıklı yolcuların, Lut’un evinde misafir olduğunu haber alan şehir halkı, —ki pek çoğu eşcinsel insanlardı— iğrenç zevklerini tatmin edeceklerini düşünerek sevinç içerisinde gelip Lut’un karşısına dikildiler.

68. Lut onlara, “**Bunlar benim misafirimdir, ne olur beni utandırmayın!”**

69. “Allah’tan korkun da, beni rezil etmeyin!” dedi.

70. Fakat onlar, gözleri dönmüş bir hâlde, **“Biz seni başkalarının işine karışmaktan men etmemiş miydik?”** dediler.

71. Lut, **“İşte kızlarım; cinsel duygularınızı tatmin etmek için bir şey yapacaksanız, erkek erkeğe sapık ilişkilere girmek yerine, kızlarımla veya şehirdeki diğer kadınlarla evlenip meşrû ve doğal yollarla yapın bunu!”** dedi. Fakat uyarılar fayda vermiyordu:

72. Ey Muhammed! **Senin hayatına yemin olsun ki, gözlerini şehvet ve ihtirâsın kör ettiği bu insanlar, ne yaptıklarını bilmez bir hâlde, sarhoşlukları içerisinde bocalayıp duruyorlardı.** Dolayısıyla, kendilerini Allah korkusuna çağırın, inansınlar ve kurtulsunlar diye durmadan çalışıp çabalayan Lut’un çabaları hiçbir yarar sağlamayacaktı. Bu yüzden, Lut’u ve ailesini o gece o şehirden çıkarıp kurtardık. İnkârcılara gelince:

73. Güneş doğarken, müthiş bir gürültü kısıvrak yakalayiverdi onları.

74. Böylece, şiddetli bir azap ile onların yaşadığı şehrin altını üstüne getirdik ve üzerlerine, ateşte pişip sertleşmiş kızgın taşlar yağdırdık!

75. İşte bütün bunlarda, işâretlerden anlam çıkararak olayların altında yatan gerçekleri okuyabilen, Allah’ın verdiği akıl ve sağduyuyu bu yolda kullanabilen kimseler için nice dersler ve ibretler vardır.

76. Üstelik geçmişte helâk edilmiş olan bu şehirlerin ibret verici kalıntıları, bugün hâlâ işlemekte olan bir yol üzerindeki Lut Gölü’ndedir. Onları görüp de ibret almıyorlar mı?

77. Evet, gerçekten de bütün bunlarda, Allah’ın sınırsız ilim, kudret, merhamet, hikmet ve adâlet sahibi yani bir tek rab ve ilâh olduğuna iman etmek isteyenler için nice dersler ve ibretler vardır.

78. Medyen ve Eyke halkı da zulüm ve haksızlıkta çok ileri gitmiş ve kendilerine gönderilen Şuayb’ı inkâr etmişlerdi.

79. Biz de onları, karanlık bir günün “gölge azâbı” ile yok ederek gereken cezaya çarptırdık. Medyen ve Eyke; her ikisinin harâbeleri de, Hicâz ile Filistin arasında, bugün dahî gözler önünde duran bir yol üzerindedir ve zâlimleri nasıl bir âkıbetin beklediğini anlatan birer ibret belgesi olarak durmaktadır.

80. Hicâz’ın kuzeyindeki Hicr denilen bölgede yaşamış olan Semud halkı da, kendilerine gönderilen Sâlih Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın, kitap ve elçi göndererek insanlığa yol göstereceği gerçeğini inkâr ederek bütün Peygamberleri yalanlamışlardı.

81. Oysa Biz onlara, hakîkati açıkça gözler önüne seren mûcizelerimizi göstermiştik, fakat hepsine de sırt çevirmişlerdi.

82. Sarp kayalıkları oyarak, güya kendilerine güvenli evler yapıyorlardı.

83. Ama bir sabah vakti, kulakları sağır eden korkunç bir gürültü yakalayiverdi onları.

84. Ve âhireti kaybetme uğruna kazandıkları ne varsa, hiçbirisi onları Allah'ın azâbından kurtaramadı. Çünkü zâlimler, —zaman zaman geçici bir üstünlük elde etmiş görünseler de— eninde sonunda yok olmaya mahkûmdurlar. Öyle ya:

85. Biz gökleri, yeri ve bunların arasındakileri, ancak hak, hukuk ve adâlet esaslarına göre, belli bir hikmet ve amaç doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani hak ile yarattık. İşte bunun içindir ki, mutlak adâletin gerçekteşeceği Son **Saat muhakkak gelecek** ve her hak sahibine, hak ettiği karşılık tam olarak verilecektir. **O hâlde, ey Müslüman! Allah'ın ayetleriyle henüz tanışmamış olan bu insanlara Kur'an'ı duyurmaya devam et!** Onların kaba ve sert davranışlarına karşı, mümine yakışan bir edep ve olgunlukla cevap ver ve **onlara güzellikle davran.** zerine düşeni yaptıktan sonra, Rabb'inin hükmüne güven:

86. Çünkü senin Rabb'in, her şeyi yaratan, her şeyi bilendir. Bunun içindir ki:

87. Gerçekten Biz sana, hayatın her cephesini kuşatan; yani insanın bulunduğu her yerde sürekli okunarak ve gündemde tutularak **tekrarlanan yedi ayet**li Fâtiha süresini —ki Kur'an'ın anahtarı, z ve esasıdır — **ve Fâtiha'nın açılımı olan şu yüce Kur'an'ı bahşettik.** İşte bu, bir kula dünyada verilebilecek en büyük nîmettir. O hâlde, bu nîmetin kıymetini iyi bil; Kur'an'ı terk ederek mal ve servet yığma yarışına giren gâfillere imrenme:

88. Sakın onlardan bazılarına geçici olarak verdiğimiz dünya malına gözünü dikip Allah'ın kitabını terk etme **ve size karşı üstünlük taslıyorlar diye onlardan dolayı da zlme;** onların hor ve hakir gördüğü **müminlere,** tam bir alçakgönüllülük ve şefkatle **kol kanat germeye devam et!**

89. Ve bu yüce Kur'an'ı tüm insanlığa tebliğ ederek de ki: “Hiç kuşkusuz ben, zulüm ve haksızlıklara son vermediğiniz takdirde, başınıza gelmesi kaçınılmaz olan felâketlere karşı sizi açıkça uyaran bir haberciyim!”

90. Ey insanlar! İşte size mesajımızı gönderdik, tıpkı daha önce kendilerine gönderilen kutsal Tevrat, Zebur ve İncil'i tahrif ederek düşman gruplara ayrılan o bölücülere indirdiğimiz gibi.

91. Onlar ki, şimdi de Kur'an'ı —bir kısmını kabul, bir kısmını reddederek — paramparça ediyorlar.

92. Rabb'ine yemin olsun ki, onların hepsini mutlaka hesaba çekeceğiz!

93. Hem de yaptıkları bütün tavır ve davranışlarından!

94. O hâlde, ey Müslüman! Sen, birilerini rktmeme adına veya kitlelerin anlayışına ters

düşüyor gerekçesiyle bir kısım inanç ve ilkeleri örtbas etmeden, fakat n ezaket ve hikmeti de elden bırakmadan ve bıkip usanmadan, **sana** açıklaman **emredilen** hakîkatleri korkusuzca **haykır! Ve** başka güçlerin hükmüne boyun eğerek, birtakım düzmece ilâhları Allah'a ortak koşan o **müşriklerden** ve onların hayat tarzından **uzak dur!** Sen onları Bize bırak:

95. Allah'ın dinini ve Müslümanları aşağılayan bu **alaycılara karşı, Biz sana yeteriz!**

96. Allah'a inanmakla birlikte, birtakım sahte ilâhları itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet, ve benzeri değerleri hayatın bir ölçüsü hâline getirerek **Allah ile beraber başka tanrılar edinen bu insanlar,** kimin aşağılık bir duruma düşeceğini **yakında görecekler!**

97. Onların söyledikleri çirkin ve incitici sözler **yüzünden yüreğinin daraldığını elbette biliyoruz.**

98. Buna karşılık sen, **Rabb'ini övgüyle yücelterek** söz ve davranışlarınla **O'nun mükemmelliğini ilan et ve** iman cephesinde yerini alarak, O'nun huzurunda **secdeye kapanan Müslümanlardan** bir nefer, İslâm toplumunun aktif bir üyesi **ol!**

99. **Ve** ölüm denilen **kesin gerçek kapını çalınca dek, Rabb'ine kulluk** ve ibâdete devam et!

16. NAHL SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Hz. Peygamber'in Medîne'ye hi cretinden kısa bir süre önce indirilmiştir. Nahl, balarısı demektir. Bu adı,Allah'ın yönlendirmesiyle i nsan için hârika bir gıda üreten balarısından söz eden 68-69. ayetlerden almıştır. 128 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey müşrikler! Başınıza gelecek azâba karşı sizi uyaran Elçiye ısrarla ve inatla karşı gelerek ona küstahça meydan okuyuşunuzdan dolayı, **Allah'ın azap emri gelmiştir.** Şöyle ki; artık tebliğ ve uyarı dönemi bitmiş, Müslümanların bir toplum oluşturarak küfre karşı savaşmalarının zamanı gelmiştir. Bundan böyle karşınızda, baskı ve işke ncelerinizi sineye çeken, size tatlı tatlı öğüt veren dâvetçiler değil, zulüm ve haksızlıklara kılıçla karşı koyarak Allah yolunda sav aşan mücahitler göreceksiniz! İşte bundan dolayı, bütün Müslümanların Medîne'ye hicret etmesi ve kâfirlere Allah'ın azâbını tattıracak İslâm ordularının kurulması için Allah'tan emir gelmiştir! Artık sizi hangi felâketlerin beklediğini, pek yakında göreceksiniz! **O hâlde, onun çabucak gelmesi için sabırsızlanmayın!** Şunu da iyi bilin ki, müşriklere vaadedilen azâbın —ilâhî hikmet uyarınca— henüz gelmemiş olması, sahip oldukları inanç sisteminin Allah tarafı ndan onaylandığı anlamına gelmez. Tam aksine, **Allah onların** düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek Allah'a **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

2. Allah, “**Benden başka ilâh yok; o hâlde, Bana karşı gelmekten titizlikle sakının!**” diyerek insanlığı uyarmaları için, kullarından dilediğine, kendi katından bir ruh —yani gönüllere hayat veren vahiy— ile melekleri gönderir ve bu seçkin kulları Peygamberlikle görevlendirir.

3. Çünkü Allah, **gökleri ve yeri** anlamsız ve boş yere değil, belli bir hi kmete uygun olarak, yani **hak ile yaratmıştır. O, müşriklerin** ilâhlık pâyesi vererek Allah'a **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir!**

4. Allah, **insanı nutfeden,** bir damlacık **sudan yarattı, fakat** şimdi **o,** kendisini yaratan Rabb'ine karşı **apaçık bir hasım kesilmiş!**

5. **Evcil hayvanları yaratan da O'dur. Onlar** ın yünleri, tüyleri ve kılların **dan, ısınmanızı** sağlayan giysiler **elde eder,** sütlerinden, yumurtalarından **faydalanır ve bir kısmının da etini yersiniz.**

6. Ayrıca, sabahleyin onları sürüler hâlinde otlağa çıkarırken, akşamleyin ağıllarına geri getirirken, sizi büyüleyen apayrı bir güzellik vardır onlarda.

7. Ve ancak güçlkle varabileceğiniz uzak diyarlara, yüklerinizi onlar taşırlar. Rabb'iniz gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir.

8. Hem binek hayvanı, hem de seyrine doyum olmayan bir güzellik, bir süs olarak soylu ve endamlı atları, katırları ve merkepleri yaratan da O'dur. Bu nlardan başka, henüz bilmediğiniz daha nice nimetler yaratmaktadır. Çünkü insan, yaşamak için bunlara muhtaçtır. Fakat onun dünya ve âhiret mutluluğunu sağl ayacak doğru bir inanç sistemine ve sağlıklı hukuk kurallarına duyduğu ihtiyaç, bundan çok daha büyüktür. Şimdi düşünün; insanın bütün ihtiyaçlarını bilen ve bahşettiği sayısız nîmetlerle bunları karşılayan Allah, din gibi hayatın ta kendisi olan konuda hiçbir düzenleme yapmamış ve insanı, sınırlı akli ve tecrübesi ile baş başa bırakıp karanlıklar içinde bocalamaya terk etmiş olabilir mi? Elbette hayır!

9. Peygamber ve Kitap göndererek insanlığı doğru yola iletmek ve bu yolu dikenlerden, engebelerden arındırmak Allah'a düşer. Çünkü mutlak doğruyu bulma konusunda insan akli yeterli değildir ve bu yüzden, her zaman doğru yoldan sapanlar vardır ve olacaktır da. Nitekim insanlık tarihi, bunun örnekleriyle doludur. Gerçi Allah dileseydi, sizi tüm yaratılmışlara üstün kılan irâdenizi elinizden alır ve hepinizi zorla imana getirerek doğru yola iletebilirdi. Fakat imtihân hikmeti gereğince, dilediğiniz inanç ve hayat tarzını özgürce seçmenize izin verdi. Zira insan, ancak kendi özgür irâdesiyle ve bilinçli olarak doğru yolu seçtiği takdirde gerçek anlamda ahlâk ve erdemliliğe ulaşabilir. Kaldı ki, etrafınızda sizi doğru yola iletecek o kadar mûcize, o kadar delil var ki:

10. Hem içme suyu ihtiyacınızı karşılayan, hem de hayvanlarınızı otlatabileceğiniz çayırların yetişmesini sağlayan yağmurları gökten indiren O'dur. Öyle ki:

11. Bu su ile Allah, sizin için ekinler, zeytinler, hurmalar, üzümler ve daha nice meyveler yetiştirmektedir. İşte bütün bu anlatılanlarda, hakîkati keşfetmek amacıyla inceden inceye düşünen insanlar için Allah'ın varlığını, birliğini, kudret ve merhametini gözler önüne seren nice işaretler, nice deliller vardır!

12. Gece ile gündüzü mükemmel bir sistem hâlinde düzene koyan ve Güneş ile Ay'ı sizin yararlanmanız için koyduğu yasalara boyun eğdiren O'dur. Sadece bunlar mı? Bütün yıldızlar ve gökcisimleri, O'nun emriyle ilâhî-fiziki yasalara boyun eğmişlerdir. Evet, bütün bunlarda, aklını kullanan insanlar için Allah'ın sonsuz kudret ve ilmini dolayısıyla yegane rab ve ilâh olduğunu ortaya koyan nice alâmetler, nice deliller vardır!

13. Sizin için yeryüzünde yetiştirdiği rengârenk çiçekler, ağaçlar, kuşlar, kelebekler ve benzeri göz alıcı varlıklar da O'nun lütuf ve şefkatinin canlı birer şahididir. İşte bütün bunlarda, öğüt almasını bilen insanlar için ilâhî sanatın ihtişamını haykıran nice dersler ve ibretler vardır!

14. Deniz ürünlerinden taze ve lezzetli et yiyebilmeniz ve takındığınız inci, mercan, deniz kabuğu, sedef gibi süs eşyaları çıkarabilmeniz için denizi emrinize boyun eğdiren de O'dur.

Gemilerin, suları yara yara denizde akıp gittiğini görürsünüz. Allah, doğayı belli yasalara bağlı kıldı ve size varlık kanunlarını keşfetme, araç yapma, kuşlanma gibi yetenekler bağışladı ki, **O'nun yeryüzüne serpiştirdiği lütuf ve bereketlerini arayasınız ve** bunca nîmetlerinden dolayı, kendisine kulluk edip **şükredesiniz.**

15. Yerkürenin sistematik hareketleri esnasında dengesinin bozularak **sizi sarsmaması** veya depremlerin şiddetinin azalması **için oraya sapasağlam dağlar yerleştiren ve** her bölgeyi, kendisine mahsus coğrafik özelliklerden tanıyıp **yolunuzu bulabilmeniz için** orada **ırmaklar ve doğal yollar yaratan da, yalnızca Allah'tır.**

16. Ve Allah yönünüzü ve yolunuzu tayin edebileceğiniz **daha nice alâmetler** yaratmıştır. Sözelimi, insanlar —özellikle de denizde veya çölde yolculuk ediyorlarsa— geceleyin **yıldızlar sayesinde yollarını bulabilirler.** İnsanın maddî anlamda doğru yolu bularak gideceği hedefe rahatça ulaşabilmesi için evrene bunca alâmetler, iş âretler yerleştiren Allah'ın, onun ahlâkî ve rûhî ihtiyaçlarını görmezlikten geldiği veya doğru yolu gösterme işini başka varlıklara bıraktığı düşünülebilir mi?

17. Hiç yaratan Allah ile yaratamayan herhangi bir varlık bir tutulabilir mi; hâla düşünüp öğüt almayacak mısınız? Hem nasıl nankörlük edebilirsiniz ki:

18. Allah'ın size bahşettiği nîmetlerini saymaya kalksanız, onları saymakla bitiremezsiniz. Allah, gerçekten de çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. Fakat aynı zamanda, cezalandırıcıdır da.

19. Unutmayın ki Allah, gizled iğiniz ve açığa vurduğunuz her şeyi en mükemmel şekilde bilir. O hâlde, doğru inanç sistemini O'ndan almalısınız. Çünkü:

20. O müşriklerin, Allah'ın berisinde kendilerinden medet umup yalvardıkları ve O'nun dışında duâ edilecek birer ilâh kabul ettikleri varlıklar hiçbir şey yaratamazlar, çünkü zaten kendileri yaratılmışlardır. Öyleyse, yaratma gücüne sahip olmayan şeylerden hiç medet umulabilir mi?

21. Üstelik canlı bile değil, basbayağı ölüdür bunlar, ne zaman diriltileceklerini de bilmezler. O hâlde, ey insanlar, hakîkate kulak verin:

22. Sizin ilâhınız, bir tek İlâh olan Allah'tır. Ve bu, o kadar açık bir gerçektir ki, akli olan her insan bunu kabul eder. **Fakat âhirete inanmayanların** günahlarla kirletilmiş **kalpleri,** anlamsız inat ve **kibirleri yüzünden** bu dupduru hakîkati **inkâr ediyor!**

23. Hiç kuşkunuz olmasın; Allah, onların gizledikleri ve açığa vurdukları her şeyi

biliyor ve hak ettikleri cezayı onlara verecektir! Çünkü **O, büyüklük taslayanları asla sevmez!**

24. Onlara, “Rabb’iniz Muhammed’e ne indirdi?” diye sorulsa, insanların hak dine yönelişini engellemek için, “Hiçbir şey indirmedim! Muhammed’in söyledikleri, **eskilerin** efsâne ve masallarındır!” derler.

25. Böylece mahşer gününde onlar, hem kendi işledikleri günahları, hem de bilgisizlik yüzünden yoldan çıkardıkları câhil kimselerin işlemesine sebep oldukları bazı günahları yüklenmiş olacaklar. Tabi bu, o câhillerin boynundaki günah yükünü azaltmayacak. **Bakın, sırtlarında ne kötü bir yük taşıyorlar!**

26. Kendilerinden önceki çağlarda hüküm süren kâfirler de inananlara karşı planlar hazırlamış türlü tuzaklar kurmuş, Allah’ın nuru söndürmek için nice **hileler düzenlemişlerdi fakat Allah, onların binalarını temelinden öyle bir sarstı ki, tavanları başlarına yıkılıverdi ve böylece, hiç beklemedikleri bir anda,** nereden geldiğini bile anlamadıkları korkunç bir **azapla yüz yüze geldiler!** Fakat cezaları, yalnızca bundan ibaret kalmayacak:

27. Ayrıca mahşer gününde Allah onları alçaltacak ve diyecek ki: “Hani uğruna müminlere karşı **düşman kesildiğiniz** sözde ortaklarım **nerede?”** Bu soru karşısında kâfirlerin dilleri tutulacak, âdetâ ölüm sessizliğine bürünecekler. **Kendilerin e** Kitap ve Peygamberler aracılığıyla **ilim verilmiş olanlar ise, “İşte bugün her türlü rezillik ve alçaklık, inkârcılar içindir!” diyecekler.**

28. Onlar ki, işledikleri günahlar sebebiyle kendilerine zulmederlerken, ansızın gelip **canlarını alan** korkunç görünüşlü **meleklerin önünde başlarını öne eğerek, “Biz bunları kötülük amacıyla yapmıyorduk!” diye** sahte mâzeretler öne sürecekler. Buna karşılık melekler, **“Hayır!”** diyecekler, **“Allah, sizin neler yaptığınızı ve hangi amaçları güttüğünüzü gâyet iyi biliyor!”**

29. “Öyleyse, haydi girin bakalım cehennemin kapılarından içeri, hem de sonsuza dek içerisinde kalmak üzere! Büyüklük taslayanların varacağı yer gerçekten ne kötüdür!” Müminlere gelince:

30. Dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimselere, ölüm anında melekler tarafından, **“Rabb’iniz ne indirdi?” diye sorulduğunda,** “Elbette güzellikler, **iyilikler** indirdi!” **diyecekler.** O hâlde, iyilik yapanlara müjde: **Bu dünyada güzel davranış gösterenlere,** daha dünyadayken **güzel bir mükâfat verilecektir.** Çünkü iyiliklerin yaygınlaştığı toplumlarda haksızlık ve zulüm en alt seviyeye indirilir, toplumsal adâlet sağlanarak karşılıklı güven ortamında huzur dolu bir hayat yaşanır. **Fakat âhiret yurdunda** alacakları mükâfât, dünyadakinden **çok daha hayırlıdır. Evet,** dâimâ iyiliğe ve güzelliğe yönelerek kötülüklerden **sakınanların** ebedî vatanı olan o cennet **yurdu gerçekten ne güzeldir!**

31. Yani, sonsuz huzur ve mutluluk diyarı olan **Adn cennetleri!** İşte onlar, **içerisinde ırmaklar çağıldayan ve arzu ettikleri her şeyi bulabilecekleri bu cennet bahçelerine girecekler. Allah,** dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakınan kimseleri, işte böyle mükâfatlandırır!**

32. Onlar ki, tertemiz bir hayat yaşarlarken, güzel yüzlü melekler gelip incitmeden canlarını alacak ve “Selâm sizlere, ebedî kurtuluş ve esenliğe ulaştınız, yaptığınız iyi işlerden dolayı buyurun girin cennete!” diyerek müjdeyi verecekler.

Şimdi, hakîkati tüm berraklığıyla gözler önüne seren bunca deliller, mûcizeler o rtada dururken, bu inkârcılar tövbe edip ebedî mutluluğa ulaşmak için daha ne duruyorlar?

33. Canlarını alacak azap meleklerinin **karşlarına çıkagelmesini ya da Rabb’inin azap emrinin gerçekleşmesini mi bekliyorlar?** Oysa geçmiş toplumları ibretle incelemiş olsalardı, kendilerini ne büyük bir felâketin beklediğini anlayacaklardı. Çünkü **onlardan öncekiler de böyle yapmışlardı ve yaptıklarının cezasını en ağır biçimde ödemişlerdi! Allah,** hak ettikleri cezayı vermekle **onlara zulmetmiş değildi; ne var ki, onlar** bile bile kötülüğü tercih ederek **kendilerine zulmediyorlardı.**

34. Ve sonunda, yaptıkları k ötülükler dönüp kendilerini buldu ve o alay edip durdukları azap, onları çepeçevre kuşatıverdi!

İşledikleri günahların, ezelden belirlenmiş ilâhî bir yazgı olduğunu öne sürerek sorumluluktan kurtulmaya çalışanlara gelince:

35. Allah’a inanmakla birlikte, birtakım sahte ilâhları itaat edilecek mutlak otorite kabul ederek veya makâm, şöhret, servet ve benzeri değerleri hayatın bir icik ölçüsü hâline getirerek Allah’a **ortak koşanlar,** günahlarını mazur gösterebilmek için **diyorlar ki: “Eğer Allah dileseydi irâdemizi elimizden alırdı, böylece ne biz, ne de atalarımız O’ndan başkasına kulluk etmez, O’nun hükmüne aykırı olarak hiçbir şeyi yasaklamazdık!** Madem ki bunları yapıyoruz, demek ki Allah buna izin vermiştir. ” Aslında buraya kadar söyledikleri doğru. Fakat buradan yola çıkarak vardıkları sonuç yanlış: “O hâlde, yaptıklarımız O’nun rızasına uygundur. Öyle ya, Allah bizzat kendisinin izin verdiği şeyi niçin yasaklasın?”

Evet, gerçekten de Allah, imtihan hi kmeti gereğince insana akıl ve irâde vermiş ve yaptığı kötülüklerle derhal müdâhale etmeyerek bunları yapmasına izin vermiştir. Fakat Allah’ın bir şeye izin vermesi, ondan razı olduğu anlamına gelmez. O’nun razı olduğu şeyleri öğrenmek için “nelere izin verdiğine” değil, “neleri emrettiğine” bakmak gerekir. Fakat inkârcılar, bunları bile bile hakîkati çarpıtıyorlar.

Onlardan önceki zâlimler de buna benzer saçma gerekçelerle insan irâdesini yok sayarak **aynı şekilde davranmış ve sonunda azâbımızı tatmışlardı!** Göz göre göre saçma bahaneler uyduran bu insanlara karşı **elçilerin görevi,** hakîkati onlara **açıkça duyurmaktan başka ne**

olabilir ki!

Şimdi, Rabb'inizin neleri emrettiğini öğrenmek ister misiniz:

36. Hiç kuşkusuz Biz,“ Yalnızca Allah’a kulluk edin; Allah’ın otoritesini ve hükümlerini hiç sayarak zulüm sistemini yeryüzünde kurumsallaştırmaya çalışan azgın kâfirlere, yani tâğutlara kul köle olmaktan kaçının!” diye emrimizi iletmeleri için her topluma bir Peygamber veya Peygamberin mesajını tebliğ eden bir davetçi gönderdik. Elçilerin yoğun tebliği sonucunda, **Allah onlardan bir kısmını doğru yola iletti,** vahye teslim olan bu insanlar dışında **bir kısmı da** kötülüğü tercih ettiği için **sapıklığı hak etti.** Bunun canlı örneklerini görmek istiyorsanız, **yeryüzünde gezip dolaşın da,** ayetlerimizi **inkâr eden** güçlü toplumların, medeniyetlerin **sonu nice olmuş, bir görün!**

Demek oluyor ki Allah, dilediği yolu seçmesi konusunda insanı özgür bırakmıştır. O hâlde:

37. Ey Müslüman! Sen onların doğru yola gelmelerini ne kadar arzu etsen de,Allah koyduğu yasalar çerçevesinde saptırdığı hiç kimseyi —kendisi doğru yola yönelmediği sürece— hidâyete erdirecek değildir.Ve bile bile sapıklığı tercih eden **bu insanlara,** Hesap Gününde **hiç kimse yardım edemeyecektir! Neden mi?**

38. İnkârcılar,“Ölüp giden bir kimseyi,Allah bir daha asla d iriltmeyecektir!” diye olanca güçleriyle yemin ediyorlar. Hayır, elbette diriltecek! Çünkü **bu,** yerine getirmeyi bizzat kendisinin üstlendiği gerçek bir sözdür; ne var ki insanların çoğu bunu bilmez.

39. Allah, mahşer gününde bütün insanları yeniden diriltecek ki, anlaşmazlığa düştükleri bütün tartışmalı konuları karara bağlayarak hükmünü **açıkласın ve böylece inkârcılar** ne kadar **yalancı olduklarını görsünler!** “Peki, çürüyüp gitmiş bedenleri yeniden diriltmek zor değil mi?” diyorsanız, onu Bize bırakın:

40. Biz bir şeyin olmasını istediğimiz zaman, ona sadece “Ol!” deriz; o da hemen oluverir. Zaten bütün varlıklar, O’nun “Ol” emriyle yaratılmadı mı?

Öyleyse, Rabb'inize sonsuz güven duyarak zulme karşı mücâdeleye devam edin. Gereki rse, bu uğurda tüm sevdiklerinizi fedâ etmeye hazır olun. Sizi bu yoldan çevirebilecek her şeyi terk ederek, İslâm’ı yaşayabileceğiniz yepyeni bir hayata geçiş yapın. Tıpkı, İslâm’ın ilk yıllarında, kâfirlerin baskı ve işkenceleri nedeniyle yurtlarını terk edip Mekke’den Habeşistan’a hicret eden ilk muhacirler gibi:

41. Zulme uğradıktan sonra, zulüm diyarını terk ederek **Allah yolunda hicret edenleri,** bu dünyada güzel bir yurda yerleştireceğiz.**Ahirette verilecek mük âfat,** elbette çok daha büyüktür, bir bilselerdi!

42. Onlar, hak dinin egemen olması için verdikleri mücâdelenin güçlüklerine **sabırla göğüs gerip,** yalnızca Rablerine bel bağlayan kimselerdir.

43. Ey Muhammed! İnkârcılar, senin diğer insanlar gibi fâni bir insan olmanı gerekçe göstererek Peygamberliğine itiraz ediyorlar. Oysa Biz senden önce de, kendilerini vahiyle desteklediğimiz ölümlü adamlardan başkasını elçi olarak göndermedik. Zira onlar, bütün hal ve hareketleriyle müminlere önder ve örnek olacaklardı. Ey insanlar! **Eğer bu gerçeği bilmiyorsanız, Allah'ın ayetlerini iyi bilen dürüst ve güvenilir insanlara, yani zikir ehline sorun.** Onlar da şâhitlik edeceklerdir ki:

44. Allah, her devirde insanlar arasından elçiler seçmiş ve onları, hakîkati gözler önüne seren apaçık delillerle ve hikmet dolu kitaplarla insanlığı aydınlatmak üzere göndermiştir. Ve işte ey Muhammed, sana da hikmet, uyarı ve öğütlerle dolu bu Zikri gönderdik ki, kendiler ine indirilen bu son ilâhî vahyi, —onun pratik hayata uygulanmasının bireysel ve toplumsal bir modelini de ortaya koyarak— tüm insanlığa açıkça bildiresin ve böylece onlar, Allah'ın ayetlerini düşünüp ibret alabilsinler. Fakat yine de, Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat programından yüz çevirenler olacak:

45. Peki, zulüm düzenlerini sürdürebilmek için sinsice plânlar kuran bu inkârcılar, Allah'ın kendilerini bir gün yerin dibine geçirmeyeceğinden, ya da hiç ummadıkları bir yerden başlarına korkunç bir azâbın gelmeyeceğinden nasıl emîn olabiliyorlar?

46. Ya da refah ve zenginlikle şırmamış bir hâlde gezip dolaşırlarken, onları ansızın yakalayıp helâk etmeyeceğinden —ki buna asla engel olamazlar— nasıl emîn olabiliyorlar?

47. Yâhut ahlâkî değerlerin çözülmesi sonucunda, zamanla barış ve huzur ortamının yok olup toplumun içten içe çürümesiyle, Allah'ın onları adım adım felâketlere sürüklemeyeceğinden nasıl emîn olabiliyorlar? Fakat onların bunca nankörlüğüne karşılık Allah, onları derhal cezalandırmıyor, tövbe etmeleri için biraz daha mühlet tanıyor. Çünkü sizin **Rabb'iniz, kullarına karşı gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir.** Nitekim bu inkârcılar, etraflarına ibret gözüyle bir bakmış olsalar, Allah'ın varlığını, birliğini, sonsuz kudret ve merhametini görecekler:

48. Allah'ın yarattığı varlıklara dikkat ve ibretle bakmıyorlar mı? Onların o görünen gölgeleri, güneş sistemindeki mükemmel ölçü ve dengeyi insana haykırırcasına, nasıl da sabah akşam bir sağa bir sola dönerek Allah'ın koyduğu doğal yasalara alçakgönüllü olarak boyun eğiyorlar.

49. Ve zaten, göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar Allah'a secde ederler. Müminler kendi istek ve irâdeleriyle, diğer yaratılmışlar da bağlı oldukları doğa yasalarına uyarak ister istemez Allah'a boyun eğler. Allah'a isyan eden bir kâfir bile, yiyip içerken, nefes alıp verirken; kalbi, ciğerleri ve bağırsakları çalışırken... ilâhî kanunlara itaat etmektedir. Müşriklerin tanılaştırdığı o melekler de, asla kibre kapılmaksızın Allah'a boyun eğmektedirler. Öyle ki:

50. Üzerlerinde mutlak egemen olan Rablerinden korkar ve yalnızca kendilerine emredilene yaparlar. İşte bu yüzden:

51. Allah, “Sakin O’ndan başkasının otoritesine boyun eğip de kendinize ikinci bir tanrı edinmeyin!” buyurdu,“ Çünkü sizin Rabb’iniz, eşi ve ortağı olmayan bir tek ilâhtır! O hâlde başka hiç kimseden değil, yalnızca Benden korkun!”

52. Madem ki, göklerde ve yeryüzünde ne varsa hepsi O’nundur, ş u hâlde kulluk ve itâat de dâimâ O’na olmalıdır; hal böyleyken, hâlâ Allah’tan başka birilerinden mi çekineceksiniz?

53. Size ulaşan her nîmet Allah’tandır. Nitekim, başınıza bir belâ geldi mi, hemen O’na el açıp yalvarırsınız.

54. Fakat Allah bu belâyı üzerinizden kaldırır kaldırmaz, içinizden bazıları çok geçmeden ettiği duâları unuttur ve başkalarına kulluk ederek Rablerine ortak koşarlar.

55. Böylece, kendilerine bahşettiğimiz nîmetlere nankörlük etmiş olurlar. Ey nankörler, şimdilik keyfinize göre yaşayın bakalım; yakında başınıza neler gelecek, göreceksiniz!

Müşrikler, ekinlerinden ve hayvanlarından bir kısmını (6. En’âm: 136) Allah ile putları arasında bölüştürürlerdi:

56. Kendilerine bahşettiğimiz nîmetlerden, haklarında hiçbir bilgiye sahip olmadıkları ve yalnızca atalarını körü körüne taklit ederek bağlandıkları sözde ilâhların a da bir pay ayırıyorlar. Üstelik bunun, Allah’ın emri olduğunu iddia ediyorlar. O hâlde ey zâlimler! Yemin olsun ki, bütün bu uydurduğunuz şeylerden dolayı kesinlikle hesaba çekileceksiniz!

57. Bir de, hoşlarına giden erkek çocuklarını kendilerine lâıyk görürken, sahip olmaktan utanç duydukları kızları “Melekler Allah’ın kızlarıdır!” diyerek Allah’a yakıştırmaktan çekinmiyorlar! Hâşâ, Allah eksiklik ve noksanlık ifâde eden ve ancak yaratıklara yakıştırılabilecek bütün sıfatlardan uzaktır, yücedir! Üstelik bunlar, Allah’a nisbet ettikleri kız çocuklarını o kadar aşâğılık görürler ki:

58. Onlardan birine bir kız çocuğunun dünyaya geldiği müjdelense, üzüntüden yüzü kapkara kesilir, içi öfkeyle dolup taşar.

59. Kendisine verilen bu “utanç ver ici” müjde yüzünden insanların içine çıkamaz olur, evine kapanıp kara kara düşünmeye başlar; şimdi bu “alçaklığa” katlanıp onu evinde mi tutsun, yoksa onurunu kurtarmak için kızını diri diri toprağa mı gömsün!

Bakin, ne kötü hüküm veriyorlar!

60. Âhirete inanmayanlar, insanlığı mutsuzluğa sürükleyen ve asla örnek alınmaması gereken böyle kötü özelliklere sâhiptir; en yüce sıfatlar ise Allah’a aittir. O hâlde, inanç, düşünce ve davranışlarınızı Allah’ın gönderdiği kitaba göre düzenlemelisiniz. Çünkü O, tüm varlıklar üzerinde mutlak otorite sahibidir, yaptığı her şeyi yerli yerince yapandır, hakîmdir. Sonsuz

hikmetinden dolayıdır ki:

61. Allah, işledikleri kötülüklerden dolayı insanları anında helâk edecek olsaydı, yeryüzünde bir tek canlı bırakmazdı; ne var ki, düşünüp tövbe etmeleri için, onlara vereceği cezayı kendisinin takdir ettiği belirli bir süreye kadar erteliyor fakat süreleri dolunca, artık son pişmanlık fayda vermez; ne bir an geciktirebilirler helak oluşu, ne de öne alabilirler!”

Allah böyle yüce sıfatlara sahipken, bu inkârcılar hoşlanmadıkları kız çocuklarını Allah’a yakıştırırlar; kendileri başkanlık ve yönetimde ortaklığı sevmez, fakat Allah’a ortak koşarlar . Kendi elçilerine saygı gösterilmesini ister, fakat Allah’ın Peygamberlerini küçümserler. Yani:

62. Hoşlanmadıkları şeyleri Allah’a yakıştırmaktan çekinmezler. Bir de hiç çekinmeden, kendilerinin en güzel şeylere lâayık olduğunu iddia ederek göz göre göre yalan söylerler. Oysa hiç kuşku yok ki, onların hakkı ateştir; hem de cehennemin öncüleri olarak!

İşte, ilâhî prensipleri hayatın dışına iten, fakat haktan ve hukuktan söz eden inkârcıların gerçek yüzü ve âkıbeti budur:

63. Andolsun ki, senden öncek i çağlarda hüküm süren toplumlara da elçilerimizi göndermiştik fakat şeytan, yaptıkları çirkin işleri allayıp pullayarak onların gözüne güzel göstermiş ve böylece onları inkâra sürüklemiştir. Ve işte aynı şeytan, bugün de inkârcıları aldatarak, onların yol göstereni, karar vereni, danışmanı dostu olmuş! Şeytanı dost edindikleri için, can yakıcı bir azap var onlara!

Bu durumda, ey Muhammed, sana ve senin izinden gidenlere büyük bir görev düşüyor:

64. Biz bu Kitabı sana, ne dediğini anlamadan, öylesine okuyup geçesin diye değil, ancak ve ancak, Allah’ın gönderdiği vahye teslim olan gerçek Müslümanlardan başka bütün insanların yüzyıllardan beri tüm insanlığın mutluluğ a ulaştırılması iddialarıyla üzerinde tartışıp durdukları konularda mutlak hakîkati ortaya koyarak insanlığı aydınlatman için ve iman edecek bir topluma, doğru yolu gösteren bir rahmet kayn ağı olmak üzere gönderdik. Bu neye benzer, bilir misiniz?

65. Allah, gökten yağmur yağdırır da, onun sayesinde ölü toprağ a yeniden hayat verir. Gerçekten de bunda, hakîkate kulak verenler için, hem gökten bir rahmet olarak inen Kur’an’ın, ölü kalpleri nasıl dirilttiğini anlatan bir işâret, hem de Allah’ın kudret ve merhametini ortaya koyan bir delil var.

66. Gerçek şu ki, sütlerini sağdığınız evcil hayvanların o mükemmel yaratılışında da sizin için ibret verici yönler vardır. Şöyle ki: Biz bu hayvanların karınlarındaki yarı sindirilmiş gıdalarla kan arasından salgılanan ve içenlerin boğazından kayıp giden lezzet verici ve tertemiz süt içiriyoruz size.

67. Ve gerek hurmadan, gerek üzümünden, kimileriniz sağlığa zararlı, sarhoşluk verici **içki imal edersiniz,** kimileriniz de kurutulmuş meyve, reçel, helva ve benz eri **temiz ve helâl gıdalar üretirsiniz.** İşte Kur'an'a karşı tavrınız da böyledir: Kiminiz onu inkâr ederek yahut basit menfaatler karşılığında değiştirerek ya da kahinliğe, cinciliğe alet ederek azaba uğrar, kiminiz de onunla hidâyet bularak dünya ve ahirette kurtuluşa erişir. **Hiç kuşkusuz bunda, aklını kullanan insanlara hakîkati gösteren bir işâret, bir delil var.**

68. Rabb'in, bal arısına vahy ederek şöyle emretti: “Dağlarda, ağaçlarda ve insanların senin için yapacakları kovanlarda kendine yuva yapacaksın.”

69. “Sonra her çeşit meyvenin çiçeğinden tadıp bal toplayacak ve sana verilen emirlere boyun eğerek, Rabb'inin gösterdiği yolları adım adım izleyeceksin.”

İşte, arıya verdiğimiz bu yetenekler sayesinde ki, **onların karınlarından, içinde insanlar için şifâ verici unsurlar olan değişik lezzet ve renklerde şerbet çıkar. Hiç kuşkusuz bunda,** hakîkati keşfetmek amacıyla inceden inceye **düşünen insanlara** ibret verici bir işâret, bir delil vardır.

70. Sizi yoktan var eden ve zamanı geldiğinde öldürecek olan, Allah'tır. İçinizden bazıları genç yaşta hayata gözlerini yumarken, kimileriniz de bildiği şeyleri dahî bilemez hâle geleceği ömrünün o en düşkün ve perişan çağına kadar yaşatılır. Doğrusu Allah, sonsuz ilim ve kudret sahibidir.

Şimdi de, Allah'ın mülkünde eşi ve o rtağı olmadığını, sizin kendi hayatınızdan canlı bir örnekle açıklayalım:

71. Allah, her birinize farklı güç ve yetenekler bahşederek, gerek sosyal statü, gerekse **rızık ve kazanç bakımından bir kısmınızı diğerlerinden üstün kılmıştır. Fakat kendilerine zenginlik bahşedilmiş olanlar, köle veya hizmetçileriyle eşit konuma gelecek şekilde rızıklarını onlarla paylaşmak istemezler.** Peki, ey müşrikler! Siz servetinizde —onu size Allah verdiği hâlde— kölelerinizi ve hizmetçilerinizi kendinize ortak kabul etmezken, nasıl olur da Allah'a kulluk ve şükür konusunda başka ilâhları O'na ortak koşarsınız? Kendi mülk ve nüfuz alanınızda başka bir ortağa tahammül edemeyen sizler, nasıl olur da Allah'ın birer âciz kulu olan sözde “yüce şahsiyetleri” ya da uydurduğunuz sahte ilâhları Allah'ın mülk ve egemenliğinde O'na ortak kabul eder, kendinize lâıyk görmediğiniz bir durumu Allah'a yakıştırmaya cüret edersiniz?

Şimdi bu müşrikler, kendilerine bunca lütuflar bahşeden Rablerine ortaklar koşarak göz göre göre Allah'ın nîmetlerini inkâr mı edecekler?

72. Allah size, kendiniz gibi birer insan olan karşı cinsten eşler yarattı; eşlerinizden de size çocuklar, torunlar verdi ve size tertemiz gıdalar, geçim kaynakları ve rızıklar ihsan etti. Bütün bunlara rağmen, kaderlerini belirleme, duâlarına cevap verme, hayatları arında kanun ve kurallar koyma gibi güç ve yetkilere sahip Allah'tan başka varlıklar bulunduğuna dâir asılsız bir

inanç besleyerek, **hâlâ bâtila inanıp, Allah'ın bunca nîmetlerine karşı nankörlük mü edecekler?**

Söyle ki:

73. Allah'ın yanı sıra, kendilerine ne göklerden, ne de yeryüzünden hiçbir şekilde rızık veremeyecek olan, üstelik hiçbir şeye güç yetiremeyen birtakım hayal ürünü varlıklara tapıyorlar!

74. Sakın, şirke dayalı inancınızı makul göstermek için saçma gerekçelerle, **Allah'a örnekler vermeye kalkmayın!** Çünkü Allah, sırf etrafındaki yakın “dos tlarını” memnun etmek için onların aracılığıyla ihsanlarda bulunan, aksi takdirde kimseye bir şey vermeyen bir ilâh olmadığı gibi; halkının kalbinden geçenleri bilmeyen, bu yüzden de araçlara muhtaç olan kimseler gibi âciz de değildir. O hâlde, bu saçma örnekleri bırakın da, inancınızı Allah'ın kitabına göre şekillendirin. Çünkü her şeyin en doğrusunu **Allah bilir, siz bilemezsiniz.** Öyleyse, yine sizin hayatınızdan alınan şu örneğe kulak verin:

75. Allah, şu iki adamı size **örnek olarak anlatıyor:** Bunlardan birisi, **hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köledir;** diğeri ise, **kendisine katımızdan güzel nîmetler bahşettiğimiz** hür ve zengin **bir insandır ki, bu nîmetlerden gizli. açık** Allah yolunda infak edip, **harcıyor.** Şimdi düşünün, hiçbir şey yaratamayan birtakım âciz varlıkları ilâh edinerek onların kulu, kölesi olan inkârcılarla, göklerin ve yerin mu tlak Efendisi olan Allah'a kulluk ederek gerçek onur ve özgürlüğü elde eden müminler **hiç aynı olabilirler mi?** Elbette hayır!.. O hâlde, sahte ilâhların, bâtil inanç ve hurâfelerin, boyunduruğunda y aşamak ya da bunlardan kurtularak, her şeye kadir olan Allah'a kul köle olmak ve böylece, özgürlük ve onuru yeniden kazanmak! Kur'an'ın gösterdiği apaydınlık yolda yürüyerek, mutluluğun eg emen olduğu bir dünya kurmak! Allah'ın ve elçilerinin çağrısına uyarak, sonsuz cennet nîmetleri içinde ebedî bir hayat yaşamak! İşte iki tip insan...Ama unutmayın ki, göklerin ve yerin hazineleri Allah'ın katındadır ve madem ki bütün nîmetler O'nundur, o hâlde **bütün** teşekkür ve **övgüler** de yalnızca **Allah'a** yöneltilmeli, sadece O'na kulluk ve ibâdet edilmelidir! **Ne var ki, onların çoğu bunu bilmezler.**

76. Allah, konuyu biraz daha açıp geliştirmek için, size başka **iki insan örneği veriyor: Birisi, hiçbir şeye gücü yetmeyen dilsiz ve akli ermez bir köledir, efendisinin sırtında âdetâ bir yükür.** Öyle ki, sahibi **onu nereye yollasa** her şeyi alt üst eder, bozar, dağıtır, **doğru dürüst bir iş beceremez.** Şimdi bu adam, hem kendisi dosdo ğru bir yolda yürüyen, hem de başkalarına doğruluğu ve adâleti emreden dürüst, akıllı ve güçlü bir kimseyle **hiç bir tutulabilir mi?** Siz bunlardan hangisi olmak isterdiniz? Hakikat karşısında dilsiz kesilen, kendisini yaratıp dünyaya gönderen Efendisi Allah'a ba şkaldıran, insanlığa hiçbir şey veremeyen hatta bir asalak gibi bütün insanlara yük olan mı? Adâlet, doğruluk ve dürüstlük adına ahmak bir kâfir mi; yoksa Allah'ın gösterdiği apaydınlık yolda ilerleyen, yeryüzünde Allah'ın ist ediği hayatın egemen olması için gayret gösteren insan mı? Seçimi erken yapmak gerekir, zira ecelin ne zaman geleceği bilinmez:

77. Göklerin ve yerin gaybı, yani evrenin gizliliklerine dâir en erişilmez mutlak ve şaşmaz bilgi, **sadece Allah'ın elindedir**. Evrenin varoluşunu, bu varlığın kulluk hayatımızda yeri ve önemini, bütün varlıkların yaratılış hikmetlerini sadece Allah bilir. **Ve kıyâmetin kopması** an melesidir, **ancak göz açıp kapayacak** kadar kısa **bir anda**, hattâ **daha da hızlı** olup bitecektir. **Hiç kuşkusuz Allah, her şeye kadirdir**. İşte bakın, Rabb'inizin sonsuz kudreti, varlıklar üzerinde nasıl tecellî ediyor:

78. Sizi, hiçbir şey bilmeyen minicik bebekler hâlinde **annelerinizin karnından çıkararak**, kendisine kulluk edip **şükredesiniz diye size** duyacağınız **kulaklar**, göreceğiniz **gözler** ve araştırma, düşünme ve duyumsama yeteneği kazandıran **gönüller veren Allah'tır**. Size bahşedilen bu yetenekleri kullanarak çevrenizi dikkat ve ibretle inceleyin:

79. Gökyüzünde, Allah'ın koyduğu yasalara **boyun eğerek** süzülüp uçan **kuşlar** a ibret nazarıyla **bakmıyorlar mı?** Kuşlara bu olağanüstü kabiliyeti vererek ve onların uçmasını sağlayan kanunları yaratarak **onları** boşlukta **tutan, ancak Allah'tır**. **Hiç kuşkusuz bunda, inan** maya gönlü **olanlar için** Allah'ın yegane rab ve ilah olduğunu gösteren, sonsuz kudret ve ilmini gözler önüne seren nice işaretler, **nice deliller vardır!**

80. Allah size, huzur ve güven içerisi nde dinlenebileceğiniz evler inşâ etme bilgi ve becerisini **verdi**. **Hayvan derilerinden de**, hem **yerleşik hayatta**, hem **de yolculuk sırasında** kolayca söküp **taşıyabileceğiniz** portatif evler ve **çadırlar; ayrıca onların yünlerinden, tüylerinden ve kollarından belli bir süreye kadar** elbise, sergi, döşemelik olarak kullanabileceğiniz dayanıklı **ev eşyaları** ve göz alıcı süs eşyaları, **gündelik eşyalar** ve ticâret malları üretme imkân ve yeteneği **bahşetti**.

81. Allah, yarattığı dağ, tepe, ağaç gibi **varlıklardan sizin için gölgelikler meydana getirdi; dağlarda**, yolculuk esnasında sığınabileceğiniz **barınaklar oluşturdu; ayrıca, sizi sıcağa ve soğuğa karşı koruyacak elbiseler, savaşta düşman saldırısından koruyacak zırhlar** yapma imkân ve kudretini **bağışladı**. **İşte Allah, size böyle mükemmel nîmetler bahşediyor ki**, O'na yürekten boyun eğerek **teslim olup** barış ve esenliğe ulaşasınız.

82. Ey Müslüman! Bütün bunlara rağmen, yine de Allah'a kulluk etmekten **yüz çevirirlerse**, üzülme, bundan sen sorumlu değilsin. Çünkü **sana düşen, yalnızca**, onlara hakîkati **açıkça duyurmaktan ibarettir**.

İnkârcılar, hakikati gösteren yeterli delil bulamadıklarından inkârı tercih ediyor değiller:

83. Aslında onlar, Allah'ın bunc a nîmetinin **pekâlâ farkındadırlar, fakat** sırf işlerine gelmediği için **onu görmezlikten gelirler; çünkü pek çokları** nankör ve ahlâksız birer **kâfirdir onların!** Peki, ilâhî mahkemenin kurulacağı büyük Günü hiç düşünmüyorlar mı?

84. O gün her toplumun içinden, vaktiyle onlara hak dini tebliğ etmiş olan Peygamber veya onun takipçisi olan dâvetçilerden **birer tanık getirip** ümmetiyle yüzleştirerek hepsini hesaba

çekeceğiz! O zaman, şefaât konusunda kâfirler e herhangi bir izin verilmeyeceği gibi, tövbeleri de asla kabul edilmeyecektir!

85. Ve o zâlimler, kendilerini bekleyen korkunç **azâbı gördüklerinde,** feryatları ve çırpınışları onlara fayda vermeyecek; **ne azapları hafifletilecek, ne de yüzlerine bakılacak!**

86. Müşrikler, vaktiyle Allah'a **ortak kabul ettikleri** putlarını ve putlaştırdıkları liderlerini o **Gün** karşılarında **görünce, “Ey Rabb’imiz!” diyecekler, “Seni bırakıp da kendilerine yalvarıp medet umduğumuz** ve böylece Sana **ortak** koştüğümüz ilâhlarımız, **işte şunlar!** Bizi onlar yoldan çıkardı, yâ Rab!” **Buna karşılık onlar,“ Hayır! Biz sizi buna zorlamadık, hattâ bizi ilâh edindiğinizden haberimiz bile yoktu; siz kesinlikle yalancısınız!” diyerek müşriklere cevap verecekler.**

87. Vaktiyle Allah'a başkaldıran kâfirler, **işte O gün Allah'a tamamen boyun eğecekler;** çünkü **uydurdukları** hayal ürünü tanrılar, şefaâtçiler, **onları yüzüstü bırakıp ortalıktan kaybolmuş** ve hepsinin bâtil ve asılsız olduğu gün gibi ortaya çıkmıştır.

88. Allah'ın ayetlerini **inkâr eden ve** bununla da kalmayıp, başkalarını da **Allah yolundan çevirmeye çalışanlara, yaptıkları katmerli bozgunculuk yüzünden kat kat azap edeceğiz.** Böylece hem kendi işledikleri suçların, hem de başkalarının işlemesine sebep oldukları günahların cezasını çekecekler.

89. Ve o gün her ümmetten, kendileri hakkında şâhitlik edecek birer Peygamberi şâhit getireceğiz; seni de ey Muhammed, Kur'an'ı tebliğ ettiğin şu kıyamete kadar yaşayacak insanlara şâhit tutacağız. (6. En'am: 19) İşte bu yüzden **Biz sana,** insanlığı dünyada ve âhirette kurtuluşa ulaştıracak **her şeyi açıklamak ve** yalnızca Allah'a boyun eğen **Müslümanlara bir hidâyet rehberi, bir rahmet kaynağı ve bir kurtuluş müjdesi olmak üzere bu Kitabı gönderdik.** Ve bakın Allah, sağlıklı ve dengeli bir toplumun temel dayanaklarını nasıl açıklıyor:

90. Hiç kuşkusuz Allah, insanlara karşı **âdil davranmayı,** olabildiğince merhametli, güler yüzlü, nazik ve lütuflukâr davranarak dâimâ **iyilik yapmayı ve** özellikle **yakın** akrabaya, komşulara, dost ve arkadaşlara cömertçe **ikramda bulunmayı** ve acılarını, mutluluklarını paylaşıp onlarla sürekli ve samîmî bir dostluk ortamında olmayı **emrediyor.**

Buna karşılık; zina, fuhuş, cinsel sapıklık, çıplaklık gibi yüz kızartıcı ve **utanç verici hareketleri,** gerek Kur'an'ın, gerekse sünnetin asla onaylamayacağı görgüsüzlük, edepsizlik, terbiyesizlik türünden **çirkinlikleri ve** hak ve hukuka aykırı, onur kırıcı, **saldırganca tutum ve davranışları yasaklıyor!**

Bakın, Allah size böyle güzelce **öğütler veriyor ki, düşünüp ibret alasınız:**

91. Allah adına söz verdiğiniz zaman, sözünüzü mutlaka yerine getirin; karşınızdakine her türlü güvenceyi vererek **pekiştirdiğiniz yeminlerinizi, —hem de sözünüzde duracağınıza dâir Allah'ı kendinize şâhit tutmuşken— sakın bozmaya kalkışmayın!** Unutmayın ki

Allah, yaptığınız her şeyi biliyor ve günün birinde, hepsinin hesabını soracaktır.

92. Bir millet diğerlerinden ekonomik, siyasal ve askerî yönden daha güçlü diye, sakın “toplumsal çıkarlar” adına ikide bir sözünüzden cayararak, antlaşma ve yeminlerinizi bir aldatma aracı hâline getirmeyin; tıpkı bin bir zahmetle eğirip sıkıca sardığı iplik yumağını gereksiz yere çözüp dağıtan yaşlı kadınlar gibi davranarak, yeminlerle pekiştirdiğiniz sözlerinizi bozmayın. Unutmayın ki, kimi toplumlardan daha güçlü olunuz, onlara haksızlık yapmanız için size bir imtiyaz vermez. Doğrusu **Allah, bütün bunlarla sizi yalnızca imtihân etmektedir ve hiç kuşkunuz olmasın ki O, a nlaşmazlığa düştüğünüz her konuyu Mahşer Gününde hükme bağlayacak ve yaptıklarınızı size bir bir açıklayacaktır.** Öyleyse, insanları Allah’ın dinine yönlendirme amacıyla bile olsa, verdiğiniz sözden dönmeyin ve asla yalan söylemeyin!

93. Çünkü Allah dileseydi, hepinizi melekler gibi Allah’a kulluk eden tek tip bir toplum yapabilirdi, fakat böyle yapmadı; bunun yerine, size iyiyi kötüyü ayırt etme yeteneği vererek dilediğiniz inanç ve hayat tarzını seçme konusunda sizi özgür bıraktı. Böylece Allah, doğru yoldan uzaklaşmak isteyen sapıklıkta bırakır, samîmî olarak doğruya, gerçeğe ulaşmak isteyen de **doğru yola iletir.** Unutmayın, hepiniz bir gün Allah’ın huzuruna çıkacak ve yaptıklarınızdan dolayı mutlaka sorguya çekileceksiniz.

94. O hâlde, ey inananlar! Antlaşma yaptığınız kimseler kâfir bile olsalar, sakın yeminlerinizi aranızda bir aldatma aracı olarak kullanmayın! Aksi hâlde, doğru yolda sapasağlam duran ayaklarınız kayıverir de, hal ve hareketlerinizle insanları dinden soğutup Allah’ın yolundan çevirdiğiniz için yaptığınız kötülüğün acı meyvelerini daha bu dünyada tadarsınız ve ayrıca, âhirette de ağır bir cezaya çarptırılırsınız!

95. Allah’a verdiğiniz sözü, birkaç kuruşluk dünya menfaati uğruna değiştirmeyin! Unutmayın ki, **Allah’ın katındaki sonsuz nîmetler, sizin için çok daha hayırlıdır, eğer** bunun değerini bilerseniz!

96. Çünkü şu an elinizde olan gelip geçici nîmetler, eninde sonunda yok olmaya mahkûmdur; **Allah katındaki âhîret nîmetleri ise, ebedidir. Üstelik, doğruluktan ayrılmamak için sıkıntılara göğüs gerenleri, yaptıklarının en güzeline göre ödüllendireceğiz.** Yalnızca âhirette mi? Hayır!

97. Erkek olsun, kadın olsun, her kim Allah’a ve âhîret gününe inanarak iyi ve yararlı işler yaparsa, onlara hem bu dünyada, hem de âhirette güzel ve hoş bir hayat yaşatacağız ve onları, yaptıkları işlerin en güzeli neyse, ona göre ödüllendireceğiz.

Fakat ey mümin; inkârcılar, sinsi propagandalarla Kur’an üzerinde şüpheler oluşturmaya seni Allah’ın kitabından koparmaya çalışacaklar. Bunu başaramayınca, en azından onu doğru anlamayı engellemek için ayetlerin anlamını çarpıtıp hak ile bâtılı uzlaştırma yoluna gidecekler. İşte bütün bu saldırılara karşı:

98. Kur'an okuyacağın zaman, ilâhî rahmetten kovulmuş her türlü şeytanın vesvese ve ayartmalarından Allah'a sığın!

99. Gerçek şu ki, şeytanın, iman edip Rablerine güvenen kimseler üzerinde herhangi bir zorlayıcı gücü. otoritesi yoktur.

100. Onun hükmü, ancak zaten yoldan çıkmış olup da, kendi irâdeleriyle onu hayatı yönlendirme ve kendileri için karar almaya yetkili bir dost olarak benimseyenlerin ve para, şöhrat, makâm, itibar gibi azdırıcı şeylere tapınırcasına bağlanarak, ruhlarını şeytana teslim edip böylece onu Allah'a ortak koşanların üzerinde geçerlidir.

101. Biz bir ayetin yerine başka bir ayet getirdik mi, yani daha önceki ümmetlere gönderdiğimiz kitapları yürürlükten kaldıran yeni bir kitap ve yeni bir şariat gönderdik mi, Allah insanlığın her aşamasında neler gönderdiğini ve göndereceğini herkesten daha iyi bildiği hâlde, inkârcılar, “Ey Muhammed! Sen ancak, uydurduğu sözleri Allah'a nisbet eden bir yalancısın! Daha önce gönderilen kutsal kitaplar dururken, Allah'ın için yeni bir kitap göndersin ki?” derler. Hayır, doğru usu onların çoğu, bütün ilâhî kitapların aynı kaynaktan geldiğini ve Kur'an'ın, daha önce tahrif edilen, anlamı çarpıtılan gerçekleri yeniden aslî şekline kavuşturan son ilâhî kitap olduğunu bilmezler.

102. Onlara de ki: “Bu Kur'anı, bir zamanlar Mûsâ'ya Tevrat'ı, İsa'ya İncil'i getirmiş olan Kutsal Ruh Cibrail, inananların kalbini pekiştirmek ve Allah'ın emirlerine boyun eğenler için bir kılavuz, bir müjde olmak üzere, Rabb'inin katından apaçık hak bir kitap olarak indirmiştir.”

Şeytanın dostları, Kur'an hakkında zihinleri bulandırmak için propagandaya devam edecekler:

103. Ey şanlı Elçi! Biz onların, “Ona bu Kur'an'ı, olsa olsa Tevrat ve İncil hakkı nda bilgisi olan bir insan öğretiyordur. Çünkü Muhammed'in, böylesine hârik ulâde bir eser meydana getirmesi ve geçmiş kavimler; Peygamber kıssaları, kıyâmet, âhiret, evrenin ve insanın yar atılışı... gibi konularda bu kadar kapsamlı ve isabetli bilgiler vermesi aklen imkânsızdır. Öyleyse ona bu kitabı, hitâbet ve belâgat konusunda hiç kimsenin kendisiyle boy ölçüşemeyeceği bir kişi öğretiyor; bu da olsa olsa, vaktiyle Yahudi ve Hristiyanlardan bir şeyler öğrenmiş olan kölelerimizden biridir. Nitekim Muhammed'in, zaman zaman bu kölelerle konuştuğunu görüyoruz.” dediklerini elbette biliyoruz.

Oysa Kur'an'ın meydan okuması karşısında düştükleri acziyeti itiraf eden bu adamlar, onun beşer üstü bir kaynaktan geldiğini pekâlâ bilirler. Kaldı ki, onların Kur'an'ı Muhammed'e öğrettiğini iddia ettikleri adamın dili yabancı olduğu ve bu kişi doğru dürüst Arapça konuşmadığı hâlde, bu Kur'an, bütün Arap edebiyatçı larını acze düşüren pürüzsüz, dupduru Arapça dili ile gönderilmiş eşsiz bir mucizedir. Üstelik Kur'an, Yahudilerin seçkin ve ayrıcalıklı bir millet olduğu, Âdem'in işlediği günah yüzünden bütün insanların günahkâr olarak doğduğu, İsa Peygamberin çarmıha gerilerek insanlığın günahına kefaret olduğu, onun Allah'ın —haşa— oğlu

olduğu... gibi birçok konuda Yah udi ve Hristiyanların iddialarını reddediyor ve bunların aslını esasını tüm açıklığıyla ortaya koyuyor. Bu durumda, kibir ve inatla hakikati reddeden zalimlerden başka kim, bu kitabın üç beş kelimedenden fazla Arapça bilmeyen yabancı bir köle tarafından yazdırıldığını iddia edebilir?

104. Allah, ayetlerine iman etmemekte direten bu zâlimleri doğru yola iletmeyecektir. İşte onların hakkı, can yakıcı bir azaptır! Çünkü onlar, daha önce kendisini “el-Emîn”: güvenilir kimse unvanıyla çağırdıkları, ona duydukları kin ve nefrete rağmen değerli eşyalarını kendisine emânet ettikleri dürüstlük timsali bir Peygamberi —sırf Kur’an’ı reddetmek için— yalancılıkla suçladılar. Oysa yalan söylemek, inanan bir kimsenin yapacağı bir iş değildir!

105. Yalanı, iftirayı ve düzmece iddiaları, **ancak Allah’ın ayetlerine inanmayanlar uydurur, işte asıl yalancılar o nlardır!** Peki, baskı ve işkence altında bulunan bir Müslüman, kendisini bundan kurtarmak için yalan söyleyebilir mi? Böyle bir durumda, Ammar bin Yâsir’in yaptığı gibi dininden döndüğünü söylese, gerçekten kâfir olur mu?

İnkârcılar, Ammar ile ana-babasını zorla dinlerinden dö ndürmek istediler. Onlar buna direnince, önce annesi Sümeyye’yi, ardından babası Yâsir’i şehit ettiler. Fakat işkencelere daha fazla dayanamayan Ammar, onların duymak istediği sözleri söyleyerek ölü mden kurtuldu. Bunun üzerine, aşağıdaki ayetler nazil oldu:

106. Her kim iman ettikten ve İslâm’ın güzelliklerini bizzat yaşadktan sonra, yeniden küfre dönerek Allah’ın dinini inkâr edecek olursa, —tabii ki bundan maksat, kalbi imanla dopdolu olduğu hâlde, baskı altında inkâr etmiş görünenler değil fakat imanının coşkusunu tatmış olmasına rağmen **gönlünü yeniden inkâra açıp da, İslâm dışı herhangi bir inanç veya ideolojiyi bilerek ve isteyerek onaylayan kimselerdir— işte Allah’ın kahredici gazâbı onların üzerindedir ve onlar için korkunç bir azap vardır!**

Demek ki, baskı altında bulunan bir Müslüman, öldürölme veya bir uzvunun kesilmesi gibi hayati bir tehlikeyle yüz yüze geldiğinde —her ne kadar şehâdeti göze alıp direnmesi daha fazîletli ise de— kendisini kurtarmak için diliyle inkâr edebilir. Ancak şu da var ki, Peygamberlerin ve onların temsilcisi konumundaki İslâm âlimlerinin her ne sebeple olursa olsun İslâm’ı inkâr anlamına gelebilecek bir beyânâtta bulunmaları câiz değildir. Çünkü halk, İslâm’ın hüküml erini onlardan öğrenir. Dolayısı yla alimlerin sözleri bir anlamda hüccet olduğundan ve yalnızca kendilerini değil, onlara itaat etmekle yükümlü olan bütün Müslümanları bağladığından, onların dini hüküml er konusunda yalan söylemeleri kesinlikle doğru değildir.

Öte yandan, eğer bir Müslüman, daha aşağı derecede bir baskı ile karşılaşır, ya lınzca diliyle bile olsa inkâr edemez, ederse —her ne kadar kâfir olmasa da— günaha girmiş olur. Ancak daha da ileri gidip “gönlünü inkâra açarak” kâfirliği benimsediği takdirde, dinden çıkarak Allah’ın gazâbına müstahak olur. Peki bir insan, niçin inkâra yönelir?

107. Çünkü onlar, basit çıkarlar peşinde koşarak **bu dünya hayatını âhirete tercih ettiler.**

Allah ise, hakîkati bile bile inkâr eden bir toplumu asla doğru yola iletmez!

108. İşte onlar,Allah tarafı ndan konulan yasalar gereğince, kalpleri, kulakları ve gözleri mühürlemiş olan kimselerdir; başlarına gelecekleri hiç düşünmeden, gaflet ve cehâlet içinde yüzenler de, işte onlardır!

109. Hiç kuşkunuz olmasın ki, âhirette tümüyle kaybedecek olanlar da, yalnızca onlardır!

110. Ve ayrıca şunu da bil ki, senin Rabb'in, gerek uğradıkları baskı ve işkenceler, gerekse dünya malına aşırı tutkuları yüzünden dinlerini terk ederek fitneye kapıldıktan sonra yeniden kendisini toparlayan, bu hâle düşmel erine sebep olan ülkeyi, ortamı veya arkadaş çevresini terk edip, Müslümanca yaşayabilecekleri bir yere hicret eden, ardından da, zulüm ve haksızlıkların yeryüzünden kaldırılması için Allah yolu nda cihâda katılan ve bu uğurda karşılaşacağı zorluklara göğüs gererek sabreden o tövbekâr müminlere karşı, evet, yaşadıkları bunca acı tecrübelere, düşükleri nâhoş durumlara rağmen, elbette senin Rabb'in, onlara karşı bağışlayıcı, merhametli davranacaktır. Hem bu dünyada, hem de mahşer gününde:

111. O gün her insan, kendi canının derdine düşmüş bir hâlde Allah'ın huzuruna gelecek ve herkese, yaptıkları karşılığı eksiksiz verilecek; öyle ki, hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir. Fakat inkârcılık, insanlığı sadece âhirette değil, dünyadayken de felâketlere sürükleyecektir:

112. Allah size, her çağda benzerlerini görebileceğiniz bir örnek veriyor: Bir memleket vardı, halkı güven ve huzur içinde yaşıyordu. Rızıkları da dört bir yandan bol bol geliyordu. Derken bunlar, Allah'ın emirlerine başkaldırarak, O'nun nîmetlerine karşı nankörlük ettiler. Bunun üzerine Allah, bir kıtlık, bir de prem, bir iç savaş, bir ekonomik kriz gönderdi ve işledikleri günahlar yüzünden, tüm ülkeyi kasıp kavuran açlık ve korkuyu onlara tattırdı.

113. Doğrusu onlara, kendi içlerinden ve kendi dillerini konuşan bir Elçi veya elçinin misyonunu yüklenen dâvetçiler gelmiş ve Allah'ın ayetlerini onlara açıkça tebliğ etmişti, fakat onu yalanladılar ve inananlara hayat hakkı tanımadılar; işte onlar, böyle zulmedip dururlarken, o sözü edilen azap onları kısıvrak yakalayiverdi! İşte bu fecî âkıbete uğramak istemiyorsanız, Allah'ın emirlerine sınıksız sarılmalı, haram helâl konusunda, yalnızca O'nun verdiği hükümleri ölçü almalısınız:

114. Öyleyse, ey insanlar, Allah'ın size verdiği helâl ve temiz rızıkları afiyetle yiyin ve eğer gerçekten yalnızca Allah'a kulluk ediyorsanız, O'nun bağışladığı nîmetlere söz ve davranışlarınızla şükredin! Ve sakın, Allah'ın helâl kıldığı nîmetleri haram kılmaya kalkışmayın:

115. O size ancak boğazlanmadan ölmüş olan leşi, akan, akıtılmış kanı, domuzun etini yağı, kemiği vb. herşeyini ve Allah'tan başkası adına kesilenleri haram kılmıştır.

Ama kim de, başkasını tehlikeye düşürecek biçimde onların hakkına **saldırmadan ve yemek zorunda kaldığı ölçüyü aşmadan,** yiyecek başka bir şey bulamama veya başkasının zorlaması gibi sebeplerle bunlardan **yemek zorunda kalırsa,** bunları yemek günah olduğu için “fırsat bulmuşken yiyeyim” demediği takdirde, sorumlu tutulmayacaktır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.** O hâlde, neyin iyi, neyin kötü, neyin helâl, neyin haram olduğunu Allah’ın kitabından öğrenin, sakın ola ki:

116. Dillerinizle uydurduğunuz yalanlara dayanarak, öyle rastgelen “Şu helâldir, bu haramdır!” demeyin, yoksa kendi uydurduğunuz yalanları Allah’a mal etmiş olursunuz. Unutmayın ki, **Allah adına yalan uyduranlar, asla kurtuluşa eremezler!**

117. Onların yaptığı, âhiret nimetlerine göre küçücük bir menfaat olan dünya hayatının basit ve gelip geçici zevkleriyle oyalanmaktan ibarettir fakat öte dünyada, onlar için can yakıcı bir azap vardır!

İşte, yiyecekler konusunda kaçınmanız gereken haramlar, yukarıda sayılanlardan ibarettir. Bunların dışında haramlar olduğunu öne sürenlere inanmayın. Gerçi;

118. Yahudilere de, sana daha önce 6. En’âm: 146’da anlattığımız şeyleri haram kılmıştık. Fakat bunlar her çağda geçerli olacak evrensel yasaklar değildi, aksine, azgınlıklarından dolayı Yahudilere verilen ve yalnızca o döneme özgü bir cezaydı. **Biz ceza vermekle onlara zulmetmedik, tam tersine, onlar sürekli suç işlemekle kendi kendilerine zulmediyorlardı.** Fakat tövbe kapısı her zaman açıktır:

119. Evet, hiç kuşkusuz senin Rabb’in, câhillik edip de kötülük yapan, fakat Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyip hemen ardından tövbe eden ve hatâlarını telâfi ederek durumlarını düzeltenlere karşı, evet, gerçekten senin Rabb’in, işledikleri bunca fenâlıklardan sonra bile kullarına karşı çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

120. Gerçekten de İbrâhim, Allah’a yürekten boyun eğen, her türlü bâtıl inançtan, tüm eğri yollardan uzaklaşarak **tek Tanrı inancına yönelen** bir mümin, insanların haktan yüz çevirdiği bir dönemde, tevhid sancağını tek başına omuzlayan bir önder, müminde bulunması gereken bütün erdemleri kendisinde toplayan örnek bir şahsiyet, âdetâ tek başına **bir ümmetti.** Onun izinden gittiğini iddia eden Yahudi ve Hristiyanların birtakım Peygamberleri, hahamları, azizleri, melekleri yüceltip ilâhlaştırmasına karşılık, **o hiçbir zaman Allah’a ortak koşmamış** ve Allah’ın hiçbir kitabını veya elçisini yalanlamamıştı.

121. Kendisini seçip yücelterek dosdoğru yola ileten Rabb’ine, bağışladığı nîmetlerden dolayı söz ve davranışlarıyla dâimâ şükrederdi.

122. İşte bu yüzden ona, bu dünyadayken iyilikler, güzellikler vermiştik ve elbette âhirette de o, en iyiler arasındadır.

Yahudilerin, Hristiyanların ve hattâ müşriklerin iftiharla sahiplendikleri İbrahim, işte böyle bir

inanca sahiptir. Ne var ki, bu dupduru tevhid inancı, —hem de onun izinden gittiğini öne süren insanlar tarafından— zamanla değiştirildi. İşte bu yüzden:

123. Ve şimdi, ey Muhammed, sana da, “Her türlü bâtıl inançtan, tüm eğri yolları uzaklaştırarak tek Tanrı inancına yönelen ve Allah’tan başka ilâh tanımayan İbrahim’in tebliğ ettiği o mükemmel inanç sistemine tâbi ol!” diye emrettik.

124. Cumartesi günü çalışma yasağı ve buna benzer birtakım kısıtlama ve mecburiyetler, kıyâmete kadar sürecek evrensel bir yasa değildi; aksine, **yalnızca o** günün hürmetine uyup uymama konusunda **anlaşmazlığa düşen** ve ilâhî kanunlara karşı gelerek azgınlık eden o zamanki Yahudi **lere** bir ceza olarak **emredilmişti**. Fakat ona da itaat etmemişlerdi. Nitekim, bugün de Son Elçiye ve Kur’an’a karşı geliyorlar. **Fakat mahşer gününde Rabb’in, anlaşmazlığa düştükleri her konuda elbette aralarında hükmünü verecektir!** O hâlde, ey Müslüman!

125. İnsanları, tatlı dille, **hikmetle ve** ibret verici **güzel öğütlerle Rabb’inin yoluna çağır;** tartışmak gerektiğinde, kaba ve kırıcı davranmadan, gönül incitmeden, akıl ve firasetlerini vahyi anlama ve teslim olmada kullanmaları gerektiğini hatırlatarak **onlarla** tatlı bir üslupla, **en güzel şekilde tartış.** Bütün bunlara rağmen, yine de inat edip yüz çevirirlerse, üzülme. **Unutma ki Rabb’in, kimlerin kendi yolundan saptığını çok iyi bilme ktedir ve kimlerin doğru yolu izlediğini de en iyi bilen O’dur.** O hâlde, inkârcıların inatla direnmelerine karşılık siz, olgunlukla, sabırla tebliğe devam edin. Fakat bu, zulüm ve haksızlık karşısında sessiz kalmanızı gerektirmez:

126. Size yapılan bir saldırıyı **cezalandırmak istediğinizde,** ancak **size yapılan haksızlık oranında karşılık verin;** bununla beraber, ceza verecek bir güce sahip olduğunuz hâlde, öfkenizi yenip af yolunu seçerek **sabrederseniz, elbette bu** asil davranış, —Allah’ın dinini küçük düşürmeyecekse, ya da zâlimleri cesaretlendirip iyice azgınlaşmalarına yol açmayacaksa— **sabredenler için çok daha hayırlıdır.**

127. O hâlde, ey Müslüman! İnkârcıların çirkin sözlerine karşı **sabırla göğüs ger;** bunun için, Rabb’inle birlikteliğini bir an olsun kesintiye uğratma! Unutma ki, **senin bu güçlülere göğüs germen, ancak Allah ’ın lütuf ve yardımı sayesinde ve onlardan ötürü üzme kendini,** Allah’ın dinine karşı uydurdukları asılsız iddialar, **kurdukları hile ve tuzaklardan dolayı da yüreğin daralmasın.** Şundan emîn ol; zafer, eninde sonunda inananların olacaktır:

128. Çünkü Allah, elbette kötülüklerden, fenâlıklardan titizlikle **sakınan ve dâimâ iyilik eden kimselerle beraberdir!**

17. İSRA SÛRESİ

Mekke’de, hicretten bir yıl önce indiri lmiştir. Sûrenin ilk ayetinde, Hz. Peyga mber’in miracının ilk kısmı, yani Mekke’den Kudüs’e yaptığı mûcize yolculuk anlatıld ığından, “gece yürüyüşü” anlam ına gelen “İsrâ” adını almıştır. Diğer bir adı da “Beni İsrail” olan sûre, 111 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. O yüceler yücesi Allah ki, mûcizelerinden bir kısmını kendisine göstermek üzere, bir gece kulunu Mekke’deki Mescid-i Haram’dan alıp, bereketlerle kuşattığı Peygamberler diyarı Kudüs’teki **Mescid-i Aksa’ya götürdü**. Böylece, bugüne kadar elden ele taşınan tevhid sancağını devralan Son Elçi, yeryüzünde kendisini bekleyen çetin mücâdeleye hazırlanmak üzere, Rabb’inin huzurunda muhteşem mûcizelere şahit oldu ve tüm insanlığı aydınlatacak mesajlarla yeniden aranıza döndü.

Hiç kuşkusuz O, her şeyi işiten, her şeyi gören mutlak kudret sahibidir.

2. Nitekim Biz, bir zamanlar **Mûsâ’ya** Tevrat adındaki kutsal **Kitabı vermiş ve onu, İsrail Oğulları’n a** doğru yolu gösteren **bir rehber kılmıştık**. Ve o kitap aracılığıyla, onlara şöyle emretmiştik: **“Sakın kendinize, Benden başka bir yardımcı, hay atınıza yön verecek bir efendi, bir koruyucu edinmeyin!”**

3. “Ey Nûh’la beraber gemide taşıdığımız insanların soyundan gelenler! Siz de çağınızın tufanlarından, toplumsal bunalımlardan, zulüm ve haksızlıklardan kurtulup dünya ve âhiret saâdetine ulaşmak istiyorsanız, kendinize atanız Nûh’u ö rnek almalısınız. Çünkü o, gerçekten Rabb’ine çok şükreden bir kuldu.”

4. Ve o kitapta, İsrail Oğull arı’n a uyarı amacıyla, ileride meydana gelecek şu olayları bildirmiştik: **“Muhakkak ki siz, yeryüzünde iki defa geniş çapta bozgunculuk çıkaracak; sahip olduğunuz güç ve servetle şımarıp küstahlaşarak aşırı derecede taşkınlıklar yapacaksınız.** Fakat yaptığınız her bozgunculuğun ardından, büyük bir felâketle yüz yüze geleceksiniz:

5. B u çıkaracağınız fesat ve bozgunlardan ilkinin cezalandırılma zamanı gelince, güçlü kuvvetli ve acımasız kullarımızı üstünüze salacağız; öyle ki, bu nlar, ülkenizi tamamen işgal edip hepinizi kılıçtan geçirecekler, hattâ **evlerinizin arasında** yakalayıp öldürecekleri bir Yahudi arayacaklar. Şüphesiz bu, gerçekleşmesi kaçınılmaz bir vaaddir.

6. Derken, nihâyet aklınız başınıza gelecek ve tövbe edip yeniden Allah’ın kitabına sarılacaksınız.

Biz de, düşmanlarınıza karşı yeniden toparlanmanızı ve **onlara bir kez daha üstün gelmenizi sağlayacağız; hem mal ve oğullarla** —yani ekonomik, toplumsal, siyâsî ve askerî güç bakımından— **sizi destekleyecek, hem de genç ve dinamik bir nesil bahşederek sayınızı çoğaltacağız.** Dolayısıyla:

7. Eğer iyilik yaparsanız, aslında kendinize iyilik etmiş olursunuz; kötülük yaptığınız takdirde de, yine ancak kendinize kötülük etmiş olursunuz.

Fakat bir süre sonra, bu öğütleri unutacak ve ikinci kez geniş çaplı bir azgınlığa girişeceksiniz. **Böylece, ikinci vaadin gerçekleşme zamanı gelince, yine sizi cezalandırmak için, onurunuzu ayaklar altına alarak yüzünüzü karartacak, daha önceki işgal kuvvetlerinin girdikleri gibi yine Kudüs’e, Mescid-i Aksa’ya girip tüm kutsal değerlerinizi çiğneyecek ve ele geçirdikleri her şeyi tamamen kırıp geçirecek güçlü ve acımasız düşmanlar salacağız üzerinize.**

Fakat her şeye rağmen, yine de tövbe edip kurtulmak için geç kalmış sayılmazsınız:

8. Eğer Son Elçiye iman ederseniz, Rabb’inizin size acıyıp merhamet etmesini umabilirsiniz. Fakat inkâr ve azgınlığa geri dönerseniz, Biz de sizi cezalandırmaya geri döneriz! Gerçekten biz, cehennemî kâfirlere bir zindan yapmışızdır!

Fakat bu zindandan kurtuluş yolunu da göstermekteyiz:

9. Hiç kuşkusuz bu Kur’an, insanlığı en güzel, en doğru yola iletir ve gösterdiği yolda yürüyerek güzel davranışlar ortaya koyan müminlere, kendilerini büyük bir mükâfâtın beklediğini müjdeler.

10. Ve gerek sözleri, gerek davranışlarıyla öte dünyanın varlığını inkâr edenlere, kendileri için can yakıcı bir azap hazırladığımızı bildirerek onları uyarır.

Hal böyleyken:

11. İnsanoğlu, Allah’tan güzel şeyler istercesine, kötülükleri isteyip durur. Çünkü insanoğlu, pek acelecidir. Peşin olan şeylere düşkündür. Bu yüzden, âhireti dünyada yaşamak ister; kendisini bekleyen mükâfâtı önemsemeden, o acıklı azâbı hiç hesaba katmadan, felâketle sonuçlanacak dileklerde bulunur. Kötülükle karşılaşacağını bildiği hâlde, kendisine hâkim olamayıp Rabb’ine isyan eder. İlâhî tehditlerin doğruluğunun ispatı için mucizeler, kerâmetler gösterilmesini bekler. Oysa evrendeki şu mükemmel düzen, Allah’ın varlığını, birliğini, adâlet, kudret, hikmet ve merhametini açıkça ortaya koyan birer mucize değil mi? Nitekim:

12. Biz geceyi ve gündüzü, kudretimizi gözler önüne seren apaçık birer delil, birer alâmet kıldık ve Ay, yıldızlar ve karanlığı gecenin, Güneş ve aydınlığı ise gündüzün işareti yaptık; derken, gecenin alâmetini yani karanlığı silip yerine aydınlatıcı bir hayat kaynağı olan Güneş’i ve aydınlığı gündüzün alâmeti kıldık ki, onun sayesinde Rabb’inizin lütuf ve nîmetlerini arayıp bulasınız. Ayrıca, gök cisimlerinin belli yörüngelerde sistematik olarak hareket

etmelerini sağladık ki, günlerin, ayların, mevsimlerin ve **yılların sayısını** belirleyesiniz **ve** zamanı ölçüp takvim **hesapları** yapmasını **öğrenebilesiniz**. İşte **Biz**, insanoğlunu hakîkate ulaştıracak **her şeyi**, böyle **açıkça ortaya koyduk**.

13. Biz her insanın cennet veya cehennemle noktalan **kaderini**, onun **ke ndi boynuna bağladık**. Dolayısıyla her insan, yaptığı tercihlerle, kendi yazgısını bizzat kendisi belirler; sonucundan da yalnızca kendisi sorumludur. İşte bu yüzden, **Mahşer Günü onun karşısına**, dünyada yapmış olduğu her şeyin bir bir kaydedildiği ve önünde **açılmış olarak bulacağı bir kitap çıkaracağız**. Ve o gün ona:

14. “Oku bakalım, tercih ve eylemlerinle yazmış olduğun **kitabını**; **bugün kendi hesabını görmek için**, bizzat kendi vicdanın **yeter sana!”** denilecek. Demek ki:

15. Her kim iyiliği, güzelliği tercih ederek **doğru yola yönelirse**, ancak **ke ndi iyiliği için yönelmiş olur ve her kim de** kötülüğü, çirkinliği tercih ederek **doğru yoldan saparsa**, o da ancak **kendi zararına sapmış olur**. Dolayısıyla , **hiç kimse bir başkasının günahını taşımayacaktır**. **Ve biz**, iyinin-kötünün ne olduğunu açıkça ortaya koyan bir **Peygamber** veya onun görevini aynen yüklenen bir dâvetçi **göndermedikçe**, insanlara **azap edecek değiliz!**

Elçi gönderir göndermez de, öyle alelacele helâk etmeyiz.

16. Biz bir ülkeyi helâk etmek istediğimiz zaman, oranın ileri gelen lider ve yöneticilerine gönderdiğimiz Elçi ve Kitap aracılığıyla, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip ilâhî yasalara itaat etmelerini **emrederiz fakat onlar** buna rağmen **orada günah işlemeye ısrarla devam ederler** ve halk da onları desteklerse, **işte o zaman azâbı hak ederler**; **biz de onları en ağır biçimde cezalandırıp yok ederiz**.

17. Nitekim, **Nûh’tan sonra** gelip geçmiş nice medeniyetleri, nice toplulukları böyle **helâk ettik**. **Kullarının işlediği günahları haber alan ve her şeyi gören bir şâhit olarak**, **Rabb’in yeter!** Şimdi:

18. Her kim yalnızca **şu gelip geçici olan** dünyanın zevk ve arzularını **istiyorsa**, **bu dünyada dilediğimiz kimseye**, **diled iğimiz kadar nîmeti peşin olarak hemen veririz**; öyle ki, hepsi çalışmasının karşılığını tam olarak alır fakat **sonunda**, ona **cehennemi ebedî yurt yaparız**; **alçaltılmış ve Allah’ın rahmetinden kovulmuş bir hâlde oraya girer!**

19. Ve kim de âhiretin sonsuz nîmet ve mutluluğunu **arzu eder ve Allah’a ve ayetlerine iman etmiş olarak**, onu kazanmak için gereken çabayı **gösterirse**, **işte onlar da**, çalışmalarının karşılığını **tam olarak göreceklerdir!** Dünya için çalışanlara dünyalıkları verilirken, âhiret için çalışanlar dünya nîmetlerinden mahrum kalacak zannedilmesin:

20. Dünyayı isteyen o azgınlara da, âhireti isteyen **ş u fedâkâr insanlara da**, hepsine **Rabb’inin nîmetlerinden bol bol vermekteyiz**. **Çünkü Rabb’inin lütuf ve ihsânı**, kullarından **esirgenmiş değildir**.

21. Bak, insanları servet, güç, zeka ve yetenek bakımından nasıl da birbirlerinden üstün kıldık fakat bu gelip geçici nîmetleri elde etme uğruna âhireti terk etme! Çünkü âhiret, makâm olarak bunlardan çok daha yüce olduğu gibi, fazîlet bakımından da çok daha üstündür. O hâlde ey insanoğlu, bu yüce makâma ulaşmak istiyorsan, şu hikmet dolu öğütleri iyi dinle:

22. Sakın Allah ile beraber, başka varlıkları tanrı edinme; yoksa kınanmış ve yapayalnız bir hâlde kendi başına oturup kalırsın!

23. Rabb'in, yalnızca kendisine kulluk etmenizi ve ana babanıza iyi davranmanızı emrediyor. O nlardan biri yâhut her ikisi sana sığınır da senin yanında ihtiyarlık çağına erişirlerse, onlara karşı son derece saygılı davran, hizmet ve hürme tlerine dikkat et; değil kötü bir söz söylemek, onlara “öf!” bile deme, hele onları sakın azarlama, tam tersine, onlara saygı ve sevgi dolu, gönül alıcı tatlı sözler söyle.

24. Onlara, en içten şefkat ve alçak gönüllülük duygularıyla kol kanat ger ve “Ey Rabb'im, onlar beni çocukluğumda nasıl büyütüp yetiştirdilerse, sen de onlara öyle merhamet et!” diye onlar için duâ et.

25. Ey insanlar, bu öğütlere içtenlikle uyun! Unutmayın ki Rabb'iniz, içinizden geçenleri sizden daha iyi bilir. Geçmiş hayatınız günahlarla dolu olsa bile, eğer tövbe eder de, bundan böyle dürüst ve erdemli birer insan olursanız, hiç kuşkusuz Allah, tövbe edip hakka yönelenlerin günahlarını bağışlayacaktır. Bunun için:

26. Ey insanoğlu! Akrabaya, yoksullara ve yolda kalmışlara hakları olan zekât ve sadakalarını ver fakat Allah'ın yasakladığı yerlere harcama yaparak, veya kendini ve aileni başkalarına muhtaç bırakacak şekilde malını dağıtarak büsbütün de saçıp savurma.

27. Çünkü servetlerini, zamanlarını, güç, imkân ve yeteneklerini böyle boş yere saçıp savuranlar, şeytanın kardeşi olmuşlardır. Doğrusu şeytan, Rabb'ine karşı çok nankördür.

28. Eğer sen de ihtiyaç içinde olur da, Rabb'inden umduğun bir yardımı, bir rahmeti beklediğin için onlara şimdilik bir şey veremeyecek durumda olursan, hiç değilse gönül alıcı, tatlı sözler söyle onlara. Ve harcama yaparken, ölçülü ve dengeli davranmayı unutma:

29. Ne öyle ellerini boynuna kelepçeyle bağlamış gibi cimri ol, ne de keseyi sonuna kadar açan bir savurgan; yoksa ya cimriliğinden dolayı kınanmış bir hâlde, ya da savurganlığından dolayı pişmanlık ve üzüntü içerisinde oturup kalırsın.

30. Hiç kuşkusuz Rabb'in, dilediğinin rızkını genişletir, dilediğine ölçülü ve idâreli verir. Dolayısıyla, sahip olduğu nîmetlerden dolayı hiç kimsenin bir başkasına üstünlük taslamaya hakkı yoktur. Elbette O, kullarının neye muhtaç olduklarını bilmekte, onların her hâlini görmektedir. O hâlde, rızık kazanma kaygısıyla başkalarının hakkına göz dikmeyin. Hele hele:

31. Yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Ne kız çocuklarını diri diri toprağa gömen eski Arap putperestleri gibi, ne de başka yollarla çocuklarınıza kıymayın! Bu çocuklar sizin rızkınıza ortak olacaklar diye korkmayın; unutmayın ki, **onları da, sizi de besleyen Biziz.** Dikkat edin: **Onları öldürmek, gerçekten çok büyük bir suçtur** ve cezası, cehennemdir!

32. Ve ister evli, ister bekar olun, evlilik dışı cinsel ilişkilerden uzak durun! Değil zina yapmak, **zinaya yaklaşmayın** bile! Toplumu eğiterek ve gerekirse caydırıcı cezalar vererek, gayri meşrû ilişkileri önleyin! Evliliği kolaylaştırarak gençleri buna özendirin. Böylece, zinaya götüren bütün yolları kapayın. **Çünkü zina, sağlıklı bir toplumun temel yapıtaşı olan aile kurumunu yıkarak onu içten içe çökerten çok çirkin bir davranıştır,** toplumun çözülüp dağılmasına yol açarak onu uçuruma sürükleyen pek **çirkin bir yoldur!**

33. Ayrıca, haklı bir gerekçeye dayanmaksızın, Allah'ın kutsal kıldığı cana kıymayın! Her kim haksız yere öldürülürse, onun meşrû mirasçılara, kâtilin kısas edilerek öldürülmesini isteme veya kendilerine kan diyetinin ödenmesi konusunda (2. Bakara: 178) hukûkî bir yetki tanımışsındır; o hâlde onlar, kâtilin öldürülmesini yeterli görmeyip, başkalarını da öldürmeye kalkarak **öldürme konusunda sınırı aşmasınlar, çünkü kendilerine,** haklarını alabilmeleri için Allah tarafından **yardım edilmiştir.**

34. Yasal olarak korumanız altında bulunan **yetimler ergenlik çağına ulaşınca dek, onların mal varlığına, ancak onu en âdil ve en güzel biçimde** değerlendirmek amacıyla **yaklaşabilirsiniz,** çarçur etmek amacıyla değil. Onlara ait malı, yatırıma dönüştürüp, onlar adına değerlendirebilirsiniz. Fakat gerekli yaş ve olgunluğa ulaştıklarında, onlara mallarını geri vermek zorundasınız. **Bir de, verdiğiniz her sözü yerine getirin; çünkü verilen sözlerden,** Hesap Gününde **mutlaka sorguya çekileceksiniz!**

35. Ticârî, hukûkî, ahlâkî ve benzeri konularda bir şey **ölçtüğünüz zaman, ölçüyü tam tutun,** tarttığınız şeyi **doğru teraziyle tartın** ve hayatınızın her alanında, doğruluk ve adâleti kendinize temel ilke edinin! **İşte bu, sizin için hem daha hayırlıdır, hem de sonuç itibarıyla daha güzeldir.** Çünkü adalet ve dürüstlüğün egemen olduğu bir toplum, dünyada güven ve huzuru, âhirette de cennet nîmetlerini elde eder.

36. Hakkında yeterli bilgin olmayan ve doğruluğunu tam olarak araştırmadığın bir şeyin ardından körü körüne gitme! Ne olursa olsun, sağlam ve inandırıcı delillere dayanmadan, hiçbir konuda kesin yargıda bulunma, hiç kimseyi asılsız söylentilere dayanarak suçlama! **Çünkü** araştırma yapıp gerçeği öğrenmen için Allah'ın sana bağışladığı **kulak, göz ve gönül; bunların hepsi bu yaptığından sorumludur.**

37. Allah'ın sana bahşettiği zenginlik, kuvvet, güzellik, zeka gibi nîmetlerle şımarıp da, **yeryüzünde kibirli kibirli yürüme; çünkü sen, aslında o kadar âciz bir varlıksın ki, ne yerleri yırtıp parçalayabilirsin, ne de boyca dağlara erişebilirsin!**

38. İşte ey insanoğlu; yirmi ikinci ayetten bu yana, bir çok emirler, yasaklar ve hikmetli öğütler

dinledin. **Bütün bu sayılanların kötü ve yasaklanmış olanları, Rabb'inin katında asla hoş görülmeven çirkin davranışlardır.**

39. İşte ey Muhammed, bütün bunlar, Rabb'inin sana vahiy yoluyla bildirdiği hi kmet dolu sözlerden bir demet tir. Ve bütün bu öğütlerin aslı ve esası şudur:

Ey insanoğlu! **Sakin Allah ile beraber başka varlıkları tanrı edinme; yoksa kınanmış ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş bir hâlde cehenneme atılırsın!**

Bunun için Rabb'inizi, O'nun yüceliğine yaraşır sıfatlarla anın; O'na oğullar, kı zlar yakıştıarak, “hükmüne boyun eğilmeyen âciz bir tanrı” inancı oluşturmayın:

40. Ey müşrikler! Sizler kız çocuğuna sahip olmaktan utanç duyuyor, ama meleklerin “Allah'ın kızları” olduğunu iddia ediyorsunuz! Demek Rabb'iniz, erkek çocukları size lâayık gördü de, kendisine meleklerden kız çocuklar edindi, öyle mi? Doğrusu siz, gerçe kten büyük bir gazaba sebep olan çirkin sözler söylüyorsunuz!

41. Oysa Biz bu Kur'an'da, Allah'ın varlığını, birliğini; acziyet ve noksanlık ifâde edebilecek bütün sıfatlardan uzak, insan hayalinin ulaşabileceği her türlü tasavvurun üstünde ve ötesinde yüceler yücesi bir Yaratıcı olduğunu; hikmet, kudret ve adâle tten yoksun bir tanrı inancının, insanoğlunu dünyada da, âhirette de felâketlere s ürükleyeceğini farklı yerlerde, farklı örneklerle ve tüm boyutlarıyla açıkça ortaya koyduk ki, bu ayetleri düşünüp aydınlansınlar. Fakat bunca öğütler, zâlimlerin nefretlerini körüklemekten ve isyanlarını artırmaktan başka bir katkı sağlamadı.

42. Ama sen bıkmadan, usanmadan uyarmaya devam ederek de ki: “Eğer onların iddia ettikleri gibi, O'nunla beraber başka tanrılar var olsaydı, o zaman elbette Arş'ın Sahibi ve Evrenin Mutlak Hükümranı olan Allah'ın katına ulaşp O'na üstün gelmek ve evrenin tek hâkimi olmak için bir sebep, bir yol bulmaya çalışırlardı. Değilse onlar da Allah'a ha kkiyla kul olmaya uğraşırlar ve O'nun yanında daha değerli olmak için yarışırırlardı. Çünkü Tanrı, ke ndisinden daha yüce, daha kudretli hiçbir şey olmayan varlık demektir. Dolayısıyla, Allah'tan başka tanrı olduğu iddia edilen varlıklar, her şeye kadir olmadan tanrı olamazlardı; her şeye kadir olmak için de Allah'tan daha üstün olmaları gerekirdi ki, en ahmak müşrik bile, bu sözde tanrıların Allah'tan üstün olamayacağını kabul eder. O hâlde:

43. Allah birdir ve O'ndan başka tanrı yoktur; O, inkârcıların düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; onların bâtil iddialarından uzaktır; yücelik ve azametinde sınırsızdır!

44. Yedi kat gök, yer ve bunların içindeki her şey, O'nu n varlığını, birliğini, sınırsız kudret ve yüceliğini, hikmet ve bilgisini haykırarak tesbih etmektedir; varlıklar âleminde O'nu övgüyle anmayan hiçbir şey yoktur! Ne var ki, siz onların bu haykırışlarını işitemez, tesbihlerini tam olarak anlayamazsınız.

Gel gör ki; ağaçlar, taşlar, kuşlar Rabb'ini tesbih ederken, insanoğlu O'na başkaldırıyor! Eğer bu isyankârlar, hâlâ Allah'ın nîmetlerinden yararlanıyor ve derhal cezaya çarptırılmıyorlarsa, bunun bir tek sebebi var: **Hiç kuşkusuz Allah, kullarına karşı çok şefkatli, çok bağışlayıcıdır.**

45. Ey Müslüman! Adâlet, doğruluk ve erdemlilik gibi ahlâkî değerleri hiçe sayan, dolayısıyla öte dünyanın varlığına inanmak istemeyen inatçı, kibirli ve önyargılı kimselere **Kur'an okuduğun zaman, seninle, âhirete inanmayan** bu insanların **arasına, gözle görülmeyen mânevî bir perde çekeriz.** Şöyle ki:

46. İnsanın özüne yerleştirdiğimiz yasalar gereğince, **onların kalplerine, onu anlamalarına engel kılıflar geçirir, kula klarına da onu duymalarına engel ağırlıklar koyarız.** İşte bu yüzden, **Kur'an okuma esnasında, ne zaman Rabb'inden eşi ve ortağı olmayan bir tek ilâh olarak söz etsen,** taptıkları ilâhların sahte olduğunun anlaşılacağı, buna bağlı olarak şeytânî düzenlerinin yıkılacağını bildiklerinden, **ürkerek sırtlarını dönüp giderler.** Sonra da, güya açığını yakalayıp sana karşı koz olarak kullanmak için, seni Kur'an okurken gizli gizli dinlerler:

47. Biz müşriklerin, seni dinledikleri zaman ne amaçla dinlediklerini ve kendi aralarında gizli gizli konuşurlarken o zâlimlerin, Kur'an'dan etkilenen insanlara, **“Siz ancak büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!”** dediklerini **gâyet iyi biliyoruz.** Sana “büyülenmiş” diyorlardı; çünkü okuduğun Kur'an'dan etkileniyor, vicdanları sarsıp derinden etkileyen bu sözlerin beşer kaynaklı olmadığını, olamayacağını hissediyorlardı. Öyleyse Muhammed, “insanüstü” bir güce dayanarak konuşuyordu ve onlara göre bu güç, sihir den başka bir şey değildi.

48. Ey Muhammed! **Bak;** zâlimler, gerçeği çarpıtmak için **senin hakkında** kimi zaman büyücü, kimi zaman büyülenmiş, bazan zeki bir düzenbaz, bazan deli, bazan da şâir diyerek **nasıl saçma ve anlamsız örnekler getirdiler de** doğru yoldan iyice **saptılar;** bu bakış açısıyla, **bir daha da doğru yola gelemezler!**

49. İnkarcılar, **“Biz mezarda çürüyüp kemik ve toz yığını hâline geldikten sonra mı, sahiden bu hale geldikten sonra mı yeni bir yaratılışla diriltilecekmışız?”** dediler.

50. Ey Müslüman! Onlara **de ki:** “Kemik ve un ufak olmuş cansız bedende, hiç olmazsa bir insanlık kokusu ve hayatı çağrıştıran özellikler, canlı organizmalar var. Değil kemik veya toz, öldükten sonra **ister taş olun, isterse demir!”**

51. **“Yâhut** dirtilmesini **imkânsız gördüğünüz bir başka varlık;** ne olursanız olun, mutlaka dirtilip hesaba çekileceksiniz!”

Buna karşılık, **“İyi de, bizi kim tekrar hayata döndürecek?” diye soracaklar. De ki: “Sizi kim yoktan var ettiyse, O!” Bu sefer, sana** inanmadıklarını göstermek için **başlarını sağa sola sallayarak, “Peki, ne zamanmış o?” diyecekler. De ki: “Umarım ki, pek yakında!** Öyle bir Günde ki:”

52. “O gün sizi huzuruna çağırınca, derhal O’nu övgüyle yücelterek emrine uyup mezarlarınızdan fırlayacak ve yargılanmak üzere huzuruna çıkacaksınız; işte o zaman, dünyada çok kısa bir süre kaldığınızı hissedeceksiniz!”

53. Ey Muhammed! Bu inkârcıları hak dine dâvet edecek olan mümin kullarıma söyle; onlarla konuşurken, gönül incitm eden, kaba ve kırıcı davranm adan, en güzel şekilde konuşsunlar. Çünkü şeytan, kalplere kin ve nefret tohumları ekerek aralarına fesat sokmak ve böylece onları öfkelen dirip birbirine düşürmek için her an fırsat kollamaktadır. Doğrusu şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.

O hâlde, ey iman edenler! Cennetin yalnızca sizlere özgü olduğu ve karşınızdakinin cehenneme gireceği yolunda ifâdeler kullanarak, —üstelik bu sizin üzerinize vazife değilken— şeytanın eline koz vermeyin. Unutmayın ki:

54. Sizin Allah katındaki derecenizi ve neye lâayık olduğunuzu en iyi bilen, yalnızca Rabb’inizdir; dilerse günahlarınızı bağışlayıp size merhamet eder, dilerse günahlarınız sebebiyle sizi cezalandırır. O hâlde size düşen, kimin cennetlik, kimin cehennemlik olduğunu belirlemek değil, hakîkati olanca açıklığıyla tebliğ etmektir. Öyle ya, Biz seni bile, ey Muhammed, insanların âkıbeti konusunda hüküm vererek onlara vekil olasın da, tüm sorumluluklarını üstlenesin diye göndermiş değiliz.

55. Hiç kuşkusuz Rabb’in, göklerde ve yerde olan bütün varlıkları her yönüyle ve en mükemmel şekilde bilmektedir. O, sonsuz ilim ve hikmeti uyarınca, insanların arasından dilediğini seçip elçi olarak görevlendirir. Doğrusu Biz, Peygamberlerin bir kısmını diğerlerinden üstün kılmışızdır. Kimilerini görsel mûcizelerle, kimilerini de hikmet dolu kitaplarla destekleyip yücelttik. Nitekim, Davud’a da Zebur’u vermiştik. Ve işte sana da ey Muhammed, Kur’an gibi eşsiz bir mûcize gönderdik.

56. Ey Müslüman! Allah’tan başka kendilerine el açıp medet umulacak bir makâma yücelterek Allah’a ortak koşanlara de ki: “Allah’tan başka birer tanrı olduklarını iddia ettiğiniz varlıkları o sahte ilâhlarınızı çağırın bakalım; çağırın da, duânıza cevap vereb ilecekler miymiş görün: Onlar, sizden ne bir zararı kaldırabilirler, ne de onu kendi üzerlerine alabilir veya başka bir yöne çevirebilirler!

57. Onların yalvarıp ilâhlaştırdıkları bu seçkin kulların bizzat kendileri, hattâ içlerinden Allah’a en yakın olanları bile, Rablerine ulaş ıp O’nun rızasını kazanabilmek için; iman, ibâdet, kulluk gibi çeşitli araçlar, sebepler ve vesîleler aray ıp dururlar; O’nun rahmetini ümit eder, azâbından korkarlar. Çünkü Rabb’inin azâbı gerçekten korkunçtur! Ve bu azap, geçmişte olduğu gibi, gelecekte de zâlimleri hedef almaya devam edecektir:

58. Kıyâmet Gününden önce, azgınlıklarından dolayı büyük bir âfet göndererek helâk etmediğimiz, ya da savaş, kıtlık, salgın hastalık gibi şiddetli bir azapla cezalandırmadığımız hiçbir ülke yoktur ve bundan sonra da olmayacaktır. Bu hüküm, varlık kanunlarının kaydedildiği

kitabta evrensel bir yasa olarak **yazılmıştır**. Eğer “Allah neden insanları imana getirmek için gökten mucizeler göndermiyor?” diyorsanız, şunu iyi bilin ki:

59. İnkârcıların keyfi olarak istedikleri **mucizeleri göndermeyişimizin tek sebebi, daha önceki toplumların** bu tür mucizeleri gözleriyle gördükleri hâlde **onları hep yalanlamış** ve daha sonrakilerin de aynı şekilde yalanlayacak **olmalarıdır**. Dolayısıyla, çağdaş kâfirlerin —öyle iddia ettikleri gibi— mucize görünce iman edivereceklerini sanmayın. Nitekim, bir zamanlar **Semud halkına apaçık bir mucize olarak** yarılan bir kayadan çıkan o meşhur **deveyi vermiştik fakat ona** azgınca saldırarak kendilerine **zulmetmişlerdi!** O hâlde, inkârcılar ne kadar isteseler de, artık onlar istedi diye böyle mucizeler göndermeyeceğiz. Çünkü **Biz mucizeleri**, insanları zorla imana getirmek veya toplumları helâk etmek için değil, **ancak korkutup uyarmak amacıyla göndeririz**. İşte bunun için, büyük mucizeyi, Kur’an’ı gönderdik:

60. Hani Peygamberliğinin ilk yıllarında **sana,**“ Korkma ey Muhammed, zâlimler Allah’ın nurunu asla söndüremeyecektir; çünkü **Rabb’in**, sonsuz ilim ve kudretiyle tüm **insanları çepeçevre kuşatmıştır!**” demiş ve İslâm’ın zaferini sana daha o günlerde müjdelemiştik. Fakat kâfirler, bunu alay konusu yapmışlardı.

Gerek sana Miraç gecesinde **gösterdiğimiz** o büyük mucizeleri ve muhteşem **görüntüleri, gereks e Kur’an’da** sözü edilen (37. *Saffat*: 62-66, 44. *Duhan*: 43-46 ve 56. *Vakıa*: 51-53) o **lânetlenmiş ağacı, sırf** ikiyüzlü **insanların** maskelerinin düşmesi ve gerçek müminlerin ortaya çıkması **için bir sınama aracı kılmiştık**. İşte **Biz**, inkârcıların cehennemde zehirli zakkum ağacından yiyeceğini haber vermekle, aslında **onları korkutup uyarıyoruz fakat** bunca uyarılar, hakkı inkâra şartlandıkları için **onların sadece azgınlığını artırıyor**.

Nitekim müşrikler, Miraç olayını d uyar duymaz inkâr etmişlerdi. Oysa Biz, gerçeğin bilgisini senin gibi doğru ve güvenilir bir insandan öğrenmeleri ve ondan ders alıp doğru yolu bulmaları için sana miraçta böyle mucizeler göstermiştik fakat onlar seninle alay ettiler.

61. Hani bir zaman meleklerle, “Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran **Âdem’e secde edin**, yani görevinizin ona doğru olduğunu bilin ve bunu kabul ederek, önünde saygıyla eğilin!” **demiştik; bunun üzerine, İblîs h ariç, hepsi Âdem’e secde etmişlerdi**. Meleklerin arasında yaşayan ve esasen bir cin olan İblis ise, kibirlenerek emrimize karşı gelmiş ve “Şu kokuşmuş **balçıktan yarattığın** aşağılık **yaratığa mı secde edecekmişim?**” demişti.

62. Ve eklemişt: “**Benden ü stün tuttuğun** şu değersiz insana **bak!** Onun nesi var ki, benden üstün olacakmış! **Eğer Diriliş Gününe kadar bana mühlet verirsen, yemin ederim ki, onun soyundan gelenleri —pek azı hariç— egemenliğim altına alacağım!**”

Allah dileseydi, İblîs’i oracıkta yok ederek işini bitirebilirdi. Fakat sonsuz ilim ve hikmeti gereğince, insanoğlunun çetin bir sınavdan geçirerek, İblîs’e istediği süreyi verdi:

63. Allah, “Madem öyle,” dedi, “**Haydi**, Kıyâmet Gününe kadar onları kötülüğe çağırmak

üzere, haydi h emen çık **git!** Ancak şunu da bil ki, **içlerinden her kim sana uyarsa, işlediğiniz günahların tam karşılığı olmak üzere, hepinizin cezası cehennem olacaktır!”**

64. “Haydi git; onlardan gücünün yettiğini, yüreklerde çınlayan sesinle yoldan çıkar; gerek yaya, gerek atlı, bütün ordularınla dört bir yandan yürü üzerlerine; haram kazancı teşvik ederek mallarına ve senin istediğin amaçlar doğrultusunda eğitilip yetişmelerini sağlayarak çocuklarına ortak ol ve “Dürüstlük karın doyurmaz, çalmazsan aç kalırsın!” “Sınırsız zevk ve eğlence içinde hayatı doyasıya yaşamak varken; doğruluk, fedâkârlık gibi safsatalarla ne diye keyfini bozacaksın?” “Allah nasıl olsa affeder!” gibi türlü vaadlerle oyala onları! Doğrusu şu ki; şeytanın onlara verdiği sözler, sonu felâketle bitecek bir aldatmacadan başka bir şey değildir!”

65. “Ama ey İblîs, şunu da bil ki, Benim gösterdiğim yolda yürüyen ve sadece Bana güvenen kullarımın üzerinde senin hiçbir egemenliğin, zorlayıcı gücün olmayacaktır.

Evet, her konuda güvenilir bir **vekil olarak, Rabb’in onlara yeter!”**

Öyleyse, ey insan! Ezeli düşmanını tanımalı ve onun sinsi tuzaklarına karşı uyanık olmalısın! İşte, ona karşı girişeceğin amansız mücâdelede sana yol gösterecek, imanını güçlendirecek açılımlar ve uyarılar:

66. Rabb’iniz öyle lütufkâr bir yaratıcıdır ki, lütuf ve bereketlerinden nasibinizi arayıp bulasınız diye, gerekli bütün imkân ve şartları hazırlayarak sizin için denizde gemileri yürütüyor. Gerçekten de O, size karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.

67. Denizde yolculuk yaparken başınız dara düştü mü, o ana kadar Allah’tan başka yalvarıp yakardığınız bütün o uydurma ilâhlar sizi yüzüstü bırakarak kaybolur gider, yani hepsinin bâtıl ve asılsız olduğu gün gibi ortaya çıkar. Fakat Allah sizi kurtarıp sağ salım karaya çıkarınca, ettiğiniz duâları, ve dediğiniz sözleri unuttur, hemen yüz çevirirsiniz. Bak, Rabb’ini tanımayan insan ne kadar da nankördür!

68. Peki, karaya çıkınca her şey bitiyor mu? O’nun sizi, kendinizi güvende sandığınız karada korkunç bir depremle yerin dibine geçirmeyeceğinden, ya da üzerinize taşlar savuran bir kasırga göndermeyeceğinden emîn misiniz? Sakın emîn olmayın! Çünkü Allah öyle bir belâ verir ki, sonra kendinize bir koruyucu bulamazsınız!

69. Ya da, sizi bir şekilde tekrar denize döndürerek, üzerinize şiddetli bir fırtına göndermeyeceğinden ve böylece, nankörlüğünüzden dolayı sizi boğup balıklara yem yapmayacağından emîn misiniz? Öyle ki, o zaman bizden bunun hesabını soracak bir yardımcı da bulamazsınız kendinize. Oysa insan, en üstün ahlâka ulaşabilecek yeteneklerle donatılmış bir hâlde yaratılmıştı:

70. Andolsun Biz, Âdemoğlunu bir çok meziyetlerle donatarak öteki bütün canlılardan, hattâ meleklerden bile üstün konuma getirdik; ona havada, karada ve denizde yolculuk

yapma imkân ve yeteneğini **bahşettik; onu tertemiz nîmetlerle rızıklandırdık ve yarattığımız varlıkların pek çoğundan üstün kıldık.** O hâlde, bütün bunlara rağmen, insanın Allah'tan başkalarına kulluk etmesi, nankörlük ve cehâletin doruk noktası değil midir? Ve böyle bir nankörlüğün cezası, Hesap Gününde hüsrana uğramaktan başka ne olabilir?

71. O gün, her topluluğu dünyada iken peşinden gittiği, deste klediği **önderleriyle birlikte** hesap vermek üzere huzurumuza **çağıracağız.** İşte o an, amel **defteri sağ eline verilen** bahtiyâr müminler, kendilerine cenneti müjdeleyen bu **defterlerini** sevinç içerisinde **okuyacaklar ve** o büyük mahkemede, **hiç kimseye zerre kadar haksızlık yapılmayacak.** Çünkü her insan, ancak ne yapmışsa onu görecektir:

72. Her kim bu dünyada, hakikat karşısında kalp gözü **kör olarak yaşamış ise, işte o, âhirette de** ilâhî nîmetler karşısında **kör olacak; hem de** doğru yoldan **daha da sapmış bir hâlde!** İşte bunlar, kendi körlükleri ye tmezmiş gibi, sizleri de cehâlet karanlıklarına sürüklemek isterler. Örneğin, ilâhlarını öven birkaç ayet “uydurduğun” takdirde Müslüman olacaklarını söyleyerek, güya uzlaşma teklif ederler:

73. Ey Muhammed! Bu inkârcılar, sana vahyettiğimiz Kur'an haricinde birtakım sözler uydurup Bize yakıştırman ve o sözleri Allah'ın ayetleriymiş gibi insanlara okuman için **az kalsın seni** kandırarak, gönderdiğimiz bu Kur'an'dan **saptıracaklardı! Ve** dediklerini yapmış olsaydın, o zaman **seni kendilerine en yakın dost edineceklerdi.**

74. Eğer seni çelik gibi bir iman ve kararlılık ile **desteklememiş olsaydık, ner edeyse onlara —az da olsa— eğilim gösterecektin.**

75. Şâyet —iyi niyetlerle bile olsa— böyle bir şey yapmış olsaydın, o zaman sana hem hayatında, hem de ölümünden sonra kat kat azap tattıracaktık ve seni elimizden kurtaracak bir yardımcı da bulamayacaktın kendine!

Ama Allah'ın lütfu sayesinde, zerre kadar taviz vermedin onlara. Bunun üzerine kâfirler, başka yöntemlere başvurdular:

76. Onlar, neredeyse seni yurdundan çıkarıp sürmek üzereler fakat sen Medîne'ye hicret ettikten sonra, onlar da Mekke'de **pek fazla kalamayacaklar.** Nitekim Peygamberi yurdundan çıkaranlar, hicretten iki yıl sonra Bedir sav aşında yenilgiye uğradılar ve birçokları o savaşta öldürüldü. Sekiz yıl sonra da, Mekke tamamen Müslümanların eline geçti.

77. Senden önce gönderdiğimiz diğer Elçiler için de öteden beri uygulaya geldiğimiz bir yasadır bu; nitekim, onları yurtlarından sürmek isteyenler ya helâk edilerek, ya düşman istilasına uğrayarak, ya da Peygamberin takipcileri tarafından yenilgiye uğratılarak cezalandırılmışlardı. Bugün de böyledir bu, yarın da böyle olacaktır: Çünkü **Bizim yasalarımızda, kıyâmete kadar bir aksaklık, bir değişiklik göremezsin.**

İşte, ey hak yolunun yolcusu! Bu ilâhî yasaların senin toplumunda da tecellî etmesi için, Rabb'inle

gönül bağıını sürekli canlı tutmalı; gereken dikkat ve özeni göstererek namazını eda etmelidir:

78. Güneşin batıya doğru kaymasından, gecenin kararmasına kadar geçen süre içinde öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını güzelce kıl; şafak vakti Kur'an okumayı da asla ihmal etme! Gerçekten gönüllerin ilâhî esintilere en açık olduğu o şafak vakitlerinde kıldığınız sabah namazına, **ve okunan Kur'an'a** gece ve gündüz melekleri de katılırlar ve kıyamet günü, o namazı kılan müminlere şahitlik ederler.

79. Ve ey Muhammed gecenin bir vaktinde kalkıp, müminlerin önderi olman hasebiyle, **sana özgü** ve yalnızca sana farz bir ibâdet **olarak taheccüd namazı kıl; umulur ki Rabb'in seni,** hem dünyada hem de âhirette, tüm yaratılmışların gıptayla bakacağı yüce bir makâma, **Makâm-ı Mahmud'a erdirecektir.**

80. Bunun için, Rabb'ine el açıp yalvararak de ki: “Ey yüce Rabb'im; gireceğim her yere esenlik ve doğruluk üzere girmemi, çıkacağım her yerden esenlik ve doğruluk üzere çıkmamı sağla ve bana katından, şirke, küfre, isyana ve zulme karşı mücâdelede müminleri destekleyen bir güç, bir yetki, bir kudret bağışla!”

81. Ve küfrün karanlıklarını parçalayıp âlemleri aydınlatan Kur'an'ın meydana getireceği devrimi şimdiden müjdeleyerek de ki: “İşte nihâyet, mutlak ve değişmez gerçek olan hak geldi; yalan, kötülük, inkârcılık temeline dayanan bâtıl yıkılıp gitti; zaten bâtıl, er geç yok olmaya mahkûmdur!”

82. İşte bu amaçla Biz, inananlar için gönüllere şifâ ve rahmet olacak; **zâlimlerinse yalnızca yıkılıp yok olmalarını hızlandıracak Kur'an ayetlerini** peyderpey **göndermekteyiz.** Kur'an'ın şifâ verici, yol gösterici hidâyetinden uzak kalan insanın ne hâle düşeceğini görmek ister misiniz?

83. İnsanoğluna katımızdan zenginlik, sağlık, güzellik, güç, zeka gibi **bir nîmet verdik mi,** bunları kendisine kimin verdiğini unuttur, bu nîmetlerle şımarıp ayetlerimizden **yüz çevirir ve kibirlenerek yan çizer; başına bir belâ gelince de,** bunun bir imtihan olduğunu düşünmez, kendisini tamamen dağıtıp **büsbütün ümitsizliğe düşer.** O hâlde, ey Müslüman!

84. Kur'an'ın yol göstericiliği olmaksızın mutluluğa ulaşabileceklerini sanan gâfillere de ki: “Herkes kendi içinden gelen eğilimlere, alışkanlıklara, ruh hâl ine göre bir yol çizer ve bunun en doğru yol olduğunu iddia eder; böylece her toplum, farklı bir inanç, ahlâk anlayışı ve dünya görüşü benimseyerek bu inanç doğrultusunda davranışlar geliştirir, **kendi mizacına uygun tarzda hareket eder. Fakat** herkes kendi mizacına uygun gelen yolu tutmakla, insanlığı kurtuluşa iletecek doğru yolu tutmuş sayılamaz. Çünkü içinizden **kimlerin doğru yolu izlediğini en iyi bilen** ve hangi yolun izlenmesi gerektiğine karar veren **Rabb'inizdir.”** Ve bu yolu, Kur'an vasıtasıyla size bildirmiştir. Peki, Kur'an'ı Muhammed'e getiren kimdir? Ve bu vahiy nedir?

85. Ey Muhammed! Sana, vahiy meleği Cebrail'in mahiyetini ve vahiy olgusunu, yani **Ruh'u**

soruyorlar. Onlara de ki: “Ruh, doğrudan doğruya Rabb’imin emrindedir ve ancak O’nun izniyle gelir. Fakat ins anın sınırlı aklı, bunun mahiyet ini tam olarak kavrayamaz. Çünkü size, pek az bilgi verilmiştir.”

Bu vahiy olayı, tamamen Muhammed’in inisiyatifi dışında cereyan etmektedir.

86. Nitekim, ey Muhammed; eğer dileseydik, sana vahiy yoluyla bildirdiğimiz her şeyi geri alabilirdik ve o zaman sen, onun sana tekrar verilmesi için bize hesap soracak bir kimse de bulamazdın.

87. Ancak Rabb’inin sonsuz lütuf ve rahmeti sayesinde ki, sana vahyettiği bu Kur’an’ı korudu ve sürekli kıldı. Doğrusu, O’nun sana bağısladığı lütuf ve ihsânı, gerçe kten çok büyüktür.

Demek ki, bu Kur’an senin eserin değil, Allah’ın gönderdiği bir vahiydir

88. Ey Müslüman! Kur’an’ın bir insan tarafından uydurulduğunu iddia eden inkârcılara meydan okuyarak de ki: “Eğer bütün insanlar ve cinler, ifâde güzelliğinde, ortaya koyduğu mükemmel hayat tarzında, belâgat ve fesâhatte Kur’an’la boy ölçüşebilecek, onun ayarında bir kitap meydana getirmek için bir araya gelseler, yine de onun bir be nzerini ortaya koyamazlar; her alanda uzman gruplar hâlinde güçlerini birleştirip birbirlerine yardım etseler bile!”

89. Bakın; Biz bu Kur’an’da, insanlara doğru yolu gösterecek bütün ibret verici, aydınlatıcı örnekleri ele alıp işledik; ne var ki, yine de insanların çoğu, inkârcı tavırlarında ısrarla diretiyor! Şöyle ki:

90. İnkârcılar, “Ey Muhammed!” diyorlar, “Sen bize Hz. Mûsâ gibi yerden pınarlar fışkırtmadıkça, sana asla inanmayacağız!”

91. “Yâhut senin hurmalıklardan, üzüm bağlarından mûcizevî bir bahçen olup da, aralarından şarıl şarıl ırmaklar akıtmadıkça;”

92. “Ya da iddia ettiğin gibi, bizi helâk etmek üzere göğü parça parça üzerimize düşürmedikçe, yâhut Allah’ı ve m elekleri senin Peygamberliğine şâhitlik etmeleri için, açıkça görebileceğimiz şekilde karşımıza getirmedikçe;”

93. “Yâhut altından yapılmış bir sarayın olmadıkça veya gözlerimizin önünde bir kuş gibi uçup göğe yükselmediğin sürece sana asla inanmayacağız! Gerçi göğe yükselmiş olsan bile, bize oradan, okuyacağımız ve doğrudan bize hitaben yazılmış bir kitap indirmedikçe, sırf göğe çıktın diye öyle hemencecik inanmayız sana!” Onlara cevaben de ki: “ Bu dediklerinizi yapabilecek, mükemmel niteliklere sahip olan, yalnızca Rabb’imdir. Oysa ben, hiçbir zaman Rab olduğumu iddia etmedim! Ben nihâyet, elçi ol arak gönderilmiş fâni bir insandan başka neyim ki? Ben size, Allah tarafından olağanüstü yeteneklerle donatılmış olduğumu söylemedim ki!

Neden benden böyle şeyler istiyorsunuz? Ben sadece, Allah'tan size bir mesaj getirdiğimi söylüyorum. Eğer benim iddiamın doğruluğunu denetlemek istiyorsanız, işte Kur'an, bir mucize olarak karşınızda duruyor!"

94. Zaten öteden beri **insanlara** Allah tarafından **doğru yolu gösteren** bir elçi veya uyarıcı **geldiğinde, onları** bu apaçık hakîkate **inanmaktan alıkoyan tek sebep,** elçinin dürüstlüğüne hesaba katmadan ve mesajın içeriğini hiç düşünmeden, **"Allah** bula bula bizim gibi ölümlü **bir insanı mı elçi olarak gönderdi?" demeleridir.**

95. Peygamberin kendileri gibi bir insan olmasını yadırgayan o câhillere şu sözümüzü ileterek **de ki: "Eğer yeryüzünde huzur ve güven içinde gezip dolaşanlar** insan değil **de melek olsaydı, o zaman onlara** gökten elçi olarak elbette **bir melek gönderirdik."**

96. Yine de inatla itiraza devam ederlerse, onlara son olarak **de ki: "Benimle sizin aranızda şâhit olarak, Allah yeter; elbette O, kullarını n her hâlini bilmekte, her davranışını görmektedir."** O hâlde, kimin doğru yolda olduğu konusunda hüküm vermek için Allah'ın şâhitliğini esas almalı, doğrunun-eğrinin ölçüsünü yalnızca O'ndan, yani O'nun kitabından öğrenmelisiniz. Zira:

97. Allah kimi **doğru yola** iletirse, işte **odur doğru yolda yürüyen; kimleri de saptırırsa, onlara Allah'tan başka** yardım edecek **bir dost bulamazsın. İşte onları, Hesap Gününde yüzüstü yere kapanmış bir şekilde kör, dilsiz ve sağır olarak** huzurumuzda **toplayacağız ve varacakları son durak cehennem olacak!** Öyle bir cehennem ki, ateşi **ne zaman yatışır gibi olsa,** her defasında onu körükleyerek, **onlar için çılgın alevi** yeniden ve yeniden **canlandıracağız.**

98. İşte, zâlimlerin cezası budur! Çünkü onlar, hem ayetlerimizi inkâr etmiş, hem de "Biz mezara girip kemik ve toz yığını hâline geldikten sonra mı yeniden yaratılıp diriltileceğiz, öyle şey olmaz!" demek sûretiyle âhiretin varlığını, dolayısıyla Allah'ın adâletini inkâr etmişlerdi.

99. Peki onlar, gökleri ve yeri yoktan var eden Allah'ın, insanlar ölüp yok olduktan sonra **onları aynı şekilde yeniden yaratabilecek güce sahip olduğunu ve bunun için kendilerine, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan bir vade belirlemiş olduğunu** akılları ile anlayıp **görmezler mi?** Elbette görürler; **ne var ki zâlimler,** kibir ve inatları yüzünden bir türlü **inkârcılıktan vazgeçmeye yanaşmazlar!**

100. Onlara de ki: " Bakın, Rabb'imin sonsuz lütuf ve **rahmet hazineleri sizin elinizde olsaydı, harcanıp tükenir** endişesiyle onları **sımsıkı elinizde tutar** ve hiç kimseye bir şey vermezsiniz. **İnsanoğlu, gerçekten de çok ağgözlü ve çok cimridir!**

Şimdi de, senden ısrarla mucize isteyen kâfirlere şu ibret verici kıssayı anlat:

101. Hiç kuşkusuz Biz, Mûsâ'ya tam dokuz tane apaçık mucize vermiştik **fakat** Firavun

ve halkı, yine de inanmamışlardı (7. Ârâf: 133). İsterseniz **sorun İsrail Oğulları'na**, onlar da bunu doğrulayacaklardır: **Hani Mûsâ, onlara** bir Peygamber olarak **gelip** apaçık mûcizeler gösterince **Firavun, “Ey Mûsâ!”** d emişti, **“Bana öyle geliyor ki, sen büyü ile d onanmış** usta bir sihirbazsın.”

102. Bunun üzerine **Mûsâ, Ey Firavun!” dedi, “Bu mûcizeleri açık birer delil olarak sizlere gönderenin, göklerin ve yerin Rabb’inden başkası olm adığını sen de pekâlâ biliyorsun! Bana da öyle geliyor ki, sen bu anlamsız inâdı sürdürdüğün takdirde, helâk olup gideceksin!”**

103. Derken Firavun, İsrail Oğulları'na karşı iyice azgınlaşarak **onları** topyekün imha etmek üzere **yeryüzünden söküp atmaya kalkışınca, Biz de onu ve bütün yandaşlarını Kızıldeniz’e batırıp boğduk.**

104. Ve ardından **İsrail Oğulları'na, “ Kudüs’teki b u bereketli yurda güven içinde yerleşin!” dedik, “Ama unutmayın; kıyâmet kopup da âhiret vaadinin zamanı gelince, hepinizi bir araya toplayacak ve bütün yaptıklarınızın hesabını soracağız.”**

Ve işte, birçok Peygamber tar afından yüzyıllar öncesinden müjdelenen Son Elçi ve vahiy zincirinin son halkası ve zirvesi olan Kur’an geldi:

105. Biz onu hak ile, yani mutlak hakîkati ortaya koymak üzere, belli bir hikmet doğrultusunda **indirdik; nitekim o da, hiçbir değişikliğe, tahrifâta uğramadan, tam istediğimiz gibi hak ile indi** senin kalbine **ve böylece seni, ancak müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.**

106. Ve bu kitabı sûre sûre, ayet ayet **bölgümlere ayırdığımız bir Kur’an halinde** gönderdik **ki, onu insanlara yavaş yavaş ve sindire sindire okuyarak** insanları uyarasın **ve bu amaçla onu, bir defada toplu olarak değil, yirmi üç yıl boyunca, azar azar ve aşama aşama indirdik.**

107. O hâlde, ey Müslüman! Kur’an’dan yüz çeviren gâfillere **de ki: “İster ona in anın, isterseniz inanmayın;** inanmanız onun derecesini yükseltmez, inkârınız da ona bir eksiklik vermez; iman ederseniz faydası kendinize, inkâr ederseniz zararı yine kend inizedir! Fakat şunu iyi bilin ki; **bu Kur’anı tanımadan önce kendilerine ilim verilmiş olan dürüst ve insafî Yahudi ve Hristiyanlara** bu kitabın ayetleri **okunduğu zaman, onu duyar duymaz derhal yüzüstü secdeye kapanırlar!**

108. “Rabb’imizin şânı ne yücedir!” derler, **“İşte, müjdelenen Son Elçi geldi ve Rabb’imizin vaadi nihâyet gerçekleşti!”**

109. Ve Allah’ın ayetlerini dinledikçe, O’na karşı **saygı ve duyarlıkları zirveye ulaşır, gözyaşları içinde yeniden yüzüstü secdeye kapanmaktan kendilerini alamazlar!**

110. Ey Müslüman! Farklı kültürlerle, dillere, ırklara, renklere sahip tüm insanlığa evrensel İslâm inancını duyurmak ve Allah’ı hangi isim ve sıfatlarla anmak gerektiğini onlara öğretmek üzere **de**

ki:“ O’na ister “**Allah**” diye dua edin, ister “**Rahmân**” diye veya isterseniz bunlar dışında, “Rab, Kadîr, Azîz, Alîm, Hakîm... gibi O’na yaraşır başka güzel isimlerle **dua edin**; bunlardan **hangisiyle duâ ederseniz edin** fark etmez, **çünkü** yücelik ve güzellik ifâde eden **bütün** üstün nitelikler, bütün **güzel isimler O’nundur.**” Yeter ki, O’na duâ ederken —özellikle de namaz kılarken— gösteriş veya saygısızlık ifâde edebilecek tavır ve davranışlardan uzak durun:

Bir de, namaz kılarken sesini çok yükseltme, çok fazla da kısma; bu ikisi arasında orta bir yol tut.

III. Ve Rab ve ilah olarak, Allah’ın birliğini tüm insanlığa bir kez daha haykırarak **de ki:** “**Bütün övgüler; çocuk edinmeyen, h ükümrânlığında eşi ve ortağı bulunmayan ve âcizlikten kaynaklanan bir sebeple yardımcıya, dosta ihtiyacı olmayan Allah’a aittir** ve yalnızca O’na yaraşır!” İşte böylece, **O’nun** sınırsız yüceliğini ve **büyükülüğünü**, gerek sözlerinle, gerek tavır ve davranışlarıyla tüm dünyaya **ilan et!**

İşte size, bu gerçeği haykıran bir grup gencin örnek hayatı:

18. KEHF SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Nahl sûresinden hemen önce indirilmiştir. Adını, inançlarını yaşatabilme adına zâlim yöneticilerden kaçıp bir mağaraya sığınan ve uzun bir süre orada uyuduktan sonra mûcizevî bir şekilde yeniden “diriltile” bir grup gencin öyküsünün anlatıldığı bölümden (9-22. ayetler) almıştır. 110 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Kulu ve elçisi Muhammed aracılığıyla, insanoğlu **na bu** hikmet dolu **Kitabı gönderen ve onda**, insanı kuşkuya düşürecek, saptıracak **en ufak bir** çelişkiye, yanlışlığa ve **eğriliğe yer vermeyen Allah**, her türlü övgüye, teşekkür ve **hamde lâyıktır.**

2. Evet,Allah onu dosdoğru bir kitap olarak gönderdi ki, katından gelecek çetin bir azâba karşı inkârcıları **uyarsın ve güzel davranışlar sergileyen müminlere, kendilerini muhteşem bir ödülün beklediğini müjdelesin.**

3. Yani, içerisinde sonsuza dek kalacakları o cennet yurdunu.

4. Ve ayrıca,“Allah kendisine çocuk edindi!” iddiasında bul unanları uyarmak için bu kitabı gönderdi. Çünkü Allah’a çocuk isnat edenler derin bir sapıklığa düşüyorlar. Zaten bütün sapık inanç ve ideolojiler,Allah’ın herhangi bir konuda yetersiz, âciz, muhtaç ve zayıf olduğu varsayımından yola çıkarlar. Oysa;

5. Bu konuda kendileri de, körü körüne izledikleri ataları da, doğru bir bilgiye sahip değiller.Ağızlarından dökülen bu sözler ne kadar çirkin ve küstahça! Gerçekte onlar, yalandan başka bir şey söylemiyorlar. Üstelik bütün uyarılara rağmen, inatla hakîkatten yüz çeviriyorlar.

6. Şimdi sen, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen mümin; onlar bu ilâhî kelâma inanmıyorlar diye, arkalarından üzülüp hayıflanarak kendini helâk mi edeceksin? Üzülme, onların iman etmemelerinden sen sorumlu değilsin.Yeter ki bıkip usanmı adan uyarmaya, hakîkati haykırmaya devam et! Bunun için, dünyanın göz kamaştırıcı nîmetlerine körcesine bağlanan ve sahip oldukları güç ve servetle anlamsız bir gurura kapılan bu câhillere, evrenin ve hayatın anlam ve hikmetini öğret. Şöyle ki:

7. Doğrusu Biz, yeryüzündeki bütün bu göz alıcı nîmetleri, yalnızca bu dünyaya ait gelip geçici birer süs olarak yarattık ki, içlerinden hangilerinin daha iyi davranışlar ortaya koyacağını belirlemek üzere, insanları bu nîmetlerle **imtihân edelim.** Yoksa bunlar, yalnızca

zevk ve eğlencenizi tatmin edesiniz diye yaratılmış değildir. Nitekim:

8. Hiç kuşkusuz Biz, yeryüzündeki bütün bu güzellikleri, her defasında sahiplerinin elinden almakta ve bir zamanlar görkemli birer saltanat merkezi olan o yerleri, bomboş ve **kupkuru bir toprak hâline getirmekteyiz.** Ve zamanı gelince de, tüm evreni kıyâmetle yok edip yepyeni bir hayatı başlatacağız. İşte asıl üzerinde durulması, merak edilmesi gereken konu buyken;

9. Yoksa sen, ey insanoğlu, **Ashab-ı Kehf:** Mağara Arkadaşları **ve Ashab-ı Rakîm:** adlarına kitâbe yazılan insanlar adıyla tanınan gençlerin yaşadığı ilginç serüvenin, **hayret verici mucizelerimizden biri olduğunu mu sanıyorsun?** Hem de, göklerde ve yerde, akıllara durgunluk veren bunca muhteşem mucizeler dururken! Üstelik sen bu kıssanın sadece dıştan görünen yönüyle ilgileniyor, asıl üzerinde durulması gereken yönünü gözden kaçırıyorsun:

10. Hani o yiğitler, müminlere kan kusturan bir diktatörün zulmünden kaçıp bir **mağaraya sığınmış ve “Ey yüce Rabb’imiz!” diye yalvarmışlardı,**“ Zâlimlere karşı **bize katından bir rahmet bahşet ve bu çetin mücâdelemizde,** eğrilmeden, sapmadan **başarıya ulaşmanın yollarını göster bize!”**

11. Bunun üzerine, onları o mağarada, yıllarca sürecektir bir uykuya daldırdık.

12. Ve uzun bir zaman sonra onları tekrar uyandırdık ki, iki taraftan hangisinin, yani bütün olay ve olgularda ilâhî kudretin imzasını görebilen müminler mi, yoksa kâinâtı kör tesadüfler yumağı zanneden inkârcılar mı, bunlardan hangisinin **onların** mağarada **bunca zaman kalışlarındaki hikmet ve amacı daha güzel değerlendirdiklerini** ve dolayısıyla, bu iki bakış açısı arasındaki bariz farkı insanlara **gösterelim.**

13. İşte, onların öyküsünü —zaman içinde insanlar tarafından ilâve edilerek kıssanın amacını bulandıran her türlü efsaneden arınmış olarak— bütün gerçeğiyle sana anlatıyoruz:

Bu olayın nerede, ne zaman yaşandığı ve kahramanlarının hangi isimleri taşıdığı hiç önemli değil. Önemli olan, içinde barındırdığı ve tüm insanlığa ışık tutacak ibret dolu mesajlarıdır.

Onlar, gerçekten de Rablerine yürekten inanmış gençlerdi; Biz de onların iç dünyalarını ilim ve hikmet nurlarıyla aydınlatarak inançlarını güçlendirmiş;

14. Ve sarsılmaz bir cesaret ve kararlılıkla yüreklerini perçinlemiştik. Hani onlar, zâlim yöneticilerin karşısına dikilerek haykırmışlardı: “Bizim kendisine boyun eğeceğimiz biricik Efendimiz, göklerin ve yerin gerçek sahibi, yöneticisi ve Rabb’i olan Allah’tır! Bu yüzden biz, O’ndan başka bir ilahın egemenliğini asla tanımayacak; zulüm sistemini ayakta tutmak için uydurduğunuz o sahte ilahlarınıza hiçbir zaman yalvarıp yakarmayacağız! Aksi hâlde, Rabb’imizin asla razı olmayacağı saçma bir söz söylemiş oluruz!”

15. “Ama şu bizim halkımız, O’ndan başka tanrılara kulluk ediyorlar; oysa bu konuda iddialarını destekleyecek açık ve iknâ edici bir delil göstermeleri gerekmez miydi?”

Madem ki hak ve hakikate aykırı olduğunu bile bile inkârda ısrar ediyorlar, **o hâlde,Allah adına böyle küstahça yalan uyduranlardan daha zâlim kim olabilir?”**

Bunu duyan zamanın hükümdarı, inançlarından vazgeçmeleri için onlara bir süre tanımış, hak dinden dönmedikleri takdirde idam edileceklerini söylemişti.

16. Bunun üzerine, ne yapacaklarını aralarında görüşmeye başladılar. İçlerinden biri dedi ki: **“Madem onları ve Allah’tan başka taptıkları sahte ilâhlarını terk ediyoruz, öyleyse dağlara çekilip bir mağaraya saklanalım ki, Rabb’imiz bize rahmet kapılarını açsın ve müminlerin sayısını artırıp iman cephesini güçlendirerek, bu mücâdelemizde bize bir destek, bir dayanak hazırlasın.”** Bu teklif kabul edildi ve gizlice mağaraya sığındılar. Bir süre sonra da, uzun zaman sürecektir bir uykuya daldılar.

17. Ey Müslüman! Eğer orada bulunup bu acayip manzarayı seyretmiş olsaydın, **Güneşin doğduğu zaman**, girişi kuzeye bakan mağaranın sağ tarafına nasıl yöneldiğini, batarken de sol taraflarından onları hiç rahatsız etmeyecek şekilde nasıl yalayıp geçtiğini görürdün. Onlar ise her şeyden habersiz, mağaranın genişçe bir dehlizinde uzanmış uymakta idiler. Ve bunların hiçbirisi, kendiliğinden meydana gelmiş olaylar değildi. Aksine bu, Allah’ın sınırsız kudret ve merhametini gözler önüne seren delillerinden birisiydi. O hâlde, bu delilleri doğru okuyarak Rabb’inizin gösterdiği yolda yürüyün. Unutmayın; **Allah kimi doğru yola iletirse, işte odur doğru yolda yürüyen; kimi de —hak ettiği için— sapıklık içinde bırakırsa, artık böyle birine, kendisini doğru yola iletecek bir yardımcı, bir dost bulamazsın.**

18. Evet, onları o halleriyle bir görseydin, **uykuda olmalarına rağmen uyanık sanırdın; çünkü Biz onları bir sağ yanlarına, bir sol yanlarına çeviriyorduk. Bu arada köpekleri, mağaranın girişinde ön ayaklarını uzatmış uyumaktaydı. Şâyet onlara rast tlamış olsaydın, onlar in o dehşet verici, heybetli duruşların dan dolayı için korkuyla dolar, derhal arkasını dönüp kaçırdın oradan!** İşte böylece, onları uzun bir süre gözlerden koruduk.

19. Derken, aradan uzun yıllar geçti ve zamanı gelince, onları yeniden uyandırdık. Şaşkınlıkla, neler olup bittiğini birbirlerine sormaya başladılar. İçlerinden biri, **“Acaba burada ne kadar kalmışızdır?” diye sordu.** Diğerleri, **“Olsa olsa bir gün, hattâ daha kısa bir süre!” dediler.** Fakat kesin bir karara varamayınca, mümin bir kişinin bilemediği her konuda yaptığı gibi hükmü Allah’a bırakarak, **“Ne kadar kaldığımızı en iyi Rabb’imiz bilir!” dediler, “Hele şimdi içimizden birini şu gümüş paralarla şehre yollayalım da, temiz yiyeceklerden seçip bize biraz erzak getirsin fakat çok dikkatli davransın, sakın bizi m burada saklandığımızı kimseye sezdirmesin!”**

20. **“Çünkü bizi ele geçirirlerse, hepimizi taşa tutup hunharca öldürürler; ya da baskı ve işkenceyle bizi o kendi bâtıl dinlerine geri döndürürler ki, o zaman asla kurtuluş yüzü göremeyiz!”**

Gönderilen genç, aradan uzun yıllar geçtiğinden habersiz, çarşıda dolaşmaya başladı. İnsanlar,

antika paralarla alışveriş yapmaya çalışan genci görünce, merakla etrafına toplandılar. Sonra durum yöneticilere haber verildi. Hep birlikte mağaraya geldiler ve mağaradaki gençlerin durumunu görerek, hayret verici gerçeği öğrendiler. Bir süre sonra gençler, uyandıkları yerde Rabb'lerine ruhlarını teslim ettiler.

21. İşte böylece, onların yaşadıkları bu ibret verici olayın tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmasını sağladık ki, uzun yıllar süren bir ölüm uykusunun ardından yeniden dirilen bu gençleri gören, duyan insanlar, **Allah'ın vaadinin gerçek olduğunu, kıyâmetin gelip çatacağında asla şüphe olmadığını** kesin olarak **bilsinler**. Asıl üzerinde durulacak mesele bu iken:

Onlar kendi aralarında, konuşarak bu gençlerin durumunu tartışıyorlardı. İçlerinden bazıları, “Hayatın tümünü **onlar üzerine bina edelim**. Her şeyde onları örnek alalım. Onlar gibi yaşayalım. İbadet ve itaatlerimizde, insan, eşya ve ihtiyaç anlayışımızda hatta baş kaldırma ve isyanımızda hep onlara dayanalım, onlar gibi olalım” dediler. **Oysa onların durumunu Allah daha iyi bilir.** Dolayısıyla hayat programında onlara değil Allah'a dayanmalı, O'nun dediği gibi yaşanmalıdır.

Öte yanda topluma hakim olan egemen güçlere gelince, onlar da:“ Hayır, **biz onların adına bir mescid, bir secdegâh, bir ziyaretgâh yapalım.** Onların adını ziyaret ve secde, hürmet ve tazim makamı bir mescidle yaşatalım. Böylece insanlar ekonomik, sosyal ve siyasal hayatta bizim istediğimiz gibi yaşarlarken, ibadet ihtiyaçlarını da orada, onlarla karşılasınlar” **dediler.**

İşte, Ashab-ı Kehf kıssası bundan ibarettir ve kıssadan alınması gereken dersler bunlardır.

22. Ama kıssanın bu can alıcı, ibret verici yönleriyle ilgilenmek yerine, gereksiz ayrıntılarla kafa yoran, faydasız polemiklere girmeyi marifet sanan bazı câhiller, hiç bilmedikleri bir konuda atıp tutarak,“ Onlar **üç kişiydiler, dördüncüleri köpekleriydi!” diyecekler,** yâhut “Hayır, **beş kişiydiler, altıncıları köpekleriydi!” diyecekler.** Kimileri de, “**Yedi kişiydiler, sekizincileri köpekleriydi!” diyecekler.** Bu gâfillere **de ki:**“**Onların sayısını en iyi Rabb'im bilir.** Ve eğer Müslümanlığınıza bir katkı sağlayacak olsaydı, bunu size de bildirirdi. Bu konuda ileri geri konuşanlara aldırmayın; çünkü **onların gerçek hayat hikayesini bilenlerin sayısı çok azdır.”**

Bunun içindir ki, ey Müslüman! Kur'an'da açıkça anlatılan bu **belli başlı konular hariç onların sayıları, isimleri, mağarada kaç yıl kaldıkları gibi gereksiz konular hakkında,** hiç kimseyle lüzumsuz **tartışmalara dalma ve bu gibi konularda** daha fazla bilgi edinmek adına, kıssaları efsaneleştiren **bu insanlardan hiçbirine soru sorma!** Geçmişe yönelik bilinmeyen konularda tartışmaktan kaçındığın gibi, geleceğe yönelik gaybî konularda da aynı titizliği göster:

23. Hiçbir şey hakkında, Allah'ın yardımını hesaba katmadan, sanki her istediğini yapmaya gücün yetermiş gibi “**Ben bu işi yarın mutlaka yapacağım!” deme;**

24. Sözlerine, “Ancak Allah izin verirse!” kaydını mutlaka ekle. Çünkü Allah dilemedikçe sen

hiçbir şey yapamazsın. Onun için, geleceğe yönelik plânlar, projeler üretirken, Allah'ın rızasını, olaylara yön veren irâdesini hesaba katmayı, O'nun yardımı olmadan bir adım bile atamayacağını hiçbir zaman unutma! Böylece, mücâdelende kendini yalnız ve kimsesiz hissetmezsin; başarı kazandığında gurur ve şımarıklığa kapılmaz, başarısız olduğun zaman ümitsizliğe, yılgınlığa düşmezsin.

Eğer “İnşallah” demeyi unutursan, derhal Rabb’ini an ve hatânı telâfi et. Hiçbir zaman ümidini yitirme ve doğrulukta, iyilikte kendini asla yeterli görme. Hangi durumda olursan ol, “Umarım ki Rabb’im, beni bundan daha doğru bir yola iletecektir!” de.

25. Yukarıda, yirmi ikinci ayette sözü edilen ve kıssanın masalımsı yönüyle ilgilenen o câhiller, Mağara Arkadaşları hakkında, **“Onlar mağaralarında üç yüz yıl kaldılar.”** dediler. Diğer bazıları da, buna **dokuz yıl daha ilâve ettiler.** Bundan daha uzun veya daha kısa bir süre kaldıklarını iddia edenler de oldu. Oysa bu konuda hiçbir bilgiye sahip değillerdi. Üstelik, onların mağarada kaç yıl kaldığını bilmek, bu kıssada verilmek istenen mesaja herhangi bir katkı sağlayacak da değildi.

26. Ey Muhammed! Hiç bilmedikleri konuda ileri geri konuşan bu insanlara **de ki: “Onların mağarada ne amaçla, ne şekilde ve ne kadar kaldıklarını en iyi bilen, Allah’tır. Öyle ya, göklerin ve yerin gaybı yalnızca O’nun elindedir. Onların bütün gizliliklerine, en erişilmez yönlerine dâir mutlak ve şaşmaz bilgi sadece O’na aittir. O ne güzel görür, ne güzel işitir! Oysa insanlar o kadar âciz, o kadar zayıftırlar ki, onların O’ndan başka bir yardımcısı, dostu yoktur ve O, hiç kimseyi hükmüne ve egemenliğine ortak etmez.**

Öyleyse, ey hak yolunun yolcusu; hakîkati aslından öğrenmek istersen:

27. Rabb’inin kitabından sana vahyedilen şu eşsiz ayetleri oku! Şuna emîn ol ki; O’nun sözlerini değiştirebilecek hiçbir güç yoktur! Öyleyse, sakın Kur’an’la irtibatını koparma; aksi hâlde, dünya ve âhirette felâketlere uğrarsın da, O’ndan başka sığınacak kimse bulamazsın! O’nun lütuf ve rahmeti nerededir diye soracak olursan:

28. Rab’lerinin hoşnutluğunu arzu ederek, sabah akşam O’na yalvaran yoksul, ezilmiş, gariban, fakat gönülleri imanla dopdolu o fedâkâr insanlarla birlikte candan sabret, onların dertlerine, sevinçlerine ortak ol ve sakın dünya hayatının göz kamaştırıcı câzibesine kapılıp da, gözlerini onların üzerinden bir an olsun ayırma! Bencil arzularının kölesi olan, bu yüzden yüreğini Kur’an’da dile getirdiğimiz öğüt ve uyarılarımıza, yani Zikrimize karşı duyarsız kıldığımız ve işi gücü zulüm, haksızlık ve taşkınlık olan kimselere sakın itaat etme! Yoksul ve zayıf müminleri yanından uzaklaştırdığın takdirde sana iman edeceklerini söyleyen bu kendini beğenmiş kâfirlerin teklifine uymayı aklından bile geçirme!

29. İslâm’ın kendilerine muhtaç olduğunu zanneden bu câhillere **de ki: “İşte size Rabb’inizden, hakîkat in ta kendisi olan Kur’an geldi! Artık dileyen ona inansın, dileyen inkâr etsin. Ama şunu bilsinler ki:**

Gerçekten Biz, hakkı inkâr eden bu zâlimlere, çevrelerini duman ve alevden duvarlarla kuşatan korkunç bir ateş hazırladık; öyle ki, onlar feryat edip su istediklerinde, erimiş maden gibi yüzleri haşlayan kaynar bir su içirilecek onlara. Ne kötü bir içecek; ne kötü bir barınak! Öte yandan:

30. Allah'ın ayetlerine yürekten iman eden ve bu imanın gereği olarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlara gelince; iyilik yapanların emeklerini elbette boşa çıkarmayacağız:

31. İçerisinde ırmakların çağıldadığı sonsuz huzur ve mutluluk diyarı olan Adn cennetleri yalnızca onların olacak. Orada altın bilezikler takınarak süslenecek, ipekli ve hârîka işlemeli yeşil atlastan elbiseler giyinecek ve mücevheratla süslenmiş tahtlara kurulup yaslanacaklar. Bu ne güzel bir mükâfât ve yüce bir makam! İşte, bu mükâfâtı kazanacak olanları daha iyi tanımak ve tanıtmak için:

32. Ey Müslüman! Onlara, şu iki adamın durumunu ibret verici bir örnek olarak anlat: Onlardan birine iki üzüm bağı vermiş, bağların çevresini hurma ağa çarısıyla çevirmiş ve iki bağıın arasını ekinlik hâline getirmiştik.

33. Her iki bahçe de ürünlerini tastamam veriyor, bu konuda hiçbir eksi klik göstermiyorlardı ve bahçelerin tam ortasında, bir de ırmak akıtmıştık.

34. Üstelik onun, bundan başka daha pek çok gelir kaynakları da vardı. İşte bu adam, yoksul, fakat son derece dürüst olan bir arkadaşıyla konuşurken, kibirli kibirli, “Ben senden daha zenginim ve çoluk çocuğum, kalabalık kabîlem, güçlü kuvvetli adamlarımla nüfûs olarak da daha güçlüyüm!” dedi. Derken, böyle konuşarak bahçelerine vardılar.

35. Bu küstahça davranışlarıyla yalnızca kendisine zulmetmekte olan bu adam, bahçesine girdi ve “Şu nîmetlerin, bir gün yok olacağını hiç mi hiç zannetmiyorum!” dedi. Ve ekledi:

36. “Ayrıca kıyâmetin kopacağını ve insanların yeniden diriltilip hesaba çekileceğini de sanmıyorum; ama eğer iddia ettiğin gibi diriltilip Rabb'imın huzuruna çıkarılacak olsam bile, herhâlde bundan daha iyisiyle karşılaşırım. Nitekim, dünyada sahip olduğum şu zenginlik, Allah katında ne kadar seçkin ve değerli bir kul olduğumu göstermiyor mu?”

37. Bunun üzerine, arkadaşı söze girerek, “Seni yani insanı önce topraktan var eden, sonra da bir damla sudan yaratan ve böylece seni aşamadan aşamaya geçirerek, hârîka yeteneklere sahip bir insan şeklinde düzenleyen Rabb'ini, şu nankörce davranışınla inkâr mı ediyorsun?”

38. “Ama ben açıkça ilan ediyorum ki, o senin inkâr ettiğin Allah, benim biricik sahibim, efendim ve Rabb'imdir ve ben, senin yaptığın gibi Rabb'imın buyruklarını bir kenara atmayacak, arzu ve heveslerimi ilâhlaştırmayacak; hiçbir şeyi ve hiç kimseyi Rabb'ime ortak

koşmayacağım!”

39. “Bahçene girerken, bir kula yaraşan tavrı göstererek, ‘Mâşaallah! Allah istemiş, dilemiş, ne güzel yaratmış! Bütün güç ve kudret, yalnızca Allah’ın elind edir!’ demen gerekmez miydi? Gerçi Rabb’imin sana bahşettiği nîmetlerle şımarıp beni mal ve evlatça kendinden küçük görüyorsun ama;

40. Ne biliyorsun, bakarsın Rabb’im, bana seninkinden daha hayırlı bağlar, bahçeler verir ve senin bahçene gökten dolu, yağmur, sel, fırtına gibi bir afet gönderir de, şu güzelim bahçen, ot bitmez çıplak bir düzlüğe dönüşüverir!

41. Ya da suyu tamamen çekilir de, onun bir damlasını bile arayıp bulamazsın!”

42. Ve gerçekten de adamın bahçesi, bir gün bütün ürünleri kökünden silip süpüren bir afet tarafından çepeçevre kuşatıldı. O inkârcı adam, çardakları yerle bir olmuş bahçesinin bu acıklı hâlini görünce, onun için harcadığı emeğe yanarak ellerini ovuşturup dövünmeye başladı:“Ah, keşke Rabb’ime hiçbir varl ığı ortak tanımasaydım! Ne olurdu, arkadaşımın tavsiyesini dinleyip yalnızca Rabb’ime kulluk etseydim!” diyordu.

43. Şimdi ona Allah’tan başka yardım edebilecek ne yandaşları vardı, ne de kendisini Allah’ın azâbından kurtarabilecek durumdaydı!

44. İşte o anda anladı ki, hüküm ve rme ve **egemenlik** yetkisi, tek ve **gerçek** tanrı olan **Allah’a aittir**. O’nun yardım ve inâyetine sığınmadan, dünyada da, âhirette de kurtuluşa ulaşmak mümkün değildir. Evet, **en güzel ödül ve en hayırlı sonuç, yalnız O’nun k atındadır**. O’na yürekten bağlanıp hükümlerine boyun eğmek, bu dünyada alınacak mükâfât açısından da, âhirette elde edilecek sonuç bakımından da en güzeldir. Fakat insanlar, aceleci davranıp cenneti dünyada yaşamak istiyorlar. O hâlde, ey Müslüman!

45. Güzelliğiyle insanoğlunu cezbeden şu gelip geçici dünya hayatının gerçek yüzünü ortaya koymak için, şu çarpıcı örneği anlat onlara: Gökten yağmur yağdırırız da, yeryüz ünün bitki örtüsü onun sayesinde yeşerip boy verir ve renk renk, çiçek çiçek birbirine karışır fakat bunca göz kamaştırıcı güzellikler, çok ge çmeden sararır, ufalanır ve **sonunda, rüzgarların önünde savrulup giden çöp kırıntılarına dönüşür**. İşte dünya nîmetleri de aynen böyle yok olup gidecektir. O hâlde, yok olup gitmeye mahkûm olan şu evrende sınırlı bir güce sahip olan insanoğlu, bir Yüce Kudrete muhtaç: İşte O **Allah, her şeye kadirdir**.

46. Gerçi mallarınız, servetiniz, eşiniz ve çocuklarınız, dünya hayatının süsleridir. Bunlara sahip olmayı, insanlar arasında üstünlük ölçüsü ve değer yargısı yapmamak ve helâl sınırlarını aşmamak şartıyla, mal mülk sahibi olabilir, evlenip çoluk çocuğa kar ışabilir, hayatın güzelli klerinden yeterince istifâde edebilirsiniz. Fakat dünya ile âhiret arasında tercih yapma durumunda kaldığınızda elbette âhireti seçmelisiniz. Unutmayın ki, ürünl eri sonsuza dek **kalıcı olan güzel davranışlar, Rabb’inin katında hem mükâfât bakımından daha iyidir, hem de gönüllere**

huzur veren bir **ümit** kaynağı **olarak daha tatmin edicidir**. Çünkü gün gelecek, dünyadaki her şey kıyâmetle yok edilecektir:

47. O Gün, dağları yerinden söküp hallaç pamuğu gibi **atacağız**; öyle ki, **yerin** paramparça edildiğini ve onun yerine yaratılan dünyanın (14. İbrahim: 48) **dümdüz, çırılçıplak olduğunu** göreceksin. **Sonra da, bütün insanları** yeniden dirilterek **bir araya getirecek, bir tekini bile geride bırakmayacağız**.

48. Böylece, hepsi derecelerine göre bölük bölük Rabb'inin huzuruna çıkarılacaklar. Ve Allah inkârcılara seslenecek: **“İşte şimdi yapayalnız, çırılçıplak ve âciz bir şekide huzurumuza geldiniz, tıpkı sizi ilk başta yarattığımız gibi! Oysa, sizin için böyle bir buluşmayı gerçekleştiremeyeceğimizi ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere asla diriltilmeyeceğinizi iddia ediyordunuz!”**

49. Derken, bütün iyiliklerin, kötülüklerin kaydedildiği kitaplar ortaya konacak; bunun üzerine suçluların, orada yazılı olanları görünce, bundan dolayı korkudan titrediklerini göreceksin; “Vay başımıza gelenler!” diye feryat edecekler, “Bu nasıl bir kitapmış ki, küçük büyük hiçbir şey bırakmamış, hepsini sayıp dökmüş!” Böylece, dünyada iken ne yapmışlarsa, hepsini karşılarında görecekler ve Rabb'in hiç kimseye zerre kadar haksızlık etmeyecek.

Çünkü Allah, insanı iyilik yapab ilecek özelliklerde yaratmış, dostunu ve düşmanını da ona önceden tanıtmıştı:

50. Hani bir zaman meleklerle, “Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran Âdem’e secde edin, yani onun size üstünlüğünü kabul ederek, önünde saygıyla eğilin!” demiştik; bunun üzerine İblîs hariç, hepsi Âdem’e secde etmişlerdi. Meleklerin arasında yaşamakta olan o İblis, aslen **cinlerdendi ve Âdem’e secde etmemekle Rabb'inin emrine karşı geldi**.

Şimdi siz ey insanlar, Benim gönderdiğim Kitabı ve Peygamberleri bırakıp da, İblîs'i ve yandaşlarını mı kendinize dost edineceksiniz; hem de onlar, sizin ezeli düşmanlarınız olduğu hâlde! Allah'ı bırakıp, Şeytanı dost edinmek; zâlimler için ne de kötü bir değiş tokuş! Oysa ki:

51. Ben bu taptığınız şeytanları ne göklerin ve yerin yaratılışına tanık kıldım ne de kendilerinin yaratılışına; ayrıca, insanları doğru yoldan saptıranları kendime hiçbir şekilde yardımcı edinmiş de değilim! Öyleyse, nasıl olur da sizin gibi yaratılmış varlıkların hükmüne boyun eğip, onları ilâh edirsiniz? Böyle yaptığınız takdirde, Hesap Günü sizi Allah'ın azâbından kim kurtarabilir?

52. O Gün Allah müşriklere, “Haydi, Benim ortaklarım olduğunu iddia ettiğiniz efendilerinizi çağırın da sizi kurtarsınlar bakalım!” diyecek. Bunun üzerine onları çağıracaklar, fakat sözde ilâhları, onların çağırısına cevap bile veremeyecekler. Çünkü

Biz, aralarına aşılmaz bir engel koymuşuzdur.

53. Ve nihâyet suçlular, cehennem ateşini tüm dehşetiyle karşılarında görecek ve artık oraya düşeceklerini anlayacaklar. Kurtulmak için çırpınacak, fakat ondan kaçıp sığınacak bir yer bulamayacaklar.

54. İşte görüyorsunuz; Biz bu Kur'an'da, insanlara doğru yolu gösterecek bütün ibret verici, aydınlatıcı örnekleri teker teker ele alıp işledik. Fakat insan oğlu, gerçekler karşısında itiraz etmeye, inatla ve körü körüne tartışmaya o kadar düşkün bir varlık ki! İşte bunun sonucu olarak:

55. Kendilerine yol gösterici ayetlerimiz ulaştığı hâlde, insanları iman etmekten ve Rablerinden bağışlanma dilemekten alıkoyan tek sebep, önceki milletlere uygulanan yasaların kendi üzerlerinde uygulanmasını veya kendilerine vaadedilen cehennem azâbının bir an önce gelip karşılıklarına dikilmesini beklemeleri, bu istekleri hemen gerçekleşmeyince de elçileri yalancılıkla itham etmeleridir.

56. Oysa Biz elçileri azap melekleri olarak değil, ancak müjdeleyici ve uyarıcılar olarak göndeririz. Buna karşılık inkârcılar, varlık yasalarıyla taban tabana zıt; hikmet ve adâletten yoksun bâtil inanç ve ideolojilere dayanarak, asılsız ve temelsiz iddialarla, çirkin oyunlar la gerçeğin, doğrunun ve hakkın ta kendisi olan bu dini devirip yok etmek için mücâdele ediyorlar. Bununla da kalmayıp, ayetlerimizi ve kendilerine yapılan uyarıları alaya alıyorlar. O hâlde:

57. Rabb'inin ayetleri bir öğüt ve uyarı olarak kendisine hatırlatıldığı hâlde onlardan yüz çeviren ve kendi elleriyle işlediği bunca kötülükleri, çirkin işleri unutarak zulüm ve haksızlığa devam eden kimseden daha zâlim kim olabilir? İşte bu zâlimce davranışlarının karşılığı olarak, Biz onların kalplerine, hakîkati anlamalarına engel olan perdeler yerleştirdik, kulaklarını da sağırlaştırdık. Bunun içindir ki, onları en iknâ edici delillerle bile doğru yola çağırırsan, bu inatçı tavırları devam ettiği sürece kesinlikle doğru yola gelmezler.

58. Ama onların bunca azgınlıklarına rağmen, Rabb'in çok bağışlayıcı, çok merhametlidir. Onun için, onları hemen helâk etmeyip, tövbe etmeleri için süre tanıyor. Şâyet işledikleri günahlar yüzünden onları anında cezalandırmak isteseydi, hak ettikleri azâbı çoktan vermiş olurdu. Fakat onlar için belirlenmiş bir süre vardır ki, gelip çatıldığı zaman ondan asla kaçıp kurtulamayacaklar. Bunu daha iyi anlamak için, insanlık tarihini şöyle bir gözden geçirmeniz ve devletlerin, medeniyetlerin yıkılış sebepleri üzerinde düşünmeniz gerekir:

59. İşte, zulmettikleri için helâk ettiğimiz geçmiş medeniyetler, ülkeler ve şehirler! Onların yok edilmesi için de belirli bir süre tayin etmiş ve günü gelince cezalarını vermiştik.

Öyleyse, ey zâlimler, başınıza gelecek azâbın gecikmesini, izl ettiğiniz yolun doğru olduğuna yormayın ve ey müminler, zâlimlerin hemen helâk edilivermesini be klemeyin; onların zaman zaman lüks ve refah içinde yüzerken, müminlerin sıkıntı ve zorluklar içerisinde bulunması sizi aldatm asın. Olayları sadece görünen yönleriyle değerlendirmeyin, başından sonuna bir bütün olarak görmeye çalışın. Unutmayın ki, sizin hoşlanmadığınız bir şey, aslında sizin için hayırlı olabilir, h oşunuza giden bir şey de, sizin için kötü sonuçlar doğurabilir. Neyin faydalı, neyin zararlı olduğunu en iyi Allah bilir, siz bilemezsiniz (2. Bakara: 216 ve 4. Nisa: 19).

Hiz. İbrahim'in, Allah'ın ölüleri nasıl d irilttiğini görmek isteğinde olduğu gibi Hiz. Mûsâ Rabb'ine nazlanarak dünyada insanların başına gelenlerin, görünen yüzü dışında ne anlamı olduğunu; yaşanan bütün bu olup bitenlerin hikmetini sordu: Nedir bu hayat?!.. Doğum ile ölüm arasında, verilen ve alınanlar; kazanılan ve kaybed ilenler; gelen ve gidenler.. Bütün bunların perde arkasında ne var?!.. Hiz. Musa, yaşanan bu nca olayın asıl anlam ve yorumunu anlamak isteyince Allah ona, iki denizin birleştiğı yere kadar yürümesini ve olağan dışı bir olay gördüğü yerde Hızır'ı beklemesini, çünkü onunla orada buluşacağını, sonra beraber yaş adıkları olaylarla istediğı bu bilgiye ulaşacağını söyledi. Bunun üzerine Mûsâ, yardımcı s Yûşa'yı —ki, Mûsâ'dan sonra İsrail Oğulları 'na Peygamber olacaktır— yanına yoldaş olarak aldı ve iki arkadaş, Hızır'la buluşmak üzere yola koyuldular:

İşte Allah, olayların ardında y atan hikmeti açığa çıkarmak üzere, gerçeğin üzerindeki perdeyi birazcık aralayacak ve böylece, ilk bakışta hoşunuza gitmeyen bazı olayların, aslında nice hayırl arın anahtarı ve müjdecisi olduğunu görmenizi sağlayacaktır. O hâlde, hakîkatin perde arkasını keşfetmek üzere, gelin Mûsâ ile birlikte yola çıkarak, olup bitenleri onun gözleriyle izleyin:

60. Hani Mûsâ, yardımcısına, “Yıllarca yürümem gerekse bile, iki denizin birleştiğı yere varıncaya dek, durup dinlenmeden yoluma devam edeceğim!” demişti.

61. Ve uzun bir yolculuğun ardından, nihâyet iki denizin birleştiğı yere vardıklarında, yanlarında getirdikleri ve içinde balık olan azıklarını bir kenara bırakarak, dinlenmek üzere bir kayanın gölgesine çekildiler. Bu arada, ikisi de balığı unutmuşlardı. Bu sırada balık, Yûşa'nın şaşkın bakışları altında denize atlamış ve kendisine bir yol tutup gitmişti. Mûsâ bu olup bitenleri görmemiş Yûşa da bu ilginç olayı Mûsâ'ya anlatmayı unutmuştu. Bu yü zden, burasının buluşma yeri olduğunu anlayamadan, kalkıp tekrar yola koyuldular.

62. Oradan biraz uzaklaşınca, Mûsâ yardımcısına, “Azığımızı getir de karnımızı doyuralım!” dedi, “Doğrusu bu yolculuk, bizi epeyce yordu.”

63. Yardımcısı, “Tüh, gördün mü!” dedi, “Kayanın yanında mola verdiğimiz sırada balığın kaçıp gittiğini sana söylemeyi unutmuşum; bunu söylememi, herhâlde bana şeytan unutturdu; bir görseydin, balık nasıl da şaşılacak biçimde suya atlayıp denizde yolunu tutup gitmişti!”

64. Mûsâ heyecanla, “Demek aradığımız yer orasıydı!” diye bağırdı ve hemen izlerini takip ederek, gerisin geriye döndüler.

65. Ve o kayanın yanı başında, Peygamber olan Hızır adında bir kulumuzla karşılaştılar ki, Biz ona katımızdan engin bir lütuf ve **rahmet bahşetmiş ve yine katımızdan, onu** evrenin bilinmezliklerine ve ilâhî takdire dâir, her Peygamberin sahip olmadığı bazı özel **bilgilerle donatmıştık.**

66. Mûsâ ona, “Sana Allah tarafından öğretilen hikmet ve bilgiden bana da öğretip beni bir öğrencin olarak eğitmen için seninle gelebilir miyim?” diye sordu.

67. Hızır, “Elbette fakat sen bir insan olarak, sana bildirilen ilâhî kurallara uymakla yükümlü olduğundan, benimle arkadaşlığa kesinlikle dayanamaz ve yaptıklarına —doğal olarak— karşı çıkarsın!” dedi. Ve ekledi:

68. “Öyle ya, iç yüzünü bilemediğin ve daha önce öğrendiğin dînî hükümlere ters gibi görünen şeyler karşısında nasıl sabredebilirsin ki?”

69. Mûsâ, “Allah izin verirse,” dedi, “ ne kadar sabırlı olduğumu göreceksin; sana hiçbir konuda itiraz etmeyeceğim!”

70. Bunun üzerine Hızır, “Pekâlâ!” dedi, “Ama peşimden geld iğın takdirde, yaptıklarım hakkında —ben sana gerekli açıklamada bulunmadıkça— bana hiçbir şey sormayacaksın!”

Mûsâ bu şartı da kabul etti ve Hızır’la arkadaşlığa başladı:

71. Böylece, Hızır ile Mûsâ birlikte yola koyuldular; sahil boyunca yürürken, bir yolcu gemisine rast geldiler. Karşı kıyıya geçmek üzere gemiye bindiklerinde, tam denizin ortasındayken, Hızır gizlice gemide bir delik açtı. Bunu gören Mûsâ, hemen öfkeye kapılarak, “Ne yaptın sen? İçindeki yolcuları boğmak için mi deldin gemiyi?” diye çıkıştı, “Doğrusu sen, çok çirkin bir iş yaptın!”

72. Bunun üzerine Hızır, “Ben sana, benimle arkadaşlığa dayanamazsın, dememiş miydim?” dedi.

73. Mûsâ özür dileyerek, “Unutarak yaptığım bir şeyden dolayı beni suçlama ve şu ilim ve hikmet öğrenme işimde bana lütfen güçlük çıkarma!” dedi.

74. Mûsâ’nın özrü kabul edildi ve gemiden inip yollarına devam ettiler; derken yolda bir çocuğa rastladılar; Hızır, ânî bir hareketle onu oracıkta öldürüverdi. Dehşetten donakalan Mûsâ, “Hiç kimseyi öldürmediği hâlde, masum bir cana nasıl kıydın sen?” diye haykırdı, “İşte şimdi, gerçekten korkunç bir iş yaptın!”

75. Hızır yine, “Ben sana, benimle arkadaşlığa dayanamazsın, dememiş miydim?” dedi.

76. Bunun üzerine Mûsâ, “ Tamam!” dedi, “Bundan böyle, eğer bir daha sana itiraz

amacıyla **bir şey soracak olursam, artık benimle arkadaşlık etme; o takdirde, benden ayrılmakta mâzur sayılırsın!” dedi.**

77. Yine yollarına devam ettiler. De rken, bir kasabaya varıp halkından yiy ecek bir şeyler istediler fakat hiç kimse onları ağırlamaya yanaşmadı. Orada dolaşırlarken, kasabanın ortasında yıkılmaya yüz tutmuş yüksekçe bir duvar gördüler. Hızır, kasab alıları rahatsız eden bu **duvarı** güzelce tamir ederek **düzeltti.** Mûsâ yine dayanamayıp, “Bir parça ekmeği Tanrı misafiri nden esirgeyen bu insanlara, bizi aç bıraktılar diye mükâfât mı veriyorsun? **İsteseydin, bu hizmetine karşılık bir ücret alabilirdin!** Hiç değilse karnımızı doyursaydık olmaz mıydı?” dedi.

78. Bunun üzerine Hızır, “**İşte bu, yollarımızın ayrılması na sebep olan son itirazın oldu!” dedi, “Şimdi sana, dayanamayıp itiraz ettiğin olayların iç yüzünü anlatacağım:**

79. O hasar verdiğim **gemi, geçimini denizden sağlayan yoksul insanlara aitti. Onu bilerek kusurlu hâle getirmek istedim; çünkü güzergâhları üz erinde, bütün sağlam gemilere zorla el koyan ve sahiplerini esir eden zâlim bir kral vardı.** Gemiye verdiğim küçük bir zarar, çok daha büyük bir zararı önlemiş oldu.

80. Öldürdüğüm o çocuğa gelince; onun anası . babası tertemiz birer mümindir. Biz bu evladın sonunda onları azgınlık ve inkâra sürükleyeceğini biliyo rduk, onlara rahmetimizden dolayı, işte o yüzden onu öldürdük;

81. Ve onun yerine, Rablerinin onlara daha temiz ve daha me rhametli bir çocuk vermesini diledik. Böylece, onların biricik ya vrularını ellerinden almakla, aslında onlara en büyük iyiliği yapmış olduk.

82. Düzelttiğim o duvara gelince; o şehirde yaşayan iki yetim çocuğa aitti ve yıkılmak üzere olan bu duvarın altında, vaktiyle onlar için saklanmış bir hazine gömülüydü. Rahmetli babaları da çok iyi bir insandı. Bu yüzden Rabb’in, bu çocu kların ergenlik çağına ulaşip hazinelerini çıkarmalarını diledi. Bunun için de, duvarın bir süre daha ayakta ka lması gerekiyordu. Çünkü çocuklar henüz küçükken duvar yıkılacak olsaydı, hazine ortaya çıkacak ve o zâlim kasaba halkı tarafından yağma edilecekti. Demek ki, biz o duvarı düzeltmekle, misafirleri nden bir lokma yiyeceği esirgeyecek derecede alçalan o kasaba halkına mükâfât değil, ceza vermiş olduk ve aynı zamanda, yetimlere âit hazinenin korunmasını sağladık.

Bütün bunlar, **Rabb’inin** sonsuz şefkat ve merhametinin tecellîleri olarak gerçekleşti. Gördüğün gibi, **bunların hiçbirini ben kendiliğimden yapmış değilim. Senin** kötü zannedip **tahammül edemediğin** bu olayların içyüzü ve altında yatan hikmet, **işte bundan ibaret.”**

Olaylara bu gözle bakınca inanan bir insan için, Allah’ın sevgis ini, hoşnutluğunu kaybetme dış ında “bir kötülük” yoktur. Hiçbir zaman ümitsizliğe, yılgınlığa düşmeyecektir.

Öte yandan hiç kimse kendisini Hızır’ın yerine koyup da İslâm’a aykırı işler yapamaz. Çünkü

Hızır,Allah'ın bazı gaybi bilgiler verip sadece Musa'ya gönderdiği bir kuluydu. Bunun için insanlar, Hızır'ın rolünü üstlenmekle değil,Allah'ın gönderdiği kitapta açıkça bildirdiği kurallara uymakla yükümlüdür.

Şimdi gelelim, sûrenin son kıssasına:

83. Ey Muhammed! Sana, bir zamanlar yeryüzünün doğusuna ve batısına hükmetmiş âdil ve güçlü bir hükümdar ve sâlih bir kul olan Zülkarneyn'i soruyorlar; de ki:“ Şimdi size, onun dillere destan olan unutulmaz öyküsünü anlatacağım:”

84. Biz ona, yeryüzünde eşi benzeri görülmemiş bir kudret ve **egemenlik bahşetmiş ve kendisini,** bir cihan hükümdarında bulunması gereken zekâ, ces aret, merhamet, bilgi-hikmet ve benzeri üstün özelliklerle yüceltmış ve bilgi, güç, kuvvet, teknoloji, kültür gibi **her türlü araçlarla donatmıştık.**

85. Böylece Zülkarneyn, batıya doğru bir yol tuttu.

86. Ve arka arkaya ülkeler fethederek, **nihâyet güneşin battığı yerlere,** yani batı sahillerine **ulaşınca,** derin ve **bulanık bir suda,** okyanusun koyu mavi sularında muhteşem bir manzara hâlinde **güneşin batışını** hayranlıkla **izledi. Orada** azgın **bir topluluğa rastladı** ve onları egemenliği altına aldı. Ona vahiy yoluyla, **“Ey Zülkarneyn!” dedik,“İstersen onları yaptıkları kötülüklerden dolayı cezalandırırsın, istersen kendilerine iyilik edip bu seferlik affedersin.** Toplumsal barış ve huzuru temin etmek ve adâleti gerçekleştirmek üzere, zaman ve zemine göre dilediğin davranış biçimini seçebilirsin.”

87. Bunun üzerine Zülkarneyn halka seslenerek, “Dinleyin, ey insanlar!” dedi,“ Bundan böyle her kim zulüm ve haksızlık yapmaya kalkışırsa, onu kesinlikle cezalandıracağız! Sonra o , Hesap Günü Rabb'inin huzuruna çıkarılacak ve Allah onu korkunç bir azâba uğratacaktır!”

88. “Allah'a ve gönderdiği mesaj a iman edip güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlara gelince, onlara da, yaptığı iyiliklerin karşılığı olarak, âhirette en güzel ödül verilecektir. Biz de yöneticiler olarak, bu dünyada **onları** şefkatle bağrımıza basacak, sevgi ve merhamet temeline dayalı bir anlayışla, dâimâ yerine getirelmesi **kolay emirlerle yükümlü tutacağız!”**

89. Derken, buradan ayrılıp doğu istikametine bir yol tuttu.

90. Ve uzun bir yolculuğun ardından, **nihâyet güneşin doğduğu yere,** yani doğu yönündeki en uzak diyarlara **ulaşınca, sıcağa karşı kendilerine bir siper ya pmadığımız bir topluluk üzerinde güneşin doğduğunu gördü.** Onlara Allah'ın emirlerini bildirerek, onları eğitti.

91. İşte Zülkarneyn, yeryüzünün doğusuna ve batısına hükmeden böyle kudretli ve bilge bir hükümdardı. **Ve hiç kuşkusuz Biz, onun bütün yaptıklarından haberdar idik.**

92. Derken, buradan ayrıldı. Bir yol daha tuttu.

93. Nihâyet, iki doğal set olarak, oradaki insanları düşman saldırısından koruyan sarp kayalıkların **arasındaki** dar geçide **varınca**, bu dağların **eteklerinde** yaşayan ve Zülkarneyn'in konuştuğu dili bilmedikleri için, **söylenenleri neredeyse hiç anlamayan** dilleri farklı, ifâdeleri yetersiz **bir toplumla karşılaştı.**

94. Zülkarneyn'in ilim, irfan, güç, kuvvet ve hakimiyette ne derece ileri olduğunu gören bu insanlar, tercüman aracılığıyla ona, **“Ey Zülkarneyn!” dediler, “Ye’cüc ve Me’cüc dediğimiz hak hukuk tanımayan kabîleler, iki dağın arasındaki şu geçitten bize sürekli saldırarak bu topraklarda bozgunculuk yapıyorlar. Sana ödeyeceğimiz bir miktar vergi karşılığında, bizimle onlar arasına, iki dağın arasını tamamen kapatacak şekilde bir set yapar mısın?**

95. Zülkarneyn, “Elbette!” dedi, “Fakat bu iyiliği size karşılıksız yapıp, Rabb'imın hoşnutluğunu kazanmak isterim. Çünkü **Rabb'imın bana** vaadettiği sonsuz cennet nîmetleri ve bu dünyada **bahşettiği kudret ve hükümranlılık**, sizin verebileceğiniz her şeyden **daha hayırlıdır.Yeter ki, siz bana beden gücüyle yardımcı olun, sizinle onlar arasına** setten daha sağlam bir bent inşâ edeyim!”

96. “Şimdi bana, bulabildiğiniz kadar demir kütleleri getirin!”

Ve böylece Zülkarneyn, bu demir kütlelerini üst üste yığarak, geçidi düzgün bir şekilde kapadı; **nihâyet, iki dağın** yamaçları arasındaki boşluğu tamamen doldurtup dağlarla **eşit seviyeye getirince**, dev körükler hazırlandı, ateşler yakıldı ve Zülkarneyn, **“Körükleyin!” diye emretti;** demir iyice **kor hâline gelince, “Bana erimiş bakır getirin, üzerine döküp onu tunç hâline getireyim!” dedi.**

97. Böylece, iki dağı birleştiren mükemmel, hârika bir set inşâ etti. Öyle ki, **bundan böyle** saldırgan topluluklar, yüzyıllar boyunca **ne bu seti aşabildiler, ne de onda bir gedik açabildiler.**

98. Zülkarneyn, yaptığı bu büyük işten dolayı şımarıp gurura kapılmadı. Aksine, bir mümine yaraşan alçakgönüllülükle, **“Bu, Rabb'imın bizlere bir lütfudur.** Gerçi ben elimden geldiğince sağlam bir duvar yaptım fakat bu, sonsuza kadar sürecek değildir. **Rabb'imın vaadi gelince, bu seti de paramparça edecektir. Rabb'imın verdiği söz, mutlaka gerçekleşir.”**

Bu, onların bu dünyada çekeceği azap olacak. Kıyâmet Gününe gelince:

99. Sura birinci kez üflenip kıyâmet koptuğu zaman, **O Gün onları** ikinci sur ile mezarlarından kaldırıp bir süre şaşkın bir hâlde ortalıkta **bırakacağız**, dehşet içerisinde bir o yana bir bu yana koşacak, **dalga dalga birbirlerine girecekler ve Toplanma Borusu,** üçüncü sur **çalınca, Büyük Mahkeme için hepsini** huzurumuzda **toplayacağız.**

100. Ve o Gün cehennemi, tüm dehşetiyle inkârcılara göstereceğiz.

101. Çünkü **onlar**, Kur'an'da dile getirdiğim bunca **uyarılarıma karşı**, **gözleri** kibir, önyargı ve inat örtüleriyle **perdelenmiş kimselerdi; öyle ki**, uyarıları **işitmeye bile tahammül edemiyor**; dinlemeden, anlamadan hakikati reddedi**yorlardı**. Kimileri de, ilâhlık makâmına yücelttikleri birtakım varlıklar sayesinde kurtulacaklarını iddia ediyorlardı. Fakat o gün, ne büyük bir yanılgı içinde olduklarını anlayacaklar! Öyle ya;

102. Yoksa **inkârcılar**, **Benim** kimi **kullarımı** kendilerine **Benden başka dost ve yardımcı edinerek**, onların şefaati say esinde kurtuluşa ereceklerini **mi sanıyorlar?** Hayır, tam tersine! **Doğrusu Biz**, **kâfirlere “konukevi” olarak**, **cehennemi hazırladık!**

103. O hâlde, ey Müslüman! Onlara **de ki:**“**Yaptıkları** sözde iyilikler **konusunda en büyük hayal kırıklığına kimlerin uğrayacağını size bildireyim mi?**”

104. “**Onlar**, **güzel işler yaptıklarını** zannettikleri hâlde, bu dünyadaki bütün emekleri boşa giden kimselerdir.”

105. **İşte onlar**, **Rablerinin ayetlerini** reddettikleri ve **O’na kavuşacaklarını inkâr ettikleri için**, **yaptıkları** bütün iyilikler **geçersiz kılınacaktır**. Öyle ki, **hesap Gününde** onların bu sözde iyiliklerini ölçmek **için terazi bile kurmayacak**, yani hiç birine değer vermeyecek, dikkate almayaca**ğız**.

106. **Evet**, apaçık hakîkati **inkâr ederek ayetlerimi ve elçilerimi alaya aldıkları için**, onların cezası **cehennemdir!**

107. Âyetlerimize yürekten **iman eden ve** bu imanın gereği olarak **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlar ise**, her türlü nîmetlerle donatılmış **Firdevs cennetlerinde ağırlanacaklardır**.

108. **Sonsuza dek orada kalacak**, **hiçbir zaman oradan ayrılmak istemeyecekler**. **İşte**, bu sonsuz nîmetleri kazanmak için:

109. Ey Peygamber! Yaratanın sonsuz ilmiyle yaratılanların sınırlı bilgisi arasındaki farkı, akıllarda kalacak çarpıcı bir örnekle ortaya koymak üzere **de ki:** “**Rabb’imin** sonsuz ilim ve hikmetini gözler önüne seren **kelimelerini yazmak için bütün denizler mürekkep** ve ağaçlar kalem olsa, **yine de o kyanuslar tükenir**, **fakat Rabb’imin kelimeleri tükenme zdi**; hatta mevcut olanlara **bir o kadarını daha eklessek bile!**”

110. O hâlde, sonsuz ilim ve hikmet Sahibinin en önemli tavsiyesini insanlığa iletmek üzere **de ki:**“ Ey insanlar! **Ben de ancak sizin gibi ölümlü bir insanım**; şu kadar ki, **bana**, **ilahınızın ancak**, eşi ve ortağı olmayan **bir tek İlâh olduğu bildirilmiştir**. O hâlde, her kim **Rabb’ine kavuşmayı ümit ediyorsa**, **dürüst ve erdemlice davranışlar ortaya koysun ve Rabb’ine kulluk ve ibâdetinde hiç kimseyi ve hiçbir şeyi O’na ortak koşmasın!**”

19. MERYEM SÛRESİ

Mekke devrinin ortalarında, Müslümanların Habeşistan’a hicretinden önce indirilmiştir. İsa Peygamber ile annesi Meryem’in —Onlara selâm olsun— kıssaları ayrıntılı olarak anlatıldığı için bu adı almıştır. 98 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Keḫ, Hâ, Yâ, Ayn, Sâd. Dinle, ey insanoğlu! Keḫ, Hâ, Yâ, Ayn, Sâd gibi, senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan, fakat hem lafzı, hem de m anasıyla vicdanları sarsıp derinden etkileyen bu eşsiz mesaja kulak ver:

2. Bu okuyacağın/dinleyeceğin sözler, **Rabb’inin**, sevgili **kulu Zekeriya’ya** bahşettiği nîmet ve **rahmetini** yâd ederek anması, onu tertemiz gönüllere bir kez daha **hatırlatmasıdır**:

3. Hani o, tâ yüreğinin derinliklerinden gelen bir feryatla, **Rabb’ine** el açıp **gizlice seslenerek**:

4. “Ey Rabb’im!” diye yalvarmıştı, “Doğrusu, ihtiyarlıktan kemiklerim iyice gevşedi, saçlarıma aklar düştü. Sana duamda, Ya Rab! asla bedbaht olm adım! Ne zaman Sana el açıp yalvardıysam, hep dualarıma icabet ettin, bugüne kadar elimi hiç boş çevirmedi.”

5. “Benden sonra yerime geçecek yakınlarımın, bu dâvâyı omuzlayıp mücâdelemi bıraktığım yerden sürdürecekleri konusunda ciddî endişelerim var; üstelik eşim de kısır olduğu için hiç çocuğum olmadı. İsrail Oğulları’nın perişan hâli de ortada. Bu ümmetin, kendilerine yeni bir ruh kazandıracak, taze kan verecek tertemiz bir nesle ihtiyacı var. Sana yalv arıyorum yâ Rab; sonsuz lütuf ve rahmetinle bana katından, tevhid sancağını omuzlayacak hayırlı bir nesil, gözümü arkada bırakmayacak güvenilir bir yardımcı, bir dost ihsân eyle.”

6. “Ki, hem bana mirasçı olsun, hem de Yakup soyuna. Onu, Ey Rabb’im! hoşnutluğunu kazanmış dürüst ve erdemli bir kul eyle!” Bunun üzerine Allah, gönderdiği melekler aracılığıyla ona seslendi:

7. “Ey Zekeriya, sana müjdeler olsun! ‘Dürüstlük ve erdemliliğiyle hep canlı kalacak, sürekli gönüllerde yaşayacak’ anlamına gelen Yahya adında bir çocuğu nun olacağını müjdeliyoruz sana; öyle ki, bugüne kadar hiç kimseye böyle bir ad vermemiştik.”

8. Zekeriya hayretler içinde, **“Ey Rabb’im!” dedi, “Karım kısır olduğu hâlde, üstelik ben de ihtiyarlığın son sınırına ulaşmışken, nasıl çocuğum olabilir?”**

9. Bunun üzerine melek, **“Orası öyle,” dedi, “fakat Rabb’in buyurdu ki:“Bu iş benim için çok kolay; nitekim, sen bir zamanlar hiçbir şey değilken seni de Ben yaratmışım.”**

10. Zekeriya, **“Ey Rabb’im, b ana çocuğumun olacağına dâir bir alâmet göster ki, halkım da buna inansın!” dedi. Allah, “Senin alâmetin,” dedi, “sağlığın yeri nde olmasına rağmen, tam üç gün üç gece boyunca dilinin tutulup insanlarla —işâretleşme dışında— konuşmaman olacaktır.”**

11. Böylece Zekeriya, mescitten ayrılıp halkın karşısına çıktı. Dili dönmüyor, bir tek kelime bile konuşamıyordu. Fakat bu, Rabb’inin ayetlerini gündeme getirmeye, insanları iyiliğe çağırmaya engel değildi: **Onlara, “Rabb’inizin yüceliğini gece gündüz tesbih edin!” diye eliyle işâret etti.**

12. Nihayet Yahya doğdu, erge nlik çağına geldi. Ona, **“Ey Yahya; ilâhî hikmetlerle dolu şu Kitaba sımsıkı sarıl!”** diye emrettik. **Ve ona, daha çocuk yaştayken h üküm ve hikmet verdik. Dosdoğru ve yerli yerinde karar verebilme imkanı bahşettik.**

13. Ayrıca, katımızdan armağan olarak kalp yumuşaklığı ve tertemiz bir ahlâk ihsan ettik ona; çünkü o, Rabb’ine karşı gerçekten de çok saygılıydı.

14. **Ve annesine. babasına son derece iyi davranan hayırlı bir evlat idi; kaba ve dik başlı biri değildi.**

15. **Selâm olsun ona, doğduğu gün; selâm olsun ona, öldüğü gün ve selâm olsun ona, diriltilip kabrinden çıkarılacağı gün!**

16. Ey Hak yolunun yolcusu! Bu **Kitapta**, iffet ve ahlâk örneği **Meryem’i de gündeme getir; hani o, kendisini Allah’a adanmış ve ilim, ibâdet ve tefekkürle meşgul olmak üzere, ailesinden ayrılarak mâbedin doğu tarafında kendisine tahsis edilen bir yere çekilmişti.**

17. Rahatsız edilmeden kendisini bütünüyle duâ ve tefekküre vermek için, âdet olduğu üzere **insanlarla kendi arasına bir perde çekmişti. Derken ona emr imizdeki Ruh, yani vahiy meleği Cebrail’i gönderdik ve bu melek ona, eli yüzü düzgün normal bir insan şeklinde göründü.**

18. Odasında bir erkek olduğunu zanneden Meryem, dehşet içinde, **“Rahmâna sığınırım senden!” dedi, “Eğer Allah’tan birazcık korkun varsa, hemen çık git buradan!”**

19. Cebrail, **“Korkma!” dedi, “Ben bir insan değil, yalnızca Rabb’imin bir elçisiyim ve sana, Âdem’in yaratılışına benzer biçimde, babasız olarak dünyaya gel ecek tertemiz bir erkek çocuk armağan etmeye geldim.”**

20. Meryem şaşkınlıkla, **“Bana hiç erkek eli değmemişken, iffetsiz bir kadın da olmadığımı göre, nasıl çocuğum olabilir!” dedi.**

21. Cebail, “Evet, öyledir!” dedi, “Fakat Rabb’in buyurdu ki, “ B u iş benim için çok kolay. Sadece “Ol!” emrimizle, senin ka rnında babasız olarak bir çocuk yaratacağım ve onu, insanlara öldükten sonra diriliş gerçeğini ispatlayan bir mûcize ve katımızdan bir rahmet ve bereket vesîlesi kılacağım. Bu, zaten ezelden karar verilmiş bir iştir.”

22. Nihâyet Allah’ın emri gerçekleşti; Meryem çocuğuna hamile kaldı ve yine Allah’ın emri uyarınca, karnındaki yavrusuyla birlikte uzak bir yere çekildi.

23. Derken, doğum sancısı onu küçük bir hurma ağacının altına götürdü. Duyduğu acıdan dolayı, sırtını ağaca yasladı. Anlatacağı şeylere hiç kimsenin inanmayac ağını düşünerek kendi kendine, “Ke şke bu hâle düşmeden önce ölseydim de, unutulup gitmiş olsaydım!” diye yakındı.

24. Böylece, orada tek başına doğum yaptı. Tamamen bitkin düşmüş, acı kmış ve susamıştı. İşte o anda, altındaki yeni doğmuş yavrusu ona, “Üzülme anneciğim!” diye seslendi, “Rabb’in seni unutmuş, sahipsiz bırakmış değildir. Bak, ayaklarının altından tatlı ve serin suyu olan ufak bir dere meydana getirdi.”

25. “Hurma ağacını kendine doğru silkele, kucağına taptaze hurmalar dökülecek.”

26. “Ye, iç, gözün aydın olsun! Buradan ayrıldığında, eğer bir insanla karşılaşırsan, onunla hiç konuşma, sadece işâretlerle ona de ki: ‘Ben Merhamet Sahibi yüce Rabb’im için, bir süre konuşmamak üzere oruç adadım; bu yüzden bugün hiç kimseyle konuşmayacağım!’ Korkma, sorulara cevabı ben vereceğim.”

27. Böylece Meryem, kalbi huzur ve güvenle dopdolu bir hâlde, çocuğunu kucağına alıp halkın içine çıktı. Onu bu hâlde gören önyargılı insanlar, olup bite nleri sormaya bile gerek görmeden, “Ey Meryem!” dediler, “Sen ne çirkin bir iş yaptın öyle!”

28. “Ey Hârûn’un soyundan gelen şu seçkin kabîlenin kız kardeş i; nasıl böyle bir şey yapabildin? Oysa senin baban kötü bir insan değildi, annen de gâyet namu slu, terbiyeli bir kadındı.”

29. Bunun üzerine Meryem, “O size her şeyi anlatır!” dercesine çocuğa işâret etti. Onlar, “Beşikteki bir bebekle nasıl konuşabiliriz ki?” diye hayretle sordular. Ve büyük mûcize gerçekleşti:

30. Daha birkaç günlük bir bebek olan İsa, “Bakın, ben Allah’ın bir mûcize olarak yarattığı kuluyum!” dedi, “O bana ilâhî Kitap bilgisini bahşetti ve beni bir Peygamber yaptı.”

31. “Her nerede olursam olayım, beni kutlu ve bereketli kıldı ve yaşadığım sürece namaz kılmamı, zekât vermemi emretti bana.”

32. “Ve özellikle de, anneme güzel davranmamı emretti. Beni yoldan çıkmış bir zorba

yapmadı.”

33. “Selâm olsun bana, doğduğum gün, selâm olsun bana, öleceğim gün ve selâm olsun bana, yeniden diriltilip Rabb’imin huzuruna çıkarılacağım gün!”

34. İşte, Yahudilerin inkâr ederek, Hristiyanların ise ilâhlaştıracak hakkında anlaşmazlığa düştükleri Meryem oğlu İsa hakkındaki gerçek açıklama ve meselenin içyüzü bundan ibarettir.

35. Demek ki, İsa’nın Allah’ın oğlu olduğunu öne süren Hristiyanların iddiaları tamamen uydurmadır! Zaten çocuk edinmek, Allah’ın şânına asla yakışmaz! Çünkü böyle bir iddia, Allah’ın âciz ve muhtaç olduğunu ileri sürmek demektir. Hâşâ; O, her türlü âcizlik ve noksanlıktan uzaktır, yücedir! Bir şeyi yaratmak isteyince, sözcüğünü bir çocuğun babasız doğmasını isteyince, ona sadece “Ol!” der, o da hemen oluverir. Nitekim İsa da, hayatı boyunca hep bu gerçeği dile getirmişti:

36. “Gerçek şu ki, benim Rabb’im de, sizin Rabb’iniz de Allah’tır; öyleyse ya İnzica O’na kulluk edin; işte dosdoğru yol, budur!”

37. Fakat İsa’nın hak dini tebliğ ettiği bu insanlar, zamanla tevhid inancından saparak farklı mezheplere ve hattâ düşman gruplara ayrıldılar. Yahudiler İsa’yı tamamen inkâr ederken, Hristiyanlar onun Allah’ın oğlu hatta tanrının kendisi olduğunu iddia ettiler. O hâlde, başlarına gelecek o Büyük Günden dolayı vay o kâfirlerin hâline! Şimdi hakîkati görmezlikten, duymazlıktan geliyorlar ama;

38. Huzurumuza geldikleri gün, gerçekleri öyle güzel işitecek, öyle güzel görece kler ki! Fakat bu zâlimler, bugün kulaklarını ve gözlerini hakîkate kapayarak apaçık sapıklıkta diretiyorlar.

39. O hâlde, Ey Müslüman! İman etmemekte ısrar eden ve bunun sonucu olarak, dünyanın geçici zevklerine kapılıp gaflet bataklığına dalan bu insanları, büyük mahkemenin kurulacağı ve en âdil hükmün verileceği o Pişmanlık Gününe karşı şimdiden uyar:

40. Hiç kuşku yok ki, gün gelecek kıyâmet kopacaktır. İşte o zaman, yeryüzü üzerindikilerle birlikte yine Bize kalacak ve bütün insanlar, hesap vermek üzere huzurumuza geleceklerdir.

41. Bu yüzden, ey Hak yolunun yolcusu! Bu Kitapta anlatılan gerçek bir tevhid önderi ve ahlâk örneği olan İbrahim’i de müminlere yol gösterecek bir model olarak sen de gündeme getir; çünkü o, sözünde duran bir insandı, tevhid mücâdelesini tek başına yürüten bir Peygamberdi.

42. Hani İbrahim, putlara tapmakta olan babasına, “Babac ıgım!” demişti, “ Hiçbir şey işitmeyen, görmeyen ve sana hiçbir fayda vermeyen şeylere niçin taparsın?”

43. “Babacığım; inan ki, senin ve peşinden gittiğin şu insanların hiç bilmediği bir bilgi ulaştı bana, o hâlde bana uy ki, seni dosdoğru yola ileteyim.”

44. “Babacığım; sakın şeytanın gösterdiği yolda yürüyüp de, ona kulluk etme; çünkü şeytan, Rahmân’a başkaldırmıştır.”

45. “Babacığım; doğrusu ben, bu gidişle sana Rahmân’dan bir azap gelip çatar da, şeytanın dünya ve âhirette arkadaşı ve dostu olursun diye senin adına çok korkuyorum.”

46. Bu uyarılar karşısında babası, “Ey İbrahim!” diye çıkıştı, “Sen benim ilâhl arımdan yüz mü çeviriyorsun? Eğer bu saçmalıklara bir son vermeyecek olursan, yemin ederim ki, taşa tutar öldürürüm seni! Şimdi yıkıl karşımdan, bir daha da gözüme görünme!”

47. Bunun üzerine İbrahim, “ O hâlde, sağlıklı kal!” dedi, “ Ama ben yine de, seni bağışlaması için Rabb’ime yalvaracağım, çünkü O, bana karşı gerçekten de çok cömert, çok lütfkârdır.”

48. “İşte ben, sizi ve Allah’tan başka yalvarıp medet umduğunuz her şeyi terk ediyor, yalnızca Rabb’ime el açıp yakarıyorum ve Rabb’ime yakarışımda, hayal kırıklığına uğramayacağımı ümit ediyorum.”

49. Böylece, İbrahim dediklerini yaparak onları ve Allah’tan başka kulluk ettikleri putları terk edip başka diyarlara gidince, ona önce oğlu İshak’ı ve daha sonra torunu Yakup’u armağan ettik ve her ikisini de Peygamber yaptık.

50. Onlara rahmetimizden büyük bir pay verdik ve hepsinin dillere destan olacak şekilde kıyâmete kadar saygıyla anılmalarını sağladık. Şimdi gelelim, rahmetimizden pay alan bir başka kulumuza:

51. Ey Hak yolunun yolcusu! Bu Kitapta, Mûsâ’yı da müminlere yol gösterecek bir örnek olarak gündeme getir; çünkü o, gerçekten de seçkin bir kul ve tarafımızdan seçilerek gönderilmiş bir Peygamberdi.

52. Hani Mûsâ Medyen’den Mısır’a dönerken, ona o bereketlerle dolu Sînâ dağının sağ tarafından seslenmiş ve kendisini farklı ve özel bir konuşma için huzurumuza yaklaştırmıştık.

53. Ve sonsuz lütuf ve rahmetimiz sayesinde, kendisine destek olması için kardeşi Hârûn’a da Peygamberlik vermiştik.

54. Bu Kitapta, İsmail’i de örnek bir şahsiyet olarak gündeme getir; gerçekten o, verdiği söze son derece bağlı biriydi ve tarafımızdan seçilerek gönderilmiş bir Peygamberdi.

55. Halkına namaz kılmayı, zekât vermeyi emrederdi ve Rabb’inin katında hoşnutluk

makâmına ermiş bir kuldu.

56. Bu Kitapta, İdris'i de gündeme getir; çünkü o da özü sözü doğru bir kul ve bir Peygamberdi.

57. Bunun karşılığı olarak da, Biz onu pek yüce bir makâma yükseltmiştik.

58. Ey Hak yolunun yolcusu! İşte sûrenin başından beri isimleri anılan b u seçkin insanlar, Allah'ın nîmetler bahşettiği Peygamberlerden bazılarıdır. Yani Âdem'in soyundan, Nûh'la birlikte gemide taşıdıklarımızın soyundan, İbrahim'in ve asıl adı Yakup olan İsrail'in soyundan gelen ve doğru yola ilettiğimiz, seçip yüceltt iğimiz kimselerden bazıları. Onlar ki, ne zaman kendilerine Rahmânın ayetleri okunsa, gözyaşları içinde derhal secdeye kapanırlardı.

59. Derken onların ardından, yerler ine öyle bir nesil geldi ki, Allah ile aralarındaki en sağlam bağ olan namaz kılma duyarlılığını kaybettiler, bunun doğal sonucu olarak da, arzu ve heveslerinin peşine takıldılar ve bu büyük Peygamberlerin mirasını hoyratça tahrip ederek ahlâksızlığın en aşağı derecesine düştüler fakat azgınlıklarının cezasını, yakında çekecekler!

60. Ancak yol yakinken hatâsından dönüp tövbe eden, Allah'ın gönderdiği bütün kitaplara inanan ve bu iman gereği olarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan kimseler başka; işte onlar, en ufak bir haksızlığa u ğratılmaks ız ın dosdoğru cennete gireceklerdir.

61. Yani, Rahmân olan Allah'ın, insanoğlunun algı ve tecrübe sınırlarının ötesinde bir âlem olarak kullarına vaadettiği o sonsuz mutluluk ve huzur diyarı olan Adn cennetlerine! Unutmayın, O'nun verdiği söz, mutlaka yerine gelecektir!

62. Orada, asla boş ve çirkin bir söz işitmeyecekler; yalnızca sağlık, mutluluk ve esenlik sözleri duyacaklar. Ve rızıkları, akla hayale gelmedik her türlü yiyecek, içecek ve nîmetlerle donanmış olarak sabah akşam önlerine gelecek.

63. İşte, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülükten, fenâlıktan titi zlikle korunmaya çalışan kullarımız için hazırladığımız cennet, budur! O hâlde, ey hak yolunun yolcusu! Bu hedefe ulaşmak için tüm engel ve zorluklara sabırla göğüs germelisin. Allah'tan beklediğin bir yardım —sana göre— geciktiğinde aceleci davranmamalı, yılgınlığa düşüp meleklerin yolunu gözlememelisin. İşte, Allah'ın kime ne zaman yardım edeceği ve ne zaman melek göndereceği konusunda, bak bizzat melekler sana neler söylüyor:

64. “Biz melekler, ancak Rabb'inin emriyle inebiliriz; çünkü bizim önümüzde, arkamızda ve bu ikisi arasında bulunan her şey O'nundur. Gerek bizim algılayış sınırlarımız içinde, gerek bilm ediğimiz âlemlerde ve gerekse bu ikisi arasında olan her şeyin sahibi O'dur. O hâlde, hiç endişe etme; senin Rabb'in hiçbir şeyi unutacak değildir.”

65. Göklerin, yerin ve ikisi ar asında bulunan her şeyin Rabb'i O'dur; öyleyse ya İnzıca O'na kulluk et ve O'na kullukta devamlı ve kararlı ol! Hiç O'nun adıyla anılan ve O'nun gibi sınırsız ilim, kudret ve merhamet sahibi başka bir varlık tanıyor musun?

66. Fakat insan, bunca uyarıları görmezlikten gelir de, “Ben ölüp gittikten sonra yeniden diriltilip kabirden çıkarılacağım, öyle mi?” der.

67. Peki bu nankör insan, daha önce hiçbir şey değilken, kend isini yoktan var ettiğimizi hiç düşünmez mi?

68. Evet, senin Rabb'ine yemin olsun ki, onları ve onları saptıran şeytanları Hesap Gününde bir araya toplayacak, sonra da he psini cehennemin çevresinde, zillet içinde diz çökmüş bir hâlde bekleteceğiz!

69. Ve ardından, her günahkâr grup içerisinde, Rahmân'a başkaldıran en azgın kimseleri ayırıp öne çıkaracağız!

70. Çünkü kimlerin cehenneme lâıyk ve öncelikli olduğunu, en iyi Biz biliriz!

71. Ey insanlar! İçinizden, cehennemin o dehşetli manzarasını görmek ve sırat köprüsünden geçmek üzere oraya uğramayacak bir tek kişi bile yoktur! Bu, Rabb'inin katında kesinleşmiş ve mutlaka yerine gelecek bir hükümdür.

72. Evet, bütün insanlar cehe nnemin karşısına gelecek ve sonra, vaktiyle iman edip dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüklerden sakınmış olanları oradan kurtaracağız; zulüm ve haksızlık etmiş olanları ise, diz üstü çökmüş bir hâlde sonsuz azapla baş başa bırakacağız!

73. Onlara ne zaman apaçık birer belge olan ayetlerimiz tebliğ ve uyarı amacıyla okunsa, kâfirler iman edenlere, “Söyleyin bakalım!” diye hemen itiraz ederler, “ Bir şu yoksul, geri kalmış müminlere bakın, bir de bize; bu iki topluluktan hangisi daha güzel bir konumda bulunuyor ve topluluk olarak hangisi daha iyi ve daha zengindir? Bize bunca nîmetlerin verilmiş olması, doğru yolda old uğumuzun ispatı değil midir? Bizim gibi üstün niteliklere sahip güçlü bir toplumun helâk olacağını mı iddia ediyorsunuz?”

74. Oysa Biz onlardan önce, kendilerinden daha varlıklı ve daha gösterişli nice medeniyetleri yeryüzünden silmiş, nice toplumları helâk etmiştik!

75. Ey Müslüman! Ekonomik ve sosyal güç sahibi olmakla şımaran ve bunu doğru yolda olmanın ölçüsü kabul eden, hak ettikleri azâbın şu ana kadar gelmemiş olmasını, doğru yolda oldukları nın ispatı sayan bu zâlimlere de ki:

“Her kim sapıklığı tercih ederse, Allah sonsuz merhamet sahibi olduğu için, onu öyle hemencecik helâk etmez. Aksine, hatâsını anlayıp tövbe etmesi için ona epey mühlet verir ve

nihâyet onlar, kend ilerine vaadedilen şeyi —ya azâbı, ya da Son Saati— gördükleri anda, işte o zaman anlarlar; bu iki gruptan hangisiymiş asıl kötü konumda olan; kimmiş gerçekte güçsüz ve âciz olan!”

Kâfirlerin bunca baskılarına katlanan, hak ve adâlet uğrunda yılmadan mücâdele eden bahtiyârlara gelince:

76. Allah, doğru yola ulaşmak için gayret gösterenlerin kalplerini iman ve hikmet nurlarıyla aydınlatacak ve onlara derin bir bilinç ve duyarlılık bahşederek inançlarını güçlendirecektir. O hâlde, vahyin sesine kulak vermeli, şu gelip geçici nîmetleri elde etme uğruna dürüstlük ve erdemlilikten asla taviz vermemelisiniz. Unu tmayın ki, ürünleri sonsuza dek kalıcı olan güzel davranışlar, Rabb’inin katında hem ödül b akımından daha iyidir, hem de sonuç bakımından daha hayırlıdır.

77. Hal böyleyken, **ayetlerimizi inkâr eden ve “Bana öte dünyada da, şimd iki gibi zenginlik ve güçlü kuvvetli oğullar verilecek!” diyen kimseye bir baksana!**

78. Acaba bu adam, **gayb ilmine vakıf mı oldu?** Evrenin en erişilmez bütün gizliliklerine, dâir mutlak ve şaşmaz bilgiye mi sahip oldu? **Yoksa** her arzusunun yerine getirileceğine dâir **Rahmân’dan bir söz mü aldı?**

79. Asla! Biz onun bu söylediklerini kaydedecek ve onun cehennemde çekeceği azâbı uzattıkça uzatacağız!

80. Ve sözünü ettiği o mal, mülk, e vlat gibi imtihân amacıyla kendisine emânet ettiğimiz **şeyler**, gün gelecek elinden alınıp **yine Bize kalacak ve** Hesap Gününde o, her şeyini kaybetmiş olarak **huzurumuza yapayalnız gelecek.**

81. Buna rağmen müşrikler, **kendilerine** öte dünyada güya şefaât edip **yücelik ve onur kazandırıyorlar diye**, bazı melekleri, Peygamberleri, onların izi nden giden büyük şahsiyetleri **Allah’tan başka tanrılar ediniyorlar.**

82. Hayır; o taptıkları kişiler, Hesap Gününde **onların kendilerine yaptığı kulluk ve ibâdeti asla kabul etmeyecekler;** onlara şefaât ve yardım etmek şöyle dursun, **onların tam karşısında yer alacaklar.** Peki bu zâlimler, neden hâlâ cezalarını çekmiyorlar diyorsan:

83. O kâfirlerin üzerine, kend ilerini yaldızlı sözlerle ve aldatıcı vaatlerle kışkırtıp ayartan şeytanları nasıl saldığımızı görmüyor musun?

84. O hâlde, onlar ın hemen azâba uğraması **için acele etme; Biz ancak,** imtihân hikmeti gereğince **onlara** kısa bir **mühlet veriyoruz.** O süre göz açıp kapayıncaya kadar geçiverecek ve bir de bakmışlar ki, büyük gün gelip çatmış:

85. O gün, vaktiyle dürüst ve erdemli bir hayat sürerek kötülüklerden **korunmaya çalışan**

kimseleri, heyetler hâlinde huzurumuza kabul edeceğiz.

86. Suçluları ise, susamış hayvan sürüleri gibi cehenneme süreceğiz!

87. İşte O Gün, şefaât konusunda Rahmân'dan özel bir söz almış olanlar dışında, hiç kimse bir başkasının kurtuluşu için aracılık edemeyecektir. Şefaât eden de, ancak O'nun izin verdiği ve gerçekten bağışlanmayı hak eden kimselere şefaât edebilecektir.

İnkârcılığın bir başka şekli daha var ki:

88. Hıristiyanlar, sapıklıkta o kadar ileri gittiler ki, sonunda “Rahmân, İsa Mesih'i kendisine oğul edindi!” dediler.

89. Doğrusu siz, gerçekten de pek çirkin bir iddia ortaya attınız! O kadar ki:

90. Bu çirkin iddianın dehşetinden, neredeyse gökler paramparça olacak, yeryüzü çatlayacak ve dağlar korkunç bir gürültüyle yıkılıp gidecekti!

91. Rahmân'a çocuk yakıştırdılar diye.

92. Oysa Rahmân'ın çocuk edinmesi, O'nun şânına asla yaraşmaz. Çünkü O, her bakımdan eşsiz ve benzersizdir. Öyle ki:

93. İster melek, ister insan olsun, göklerdeki ve yerdeki bütün varlıklar, Rahmân'ın huzuruna ancak âciz birer kul olarak çıkacaklardır.

94. Hiç kuşkusuz Allah, onların hepsini sonsuz kudret ve ilmiyle kuşatmış, kendilerini ve yaptıklarını bir bir saymıştır.

95. Ve hepsi de, Diriliş Gününde O'nun huzuruna yapayalnız gelecektir.

96. Allah'ın ayetlerine yürekten inanan ve bu iman gereği olarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlara gelince; sonsuz merhamet sahibi Allah, sevgisiyle onları ödüllendirmek, onları şefkatli, merhametli ve sevecen insanlar hâline getirmek ve böylece onların, bütün varlıklar tarafından sevilip sayılmasını sağlamak üzere, onlar için bir sevgi yaratacaktır. Günahkâr, kibirli, ahlâksız insanlar, hiçbir zaman kalpleri fethedemeyecek; öte yandan, insanları doğrulukla, samîmiyetle ve örnek davranışlarıyla doğru yola çağırarak, işin başında düşmanlık ve ilgisizlikle karşılaşsalar bile, en sonunda halkın sevgisini kazanmayı başaracaklardır.

97. Biz, dürüst ve erdemli bir hayatı tercih ederek kötülüklerden korunmaya çalışanları ilâhî lütuf ve rahmet ile müjdelemen ve bu apaçık gerçek karşısında inatla direnen bir toplumu ilâhî gazâb ile uyarman için, bu Kur'an'ı senin dilinle kolaylaştırıp anlaşılır bir kitap kıldık. Fakat bütün bunlara rağmen, yine de yüz çevirecek olurlarsa, son uyarıyı yap:

98. Biz, onlardan önce gelip geçen nic e günahkâr toplulukları helâk ettik; şimdi onlardan geriye kalan bir tek kişi görebiliyor, yâhut onlara ait bir fısıltı, bir ses duyabiliyor musun?

20. TÂHÂ SÛRESİ

Mekke devrinin ortalarında, Meryem sûresinden sonra indirilmiştir. Ömer bin Hattâb'ın —Allah ondan razı olsun— bu sûreden etkilenip Müslüman olduğu rivâyet edilir. Adını ilk kelim esinden alan sûre, 135 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Tâ Hâ.** Dinle, ey hak yolunun yolcusu! Kendilerine Kur'an'ı tebliğ ettiğin hâlde, inatla hakkı inkâr eden zalimlerin davranışları seni üzmesin, ümitsizliğe ve yılgınlığa düşürmesin! Unutma ki;
- 2. Biz sana bu Kur'an'ı, sıkıntıya düşüp mutsuz olasın diye göndermedik.**
- 3. Ancak, Allah'a saygılı davranan kimselere bir öğüt ve uyarı olsun diye gönderdik.**
- 4. Hem de, yeri ve yüce gökleri yaratan Allah'ın katından indirilen bir Kitap olarak.**
- 5. O** sonsuz merhamet sahibi olan **Rahmân** katından ki, bütün işleri yönetmek ve yönlendirmek üzere, kâinâtın mutlak hâkimi olarak, Egemenlik Tahtı olan **Arş'ta** bulunmaktadır.
- 6. Bütün göklerdekilere, yerd ekiler, göklerle yer arasında bulunanlar ve toprağın altında olanlar, yalnızca O'nundur.**
- 7. Ey insanoğlu! Sözlerini içinde gizlesen de, açığa vursan da, Allah için birdir; çünkü O, gizli söz ve düşünceleri de bilir, bundan çok daha gizlileri de...**
- 8. O Allah ki, O'ndan başka ilâh yoktur; en** mükemmel özellikler, en üstün nitelikler ve bütün **güzel isimler O'nundur.** İşte, gelmiş geçmiş bütün Peygamberler ve kutsal kitaplar bu hakîkatî dile getirmiş ve bu temel prensiplere dayalı bir inanç sistemi ortaya koymuşlardır. Örneğin:
- 9. Mûsâ'nın** ibretlerle dolu o ilginç **öyküsü anlatılmadı mı sana?**
- 10. Hani Mûsâ, ailesiyle birlikte Medyen'den Mısır'a dönerken, geceleyin yolunu kaybetmiş ve uzaklarda bir ateş görmüştü. Ailesine, "Siz burada bekleyin!" dedi, "Ağaçların arasında bir ateş ilişti gözüme, belki ısınmak için size oradan bir kor parçası getiririm, yâhut ateşin yanında, bize yol gösterecek biriyle karşılaşırım."**

11. Ve ateşe yaklaşınca, “Ey Mûsâ!” diye bir ses duyuldu:

12. “Ben, evet Ben senin Rabb’inim! Öyleyse çıkar aya kkabılarını, çünkü şu an Sînâ dağının eteklerindeki Tuvâ’da, o kutsal vadide, yüce bir makâmın huzurunda bulunuyorsun!

13. Ey Mûsâ, seni kendime elçi olarak seçtim; şimdi sana vahyedilenleri dinle:

14. Hiç kuşkusuz Ben, kend isinden başka ilâh olmayan bir tek Allah’ım; o hâlde, yalnızca Bana kulluk et ve Beni anıp yüceltmek için namazı dosdoğru kıl!

15. Vaktini sizden gizlemiş olduğum kıyâmet, herkese yapıp ettiklerinin karşılığı en âdil biçimde verilmesi için, mutlaka gelip çatacaktır!

16. “O hâlde ey Mûsâ! Kıyamete inanmayan, böylece kendi arzu ve ihtirâslarının peşine düşen kimseler, sakın seni o ndan, yani hesap gününe dayalı inanç ve hayat nizamından çevirmesin, yoksa helâk olur gide rsin!” Ve bu öğütlerin ardından Allah, Mûsâ’yı rûhen yatıştırıp Peygamberliğe hazırlamak üzere, ona sordu:

17. “Şu elindeki nedir, ey Mûsâ?”

18. “Bu benim asâmdır!” dedi, “Ona yaslanırım, onunla dava rlarım için ağaçlardan yaprak silkelerim ve daha pek çok işime yarar.”

19. Allah, “Şimdi onu yere at, ey Mûsâ!” dedi.

20. Bunun üzerine, Mûsâ onu yere attı, bir de ne görsün; asâsı bir yılan olmuş, kıvrıla kıvrıla akıp gidiyor!

21. Allah, “Onu tekrar eline al!” dedi, “Korkma, onu hemen eski hâline çevireceğiz! İşte bu, sana verilen bir mûcize olacak.”

22. “Şimdi de elini koynuna sok; onu geri çıkardığında, —herhangi bir hastalıktan değil, sana verilen bir başka mûcize olarak— gözleri kamaştıracak derecede ışıltılı, bembeyaz olarak çıksın.”

23. “Ki böylece, sana büyük mûcizelerimizden bir kısmını göstermiş olalım.”

24. “O hâlde, şimdi doğru Firavuna git ve onu, bir tek Allah’a kulluğa d âvet et! Çünkü o, iyice azgınlaştı!”

25. Mûsâ, “Ey Rabb’im!” diye yalvardı, “ Bu ağır görevi başarmam için bana cesaret, kararlılık ve özgüven bahşederek yüreğime genişlik ver!

26. İşlerimde bana kolaylık bahşet.

27. Ve dilimdeki şu bağı çöz; düzgün ve akıcı konuşmamı sağla Allah'ım!

28. Ki, hakîkati tebliğ edeceğim insanlar **ne dediğimi** iyice **anlayabilsinler.**

29. Ve yakın akrabalarımdan birini,

30. Mesela ağabeyim Hârûn'u, bana yardımcı bir Peygamber kıl.

31. Böylece, onunla gücümü pekiştir,

32. Ve onu, görevimde bana ortak kıl.

33. Ki, senin yüceliğini tüm dünyaya ilan edelim.

34. Ve adını hep gündeme getirerek **Seni sürekli** analım.

35. Elbette ki Sen, bizim her hâlimizi **görmektesin."**

36. Bunun üzerine Allah, "Bütün bu **dilediklerin sana verilmiştir, ey Mûsâ!" dedi.**

37. Gerçekten sana, geçmişte **bir kez,** daha büyük bir lütufta bulunmuştuk.

38. O zamanlar sen daha küçücük bir bebektin. Firavun, İsrail Oğulları 'nın yeni doğan bütün erkek çocuklarını kılıçtan geçirmektedir. Oysa senin, bu kutsal görev için yaşaman gerekiyordu. Bunun için, seni Firavunun askerlerinden kurtarmak üzere, **annene** şöyle **vahyetmiştik:**

39. "Bebeğini bir sandığa koy ve sandığı da Nil nehrine bırak; böylece **nehir onu kıyıya çıkaracak ve hem Benim,** hem de **onun düşmanı** olan Firavun **onu** yetiştirmek üzere yanına **alacak."**

Ayrıca, bizzat Benim gözetimim altında yetişip bilgili ve güçlü bir lider olarak eğitilmen için, **sana kendi katımdan** gönülleri cezbeden **bir güzellik ve sevecenlik bağışlamış** ve böylece, Firavunun seni el üstünde tutmasını sağlamıştım.

40. Hani sen, Firavunun hanımı tarafından nehirde bulunduğu, hiçbir kadının sütünü emmemiştin. Bu sırada, olup bitenleri uzaktan izleyen **kız kardeşin** onların yanına **gelmiş ve " Bu çocuğu emzirecek ve onun bakımını üstlenecek birini size göstereyim mi?" demişti. Böylece, yüreği sevinçle dolsun ve artık üzüntü çekmesin diye, seni tekrar annene kavuşturmuştuk.**

Hani gençliğinde, yanlışlıkla **bir adam öldürmüştün;** işte o zaman da **seni** kaygı ve tasalarından kurtarmış ve daha nice imtihânlardan geçirerek sabır, olgunluk, doğru ve yerinde karar verebilme gibi özelliklerle derecenı yükseltmiştik. **Derken, yıllarca Medyen halkı arasında yaşadın ve sonunda,** ta ezelden belirlenmiş **bir yazgıya göre** buraya kadar

geldin, ey Mûsâ!

41. İşte, sana kazandırdığım bu tertemiz ahlâkınla **seni kendime** elçi olarak **seçtim**.

42. “Şimdi Mısır’a git. Kardeşini bul ve başından geçenleri ona anlat. Sonra **sen ve kardeşin**, sana verdiğim **mûcizelerimle** doğruca Firavuna **gidin ve** bütün bunları yaparken, **Beni anmakta kusur etmeyin!”**

43. Mûsâ Mısır’a geldi ve olup biteni kardeşine haber verdi. Sonra Allah, her ikisine şöyle vahyetti: “**İkiniz Firavuna gidin** ve yaptığı zulümden vazgeçip emirlerime itaat etmesi için onu uyarın; **çünkü o, gerçekten de sınırı aştı.”**

44. “Fakat **onunla tatlı dille konuşun**, hikmetle ve ibret verici güzel öğütlerle onu hakîkate dâvet edin.Tartışmak gerektiğinde, kaba ve kırıcı davranmadan, gönül incitmeden konuşarak ona ayetlerimi tebliğ edin **ki, belki** bu sayede **öğüt alır; yâhut** en azından ilâhî azaptan **korkup** zulüm ve haksızlık yapmaktan **çekinir.”**

45. Böylece, iki kardeş sarayın yolunu tuttu. Fakat korkmuyor da değillerdi: “**Ey Rabb’imiz!”** dediler, “ Bu zâlimin **bize kötülük yapmasından veya** büsbütün **azgınlaşmasından korkuyoruz.”**

46. Bunun üzerine Allah, “**Korkmayın!”** dedi,“**Ben sizinle beraberim; her şeyi işitir, her şeyi görürüm.”**

47. “Öyleyse ona **gidin ve deyin ki:**“ Dinle ey Firavun! **Biz ikimiz**, seni yoktan var eden **Rabb’inin** sana ve halkına gönderdiği hidâyet **elçileriyiz. Şimdi İsrail Oğulları’nı** serbest bırak, **bizimle** birlikte Filistin’e **gelsinler. Onlara** köle muamelesi yaparak **zulmetmekten vazgeç artık!** Eğer bize inanmıyorsan, sözlerimizin doğruluğunu ispatlamak üzere **Rabb’inden** apaçık **bir mûcizeyle geldik sana.** Eğer kurtuluşa ulaşmak istiyorsan,Allah’ın gösterdiği yolda yürümelisin. Çünkü dünyada ve âhirette gerçek anlamda barış, mutluluk, huzur ve **esenlik**, yalnızca **doğru yolu izleyenlerin hakkıdır!**

48. **Çünkü bize vahyedilen bilgilere göre,** Allah’ın elçilerini **yalanlayan ve O’nun** ayetlerinden **yüz çeviren kimseler** âhirette korkunç bir **azâba uğrayacaklar!”**

49. Bu sözler üzerine Firavun, “**Ey Mûsâ!”** dedi,“ Mısır’ın ve Mısırlıların Rabb’i ben olduğuma göre, söyleyin bakalım, **kimmiş sizin bu Rabb’iniz?”**

50. Mûsâ, “**Bizim Rabb’imiz”** dedi,“ var olan **her şeye yaratılışındaki temel özellikleri armağan eden ve ayrıca,** her varlığı kendi yaratılışındaki amaç ve hikmete uygun niteliklerle donatan, onları dâimâ iyiye ve güzele doğru yönlendirerek, her şeye hedefini ve **yolunu gösteren yüce Allah’tır.** Kulağa duymayı, göze görmeyi, bala yüzmeyi, kelebeğe uçmayı, toprağa bitki çıkarmayı ve ağaca çiçek açıp meyve vermeyi öğreten Allah, işte bize de ayetleriyle Kendisine kulluk etmeyi öğretiyor.”

51. Hiç beklemediği bu cevap karşısında şaşkına dönen Firavun, konuyu saptırmak amacıyla, **“Peki,” dedi, “ya önceki nesillerin durumu ne olacak? Atalarımız bâtil yolda mıydı? Eğer onlar cehennemlikse, her şeye yolunu gösterecek olan Rabb’in onları neden doğru yola iletmedi? Yok cennetlik iseler, o hâlde biz neden cehennemlik olalım? Ayrıca, bizden önce yaşamış insanların durumu nedir? Onlar nereye gittiler? Rabb’leri kimdi? Sözünü ettiğin Allah’ı tanımadan öldülerse durumları ne olacak?”**

52. Mûsâ, **“Hiç kuşkusuz Rabb’im, sonsuz ilim ve hikmetiyle onlar hakkında en âdil hükmü verecektir. Çünkü onlarla ilgili şaşmaz bilgi Rabb’imin katında bir kitapta yazılıdır; sen hiç merak etme; Rabb’im hiçbir konuda yanılmaz, hiçbir şeyi unutmaz.”**

Mûsâ, sarayda yankılanan gür sesiyle Rabb’inin ayetlerini okumaya devam etti:

53. “O Allah ki, yeryüzünü sizin huzur ve güven içinde yaşayabilmeniz için bir döşek yaptı, orada rahatça gezip dolaşabilmeniz için size doğal geçitler ve yollar açtı; gökten yağmur yağdırdı ve onun sayesinde, erkekli dişili çiftler hâlinde çeşit çeşit bitkiler çıkardı.”

54. “Ve size dedi ki: “Hem kendiniz yiyin bu ürünlerden, hem de hayvanlarınızı otlatın.” Hiç kuşkusuz bunda, akıl sahipleri için Allah’ın varlığını, rab ve ilah olarak birliğini, sonsuz kudret ve merhametini gözler önüne seren nice deliller vardır.”

55. “Sizi o yerin toprağından yarattık ve sonunda öldürüp yine oraya döndüreceğiz ve en sonunda, sizi bir kez daha diriltilip yine oradan çıkaracağız.”

56. Böylece, Mûsâ’ya vermiş olduğumuz bütün mucizelerimizi ve hakikati ortaya koyan bütün delillerimizi Firavuna gösterdik fakat o bunları yalanladı, iman etmemekte direndi:

57. “Yaptığın büyülerle bizi yurdumuzdan çıkarıp tahtımıza tacımıza konmaya mı geldin, ey Mûsâ?” dedi. Ve ekledi:

58. “Madem öyle, o zaman biz de sana aynı şekilde bir büyüyle karşılık vereceğiz; o hâlde, aramızda bir buluşma vakti belirle; ikimizin de caymayacak ağı uygun bir yerde buluşup halkın önünde kozlarımızı paylaşalım.

59. Mûsâ, ilâhî vahyin yönlendirmesiyle, “Pekâlâ!” dedi, “Bayram törenleri için halkın kuşluk vakti şehir meydanında toplandığı Şenlik Günü, buluşma vaktimiz olsun.”

60. Böylece Firavun dönüp gitti, danışma meclisini topladı, Mûsâ’ya karşı oynayacağı oyunları, yapacağı hile ve entrikaları kararlaştırdı; ülkenin en usta büyücülerini topladı, sonra buluşma yerine geldi.

61. Mûsâ, karşısına çıkacak sihirbazları son bir kez uyarmak için onlara, “Yazı klar olsun size!” dedi, “Allah’ın ayetlerini yalanlayıp da O’na karşı yalan uydurmayın, yoksa O üzerinize salacağı bir azapla kökünüzü kurutur! Çünkü Allah’a karşı böyle yalan uyduranlar,

kesinlikle iflah olmazlar!”

62. Bu uyarıdan etkilenen sihirbazlar bir an için tereddüde düşerek, başlangıçta çok hevesli oldukları bu işten vazgeçmek istediler. Fakat Firavun, tehditlerle onları susturmaya çalıştı. Bunun üzerine, **yapacakları iş hakkında aralarında tartıştılar, fakat bunu dışarıya belli etmediler.** Firavun, sihirbazları Mûsâ ve Hârûn’a karşı kışkırtarak diyordu ki:

63. “Ne korkuyorsunuz bunlardan? **Altı üstü, sizin gibi iki büyücü bunlar; üstelik büyüleriyle sizi yurduvuzdan çıkarmak ve atalarınızdan size miras kalan şu örnek ve ideal hayat tarzınızı ortadan kaldırmak istiyorlar!”**

64. “**O hâlde, haydi bütün mahâretinizi dökün ortaya ve tek bir güç hâlinde saf tutup yürüyün onların üzerine! Çünkü bugün bu mücâdelede üstün gelen, muradına ermiş olacaktır!”**

65. Böylece sihirbazlar, Firavun’un da zorlamasıyla Mûsâ’nın karşısına çıktılar ve “**Ey Mûsâ!**” dediler, “**İster önce sen at asânı, ister ilk atan biz olalım!”**

66. Buna karşılık Mûsâ, “**Hayır, önce siz atın!” dedi. Bunun üzerine** sihirbazlar, hazırladıkları ipleri ve değneklerini oraya toplanan insanların gözü önünde meydanın ortasına attılar; **işte o anda, ortaya koydukları büyüün etkisiyle, ipler ve sopalar Mûsâ’nın —ve diğer bütün seyircilerin— gözünde** korkunç birer yılan şeklinde, hızla **hareket ediyorlarmış gibi göründü.** Öyle ki;

67. Bu dehşet verici manzara karşısında **Mûsâ’nın bile yüreği korkuyla titredi.**

68. Biz de ona, “**Korkma, ey Mûsâ!**” dedik, “**Elbette üstün gelecek olan sensin!”**

69. “Bunun için, **elindeki değneğini o yılanların üzerine at; asâ büyük bir yılanı dönüşecek ve sihirbazların meydana getirdiği her şeyi yalayıp yutacaktır; çünkü onların yaptıkları, büyücü hilelerinden başka bir şey değildir ve büyücü, nerede olursa olsun, ne yaparsa yapsın, asla başarıya ulaşamaz!**

O hâlde, ey müminler; siz de zamanınızın Mûsâ’sı olup zâlimlerin karşısına Allah’ın ayetleriyle çıkınız. Böylece zâlimler bir kez daha yenilgiye uğrayacak, hattâ onların “sihirbazları” bile, hakîkatin gücü karşısında teslim olmaktan kendilerini alamayacaklardır:

70. Mûsâ asâsını attı, gerçekten de asâ, meydanadaki bütün o sahte yılanları, çıyanları yutuverdi. **Bunun üzerine,** sihrin gücünü ve sınırını çok iyi bildiklerinden, bu olayın sihrin ötesinde bir mucize olduğunu anlayan **sihirbazlar, derhal secdeye kapandı: “Biz, Hârûn ile Mûsâ’nın dâvet ettikleri, tüm varlıkların gerçek sahibi, yöneticisi ve efendisi olan o âlemlerin Rabb’ine iman ediyoruz!” dediler.**

71. Bu manzara karşısında öfkeden çıldıran **Firavun, “Ben size izin verm eden ona**

inandınız, öyle mi?” diye homurdandı,“ Durun hele, şimdi anladım! Demek siz, Mûsâ adına çalışan birer ajandınız. Aslında o, size büyücülüğü öğreten üstadınız oluyor. Nasıl da düşünemedim; ta başından beri bunu plânlayıp bana oyun oynadınız. Fakat bu size çok pahalıya mal olacak: **Yemin olsun ki, kollarınızı ve ayaklarınızı çaprazlama kesecek, sonra da sizi hurma kütüklerinde sallandıracağım!** Musa’nın Rabb’i mi, ben mi; **ikimizden hangimizin azâbı daha çetin ve daha süreklymiş, o zaman göreceksiniz!”**

72. Bu tehditler karşısında sihirbazlar, **“Biz seni ve tehditlerini, bize gelen apaçık delillere ve bizi Yaratana tercih etmeyiz!” dediler,“ Hem senden korkmuyoruz; haydi, hakkımızda verdiğin hükmü uygula fakat unutma ki, senin hükmün yalnızca şu kısacık dünya hayatında geçer.”**

73. İşte biz, bugüne kadar işlediğimiz günahlarımızı affetmesi ve bizi zorlaman yüzünden Mûsâ’ya karşı **yaptığımız büyücülüğü bağışlaması umuduyla Rabb’imize iman ettik!** Çünkü Allah’ın vereceği mükâfât, senin bize vaadettiğin her şeyden **daha iyi ve daha süreklidir.”** Böylece, sabahleyin Mûsâ’ya meydan okuma cüretini gösteren sihirbazlar, aynı günün akşamı şehâdet şerbetini içerek en yüce makâma ulaştılar. Bu olay, Firavunun bütün su çamalarını anlamsız kılmış ve Hz. Mûsâ’nın Peygamberliğini gözler önüne sermişti. Firavuna ve onun izinden yürüyenlere gelince:

74. Gerçek şu ki, her kim Hesap Gününde Rabb’inin huzuruna suçlu bir hâlde gelirse, **işte onun hakkı cehennemdir; öyle ki, ne ölüp kurtulacak orada, ne de gerçek anlamda yaşayacaktır!**

75. Ve her kim de dürüst ve erdemlice davranışlar ortaya koyan bir mümin olarak O’nun huzuruna gelirse, en yüce dereceler onların olacaktır:

76. Ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşacakları sınırsız mutluluk diyarı olan **Adn cennetleri!** Tertemiz bir hayat yaşayarak kötülüklerden arınan kimselerin mükâfâtı, **işte budur.** Şimdi yeniden Mûsâ’nın kıssasına dönelim:

77. Sihirbazların şehit olmalarından sonra, bütün İsrail Oğulları Mûsâ’ya iman etti. Firavunun baskı ve işkenceleri altında geçen uzun bir mücadele döneminin ardından, **Mûsâ’ya şöyle vahyettik:“ Gerek İsrail Oğulları’ndan, gerek Mısırlılardan, ayetlerime iman eden kullarımla birlikte Filistin’e gitmek üzere Mısır’dan gizlice bir gece yola çıkın ve Kızıldeniz’e kadar yürüyün.** Sahile vardığınızda, karşı kıyıya geçmek için **onlara asân ile denizde kuru bir yol aç.** Firavun size **yetişip hepinizi kılıçtan geçirecek diye korkma,** denizde boğuluruz diye de hiç **endişe etme!”**

78. Derken, onların Mısır’dan çıktığını haber alan **Firavun, o rdularıyla onların peşine düştü ve Kızıldeniz’e varırlarken onlara yetiştı.** Mûsâ asâsıyla denize vurdu, deniz ikiye yarıldı ve İsrail Oğulları açılan yoldan yürümeye başladılar. Bunu gören Firavun, ordusuyla birlikte peşlerinden atıldı. İsrail Oğulları tam karşı kıyıya ulaşmışlardı ki, dev dalgalar Firavunun üzerine

kapandı ve **deniz, onları tamamen kuşatıp** hepsini bir anda yutuverdi.

79. Böylece Firavun, bir lider olarak halkını doğru yola ileteceği yerde, onları büsbütün sapıklığa sürükledi.

80. Ey İsrail Oğulları! İşte böylece sizi düşmanlarınızdan kurtardık ve Sînâ dağının o bereketlerle dolu yamacında, emirlerime uyacağınıza dâir sizden söz aldık; ayrıca size, kudret helvası ve bıldırcın gönderdik. Verimsiz çöllerde; gökten çiğ damlası gibi dökülen, yerden mantar gibi biten tatlı bir gıdayla sizi besledik, gelip ayaklarınızın dibine düşen bıldırcın sürülerini üzerinize gönderdik. Ve dedik ki:

81. “Size bahşettiğimiz temiz ve helâl rızıklardan yiyin, fakat bunda ölçüyü aşmayın; yoksa gazâbım tepenize iner! Her kim de gazâbıma uğrarsa, helâk olup uçuruma yuvarlanmış demektir!”

82. Bununla beraber, hiç kuşku yok ki Ben, günahlarından pişmanlık duyup tövbe eden, ayetlerime inanıp güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan ve sonra da, doğru yolda böylece yürümeye devam eden kimselere karşı elbette çok bağışlayıcıyım.

Hani Mûsâ, Rabb’iyle buluşmanın özlemiyle, bir an önce huzurumuza gelmek üzere kavmini bırakıp Sînâ dağına çıkmıştı. Oysa yüzyıllarca tutsaklık hayatı yaşadıktan sonra özgürlüğe daha yeni adım atmış olan bu insanların, beklenen olgunluk seviyesine ulaşıncaya dek başıboş bırakılmamaları gerekiyordu. Bu yüzden ona:

83. “Ey Mûsâ, senin bizzat rehberliğine ihtiyacı olan halkını neden geride bırakıp huzuruma gelmek için bu kadar acele ettin?” demiştik. Mûsâ:

84. “Rabb’im, onlar inanç ve davranışta beni izliyorlar. Ayrıca, hoşnutluğunu kazanmak için sana kavuşmakta acele ettim!” dedi. Bunun üzerine, ona şöyle dedik:

85. “Gerçek şu ki, senin buraya gelişinden sonra, halkını ağızı iyi lâf yapan birkaç münâfıkla karşılaştırarak sinadık ve eski dinindeki bâtil inançları tevhid dinine taşıyan Sâmirî adındaki bir Mısırlı, yaptığı buzağı heykeline tapmalarını sağlayarak onları kolayca kandırıp doğru yoldan çıkardı.”

86. Bunun üzerine Mûsâ, son derece öfkeli ve üzgün bir hâlde halkına döndü ve “Ey halkım!” dedi, “Rabb’iniz, tevhid inancından sapmadığınız sürece, size her türlü nîmetlerini bahşedeceğine dâir güzel bir vaatte bulunmamış mıydı? Bu sözün gerçekleşme ihtimali size çok mu uzak geldi, yoksa Rabb’inizin gazâbına mı uğramak istediniz ki, bana verdiğiniz sözden böyle dönüverdiniz?”

87. Onlar, “Putlara taptıysak bile, bunu iyi niyetlerle yaptık. Dolayısıyla, sana verdiğimiz sözden bilerek ve isteyerek dönmüş değiliz!” dediler, “Ama hani yıllarca bize efendilik eden Mısır’daki halkın alıştırdığı, boynumuza, kulağımıza, ayağımıza takıp takıştırarak yanımızda

taşıdığımız altın gümüş ve mücevher cinsinden **zinet eşyaları var ya onları** ne var ne yoksa hepsini **ortaya koyduk**. Nitekim, görüşlerine çok değer verdiğimiz saygıdeğer büyüğümüz **Sâmirî** de bize bu konuda önyak oldu. O da **böyle yaptı.**”

88. Derken Sâmirî, onlara, ancak bu zinet eşyalarıyla edinip sahiplenebilecekleri, rüzgar esip içinden geçtikçe **böğürür gibi bir ses çıkaran bir buzağı heykeli yaptı**. Bu hayret verici heykeli gören pek çokları, **“İşte, sizin ilâhınız da, Mûsâ’nın ilâhı da budur fakat Mûsâ Rabb’inin burada olduğunu unutmuş olmalı ki, O’nu dağ başında aramaya gitti.”** dediler.

89. Peki onlar, bu heykelin **kendilerine** herhangi bir şekilde **cevap bile veremediğini ve kendilerine hiçbir zarar veya fayda verebilecek güce de sahip olmadığını görmüyorlar mıydı?**

90. Oysa Hârûn, kendilerini **zamanında** uyararak **“Ey halkım!”** demişti, **“Siz bu buzağı ile, ancak** imanınızın imtihan edildiği bir **fitneye tutuldunuz! Hiç kuşkusuz** sizin **Rabb’iniz** yaratılmış bir varlık değil, **sonsuz merhamet sahibi** olan Allah’ tır! **O hâlde** gelin **sözümü dinleyin, emrime itaat edin!”**

91. Fakat onlar, “Hayır!” demişlerdi, **“Mûsâ dönüp gelinceye kadar, biz bu heykele tapmaya devam edeceğiz!”**

92. Mûsâ, işin bu yönünden habersizdi. Bu yüzden, kardeşinin yakasına yapışarak, **“Ey Hârûn!”** diye çıkıştı, **“Bu nların yoldan çıktığını gördüğün hâlde, ne diye sözümü dinleyip onları engellemedin?”**

93. “Yoksa sen de mi emrime karşı geldin?”

94. Hârûn, **“Ey anamın oğlu!”** dedi, **“Saçımı sakalımı çekme! İnan ki** onları uyardım ama **senin, “Sözümü dinlemeyip, İsrail Oğulları arasında ayrılık çıkarırdın!” demenden korktum**. Bu yüzden onların üzerine gitmekten kaçındım.” Bunun üzerine, Mûsâ biraz sâkinleşip Sâmirî’ye döndü:

95. “Nedir bu yaptığın, ey Sâmirî?” diye sordu.

96. Sâmirî, hem durumunu mazur göstermek, hem de Mûsâ’yı övüp yücelterek muhtemel bir cezadan kurtulmak amacıyla, derhal bir yalan uydurarak:

“Ben onların göremediği bir şeyi, yani melek Cebrail’in sana geldiğini gördüm. Sonra o Elçinin kutsal ayak izinden bir avuç toprak aldım ve onu, buzağı yapmak üzere erittiğim potanın içine attım. Böylece buzağı heykeli canlıymış gibi böğürmeye başladı. Biz de bunu Rabb’imizin bir mûcizesi sanıp secdeye kapandık. İçimdeki duygular, işte böylece beni bu işi yapmaya sürükledi. Ayrıca ben, Tanrıyı gözle görülemez, elle tutulamaz soyut bir varlık olarak tanımlayan bu inanç sisteminin, diğer müminlerin göremedikleri birtakım eksiklikler, yanlışlıklar içerdiğini gördüm. Bu yüzden, Peygamberin izinden, yani onun bıraktığı ilkelerden bir kısmını alıp

dinin muhtevâsından çıkardım. Bunu kötü niyetle yapmadım; böyle yapmanın iyi olacağı içime doğdu.” dedi.

97. Bunun üzerine **Mûsâ**, “**Öyleyse**, derhal çık **git** buradan!” dedi, hayatın boyunca rastladığın herkese ‘Yanıma yaklaşma, bana **dokunma!**’ demen senin cezan olacaktır. Bu toplumdan tamamen dışlanacak, bir vahşî gibi yapayalnız yaşamaya mahkûm olacaksın. Bu, işlediğin suçun dünyadaki cezasıdır. **Ayrıca sana**, öte dünyada **asla kurtulamayacağın** bir azap **vaadedilmiştir! Şimdi, ısrarla tapınıp durduğun** şu sözde **ilâhına bir bak; onu ateşte** eriterek **yakacak ve parçalarını denize savuracağız.**”

98. “O hâlde, ey İsrail Oğulları! **Sizin ilâhınız ancak Allah’tır ki, O’ndan başka tanrı yoktur; O’nun bilgisi, her şeyi çepeçevre kuşatmıştır.**”

99. Ey Muhammed! **Geçmişte** yaşamış kavimlerin başından geçen ibret verici hâdiselerden bir kısmını **sana böyle anlatıyoruz.** İşte şimdi de **sana, katımızdan hikmet, öğüt ve uyarılarla** dolu olan bu Kur’an’ı **bahsettik.** Öyle ki;

100. Her kim ondan yüz çevirirse, hiç kuşkunuz olmasın ki, **Diriliş Günü** sırasında çok ağır bir günah **yükü taşıyacak** ve korkunç bir azâba mahkûm olacaktır!

101. Hem de, **sonsuz dek orada kalmak üzere! Diriliş Günü taşıyacakları bu yük, ne fenâ bir yükür!**

102. **Sura üflendiği** ve bütün insanlar yeniden diriltildiği o büyük **Gün, suçluları**, üzüntüden yüzleri mosmor kesilmiş ve gözleri, dehşetten **göğermiş** ve donakalmış **bir hâlde** mahşer meydanında **toplayacağız.**

103. **Aralarında gizli gizli fısıldaşarak,**“ Yeryüzünde, **olsa olsa on gün kadar kalmışsızdır!”** diyecekler.“Mahşer alanında insanların fısıltıyla konuşacakları şeyler bugünden nasıl bilinebilir?” demeyin, zira:

104. **Onların o vakit neler söyleyeceklerini** elbette **en iyi Biz biliriz;** nitekim, içlerinden **en iyi tahmin yürütenler, o zaman,** “Orada **sadece bir tek gün kalmışsızdır!”** diyecekler.

105. **Sana, Kıyâmet Gününde dağların ne olacağını soruyorlar; onlara de ki: “Rabb’im, onları un ufak edip savuracak!”**

106. “**Ve** bu evreni yok edip yerine bambaşka bir evren yarattıktan sonra, (14. İbrahim: 48) mahşer meydanını **dümdüz** ve çıplak **bir alana dönüştürecek.**”

107. “Öyle ki, **ne bir çukur göreceksin orada, ne de bir tümsek.**”

108. **O gün** bütün insanlar, kendisinden kaçış imkânı olmayan **çağırıcıya uyup** Büyük Mahkemede hesap vermek üzere **Rahmân’ın huzurunda toplanacaklar.** İşte o anda, **Rahmân’ın**

hüküm vermesi için sesler kısılacak ve her tarafı korkunç bir sessizlik saracak, öyle ki, titreme, hıçkırık ve soluk alış veriş seslerinin birbirine karıştığı **boğuk bir uğultudan başka bir şey duymayacaksın.**

109. O Gün hiç kimse, bir başkasının kurtuluşu için Allah katında aracılık edemeyecek, dolayısıyla hiç kimseye kayırmanın, arka çıkmanın ve **şefaatin faydası olmayacaktır; ancak Rahmân'ın izin verdiği ve konuşmasına rıza gösterdiği kimseler** —yine O'nun izin verdiği kimselere— şefaate edebilecekler.

110. Çünkü Allah, **insanların** geçmişte ve gelecekte, gördükleri ve göremedikleri, bildikleri ve bilmedikleri, açıkladıkları ve gizledikleri, kısacası **önlerindeki ve arkalarındaki her şeyi** tam olarak **bilmektedir; oysa onların ilmi, O'nu asla kuşatamaz.**

111. O Gün, bütün yüzler Hayy yani ezelî ve ebedî olarak diri, varlığın ve hayatın biricik kaynağı, ölümsüz, **ve** yaratıcı ve evrenin mutlak hâkimi, bütün varlıkları sürekli olarak koruyup gözeten, yöneten ve yönlendiren yüce kudret yani **Kayyum** olan Allah'ın **huzurunda** saygıyla **eğilecektir.** İşte o an, **zulüm yüküyle** O'nun huzuruna **gelenler**, kelimenin tam anlamıyla **perişan olacaklardır!**

112. Öte yandan, Allah'ın ayetlerine yürekten **inanarak güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlar ise, ne suçsuz oldukları hâlde cezalandırılıp haksızlığa uğratılmaktan korkacaklar, ne de hak ettikleri mükâfâtta yoksun bırakılmaktan.**

113. Ey insanoğlu! **İşte böylece Biz** bu kitabı, **Arapça** yani, hiç bilmediğiniz bir dilde değil, okunup anlaşılabilen ve hayatın her cephesini kuşatan; insanın bulunduğu her yerde sürekli okunup gündeme getirilmesi gereken **bir Kur'an olarak gönderdik ve içerisinde, her türden uyarıyı** tekrar tekrar ele alıp **açıkladık ki,** önce Kur'an'ın ilk muhatabı olan Araplar, daha sonra da tüm insanlar iyiliklere, güzelliklere yönelip kötülüklerden **sakınsınlar; yâhut** bu ibret verici ayetler, **onların** en azından gaflet uykusundan uyanmalarını ve öğüt alıp **düşünmelerini sağlasın.**

114. Demek oluyor ki;Allah, insanoğlunun tasavvur ettiği her şeyin üstünde ve ötesindedir; eşi benzeri yoktur, **yüceler yücesidir;** mutlak egemenlik sahibi, gerçek **hükümdardır;** doğrunun, gerçeğin, hakkın ve **hakîkatin ta kendisidir!**

Bu arada, ey Muhammed; Cebrail sana vahiy indirirken, **Kur'an'ın vahyi tamamlanmadan önce, onu** unutturum endişesiyle **acele davranıp** ayetleri ezberlemeye çalışma; Korkma, bütün ayetleri senin kalbine nakşedip, hepsini ezberlemeni sağlayacağız. Ve sen, ey Kur'an okuyucusu; bu kitabı doğru anlamak istiyorsan, peşin ve aceleci yaklaşımlardan sakın; ayetleri, ait olduğu genel anlam örgüsünden soyutlayarak onlardan aceleci hükümler çıkarma. Kur'an'ı bir bütün olarak ele al ve bir kaç anlama gelebilecek ayetleri, o bütün içinde değerlendirmeye çalış.

Ve ne kadar bilgili olursan ol, hiçbir konuda kendini yeterli görme; dâimâ, **“Ey Rabbim,** anlayış,

idrâk ve ilmimi artır!” de ve bunun gereği olan okuma, öğrenme, araştırma ve düşünme faaliyetlerini bir an bile kesintiye uğratma.

115. Gerçekten Biz, vaktiyle Âdem’den de söz almıştık fakat o, insani bir özellik olarak, verdiği sözü çabucak **unutuverdi;** doğrusu **onda,** emrimize bağlılık konusunda, yeterli **bir** gayret ve **kararlılık göremedik.** Şöyle ki:

116. Hani bir zaman meleklerle, “Tüm insanlığın temsilcisi olarak karşınızda duran Âdem’e secde edin, yani onun size üstünlüğünü kabul ederek, önünde saygıyla eğilin!” **demiştik; bunun üzerine** melekler Allah’ın emrine uyarak **derhal secde ettiler, ancak** aralarında yaşayan ve aslen bir cin olan **İblis hariç,** zira o bunu gururuna yediremedi, Allah’ın emrine başkaldırma pahasına, Âdem’in önünde boyun eğmekten **kaçındı.**

117. Bunun üzerine, “Ey Âdem!” d edik, “İşte bu şeytan, senin ve eşinin düşmanıdır ve kıyâmete kadar da düşmanınız olacaktır. O hâlde, onun hilelerine karşı ikiniz de dikkatli olun ki, **sizi isyankârlığa sürükleyip cennetten çıkarmasın, yoksa büyük bir sıkıntıya düşer, mutsuz olursun!”**

118. “Çünkü burada açlık çekmeyecek, çıplak kalmayacaksınız.”

119. “Ve yine burada susuz kalmayacak, güneşin bunaltıcı sıcağından rahatsız olmayacaksınız. İşte bu cennette yaşayın ve burada dilediğiniz yerden, dilediğiniz kadar yiyin için. Meyvesini yasakladığım şu ağaca sakın yaklaşmayın!”

120. Derken, şeytan ona sinsice fısıldayarak, “Ey Âdem!” d edi, “Sana so nsuz hayat ağacını ve dolayısıyla, ebediyen yok olmayacak bir hükümranlığın yolunu göstereyim mi? Şu ağacın meyvesinden tadar tatmaz, ölümsüz birer melek olacaksınız. Zaten Allah, bu yüzden onun meyvesinden yemenizi yasakladı.”

121. Böylece, her ikisi de şeytanın yalanlarına kanıp o ağacın meyvesinden yediler ve meyveyi yer yemez, derhal çıplaklıklarının farkına varıp, cennetteki ağaçların yapraklarıyla üzerlerini örtmeye başladılar. Böylece Âdem, Rabb’inin emrine karşı gelerek günah işlemiş oldu.

122. Fakat Âdem, İblis gibi kibre kapılıp günahında diretmedi; aksine, hatâsını itiraf ederek, pişmanlık içinde Rabb’inin affına sığındı; bunun üzerine, Rabb’i onu seçip yüceltti; tövbesini kabul etti ve onu doğru yola iletti.

Daha sonra Âdem ve Havvâ, işledikleri günahın cezasını çekmek için değil, asıl yaratılış gayeleri olan halîfelik görevini yerine getirmek üzere cennetten çıkarılıp yeryüzüne gönderildiler. Çünkü zaten tövbeleri kabul edilmiş, suçları da bağışlanmıştı.

123. Allah, insana ve şeytana seslenerek, “Birbirinize düşman olarak yeryüzüne inin!” dedi, “Göndereceğim elçiler ve kitaplar sayesinde sizlere doğru yolu göstereceğim. Artık Benden

size bir yol gösterici geldiği zaman, her kim Benim gösterdiğim yolu izlerse doğru yoldan sapmayacak ve dünyada da, âhirette de mutsuz olmayacaktır.

124. Ama her kim de Benim öğüt ve uyarılarımla dolu olan şu Kur'an'dan yüz çevirecek olursa, işte onu, bitip tükenmeyen arzu ve ihtirâsların yol açtığı doyumsuzluk, tedirginlik, ruhsal bunalımlar, vicdan azâbı ve toplumsal çalkantılar yüzünden, mutluluk ve huzurdan yoksun, dar, kısır ve sıkıntılı bir hayat beklemektedir; **Hesap Gününde ise, onu kör olarak diriltip huzurumuza getireceğiz.**

125. “Ey Rabb'im!” diye feryat edecek, “Beni neden kör olarak dirilttin, oysa ben hayattayken gözleri gören biriydim?”

126. Allah da ona, “Hayır, sen aslında dünyada da kördün!” diye cevap verecek, “Çünkü vaktiyle, hakîkatî açıkça ortaya koyan **ayetlerim sana ulaşmıştı da, sen** hakikat karşısında kör ve sağır kesilmiş, **onları** göz ardı edip **unutuvermiştin, işte bugün, sen de aynı şekilde unutulacaksın!”**

127. İşte Biz, kendilerine bahşedilmiş olan akıl, güç, yetenek, sağlık, servet gibi nîmetleri kötü yolda kullanarak ömürlerini boş yere harcıyıp **savurganlık eden ve Rabb'inin ayetlerine imanı reddeden kimseleri,** dünyada **böyle** toplumsal çalkantılarla, ruhsal bunalımlarla cezalandıracağız; **âhiret azâbı ise, elbette çok daha çetin ve çok daha uzun süreli olacaktır!** Oysa insanlık tarihini şöyle bir gözden geçirip devletlerin, medeniyetlerin yıkılış sebepleri üzerinde düşünselerdi, zâlimlerinin sonunun hep aynı olduğunu görecektlerdi:

128. Kendilerinden önce gelip geçmiş nice büyük medeniyetleri ve güçlü toplumları helâk etmemiz, çağdaş kâfirlerin akıllarını başlarına getirmiyor mu? Üstelik, geçmiş milletlerin bıraktığı ibret verici kalıntıları, tarihi eserleri ve virâne olmuş **evleri arasında,** zaman zaman seyahatler yaparak **gezip dolaşmaktalar. Elbette bunda, akıl ve sağduyu sahipleri için,** ilâhî yasalar hakkında önemli ipuçları veren nice ibretler, işâretler ve **deliller vardır.**

129. Eğer bu dünyanın imtihan yeri olduğuna ve her şeyin tam karşılığının, ancak âhirette verileceğine dâir **Rabb'in tarafından ezelden verilmiş bir hüküm ve bu hükmün gerçekleşmesi için belirlenmiş bir süre olmasaydı,** bütün kâfirlerin, zâlimlerin derhal helâk edilmesi **kaçınılmaz olurdu!** Fakat ilâhî hikmet, bu dünyanın bir mücâdele ve imtihan yurdu olmasını takdir etti.

130. O hâlde, ey Müslüman, **onların inkâr ve alay dolu sözlerine sabret!** Mücâdelende sana azık olmak üzere, **güneşin doğmasından ve batmasından önce, gece saatlerinde ve bir de, gündüzün uygun vakitlerinde** namaz, dua ve zikirlerle **Rabb'ini överek ve O'nun yüceliğini hem kendi benliğine, hem de tüm insanlığa ilan ederek tesbih et ki,** ilâhî rahmet ve **hoşnutluğa** eresin.

131. Ve sakın ola ki, onlardan bazı zümrelere, sırf kendilerini sınamak için geçici

olarak **verdiğimiz dünya hayatının** göz kamaştırıcı **cazibesine gözünü dikip** de, bu nîmetleri elde etme adına Allah yolunda göstermen gereken fedâkârlığı sekteye uğratmayasın; hak ve adâletin egemen olması için verdiğin mücâdelede, bir an olsun gevşekliğe düşmeyesin! Unutma ki, **Rabb’inin** sana bu dünyada **bağışladığı** mütevazı, fakat helâl ve temiz geçimlikler ve âhirette bağışlayacağı sonsuz **nîmetler**, insanı azdıran lüks ve şatafattan **hem daha hayırlı, hem daha kalıcıdır.**

132. Bu arada, **aile** ne, yakın akrabalarına ve emrin altında bulunan kimselere **namaz kılmalarını emret**, bıkip usanma, bu görevine dikkat et **ve sen de sabırla namaza devam et. Biz senden herhangi bir rızık istiyor değiliz;** aksine, **senin** ve bütün varlıkların **rızıkını veren Biziz!** Biz her türlü ihtiyaçtan uzak olduğumuza göre, bu tür yükümlülükleri yalnızca insanların kendi yararları için emretmekteyiz. O hâlde, sakın Allah’a kulluğu terk etme; çünkü **mutlu son**, iman edip dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyarak, kötülüklerden titizlikle sakınan kimselerin olacaktır!

133. Ama yine de inkârcılar, “Muhammed, Peygamberliğini ispatlamak için **bize Rabb’inden** apaçık bir delil, bizim istediğimiz türden **bir mûcize gösterseydi ya!**” diyorlar. **Peki, önceki kitaplarda bulunan** bu kitabın ilâhî kaynaklı olduğunu gün gibi ortaya koyan nice **apaçık deliller** ve iknâ edici **bilgiler ve belgeler**, bu Kur’an sayesinde **onlara ulaştırılmadı mı?** O hâlde, artık hiç kimsenin iman etmemek için bir mâzereti kalmamıştır. Nitekim:

134. Şâyet Biz bu Kur’an’ı göndermeden önce onları işledikleri günahlardan dolayı azapla helâk etseydik, o zaman haklı olarak, **“Ey Rabb’imiz! Bize yol gösterecek bir kitap ve bir elçi gönderseydin de, bu aşağılık duruma düşüp rezil olmadan önce ayetlerine uyup azaptan kurtulsaydık olmaz mıydı?”** diyeceklerdi. Bunun için Rabb’in, halkı ilâhî uyarılardan habersiz olan hiçbir ülkeyi, onlara doğru yolu gösteren uyarıcılar göndermeden öyle haksız yere helâk edecek değildir. (6. En’âm: 131)

135. Bütün bunlara rağmen, yine de inkârcılıkta diretirlerse, onlara yine de **de ki:**“ Ey kâfirler! **Herkes** bu işin sonucunu merakla **bekliyor;** madem ki iman etmemekte bu kadar kararlısınız, o hâlde **bekleyin bakalım; kimlerin dosdoğru yolda yürüyen hakikat erleri olduğunu pek yakında** sizler de âyan beyân **göreceksiniz!**

21. ENBİYÂ SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarına doğru, İbrahim sûresinden hemen sonra indirilmiştir. İçinde birçok Peygamberin kıssası anlatıldığı için “Peygamberler” anlamına gelen “enbiyâ” adını almıştır. 112 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. İnsanların hesaba çekilme vakti iyice yaklaştı fakat onlar, an be an yaklaşmakta olan tehlikeye karşı hâlâ **umursamaz bir tavır içindeler** ve bu yüzden, gerçeklerden inatla **yüz çeviriyorlar!** Öyle ki:

2. Onlara ne zaman Rablerinden yeni bir öğüt ve uyarı içeren bir sûre veya ayet **gelse,** onu **ancak alaya alarak** ve eğlenerek **dinlerler.**

3. Çünkü para, makam ve şöhret gibi dünyalıkların hırsıyla yanıp tutuşan ve bencillik, kibir, inat ve haset duygularıyla dolup taşan **kalpleri,** hiçbir ahlâkî sınır tanımaya yanaşmadığı için tamamen zevk ve **eğlenceye dalmıştır.** İşte bu yüzden ki, hakîkati kabullenmeye bir türlü yanaşmayan bu **zâlimler,** Kur’an’ın kitlelerce benimsenmesini engellemek için, kendi aralarında **gizlice fısıldaşarak dediler ki:**

“Okuduğu o büyüleyici sözlerle vicdanları sarsıp tüm benliğinizi derinden etkileyen **bu** adam, **sizin gibi** ölümlü **bir insandan başka nedir ki? Şimdi siz,** onun sözlerini dinleyip de, **göz göre göre büyüye mi kapılacaksınız?** Bize göre bu Kur’an, mutlaka büyü ürünü bir sözdür. Yoksa okuma yazma bile bilmeyen bir insanın böyle harikulade sözler söylemesi başka türlü izah edilemez.”

4. Bunun üzerine Allah’ın Elçisi, düze nledikleri gizli toplantılarla, kurdukları sinsi komplolarla Müslümanları yıldırabileceklerini, Allah’ın nurunu söndürebileceklerini sanan bu zâlimlere seslenerek, “**Benim Rabb’im,**” dedi, “**yerde ve gökte söylenen bütün** gizli ve açık **sözleri bilir.** Çünkü **O,** her şeyi **işiten,** her şeyi **bilendir.**” Ve işte Rabb’im, zâlimlerin komplolarını açığa çıkarıp yerle bir ediyor:

5. Kâfirler, Kur’an’ın kitleler üzerindeki etkisini kırabilmek için olmadık iftiralar attılar fakat her defasında, kendi iftiralarını kendileri de beğenmeyerek fikir değiştirdiler. İlk önce, “Muhammed’in bu söyledikleri, **aslında karmakarışık hayallerden ibarettir!**” dediler. Sonra da, “**Yok yok,** bu kadar mükemmel sözlerin hayal ürünü olduğuna kimseyi inandıramayız; **onu** bilinçli olarak **uyduruyor** diyelim. **Fakat hayır,** Muhammed’in buna gücü yetmez ki! O hâlde, onun cinlerden bilgi alan **bir şâir** olduğunu söyleyelim. İyi de, onun şiirle uzaktan yakından ilgisi olm adığını herkes

biliyor! İyisi mi, şöyle diyelim: Madem Peygamber old uğunu iddia ediyor, **öyleyse bize önceki ümmetlere gönderilen türden bir mucize gösterse ya!”** dediler.

6. Oysa ki, onlardan önce helâk ettiğimiz hiçbir toplum, bu tür bir mûcizeye **inanmamıştı, şimdi** aynen onların izinden giden **bu zâlim insanlar** mı senin getireceğin mûcizelere **inanacak?**

7. Ey Muhammed! Biz senden önce de, kendilerini vahiyle desteklediğimiz senin gibi yiyip içen, çarşı pazarlarda dolaşan ölümlü **adamlardan başkasını elçi olarak göndermedik.** Zira onlar, b ütün hal ve hareketleriyle müminlere önder ve örnek olacaklardı. Ey insanlar! **Eğer** bu gerçeği **bilmiyorsanız,** Allah’ın ayetlerini, dini, kitapları, Peygamberleri iyi bilen dürüst ve güvenilir insanlara, yani **zikir ehline sorun.** Onlar da şâhitlik edeceklerdir ki:

8. Biz Peygamberleri, yiyip içmeyen olağanüstü varlıklar olarak yaratmadık ve onlar ölümsüz birer varlık, bir melek **de değillerdi.** Sizin gibi fani birer insan olarak ümmetlerini uyarmış ve Allah yolunda her türlü baskı ve eziyete sabırla göğüs germişlerdi.

9. En sonunda, kendilerine verdiğimiz sözü gerçekleştirdik; onları ve dilediğ imiz kimseleri yani müminleri **kurtardık,** Allah’a karşı gelerek **azgınlık edenleri ise,** korkunç bir azapla **helâk ettik!** Eğer mûcize isteğinizde gerçekten samîmi iseniz, dinleyin:

10. Andolsun ki size, insan benliğini eğitip mükemmel bir toplum oluşturabilmek için ihtiyaç duyduğunuz her türlü hikmet, öğüt, **uyarı ve ibret derslerini** ve sizi insanlığın önderi makâmına getirerek, dünyada da âhirette de mutluluk ve kurtuluşa ulaştıracak güç ve imkânları **içerisinde barındıran** ve size, dillere de stan olacak ş an, şeref, onur, itibar ve yücelik k azandıracak muhteş em **bir Kitap indirdik; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?** Şimdi önünüzde iki seçenek var; ya Kur’an’a sımsıkı sarılıp kurtuluşa erersiniz, ya da onu inkâr eder ve zulmün üzünczasını çekersiniz:

11. Sizden önceki çağlarda, halkı zulüm ve haksızlık yapan nice şehirleri yerle bir ettik ve onlardan sonra, başka toplumlar meydana getirdik.

12. Helaki hak eden toplumlar, azâbımızın tepelerine bineceğini sezdikleri anda, derhal orayı terk edip kaçmaya çalışıyorlardı. Fakat nereye yönelseler, karşılarına azap melekleri dikiliyordu:

13. “Yoo, kaçmayın; şımarıp azgınlaştığınız o servet ve sa ltanata ve hiç ölmeyecekmiş gibi dayayıp döşediğiniz lüks evlerinize, villalarınıza, saraylarınıza dönün bakalım; çünkü yaptıklarınızdan sorguya çekileceksiniz!”

14. Artık kurtulamayacaklarını anlayınca, “Vay başımıza gelenlere; doğrusu biz, gerçekten de zâlim kimselerdik!” diye feryât ediyorlardı.

15. Ve hepsini kökünden biçip yok edinceye kadar, bu feryâ tları sürüp giderdi. Öyle

ya;

16. Biz gökleri, yeri ve bu ikisinin arasındakileri, hikmet ve adâletten yoksun, anlaşılmaz bir oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık ki!

17. Şâyet bir eğlence edinmek isteseydik, bunu her hâlde kendi katımızdan edinirdik fakat böyle bir şey yapmayız!

18. Demek ki, varlık âleminde başıbozukluğa, adâletsizliğe ve ölçsüzlüğe yer vermeyecek; zulüm ve haksızlıkları, eğlence izler gibi izlemeyeceğiz! Tam tersine; Biz, mutlak ve değişmez gerçeklik, doğruluk demek olan hakkı, kötülük, çirkinlik ve eğrilik temeline dayanan bâtılın tepesine çarparız da, onu paramparça eder ve böylece bâtıl yok olup gider. O hâlde, ey inkârcılar; sınırsız kudret, ilim, hikmet, adâlet, merhamet sahibi olan Allah'a yakıştırdığınız uygunsuz niteliklerden dolayı, vay başınıza geleceklere!

19. Göklerde ve yerde olan herkes, O'nun âciz birer kuludur. Dolayısıyla, O'nun katında bulunan ve müşrikler tarafından ilâhlaştırılan melekler, O'na kulluk etmekten asla kibre kapılmazlar ve ona ibâdetle en ufak bir kusur işlemez, hiçbir zaman bundan bıkip yorulmazlar.

20. Gece gündüz, bir an bile ara vermeden O'nun sınırsız yüceliğini tüm evrene ilan ederek tesbih ederler. Fakat bu nankörler, O'na kulluk etmeyi gururlarına yediremiyorlar.

21. Yoksa onlar yeryüzünde, canlılara hayat bahşeden ve Kıyamet Günü insanları yeniden diriltip hesaba çekebilen ilâhlar mı edindiler? Hâlbuki:

22. Göklerde ve yerde Allah'tan başka tanrılar olsaydı, aralarındaki çekişmeden dolayı her iki âlem de yıkılıp gider ve kâinattaki bu hârika düzen görülmezdi. Oysa gördüğünüz gibi, gökler ve yer dimdik ayakta durmaktadır. Demek ki: Mutlak hükümlanlık sahibi olan Allah, müşriklerin bu iddialarından tamamen uzaktır, yücedir!

23. O, yaptıklarından dolayı kimseye hesap vermez fakat O'nun dışındaki tüm varlıklar, yaptıklarından Allah'a karşı sorumludurlar.

24. Fakat müşrikler, uydurdukları sahte ilâhları ve bâtıl ideolojileri terk edip rab ve ilah olarak bir tek Allah inancını benimsedikleri takdirde, O'nun gönderdiği Kitaba göre hayatı yeni baştan kurmak zorunda kalacaklarını, böylece vahye dayalı bir toplumsal sistemde, diledikleri gibi yaşayamayacaklarını çok iyi bildiklerinden, O'ndan başka tanrılar ediniyorlar.

Ey Müslüman! Onlara de ki: “Eğer iddianızda samîmi iseniz, bunun ilâhî kitaplara uygun olduğunu ispatlamak üzere delilinizi getirin! İşte bu tevhid inancı, hem benimle birlikte olan Müslümanların ve hem de benden önceki Elçilerin insanlık tarihi boyunca gündeme getirdiği ilâhî öğretilerdir.”

Ama ne var ki, onların çoğu hakikat bilgisinden yoksundurlar, bu yüzden de önyargılarının kurbanı oluyor ve alışageldikleri kültür ve anlayışa uymadığı için, aslında akli başında hiçbir kimsenin ilgisiz kalamayacağı bu inanç sistemine karşı umursamaz bir tavır takınıyorlar. Hâlbuki:

25. Biz senden önce gönderdiğimiz bütün Peygamberlere, “Benden başka tanrı yoktur; öyleyse yalnızca Bana kulluk edin!” diye vahyetmiştik. Fakat o Peygamberlerin bu günkü izleyicileri, bakın bu hakîkatten ne denli uzaklaşmışlar:

26. Bütün sapık inanç ve ideolojiler, Allah’ın herhangi bir konuda yetersiz, âciz, muhtaç ve zayıf olduğu varsayımından yola çıkarlar. Nitekim, Hristiyanlar İsa’yı Allah’ın oğlu kabul ederken, müşrikler de melekleri Allah’ın kızları sayarak, **“Rahmân, kendisine bir çocuk edindi!” dediler.** Hâşâ! Çocuk edinmek, bir âcizliktir, **O ise her türlü acziyetten, noksanlıktan uzaktır, yücedir!** Onların, Allah’ın oğlu olduğunu iddia ettikleri kimseler, **gerçekte Allah tarafından ikrama lâyık görülen seçkin ve değerli kullardır.** Öyle ki:

27. Onlar, Allah’ın hükmüne aykırı bir söz söylemezler ve yalnızca O’nun emrine göre hareket ederler.

28. Allah, onların geçmişte ve gelecekte, gördükleri ve göremedikleri, bildikleri ve bilmedikleri, açıkladıkları ve gizledikleri, kısacası önlerindeki ve arkalarındaki her şeyi tam olarak bilmektedir. Fakat onların bilgisi çok sınırlıdır. Bu yüzden, Allah izin vermedikçe ve **O’nun zaten hoşnut olduğu kimselerden başkasına şefaath edemezler.** Yani, azâbı hak eden kimseleri kayırıp cehennemden kurtarmak için Allah katında aracılık edemezler. Çünkü **onlar, O’nun heybetinden tir tir titrerler.**

29. Onlardan her kim, “Ben de Allah’tan başka bir tanrıyım!” diyecek olursa, onu cehennemle cezalandırırız. İşte Biz, onların “tanrı” veya “tanrının oğlu” olduğunu iddia eden **zâlimleri böyle cezalandıracağız!**

30. Kur’an’ın ilâhî bir kalam olduğunu reddeden inkârcılar, içinde bulundukları evren üzerinde araştırma yaparak **görüp anlamıyorlar mı ki, gökler ve yer başlangıçta bitişik bir hâlde, bütün idi de, Biz onları daha sonra birbirinden ayırdık ve yine hayatın kaynağını bilmiyorlar mı ki, Biz her canlı varlığı sudan yarattık?**

Kur’an hakkında şüphe ve tereddüdü olanlar, evrendeki ayetlerle Kur’an ayetlerinin nasıl mükemmel bir uyumla örtüştüğünü görüp de, bu kitabın Allah’tan gelen bir hak olduğuna **hâlâ inanmayacaklar mı?**

31. Ve yine görmüyorlar mı ki yerküre, herhangi bir nedenle dengesi bozularak **insanları sarsmasın diye oraya sapasağlam dağlar yerleştirdik ve kolayca yollarını bulabilmeleri için** orada vadiler, geçitler ve **geniş yollar meydana getirdik.**

32. Ve yine görmüyorlar mı ki; gökyüzünü, sapasağlam korunan bir kubbe hâline

getirdik? Hal böyleyken, **onlar gökyüzünde** Allah'ın kudretini ve O'nun bilgisini gözler önüne seren bunca delillerden ve hayranlık verici **mûcizelerden yüz çevirip geçiyorlar.** Oysa ki:

33. Geceyi ve gündüzü; Güneş'i ve Ay'ı yaratan O'dur. Uzaydaki gök cisimlerinin **her biri**, kendisine ait belirlenmiş bir programı yaşamak üzere **belli bir yörüngede yüzüp gitmektedir.**

34. Ey Peygamber! **Biz** sana bu dünyada ebedî bir hayat bahşetmediğimiz gibi, **senden önce de hiçbir insana ölümsüzlük vermedik**, bundan sonra da verecek değiliz; **o hâlde, sen** vakti zamanı gelir de **ölürsen**, senin ölümünü dört gözle bekleyen **o insanlar** dünyada **ebedî mi kalacaklar?** İmtihan hikmeti gereğince bir süre yaşasalar bile, eninde sonunda ölüp hesaba çekilmeyecekler mi? **O hâlde, zalimlerin tehditlerinden korkma; sonunda ölüm bile olsa, mücâdeleden asla vazgeçme! Unutma ki:**

35. Her can, mutlaka ölümü tadacaktır. Allah yolunda olmasa da, mutlaka ölecektir. Ancak, bu hayatın anlamını iyi kavradığınız takdirde, sonsuz âhiret hayatını kazanabilirsiniz: **Biz sizi**, yeteneklerinizi açığa çıkarmak ve olgunluk mertebelerinde yücelmenizi sağlamak üzere, bazen hastalık, fakirlik, depresyon gibi **kötülük** saydığınız şeylerle **ve** bazen de sıhhat, zenginlik, güç, başarı gibi **iyilik** kabul ettiğiniz şeylerle **sınayarak imtihan ediyoruz.** İşte bu amaçla, bu dünyada kısacık bir hayat yaşayacak **ve sonunda**, yaptıklarınızın karşılığını görmek üzere **Bize döneceksiniz.** Bu yüzden, ey Müslüman, câhillerin yaptıklarına üzülme:

36. İnkârcılar seni her gördüklerinde,“ Atalarımızın yüzyıllardan beri tapındığı **ilâhlarımızı** ve şirk inancına göre oluşturduğumuz hayat tarzımızı **diline dolayan adam bu muymuş?”** diyerek **seni alaya alırlar. Öte yandan kendileri, Rahmân'ın** hikmetlerle dolu apaçık öğüt ve **uyarısı** olan Kitabını **inkâr ederler.**

37. Zaten insanoğlu, pek aceleci yaratılmıştır. Fakat ey kâfirler, sabırsızlanmayın, her şeyin bir zamanı var: Kur'an'ın ilâhî bir kitap olduğunu, nihâî zafer ve üstünlüğü müminlerin kazanacağını gözler önüne seren **delillerimi yakında size göstereceğim;** belânızı hemen bulmak istemiyorsanız, bunu **Benden acele istemeyin!**

38. Yine de kalkmış, alaycı bir ifâdeyle, **“Eğer dedikleriniz doğru ise, peki bu savurduğunuz tehditler ne zaman gerçekleşecek?” diye soruyorlar.**

39. Bu kâfirler, yüzlerinden ve sırtlarından cehennem alevlerini savamayacakları ve hiçbir şekilde yardım da göremeyecekleri zaman başlarına gelecekleri **bir bilselerdi!**

40. Aslında son saat, ansızın gelip çatarak onları müthiş bir şekilde etkileyip şaşkına döndürecek, donup kalacaklar! İşte o zaman, **ne onu geri çevirebilecekler, ne de onlara ikinci bir fırsat verilecek!** Onun için, geçmişten ibret alıp, iş iştenden geçmeden doğru yola yönelsinler:

41. Ey Muhammed! Gerçek şu ki, senden önceki Elçilerle de alay edilmişti fakat onları

alaya alan küstahları, sonu nda alay ettikleri o korkunç azap çepeçevr e sarıp helâk etmişti!

42. Ey Müslüman! Onlara de ki:“Gece leyin uyuduğunuz veya gündüz vakti gezip dolaştığınız bir sırada size azap etmek istese, sizi Rahmân’a karşı kim koruyabilir? Elette onları tehlikelerden koruyan ve nimetler içinde yaşatan Allah’tır. Fakat onlar, bunu bildikleri hâlde, Rablerinin öğüt ve uyarısı olan şu Kur’andan yüz çeviriyorlar.

43. Yoksa onların, kendilerini Bize karşı koruyabilecek tanrılar mı var ki, bu kadar pervasızca ayetlerimizi inkâr edebiliyorlar? Hayır; o sözde tanrıları, kendi kendilerini bile koruyacak güce sahip değiller ve Bizim tarafımızdan bir yakınlık da göremeyecekler.

44. Aslına bakarsanız, Biz bunları da, bunların atalarını da nîmetler içinde yaşattık; böylece, hayat gözlerinde hiç bitmeyecekmiş gibi uzun göründü. Sahip oldukları servet, güç ve saltanatın ebediyen süreceğini zannedip azgınlaşmaya, hiç ölmeyecekmiş gibi davranmaya başladılar. Oysa görmüyorlar mı ki, Biz hüküm ve kudretimizle yeryüzüne gelip, onu her yanından nasıl peyderpey eksiltiyoruz?

Geçmişte yaşamış nice toplumların, azgınlıklarından dolayı yok edildiğini bilmiyorlar mı? Depremlerle, savaşlarla, toplumsal ve ekonomik krizlerle nüfuslarını nasıl kırıp dağıttığımızı, üzerlerindeki ablukayı her geçen gün daralttığımızı görmüyorlar mı? Çevrelerinden, dost ve akrabalarından birer ikişer mezara yolladıkları insanların hâlini düşünüp ibret almıyorlar mı? Bütün bunlar, yaklaşan felâketin habercisi değil mi?

Hal böyleyken, inkârcılar, hak ve hakikat karşısında hâlâ üstün geleceklerini mi zannediyorlar?

45. Ey Peygamber! Uyarılara devam ederek de ki:“ Ey insanlar! Ben sizi kendi görüşlerimle, şahsi düşüncelerimle değil, ancak Allah katından gelen Kur’an gibi bir vahiyle uyarıyorum.” Ne var ki, gerçeklere kulak tıkayan sağırlar ne kadar uyarılsalar da, kendilerini felâketten kurtaracak bu çağrıyı işitmezler. Bununla birlikte:

46. Onlara Rabb’inin azâbından ufacık bir esinti bile dokunurse, derhal “E yvahlar olsun bize; meğer biz ne zâlimmişiz!” diye feryadı basarlar. Peki, ya Büyük Mahkemede ne yapacaklar?

47. Hesap Gününde, adâlet terazilerini kuracağız ve hiç kimseye en ufak bir haksızlık yapılmayacak. Öyle ki, yapılan her iyilik veya kötülük incir çekirdeği kadar küçük bile olsa, onu dahî hesaba katacağız.

Hesap görmek için, Biz elbette yeteriz. İşte bunun için, kitap ve elçi göndererek insanlığı her devirde uyarmışızdır:

48. Doğrusu Biz, vaktiyle Mûsâ ile Hârûn’a da, kötülüklerden titizlikle sakınan o takvâ

sahipleri için gönülleri aydınlatan **bir ışık kaynağı ve bir öğüt** ve hikmet kitabı **olarak** Tevrat'ı, doğruyu eğriden ayırmaya yarayan o **şaşmaz ölçüyü vermiştik**.

49. O takvâ sahipleri ki, **Rablerine gayben**, yani O'nun zatını göremedikleri hâlde, varlığını, rab ve ilah olarak birliğini, sonsuz kudret ve merhametini gözler önüne seren sayısız yaratılış mucizelerini görerek iman eder, O'na yüre kten bir **saygıyla bağlanır** ve ecel vaktinin gelip çatacağı o Son **Saatin korkusuyla titrerler**.

50. Ey insanlar! **İşte** bu elinizdek i Kur'an **da**, doğru yolu göstermek üzere **göndermiş olduğumuz** hayır ve **bereketlerle dolu bir hikmet, öğüt ve uyarı kitabıdır; şimdi siz, onu** bile bile **inkâr mı edeceksiniz?**

51. Doğrusu Biz, Mûsâ'dan çok **daha önce, İbrahim'e** üstün ahlâkî özellikler ve sağlam bir muhâkeme yeteneği vererek , ona da **hak ettiği olgunluğu bahşetmiştik; çünkü onun buna** lâayık olduğunu çok iyi **biliyorduk**.

52. Hani o, babasına ve ka vmine seslenerek, "**Nedir bu tapıp durduğunuz heykeller?**" demişti.

53. Buna cevaben, "**Atalarımızın onlara tapmakta olduğunu gördük**, biz de onları körü körüne izleyip aynı putlara tapıyoruz!" **dediler**.

54. İbrahim, "**O zaman siz de, atalarınız da apaçık bir sapıklık içindesiniz!**" dedi.

55. Onlar, duyduklarına inanamayarak, "Bu sözlerinde **gerçekten ciddî misin, yoksa bizimle oyun mu oynuyorsun?**" diye sordular.

56. İbrahim, "**Elbette ciddî söylüyorum!**" dedi, "**Sizin Rabb'iniz** şu heykeller değil; **gökleri ve yeri yoktan var eden ve tüm evrenin** gerçek sahibi, efendisi, yön eticisi ve **Rabb'i** olan Allah'tır ve ben, buna bizzat şâhitlik ederim!"

57. Ve içinden, "**Allah'a yemin ederim ki, siz arkanızı dönüp buradan uzaklaşır uzaklaşmaz, putlarınıza bir oyun oynayacağım!**" dedi.

58. Böylece İbrahim, hiç kimsenin olmadığı bir saatte gizlice puthaneye girerek, eline geçirdiği bir baltayla **bütün putları paramparça etti fakat en büyük puta hiç dokunmadı ki**, olup bitenler hakkında bilgi edinmek üzere, o putun tanıklığına **başvursunlar**, böylece, onun konuşamadığı, göremediği gerçeğini idrâk ederek, putlara tapmaktan vazgeçsinler.

59. Ertesi sabah mâbede gelip putların halini gören müşrikler, "**Kim yaptı bunu ilâhlarımıza?**" diye **bağırdılar**, "Bunu yapan her kimse, **gerçekten çok zâlim biriymiş!**"

60. İçlerinden bazıları, "**İbrahim adında genç bir adamın putlarımız hakkında ileri geri konuştuğunu duymuştuk!**" dediler, "Bunu ondan başkası yapmış olamaz!"

61. “Öyleyse, onu derhal yakalayıp insanlarla yüzleştirin ki, bu sözleri söylediğine şahitlik etsinler!” dediler. Böylece, İbrahim’i tutup getirdiler ve:

62. “Ey İbrahim, bunu ilâhlarımıza sen mi yaptın?” diye sordular.

63. Zaten bu soruyu bekleyen İbrahim, “Hayır!” dedi, “Bunu olsa olsa, şu b üyük put yapmıştır; inanmıyorsanız kendilerine sorun, tabii eğer konuşabiliyorlarsa!”

64. Bu sözler, beyinlerinde şi mşek gibi çaktı; bunun üzerine, bir an için vicdanlarının sesine kulak vererek, içlerinden, “Aslında İbrahim doğru söylüyor, bizim ya ptığımız düpedüz saçmalık, bu âciz putlara tapmakla, asıl haksız durumda olan biziz!” dediler.

65. Ne var ki, yüzyıllardan beri süregelen bir sistemin yanlışlığını itiraf etmek ve “dünkü çocuğun” karşısında yenilgiyi kabullenip hakîkate boyun eğmek, onlar için hiç de kolay d eğildi. Dahası, tek tanrı inancını benimsemek ve bu inanca göre hayatı yeni baştan kurmak, hiç mi hiç işlerine gelmezdi. Haksızlığın, hırsızlığın, sömürünün mahkûm edildiği, d ürüstlük ve erdemliliğin en yüce değer hâline geldiği, hak ve adâlet prensiplerinin egemen olduğu bir toplum düzeninde yaşamak, onlar için ölüm demektir. Bunun için, eski **kafalarına geri dönüp, “ Lâf cambazlığı yapma, ey İbrahim!” dediler, “Sen de pekâlâ bilirsin ki, putlar konuşamaz!”**

66. İbrahim, “Madem öyle!” dedi, “Ne diye Allah’ı bırakıp da, size hiçbir fayda veya zarar veremeyecek kadar âciz olan bu şeylere tapıyorsunuz?”

67. “Güya akli başında adamlarsınız, utanın şu hâlinizden! Size de,Allah’ı bırakıp taptığınız şeylere de yazıklar olsun! Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?”

68. Bunun üzerine, küfrün elebaşları, halkı kışkırtarak, “Bu adamın hakaretlerine daha ne kadar sessiz kalacaksınız?” dediler, “Haydi, durmayın; onurunuzu kurtarmak için bir şeyler yapacaksanız, bari onu ateşe atın da, böylece ilâhlarınıza arka çıkın!”

Böylece, dev bir ateş hazırladılar ve İbrahim’i mancınığa koyup at eşin ortasına attılar. Fakat bilmiyorlardı ki, Allah dilemedikçe ateş yakamaz, bıçak kesemez, kurşun öldüremezdi. Nitekim:

69. “Ey ateş!” dedik, “İbr ahim’e serinlik ve selâmet ol!” Bir de baktılar ki İbrahim, âdetâ gül bahçesine dönen ateşin ortasında, Rabb’ine secde etmekteydi.

70. Evet, bu zâlimler ona hileler, t uzaklar kurmaya çalıştılar fakat Biz, hepsini büyük bir azapla helâk edip yıkıma uğrattık!

71. Ardından da, hem İbrahim’i, hem de kardeşinin oğlu Lût’u kâfirlerin elinden kurtardık ve tüm insanlık için hayır, mu tluluk ve bereket kaynağı kıldığımız Şam diyârına, yani bugünkü Sûriye, Filistin ve Ürdün civarındaki kutsal topraklara ilettik. Artık tebliğ mücâdelesini bu bölgelerde yürütülecekti.

72. İbrahim'i kurtarmakla kalmadık, ayrıca ona oğulları İsmail'i, İshak'ı ve bunlara ilaveten, torunu Yakup'u bir lütuf olarak armağan ettik ve onların her birinin dürüst ve erdemli kimseler olmasını sağladık.

73. Ve onları, buyruklarımız doğrultusunda insanlığa doğru yolu gösteren birer önder yaptık ve onlara iyi işler yapmayı, n amazı kılmayı ve zekâtı vermeyi emrettik. Çünkü onlar, hayat programlarını gönderdiğimiz hükümler doğrultusunda şekillendirerek, yalnızca Bize kulluk eden kimselerdi.

74. Lût'a da katımızdan ilim ve hikmet bahsettik ve onu, çirkin işler yapmayı alışkanlık hâline getiren bir toplumun elinden kurtardık. Kadınları bırakıp erkeklere yönelen bu azgın halkı ise, tamamen helâk ettik. Çünkü onlar, gerçekten de yoldan çıkmış a hlâksız bir toplumdur.

75. Böylece, Lût'u da lütuf ve rahmetimizi hak eden kullarımız arasına kattık; çünkü o, son derece dürüst ve erdemli bir insandı.

76. Nûh'a da ilim ve hikmet verdik. Hani Nûh, İbrahim'den yıllar önce, “Ey Rabb'im, kâfirlerle mücâdelemde yenik düştüm, bana yardım et!” diye Bize yalvarıp seslenmişti. Biz de çağrısına cevap vererek hem onu, hem de ailesinden iman edenleri ve yanında yer alan müminleri kâfirlerin baskı ve eziyetlerinden ve büyük sıkıntılardan kurtardık.

77. Ve böylece ona, ayetlerimizi yalanlamaya kalkışan bu insanlara karşı yardım ettik. Gerçekten de onlar, tepeden tırnağa kötülüğe batmış bir toplumdur; bu yüzden, hepsini korkunç bir tufanla, sulara batırıp boğuverdik!

78. Davud'a ve oğlu Süleyman'a da ilim ve hikmet vermiştik. Hani onlar, bir topluluğa ait koyun sürüsünün geceleyin girip ürünlerini harap ettiği bir ekin tarlası hakkında hüküm vermişlerdi ve Biz, onların hüküm verirken, doğru ve âdilane yargıya varabilmek için ne büyük çaba harcadıklarını, insanların haklarını korumak için ne kadar özen gösterdiklerini görüyorduk.

Bir adamın koyunları, geceleyin yanlışlıkla komşu tarlaya girip b ütün ürünleri tahrip etmişti. Davud, tahrip edilen ürünlerin değerine eşit miktarda hayvanın tarla sahibine tazminat olarak verilmesine hükmetti.

79. Bunun üzerine, henüz genç yaştaki Süleyman'a, bu dâvâ hakkında en âdilâne çözümü ilham ettik.

Süleyman babasının huzuruna gelerek, “Bence sürüyü, bir yıllığı na tarla sahibine verelim. Bu zaman zarfında koyunların sütü, doğuracağı yavrular, yünü vs. onun olsun. Bu arada, onarıp eski hâline getirinceye kadar tarlayı da sürü sahibine verelim. Böylece hem tarla sahibinin uğradığı kayıp telâfi edilmiş, hem de sürü sahibi mağdur edilmemiş olur.” dedi. Bu hükmün daha âdil olduğunu gören Davud, kararını değiştirdi.

Gerçi Davud’un verdiği karar da yanlış değildi, çünkü Biz, her ikisine de sağlam bir muhâkeme yeteneği ve ilim bahşetmiştik. Öyle ki;

Davud ile beraber sınırsız kudret ve yüceliğimizi dile getirip **tesbih etmekte olan dağları, taşları ve hattâ kuşları** onun çağrısına **boyun eğdirmiştik.**

Evet, bütün bunları **Biz yapıyorduk.** Ve Davud gibi Allah’a yön elirseniz, size de aynı nîmetleri veririz.

80. Ayrıca Davud’a, demiri eritip şekillendirme imkân ve becerisi vererek **savaştta sizi** düşman saldırısından **koruyacak** örme **zırh yapma sanatını öğrettik.** İşte Biz, insanoğlunu böyle üstün yeteneklerle donattık, **fakat siz,** bunca nîmetler karşısında Rabb’inize gereğince **şükrediyor musunuz?**

81. Ve Süleyman’a, coşkun rüzgarları kontrol altına alıp dilediği yönde estirme kudret ve yetkisini bahşettik. Öyle ki, bu rüzgarlarla akıp giden yelkenli gemiler, **onun kontrolü altında,** dünyanın dört bir yanından taşıdığı hesapsız zenginlikleri yüklenerek, her karış toprağını nîmet ve **bereketlerle donattığımız ülkeye,** yani Peygamberler diyarı Filistin’e **doğru akıp giderlerdi.** Evet, gerçekten **Biz, her şeyi** en mükemmel şekilde **bilmekteyiz.**

82. Ve cin şeytanlarından bir kısmını da onun buyruğuna vermiştik. Bunlar, **onun için dalgıçlık yaparak** denizin altından inci ve mercan çıkarıyor, **bundan başka** inşaat, oymacılık gibi ustalık gerektiren **işler yapıyorlardı.** İşte **bu şeytanları da gözetim altında tutan,** gerçekte yine **Bizdik.**

83. Eyyub’a da Peygamberlik vermiş ve onu, belâlara sabırla göğüs germe konusunda müminlere örnek kılmıştık. **Hani o Rabb’ine** el açıp yalvararak, “Ey, Rabb’im!” diye **seslenmişti,** “**Başıma öyle çetin bir belâ gelip çattı** ki, ailemi, malımı-mülkümü ve sağlığımı tamamen kaybettim! Elimden tut, bana yardım et yâ Rab! Çünkü **sen, merhamet edenlerin en merhametlisisin!**”

84. Biz de onun duâsını kabul etmiş ve başındaki sıkıntıları gidermiştik; sonra da katımızdan bir rahmet ve kulluk edenlere öğüt verici bir hatıra olmak üzere, ona malını mülkünü, ailesini ve bir o kadarını daha vermiştik.

85. İsmail’e, İdris’e ve Zülkifl’e Zülküf’e de katımızdan ilim ve hikmet vermiştik. Bunların hepsi de Allah yolunda ortaya koydukları mücâdelede, başlarına gelen her şeye **sabırla göğüs geren kimselerdi.**

86. Bu yüzden onları, lütuf ve rahmetimizi hak eden kullarımızın içine kattık; gerçekten onlar, son derece dürüst ve erdemli kimselerdi.

87. İşlediği hatâ yüzünden büyük bir balık tarafından yutulan ve üç gün boyunca balığın karnında kaldıktan sonra, lütfumuz sayesinde kurtulan Zünnûn yani Balık Sahibi adıyla meşhur Yunus’ **a da**

katımızdan ilim ve hikmet vermiştik. **Hani** Yunus, bütün öğüt ve uyarılara rağmen bir türlü doğru yola gelmeyen kavminin olabildiğince inkârcı ve alaycı tutumu karşısında **öfkeye kapılarak**, iznimizi almadan görev yerini terk edip **gitmişti**. Bu davranışından dolayı **kendisini** cezalandırıp **sıkıntıya düşüreceğimizi hiç hesaba katmamıştı**. **Böylece**, kasabadan ayrılıp deniz kenarına gitti. Bir yolcu gemisine binip denize açıldı. Fakat aniden gemi batma tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Bunu aralarında günahkâr bir kişinin bulunmasına bağlayan gemiciler, “Gelin aramızda kura çekelim de, bu felâketin kimin yüzünden geldiğini bulup onu gemiden atalım!” dediler. Çekilen kura sonucu Yunus denize atılıp da büyük bir balık tarafından yutulunca, **karanlıklar içerisinde** Rabb’ine el açıp şöyle **yakardı**: “Ey yüce Rabb’im; **Senden başka ilâh yok!** Acziyetimi itiraf ediyor ve senin sonsuz merhametine sığınıyorum! **Sen**, eksiklik ve **noksanlık** ifâde edebilecek bütün sıfatlardan **uzaksın**, insan hayalinin ulaşabileceği her türlü tasavvurun üstünde ve ötesindesin, **yüceler yücesisin! Doğrusu ben**, emrini göz ardı etmekle kendime **zulmettim!**”

88. Biz de onun duâsını kabul ettik ve içine düştüğü o sıkıntıdan onu kurtardık. İşte Biz, inananları böyle kurtarıyoruz.

89. Ve hani Zekeriya, Rabb’ine el açıp yalvararak, “Ey Rabb’im!” diye seslenmişti, “Beni bu çetin mücâdelemde yapayalnız ve yardımcısız bırakma! Çünkü bu ümmetin, tertemiz bir nesle ihtiyacı var; bana katından, tevhid sanc ağını omuzlayacak hayırlı bir nesil, gözümü arkada bırakmayacak güvenilir bir yardımcı, bir dost ihsân eyle yâ Rab! Çünkü ben ümmetimi, ailemi, malımı mülkümü sana emânet ediyorum! Hiç kuşkusuz, **emânet bırakılacak olanların en hayırlısı Sensin!**”

90. Bunun üzerine, onun duâsını kabul ettik; çocuk doğuramayacak durumdaki hanımını iyileştirdik ve ona hayırlı bir evlat olarak Yahya’yı armağan ettik. Gerçekten de onlar, iyilik yapmakta birbirleriyle yarışan, rahmetimizi umarak, azâbımızdan korkarak Bize yalvarıp yakaran ve emirlerimize saygıyla boyun eğen kimselerdi.

91. Ve o iffetini koruyan Meryem’e de katımızdan ilim ve hikmet bahşetmiştik. Tertemiz ahlâkının mükâfâtı olarak da, **ona** babasız bir çocuk hediye etmek için, **ruhumuzdan** hayat üflemiş ve hem onu, hem de büyük bir Peygamber olan **oğlunu**, yani Hz. İsa’yı tüm insanlığa sonsuz ilim, kudret ve rahmetimizi gösteren apaçık **birer delil kılmıştık**.

92. Ey insanlar! İşte sizin birer ferdi olmakla yükümlü olduğunuz milletiniz, yukarıdan beri anlatılan Peygamberlerin temsil ettiği ve aynı Allah’a, aynı kitaplara, aynı Peygamberlere inanan ve tevhid inancı etrafında kenetlenen bu biricik millettir ve Ben de sizin Rabb’inizim; öyleyse yalnızca Bana kulluk edin!

93. Ama gel gör ki, bu Peygamberlerin izinden gittiğini iddia edenler, aralarındaki bu birliği bozup paramparça ettiler! Oysa, hepsi dönüp dolaşıp Bizim huzurumuza gelecek! İşte O Gün:

94. Her kim —Allah’ın ayetlerine iman etmiş olmak şartıyla— güzel ve yararlı

davranışlar ortaya koyarsa, elbette eme kleri boşa gitmeyecektir. Çünkü Biz, yapılan iyilik ve kötülüklerin **hepsini bir bir kaydediyoruz.**

İnkâr edenlere gelince; onlar da, z ulüm ve haksızlıklarının cezasını kısmen dünyada çekecekler. Fakat asıl cezayı öte dünyada görecekler:

95. Bizim helâk ettiğimiz bir toplumun, bir daha hayata dönmesi asla mümkün değildir!

96. Ta ki, Ye’cüc ve Me’cüc denilen hak hukuk bilmez istilacı toplumlar onları engelleyen setler yıkılıp **açılınca**, sanki bütün dünyayı ele geçirmek üzere **her tepeden** akın akın insanlar üzerine **saldıracaklar.** Böylece insanlık, tüm dünyayı kuşatan müthiş bir bunalım ve kargaşanın pençesine düşecek.

97. İşte o zaman, gerçekleşeceğinde asla kuşku olmayan o vaad, yani kıyâmet vakti **yaklaşmış demektir.** Ve nihayet kıyâmet kopacak ve tüm insanlar yeniden diriltilip Rablerinin huzuruna getirilecekler. **İşte o anda, inkârcıların gözleri** korku ve dehşetle **yerinden fırlayacak ve “Vay başımıza gelenlere!”** diye feryat edecekler, **“Biz nasıl oldu da, buna karşı böylesine umursamazlık gösterdik; yok yok, aslında düpedüz zâlim kimselerdik biz!”** diyecekler, fakat son pişmanlık fayda vermeyecek:

98. Allah onlara, “Ey zâlimler!” diye seslenecek, **“Siz ve Allah’tan başka taptığınız putlar, düzmece tanrılar, ilâhlık taslaya nlar** hepiniz **cehennem odunusunuz ve hepiniz,** bir daha asla çıkmamak üzere **oraya gireceksiniz!”**

99. “Eğer Allah’a itaat edercesine sözünü dinlediğiniz şu insanlar neyin doğru, neyin eğri olduğunu belirleme konusunda yetki sahibi birer otorite, yani **tanrı olsalardı, cehenneme girmezlerdi; oysa işte hepiniz** ateşe giriyorsunuz; üstelik, **sonsuza dek orada kalacaksınız!”**

100. Onlar orada, acı ve ıstırapla çocuklar gibi hıçkırır hıçkırır ağlayacaklar; cehennemin alevleri arasında **öyle fecî bir şekilde iç çekecekler ki; orada** feryat ve iniltiden başka **bir şey duymayacaklar.**

101. Öte yandan, iman edip güzel işler yaptıkları için Bizim tarafımızdan güzel bir vaadi hak edenlere gelince, onlar **cehennemden uzak tutulacaklardır.** Öyle ki;

102. Onun o korkunç uğultusunu işitmeyecekler bile ve **canlarının çektiği** sonsuz nîmetler **içerisinde, sonsuza dek** yaşayıp gidecekler.

103. Kâfirleri dehşete düşüren o büyük korku, onları üzmeyecek ve melekler şu müjdeyle onları **karşılacaklar: “Size söz verilen mutlu gün, işte bugündür!”**

104. O gün kâinâtı, kitap sayfalarını dürüp katlar gibi düreceğiz; onu başlangıçta

nasıl yoktan var ettiyse, aynen öyle, fakat farklı özelliklerde yeniden yaratacağız. Yerine getirmeyi **taahhüt ettiğimiz bir sözdür bu; biz** elbette sözümüzde duracak, bunu **mutlaka yapacağız!”** Nitekim, daha öncekilere de aynı sözü vermiştik:

105. Andolsun Biz, diğer bir adı da **Zikir** olan hikmetli öğüt ve uyarılarla dolu Tevrat’ı gönderdikten **sonra, Zebur’da da yazdık ki; “Yeryüzüne,** ancak ayetlerime iman eden **dürüst ve erdemli kullarım vâris olacak** ve sonunda cennet yurdu, onların ebedî vatani olacaktır.”

106. İşte bu anlatılanlarda, yalnızca Allah’a **kulluk ederek** huzura, mutluluğa ulaşmak isteyen **bir toplum için,** doğru yola ileten nice **öğütler vardır.** Öyle ya:

107. Ey Muhammed! Biz seni başka bir amaçla değil, **ancak âlemlere rahmet** ve bereketimizi ihsan etmek ve böylece, insanlığı inkâr ve cehâlet karanlığından kurtararak dünya ve âhirette mutluluğa ulaştırmak **için gönderdik.**

108. O hâlde, tüm insanlığa seslenerek de ki:“ Dinleyin, ey insanlar! Bana ancak, ilâhınızın eşi ve ortağı olmayan **tek bir İlâh olduğu bildirilmiştir; o hâlde, siz de Müslüman olarak Rabb’inize** yürekten **boyun eğmek istemez misiniz?”**

109. Eğer inat edip **yüz çevirirlerse,** onlara **de ki: “Ben size Rabb’imin mesajını olduğu gibi duyurdum fakat size vaadedilen azap yakın mıdır uzak mıdır, bunu bilemem!** Onun için, bir an önce zulüm ve haksızlıklara son verip Rabb’inize yönelmenizi tavsiye ederim.”

110. “Hiç kuşkusuz O, açıktan söylenen sözleri de bilir, içini zde gizlediğiniz gizli niyet ve düşüncelerinizi de bilir.”

111. “Yaptığınız bunca kötülüklere rağmen hâlâ başınıza belâlar yağmıyorsa, bunun sebebini ben bilemem; belki de azâbınızın ertelenmesi, sizin için bir sınav ve ecel denilen süre gelip çatıncaya kadar, gözlerinizi hakka karşı kör eden bir oyalanmadır!”

Ve Elçi, son uyarıları yaptıktan sonra, Rabb’ine el açıp yalvararak:

112. “Ey Rabb’im!” dedi, “ Artık, adâletinle aramızda hükmünü ver!” Ve inkârcılara seslenerek, “Ey zâlimler!” diye haykırdı, **“Bizim Rabb’imiz, tövbe eden kullarını bağışlayan sonsuz kudret ve merhamet sahibi Rahmân’dır! Sizin, “Allah kendisine ortaklar edinmiştir!” “O, kitap ve Peygamber göndermez, insanı başıboş bırakmıştır!” “Bizleri öldükten sonra dirilip hesaba çekmeyecektir!” “İnsanı herhangi bir ahlâkî kayıpla sınırlandırmamıştır!”** diyerek, Allah hakkında **uydurduğunuz iftiralar karşısında, ancak O’nun yardımına sığınırız biz!”**

22. HAC SÛRESİ

Büyük bir kısmı Mekke döneminin sonunda, bazı ayetleri de hicret esnasında ve hicretten sonra indirilmiştir. Yirmi yedinci ayet ve devamında hac ibâdetinden söz edildiği için bu adı almıştır. 78 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insanlar, Rabb'inizden gelen ilkeler doğrultusunda yaşayın, dürüst ve erdemlice davranışlar göstererek, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının! Çünkü kıyâmetin sarsıntısı gerçekten çok korkunçtur!** Öyle ki:

2. Kıyâmet başınıza gelip çattığı gün, her emzikli kadın kucağında **emzirmekte olduğu** yavrusunu **bırakıp kaçacak ve bütün hamileler,** korku ve dehşetten **çocuğunu düşürecek;** öyle ki, o an hallerini görsen, **insanları sarhoş sanırsın,** oysa sarhoş değildirler; **ne var ki, Allah'ın azâbı çok çetindir!** Hal böyleyken:

3. Öyle insanlar var ki; doğru ve geçerli **bir bilgiye dayanmaksızın,** tutup **Allah hakkında** körü körüne ve inatla **tartışmaya girişir ve nerede** isyankâr, **azgın bir** insan veya cin **şeytanı** varsa, **hep onun peşinden gider.** Oysa ki:

4. Şeytanlarla ilgili olarak şu değişmez yasa **ortaya konulmuştur: Her kim onları ve onların dostlarını sever, destekler ve kendisine yönetici, yardımcı, dost ve kurtarıcı edinirse,** o zaman **bu şeytanlar onu doğru yoldan çıkaracak ve dosdoğru cehennemdeki o alevli azâba sürükleyecektir!**

5. Ey insanlar; eğer ölümden sonra yeniden **diriliş konusunda** herhangi bir **şüpheniz varsa,** kendi yaratılışınıza bir bakın:

Hiç kuşkusuz biz sizi, ilk önce atanız Âdem'de olduğu gibi **topraktan, sonra topraktan** yetişen yiyeceklerle babanızın vücudunda oluşan **nutfeden, sonra** ana rahmine düşen bu nutfenin belli bir dönem sonunda kan pıhtısı görünümünde, rahmin duvarına yapışmasıyla oluşan **alakadan, sonra** temel unsurları bakımından **yaratılışı** kısmen **tamamlanmış,** fakat bütün organlarıyla henüz **tamamlanmamış** olan **bir çiğnem et parçasından yarattık** ve bu yaratılışı size böyle ayrıntılarıyla anlattık **ki,** Kur'an'ın ilâhî bir kelam olduğunu, hiçbir şüpheye meydan vermeyecek biçimde **size açıkça gösterelim.** Cenin hâlinde sonraki aşamalara gelince:

Bu ceninlerden, sağlıklı bir şekilde doğmasını **dilediklerimizi belirli bir vakte kadar rahimlerde tutar,** zamanı gelince de **sizi bir bebek olarak dünyaya getiririz; sonra da ergenlik çağınıza erişinceye kadar** sizi besleyip büyütürüz; **içinizden bazıları** daha genç

yaşta **hayata gözlerini yumarken**, kimileriniz de **bildiği şeyleri** dahî **bilemez hâle geleceği**, **ömrünün o en düşkün ve perişan çağına kadar yaşatılır**. Gelelim, dış dünyanızdaki delillere:

Kış mevsiminin sonunda, **yeryüzünü**, bitki örtüsü ölmüş, **kupkuru bir hâlde görürsün**; **derken oraya** bahar yağmurları halinde **su indirdiğimizde**, bir de bakarsın ki, düne kadar hayattan eser olmayan yerde, toprak birdenbire **coşup harekete geçer**, altındaki tohumların çatlamasıyla öbek öbek **kabarır ve her güzel çiftten, renk renk, çeşit çeşit ürünler verir.**”

6. İşte bütün b u mûcizelerin her an gözlerinizin önünde yaşanması, **şunun** iyice bilinmesi **içindir ki; Allah, hakkın ve hakikatin ta kendisidir; O, ölüleri yeniden diriltecektir ve O'nun her şeye gücü yeter!**

7. Ve geleceğinde asla şüphe olmayan kıyâmet bir gün mutlaka **kopacak ve Allah**, tıpkı yeryüzünden bitkileri çıkardığı gibi, **mezarlarda yatanları** da aynen öyle **kaldıracaktır!** Hal böyleyken:

8. Öyle nankör, öyle câhil insanlar da var ki; ne ilâhî kaynaklı bir bilgiye, ne bir yol göstericiye ve ne de aydınlatıcı bir Kitaba dayanmaksızın, **Allah hakkında** körü körüne ve inatla **tartışmaya girer.**

9. Ve insanları **Allah'ın yolundan saptırmak için**, koltuklarını kabarta kabarta tartışmasını sürdürür. **İşte onun hakkı**, bu dünyada yenilgiye uğrayıp **aşağılanmaktır ve Diriliş Gününde ona, o yakıp kavurucu azâbı tattıracağız!**

10. O Gün ona, “Bu ceza, kendi ellerinle yaptığın zulüm ve haksızlıkların karşılığıdır!” diyeceğiz, **“Çünkü Allah, kullarına asla zulmetmez!** Dolayısıyla, hiç kimseyi işlemediği bir suçtan ötürü cezalandırmaz.”

11. İnsanlardan öyleleri de var ki, Allah'a kıyasından kenarından kulluk eder; öyle ki, kendisine Allah tarafından bir iyilik ulaşsa, gönlü onunla huzura kavuşur fakat fakirlik, hastalık, başarısızlık gibi bir imtihânla yüz yüze gelecek olsa, hemen gerisin geriye dönerek Allah'a kulluğu terk eder. Böyle bir insan, **hem dünyayı, hem de âhireti kaybetmiş demektir ki, işte en büyük felâket budur!** Çünkü Allah'a kulluğu bırakınca, kaçınılmaz olarak:

12. Allah yerine, kendisine hiçbir fayda veya zarar veremeyen âciz varlıklara kulluk edip yalvarır; işte doğru yoldan uzaklara sapma ve gerçek anlamda yoldan çıkma, budur!

13. Birtakım dünyevî menfaatler elde etmek veya sözde mânevî derecelere, yüce makâmlara erişmek amacıyla, zararı faydasından çok daha büyük olan putlardan, şeytanlardan veya ilâhlık taslayanlardan medet umarak, onları kurtarıcı olarak **çağırır**, onlara el açıp yalvarırlar fakat **o çağırdıkları, gerçekte ne kötü bir dost, ne kötü bir arkadaştır!** Peki, gerçek dostunuz, yardımcınız kimdir:

14. Hiç kuşkusuz Allah, gönderdiği Kitaba yürekten **iman eden ve** bu imana yaraşır **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanları, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştirecektir. Ge rçek şu ki,Allah,** insanların arzu ve heveslerine göre değil, sonsuz ilim ve hikmetine uygun olarak, **dilediğini yapar.** O hâlde, dünyada ve ahirette kurtuluşa ermek isteyen, iman ve salih amel ile Rabb'ine yönelmeli, O'nun gönderdiği mesaj doğrultusunda hayata yön vererek, yalnızca O'na kulluk ve itaat etmelidir.

15. Her kim ki,Allah'ın kendisine dünyada da, âhirette de yardım etmeyeceğini sanıyor ve kurtuluş için O'ndan başka varlıkların himâyesine sığınarak onlardan medet umuyorsa, **o zaman haydi,** o sözde ilahların ona vereceği **bir araçla göğe yükselsin de,** Allah ile kendi arasındaki bütün bağlantıları **kessin; sonra da bir düşünsün bakalım; acaba bu çözüm yolu,** kendisini çâresizliğin, terk edilmişliğin verdiği sıkıntılardan kurtarıp **öfkesini giderebilecek mi?**

Ayrıca,Allah'a ve Elçisine savaş açan zalimler şunu iyi bilsinler ki: Her kim Allah'ın, kendi yolunda mücadele eden kulunu terk ettiğini ve ona dünyada da, âhirette de yardım etmeyeceğini sanıyor ve beklediğinin tam tersinin gerçekleştiğini gördükçe öfkesinden kuduruyorsa; o zaman haydi, gücü yetiyorsa bir araçla göğe yükselsin de,Allah ile müminler arasındaki bağlantıyı keserek ilâhî lütuf ve yardımları engellesin; sonra da bir düşünsün bakalım; acaba böyle bir şeye güç yetirebilecek mi;Allah'ın nurunu söndürmek için kurduğu tuzaklar amacına ulaşp da, müminlere karşı yüreğinde beslediği kinini, öfkesini giderebilecek mi?

16. İşte Biz bu Kur'an'ı, böyle apaçık ayetler şeklinde indirdik. Hiç kuşkusuz Allah, samîmî olarak doğruya, gerçeğe ulaşmak **isteyenleri** inkâr ve cehâlet karanlıklarından kurtarıp **doğru yola iletecektir.** Nitekim, mahşer gününde sizi kavminize, soyunuza, kültürünüze göre değil, göndermiş olduğu ayetlere karşı gösterdiğiniz tavra ve ortaya koyduğunuz iyi-kötü davranışlara göre değerlendirecektir:

17. Gerçek şu ki; Allah'a ve gönderdiği bütün Peygamberlere **iman edenler,** Allah'ın seçkin ve imtiyazlı kulları olduklarını öne süren **Yahudiler,** yıldızlara tapan **Sâbiiler,** Son Elçiyi inkâr eden ve İsa'nın Allah'ın oğlu olduğunu öne süren **Hristiyanlar,** Zerdüşt'ün izleyicileri olduklarını iddia ettikleri hâlde ateşe tapan **Mecusiler** ve Allah'ın birliğini, eşsiz-ortaksız olduğunu açıkça reddederek Peygamberlik ve âhiret gerçeğini tümüyle inkâr eden **müşrikler var ya; elbette Allah,** sonsuz ilmi, merhameti, hikmet ve adâletiyle, **Diriliş Gününde aralarında en âdil biçimde hükmünü verecektir.** Çünkü **Allah,** her an **her şeye şahitlik etmektedir.** O hâlde, Rabb'inizin emirlerine boyun eğerek dünyada ve âhirette kurtuluşa ulaşın:

18. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıkların; örneğin **Güneş'in,Ay'ın, yıldızların; dağların, ağaçların, hayvanların** zorunlu olarak Allah'ın kanunlarına boyun eğdiğini ve insanlardan **bir çoğunun,** sonsuz kudret ve yüceliği önünde **Allah'a** bilinçli olarak **secde ettiğini ve** O'na boyun eğmekten kaçınan diğer **bir çok insanın da** bundan dolayı **azâbı hak ettiğini görmüyor musun?**

Evet, **Allah kimi alçaklığa mahkûm ederse, artık hiç kimse ona onur kazandıramaz!** **Hiç kuşkusuz Allah, dil ettiğini yapabilecek kudrete sahiptir.** Demek ki, aslında insanlar, Allah'a secde edenler ve etmeyenler olarak iki kısma ayrılacak ve mahşer gününde, buna göre hesaba çekilecekler:

19. İşte şu iki grup, Rableri'nin gönderdiği Kitaba iman edip etmeme konusunda birbirleriyle çekişen iki düşmandır; bunlardan inkâr edenlere, ateşten elbiseler biçilecek ve başlarından aşağı kaynar sular dökülecek. Öyle korkunç bir su ki:

20. Onunla, kâfirlerin karınlarındaki bütün iç organları ve derileri eriyip kavrulacaktır!

21. Ayrıca onlar için, demirden kamçılar var!

22. Yüreklerine işleyen acı ve ıstıraptan dolayı, ne zaman oradan çıkmaya davransalar, her defasında, azap kırbaçlarıyla, demir kamçılarla **tekrar oraya gönderilecekler ve kendilerine, “Tadın bakalım, zulüm ve haksızlığınızın cezası olan yakıcı azâbı!”** denilecek. Öte yandan:

23. Hiç kuşkusuz Allah, gönderdiği Kitaba yürekten iman eden ve bu iman gereği olarak güzel ve yararlı işler yapanları, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştirecektir. Bu bahtiyârlar **orada altın bilezikler ve inciler takınacak, hârika işlemeli ipek elbiseler giyinecekler.**

24. Çünkü onlar, samîmî bir kalple hakka yöneldikleri için, sözlerin en güzeline, yani bir tek Allah'a kulluk esasına dayanan mükemmel inanç sistemine yöneltilmiş, böylece, her türlü övgü ve yüceliklere lâyık olan Allah'ın yoluna iletilmeyi hak etmişlerdi.

25. Allah'ın ayetlerini inkâr eden, inananları Allah'ın yolundan çevirmeye çalışan ve hem Mekke halkı, hem de dışarıdan gelen bütün insanlar için aynı derecede güvenli bir sığınak ve bütün müminlerin eşit şekilde faydalanma hakkına sahip olduğu ortak bir bölge kıldığımız Kutsal Mescit Kâbe'yi ziyaret etmekten alıkoyanlara gelince; şunu iyi bilsinler ki, her kim azgınlık edip orada en ufak bir haksızlık yapmaya kalkışırsa, ona can yakıcı azâbı tattırırız! Çünkü Kâbe, şu temel esaslar üzerinde kurulmuştu:

26. Hani Biz İbrahim'e, Kâbe'nin kurulacağı yeri gösterip onu bu göreve hazırlarken, “Ey İbrahim!” demiştik, **“Hiçbir şeyi ve hiç kimseyi bana ortak koşma ve ortak koşulmasına izin verme! Evimi, onu tavaf eden, huzurunda saygıyla kıyama duran, rükûya eğilen ve secdeye kapananlar için her türlü maddî ve mânevî kirden arındırarak tertemiz tut!”**

27. “Ve gücü yeten her Müslümana, ömründe en az bir kere haccın farz olduğunu bütün insanlara ilan et ki; gerek yaya olarak, gerekse uzak diyarlardan gelen binekler ve diğer araçlar üzerinde sana gelsinler!”

28. Gelsinler ki, bunun kendilerine sağlayacağı ahlâkî, kültürel, ticari, siyâsî ve toplumsal

yararları bizzat görüp yaşasınlar. Herkesçe **bilinen** ve aynı zamanda hacın son günleri olan Kurban Bayramı **günlerinde**, Allah'ın **onlara bahşettiği** deve, sığır, koyun, keçi gibi **evcil hayvanları** kurban ederken, onlar **üzerinde Allah'ın adını** besmele çekerek **ansınlar.** **Bu kurbanların etinden hem kendiniz yiyin, hem de fakir fukarayı doyurun!**

29. Sonra da, hac sırasında uyulması gereken yıkanmamak, tıraş olmamak, tırnak kesmemek, koku sürünmemek gibi kısıtlamalardan dolayı meydana gelen **kirlerini temizlesinler,** varsa **adaklarını yerine getirsinler ve Beyt-i Atik'i,** yani insanın her türlü kölelik boyunduruklarından kurtulup yalnızca Rabb'ine kul olarak gerçek anlamda özgürlüğe kavuşmasının sembolü olan bu tarihî mâbed, özgürlük evi Ka'be'yi son bir kez **tavaf etsinler.**

30. İşte bütün bu sayılanlar, bizzat Allah tarafından belirlenen hükümlerdir. **Her kim Allah'ın saygıdeğer kıldığı şeyleri önemser** ve O'nun çizdiği sınırlara uymakta dikkat ve özen gösterirse, **şüphesiz, kendisi için Rabb'inin katında en hayırlısı budur.** O'nun tarafından belirlenmeyen haramlara, yasaklara gelince, bunların hiçbir geçerliliği yoktur:

Haram oldukları **size** daha önce (6. *En'âm: 145* ve 16. *Nahl: 115*) **bildirilenler hariç,** bütün hayvanların etleri **size helâl kılınmıştır.** **O hâlde,** putlardan kaynaklanan pisliklerden, küfür ve şirk sistemlerinin ürettiği bâtıl inanç ve ideolojilerden, bidatlerden, hurâfelerden **kaçının ve asılsız, temelsiz iddialardan, özellikle de Allah adına uydurulan yalan sözlerden uzak durun!**

31. Her türlü bâtıl inançtan arınıp bir tek **Allah'a yönelerek,** hiç kimseyi ve hiçbir şeyi **O'na ortak koşmaksızın** Rabb'inize kulluk edin! Unutmayın ki, **her kim Allah'a ortak koşarsa,** tıpkı gökten aşağılara düşerken dev bir yırtıcı kuş tarafından kapıliveren ya da şiddetli bir rüzgar tarafından derin uçurumlara savrulup paramparça olan kimse gibi perişan ve zavallı bir duruma düşmüş olur.

32. Evet, her kim Allah'ın şiarlarına, O'nun dininin sembolleri olan kurban, namaz, ezan, mushaf gibi ilâhî sembollere yürekten **saygı gösterirse, hiç kuşkusuz bu, kalplerdeki derin bilinç ve duyarlılıktan kaynaklanmaktadır.**

33. Bu arada, **kurbanlık hayvanların** sütlerini sağarak, yünlerini kırkarak, doğurduklarını alarak veya sırtlarına binerek onlardan **belirli bir vakte kadar faydalanabilirsiniz fakat sonunda, Kâbe'ye getirilerek Haram Bölge sınırları içinde kurban edilmeleri gerekmektedir.**

34. Biz her ümmete, kurban kesmeyi bir ibâdet olarak belirledik ki, **Allah'ın kendilerine bahşetmiş olduğu bu evcil hayvanları** kurban ederken, onların **üzerine O'nun adını ansınlar.** **Çünkü** hepinizin ilâhı, eşi ve ortağı olmayan **bir tek İlâhtır; öyleyse yalnızca O'na boyun eğin!**

E y Peygamber! Allah'a yürekten boyun eğen o **alçakgönüllü insanları,** dünya ve âhiret nîmetleriyle **müjdele!**

35. Onlar, Allah'ın adı anıldığı zaman yürekleri titreyen, Allah yolunda ortaya koydukları

mücâdelede **başlarına gelebilecek her şeye sabırla göğüs geren, namazı dosdoğru kılan ve kendilerine verdiğimiz nîmetlerden bir kısmını Allah yolunda yoksullara harcayan kimselerdir.** Hayvanların kurban edilmesine gelince:

36. Bu kurbanlık hayvanları, size kulluk bilinci ve fedâkârlık duygusu kazandıran, malın ve canın Allah’a ait olduğunu anlatan **ilâhî sembollerden biri yaptık ki, bunda sizin için nice yararlar vardır. O hâlde,** bu hayvanlar kurban edilmek üzere, **sıra sıra dizildiklerinde, onları boğazlarken “Bismillah,Allahu ekber!”** diyerek **Allah’ın adını anın;yan üstü devrilip can verdiklerinde de,onların etinden hem kendiniz yiyin hem de gerek başkalarına el açmaktan çekinen, gerekse istemek zorunda kalan yoksullara yedirin. İşte böylece, bu kurbanlıkları sizin yararınıza sunuyoruz ki,** onları emrettiğimiz amaçlar doğrultusunda kullanarak bize **şükredesiniz.** Ve sakın bu ibâdetleri, gerçek amacından uzaklaştırarak birer gösteriş malzemesi hâline getirmeyin, unutmayın ki:

37. B u kestiğiniz hayvanların ne etleri, ne de kanları **Allah’a ulaşır fakat asıl O’na ulaşan, sizin** iyi bir kul olabilmek için gösterdiğiniz samîmî gayretleriniz, yani **takvanızdır. İşte böylece Allah, bu hayvanları size boyun eğdirdi ki, sizi doğru yola ilettiği için** Rabb’inizi saygıyla anıp yüceltesiniz, özellikle kurban günlerinde tekbirler getirerek, **O’nun** sınırsız kudret ve **yüceliğini** hem kendinize, hem de tüm insanlığa **ilân edesiniz.**

O hâlde, **iyilik edenleri müjdele! Şöyle ki:**

38. Hiç kuşkusuz Allah, yükümlülüklerini yerine getirmeye çalışan **müminleri** zâlimlerin şerrinden mutlaka **koruyacak** ve zâlimleri yenilgiye uğratacak **tır! Çünkü Allah,** emânete **ihânet eden,** bahşettiği bunca nîmetlere karşılık **nankörce davranan kimseleri sevmez.** Bunun içindir ki:

39. Haksız yere saldırıya uğrayanlara, zâlimlerle savaşmaları için **izin verilmiştir.** Bir avuç mümin, kâfirlerin “süper” ordularına karşı ne yapabilir demeyin. **Allah,** kendi yolunda cihâd eden müminleri zafere kavuşturmak üzere, **onlara yardım etmeye elbette kâdirdir.**

40. Onlar ki, sırf “Bizim Rabb’imiz Allah’tır! Biz yalnızca O’nun hükmüne boyun eğerek, sadece O’na kulluk ederiz!” dedikleri için, haksız yere yurtları ndan çıkarıldılar. Bu yüzden, zulmü durdurmak için gerektiğinde savaşılmaya yetkili kılındılar. Gerçi savaşın sıkıntı ve acılarına katlanmak zordur. Fakat zulmü engellemenin başka çıkar yolu kalmamışsa, daha büyük acıları önlemek için savaşılmalıdır. Nitekim, **Allah insanların bir kısmıyla diğer bir kısmını bertaraf etmemiş olsaydı,** yani zâlimlere karşı savaşılmayı yasaklayıp, insanları birbirlerine karşı savunmasız bırakmış olsaydı, dünyada zulüm ve haksızlık egemen olur ve yeryüzü fesada boğulurdu. Böylece inanç ve düşünce özgürlüğü tamamen ortadan kalkar, **içlerinde Allah’ın adının çokça anıldığı manastırlar, havralar, kiliseler ve câmiler birer birer yıkılıp giderdi.** O hâlde, zâlimlere karşı savaşılmaktan çekinmeyin! Unutmayın ki, **Allah, kendi dâvâsına sahip çıkan ve gönderdiği Elçisine yardım eden kimseleri, mutlaka yardımıyla destekleyip üstün getirecektir; çünkü Allah, mutlak kudret ve yetki sahibidir.** Peki, Allah’ın yardımını

hak edenler kimlerdir?

41. Onlar ki, kendilerine ye rüzünde güç ve egemenlik bahşettiğimiz zaman, şımarıp azgınlaşmazlar; aksine, beş vakit namazı hayatın merkezine yerleştirerek, onu dikkatle ve özenle, mümkün merteye toplu hâlde kılarlar; ekonomik ve toplumsal bir kulluk olarak zekâtı verirler; insanlığa faydalı olan Allah'ın emre ettiği iyi ve güzel şeyleri emreder, O'nun nehyettiği kötü ve zararlı olan her şeyi yasaklarlar. Ve bütün bunları, yalnızca Allah için yaparlar; çünkü bilirler ki: Her işin sonu Allah'a varır. Nihâî hükmü verecek, son sözü söyleyecek olan O'dur.

42. Ey Muhammed! Eğer bu inkârcılar seni yalanlıyorsa, şunu iyi bilsinler ki, kendilerinden önce gelip geçen Nûh kavmi ile Âd ve Semud kavimleri de ayetlerimizi yalanlamış, fakat belâlarını bulmuşlardı.

43. Tıpkı İbrahim kavminin, Lût kavminin,

44. Ve Medyen halkının yalanlayıp helâke uğradığı gibi. Nitekim, Mûsâ da Firavun ve yandaşları tarafından yalanlanmıştı. Her seferinde, tövbe edip yola gelmeleri için inkârcılara birazcık süre tanımış, sonra da hepsini şiddetli bir azapla kısıvrak yakalamıştım! Böylece, Beni inkâr etmenin cezası neymiş, gördüler!

45. Evet, zulüm ve haksızlıklarından dolayı nice şehirleri işte böyle helâk ettik! Vaktiyle görkemli birer saltanat merkezi olan bu şehirlerin bugünkü hâline bir bakın; çatıları çökmüş, yerle bir olmuş; kuyuları kurumuş, bir zamanlar göklere yükselen görkemli sarayları şimdi harabeye dönmüş!

46. Peki, günümüz inkârcıları yeryüzünde gezip dolaşmıyorlar mı ki, bu ibret verici manzaraları görsünler de, düşünebilecekleri bir akla, gerçeğin sesini duyabilecekleri kulaklara ve doğruyu görebilecekleri gözlere sahip olsunlar? Çünkü unutmayın ki, sadece kafalardaki gözler kör olmaz fakat asıl gönüllerdeki gözler kör olur ki, işte en büyük felâket budur! Zira kör sadece, gözleri görmeyen değildir. Asıl kör olan; kalbi kibir, cehalet, inat, önyargı perdeleriyle örtülmüş olduğu için gerçeği göremeyen, hakikati idrak edemeyen kişidir.

47. Ey Peygamber! İşledikleri bunca günahlara rağmen, hâlâ başlarına taşlar yağmadığını gören ve bundan cesaret alan zâlimler, ilâhî uyarıları alaya alarak azap konusunda sana meydan okuyorlar: Senden, —sanki bu konuda yetkin varmış gibi— bir an önce azâbı getirip kendilerini cezalandırmanı istiyorlar. Hiç kuşkusuz Allah, verdiği sözden asla caymaz. Fakat her şeyin bir zamanı var. Çünkü Allah, cezalandırmakta acele etmez. O'nun karar ve irâdesi, sizin zaman anlayışınıza ve takvim ölçülerinize göre değildir. Unutmayın ki, Rabb'inin katında bir gün, sizin ölçülerinize göre bin yıl gibidir. Nitekim, insanlık tarihini şöyle bir inceleyin:

48. Nice ülkeler var ki, zulüm ve haksızlık yaptıkları hâlde, onları hemen helâk etmedim; aksine, akıllarını başlarına almaları için kendilerine bir süreliğine fırsat verdim fakat günü gelince de, korkunç bir azapla onları yakalayiverdim! Eninde sonunda, dönüş Banadır!

49. O hâlde, ey Peygamber! Senden azap isteyen câhillere seslenerek **de ki:“Ey insanlar; ben sizin için, yalnızca açık bir uyarıcıyım! Hakkınızda hükmü verecek olan ise, Allah’tır. Benim görevim, sizi cennetle müjdelemek ve cehennemle uyarmaktan ibarettir. İşte uyarıyorum.”**

50. Allah’ın gönderdiği Kitaba yürekten **iman eden ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlar var ya, onlar için Rableri tarafından bağışlanma ve çok değerli, onur verici nîmetler vardır.**

51. Öte yandan, akılları sıra **ayetlerimizi amaç ve hedeflerinde başarısızlığa uğratmak için çaba harcayanlara gelince, işte onlar da cehennem halkıdır!**

52. Ey Peygamber! **Biz senden önce —ister Allah’ın elçisi olarak Rasül, ister Allah’ın habercisi olarak Nebi olsun— hiçbir Peygamber göndermedik ki, kendi şefkat, rahmet ve merhametiyle ümmeti adına bir hayır istediği, böylece onların teslimiyet ve kurtuluşlarını arzu ettiği zaman, şeytan onun arzuları arasına yaldızlı, fakat İslâm’a aykırı düşünceler karıştırarak, onu ve etrafındaki müminleri yanlış yönlendirmeye çalışmış olmasın fakat Allah, her defasında şeytanın katmak istediği şeyleri derhal yok ederek Peygamberlerin ve onların getirdiklerine gönülden bağlanan halis kulların zihinlerini arındırır, sonra da ayetlerini onun ve böyle salih kulların kalbine iyice yerleştirerek sağlamlaştırırdı.** Bu, Son Peygamber için de geçerlidir. Düşünün, Allah’ın özel koruması altındaki masum Peygamberler bile kendi arzularıyla yola çıktıkları takdirde şeytanın aldatıcı vesveselerine maruz kalıyor ve ancak Allah’ın yardımı sayesinde sapmaktan kurtulabiliyor. O hâlde, siz de dininizi Allah’ın ayetlerinden öğrenmelisiniz. Çünkü **Allah, her şeyi bilendir, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince ve en uygun biçimde yapan bir hakîmdir.** Şeytanın bu tür vesveselerine neden fırsat verildiğine gelince:

53. Allah, kalplerinde hastalık bulunan münâfıkları ve yürekleri kararıp katılaştırmış olan o inkârcıları şeytanın uydurduğu sözlerle imtihan etmek ve hakîkati bile bile inkâr ettiklerinden dolayı onları cezalandırmak için bu tür vesvese ve şüphelere fırsat veriyor. Çünkü bu iki grup, sırf zâlimliklerinden dolayı hakîkati inkâr ederler. **İşte bu yüzden zâlimler, Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat nizamına karşı amansız bir muhâlefet gösterirler.**

54. Buna karşılık Allah, onların hilelerini boşa çıkarır da, ayetlerini tüm açıklığıyla ortaya koyar ki, hakikat hakkında **bilgi sahibi olan** insafli ve akıllarını bunu anlamaya kullanan insanlar, **bu Kur’an’ın Rabb’inden gelen gerçeğin ta kendisi olduğunu anlayıp ona iman etsinler ve ona yürekten bağlansınlar. Çünkü Allah, inanmaya gönlü olanları elbette dosdoğru yola iletecektir.**

55. İnkârcılıkta direten **kâfirler ise, bâtıl önyargılarını kıramadıkları sürece, Azrail’le buluşma saati ansızın gelip çatıncaya; ya da bütün plânların, ümitlerin suya düşeceği, gerçekleri anlamanın hiçbir işe yaramayacağı o kısır Günü azâbı başlarına çökünceye kadar, Kur’an’dan yana içine düştükleri şüphelerden kurtulamayacaklar.**

56. O Gün, kulların tercih ve irâdeleri ellerinden alınacak ve hükümlanlık, tamamen ve

yalnızca **O'nun olacaktır.** Bugün otorite sahibiymiş gibi görünenlerin, gerçekte ne kadar zayıf ve âciz oldukları anlaşılacak ve hâkimiyetin, yalnızca Allah'a ait olduğu apaçık ortaya çıkacaktır. **Ve Allah, en âdil mahkemeyi kurarak insanlar arasında hükmünü verecektir:**

İman edip güzel ve yararlı iş yapanlar, nîmetlerle dolu cennetlerde sonsuza dek huzur içerisinde yaşayacaklar.

57. Apaçık hakîkati inkâr eden ve ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar da alçaltıcı bir azâba mahkûm edilecekler!

58. Müslümanca bir hayatın önünde engel olan her şeyi; gerektiğinde içinde yaşadığı toplumu, aileyi, çevreyi, ark adaş ortamını, alışkanlıkları, hayat tarzını vs. terk ederek, İslâm'ı yaşayabileceği yepyeni bir ortama geçiş yapan, yani Allah yolunda İslâm diyarına hicret eden ve daha sonra, Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat sistemini yeryüzünde egemen kılmak için mücâdele verirken, savaş meydanında şehit düşen veya bu amaçla yaşayıp da, şehit olmadan ölenler var ya; Allah onları, kıyâmet kopuncaya kadar kendi katında hârika nîmetlerle besleyecektir. Gerçekten Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır. Bunun içindir ki:

59. Onları, kesinlikle hoşnut olacakları ve “Keşke tekrar dünyaya döndürülüp yeniden ve yeniden Allah yolunda şehit olsam!” diyecekleri bir makâma yüceltecektir. Çünkü Allah, kimin neyi hak ettiğini en iyi bilendir, mümin kullarına karşı çok merhametli ve şefkatlidir.

60. Bu böyledir; her kim kendisine yapılan saldırıya ona denk bir şekilde karşılık verir ve buna rağmen yeniden saldırıya uğrayıp hakkı çiğnenirse, Allah ona kesi nlikle yardım edecektir. Yeter ki siz, kin ve intikam peşinde koşmayın, yalnızca ad âleti yerine getirmek amacıyla savaşın ve yeri geldiğinde insanları bağışlamasını bilin. Unutmayın ki Allah, çok affedici, çok bağışlayıcıdır.

61. Bu böyledir; çünkü Allah, öylesine kudretli, öylesine adâletlidir ki, mükemmel bir sistem çerçevesinde geceyi kısaltıp gündüze ekler; gündüzü kısaltıp geceye ekler. Gecenin karanlığından sabahın aydınlığını çıkaran Allah'ın, inkâr ve cehâlet karanlıklarından iman ve adâlet aydınlığını çıkarmaya gücü yetmez mi? Elbette yeter! Çünkü Allah, her şeyi işitendir, her şeyi görendir.

62. Evet, böyledir bu; çünkü Allah, mutlak doğrunun, iyinin, güzelin, gerçeğin, hakkın ve hakîkatin ta kendisidir; kâfirlerin O'nun berisinde yalvarıp yakardıkları şeyler ise, tamamen sahtedir, boştur, çürüktür, temelsizdir, haksızdır, yanlışır, yersizdir, h ayırsızdır, değersizdir, asılsızdır, sonu hüsrandır; yani bâtıldır! Ve Gerçek yücelik ve büyüklük, yalnızca Allah'a aittir.

63. Görmüyor musun; Allah gökten nasıl yağmur yağdırıyor da, yeryüzü baştan başa yemyeşil hâle geliyor? İşte aynı şekilde Allah, bereketli vahiy yağmurlarıyla ölü kalplere hayat veriyor. Doğrusu Allah, kullarına karşı sonsuz lütuf sahibidir, her şeyi en mükemmel şekilde

bilendir.

64. Göklerde ve yerde ne varsa, hepsi O'nundur! Hiçbir şeye muhtaç olmayan O'dur; övgüyle yüceltmeye lâayık olan da, yalnızca O!

65. Allah'ın, yeryüzünde bulunan her şeyi sizin istifâdenize sunduğunu ve emriyle oluşan yasalar uyarınca denizlerde süzölüp giden gemileri —onları imal etme ve kullanma yeteneğini bahşederek— size boyun eğdirdiğini görmüyor musun?

Ve görmüyor musun ki Allah, izin ve iradesi dışında yeryüzüne düşmemesi için, göğü boşluktan tutmaktadır. Göğü ve bütün gök cisimlerini mükemmel bir sistem hâlinde düzenleyerek, onları belli bir yörüngede tutan O'dur. Gerçekten Allah, insanlara karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. Öyle ki:

66. Size hayatı bahşeden, sonra sizi öldüren ve en sonunda sizi yeniden diriltecek olan, O'dur. Fakat insan, bunca nîmetleri kendisine bahşeden Rabb'ine karşı çok nankördür. Bu yüzden, apaçık delillere yersiz itirazlarla karşı çıkar, "Madem dört kitap da haktır, o hâlde biz, yalnızca bize gönderilen hükümlere uyarız, Kur'an'a uymak zorunda değiliz!" diyerek son ilâhî mesajı inkâr ederler. Oysa ki:

67. Biz her ümmete, bir tek Allah'a kulluk esasına dayalı inanç sistemini tebliğ eden elçiler göndererek, hepsini aynı inanç ilkeleri etrafında birleşen bir tek millet kıldık. Fakat ayrıntılı konularda, her ümmetin kendi özel şartlarına uygun yerel ve geçici hükümler gönderdik. Böylece her ümmete, kendilerine özgü ihtiyaç ve imkânlara uygun olarak, kulluk ve ibâdet görevini yerine getirecekleri farklı bir ibâdet biçimi ve farklı bir hukuk sistemi belirledik. İşte şimdi de, bütün kitapların özü, esas ve zirvesi olan Kur'an'ı göndererek, kıyamete kadar geçerli olacak inanç sistemini bütün açıklığıyla ortaya koyduk. Dolayısıyla, geçmiş şeriatlar bugün artık geçerliliğini kaybetmiş olup, önceki Peygamberlere iman ettiklerini söyleyenler de, herkes gibi son kitaba uymakla yükümlüdürler. **O hâlde, ey Peygamber ve O'nun yolunda giden Müslüman! Hakikati bile reddeden o inkârcıların, artık bu konuda seni kısırlar ve yararsız tartışmalara sürüklemelerine izin verme, onlar ne derlerse desinler; sen Rabb'inin yoluna çağırmaya devam et ve asla yalınlığa kapılma, çünkü sen, gerçekten dosdoğru bir yoldasın.**

68. Buna rağmen, yine de "Biz ancak bize gönderilen hükümlere uyar, ama Son Kitabın hükmünü kabul etmeyiz!" diyerek seninle tartışmaya kalkışarlarsa, onlarla kısırlar tartışmalara girerek vaktini ve enerjini boş yere harcama. Gerçi bilgi peşinde koşan, iyi niyetli kimselerle görüş alışverişinde bulunmak elbette faydalı ve gereklidir. Fakat karşıdaki insanı dinleme nezaketini bile göstermeyen, ortaya konan delilleri düşünme zahmetine katlanmayan kibirli ve inatçı kimselerle tartışmanın hiçbir anlamı ve yararı yoktur. O hâlde, sözü fazla uzatmadan onlara de ki: "Allah, sizin neler yaptığınızı ve ne hâinlikler peşinde koştuğunuzu çok iyi bilmektedir!"

69. "Bu yüzden Allah, ayrılığa düştüğünüz her konuda, Kıyâmet Günü aranızda hükmünü verecektir." Öyle ya:

70. Allah'ın, göklerde ve yerde olup biten her şeyden haberdar olduğunu bilmez misin? Doğrusu bütün bunlar, varlık kanunları'nın belirlendiği bir kitapta yazılıdır. “Böyle bir şey nasıl olabilir?” demeyin; çünkü **bu, Allah için pek kolaydır.** Hal böyleyken:

71. Onlar Allah'ın yanı sıra, yetki ve egemenliklerinin kabul edildiğine dâir O'nun hiçbir delil göndermediği ve kendilerinin de, otoritelerine kayıtsız şartsız boyun eğilmesi gerektiğine dâir haklarında hiçbir bilgiye sahip olmadıkları birtakım din ve siyaset önderlerine ve hattâ cansız varlıklara kulluk ediyorlar. Bu yüzdendir ki, **hiç kimse o zâlimleri Allah'ın azâbından kurtaramayacaktır.** Çünkü onlar o denli şımarıp azgınlaşmışlardır ki:

72. Hak ve hakîkati ortaya koyan ayetlerimiz onlara açık ve net olarak okunduğu zaman, yüreklerini kaplayan kin, nefret ve imansızlığı, o kâfirlerin yüzlerinden okuyabilirsin; öyle ki, ayetlerimizi onlara tebliğ edenlere, neredeyse saldıracak gibidirler. Onlara de ki:“Peki, sizi bundan daha beter kızdıracak bir şeyi size bildireyim mi: Allah'ın ayetlerine karşı ateş püsküren inkârcıları cehennemde bekleyen bir ateş ki, Allah onu sizin gibi kâfirlere vaadetmiştir; ne korkunç bir son!”

73. O hâlde, ey insanlar, sizi bu acıklı sondan kurtaracak çarpıcı bir örnek veriliyor, ona kulak verin:Allah'ın berisinde kendilerinden medet umup yardıma çağırdığınız ve hayatınıza yön verme yetkisine sahip olduğunu iddia ettiğiniz bütün varlıklar **var ya, onların hepsi bir araya gelip güçlerini birleştirseler, bir tek sinek bile yaratamazlar. Hattâ sinek, üzerine bal sürüp kutsadığınız bu putların üzerine konup onlardan bir parça kapıp götürse, onu dahî geri alamazlar!** Yâhut sinekler, taşıdıkları tehlikeli mi kropları bulaştırarak o ilâhlık taslayan zalimlerin sağlıklı organlardan birini eksiltse, onu asla geri getiremezler! Demek ki, bu sahte ilâhlardan yardım isteyen kimseler **de** ahmak ve **âciz**, kendisinden yardım istenen putlar ve benzerleri **de!** İnsanın bu duruma düşmesinin asıl sebebi şudur:

74. Onlar,Allah'ı gereği gibi tanıyam adılar. O'nun sınırsız ilim, hikmet ve kudret sahibi tek rab ve ilah olduğunu bilemedikleri için kendilerine başka yol göstericiler aradılar; mutlak adâlet sahibi olduğunu kavrayamadıkları için âhireti inkâr ettiler; sonsuz şefkat ve merhamet sahibi olduğunu anlayamadıkları için başkalarının egemenliği altına girdiler; izzet ve şeref yalnızca O'nun elinde olduğunu idrâk edemedikleri için üstünlük ve itibarı başka yerlerde aradılar. İşte bunun içindir ki Kur'an, sürekli olarak Allah'ı anlatır: **Gerçekten Allah çok güçlüdür, üstündür.**

75. Allah, uymanız gereken kanun ve kuralları size öğretmek üzere meleklerden ve insanlardan elçiler seçer. Melekler ilâhî vahyi Peygamberlere getirir; onlar da bunu size bildirirler. Fakat ne bir meleğin, ne de bir Peygamberin,Allah'ın egemenliğinde ortaklığı yoktur. **Hiç kuşkusuz Allah, her şeyi işiten, her şeyi görendir.** Öyle ki:

76. Allah, onların geçmişte ve gelecekte, gördükleri ve göremedikleri, bildikleri ve bilmedikleri, açıkladıkları ve gizledikleri, kısacası önlerindeki ve arkalarındaki her şeyi tam olarak bilmektedir. Evet, **bütün işler Allah'a döndürülecek** ve her konuda son sözü O söyleyecek, hükmü de O verecektir! Madem her şey ister istemez onun huzuruna gidecektir, o hâlde:

77. Ey iman edenler! Allah'ın huzurunda rükuya eğilin, secdeye kapanın ve yalnızca Rabb'inize kulluk edin ve bir de, dâimâ güzel davranışlar ortaya koyun ki, dünyada da, âhirette de kurtuluşa eresiniz!

78. Ve tam hakkını vererek, Allah yolunda cihâd edin! O'nun size bahşettiği bilgi, beceri ve yetenekleri sonuna kadar kullanarak, Kur'an'ın belirlediği hayat programını egemen kılmak amacıyla, hem insanı yoldan çıkaran azgın ihtiraslara, hem de yeryüzünde fesat çıkaran zalimlere karşı mücadele edin! Unutmayın ki, **O sizi** insanlar arasından **seçip** bu yüce makâma yükseltti **ve din konusunda size taşıyamayacağınız bir zorluk yükledi.** Aksine, bütün Peygamberler gibi, **atanız İbrahim'in** de izlemiş olduğu o mükemmel **inanç sistemini** size bahşetti. **Önceki** kutsal metinlerde **de, bu Kur'anda da size,** yalnızca Allah'a boyun eğen, tüm varlıklarla O'nun hükümlerine teslim olan kimseler anlamına gelen **“Müslümanlar”** adını **verdi ki, Son Elçi, siz** müminlere **karşı** güzel bir örnek ve **şâhit olsun ve sizler de tüm insanlığa karşı** hakîkate şâhitlik eden örnek bir toplum ve âdil **şâhitler** olasınız. **Öyleyse,** bireysel planda ve bedeni kulluğunuzun göstergesi olarak **namazı kılın;** ekonomik ve sosyal alanda Allah'ın tek rab ve ilah oluş gerçeğine teslimiyetin göstergesi olarak da **zekâtı verin ve tüm benliğinizle Allah'a bağlanın! Çünkü sizin** biricik dostunuz ve **Efendiniz O'dur; O ne güzel dost, ne güzel yardımcıdır!**

23. MÜMİNÜN SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında indirilmiştir. Adını, müminlerde bulunması gereken özelliklerin anlatıldığı ilk ayetlerden almıştır. 118 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Müjdeler olsun: **İnananlar**, dünyada da âhirette de **kesinlikle kurtuluşa ermişlerdir!**
2. **Onlar ki, namazlarında huşu içindedirler.** Rablerinin huzurunda saygıyla secdeye kapanır, tam bir teslimiyet ve tevazu ile O'na boyun eğler.
3. **Onlar ki, boş ve yararsız her şeyden yüz çevirirler.**
4. **Onlar ki**, hem kendilerini, hem de başkalarını arındırmak üzere, İslâm toplumunun sosyal güvencesi olan **zekâtı** bir kurum hâlinde yaşatma ve yaygınlaştırma görevini **yerine getirir** ve ayrıca, zekât verecek bir duruma gelmek için meşrû çerçevede çalışır, gayret gösterirler.
5. **Onlar ki**, —gerek kadın gerek erkek olsun— **iffet ve namuslarını** titizlikle **korurlar**.
6. **Ancak**, nikah sözleşmesi yoluyla sahip oldukları **eşleri ya da** erkeklerin, cariyelik sözleşmesi yoluyla **sahip oldukları** savaş esiri cariyeler **hariç; çünkü onlar**, hanımlarıyla veya cariyeleriyle olan ilişkilerinden dolayı asla **kınanmazlar**. Dolayısıyla, meşrû yollarla cinsel duyguları tatmin etmek kişiyi hiçbir zaman Allah'tan uzaklaştırmaz. Çünkü İslâm'da ruhbanlık yoktur.
7. **Ama her kim de** evlilik dışı veya sapıkça ilişkilere yönelerek Allah'ın çizdiği bu **sınırları aşmaya kalkışırsa, işte onlar, sınırı aşmış olanlardır!**
8. **Ve o müminler ki**, kendilerine gerek Allah'ın, gerekse insanların verdiği **emânetleri** en güzel şekilde **korur, verdikleri sözü de mutlaka yerine getirirler**.
9. **Onlar ki, namazlarını** mekanik hareketlere dönüştürmeden, okuduklarını anlayıp özümsemeye çalışarak vaktinde ve gereği gibi, dikkatle ve özenle, mümkün mertebe cemaatle birlikte kılarlar; beş vakit namazı hayatın merkezine yerleştirerek, onun temel özellikleri ve ana görevini her türlü aşınmaya, pörsümeye karşı titizlikle **korur** ve böylece, Allah ile aralarındaki gönül bağıını sürekli canlı tutmaya çalışırlar.
10. **İşte onlar**, en büyük zenginliğe **vâris olacaklar**,

11. Yani, muhteşem nîmetlerle bezenmiş Firdevs cennetlerine vâris olacak ve sonsuza dek orada yaşayacaklar.

12. Gerçekten Biz insanı, balçıktan süzölmüş bir özden yarattık.

13. Sonra onu, erkeğın sulbünden çıkıp, ana rahmi denilen sağlam ve güvenli bir yerde yerleşen bir insan tohumuna, nutfeye dönüştürdük.

14. Sonra o nutfeyi, kan pıhtısına benzeyen ve rahmin duvarına yapışıp asılı duran döllenmiş bir yumurtaya dönüştürdük; derken bu döllenmiş yumurtayı, bir çiğnem et parçasına benzeyen bir cenine çevirdik; ardından da, bu et parçasından kemikler yarattık; sonra kemiklere sinir, kas, damar, et ve deri giydirdik ve sonunda onu, ilk hâlinden bambaşka özelliklere sahip, konuşan, düşünen, hareket eden üstün bir varlık hâline getirdik.

İşte bakın; ne mübarek, ne yücedir, yatanların en güzeli, en iyisi olan Allah!

15. İşte ey insanlar, bütün bunlardan sonra, mutlaka ölüp kabre gireceksiniz.

16. Ve Kıyâmet Gününde, hesap vermek üzere mutlaka diriltileceksiniz.

17. Gerçekten Biz, üzerinizde ki uzay boşluğında, iç içe geçmiş yedi kat sema şeklinde yedi yol yarattık! İşte görüyorsunuz, Biz, yaratma işinden ve yarattığımız varlıklardan asla habersiz değiliz!

18. Ayrıca, takdir ettiğimiz bir ölçüye göre gökten yağmur yağdırdık ve onun, yeryüzündeki göl, akarsu, yeraltı suları gibi doğaı depolarda birikmesini sağladık. Ve hiç kuşkusuz Biz, bütün su kaynaklarını kurutup giderme gücüne de sahibiz.

19. Biz o suyla, içerisinde yiyeceğiniz temel besin kaynağı olan nice meyvelerin bulunduğu hurmalıklar ve üzüm bağları yetiştiriyoruz.

20. Bir de, Sînâ Dağı çevresindeki ölkelerde, özellikle Akdeniz kıyıları nda yetişen ve ürününden hem yağ, hem de yiyenlere lezzetli bir katık elde edilen zeytin ağacını da Biz yetiştiriyoruz.

21. Gerçek şu ki, sütlerini sağdığınız evcil hayvanların o mükemmel yaratılışında da sizin için ibret verici yönler var. Şöyle ki: Biz bu hayvanların karınlarında ürettiğimiz lezzet verici ve tertemiz süıten içiriyoruz size. Bu hayvanlarda, sizin için daha nice faydalar var; örneğın onların etinden yiyerek beslenirsiniz.

22. Ve gerek o hayvanlara, gerekse gemilere binerek ulaşımınızı sağlarsınız.

Bütün bu ayetleri anlayan, kabul eden veya inkar edenlerin sonlarına gelince:

23. Doğrusu Biz Nûh'u, halkına ilâhî mesajı duyuran bir elçi olarak göndermiştik. Nûh, "Ey halkım!" demişti, "Allah'a gönülden boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk edin! Zira sizin, O'ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur! Şu hâlde, dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayarak kötülükten, gûnahtan sakınmaz mısınız?"

24. Bunun üzerine, halkı içerisindeki önde gelen kâfirler, içinde yaşadıkları, alışageldikleri bu hayatın sona ereceği endişesiyle halka seslenerek, "Bu adam, sizin gibi ölümlü bir insandan başka bir şey değildir!" dediler, "Tek yapmak istediği, dînî duyguları siyasete alet ederek size karşı üstünlük sağlamak. Allah bize böyle bir mesaj ulaştırmak isteseydi, bir elçi veya kitap değil, herhâlde melekleri gönderirdi. Kaldı ki, geçmiş atalarımızdan böyle bir şey işitmedik biz! Nûh atalarımızdan daha mı iyi biliyor?"

25. "Tam aksine! O, aklını k açırılmış bir adamdan başka biri değil; onun için, akli başına gelene kadar bir süre gözetim altında tutun onu!"

26. Derken Nûh, uzun ve meşakkatli bir mücâdelenin ardından, "Ey Rabb'im!" diye yalvardı, "Beni yalanlamalarına karşı sen yardım et bana!"

27. Bunun üzerine ona, "Ey Nûh!" diye seslendik, "Bizim kontrolümüz altındaki ve sana vahyettiğimiz bilgiler doğrultusunda, sizi büyük tufanda boğulmaktan kurtaracak büyük gemiyi inşa et ve nihâyet tufan emrimiz gelip de gökten yağmurlar boşanmaya, yerden pınarlar fışkırarak sular coşup kaynamaya başlayınca, bulabildiğin her cins hayvandan birer çift alıp gemiye yükle. Ayrıca, bütün iman edenleri ve aileni gemiye bindir; ancak, boğulacaklarına dâir haklarında hüküm verilmiş olanlar hariç. Onlar senin aileden olsalar bile, gemiye binemeyecekler. Kâfirler safında yer alan bu zâlimler hakkında sakın yalvarma bana; çünkü onlar da, diğer kâfirlerle birlikte boğulacaklar!"

28. Beraberindeki müminlerle birlikte gemiye binince, "Bizi bu zâlim topluluktan kurtaran Allah'a şükürler olsun!" de.

29. Ve "Ey Rabb'im!" diye yalvar, "Beni bereketlerle dolu güvenli bir yurttaki konuk eyle; doğrusu sen, konuklayanların en hayırlısıdır."

30. Gerçekten bunda, ilâhî yasalar hakkında önemli ipuçları veren nice ibretler, işâretler ve deliller var ve elbette biz, verdiğimiz nîmet ve belâlarla insanları sınavdan geçirmekteyiz.

31. Derken onların ardından, yeni bir nesil meydana getirdik.

32. Ve onlara da, kendi içlerinden bir elçi gönderdik: "Allah'a gönülden boyun eğin ve yalnızca O'na kulluk edin! Zira sizin, O'ndan başka otoritesine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz bir efendiniz, bir ilâhınız yoktur! Şu hâlde, dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayarak kötülükten, gûnahtan sakınmayacak mısınız?"

33. Bunun üzerine, yine halkı içerisinde, âhiretteki o büyük buluşmayı yalanlayan ve

imtihân amacıyla **kendilerine bu dünyada geçici olarak bahşettiğimiz refah ve zenginlikle şımarıp azgınlaşan kâfirler**, “Ey halkımız!” **dediler**, “Gördüğünüz gibi, Peygamber olduğ unu iddia eden **bu adam**, **sizin gibi yiyip içmeye muhtaç fâni bir insandan başka bir şey değil**. Allah elçi göndermek isteseydi, olağanüstü güçlere sahip bir melek gönderemez miydi?

34. Eğer kendiniz gibi âciz ve ölümlü bir insana itaat edecek olursanız, bilin ki, sonunda kaybeden mutlaka siz olacaksınız!

35. Bu adam size, öldükten ve de toza toprağa karışıp kemik yığının a dönüş tükten sonra yeniden diriltileceğinizi mi vaad ediyor?

36. İmkânsız, bu size vaad edilen gerçekten imkânsız!

37. Çünkü bu dünyada yaşadığımız hayattan başka bir hayat yoktur; bir nesil ölüp gider, ardından yeni bir nesil gelir; yani sadece bir kere ölür, bir kere yaş arız, fakat asla yeniden diriltilecek değ iliz!

38. Bu adam, uydurduğu yalanları Allah’a yakış tıran bir yalanc ıdan başka bir şey değ il; bu yüzden biz, ona kesinlikle inanmıyoruz!”

39. Derken Elçi, uzun ve meşakkatli bir mücâdelenin ardından, “Ey Rabb’im!” diye yalvardı, “Beni yalanlamalarına karşı Sen yardım et bana!”

40. Bunun üzerine Allah, “Pek yak ında, hepsi yaptığına pişman olacak!” dedi.

41. Ve çok geçmeden, gerçekten de, kulakları sağ ır edici o korkunç çığ lık ansızın çarpıverdi onları ve böylece, hepsini selin sürükleyip kıyıya attığı kokuşmuş bir çer. çöp yığ ının a dönüştürdük!

Evet, rahmetimden uzak olsun, o zalim topluluk!

42. Ve onların ardından, yeni nesiller ve yeni medeniyetler meydana getirdik. Ve zamanı gelince, onları da tarih sahnesinden sildik. Çünkü ilâhî yasalara göre:

43. Helâk edilme vakti gelen bir toplum, ecelini ne bir an öne alabilir, ne de bir an geciktirebilir.

44. Ve daha sonraki çağlarda, birbiri ardınca elçilerimizi gönderdik; ne zaman bir topluma kendilerini kurtuluşa ıletecek elçileri gelse, derhal onu yalanlıyo rlardı. Böylece, Biz de hepsini arka arkaya helâk ettik ve onları, tarihin karanlıklarına gömülmüş birer efsaneye dönüştürdük!

Evet, rahmetimden uzak olsun, o imansız topluluk!

Ve aradan yıllar geçti; zamanla inkârc ılık, yeniden ortaya çıktı. İşte, insanlık tarihinin bir başka ibret verici sayfası:

45. Sonra da, Mûsâ ile kardeşi Hârûn'u yol gösterici ayetlerimizle ve dev bir yılan dönüşen asâ gibi apaçık bir mûcizeyle;

46. Firavun ve kurmaylarına gönderdik. Fakat onlar, Allah'a kulluk etmeyi kendilerine yediremeyerek Mûsâ'ya karşı büyüklük tasladılar; zaten onlar, oldum olası küstahça kibirlenen zorba bir toplum idiler.

47. İşte bu yüzden, “Bizim gibi ölümlü birer insan olan şu iki adama mı iman edecekmişiz?” dediler, “Hem de, soydaşları bize kölelik edip dururken?”

48. Böylece, bu iki elçiyi yalanlamaya kalkıştılar fakat sonunda, helâk olup gittiler.

49. Daha sonra, İsrail Oğulları doğru yolu öğrenip izlesinler diye Mûsâ'ya Tevrat adı ndaki Kitabı verdik.

50. Ve ayrıca, küçücük bir çocukken İsa'yı ve annesi Meryem'i de sınırsız kudret ve merhametimizi gözler önüne seren birer mûcize kıldık ve her ikisini de zâlimlerden korumak üzere, gözlerden uzak bir yerde, pınarların kaynadığı, oturmaya elverişli yemyeşil ve bir yaylada barındırdık.

İşte ey insan; gördüğün gibi, b ütün Peygamberler hep aynı gerçeği dile getirmiş, aynı mesajı sunmuşlardı. Çünkü biz, hepsine aynı şekilde seslenmiştik:

51. “Ey Peygamberler! Bu dünyada size bahşedilen temiz ve helâl yiyeceklerden yiyin için ve dâimâ iyilik yapın; hiç kuşku yok ki Ben, yaptığınız her şeyi bilmekteyim.”

52. Ey insanlar! İşte sizin birer ferdi olmakla yükümlü olduğunuz milletiniz, yukarıdan beri anlatılan Peygamberlerin temsil ettiği ve aynı Allah'a, aynı kitapl ara, aynı Peygamberlere inanan ve tevhid inancı etrafında kenetlenen bu biricik millettir ve Ben de sizin Rabb'inizim; öyleyse, benden gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön verin; dürüst ve erde mlice bir hayat sürerek, kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakının!

53. Ama gel gör ki, bu Peyga mberlerin izinden gittiğini iddia edenler, z amanla tevhidin özünden ayrıldılar ve korkunç bir taassubun pençesine düşerek, aralarındaki bu birliği parçalayıp, Yahudilik, Hristiyanlık gibi ayrı isimler altı nda birbirlerine düşman gruplara ayrıldılar! Öyle ki, her grup, kendi kültürü, örf ve âdetleri, hur âfeleri ve dogmalarıyla yoğurup şekillendirdiği öğretinin mutlak hakikat olduğunu iddia ederek, kendi elindeki “dini” ile övünür hâle geldi.

54. O hâlde, ey Müslüman! Sen şimdilik, bütün Peygamberlere ve kitaplara iman edecekleri, ya da belâlarını bulacakları bir vakte kadar, gömüldükleri cehâlet ve taassuplarıyla baş başa bırak onları. Çünkü onlara, tövbe edip hakka yönelmeleri için birazcık mühlet verilecektir:

55. Yoksa bu zâlimler, kendilerine bolca mal ve evlat vermekle,

56. Onlara lütufta bulunduğumuzu mu sanıyorlar? Hayır, tam aksine! Fakat onlar, bunun farkında değiller! Çünkü ilâhî lütfı, ancak şu özelliklere sahip olanlar kavuşabilir:

57. Onlar, Rablerine yürekten bir saygı ve derin bir duyarlılıkla bağlananlardır.

58. Onlar, Rablerinin bütün ayetlerine yürekten inananlardır.

59. Onlar, hiç kimseyi ve hiçbir şeyi Rab'lerine ortak koşmayanlardır.

60. Onlar, Rablerinin huzuruna çıkacakları korkusuyla yürekleri titreyerek, Allah yolunda yoksullara, muhtaçlara vermeleri gerekeni verenlerdir.

61. İşte onlardır, iyilik yapma konusunda birbirleriyle yarışanlar ve bu yarışta en öne geçenler! Oysa, yarışta geri kalan insanlara da aynı imkân ve kabiliyetleri vermiştik. Öyle ya:

62. Biz hiç kimseye, gücünün yetmeyeceği bir görev vermeyiz. Çünkü katımızda, yalnızca gerçeği dile getiren bir kitap var. Dolayısıyla, hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir.

63. Gerçek şu ki, onların gönülleri bu Kur'ana karşı umursamaz bir tavır içindedir. Bu yüzden ısrarla haktan yüz çeviriyorlar. İşledikleri günah sadece bu mu? Hayır! **Onların bunun dışında, sürekli yaptıkları** haksızlık, sömürü, fâizcilik, cinsel sapıklık gibi **daha başka işleri de var.** Peki bu gidiş ebediyen sürüp gidecek mi? Hayır:

64. Nihâyet Biz, kendilerine bahşedilen nîmetlerle şımarıp azgınlaşan bu insanları son nefeslerinde çetin bir **azapla yakalayınca; işte o zaman, hemen feryât edip yalvarmaya başlayacaklar.** Fakat son pişmanlık fayda vermeyecek; onlara denilecek ki:

65. “Bugün boşuna yalvarıp yakarmayın; çünkü Bizim tarafımızdan hiçbir şekilde yardım göremeyeceksiniz!”

66. “Çünkü size vaktiyle ayetlerimiz okunduğunda, onlardan inatla yüz çeviriyordunuz.”

67. “Hem de, size bahşettiğim bu servet ve zenginlik ile şımarıp kibirlenerek, müminlere karşı gece gündüz hâince plânlar kuruyordunuz!”

Evet; onları bu korkunç son beklerken, hâlâ Kur'an'ı inkâr mı edecekler?

68. Peki onlar, yani Yahudiler ve Hristiyanlar başta olmak üzere, Son Elçiyi inkâr edenler, **bu ilâhî kelâm üzerinde hiç mi düşünmediler; yoksa geçmişte yaşayan atalarına gelmeyen ve önceki kutsal kitaplarla çelişen türedi bir vahiy mi geldi onlara** ki, böylesine inatla yüz

çeviriyorlar?

69. Yâhut ellerindeki kutsal kitaplarda geleceği müjdelenen **Peygamberlerini tanıyamadılar mı ki, onu inkâr ediyorlar?**

70. Yoksa onlar, Kur'an gibi eşsiz bir kitabı okuyan bu **Peygamberin cinlenmiş bir deli olduğunu mu iddia ediyorlar? Yok yok, aslında** kendileri de gâyet iyi biliyor ki, Muhammed onlara gerçeğin ta kendisini getirmiştir fakat ne var ki, **gerçek onların çoğunun işine gelmez!** Peki, onların işine gelmiyor diye, gerçeği onlara mı uyduracağız? Asla!

71. Eğer hak, onların arzu ve heveslerine uysaydı ve varlık kanunları onların emelleri doğrultusunda şekillenmiş **olsaydı; b ütün gökler, yeryüzü ve içindek iler** tamamen yozlaşarak **bozular giderdi! Hayır;** hak, bâtılın peşinden gitmez! Bu yüzden **Biz onlara,** mükemmel bir toplum oluşturabilmek için ihtiyaç duydukları her türlü hikmet, öğüt, **uyarı ve ibret derslerini** içerisinde barındıran, muhteşem bir kitap **gönderdik. Fakat onlar, kendilerine** onur, itibar ve **yücelik kazandıracak** olan bu **uyarıcı** kitaptan **yüz çeviriyorlar.**

72. Yoksa ey Muhammed, **sen onlardan dünyalık bir menfaat mi istiyorsun** ki, senin Peygamberliğin hakkında kuşkuya kapılıyorlar? Eğer bir karşılık beklenecekse, **Rabb'inin bahşedeceği mükâfât,** başkalarının vereceği her şeyden **daha hayırlıdır; çünkü O, rızık verenlerin en iyisidir.**

73. Ve emîn ol ki, ey Muhammed! Elbette sen, onları dosdoğru bir yola çağırıyorsun.

74. Ne var ki, âhirete inanm ayan bu insanlar, bu bakış açılarının doğal sonucu olarak, ister istemez **doğru yoldan sapıyorlar.** Bu yüzden de, başlarından belâlar eksik olmayacaktır:

75. Ne zaman onlara acıyıp başlarındaki sıkıntıyı kaldıracak olsak, derhal önceki azgınlıklarına dalıp giderler.

76. Oysa Biz onları, zaman zaman kıtlık, hastalık, savaş gibi **azaplarla sarsıp cezalandırmıştık, fakat onlar yine de Rablerine boyun eğmeye yana şmamış,** hattâ azâbın kaldırılması için O'na el açıp **yalvarmaya bile tenezzül etmemişlerdi.**

77. Ama üzerlerine çetin bir azâbın kapısını açtık mı, işte o zaman âcizliklerini anlayıp bütün ümitlerini yitiriverirler! Fakat iş işten geçmiş olur. O hâlde, ey insanlar, yol yakınken, gelin Rabb'inizin çağrısına kulak verin:

78. O Allah ki, size hakîkatin sesini duyan **kulaklar,** gerçekleri gören **gözler** ve araştıran, düşünen ve hisseden **gönüller bahşetti fakat** bunca nîmetlere karşılık, **siz ne kadar da az şükrediyorsunuz!**

79. O Allah ki, sizi topraktan yaratıp **yeryüzüne yaydı fakat** gün gelecek yine toprağa döneceksiniz ve mahşer gününde, yaptıklarınız ın hesabını vermek üzere mutlak a **O'nun**

huzurunda toplanacaksınız.

80. O Allah ki, hem yaşatır, hem öldürür; nitekim, geceyle gündüzün mükemmel bir sistem uyarınca, hiç şaşmadan birbirini ardınca gelmesi O'nun sınırsız kudret ve sanatının eseridir; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?

81. Ama onlar, tıpkı kendilerinden önceki kâfirlerin söylediklerini tekrar ederek:

82. “Ne yani, biz ölüp de bir toprak ve kemik yığınınna dönüştükten sonra mı yeniden diriltilecekmışiz?” diyor ve ekliyorlar:

83. “Sadece bize değil, bizden önceki atalarımıza da böyle tehditler savrulmuştu; demek ki bunlar, öncekilerin efsanelerinden başka bir şey değil!”

84. Ey Müslüman, bu câhillere sor:“ Bütün yeryüzü ve orada var olan her şey kimindir; haydi cevap verin bakalım, eğer biliyorsanız!”

85. İster istemez hakîkati itiraf ederek, “Allah’ındır!” diyecekler. O zaman onlara de ki:“O hâlde, Allah’ın sınırsız kudret ve yüceliğini düşünüp öğüt almaz mısınız?”

86. Yine sor onlara: “Kimdir yedi kat göğün Rabb’i ve kimdir, kâinâta hüküm eden yüce saltanat ve hükümranlığın sahibi?”

87. Yine ister istemez “Allah’tır!” diyecekler; sen de onlara de ki:“Öyleyse, artık sahte ilâhları reddetmenin ve bir tek Allah’a kulluk ederek cehennem ateşi nden korunmanın zamanı gelmedi mi?”

88. Yine onlara sor: “Kimdir, tüm evrenin hükümranlığını elinde tutan ve her şeyi koruyup kollayan, fakat kendisi koru nmaya muhtaç olmayan yüce kudret; haydi cevap verin bakalım, eğer biliyorsanız!”

89. Yine tereddütsüz, “Allah’tır!” diyecekler. Sen de onlara de ki:“O hâlde, nasıl oluyor da, inkârcıların süslü propagandalarına kanıp göz göre göre aldatılıyorsunuz?”

90. İşte Biz, onlara apaçık gerçeği bildirdik fakat onlar, yine de Allah hakkında pervasızca yalan söylüyorlar:

91. Oysa Allah asla çocuk edinmemiştir ve O'ndan başka bir ilâh da yoktur; öyle olsaydı, her ilâh kendi yarattığına sahi plenir ve her biri, diğerine üstü nlük sağlamaya çalışırdı. Allah’tan başka ilahlar olsaydı, onlardan her biri kendi dışındaki ilahlara hü kmetmek için savaşıacak, böylece evrende korkunç bir düzensizlik ve kargaşa egemen olacaktı. Oysa gördüğünüz gibi, kainat mükemmel bir düzen ve uyum içinde varlığını sürdürmektedir. Bu da gösteriyor ki, evreni idare eden bir tek ilah vardır, o da sonsuz ilim, kudret, hikmet, merhamet, adalet... sahibi olan Allah’tır! Demek ki Allah, onların uydurduğu acziyet ve noksanlık ifâde

eden niteliklerden uzaktır, yüc edir! O hâlde yalnızca O'na kulluk ve itaat etmeli, O'nun hükümlerine boyun eğmelisiniz.

92. O Allah ki, yaratılmışların algılama sınırları ötesinde bir âlem olan **gayb'ı da bilir**, akıl ve duyularla kavranabilen **şehâdet âlemini de. Evet, Allah onların** ilâhlık pâyesi vererek kendisine **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

Bütün bu uyarı ve delillere rağmen, hâlâ inkârcılıkta ısrar ederlerse:

93. Ey Müslüman! O zaman Rabb'ine el açıp yalvararak de ki: “Ey Rabb'im, o nlara vaadedilen azâbın gerçekleştiğini bana mutlaka göstereceksen eğer,

94. Beni bu zâlim toplum içinde bırakma, yâ Rab!”

95. Elbette Bizim, onlara vaadettiğimiz şeyleri sana göstermeye gücümüz yeter!

96. Sen kötülüğü kötülükle değil, ortaya koyduğun iyiliklerle, **en güzel şekilde gider.** Hiç merak etme, **Biz onların** müminleri incitmek için **neler söylediklerini çok iyi biliyoruz** ve cezasını da Biz vereceğiz.

97. O hâlde, ey Müslüman, sakın tahriklere kapılıp kaba ve kırıcı davranışlar gösterme! Kur'an ile henüz tanışmamış insanlarla sizi birbirinize düşürme plânları yapan insan ve cin şeytanlarının oyununa gelme! Bunun için de ki: “Ey Rabb'im, şeytanların kışkırtm alarına karşı sana sığınırım!”

98. “Ve onların aramıza sızmasından ve çevremde bulunmasından **yine sana sığınırım, ey Rabb'im!”**

99. Âhireti inkâr edenler, ne k adar lüks ve refah içinde yaşarlarsa yaşasınlar, eni nde sonunda ölüm meleğiyle karşı karşıya gelecekler. Nihâyet, onlardan bir ine ölüm gelip çattı mı, “Ey Rabb'im!” diye feryat edecek, “Ne olur bana bir fırsat daha ver de, beni hayata geri çevir!”

100. “Ki, bugüne kadar hep ihmalkârlık ettiğim ve “Nasıl olsa yarın yaparım!” diye ertelediğim konularda, Senin emrine uygun olarak iyilikler yapayım da hatâlarımı telâfi edeyim!”

Hayır, öyle şey olmaz! Bu beklenti, onun ağzından çıkan boş ve anlamsız bir sözden başka bir şey değildir! Çünkü ona zaten yeterince süre verilmişti. O hâlde, insanlar bir daha asla dünyaya geri dönemeyecekler. Çünkü, onlarla hayat arasında, yeniden diriltilecekleri Güne kadar dünyaya dönmelerine izin vermeyen bir engel vardır!

101. Ve nihâyet, yeniden diriliş için Sura üflenince, mezarlarından fırlayıp huzurumuza gelecekler; işte o zaman, aralarındaki bütün soy sop bağlantıları kesilecek ve herkes

kendi derdiyle meşgul olduğundan, **hiçbiri diğerine bir şey soramayacak**, kimsenin kimseye zerre kadar yardımı dokunmayacaktır. Böylece, büyük mahkeme kurulacak ve bütün iyilikler, kötülükler bir bir ortaya dökülecektir:

102. Kimin iyilikleri adâlet terazisinde **ağır basarsa, işte onlar, kesinlikle kurtuluşa** ereceklerdir.

103. Ve kimin iyilikleri de, hafif gelirse, işte onlar, kendilerine en büyük kötülüğü yapan ve sonsuza dek cehenneme mahkûm edilen kimseler olacaklardır. Ve öyle amansız bir ateşe girecekler ki:

104. Alevler yüzlerini yalayıp kavuracak ve orada, dudakları parçalanıp döküldüğü için, sırtan dişleriyle alevler arasında **öylece somurtup kalacaklar.** Ve Allah tarafı ndan, ateşten daha acı bir azar işitecekler:

105. “Ey zâlimler! Bu azâbı önceden haber veren uyarıcı ve yol gösterici ayetlerim size vaktiyle **okunup ulaştırılmamış mıydı? Ve siz de onları küstahça yalanlayıp durmamış mıydınız?”** Bunun üzerine, utanç ve pişmanlık içinde:

106. “Ey Rabb’imiz!” diyecekler, “Biz azgınlığımızın, taşkınlığımızın kurbanı olduk; bu yüzden **doğru yoldan saptık!”**

107. “Ey Rabb’imiz, lütfen çıkar bizi buradan; Sana söz veriyoruz, bir daha o kötülüklerle dönersek namerdiz!”

108. Bunun üzerine Allah, “Zillet içinde kalın ve susun!” diyecek, “Bana boşuna yalvarıp durmayın!

109. Çünkü vaktiyle, kullarım arasından bir grup inanmış insan, **“Ey Rabb’imiz! Biz sana** iman ettik, **öyleyse bizim günahlarımızı bağışla ve bize merhamet eyle; hiç kuşkusuz Sen,** merhamet edenlerin en hayırlısısın!” diye yalvarırlardı da;

110. “Siz onlarla hep alay ederdiniz. Onlar a yaptığınız baskı ve işkenceler yüzünden kalpleriniz katılaştı. Bu durum, **sonunda size Beni anmayı büsbütün unutturdu.** Öyle ki, **onların bu gipta edilecek durumuna gülüyor,** onlarla dalga geçip duruyordunuz!”

111. “Ama Ben, vaktiyle hor ve hakir gördüğünüz bu insanları, sizin alay ve işkencelerinize sabırla **göğüs gerdikleri için bugün ödüllendiriyorum: İşte o nlar, kurtuluşa erenlerin** ta kendileridir!”

112. Sonra Allah, uğrunda A llah’a isyan ettikleri dünya hayatının ne kadar değersiz olduğunu onlara göstermek üzere cehennemdekilere **soracak: “Söyleyin bakalım, sizce yeryüzünde kaç** yıl kaldınız?”

113. Onlar da, “ Olsa olsa bir gün, hattâ bir günden de az. Fakat emîn değiliz, bunu hesaplayabilecek olanlara sor yâ Rab, çünkü bizim aklımız başımızdan gitmiş durumda!” diye cevap verecekler.

114. Bunun üzerine Allah, “Doğrusu siz, yeryüzünde çok az bir süre kaldınız!” diyecek, “Dünya hayatının âhirete oranla ne kadar değersiz olduğunu bir bilseydiniz!”

115. “Bundan başka bir şey mi bekliyordunuz? Yoksa sizi hiçbir hikmet ve amaç gözetmeden, boş ve anlamsız bir oyun ve eğlence olsun diye yarattığımızı ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, günün birinde huzurumuza çıkarılmayacağınızı mı sanıyordunuz?” Hayır, Allah boş ve anlamsız bir iş yapmaz:

116. Çünkü Allah, yüceler y ücesidir; hükmüne karşı konulamayan gerçek hükümdardır; doğrunun, gerçeğin, hakkın ve hakîkatin ta kendisidir; O’ndan başka ilâh yoktur; yüce saltanat ve hükümlanlığın sahibi O’dur! O hâlde:

117. Her kim ki, hakkında hiçbir delile sahip olmadığı hâlde, Allah’ın yanı sıra bir başka tanrıya daha yalvarıp yakarırsa, Kıyâmet Günü Rabb’inin katında bunun hesabını mutlaka verecektir! Gerçek şu ki, kâfirler asla kurtuluşa eremeyecekler!

118. Ey Müslüman! Tüm benliğine yönelerek de ki: “Ey Rabb’im, günahlarımı bağışla, bana merhamet eyle. Doğrusu Sen, merhamet edenlerin en hayırlısısın!”

24. NUR SÛRESİ

Hicretin altıncı yılında indirilmiştir. Adını 35-40. ayetlerinden almıştır. 64 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. B u mesaj, bizzat Bizim gönderip ilâhî bir yasa olarak yürürlüğe koyduğumuz ve düşünüp öğüt alabilesiniz diye, içerisinde hikmet dolu apaçık ayetlere yer verd iğimiz bir sûredir.

O hâlde, ey İslâm toplumunun yöneticileri:

2. Kendi arzusuyla evlilik dışı cinsel ilişkiye girerek zina eden ve en az dört şâhitle suçu ispatlanan kadın ve erkeğin her birine, caydırıcı bir ceza olarak yüzer değnek vurun! Bu ceza bekarlar için geçerlidir. Evli olanların cezası ise Peygamberin uygulamasında g örüldüğü üzere, ölümdür. **Eğer Allah'a ve âhiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onlara duyduğ unuz merhamet duygusu, sizi Allah'ın hükmünü uygulamaktan alıko ymasın!** Çünkü bu ceza, fuhşun ve zinanın yaygınlaştığı; sadakat, dürüstlük, fedâkâ rlık gibi İslâmî değerlerin silinip yok olduğu, ailelerin parçalanarak başıboş nesillerin yetiştiği bir toplumu dünyada ve âhirette bekleyen âkıbetten çok daha hafiftir. Bunun için, zinayı engell eyecek cezaları uygulamaktan çekinmeyin. Fakat bu ceza, kapalı kapılar ardında infâz edilmesin, **inananlardan bir topluluk da,** ceza infaz edilirken orada hazır bulunarak, **suçluların cezalandırılmasına şâhitlik etsin.** Böylece bu, hem suçu işleyenler, hem de seyredenler üzerinde daha etkili ve caydırıcı olur.

Bu suçu işleyen kişi, içtenlikle tövbe eder ve bir daha da zinaya yaklaşmazsa gün ahı bağışlanır ve İslâm toplumundaki saygın yerini alır. Zinayı alışkanlık hâline getiren sözde “Müslümanlara” gelince, müminler böyle kişileri kendilerine eş olarak seçmekten titizlikle sakınmalıdırlar, çünkü:

3. Zina eden ve bunu bir hayat tarzı olarak benimseyen bir erkek, ancak kendisi gibi zinâcı yahut müşrik, putatapan bir kadınla evlenebilir; nitekim, **zina eden ve bunu alışkanlık hâline getiren bir kadın da, yine ancak kendisi gibi zinâcı yahut müşrik, putatapan bir erkekle evlenebilir.** Çünkü, gayri meşrû ilişkileri bir hayat tarzı hâline getiren **bu** gibi insanlarla evlenmek, müminlere yasaklanmıştır.

4. Bir de; namuslu kadınları zinayla suçlayan, fakat bu iddiasını ispatlamak üzere dört şâhit getiremeyen kimselere gelince, o nlara iftiralarının cezası olarak **seksen değnek vurun ve artık onların şâhitliğini asla kabul etmeyin. Çünkü onlar, yoldan çıkmış kimselerdir.**

5. Ancak, işledikleri b u günahı n hemen ardından tövbe edip kendilerini düzeltenler

elbette bağışlanacaklardır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok me rhametlidir.** Fakat Allah'ın onları affetmesi, kendilerine verilecek cezayı düşürmez. Çünkü hâkim, su çlunun gerçekten tövbe edip etmediğini ve Allah'ın bu tövbeyi kabul edip e tmediğini bilemez. Bu yüzden, zina iftirası atan kişi tövbe ettiğini söylese bile, seksen değnekten kurtulamaz. Ancak daha sonra ortaya koyduğu hayat tarzıyla tövbesini ispat ederse şâhitliği kabul edilebilir.

6. Kendi eşini zinayla suçlayan, fakat kendisinden başka da şahidi olmayan kimseye gelince, onun, kendisini aldattığı iddiasıyla eşini veya bir başkasını öldürüp “namusunu temizlemeye” hakkı yoktur. Böyle çirkin bir olayla ka rşılaşan kişinin, cezayı kendisi infâz etmek yerine, eşini derhal boşaması gerekir. Bunun için, bu suçlamasında **doğru söylediğine dâir Allah'a yemin ederek, dört kere şahitlik etmesi gerekir.**

7. Beşincisinde de, “Eğer y alan söylüyorsam, Allah'ın lâneti benim üzerime o lsun!” diyerek en ağır yemini yapar. Bu durumda, kadın suçu kabullenirse, ger eken cezaya çarptırılır, fakat itiraz ederse:

8. Eşi tarafından zinayla suçlanan kadın, kocasının yalan sö ylediğine dâir Allah'ın huzurunda dört kere yemin eder de,

9. Beşincisinde, “Eğer kocam doğru söylüyorsa, Allah'ın gazâbı benim üzer ime olsun!” derse, ceza almaktan kurtulur. Böylece, ne kadına zina cezası verilir, ne de kocasına iftira cezası. Kadın, su çlamayı reddetmekle birlikte, yemin etmekten de kaç ınırsa, suçu kabulleninceye ya da yemin edinceye kadar hapsedilir. Fakat erkek, eşini suçladıktan sonra yeminden kaçınırsa, eşine iftira ettiği için —dördüncü ayette açıklandığı üzere— cezalandırılır. Ancak, her hâlükârda, bu evlilik sona erer ve çif tler, birbirleriyle bir daha asla evlenmemek üzere ayrılırlar. Bu d ırumda erkek, kadına verdiği evlilik bedeli olan mehri geri alamaz, fakat ona nafaka vermek zorunda da değildir.

İşte Allah, her hak sahibinin ha kkını korumak üzere, mükemmel bir hukuk sisteminin temellerini oluşturacak prensipleri size böyle bildiriyor. Çünkü A llah, kullarına karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. Bir düşünsenize:

10. Eğer Allah, size karşı böylesine lütufkâr, böylesine merhametli davranmasaydı ve tövbe edenlerin günahını bağışlayan ve sonsuz hikmetiyle en âdil hükümleri veren bir hakîm olmasaydı ya da sizi hikmetsiz hükümlere, hak hukuk tanımayan yönetimlere mahkûm etseydi, hâliniz nice olurdu!

Hicretin altıncı yılında, Medîne çevr esindeki güçlü kabîlelerden Mustalık Oğulları Müslümanlara karşı büyük bir savaş hazırlığına girişmiş ve bu amaçla diğer kabîleleri kışkırtmaya başlamışlardı. Durumu haber alan Allah'ın Elçisi, daha atik davranarak dü şmanı ansızın bastırıp ağır bir yenilgiye uğrattı. Daha sonra Medîne'ye dönerken, geceleyin bir yerde k onakladılar. Sabaha karşı hareket için hazırlıklara başlandığında, bu yolculukta Hz. Peyga mberin yanında bulunan hanımı Hz. Aişe, ihtiyacını gidermek üzere konak yerinden uzaklaşmıştı. D önerken, yolda düşürdüğü gerdanlı ığını

aramak için biraz oyalandı. Çünkü kendisi gelmeden kervanın hareket etmeyeceğini çok iyi biliyordu. Fakat onu hevdecin içinde zanneden görevliler, boş hevdecı deveye yükl emişler ve ordu, şafak sökmeden yola çıkmıştı. Hevdeç, deve üzerine yerleştir ilen, etrafı örtülerle kapalı küçük oda şeklinde bir taşıma aracıdır. Hz. Aişe ufak tefek yapılı, zayıf bir kadın olduğu için, görevliler onun hevdecin içinde olmadığını fark edememişlerdi. Kamp yerine dönen Hz. Aişe, kervanın gitmiş olduğunu görünce gözlerine inanamadı. Fakat kısa zamanda yokluğunun anlaşılacağını ve kendisini götürmek üzere görevlilerin geleceğini biliyordu. Böylece, gün doğuncaya kadar orada bekledi. Nihayet, orduyu geriden takip eden Safvan b. Muattal adındaki görevli, —ki Bedir savaşına katılmış, temiz ahlâkı ve dürüstlüğüyle tanınan bir sahabiydi— Hz. Aişe’yi bulup yedeğindeki deveyle kervana yetiştirdi. Buraya kadar her şey normal seyrinde gidiyordu. Fakat Peygamberi yıpratmak için fırsat kollayan münâfıklar, bu olayı bahane ederek Hz. Aişe hakk ında korkunç bir iftira kampanyası başattılar. Aişe’yi, babası Ebu Bekr’i ve annesi Ümmü Ruman’ı perişan eden, Hz. Peygamberi yüreğinden yaralayan ve İslâm toplumunu neredeyse bir iç savaşın eşiğine getiren bu uğursuz iftira, tam bir ay boyunca Medîne’de çalkalandı durdu. Gerçi müminler, bu çirkin iddiayı hiçbir zaman onaylamadılar; ne var ki, birçokları, bu iftirayı yayan münâfıklara karşı açıkça ve sert bir şekilde tavır da koyamadılar. Müslümanların çetin bir sınavdan geçtiği bu bir aylık sıkıntılı dönemin ardından, nihâyet ilâhî rahmet kapıları açıldı ve hem Hz. Aişe’nin masumiyetini bildiren, hem de buna benzer iddialar karşısında nasıl davranılması gerektiğini Müslümanlara öğreterek güzel dersler veren aşağıdaki ayetler nazil oldu:

11. O iftirayı ortaya atanlar, sizin içinizdeki münâfıklardan oluşan örgütlü bir çetedir. Fakat ey inananlar; bunu kendiniz için kötülük sanmayın; aksine, bu sizin için hayırlıdır. Çünkü öncelikle, aranız sızan münâfıkların maskesi bu olay sayesinde düştü. Ayrıca, Hz. Aişe’nin masumiyeti de ilâhî vahiyle belgelenmiş oldu. Korkmayın, size karşı atılan her iftira, sizin daha da güçlenmenizi ve Allah katında derecenizin yükselmesini sağlayacaktır. Masum insanlara alçakça iftira atan o münâfıklara gelince; onların her biri, kazandığı günahın cezasını çekecektir; hele iftirada öncülük ederek bu işin başını çeken Abdullah b. Übeyy adındaki münâfıkların reisi yok mu, işte onun hakk ı cehennemde ebediyen mahkûm edileceği büyük bir azaptır!

12. Peki, hiçbir delile dayanmayan bu söylentinin sağda solda konuşulduğunu işittiğiniz zaman siz inanan erkek ve kadınların, Hz. Aişe gibi tertemiz bir insana karşı kalplerinde güzel düşünceler beslemeleri ve “Bu düpedüz bir iftiradır!” demeleri gerekmez miydi? Çünkü suçu ispatlanmadıkça, bütün insanlar masum kabul edilmelidir.

13. Öte yandan, bu iftirayı ortaya atanların, iddialarını doğrulamaları için dört şahit getirmeleri gerekmez miydi? Madem ki, değil dört, bir tane dahî şahit gösteremiyorlar, öyleyse, Allah katında belirlenen evrensel ahlâk ve hukuk kurallarına göre, onlar yalancılardan ta kendileridir!

14. Eğer Allah’ın lütuf ve rahmeti, dünyada da, âhirette de sizi kucaklamış olmasaydı, içine daldığınız bu dedikodulardan dolayı, mutlaka başınıza müthiş bir belâ gelirdi.

15. Çünkü bunu dilinize dolamış, içyüzünü bilmediğiniz bir konuda ileri geri konuşup duruyordunuz. Bir iftiranın yayılmasına sebep olmak **Allah katında büyük bir günah olduğu hâlde, siz bunu basit ve önemsiz görüyordunuz.** Oysa ki:

16. Bunu işittiğiniz anda, derhal mümine yaraşan tavrı takınmalı ve **“Bu konuda öyle ileri geri konuşmak bize yakışmaz; aman Allah’ım, bu gerçekten büyük bir iftiradır!” demeniz gerekmez miydi?**

17. Eğer gerçekten iman ediyorsanız,Allah böyle bir işe bir daha asla bulaşmaman ızı size öğütlüyor!

18. İşte bunun içindir ki, Allah size ayetlerini böyle açıkça ve ayrıntılı olarak bildiriyor. Unutmayın ki, **Allah her şeyi bilendir,** her konuda en doğru ve en adâletli hükmü veren **hakîmdir.**

19. Bu gibi asılsız iddiaları, söylentileri ve her tür ahlaksızlığı destekleyerek inananlar arasında ahlâksızlığın, çirkin davranışların, fuhşiyatın yayılmasını isteyenlere, hem bu dünyada, hem de âhirette can yakıcı bir azap vardır! Bu sayılan çirkinliklerin topluma ne büyük zararlar verdiğini ve buna karşı neler yapılması gerektiğini tam olarak sadece **Allah bilir, siz bilemezsiniz.** Öyleyse, her şeyi bilen Rabb’inize güvenmeli ve O’nun hükümlerini hayata egemen kılmalısınız.

Bu yüzden Allah, sakınmanız g ereken her şeyi size bildirerek, m ükemm el bir hukuk sisteminin temellerini oluşturacak prensipleri size öğretiyor. Çünkü Allah, kull arına karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. Bir düşünsenize:

20. Eğer Allah, engin lütuf ve rahmetiyle sizleri kucaklam asaydı ve kullarına karşı bu kadar **şefkatli, bu kadar merhametli olmasaydı** hâliniz nice olurdu? İşte bunları düşünün de:

21. Ey iman edenler! Allah’ın emirlerini hiçe sayarak, zulüm ve haksızlık p eşinde koşan insan ve cinlerin, yani **şeytanın adımlarını izlemeyin! Her kim şeytanın adımlarını izlerse,** şunu iyi bilsin ki, **o ancak zina, fuhuş, cinsel sapıklık, çıplaklık gibi çirkinlikleri ve** gerek Kur’an, gerekse sünnet tarafından **çirkin görülen davranışları emreder.** Ve insanoğlu, kendi gücüne, becerisine güvenerek onunla baş edemez. Öyle ki, **eğer Allah’ın lütuf ve rahmeti sizinle olmasaydı, içinizden hiç kimse** tertemiz ve fazîletli bir hayat yaşayamaz, günahlardan ve kötülüklerden **arınamazdı fakat** sonsuz kudret ve merhameti sayesinde **Allah, dilediğini** temiz ve fazîletli hayata yönelterek **arındırmaktadır.** Çünkü bunu yapabilecek ilim, hikmet ve kudrete sahip olan sadece O’dur. Öyleyse, te rtemiz bir toplum oluşturarak dünyada ve âhirette mutluluğa ulaşmak istiyorsanız, Allah’ın gösterdiği yolu i zlemelisiniz. Unutmayın ki **Allah her şeyi işitendir,** kimin temiz ve fazîletli olmayı hak ettiğini en iyi **bilendir.** İşte size, üstün bir erdemlilik örneği:

Münâfıkların Hz.Aişe hakkında yürüttükleri bu iftira kampanyas ına, ne yazık ki, birkaç Müslüman

da —insanî zaafı nı nedeniley— katılmış bulunuyordu. Üstelik bunlardan biri, Hz. Ebu Bekir'in akrabası olan ve onun yardımlarıyla geçimini sağlayan Mistah adında bir Müslümandı. Gerçi Mistah, cehâletinin kurbanı olarak işlediği bu gûnahtan dolayı içtenlikle tövbe etmiş, cezasını da çekmişti. Fakat Hz. Ebu Bekir, kızı ha kkında böyle çirkin bir iftiraya destek veren bu adamın nankörce tutumu karşısında o kadar incinmişti ki, bundan böyle ona asla yardımda bulunmayacağına dâir yemin etmişti. Bunun üzerine, böyle bir davranışın müminlere, hele Hz. Ebu Bekir gibi erdemli kimselere yakışmadığını bildiren aşğıdaki ayet nazil oldu:

22. İçinizdeki erdemli ve varlıklı kimseler, kendilerine karşı nankörce davranmış olsalar bile, **akrabalarına, yoksullara ve Allah yolunda hicret etmiş olanlara** yardım etmeme ve onlara bir daha hiçbir şey vermeme konusunda yemin etmesinler; bilakis, işledikleri gûnahtan dolayı tövbe eden bu insanlara karşı **affedici ve bağışlayıcı olsunlar**; öyle ya, **Allah'ın da sizi bağışlamasını istemez misiniz?** Unutmayın ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir** ve sizin de böyle tövbekar müminlere karşı merhametli olmanızı ister. Fakat yaptığı kötülüklerde ısrar edenler için bağışlanma söz konusu olamaz:

23. Kötülükten, gûnahtan **haberi bile olmayan** saf, temiz ve iffetli mümin hanımlara alçakça **iftira atan** ve günahlarından tövbe etmeyen o münâfıklara **geline; onlar, dünyada da, âhirette de lânete uğramışlardır ve onların hakkı büyük bir azaptır!** Bunlar, delil yetersizliğinden dolayı dünya azâbından kurtulsalar bile, Hesap Gününde yakayı kurtaramayacaklar:

24. O gün onların dilleri, elleri ve ayakları, işledikleri günahları bir bir itiraf ederek kendileri aleyhinde **şâhitlik** edecektir.

25. İşte o gün Allah, hak ettikleri cezayı onlara tam olarak verecek ve zâlimler, o zaman **anlayacaklar; Allah'ın ap açık ve mutlak doğrunun, adâletin ve hakîkatin ta kendisi olduğunu!**

Çünkü onlar, bir Peygamberin hanımına dil uzatabilecek kadar azgınlıkta ileri gittiler. Oysa geçerli kıldığımız hukukî, bireysel ve toplumsal yasalara göre:

26. Kötü kadınlar kötü erkeklere, kötü erkekler de kötü kadınlara yaraşır. Aynı şekilde, **iyi kadınlar iyi erkeklere, iyi erkekler de iyi kadınlara** yaraşır. Peygamber de, Aişe de, Safvan da son derece ahlâklı ve iffetli birer mümindirler. **Bu tertemiz insanlar, o iftiracıların ortaya attığı** asılsız suçlamalardan **tamamen masumdurlar.** Bu yüzden, Rableri katında **onlar için** hazırlanmış bir **bağışlanma ve cömertçe bahşedilen nîmetler vardır!**

Şimdi de, kötü niyetli insanların eline koz vermemek için uymanız gereken kuralları açıklayalım:

27. Ey inananlar! Başkalarının evlerine, sahiplerinden izin alıp onlara güzelce selâm vermeden girmeyin! Bu sizin için, içeriye izinsiz girip ev halkını rahatsız etmekten **çok daha iyidir.** İşte Allah, size bu gibi görgü ve edep kurallarını öğretiyor ki, **belki düşünüp öğüt**

alırsınız.

28. Eğer orada kimseyi bulamazsanız, size izin verilmedikçe içeri girmeyin. Şâyet size “G idin, şu anda müsâit değiliz.” denirse, geri dönüp gidin. Bu, sizin için en uygun davranış şeklidir. Sakın bunu gurur meselesi yapıp da, size içtenlikle durumunu arz eden kardeşinize karşı içinizde en ufak bir burukluk, kırgınlık beslemeyin. Unutmayın ki, **Allah yaptığınız her şeyi** ve neyi nasıl yapmanız gerektiğini sizden çok daha iyi **bilmektedir.**

29. İçinde oturulmayan, fakat sizin faydalanma hakkınız bul un a n câmi, kütüphane, dükkan, gibi halka açık yerlere veya hiç kimse tarafından kullanılmayan terk edilmiş **evlere** izinsiz **girmenizde bir sakınca yoktur.** Unutmayın; **Allah, açığa vurduğunuz** ve içinizde **gizlediğiniz her şeyi bilmektedir.** Öyleyse, hiç kimsenin evine kötü niyetle girmemeli, her şeyi bilen Allah'ın sizi mutlaka hesaba çekeceğini düşünmelisiniz. Öte yandan:

30. İnanan erkeklere söyle: Bakışlarında ölçülü olsun , kadınlara gözlerini dikip bakmasınlar. Eşlerinin namusunu korudukları gibi, kendi **iffet ve namuslarını** da aynen öyle **korusunlar. Bu, onlar için en temiz ve erdemli davranış şeklidir.** Unutmasınlar ki **Allah, yaptıkları her şeyden haberdardır.**

31. İnanan kadınlara da söyle: Onlar da **bakışlarında ölçülü olsun,** bakılması uygun olmayan yerlere bakmaktan sakınsınlar. Her türlü ahlâksızlıktan, çirkin da vranıştan uzak durarak, **iffet ve namuslarını korusunlar.** Toplum içine çıkarlarken, beşerî münâsebetlerin gereği olarak ve İslâm toplumundaki örf ve âdetlere göre açılmasında sakınca görülmeyen ağız, göz, el, ayak gibi uzuvlar veya elde olmayarak **görünen yerler hariç,** kadınsı câzibe ve **güzelliklerini** mahrem olmayan —yani kendisiyle evlenmeleri ebediyen haram olmayan— kimselere **göstermesinler. Bir de,** başlarına alacakları **örtülerini,** saçları, kulakları, boynu, gerdanlığı ve göğsü örtecek biçimde **yakalarının üzerinden salıversinler.** Ayrıca, v ücut hatlarını tamamen kapatan dış kıyafetlerini üzerlerine örtsünler (33. Ahzap: 59). Gerek giyim kuşamlarında, gerek söz ve davranışlarında, mümin bir hanıma yaraşan ağırbaşlı ve edepli bir tavır takınsınlar.

Kadınlar her türlü kadınsı **güzelliklerini** ve süslerini **ancak kocalarına** gösterebilirler. Saçları, kolları, ayak bilekleri... gibi ikinci dereceden süslerini ise,

Babalarına, dedelerine, amcalarına, dayılarına, damatlarına,

Kocalarının babalarına ve dedelerine,

Öz oğullarına, torunlarına ve **kocalarının** başka bir kadından olan **oğullarına,**

Öz veya üvey **kardeşlerine,**

Öz veya üvey **yeğenlerine,**

Ayrıca, süt emzirme sebebiyle mahrem olan süt kardeşi, süt b abası, süt oğlu, süt yeğeni, süt

amcası, süt dayısı gibi akrabalarına,

Temiz ve güvenilir **kadın** arkadaşlarına,

Sahip oldukları köle ve cariyelere,

Kadınlara ilgi duymayacak derecede yaşlanmış olan erkek hizmetçilere,

Ve kadınların mahrem yerlerinin henüz farkında olmayan erkek çocuklara gösterebilirler.

Bir de, gizledikleri güzelliklerini belli edecek şekilde ayaklarını yere vurarak kırta kırta yürümesin, tahrik edici davranışlarda bulunmasınlar.

İşte bu kurallara uyduğunuz takdirde, temiz ve huzurlu bir toplum oluşturabilirsiniz. Fakat ne kadar titiz davransanız da, ufak tefek kusurlarınız, hatâlarınız olacaktır. Bunun için:

Ey inananlar, hepiniz kötülüklerden, günahlardan tövbe edip topluca Allah’a yönelin ki, dünyada ve âhirette kurtuluşa erebilesiniz.

Günahlardan arınmış temiz ve sağlıklı bir toplum oluşturabilmek için yerine getirmeniz gereken önemli bir görev daha var:

32. Ey İslâm toplumunun yöneticileri, aile reisleri, mahalle büyü kleri! İçinizden evli olmayan evlilik çağında dul veya bekar bütün hür Müslümanları ve evlilik hayatının sorumluluklarını yerine getirebilecek fikri ve ahlâkî olgunluğa ulaşmış köle ve cariyelerinizi evlendirin. Eğer onlar fakir oldukları gerekçesiyle yuva kurmaktan çekiniyor iseler, korkmasınlar, çünkü Allah lütuf ve bereketi say esinde, onları hiç kimseye muhtaç etmeyecektir. Unutmayın ki Allah, kudret ve merhametiyle sınırsızdır, her şeyi bilmektedir.

33. Bütün bunlara rağmen, yine de evlenmeye imkân bulamayanlar, Allah kendilerine lütfedip bu imkânı sağlayıncaya kadar iffetli davransınlar.

Ey Müslümanlar ve ey köle sahipleri! Köle ve cariyelerinizden, ödeyecekleri bir miktar mal karşılığında özgürlüğüne kavuşmak isteyenler olursa, —eğer bunun için gerekli olgunluğa ulaştıkları kanısına varırsanız— onların bu isteklerini geri çevirmeyin. İslâm toplumunun yöneticileri, bir kölenin bu şekilde özgürlüğe kavuşmasına karar vermişse, köle sahibinin bunu kabul etmeme hakkı yoktur. Ayrıca, bu amaçla Allah’ın size bahşetmiş olduğu mallardan bir kısmını onlara verin.

Bir de, sakın şu dünya hayatının gelip geçici malına mülküne tamah edip de, İslâm öncesindeki kâfirlerin ve Müslüman görünümündeki münafıkların yaptığı gibi, cariyelerinizi fuhuş yapmaya zorlamayın; hele hele, onlar iffetli ve namuslu yaşamak istiyorlarsa! Elbette cariyelerin de fuhuş yapmaları haramdır ve eğer bir cariyeye, efendisinden habersiz, kendi isteğiyle

bunu yaparsa yalnızca kendisi cezalandırılır. **Fakat her kim onları bu işe zorlarsa**, unutmayın ki **Allah, böyle bir zorlamaya maruz kaldıktan sonra da**, bu zavallı ve çaresiz kadınlara karşı **çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**. Fakat onları bu yola düşürenler kesinlikle cezalandırılmalıdır. Ayrıca, fuhşa zorladıkları cariyeler ellerinden alınarak, özgürlüğüne kavuşturulmalıdır.

34. Doğrusu Biz, size muhtaç olduğunuz inanç, ahlâk ve temel hukuk prensiplerini **açıklayan ayetler, sizden önce gelip geçen** toplumların yaşadığı nîmet ve felâketlerden ibret verici **örnekler ve kötülükten sakınan kimseler için** hikmet dolu **öğüt ve uyarılar gönderdik**.

35. Çünkü Allah, var olan her şeye varlığını armağan eden, her birini kendi yaratılışındaki hikmete uygun niteliklerle donatan, hedefini ve yolunu göstererek onları dâimâ iyiye, güzele yönlendiren; gönderdiği mesajlarla gönülleri aydınlatan, duygu ve düşünceleri arındıran ve böylece, tüm kâinâta nuruyla tecellî edip varlığa anlam ve değer kazandıran mutlak hakikattir, yani **göklerin ve yerin nurudur**. O'nun varlığa yansıyan en parlak **nuru** olan bu Kur'an, **tıpkı rüzgar ve yağmurdan korunmuş sapasağlam bir siper içindeki kandile benzer**. **Kandil, camdan bir fânus içindedir**. **O fânus ki, inci gibi parıldayan bir yıldızdır sanki**. Bu kandil, hayır ve bereketin sembolü olan **kutlu bir bitkiden, zeytinden** elde edilen saf ve doğal zeytinyağıyla, yani ilâhî bir yakıtla **tutuşturulmuştur ki, ne doğulu** Hint mistizminden kaynaklanmıştır, **ne de batılı** Yunan felsefesinden. Bu nur, herhangi bir coğrafyanın, kültürün ve medeniyetin ürünü değildir; aksine, tüm zamanları ve mekânları kucaklayan ilâhî-evrensel bir mesajdır. **Ve o kandilin yağı** o kadar berrak, o kadar parlaktır ki, **neredeyse hiç ateş değmese bile** kendiliğinden **ışık verecek!** Öyle ki, iç içe dâireler şeklinde kat kat ışık demetleri; **nur üstüne nur!** İşte Kur'an, böylesine parlak, böylesine aydınlatıcı bir kitaptır. Ne var ki, bütün gözler bu aydınlıktan istifâde edemiyor, çünkü:

Allah, yalnızca hakîkate ulaşmak isteyen kimseleri kendi **nuruna eriştirir**; işte bunun içindir ki **Allah, insanlara** böyle canlı **örnekler vermektedir**. Çünkü **Allah, her şeyi** en mükemmel şekilde **bilmektedir**.

36. İşte bu nur, **Allah'ın** maddî ve mânevî olarak **yükseltilmesine ve içinde adının anılmasına izin verdiği** câmillerde ve Kur'an okunan **evlerde** ışıltılı parlamaktadır. Çünkü **orada, gece gündüz O'nun sınırsız kudret ve yüceliğini zikredip gündeme getiren yiğitler vardır**. Öyle yiğitler ki:

37. Ne geçimlerini kazanmak için yaptıkları bir ticaret, ne de alım satım gibi dünyevî kazanç getiren başka bir meşguliyet, **onları Allah'ı anmaktan, namazı dosdoğru kılmaktan ve zekâtı vermekten alıkoymaz**; çünkü **onlar, gönüllerin ve gözlerin dehşetten allak bullak olacağı Günden korkarlar**.

38. Ve bu bilinçle Rablerine kulluk ederler; ki Allah onları, yaptıklarının en güzeliyle ödüllendirsin ve sonsuz lütuf ve bereketi sayesinde, onlara hak ettiklerinden daha fazlasını ihsan etsin. Öyle ya, **Allah, dilediğine sınırsız nîmetler bahşeder**. İşte, müminler

böyle ilâhî nurlarla aydınlanırken:

39. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince; onların bu dünyada güzel ve çekici zannederek yaptıkları işler, tıpkı çölde görülen bir seraba benzer. Şöyle ki; uzun süre susuz kalan kişi, uzaktan parıldayan kumları yerden fışkıran su zanneder ve sevinçle oraya doğru koşar. Fakat yanına iyice yaklaşıncı, orada su nâmına hiçbir şey bulamaz; bunun yerine, her zaman her yerde hazır ve nâzır olan Allah'ı yanı başında hisseder ve Allah, onun hesabını oracıkta derhal ve eksiksiz görür. Gerçekten Allah, hesabı çabuk görendir.

40. Yâhut onların duygu, düşünce ve davranışları, derin bir denizin altındaki zifiri karanlıklar gibidir ki, peş peşe gelen azgın dalgalar denizi dört bir yandan sarıp kuşatıyor; üstlerinde de kapkara bulutlar var: Körlemesine geçen bir hayat, ruhsal bunalımlar, toplumsal çalkantılar ve üst üste yığılmış karanlıklar! Öyle ki, zavallı adam elini çıkarsa, neredeyse onu bile göremez! Çünkü Allah, ışıktan yüz çevirdiği için onun gözünü kör etmiştir. Evet, Allah'ın aydınlık vermediği kimseye, hiçbir şekilde ışık bulma ihtimali yoktur! İşte bu yüzden, o inatçı kâfirler hakîkati kabul etmiyorlar! Oysa her yanda, Allah'ın kudret ve merhametini gözler önüne seren o kadar mûcize var ki:

41. Göklerde ve yerdeki bütün varlıkların; örneğin, gökyüzünde saf tutup kanat çırparak uçan kuşların, Allah'ın sınırsız kudret ve yüceliğini haykırarak andığını görmüyor musun? Bütün evrenin tesbih sedalarıyla nasıl çın çın öttüğünü duymuyor musun? Bak, her biri nasıl duâ edeceğini ve O'nun yüceliğini nasıl dile getireceğini ne de güzel öğrenmiş! Allah, onların yaptıkları her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.

42. Çünkü göklerin ve yerin mutlak egemenliği Allah'ın eli ndedir ve dönüş de ancak O'nadır.

43. Ve yine görmüyor musun ki, Allah, havadan daha ağır olan bulutları emrindeki rüzgarlarla nasıl dilediği yere sürüklüyor, sonra onları birbirine kaynaştırıyor, derken birbiri üzerine yığıp istifliyor ve bir de bakıyorsun ki, bulutların bağrından yağmurlar boşanmakta?

Ve yine görmüyor musun ki Allah, gökteki dağ gibi yığılmış bulutlardan ölçülü ve kontrollü olarak dolu indiriyor da, onunla dilediğini vururken, dilediğini ondan uzak tutuyor? Ve gökten dolu yağarken, ona eşlik eden gök gürlemesi ve şimşeklerle muhteşem bir manzara ortaya çıkıyor; öyle ki, bulutlar arasında çakan şimşeklerin parıltısı, neredeyse gözleri kör edecek!

44. Gece ile gündüzü şaşmaz bir düzen içerisinde birbiri ardınca getiren, Allah'tır. Hiç kuşkusuz bunda, gönül gözüyle hakîkati görebilenler için Allah'ın muhteşem sanat ve kudretini ortaya koyan nice deliller, nice ibretler vardır.

45. Allah, bütün canlıları sudan yaratmıştır; bunlardan kimi karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayağı, kimi de dört ayağı üzerinde yürür. Bakın; Allah, dilediğini dilediği şekilde

yaratıyor. Hiç kuşkusuz, Allah'ın her şeye gücü yeter.

46. İşte Biz, ey insanlar, hakîkati açıkça ortaya koyan ayetler gönderdik. Fakat yine de haktan yüz çevirenler var. Fakat **Allah, yalnızca güzele, doğruya yönelmek isteyenleri doğru yola iletir.** Basit dünyevî menfaatleriyle uyuşmadığı için hakîkati reddedenlere gelince:

47. Onlar inananlarla karşılaştıkları zaman, **“Biz de Allah’a ve Elçisine iman ediyor, Allah’ın hükümlerine yürekten itaat ediyoruz!”** derler fakat içlerinden bir kısmı, bütün bunlardan sonra yine de verdikleri sözden döner, ilk fırsatta itaatten yüz çevirirler. Çünkü onlar, gerçekte hiçbir zaman inanmış değiller. Öyle ki:

48. Onlar, anlaşmazlığa düştükleri konularda aralarında adâletle hükmetmesi için Allah’ın kitabına ve bu kitabın uygulayıcısı olarak O’nun Elçisine çağırıldıkları zaman, içlerinden bir kısmı derhal yüz çevirir. Çünkü Kur’an’ın istediği hayat tarzının, istedikleri gibi yaşamalarına engel olacağını çok iyi bilirler.

49. Fakat hak ve adâlet kendilerinden yana olunca, onu seve seve kabul ederler.

50. Bunların kalplerinde bir vicdan bozukluğu, bir hastalık mı var? Yoksa Kur’an’ın Allah sözü olduğundan şüphe mi duyuyorlar? Yoksa Allah’ın ve Elçis inin kendilerine haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, a slında haksızlık edenler, bizzat kendileridir. Allah’ın en âdil hükmü vereceğini pekâlâ bilir, ama işlerine gelmediği için onu kabul etmezler.

51. Oysa gerçek inananlar, ar alarında Kur’an ve Peygamber hakem olsun diye Allah’a ve Elçisine çağırıldıkları zaman, ancak ve ancak “İşittik ve itaat ettik!” diye cevap verirler. İşte kurtuluşa erecek olanlar, yalnızca bunlardır. Diğer bir deyişle:

52. Her kim Allah’a ve Elçisine itaat eder, Allah’a saygıyla ba ğlanır ve O’na karşı gelmekten titizlikle sakınırsa, işte en büyük mutluluk ve başarıyı elde edecek olanlar bunlardır.

53. İkiyüzlülere gelince; hem Kur’an’dan yüz çevirirler, hem de büyük bir pişkinlikle, eğer kendilerine emredersen sizinle birlikte savaşa çıkacaklarına dâir var güçleriyle Allah adına yemin ederler. Onlara de ki: “Boşuna yemin etmeyin! Çünkü davranışlarınız, bu iddianızda hiç de samîmî olmadığınızı açıkça gösteriyor. Şu hâlde sizin yapmanız gereken, yaldızlı sözlerle göz boyamak değil, Allah’ın hükümlerine içtenlikle ve güzelce itaat etmektir. Hiç kuşkusuz Allah, bütün yaptıklarınızdan haberdârdır.”

54. Ey Müslüman! Müslüman olduğunu iddia eden, ama Kur’an’ın ve sünnetin hükümlerinden yüz çeviren bu insanlara de ki:“ Allah’a itaat edin ve Elçisine itaat edin! Allah’ın Kitabına ve bu Kitabın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan Peygamberin sünnetine sımsıkı sarılın!”

Ey münâfıklar! Eğer Elçinin bu çağrısından yüz çevirecek olursanız, şunu iyi bilin ki, o ancak,

kendi üzerine düşen tebliğ görevini **yapmakla yükümlüdür; siz de kendi üzerinize düşen itaati yerine getirmekle yükümlüsünüz! Eğer** kibir, bencillik, inatçılık engellerini aşarak **ona itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olursunuz fakat** yüz çevirirseniz, İslâm'dan uzaklaşmakla sadece kendinize zarar vermiş olursunuz. Zira **Elçinin görevi** sizi zorla Müslüman yapmak değil, **ancak** Allah'ın emirlerini size **açıkça tebliğ etmektir.** Bu tebliğe kulak verdiğiniz takdirde, sadece ahirette değil, dünyada da kazanan siz olacaksınız:

55. Ey insanlar! Allah, içinizden iman eden ve bu iman gereği olarak dürüst ve erdemli davranışlar ortaya koyanlara söz vermiştir: Onlardan önce gelip geçen dürüst ve erdemli milletleri egemen kıldığı gibi, onları da yeryüzünde egemen kılacak, onlar için **beğendiği inanç sistemini** ve bu inanca bağlı hayat tarzını hem gönüllerde, hem de yeryüzünde **sapasağlam yerleştirecek ve yaşadıkları sıkıntıların, korkuların ardından onları güvenlik ve esenliğe kavuşturacaktır.** Onlar ki, **yalnızca Bana kulluk eder,** hiç kimseyi ve **hiçbir şeyi Bana ortak koşmazlar. Bütün bunlardan so nra,** her kim inkâra saplanacak olursa, kesinlikle yoldan çıkmış demektir.

56. O hâlde, beş vakit namazı hayatın merkezine yerleştirerek, onu di kkatle ve özenle, mümkün mertebe cemaatle birlikte **kılın,** refah ve zenginliği toplumun tüm katmanlarına yaymak üzere **zekâtı verin ve** Kur'an'ın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan **Peygambere itaat edin ki,** ilâhî lütuf ve **merhamete lââyık olabilesiniz.**

57. Ey hak yolunun yolcusu! Sakın inkârcıların, yeryüzünde Allah'ı âciz bırakıp hak ettikleri cezadan kurtulacaklarını sanma! Çünkü onların varacağı yer ateştir; ne kötü bir son!

Gelelim, aile bireyleri arasında uyulması gereken kurallara:

58. Ey inananlar! Sahip olduğunuz köle ve cariyeler, yanınızda bulunan bak ıcılar, hizmetçiler ve henüz ergenlik çağına ulaşmamış olan çocuklarınız, izninizi almadan da evinize girebilirler. Ancak onlar odanıza girmeden önce, **şu üç vakitte** kapıyı vurup **sizden izin istesinler: Sabah namazından önce, öğle sıcağında elbisenizi çıkarıp yatağınza uzandığınız zaman ve yatsı namazından sonra.** Çünkü bu vakitler, uygunsuz bir durumda bulunabileceğiniz ve **sizin özel hayatınız için ayrılmış üç mahrem vakittir.** Bunun için, çocuklara ve hizmetçilere, bu üç vakitte yanınıza girerken izin istemeleri gerektiğini öğretmelisiniz. Bu, çocukların ruhsal gelişimi ve kişiliklerinin oluşması açısından da çok önemlidir. **Bu vakitlerin dışında** yanınıza izinsiz girerlerse, **size de, onlara da günah yoktur.** Çünkü onlar, sürekli **yanınıza girip çıkarlar ve** hayatın doğal akışı içerisinde, **birbirinizle içli dışlı olmak durumundasınız.**

İşte Allah, ayetleri size böyle açık ve net olarak bildirmektedir. Çünkü Allah, her şeyin en doğrusunu **bilendir,** her konuda en âdil hükmü veren, sonsuz hi kmetiyle her şeyi yerli yerince yapan bir **hakîmdir.**

59. Çocuklarınız ergenlik çağına ulaştığında, kendilerinden önceki diğer yetişkinler

birinin odasına girerken **nasıl izin istiyorlarsa**, onlar da sizin yanınıza girmeden önce —sadece üç vakitte değil, her zaman— **izin istesinler**.

İşte Allah, yol gösterici mesajlarını size böyle açıklamaktadır. Hiç kuşkusuz **Allah**, sonsuz **ilim ve hikmet sahibidir**.

60. Artık evlenme çağları geçtiği için **evlenme ümidi kalmamış** ve hayızdan, çocuktan kesilmiş, cinsel arzu duymayacak kadar **yaşlı kadınların**, doğal câzibe ve **güzelliklerini** kasden **teşhir etmemeleri şartıyla**, ev dışında giymeleri gereken **elbiselerini üzerlerine almamalarında bir sakınca yoktur**. Bununla birlikte, bundan mümkün merteye **sakınmaları**, **kendileri için daha iyidir**. Unutmayın ki, **Allah** her şeyi **işitmekte**, her şeyi **bilmektedir**.

61. Ey iman edenler! Bir başkasının evinde yeme içme konusunda **köre, topala, hastaya** ve bunun gibi ihtiyaç sahiplerine **sorumluluk yoktur**. Böyle muhtaç kimselere yeme, içme, barınma ve benzeri ihtiyaçları konusunda kolaylık gösterilmelidir. Onlar, açlıklarını gidermek için diledikleri yerde —sınırı aşmayacak şekilde— yemek yiyebilirler. Bir ailenin bireyleri gibi kardeşlik bağlarıyla birbirlerine kenetlenmiş olan İslâm toplumu, onlara bu ayrıcalığı tanımak zorundadır. **Ayrıca, gerek kendi evlerinizde, gerekse eşlerinizin, çocuklarınızın, babalarınızın, annelerinizin, erkek veya kız kardeşlerinizin, amcalarınızın, hal alarınızın, dayılarınızın, teyzelerinizin evlerinde ve** korumanız için **anahtarları size emânet edilmiş olan evlerde arkadaşlarınız ve samîmî aile dostlarınızın evlerinde yiyip içmenizde hiçbir sakınca yoktur**. Misafirlerinizle **birlikte veya ayrı ayrı yemek yemenizde de bir sakınca yoktur**. Her sofraya mutlaka misafir çağırarak zorunda değilsiniz. **Bir de, evlere girerken Allah katından bolluk, bereket, sağlık ve esenlik dileğiyle birbirinize güzelce selâm verin**.

Allah, ayetlerini size böyle açık ve net olarak bildiriyor ki, aklınızı kullanarak bu temel prensipler çerçevesinde yaşayınız. İşte, böyle bir toplumu oluşturabilmek için uymanız gereken önemli bir kural:

62. Gerçek müminler, ancak şu kimselerdir ki; **Allah’a ve Elçisine** yürekten inanırlar; toplumu ilgilendiren önemli bir meseleyi görüşmek için **Elçi** veya Elçinin izinden giden İslâm âlimleri ve Müslüman yöneticiler ile **bir araya geldiklerinde, ondan izin almadan gizlice çekip gitmezler**. Böyle acil bir işleri olduğu zaman toplantıyı terk etmek için **senden izin isteyenler, Allah’a ve Elçisine** gerçekten **inanmış olanlardır**. **O hâlde**, ey İslâm toplumunun önderi, bu kimseler **bazı önemli işlerini görmek için senden izin istedikleri zaman, içlerinden uygun gördüklerine** gitmeleri için **izin ver ve onlar** oradaki hayır ve bereketten mahrum kaldıkları için **Allah’tan bağışlanma dile**. Hiç kuşkusuz **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**.

63. Öyleyse, ey iman edenler! **Elçinin** veya İslâm toplumunun meşrû liderinin size **yaptığı çağırışı, birbirinize yaptığınız sıradan çağrılarla bir tutmayın**. Çünkü onların çağırışına uymak ve onlar izin vermedikçe toplantıyı terk etmemek, iman gereğidir. Nitelikli **Allah**, birbirlerini siper ederek gizlice aranızdan sıvışıp giden o ikiyüzlüleri elbette **bilmektedir**.

ve cezalarını verecektir. **Öyleyse, O'nun emrine aykırı davrananlar, başlarına,** bu dünyada yenilgi, zillet, esaret, perişanlık gibi **bir belânın ya da âhirette can yakıcı bir azâbın gelmesinden korksunlar!**

64. Çünkü; göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır! O, sizin içinde bulunduğunuz durumu ve bütün duygu, düşünce ve davranışlarınızı **gâyet iyi bilmektedir.** İnsanlar hesaba çekilmek üzere **O'nun huzuruna çıkarıldıkları Gün,** dünyadayken **yapıp ettikleri her şeyi onlara** bir bir **haber verecektir.** Çünkü **Allah, her şeyi** en mükemmel şekilde **bilmektedir.**

25. FURKÂN SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Yasin sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayette geçen “Furkân: Doğru ile yanlış, hak ile bâtıl birbirinden ayıran, fark ettiren ilâhî ölçü” kelimesinden almıştır. 77 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Bütün insanlığa bir uyarı olsun diye, kuluna Furkân’ı, yani hak ile batıl arasındaki farkı açıkça ortaya koyan ve neyin doğru neyin yanlış olduğunu insana fark ettiren en mükemmel ölçüyü, Kur’an’ı gönderen Allah, gerçekten ne yüce, ne mübarektir!

2. O Allah ki, göklerin ve yerin hükümlerini O’na aittir; asla bir çocuk edinmemiştir; kudret ve egemenliğinde herhangi bir eşi ve ortağı yoktur; her şeyi yaratan ve evrene yerleştirdiği yasalar çerçevesinde, her şeyi mükemmel bir ölçü ve dengeye göre düzenleyen O’dur! Hal böyleyken:

3. İnkarcılar, Allah’ın yanı sıra, hükmüne boyun eğdikleri birtakım ilâhlar ediniyorlar! Hiçbir şey yaratamayan, tam tersine kendileri yaratılmış olan, kendilerine bile herhangi bir zarar veya fayda verebilecek güce sahip olmayan ve ne ölüme, ne hayata, ne de yeniden dirilişe hükmedemeyen düzmece ilâhlara kulluk ediyorlar!

4. İşte bu yüzdendir ki, hakîkati inkâr edenler, “Bu Kur’an, Muhammed’in kendi kafasından uydurduğu bir yalandan başka bir şey değildir ve başka bir topluluk da ona bu işte yardım etmiştir. Çünkü Muhammed’in, geçmiş kavimler, Peygamber kıssaları, kıyâmet, âhiret, evrenin ve insanın yaratılışı ve benzeri konularda bu kadar kapsamlı ve isabetli bilgiler verebileceğini, hayranlık verici hikmet ve öğütlerle dolu böyle mükemmel bir kitap hazırlayabileceğini akıl kabul etmez. Demek ki ona bu kitabı, hitâbet ve belâgat konusunda hiç kimsenin kendisiyle boy ölçüşemeyeceği ilim ve hikmet sahibi bir kudret öğretiyor ki, bu da olsa olsa, İncil ve Tevrat hakkında bir şeyler bilen bazı kölelerimiz yahut kim olduklarını bilemediğimiz esrarengiz bir topluluktur.” diyorlar. Aslında bu sözleriyle, Kur’an’ın insanüstü bir kaynaktan geldiğini itiraf ediyor, ama kibir ve inatçılıkları yüzünden hakikati kabullenmek istemiyorlar. **Böylece, açıkça zulüm ve haksızlık yapıyor, gerçeği çarpıtarak bile bile yalan söylüyorlar.**

5. Ve insafsızca iftiraya devam ederek, “Bu Kur’an, önceki milletlerin efsânelerinden, masallarından başka bir şey değildir; Muhammed, —kendisi okuma yazma bilmediği için— onu başkalarına yazdırmış; bu hikâyeler, gece gündüz ona okunup duruyor. Bu yüzden hepsini ezberden okuyabiliyor!” diyorlar.

6. Ey Müslüman, onlara de ki:“Onu Muhammed veya bir başkası uydurmuş değil, tam tersine, göklerin ve yerin bütün gizliliklerini bilen Allah göndermiştir! Ve samimi bir yaklaşımla Kur’an’ı incelediğiniz zaman, siz de bunu açıkça göreceksiniz. Öyleyse, kibir ve inâdı bırakın da, gelin Rabb’inizin merhametine sığının! Tövbe etmek için hâlâ geç kalmış sayı lmazsınız. Unutmayın ki, Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.”

7. Bu tür iftiralarla bir yere varamayacaklarını anlayınca, “Bu nasıl Peygamber ki!” diyorlar, “Sıradan ölümlüler gibi yiyip içiyor, basit insanlar gibi ihtiyacını sağlamak için sokaklarda, çarşılarda gezip dolaşıyor! O gerçekten Peygamber olsaydı, ona Allah tarafından, gözlerimizle görebileceğimiz bir melek gönderilmeli ve onunla birlikte bizi uyarmalı değil miydi?”

8. “Ya da ona gökten hazineler indirilmeli; yâhut hiç çalışıp yorulmadan meyvelerini yiyeceği mûcizevî bir bahçesi olmalı değil miydi?”

Allah’ın nurunu söndürmek için ne yapacaklarını şaşırان bu **zâlimler**, önceki bütün iddialarını çürütecek bir başka iftira ortaya atarak, Kur’an’dan etkilenen insanlara, **“Siz ancak küstahlığı nedeniyle ilâhlarımızın lânetine uğrayan büyülenmiş bir adamın peşinden gidiyorsunuz!” diyorlar.** Sana “büyülenmiş” diyorlar; çünkü ok uduğun Kur’an’dan etkileniyor, bu sözlerin beşer kaynaklı olmadığını, olamayacağını hissediyorlar. Ne var ki, kibir ve inatçılıkları onları imandan alıkoyuyor.

9. Ey Muhammed! Bak; zâlimler, gerçeği çarpıtmak için senin hakkında kimi zaman büyücü, kimi zaman büyülenmiş, bazan zeki bir düzenbaz, bazan deli, bazan da şâir diyerek nasıl saçma ve anlamsız örnekler getirdiler de doğru yoldan iyice saptılar; bu gidişle, bir daha da doğru yola gelemezler!

Demek inkârcılar, mûcizevî bir bahçen olmadığı için sana iman etmiyorlar, öyle mi?

10. Dilediği anda sana bunlardan çok daha hayırlısını, yani içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerini verebilecek ve senin için köşkler, saraylar kurabilecek kudrete sahip olan Allah, gerçekten ne yüce, ne mübarektir!

11. Kâfirlerin bunca itirazlarının arkasında yatan gerçek sebep şudur: Aslında onlar, kıyâmeti ve ölümden sonraki hayatı inkâr ediyorlar. Oysa biz, kıy âmeti inkâr edenler için çılgın bir ateş hazırladık. Öyle ki:

12. Ateş onları ta uzaktan görür görmez, zâlimler onun öfke dolu kükremesini ve harıl harıl yanarken çıkardığı o korkunç uğultuyu duyacak ve korku, pi şmanlık ve dehşet içerisinde, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlayacaklar.

13. Ve orada, elleri boyunlarına zincirlerle kelepçelenmiş bir hâlde cehennemin daracık bir yerine atıldıkları zaman, işte o anda tek çâre olarak ölümü çağırarak ve “Yetiş ey ölüm, kurtar bizi bu azaptan!” diye yalvarıp yakaracaklar.

14. Bunun üzerine azap melekleri onlara, **“Bugün bir kerecik ölmeyi değil, defalarca ölmeyi isteyin! Çünkü bu azap hiçbir zaman bitmeyecek, yanıp kavrulan vücudunuz her defasında yeniden yaratılacak ve artık ölmek isteseniz de ölemeyeceksiniz!”** diyecekler.

15. O hâlde, ey Müslüman! Bu felâkete doğru adım adım yakla şmakta olan bütün kâfirlere **de ki:** **“Şimdi söyleyin bakalım, b u korkunç son mu daha iyidir, yoksa kötülüklerden titizlikle sakınan kimselere bir mükâfât ve yerleşme yurdu olarak söz verilen sonsuz cennet nîmetleri mi?”** Öyle bir cennet ki:

16. Onlar için orada diledikleri her şey vardır ve onlar, sonsuza dek orada yaşayacaklar. Bu, bizzat Rabb’inin taahhüt ettiği ve yerine getirilmesi istenen bir sözdür. İnkârcılara gelince:

17. O gün Rabb’in onları ve Allah’tan başka kulluk ettikleri melek, Peygamber gibi kimseleri bir araya toplayacak ve o ilâhlaştırılan kişilere soracak: **“Siz mi benim bu kullarımı sapıklığa sürüklediniz; yoksa onların kendileri mi yoldan çıktılar?”**

18. Onlar, **“Sen her türlü eksiklik ve noksanlıktan uzaksın, yüceler yücesisin ya Rab!”** diye cevap verecekler, **“Senden başka hükmüne boyun eğilecek otoriteler, sığınılacak dostlar edinmek bize asla yaraşmaz!** Dolayısıyla, insanlardan bize kulluk etmelerini istememiz de asla olacak şey değildir! Biz onları kesinlikle saptırmadık! **Sen onlara ve atalarına türlü nîmetler bahşetmiştin fakat onlar,** bu nîmetlere şükredip sana kulluk edecekleri yerde, senin öğüt ve uyarılarını dile getiren Kitabını, yani **Zikri** hayatın dışına itip tamamen **unuttular ve böylece, cezayı hak eden bir toplum hâline geldiler.”**

19. Bunun üzerine Allah kâfirlere seslenerek, **“İşte görüyorsunuz ya!”** diyecek, **“Tanrı yerine koyduğunuz bu varlıklar, ileri sürdüğ ünüz bütün iddialarınızın yalan olduğunu ortaya koydular! Artık ne başınıza gelecek azâbı geri çevirebilirsiniz, ne de kendinize bir yardımcı bulabilirsiniz! Çünkü içinizden her kim böyle bir zulüm işlemişse, ona büyük bir azap tattıracağız!”**

İşte kâfirlerin tanrılaştırdığı kimseler, onları Kıyâmet Gününde böyle redded ecek. Fakat yine de, Peygamberlerde olağanüstü özellikler arayanlar var. Oysa ki:

20. Ey Muhammed! **Senden önce göndermiş olduğumuz bütün Peygamberler,** tıpkı senin gibi **yyip içen ve çarşı pazarda dolaşan ölümlü kimselerdi.** Gerçi dileseydik, melekleri de elçi olarak gönderebilirdik. Fakat **Biz,** kulluk ve ibâdet konusunda **sabır** ve sebat **gösterebilecek misiniz diye,** iyilerle kötülerini karşı karşıya getirerek **sizin bir kısmınızı diğerleriyle böyle imtihan ediyoruz.** O hâlde, ey hak yolunun yolcusu! Bu dünyada karşılaştığın zorluklar seni yıldırmasın! Bıkıp usanmadan Allah yolunda mücâdeleye devam et! Unutma ki, **Rabb’in** her şeyi **görmektedir.** Dolayısıyla, O’nun yolunda gö sterdiğ in samîmiyet ve bağlılığın mükâfâtını sana tam olarak verecek, zâlimleri de hak ettikleri cezaya çarptıracaktır.

21. Hal böyleyken, Hesap G ününde **huzurumuza çıkarılacakları gerçeğini inkâr eden o kâfirler**, imtihân hikmetini göz ardı ederek ve göklerde ve yerde Allah'ın varlığını, rab ve ilah olarak birliğini, sonsuz kudret ve merhametini gözler önüne seren sayısız varlıkları görmezlikten gelerek, “Eğer bizim ille de inanmamız isteniyorsa, **bize neden uyarıcı melekler gönderilmiyor; yâhut neden Rabb'imizi gözlerimizle görmüyoruz?**” diyorlar. **Doğrusu onlar**, sıradan bir kul olmayı içlerine sindiremeyerek **içten içe kibirleniyor**, her biri birer Peygamber makâmına yükselmedikçe iman etmeyeceklerini îmâ ederek **büyük bir küstahlıkta bulunuyorlardı**. Gerçi istedikleri olacak ve günün birinde elbette melekleri karşılarında bulacaklar, fakat:

22. Melekleri gördükleri gün, işte o gün, suçlulara hiç de sevindirici haberler verilmeyecek! Tam tersine melekler, “Artık sevinç ve mutluluk **yasak** size, **yasak!**” diyecekler. Yaptıkları sözde iyilikler de —doğru bir inanç ve samimiyet ürünü olmadığı için— onları kurtaramayacak:

23. Biz, yaptıkları her işin önüne geçmiş, hepsini toz duman etmişizdir!

İman edip salih amel işleyenlere gelince:

24. O gün cennetlikler hârika bir yurda yerleşecek ve güzelce dinlenip safa süreceklerdir.

25. Gökleri ve yeri içinde barındıran şu koskoca evren bir toz bulutu hâlinde paramparça olduğu ve birbiri ardınca meleklerin mahşer alanına indirildiği Gün;

26. İşte o Gün, kulların tercih ve irâdeleri ellerinden alınacak ve **gerçek hükümlerlik**, tamamen ve yalnızca **Rahmânın olacaktır**. Bugün otorite sahibiymiş gibi görünenlerin, gerçekte ne kadar zayıf ve âciz oldukları anlaşılacak ve hâkimiyetin, yalnızca Allah'a ait olduğu apaçık ortaya çıkacaktır. İşte bunun içindir ki o Gün, **kâfirler için gerçekten çetin bir gün olacaktır!** Öyle ki:

27. Dünyada iken zulüm ve kötülük yapmış olan kişi, o Gün pişmanlıktan ellerini ısıracak ve “Ah, ne olurdu!” diye feryat edecek, “Keşke Peygamberin gösterdiği yolu izlemiş olsaydım!”

28. “Yazıklar olsun bana, ne olurdu filancayı kendime dost edinmeseydim!”

29. “Uyarı ve öğütlerle dolu olan Kur'an tam da bana ulaşmışken, beni nasıl da ondan saptırdı!”

İşte şeytan, insanı en zor anında böyle yapayalnız ve çaresiz bırakır!

30. Derken, kendilerine şefaateceğini umdukları **Peygamber** veya onun yolunu izleyerek toplumunu hak dine çağıran İslâm dâvetçisi, “**Ey Rabb'im!**” diyecek, “**Benim ha lkımdan Müslüman olduğunu iddia eden bazı kimseler, bu Kur'an'ı tozlu raflar içine hapsederek terk**

ettiler. Kimileri onu anlamak ve uygulamak niyeti taşımaksızın okudu; ölümlerin ruhlarına üfledi; kimileri onun yerine, başka eserleri başucu kitabı hâline getirdi; kimileri onu, üzerinde ç alışmalar yapmaya yarayan bir malzemeden ibaret gördü; kimileri de onun bu çağda geçerliliğini yitirmiş bir kitap olduğunu ileri sürerek hayatın dışına itti; bunların yaptıkları şikâyetçiyim yâ Rab!” diyecek.

31. İşte böylece Biz, ilâhî buyruklara karşı gelerek **suç işleyen** insan ve cinleri, gelmiş geçmiş **bütün Peygamberlerin can düşmanı yaptık.** O hâlde, zâlimlere karşı mücadeleye devam et! Korkma, **yol gösterici olarak da, yardımcı olarak da Rabb’in sana yeter!**

32. Ey Muhammed! Allah’ın ayetlerini inkâr edenler, “ Kur’an ona neden toptan bir defada indirilmedi de, yirmi üç yıllık uzun bir süre içinde, bölümler hâlinde indirildi?” diyorlar. Biz, Kur’an’ı böyle ayet ayet, süre süre indiriyor **ve onu belli bir düzen içinde, ağır ağır ve sindire sindire sana okuyoruz ki, böylece senin** imanını sürekli canlı ve taze tutarak **kalbini pekiştirelim.**

33. Onlar Kur’an’ı inkâr etmek amacıyla **sana ne zaman bir örnek getirseler, Biz mutlaka** o meselenin içyüzünü ifâde ederek **gerçeği ortaya koyuyor ve** o konuda yapılması gereken **en güzel açıklamayı yapıyoruz.** O hâlde, başka yerlerde hikmet arayışlarına gitmemeli, her konuda olduğu gibi, tebliğ ve irşâd konusunda da kendine Kur’an’ı esas almalısın.

Bütün bu açıklamalara rağmen, yine de inat edip yüz çevirirlerse, o zaman şunu iyi bilsinler ki:

34. Yüzüstü cehenneme sürülecek olanlar var ya; onlar, inanç ve ahlâk bakımından **en kötü yerde bulunan ve doğru yoldan en çok sapan kimselerdir.** Oysa insanlık tarihini ibret nazarıyla inceleseler, vahiyden uzaklaşan toplumların akıbetinin ne olduğunu görecektir:

35. Doğrusu Biz, bir zamanlar **Mûsâ’ya** da Tevrat adındaki kutsal **kitabı verdik ve** kendisi gibi Peygamber yaptığımız **kardeşi Hârûn’u ona yardımcı kıldık.**

36. Ve onlara, “**Âyetlerimizi inkâr eden** Firavunun önderlik ettiği **şu topluma gidin ve onları hakka dâvet edin!” dedik.** Fakat Firavun ve halkı, inatla karşı koydular **ve sonunda, onları tamamen kırıp geçirdik!**

37. Nûh kavmini de, Nûh’un şahsında bütün **Peygamberleri inkâr ettikleri için** müthiş bir tufanın sularına batırıp **boğduk ve onları,** bütün insanlık için ibret alınacak bir örnek yaptık. **O zâlimlere, âhirette de can yakıcı bir azap hazırladık!**

38. Âd, Semûd kavmini ve Ress halkını da günahlarından dolayı cezalandırdık ve **bunlar arasında** gelip geçen **daha nice nesilleri...**

39. Biz onların her birine elçiler göndererek **öğütler vermiştik fakat** uyarılarımızı hiçe saydıkları için **hepsini yerle bir ettik.**

40. Oysa onlar, kendilerinden önce **azap yağmuruna** tutulan **şehirlerin** harâbeleri **yanından** kervanlarla bir çok defalar **geçmişlerdi;** peki **onların** ibret verici halini **görmüyorlar mıydı? Hayır hayır; aslında onlar,** ölümden sonra **dirilişe inanmıyorlardı.** İşte bütün kötülüklerin, ahlâksızlıkların asıl sebebi budur.

41. Ey Peygamber! İnkârcılar seni her gördüklerinde, “Bu mu Allah’ın elçi olarak gönderdiği?” diyerek seni alaya alıyorlar.

42. Ve “Eğer putlarımıza bağlılık konusunda tam bir **kararlılık göstermemiş olsaydık, az kalsın bizi tanrılarımızdan uzaklaştırıp saptıracaktı!”** diyorlar.

Ama sen üzülme, yakında **azâbı gördüklerinde, kimin doğru yoldan sapmış olduğunu anlayacaklar.**

43. Arzu ve tutkularını kendisine ilâh edinen kimseyi gördün mü? Zevklerini, çıkarlarını, ihtirâslarını hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek bunları kendisine tanrı edinen kimsenin ne kadar zavallı, ne kadar aşağılık hale geldiğini görüyorsun, değil mi? Şimdi, onun inkârından sen mi sorumlu olacaksın?

44. Yoksa sen, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman; **onlardan çoğunun** senin öğüt ve uyarılarını **dinlediklerini yâhut akıllarını kullandıklarını mı sanıyorsun? Hayır, tıpkı hayvan sürüleri gibidir onlar; hattâ izledikleri yol bakımından,** hayvanlardan daha zavallı, **daha şaşkın bir durumdalar!**

Oysa göklerde ve yerde, insana doğru yolu gösteren nice işaretler, deliller var:

45. Görmez misin, Rabb’in ortaya koyduğu şaşmaz bir düzen ve ölçü sayesinde, **nasıl da gölgeyi** belli saatlerde kısaltıyor, belli saatlerde **uzatıyor? Eğer dileseydi,** kâinatı durağan bir hâlde yaratarak **gölgeyi hareketsiz kılardı.** Böylece yeryüzünün bir tarafı sürekli gece ve soğuk, diğer tarafı ise sürekli gündüz ve sıcak olurdu ki, bu da orada hayatı i mkânsız hale getirirdi.

Ayrıca Biz, gölgenin varlığını ışığa bağlı kılarak, **güneşi ona delil kıldık.**

46. Sonra güneş yükseldikçe, **gölgeyi yavaş yavaş** kısaltarak **çekip almaktayız.**

47. Sizin için geceyi bir örtü, uykuyu dinlenme zamanı kılan ve **gündüzü,** yeryüzüne yayılıp çalışma zamanı **olarak düzenleyen de O’dur.**

48. Sınırsız lütuf ve rahmetinin önünden, rüzgârları bolluk ve bereket kaynağı olan yağmurların müjdeleyicisi olarak gönderen de O’dur. Böylece **gökten** sizin için **tertemiz bir su indiriyoruz;**

49. Ki, onun sayesinde ölü toprağı yeşertip yeniden **canlandıralım ve yarattığımız nice hayvanların ve insanların kana kana su içmelerini sağlayalım.**

50. Gerçekten Biz, insanı hakîkate ulaştıracak delilleri ortaya seren muhteşem bir kitap indirdik ve **onu** türlü misallerle ve tüm yönleriyle **açıkladık ki,** bu ayetleri **düşünüp ibret alsınlar fakat insanların çoğu,** bunca öğütlerden yüz çevirerek **nankörlükte diretiyor.**

51. Eğer dileseydik, her şehre ayrı bir uyarıcı Peygamber **gönderirdik.** Fakat hikmetimiz gereğince, yalnızca seni elçi olarak seçtik ve kıyâmete kadar tüm insanlığın önderi ve rehberi kıldık.

52. Öyleyse, ey Peygamber, **sakın o inkârcılara boyun eğme;** Rabb'inin emirlerine sımsıkı sarıl **ve onlara karşı** bütün gücünü toparlayarak **bu Kur'an ile büyük bir cihat hamlesi başlat.**

53. O Allah ki, bazı okyanus ve denizlerde, **biri tatlı ve içilebilir, diğeriye tuzlu ve acı olan iki su kütlesini** birbirine kavuşacak şekilde **salıvermiş ve ikisinin arasına** gözle görülmeyen **bir perde,** birbirlerine karışmalarını önleyen **aşılmaz bir engel koymuştur.** Bu yüzden aynı denizdeki tatlı ve tuzlu sular, birbirlerine karışmazlar (27. Neml:6 1; 35. Fatır: 12 ve 55. Rahman: 19-22).

Ayrıca, göl ve akarsularda bul unan tatlı sular sürekli denizlere, okyanuslara akar ve oradan buharlaşarak kar ve yağmur şeklinde tekrar derelere, ırmaklara dök ülür. Buna rağmen, tatlı ve tuzlu sular birbirine karışmaz..

54. Ve O Allah ki, insanı meni denilen bir damla **sudan yaratıp ona,** ana-baba tarafından **akrabalık ve** karı-koca tarafından bir yakınlık ve hısımlık **bahşetmiştir.** Gerçek şu ki, **Rabb'inin** her şeye **gücü yeter.**

55. Ama bazı kimseler, Allah'ın yanı sıra, kendilerine herhangi bir fayda veya zarar veremeyen **varlıklara da kulluk ediyorlar.** Böylece, o varlıklar aracılığıyla Allah'a yaklaştıklarını sanıyorlar. **Oysa** Allah'tan başkasına taparak yahut birtakım varlıkları mutlak itaat makamına yücelterek **kâfir** olan kişi, —bunu Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yapıyor olsa bile— gerçekte **Rabb'ine karşı isyan etmektedir.**

56. İşte bunun içindir ki, ey Muhammed, **Biz seni ancak bir müjdeleyici ve uyarıcı olarak gönderdik.**

57. Öyleyse onlara de ki:“Ben, Kur'an'ı sizlere açıkça tebliğ ediyor ve **buna karşılık sizden herhangi bir ücret istemiyorum; ancak Rabb'ine doğru yol tutmayı ist eyen kimseler olmanızı istiyorum.”**

58. Ve bu mücâdelende, asla ölmeyecek olan O Hayat Sahibine güven; en içten minnet ve şükran duygularıyla Rabb'ine bağlanarak, **O'nun sınırsız kudret ve yüceliğini övgüyle an!** Unutma ki, **kullarının bütün günahlarından haberdâr** olan hikmet ve adâlet sahibi bir kudret olarak, Allah **yeter! Öyle ki:**

59. Gökleri, yeri ve bu ikisinin arasında bulunan bütün varlıkl arı altı günde yaratan,

fakat **sonra** bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine gerek tabîatta geçerli kanunları, gerekse kitaplar ve Peygamberlerle gönderdiği dini ile ilgili bütün işleri yönetip yönlendiren ve kâinâtın mutlak hâkimi olarak **Arş'ın sahibi O'dur. O, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir.** Eğer hakikati en doğru kaynaktan, en doğru şekilde öğrenmek istiyorsan, **onu** her şeyden **haberdar olan Allah'a sor.**

60. Ne var ki, **onlara** “Sonsuz şefkat ve merhamet sahibine, O **Rahmân** olan Allah'a yürekten boyun eğin ve yalnızca O'na **secde edin!**” **denildiği zaman, “Rahmân da neymiş? Senin bize emrettiğin şeye hiç secde eder miyiz?” derler ve** bu davranışları, hak dinden **iyice uzaklaşmalarına sebep olur.** Hem de, Rahmanın mucizelerini her an her yerde gördükleri hâlde:

61. **Gökyüzünü yıldız kümeleriyle donatan ve oraya, bir kândil gibi ışık saçan bir Güneş ve o kandilden yayılan ışığı yansıtan aydınlatıcı bir Ay yerleştiren Allah ne kutlu, ne yücedir!**

62. **O Allah ki, öğüt alıp Yüce Yaratıcıya kul olmayı arzu eden yâhut O'na şükretmek isteyen kimseler için, gece ile gündüzün mükemmel bir sistem hâlinde birbirini ardınca gelmesini sağlamıştır.** İşte bütün bu ayetlerden ibret alan kullar:

63. **O Rahmânın kulları ki, ye r yüzünd e kibir ve gösterişten uzak, son derece ağırbaşlı, saygılı ve alçakgönüllü olarak yürürler; rablerinin emirlerini tanımayan câhiller kendilerine sataştığı zaman,** onurlu ve efendi bir tavırla karşılık vererek, “Müslüman olasıcalar **Selâm** sizlere! Biz sizlerle bir olmayız!” **derler.**

64. **Onlar ki, Rab'lerinin hoşnutluğunu kazanmak için gece vakitlerinde secdeye kapanarak ve namaz için kıyama durarak ibâdet ederler.** Ve bütün ibâdet ve iyiliklerine rağmen, “Allah'ın özel ve ayrıcalıklı kulları” oldukları ve cehennem azâbının kendilerine dokunmayacağı şeklinde boş bir inanca, aptalca bir gurura kapılmazlar:

65. **Onlar ki, “Ey Rabb'imiz!” diye yalvarırlar, “Cehennem azâbını bizden uzaklaştır; çünkü onun azâbı çok korkunçtur!”**

66. **Gerçekten de o ne kötü bir yurt, ne kötü bir duraktır!**

67. **Onlar ki, Allah yolunda bir harcama yaptıklarında, ne kendilerini ve ailelerini muhtaç duruma düşürecek şekilde her şeylerini harcıyıp savurganca davranırlar, ne de mala mülke aşırı bir tutkuyla bağlanıp cimrilik ederler; bu ikisi arasında orta bir yol tutarlar.**

68. **Onlar ki, Allah ile birlikte başka bir tanrıya kulluk etmezler; kısas, ırza tecavüz, meşrû müdafaa gibi haklı bir gerekçeye dayanmadıkça, Allah'ın kutsal ve dokunulmaz kıldığı bir cana kıymazlar ve asla evlilik dışı veya sapıkça ilişkilere yönelmezler.** Zira çok iyi bilirler ki, **her kim bunları yaparsa, günahının cezasını çekecektir!** Şöyle ki:

69. **Kıyâmet Günü, işlediği günahlar oranında azâbı kat kat artırılacak ve orada, sonsuza**

dek aşağılık bir hâlde azap içinde kalacaktır.

70. Ancak, kötülüklerden vazgeçip **tövbe eden,** Allah'ın ayetlerine yürekten **inanan ve** bu inancın gereği olarak **iyi ve yararlı işler yapanlar bunun dışındadır.** Allah, böyle kimselere tertemiz bir hayat nasip ederek, **onların kötülüklerini iyiliklere dönüştürecektir.** Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

71. Evet, her kim içtenlikle tövbe eder ve ardından güzel davranışlar ortaya koyarsa, muhakkak o, tövbesi kabul edilmiş olarak Allah'a dönmüş olur.

72. Onlar ki, yakın dost ve akrabalarının cezalandırılması söz konusu olsa bile, asla hem **yalana şahit olmazlar** hem de yalancı şahitlik yapmazlar; **boş ve yararsız işlerle** uğraşan kimselerle **karşılaştıklarında,** onları yararlı işlere yönlendirmeye çalışırlar; bunu yapamadıkları takdirde, Müslümana yakışan **edep ve onurlu bir tavırla oradan uzaklaşırlar.**

73. Onlar ki, Rab'lerinin ayetleri kendilerine hatırlatıldığı zaman, onlara karşı kör ve sağır kesilmezler. Bâtıl önyargıları, anlamsız gurur ve kibri bir tarafa bırakır ve Kur'an'ı doğru değerlendirmeye çalışırlar. Allah'ın ayetlerini okurken veya bir başkasından dinlerken onu anlamaya çalışır; üzerinde düşünüp öğüt ve ibret alırlar. Kör veya sağır gibi, ayetlerin anlamı üzerinde hiç durmadan, öylesine okuyup geçmezler.

74. Onlar ki, “Ey yüce Rabb'imiz!” diye yalvarırlar, “Bize, yüzümüzü güldürecek, gözümüzün aydınlığı olacak tertemiz eşler ve çocuklar bahşet ve bizi dürüst ve erdemlice yaşayan, çirkin davranışlardan sakınan kimseler için dünyada Sana kul olma, iyilik ve güzellikleri yayma konusunda örnek ve öncü kıl!”

75. İşte onlar, Allah yolunda giriştikleri çetin mücâdelede güçlüklerle cesaretle göğüs gererek sabrettiklerinden dolayı, cennette harikulâde nîmetlerle donatılmış muhteşem saraylarla, yüce köşklerle ödüllendirilecek ve orada melekler tarafından hoş geldin törenleriyle, **sağlık ve esenlik dilekleriyle karşılanacaklar.**

76. Ve sonsuza dek orada yaşayıp gidecekler; bu ne güzel bir yurt, ne üstün bir makâm!

77. Ey Müslüman! İslâm'ın özünü, esasını tüm insanlığa bildirmek üzere de ki: “Ey insanlar! Sizin Allah'a ibâdetiniz ve bunun özü olan duânız olmasa, Rabb'im size ne değer verir ki? Fakat siz ey inkârcılar; O'nun ayetlerini yalanladınız; öyleyse, cezaya çarptırılmanız artık kaçınılmaz olmuştur!”

26. ŞUARÂ SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Vâkıa sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, 224. ayette geçen “şuarâ: şâirler kelimesinden almıştır. 227 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Tâ, Sîn, Mîm.

2. Dinle bak, ey insan! Rabb’inden sana bir mesaj geldi: **Bunlar**, insanlığa mutluluk ve kurtuluş yollarını gösteren **apaçık** ve apaydınlık **Kitabın ayetleridir**.

3. Ey Peygamber! Kur’an mucizesi tüm parlaklığıyla cihanı aydınlatırken, gözlerini ve gönüll erini hakîkate kapamış bazı inatçı, önyargılı insanlar bütün öğüt ve uyarılara rağmen Allah’ın ayetlerine **inanmıyorlar diye, neredeyse** üzüntüden **kendini yiyip bitireceksin!** Unutma ki;

4. Eğer onları zorla imana getirmeyi **dileseydik, üzerlerine gökten** öyle dehşet verici **bir mucize indirirdik ki, bunun karşısında derhal** Allah’ın hükmüne **boyun eğip** ister istemez iman ederlerdi. O hâlde, iman etmiyorlar diye üzülme.

5. Onlara ne zaman Rahman’dan yeni bir uyarı gelse, mutlaka ondan yüz çevirirler.

6. Nitekim, Kur’an’daki uyarıları da alaya alıp **yalanladılar fakat o alay edip durdukları şeyin gerçekleştiği haberi, yakında onlara gelecektir.**

7. Peki onlar, yeryüzüne ibret nazarıyla **bakmıyorlar mı ki, Biz orada her güzel çiftten renk renk, çeşit çeşit nice bitkiler yetiştirdik?**

8. Hiç kuşkusuz bunda, Allah’ın varlığını, rab ve ilah olarak birliğini, kudret ve me rhametini gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işaret vardır fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta ısrar ediyorlar.

9. Ve hiç kuşku yok ki, senin Rabb’in sonsuz kudret sahibidir; dilediği anda kâfirlerin cezasını verebilir fakat onlara birazcık süre veriyor, çünkü O, aynı zamanda çok merhametlidir.

Nitekim, insanlık tarihi boyunca her Peygamber bu gerçeği dile getirmişti:

10. Hani bir vakit Rabb’in Mûsâ’ya “Ey Mûsâ!” diye seslenmişti:“ Âyetlerimi tebliğ etmek üzere, şu zâlim topluma git!”

11. “Yani, **Firavunun toplumuna ve sor onlara, artık zulüm ve haksızlıktan sakınmanın zamanı gelmedi mi?**”

12. Buna karşılık Mûsâ, “**Ey Rabb'im!**” dedi, “**Doğrusu ben, onların beni yalanlamalarından korkuyorum.**”

13. “**Öfke ve heyecandan yüreğim daralır; üstelik dilimde tutukluk var. Güzel ve etkili konuşamıyorum. Bunun için, bana yardımcı olarak ağabeyim Hârûn'a da elçilik görevi ver yâ Rab!**”

14. “**Ayrıca, kendilerini iyilik ve adâlete çağıracağım b u insanlara karşı vaktiyle bir suç işlemiş ve —istemeden de olsa— içlerinden birini öldürmüştüm. Zaten bu yüzden Mısır'dan kaçıp Medyen'e gelmiştim; şimdi beni bundan dolayı öldüreceklerinden korkuyorum.**”

15. Bunun üzerine Allah, “**Hayır!**” dedi, “**Onlar sana asla zarar veremeyecekler! O hâlde sen ve ağabeyin, her ikiniz apaçık mûcize ve ayetlerimle o zâlim topluma gidin ve onları hak dine dâvet edin; korkmayın, elbette Ben sizinle birlikteyim, her şeyi görür, her şeyi işitirim.**”

Böylece Mûsâ Mısır'a geldi ve olup bitenleri Hârûn'a anlattı. Bunun üzerine Allah her ikisine şöyle buyurdu:

16. “**Şimdi doğru Firavuna gidin ve ona deyin ki: “Bizler, bütün kâinatın biricik sahibi, yöneticisi ve Efendisi, yani âlemlerin Rabb'i olan Allah tarafından gönderilmiş elçileriz!”**

17. “**Ki, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip ilâhî hükümlere boyun eğesin ve yüzyıllardan beri köleleştirdiğin İsrâil Oğullarının bizimle birlikte Filistin'e gelmelerine izin veresin.**”

18. Mûsâ ile Hârûn, Firavunun karşısına çıkıp bu sözleri ona a ynen iletiler. Buna karşılık Firavun, “**Ey Mûsâ!**” dedi, “**Biz seni ç ocukken bağrımıza basıp yanımızda yetiştirmedik mi? Hem sen, yıllar boyunca bizim aramızda yaşayıp lütuf ve ihsanlarımızdan faydalanmamış mıydın?**”

19. “**Üstelik suçsuz bir adamı öldürerek yapacağını da yaptın; şimdi de kalkmış, tacımıza tahtımıza el koymaya çalışıyorsun! Doğrusu sen, gerçekten de çok nankör biriymişsin!**”

20. Mûsâ, “**O işi yaptığım zaman daha ne yaptığını bilmez bir hâldeydim. O adam İbrânîlerden birini tartaklıyordu, ona engel olmak için sadece bir yumruk vurdum, amacım öldürmek değildi.**”

21. “**Sonra da, sizin âdaletle hüküm vermeyeceğinizden korktuğum için buralardan kaçıp gittim; derken Rabb'im bana ilim ve hikmet bahşetti ve beni Peygamberlerden kıldı.**”

22. “**Şu başıma kaktığın nîmetlere gelince; bu, İsrâil Oğullarını köleleştirip yüzyıllarca sömürmen sonucunda elde ettiğin refah ve zenginlik sayesinde idi. İsrail Oğulları'nın erkek**

çocuklarını kesmeseydin, annem beni Nil nehrine bırakmak zorunda ka lmayacaktı. Böylece senin sarayında değil, kendi evimde büyüyece ktim. Senin sarayında büy ümüş olmam senin iyiliğine değil, zulmüne delildir.”

23. Firavun lâfı değiştirerek, “Peki söyler misin, şu dediğin Âlemlerin Rabb’i de neyin nesi? Bu sözünü ettiğin Allah, bu ülkenin de mi sahibi ve yöneticisi oluyor?” dedi.

24. Mûsâ, “ Allah sadece bu ülkenin değil, göklerin, yerin ve bu ikisi arası ndaki bütün varlıkların gerçek sahibi, yöneticisi ve Efe ndisi, yani tüm mekanın Rabb’idir, eğer gerçekten inanmaya niyetiniz varsa, bunu yüreğinizde hissedersiniz.” dedi.

25. Firavun etrafındaki ileri gelenlere, “ Bu adamın neler saçmaladığını duyuyorsunuz, değil mi?” dedi.

26. Fakat Mûsâ, onun sataşmalarına hiç aldırış etmeden sözlerine devam ederek, “Allah, hem sizin Rabb’inizdir, hem de si zden önce gelip geçen atalarınızın yani insanın Rabb’i!” dedi.

27. Firavun yine alay ederek, “Bakın, size Allah tarafından gönderilmiş olduğunu iddia eden sözde Peygamberiniz, kesinlikle çıldırmış!” dedi.

28. Mûsâ, tebliğine devam ederek, “Allah, doğunun, batının ve ikisi arasında bul unan her şeyin, yani zamanın, bütün yön ve yönelişlerin Rabb’idir, eğer aklınızı kullanıyorsanız, O’na kulluk edilmesi gerektiğini anlarsınız!” dedi.

29. Bunun üzerine Firavun, nihâyet ciddiyetini takınarak, “Bu kadar eğlence yeter! Bana bak, ey Mûsâ! Eğer benden başka bir tanrı benimseyecek olursan, yemin ederim, seni zindana atacağım!” dedi.

30. Mûsâ, “Peki, doğru söylediğime dâir sana apaçık bir mûcize göstersem de mi?” dedi.

31. Firavun, “Pekâlâ, haydi göster bakalım mahâretini, tabii eğer doğru söylüyorsan!” dedi.

32. Bunun üzerine Mûsâ, asâsını yere attı; o da ne, az önce Mûsâ’nın elinde duran cansız değnek, açıkça görülen, büyük bir yılan dönüşmüş!

33. Ve elini koynuna sokup çıkardı; bir de ne görsünler, koynuna sokmadan önce normal olan eli, görenlere hayranlık verecek derecede ı şıl ı şıl, bembeyaz! Böylece ne Firavunun, ne de adamlarının, Mûsâ’nın doğru söylediğine dâir en ufak bir ş üpheleri kalmadı. Fakat kibir ve ihtirâsları, onları ima ndan alıkoydu. Bu yüzden, Mûsâ’nın dâvet ini etkisiz kılmak amacıyla plânlar kurmaya başladılar:

34. Mûsâ'nın gösterdiği mûcizeler karşısında âdetâ kanı donan Firavun, **çevresindeki ileri gelenlere, “Bu adam, gerçekten de pek yaman bir büyücüymüş.” dedi ve ekledi:**

35. “Amacı da, sihirbazlığını kullanarak tahtınızı ele geçirip sizi yurdunuzdan çıkarmak. Bu durumda, ey ileri gelenler, ne yapmamı tavsiye edersiniz?”

36. Firavunun önde gelen adamları **dediler ki:** “ Mûsâ'nın elinde bu asâ olduğu sürece, onu öldürmemize imkân yok. Hadi öldürdük diyelim, o zaman da İsrail Oğulları isyan edecektir ki, bunu asla göze alamayız. İyisi mi, **onu ve kardeşini** bir süre **oyala**, bu arada **tüm ülkeye tellallar gönder ki,**”

37. “Bütün usta ve mahâretli sihirbazları toplayıp senin huzuruna getirsinler. Sonra onlarla Mûsâ'yı halkın huzurunda yarıştıralım. Sihirbazlar Mûsâ'ya karşı kesin bir üstünlük elde edemeseler bile, Mûsâ'nın mûcizelerinin, b büyücülerin yaptıkları türden ilginç bir gösteriden ibaret olduğunu insanlara göstermiş oluruz. Nasıl olsa halk, sihirbazların göz boyaması ile Peygamberin mûcizesi arasındaki farkı ayırt edemez. Mûsâ'nın taraftar toplamasına, ancak bu şekilde engel olabiliriz.”

Böylece, plân uygulanmaya kondu:

38. Derken, ülkenin dört bir yanından getirtilen **sihirbazlar** önceden kararlaştırılan ve herkesçe **bilinen bir bayram günü**, Mûsâ ile kozlarını paylaşmak üzere büyük meydanda **toplandılar.**

39. Ve tellallar aracılığıyla **halka çağrı yapıldı:** “**Siz de** bu muhteşem gösteriyi izlemek ve büyücülerini desteklemek üzere **toplanmaz mısınız?”**

40. “Umarız ki, sahip olduğumuz ideolojiyi ve hayat tarzını savunmak için mücâdele eden bu insanlar Mûsâ'ya **üstün gelirler de,** Mûsâ gibi bir kölenin dinine değil, **büyücülerin** bizimkine oldukça benzeyen putperest inanç sistemine **uyarız.”**

41. Ve nihâyet, sihirbazlar son talimatları almak üzere Firavunun huzuruna **gelinece,** Firavuna, “**Eğer Mûsâ'ya karşı üstün gelirsek iyi bir ödülü hak etmiş oluruz, değil mi?”** diye sordular.

42. Firavun, “**Elbette!”** diye cevapladı, “**Üstelik o zaman, en yakın ve en seçkin arkadaşlarım arasında yer alacaksınız.”**

43. Böylece sihirbazlar, meydana çıkıp gösteriye ilk önce kimin başlayacağını Mûsâ'ya sordular. Fakat **Mûsâ onlara** meydan okurcasına, “**İlk önce siz atacağınızı atın** da, mahâretlerinizi gösterin bakalım!” **dedi.**

44. Bunun üzerine sihirbazlar, özel hazırlanmış **iplerini ve sopalarını** meydandaki sıcak kumların üzerine **atarak,** “**Firavunun şerefi adına; elbette üstün gelecek olan bizleriz!”**

diye haykırdılar. Meydana atılan ipler ve değnekler, ortalığı kaplayan yılanlara, çıya nlara dönüştü; öyle ki, bu dehşet verici manzara karşısında Mûsâ bile korkuya kapılmıştı.

45. Derken Mûsâ, Allah'tan aldığı emirle, **sopasını** meydanın ortasına **attı; bir de ne görsünler;** Mûsâ'nın asâsı, ko rkunç bir yılanla dönüşmüş, **büyücülerin gerçek gibi gösterdiği** yılan, çıyan türünden **ne varsa, hepsini birer birer yalayıp yutuyor!**

Ama yine de ne Firavun, ne de adamları hakîkati kabule yanaşmadılar. Öte yandan, hakîkati görün görmez iman edenler de vardı:

46. Büyünün etki gücünü ve sınırlarını çok iyi bilen sihirbazların çoğu, bu olayın sihrin ötesinde bir mûcize olduğunu anladılar ve derhal **secdeye kapandılar:**

47. “İman ettik biz, âlemlerin Rabb’ine!”

48. “Yani, Mûsâ ile Hârûn’un bizi dâvet ettiği, tüm varlıkların gerçek sahibi, yöneticisi ve efendisi olan o âlemlerin Rabb’ine!” dediler.

49. Bu manzara karşısında öfkeden çıldıran Firavun, “Ben size izin verm eden ona inandınız, öyle mi?” diye homurdandı, “ Durun hele, şimdi anladım! Demek ki Mûsâ, size büyücülüğü öğreten üstadınız ve siz de Mûsâ adına çalışan birer ajandınız. Nasıl da düşünemedim; ta başından beri bunu plânlayıp bana oyun oynadınız. Fakat bana ihân etin cezası neymiş, göreceksiniz: Sizin ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kesecek, sonra da hepinizi hurma ağaçlarına asacağım! Mûsâ’nın Rabbi’nin azabı mı, yoksa benim azabım mı daha çetin ve daha sürekliymiş, o zaman göreceksiniz!”

50. Buna karşılık sihirbazlar, “Hiç önemli değil. Çünkü bizler, —ha üç gün önce, ha üç gün sonra— eninde sonunda zaten ölecek ve Rabb’imize döneceğiz!” dediler. Ve eklediler:

51. “Bizi asıl ilgilendiren şudur: Doğrusu biz, Mûsâ’ya inananların öncüleri olduğumuzdan dolayı, Rabb’imizin bu güne kadar işlediğimiz günahlarımızı bağışlayacağını ümit ediyoruz.”

Böylece, Firavunun saltanatını koruma adına Mûsâ’ya meydan okuma cüretini gösteren sihirbazlar, ruhlarında müthiş bir değişim gerçekleştirerek müminler kervanına katılmış ve aynı günün akşamı şehâdet şerbetini içerek en yüce makâma ulaşmışlardı. Onların bu “şehâdeti” Firavun’un bütün suçlamalarını anlamsız kılmış ve Hz. Mûsâ’nın Peygamberliğini açıkça gözler önüne sermişti.

52. Sihirbazların kahramanca şehit oluşunun ardından, bütün İsrail Oğulları Mûsâ’ya iman etti.Ve Firavunun baskı ve işkenceleri altında geçen uzun bir mücâdele döneminin ardından Mûsâ’ya şöyle vahyettik: “ Gerek İsrail Oğulları’ndan ve gerek Mısırlılardan, ayetlerime iman eden kullarımla birlikte Mısır’dan gizlice çıkıp Filistin’e gitmek üzere, size bildir eceğim bir gece yola çıkın. Firavun ve ordusu tarafından mutlaka takip edileceksiniz. Fakat korkmayın, zâlimleri

helâk edeceğim!”

53. Böylece Mûsâ ilâhî emri yerine getirdi: Gece vakti, bütün İsrail Oğulları gizlice Mısır’dan çıktılar. Olup bitenleri sabaha karşı haber alan **Firavun** büyük bir ordu hazırlayıp İsrail Oğulları’nın peşine düşmek için bütün **şehirlere**, asker toplayan **tellallar gönderdi**.

54. Ve halkı kıskırtıp İsrail Oğulları’nın üzerine sürmek için, **“Bunlar,”** dedi, **“hiç kuşku yok ki, küçük ve önemsiz bir topluluk.”**

55. “Fakat boylarına poslarına bakmadan, **bize küstahça kafa tutuyorlar.”**

56. “Oysa biz, her türlü tehlikeye karşı **hazırlıklı** ve güçlü **bir topluluğuz**. O hâlde, Mısır’dan kaçmak üzere olan İsrail Oğulları’nı tümüyle kılıçtan geçirmek için daha ne bekliyoruz?”

Bu konuşmanın ardından Firavun, ordusuyla birlikte Mısır’dan çıktı.

57. Böylece onları, zevk ve sefa içinde yaşadıkları o güzelim **bahçelerden, pınarlardan** —geri dönmek üzere— **çıkarıyorduk**.

58. Yani, o göz alıcı **zenginliklerden, o saygınlık ve onur makâmından...**

59. İşte bütün zâlim yönetimlerin sonu **böyle** olacaktır. Onların geride bıraktığı saraylarını, köşklerini yerle bir ettik **ve onların** benzerlerini, yıllar sonra **İsrail Oğulları’na verdik**.

60. Derken Firavun ve ordusu, **gün doğarken onları takibe koyuldular**.

61. Ve nihâyet, iki topluluk birbirini görünce, Mûsâ’nın arkadaşları, “Eyvah, yakalandık!” dediler.

62. Mûsâ, “Yoo, asla!” dedi, “Çünkü **Rabb’im benimle beraberdir, bana mu tlaka bir çıkış yolu gösterecektir!”**

63. Biz de Mûsâ’ya, “**Asânla denize vur!**” diye emrettik. Mûsâ asâsını vurur vurmaz **deniz derhal** ortadan ikiye **yarıldı** ve yarılan denizin her bir parçası **kocaman bir dağ gibi yükseldi**.

64. Derken, diğerlerini helâk etmek üzere **buraya yaklaştırdık**.

65. Önce Mûsâ’yı ve beraberindeki müminlerin hepsini kurtardık.

66. Sonra da, adını anmaya değer görmediğimiz **ötekileri, sulara gömüp boğuverdik**.

67. Hiç kuşkusuz bu anlatılanlarda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, **bir işâret vardır, fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor**.

68. Ve hiç kuşku yok ki, senin Rabb'in sonsuz kudret sahibidir; dilediği anda kâfirlerin cezasını verebilir fakat onlara birazcık süre veriyor, çünkü O, aynı zamanda çok merhametlidir.

İşte, Rabb'inin kudret ve merhametini ortaya koyan bir başka tarihi olay:

69. Ey Müslüman! Onlara, İbrahim'in ibretlerle dolu öyküsünü anlat.

70. Hani İbrahim, putlara tapan babasına ve kavmine seslenerek, "Siz böyle körü körüne nelere tapıp duruyorsunuz?" diye sormuştu.

71. Onlar da, "Putlara tapıy oruz ve sonsuza değin onlara tapmaya da devam edeceğiz!" diye karşılık verdiler

72. İbrahim, "Peki," dedi, "siz bu putlara yalvarıp yakarırken, onlar sizi n bu yakarışınızı duyabilirler mi acaba?"

73. "Yâhut size en ufak bir fayda veya zarar verebilirler mi?"

74. Buna karşılık onlar, "Ama biz, atalarımızın böyle yaptığını gördük ve onların uygulamalarını hiç eleştirmeden aynen taklit ediyoruz! Ne yani, sen atalarımızdan daha mı akıllısın?" dediler.

75. İbrahim, "Şu taptığınız şeyleri görüyorsunuz, değil mi?"

76. "Yani, sizin ve önceki atalarınızın tapındığı şu sözde ilâhları."

77. "İşte onlar, benim can düşmanı mdır; ancak sizin de en büyük ilâh saydığınız âlemlerin Rabb'i Allah hariç."

78. "Çünkü beni yaratan da O'dur, bana yol gösteren de O!"

79. "Beni yediren de O'dur, içiren de O!"

80. "Ve hastalandığım zaman beni iyileştiren O!"

81. "Beni öldürecek olan da O'dur, diriltecek olan da O!"

82. "Ve Yargı Gününde günahlarımı bağışlayacağını umduğum da, ancak Odur!"

83. "Ey yüce Rabb'im, bana hikmet bilgisi ve adâletle hükmetme yeteneği bahşet ve beni tertemiz kimseler arasına kat."

84. "Ve sonraki nesiller arasında, kıyâmete kadar hayırla anılmamı sağla."

85. “Beni, o nîmetlerle dolu cenneti kazananlardan eyle.”

86. “Ve putlara tapan babamı da bağışla; doğrusu o, gerçe kten de yolunu şaşırmış biriydi.” İbrahim bu sözleri, babasına duyduğu derin şefkat ve merhametinden dolayı söylemişti. Fakat babası inkâr üzere ölüp de kesin cehennemlik olduğu anlaşılnca, onun için duâ etmekten vazgeçti. (9. Tevbe: 113-114 ve 60. Mümtetine: 4)

87. “Ve insanların dirilecekleri Gün, beni utandırma.”

88. “O Gün ne malın mülkün faydası olacaktır kişiye, ne de çoluk çocuğun.”

89. “Ancak tertemiz bir kalple Allah’ın huzuruna gelenler kurtulacaktır O Gün.”

90. Evet, İbrahim’in de dediği gibi, tüm insanlar Allah’ın huzuruna çıkarılacak **ve cennet**, iman edip dürüst ve erdemli bir hayat sürerek kötülükle rde n **sakınan kimselere** iyice **yaklaştırılacaktır.**

91. Cehennem ise, tüm korkunçluğuyla **azgınların karşısına çıkarılacaktır.**

92. Ve sorulacak onlara: “Allah’ın yanı sıra kulluk ettiğiniz ve âhireti kaybetme pahasına, uğrunda hayatınızı harcadığınız servet, iktidar, makâm, şöhret gibi dü nya zevkleri; yâhut körü körüne itaat ettiğiniz efendiler, önderler ve kurtarıcılar şimdi **neredeler?”**

93. “Bakın bakalım, onların size bir yardımları dokunabilecek mi; yâhut içlerinden azâbı hak etmiş olanlar, bizzat kendilerini cehennem azâbından kurtarabilecekler mi?”

94. Böylece, hem o tanrılık taslayan azgınlar, hem de onlar a kul köle olan aldatılmış kitleler, topluca ve tepetaklak cehenneme yuvarlanacaklar.

95. Ve peşlerinden de, İblîs’in bütün askerleri!

96. Orada, birbirlerini suçlayarak diyecekler ki:

97. “Allah şâhittir ki, biz gerçekten de apaçık bir sapıklık içindeydik.

98. Çünkü ey azgınlar; sizi egemenlik ve hüküm verme konusunda Âlemlerin Rabb’i olan Allah ile bir tutuyorduk.

99. İşte bizi yoldan çıkaranlar, şu günahkâr cin ve insanlardan başkası değildir.

100. Ama şimdi, ne bizi Allah’ın gazâbından kurtaracak şefaathçilerimiz var,

101. Ne de bize merhametle kucak açacak candan bir dostumuz.

102. Ah, keşke dünyaya geri dönebilseydik de inananlardan olsaydık!”

103. Dinle, ey insan; hiç kuşkusuz bu anlatılanlarda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.

104. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

İşte, inananlarla inkâr edenler arasında süregelen amansız mücâdeleyi gözler önüne seren ve zâlimleri nasıl bir felâketin beklediğini haber veren bir başka tarihi olay:

105. Nûh’un kavmi, kendilerine gönderilen Nûh Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın kitap ve elçi göndererek insanlığa yol göstereceği gerçeğini inkâr etmek sûretiyle, ilâhî mesajı insanlığa ileten bütün **Peygamberleri yalanlamışlardı.**

106. Hani, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları **Nûh, onlara** seslenerek, “Ey halkım!” demişti, “Zulüm ve haksızlıklardan **sakınıp** dürüst ve erdemli kimseler **olmayacak mısınız?”**

107. “Bakın, ben size hakkı tebliğ etmek üzere, O’nun tarafından görevlendirilmiş **güvenilir bir elçiyim.”**

108. “Öyleyse, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek kötü davranışlardan **sakının ve Allah’a** kulluk konusunda beni örnek ve model kabul ederek, **benim izimden yürüyün!”**

109. “Hem şunu iyi bilin ki, ben buna karşılık sizden herhangi bir menfaat veya **mükâfât beklemiyorum; çünkü benim mükâfâtımı** verecek olan, **ancak ve ancak Âlemlerin Rabb’idir.”**

110. “Öyleyse, tekrar tekrar söylüyorum; Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek kötülüklerden titizlikle **sakının ve ilâhî mesajı size** bildiren bir Elçi olarak, **bana itaat edin!”**

111. Buna karşılık onlar, “Ey Nûh!” dediler, “İçimizdeki e n yoksul, gariban ve **aşağılık kimseler sana uymuşken, sana iman etmemizi nasıl beklersin bizden?** Eğer bu din güzel bir şey olsaydı, herkesten önce bizim gibi akıllı, zengin ve yetenekli insanların ona inanması gerekmez miydi? Fakat görüyoruz ki, hep fakir ve zayıf insanlar senin peşine takılmış. Önce onları yanından kov, belki o zaman sana inanırız.”

112. Nûh, “O sözünü ettiğiniz insanların geçmişte neler yaptıklarını ben bilemem.” dedi.

113. “Onları yargılamak, ancak Rabb’ime düşer; eğer insaf ve sağduyuyla **düşünecek olursanız, bunu bilirsiniz.”**

114. “Dolayısıyla ben, sizi rahatsız ediyorlar ve kendilerini beğenmiyorsunuz diye inananları

yanımdan **kovacak değilim.”**

115. “Çünkü ben, sadece açık ve net olarak gerçekleri dile getiren bir uyarıcıyım.”

116. Bunca uyarılara rağmen inkârcılar, “Ey Nûh!” dediler, “Eğer bu işten vazgeçmeyecek olursan, kesinlikle taşla tutulup cezalandırılacaksın!”

117. Böyle devam eden uzun bir mücadelenin ardından Nuh, “Ey yüce Rabb’im!” diye yalvardı, “İşte görüyorsun, halkım beni yalanladı.”

118. “Öyleyse, benimle onlar arasında nihâî hükmünü ver; beni ve benim yanımda yer alan müminleri bu zâlimlerin elinden kurtar yâ Rab!”

119. Bunun üzerine, o korkunç tufanı gönderdik ve onunla beraberindeki müminleri, insanlarla ve her türden çift çift hayvanlarla dolu olan o gemi içinde kurtardık.”

120. Ve ardından, geride kalan bütün inkârcıları sulara gömdük.

121. Dinle, ey insan; hiç kuşkusuz bunda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.

122. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

İşte, inananlarla inkâr edenler arasında süregelen amansız mücâdeleyi gözler önüne seren ve zâlimleri nasıl bir felâketin beklediğini haber veren bir başka tarihi olay:

123. Âd kavmi de, kendilerine gönderilen Hûd Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın kitap ve elçi göndererek insanlığa yol göster eceği gerçeğini inkâr etmek sûretiyle, ilâhî mesajı insanlığa ileten bütün Peygamberleri yalanlamışlardı.

124. Hani kardeşleri gibi yakından tanıdıkları Hûd, onlara seslenerek, “Ey halkım!” demişti, “İsyankârlıktan, zulüm ve haksızlıktan hâlâ sakınmayacak mısınız?”

125. “Bakın, ben size hakkı tebliğ etmek üzere, O’nun tarafından görevlendirilmiş güvenilir bir elçiyim.”

126. “Öyleyse, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, kötü davranışlardan sakının ve Allah’a kulluk konusunda beni model kabul ederek bana itaat edin!”

127. “Hem şunu iyi bilin ki, ben buna karşılık sizden herhangi bir menfaat veya mükâfât da beklemiyorum; çünkü benim mükâfâtımı verecek olan, ancak ve ancak Âlemlerin Rabb’idir.”

128. “Siz, sırf servet ve gücünüzü göstermek için her tepeye birer anıt dikerek hep böyle

boş ve anlamsız işlerle mi uğraşacaksınız?”

129. “Ve sanki hiç ölmeyecekmiş gibi, ömrünüzün sonuna kadar lüks villalar, gösterişli köşkler ve saraylar mı edineceksiniz?”

130. “Mazlum ve güçsüz biçareleri elinize geçirdiğiniz zaman, onlara karşı hep böyle zorbaca, zâlimce mi davranacaksınız?”

131. “Öyleyse, tekrar tekrar söylüyorum; Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek kötülüklerden titizlikle sakının ve ilâhî mesajı size bildiren bir Elçi olarak, bana itaat edin!”

132. “Hayatınızda ne büyük bir öneme sahip olduğunu çok iyi bildiğiniz bunca nîmetleri size bahşeden Rabb’inize karşı saygılı ve itaatkâr olun!”

133. “Yani, size etinden, sütünden vs. faydalandığınız sürü sürü hayvanlar ve güçlü, sağlıklı çocuklar bahşeden,”

134. “Ve taptaze meyvelerle dolu bağlar, bahçeler ve kaynağından tatlı sular fışkıran pınarlar veren Rabb’inize karşı saygılı ve itaatkâr olun!”

135. “Doğrusu ben sizin adınıza, o dehşet verici Günün azâbından korkuyorum.”

136. Buna karşılık onlar, “Ey Hûd!” dediler, “Boşuna çenenı yorma! Çünkü sen bize ha öğüt vermişsin, ha vermemişsin, bizim için hiç fark etmez!”

137. “Bu senin anlattıkların, öncekilerin uydurdukları efsane ve masallardan başka bir şey değildir.”

138. “Ve ne yaparsak yapalım, asla azâba uğratılacak değiliz. Dolayısıyla, çıkarlarımıza ters düşen hiçbir ahlâkî kural tanımayız biz!”

139. Böylece onu yalanladılar, Biz de onları korkunç bir azapla helâk ettik!

Dinle, ey insan; hiç kuşkusuz bunlarda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.

140. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

İşte, inananlarla inkâr edenler arasında süregelen amansız mücâdeleyi gözler önüne seren ve zâlimleri nasıl bir felâketin beklediğini haber veren bir başka tarihi olay:

141. Semud kavmi de, kendilerine gönderilen Sâlih Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın kitap ve elçi göndererek insanlığa yol gösterceği gerçeğini inkâr etmek sûretiyle, ilâhî mesajı insanlığa

iletlen bütün **Peygamberleri yalanlamışlardı.**

142. Hani kardeşleri gibi yakından tanıdıkları **Sâlih, onlara** seslenerek, “Ey halkım!” demişti, “Zulüm ve haksızlıklardan **sakınmayacak mısınız?**”

143. “Bakın, ben size hakkı tebliğ etmek üzere, O’nun tarafından görevlendirilmiş **güvenilir** bir elçiyim.”

144. “Öyleyse, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, kötü davranışlardan **sakının ve** Allah’a kulluk konusunda beni model kabul ederek **benim izimden yürüyün!”**

145. “Hem şunu iyi bilin ki, ben buna karşılık sizden herhangi bir menfaat veya **mükâfât** beklemiyorum; çünkü **benim mükâfâtımı** verecek olan, **ancak ve ancak Âlemlerin Rabb’idir.”**

146. “Şu imtihan diyarında sonsuza dek hep böyle huzur ve **güven içinde** **yaşayacağınızı** mı **zannediyorsunuz?**”

147. “Yani, şu taptaze meyvelerle dolu bağlar, bahçeler arasında ve kaynağından tatlı sular fışkıran **pınar başlarında.”**

148. “Boy boy filiz veren ekinler ve taptaze, **yumuşacık salkımlar yetiştiren hurmalıklar içinde.”**

149. “Ve bakın; Allah’ın size bahşettiği güç ve yetenek say esinde büyük bir ustalıkla dağları yontup sarp kayalıklarda hiçbir düşmanın erişemeyeceği güvenli **evler yapıyorsunuz.”**

150. “Öyleyse, tekrar tekrar söylüyorum; Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek kötülüklerden titizlikle **sakının ve** ilâhî mesajı size bildiren bir Elçi olarak **bana itaat edin!”**

151. “Ve sakın şu azgınlara emrine uymayın!”

152. “Çünkü onlar yeryüzünde hep **bozgunculuk çıkarır; Allah ile barışık bir hayat yaşamaya çalışmazlar, yapmazlar.”**

153. Buna karşılık onlar, “Ey Sâlih!” dediler, “Anlaşılan sen, ikide bir diline doladığın ilâhlarımızın gazâbına uğrayarak büyülenmişsin.”

154. “Kaldı ki, sen de bizim gibi ölümlü bir insandan başka bir şey değilsin! Senin bizden ne üstünlüğün var ki, bize Peygamberlik taslıyorsun! Eğer bu iddianda doğru isen, o zaman bir mûcize göster bize!”

155. Bunun üzerine Sâlih, “**İşte Allah tarafından gönderilen şu deve**, hem benim Peygamberliğimi kesin olarak ispatlayan bir mûcize, hem sizi sınavan bir imtihan olacaktır.” dedi, “**Şöyle ki, şu pınardan bir gün onun, belli bir gün de sizin ve hayvanlarınızın su içme hakkınız olacak** ve bu sıra hiç bozulmayacaktır. Bu deveye karşı tavrınız, kaba kuvvete baş vurarak zayıf ve çaresiz insanları ezme huyundan vazgeçip geçmediğinizi ortaya koyan bir ölçü olacaktır.”

156. “O hâlde, bırakın onu şu arazide serbestçe otlasın ve **sakın ona bir zarar vermeye kalkmayın; aksi hâlde korkunç bir günün azâbı sizi kısı kıvrak yakalayacaktır!**”

157. Bütün bu uyarılara rağmen, Allah’a itaatin simgesi olan **deveyi** hunharc a **boğazlayıp öldürdüler fakat** çok geçmeden yaptıklarına **pişman oldular.**

158. Çünkü zâlimler için uygun görülen hakettikleri **azap, onları** ansızın **yakalayivermişti.**

Dinle, ey insan; **hiç kuşkusuz bunda**, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, **bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.**

159. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

İşte, inananlarla inkâr edenler arasında süregelen amansız mücâdeleyi gözler önüne seren ve zâlimleri nasıl bir felâketin beklediğini haber veren bir başka tarihi olay:

160. Lut kavmi de kendilerine gönderilen Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın kitap ve elçi göndererek insanlığa yol göstereceği gerçeğini inkâr etmek sûretiyle, ilâhî mesajı insanlığa ileten bütün **Peygamberleri yalanlamışlardı.**

161. Hani, kardeşleri gibi yakından tanıdıkları **Lut, onlara** seslenerek, “Ey ha lkım!” demişti, “Kötülüklerden, günahlardan **sakınmayacak mısınız?**”

162. “Bakın, ben size hakkı tebliğ etmek üzere, Allah tarafından görevlendirilmiş **güvenilir bir elçiyim.”**

163. “Öyleyse, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, kötü davranışlardan **sakının ve Allah’a kulluk konusunda beni model kabul edip benim izimden yürüyün!”**

164. “Hem şunu iyi bilin ki, ben buna karşılık sizden herhangi bir menfaat veya mükâfât beklemiyorum; çünkü benim mükâfâtımı verecek olan, ancak ve ancak Âlemlerin Rabb’idir.”

165. “Siz insanların içinden kadınları bırakıp da **erkeklere mi yaklaşıyorsunuz?**

166. “Hem de, Rabbinizin sizin cinsel ihtiyaçlarınızı gidermeniz ve çocuk sahibi olmanız için

yarattığı eşlerinizden uzaklaşarak? Doğrusu siz, gerçekten de pek azgın bir toplumsunuz!”

167. Buna karşılık onlar, **“Ey Lut!” dediler,“Eğer bu can sıkıcı vaazlarına son vermeyecek olursan, kesinlikle şehrimizden kovulacaksın!”**

168. Lut ise,“Siz ne derseniz deyin, **ben sizin bu yaptıklarınızı nefretle kınıyorum!” dedi.** Ve Rabb’ine el açıp yakardı:

169. “Ey yüce Rabb’im; beni ve ailemi, onların bu çirkin davranışlarından dolayı gelecek azaptan koru!”

170. Böylece, onu ve ailesini zâlimlerin elinden kurtardık.

171. Yalnızca, geride kâfirlerle birlikte kalmayı tercih eden bir koca karı —ki Lut’un hanımıydı— hariç.

172. Ve ardından, adını anmaya değer görmediğimiz ötekileri, korkunç bir azapla yok ettik.

173. Öyle ki, üzerlerine sağanak sağanak taş yağmuru yağdırdık; zamanında uyarılan, fakat yine de azgınlıktan vazgeçmeyen bu inkârcılara yağdırılan yağmur, gerçekten ne kötü bir yağmurdur!”

174. Dinle, ey insan; hiç kuşkusuz bu anlatılanlarda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.

175. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

İşte, inananlarla inkâr edenler arasında süregelen amansız mücâdeleyi gözler önüne seren ve zâlimleri nasıl bir felâketin beklediğini haber veren bir başka tarihi olay:

176. Aynen Medyen kavmi gibi **Eyke halkı** da, kendilerine gönderilen Şuayb Peygambere başkaldırmış ve Allah’ın kitap ve elçi göndererek insanlığa yol göster eceği gerçeğini inkâr etmek sûretiyle, ilâhî mesajı insanlığa ileten bütün **Peygamberleri yalanlamışlardı.**

177. Hani Şuayb onlara, “Ey halkım!” demişti, “Zulüm ve haksızlık yapmaktan sakınmayacak mısınız?

178. “Bakın, ben size hakkı tebliğ etmek üzere, O’nun tarafından görevlendirilmiş güvenilir bir elçiyim.”

179. “Öyleyse, Allah’tan gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek, kötü davranışlardan sakının ve Allah’a kulluk konusunda beni model kabul edip benim izimden yürüyün!”

180. “Hem şunu iyi bilin ki, ben buna karşılık sizden herhangi bir menfaat veya mükâfât beklemiyorum; çünkü benim mükâfâtımı verecek olan, ancak ve ancak Âlemlerin Rabb’idir.”

181. “Ey halkım! Alışverişinizde ölçüyü tam tutun ve sakın ölçüp tartarken eksiklik yapmayın! Ticârette, hukukta, siyasette... asla adaletten ayrılmayın!”

182. “İnsanlar arasında adâleti gözetin; tartacaklarınızı dâimâ doğru teraziyle tartın.”

183. “İnsanları hak ettikleri şeylerden yoksun bırakmayın; batıl davranışlarınızla, yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın!”

184. “Sizi ve sizden önceki nesilleri yaratan Allah’a karşı saygılı ve itaatkâr olun!”

185. Fakat bu güzel çağrıya karşılık onlar, “Ey Şuayb!” dediler, “Anlaşılan sen, diline doladığın ilâhlarımızın gazâbına uğrayarak büyülenmişsin.”

184. “Üstelik sen de bizim gibi ölümlü bir insandan başka bir şey değilsin! Senin bizden ne üstünlüğün var ki, bize Peygamberlik taslıyorsun! Bize öyle geliyor ki, sen göz göre göre bize yalan söylüyorsun!”

187. “Eğer gerçekten doğru söylüyorsan, haydi savurduğun tehditleri gerçekleştir; mesela, üzerimize gökten helâk edici parçalar düşür de, senin Peygamber olduğunu anlayalım!”

188. Şuayb, “Rabb’im sizin yaptıklarınızı çok iyi biliyor. Dolayısıyla, hakkınızda gereken hükmü O verecektir!” dedi.

189. Böylece onu yalanladılar. Bu ndan dolayı, o gölge gününün azâbı onları ansızın, kısıvrak yakalayiverdi! Sıcak bir günde, bir bulut gibi üzerlerine gelen azap ile helâk edildiler. Doğrusu bu, gerçekten de korkunç bir günün azâbıydı.

190. Dinle, ey insan; hiç kuşkusuz bütün b u anlatılanlarda, ilâhî adâleti gözler önüne seren apaçık bir delil, bir işâret var fakat insanların çoğu, yine de inanmamakta diretiyor.

191. Oysa senin Rabb’in, sonsuz kudret ve merhamet sahibidir.

Sûrenin başından buraya kadar, insanlık tarihi boyunca ilâhî mesajı elden ele taşıyan elçilerden bazı örnekler verildi. Ve işte, insanlığa gönderilen son Elçi ve son Kitap:

192. Ey Muhammed! Muhakkak bu Kur’an, Âlemlerin Rabb’i tarafından indirilmiştir.

193. Güvenilir Ruh adıyla da bilinen ve daha önceki bütün Peygamberlere ilâhî mesajı getirmiş olan vahiy meleği Cebrail indirmiştir onu.

194. Cebrail, Kur'an'ı doğrudan doğruya **senin kalbine** indirerek onu tüm benliğine kavramanı sağladı **ki**, kıyâmete kadar gelecek bütün insanlığı hakîkate çağıran **bir uyarıcı olasın**.

195. Hem de, önce Arap toplumuna, sonra da tüm insanlığa seslenen **açık ve anlaşılır Arapça diliyle** indirilmiş bir kitap olarak.

196. **Ve hiç kuşku yok ki, bu** Kur'an'daki mesajlar, **önceki** Peygamberlerin kitaplarında da aynen **vardı**.

197. Nitekim, **İsrail Oğulları** içindeki Yahudi din **alimlerinin**, Mekke'yi ziyaret ettiklerinde, Kur'an'ı duyar duymaz **onun** Allah kelâmı olduğunu **bilmeleri** ve bu hakîkati açıkça itiraf etmeleri, **onlar için yeterli bir delil değil mi?** Fakat zâlimler, inkâra öylesine şartlanmışlar ki:

198. **Eğer bu Kur'an'ı, Arap olmayan** ve bir tek kelime Arapça bilmeyen **birine** indirseydik de,

199. **O da** bu kitabı **onlara** mükemmel bir Arapça'yla **okusaydı, yine de** bir bahane uydurup **ona inanmayacaklardı**.

200. **İşte Biz, bu** Kur'an'ın eşsiz bir mûcize olduğunu **suçluların kalplerine böyle sokarız**. Öyle ki;

201. Onlar Kur'an'ın manasını anlar, kusursuz ifâdelerinin güze lliğini tanırırlar. Önceki kitaplarda bahsi geçen bu mesajın, bildirdiği mûcizevî haberler ve ortaya ko yduğu mükemmel inanç sistemi açısından bir benzerinin yapılamayacağını da bilirler. Fakat dünyaya aşırı bağılı lıkları ve gözlerini kör eden kibir, inat, haset gibi sapla ntıları yüzünden **ona iman etmezler; ta,** cehennemde onları bekleyen o **can yakıcı azâbı** bizzat gözleriyle **görünceye dek...**

202. **O** azap, **onlara ansızın, hiç beklemedikleri bir anda gelip çatacaktır**.

203. **İşte o zaman,“ Eyvah!” diyecekler,“Acaba** iman etmemiz için **bize bir fırsat daha verilmez mi?”** Fakat onlara, asla ikinci bir fırsat verilmeyecek!

204. **Şimdi, onlar hâlâ azâbımızın çabucak gelmesini mi istiyorlar?**

205. Ey hak yolunun yolcusu! **Bir düşünsene; Biz o zâlimleri yıllarca** lüks ve refah içinde yaşatsak,

206. **Ve sonunda, onlara vaadedilen azap gelip yakalarına yapışsa,**

207. Yıllarca nîmetler içerisinde yaşatılmış olmanın onlara ne yararı olacak?

208. Doğrusu **Biz, günah işleyen hiçbir toplumu** açık ve net bir şekilde **uyarmadan helâk etmemişizdir**.

209. En azgın zâlimleri bile, cezalandırmadan önce güzelce **öğüt** verip uyarılmışızdır; çünkü **Biz**, hiç kimseye **asla haksızlık etmeyiz**. İşte bu yüzdendir ki, sizleri uyarmak için bu son kitabı gönderdik:

210. Kur'an'ı ciddi bir şekilde okuduğunuz zaman siz de göreceksiniz ki, **onu şeytanlar indirmemiştir**.

211. **Bu onlara yaraşmaz**, çünkü şeytan insanı doğru yola, iyilığe, güzelliğe değil; sapkınlığa, bozgunculuğa, inkâra çağırır. O nlar Kur'an gibi bir kitap indirmek istemezler, **zaten buna güçleri de yetmez**.

212. **Ayrıca** onların, melekler arasında geçen vahiy ürünü konuşmaları **duymaları da** Allah tarafından **engellenmiştir**.

Demek ki Kur'an, kesinlikle cinler veya şâirler tarafından uydurulmuş değildir! O, doğrudan doğruya Allah'tan gelen bir mesajdır.

213. Şimdi, ey Peygamber ve ey Müslüman! Madem sana da gereken uyarı yapıldı, **öyleyse Allah ile beraber başka bir tanrıya yalvarma sakın; yoksa sen de azâba uğrayanlardan olursun**.

214. **Ve** ailen, komşuların, ark adaşların başta olmak üzere **en yakın akrabalarından** başlayarak, ulaşabildiğin bütün insanları Kur'an ile **uyar**.

215. **Ve seni izleyen müminlere**, dâimâ şefkat ve merhametle **kol kanat ger**.

216. **Eğer** Kur'an'ı reddederek **sana karşı gelirlerse**, onlara **de ki**: “**Do ğrusu ben**, sizin bütün çirkin **davranışlarınızdan uzağım** ve yaptıklarınızı asla onaylamıyorum, dolayısıyla yaptıklarınızdan sorumlu da değilim.”

217. **Ve** bu uğurda vereceğin mücâdelende, **sonsuz kudret ve merhamet sahibi** olan yüce Rabb'ine **güven**.

218. **O** Allah **ki**, buyruklarını yerine getirmek için fedâkârca çabaladığını, öze llikle de geceleyin ibâdet amacıyla yatağından **kalktığını görmekte**,

219. O'nun huzurunda saygıyla **secdeye kapanan** o fedâkâr müminler arasında **dolaşırken** neler hissettiğini bilmektedir.

220. **Çünkü O**, her şeyi **işiten**, her şeyi **bilendir**.

221. Kur'an'ın, cin ve şeytanlar tarafından uydurulmuş olamayacağı ortada. **Peki**, o sözünü ettikleri **şeytanların** asıl **kimlere indiğini** şimdi **size bildireyim mi**:

222. Onlar yalnızca düzenbaz, günahkâr insanlara inerler.

223. İşte bu düzenbazlar, dâimâ cinl ere, şeytanlara **kulak verir** ve onlardan duyduklarını kendi yandaşlarına iletirler **fakat onların çoğu**, gerçekte **yalan söylerler**.

224. Böyle cinlerden haber aldığını iddia eden, söz söyleyince yalanlar düzen, insanları sahip olmadıkları niteliklerle öven veya yeren ahlâk ve erdem yoks unu **şâirlere gelince, onlara** ancak kendileri gibi yoldan çıkan **azgın kimseler uyar**.

225. Bu tür şairlerin, çıkarları uğruna bir o tarafa bir bu tarafa yamanıp savrularak, **her vadide** nasıl **şaşkın şaşkın dolaşıp durduklarını görmez misin?**

226. Ve bilmez misin ki, **onlar** çoğu zaman **yapmadıkları** ve asla yapamayacakları **şeyleri söylerler?**

227. Ancak Allah’a ve âhiret gününe yürekten **iman eden**, bu iman gereği olarak **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan, Allah’ı** n ayetlerini sürekli gündemde tutarak O’nu **sıkça anan ve** herhangi bir sözlü veya fiilî saldırıya maruz kalıp **zulme uğrayınca**, düşmana aynen karşılık veren; onları hicvederek ve g erekirse karşı saldırı düzenleyerek **kendilerini savunanlar başka**. İşte bunlar, Rablerinin hoşnutluğunu kazanacak ve er geç başarıya ulaşacaklardır. O hâlde, ey Müslüman! Sakın ümidini kaybetme, asla yılgınlığa düşme, sana müjdeler olsun:

Zâlimler, ne müthiş bir akıbete yuvarlanacaklarını, **nasıl bir devrilişle yıkılıp gideceklerini yakında görecekler!**

27. NEML SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Şuarâ sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, on sek izinci ayetinde geçen ve Süleyman Peygamberin karıncalarla iletişim kurduğunu anlatan “neml: karınca” kelimesi nden almıştır. 93 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Tâ, Sîn. Dinle bak, ey insan! Rabb’inden sana bir mesaj geldi: **Bunlar Kur’an’ın**, insanlığa mutluluk ve kurtuluş yollarını gösteren o **apaçık** ve apaydınlık **kitabın ayetleridir**.

2. Bu kitap, **inananlara yol gösterici** ve ilâhî nîmetleri haber veren **bir müjdeci olarak**, doğrudan Allah tarafından gönderilmiştir.

3. O inananlar ki, namazlarını tam bir duyarlılıkla ve düzenli olarak **kılarlar**, ekonomik ve sosyal kulluğun özel bir örneği olan **zekât** ı hak sahiplerine **verirler** ve ilâhî mahkemenin kurulacağı **öte dünyanın varlığına tüm kalpleriyle inanırlar**.

4. Öte dünyanın varlığına inanmayan ve dolayısıyla, yapıp ettiklerinin hesabını vermeyeceklerini zanneden, bu yüzden de hiçbir ahlâkî kural tanımayan o inkârcı **lara gelince; Biz**, insanlığın yaratıldığı günden bu yana Peygamberlerin onlara öğrettiği yasalara göre, kötü olduğunu bile bile **yaptıkları** o çirkin **işleri**, zamanla **kendilerine süslü gösterdik**. Böylece **onlar**, inkâr ve cehâlet karanlıklarında **bocalayıp giderler**.

5. İşte onlar, bu dünyada **azabın en kötüsüne müstahak olanlardır**; âhirette de en büyük kayba uğrayacak olanlar, onlardır.

6. Ey insan! **Gerçekten** bu Kur’an sana, sonsuz hikmet ve ilim sahibi olan Allah tarafından gönderiliyor:

7. Hani Mûsâ, ailesiyle birlikte Medyen’den Mısır’a dönerken, Sînâ dağı yakınları nda yolunu kaybetmişti. Hava soğuk ve kara nlıktı. Mûsâ uzaklarda bir ateşin yandığını görünce **ailesine**, “Ağaçların arasında **bir ateş ilişti gözüme!**” dedi, “Siz burada bekleyin, gideceğimiz yönle ilgili **size oradan bir haber getireyim, ya da** hiç değilse **bir parça köz getireyim ki**, ateş yakıp ısınabilesiniz.”

8. Ve Mûsâ oraya yaklaşınca, Allah tarafından **ona şöyle seslenildi**: “Ey Mûsâ! İnsanlığa hidâyeti göstermek için yakılan **bu ateşin olduğu yerde ve çevresinde bulunan herkes kutlu kılınmıştır**! Öyleyse, sen de ilâhî nur ile aydınlan! **Âlemlerin** sahibi, efendisi ve **Rabb’i**

olan Allah, yüceler yücesidir!”

9. “Ey Mûsâ! Hiç kuşkusuz Ben, sonsuz kudret ve hikmet sahibi Allah’ım! O hâlde çıkar ayakkabılarını, çünkü şu an Sînâ dağının eteklerindeki kutsal Tuvâ vadisinde, yüce bir makâmın huzurunda bulunuyorsun!”

10. “Ben seni Peygamber olarak seçtim ve sana mucizeler verdim. Şimdi asânı yere at!”

Bunun üzerine, **Mûsâ** elindeki değneği yere attı; onun tıpkı küçük bir yılan gibi hızla hareket ettiğini görünce korkuya kapıldı ve arkasına bile bakmadan dönüp kaçmaya başladı. Allah, “**Korkma, ey Mûsâ!**” dedi, “Çünkü sen artık bir Peygambersin ve Peygamberler, benim huzurumda asla korkuya kapılmazlar!”

11. “Ancak, her kim zulmeder ve zulümde diretirse, işte o korksun Benden! Çünkü zulüm, kesinlikle cezasız kalmayacaktır. Bununla birlikte, zulmeden kişi bile, kötülük yaptıktan sonra tövbe eder ve hayatını iyi yönde değiştirerek kötülüğü iyiliğe dönüştürürse, şunu iyi bilsin ki, hiç şüphesiz ben, içtenlikle tövbe edildiği takdirde en büyük günahları bile bağışlarım, çok ama çok merhametliyim.”

12. Şimdi elini koynuna sok; onu geri çıkardığında, —herhangi bir hastalıktan değil, Peygamberliğinin bir alâmeti olarak— gözleri kamaştıracak derecede ıslı ıslı, bembeyaz olarak çıkacaktır. Yılanı dönüşen asâ ve parlayan el, Firavun’a ve halkına gösterilecek dokuz mucizeden ikisidir. Doğrusu onlar, işledikleri zulümler yüzünden gerçekten de yoldan çıkmış bir toplum hâline geldiler.

13. Böylece Mûsâ, Firavunun karşısına çıkıp ona ilâhî buyrukları tebliğ etti. Fakat Firavun ve adamları inkârda diretiler. Öyle ki, hiçbir şüpheye yer vermeyecek biçimde hakîkati ortaya koyan apaçık mucizelerimiz onlara ulaşınca, “Bu olağanüstü olaylar, apaçık bir büyüdür!” dediler.

14. Ve bunların birer ilâhî mucize olduğunu pekâlâ bildikleri hâlde, zulüm ve kibirleri yüzünden hepsini inatla inkâr ettiler. Şimdi insanlık tarihini bir gözden geçir de bakalım; yeryüzünde fesat çıkaran bozguncuların sonu nice olmuş!

Zâlimleri bekleyen acı âkıbete dikkat çekildikten sonra, gelelim müminlere müjdelenen ilâhî nimetlere:

15. Hiç kuşkusuz biz Davud’a ve oğlu Süleyman’a derin bir kavrayış, üstün bir yetenek, engin bir bilgi ve hikmet verdik. Bundan dolayı her ikisi de, “**Bizleri inanan kullarından bir çoğuna üstün kılan Allah’a hamd olsun!**” diye duâ ederlerdi.

16. Süleyman, babasının ölümünün ardından onun yolunu izleyerek Davud’un mirasçısı oldu. Kendisine öyle muhteşem bir güç verilmişti ki, “**Ey insanlar!**” diyordu, “**Bize kuşların dili ve diğer bütün varlıklarla iletişim kurma tekniği öğretildi ve her konuda bilgi, beceri ve**

imkânlar **verildi bize. Doğrusu bu**, bize Allah tarafından bahşedilmiş **apaçık bir lütuftur.**

17. Ve günlerden bir gün, **cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan ordusu Süleyman'ın huzurunda toplanmış ve Allah yolunda cihat etmek üzere düzenli gruplar hâlinde yola koyulmuşlardı.**

18. Derken, Karınca Vadisine geldikleri erinde, yuvanın disiplin ve düzeninden sorumlu bir karınca “Ey karıncalar!” diye seslendi, “Derhal yuvalarınıza girin ki, Süleyman ve askerleri farkında olmayarak sizi çiğnemesinler!”

19. Süleyman, karıncanın bu sözünü işitince Allah'ın kudret ve merhametini gözler önüne seren bu hayret verici manzara karşısında hayranlıkla gülümsedi ve Allah'ın kendisine verdiği bunca nîmetleri düşünerek “Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Gönlüme öyle duygular ilham et ki, bana ve ana babama bahsettiğin nîmetler için sana şükreden bir kul olayım ve dâimâ senin hoşnut olacağın güzel ve yararlı işler yapayım ve ey Rabb'im, sonsuz lütuf ve rahmetin sayesinde beni tertemiz kullarının arasına kat.”

20. Sonra ordusundaki kuşları teftiş ederken, çavuşkuşu yani ibibik cinsinden olup, özel yeteneklerle donatılmış Hüdühüd adlı kuşun yerinde olmadığını gördü. Bunun üzerine, “Hüdühüd'ü niçin göremiyorum; yoksa görevini terk edip kayıplara mı karıştı?” dedi. Ordu içinde disiplini bozacak bu tür sorumsuzlukların ne büyük felâketlere mal olabileceğini gâyet iyi bildiğinden, işin ciddiyet ve önemini göstermek üzere şöyle dedi:

21. “Bu konuda bana geçerli bir mâzeret göstermediği takdirde, onu ya şiddetli bir şekilde cezalandıracağım; ya da derhal kafasını koparacağım!”

22. Fakat çok geçmeden Hüdühüd ansızın çıkageldi ve “Ey Süleyman!” dedi, “Ben uzak diyarlara gittim. Araştırmalarım sonucunda, senin bile henüz bilmediğin bazı şeyler öğrendim ve Yemen'deki Sebe Krallığı hakkında kesinlikle doğru bir haber getirdim sana.”

23. “Oranın halkını Belkis adında bir kadının yönettiğini ve ona, bir kralın sahip olması gereken her türden bilgi, beceri ve imkânın bahşedildiğini gördüm. Ayrıca onun, çok büyük ve görkemli bir de tahtı var.”

24. “Ve yine gördüm ki, kendisi de, halkı da, Allah'ı bırakıp Güneş'e secde ediyorlar. Demek ki şeytan, yaptıkları bu çirkin işleri kendilerine güzel ve çekici göstererek onları yoldan çıkarmış; bu yüzden doğru yolu bulamıyorlar.”

25. “Hâlbuki, göklerde ve yerde gizli olan her şeyi ortaya çıkaran ve sizin gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz her şeyi bilen o yüce Allah'a secde ve kulluk etmeleri gerekmez miydi?”

26. “O Allah ki, kendisinden başka ilâh yoktur; mutlak kudret ve hükümlerliliğin, yani en

yüce tahtın sahibidir.”

27. Süleyman, “Doğru mu söylüyorsun, yoksa yalancının biri misin; bunu yakında göreceğiz” dedi ve derhal yazdırdığı mektubu Hüdhüd’e verip:

28. “Şu mektubumu götür ve gizlice önlerine ativer, sonra o nlardan biraz uzaklaşarak bir kenara çekil ve onları dikkatle gözetle, bakalım ne yapacaklar?”

29. Belkis Süleyman’ın mektubunu alır almaz, “Ey ileri gelenler!” diye vezirlerine seslendi, “Bakın, bana çok değerli bir mektup geldi.”

30. “Mektup Süleyman’dan geliyor ve ‘Rahman ve Rahim Allah’ın adıyla’ başlıyor.”

31. “Mektupta diyor ki: “Sakın bana karşı koymaya kalkmayın; derhal Müslüman olup huzuruma gelin!”

32. “Ey ileri gelenler!” dedi Belkis, “Bu mesele hakkındaki görüşlerinizi bildirin bana; çünkü bilirsiniz ki, ben size danışmadan hiçbir konuda karar vermem.”

33. Vezirler, “Sayın kraliçemiz! Biz son derece güçlü ve savaşçı bir milletiz, gerekirse Süleyman’ın ordusuyla da savaşabiliriz. Fakat yine de ferman senindir; düşün ve ne buyuracağına sen karar ver!” dediler.

34. Bunun üzerine Belkis, “Doğrusu, despot yöneticiler, diktatörler ve krallar bir ülkeye girdikleri zaman, oranın düzenini altüst ederler ve halkının soylu ve onurlu insanlarını öldürerek, esir ederek veya sürgüne göndererek aşağılık ve perişan bir hâle getirirler; herhâlde bunlar da böyle yapacaklardır.”

35. “Bu yüzden, meseleyi barış yoluyla çözmek için elimden geleni yapacağım. Onlara —dostluk ve barış mesajı olarak— altın, gümüş ve mücevheratla dolu bir armağan gönderecek ve elçilerin getirecekleri cevabı bekleyeceğim. Bakalım, Süleyman mal mülk ile savuşturulabilecek bir kimse miymiş?”

36. Belkis’in gönderdiği elçiler Süleyman’ın huzuruna çıkınca Süleyman, “Siz bu mallarla bana lütufta bulunduğunuzu mı sanıyorsunuz? Bu önemsiz ve ucuz teklifle mi geliyorsunuz bana? Şunu iyi bilin ki, Allah’ın bana bahsetmiş olduğu ilâhî nîmetler, size verdiği servet, zenginlik gibi gelip geçici şeylerden çok daha hayırlıdır. O hâlde sizin bu hediyeniz, ancak sizin gibi mânevî değerlerin kıymetini bilmeyen, yalnızca maddî zenginliklere değer veren insanları sevindirir.”

37. “Getirdiğin bu hediyeleri al ve ülkeneye geri dön. Onlara de ki; eğer ilâhî hükümlere boyun eğmemekte ısrar ederlerse, asla karşı duramayacakları müthiş ordularla üzerlerine yürüyeceğiz ve hepsini aşağılık ve perişan bir hâlde oradan sürüp çıkaracağız!”

Süleyman'ın sahip olduğu baş döndürücü kudret ve zenginliği gören elçiler ülkelerine dönüp durumu kraliçeye bildirdiler ve böylesine kudretli bir orduyla asla baş edemeyeceklerini anlattılar. Bunun üzerine Belkıs, Süleyman'ın isteklerini görüşmek ve kendilerini dâvet ettiği dini öğrenmek üzere, Kudüs'e geleceğini bildirdi.

38. Bu haber üzerine Süleyman, yönetimde sözüne değer verdiği yakınlarını topladı ve onlara, **“Ey ileri gelenler!” dedi, “Onlar Allah'ın hükmüne boyun eğmiş bir hâlde huzuruma gelmeden önce, hanginiz Belkıs'ın sarayındaki tahtını bana getirebilir?”**

39. Süleyman'ın emrindeki cinlerden güçlü ve yetenekli biri olan ifrit, **“Sen daha yerinden kalkmadan onu sana getirebilirim!” dedi, “Gerçekten bunu yapabilecek güce sahibim ve son derece güvenilir biriyim.”**

40. Orada, Peygamber olarak **“kitap ilmine sahip tek kişi olan Süleyman İfrit'e: Demek sen o tahtı daha ben yerimden kalkmadan getirebilirsin öyle mi? “Ben ise onu sen gözünü açıp kapatıncaya kadar sana getirebilirim!” dedi. Süleyman daha sözünü bitirmeden, taht yanlarında beliriverdi. Süleyman, onu yanı başında duruyor görünce, “Bu, verdiği nimetlere karşı şükredip etmeyeceğimi sınamak için Rabb'imın bahşetmiş olduğu lütuflardandır. Her kim şükrederse, yalnızca kendi iyiliği için şükretmiş olur; kim de nankörlük ederse, doğrusu Rabb'im Ğanî'dir, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir, Kerim'dir, sonsuz lütuf ve kerem sahibidir.”**

41. Süleyman, saltanat ve zenginliğin gelip geçici olduğunu, bunların ancak imtihan amacıyla insana verildiğini, bu gibi dünyevi nimetlerin parlaklığına aldanıp da ahireti unutmamak gerektiğini, hiç bitmeyecek gerçek saltanatın, zenginliğin Allah katında olduğunu Belkıs'a —etkileyici bir üslûpla— anlatmak istiyordu. Bunun için, adamlarına, **“Onun tahtını, üzerinde bir değişiklik yaparak tanınmaz hale getirin!” dedi, “Bak alım onun nasıl bir anda el değiştirdiğini ve eski şaşaasını, güzelliğini kaybederek perişan hale geldiğini gördükten sonra, dünyevî zenginliklerin gelip geçici olduğunu anlayıp doğru yolu bulabilecek mi, yoksa tahtı tâcı uğrunda imanı reddederek doğru yolu bulamayan kimselerden mi olacak?”**

42. Nihayet, Belkıs Süleyman'ın huzuruna gelince, ona tahtı gösterilerek, **“Senin tahtın böyle mi?” diye soruldu. O da, “Evet, sanki bu o!” dedi, “Zaten buraya gelmeden önce bize İslâm inancı hakkında bilgi ulaşmış ve Allah'ın birliğine ve senin hak Peygamber olduğuna iman ederek Müslüman olmuştuk.”**

Belkıs'ın o güne kadar neden iman etmediğine gelince:

43. Allah'ın dışında tapındığı varlıkların, kendisini dünyada ve âhirette kurtuluşa il eteceği inancı, onu o zamana kadar tevhid dinine girmekten alıkoymuştu. Çünkü o, inkârcı bir kavimdendi ve içinde yetiştiği toplumun kültüründen, inancından ister istemez etkilenmişti.

44. Daha sonra ona, **“Saraya girer misiniz?” dendi. Belkıs saraya girip onun ışıltılı parlayan**

saydam döşemesini **görünce**, orayı **derin bir su zannederek**, ıslanmasın diye **eteğini topladı**. Bunun üzerine Süleyman, “Korkma!” **dedi**, “**Bu**, zemini **şeffaf kristal ile döşenmiş** ve her yanı cilâlanarak parlatılmış **bir saraydır**. Ama sen, onu ilk bakışta **derin bir havuz zannettin**. İşte, önyargılara kapılarak hakikati göremeyen insanın durumu da böyledir: Hak din, ona ilk bakışta sıkıntılı, meşakkatli bir yol gibi görünebilir. Ancak, insan ve cin şeytanlarının telki nleri sonucu zihninde oluşan batıl önyargıları aşarak hakka yöneldiği takdirde, ondaki güzelliği, parlaklığı açıkça görecektir.”

Süleyman’ın hikmet dolu sözlerinden etkilenen ve böyle büyük bir zenginlik ve kudrete sahip olmasına rağmen asla kibre kapılmadığını, aksine, **derin bir tevazu ile dâimâ Rabb’ine yönelip O’na şükrettiğini** gören Belkis, “**Ey Rabb’im!**” **diye yalvardı**, “**Do ğrusu ben**, şu ana kadar Sana kulluktan uzak durmakla **kendime zulmetmişim fakat** işte şimdi, **Süleyman ile birlikte, bütün varlıkların** gerçek sahibi, yöneticisi ve **Efendisi olan Allah’a yürekten boyun eğiyorum!**”

Ama insanlık tarihinde bütün saltanat sahipleri Belkis gibi teslim olmadılar:

45. Hiç kuşkusuz Biz, Semud kavmine kardeşleri gibi yakından tanıdıkları **Sâlih’i** elçi olarak seçip görevlendirmiş ve onlara mesajımızı duyurması için **göndermiştik**: “Yalnızca **Allah’a kulluk edin** ve O’nun gönderdiği ilkeler doğrultusunda hayatınızı düzenleyin!”

Fakat onlar, Peygamberin önderliğinde tek vücut olup Allah’a kulluk edecekleri yerde, **birbiriyle çekişip duran iki düşman gruba ayrıldılar**.

46. Sâlih, inkârcılara seslenerek, “**Ey halkım!**” **dedi**, “Rabb’inizin size dünyada ve âhirette bahşettiği güzellikleri ve **iyilikleri arzu edeceğiniz yerde, ne diye** O’na karşı küstahça meydan okuyarak **bir an önce** başınıza azâbın ve **kötülüğün** gelip çatmasını **istersiniz? Ne olurdu**, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip **Allah’tan bağışlanma dileseniz de**, ilâhî lütuf ve **merhamete lâayık olsanız!**”

47. Buna karşılık zâlimler, “**Ey Sâlih!**” **dediler**, “**Sen ve berab erindeki şu müminler yüzünden başımıza uğrusuzluklar yağıyor!**” Sâlih ise, “**Başınıza gelen ve uğursuzluk** diye nitelendirdiğiniz belâlar, işlediğiniz günahlar yüzünden size **Allah katından** gelen bir uyarı ve cezadır! **Çünkü siz**, başınıza gelen iyi-kötü her şeyle **imtihân edilmektesiniz!**” **dedi**.

48. O şehirde, insanlar arasında **Allah’a kulluk ve teslimiyeti egemen kılmak yerine, yeryüzünde sürekli bozgunculuk çıkaran** servet ve iktidar sahibi **dokuz kişilik bir çete vardı**.

49. Bunlar, birbirlerine Allah adına söz verip gizlice antlaşarak şöyle dediler: “Her kabîleden birer savaşçı olarak **Sâlih ve adamlarına geceleyin baskın yapıp** hepsini ortadan kaldıralım; **sonra da onun** intikamını almak isteyecek **akrabalarına**, “**Onun ve adamlarının öldürülmesi olayına biz katılmadık**; bu işi kimin yaptığını da bilmiyoruz, **gerçekten de**

doğru söylüyoruz!” deriz. Böylece bütün kabîlelerle savaşmayı göze alamayıp, kan diyetine razı olurlar.”

50. Onlar akılları sıra,Allah’ın nurunu söndürmek için **bir düzen kurmuşlardı fakat, onların asla fark edemeyecekleri bir biçimde, Biz de** bütün tuzakları kuşatma n **bir düzen kurmuştuk!**

51. Ey insanoğlu! **İşte bak,** zâlimlerin **kurdukları tuzakların sonu nice oldu: Onları da,** onları destekleyen **topluluklarını da** korkunç bir azapla **tamamen yok ettik!**

52. İşte, zulümleri yüzünden yıkılıp viraneye dönmüş, **bomboş kalmış evleri!** Hâlen ayakta duruyor. **Hiç kuşkusuz bunda,** öğüt almasını **bilen insanlar için** apaçık bir uyarı ve **ibret verici bir ders vardır.** İşte zâlimlerin âkıbeti böyle oldu, müminlere gelince:

53. Âyetlerimize yürekten **iman eden ve** bu imanın gereği olarak, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakınan kimseleri ise** dünya ve âhîret azâbından **kurtardık.**

Ve aradan yıllar geçti, yeni nesiller geldi. İsimler ve şekiller değişti, fakat değışmeyen tek şey vardı; hak ile bâtılın amansız mücâdelesı:

54. Nitekim Biz, **Lut’u da** uyarıcı bir elçi olarak görevlendirip kavmine göndermiştik. **Hani** Lut, erkek erkeğe sapık ilişkilere giren Sodom **halkına şöyle seslenmişti:“Bu çirkin işi,** insanın yapı ve yaratılışına aykırı büyük bir günah olduğunu **göre göre nasıl işliyorsunuz?”**

55. “**Demek kadınları bırakıp da, şehvetle erkeklere yönel iyorsunuz, öyle mi? Aman** Allah’ım; **siz gerçekten de cehâlet içinde yüzen beyinsiz bir toplumsunuz.”**

56. Fakat halkının bu uyarıya **cevabı, şu** alaycı ve tehditkâr sözlerden **başka bir şey** olmadı: “**Lut ve taraftarlarını atın şehrinizden! Bunlar da amma temiz insanlarmış böyle!”**

Böylece, Lut ile halkı arasında yıllar sürecekt zorlu bir mücâdele başladı. Fakat Sodomlular, tüm uyarılara rağmen ilâhî dâvete kulak vermediler, aksine azıttıkça azıttılar!

57. Bunun üzerine, onu ve ailesini o şehirden çıkarıp **kurtardık fakat** kâfirlerin zulmünü destekleyen **karısı hariç; onun,** o zâlimlerle birlikte **geride kalıp helâk olmasına karar verdik!**

58. Ve üzerlerine, azap taşlarını **bir yağmur** gibi **yağdırdık! Evet,** güzelce uyarıldıkları hâlde Allah’a başkaldıranların **yağmuru, ne kötü bir yağmurdur!**

59. O hâlde, ey Müslüman! Rabb’inin yüceliğini ilan ederek **de ki:“ Zâlimlere hak ettikleri cezayı veren Allah’a hamd olsun ve O’nun seçip kurtardığı sâlih kullarına selâm olsun! Şimdi**

söyleyin bakalım; sonsuz kudret ve merhamet sahibi olan **Allah** mı daha hayırlı, yoksa müşriklerin Allah'a **ortak koştukları** o sahte ilâhlar mı?

60. Düşünün; o âciz varlıklar mı kulluk edilmeye daha lâyıktır, **yoksa gökleri ve yeri yoktan ver eden; sizin için gökten tertemiz su indiren ve onun sayesinde, bir tek ağacını bile yaratamayacağınız güzelim bağlar, bahçeler yetiştiren Allah mı?**

Allah ile birlikte başka bir tanrı, öyle mi? Hayır; bunu iddia edenler, kelimenin tam anlamıyla **yoldan çıkmış kimselerdir!**

61. Yine düşünün; o âciz varlıklar mı kulluk edilmeye daha lâyıktır, **yoksa yeryüzünü yaşamaya elverişli hâlde yaratan, dağların, tepelerin arasından çağıldayan dereler, ırmaklar akıtan, yer in sarsılmaması için oraya sapasağlam dağlar yerleştiren ve iki deniz kütlesi arasına, tatlı suyla tuzlu suyun birbirine karışmasına engel olacak bir perde koyan Allah mı? (25. Furkan: 53; 35. Fatır: 12 ve 55. Rahman: 19-22)**

Allah ile birlikte başka bir tanrı, öyle mi? Hayır, hayır; onların çoğu, ne söylediklerini bilmiyorlar!

62. Yine düşünün; o âciz varlıklar mı kulluk edilmeye daha lâyıktır, **yoksa kendisine yalvardığı anda, sıkıntıya düşenin yardımına koşup sıkıntısını gideren ve ayrıca sizleri, yeryüzüne birer yönetici olarak atayan Allah mı?**

Allah ile birlikte başka bir tanrı, öyle mi? Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!

63. Yine düşünün; o âciz varlıklar mı kulluk edilmeye daha lâyıktır, **yoksa karanın ve denizin karanlıklarında size yol gösteren ve rahmetinin önünde rüzgârları yağmur müjdecisi olarak gönderen Rabb'iniz mi?**

Allah ile birlikte başka bir tanrı, öyle mi? Hayır! Hiç kuşkusuz Allah, acziyet ve eksiklik ifâde eden her türlü nitelikten uzaktır; müşriklerin ilâhlık pâyesine yücelterek O'na **ortak koştukları** her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!

64. Yine düşünün; o âciz varlıklar mı kulluk edilmeye daha lâyıktır, **yoksa evreni ve hayatı yoktan var ederek ilk yaratmayı gerçekleştiren ve sonra da an be an onu devam ettiren ve gökten indirdiği ve yerden çıkardığı sayısız nîmetlerle sizi besleyen Allah mı?**

Allah ile birlikte başka bir tanrı, öyle mi? Ey Müslüman! Onlara de ki:“Eğer bu iddianızda gerçekten **samîmî iseniz,** o zaman bunun akla, sağduyuya ve ilâhî kitaplara uygun olduğunu ispatlayan **delilinizi koyun ortaya!”**

65. Ey Müslüman! Onlara **de ki:“Göklerde ve yerde olan hiçbir varlık,** yaratılmışların algı ve tecrübe sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gaybı bilemez;** bütün bunları bilen, ancak ve **ancak Allah** 'tır.Yaratılmış olanlara g elince, **onlar** ne zaman öleceklerini bilemedikleri gibi, **ne**

zaman diriltileceklerini de bilemezler.”

66. Hayır, onlar yeniden dirilmenin hangi saatte olacağını bilemezlerse de, **âhiretin** varlığı hakkında onlara Peygamberler aracılığıyla **ardı ardına bilgiler** ve iknâ edici deliller **gelmiş bulunmaktadır fakat onlar, yine de öte dünya** nın gerçekliği konusunda **şüphe içindedirler; daha doğrusu, âhiretten yana kördür bunlar!** İşte bunun içindir ki;

67. Allah'ın kudret ve adâletini inkâr edenler, **“Ne yani” diyorlar “Şimdi biz ve geçmiş atalarımız, ölüp toprak olduğumuz zaman** yeniden yaratılıp kabirlerimizden **çıkarılacağız, öyle mi?”**

68. “Aslında bu tehdit, bize ve geçmiş atalarımıza daha önce de yapılmıştı fakat şu ana kadar hiçbirinin gerçekleştiğini görmedik. Demek ki **bu iddialar, öncekilerin uydurduğu masal ve efsanelerden başka bir şey değil!”**

69. Buna karşılık, sen de onlara **de ki:** “ Geçmişte helâk edilen medeniyetlerin **yeryüzünde** bıraktıkları harabeleri, yerle bir olmuş şehir kalıntılarını **gezip dolaşın da, suçluların sonu nice olmuş bir görün!”**

70. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman! **Onların çirkin davranışlarından dolayı üzme kendini; kurdukları hil elerden dolayı da canını sıkma!** Sen üzerine düşen tebliğ görevini yap, gerisini Bana bırak.”

71. Onlar, “Eğer cennet, cehe nnem, kıyâmet, âhiret vs. hakkında dedikleriniz doğru ise, savurduğunuz **bu tehditler ne zaman** gerçekleşecek?” diyerek seninle alay ediyorlar.

72. Onlara **de ki:**“ Ne biliyorsunuz? **Bir an önce gelmesini istediğiniz o azâbın bir kısmı, belki de ensenize binmek üzeredir!”**

73. Eğer hâlâ helâk edilmedilerse, bunun bir tek sebebi var: **Hiç kuşkusuz senin Rabb'in, insanlara karşı sonsuz lütuf ve ihsân sahibidir; ne var ki, onların çoğu şükretmez!**

74. Fakat şunu unutmasınlar: **Elbette Rabb'in, onların kalplerinde gizledikleri şeyleri de biliyor, açığa vurdukları şeyleri de.** Öyle ki:

75. Göklerde ve yerde sizce gizli ve erişilmez gibi görünen her şey, varlık kanunlarının kaydedildiği **apaçık bir kitapta yer almaktadır.**

76. Hiç kuşku yok ki, bu Kur'an, İsrail Oğulları'nın ve Hristiyanların bugün üzerinde anlaşmazlığa düştükleri âhiret, Peygamberlik, tevhid gibi pek çok meselenin aslını onlara bildirmektedir.

77. Ve yine kuşku yok ki o, Allah'a ve âhiret gününe **inananlar için yegâne hidâyet rehberi ve hem dünyada, hem ahirette kurtuluşa ileten ilâhî rahmet kaynağıdır.** Bu kaynaktan yüz

çevirenlere gelince:

78. Elbette Rabb'in, yeri ve zamanı geldiğinde onlar arasında hükmünü verecektir. O, mutlak kudret ve otorite sahibidir, her şeyi bilmektedir.

79. O hâlde, ey Peygamber! Allah'a güven ve kararlılıkla yoluna devam et! **Muhakkak sen, Allah'tan gelen apaçık bir gerçek üzerindesin.** Ancak bu gerçeği, diri kalpler, duyan kulaklar benimseyebilir. Kibir, bencillik ve günah kirleriyle kalpleri kararmış olanlara gelince:

80. Gerçek şu ki, sen kalben ölümlere sesini duyuramazsın ve ne kadar çırpınsan da, gerçeklerden yüz çevirip arkasını dönen sağırlara bu çağrıyı işittiremezsin.

81. Ve yine sen, vicdanları kirlenmiş, gönül gözleri körelmiş olan zâlimleri, saptıkları yanlış yoldan çevirip hidâyete iletemezsin! Sen bu çağrıyı, ancak ayetlerimize inanmaya gönlü olan iyi niyetli, temiz yürekli insanlara işittirebilirsin ve zaten onlar, hakîkati gördükleri anda derhal Rabb'lerine boyun eğler.

Hakikate gözlerini kapayan kâfirler ise, zamanı gelince onlar da gerçeği görecekler:

82. Haklarındaki vaad gerçekleşerek ölüm vakti geldiği zaman, onları sorgulamak için yerin içinden korkunç görümlü bir yaratık çıkaracağız ve bu yaratık onlara, insanların çoğunun ayetlerimize gereğince inanmadıklarını ve bu yüzden azâbı hak ettiklerini söyleyecek. O zaman tövbe edip bağışlanmak için yalvaracaklar, ancak tövbeleri kabul edilmeyecek.

83. Ve diriliş günü, her toplumdan ayetlerimizi yalanlayan birer grubu mahşer meydanında topladığımız gün, insan seli halinde, büyük mahkemeye doğru sürülecekler.

84. Nihâyet, Yüce Hâkim'in huzuruna çıktıkları vakit, Allah onlara, "Ey zâlimler!" diyecek, "Demek ayetlerimi hiç düşünüp anlamadan öyle körü körüne inkâr ettiniz, öyle mi? Evet, söyleyin bakalım, neydi o yaptıklarınız öyle?"

85. Böylece, işlemiş oldukları zulüm ve haksızlıklardan dolayı kendilerine vaadedilen azap sözü gerçekleşmiş olacak ve onlar da, buna karşı söyleyecek söz bulamayacaklar. Çünkü suçlarını hafifletecek en ufak bir mâzeretleri bile olmayacak.

86. Oysa onlar, geceyi huzur ve güven içinde dinlensinler diye sessiz ve karanlık, gündüzü de çalışıp kazanmaları için aydınlık yaptığımızı görmüyorlar mıydı? Evrende böyle mükemmel bir düzen kurarak sınırsız kudretini, ilmini, adaletini, hikmetini ortaya koyan Allah'ın, insanı başıboş bırakmayacağını, yapılan her iyiliğin ve kötülüğün karşılığını mutlaka vereceğini düşünmüyorlar mıydı? **Hiç kuşkusuz bunda, iman edecek bir toplum için, hakikati gösteren nice işaretler, nice deliller vardır.**

87. Evet, diriliş için sura üflendiği Gün, Allah'ın dilediği mümin kimseler hariç, göklerde

ve yerde bulunanlar dehşet içinde kalacak ve hepsi, boyunları bükülmüş bir hâlde O'nun huzuruna çıkacaktır.

88. Ey insan! **Dağları görürsün de, onları öylece yerlerinde duruyor sanırsın; oysa onlar, yerküreyle birlikte, tıpkı bulutların gökyüzünde yürüyüp gittiği gibi yürümektedirler. Her şeyi güzel ve yerli yerinde yapan Allah'ın sanatıdır bu! Hiç kuşkusuz O, yaptığınız her şeyden haberdardır. Şu hâlde:**

89. Her kim O'nun huzuruna bir iyilikle gelirse, ona bundan daha iyi bir karşılık vardır; üstelik onlar, **O** dehşetli **Günün** korkusundan uzak, güven içinde olacaklardır.

90. Ve kim de O'nun huzuruna kötülüklerle gelirse, onlar da yüzüstü cehenneme atılacak ve şu acı sözleri duyacaklardır: “Siz buraya, bizzat kendi arzunu zla geldiniz. Öyle ya; yaptıklarınızdan başka bir şeyin cezasını mı çekiyorsunuz?”

91. O hâlde, ey şanlı Elçi! İçinde yaşadığın Mekke halkından ba şlamak üzere, tüm insanlığı hak dine çağırarak de ki: “**Ben**, Allah'tan başka taptığınız bütün ilâhları reddederek, **ancak ve sadece, bu şehrin Rabb'ine kulluk etmekle emrolundum!** Unutmayın ki, Arabi stan'ın dört bir yanında kargaşa ve anarşi hüküm sürerken, **bu şehri saygıdeğer kılan** ve sizi huzur ve güven içinde yaşatan **O'dur.** Ve bu nimeti, kend isine kulluk eden bütün milletlere bahşedecektir. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa, **her şeyin yaratıcısı ve gerçek sahibi de, ancak O'dur!** Bunun için **bana, Allah'a yürekten boyun eğen kimselerden olmam emredildi!”**

92. “**Ayrıca, Kur'an'ı okumam ve tüm insanlığa ulaştırmam emredildi! Artık kim doğru yolu tutarsa, bunu ancak kendi iyiliği için yapmış olacaktır ve kim de İslâm'ı terk edip şeytanın yoluna saparsa, onlara da de ki:**“ Tercih ve eylemlerini zden, yalnızca siz sorumlusunuz. Çünkü **ben, ancak bir uyarıcıyım.”**

93. Ve son söz olarak, kıyâmete kadar gelecek tüm insanlığa se slenerek **de ki:**“**Hamd olsun Allah'a ki, Kur'an'ın ilâhî kelâm olduğunu ispatlayan delillerini** hem dış dünyanızda, hem iç dünyanızda **size gösterecek ve siz de onları her defasında görüp tanıyacaksınız!”**

Unutma; **Rabb'in, yaptıklarınızdan asla habersiz değildir.**

28. KASAS SÛRESİ

Mekke döneminin ikinci yarısında, Neml sûresinden hemen sonra indirilmiştir. Sadece seksen beşinci ayeti, Medîne'ye hicret esnasında vahyedilmiştir. Adını, yirmi beşinci ayetinde geçen “el-kasas: kıssa, ibret verici öykü” kelimesinden alan sûre, 88 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Tâ, Sîn, Mîm.** Dinle bak, ey insan! Rabb'inden sana bir mesaj geldi:
- 2. Bunlar,** insanlığa mutluluk ve kurtuluş yollarını gösteren **apaçık** ve apaydınlık **Kitabın** ayetleridir.
- 3. Ey şanlı Elçi! Şimdi Biz, inananlara** yol gösterici bir örnek ve ibret verici bir ders olması **için, Mûsâ ile Firavun arasında geçen olaylardan bir kısmını sana bütün gerçekliğiyle** anlatacağız:
- 4. Doğrusu Firavun, o ülkede** sahip olduğu güç ve saltanatla şımarıp **kibre kapılmış ve** saltanatını sürdürebilmek için **halkı** çeşitli **gruplara ayırmıştı.** Şöyle ki, **onlardan** bir kısmını el üstünde tutarken, İsrail Oğulları denilen **bir topluluğu** köle gibi kullanarak **tamamen zayıf ve** çaresiz **bir hâle getirmişti.** Nüfuslarının artmasını engellemek için **erkek çocuklarını** hunharca **boğazlatıyor, kız çocuklarını ise** utanç verici işlerde kullanmak üzere **sağ bırakıyordu. O,** gerçekten de yeryüzünde **bozgunculuk çıkaran zâlim kimselerdendi.**
- 5. Biz ise, bu ülkede ezilen, sömür ülen bu insanlara lütufta bulunarak onları** adâlet, dürüstlük ve erdemlilik konusunda insanlığa örneklik ve öncülük eden **önderler kılmak ve** Firavunu helâk ettikten sonra, **onları** yeryüzünün nîmet ve zenginliklerini devralan **mirasçılar** yapmak istiyorduk.
- 6. Yani istiyorduk ki, onlara yeryüzünde kudret ve egemenlik bahşedelim ve onlar vasıtasıyla, Firavun ile** baş danışmanı **Haman'a** ve onların bütün **ordularına korktukları şeyi gösterip** saltanatlarını başlarına geçirelim. Bunun için:
- 7. Mûsâ'nın annesine, “Çoc uğunu birkaç ay emzir!” diye vahyettik, “Ona** Firavunun askerleri tarafından zarar geleceğinden **endişelendiğinde, kendisini** bir sandığın içine koy ve öylece Nil nehrine **bırak.** Başına bir şey gelir diye **korkma, üzülme, çünkü** çok yakında **yavrunu sana kavuşturacağız ve ayrıca onu,** ileride büyük bir **Peygamber yapacağız.”**
- 8. Mûsâ'nın içinde bulunduğu sandık, ilâhî kudretin** koruması altında, akıntıyla birlikte suda

süzölmeye başladı. Nehrin ilerisinde, Firavun ve askerleri kamp kurmu şlardı. **Firavunun adamlarından biri, onu buldu** ve Firavunun son derece dürüst ve iyi kalpli olan hanımına verdi. **Çünkü** ilâhî plâna göre, bu çocuk ileride **onlara** başkaldırıp **düşmanlık** edecek ve zâlimler için büyük bir **üzüntü** kaynağı **olacaktı**.

Böylece, bir diktatörün daha yıkılış süreci başlamış oluyordu. **Gerçekten Firavun**, baş danışmanı **Haman ve askerleri**, tepeden tırnağa **günaha batmış kimselerdi**.

9. Firavunun hanımı kucağındaki bebeği eşine göstererek, “Bu şirin çocuk, **hem benim hem de senin için sevinç kaynağı** olabilir!” dedi,“ Ne olur **onu öldürmeyin; belki ileride bize faydası dokunur; yâhut onu evlat ediniz.**”

Firavun, karısının ricasını kır amadı. Böylece çocuğu alıp saraya götürmeye karar verdiler. **Onlar** bütün bunları yaparlarken, aslında ilâhî plânın bir parçası olduklarının **farkında değillerdi**.

10. Bu arada **Mûsâ’nın annesi**, bütün gece yavrusunu düşünmüş, **gönlü bomboş bir hâlde sabahlamıştı**. O kadar üzölmüştü ki, **eğer** vaadimize olan **inancını** sonuna kadar canlı tutması için **yüreğine dayanma gücü bahşetmemiş olsaydık**, **onu** n kendi çocuğu olduğunu **az kalsın açığa vuracaktı**.

11. Fakat o Rabb’ine güvenerek sabretmişti. Daha sonra kızına, yani Mûsâ’nın **ablasına**,“**Onu** sahil boyunca **takip** et de, neler olup bittiğini bana haber ver!” **demişti**. **Bunun üzerine** kızcağız, kıyı boyunca yürüyerek kardeşinin bulunduğu yere ulaşmış ve **hiç kimseye sezdirmeden** kardeşini ve **onu** nehirden alan insanları **uzaktan izlemeye başlamıştı**.

12. Öte yandan, Biz daha ilk günden itibaren, sütannelerini Mûsâ’ya haram kılmış ve onun, annesinden başka hiçbir kadının sütünü emmemesini sağlamış **tık**. Bu yüzden, Mûsâ acıktığı için ağlıyor, fakat kendisini emzirmeye çalışan bakıcı ıların sütünü kabul etmiyordu. Bu fırsatı çok iyi değerlendiren Mûsâ’nın ablası, yanlar ına sokularak, “**Sizin adınıza onun bakımını üstlenecek ve onu şefkatle yetiştirecek bir aileyi size göstereyim mi?**” dedi.

13. Böylece onu yeniden annesine kavuşturduk ki, kadıncağızın **yüreği sevinçle dolsun**, çektiği **üzüntülerden kurtulsun** ve **Allah’ın vaaadinin gerçek olduğunu görsün**. Evet, elbette Allah verdiği sözü yerine getirecekti, **ne var ki**, insanların **çoğu** bunu **bilmez**.

14. Ve aradan yıllar geçti. Nihâyet Mûsâ **gençlik çağına ulaşp** zihni ve bedeni açıdan **iyice olgunlaşınca**, kendisine derin bir hikmet ve ilim verdik. **İşte Biz**, güzel davrananları böyle ödüllendiririz.

15. Bir gün, halkın öğle sıcaklığında evlerine çekildikleri bir sırada saraydan çıkıp şehre indi. **Orada, biri kendi halkından, diğeri düşman tarafından olan iki adamın kavga etmekte olduğunu gördü**. Kendi halkından olan adam, **düşmanlarından olan adama karşı Mûsâ’dan yardım istedi**. **Bunun üzerine Mûsâ**, İsrail Oğulları’ndan birisini tartaklamakta olan Mısırlıyı engellemek için **ona bir yumruk indirdi** ve istemeden de olsa **onu öldürdü**. Çok

geçmeden büyük bir pişmanlıkla, **“Bu yaptığım, düpedüz şeytan işi ve besbelli ki şeytan, insanı yoldan çıkaran apaçık bir düşmandır!”** dedi.

16. Ve “Ey Rabb'im!” diye ya lvardı, “Doğrusu ben, bu suçu işlemekle kendime gerçekten yazık ettim fakat senin merhametinden asla ümit kesilmez, **o hâlde beni bağışla Allah'im! ”** İçtenlikle yaptığı bu tövbeden dolayı, Allah da onu bağışladı; çünkü **O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

17. Bunun üzerine Mûsâ, “Ey Rabb'im; bana verdiğin bu nîmetin hakkı için, kim olursa olsun, bir daha asla zâlimlere arka çıkmayacağım!” dedi.

18. Böylece, korku içinde çevresini gözetleyerek, sabaha k adar şehirde bekledi. Ne yapacağını bilemez bir hâlde dolaşırken, bir de ne görsün; dün kendisi nden yardım isteyen adam, bu sefer başka bir Mısırlıyla kavgaya tutuşmuş, yine kendisini yardıma çağırıyor mu! Fakat bu kez Mûsâ ona, “Hayır!” dedi,“Anlaş ilan o ki, sen ona buna sataşan azgın bir adamsın!”

19. Yine de, kavga edenleri ayırmak için düşmanları olan adamı tutmaya yeltenince, adam “Ey Mûsâ!” dedi, “Dün suçsuz bir kişiyi öldürdüğün gibi, şimdi de beni mi öldürmek istiyorsun? Demek ki, senin niyetin insanlar arasında hakkın egemenliğini sağlamak filan değil; senin tek amacın, yeryüzünde zâlimce kan döken bir zorba olmak!”

20. Bir süre sonra, şehrin ta öteki ucundan bir adam koşarak yanına geldi ve nefes nefese, “Ey Mûsâ!” dedi, “ Ülkenin ileri gelenleri bir mahkeme kurmuş, seni öldürmek üzere aralarında görüşüyorlar! Çabuk burayı terk et! Güven bana, çünkü ben, gerçe kten senin iyiliğini isteyen biriyim.” Bu adam, Firavun hanedanından olduğu hâlde, onun zulmünü onaylamayan birisi idi.

21. Bunun üzerine Mûsâ, korku içi nd e çevresini gözetleyerek şehri terk etti. “Ey Rabb'im!” dedi, “Beni zâlim toplumun eli nden kurtar!” Sonra Mısır'dan çıktı. Nereye gideceğini bilmiyordu.

22. Firavunun etki ve hâkimiyeti dışında kalan Medyen'e doğru yönelip yola çıkarken de, “Ümit ederim ki, Rabb'im beni doğru yola yöneltir” diyordu.

23. Derken, uzun ve tehlikeli bir yolculuğun ardından Medyen'in meşhur su kuyularına vardı ve kuyuların başında, hayvanlarını sulayan kalabalık bir grup insanla karşılaştı. Onlardan biraz ötede ise, susuz kalan hayvanlarını kuyulardan uzak tutmaya çalışan iki genç kız gördü. Yanlarına yaklaşıp, “Ne yapıyors un uz, siz de herkes gibi hayvanlarınızı niçin sulamıyorsunuz?” diye sordu. Bunun üzerine onlar, “Bu ç obanlar buradan ayrılmadıkça, biz erkeklerin arasına karışıp hayvanlarımızı sulayamayız. Zaten onlarla başa çıkacak gücümüz de yok. Ailemizin tek erkeği olan babamıza gelince, o bu işi yapamayacak kadar çok yaşıldır.” diye cevap verdiler.

24. Bunun üzerine Mûsâ, kadınların hâline acıyıp hayvanlarını suladı; sonra bir gölgeye çekilip “Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Şu anda, bana lütfedeceğin nîmetlere öylesine muhtacım ki!” Zira günlerce durup dinlenmeden yol yürümüş, iyice acıkmış ve bitkin düşmüştü. Ayrıca yabancı bir ülkede barınacak bir yere, güvenilir dostlara ihtiyacı vardı.

25. Çok geçmeden, o iki kızdan biri utana utana yanına geldi ve “Bize yaptığın iyiliği babama anlattım. Babam Şuayb, hayvanlarımızı sulama hizmetinin karşılığını ödemek için seni yanına çağırıyor.” dedi. Böylece Mûsâ, Şuayb'ın yanına gelip başından geçenleri ona anlattı. Şuayb, “Endişe etme!” dedi, “Artık o zâlim insanların elinden kurtulmuş bulunuyorsun.”

26. O iki kızdan biri, “Babac ığım,” dedi, “Sen artık iyice yaşlandın, işlerimizi yapacak bir erkek kardeşimiz de olmadığından, şu kadın hâlimizle, erkeklerin yapması gereken işleri yapmak zorunda kalıyoruz. Mûsâ'nın üstün ahlâkını sen de gördün, bana sorarsan, işlerimizde bize yardımcı olması için onu işçi olarak tut; çünkü gördüğüm kadarıyla o , bu civarda ücretle tutabileceğin işçilerin en iyisidir, üstelik güçlü ve güvenilir adamdır.”

27. Genç bir adamın, yetişkin kızların bulunduğu bir evde işçi olarak kalmasını uygun görmeyen Şuayb, daha güzel bir teklifle Mûsâ'nın karşısına çıkmaya karar verdi: “Ey Mûsâ!” dedi, “Sekiz yıl yanımda kalıp işlerimde bana yardım etmen şartıyla, seni şu iki kızımdan biriyle evlendirmeyi düşünüyorum fakat sen bu süreyi o n yıla tamamlarsan, bu da senin tarafından bir iyilik olur. Şunu bil ki, sana hiçbir konuda zorluk çıkarmak istemem; zaten benim ne kadar iyi bir insan olduğumu Allah'ın izniyle ileride sen de göreceksin.”

28. Bu teklife sıcak bakan Mûsâ, “Tamam!” dedi, “Bu, ikimiz arasında yapılan bir sözleşme olsun. Buna göre, sözünü ettiğin bu iki süreden hangisini yerine getirirsem getireyim, hakkımda kötü düşünceler beslenmeyecek. O hâlde, bu sözlerimize Allah da şahit olsun!”

29. Böylece Mûsâ, Şuayb'ın kızıyla evlenip orada uzun yıllar kaldı. Nihâyet, üzerinde anlaştıkları süreyi tamamlayıp ailesiyle birlikte Mısır'a dönmek üzere yola koyulunca, kutsal Sînâ dağının yamacında parlayan bir ateş gördü. Hava soğuk ve karanlıktı, üstelik yollarını kaybetmişlerdi. Bunun için ailesine, “Siz burada bekleyin!” dedi, “Ağaçların arasında bir ateş ilişti gözüme! Gideceğimiz yönle ilgili size oradan bir haber getireyim, ya da hiç değilse bir parça köz getireyim ki, ateş yakıp ısınabilesiniz.”

30. Mûsâ oraya yaklaşıncı, bu mübârek bölgede, kutsal vadinin yamacındaki ısıllı parlayan ağaç yönünden, “Ey Mûsâ!” diye bir ses işitti, “Hiç kuşkusuz Ben, tüm varlıkların Rabb'i olan Allah'ım!”

31. “Ben seni Peygamber olarak seçtim ve sana mûcizeler verdim: Şimdi asânı yere at!”

Bunun üzerine Mûsâ elindeki değneği yere attı. **Onun çevik bir yılan gibi hızla hareket**

ettiğini görünce korkuya kapıldı ve arkasına bile bakmadan dönüp kaçmaya başladı. Allah, “Geri dön! Ve sakın korkma, ey Mûsâ!” dedi, “Çünkü sen artık güvendesin!”

32. “Şimdi elini koynuna sok, —herhangi bir hastalıktan değil, sana verilen bir başka mûcize olarak— koynundan ıslıl ıslıl, bembeyaz olarak çıkacaktır. Az önce büyük bir şok yaşadın; korkudan açılan kollarını şimdi göğsüne kavuştur ve bundan böyle ne zaman bir tehlikeyle karşılaşırısan böyle yap. Göreceksin ki, kalbinde zerre kadar korku kalmayacak. İşte bu ikisi, yani yılanı dönüşen asâ ve parlayan el, Rabb’in tarafından Firavun ve ileri gelen adamlarına göstereceğin iki büyük mûcizedir. Çünkü onlar, işledikleri zulümler yüzünden yoldan çıkmış günahkâr bir toplum hâline geldiler.”

33. Bunun üzerine Mûsâ, “Ey Rabb’im!” dedi, “Ben vaktiyle onlardan birini yanlışlıkla öldürmüştüm; korkarım Firavunun sarayına gidersem beni öldürürler de, görevimi yerine getiremem.”

34. “Üstelik, çok güzel ve etkili konuşma yeteneğine sahip değ ilim. Kardeşim Hârûn’un konuşması benden daha düzgün, ö yleyse, benim söyleyeceklerimi daha akıcı bir üslupla doğrulayan bir yardımcı olarak onu da benimle birlikte Firavuna elçi olarak gönder; çünkü onların beni yalanlayacaklarından korkuyorum.”

35. Allah, “Dileğin kabul edildi!” dedi, kardeşinle senin bileğini güçlendirec eğ iz ve ikinizi ö yle muhteşem bir güç ve yetkiyle donatacağ ız ki, bu mûcizelerim sayesinde size asla dokunamayacaklar! Korkmayın; sizler ve size uyanlar, mutlaka kâfirlere üstün geleceksiniz!”

36. Böylece Mûsâ, hiçbir ş üpheye yer vermeyen apaçık mûcizelerimizle Firavun ve adamlarının karşısına çıktı fakat onlar hemen, “Bu olağüstü olaylar, usta büyücüler tarafından uydurulmuş büyüden başka bir şey olamaz; zaten dediklerin doğru olsaydı bunu bizim de bilmemiz gerekirdi fakat biz, geçmiş atalarımızdan böyle bir şey iş itmedik!” dediler.

37. Buna karşılık Mûsâ, “Bunu siz mi daha iyi bilirsiniz, yoksa Allah mı? Hiç kuş k usuz Rabb’im, kimin kendi katından bahş edilmiş doğru yol olan hidâyet bilgisiyle geldiğini ve kimin mutlu sona ulaşmayı hak ettiğini çok iyi bilir! Gerçek ş u ki, zâlimler asla kurtuluşa eremezler!”

38. Firavun ise, “Ey ileri gele nler!” dedi, “Ben sizin için, ke ndimden başka bir tanrı tanımıyorum! Söyleyin bana, bütün Mısır’ın sahibi ve efendisi ben değil miyim? Fakat bu adam, sadece bu ülkenin değil, tüm varlıkların Efendisi olan bir tanrıdan söz ediyor, o hâlde ey Haman; benim için tuğ la ocaklarında balçığı piş irerek sağlam tuğ lalar imal et ve bana ö yle yüksek bir kule yap ki, tepesine çıkıp Mûsâ’nın ş u ilâhını kendi gözlerimle göreyim! Ama yukarılarda böyle bir kimsenin olmadığına eminim! Doğ rusu ben, bu adamın ş an ş öhret peş inde koş an yalancılardan biri olduğunu sanıyorum!”

39. Böylece Firavun ve ordusu, hesap vermek üzere günün birinde huzurumuza gelmeyecekleri düşüncesine kapılarak, o ülkede haksız yere büyü klük taslayıp emrimize başkaldırdılar.

40. İşte bu yüzden, onu da, ona destek veren ordusunu da kısıvrak yakalayıp Kızıldeniz'e gömdük; zâlimlerin sonu nasıl oluyormuş, bakın ve ibret alın! Şöyle ki:

41. Biz onları, zâlimleri cehenneme çağıran öncüler ve kötülüğün sembollerini kıldık. Bu yüzden, her kim onların izinden giderse, onlarla aynı âkıbeti paylaşacak ve mahşer gününde, hiç birine yardım edilmeyecektir!

42. Zaten daha bu dünyada, yaşadıkları sürece asla kurtulamayacakları bir lânet takmışızdır peşlerine; mahşer gününde ise onlar, en çok nefret edilen kimselerden olacaklar!

43. İşte böylece Biz, ilk çağlardaki bu ve benzeri isyankâr toplumları helâk ettikten sonra, insanlık için yepyeni bir sayfa açan bir aydınlanma kaynağı, mutlak hakîkati ortaya koyan bir yol gösterici, lütuf ve rahmetimizin canlı bir göstergesi olarak Mûsâ'ya, kutsal Kitabı Tevrat'ı verdik ki, onu okuyup düşünerek öğüt alsınlar.

44. Şimdi, ey Muhammed! Biz Mûsâ'ya bu Kitabı verirken, sen Sînâ dağının batı yamacında olup bitenleri gözetliyor değildin ve orada yaşananları gören, bu olaya bizzat şahitlik eden kimselerden biri de değildin.

45. Tam tersine, Mûsâ ile senin aranda bir çok nesiller yarattık ve onların üzerinden bugüne kadar nice devirler geçti. Buna rağmen, o dönemde yaşanan olayları tüm ayrıntılarıyla ve dosdoğru bir şekilde haber veriyorsun. Ayrıca, Medyen halkı içinde oturup onlara ayetlerimizi okuyan kişi de sen değildin. Bu yüzden, orada olup bitenleri bilmene imkân yok fakat Biziz, geçmiş ve geleceğin gaybını haber veren bu Kur'an'ı sana gönderen.

46. Evet, Biz Mûsâ'ya seslendiğimiz sırada sen Sînâ dağının yamacında olup bitenleri gözetliyor değildin fakat Rabb'inden bir rahmet eseri olarak sana bu olayları bütün gerçekliğiyle bildiren bu ilâhî Kitap gönderildi ki, senden önce kendilerine uyarıcı bir Peygamber gelmemiş olan şu câhil toplumu uyarasın da, insanlar onun ayetlerini okuyup düşünerek öğüt alsınlar.

47. Bu Kitabı gönderdik ki, kendi elleriyle yaptıkları çirkin işlerden dolayı başlarına Hesap Gününde bir belâ geldiğinde, o müşrikler, “Ey Rabb'imiz; eğer bize de doğru yolu gösteren bir elçi göndermiş olsaydın, kesinlikle senin ayetlerine uyar ve müminlerden olurduk!” deyip bahaneler ileri sürmesinler.

48. Fakat katımızdan hakikat bilgisini getiren bir Peygamber onlara gelince, “Madem ki Muhammed Peygamber olduğunu iddia ediyor, o hâlde, ona da Mûsâ'ya verilen mucizelerin bir benzeri verilseydi ya!” dediler. Oysa onlarla aynı mantığı paylaşan geçmişteki putperestler, Mûsâ'ya verilmiş olan bütün mucizeleri ve ona vahyedilmiş olan Tevrat'ı vaktiyle

inkâr etmemişler miydi? Geçmiştekilerin inkâr ettiğine, günümüz kâfirlerinin iman edeceğini mi sanıyorsunuz? Hayır! Nitekim onlar, Kur'an ve Tevrat hakkında, “Bunlar, **birbirini destekleyen iki büyü** sözden, göz boyayıcı aldatmacadan ve insanı uyuşturan masallardan başka bir şey değildir!” **dediler. Ve eklediler: “Doğrusu biz**, ister Kur'an olsun, isterse Tevrat veya Zebur ya da İncil bizi bir tek Allah'a kul olmaya çağırın ve omzumıza ahlâkî sorumluluklar yükleyen kutsal kitapların **hiçbirini kabul etmiyoruz!”**

49. Sen de onlara de ki:“ Demek Kur'an'ı da, diğer mukaddes kitapları da inkâr ediyorsunuz. **Madem öyle, o zaman Allah katından, bu iki kitaptan daha doğru bilgiler içeren,** insanlığa dünya ve ahiret mutluluğu sağlayan **bir kitap getirin de ona uyayım;** tabii **eğer** bu iddianızda **samîmî iseniz!”**

50. Eğer bu meydan okuma karşısında suspus olup **çağrına** makul ve mantıklı **bir cevap veremezlerse,** —ki asla veremeyeceklerdir— **o zaman bil ki, onlar yalnızca** şeytânî arzu ve heveslerinin **peşindedirler.** Hâlbuki, **Allah katından gelen yol gösterici bilgiye dayanmaksızın,** sırf arzu ve heveslerinin **peşinde koşan kişiden** daha şaşkın ve daha sapkın kim olabilir? **Hiç kuşkusuz Allah,** böyle zâlim insanları **doğru yola iletmez!** Fakat onlara bile, açık ve net uyarı yapılmalıdır:

51. Doğrusu Biz, bu ilâhî sözü onlara birbiri ardınca, kesintisiz bir şekilde **ulaştırdık ki,** sürekli gündeme gelen ayetlerimizi **düşünüp öğüt alsınlar.**

52. Kendilerine daha önce kitap verdiğimiz kimselere gelince, onlardan samîmî ve inşafı olanlar, **bu Kur'ana da derhal inanırlar.**

53. Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, “Biz ona iman ediyoruz!” derler, “Çünkü bu Kur'an, Rabb'imizden gelen gerçeğin ta kendisidir! Doğrusu biz, bu ndan önce de Allah'a gönülden boyun eğen kimselerdik. Dolayısıyla, inancımızdan vazgeçip yeni bir dine girmiş değiliz. Aksine, önceki Peygamberlere iman ettiğimiz gibi, onların müjdelemiş olduğu Son Elçiye de iman ediyoruz.”

54. İşte Allah'ın gönderdiği her iki mesaja da yürekten iman eden bu insanlara, Hesap Gününde **çifte ödül verilecektir. Çünkü onlar,** içinde yetiştikleri egemen kültürün ve geleneksel yaşam tarzının bütün baskı ve dayatmalarına karşı **sabırla göğüs gererek hak dinde sebat gösterdiler. Onlar ki,** mecbur kalmadıkça şiddete başvurmaz, **kötülüğü iyilikle savarlar ve ayrıca, kendilerine verdiğimiz nîmetlerden** bir kısmını Allah için yoksullara **harcarlar.**

55. Ve yine onlar, boş ve çirkin bir söz işittikleri zaman, Müslümana yakışan edepli ve onurlu bir tavırla **oradan uzaklaşırlar ve** kendilerine insafsızca sataşan kimselere **derler ki: “Bizim yaptığımız işlerin sorumluluğu bize, sizin yaptığınız işlerin sorumluluğu da size aittir. Size selâm olsun!** Sizin sataşmalarınıza cevap verecek değiliz. Çünkü iman ve teslimiyetten yoksun **câhillerle işimiz yok bizim!”**

İşte, ey Müslüman! Senin çağrını işiterek dünyanın tâ öte ucundan gelip hakka boyun eğen böyle yiğitler göreceksin. Öte yandan, Kur'an mesajıyla yüz yüze olduğu hâlde, ısrarla ondan yüz çeviren bedbahtlar da olacaktır. Bunlarla karşılaştığın zaman sakın üzülme, ümitsizliğe kapılma! Unutma ki:

56. Sen, sevdiğin ve kendince Müslümanlığa lâyık gördüğün kimseleri doğru yola iletemezsin fakat ancak Allah'tır, samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak isteyeniyi doğru yola ileten ve yalnızca O'dur, kimin doğru yola girmeyi hak ettiğini en iyi bilen!

57. Ey şanlı Elçi! Hak dini reddeden bazı soydaşların ve hemşerilerin, buna gerekçe olarak diyorlar ki:“ Ey Muhammed! Aslında güzel şeyler söylüyorsun, fakat eğer seninle birlikte bu yola girecek olursak, İslâm'a sıcak bakmayan dost ve müttefiklerimizin desteğini kaybeder; bunun sonucunda da yerimizden yurdumuzdan sürülüp atılırız!”

Oysa Biz onları, katımızdan rızık olarak her çeşit ürünün getirilip toplandığı güvenli ve kutsal bir yer olan Mekke'ye yerleştirmedik mi? Ne var ki, onların çoğu, bütün nîmetlerin Allah'ın elinde olduğunu ve dolayısıyla, üstünlük ve başarıya ancak O'na kulluk etmekle ulaşılabileceğini bilmezler. Peki, bilmezlerse ne olur:

58. Biz, sahip oldukları servet ve zenginlikle şımarıp azgınlaşan nice ülkeleri helâk ettik! Gidin bu harabelerin durumunu kendi gözlerinizle görün; bir zamanlar cıvılcı insanlarla dolup taşan bu şehirler, şimdi nasıl virane ve perişan bir hâle gelmiş! İşte, bir zamanlar göz kamaştıran görkemli sarayları, köşkleri, lüks villaları ve evleri; pek az kimse dışında, onlardan sonra bu evlerde hiç kimse oturamadı ve sahip oldukları ne varsa, hepsi bir kez daha Bize kaldı! O hâlde, bugünkü zalimlerin başına gelecek olanlar da bundan farklı olmayacaktır. Ancak şu da var ki;

59. Senin Rabb'in, ana yerleşim merkezlerine, kendilerine ayetlerimizi okuyup kendilerini uyaracak bir Elçi veya dâvetçi göndermedikçe, hiçbir ülke halkını helâk edecek değildir. Zaten Biz, halkı zulüm ve haksızlık peşinde koşmadığı sürece, hiçbir ülkeyi helâk etmeyiz.

Öyleyse, düşünün; Kur'an'a göre bir hayat yaşadığınız zaman mı üstünlük ve başarıyı elde edeceksiniz, yoksa onu rafa kaldırıp arzularınızın peşine düştüğünüz zaman mı? O korkup çekindiğiniz felâketler iman ettiğiniz takdirde mi başınıza gelecek, yoksa inkâra yöneldiğiniz zaman mı? Kaldı ki:

60. Size şu hayatta verilen şeyler, bu dünyanın gelip geçici zevklerinden ve aldatıcı süslerinden başka bir şey değildir; oysa Allah katındaki nîmetler hem daha kaliteli, hem de sürekli; hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız? Öyle ya:

61. Bu dünyada dürüst ve erdemlice bir hayat yaşayan ve sonunda, kendisine söz verdiğimiz sonsuz nîmetlere kavuşan mümin bir kimse; şu dünya hayatında nîmetler içinde yaşattığımız, fakat Hesap Gününde her şeyini kaybetmiş olarak huzurumuza çıkarılan

inkârcı kimseyle bir olur mu?

62. O Gün Allah onlara seslenerek, “Söyleyin bakalım; her emrine kayıtsız şartsız boyun eğerek Benim ortaklarım olduğunu iddia ettiğiniz sahte ilâhlarınız şimdi neredeler?” diye soracak.

63. Bunun üzerine, haklarında azap hükmü kesinleşmiş olan o saptırıcı önderler, “**Ey Rabb’imiz!”** diyecekler, “**Bu nları sapıklığa sürükleyen biziz! Evet, biz nasıl kendi irâdemizle azdıysak, onları da öyle azdırdık.** Onlar da kendi arzularıyla bizim peşimizden geldiler. Fakat şimdi, onlarla hiçbir ilgimiz kalmadığını sana arz ediyoruz! Zaten onların tapındığı, gerçekte biz değildik. Aslında onlar, sadece kendi arzu ve heveslerine kulluk ediyorlardı.”

64. Sonra onlara, “Allah’a ortak olduğunu iddia ettiğiniz şu sözde ilâhlarınızı çağırın da, sizi kurtarsınlar bakalım!” denecek; onlar da çağıracaklar, fakat hiçbirisi onların bu çağırısına cevap veremeyecek ve işte o anda, o korkunç azâbı karşılarında görecekler!

Yazık; keşke doğru yolu izlemiş olsalardı!

65. Ve yine O Gün Allah onlara seslenerek, “Peki, sizi vaktiyle uyaran elçilere ne cevap vermiştiniz?” diye soracak.

66. İşte o anda, dünyada olup bitenlerle ilgili bütün haberler onlara kör ve sağır kesilecek. Yani korku, pişmanlık ve dehşetten dilleri tutulacak ve günahlarına mâzeret olarak öne sürebilecekleri bir tek kelime bile bulamayacaklar. **Birbirlerine de herhangi bir şey soramayacaklar.**

67. Buna karşılık, fırsat varken günahlarından tövbe eden; Allah’a ve âhiret gününe yürekten inanan ve bu iman gereği olan güzel ve yararlı davranışları ortaya koyan kimselere gelince; işte bunların dünya ve âhirette kurtuluşa eren kimselerden olması elbette umulabilir. Yeter ki, Allah’ı iyi tanısinlar:

68. Rabb’in, dilediğini dilediği şekilde yaratır ve neyin iyi, neyin kötü olduğuna ya lınızca O karar verir; dilediğini melek, dilediğini insan ve dilediğini bir başka varlık olarak yaratır ve insanlar arasından, dilediğini elçi olarak seçer. Yaratılmışların bu konuda herhangi bir tercih veya karar verme yetki ve hakları yoktur. O hâlde, inkârcılar nereden yetki almışlar da, yarattığımız varlıklar arasından akıllarına eseni kurtarıcı, belâları defedici ve şifâ verici olarak ilan etmişler? Hangi güç ve yetkiye dayanarak haramı helâl, helâlı haram yapmışlar? Hayır; hiç kuşkusuz **Allah**, acziyet ve eksiklik ifâde eden her türlü nitelikten uzaktır; müşriklerin ilâhlık mertebesine yücelterek O’na ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!

69. Ve elbette Rabb’in, onların kalplerinde gizledikleri şeyleri de bilir, açığa vurdukları şeyleri de.

70. Çünkü O, kendisinden başka tanrı olmayan bir tek Allah'tır. Her şeyin başında da, sonunda da, tüm övgü ve yücelikler yalnızca O'na yaraşır. Göklerin ve yerin hükümlanlığı O'nun elinde olduğu gibi, Hesap Gününde son sözü söyleyecek olan da O'dur; yani hüküm verme ve kanun koyma yetkisi ancak O'na aittir. Ey insanlar, dikkat edin! H epiniz eninde sonunda ölecek ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere O'nun huzuruna çıkarılacaksınız.

71. O hâlde ey Müslüman! İnkârcılara de ki:“Bir düşünün bak alım; Eğer Allah geceyi, tâ Kıyâmet Gününe kadar üzerinizde sürekli soğuk ve karanlık kılsa, O'ndan başka size gün ışığını geri getirebilecek bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, hâlâ gerçeğin sesine kulak vermeyecek misiniz?”

72. Ve yine onlara de ki:“Bir düşünün bakalım;Allah günd üzü tâ Kıyâmet Gününe kadar üzerinizde sürekli sıcak ve aydınlık kılsa, huzur içinde dinlenebileceğiniz geceyi size geri getirebilecek Allah'tan başka bir ilâh var mı? Elbette yok! O hâlde, hâlâ yüreğinizi açıp hakîkati görmeyecek misiniz?”

73. İşte Rabb'iniz, sonsuz lütuf ve rahmetinin eseri olarak sizin için gece ve gündüzü şaşmaz kanunlara bağılı mükemmel bir sistem çerçevesinde düzenledi ve geceyi sâkin ve karanlık, gündüzü de canlı ve aydınlık kıldı ki, geceleyin huzur ve güven içinde dinlenesiniz; gündüz vakti de O'nun lütuf ve bereketlerini arayıp bulasınız ve böylece, size bahşettiği bunca nîmetlere karşılık O'na şükredesiniz. Bütün bunlara rağmen, Allah'tan başka varlıklara ve güçlere boyun eğerek nankörlük edenlere gelince:

74. Tüm insanların yeniden dirilip bir araya geleceği O büyük Gün, Allah onlara seslenecek ve “Söyleyin bakalım; her emrine kayıtsız şartsız boyun eğerek Benim ortaklarım olduğunu öne sürdüğünüz efendileriniz, önde rleriniz ve sahte ilâhlarınız şimdi neredeler?” diye soracak.

75. Ve daha sonra, biz her ümmetten bir şâhit çıkarıp, “ Haydi bakalım, geçmişte öne sürdüğünüz bâtil iddialarınızı ispatlayan delillerinizi koyun ortaya!” diyec eğız. Fakat müşrikler, utanç içerisinde başlarını öne eğmekten başka bir şey yapamayacaklar. Böylece, hak ve hakîkatin bütünüyle Allah'a ait olduğ unu ve O'na dayanmayan, O'ndan ka ynaklanmayan her şeyin bâtil olduğunu görecekler ve gerek şefaatchi diye bel bağladıkları sözde ilâhları, gerekse din adına uydurdukları bâtil inançları, onları yüzüstü bırakıp ortadan kaybolacak.

Hal böyleyken, onlar hâlâ Rabb'lerine kulluk etmekten kaç ınacak; makâm, şöhrat, servet ve benzeri değerleri hayatın biricik ölçüsü hâline getirerek, bunları Allah'a ortak mı koşacaklar? O hâlde, şu ibret verici olaya kulak versinler:

76. Firavunun en büyük mali destekçisi olan Karun, İsrail Oğulları'ndan, yani Mûsâ'nın kavmindendi fakat servetini Firavunun hizmetinde kullanarak halkına ihânet etti ve onlara karşı zâlimce davrandı. Oysa Biz ona öyle hazineler ve rmiştik ki, sadece anahtarlarını taşımak bile kalabalık ve güçlü bir topluluğa ağır gelirdi.

Karun'un gittikçe yoldan çıktığını gören **soydaşları ona**, “ Ey Karun! **Sakin şımarıp kibre kapılma!**” demişlerdi, “**Çünkü Allah, kibirlenenleri sevmez!**”

77. “Allah’ın sana bahşettiği bu servet ve zenginlik **ile âhiret yurdunu kazanmaya çalış,** fakat **dünyadan da payına düşeni** Allah’ın senden istediği gibi bir hayatı bu dünyada yaşayacağını; bunun için,Allah’ın sana verdiği tüm imkan ve fırsatları, O’na ibadet ve itaat ederek, O’na kul köle olarak sadece O’nun yolunda kullanman gerektiğini; kısaca bu dünyada yaptığın, yapacağın kulluk ile, ahireti, ancak bu dünyada kazanacağını **unutma. Allah sana** bunca nimetler vererek **nasıl iyilikte bulunduysa, sen de** fakirlere, muhtaçlara **öyle iyilikte bulun ve sakın yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya kalkışma! Çünkü Allah, bozgunculuk yapanları sevmez!**”

78. Arkadaşlarının bu öğütlerine karşılık Karun, “**Bu servet bana, ancak sahip olduğum bilgi ve üstün yetenek sayesinde verilmiştir!** O hâlde mal benim, mülk benim, dilediğim gibi harcarım!” **diye karşılık verdi. Oysa bilmiyor muydu ki,** o sahip olduğu bilgiyi, beceriyi kendisine bahşeden **Allah, ondan önce çok daha büyük bir güce ve sayısal çoğunluğa sahip nice nesilleri** böyle nankörce davrandıkları için **helâk etmişti! Suçluların günahları, kendilerine sorulmaz!** Onlara verilecek ceza, kendi ifâdelerine dayanarak belirlenmez. Çünkü onlar, bu tür davranışların suç olduğunu gâyet iyi bildikleri hâlde, hiçbir zaman suçlarını kabullenmez, yaptıkları işin iyi olduğunu iddia ederler.

79. Derken Karun, göz kamaştırıcı bir görkem ve **gösteriş içinde soydaşlarının karşısına çıktı; dünya hayatına düşkün olanlar** ona imrenerek, “**Ah, keşke Karun’a verilen şu servet ve nîmetlerin bir benzeri bize de verilseydi; doğrusu o, gerçekten de çok şanslı biri!**” dediler.

80. Fakat **kendilerine sağlam bir iman ve derin bir ilim bahşedilmiş olan** akıllı ve dirâyetli **kimseler** bu şaşkınlara seslenerek, “**Yazıklar olsun size!**” dediler,“ **İman eden ve bu imana yaraşan güzel davranışlarda bulunanlar için, Allah’ın vereceği ödül,** dünyanın bütün zenginliklerinden **daha iyidir! Ne var ki buna,** fedâkârlığın getireceği sıkıntılara **sabredenlerden başkası erişemez!**”

81. Karun, bir süre daha lüks ve refah içinde hayat sürdü fakat **sonunda, hem kendisini hem de o görkemli sarayını** helâk edip **yerin dibine geçirdik!** Öyle ki, **ne o güçlü kuvvetli orduları ve adamları onu Allah’a karşı koruyabildi, ne de kendi kendini** bu acıklı sondan **kurtarabildi!**

82. Ve daha dün kadar **onun yerinde olmak için can atanlar,“Vay canına!” demeye başladılar,“Meğer Allah,** imtihan için **kullarından dilediğinin rızkını —bu kişi inkârcı bile olsa— bollaştırır, dilediğinin rızkını da yeteri kadar verirmiş!** Dünyevî refah ve servetin gerçek başarı olduğunu sanmakla ne büyük bir aptallık etmişiz! İyi ki, bizi zamanında uyaran ilim sahibi kardeşlerimize kulak vermişiz! **Allah bize lütufta bulunup da bizi kurtarmasaydı, çoktan bizi de yerin dibine geçirmişti! Vay be; demek inkârcılar,** asla gerçek mutluluk ve

başarıya ulaşamazlarmış!

Peki, nedir gerçek kurtuluş?

83. İşte âhiret yurdu; Biz onu, yeryüzünde büyüklük taslama ktan ve bozgunculuk çıkarmaktan sakınan kimselere ebedî yurt kılacağız. O hâlde, müjdeler olsun size: Mutlu son, Allah’a karşı **saygılı ve itaatkâr davranan kimselerin olacaktır!** Şöyle ki;

84. Her kim Yargı Gününde Allah’ın huzuruna **bir iyilikle gelirse, ona bundan daha iyi bir ödül verilecektir ve kim de oraya bir kötülük ile gelirse,** şunu iyi bilsin ki, **kötülük yapanlar, sadece işledikleri günah kadar ceza çekeceklerdir.** O hâlde, ey Peygamber! Sen üzerine düşeni yap ve ötesini Bana bırak! Unutma ki:

85. Sana bu Kur’an’ı insanlığa tebliğ etme ve hayatına uygulama görevini **veren Allah, seni elbette** öz yurdundan çıkaran zâlimlerin hile ve tuzaklarından koruyarak **ulaşman gereken yere ulaştıracak** ve şimdi gözyaşlarıyla terk etmek zorunda kaldığın bu şehre, kısa bir zaman sonra muzaffer bir komutan olarak geri dönmeni sağlayacaktır. Ve görevl erini lâıykıyla yaptıkları takdirde, tüm müminleri —hem bu dünyada, hem de âhirette— onlara vaadedilen mutlu sona kavuşturacaktır. O hâlde, yalnızca Allah’a güven ve **de ki: “Benim Rabb’im, kimin doğru yolu izlediğini ve kimin apaçık bir sapkınlık içinde olduğunu çok iyi bilmektedir** ve her birine hak ettiği karşılığı muhakkak verecektir.”

86. Ey Muhammed! Senin Peygamberliğini inkâr edenler, şunu bir düşünsünler: **Sen, günün birinde bir Peygamber olacağını ve sana bu ilâhî Kitabın indirileceğini umuyor değildin; ancak Rabb’inin lütuf ve rahmeti sayesinde** sana Kitap ve Peygamberlik verildi. Mekke halkı içerisinde, senin bir Peygamber olmaya hazırlandığını veya böyle bir heves ve beklenti içinde olduğunu söyleyecek kimse yoktu. O hâlde, Hira mağarasındaki o büyük değişimden bir gün öncesine kadar sâkin ve kendi hâlinde hayat süren bir insanın, hiçbir dünyevi menfaat gözetmeksizin, her şeyi göze alarak bu mesajı tebliğ etmesi onlar için bir şey ifâde etmiyor mu?

O hâlde, ey şanlı elçi, Rabb’inin sana verdiği bu görevi lâıykıyla yerine getirm eye çalış ve **sakın** inkârcıların propagandalarına aldanıp da, **kâfirlere arka çıkma!** Öyle ki:

87. Allah’ın ayetleri sana ulaştıktan sonra, artık hiç kimse ve hiçbir güç **seni ondan alıkoymasın!** Tam tersine; bıkıp usanmadan, ulaşabildiğin bütün insanları **Rabb’ine** kulluk ve ibâdete **çağır ve sakın** O’ndan başka varlıkların egemenliğine boyun eğen o **müşriklerden biri olma!**

88. Yani, Allah ile beraber bir başka tanrıya el açıp yalvarma! Bil ki, **O’ndan başka tanrı yoktur. O’nun yüce Zatından başka her şey, yok olup gitmeye mahkû mdur.** Göklerin ve yerin hükümranlığı O’nun elinde olduğu gibi, Hesap Gününde de nihâî **hüküm yalnızca O’na aittir ve** hepiniz, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, bir gün mutlaka **O’nun huzuruna çıkarılacaksınız.**

29. ANKEBÛT SÛRESİ

Mekke’de gönderilen en son sûre olup, 69 ayetten oluşmaktadır. Adını, kırk birinci ayetinde geçen “Ankebût: örümcek” kelim esinden almıştır. Örümcek benze tmesiyle, inkârcı toplumların güçlerinin, saltanatlarının, ideolojilerinin, tıpkı bir örümcek ağı gibi çürük ve temelsiz olduğu vurgulanmıştır.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm. Dinle, ey insanoğlu! Rabb’inden sana yeni bir mesaj, bir uyarı geldi:

2. İnsanlar, “Biz Allah’a ve âhiret gününe inanıyoruz!” demekle, hiç imtihan edilmeden bırakılacaklarını ve kolayca cennete ulaşacaklarını mı sanıyorlar? Oysa ne kadar da yanılıyorlar!

3. Doğrusu Biz, onlardan önceki çağlarda yaşayan müminleri de birtakım belâ ve musibetlerle sinamiştik. Çünkü **Allah**, söz ve davranışlarında **doğruluktan ayrılmayan** dürüst ve samîmî insanları **mutlaka** seçip **belirleyecek**, iman iddiasında bulunan ikiyüzlü **yalancıları da kesinlikle ortaya çıkaracaktır.**

Müminlere eziyet çektiren zâlimlere gelince:

4. Yoksa o kötülük yapanlar, elimizden kaçıp kurtulabileceklerini mi sanıyorlar? Ne kadar çirkin ve ahmakça hüküm veriyorlar! O hâlde:

5. Her kim Hesap Gününde Allah’a kavuşmayı ümit ediyorsa; malı, canı, birliği ve diğer tüm yetenekleriyle O’nun yolunda mücadele ederek kendisini bu Güne hazırlasın; çünkü **Allah’ın** insan ömrü ve evren için **belirlediği vade, mutlaka gelip çatacaktır ve hiç kuşkusuz Allah, her şeyi işiten, her şeyi bilendir.**

6. Unutmayın ki, her kim yeryüzünde İslâm’ın ortaya koyduğu Allah’a kulluk ve teslimiyetin egemen olması için malıyla, canıyla Allah yolunda mücadele ederse, ancak kendi iyiliği için mücadele etmiş olur ve hem dünyada, hem de âhirette bunun yararını bizzat kendisi görür. Öyle ya; **Allah, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir.**

7. Evet, Allah’a ve âhiret gününe inanan ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı davranış gösterenler var ya, böyle fedâkâr müminlerden oluşan bir toplumu dâimâ iyiliklere, güzelliklere yöneltecek ve böylece, her türlü zulmü, haksızlığı, kötülüğü yok ederek **onların günahlarını sileceğiz ve âhirette onları, yaptıkları iyiliklerden çok daha güzel bir karşılıkla ödüllendireceğiz.** İşte, sizi cennete götürecek bir iyilik:

8. Biz insana, anne ve babasına dâimâ iyi davranmasını öğütledik fakat onlar, kendilerine kayıtsız şartsız itaat edileceğine dâir elinde hiçbir bilgi ve delil bulunmayan birtakım putları veya putlaştırılan varlıkları Bana eş ve ortak koşmanı sana emrederlerse, o zaman onlara itaat etme!

Unutma ki, **hepiniz** hesap vermek üzere bir gün **Benim huzuruma geleceksiniz ve işte o zaman Ben, dünyadayken yapıp ettiğiniz her şeyi** en ince ayrıntılarıyla **size bildireceğim.**

9. Ayetlerime iman ederek güzel ve yararlı davranışlar sergilemiş olan kimseleri, o Gün cennete, iyi insanların arasına katacağım!

10. Öte yandan, insanlar arasında öyleleri vardır ki, ortalık sülman olduğu zamanlar, “Biz de diğer mümin kardeşlerimiz gibi Allah’a inanıyoruz!” derler fakat Allah yolunda herhangi bir sıkıntı veya eziyetle karşılaşınca, insanların baskı ve tehditlerini Allah’ın azâbıyla bir tutarak, hemen zâlimlerin safında yer alırlar. Bununla birlikte, eğer Rabb’inden size bir yardım ve zafer gelecek olsa, “Biz her ne kadar kâfirlerin yanında yer aldıysak da, aslında kalben sizinle beraberdik, dolayısıyla, elde edeceğiniz her şeyde bizim de payımız vardır!” derler. Bu sözlerle sizi belki kandırabilirler, fakat Allah’ı asla! Öyle ya; Allah, bütün yaratılmışların kalplerinde gizlenenleri en bilen değil midir?

11. İşte böylece Allah, sizleri bu tür sınavlardan geçirerek gerçek inanç sahiplerini mutlaka seçip belirleyecek ve iman iddiasında bulunan ikiyüzlüleri de kesinlikle deşifre edip ortaya çıkaracaktır. İşte bu sınavlardan biri:

12. Kâfirler, Allah yolundan çevirmek için her türlü baskı ve zulmü revâ gördükleri müminlere, “Gelin bizim yolumuzu izleyin, bunun günahı varsa, bizim boynumuza olsun!” derler. Oysa onlar, kendilerine uyup günah işleyen hiç kimsenin günahını yüklenip de, onun cezasını hafifletecek güce ve yetkiye sahip değiller. Zaten böyle bir niyetleri de yok; onlar size bu sözleri verirken, kesinlikle yalan söylüyorlar! Çünkü Hesap Gününde herkes, ancak kendi yaptıklarının karşılığını görecektir.

13. Bununla birlikte, başkalarını günaha sürükleyenler, kendi günahlarının yanısıra, suç işlemesine sebep oldukları insanların günahlarını da yüklenecek ve onların da cezasını çecekler. Fakat bu, ona uyup suç işleyen kişiyi sorumluluktan kurtarmayacaktır. Ayrıca o zalimler, uydurdukları bütün bu yalanların hesabını Diriliş Gününde verecekler!

Ey Müslüman! Bütün uyarılara rağmen, hakikat karşısında inatla direten inkârcılar karşısında sakın ümitsizliğe, gevşekliğe kapılma; senden önceki tevhid erlerinin mücâdelesini hatırla:

14. Gerçek şu ki, Biz bir zamanlar Nûh’u da kavmine elçi olarak göndermiştik. Nûh, onların arasında ellisi hariç tam bin yıl yani dokuz yüz elli yıl kalmış ve bıkip usanmadan onları hak dine çağırmıştı. Fakat onlar, gözlerini ve gönüllerini hakikate kapayarak inkârda direttiler. Bu yüzden, onlar zulüm ve haksızlık yapmaya devam ederlerken, o meşhur

tufan onları bir gün ansızın yakalayıp yutuverdi! Nûh'a ve arkadaşlarına gelince:

15. Onu ve onunla birlikte gemiye binen tüm müminleri tufandan kurtardık ve bu olayı, kıyâmete kadar gelecek tüm insanlık için bir ibret belgesi kıldık.

16. Daha sonra, İbrahim'i de halkına elçi olarak gönderdik. Hani İbrahim, tek Allah'a kulluğu reddeden halkına seslenerek, "Ey ha lkım!" demişti, " Yalnızca Allah'a kulluk edin ve O'na yürekten saygıyla bağlanın! Eğer nasihatimin kıymetini bilerseniz, bu sizin için en hayırlısıdır!"

17. "Bakın, siz Allah'ın yanı sıra birtakım putlara tapıyorsunuz ve O'ndan başka varlıkların da itaate lâyük olduğunu iddia ederek, Allah'a karşı bile bile yalan uyduruyorsunuz! Çünkü sizin Allah'ın yanı sıra kulluk ettiğiniz kimseler, size gökten ve yerden rızık veremezler; öyleyse, rızık sadece Allah'ın yanında arayın, yalnızca O'na kul olun ve bunca nîmetlerine karşılık O'na kulluk ederek şükredin! Unutmayın ki, hepiniz bir gün ölecek ve hesap vermek üzere O'nun huzuruna çıkarılacaksınız."

18. "Fakat nankörlük eder de Allah'ın ayetlerini yalanlayacak olursanız, şunu iyi bilin ki, sizden önceki bazı toplumlar da hakîkati yalanlamış ve bu yüzden Allah'ın lânetine uğramışlardı. O hâlde seçiminizi yapın ve sonuçlarına da katlanın; çünkü elçinin görevi, yalnızca gerçekleri size açık ve net olarak duyurmaktan ibarettir."

"Ey halkım! Elimdeki kutsal sahifelerde, bakın Rabb'im sizlere neler söylüyor:

19. "Onlar, Allah'ın bir canlıyı ilk kez nasıl yaratmaya başladığını; sonra da her an yeniden ve yeniden yaratarak bu işi nasıl tekrar ettiğini görmüyorlar mı? Peki, bunu yapan Allah, ilâhî adâleti gerçekleştirmek üzere onları yeniden diriltemez mi? Elbette diriltir! Hiç kuşkusuz bu, Allah için çok kolaydır.

20. Ey Müslüman! Onlara de ki: "Ye ryüzünde gezip dolaşın ve Allah'ın evreni ve hayatı nasıl yoktan var ettiğini görün! Ve buradan yola çıkarak şu gerçeği anlayın: İşte bu şekilde Allah, âhirette yaşayacağınız Son Hayatı da var edecektir! Hiç kuşku yok ki, Allah'ın her şeye gücü yeter. Öyle ki:

21. Dilediğini cezalandırır, d ilediğine merhamet eder. Fakat O'nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet ölçülerine göredir. Şöyle ki, ilâhî lütfâ nâil olmak ist eyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açar. Zulüm ve haksızlığı tercih edenleri ise, kim olursa olsun cezalandırır. Unu tmayın ki, hepiniz, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere bir gün mutlaka O'nun huzuruna çıkarılacaksınız!

22. Ve siz ey zâlimler; ne yerde, ne de gökte Allah'ın elinden kaçıp kurtulabileceğinizi sanmayın! Yerin derinliklerine de sa klansanız, göklere de tırmans anız, her hâlükârda Rabb'inizin huzuruna getirileceksiniz. İşte o zaman, kendinize O'ndan başka ne bir dost bulabilirsiniz, ne de bir yardımcı!

23. Allah'ın ayetlerini yalanlaya n v e Diriliş Gününde **O'na kavuşmayı inkâr eden kimseler var ya; işte onlar, Benim** sonsuz lütuf ve **rahmetimden ümit kesmiş olanlardır ve can yakıcı azap da, işte bunlar içindir.** Çünkü Allah'ın insanlara yol gösterici bir mesaj göndermediğini iddia eden ve bütün iyiliklerin/kötülüklerin karşılığının verilerek mutlak adâletin gerçekleşeceği bir güne, Diriliş Gününe inanmayan kişi, a slında Allah'ın —hâşâ— merhametsiz ve zâlim bir tanrı olduğuna inanıyor demektir ki, bu da O'nu inkâr etmekten başka bir şey değildir.”

24. İbrahim'in bu sözlerine karşılık **kavmi** ona mantıklı ve inandırıcı bir **cevap veremedi; sadece** gözleri dönmüş bir şekilde, **“Onu derhal öldürün; ya da ateşe atıp yakın!” diye haykırdılar.** Böylece onu öldürmek için mancınıkla ateşe attılar. Fakat bilmiyorlardı ki, Allah izin vermedikçe ateş yakmaz, kılıç kesmez, kurşun öldürmezdi. Nitekim **Allah,** İbrahim'in içine atıldığı alevleri âdetâ bir gül bahçesine çevirerek **onu ateşten kurtardı. Hiç kuşkusuz bunda, inanan bir toplum için** nice ibret verici dersler ve **deliller vardır.**

25. Ve daha sonra İbrahim, tüm engellemelere rağmen tebliğine devam ederek **dedi ki: “Ey kavmim! Sizin Allah'tan başka tanrılar edinmenizin tek sebebi, bu dünyada birbirinize duyduğunuz sevgi** bağları ve aranızda oluşturduğunuz kirli çıkar ilişkileridir. **Fakat Hesap Günü** gelip çattığı zaman **birbirinizi inkâr edecek, hattâ birbirinize lânet okuyaca ksınız; işte o zaman varacağınız yer cehennem olacak ve hiç kimse size yardım edemeyecek!”**

26. Sonunda, kardeşinin oğlu **Lut ona iman etti.** Daha sonra İbrahim, **“Ben Rabb'im**in emriyle, inkârda direterek azabı hak eden bu toplumu terk ederek, **Rabb'ime kulluk** yapabileceğim ve insanları buna çağırabileceğim başka bir yere **hicret edeceğim. Hiç kuşkusuz O, sonsuz kudret ve hi kmet sahibidir.” dedi.** Böylece, doğup büyüdüğü ülkeyi terk ederek, önce Harran'a, oradan da Sûriye ve Filistin'e göç etti.

27. Biz de ona önce İsmail'i, ardından **İshak'ı** ve daha sonra da torunu **Yakup'u armağan ettik; ayrıca Peygambe rliği ve Kitabı onun soyundan gelenlere verdik. Onu,** daha bu dünyada iken böylece ödüllendirdik ve elbette o, âhirette de en iyiler arasında olacaktır.

28. Ve daha sonra, **Lut'u da** halkına elçi olarak gönderdik. **Hani Lut, kavmine** seslenerek, “Ey halkım!” demişti, **“Doğrusu siz, i nsanlık tarihinde daha önce hiç kimsenin bir toplum olarak yapmadığı iğrenç bir iş yapıyorsunuz!”**

29. “Demek siz, cinsel arzunuzu tatmin için **erkeklere yöneliyor,** kervanların yolunu kesip eşkiyalık yapıyor ve toplantılarınızda açıktan açığa **çirkin işler yapıyorsunuz, öyle mi?”**

Bu uyarılara karşılık **kavminin** ona **cevabı,** “Boş ver bunları; **eğer iddianda samîmî isen, o zaman** haydi durma, tehdit edip durduğun **Allah'ın azâbını başımıza getir de görelim!”** demekten başka bir şey olmadı.

30. Bunun üzerine Lut, **“Ey Rabb'im!” diye yalvardı, “Şu bozguncu insanl ara karşı Sen**

bana yardım et!”

31. Bu arada, insan şeklinde birer melek olan **elçilerimiz İbrahim’e** İshak adında bir oğlu olacağına dâir **müjdeyi getirdiklerinde**, **“Biz, Lut’u inkâr eden şu ülkenin halkını helâk edeceğiz!”** dediler, **“Çünkü onlar, zulüm ve haksızlıkta gerçekten de çok ileri gittiler!”**

32. Bunun üzerine **İbrahim**, **“Ama orada Lut da var!”** dedi. Melekler, **“Orada kimlerin olduğunu biz çok iyi biliyoruz! Korkma, onu ve ailesini kurtaracağız; sadece karısı kurtulamayacak. Çünkü o, Lut’u izlemek yerine kâfirlerle birlikte kalmayı tercih ederek geride kalanlardan olacak!”** dediler.

33. Daha sonra **elçilerimiz**, yakışıklı birer delikanlı sûretinde **Lut’un yanına gelince**, onların melek olduğunu henüz fark etmeyen **Lut**, kâfirlerin onları tâciz edeceğinden korkarak **onlar için üzüntüye, endişeye kapıldı ve** misafirlerini koruyacak gücü olmadığından, **onlardan dolayı yüreğini bir sıkıntı kapladı.** Bu arada, şehre gelen yabancıl arın Lut’un evinde misafir olduğunu haber alan sapıklar, âdetâ kudurmuş bir hâlde koşarak Lut’un kapısına dayandılar. Lut onlara, **“Ey kavmim! Allah’tan korkun, beni rezil etmeyin! Sizin içinizde akli başında bir adam yok mu?”** dedi. Fakat sapıkların onu dinlemeye hiç mi hiç niyetleri yoktu. Melekler nihâyet gerçek kimliklerini ortaya koyarak, **“Ey Lut! “Sakin korkma, üzülme! Seni ve aileni bu zâlimlerin elinden kurtaracağız; ancak inkârı tercih eden karın geride kalanlar arasında olacak!”** dediler. Ve eklediler:

34. **“İşledikleri bunca günahlardan dolayı, bu şehir halkının üzerine gökten bir azap indireceğiz!”**

35. İşte böylece **Biz**, azgın Sodom ve Gomore halkını yok ettik ve **aklını kullanıp ibret alan insanlar için onlardan geriye**, uğradıkları korkunç felâketi anlatan **apaçık işâretler bıraktık.**

36. **Medyen** ahâlîsine de, **kardeşleri** gibi yakından tanıdıkları arkadaşları **Şuayb’ı** elçi olarak görevlendirdik. Şuayb, **“Ey kavmim!”** dedi, **“Yalnızca Allah’a kulluk edin, âhiret gününe olan inanç ve ümidinizi asla yitirmeyin ve sakın, yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın!”**

37. Fakat hemşehrileri **onu yalanladılar; bunun üzerine**, ansızın dehşet verici bir gürültüyle patlayan ve şehrin altını üstüne getiren korkunç bir **sarsıntı çarpıverdi onları; böylece yurtlarında**, cansız bir hâlde, **yüzüstü yere serildiler!**

38. Aynı şekilde, **Âd ve Semud kavimlerini** de helâk etmiştik. Nitekim, şimdi birer harâbe olan saraylarından, **evlerinden** geriye kalan kalıntılara bakarak, onların nasıl bir azaba uğradığını **açıkça görebilirsiniz. Şeytan, yaptıkları çirkin işleri onlara güzel göstererek hepsini doğru yoldan çıkarmıştı. Oysa onlar**, gerçeği pekâlâ **görebilecek durumdaydılar.**

39. Ayrıca, **Karun’u, Firavun’u ve Haman’ı** da böyle helâk etmiştik. **Mûsâ onlara**, hakîkati **apaçık gösteren deliller ve apaçık mûcizeler getirmişti fakat onlar, yeryüzünde büyüklük**

taslamaya kalkıştılar. Oysa elimizden kaçıp kurtulacak değillerdi!

40. Sonuç olarak, bu zâlim toplumların her birini işlediği gûnahtan dolayı cezalandırdık; kiminin üzerine taş yağmuru yağdırdık, kimini bir çığlık yakalayiverdi, kimini yerin dibine geçirdik, kimini de suda boğduk! Elbette Allah, hak ettikleri cezayı vermekle onlara zulmediyor değildi fakat asıl, onlar suç işleyerek kendilerine zulmediyorlardı.

41. Allah’tan başkalarını kendilerine dost ve yardımcı edinenlerin durumu, tıpkı oraya buraya yapıştırdığı ağlarıyla kendisine bir yuva yapan örümceğin durumuna benzer ki, en güvensiz, en çürük barınak, örümcek yuvasıdır, keşke bunu bilselerdi!

42. Hiç kuşkusuz Allah, onların Kend isinden başka yalvardıkları ve kulluğa çağırdıkları varlıkların hiçbir şeye güç yetiremeyen âciz yaratıklar olduğunu ve bu tapı nmanın, aslında kişinin kendi arzu ve heveslerini tanrı edinmesinden başka bir şey olmadığını çok iyi **bilmektedir.** Unutmayın ki, **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.**

43. Dinle, ey insan; işte Biz, insanlara bu misalleri vererek, onları rûhen ve zihnen aydınlatıyoruz; **ne var ki, bunları ancak bilgi sahibi olanlar düş ünüp anlar.** Ve onlar çok iyi bilirler ki:

44. Allah, gökleri ve yeri, hak ve adâlet esaslarına göre, belli bir hikmete uygun olarak, şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani **hak ile yaratmıştır. Gerçekten şu** uçsuz bucaksız evrendeki **bunca** varlıkların mükemmel yaratılışında, hakîkate **iman edecek bir toplum için,** Allah’ın varlığını, birliğini, kudret ve merhametini gözler önüne seren nice mûcizeler, nice **deliller vardır.** O hâlde:

45. Sana Rabb’in tarafından **gönderilen** bu muhteşem **Kitabı** hem kendine, hem de başkalarına **okumak** sûretiyle onun aydınlatıcı yolunu izle ve beş vakit **namazı** hayatın merkezine yerleştirerek, dikkat ve özenle, mümkün olabildiğince cemaatle birlikte, **dosdoğru kıl! Çünkü namaz,** insanı her türlü **çirkinlik ve kötülüklerden alıkoyar.** Unutmayın ki, **Allah’ı** her an ve her yerde hatırlayıp **anmak,** rab ve ilah olarak O’nun, hayatın her biriminde gü ndemde tutmak, **elbette en** etkileyici ve en **büyüktür.** Zaten **Allah yaptığınız her şeyi bilmektedir.** Kur’an ve namaz sayesinde kendinizi düzelttikten sonra, hak dini başka insanlara da duyurmak zorundasınız. Fakat bunu yaparken:

46. Kitap sahipleri olarak bilinen Yahudi ve Hristiyanlar **ile** dînî konuları tartışırken, kaba ve kırıncı davranmayın! Gönül inciten, insanı rencide eden tavır ve davranışla rdan uzak durun! Onlarla tatlı bir üslupla, **en güzel şekilde tartışın. Fakat içlerinden,** açıkça **zâlimlik edenler başka;** çünkü öyleleri, hiçbir mantıklı gerekçeye daya nmadan hakîkati inatla reddeder, sizi zorbalıkla sindirmeye çalışırlar. Hoşgörülü olacağız derken, zâlimler karşısında zayıf ve pısrık durmayın! Onlara, hak dinin kaynağının bir olduğunu, hatırlatarak **deyin ki: “ Bakın, biz hem bize gönderilen Kur’an-ı Kerime, hem de size gönderilen Tevrat, Zebur ve İncil’ e —eklediğiniz veya değiştirdiğiniz kısımlar hariç— inanırız. Aslında bizim ilâhımız da, sizin ilâhınız da**

aynı ilâhtır. Ancak biz, yalnızca O'na boyun eğen müminleriz!”

47. Ey Muhammed! Daha önceki elçilerimize indirdiğimiz gibi, **işte böylece sana da** bu son ilâhî **Kitabı indirdik. Bunun içindir ki, kendilerine** daha önce **kitap verilmiş olan** dürüst ve insaflı Yah udi ve Hristiyanlar, doğal olarak **b u** Kur'an'a da **inanırlar. Şu** Mekkeli putperest insanlar arasından **da ona inananlar var.** Zaten **Bizim ayetlerimizi,** aklını ve gönlünü günah kirleriyle karartmış **nankörlerden başkası inkâr etmez!** Senin hak Peygamber olduğun o kadar açıktır ki:

48. B u Kur'an sana vahyedilmeden **önce, sen herhangi bir kitap okuyor veya kendin böyle şeyler yazıyor değildin.** Bu güne kadar içlerinde yaşadığın Mekke halkı, senin okuyup yazmadığını biliyorlardı. **Eğer öyle olsaydı,** Kur'an mesajını **iptal etmeye, çürütmeye çalışan** batıl peşinde koşan inkârcılar, “Sen bunları öncekilerin kitaplarından öğrendin!” diyerek, Peygamberliğin hakkında **şüpheyne düşebilirlerdi.**

49. Hayır; artık hiç kimse, Kur'an hakkında şüpheyne kapılmakta mazur görülemez! **B u** mesaj, doğrudan Allah katından gelen ve **kendilerine ilim verilen müminlerin gönüllerinde** taht kuran **apaçık ve anlaşılır ayetlerden ibarettir ve Bizim ayetlerimizi,** kibirli, inatçı ve bencil **zâlimlerden başkası inkâr etmez!**

50. O zâlimler ki, “Madem Muhammed Allah'ın elçisi olduğunu iddia ediyor, o hâlde, bunun ispatlanması için **Rabb'inden ona mûcizeler gönderilmeli değil miydi?” dediler. Onlara de ki:“Mûcizeler, ancak Allah katı ndadır** ve onu dilediği zaman gönderme kudret ve yetkisi, yalnızca O'nun elindedir! **Ben ise, sadece açık ve net olarak gerçekleri dile getiren bir uyarıcıyım.”**

Eğer mucize taleplerinde gerçekten samîmî iseler;

51. Kendilerine gece gündüz **okunup duran** ve her ayeti başlı başına birer mûcize olan **bu Kitabı sana göndermemiz, onlara mûcize olarak yetmiyor mu? Hiç kuşkusuz bunda, inanmaya gönlü olan insanlar için rahmet ve şefkatimizin en açık bir tecellîsi ve kulaklara küpe olması gereken bir öğüt vardır.**

52. Ey Müslüman! Kur'an gibi apaçık mûcizeye rağmen yine de inkârda diretecek olurlarsa, onlara **de ki:“Benimle sizin aranızda şâhit olarak Allah yeter! Çünkü O, gö klerde ve yerde olan her şeyi** en mükemmel şekilde **bilir.** İlâhî kaynaklı olmayan ve hiçbir geçerli bilgi ve belgeye dayanmayan; yani **bâtıla inanan ve Allah'ın ayetlerini inkâr eden kimseler var ya, işte gerçek anlamda kayba uğrayanlar onlardır!”** Hal böyleyken:

53. İşledikleri bunca günaha rağmen, hâlâ başlarına taşlar yağmadığını gören ve bundan cesaret alan zâlimler, sana karşı küstahça meydan okuyor ve **senden, bir an önce azâbı** getirip kendilerini cezalandırmanı **istiyorlar.** Oysa Allah, tövbe edip doğru yola gelmeleri için onlara mühlet veriyor. **Eğer** ilâhî hikmet uyarınca, zâlimlerin yargılanması için belirli **bir süre**

belirlenmemiş olmasaydı, bu küstahça davranışlarından dolayı, hak ettikleri **azap çoktan başlarına çökmüş olurdu**. Şimdilik onlara biraz daha mühlet verilecektir, fakat günü gelince, o alay edip durdukları azap, **hiç beklemedikleri bir anda, onları ansızın yakalayacaktır!**

54. Evet, senden bir an önce azâbı getirmeni istiyorlar; oysa Hesap Günü cehennem, o nankörleri tamamen kuşatıp yutacaktır! Öyle ki:

55. O Gün, azap onları hem üstlerinden, hem de ayaklarının altından çep e çevre saracak ve zebâniler onlara, “Yaptıklarınızın cezasını şimdi tadın bakalım!” diyecek. O hâlde:

56. Ey iman eden kullarım! Eğer içinde bulunduğunuz ortam ve şartlar, sizi Müslümanca yaşamaktan alıkoyup kötülöklere, günahlara sürüklüyorsa; gerektiğinde, içinde yaşadığınız toplumu, ülkeyi, arkadaş grubunu, aileyi, çevreyi, alışkanlıklarınızı, hayat tarzınızı vs. terk ederek, İslâm'ı yaşayabileceğiniz yepyeni bir hayata geçiş yapmalı, yani Allah yolunda hicret etmelisiniz. Unutmayın ki, işte yeryüzü, **Benim arzım**, hepinize yetecek kadar **geniştir**. Yani, günahlardan uzaklaşarak Allah'a sığınma imkânı her zaman, her yerde vardır. **Öyleyse**, emirlerime tam bir teslimiyetle boyun eğerek, **yalnızca Bana kulluk edin!**

57. Unutmayın ki, **herkes** bir gün mutlaka **ölümü tadacaktır; sonra da** hepiniz hesap vermek üzere **Benim huzuruma çıkarılacaksınız**. İşte o gün:

58. Allah'a ve âhiret gününe yürekten inanan ve bu inancın gereği olan **güzel ve yararlı davranışlarda bulunanları**, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza değin içerisinde yaşayacakları cennet saraylarına yerleştireceğiz. Evet, Allah yolunda çaba harcayanlara verilen ödöl ne güzeldir!

59. Çünkü onlar, bu uğurda karşılaştıkları bütün zorluklara, sıkıntılara **sabırla göğüs geren ve yalnızca Rab'lerine güvenen kimselerdi**.

60. Ey insanlar! Güvenilmeye lâıık tek varlığın Allah olduğunu daha iyi anlamak için, O'nun yarattığı doğal hayata bir göz atın: **Nice canlılar vardır ki, kendi yiyeceklerini taşımaya bile güçleri yetmez fakat Allah**, yiyecek, içecek, barınak ve benzeri her türlü ihtiyaçlarını karşılayarak onları ne güzel besliyor; işte sizin rızkınızı veren de O'ndan başkası değildir. Unutmayın ki **O**, her şeyi **işiten**, her şeyi **bilendir**. Aslında bunu, Allah'a kulluğu reddeden zâlimler de pekâlâ bilirler. Nitekim:

61. Şâyet onlara, “Gökleri ve yeri çoktan var eden, Güneş'i ve Ay'ı emrine boyun eğdiren kimdir?” diye soracak olsa, hiç tereddüt etmeden, “Allah'tır!” diyecekler. **Öyleyse**, neden Allah'ın yanı sıra birtakım uydurma ilâhlara boyun eğerek haktan yüz çeviriyorlar? Eğer güç ve zenginlikleriyle şımarıp azgınlaşıyorlarsa, şunu iyi bilsinler ki:

62. Allah, imtihan hikmeti uyarınca, her insana farklı yetenekler ve imkânlar bahşederek, kullarından dilediğine bol rızık bağışlar, dilediğine ölçölü ve idâreli verir. Hiç kuşkusuz

Allah, her şeyi tam olarak bilmektedir.

63. Ve yine onlara, “Gökten yağmur yağdıran ve onunla, ölü toprağa her bahar yeniden hayat veren kimdir?” diye soracak olsan, hiç tereddüt etm eden “Allah’tır!” diyecekler. Buna karşılık, sen de onlara de ki: “ O hâlde, her türlü övgüye lâîk olan da yalnızca Allah’tır! Öyleyse, size bunca nîmetleri bahşeden Rabb’inize kulluk etmeniz gere kmez mi?”

Ama gel gör ki, onların çoğu akıllarını kullanıp da, bu apaçık gerçeği anlamaya yanaşmazlar. Çünkü dünya hayatının zevkleri gözlerini kör etmiştir. Hâlbuki:

64. Bu dünya hayatının zevk ve eğlenceleri, aldatıcı bir oyalanmadan ve gelip geçici eğlenceden başka bir şey değildir; oysa özenip imrenmeye değer gerçek hayat, sadece âhîret yurdu dur; keşke bunu bilselerdi! Aslında onlar, insanlığa gönderilen Peygamberler sayesinde, hakîkatin ne olduğunu pekâlâ bilirler. Öyle ki:

65. Güvenli bir ortamda Allah’ı unutan bu zâlimler, büyük bir gemiye binip engin denizlere açıldıklarında, ölümcül bir tehlikeyle yüz yüze geldikleri zaman, yalnızca Allah’ın kulluk ve ibâdete lâîk olduğunu kabul ederek, tüm içtenlikleriyle O’na yalvarıp yakarırlar fakat Allah kendilerini karaya çıkarıp kurtarır kurtarmaz, Allah’tan başka varlıkların egemenliği altına girerek, yeniden O’na ortak koşmaya başlarlar.

66. Böylece, kendilerine verd iğimiz bunca nîmetlere karşı nankörce davranır, yeme, içme ve cinsel duyguları tatminden başka bir şey bilmeyen; doğ r uluk, adâlet, erdemlilik gibi hiçbir ahlâkî endişe taşımayan hayvanlar gibi, dünyanın zevk ve nîmetleriyle oyalanarak yaşayıp giderler fakat ne büyük bir yanılgı içerisinde olduklarını, yakında anlayacaklar! O hâlde, iş işten geçmeden bunu düşünsünler de, gerçek kurtuluş ve mutluluğa ancak Allah’a kulluk sayesinde ulaşılabilceğini anlasınlar:

67. Mekke’de huzur ve güven içinde yaşayan kâfirler görmüyorlar mı ki, çevr elerinde kabîleler hâlinde yaşayan insanlar bireysel ve toplumsal sıkıntılar, ek onomik ve siyasal çalkantılarla inim inim inlerken, Biz bu kutsal şehri nasıl saygıdeğer ve güvenli bir hâle getirdik? Şimdi onlar, hâlâ sa çma ve asılsız inançlar peşinde koşarak, Allah’ın bunca nîmetlerine karşı nankörlük mü edecekler?

68. Allah’a karşı yalan uyduran, yahut kendisine hak ve hakîkatin ta kendisi olan bu Kur’an gelince onu yalanlayandan daha zâlim kim vardır? Kafirlerin varacağı yer, cehennem değil midir?

69. Öte yandan, mallarını ve canlarını Benim yolumda fedâ ederek, Kur’an’ın ortaya koyduğu hayat tarzını yeryüzünde egemen kılmak için cihâd edenlere gelince; onları da, her biri dosdoğ ru cennete ulaştıran yollarımıza iletacağız.

Unutmayın; Allah, iyilik yapanlarla dâimâ beraberdir!

30. RÛM SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Habeşistan'a hicret yıllarında indirilmiştir. Adını, İranlılarla yapılan savaşta yenilgiye uğrayan Rûm'un yani Bizanslıların kısa zamanda tekrar gâlip geleceğini haber veren ilk ayetlerinden almıştır. 60 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm. Dinle, ey insanoğlu; senin çok iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın Elif, Lâm, Mîm gibi harflerden oluşan, bununla birlikte, en mükemmel hayat sistemini içinde barındıran, hikmetli öğütleriyle insanı en yüce olgunluk seviyesine ulaştıran, üstünlüğüyle bütün insanları acze düşüren ve şimdi, gelecekte yaşanacak bir olayı haber vererek ilâhî kaynaklı olduğunu bir kez daha ispat eden bu mesaja kulak ver:

2. Allah'a, Peygamberlere ve kutsal kitaplara inanan Doğu Roma imparatorluğu, yani **Bizanslılar**, 615 yılında putperest İranlı Sâsâni İmparatorluğu karşısında ağır bir **yenilgiye uğradı**. Bu olay, İranlılar gibi putperest olan Mekkeli müşrikleri sevindirirken, Bizanslıları kendi inançlarına yakın gören müminleri üzüntüye sevk etti.

3. O dönemin en güçlü iki İmparatorluğu arasında yapılan bu savaş, Arapların yavaşladığı **bölgeye yakın bir yerde**, Lût Gölü diğer adıyla Ölü Deniz yakınlarında meydana geldi.

Fakat bir daha asla belini doğrultamayacağını zannettiğiniz Bizanslılar, **bu yenilginin ardından** yeniden toparlanıp İranlıları **yenecekler**. Ne zaman mı?

4. Bir kaç yıl —üç ila dokuz yıl— içinde. Bu nasıl olur demeyin, unutmayın ki, her işin **başında da, sonunda da karar** verme yetkisi **Allah'a aittir. Üstelik**, Bizans ordusunun İranlıları bozguna uğratacağı **o günlerde, Müslümanlar** da Bedir savaşında kendilerinin üç katı olan müşriklere karşı büyük bir zafer kazanarak **sevinecekler**.

5. Ve bu zafer, bizzat **Allah'ın yardımıyla** gerçekleşecek. Çünkü **O**, kullarından **dilediğine yardım ederek** zafere ulaştırır! Hiç kuşkusuz **O**, sonsuz **kudret ve merhamet sahibidir**.

Bu ayetler indirildiği sırada, Bizans İmparatorluğunun parçalanacağına kesin gözüyle bakılıyordu. Kur'an'ın bu haberi vermesinden sekiz yıl sonra bile hiç kimse, Bizans İmparatorluğu'nun yeniden toparlanacağını, hele İranlıları yenilgiye uğratacağını hayal bile edemezdi. Fakat Bizans ordusu, İmparator Heraklius komutasında yeniden toparlanarak İranlılara karşı beklenmedik bir karşı saldırı başlattı ve 624 yılında, yani tam dokuz yıl sonra, onları müthiş bir bozguna uğratarak kaybettiği bütün toprakları geri aldı. Aynı yıl, Müslümanlar da Bedir'de müşriklere karşı büyük bir

zafer kazandılar. Böylece, Kur'an'da haber verilen olaylar aynen gerçekleşerek Allah'ın vaadi yerine gelmiş oldu. Nasıl olmasın ki;

6. Bu yardım sözü, bizzat Allah'ın müminlere verdiği bir sözdür ve Allah asla sözünden dönmez; ne var ki, insanların çoğu bunun bilincinde değil.

7. Çünkü onlar, Allah'ı hiç hesaba katmadan kendilerince plânlar, projeler kollar, tüm olup bitenleri yalnızca sebep sonuç ilişkisi içinde değerlendirirler. Çünkü tek bildikleri, bu dünya hayatının dış görünüşüdür. Varlığın sadece maddî yönüyle ilgilenirler. Evrenin dengesizliklerini ve temel yasalarını kavrayamaz, eşya ve olayların ardında yatan hikmet ve hakikatleri düşünemezler. Onun içindir ki, her şeyin dünyada başlıyıp dünyada bittiğini sanırlar; asıl yaşanacak hayat olan âhiretten ise, tamamen habersiz ve ona karşı ilgisizdirler.

8. Peki onlar, Allah'ın kendilerine lûtfedip verdiği aklı bu yolda kullanarak kendi içlerinde bir muhasebe yapıp düşünmüyorlar mı ki; Allah gökleri, yeri ve bu ikisi arasındakileri ancak hak ve adâlet esaslarına göre, belli bir hikmet doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani hak olarak yaratmıştır ve yine akıllarını kullanıp anlamıyorlar mı ki, Allah bu hayatı sonsuza dek sürecek şekilde değil, ancak belirli bir süre için yaratmıştır? Aslında herkes, bunları bilir fakat gel gör ki, insanların çoğu, hesap vermek üzere bir gün Rablerine kavuşacaklarını inatla reddeder.

9. Peki bu inkârcılar, hiç yeryüzünü dolaşıp da, kendilerinden önceki zâlimlerin sonlarının ne olduğunu görmüyorlar mı? Üstelik geçmişte yaşamış bu toplumlar, her bakımdan kendilerinden daha güçlüydüler. Nitekim, ziraat, madencilik, inşaat ve benzeri amaçlarla toprağı büyük bir ustalıkla sürüp işlemişler ve yeryüzünü, bu günkü insanlardan çok daha ileri düzeyde geliştirip imar etmişlerdi. Ve şimdi size olduğu gibi, onlara da elçileri apaçık delillerle gelmişti fakat elçilere başkaldırmış ve bu yüzden helâk olup gitmişlerdi. Allah, cezalarını vermekle onlara haksızlık etmiş değildi; ne var ki, bile bile kötülüğü tercih ederek onlar kendi kendilerine zulmediyorlardı.

10. Ama neticede, kötülük yapanların sonu da kötü oldu! Çünkü onlar, Allah'ın ayetlerini bile bile yalan sayıyor ve onları alaya alıyorlardı.

11. Allah, evreni ve hayatı yoktan var ederek ilk yaratmayı gerçekleştirir, sonra, her biri başlı başına birer mûcize olan bu yaratılış olgusunu sürekli tekrarlayarak, her an yeniden ve yeniden yaratır ve en sonunda, sizi âhiret âlemi denilen yepyeni bir hayat için yeniden diriltir ve böylece hepiniz, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere O'nun huzuruna çıkarılırsınız.

Öyle ki:

12. Yeniden diriliş ve yargılanma Saati gelip çatdığı Gün, suçlular müthiş bir pişmanlık ve hayal kırıklığına uğrayarak tüm ümitlerini yitirecekler!

13. Çünkü, vaktiyle Allah'a ortak koştukları o sözde ilâhlar, onların affedilip kurtulması için

kendileriyle Allah arasında **aracılık edemeyecektir**; zaten o zaman bizzat kendileri, Allah'a **ortak** koştukları bu ilâhlarını **reddedeceklerdir**.

14. Evet, Hesap **Saati geldiği gün, işte o zaman**, ilâhî adâlet tam olarak tecellî edecek ve iyilerle kötüler **birbirlerinden ayrılarak** gruplar hâlinde toplanacaklar:

15. Allah'a ve âhîret gününe yürekten **inanan** ve bu imana yaraşır **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan kimseler**, sonsuz nîmetlerle donatılmış **cennet bahçelerinde**, **sevinç ve neşe içinde keyif sürecekler**.

16. Hakikati **inkâr ederek ayetlerimizi** ve dolayısıyla, **âhîret buluşmasını yalanlayan kimselere gelince**; onlar da korkunç bir **azâbın içine atılacaklar!**

17. **Öyleyse** ey kullarım; **gece vaktine girerken** yatsı namazında **ve sabaha erişirken** sabah namazında Kur'an okuyarak, namaz kılarak ve okuduğumuz ayetler üzerinde tefekkür ederek **Allah'ın yüceliğini anın!**

18. Unutmayın ki, **göklerde ve yerde** her türlü **övgü** ve yücelik, sadece O'nun hakkıdır ve yalnızca **O'na yaraşır**; o hâlde, ey kullarım, **akşamüstü** ikindi ve akşam namazlarında **ve öğle vaktine girerken** öğle namazında O'nu övgüyle anıp yüceltin! O Allah ki:

19. **Ölü gibi** cansız toprak, tohum gibi şeylerden **diriye, diriden ölüyü çıkarır ve yeryüzünü** süsleyen bitki örtüsünün **ölümünden sonra, toprağa** her bahar yeniden **hayat verir. İşte siz de aynen böyle** mezarlarınızdan **çıkarılacaksınız**.

20. **O'nun** tek bir rab ve ilah oluşunun yani sonsuz ilim, kudret ve merhametinin **delillerindendir ki, sizi** cansız bir **topraktan yarattı ve işte şimdi, yeryüzüne dağılan insanlar oluvermişsiniz!**

21. **O'nun** tek bir rab ve ilah oluşunun yani ilim, kudret ve merhametinin **delillerinden biri de, size kendi cinsinizden**, yani sizin gibi birer insan olan karşı cinsten, **yanlarında huzur ve mutluluk bulabileceğiniz eşler yaratması ve aranızda sevgi ve şefkat duyguları yerleştirmesidir. Hiç kuşkusuz bunda, düşünen insanlar için** nice dersler, nice **ibretler vardır**.

22. **Göklerin ve yerin yaratılması, dillerinizin ve şivelerinizin ayrı ayrı olması ve** kiminiz beyaz, kiminiz siyah, kiminiz sarı ırktan olarak **renklerinizin farklı farklı olması da O'nun** sonsuz lütuf ve rahmetinin **delillerindendir. Elbette bunda**, evreni ve insanı dikkatli bir gözle inceleyen **bilgili insanlar için** nice **ibretler vardır**.

23. **Gece ve gündüz vakti uykuya dalmanız ve Allah'ın lütuf ve nîmetlerini araştırıp bulabileceğiniz imkân ve yeteneklere sahip olmanız da O'nun** sonsuz ilim, kudret ve merhametinin **delillerindendir. Hiç kuşkusuz bunda, hakîkatin sesine kulak veren insanlar için** nice **ibretler vardır**.

24. İnsanlara hem korku veren, hem de yağmuru müjdeleyip ümit aşıl原因an şimşegi size göstermesi ve gökten sağanak sağanak yağmur yağdırıp onunla ölü toprağa yeniden hayat vermesi de O'nun ilim, kudret ve azametinin delillerindendir. Şüphe yok ki bunda, aklını kullanan insanlar için nice ibret verici deliller vardır.

25. Göklerin ve yerin O'nun emir ve irâdesiyle sapasağlam ayakta durması da O'nun tek bir rab ve ilah olduğunu ortaya koyan muhteşem delillerindendir.

Fakat evrendeki bu hârika düzen, bir gün yıkılıp yerle bir olacaktır! **Sonra Allah sizi bir tek seslenişle yerden kalkmaya çağırır çağırmaz, derhal kabirlerinizden fırlayıp çıkacak ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere O'nun huzurunda toplanacaksınız.** Öyle ya:

26. Göklerde ve yerde var olan her şey ve herkes, O'nun âciz birer kuludur ve hepsi ister istemez O'na boyun eğmektedir.

27. Evreni ve hayatı yoktan var eden ve canlıların ölümünün ardından, her biri başlı başına birer mûcize olan bu yaratılış olgusunu sürekli tekrarlayan O'dur ve bu, O'nun için çok basit ve çok kolaydır; çünkü göklerde de yerde de en yüce sıfatlar ve en mükemmel özellikler O'na aittir! Gerçek anlamda kudret ve hikmet sahibi olan da, sadece O'dur.

28. Böyle iken hâlâ Allah'a yetki sınırlaması getiren ey müşrikler! Allah, şirkin mantıksızlığını ortaya koymak üzere, size kendi hayatınızdan bir misal veriyor: Emriniz altında bulunan kimseler arasında, size verdiğimiz nîmetleri kullanma ve harcama konusunda sizinle eşit derecede yönetim hakkına sahip olan ve birbirinizden çekindiğiniz gibi kendilerinden çekinip sözünü dinlediğiniz ortaklarınız var mı ki, tutup Benim mülkümde, Benim kullarımı, yaratıklarımı Bana eş ve ortak kabul ediyorsunuz?

İşte, aklını kullanan bir toplum için, ayetlerimizi böyle canlı örneklerle açıklıyoruz.

29. Fakat zâlimler, ayetlerimizi düşünüp ibret alacakları yerde, hiçbir doğru ve geçerli bilgiye dayanmaksızın, arzu ve heveslerinin peşine takılıp gittiler. Bu yüzden, doğru yola ileilmeyi hak edemediler. Evet, Allah'ın böyle yoldan çıkardığı kimseleri kim doğru yola iletebilir ve Allah onları yarımsız bırakmışsa, onlara kim yardım edebilir?

30. O hâlde, ey insan; sen bir hanîf olarak, yani her türlü bâtıl inanç ve ideolojiden uzaklaşıp bir tek Allah inancına sınıksıkı bağlanarak, yüzünü dosdoğru bu dine, Kur'an'ın ortaya koyduğu bu mükemmel inanç sistemine çevir! Yani, Allah'ın insan bünyesine nakşetmiş olduğu o saf, temiz ve doğal yaratılış hâline! Unutma ki, toplumlar ve çağlar ne kadar değişirse değişsin, Allah'ın yarattığı ve varlık üzerinde egemen kıldığı yasalarda ve gönderdiği inanç kurallarında hiçbir bozulma, pörsüme ve değişiklik göremezsin; işte dosdoğru din budur; ne var ki, insanların çoğu bunu bilmez.

31. İşte bunun için siz, Allah'ın yasal arıyla çelişen her şeyden ve herkesten yüz çevirerek, tüm ruhunuzla ve tüm benliğinizle O'na yönelin ve O'na yürekten saygıyla bağlanın. Namazı

dosdoğru kılın ve O'ndan başkalarını kanun koyucu ve yol gösterici kabul ederek tanrılaştıran şu müşriklerden biri olmayın!

32. Yani, Allah'ın tüm insanlık için o rtaya koyduğu bu evrensel inanç sisteminden yalnızca bir bölümünü alıp geri kalanı inkâr ederek **dinlerini paramparça eden ve** bunun sonucunda, **her grubun kendi sahip olduğu** bilgi kırıntıları ile **övündüğü** düşman **gruplara ayrılan** kimselerden olmayın!

33. İnsanlar bir sıkıntıyla karşılaştıklarında, tüm içtenlikleriyle **Rab'lerine yönelerek O'na** el açıp **yalvarır. Fakat Allah onlara kendi katından bir rahmet tattırınca,** içlerinden bazıları Allah'a şükredip O'na kulluk edecekleri yerde, “Kurtuluşumuz şunun sayesinde, bunun sayesinde gerçekleşti!” diyerek, Allah'ın lütfunu başkalarına isnat edip **Rab'lerine ortak koşarlar.**

34. Böylece, kendilerine **verd iğ imiz** bunca nîmetlere **karşı** büyük bir **nankörlük etmiş olurlar.** Onlara de ki: Madem inkârı tercih ettiniz, **o hâlde** bu dünyanın aldatıcı zevkleri içinde bir süre daha **oyalanın bakalım fakat yakında,** ne büyük bir yanlgı içinde olduğunuzu **anlayacaksınız!**

35. Yoksa **Biz onlara,** Allah'a eş ve **ortak koşmalarının** doğru bir davranış olduğunu **ifâde eden bir delil mi gönderdik?**

36. Bu tür nankör insanlara, **ne zaman** katımızdan azıcık bir nimet, **bir rahmet tattıracak olsak, bununla övünüp şımarırlar. Fakat kendi elleriyle yaptıkları** çirkin işler **yüzünden başlarına bir belâ gelince de,** Allah'ın rahmetinden büsbütün **ümitlerini keserler.** Nimetlere kavuşunca kibre kapılıp azgınlaşır, musibetle yüz yüze gelince isyankârlık ederler.

37. Allah'ın, imtihan hikmeti uyarınca, kullarından **dilediğinin rızkını bollaştırdığını,** dilediğine **ölçülü ve idâreli** ama kulluk yapabileceği kadar, yeterince **verdiğini görmüyorlar mı? Hiç kuşkusuz bunda, iman edecek bir toplum için ibretler vardır.**

38. O hâlde, ey inanan kişi; **sen yakın** akraba ve komşulara, **yo ksullara ve yolda kalmış olanlara hakları** olan zekât ve sadakalarını **ver! Allah'ın sevgisini kazanmak isteyenler için en doğru** davranış **budur,** ebedî **kurtuluşa erecek olanlar da,** yalnızca **bunlardır.** Bunun için, fakiri iyice fakirleştiren, toplumsal dayanışma ve yardı mlaşmayı felce uğratan fâizden, tefecilikten uzak durun! Unutmayın ki:

39. İnsanların ticâret malları içinde **artacağını düşünerek verdiğiniz fâizli borç para,** —rakamsal olarak artmış gibi görünse de— **Allah katındaki ilâhî ölçülere göre hiçbir şekilde artmaz; Allah'ın hoşnutluğunu kaza nmak için** ekonomik ve sosyal bir kulluk görevi olarak **verdiğiniz zekât** malları **ise,** hem toplumsal barış, huzur ve dayanışmayı temin ederek, hem de size Allah'ın hoşnutluğunu ve cennet nîmetlerini kazandırarak tam bir hayır ve bereket kaynağı olur. Evet, fâi zden kaçınan ve zekâtlarını güzelce verenler var ya, **işte,** gerek dünya kazancını,

gerekse âhirette alacakları ödülleri **kat kat arttıranlar, bunlardır.**

40. Sizi yoktan var eden, sonra rızıkınızı kazanmanız için gereken yetenek ve imkânları **size bahşeden, sonra zamanı gelince sizi öldüren ve sonunda hepinizi Hesap Gününde yeniden diriltecek olan O'dur. Peki, O'na eş ve o rtak olduğunu iddia ettiğiniz varlıklar arasında, bunlardan herhangi birini yapabilen var mı?** Elbette hayır! O hâlde şunu iyi bilin: Allah, **onların** uydurmuş oldukları şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; birtakım tanrısallık nitelikler atfederek Allah'a **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, yüceler yücesidir!** İşte bu hakikat anlaşılamadığı içindir ki;

41. Kur'an ışığından yüz çeviren insanlığın kendi eliyle yaptığı kötülükler **yüzünden**, hem toplumsal, hem de doğal denge bozularak, **karada ve denizde** haksızlık, adâletsizlik, kan, gözyaşı, dünya savaşları, nükleer felâketler, aşırı silahlanma, çevre kirlenmesi, uyuşturucu, alkol, cinsel sapıklıklar, terör ve anarşi gibi her türden fesat ve **bozgunculuk ortaya çıktı. İşte Allah, yaptıklarının bir kısmını onlara** daha bu dünyada **böylece tattırıyor ki**, bu gidişin yanlış olduğunu anlayıp yeniden Kur'an'a **dönsünler.**

42. Bunu daha iyi anlamaları için, onlara de ki:“ Geçmişte helâk edilen kavimlerin **yeryüzünde** bıraktıkları harabeleri ve yerle bir olmuş şehir kalıntılarını **gezip dolaşın da, pek çoğu Allah'ın** egemenliğini reddederek **müşrik olan önceki zâlimlerin sonlarının ne olduğunu görün!”**

43. O hâlde, ey insan, Allah tarafından tâ ezelden tayin edilen ve geri çevrilmesi asla mümkün olmayan o büyük Gün gelmeden önce, her türlü bâtıl inanç ve ideolojiden uzaklaşarak, **yüzünü bu mükemmel inanç sistemine çevir!**

O gün, insanlar hesaba çekilecek ve iki temel gruba ayrılacaklar:

44. Âyetlerimizi inkâr edenler, nankörlüklerinin cezasını çekecekler; iman edip güzel ve yararlı işler yapanlar ise, kendileri için mutlu bir gelecek hazırlamış olacaklar.

45. Ki böylece Allah, iman edip güzel davranışlar gösteren o fedâkâr müminleri sonsuz kerem ve **lütfula ödüllendirsin.**

Çünkü O, kâfirleri asla sevmez!

46. O'nun sonsuz ilim, kudret ve me rhametinin **delillerinden biri de**, bolluk ve bereket kaynağı olan yağmurları **müjdeleyen rüzgarları göndermesidir ki; size rahmetinden bir nebze tattırsın**, o devasa **gemiler O'nun emir ve irâdesiyle** engin denizlerde **akıp gitsin**, böylece siz de **O'nun size lütfettiği nîmetleri arayıp bulasınız ve** bahşetmiş olduğu bunca nîmetlere karşılık O'na **şükredesiniz.**

47. Ey şanlı Elçi! Gerçekten Biz, senden önce de, nice Peygamberleri kendi toplumlarına mesajımızı ileten elçiler olarak **görevlendirmiştik ve** bu elçiler, **onlara apaçık deliller getirmişlerdi.** Fakat zalimler, hakikati redde tmekle kalmadılar, müminlere baskı ve

işkenceler yaptılar. **Biz de**, müminleri kurtardık ve **o suçlulardan**, zulmettikleri masum insanların **intikamını aldık**. Zira yolumuzda mücadele eden **müminlere yardım etmek, üzerimizde bir hak** ve mutlaka yerine getirilmesi gereken bir söz, bir sorumluluk **idi**.

İşte, Rabbinizin sonsuz ilim, ku dret ve merhametini yani tek bir rab ve ilâh olduğunu gösteren bir başka delil:

48. Allah, bulutları kaldırıp önünde sürükleyen rüzgârları gönderir. Böylece, bulutları küçük parçalara ayırır ve onları gökyüzünde dilediği gibi yayar. Derken, bulutların arasından yağmurun boşaldığını görürsün. Allah bu yağmuru kullarından dilediğinin bağ ve bahçeleri üzerine yağdırınca da, büyük bir sevinç duyarlar.

49. Oysa, o yağmur yağdırılmadan hemen önce, ümitsiz ve çaresiz bir hâldeydiler.

50. O hâlde, ey insanoğlu, Allah'ın sonsuz kudret ve rahmetinin açık birer delili olan şu tabîat olaylarına ibret nazarıyla bir **bak da gör**; Rabb'in, yeryüzünü süsleyen bitki örtüsünün **ölümünden sonra**, her bahar mevsimi **toprağa nasıl da** yeniden **hayat veriyor! İşte bu** na gücü yeten Allah, **elbette ölüleri diriltecek** kudrete de sahiptir. Unutmayın ki, **O'nun her şeye gücü yeter.**

O, insanları nimetlerle imtihan ettiği gibi, musibetlerle de imtihan eder:

51. Şâyet onların bağlarını, bahçelerini tarumar eden **bir fırtına göndersek ve ürünlerin kuruyup sararmış olduğunu görseler, hemen nankörlüğe başla rlar**. Sahip oldukları her şeyin onlara Allah tarafından bağışlandığını, bu dünyanın bir imtihan dünyası o lduğunu ve hepsinin bir gün mutlaka geri alınacağını, düşünmezler.

52. Ey Müslüman! Gerçek şu ki, sen, kalpleri kibir, bencillik ve g ünah kirleriyle kararıp ölmüş olanlara sesini **duyuramazsın ve** ne kadar çırpınsan da, gerçekle rde n **sırt çevirip uzaklaşmakta olan sağırlara bu çağrıyı işittiremezsin.**

53. Ve vicdanları kirlenmiş, gönül gözleri **körelmiş olan zâlimleri saptıkları yanlış yoldan çevirip doğru yola iletemezsin! Sen** bu çağrıyı, **ancak ayetlerimize inanmaya gönlü olan iyi niyetli, temiz yürekli insanlara işittirebilirsin ve zaten onlar, hakîkatin sesini işitir işitmez derhal Rabb'lerine boyun eğerler.**

54. O Allah ki, sizi son derece âciz ve güçsüz bir bebek olarak yarattı; bu güçsüzlüğün ardından, size kuvvet bahşetti ve bu kuvvetin ardından da, size tekrar zayıflık ve ihtiyarlık verdi. Allah, dilediğini dilediği gibi yaratır. Çünkü O, sonsuz ilim ve kudret sahibidir. Dolayısıyla, sizi yeniden diriltmeye de elbette gücü yeter:

55. Diriliş Saati gelip çattığı gün, yattıkları mezarlarından kalkan günahkârlar, yeryüzünde sadece çok kısa bir zaman kaldıklarına yemin edecekler. İşte onlar, vaktiyle hayattayken d e böyle aldanyorlardı. Dünyada kendilerine, hatalarını anlayıp düzeltecek kadar süre

tanınmadığını yani ömürlerinin çok kısa olduğunu zannediyorlardı. Oysa orada da olayların hakikatine, özüne nüfuz edemiyor, böyl ece her şeyin dünya hayatından ibaret olduğunu, H esap Günü için yeniden dirilişin asla gerçekleşmeyeceğini iddia ediyorlardı.

56. Buna karşılık, kendilerine Allah tarafından doğru bilgi ve makbul iman bahşedilmiş olanlar,“ Hayır, Allah’ın kitabında haber verildiği üzere, —ki bu ilâhî bir yazgıdır— siz tâ Diriliş Gününe kadar mezarlarınızda kaldınız!” diyecekler, “İşte, Rabbimiz tarafından vaadedilen Diriliş Günü budur fakat siz bunu bir türlü anlamaya yanaşmıyordunuz!”

57. İşte O Gün, zulüm ve haksızlık etmiş olanların mâzeretleri kendilerine hiçbir fayda sağlamayacak ve Rablerinin hoşnutluğuna da eremeyecekler. Zira vaktiyle kendilerine yeterli bir süre verilmiş, güzelce uyarılmışlardı:

58. Doğrusu Biz bu Kur’an’da, insanlara hakîkati tüm berraklığıyla göstermeye yetecek her türden ibret verici misaller, apaçık ve anlaşılır örnekler verdik. Bununla birlikte, sen onlara Kur’an mûcizelerinden bir delil göstersen, hakîkati inkâra şartlanmış olanlar,“Siz boş ve saçma işlerle uğraşmaktan başka bir şey yapmıyorsunuz! Bırakın bunları! Sınırsız zevk ve eğlence içinde hayatı doyasıya yaşamak varken; doğr uluk, erdemlilik ve fedâkârlık gibi safsatalarla ne diye keyfimizi bozalım?” diyecekler.

59. İşte Allah, apaçık hakîkati görmek istemeyen câhillerin kalplerini böyle mühürler.

60. O hâlde, ey Müslüman! Allah yolunda gösterdiğin mücâdelede başına gelebilecek sıkıntılara sabırla göğüs ger! Zâlimler karşısında o denli sağlam durmalısın ki, ne tehditleri seni korkutabilmeli, ne de seni satın almaya, kandırm aya veya seninle din konusunda pazarlığa girişmeye cesaret edebilmelidirler! Hiç kuşkun olmasın ki, Allah’ın vaadi gerçektir! Öyleyse, bu vaade gereğince inanmayanların tavır ve davranışları, sakın seni ümitsizliğe düşürüp yılgınlığa sürüklemesin!

31. LOKMAN SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Saffât sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, Hz. Lokman'ın hikmet dolu öğütlerinin yer aldığı ayetlerden almıştır. 34 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. **Elif, Lâm, Mîm.** Dinle bak, ey insan! Rabb'inden sana bir mesaj geldi:
 2. **Bunlar, hikmet ve güzel öğütlerle dolu Kitabın ayetleridir.**
 3. Bu ayetler, **güzel davranışlar sergileyen** ve iyiliğin, güzelliğin özlemini duyan **kimseler için bir yol gösterici, bir rahmet kaynağıdır.**
 4. **Onlar ki,** Müslümanlığın vazgeçilmez şartı olan **namazı** ona gereken dikkat ve özeni göstererek dosdoğru ve aksatmadan **kılar**, böylece Yaratıcıyla araları ndaki gönül bağıını —günde en az beş kez huzurunda durarak— sürekli canlı tutarlar. Ayrıca, refah ve zenginliği toplumun tüm katmanlarına yaymak üzere **zekâtı verirler** ve ilâhî adâletin tam olarak gerçekleşeceği bir **öte dünyanın varlığına, tüm kalpleriyle iman eder** ve bu inanç doğrultusunda hayatı şekillendirirler.
 5. **İşte, Rablerinin gösterdiği dosdoğru yolda yürüyenler** ve dünyada da âhirette de kurtuluşa erecek olanlar, yalnızca **onlardır!**
 6. **Ama insanlardan öyleleri de vardır ki, hiçbir geçerli ve doğru bilgiye dayanmaksızın, insanları Kur'an'dan uzaklaştırıp Allah yolundan çevirmek ve İslâm'ı alay konusu edinip halkın gözünden düşürmek için** insanın merak, heyecan, şiddet ve şehvet duygularını okşayan **aldatıcı sözleri satın alır** ve bunlarla halkı oyalayıp Kur'an'la ilgilerini koparmaya çalışırlar. **İşte onlar için, Allah katında onur kırıcı ve küçük düşürücü bir azap vardır!**
- Böyle birinin kalbi o denli katılaşmıştır ki:
7. **Ona ayetlerimiz okunduğunda, sanki kulaklarında sağırılık varmış da onu hiç duymuyormuş gibi, anlamsız bir kibre kapılarak küstahça sırt çevirir! O hâlde onu, can yakıcı bir azap ile müjdele!**
 8. Allah'a ve âhiret gününe yürekten **inanan** ve bu imana yaraşır **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan kimselere gelince; işte onlar için de nîmetlerle dolu cennetler vardır.**

9. Hem de, sonsuza dek orada yaşamak üzere. Bu, **Allah'ın gerçek vaadidir.** Hiç kuşkusuz **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Öyle ki:

10. Allah, gökleri ve onu süsleyen Güneş,Ay ve gezegenler ba şta olmak üzere, uçsuz bucaksız uzay boşluğunda yüzen milyarlarca gök cismini, görebileceğiniz bir direk olmadan ve birbirlerine çarpmayacak şekilde, boşlukta ve dengede duran mükemmel bir sistem hâlinde yaratmıştır. Ayrıca, **sizi sarsmasın diye yeryüzüne** kazık vazifesi gören **sapasağlam dağlar** çakmış, **orada her türden canlıyı üretip yaymış ve gökten indirdiği suyla, orada her renk ve her çeşitten erkekli dişili çiftler hâlinde nice güzelim bitkiler yetiştirmiştir.**

11. İşte bunlar, Allah'ın yara ttığı ve hizmetinize sunduğu varlıklardır. Peki, gösterin bana; O'ndan başka hükmüne boyun eğdikleri sözde ilâhları ve taptıkları putları ne yaratabilmiş! Hayır; hiçbir şey yaratamazlar, çünkü kendileri yaratılmışlardır. Aslında her insan, bu hakîkati bilip anlamaya hazır yaratılmıştır fakat gel gör ki bu **zâlimler,** bile bile hakkı inkâr ederler ve bu yüzden de **apaçık bir sapıklık içindedirler.**

O hâlde, bu tür yanılgılara düşmemek için güzel bir örnek olan Lokman Peygambere kulak verin:

12. Gerçek şu ki, Biz Lokman'a derin bir ilim ve **hikmet bahşederek,** ona şöyle vahyetmiştik: “Ey Lokman, **Allah'a** tüm varlığıyla **şükret!** Allah'ın verdiği bütün nimetleri sadece O'na kullukta kullan. **Her kim O'na şükrederse, ancak kendi iyiliği için şükretmiş olur; kim de nankörlük ederse,** yalnızca kendisine zarar vermiş olur. Çünkü **Allah,** hiç kimseye ve **hiçbir şeye muhtaç değildir,** dolayısıyla, hiç kimsenin şükür ve ibâdetine ihtiyacı yoktur, asıl buna muhtaç olanlar, insanlardır. Ve kimse O'nu övüp yüceltmese bile, O kendi zatıyla Yücedir, gerçek anlamda yüceltilmeye, şükredilmeye ve övülmeye **lâayık olan sadece O'dur.”**

13. Hani bir zamanlar Lokman, oğluna öğüt vererek “Sevgili yavrucuğum!” demişti, “Hiç kimseyi ve hiçbir şeyi **Allah'a ortak koşma!** O'ndan başka hiçbir varlığa —kim olursa olsun— asla kayıtsız şartsız itaat etme! **Çünkü Allah'a ortak koşmak, gerçekten de O'na karşı** yapılabilecek en büyük haksızlık, affedilmesi mümkün olmayan bir adâletsizlik ve pek **büyük bir zulümdür!** Sevgili çocuğum, Rabbimiz buyuruyor ki:

14. “Biz insanoğluna, ana babasına güzelce itaat etmesini ve onlara her zaman iyi davranmasını **emrettik.** Fakat annenin yeri bambaşkadır. Çünkü **annesi, nice sıkıntı ve meşakatlere katlanarak onu** dokuz ay boyunca karnında **taşıdı;** bununla da kalmadı, tam **iki yıl boyunca onu emzirdi** ve gece gündüz demeden uykusunu, rahatlığını terk ederek onun bakımıyla ilgilendi. Öyleyse, ey insan; **Bana ve ana babana şükret!** Unutma ki, **dönüşün Banadır!**

15. Eğer annen veya baban, hükmüne kayıtsız şartsız itaat edileceğine dâir **haklarında hiçbir bilgi ve belgeye sahip olmadığı**n birtakım putları, önderleri, efendileri ve sahte ilâhları mutlak itaat makâmına çıkararak **Bana eş ve ortak koşmanı sana emrederlerse, o zaman onlara itaat etme!** Fakat bu durumda bile, ana babanı terk etme; **onlara bu dünyada yaşadıkları**

sürece **iyilikle davran!** Bununla birlikte, sırf ataların oldukları için onları kendine örnek ve önder kabul etme; aksine, **Bana yönelen** ve yalnızca Bana kulluk eden ilim ve ahlâk sahibi müminlerin yolunu izle!

Ey insanlar! Hepiniz **eninde sonunda** ölecek ve hesap vermek üzere **Benim huzuruma geleceksiniz; işte o zaman, iyi kötü yaptığınız her şeyi gözünüzün önüne sereceğim!"**

16. “Sevgili oğlum; yapmış olduğun iyilik veya kötülük, **zerre kadar** küçük ve önemsiz bile olsa ve o da sağlam bir kayanın içinde **yâhut göklerde**, kâinâtın en ücra bir köşesinde, ya da yerin derinliklerind e gizlenmiş olsa, **Allah** onu mutlaka Hesap Gününde ortaya çıkaracaktır. **Çünkü Allah, bütün gizlilikleri en ince ayrıntısıyla bilir, her şeyden haberdardır.**

17. Yavrucuğum! Namazı do sdoğru kıl, insanlara **iyiliği emret, kötülükten sakındır** ve bu uğurda **başına gelebilecek** belâ ve musîbetlere karşı **sabırla göğüs ger! Şüphe yok ki bunlar,** büyük bir gayret ve kararlılıkla **yapılması gereken işlerdendir.**

18. Sakın gurura kapılıp da, **insanları** küçümseyerek onlardan **yüzünü çevirme ve yeryüzünde çalımlı çalımlı yürüme,** dâimâ saygılı ve alçakgönüllü ol! **Çünkü Allah, gurura kapılıp başkalarına karşı büyüklük taslayan hiç kimseyi sevmez.**

19. Yürüyüşünde, davranışlarında **ölçülü ve dengeli ol;** kibirli davranma, fakat onurunun ayaklar altında çiğnenmesine de izin verme! Konuşma üslûbun ve ses tonun, içinde bulunduğun ortama ve muhataplarının durumuna uygun olsun. Dâimâ edepli ve terbiyeli ol, başkalarını rahatsız edecek şekilde, lüzumsuz yere konuşma. Şeytan gibi kibre kapılarak ‘ben bilirim’ iddasıyla büyüklük taslayarak **sesini yükseltme!** Böyle kimseler anırıp duran eşeklere benzer. Çünkü, Hz. Peygamber’in dediği gibi eşekler şeytan görünce anırırlar. Onun için **hiç kuşkusuz, seslerin en çirkini** şeytan sebebiyle, onun emriyle söylenen, şeytan kaynaklı seslerdir, **eşeklerin sesleridir!"**

20. Ey insanlar! Allah’ın, göklerde ve yerde bulunan her şeyi sizin emrinize verdiğini ve görülen ve görülmeyen, bild iğiniz ve henüz farkında olmadığınız, açık ve gizli nîmetlerini üzerinize yağmur gibi yağdırdığını görmüyor musunuz?

Bütün bunlara rağmen, yine de **insanlardan bazıları** Allah, insan ve evren hakkında doğru bir bilgiye , yol gösteric i bir rehber ve aydınlatıcı bir kitaba sahip o lmadıkları hâlde, **Allah’ın dini hakkında** boş yere tartışır dururlar.

21. Onlara, “ Gelin bu kısır tartışmaları bırakın da, Allah’ın gönderdiği Kur’an ayetlerine uyun ve hayatınızı ona göre düzenleyin!” dendiği zaman, “Hayır; biz ancak, atalarımızdan gördüğümüz töre, gelenek ve ideolojiler e uyarız! Onların uygulamalarını hiçbir kritiğe tâbi tutmadan körü körüne taklit ederiz! Öyle ya, siz atalarımızdan daha mı akıllısınız?” diye cevap verirler. İyi de, peki ya şeytan onları n atalarını cehennem ateşine çağırmış ve onlar da şeytanın çağrısına uyup doğru yoldan çıkmış iseler, yine de onların izinden mi gidecekler?"

Hayır, doğrusu şudur ki:

22. Her kim, tüm benliğiyle yalnızca Allah’a boyun eğer ve O’nun mesajı doğrultusunda güzel ve yararlı davranışlar sergilerse, Kur’an gibi sapasağlam bir kulpa sarılmış, tutunmuş olur! Unutmayın ki, her işin sonu Allah’a varır.

23. Âyetlerimi inkâr edenlere gelince, onların nankörlüğü seni üzmesin; çü nkü hepsi eninde sonunda huzuruma çıkacaktır; işte o zaman, tüm yaptıklarını gözlerinin önüne serecek ve hak ettikleri cezayı tam olarak vereceğim!

Hiç kuşkusuz Allah, gönülle rde gizlenenleri, esrarengiz niyet ve düşünce leri dahî bilmektedir.

24. Onların bu dünyada kısa bir süre istedikleri gibi yiyip içip yaşamalarına izin vereceğim fakat göz açıp kapayıncaya kadar geçen bir ömür sonunda, hepsini cehennemdeki o korkunç azâba mahkûm edeceğim!

25. Şâyet onlara, “Gökleri ve yeri yo ktan var eden kimdir?” diye soracak olsan, hiç tereddüt etmeden, “Allah’tır!” diy ecekler. Onlara de ki: “ Demek ki, her türlü övgüye lâîyk olan da, yalnızca Allah’tır. Öyleyse neden O’nunla birlikte birtakım uydurma ilâhlara kulluk ediyorsunuz?”

Ama gel gör ki, onların çoğu, tüm evreni yaratan bir Allah’a inanmanın doğal sonucu olarak, O’nun gönderdiği yasalara uymak gerektiğini bilmezler. Çünkü, dünya hayatının zevkleri gözlerini kör etmiştir. Hâlbuki:

26. Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah’ındır. Şüphesiz Allah, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir, dolayısıyla sizin şükür ve ibâdetlerinize de ihtiyacı yoktur ve gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye lâîyk olan, sadece O’dur.

27. Ey Müslüman! Yaratanın sonsuz ilmiyle yaratılanların sınırlı bilgisi arasındaki bariz farkı, akıllarda kalacak bir örnekle anlatmak için de ki: “Yeryüzü ndeki bütün ağaçlar kalem, okyanuslar da mürekkep olsa ve buna yedi kat okyanus daha eklense, yine de okyanuslar tükenir, fakat Allah’ın ilim ve hikmetini gözler önüne seren, yasa ve yazgılarını ifade eden kelimeleri yazmakla tükenmezdi. Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir. Öyle ki:

28. Hepinizin yaratılması ve yeniden dirilmesi, Allah’a göre sadece bir tek kişinin yaratılması ve dirilmesi gibidir. Gerçekten de Allah, kâinatta olup biten her şeyi işitmekte, her şeyi görmektedir.

29. Görmez misin ki Allah, ortaya koyduğu mükemmel ölçü uyarınca, yazın geceyi kısaltıp gündüze katıyor; kışın gündüzü kısaltıp geceye ekliyor ve her biri, ezelden belirlenmiş bir vakte kadar kendi yörüngelerinde akıp gitmekte olan Güneş’i ve Ay’ı, insanlığın faydası için

koyduğu kanunlara nasıl da **boyun eğdiriyor! Ve** bilmez misiniz ki, **Allah yaptığıңыз her şeyi gâyet iyi biliyor?**

30. Evet, çünkü Allah doğrunun, gerçeğin, hakkın ve **hakîkatin ta kendisidir**; kâfirlerin **O’ndan başka yalvardıkları** sözde ilâhlar **ise**, tamamen **asılsız ve geçersizdir** çünkü gerçek **Yücelik ve Büyüklük, yalnızca Allah’a aittir!**

31. Allah’ın lütuf ve nîmeti sayesinde, —sınırsız kudret ve merhametini ortaya koyan yaratılış **mûcizelerinden bir kısmını gözlerinizin önüne sermek için—** dağ gibi gemilerin, **denizde** suları yara yara nasıl **akıp gittiğini görmez misin? Hiç kuşkusuz bunda**, zorluklara karşı **sabretmesini ve nîmetler karşısında şükretmesini bilen kimseler için** hakîkati gözler önüne seren nice işâretler, **nice deliller vardır.** Bu mûcizelerden dahî ibret almasını bilmeyen nankörlere gelince:

32. Güvenli bir ortamda Allah’ı unutan zâlimler, bir gemiye binip engin denizlere açıldıklarında, **gölgeler gibi** kapkaranlık **dalgalar** denizde **onları sarıp kuşatınca**, işte o anda, **bütün içtenlikleriyle ve sadece Allah’a bağlanarak O’na yalvarıp yakarırılar fakat Allah onları kurtarıp karaya çıkarınca**, içlerinden yalnızca **bir kaçı** verdiği söze bağlı kalarak aşırılıktan uzak durur, **ölçülü ve dengeli bir yol izler.** Diğerleri ise, yeniden inkâra döner. Zaten **Bizim ayetlerimizi ve yol gösterici delillerimizi, verdiği söze ihânet eden böyle nankörlerden başkası bile bile inkâr etmez!**

33. O hâlde, ey insanlar! Size bunca nîmetleri bahşeden **Rabb’inize yürekten saygıyla bağlanın! Ne babanın evladına, ne de evladın babasına herhangi bir fayda sağlayamayacağı** ve herkesin kendi canının derdine düşeceği o müthiş **Günden korkun!** Unutmayın, **Allah’ın** yeniden dirilme **vaadi gerçektir; öyleyse, sakın şu dünya hayatı nın sahte cazibesi sizi aldatıp Allah’a kulluktan alıkoymasın!** Hele hele o **aldatıcı şeytan ve dostları**, din adamı kisvesiyle karşınıza çıkıp Allah’ın ayetlerini çarpıtarak veya “Allah nasıl olsa merhametli ve bağışlayıcıdır, işlediğiniz bütün günahları mutlaka affedecektir!” diyerek **sizi Allah ile aldatmasın!** Peki, kıyâmet ne zaman ve nasıl gerçekleşecek?

34. Kıyâmetin vaktini belirleme yetkisi ve onu gerçekleştirme **bilgisi, yalnızca Allah’a aittir** ve onun vaktini hiç kimseye bildirmemiştir. Ayrıca, ölü toprağa yeniden hayat veren **yağmuru** dilediği yere, dilediği zaman, dilediği ölçüde **yağdıran O’dur. Bir de, rahîmlerde olup biten olağanüstü gelişmeleri**, orada yarattığı varlığın fiziksel gelişimini, genetik özelliklerini, ona ruh üflenmesini, can verilmesini, kaderini, rızkını, ömrünü, ecelini, ahirette varacağı yeri ve onunla ilgili daha nice bilinmezleri **bilen** yalnızca **O’dur.** Yaratılmışlara gelince, **hiç kimse yarın ne kazanacağını** ve başına neler geleceğini —mutlak ve kesin bir bilgiyle— **bilemez ve yine hiç kimse**, ne zaman, **nerede** ve nasıl **öleceğini** —mutlak ve kesin bir bilgiyle— **bilemez.** Bütün bunları en mükemmel şekilde **bilen ve her şeyden haberdar olan, yalnızca Allah’tır!**

32. SECDE SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarına doğru, Muminûn sûresinden sonra indirilmiştir. On beşinci ayetinde Allah’a secde eden müminler anlatıldığından, bu adı almıştır. 30 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Elif, Lâm, Mîm. Dinle bak, ey insan! Rabb’inden sana bir mesaj geldi:

2. İçerisinde hiçbir çelişki, ya nışlık ve şüphe bulunmayan bu kitap, tüm varlıkların biricik Sahibi, Efendisi, Eğiticisi, Yöneticisi ve Rabb’i olan Allah tarafından gönderilmiştir.

Buna rağmen, Kur’an’a inanmamak için bir şüphe, bir itiraz öne sürülebilir mi?

3. Yoksa inkâr edenler, “Onu Muhammed kendisi uydurdu!” mu diyorlar? Hayır, asla! Tam tersine bu Kur’an, kendilerine senden önce bir uyarıcı gelmemiş olan bir toplumu doğru yola gelsinler diye uyarman için sana Rabb’in tarafından gönderilen hakîkatin ta kendisidir.

Onlar samîmî olsalardı, Kur’an’ı okur okumaz onun insan ürünü bir kitap olamayacağını, doğrudan Allah’tan geldiğini kalplerinin ta derinliklerinde hissedeceklerdi. Fakat hâlâ körü körüne itiraz ediyorlarsa, onların samîmiyetlerinden söz edilebilir mi?

4. Şu uçsuz bucaksız gökleri, sayısız nîmetlerle donatılmış yeryüzünü ve ikisinin arasında bulunan bütün varlıkları altı günde yaratan, sonra bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine, kâinâtın mutlak hâkimi olarak Egemenlik Tahtı olan Arş’ta bulunan O’dur. Ey insanlar! Sizin O’ndan başka ne bir dostunuz vardır, ne de bir kurtarıcınız; hâlâ düşünüp öğüt almayacak mısınız?

5. Göklerden yere kadar bütün mevcudatı, bütün işleri O düzenleyip yönetir ve sonunda tümü, sizin hesabınızla bin yıl süren bir Gün’de, yani Kıyamet Günü’nde, yargılanmak üzere O’na yükselir.

6. İşte budur, yaratılmışların algılama sınırları ötesinde bir âlem olan gayb’ı da, duyularla kavranabilen şehâdet âlemini de eksiksiz bilen sonsuz kudret ve merhamet sahibi Allah!

7. O, yarattığı her şeyi en güzel şekilde yaratandır. Örneğin, ilk insanın yaratılışına balçıktan başlar,

8. Sonra ona üreme kabiliyeti ver erek, neslini, meni denilen değersiz bir sudan süzölmüş bir maddeden meydana getirir.

9. Derken onu anne karnında, yaratılış amacına uygun biçimde düzenleyip şekillendirir, ona Kendi ruhundan hayat nefesi üfler ve böylece, ey insanlar, sizin için işiten kulaklar, gören gözler ve düşünen, hisseden gönüller yaratır. Fakat siz, bunca nîmetlere karşı ne kadar da az şükrediyorsunuz! Nitekim:

10. Yeniden diriliş inkâr edenler, “Ne yani, bizim kemiklerimiz tamamen çürüyüp toza toprağa karıştıktan sonra mı yeniden diriltileceğiz?” diyorlar. H ayır, aslında onlar bunun pekâlâ mümkün olduğunu biliyorlar fakat yargılanmak işlerine gelmediği için, Rableri olan Allah ile buluşmayı inkâr ediyorlar.

11. Onlara de ki: “Evet, Sizin için görevlendirilmiş olan ölüm meleği Azrail ve yardımcıları sizi bir gün öldürecek, sonra da yaptıklarınızın hesabını vermek üzere Rabb’inizin huzuruna çıkarılacaksınız.

12. Keşke bu günahkârların, Hesap Günü Rablerinin huzurunda pişmanlık ve utanç içinde başlarını öne eğerek şöyle yalvardıkları zamanki acıklı hallerini bir görseydin: “Ey Rabb’imiz, şimdi gerçeği gözlerimizle gördük, kulaklarımızla işittik; ne olur, bizi dünya hayatına geri gönder ki, tövbe edip güzel davranışlarda bulunalım; çünkü artık, öte dünyanın varlığına tüm kalbimizle inanıyoruz!”

İşte o zaman, Allah şöyle buyuracak:

13. “Şimdi sizi yeniden dünyaya göndersek de iman etseniz, böyle bir iman ne değeri olur? Kaldı ki, eğer isteseydik, siz daha dünyadayken irâdenizi elinizden alır ve bütün insanları ve cinleri zorla emrimize boyun eğdirerek doğru yola iletirdik fakat imtihan hikmeti gereğince, dilediğiniz inanç ve hayat tarzını özgürce seçmenize izin verdik. Zira insan, ancak kendi özgür irâdesiyle ve bilinçli olarak doğru yolu seçtiği takdirde gerçek anlamda ahlâk ve erdemliliğe ulaşabilir. Bu yüzden, insandaki potansiyel gücün açığa çıkması için onu imtihanâ tâbi tuttuk ve bu yolda ihtiyaç duyduğunuz her türlü imkân ve yetenekleri size verdik. Buna rağmen, sizler kötülüğü tercih ettiniz. Böylece, tarafımdan değişmez bir ilâhî yasa olarak ta ezelden ortaya konulan şu hüküm gerçekleşmiş oldu: “Yemin o Isun ki, cehennemi Bana isyan eden bütün cinlerle ve insanlarla dolduracağım!”

14. “Öyleyse, bu Günle karşılaşacağınızı unutup zulüm ve haksızlık peşinde koştuğunuz için, kötülüklerinizin acı meyvesini tadın bakalım! Çünkü sizin vaktiyle Beni unuttuğunuz gibi, şimdi Ben de sizi cehennem azâbında “unutacağım!” O hâlde, yaptıklarınıza karşılık sonsuz azâbı tadın bakalım!”

15. Benim ayetlerime iman edenler, ancak, kendilerine bu ayetler tebliğ edildiği zaman derin bir hayranlık ve saygıyla secdeye kapanan ve asla kibre kapılmadan,

Rab'lerini övgülerle anıp yüceltenlerdir.

16. Gece vakti herkes derin uykusundayken, sıcacık **yataklarını terk ederek korku ve ümit içinde Rab'lerine el açıp yalvaranlardır ve kendilerine verdiğimiz nîmetlerden bir kısmını Allah için yoksullara harcayanlardır.**

17. Yaptıkları iyilikler **karşılığında, kendileri için** hazırlanıp **cennette gizlenmiş olan mutluluk ve sevinç kaynağı nîmetlerin neler olduğunu hiç kimse hayal bile edemez!**

18. Öyle ya, ayetlerime **inanan bir kimse,** onları reddederek **yoldan çıkmış olan biriyle hiç eşit tutulabilir mi? Elbette tutulamaz! Şöyle ki:**

19. **İman edip güzel ve yararlı işler yapanlara, yaptıklarının karşılığı olarak** her türlü sıkıntı, korku ve kederden emîn bir şeklide içinde yaşayacakları **huzur ve mutluluk kaynağı cennet bahçeleri ikram edilecek.**

20. **Yoldan çıkmış olanlara gelince; onların sığınağı da ateştir! Öyle ki, ne zaman ateşten bunalıp oradan çıkmaya çalışsalar,** zebaniler tarafından **tekrar ateşe atılacaklar.Ve onlara,“ Hayattayken yalanlayıp durduğunuz cehennem ateşini şimdi tadın bakalım!” denilecek.** Bununla birlikte, onların azâbı yalnızca cehennemden ibaret olmayacak:

21. **Bu büyük azaptan ayrı olarak,** pişman olup doğru yola **dönmeleri için, onlara daha dünyadayken belâ ve musibetler vererek, küçük azaptan da bir nebze tattıracağız.** Bütün bunlara rağmen;

22. **Kendisine Rabb'inin ayetleri açıkça tebliğ edildiği hâlde, küstahça onlardan yüz çevirenden daha zâlim kim olabilir? Hiç kuşkusuz Biz, ezilen, sömürülen ve hakları çiğnenen mazlum ve çaresiz kullarımız adına günahkârlardan intikam alacağız!**

23. Nitekim, bir zamanlar **Mûsâ'ya** Tevrat adlı kutsal **Kitabı vermiştik.** Ey Muhammed, sana da aynı nîmetleri sunacağız. **O hâlde, sakın ona kavuşacağından kuşkuya düşme!**

Evet, onlara Tevrat'ı göndermiş ve **onu İsrail Oğulları'na** doğru yolu gösteren **bir rehber kılmıştık.** Şimdi ise, tüm insanlığa rehberlik edecek son kitabı, Kur'an'ı gönderiyoruz.

24. Bakın; İsrail Oğulları, omu zladıkları mücâdelenin zorluklarına **sabırla göğüs gerdikleri ve ayetlerimize gereğince inandıkları sürece, onların içinden, buyru klarımız doğrultusunda toplumlarını doğru yola ileten önderler çıkarmıştık.** İşte siz de aynı tavrı gösterirseniz, sizi de tüm insanlığın öncüleri ve önderleri kılacağız.

25. **Hiç kuşkusuz Rabb'in, insanların anlaşmazlığa düştükleri bütün tartışmalı konularda, Hesap Günü aralarında kesin hükmünü verecektir! Öyleyse o Gün gelip çatmadan önce, insanlık tarihinden ibret alıp düşünsünler:**

26. Halen yurtlarında gezip dolaştıkları, kendilerinden önce yaşamış olan nice nesilleri helâk etmiş olmamız onlara bir şey anlatmıyor mu? Hiç kuşkusuz bunda, aklını kullanan insanlar için nice ibretler ve deliller vardır; hâlâ gerçeğin sesine kulak vermeyecekler mi?

27. Susuzluktan çatlamış çorak topraklara nasıl yağmur gönderdiğimizi ve o su sayesinde, kendilerinin ve hayvanlarının yiyeceği bitkileri nasıl yeşerttiğimizi görmüyorlar mı? Ölü toprağa bir yağmurla yeniden hayat veren Allah'ın, kendilerini de bir gün dirilteceğini düşünmüyorlar mı?

28. Âhireti inkâr edenler, “Eğer iddianızda doğru iseniz, söyleyin bakalım, bu sözünü ettiğiniz hüküm Günü ne zaman gelip çatacak?” diyorlar.

29. Onlara de ki:“ Ne zaman olacağını bilemem fakat şurası kesindir ki, Hüküm Günü gelip çattığı zaman, şimdi onu inkâr etmiş olanlara o günkü imanları hiçbir fayda sağlamayacak ve onlara, hatâlarını telâfi etmeleri için bir fırsat da verilmeyecektir!”

30. Ey Müslüman! Madem ki onlar, bunca öğüt ve uyarılara rağmen hâlâ inkârda diretiyorlar, o hâlde, onları inkârlarıyla baş başa bırak ve hakkınızda Rabb'inin vereceği hükmü bekle; doğrusu onlar da, başlarına gelecek korkunç âkıbeti bekliyorlar!

33. AHZÂB SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretten 5-6 yıl sonra indirilmiştir. Adını, yirminci ayetinde geçen “ahzâb: gruplar, kabîleler” kelimesinden almıştır. 73 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Peygamber! Sana bu sûrede, kâfirlerin ve münâfıkların itiraz ve dedikodularına sebep olacak hükümler indirilecek. Fakat sen, onların kınamasından, iftirasından çekinme, asıl **Allah’tan** ve O’nun hükümlerini çiğnemekten **sakın!** Bunun için, O’nun ayetlerini açıkça yalanlayan **inkârcılara ve** inkârlarını gizleyen **münâfıklara itaat etme!** Onların sözlerine kulak verip de, görevini yerine getirmekten çekinme. **Hiç kuşkusuz Allah,** her şeyi **bilendir;** asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yere ve en uygun biçimde yapan bir **hakîmdir.**

2. O hâlde, Rabb’inden sana gönderilen emir ve direktifleri adım adım izle! Hiç kuşkusuz Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.

3. Ve görevini yaparken, yalnızca **Allah’a güven!** Unutma ki, her konuda güvencil bir **vekil olarak Allah yeter!**

Öyleyse, ey müminler, yüreğinizde başka sevgilere, tutkulara yer vermeyin:

4. Allah, hiç kimsenin göğsünde iki kalp yaratmamıştır. Dolayısıyla, bir kalpte hem Allah sevgisi, hem dünya tutkusu veya hem iman, hem inkâr olamaz!

Ayrıca, **kendilerine** Kur’an’ın indiği dönemde adet olan, “Sen bundan böyle, bana öz annem gibi haramsın! Yani benim gözümde, artık anam bacım gibisin! Bu yüzden, ömür boyu bir daha sana yaklaşmayacağım!” diyerek **zihar yaptığınız hanımlarınızı,** Allah hiçbir zaman **sizin gerçek anneleriniz kilmamış,** öte yandan öz oğlunuz gibi gördüğünüz **evlatlıklarınızı da** hukuken **öz oğullarınız yapmamıştır. Bu tür iddialar, ağızlarınızda dolaşan boş ve anlamsız sözlerden ibarettir. Oysa Allah,** her zaman **doğruyu söyler ve dâimâ doğru yolu gösterir.** Dolayısıyla:

5. Eğer evlat edindiğiniz çocuklarınız varsa, onları öz babalarının isimleri ile çağırın. Soylarını ve gerçek kimliklerini koruyun. İşte **Allah nezdinde** en doğru ve **en adâletli** davranış şekli, **budur. Eğer** evlatlıklarınızın gerçek **babalarının** kim olduğunu **bilmiyorsanız,** yine de onları oğlunuz gibi çağırmayın; çünkü **onlar sizin oğlunuz değil, din kardeşleriniz ve arkadaşlarınızdır.** Bununla birlikte, diliniz sürçer de, elinizde olmadan **bir yanlışlık yaparsanız,**

örneğin, dalgınlıkla onları kendin ize nispet eder, yahut sadece sevginizden dolayı onları “oğlum” veya “kızım” diye çağırırsanız, bu ndan dolayı **günaha girmiş olmazsınız fakat bilerek ve isteyerek yaptıklarınızdan sorumlusunuz.**

Bununla birlikte, bilerek günah işlemiş olsanız bile, tövbe etmek için hiçbir zaman geç kalmış sayılmazsınız. Unutmayın ki **Allah, çok affedici, çok merhametlidir.**

Şimdi gelelim, Peygamberin müminler nezdindeki konumu belirlemeye:

6. Peygamber, müminlere kendi öz canlarından daha yakındır. Bir müminin ailesi, eşi ve çocukları ona zarar verebilir; ona bencilce davranabilir; onu yanıltabilir; onun günah işlemesine sebep olabilir; hattâ onu cehenneme sürükleyebilir. Fakat Peygamber, onları sadece ebedî saâdete götürecek davranışlarda bulunur. Öyleyse, müminler onu dünyadaki herkesten ve her şeyden daha çok sevmeli, onun verdiği kararları kendi tercihlerinden üstün tutmalı ve her emrine boyun eğmelidirler. Bu bakımdan Peygamber, müminlerin babası durumunda olup, **onun eşleri de müminlerin anneleri hükmündedir.** Bu yüzden, Peygamberin ölümünden sonra bile onlarla evlenmek haramdır.

Ancak bu hüküm, müminlerle onlar arasında miras hukukunu gerekli kılmaz. İslâm inancı bütün müminleri birbirine kardeş yapmıştır; ancak bu kardeşlik bağı, onları birbirlerine mirasçı kılamaz. Çünkü **Allah’ın kitabına göre yakın akrabalar, birbirlerine mirasçı olmaya, diğer müminlerden ve hattâ, Allah için yurtlarını terk eden muhacirlerden daha uygundurlar.** Bu yüzden, miras hukukunu gelenek ve göreneklere göre değil, Allah’ın kitabına göre belirlemeli ve yalnızca hak sahiplerine pay vermelisiniz. **Ancak dostlarınıza** malınızdan vasiyet ederek onlara **bir iyilik yapmak isterseniz, o zaman başka.** Çünkü aranızda hiçbir kan bağı olmayanlara da, malınızdan —üçte birini geçmemek şartıyla— vasiyet edebilirsiniz. Mirasın nasıl pay edileceğine dâir **bu** hükümler, **Kitapta** (4. Nisa: 7-14 ve 176. ayetlerde) ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

O hâlde, ey şanlı Elçi! kâfirlerin ve münâfıkların itirazlarından, yıkıcı propagandalarından çekinip de Allah’ın hükümlerini yerine getirmekte tereddüde düşmemeli, karşına çıkabilecek tüm engellere rağmen, Allah’a verdiğin söze bağlı kalmalısın.

7. Nitekim Biz, buyruklarımıza harfiyen uyacaklarına dâir senden önceki **Peygamberlerden söz aldığımız gibi, senden de aynı sözü aldık.** Tıpkı **Nûh’tan, İbrahim’den, Mûsâ’dan ve Meryem oğlu İsa’dan sapasağlam söz aldığımız gibi.**

8. O hâlde, ahdinize vefa gösterin! Çünkü Allah, bu sözleşmeyi kabul eden herkese, ona ne kadar sadık kaldıklarını Hesap Gününde mutlaka soracaktır. Kur’an’ın hükümlerini tanımayan inkârcılara gelince; onlara da, can yakıcı bir azap hazırlamıştır!

Siz sözünüze bağlı kaldığınız sürece, Allah sizi asla yarımsız bırakmayacaktır. Nitekim;

9. Ey iman edenler! Allah’ın size Hendek savaşında bahsettiği nîmetleri hatırlayın: Hani

Arabistan'ın dört bir yanından toplanıp gelen güçlü ve kalabalık düşman **orduları**, Medîne'yi kuşatarak her taraftan **üzerine saldırmışlardı fakat** bir aylık kuşatmanın ardından **Biz onların üzerine**, ortalığı darmadağın eden buz gibi **bir fırtına** salmış **ve** ayrıca, destek olarak sizinle omuz omuza savaşan, fakat gözlemlerinizle **göremediğiniz** meleklerden **ordular göndermiştik**. Çünkü **Allah, yaptığınız her şeyi görmekteydi**.

10. Hani düşman orduları Medîne'nin doğusundan ve batısından, yani **üstünüzden ve alt tarafınızdan size aynı anda hücum ettiğinde, gözlemleriniz** korku ve dehşetten **yerinden fırlamış, yürekleriniz ağzınıza gelmişti**. Öyle ki, bazılarınız, **Allah'ın** va'dettikleri **hakkında** yakışık almayan **düşünceler beslemeye başlamıştınız**.

11. İşte o anda, müminler müthiş bir sarsıntıya uğrayarak çetin bir imtihândan geçirilmişlerdi.

12. Hani, içten içe İslâm'ı inkâr eden münâfıklar ve kalplerinde hastalık bulunan zayıf imanlı **kimseler,**“ Artık bizi kimse kurtaramaz! Demek **Allah ve Elçisinin bize verdiği sözler** aldatmacadan başka bir şey **değilmiş!**” diyorlardı.

13. İçlerinden bir grup,“Ey Yesrip, yani Medîne halkı; şehir dışında hendeği savunarak düşmana **karşı koyamazsınız; en iyisi, kendinizi korumak için evlerinize dönün!” diyorlardı. Bazıları da, evlerinin düşman saldırısına açık olduğunu söyleyerek Peygamberden izin istiyorlardı. O ysa evleri saldırıya açık filan değildi; tek istedikleri, savaştan kaçıp canlarını kurtarmaktı. Öyle ki;**

14. Eğer şehrin her köşesi bilfiil işgal edilseydi ve düşman tarafından bunlara, kendileriyle işbirliği yapıp Müslümanlara ihânet etmeleri teklif edilseydi, bunu yapmakta fazla gecikmezlerdi.

15. Oysa daha önce, Peygamberin emrine sırt çevirip dönmeyeceklerine dâir Allah'a söz vermişlerdi. Dikkat edin; Allah'a verilen sözün hesabı mutlaka sorulacaktır!

16. Ey Peygamber! Allah yolunda mücâdeleyi terk eden zavallılara de ki: “ Allah yolunda ölmekten veya öldürülmekten kaçırıyorsanız, bilin ki, bu kaçış size bir yarar sağlamayacaktır. Çünkü bugün ölümden kaçsanız bile, hayatın zevkini ancak çok kısa bir süre tadacaksınız! Madem bu dünyada ebedî bir hayat yaşamayacaksınız, o hâlde, ölümden kurtulma adına âhireti kaybetmenin ne anlamı var?”

17. Yine onlara de ki:“Allah size bir zarar vermek istese, sizi O'nun elinden kim kurtarabilir? Ya da size bir lütufta bulunmak istese, O'na kim engel olabilir?”

Evet, onlar kendilerine Allah'tan başka ne bir dost bulabileceklerdir, ne de bir yardımcı!

18. Ey inananlar! Allah sizin içinizden, müminleri cihâda katılmaktan alıkoyan ve kendi

halkına, “ İman, dürüstlük, ad âlet gibi safsatalar uğrunda kendinizi perişan etmeyi bırakın da, bizim yanımıza gelip zevkü sefa içinde yaşayın!” diyen o ikiyüzlüleri çok iyi biliyor. İşte bunlar, sizinle birlikte savaşa pek az katılırlar.

19. Üstelik, size karşı yüreklerinde anlamsız bir öfke ve kıskançlık beslerler. Bununla birlikte, bir tehlike ile karşılaşınca da, ölüm baygınlığı geçiren biri gibi, gözleri dönmüş bir hâlde sana baktıklarını ve senden yardım dilendiklerini görürsün. Fakat tehlike geçince, elde ettiğiniz başarıyı kıskandıkları için kılıç gibi keskin ve zehirli dilleriyle sizi incitmeye başlarlar.

Bu gibi insanlar, ne kadar iman iddiasında bulunsalar da, gerçekte iman etmiş değillerdir. Bu yüzden de Allah, onların bütün iyiliklerini geçersiz kılmış, bütün gayret ve çalışmalarını sonuçsuz bırakmıştır. Şüphesiz bu, Allah için çok kolaydır.

20. Savaştan kaçıp evlerine saklanan bu münâfıklar, Medîne’yi kuşatan düşman birliklerinin savaşı bırakıp çekildiğinin farkında bile değillerdi. Eğer düşman orduları geri dönecek olsaydı, bu ikiyüzlü korkaklar Medîne’yi savunmak yerine, çölde, göçebe kabîleler arasında bulunup da, gelip geçenlere sizin durumunuz hakkında soru soruyor olmayı tercih ederlerdi.

Bu yüzden, sizinle birlikte savaşa geleceklerini hiç beklemeyin. Zaten size katılmış olsalardı bile, doğru dürüst savaşmazlardı.

21. Ey iman edenler! Allah’ı ve âhiret gününü arzulayan ve O’nu sürekli anıp y ücelten kimseler için Allah’ın Elçisi, o sarsılmayan imanı, tertemiz ahlâkı, fed âkârlığı, cömertliği, cesareti, kararlılığı ve çalışkanlığı kısaca bir hayat boyu yaşadığı kulluğu ile gerçekten size mükemmel bir örnektir. Şahıs olarak Peygamberi, toplum olarak da onun arkadaşlarını kendinize örnek almalısınız:

22. Gerçek müminler, Peygamberin kendilerine önceden haber verdiği düşman ordularını karşılarında görünce, “İşte bu, Allah’ın ve Elçisinin bize Kur’an’da (61. Saff: 8, 9) vaadettiği şeydir. Allah ve Elçisi elbette doğru söylemiştir!” dediler. Ve münâfıkları yoldan çıkaran bu durum, onların sadece Allah’a imanlarını ve bağlılıklarını pekiştirdi.

23. İnananlar arasında, Allah’a verdiği söze sonuna kadar sadık kalan nice kahramanlar, nice yiğitler var: Kimileri kanının son damlasına kadar savaşarak sözünü yerine getirdi, kimileri de şehâdet şerbetini içeceği günü sabırsızlıkla beklemektedir. Fakat hepsinin ortak yanı şu: Onlar, verdikleri sözü hiçbir zaman bozup değiştirmediler! Böylece, imtihânı başarıyla tamamladılar.

24. Evet, Allah sizi de böyle imtihânlarla yüz yüze getirecek ki, sözünde duranları doğruluklarından dolayı ödüllendirsın; ik iyüzlüleri de dilerse cezalandırsın ya da tövbe ederlerse bağışlasın. Gerçekten Allah çok bağışlayıcı, çok ama çok merhametlidir.

Bu imtihânda, Allah’a güvenen her zaman kazanır:

25. Nitekim Allah, müminlere verdiği sözü yerine getirdi ve Medîne’ye saldıran kâfirleri, hiçbir başarı kazanamadan, bütün öfke ve nefretleriyle birlikte ülkelerine geri gönderdi. Evet; Allah, her konuda olduğu gibi, savaş konusunda da müminlere kendisinin yeterli olduğunu gösterdi! Nitekim, müminlerin savaşmasına bile gerek kalmadan, aniden ortaya çıkan soğuk hava ve fırtına sayesinde müşrikler savaşı bırakıp gitmek zorunda kaldılar. Unutmayın; Allah çok güçlüdür, mutlak üstünlük ve otorite sahibidir.

26. Müminlerle yaptıkları ittifak sözleşmesine ihânet ederek müşriklere arka çıkan ve müminleri arkadan vurmaya hazırlanan Kitap Ehli’nden Beni Kureyza Yahudilerini ise, kalplerine korku salarak o sağlam kalelerinden söküp çıkardı; öyle ki, onların bir kısmını öldürüyor, bir kısmını da esir alıyordunuz.

27. Böylece Allah, onların topraklarını, evlerini, mallarını ve henüz ayak basmadığınız Medîne dışındaki onlara ait bağ, bahçe ve arazileri onlardan alıp size verdi. Hiç kuşkusuz, Allah’ın her şeye gücü yeter.

Böylece, İslâm toplumu yavaş yavaş zenginleşti, refah seviyesi nde gözle görülür bir artış oldu. Fakat Peygamberin evinde aynı sade hayat olduğu gibi devam ediyordu. Peygamberin hanımları ise bu zenginlikten pay almak istiyor, bunun için onu sürekli sıkıştı ırıyorlardı. Bunun üzerine, aşağı ıdaki ayetler nazil oldu:

28. Ey Peygamber, senin yaşadığın sade ve mütevazı hayata ayak uyduramayan ve diğer kadınların yaşadığı hayat seviyesini senden isteyen eşlerine de ki: “Eğer siz bu dünya hayatını ve onun gelip geçici güzelliklerini istiyorsanız, gelin size evlilik bedeli olan mehirlerinizi vereyim ve sonra da sizi güzelce boşayayım!”

29. “Yok, eğer Allah’ı, Elçisini ve âhiret yurdunu tercih ediy o rsanız, bilin ki Allah, içinizden güzel davrananlara büyük bir mükâfât hazırlamıştır.”

30. Ey Peygamber hanımları! Sizler, müminlerin anneleri kon umunda bulunan örnek insanlarsınız. Bu yüzden, içinizden her kim açık bir edepsizlik yapacak olursa, âhirette ona diğer kadınlara göre iki kat azap edilecektir! Şüphesiz bu, Allah için çok kolaydır.

31. Ve içinizden her kim de Allah’a ve Elçisine yürekten itaat eder ve güzel işler yaparsa, ona da diğer kadınlara verilenin iki katı ödöl vereceğiz. O hâlde, böyle davranan kişiye müjdeler olsun! Çünkü Biz ona, cennette en mükemmel yiyecekleri, en göz alıcı nîmetleri hazırlamışızdır!

32. Ey Peygamber hanımları! Siz diğer mümin kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz. Dolayısıyla, Kur’an’ın hükümlerini uygulama konusunda çok daha titiz ve dikkatli davranmalısınız. Onun için, eğer Allah’a karşı sorumluluğunuzu tam olarak yerine getirmek istiyorsanız, namahrem kişilerle tatlı ve cilveli bir edayla konuşmayın ki, kalbinde kötü niyet taşıyan

biri şeytânî bir ümide kapılmasın! Fakat bu, kadın sesinin erkeklere tam amen haram olduğu anlamına gelmez: Ey Peygamber hanımları; ağırbaşlı, ölçülü, yerinde ve uygun şekilde konuşun, dâimâ **doğru ve güzel sözler söyleyin!**

33. İffet ve edebinizle, vakar içinde **evlerinizde oturun.** Çünkü kadının asıl faaliyet alanı evidir. Bununla birlikte, bir ihtiyaç için dışarı çıkmanız gerektiğinde, İslâm öncesi o **eski câhiliye** kadınlarının yaptığı **gibi süslenip püslenerek sokağa çıkmayın! Namazı güzelce kılın, zekâtı verin, Allah'a ve Elçisine gönülden itaat edin! Ey Peygamber hanımları, ey Fatıma, ey Ali, ey Hasan, ey Hüseyin! Kısacası, ey Peygamberin ev halkı; Allah size bunları emretmekle, ancak, şan ve şerefınızı kirletme ihtimali bulunan günah ve kirlerden sizi arındırıp tertemiz kılmak istiyor.**

O hâlde, ey Peygamber ailesi!

34. Evlerinizde gece gündüz **okunmakta olan Allah'ın ayetlerini ve** bu ayetlerin canlı ve mükemmel bir örneği olan Peygamberin **hikmet** dolu öğüt ve tavsiyelerini **düşünün. Şüphesiz Allah, sonsuz lütuf ve merhamet sahibidir, her şeyden hakkıyla haberdardır.**

Fakat bu talimatlar, yalnızca Peygamberin ev halkına özgü sanılmasın:

35. Gerçek şu ki; Allah'ın hükmüne kayıtsız şartsız **teslim olup esenliğe ulaşan erkekler ve kadınlar,** Allah'a ve âhiret gününe yürekten **inanen erkekler ve kadınlar,** bu iman gereği olarak, Rabb'lerine gönülden **boyun eğen erkekler ve kadınlar,** her zaman doğruyu söyleyen, verdikleri söze **bağlı kalan erkekler ve kadınlar,** bu yolda başlarına gelebilecek belâ ve sıkıntılar karşısında **sabreden erkekler ve kadınlar,** Allah'a içtenlikle **saygı duyan** alçakgönüllü **erkekler ve kadınlar,** gerektiğinde servetini İslâm'ın yücelmesi uğrunda seve seve harcayabilen, yardıma muhtaç kimselere **yardım eli uzatan erkekler ve kadınlar, oruç tuta** rak kendilerine hâkim olmasını bilen **erkekler ve kadınlar, iffet ve namuslarını** titizlikle **koruyan erkekler ve kadınlar ve Allah'ı sürekli** yüreklerinde hissederek **anan,** O'na kulluğu gündemde tutan **erkekler ve kadınlar var ya; işte Allah onlara, günahlarını bağışlama** sözü vermiş **ve onlar için cennette büyük bir mükâfât hazırlamıştır.** İşte bunun içindir ki:

36. Allah ve dolayısıyla, O'nun emirlerini sizlere ulaştıran **Elçisi herhangi bir konuda kesin ve bağlayıcı bir hüküm vermişse, artık inanan bir erkek ve kadının, kendi görüşüne dayanarak aksi yönde bir tercihte bulunması kesinlikle söz konusu olamaz!** Şunu iyi bilin ki, **her kim** kendisinde böyle bir hak görerek **Allah'a ve Elçisine başkaldıracak olursa, muhakkak apaçık bir sapıklığa düşmüş demektir!**

Hizmeti Muhammed (s) Peygamber olmadan yıllar önce eşi Hatice, kabîle savaşlarında esir edilen çocuk yaşta bir köleyi ona hediye etmişti. Muhammed, Zeyd adındaki bu genç köleyi alır almaz özgürlüğüne kavuşturdu ve ona öz evladı gibi davrandı. Yıllar sonra Zeyd'in babası, kaçırılıp köle yapılan çocuğunun izini süre süre Mekke'ye kadar gelerek, ücretini ödemek şartıyla çocuğunu Muhammed'den istedi. O da kararı Zeyd'e bıraktı; eğer gitmek isterse hiçbir ücret istemeden onu

ailisine vereceğini söyledi. Fakat Zeyd, Muhammed'i babasına tercih ed erek onun yanında kaldı. Muhammed (s) de onu evlat edinerek yanına aldı. Muhammed'e Peygamberlik verildiğinde, ona ilk inananlardan biri de, Zeyd olmuştu. Müslümanlar Medîne'ye hicret ettikten sonra Peygamber, halasının kızı Zeyneb ile azatlı kölesi Zeyd'i evlendirmek istedi. Zeyneb, önce bunu kabul etmek istemediyse de, Peygamberi kıramayıp Zeyd ile evlendi. Fakat bu evlilik, eşler arasındaki uyumsuzluk sebebiyle sağlıklı yürüyemedi. Bu arada Allah, bu evliliğin sona ereceğini ve ardından, —başka bir geleneği daha yıkmak için— Peygamberin Zeyneb ile evleneceğini ona vahiy yoluyla bildirmişti. Fakat bu emir Peygambere o kadar ağır gelmişti ki, eşini boşamak için kendisine danışmaya gelen evlatlığı Zeyd'e, her defasında bunu yapmamasını söyleyerek işi geciktirmeye çalışıyordu. Çünkü kâfirlerin bunu fırsat bilip İslâm aleyhinde propaganda yapacakları endişesi bir yana, Müslümanların bile bu evliliği yadırgayacağından korkuyordu. O günkü geleneklere göre, bir kişinin evlatlığı aynen öz evladı gibi kabul ediliyor, bu yüzden de evlatlığın boşadığı kadınla evlenmek çirkin bir davranış olarak görülüyordu. Oysa Allah, helâli haram kılan bu geleneği kökünden kaldırmak istiyordu. Bunun için Peygambere, evlatlığının boşadığı bu kadınla evlenmesini —Kur'an hâricinde bir vahiy ile— emretti:

37. Ey Muhammed! Hatırla; hani Allah'ın İslâm nîmetiyle şereflendirerek lütufta bulunduğunu ve senin de kölelikten kurtarıp evlatlık edinerek kendisine iyilik ettiğin ve daha sonra, Kureyş soylularından olan halanın kızı Zeyneb binti Cahş ile evlendirdiğin Zeyd bin Harise'ye, o ne zaman eşini boşamak için sana danışsa, “Ey Zeyd, Allah'ın razı olmayacağı bir iş yapmaktan sakın; bana kalırsa hanımını boşama!” diyordun. Oysa bu evliliğin yürümeyeceğini gâyet iyi biliyordun. Üstelik Allah, evlatlığın boşadığı bir kadınla evlenmeyi haram sayan bir geleneği kökünden söküp atmak için, Zeyd'in boşayacağı kadınla evlenmen gerektiğini sana bildirmişti. Fakat sen, Allah'ın yakında açıklayacağı şeyi içinde gizliyordun. Çünkü evlatlığın boşadığı kadınla evlenmeyi çok çirkin bir davranış olarak gören toplumun tepkisinden ve seni yıpratmak için fırsat kollayan kötü niyetli insanların dedikodularından çekiniyordun. Oysa asıl Allah'tan çekinmen ve kendine ne kadar da ağır gelse, O'nun hükmünü uygulaman gerekiyordu.

Nihâyet Zeyd eşini boşayınca, o kadınla evlenmeni sana vahiy yoluyla emrettik ki, evlatlıklarının boşadığı kadınlarla evlenme konusunda müminlerin zihninde en ufak bir şüphe ve tereddüt kalmasın ve böyle bir evlilik yapanlar, bundan dolayı herhangi bir suçl amaya maruz kalıp sıkıntı yaşamassınlar.

Unutmayın, **Allah'ın emri mutlaka yerine getirilir!** İşte bu yüzden Peygamber, Allah'ın emrini yerine getirerek Zeynep'le evlendi. Nitekim:

38. Allah'ın kendisine emrettiği şeyleri yapmasından dolayı Peygambere hiçbir sorumluluk yoktur ve asla bundan dolayı suçlanamaz. Tam ters ine, asıl bunu yapmadığı zaman günah işlemiş olur. Bu, **Allah'ın daha önceki Peygamberler arasında da geçerli kıldığı değişmez bir yasasıdır.** Zaten **Allah'ın emri**, bir hikmete göre plânlanmış ve tâ ezelden **takdir edilip hükme bağlanmıştır.** O hâlde Allah, Peygamberine bir şey emrettiği zaman bütün dünya ona karşı çıksa bile, Peygamber bu emri yerine getirmelidir.

39. Çünkü Peygamberler kendi arzu ve istekleri doğrultusunda iş yapmazlar; aksine onlar, Allah'ın mesajını insanlığa iletirler ve sadece O'ndan korkar, O'ndan başka hiç kimseden ve hiçbir şeyden çekinmezler! Bilirler ki, kendilerinden hesap soracak tek yetkili Allah'tır. Öyle ya: Hesap görücü olarak, Allah yeter!

40. Şunu iyi bilin ki, Muhammed içinizden hiç kimsenin babası değildir fakat o, Allah'ın Elçisi ve bütün Peygamberlerin sonuncusudur.

Öyleyse, ne Zeyd Muhammed'in oğludur ve ne de Zeyneb gelinidir. Dolayısıyla, Zeyd'in boşadığı kadınla evlenmesi kesinlikle haram değildir. Tam tersine, helâli haram kılan gelenekleri yıkmak üzere Allah'ın görevlendirdiği bir Peygamber olması hasebiyle, Allah'ın emri olan bu evliliği yapmak ona farzdır. O bunu yapmadığı takdirde, bu gelenek kıyâmete kadar şöyle veya böyle sürüp gidecektir. Çünkü o Son Elçidir, kendisi nden sonra yeni bir kitap, yeni bir Peygamber gelmeyecektir.

Ayrıca, bir kişinin hasbelkader onun soyundan gelmiş olması ona Allah katında herhangi bir ayrıcalık veya üstünlük kazandırmaz. Çünkü Peygamberin ailesi, diğer bir deyişle Ehli Beyt'i, onun soyundan gelenler değil, ona iman eden ve izinden yürüyen müminlerdir. Bu bakımdan o, bütün müminlerin babası hükmündedir. Nitekim onun hanımları, müminlerin anneleridir (33. Ahzab: 6).

Hiç kuşkusuz Allah, her şeyi en mükemmel şekilde bilmektedir.

İslâm düşmanlarının yıkıcı propagandaları karşısında ne yapmak gerektiğine gelince:

41. Ey iman edenler; Allah'ı kalbinizle, dilinizle ve davranışlarınızla sürekli anın! O'nu rab ve ilâh olarak gündemde tutun.

42. Ve dâimâ O'nun gözetim ve denetimi altında olduğunuz bilinciyle, O'nu sabah akşam en mükemmel sıfatlarla yücelterek tesbih edin!

43. O Allah ki, sizi inkâr ve cehâlet karanlıklarından kurtarıp imanın aydınlığına ulaştırmak için üzerinize rahmet ve bereketler yağdırmaktadır ve melekleri de müminlerin kurtuluşu için gece gündüz O'na yalvarıp yakarmaktadırlar. Unutmayın ki O, inananlara karşı çok şefkatli, çok merhametlidir. İşte bu merhametin tecellisi olarak:

44. O'na kavuşacakları Gün, müminlere hoş geldin karşılaması olarak "Selâm sizlere! Ne mutlu size, girin cennete!" denilecek. Çünkü Allah, onlara muhteşem bir ödül hazırlamıştır!

45. Ey şanlı Elçi! Sen inkârcıların dedikodularına aldırmadan tebliğine devam et! Unutma ki, Biz seni hakîkate şehadet eden bir şâhit, ebedî saâdeti muştulayan bir müjdeci ve cehennem azâbını haber veren bir uyarıcı olarak gönderdik.

46. Ve Allah'ın izniyle tüm insanlığı Allah'a çağıran bir dâvetçi ve gönülleri aydınlatan

bir ışık kaynağı olarak gönderdik.

47. O hâlde, inananları şimdiden müjdele: Onlara,Allah tar afından vaadedilen büyük bir ikram var!

48. Bu ikramı hak etmek istiyorsan, O'nun ayetlerini açıkça yalanlayan inkârcılara ve inkârlarını gizleyen münâfıklara sakın itaat etme! Onların engellemelerine , eziyet verici sözlerine aldırmadan yoluna devam et ve görevini yaparken yalnızca Allah'a güven! Unutma ki, her konuda güvenilir bir vekil olarak Allah yeter!

49. Ey iman edenler! Mümin veya Kitap Ehinden olan bir kadınla evlenir, fakat henüz kendisine dokunmadan —yani gerdeğe girmeden— onu boşarsanız, evlilik o anda bitmiş olur.Artık kadın serbesttir,dilerse bir başkasıyla evl enir, dilerse yeni bir nikah ve mehir ile eski kocasına geri döner (2. Bakara: 228-232). Bu kadın, —gerdeğe girmiş kadınların aksine— bir başkasıyla evlenmeden önce üç ay hâli beklemek zorunda değildir ve sizin de ondan bunu istemeye hakkınız yoktur.Bu durumda, evlilik bedeli olan mehir belirlenmiş ise, ona mehrin yarısını verin. Belirlenmemiş ise, maddî güc ünüz ölçüsünde, o n u teselli edici hediyelerle faydalandırın ve kendisini üzmeden, rencide etmeden ve yeni bir yuva kurmasını engelleme hirsına kapılmadan güzelce bırakın. Gerdeğe girdikten sonra boşadığınız kadınlara gelince; mehir belirlenmiş ise mehrin tamamını, belirlenmemiş ise ‘mehr-i misil: ortalama bir mehir’ verin. Bütün bu hükümler, Peygamber dışındaki müminler için geçerlidir.

Peygambere gelince:

50. Ey şanlı Elçi! Biz sana, —sayıları dördü geçse bile— mehirlerini vermiş olduğun bütün hanımlarını,Allah'ın sana savaş esiri olarak bahşettiği cariyelerini; seninle birlikte Mekke'den Medîne'ye hicret etmek sûretiyle İslâm'a bağlılıklarını ispat etmiş olan amca kızlarını, hala kızlarını, dayı kızl arını ve teyze kızlarını helâl kıldık. Bir de, evlilik bedeli olan mehir hakkından feragat ederek kendisini Peygambere bağışlamak isteyen mümin bir kadını —eğer Peygamber de onunla evlenmeyi kabul ederse— sana helâl kıldık. Bütün bu hükümler, sadece sana özgü bir imtiyazdır, diğer müminlere değil. Onlara, eşleri ve cariyeleriyle ilgili hükümlerimizi daha önce (2. Bakara: 221, 4 . Nisa: 3-4 ve 19-25) ayrıntılı olarak bildirmiştik.

Ey Peygamber! Biz bu düzenlemeyi yaptık ki, eşlerin konusunda gereksiz endişelere kapılıp sıkıntıya düşmeyesin.

Gerçekten **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Müslüman olarak yaşamak için, Hz. Peygamber tek otorite ve tek örnektir. Bundan dolayı O kendisine emânet edilen büyük görevin gerekli kıldığı zamanlarda, dilediği sayıda kadınla evlenmiştir.

51. Ey Peygamber! İşte bu saydığımız sebeplerden dolayı, çok kadınla evli y aşamak zorundasın.

Öte yandan, bir Peygamber ve devlet başkanı olarak zamanının büyük kısmını, ümmetinin sorunlarına ayırman gerekiyor. Bu yüzden, diğer müminlerin aksine, sen hanımlarının arasında belli bir sıra gözetmek zorunda değilsin. **Onlardan dilediğinin** sırasını **erteleyebilir, dilediğini de** henüz sırası gelmediği hâlde **yanına alabilirsin**. Aynı şekilde, bir süreliğine **uzak kaldığın** bir hanımını tekrar yanına almak **istemenden dolayı da sana bir günah yoktur**. Allah tarafından sana tanınan **bu** serbestlik, hanımların seni —mecbur olmadığın hâlde— yanlarında gördüklerinde **gözlerinin** mutlulukla **parlamasını**, görevin icabı kendileriyle yeterince ilgilenemediğin zaman **üzüntüye kapılmamalarını ve kendilerine vereceğin şeyler ve göstereceğin güzel muamele sayesinde hepsinin hoşnut olmasını sağlayacaktır**.

Çünkü **Allah, gönlünüzden geçen** en gizli niyet ve düşünceleri dahî **bilir**. Doğrusu **Allah**, her şeyi en mükemmel şekilde **bilendir**, kullarına karşı son derece şefkatli ve **merhametlidir**.

52. Ey Peygamber! Artık bundan böyle başka hiçbir kadınla evlenmek sana helâl değildir. Ayrıca, eşlerinden birini boşayıp yerine bir başkasını —güzelliği hoşuna gitse bile— alman da sana helâl değildir. Ancak sahip olduğun savaş esiri cariyeler bu hükmün dışındadır.

Hiç kuşkusuz **Allah**, her an **her şeyi görüp gözetmektedir**.

Şimdi de, hem Peygamberin eşsiz konumu hakkında ipuçları veren, hem de İslâm önderlerini ziyaret konusunda temel görgü kurallarını size öğreten şu ayetlere kulak verin:

53. Ey iman edenler! Herhangi bir toplantı, konuşma veya yemek için dâvet edilmedikçe, Peygamberin odalarına rasgele girmeyin! Erkenden gelip yemek vaktini bekleyerek Peygamberi gereksiz yere meşgul etmeyin. Ancak dâvet edild iğinizde en uygun zamanda gelin, yemeği yedikten sonra da hemen ayrılın, sohbete dalıp uzun uzadıya oturmayın. Çünkü **bu** davranışınız, ümmetin sorunlarıyla ilgilenmesi gereken ve ailesine de zaman ayırmak zorunda olan **Peygamberi sıkıntıya sokuyor fakat o**, utangaçlığından dolayı, **sizden** gitmenizi istemeye **çekiniyor. Oysa Allah, gerçeği ve doğruyu söylemekten çekinmez.**

Bir de, Peygamberin hanımlarından bir şey isteyeceğiniz veya kendilerine bir şey soracağınız zaman, bunu perde arkasından isteyin, odalarına öyle gelişigüzel girip onları rahatsız etmeyin. Ayrıca, onlara karşı dâimâ saygılı ve ölçülü davranın. **Bu hem sizin, hem de onların kalplerinin tertemiz kalması ve şeytânî düşüncelere saplanmaması için en uygun davranış şeklidir.** Şunu iyi bilin ki, **sizin Allah'ın Elçisini herhangi bir şekilde incitmeniz asla helâl değildir.** Ayrıca, **on** un vefâtından sonra hanımlarıyla evlenmeniz de size kesinlikle haramdır. Çünkü böyle bir davranış, Allah katında çok büyük bir günahtır.

54. Unutmayın, yaptığınız herhangi bir şeyi açığa vursanız da, gizleseniz de Allah onun hesabını soracaktır. Çünkü Allah, her şeyi hakkıyla bilmektedir.

Peygamber hanımlarıyla perde arkasından konuşma emri, onların yakın akrabaları için geçerli

değildir:

55. Onların dedelerine, amcalarına, dayılarına, **babalarına**, öz veya üvey **oğullarına**, torunlarına, en az ana bir veya baba bir **kardeşlerine, erkek ve kız kardeşlerinin oğullarına**, temiz ve güvenilir **kadın arkadaşlarına ve sahip oldukları köle ve cariyelerin e serbestçe görünmelerinde —çünkü İslâm, köleyi ailenin bir parçası olarak görür— hiçbir sakınca yoktur.** Bununla beraber, ey Peygamber hanımları! Kişiyi günaha düşürebilecek şüpheli her şeyden sakının ve **Allah’a itaat konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın!** Unutmayın ki **Allah**, kim ne yapıyorsa görmektedir. Çünkü O, herkes ve **her şey üzerinde şâhittir.**

Dolayısıyla, Peygamberi görevinde başarısızlığa uğratmak için iftiralara atan kâfirleri ve münâfıkları da görüyor. O hâlde, Allah’ın n urunu söndürmeye çalışanlar, eni nde sonunda hüsrana uğramaya mahkûmdurlar:

56. Hiç kuşkusuz Allah ve melekleri, Peygambere salât ederler. Allah Peygamber’ine karşı çok merhametlidir; ona dâimâ sevgiyle yönelir, onu över, işlerini ber eketli kılar, ismini yüceltir ve onun üzerine rahmetini indirir. Mele kler de Peygamber’i çok severler; onun en yüce makâmlara ulaşması, İslâm’ın ve Müslümanların üstün gelmesi için Allah’a duâ ederler. Onun şerefini gözetmeğe, şanını yüceltmeğe özen gösterirler. O hâlde, **ey inananlar**, sizin kurtuluşunuz için her şeyini fedâ eden bu Peygamberin izinden yürüyün, tüm gücünüzle dâvâsını destekleyin, ona saygı duyun, onu yücele tin; böylece **siz de ona salât edin ve** ona tüm kalbinizle esenlikler dileyerek **içtenlikle selâm edin!**

Allahumme salli ve sellim alâ nebiyyinâ Muhammed!

57. Çirkin iftiralarla İslâm’a saldırarak **Allah’ı** gazâba getiren v e O’nun **Elçisini inciten** münâfıklara ve kâfirlere **gelince, Allah onları dünyada da âhirette de lânete uğratmış ve onlar için, alçaltıcı bir azap hazırlamıştır!** Demek ki;

58. Mümin erkeklere ve mümin kadınlara, işlemedikleri bir şe yden dolayı suç isnat edip eziyet edenler, gerçekten çirkin bir iftira atmış v e böylece, apaçık bir vebal yüklenmişlerdir.

O hâlde, kötü niyetli insanların iftiralarına meydan vermemek için:

59. Ey Peygamber! Eşlerine, kızlarına ve diğer mümin hanımlara söyle; toplum içine çıkacakları vakit, başörtülerini taksınlar (24. Nur: 31) ve vücut hatlarını tamamen kapatan **dış kıyafetlerini üzerlerine örtsünler.** Gerek giyim kuşamlarında, gerek söz ve davranışlarında mümin bir hanıma yaraşan ağırbaşlı ve edepli tavrı göstere sinler. **Bu, onların** saygıdeğer ve iffetli bir kadın olarak **tanınmaları ve** böylece, ahlâksız insanlar tarafından sözlü veya fiili tâcize uğrayıp **incitilmemeleri için en uygun çözüm yoludur.** Bununla birlikte, hiç kimse elinde olmadan işlediği bir günah yüzünden veya İslâm’dan önce yaptıklarından dolayı sorumlu tutulmayacaktır. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcıdır, çok merhametlidir.** Fakat kadının örtünüp iffetli davranması,

tek başına sorunu çözmez:

60. Eğer o ikiyüzlüler, kalpl erinde hastalık olan ve bu yüzden o münâfıkları destekleyen zayıf imanlı kimseler ve halkı paniğe sürükleyecek kötü haberler yayarak yâhut müminlerin ırz ve namuslarına dil uzatarak Medîne’de huzursuzluk çıkaranlar, bu düşmanca hareketlerinden vazgeçmeyecek olurlarsa, sana onlarla çarpışmanı emrederiz de, o z aman bu topraklarda, sana komşu olarak çok az bir süre kalabilirler! Şöyle ki:

61. Onlar, hem Allah hem de müminler tarafından lânete uğramış bir hâlde bu ülkeden sürölüp kovulacaklar! Bununla da kalmayacak, her göröldükleri yerde tutuklanacak ve gerekirse öldürülecekler.

62. Bugünkü zâlimleri bekleyen bu feci âkıbet, daha önce gelip geçmiş diğer bütün zâlimler için Allah’ın belirlediği toplumsal-ilâhî bir kanundur. Unutmayın; çağlar değ işir, toplumlar değ işir fakat Allah’ın koyduğu kanunlarda hiçbir değ işiklik göremezsin. Bu, onların dünyadaki cezası olacak. Asıl cezaya gelince:

63. İnsanlar, sana kıyâmeti n ne zaman kopacağını soruyorlar. Onlara de ki: “Onun bilgisi, ya lınız Allah’ın katındadır ve zamanı geldiğinde onu gerçekleştirecek olan da sadece O’dur. Sen kıyâmetin ne zaman kopacağına değ il, o Gün için neler hazırladığı na bak! Ne bilirsin, belki de kıyâmet çok yakındır!”

Allah, ansızın gelip çatmasına karşı insanlar hazırlıklı olsunlar diye, kıyâmetin vaktini bildirmemiştir. Kıyâmetin kopacağının fa rkında olmayan ve her an onunla karşılaşma bilincinin verdiği uyanıklıktan yoksun bulunanlara gelince:

64. Allah, inkârcıları rahmetinden mahrum bırakarak lânetlemiş ve onlara ceza olarak, alev alev yanan kavurucu bir ateş hazırlamıştır!

65. Hem de, sonsuza dek içinde kalacakları bir ateş! Öyle ki, kendilerini bu korkunç azaptan kurtaracak ne bir dost bulabilecekler, ne de bir yardımcı!

66. O Gün, yüzleri ateş içinde çevr ilip kızartılırken, “Ah, keşke fırsat varken Allah’a ve Elçisine itaat etseydik!” diye pişmanlıkla inleyecekler.

67. Fakat bunun boş bir kuruntu olduğunu anlayınca da, “Ey Rabb’imiz!” diyecekler, “Biz, siyâsî önderlerimize ve din büyüğü saydığımız efendilerimize körü körüne itaat ettik; onlar da bizi doğru yoldan saptırdılar.”

68. “Ya Rabbi! Bizi saptıran bu insanlara iki kat azap ver ve üzerlerine lânetler yağdır!”

İşte, Allah’ın elçisine karşı gelenlerin sonu budur! O hâlde:

69. Ey inananlar! Sizler, nice iftira, zulüm ve haksızlıklarla Mûsâ’yı inciten İsrail Oğulları

içindeki zâlimler gibi olmayın! Aksi hâlde, siz de onların karşılaştığı kötü âkıbetle karşılaşsınız! Onlar, Mûsâ'yı gözden düşürmeye ve eziyet etmeye çalıştılar fakat sonunda **Allah, Mûsâ'yı onların bütün iddia ve iftiralarından kurtarıp temize çıkardı** ve ona eziyet edenleri cezalandırdı. **Çünkü Mûsâ, Allah katında** son derece itibarlı ve **gözde bir kuldu**. Şundan emîn olun ki, Peygamberler arasında en seçkin bir yere sahip olan Son Elçiyi incitenler de cezalarını çekecekler! O hâlde:

70. Ey iman edenler! Allah'tan gelen buyruklara sımsıkı sarılarak, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının**; sizin veya sevdiklerinizin aleyhine bile olsa, dâimâ **doğru söz söyleyin!**

71. Bu emirleri yerine getirin **ki, böylece** Allah, toplum olarak huyunuzu, ahlâkınızı güzelleştirsin, **işlerinizi yoluna koysun ve günahlarınızı bağışlasın.** Unutmayın; **her kim Allah'a ve Elçisine** gönülden **itaat ederek** yeryüzünde halîfelik görevini lâıkiyla yerine getirirse, dünyada da âhirette de en büyük saâdete ulaşmış, **en büyük başarıyı elde etmiş olur!** Fakat unutmayın, şu çarpıcı temsilden de anlaşılacağı gibi, büyük nîmet, büyük sorumluluk gerektirir:

72. Allah'ın bahşettiği ekonomik, sosyal, bireysel ve toplumsal bütün imkan ve fırsatları; akıl, beden, duyular, irâde, vicdan, muhâkeme gibi üstün yetenekleri O'na kullu kta kullanarak yeryüzünde O'nun adına, O'nun hükümlerini egemen kılma mücâdelesini o kadar ağır, o kadar ciddî bir görevdir ki; **Biz bu emâneti önce göklere, yere ve dağlara teklif ettik fakat onlar** bu büyük sorumluluğu göze alamadıklarından, **onu yüklenmekten çekindiler. Böylece bu yükümlülüğü,** küçücük cüssesine rağmen, Allah'ın kendisine bahşettiği yetenekler sayesinde göklere, yere ve dağlara hükmetme gücünü elinde bulunduran **insanoğlu kabul etti.** Düşünsenize; bunca nîmetlerle donatıldığı hâlde, yüklendiği emânetin hakkını veremeyen **insan ne kadar zâlim, ne kadar câhildir!**

73. İşte bunun içindir **ki, Allah,** emânete ihânet eden **ikiyüzlü erkeklere, ikiyüzlü kadınlara** ve O'na ortak koşan **müşrik erkeklere, müşrik kadınlara** hak ettikleri **cezayı verecek;** **iman eden erkekleri ve iman eden kadınları ise,** sonsuz lütuf ve rahmetiyle kuşatacaktır. **Hiç kuşkusuz Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

34. SEBE SÛRESİ

Mekke döneminin ikinci yarısında, Lokman sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, bir zamanlar Yemen’de hüküm sürmüş Sebe kavminin anlatıldığı ayetlerden almıştır. 54 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Bütün övgüler ve yücelikler, göklerde ve yerde ne varsa hepsinin gerçek sahibi ve efendisi olan Allah’a aittir. Evet, dünyada da âhirette de, her işin başında ve **sonunda övgüler** hep **O’na aittir.** Gerçek anlamda **hikmet sahibi olan O’dur,** her şeyden **haberdar olan da** yalnızca **O’dur.** Öyle ki:

2. Allah, yerin içine giren bütün varlıkları; akan suları, süzülen damlaları, atılan taneleri, gömülen cesetleri, ekilen tohumları, gizlenen böcekleri, madenleri, doğa Igazı, kömürleri, emasları, tarihi kalıntıları, fosilleri **ve oradan çıkan** her şeyi; mezarlarından çıkan cesetleri, fışkıran pınarları, yeşeren filizleri, patlayan volkanları bilir ve aynı şekilde, **gökten inen** rızıkları, yağın yağmurları, gönderilen vahiyleri, rahmeti ve azâbı; çakan şimşekleri, düşen yıldırımları, yansıyan ışınları, kayan göktaşlarını **ve oraya yükselen** her şeyi; duâları, yakarışları, ruhları, melekleri; buharları, gazları, bulutları, ses dalgalarını, soğukluğu, sıcaklığı **bilir. O, çok bağışlayıcıdır,** sonsuz **merhamet sahibidir.** Hal böyleyken:

3. Hakikati inkâr edenler, “Kıyâmet asla kopmayacak!” diyorlar. Ey Müslüman, onlara **de ki: “Hayır,** evrende insanların bildiği ve kimsenin bilemeyeceği herşeyi, **bütün gaybı bilen Rabb’ime yemin olsun ki, kıyâmet mutlaka kopacaktır!**

Göklerde ve yerde zerre kadar bir şey bile O’ndan gizli kalmaz; bundan daha küçük ve daha büyük hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir Kitapta olmasın. Sizin bildiğiniz ve bilmediğiniz her şey Allah’ın ilminde vardır. Allah her şeyi bilir”

4. Bütün bunlar, inanıp güzel işler yapanları Allah’ın ödüllendirmesi içindir. İşte onlar için âhirette bağışlanma ve cömertçe bahşedilen nîmetler vardır.

5. Kur’an’ın hükmünü geçersiz kılmak amacıyla ayetlerimize karşı mücâdele edenlere gelince, onlar da tiksinti verici ve can yakıcı bir azâba mahkûm olacaklar!

6. Öte yandan, kendilerine ilim ve anlayış bahşedilen dürüst ve insaflı kimseler, Rabb’inden sana indirilen bu muhteşem ayetlerin gerçeğın ta kendisi olduğunu; sonsuz kudret sahibi ve her türlü övgüye lâyık olan Allah’ın yoluna ilettiğini bilirler.

7. Buna karşılık **inkârcılar** halka seslenerek,“Bakın!” **dediler,“Si zler öldükten ve vücutlarınız didik didik parçalanıp iyice dağıldıktan sonra yeni bir yaratılışla hayata döneceğinizi iddia eden bir adamı size gösterelim mi?”**

8. “Bilmiyoruz, bu adam **acaba Allah’a karşı bile bile yalan mı söylüyor, yoksa zavallı bir deli mi?”**

Hayır! Peygamber ne yalancıdır, ne d eli! Tam tersine, **âhireti inkâr edenler**, ruhsal bir çöküntü, manevi bir **azap** ve bunalım içinde kıvranıyorlar **ve bu yüzden böylesine büyük bir yanılğı içindeler!**

9. **Peki onlar, kendilerini çep eçevre kuşatan gökyüzüne ve yeryüzüne** ibret nazarıyla **hiç bakmıyorlar mı?** Şu uçsuz bucaksız evrenin hikmetsiz ve amaçsız yaratılmış olamayacağını; her şeyi mükemmel bir sistem hâlinde düzenleyen Allah’ın onları başıboş bırakmayacağı anlamıyorlar mı? Ve şunu düşünemiyorlar mı ki; **Biz dilessek onları** korkunç bir depremle **yerin dibine geçirebilir ya da başlarına gökten parçalar yağdırabiliriz! Hiç kuşkusuz bunda, içtenlikle Rabb’ine yönelen her kul için** Allah’ın varlığını, birliğini, sonsuz kudret, merhamet ve adâletini gözler önüne seren ve dolayısıyla, âhiretin varlığını ispatlayan nice işâretler, nice **deliller vardır.**

İşte size, içtenlikle Rabb’ine yönelen güzel bir kul örneği:

10. **Biz, Dâvûd’a tarafımızdan büyük bir lütuf ve üstünlük bahşetmiştik:** Dağları, taşları onun emrine vermiş ve **“Ey dağlar; Davud ile birlikte siz de Allah’ı tesbih edin ve ey kuşlar Allah’ın sınırsız kudret ve yüceliğini tere nnüm ederken, siz de ona eşlik edin !”** diye ilham etmiştik.

Ayrıca, ona demiri işleme sanatını öğretmiş, madenleri onun elinde âdetâ hamur gibi yumuşatmıştı.

11. “Ey Davud!” demiştik,“Dem iri **özenle,ilmek ilmek dokuyarak** sizi savaşta koruyacak **sapasağlam zırhlar imal et!Ve** siz,ey inananlar, **güzel ve yararlı işler yapın!** Unutmayın ki **Ben, yaptığınız her şeyi görmekteyim.”**

12. **Süleyman’a gelince, sabahleyin bir aylık bir mesafeye giden ve akşamleyin de bir aylık mesafeden geri dönen rüzgarı** onun emrine verdik. **Ayrıca onun kullanması için, erimiş bakır madenini sel gibi akıttık. Cinlerden de, Rabb’inin izniyle onun emri altında çalışanlar vardı.** Öyle ki, içlerinden hangisi buyruğumuza karşı gelecek olsa, ona **alevli ateşin azâbını tattırırdık!**

13. Bu cinler **Süleyman’a, dilediği şekild e büyük mâbedler, saraylar, kaleler; binaların etrafını süsleyen sanat hârikası eserler,** bu muhteşem **binaları süsleyen şekiller, tasvirler, resimler ile, binlerce kişiye aynı anda yemek pişirmek için kullanılan havuz büyüklüğünde yemek kapları ve yerinden kaldırılamayan çok büyük kazanlar imal ederlerdi.**

Onlara Peygamber aracılığıyla, **“Ey Davud ümmeti!”** demiştik, size bahşedilen bunca nîmetlere karşı **şükretmek için Allah yolunda çalışın!** Unutmayın ki, **kullarım arasında gerçek anlamda şükredenlerin sayısı çok azdır.”**

14. Nihâyet Süleyman’ı vefât ettirdiğimizde, her şeyi bildiklerini sandığınız bu cinler, onun öldüğünü ancak üzerine yaslandığı **bastonunu kemiren bir ağaç kurdu sayesinde fark edebildiler.** Kurdun kemirip iyice çürüttüğü baston kırılıp da Süleyman **yere yıkılınca anlaşıldı ki, eğer cinler gaybı bilmiş olsalardı,** Süleyman’ın çoktan ölmüş olduğunu da bilir, böylece, ölü bir adamın emri altında günlerce çalışarak **bu alçaltıcı azap içinde kalmazlardı.**

İşte, nankörlük edenlerin başına neler geleceğini gösteren tarihi bir örnek:

15. Andolsun, geçmişte helâk edilen **Sebe halkının** o cennet gibi **yurtlarında, onlara** Allah’ın kudret ve merhametini göstermeye yetecek apaçık **bir delil vardı:** Şöyle ki, biri **sağdan** diğeri **soldan, iki** meyve **bahçesi,** şehri boydan b oya kuşatmıştı. Elçileri onlara, “Ey halkım!” demişti, **“Rabb’inizin size bahşettiği nîmetlerden yiyin, için ve yalnızca O’na şükredin!** Daha ne istiyorsunuz: **Güzel bir yurt ve bağışlayıcı bir Rab!”**

16. Fakat onlar Elçinin mesajından **yüz çevirdiler; Biz de üzerlerine, barajlarını yerle bir eden o meşhur Arim selini gönderdik ve sahip oldukları verimli iki bahçeyi, yalnızca böğürtlen, ılgın ve Arabistan kirazı denilen birkaç yabani sedir ağacından ibaret iki vîrâne bahçeye çevirdik.**

17. Evet, nankörlükleri yüzünden onları işte böyle cezalandırdık. Öyle ya, **Biz nankörlük yapanlardan başkasını hiç cezalandırır mıyız?**

18. Oysa Biz, bundan önce onlara nice nîmetler bahşetmiştik. Örneğin, **bereketli kıldığımız Kudüs, Şam ve Mekke gibi şehirlerle onlar arasına,** kervanların konaklaması için **birbiri ardınca kasabalar serpiştirmiş ve bu şehirler arasında düzenli ulaşım imkânları sağlamıştık.** Ve Peygamberler aracılığıyla “Ey Sebe halkı!” demiştik, **“Bu şehirler arasında gece gündüz güven içinde seyahat edebilirsiniz!”**

19. Fakat onlar, aralarında zulüm ve haksızlığı yaygınlaştırarak, lisan-ı hal ile âdetâ, **“Ey Rabb’imiz, yol güzergâhı üzerinde bulunan konaklarımız arasındaki mesafeyi uzat.** Artık mesafeler çok kısa kalıyor. Şimdiki haliyle bunu herkes yapabilir. Biz güçlü, kuvvetli, her türlü imkana sahip insanlarız. Daha uzun mesafelere, daha büyük işlere lâiyiz!” **diyerek şımardılar.** Büyüklük tasladılar. **Kendilerine yazık ettiler. Biz de onları paramparça edip Arabistan’ın dört bir yanına dağıtarak,** bir zamanlar dillere destan Sebe ülkesini, artık unutulmuş bir **efsaneye dönüştürdük. Hiç kuşkusuz bunda,** musîbetler karşısında isyan etmeyip **sabreden ve nîmetler karşısında şımarmayıp şükreden kimseler için nice ibret dersleri vardır.**

20. Doğrusu İblîs, “Ey Rabb’im! İnsanları saptırmak için yeryüzünde ne kadar çirkinlik ve kötülük varsa, hepsini allayıp pullayıp onların gözünde süslü göstereceğim ve böylelikle, hepsini

kandırıp yoldan çıkaracağım!” (15. Hicr: 39-40) derken, **onlarla ilgili düşüncesinde haklıydı; çünkü bir grup mümin dışında, hepsi onun peşinden gittiler.**

21. Oysa İblîs’in, onlar üzerinde hiçbir otoritesi ve yaptırım gücü yoktu; Biz İblîs’e sadece, onları kötülüğe çağırma yetkisi verdik. Böylece, âhirete inananları, ona kuşkuyla bakanlardan ayırt etmek için onları imtihâna tâbi tuttuk. Hiç kuşkusuz Rabb’in, her şeyi koruyup gözetmektedir.

22. Ey Müslüman! Bu tarihi örneği anlattıktan sonra, hâlâ Allah’a kulluktan yüz çeviren çağdaş inkârcılara de ki: “A İlah’tan başka kulluk edilmeye lâayk olduğunu iddia ettiğiniz varlıklara yalvarın bakalım, size bir fayda veya zarar verebilecekler mi? Hayır! Onlar, göklerde ve yerde zerre kadar bir şeye bile sahip değildirler. Onlar bu evren in yaratılış ve yönetiminde pay sahibi olmadıkları gibi, Allah da onlar arasından kendisine bir yardımcı seçmiş değildir. Bunun içindir ki:

23. Hesap Günü, Allah’ın huzurunda hiç kimse bir başkasını cezadan kurtarmak için aracılık edemeyecek, yani hiç kimseye kayırma, arka çıkma, arabuluculuk ve şefaathayfa vermeyecektir. Ancak O’nun izin verdiği kimseler, yine O’nun izin verdiği kimselere şefaathayfa edebileceklerdir. Yeniden dirilişin ilk şoku atlatılıp da, nihâyet insanların korkuları yatışınca, şefaathayfa bekleyenler, kurtulma ümidiyle meleklerle, “Rabb’iniz şefaathayfa konusunda size ne söyledi? Acaba kurtulabilecek miyiz?” diye soracaklar. Onlar da, “ Rabb’imiz gerçeği söyledi: Sadece hak edenler, hak ve adâlet ölçülerine göre şefaathayfa faydalanacak. Hiç kuşkusuz O, yüceler yücesidir, azamet sahibidir!” diyecekler.

24. Ey Müslüman! İnkârcılara de ki: “ Söyleyin bakalım, gökten yağırdığı ve yerden çıkardığı nîmetlerle size bunca rızıklar sunan kimdir?” Onların da itiraz edemeyeceği cevabı kendin vererek de ki: “ Elbette Allah’tır! İşte biz, her şeyi yaratan, yöneten ve besleyen bir tek Allah’a kulluk eder ve yalnızca O’nun hükmüne boyun eğiz. Siz ise, yarat amayan, rızık veremeyen başka ilâhlar ediniyorsunuz. Bu durumda, her ikimizin de doğru yolda olması mümkün değildir. Ya biz müminler, ya da siz inkârcılar; ikimizden biri doğru yolda, diğeryise apaçık bir sapıklık içindedir! Aklınızı kullanın ve kimlerin doğru, kimlerin yanlış yolda olduğuna kendiniz karar verin.”

25. Yine onlara de ki: “Eğer biz yanlış yoldaysak, bundan dolayı bize eziyet etmenize gerek yok; çünkü siz bizim günahlarımızdan sorumlu değilsiniz fakat siz yanlış yoldaysanız, bunun cezasını çekecek olan, sadece sizsiniz! Çünkü biz de sizin yaptıklarınızdan sorumlu değiliz! O hâlde, hangi yolu seçeceğinize karar verirken, çok iyi düşünün!”

26. Yine onlara de ki: “Rabb’imiz, Diriliş Günü hepimizi bir araya toplayacak ve aramızda en âdil hükmü verecektir. Çünkü O, mutlak adâletle hüküm verendir, her şeyi en mükemmel biçimde bilendir.”

27. De ki: “O’na itaat ve ibâdetle ortak koştüğunuz putları ve diğer varlıkları gösterin

banâ; bakalım bunlar gerçekten kulluk edilmeye lâayık kimseler mi? **Hayır; Allah** 'ın asla eşı ve ortağı yoktur! O, **sonsuz hikmet ve kudret sahibidir!**” İşte bu hikmetin bir tecellisi olarak:

28. Ey Muhammed! **Biz seni, sadece** belli bir çağa ve belli bir topluma, belli bir bölgeye bir Peygamber olarak değil, kıyâmete kadar gelecek **bütün insanlığı** rahmetimizle **müjdelemen ve azâbımızla uyarman için gönderdik; ne var ki, insanların çoğu** bunu **bilmezler.**

29. Bu yüzden **soruyorlar: “Eğer dedikleriniz doğru ise, söyleyin bakalım, b u yeniden dirilme ve yargılanma vaadi ne zaman gerçekleşecek?”**

30. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen İslâm dâvetçisi! Onlar a **de ki:** “ Bunun vaktini bilemem, fakat şundan emîn olun ki, Allah'ın değişmez yasalarına göre **sizin için bir gün tayin edilmiştir** ve bu gün gelinceye kadar imtihan sürecektir. O gün gelip çatınca da, **onu ne bir an geciktirebilirsiniz, ne de bir an öne alabilirsiniz!**”

31. Hakikati inkâr edenler “**Biz ne bu Kur'an'a inanırız, ne de ondan önceki kitaplara!**” diyorlar. Bu zâlimleri, Rablerinin h uzurunda tutuklanmış bir hâlde, suçu birbirlerinin üzerine atarlarken bir görseydin: Yeryüzünde **güçsüz bırakılan** ve azgın yöneticiler tarafından yönlendirilen kalabalıklar, vaktiyle körü körüne itaat ettikleri o **büyüklik taslayan** liderlere, efendilere, patron lara seslenerek, “**Siz olmasaydınız, biz kesinlikle Allah'ın kabul edeceği bir şekilde iman ederdik!**” diyecekler.

32. **Büyüklik taslayanlar ise, güçsüz bırakılanlara, “Size do ğru yolu gösteren Kur'an geldikten sonra, siz ona iman edecektiniz de biz mi sizi ondan zorla alıkoyduk? Hayır, siz zaten günah işleyen kimselerdiniz!” diye cevap verecekler.**

33. Buna karşılık **güçsüz bırakılanlar, büyüklik taslayanlara, “Ne münasebet! ” diye itiraz edecekler,** “Bizi yoldan çıkarmak için **gece gündüz** plânlar kuran, hâince **tuzaklar** peşinde koşan ve her türlü basın yayın araçlarını kullanarak İslâm aleyhinde yanıltıcı propagandalarla bizi aldatanlar sizler değil miydiniz? Ne çabuk unuttunuz, **hani bize Allah'ın ayetlerini inkâr etmemizi ve birtakım varlıkların egemenliğini kabul ederek O'na ortak koşmamızı emrediyordunuz!**”

Böylece, her iki taraf da cezayı hak ettiklerini anlayacaklar. Derken zâlimler, kendilerini bekleyen **azâbı görünce, pişmanlık acısı** bir kor gibi **yüreklerini yakıp kavuracak! Biz de, o inkârcıların boyunlarına çelikten prangalar geçirip** hepsini aşağılık bir hâlde cehenneme **süreceğiz!** İşte bu fecî âkıbeti, bizzat kendileri hazırladılar. Öyle ya, **onlar yaptıklarından başka bir şeyin cezasını mı çekiyorlar?**

34. Zaten, **Biz ne zaman bir memlekete uyarıcı bir Peygamber veya dâvetçi gönderdiysek, o ülkenin** zenginliklerini ellerinde bulunduran, lüks ve refah içi nde yüzen ve her türlü ahlâksızlık ve **sefahate dalmış olan kesimi,** alışageldikleri yaşantının sona ereceği endişesiyle, İslâm dâvetçilerine, “Şunu peşinen söyleyelim, **biz sizin getirdiğiniz mesajı inkâr**

ediyoruz!” demişlerdir.

35. İşte, çağdaş kâfirler de, **“Biz ekonomik ve sosyal açıdan sizden daha ileriyiz ve servet ve nüfus bakımından sizden daha öndeyiz!** Bu da bizim doğru yolda olduğumuzun ispatıdır. Madem dünyada bu kadar nîmete nâil olduk, öyleyse âhirette de **azâba uğratılacak değiliz!”** diyorlar.

36. Onlara **de ki: “Bakın,** belli bir hikmete uygun olarak **dilediğin e sınırsız nîmetler bahşeden ve dilediğinin rızkını yeterince veren,** ancak **Rabb’imdir.** Bundan dolayı kibirlenmeye hakkınız yoktur. **Fakat insanların çoğu,** gerçek üstünlük ölçüsünün ancak ahlâk, dürüstlük ve erdemlilik olduğunu **bilmezler.**

37. Öyleyse, ey insanlar, şunu iyi bilin: **Malınızın ve evladınızın çokluğu, bizim nezdimizde size hiçbir üstünlük ve ayrıcalık kazandırmaz; ancak ayetlerime iman edip güzel davranış gösterenler** bu üstünlüğe lâyık olabilirler. **İşte onlara yaptıklarına karşılık kat kat fazlasıyla mükâfât verilecek ve onlar,** cennetteki o muhteşem **köşklerde,** sonsuza dek huzur ve **güven içinde yaşayacaklar.**

38. Kur’an’ın hükmünü **geçersiz kılmak amacıyla ayetlerimize karşı mücâdele edenlere gelince, onlar da** cehennemde korkunç bir **azâba mahkûm edilecekler!**

39. O hâlde, ey Müslüman! Servetinin eksileceğinden korkarak yoksullara yardım etmekten kaçınanlara **de ki: “Hiç kuşkusuz Rabb’im, dilediğine sınırsız nîmetler bahşeder, dilediğine ölçülü ve idâreli verir.** Öyleyse, malınızı cömertçe harcamaktan korkmayın! Unutmayın ki, Allah yolunda **her ne harcarsanız, O size bunun karşılığını** hem dünyada, hem de âhirette **kat kat fazlasıyla verecektir.** Çünkü **O, nîmet verenlerin en hayırlısıdır!”**

İnkâr edenlere gelince:

40. O Gün Allah onların hepsini huzurunda **toplayacak ve meleklerle,** “Bana kulluk etmeleri gerekirken, **size tapanlar bunlar mıydı? Bunu onlara siz mi emrettiniz?” diye soracak.**

41. Melekler, “Hâşâ, ne haddimize!” **diyecekler, “Sen,** sınırsız kudretinle **her türlü eksiklikten, noksanlıktan uzaksın, yücesin! Onlar** in bu iftiralarına **karşı bizim sığınacağımız yegâne sahibimiz, yegâne dostumuz Sensin! Aslında onlar** bize değil, farkında olmadan **cinlere tapıyorlardı; hattâ pek çokları, cinlere tapmak gerektiğine ciddî ciddî inanıyorlardı.”**

42. “Fakat bugün, ey insanlar ve cinler, **hiçbiriniz diğerine herhangi bir fayda veya zarar veremeyeceksiniz!”**

Böylece **bu zâlimlere,** “Vaktiyle **inkâr ettiğiniz o cehennem azâbını tadın bakalım!” diyeceğiz.** Hal böyleyken:

43. Onlara apaçık ayetlerimiz okunduğu zaman, inkârcılar halka seslenerek, “Muhammed’in güzel sözlerine aldanmayın! Aslında **bu adamın tek amacı, atalarınızın kulluk ettiği şeylerden sizi vazgeçirmektir!”** derler. Bu şekilde halkı kandıramayacaklarını anlayınca, **“Bu Kur’an, insan tarafından uydurulmuş bir safsatadan başka bir şey değildir!”** derler. **Fakat hakikat kendilerine ulaşıp da,** Kur’an gönülleri fethetmeye başlayınca, **kâfirler** onun kitlelerce benimsenmesini engellemek için, “Hepimizi acze düşüren, vicdanları sarsıp derinden etkileyen **bu** büyüleyici sözler, **apaçık bir sihirden başka bir şey olamaz!** Çünkü okuma yazma bilmeyen bir insan, böylesine harikulade sözler söyleyemez!” **derler.** Böylece, Kur’an’ın insanüstü bir kaynaktan geldiğini itiraf ederek, hidâyetin tam eşiğine kadar gelirler. Fakat kibir ve inatçılıkları, iman etmelerine engel olur.

Peki bu zâlimler, hangi delile dayanarak Kur’an’ı reddediyorlar?

44. Oysa Biz onlara, **bu Kur’an’dan önce, okuyup inceleyecekleri bir kitap vermediğimiz gibi,** senden önce kendilerine bir uyarıcı da göndermemiştik.

45. Onlardan önce yaşamış olan zâlim toplumlar da hakîkati böyle **inkâr etmiş** ve sonunda cezalarını çekmişlerdi. Bugünkü müşrikleri de aynı âkıbet bekliyor! Sakın servetlerine, güçlerine güvenmesinler. Çünkü **onlar,** geçmişte yaşayan **bu** insanlara **verdiğimiz** bilgi, güç, servet ve medeniyetin henüz **onda birine bile ulaşmış değiller.** Evet, onlara gerçekten büyük nîmetler bahşetmiştik. **Buna rağmen, elçilerimizi yalanladılar fakat sonunda, Beni inkâr etmek ne demekmiş, gördüler!**

46. Ey Muhammed! İnkârcılara seslenerek de ki:“ Bakın, **size bir tek öğüdüm var: İster toplu hâlde** birkaç arkadaş kafa kafaya vererek, **ister tek başınıza,** sessiz ve sâkin bir ortamda **Allah’ın huzurunda durun ve samîmî olarak bir düşünün.** Kişisel arzu ve çıkarlardan soyutlanmış, önyargılardan arınmış bir hâlde inancınızı yeniden gözden geçirdiğinizde, kendinizi şu apaçık gerçeğin huzurunda bulacaksınız:

Çocukluğundan beri tertemiz ahlâkını yakından tanıdığınız **bu arkadaşınız, asla bir deli değildir! O ancak,** zâlimleri bekleyen **şiddetli bir azâba karşı sizi uyaran bir elçidir!**

47. Ey şanlı Elçi! Onlara de ki:“ Benim herhangi bir şahsi çıkar peşinde olmadığımı biliyorsunuz. **Eğer** bu dâvetime karşılık **sizden en ufak bir mükâfât istemişsem,** bunların hepsi **varsın sizin olsun;** çünkü **benim mükâfâtımı verecek olan** yalnızca **Allah’tır!** Başkalarının ne düşündüğü umurumda değil, çünkü **O, her şeye şâhittir.”**

48. Yine onlara de ki:“ Siz gerçekler karşısında ne kadar direnseniz de, hem herkesin bildiği hem de hiç kimsenin bilemeyeceği **bütün bilinmezleri bilen Rabb’im,** eninde sonunda nurunu tamamlayacak ve **hakîkati** tüm açıklığıyla **ortaya koyacaktır!”**

49. O hâlde, küfrün karanlıklarını parçalayıp âlemleri aydınlatan Kur’an’ın meydana getireceği değişimi şimdiden müjdeleyerek **de ki:**“ İşte nihâyet, mutlak ve değişmez gerçeklik ve doğruluk

olan **hak geldi ve** yalan, kötülük, inkâr cılık temeline dayanan bâtılın yok oluş süreci başladı! Bundan böyle, Müslümanlar Kur'an'a bağlı kaldıkları sürece, artık **bâtıl ne yeni bir şey ortaya koyabilir, ne de** eski saltanatını **geri getirebilir!**

50. Onlara de ki: “Eğer ben sizin iddia ettiğiniz gibi doğru yoldan **sapmışsam, bunun vebali ancak bana aittir,** siz bundan sorumlu değilsiniz fakat **eğer doğru yoldaysam, —ki öyleyim— bu da Rabb’imin bana vahyettiği** Kur'an **sayesindedir.** Siz bilmeseniz de, Rabb'im doğru yolda olduğumu biliyor ya! **Hiç kuşkusuz O** her şeyi **işitir,** bize bizden daha **yakındır.**

51. Ey Muhammed! Onları, Mahşer Gününde **korkudan tir tir titreyecekleri zaman** çırpınırken **bir görseydin!** Öyle ki, **artık hiçbir kurtuluş çareleri kalmamıştır; çünkü yakın bir yerden,** can damarlarından kiskıvrak **yakalanmışlardır!**

52. İşte o zaman, “Biz şimdi ona inandık!” diye yalvaracaklar fakat bu kadar **uzak bir mesafeden nasıl** dünyaya ellerini uzatıp imanı **alabilecekler?** Kaçan fırsat bir daha ele geçer mi hiç?

53. Oysa daha önce fırsat varken **onu inkâr etmişlerdi! Tâ uzaklardan,** nasıl da âhiret hakkında **câhilce atıp tutuyorlardı!**

54. Fakat bugün, kendileri ile arzuları arasına bir set çekilmiştir; tıpkı, daha önceki yoldaşlarına yapıldığı gibi! Böylece bütün istek ve özlemlerinden mahrum bırakılacaklar. **Çünkü onlar,** Allah'ın adâleti konusunda, vicdanları rahatsız eden **karmakarışık bir şüphe içindeydiler!**

35. FÂTİR SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Furkan sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetinde geçen “Fâtır: yoktan var eden, yaratıcı” kelimesinden almıştır. Aynı ayette geçen “Melaike: melekler” adıyla da bilinen sûre, 45 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Her türlü hamd; övgü, teşekkür, saygı, minnettârlık ve yücelik, gökleri ve yeri yoktan var eden; her biri farklı güç, yetenek ve özelliklere sahip melekleri ikişer, üçer, dörder.. kanatlı elçiler yapan ve onları birer görevli olarak hizmetinize veren Allah’a aittir! Hiç kuşkusuz O, dilediğini yaratılışta üstün kılar.

Hiç kuşku yok ki, Allah’ın her şeye gücü yeter. Öyle ki:

2. Allah’ın insanlara vermek istediği bir nîmeti hiç kimse ve hiçbir güç engelleyemez; onun engellediğini de, O’ndan başka hiç kimse getiremez. Çünkü O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

3. O hâlde, ey insanlar! Allah’ın size bahşettiği nîmetleri düşünün: Gökten yağdırdığı ve yerden çıkardığı sayısız nîmetlerle sizi besleyen Allah’tan başka bir yaratıcı mı var? Hayır; O’ndan başka tanrı yok! Öyleyse, nasıl oluyor da, inkârcıların propagandasına aldanıp Allah yolundan yüz çeviriyorsunuz!

4. Ey Peygamber ve ey Müslüman! Eğer Kur’an’a çağırdığın kimseler seni yalanlıyorsa, bundan dolayı üzülmeye, ümitsizliğe kapılma! Unutma ki, senden önce de nice dâvetçiler ve hattâ nice Peygamberler yalanlanmıştı. Fakat sonunda, kazanan hep onlar olmuştu. Unutma; her işin sonucu Allah’a varır. Bunun için, hakîkati tüm insanlığa duyur:

5. Ey insanlar! Allah’ın yeniden dirilme vaadi haktır, gerçektir; öyleyse, sakın şu dünya hayatının sahte cazibesi sizi aldatıp Allah’a kulluktan alıkoymasın! Hele hele o aldatici şeytan ve dostları, Allah’ın ayetlerini çarpıtarak veya Rabb’inizin şefkat ve merhametine güvendirerek sizi Allah ile aldatmasın!

6. Çünkü şeytan, sizin mahvolmanız için elinden geleni yapmaya and içmiş amansız ve acımasız bir düşmandır; öyleyse siz de onu düşmanınız bilin! Doğrusu o, kendi zihniyetini benimseyen taraftarlarını ancak cehennemlik olmaya yol açan çirkinliklere çağırır! Unutmayın ki:

7. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler için, Kıyâmet Günü çetin bir azap vardır; iman edip güzel işler yapanlara gelince, Allah tarafından bir bağışlanma ve muhteşem bir ödül onları bekliyor! O hâlde:

8. İşlediği kötülüklerin, çirkinliklerin cazibesine kapılan ve zamanla bunları güzel görmeye başlayan kişi, hiç dürüst ve erdemli bir hayatı tercih eden kimseyle bir tutulabilir mi? İşte böylece Allah, zulüm ve haksızlığı tercih ederek sapıklıkta kalmak isteyeniyi saptırır, samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak isteyeniyi de doğru yola iletir. O hâlde, ey Müslüman, onlar için kendini üzmeye, endişelenmeye de ğmez! bu gibi kimseleri doğru yola getireceğim diye kendini yiyip bitirme! Şüphesiz Allah, onların yaptıkları her şeyi biliyor. Ve Hesap Gününde elbette cezalarını verecektir! Eğer yeniden diriliş konusunda şüpheleri varsa, şunu iyi dinlesinler:

9. Allah, rahmetinin müjdecisi olan rüzgarları gönderir ve bu rüzgarlar, yağmur yüklü bulutları okyanus, deniz ve göllerden kaldırıp karalara doğru taşırlar. Sonra Biz onu, bitki örtüsü tamamen kuruyup ölmüş bir bölgeye rahmet yağmurları olarak sürükleriz ve onunla yemyeşil filizler yetiştirerek, ölümünden sonra toprağa yeniden hayat veririz. İşte, ölümden sonra yeniden diriliş de böyle olacaktır. O hâlde, sizi yeniden diriltilip hesaba çekecek olan Rabb'inize kulluk edin! Böylece cennet nîmetlerine kavuşmakla kalmayacak, dünyada da güç ve şeref elde edeceksiniz:

10. Kim dünyada ve âhirette güç, kudret, itibar, üstünlük, yücelik ve şeref istiyorsa, bunu Allah'tan istesin; çünkü şeref ve yücelik, tamamen ve yalnızca Allah'ın elindedir ve onu dilediğine verir. Fakat bunu elde etmek için, dosdoğru bir imana sahip o lmanız ve bu inancınızı güzel davranışlarla ortaya koymanız gerekir. Çünkü ancak iyi niyet, sağlam iman, güzel söz ve güzel düşünceler O'nun katına yükselir fakat bunları O'na yükseltecek olan, ancak ve ancak güzel davranışlardır. Dolayısıyla, ibâdetlerle, güzel davranışlarla desteklenmeyen kupkuru bir iman, sahibine hiçbir yarar sağlamayacaktır.

Bunun içindir ki, İslâm'a ve Müslümanlara karşı çirkin tuzaklar peşinde koşan kâfirleri ve münâfıkları, her iki dünyada da çetin bir azap beklemektedir ve onların bütün tuzakları, eninde sonunda yok olup gitmeye mahkûmdur!

11. Ey insanlar! Allah'ın size bahşettiği nîmetleri düşünün: Sizin atanız ve ilk insan olan Âdem'i topraktan yaratan, sonra da neslinizin sürmesi için bir damla sudan yaratılışınızı devam ettiren, ayrıca sizi, birbirine uyumlu erkek ve kadın çiftler hâline getiren Odur. O'nun bilgi ve irâdesi dışında ne bir dişi gebe kalabilir, ne de yavrusunu doğurabilir. Bir canlıya ömür verilmesi de, onun ömrünün kısaltılması da, mutl aka varlık kanunlarının yazıldığı bir kitapta kayıtlıdır. Bu nasıl olur demeyin! Hiç kuşkusuz bu, Allah için çok kolaydır. O'nun sınırsız ilim, kudret ve merhametini gösteren bir başka örnek:

12. Aynı okyanus veya denizde, birbirlerine bitişik hâlde bulunan, bu yüzden aynı özelliklere sahip olması beklenen iki su kütlesi, her zaman aynı değildir. Aralarında görünür hiçbir engel

olmadığı hâlde, bunlardan **biri tatlı, susuzluğu giderici ve içimi güzeldir; diğeryse, tuzlu ve acıdır** (25. Furkan: 53; 27. Neml: 61 ve 55. Rahman: 19-21). **Fakat her ikisinden de taptaze deniz ürünleri tutarak etlerini yer, takı olarak kullanacağınız inci, mercan, sedef gibi süs eşyaları çıkarırsınız** (55. Rahman: 22). **Ayrıca, O'nun lütfundan nasibinizi aramanız ve böylece, size bahsettiği bunca nîmetlerden dolayı Rabb'inize şükretmeniz için, gemilerin suları yara yara denizlerde akıp gittiğini görürsün.**

13. Ortaya koyduğu mükemmel ölçü uyarınca, bazen geceyi kısaltıp gündüze katan, bazen de gündüzü kısaltıp geceye ekleyen ve her biri ezelden belirlenmiş bir vakte kadar kendi yörüngelerinde akıp gitmekte olan Güneş'i ve Ay'ı koyduğu kanunlara boyun eğdiren O'dur. Ey insanlar! **İşte budur, sizin gerçek sahibiniz, efendiniz ve Rabb'iniz olan Allah!** Göklerde ve yerde mutlak egemenlik ve **hükümrانlık** yalnızca **O'nundur! Oysa** ey müşrikler, **O'ndan başka yalvardığınız** putlar, putlaştırmış varlıklar **bir incir çekirdeğine bile hükmedemezler.** Öyle ki:

14. Onlara el açıp duâ etseniz, duânızı işitmezler; işitseler bile size cevap veremez, dileğinizi yerine getiremezler. Çünkü böyle bir güç ve yetkiye sahip değiller. **Üstelik Kıyâmet Gününde onlar, sizin onları Allah'a ortak koşmanızı asla kabul etmediklerini,** böyle bir şeyden haberlerinin bile olmadığını söyleyecekler.

Ey insan! Görüyorsun ya, **sana hiç kimse, her şeyden haberdar olan Allah'ın** şu Kur'an'da verdiği bilgiler **gibi bilgi veremez.**

15. Çünkü ey insanlar; hepiniz var olmak ve varlığınızı devam ettirmek için Allah'a muhtaçsınız! Oysa Allah, hiçbir şeye muhtaç değildir, gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye lâyık olan sadece **O'dur.**

16. Öyle ki; dilerse sizi yok eder ve yerinize bambaşka bir toplum getirir.

17. Unutmayın; bu, Allah'a göre hiç de zor değildir. Öyleyse, Rabb'inize itaat ederek kendinizi kurtarmaya bakın. Çünkü Kıyâmet Günü gelip çattığında:

18. Hiç kimse, bir başkasının günahını kendi üzerine alamayacaktır. Günaha teşvik eden, bunun cezasını elbette çekecektir. Fakat bu, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın onun sözüne uyup günah işleyen kişiyi kurtaramayacaktır. Nitekim, **herhangi bir günahkâr, günahını yüklenmesi için bir başkasını çağırırsa,** o çağırdığı kişi kendi yakın akrabası bile olsa onun **hiçbir günahını üzerine alamayacaktır.** Dolayısıyla, Hristiyanların uydurduğu "Hz. Âdem'in işlediği günahıtan dolayı onun soyundan gelenlerin de günahkâr olarak dünyaya geldiği ve babasız dünyaya gelen Hz. İsa'nın, kendisini fedâ ederek bu günahı affettirdiği" şeklindeki iddiası, hem Hz. İsa'ya atılan bir iftira, hem de Allah'ın adâleti konusunda halkı şüpheye düşüren şeytânî bir aldatmacadır.

Ey Peygamber ve ey onun yolundan giden Müslüman! Bütün bu iknâ edici apaçık delillere

rağmen, yine de Kur'an'dan yüz çevirenler olacaktır. Sen, akıll arı körelmiş bu zâlimleri doğru yola iletemezsin! **Sen ancak**, gözleriyle görmedikleri hâlde, **gayben Rabblerine** yürekten **saygı duyan** ve bu saygının doğal sonucu olarak **namazı güzelce kılan kimseleri uyarabilirsin**. Yani senin uyarıların, sadece böyle temiz yürekli samimi ve ciddi insanlarda etkisini gösterir. Zaten **her kim** şirk ve günah kirlerinden arınıp **temizlenirse**, **bunu ancak kendi iyiliği için yapmış olur**. Unutmayın, **dönüşünüz** mutlaka **Allah'a** olacaktır.

İşte, on ikinci ayetteki iki deniz nasıl birbirine benzemiyorsa;

19. Hakikati gören ile görmeyen de bir olmaz!

20. Tıpkı, karanlıklarla aydınlığın aynı olmadığı gibi!

21. Ya da serinletici **gölge** ile kavurucu **sıcak** bir olmaz,

22. Tıpkı, kalben **diri olanlarla ölülerin aynı olmadığı gibi!**

Çünkü **Allah**, ancak samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak **isteyene** hakîkati **işittirir**. Gönlünü kibir, inatçılık, bencillik örtül eriyle karartmış olanlara gelince; **sen**, **mezarlardaki** ölüler gibi hakikat karşısında duyarsız kalan zâlimlere hiçbir şey **işittiremezsin!** Onun için, inanmıyorlar diye üzülme!

23. Çünkü sen, yalnızca bir uyarıcısın.

24. Şüphesiz Biz, **doğruyu ve gerçeği ortaya koymak için**, seni en yakın çevrenden başlamak üzere, tüm insanlığa seslenen **bir müjdecî ve uyarıcı** olarak gönderdik. Zaten hiçbir medeniyet ve **hiçbir ümmet yoktur ki**, içlerinden bir zamanlar **bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın**.

25. Ey Peygamber! Eğer Kur'an'a çağırдың kimseler seni **yalanlıyorlarsa**, bundan dolayı üzülme, ümitsizliğe kapılma! Unutma ki, vaktiyle **onlardan önceki zâlimler de kendilerine apaçık deliller, hikmet dolu öğütler ve aydınlatıcı kitap getiren Peygamberlerini ve dâvetçilerini yalanlanmışlardı**.

26. Fakat sonunda, inkârcıları korkunç bir ceza ile apansız **yakalayışverdim!** Beni inkâr etmek ne demekmiş, işte o zaman **gördüler**.

Bunun için, hakîkati tüm insanlığa duyur:

27. Görmez misin ki Allah, **gökten** nasıl su indiriyor da, onunla değişik tatlarda rengârenk meyveler yetiştiriyor? Nitekim **dağlarda da beyaz, kırmızı ve siyah tonlarda** madenler **ve renk renk**, desen desen kayalar, tabakalar ve katman katman **çizgiler var**.

28. Aynı şekilde hem insanlar, hem de yabani ve evcil havanlar türlü türlü renkler

taşıyor. Dünyanın her yerindeki siyah, beyaz, kızıl, sarı renklerde insan ırkları ; hayranlık veren şekil ve renkleriyle insanı büyüleyen kuşlar, kelebekler, vahşî ve evcil hayvanlar; Allah'ın renkeriyle sanatının mükemmel bir örnek olarak karşınızda duruyor. Dikkat edin; **Allah'ın kulları arasından, ancak Kur'an'ın dile getirdiği bu gerçekler i bilenler O'na yürekten saygı duyarlar! Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz kudret sahibidir, çok bağışlayıcıdır.** Peki, kimdir bu ilim sahipleri?

29. Allah'ın kitabını anlamaya çalışarak okuyan, böylece Allah'ın, hayatın bütün yönlerinde kural koymaya yetkisini onaylayan onu pratik hayata uygulayan, bunun için **namazı güzelce kılan ve kendilerine verdiğimiz nîmetlerden** bir kısmını Allah için yoksullara **gizli ve açık olarak harcayanlar var ya; işte onlar, asla zarara uğramayacak bir kaza** elde etmeyi umabilirler.

30. Çünkü Allah, onlara mükâfâtlarını tam olarak verecek ve sonsuz lütuf ve keremi sayesinde, onlara hak ettiklerinden çok daha fazlasını bahşedecektir. Hiç kuşkusuz O, çok bağışlayıcıdır, bütün iyiliklerin ve teşekkürlerin karşılığını cömertçe verendir.

31. Ey Peygamber! Sana gönderdiğimiz bu Kitap, kendisi nden önceki kitapları onaylayan gerçeğin ta kendisidir. Şüph esiz Allah, kulların ın tüm yaptıklarından haberdardır ve onları dâimâ görmektedir.

32. İnsanlık tarihi boyunca, her devirde Kitap ve elçi göndererek insanlığa yol gösterdik. İşte şimdi de son kutsal Kitabı, kullarımız arasından bu göreve lâyık görüp seçtiğimiz kimselere emânet ettik. Fakat onlardan kimileri Allah'ın kendilerine verdiği kulluk imkanlarını yeterince kullanamayan, kendilerine zulmeden, yazık eden günahkar Müslümanlar; kimileri bunlardan daha iyi durumda, Müslümanca dengeli bir hayatı yaşamaya çalışanlar; kimileri de Allah'ın izniyle hayır ve iyiliklerde en önde giden gayretli Müslümanlardır. **İşte en büyük lütuf, bu sonuncusudur.**

33. İşte bu müminlerin mükâfâtı, ebedî huzur ve mutluluk diyarı olan Adn cennetleri olacaktır. Onlar oraya girecek ve altın bileziklerle, incilerle süsleneceklerdir. Elbiseleri de hâlis ipekten olacaktır.

34. Bu muhteşem nîmetlerle karşılaşınca, “Bizi o müthiş Hesap Gününde her türlü sıkıntı, endişe ve üzüntüden kurtaran Allah'a hamd olsun!” diyecekler, “Rabbimiz gerçekten de çok bağışlayıcıdır, bütün iyiliklerin karşılığını cömertçe verendir!”

35. “İşte bizi, sonsuz lütuf ve keremi sayesinde ebedî kalac ağıımız yurda yerleştirdi. Dünya hayatı bir imtihândı, onu aştık; mahşer bir merhale idi, onu da geçtik. Artık burada bize ne bir yorgunluk dokunacak, ne de bir bıkkınlık!”

36. Âyetlerimizi inkâr edenlere gelince, onlar için de cehennem ateşi var! Öyle çaresiz bir hâlde olacaklar ki, hayatlarına son verilmez ki ölüp kurtulsunlar; azapları da

hafifletilmez ki rahat yüzü görsünler! İşte Biz, çeşidi, cinsi ve şekli ne olursa olsun, bütün nankörleri böyle cezalandıracağız!

37. Orada, “Ey Rabb’imiz!” diye feryat edecekler, “Ne olur, bizi buradan çıkar; sana söz veriyoruz, daha önce yaptıklarımızdan bambaşka güzel işler yapacağız!” Buna karşılık, Allah onlara diyecek ki: “Ben size, düşünüp ibret almak isteyen birinin düşünenebileceği kadar uzun bir ömür vermedim mi? Ayrıca, size bu günün gelip çatacağını haber veren uyarıcılar gelmemiş miydi? Geldi, fakat siz bile bile kötülüğü tercih ettiniz! Öyleyse yaptıklarınızın cezasını tadın bakalım; bugün zâlimlere hiç kimse yardım edemeyecek!”

O hâlde, ey insanlar, bu gün gelip çatmadan önce Rabb’inize kulluk edin! Unutmayın ki:

38. Şüphesiz Allah, göklerin ve yerin gizliliklerini bilir ve elbette O, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri de bilmektedir.

39. O Allah ki, önceki ümmetlerin ardından şimdi de sizi yeryüzünde ilâhî adâleti egemen kılmanız için yönetici ve halifeler yapmış ve sizi bu göreve uygun yetki, güç ve yeteneklerle donatmıştır. O hâlde, her kim bu yetenekleri kötü yönde kullanarak Allah’a karşı nankörlük edecek olursa şunu bilsin ki, onun bu nankörlüğü kendi aleyhinedir. Çünkü kâfirl erin nankörlüğü ve inkârcılığı, Rableri katında ancak onlara karşı gazâbın artmasına sebep olur! Evet, kâfirlerin nankörlüğü, onların yıkılış ve yok oluşlarını hızlandırmaktan ve ziyanlarını artırmaktan başka bir işe yaramaz!

40. Ey Müslüman! Onlara de ki: “Allah’tan başka itaate çağırdığınız ve böylece Allah’a ortak koştuğunuz putlarınızı ve putlaştırdığınız liderlerinizi, sahte ilâh larınızı bir düşünsenize: Gösterin bana, yeryüzünde ne yaratmış bunlar! Yâhut onların, göklerin yaratılıp yönetilmesinde bir ortaklıkları mı var?”

Bakın, zâlimler, nasıl da göz göre göre hakîkatten yüz çeviriyorlar! Yoksa Biz onlara bu iddialarını destekleyici bir Kitap gönderdik de, onda buldukları bir delile mi dayanıyorlar? Hayır; aslında zâlimler, birbirlerini boş vaadlerle aldatmaktan başka bir şey yapmıyorlar! Oysa görmüyorlar mı ki:

41. Gökleri ve yeri yıkılıp yok olmaktan koruyan ve mükemmel bir sistem çerçevesinde gök cisimlerinin hareketlerini devam ettiren yalnızca Allah’tır. O, bir an için varlıkları kendi haline bıraksa, evrende müthiş bir kargaşa meydana gelir. Eğer gökleri ve yer yıkılacak olsa, O’ndan başka hiç kimse onların nizamını sağlayamaz. Eğer hâlâ helâk olmadıysanız, ey zâlimler, bunun tek sebebi var: Hiç kuşkusuz Allah, kullarına karşı çok şefkatli, çok bağışlayıcıdır.

42. Kur’an’ı reddeden bu kâfirler, daha önce, “Yahudi ve Hristiyanlara gönderildiği gibi bize de bir uyarıcı gelmiş olsaydı, kesinlikle doğru yolu bulan en iyi toplum biz olurduk!” diye var güçleriyle Allah’a yemin ediyordı. Fakat onlara Allah tarafından uyarıcı bir Peygamber gelince bu, onların sadece hak ve hakîkatten iyice uzaklaşmalarına sebep oldu.

43. Çünkü onlar, yeryüzünde haksız yere **büyüklik taslıyor**, sahip oldukları imtiyazları kaybetmemek için Kur'an'a karşı **çirkin plânlar kuruyorlar. Oysa kötü plân, sadece sahibini helâk eder!** Hal böyleyken, bu zâlimler Allah'a ve Elçisine inanmak için daha ne bekliyorlar? **Yoksa onlar, kendilerinden önceki** isyankâr toplumları, devletleri ve medeniyetleri felâkete sürükleyen ilâhî **kanunların** kendi üzerlerinde uygulanmasını **mı bekliyorlar?** Öncekiler, ya bir azapla helâk edilerek, ya düşman istilasına uğrayarak, ya da Peygamberin takipçileri tarafından yenilgiye uğratılarak cezalandırılmışlardı. Bugün de böyledir bu, yarın da böyle olacaktır. Unutma; toplumlar ve çağlar ne kadar değişirse değişsin, **Allah'ın yasalarında hiçbir** bozulma, pörsüme ve **değişiklik göremezsin ve Allah'ın yasalarının uygulanmasında**, kıyâmete kadar bir aksaklık ve **bir sapma da göremezsin.**

İnsanlık tarihini şöyle bir gözden geçiren ve devletlerin yıkılış sebepleri üzerinde biraz düşünen bir kimse, zâlimlerinin sonunun hep aynı olduğunu görecektir:

Onlar hiç yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden önceki zâlim toplumların, medeniyetlerin sonu nice olmuş, görmüyorlar mı? Üstelik onlar, kendilerinden daha bilgili, daha gelişmiş ve daha **güçlüydüler.** Fakat yine de cezalarını çekmekten kurtulamadılar! Öyle ya, **ne göklerde, ne de yeryüzünde hiçbir şey Allah'ın irâdesine karşı koyamazdı! Çünkü O, sonsuz ilim ve kudret sahibidir.** Bununla birlikte O, yeterince fırsat vermeden hiç kimseyi cezalandırmaz:

45. Eğer Allah, işledikleri günahlardan dolayı insanları derhal cezalandıracak olsaydı, yeryüzünde helâk edilmedik **bir tek canlı bırakmazdı fakat** O, zalimlerin i cezalandırmakta acele etmez, **belirlenmiş bir vakte kadar onlara mühlet tanır. Belirlenen bu süre gelip çatınca da,** hepsinin cezasını tam olarak verir! Çünkü **Allah, kullarının her hal ve hareketini görmektedir.**

36. YÂSİN SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Cin sûresinden sonra indirilmiştir. Adını ilk ayetindeki harflerden almıştır. 83 ayettir. Allah'ın Elçisi , Peygamberlik, âhiret, kıyâmet gibi Kur'an'ın temel konularını gâyet veciz ve etkileyici biçimde özetleyen bu sûreyi 'Kur'an'ın kalbi' olarak nitelendirmiştir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Yâ Sîn! Dinle, ey insanoğlu! Bak bunu sana Allah söylüyor! Sen bunları Allah sözü olarak dinle, başkalarının sözüne benzetme! İşte Rabb'in, bu harfleri yan yana dizerek, hiçbir beşer tarafından bir benzeri yapılamayacak eşsiz bir kitap gönderdi:

2. Ey şanlı Elçi! En güzel öğütleri, en doğru hükümleri içinde barındıran ve senin Peygamberliğinin apaçık delili olan bu **hikmetli Kur'an şahittir ki,**

3. Elbette sen, Allah tarafından görevlendirilen ve tevhid sancağını elden ele taşıyarak insanlığı vahiy nuruyla aydınlatan **Elçilerden bir Elçisin.**

4. Hem de, hiç eğriliği olmayan, insânı hem dünyada, hem ahirette kurtuluşa ileten **dosdoğru bir yol üzeresin.** Bu yol, Âdem ile başlayan ve cennette biten İslâm yoludur. İnsanlık tarihi boyunca, bu yoldan cehenneme ayrılan her yol sapağında Elçiler görevlendirilmiştir.

5. Bu kitap ki, **Aziz ve Rahim** olan Allah **tarafından indirilmiştir.** Onu gönderen Allah Aziz'dir; bütün güç, kuvvet, izzet O'nundur, dilediğini dilediği şekilde ya pma kudretine sahiptir fakat aynı zamanda Rahim'dir, kullarına karşı çok şefkatli, çok merhametlidir.

6. O seni elçi olarak görevlendirdi **ki, ataları** ve kendileri **uyarılmamış, bu yüzden** küfrün ve zulmün karanlıklarına gömülerek **gaflet uykusuna dalmış bir toplumu,** kendilerini bekleyen toplumsal çalkantılara, ruhsal bunalımlara ve asıl tehlike olan cehenneme karşı **uyarasin!**

7. Gerçek şu ki, zalimlere **vaad** edilen ilâhî azap, **onların çoğu için artık kaçınılmaz olmuştur; çünkü onlar,** hakikati pekâlâ bildikleri hâlde, **imana gelmezler.** Şöyle ki:

8. Biz onların boyunlarına, ta çenelerine kadar dayanan bireysel ve sosyal **kelepçeler geçirmişızdır; işte bu yüzden** burunları havada, **başları yukarı kalkıktır.** Gözlerini kör eden kibir ve inatları, hemen önlerindeki hakikati görmelerine ve Allah'ın hükmüne boyun eğmelerine mâni olmaktadır. Ayrıca;

9. Onların önlerine ve arkalarına, kendi ürünleri olan önyargı, haset, bencillik gibi **engeller**

koyduk ve mal hırsı, dünya tutkusu ile **onları çepeçevre kuşattık**; işte **bu yüzden**, bağnazlıktan, taassuptan kurtulup da gerçeği **göremezler**. Geçmiş olaylardan ders alıp da günahlardan vazgeçmez, gelecekte kendilerini bekleyen tehlikelerden sakınmazlar. Dolayısıyla;

10. Sen onları uyarsan da, uyarmasan da onlar için birdir, onlar durumlarını değiştirmez, **inanmazlar**. O hâlde, onlardan dolayı üzülmeyi, ümidini ve heyecanını yitirme! Bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkmıyıp usanmadan tebliğ et! Unutma ki:

11. Sen ancak, bu kutlu Öğüde içtenlikle **kulak veren ve** O Yüceler Yücesi **Rahmân’a gayben** —O’nu gözleriyle göremedikleri hâlde— **saygı duyan kimseleri uyarabilirsin**. Senin uyarıların, ancak böyle iyiliğe, güzelliğe açık olan kimselerde etkisini gösterir. Onlar, Allah’ın, duyu organlarıyla kavranamayacak yüce bir varlık olduğunu bilir, bu yüzden, O’nun varlığının, birliğinin ve sonsuz ilim, kudret, merhamet, adâlet... gibi yüce sıfatlarının yani bir tek rab ve ilâh oluşu gerçeğinin üzerinde düşünerek, Rablerine iman eder; derin bir saygı ve şükranla O’nun hükümlerine boyun eğler. **İşte onları**, Allah tarafından **bağışlanma ve cennette muhteşem bir ödül ile müjdele!**

12. Evet, hiç kuşku yok ki Biz, günü gelince **ölüleri diriltip** mahşerde hesaba **çekeceğiz!** Bunun içindir ki, **insanların yapıp ettikleri her şeyi ve** sonraki nesillere miras **bıraktıkları bütün** etkileri, eserleri, **izleri eksiksiz yazıyoruz**. Çünkü **Biz**, yarattığımız âlemde hiçbir şekilde başıbozukluğa, düzensizliğe, adâletsizliğe yer vermeyecek şekilde, **her şeyi** şaşmaz kanunlara bağlı kılarak, Levh-i Mahfûz denilen **apaçık bir kitaba yazıp kaydetmişizdir**.

Şimdi, buraya kadar anlatılan temel prensiplerin, nasıl ete kem iğe bürünüp pratik hayata yansıtılacağını gösteren canlı bir örnek olarak, şu ibret verici kıssaya kulak verin:

13. Ey Peygamber ve ey Müslüman! Onlara, bir zamanlar **Elçilerimizi gönderdiğimiz** bir **şehir halkını** ibret verici **örnek olarak anlat**.

Bu olayın nerede, ne zaman yaşandığı ve kahramanlarının hangi isimleri taşıdığı hiç önemli değil. Önemli olan, içinde barındırdığı ve tüm insanlığa ışık tutacak ibret dolu mesajlardır. Bu örnek toplumda üç sınıf insan var: a-Elçiler, b-Onlara karşı gelenler, c-Elçilere destek olmak için bütün varlıklarını ortaya koyan fedâkâr insanlar. Bu kıssa size şunu anlatıyor: “Eğer içinde yaşadığınız toplumda sizden önce Allah’ın mesajı duyulmadı ise, hemen işe başlayın, artık Peygamberin göreviyle görevli bir elçisiniz. Birileri size engel olmaya çalışacak fakat korkmayın, Allah mutlaka yardımını gönderecektir. Yok eğer toplumda sizden önce Peygamberin görevini kendilerine görev bilenler vazifeyi omuzlamışlarsa, size düşen onların yardımına koşmak, dâvânın başarıya ulaşması için onlara cansiperâne destek olmaktır. Dikkat edin, eğer karşı safta yer alır veya hak ile bâtilin mücâdelesinde tarafsız kalırsanız, o zaman sonunuz kesinlikle hüsrân ve helâk olacaktır!” İnsanlık tarihinin her devrinde tekrar tekrar yaşanacak olan kıssa şöyle başlıyor:

14. Biz o şehirde yaşayan insanlara **iki Elçi göndermiştik fakat onlar ikisini de yalanladılar. Bunun üzerine**, onları **üçüncü bir Elçi ile destekledik**. Böylece üçü birden, “Ey

insanlar!” diye **seslendiler**, “**Gerçekten biz, sizlere Allah tarafından gönderilmiş elçileriz!** O’nun size yönelik emir ve talimatları var, onları size bildirmek için geldik!”

15. Buna karşılık şehir halkı, “İyi ama!” **dediler**, “**Siz de bizim gibi** yiyip içen sıradan birer **insansınız**. Allah, melekler dururken elçi olarak sizi mi gönderdi? **Zaten Rahmân** bize vahiy nâmına **hiçbir şey göndermiş değildir!** Her şeyi yoktan var eden, sahip olduğumuz bütün nimetleri bize bahşeden yüce bir yaratıcının varlığını kabul ederiz fakat o kitap ve elçi gönderip de hayatımıza kurallar koymaz, bizim yeme içmemizle, basit hayatımızla uğraşmaz. O bizleri tamamen serbest bırakmıştır, dilediğimizi yapar, dilediğimiz gibi yaşarız; **siz ancak yalan söylüyorsunuz!**”

16. Elçiler, “Sizin bu itirazlarınız, bizi asla yıldınlığa, ümitsizliğe düşüremey ecektir! Çünkü bütün insanlık inkâr etse de, **Rabb’imiz biliyor ki, biz gerçekten size** hakkı tebliğ etmek için görevlendirilmiş **elçileriz!** O’nun gönderdiği inanç sistemine bir göz attığınız zaman, siz de bunu açıkça göreceksiniz!” **dediler** ve eklediler:

17. “Ama yine de siz bilirsiniz; **bize düşen, yalnızca açık ve net olarak tebliğ etmektir!** İnkârınızdan dolayı başınıza geleceklerden, sadece kendiniz sorumlusunuz!”

18. Gerçekten de o zalimler, i şyanlarından dolayı birtakım belalara, felâketlere maruz kaldılar. Bunun üzerine, iyice küstahlaşarak, “Yeter artık!” **dediler**, “**Doğrusu biz, sizin yüzünden uğursuzluğa uğradık!** Ortaya attığınız iddialarla, insanları birbirine düşürüp fitne çıkardınız. Yoksulları, köleleri, zayıfları, efendilerine karşı kışkırtarak anarşi çıkardınız. Ayrıca, ilahlarımız aleyhinde ileri geri konuştuğunuz için başımıza musîbetler, felâketler yağmaya başladı. **Eğer** bu işe bir **son vermezseniz**, her işimizde Allah’ın hayata karışıp durduğunu hatırlatmaya devam ederseniz, gözünüzün yaşına bakmadan **sizi ölümüne taşa tutacağız ve** hem sizi, hem de size inanacak olan herkesi **en korkunç işkencelere mahkûm edeceğiz!** Ya bunu böylece kabul eder, bizi sever, bizimle birlikte bizim gibi aynı hayatı yaşarsınız, ya da çeker gider, ülkemizi terk edersiniz!”

19. Buna karşı elçilerimiz, “**Sizin uğursuzluğunuz, sizinle beraberdir!** Başınıza gelen kötülükler, bizzat sizden kaynaklı anıyor!” **diye cevap verdiler**, “**Size** güzelce **öğüt verildi diye mi** siyasi, ek onomik, toplumsal, ekolojik... bu hıranlara, felaketlere uğradınız? **Hayır; gerçekte siz**, ilâhî buyrukları reddeden, hak hukuk tanımayan ve her türlü ahlâkî sınırı aşan azgın bir **toplum** olduğunuz için bunca felaketlere uğruyorsunuz!”

20. **Derken**, davetçilerle inkârcılar arasında bu mücâdele sürüp giderken, **şehrin ta öte ucundan bir yiğit adam**, başına gelecek her şeyi göze alarak **koşa koşa** oraya **geldi**: Nefes nefese, “**Ey halkım!**” **diyordu**, “**Gelin bu Elçilere uyun!**”

21. “**Sizden herhangi bir dünyevî karşılık beklemeyen ve** insanın yaratılış özelliklerine tam uygun dinleri ve sahip oldukları tertemiz ahlâkları ile **dosdoğru yolu izleyen bu insanlara uyun** da, dünyada ve âhirette kurtuluşa erin!”

Demek ki, Allah'ın dinini tebliğ edenler bu elçilerin sahip olduğu özellikleri taşımalıdır. Dâvetçinin sözleri ve davranışları ilâhî ölçülere uygun olmalı, hem de bu iş karşılığında herhangi bir dünyalık beklememelidir. Tarih boyunca, bu özellikleri taşımayan hiçbir dâvetçi başarıya ulaşamamıştır.

Evet, Elçileri desteklemek üzere canını dişine takıp koşarak gelen adam, sözüne devamla dedi ki:

22. “Dinleyin ey halkım! Beni yoktan var eden ve bana bunca nimetler bahşeden yüce Rabb’ime ne diye kulluk etmeyeyim ki? O’na kulluktan kaçınmaya ne hakkım var benim? Bundan daha büyük bir ahlaksızlık, daha büyük bir nankörlük olabilir mi? Unutmayın ki, hepiniz eninde sonunda O’na döndürülecek ve tüm yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz!”

23. “Hiç olacak şey mi? Ben nasıl olur da, O’nun yanı sıra, hayatıma karışmaya yetkili başka ilâhlar edinirim? Peki, diyelim öyle yaptım, o zaman beni O’nun gazâbından kim kurtaracak? Sonsuz Merhamet Sahibi Allah bana bir sıkıntı vermek istese, onların sözde şefaati bana hiçbir şekilde fayda vermeyeceği gibi, onlar beni cehennem azâbından da kurtaramazlar!”

24. “İşte o takdirde ben, göz göre göre kendimi ateşe atmış, apaçık bir dalalete dalmışım demektir!”

25. “O hâlde, ey beni şimdi duyan ve kıyâmete kadar duyacak olanlar; ben sadece benim değil, bütün insanların ve bu arada özellikle sizin gerçek Sahibiniz, Efendiniz ve Rabb’iniz olan Allah’a iman ettim; gelin dinleyin beni! Siz de, hayatınıza karışmaya ve program yapmaya tam yetkili, kulu kölesi olacağınız Allah’a inanın ve bu iman güvencesi altında, dünya ve âhirette huzur ve esenliğe ulaşın! ”

26. Bu sözleri duyunca çılgına dönen zâlimler, o fedâkâr insanı oracıkta şehit ettiler. Böylece ona, “Şehitler için hazırlanmış olan şu cennete gir!” denildi. Fakat o hâlâ, halkının içler acısı durumunu düşünüyordu: “Keşke!” dedi, “ Beni kanlara bulayarak işi bitireceğini zanneden halkım, şimdi ne durumda olduğumu bilseydi! ”

27. “Rabb’imin, geçmişteki günahlarımı silip beni bağışladığını ve cennet bahçelerinden bir bahçe olan şu yüce makâmda, beni muhteşem nîmetlerle ödüllendirip seçkin kulları arasına katarak ikram edilenlerden kıldığını keşke görselerdi de, inâdı bırakıp Elçilere iman etselerdi! Hayatımdan ibret almadılar, bari ölümünden ibret alsalardı!”

Peki, onu katleden zâlimlerin sonu ne oldu dersiniz?

28. Biz onun şehit olmasından sonra, halkının üzerine gökten ordular filan göndermedik, zaten gönderecek de eğildik! O kadar acizlerdi ki, onları helak etmek için ordulara gerek yoktu.

29. Sadece, dehşet verici bir gürültüyle patlayan ve şehrin altını üstüne getiren korkunç bir

çığlık kopuverdi, **hepsi o kadar! İşte o anda**, bütün zâlimler, kül yığınınına dönüşerek **yok olup gittiler!**

30. Yazıklar olsun şu kullara ki, onlara ne zaman bir elçi ge lse, mutlaka onu alaya alır ve küstahça bir tavırla hakka başkaldırırlar! Bir insan düşünün ki, A llah'ın mesajıyla karşı karşıya gelecek ve alaycı sözleri, umursamaz tavrıyla ondan yüz çevirecek! Yazık ona, vah ona!

31. Oysa, kendilerinden önce nice nesilleri helâk ettiğimizi ve helâk edilen bu insanların, onlara bir daha asla geri dönmediğini görmüyorlar mı? İnsanlık tarihini inceleyip de, nice toplumların yıkılıp gittiğini, bu dünyanın kendilerine de kalmayacağını anlamıyorlar mı?

32. Ve eninde sonunda, **hep birlikte huzurumuza çıkarılacaklarını** düşünmüyorlar mı? Bunun için delil mi istiyorlar? Öyleyse gözlerini açıp etraflarına dikkatlice bir baksınlar.

33. Bitki örtüsü tamamen kuruyup ölmüş olan toprak, onlara Allah'ın sonsuz ilmi, kudret ve merhametini gösteren ve yeniden dirilişi ispatlayan muhteşem bir delildir. Şöyle ki; **Biz ölü toprağa**, her bahar **yeniden hayat veriyoruz ve oradan, canlıların besin kaynağı olan çeşit çeşit ürünler çıkarıyoruz.**

34. Ve orada göz alıcı hurma bahçeleri, üzüm bağları yetişiriyor; aralarında tatlı ve serin pınarlar dereler, çaylar, **akıtıyoruz.**

35. Ki böylece, bu verimli bağların, bahçelerin, bostanların **ürünlerinden yesinler. Oysa bütün bu nîmetleri kendi elleriyle yaratmış degillerdir.** Buna rağmen, **hâlâ şükretmeyecekler mi?**

36. Evet, toprağın yetiştirdiği bitkileri, hayvanları, insanların bizzat kendilerini, evrende birbirini tamamlayan nice zıtlıkları ve daha bilmedikleri birçok şeyi iki farklı cinsiyetli veya karşıt kutuplu **çiftler hâlinde yaratan Allah ne yücedir!**

37. Ortaya koyduğu mükemmel sistemin güzel bir işâreti olan gece de, onlara kudret ve merhametimizi gösteren apaçık bir delildir. Şöyle ki, **gündüzün ışığını ondan soyup çıkarıyoruz; bir de bakıyorsun ki, her yer karanlığa gömülmüş.**

38. Güneş de, etrafındaki gezegenleriyle birlikte, çok büyük bir hızla **kendi yörüngesinde yüzüp gitmektedir. Bu** muazzam ve muhteşem sistem, **sonsuz kudret ve ilim sahibi olan Allah'ın** mükemmel bir ölçü ve denge ile ortaya koyduğu **takdiri** ile yürümektedir. İşte, gönderdiği Kur'an ile hayatınıza program çizen Allah, böyle kudret ve ilim sahibidir.

39. Geceyi süsleyen Ay'a gelince, o da insanlığa kudret ve merhametimizi gösteren apaçık bir delildir. Şöyle ki, Biz **ona, kurumuş ve yay gibi eğrilmiş bir hurma dalına dönüşünceye kadar**, hilal, dolunay, yarım ay gibi belirli **evreler tayin ettik.**

40. Evrendeki sistem öyle mükemmel bir ölçüyle ayarlanmıştır ki, ne Güneş Ay'a erişebilir,

ne de gece gündüzün önüne geçebilir. Çünkü bu gök cisimlerinin **her biri**, kendine mahsus **bir yörüngede**, kendileri için belirlenen programa uygun olarak, biri diğer ine çarpmadan **yüzüp gitmektedir.** İşte, hayat programınızı çizen Allah böylesine güçlü, böylesine bilgilidir.

41. Nuh tufanı ve benzerlerinde olduğu gibi **insan neslini**, kendilerine nice fayda verecek yüklerle **dolu gemilerde taşımamız da, onlara** kudret ve merhametimizi gösteren **bir delildir.**

42. Ve onlara buna benzer daha nice binilecek şeyler yarattık. Öyle ki;

43. Eğer dilesek, onları sulara batırıp boğabiliriz de işte o zaman ne imdatlarına koşan olur, ne de azâbımızdan kurtulabilirlerdi!

44. Eğer onları hâlâ helâk etmediyse, bu **ancak merhametimiz sayesinde, bir süre daha yaşamaları** ve böylece imtihânın tamamlanması **içindir.** İşte, hayat programınızı çizen Allah böylesine lütfkâr, böylesine merhametlidir. Hal böyleyken;

45. Onlara, “Önünüzde ve a rkanızda bulunan ve sizi çepeçevre kuşatan evrendeki hârika yaratılış mûcizelerini düşünün! Ayrıca, sizden öncekilerin başına gele nlerden ibret alın da, ileride başınıza gelebilecek felâketlerden kendinizi koruyun! Çevrenizdeki bütün varlıklara karşı şefkat ve merhametle davranın ve kötülüğün, ha ksızlığın her çeşidinden **sakının ki, böylece** ilâhî lütuf ve **rahmete lâayk olabilesiniz!” denildiğinde,** sanki bunları hiç duymamış gibi dönüp giderler. Nitekim:

46. Onlara ne zaman Rab’lerinden bir mûcize, bir delil, bir kitap, bir m esaj; yani bir ayet gelse, mutlaka ondan yüz çevirir ve bunun yerine, kendilerinin ve atalarının uydurdukları yolları izlerler.

47. Yine onlara, “Allah’ın size bahşettiği nîmetlerden bir kısmını yoksullar için **harcayın!” denildiği zaman,** hakîkati inkâr edenler, dünya hayatının baştan başa bir imtihândan ibaret olduğunu görmezlikten gelerek, **inananlara şöyle** itiraz ederler: **“Allah’ın dileseydi doyurabileceği —fakat doyurmadığı— kimseleri biz mi doyuracağız?** Allah fakir edecek, biz besleyec eğiz, öyle mi? Allah onlara vermemişken bize ne ol uyor? Biz daha mı merhametli, daha mı adâletliyiz? Ey Müslümanlar, **siz düpedüz yanlış bir yoldasınız!” derler.**

48. Dahası, inkârlarının azgınlığıyla şımarıkça **derler ki:** “Yok biz ölümden sonra diriltilecekmişiz, yok hesap-kitap varmış, ne sa çmalık! **Eğer dedikleriniz doğru ise,** söyleyin bakalım, **bu** yeniden dirilme ve yargılanma **vaadi ne zaman** gerçekleşecek?”

49. Bu halleriyle **onlar,** böyle **itiraz edip dururlarken,** dehşet verici bir gürültüyle patlayıp **kendilerini** ansızın **yakalayacak** kıyâmet —yahut ölüm— denen o korkunç **çığıktan başka** ne bekliyorlar?

50. İşte o zaman, ne geride kalanlara **vasiyet** etmeye **fırsat bulabilirler, ne de o**

güvendikleri adamlarına ve **ailelerine dönebilirler!**

51. Derken, sûra bir kez daha üflenecek ve yeniden diriliş için **sura üflenecek; işte o anda, bütün insanlar mezarlarından kalkıp Rab'lerine doğru koşacaklar.**

52. “**Vay başımıza gelenler!**” diye bağıracaklar, “**Kim bizi ölüm uykumuzdan uyandırdı? Eyvahlar olsun, diyecekler; demek Rahmân'ın vaadettiği şey buymuş; meğer Elçiler doğru söylemiş!**”

53. Ve ardından, sura son kez üflen ecek: **Yalnızca bir tek çığlık kopacak ve hepsi hesap vermek üzere huzurumuzda toplanacaklar.** O zaman sesler kesilecek, başlar öne eğilecek ve ilâhî ferman duyulacak:

54. “**İşte bugün, ey insanlar, hiç kimseye en küçük bir haksızlık yapılmayacak ve ne yapmışsanız, yalnızca onun karşılığını göreceksiniz!**” Şöyle ki:

55. O Gün cennet halkı, zevk ve eğlenceyle meşgul olacaklar.

56. Kendileri ve eşleri, cennette gölgeliklerde, mücevherlerle süslenmiş koltuklara yaslanıp mutlu bir hayat yaşayacaklar.

57. Orada, her çeşit meyveyi tadacaklar ve canlarının çektiği her şeye anında kavuşacaklar. Ayrıca, dünyada yaptıkları iyiliklerin meyvesini orada tadacak, diledikleri her türlü nîmete sahip olacaklar.

58. Bütün bunlardan daha üstün bir nîmet olarak, **Sonsuz Merhamet Sahibi olan Rab'lerinden, “Selâm size sevgili kullarım; ebedî mutluluk diyarına hoş geldiniz. Artık selamettesiniz. Dert ve çile, gam ve keder, üzüntü ve sıkıntı bitmiştir !” sözü** ile cennette ağırlanacaklar. Rablerin bu iltifatıyla öylesine büyük bir mutluluk duyacaklar ki, diğer bütün nîmetler geride kalacak.

Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince, o Gün Allah onlara diyecek ki:

59. “**Siz ey suçlular; bugün şöyle bir tarafa ayrılın bakalım!**”

60. “**Ey Âdemoğulları! Ben size, vaktiyle gönderdiğim mesajlar ve elçiler aracılığıyla, “Sakin şeytana kulluk ve itaat etmeyin; Yani, Lâ ilâhe...: Emirlerine k ayıtsız şartsız itaat edilmeye lâayık hiçbir güç, hiçbir otorite yoktur.. d eyin. Çünkü o, sizin mahvolmanız için elinden geleni yapmaya and içmiş amansız ve acımasız bir hasmınız, apaçık bir düşmanınızdır!” dememiş miydim?”**

61. Ve “**Yalnızca Bana kulluk edin; Yani, İllallah: Kulluk edil ecek, hükmüne boyun eğilecek olan yalnızca Allah'tır! deyin. İşte sizi dünyada ve âhirette kurtuluşa iletecek dosdoğru yol budur!**” diye emretmemiş miydim?

62. “Oysa o, sizden önceki birçok nesilleri yoldan çıkarmıştı; peki bunu görüp de aklınızı kullanmıyor muydunuz?”

63. “O hâlde, işte, dünyadayken tekrar tekrar uyarıldığınız cehennem!”

64. “Âyetlerimden ilgiyi kopararak onları inkâr etmenize karşılık, bugün girin bakalım oraya!”

65. O gün, zâlimlerin ağızlarına mühür vurup kapatacağız; elleri dile gelip Bize tüm olup bitenleri anlatacak, ayakları da yapmış oldukları her şeye şâhitlik edecek.

Hal böyleyken, nasıl hâlâ inkârda diretebiliyorlar? Hiç düşünmüyorlar mı ki:

66. Eğer dileseydik, gözlerini silip kör ederdik de, hepsi perişan bir hâlde yollara dökülürlerdi; bir düşünsünler bakalım, bu durumda nasıl görebileceklerdi?

67. Yine dileseydik, onları felç edip oldukları yere çivilerdik de, ne bir adım ileri gidebilirlerdi, ne de geri! Öyleyse, kendilerine görme, işitme, hareket etme ve benzeri yetenekleri bahşeden Allah’a kulluk etsinler. Ayrıca, bu nîmetlerin ebedî olmadığını, bir gün mutlaka ellerinden alınacağını unutmasınlar. Nitekim:

68. Biz bir kimsenin ömrünü uzatırsak, yaşlandıkça onun güç ve yeteneklerini azaltarak yaratılışını tersine çeviririz; şimdi hâlâ akıllarını kullanmayacaklar mı? Güç ve kudretin yalnızca Allah’a ait olduğunu idrâk edip O’na kul olmayacaklar mı?

Yoksa onlar, bu yüce Kitabın Muhammed’e şeytanlar tarafından ilham edilen bir söz yahut onun hayal dünyasının ürünü bir şiir olduğunu mu söylüyorlar? Oysa onlar da gâyet iyi bilirler ki:

69. Biz ona şiir öğretmiş değiliz, zaten bu ona yakışmaz da! Muhammed’e vahyettiğimiz ayetler, insan ruhunu okşayan, yürekleri sarsıp derinden etkileyen muhteşem güzelliğine rağmen, asla şiir değildir! O ancak, âlemlerin Rabb’i tarafından tüm insanlığa yöneltilen bir uyarıdır; insanın bulunduğu her yerde okunsun, anlaşılsın ve hayata hükmetsin diye gönderilen, gerçekten okunmaya değer ve dâimâ okunması gereken apaçık bir kitaptır!

70. Ki böylece İslâm dâvetçileri, aklını ve gönlünü kibir, bencillik, inat, önyargı gibi hastalılardan arındırmış kimseleri, yani kalben diri olan insanları Kur’an ile uyarsınlar ve böylece, bu mesajı inkâr edenlerin hakettikleri azap sözü, hiçbir itiraza yer verilmeyecek biçimde açık ve net olarak gerçekleşsin! İşte Kur’an’ın varlık sebebi ve temel görevi budur. O, artık uyarılmalarına gerek kalmayan ölümlere okunmak için değil, insanlığı bir tek Allah’a kulluğa çağırarak indirilmiştir:

71. Bir tek Allah’a kulluktan kaçınan o gâfiller, kendi ellerimizle —yani sınırsız ilim, kudret ve merhametimizin eseri olarak— onların faydalanması için nice evcil hayvanlar yarattığımızı ve kendilerinin, bunlara nasıl kolayca sahip ve egemen olduklarını görmüyorlar mı?

72. Ve bir kısmını binek hayvanı olarak kullanmaları, bir kısmının da etini yemeleri için, bu hayvanları onların önünde nasıl boyun eğdirdiğimizi hiç düşünmüyorlar mı?

73. Bu hayvanlarda, kendileri için daha birçok faydalar ve içilecek tertemiz ve sağlıklı süt vardır; hâlâ şükretmeyecekler mi?

74. Fakat bu nankörler, Allah'ın yanı sıra birtakım putları, metafizik güçleri, meleklere tanrı kabul ederek veya dînî ve siyâsî önderlere taparcasına bağlılık göstererek, onları kendilerine ilâhlar edindiler, güya böylece onlardan yardım göreceklər!

75. Oysa bu sözde ilâhların onlara yardım edecek güçleri yoktur; aksine, asıl kendileri, onları korumakla görevli asker durumundalar! Hepsi birbirine muhtaç, hepsi birbirinin yardımını bekleyen güçsüz ve âciz varlıklar!

76. O hâlde, ey Müslüman! Onların o incitici sözleri seni üzmesin! Hiç endişelenme, Biz onların gizledikleri ve açığa vurdukları her şeyi biliyoruz ve bu çirkin davranışlarının hesabını mutlaka soracağız!

77. İnsanoğlu, kendisini bir damla sudan yarattığımızı bilmiyor mu ki, yeniden diriliş haber veren elçilerimize karşı bu kadar çetin tartışmalara girişiyor? Şöyle ki:

78. Kendi yaratılışını unutuyor da, akli sıra Bize misal getirmeye kalkıyor: Her şeye kadir olan Yaratıcıyı, yaratılanlarla bir tutarak, “Şu çürüyüp dağılmış kemikleri kim diriltecekmiş?” diyor.

79. De ki:“Onu ilk önce kim yarattıysa, işte O diriltecek! Çünkü O, yaratmanın her şeklini ve her çeşidini en mükemmel şekilde bilir!” Örnek mi istiyorsunuz:

80. O Allah ki, sizin için ye myeşil ağaçlardan, insan hayatında çok önemli bir yere sahip olan ateş yarattı ve işte siz, ondan elde ettiğiniz maddeleri yakarak hayatın birçok alanında kullanıyorsunuz.

81. Gökleri ve yeri yaratan Allah'ın, insanlar ölüp yok olduktan sonra onları aynı şekilde yeniden yaratmaya gücü yetmez mi? Elbette yeter; çünkü O, her şeyi bilen mükemmel bir yaratıcıdır! Öyle ki;

82. Bir şey yaratmak istedi mi, ona sadece “Ol!” der; o da hemen olur.

83. Kısacası; kâinatın mutlak hükümlerliği Kendi elinde olan Allah, her türlü âcizlikten, noksanlıktan uzaktır; yüceler yücesidir! Ve ey insanlar, hepiniz dönüp dolaşıp, en sonunda O'nun huzuruna çıkarılacaksınız! İman, İslâm ve ihsan ile isteyerek gitmeseniz bile, bir gün, ister istemez O'nun huzuruna çıkacak ve yaptıklarınızın hesabını mutlaka vereceksiniz!

37. SÂFFÂT SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında indirilmiştir. Adını, sıra sıra dizilenl ere işâret eden ilk ayetinden almıştır. 182 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Sıra sıra dizilenlere; zâlimlere karşı mücâdele için cephede sıra sıra dizilen mücahitlere, namazda saf tutan müminlere, kendi yörüngelerinde akıp giden gök cisi mlerine, Allah'ın huzurunda saflar hâlinde duran meleklerle yemin olsun,

2. Haykırıp sürenlere; yeryüzünde fitne kalmayınca kadar savaşımaya and içmiş mücahitlere, suçluları kötülükten alıkoyan âdil hâkim ve yöneticilere, İslâm ord ularını sevk ve idare eden komutanlara, rüzgarları evirip çeviren veya kâfirlerin canını alıp onları cehe nneme sürükleyen meleklerle yemin olsun,

3. Öğüt okuyanlara; bir öğüt ve uyarı olan bu Kur'an'ı anlamaya çalışarak okuyan Müslümanlara, Allah'ın kitabını öğrenen, öğreten ve yaşayan alimlere, hak îkati tüm insanlığa duyurmak için seferber olan İslâm dâvetçilerine ve Allah'tan aldığı vahyi Peygamberlere ileten meleklerle **yemin olsun ki,**

4. Evet, bütün bunlara yemin o lsun ki, ey insanlar, sizin ilâhınız ancak bir tek İlâh olan Allah'tır! O Allah ki;

5. Göklerin, yerin ve ikisi ar asında bulunan her şeyin gerçek Sahibi, Yöneticisi, Efendisi ve **Rabb'idir;** aynı zamanda **doğular ın** ve batıların, bütün doğuş ve batışların da **Rabb'idir!** Evrendeki bütün gündoğumu ve günbatımı noktalarının Rabb'idir! Bu gündoğumu ve günbatımlarıyla aydınlığı karanlığa, karanlıkları aydınlığa çeviren Allah, gönderdiği Kur'an sayesinde zulüm ve cehâlet karanlıklarını paramparça edecek ve ışığa susamış gönülleri iman ve İslâm nuruyla aydınlatacaktır. Çünkü O, bütün zamanların ve mekânların Hâkimidir.

İşte bu hükümranlığın bir alâmeti olarak:

6. Biz dünyaya en yakın göğü muhteşem **güzelliklerle,** parlak birer inci demeti gibi ışıldayan **yıldızlarla süsledik.**

7. Ve onu, gelecekte haber verdiklerini iddia eden astrologların, medyumların, falcıların, kahinlerin haber kaynağı olan **her türlü azgın ve isyankâr şeytanın** istilasından **koruduk.**

8. İşte bunun içindir ki, şeytanlar gelecekte haber veremez, gaybla ilgili bilgiler çalmak üzere semaya yükselip **seçkin** melekler **topluluğunun** kendi aralarındaki konuşmaları **dinleyemezler**; buna teşebbüs ettikleri takdirde, **her yandan sürülüp kovulurlar!**

9. Hem de, son derece **alçaltılmış, onurları kırılmış bir hâlde!** Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: **Onlar için, sonsuza dek sürecektir bir azap var!**

10. Demek ki cinler, göklerde diledikleri gibi gezemez, fizik âlemin sınırlarını aşarak gelecek hakkındaki bilgilere ulaşamazlar. **Ancak** melekler arasında geçen konuşmalardan **bir kırıntı kapan olursa, onun da peşine derhal yakıcı bir alev** olarak bir yıldız **takılır** ve onu yakıp küle çevirir. Şu hâlde:

Geleceği bildiğini iddia eden kahinler, medyumlar, falcılar kesinlikle yalan söylüyorlar.

Bu Kur'an, hiçbir cin veya şeytanın müdâhalesine maruz kalmadan, orijinal şekliyle insanlığa ulaştırılmıştır.

11. Ey Müslüman! İnkârcılara bu ayetleri oku ve **sor onlara; onları öldükten sonra yeniden yaratmak, Bizim yarattığımız** bunca varlıkları yaratmaktan **daha mı zor?** Nitekim **Biz onları**, basit ve ilkel bir maddeden, **cıvık bir çamurdan yarattık.**

12. **Evet**, ey inanan insan; **sen** bu muhteşem kudrete **hayran kaldın; onlar ise** seninle **alay ederler!**

13. **Ve** Kur'an ile **uyarıldıklarında, öğüt almaya yanaşmazlar.**

14. Hakikati gözler önüne seren bir delil veya bir **ayet gördüklerinde, küçültücü sözlerle onu etkisiz kılmaya çalışırlar:**

15. “Vicdanları sarsıp derinden etkileyen **b u** Kur'an, **bir büyücünün** uydurduğu efsunlu sözlerden **başka bir şey olamaz!**” derler.

16. Yeniden dirilişi de inkâr ederek, “Ne yani; **biz ölüp toprak ve çürümüş kemik yığının**a dönüşükten sonra yeniden mi diriltileceğiz?

17. “Hem biz, hem de **geçmiş atalarımız, öyle mi?**”

18. Onlara **de ki: “Evet; hepiniz diriltileceksiniz, hem de alçaltılmış bir şekilde!”**

19. **Çünkü** kıyâmet ve yeniden diriliş olayı, **yalnızca bir çığlıktan ibarettir**, o komut verilir verilmez, bütün insanlar mezarlarından fırlayacak ve şaşkınlıkla etraflarına **bakacaklar:**

20. “**Eyvah!**” diye feryat edecekler, “**İşte bize haber verilen Ceza Günü!**” Bunun üzerine, Allah onlara seslenecek:

21. “Evet; **bugün**, sizin vaktiyle **yalanlayıp durduğunuz Yargı Günüdür!**”

22. “Zebaniler! **Bu zâlimleri**, onlara destek vererek zulme ortak olan **tarafhtarlarını ve Allah’ın yanı sıra kulluk ettikleri** o ilâhlık taslayan liderlerini, akıl hocalarını, efendil erini gruplar hâlinde **bir araya toplayın!**”

23. “**Sonra da**, hepsini cehennemin yoluna sürün!”

24. “**Ve onları** orada bekletin; **çünkü onlar**, yaptıkları zulüm ve haksızlıklardan dolayı **sorguya çekilecekler!**”

25. “Evet, ey zâlimler! Hani ilâhlarınız sizi kurtaracaktı? **Ne oldu size, neden birbirinize yardım etmiyorsunuz?**”

26. **Hayır**; kimse kimseye yardım edemeyecek! **Çünkü bugün** bütün insanlar ve cinler, Allah’ın irâdesine **boyun eğmişlerdir**.

27. **Derken** zâlimler, **birbirlerine dönüp** bir zamanlar kulluk ettikleri liderlerini, efendilerini suçlamaya başlayacaklar:

28. “**Siz** ey şeytanlar, bizi yaldı zlı sözlerle aldatıyordunuz! Bazen Allah’ın adını kullanarak, kimi zaman gururumuzu okşayarak **bize** hep **sağımızdan yanaşırdınız!**”

29. Buna karşılık liderleri, “**Hayır!**” diye karşılık verecekler, “**Siz zaten** Allah’ın ayetlerine hiçbir zaman inanmamıştınız ki!”

30. “**Üstelik**, bizim sizi zorlayacak bir gücümüz de yoktu! **Aksine**, siz kendi irâdenizle azgınlık ediyordunuz!”

31. “**Böylece**, **Rabb’imizin** zâlimler için tâ ezelden verdiği azap **sözü** bizim için kaçınılmaz oldu! Hepimiz suçluyuz; yaptığımız kötülüklerin acı meyvesini hep birlikte **tadacağız!**”

32. “Evet, sizi yoldan çıkardık; **çünkü kendimiz de yoldan çıkmıştık!**”

33. Kuşkusuz onlar, o gün azâbı birlikte çecekler.

34. **İşte Biz**, suçlulara böyle yaparız!

35. **Çünkü onlara** “**Allah’tan başka tanrı yoktur!** O hâlde, ya lınızca O’na itaat etmelisiniz!” denildiği zaman, anlamsız bir **gurura kapılarak**, Kur’an’dan uzaklaşırlardı.

36. **Ve** “ Muhammed adındaki cin çarpmış, çılgın, deli **bir şâirin sözüyle**, yüzyıllardan beri tapındığımız **ilâhlarımızı** terk mi edeceğiz?” derlerdi.

37. Hayır; hâlbuki o ne çılgındı, ne de şâir! Tam aksine, size Rabb’inizden gerçeği getirmişti ve kendisinden öncek i bütün Elçilerin tebliğ ettiği evrensel inanç sistemini, Hak Dini doğrulamıştı.

38. İşte bu yüzden, siz ey zâlimler! Bugün, hak ettiğiniz can yakıcı azâbı tadacaksınız!

39. Ve sadece, işlediğiniz kötülüklerin cezasını çekeceksiniz.

40. Ancak Allah’ın seçkin ve samîmî kulları başka!

41. Cennette onları, dünyadayken az çok tattıkları tanıdık nîmetler bekliyor:

42. Çeşit çeşit meyveler ve daha neler, neler.. Böylece onlar, orada saygıdeğer bir misafir olarak ağırlanacaklar.

43. Yani, nîmetlerle dolu o cennet diyarında.

44. Hem de, çeşit çeşit mücevherlerle işlenmiş koltuklara karşılıklı uzanmış bir hâlde.

45. Onlara, cennetteki şarap pınarlarından doldurulmuş kadehler sunulacak.

46. Dupduru ve içenlere lezzet veren bir şarap. Öyle ki;

47. Ne dünyadaki içkiler gibi sağlığa zararlıdır, ne de sarhoş eder.

48. Ve yanı başlarında, tatlı ve yumuşak bakışlı, güzel gözlü hanımlar olacak.

49. Âdetâ, gün yüzü görmemiş inciler gibi pırıl pırıl, onlara daha önce hiç kimse dokunmamış, tertemiz hanımlar.

50. Derken bu bahtiyârlar, ge çmiş günleri hatırlayarak aralarında sohbet etmeye başlayacaklar:

51. İçlerinden biri,“ Ey cennet yoldaşlarım!” diyecek,“Benim dünyadayken bir tanıdığım vardı.”

52. “Bana sürekli, “Sen de mi Kur’an’ın hak olduğuna inanan şu gerici yobazlardansın?” derdi. Bununla da kalmaz:

53. ‘N e yani, biz şimdi ölüp toprak ve kemik yığının a dönüş tükten sonra yeniden diriltilip Allah’ın huzurunda mahkemeye çıkarılacağ ız, öyle mi?’ diyerek âhireti inkâr ederdi.”

54. “Bakın arkadaşlar, bu zâlimin şimdi ne durumda olduğunu görmek ister misiniz?”

- 55.** Adamın sözleri biter bitmez, Allah tüm cehennemlikleri onlara gösterecek. **Böylece**, o da diğer arkadaşlarıyla birlikte, sözünü ettiği kâfiri görmek için cehenneme doğru **bakacak ve onu, ateşin tam ortasında görecek!**
- 56.** Ve ona, **“Allah’a yemin olsun ki,” diyecek, “az kalsın beni de mahvedecektin!”**
- 57.** **“Eğer Rabb’im bana hidâyeti lütfetmiş olmasaydı, kesinlikle ben de cehenneme atılanlardan biri olurdum!”**
- 58.** Sonra cennetteki arkadaşlarına dönerek, **“Biz artık hiç ölmeyeceğiz, değil mi dostlar?”** diye heyecanla soracak:
- 59.** **“Dünyadaki ilk ölümümüzden başka bir daha ölümü tatmayacağız ve bize asla azap edilmeyecek, değil mi?”**
- 60.** **“Bu, gerçekten ne büyük bir başarı, ne büyük bir kurtuluş!”**
- 61.** **Öyleyse ey insanlar! Başarı kazanmak için çalışanlar, bu uğurda çaba harcasınlar!**
- 62.** Ey zâlimler! Şimdi söyleyin bakalım; cennette **böyle bir ağırlanma mı daha iyidir, yoksa cehennemde inkârcıları bekleyen korkunç zakkum ağacı mı?**
- 63.** **Doğrusu Biz bu ağacı, Allah’ın ayetleriyle alay etmek için fırsat kollayan zâlimler için bir sınama aracı kıldık.** Nitekim onlar, “Cehennemde alevlerin arasında ağaçlar da mı yetişiyormuş?” diyerek seninle alay edecekler.
- 64.** Hâlbuki **o, cehennemin dibinden çıkan ve dünyadaki ağaçlara asla benzemeyen ölümcül bir ağaçtır.**
- 65.** **Meyveleri, tıpkı şeytanların kellesi gibi korkunç ve tiksindiricidir!**
- 66.** Zâlimler, **karınları şişinceye kadar ondan yemek zorunda bırakılacaklar.**
- 67.** Zakkum yemeğinin **üzerine**, iç organları paramparça eden, kusmuk ve irin k atılmış **kaynar sudan içecekler.**
- 68.** **Sonra yine ateşe dönecekler.** Ve bu, sonsuza dek böyle sürüp gidecek.
- 69.** **Çünkü onlar, atalarının yanlış yolda olduğunu gördükleri hâlde,**
- 70.** **Körü körüne onların izinden gidiyorlardı!**
- 71.** **Hâlbuki, onlardan öncekilerin çoğu yoldan çıkmıştı.**

72. Üstelik onlara, kendi içlerinden kendileriyle aynı dili konuşan uyarıcılar da göndermiştik.

73. İşte bak, güzelce uyarıldıkları hâlde, Allah’a başkaldıranların sonu nice olmuş!

74. Fakat Allah’ın seçkin ve samîmî kulları elbette başka! İşte buna güzel bir örnek:

75. Andolsun Nûh, uğradığı sıkıntılardan dolayı Bize el açıp yalvarmıştı ve Biz onun duâsına ne güzel karşılık vermiştik! Şöyle ki:

76. Onunla birlikte mü’minleri ve kendisine inanan ailesini Nûh tufanı diye bilinen ve bütün kâfirleri yutup yok eden o büyük felâketten kurtardık.

77. Ve yeryüzünde, yalnızca onun ve ona inananların soyunu devam ettirdik.

78. Ayrıca onun, sonraki nesiller arasında kıyâmete kadar övgüyle anılmasını sağladık:

79. Bütün âlemler içinde, selâm olsun Nûh’a!

80. Güzel davrananları Biz, işte böyle mükâfâtlandırırız!

81. Çünkü o, ayetlerimize hakkıyla inanmış kullarımızdandı.

82. Evet, Nûh’u ve ona inananları kurtardık; sonra da, adını anmaya bile değer görmediğimiz diğerlerini sulara gömdük!

83. Nûh’tan yüzyıllarca sonra yaşayan İbrahim de onun yolunu izleyenlerden biriydi.

84. Çünkü o, tertemiz bir kalple Rabb’ine yönelmişti.

85. Nitekim, putlara tapan babasına ve halkına seslenerek, “Nedir bu tapındığınız şeyler?” demişti:

86. “Siz Allah’ın yanı sıra, şu uydurma ilâhlara da mı kulluk etmek istiyorsunuz?”

87. “Söyler misiniz, âlemlerin Rabb’i hakkındaki düşünceniz nedir? Madem ki evreni yoktan var eden, yöneten, yönle ndiren ve tüm canlıları besleyen bir Yaratıcı nın varlığına inanıyorsunuz, o hâlde neden yalnızca O’na kulluk etmiyorsunuz?” Bu soruya cevap veremediler, fakat putlara tapmaktan da vazgeçemediler.

88. Müşrikler, bayram günü evl erinden yiyecekler getirir ve onları, —o yılki mahsullerin bereketlenmesi için— putların önüne bırakarak kırlara çıkıp eğlenirlerdi. Yine böyle bir günün akşamı, İbrahim’i de kutlamalara çağırdılar. Bunun üzerine İbrahim, üzgün ve düşü nceli bir hâlde yıldızlara bir göz attı ve:

89. “Doğrusu, kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Bu yüzden, sizinle gelemeyeceğim.” dedi.

90. Onlar da onu orada bırakıp şehir dışında eğlenmeye gittiler.

91. O sırada İbrahim, plânını uygulamaya başladı. Mâbedin içine girerek, ka vminin putlarına gizlice yaklaştı ve “Ne o!” diye seslendi, “Önünüze konan yiyecekleri yemiyor musunuz?”

92. “Neyiniz var sizin, niçin konuşmuyorsunuz?” Hâliyle, putlardan bir cevap çıkmadı.

93. Sonra İbrahim, eline geçirdiği bir baltayla üzerlerine yürüyüp onlara peş peşe darbeler indirmeye başladı. Böylece, en büyük put hariç, hepsini kırıp yerlere devirdi. Baltayı da en büyük putun boynuna astı.

94. Ertesi sabah manzarayı gören putperestler, bunu İbrahim’in yaptığını anladılar. Bunun üzerine, koşarak onun yanına geldiler ve etrafını sarıp onu sorgulamaya başladılar.

95. Zaten bunu bekleyen İbrahim, “Ey halkım!” dedi, “Ellerinizle yonttuğunuz ve kendilerini korumaktan âciz olan şeylere mi tapıyorsunuz?”

96. “Oysa sizi de, ellerinizle yapıp taptığınız bu putları da yaratan, A llah’tır! O hâlde, hepinizi O’na kulluğa dâvet ediyorum!”

Bu apaçık deliller karşısında verecek cevap bulamayan kâfirler, küfrün bi ldiği tek çare olan baskı, işkence ve sindirme mantığına başvurdu; derhal uyduruk bir mahkeme kurup İbrahim’i yargıladılar ve karar açıklandı:

97. “İlahlarımıza dil uzatan bu adamın derhal öldürülmesi gerekir! O hâlde, şehrin meydanında büyük bir ateş hazırlayın, sonra onun için yüksek bir kule yapın ve onu oradan ateşe atın! Atın ki, onun izinden gitmeyi düşünenler ibret alsınlar!” dediler.

98. Böylece, onu bir komploya ku rban etmek istediler fakat Biz, İbrahim’i ateşten kurtararak onların heveslerini kursaklarında bıraktık. Sonra da onları, dünyada da âhirette de rezillik ve alçaklığa mahkûm ettik!

99. Böylece, İbrahim’in oradaki tebliğ görevi sona ermiş oldu. Bunun üzerine, “Ben,” dedi, “küfrün egemen olduğu bu ortamı terk ediyor ve Rabb’ime yöneliyorum; O bana izlemem gereken yolu elbette gösterecektir.”

100. İbrahim, öz yurdunu terk edip Filistin’e yerleşince, “Ey Rabb’im, bana hayırlısından bir evlat bağışla!” diye yalvardı.

101. Biz de ona, İsmail adında çok şefkatli ve yumuşak huylu bir çocuğunun olacağını müjdeledik.

102. İlâhî müjde gerçekleşti ve İbrahim'in ikinci hanımı Hâcer'den bir çocuğu dünyaya geldi. İbrahim, bir süre sonra Allah'ın emriyle eşi ve çocuğunu Mekke'ye yerleştirdi. Yıllar sonra İsmail, İbrahim'in **yanında** yürüyüp **koşacak** ve denileni anlayıp uygulayacak **çağa ulaşınca**, babası onu karşısına aldı ve **“Sevgili ya vrum!” dedi, “Ben, üç gecedir üst üste rüyamda seni kurban ettiğimi görüyorum.** Sen de bilirsin ki, Peygamberlerin rüyası Allah'tan gelen açık bir emirdir ve mutlaka yerine getirilmesi gerekir. **Bir düşün, sen ne dersin buna?”** İsmail hiç tereddüt etmeden, **“Sana Allah tarafından emredilen neyse onu yap, babacığım! Benim için endişelenme. Göreceksin, Allah'ın izniyle buna sabredeceğim!” dedi.**

103. Böylece, ikisi de Allah'ın emrine tam bir teslimiyet gösterdiler; İbrahim, oğlu İsmail'i boğazlamak için yüzüstü yere yatırınca,

104. İşte tam o sırada, ona “Ey İbrahim!” diye seslendik:

105. “Rüyada sana vahyettiğimiz buyruklara bağlı kaldın! Biz de bunun karşılığında, sana evladını bağışladık ve ikinizi de en yüce makâma yükselttik! İşte Biz, güzel davrananları böyle ödüllendiririz!”

106. Doğrusu, bu gerçekten müthiş bir imtihândı! Ve İbrahim, en değerli varlığını Allah yolunda fedâ edebileceğini göstererek bu imtihânı kazandı.

107. Biz de, İsmail'in kurtuluş fidyesi olarak İbrahim'e büyük bir kurbanlık koç verdik. İşte o günden beri müminler, Allah yolunda her şeylerini seve seve fedâ etmeye hazır olduklarını göstermek üzere, kurban bayramında kurban keser; böylece ataları İbrahim'in izinden gittiklerini gösterirler.

108. Böylece Biz, onun sonraki nesiller arasında kıyâmete kadar övgüyle anılmasını sağladık:

109. O hâlde, selâm olsun İbrahim'e!

110. Güzel davrananları, işte böyle mükâfâtlandırırız!

111. Çünkü o, gerçekten tüm kalbiyle inanan kullarımızdandı.

112. Daha sonra ona, tertemiz bir insan ve büyük bir Peygamber olan İshak'ı müjdeledik.

113. Ayrıca hem kendisine, hem de oğlu İsmail ve İshak'a katımızdan nîmet ve bereketler ihsan ettik. Fakat böyle mübarek bir Peygamberin soyundan gelmek, kişiye Allah katında özel bir statü, bir ayrıcalık kazandırmaz. **Onların soyundan gelenler arasında Allah'ın gönderdiği bütün elçilere ve kitaplara iman eden iyi insanlar olduğu gibi, kendisine açıkça kötülük eden zâlim kimseler de var.**

114. Gerçek şu ki, Biz vaktiyle Mûsâ'ya ve Hârûn'a da büyük bir lütufta bulunmuştuk.

115. Onları ve onların halkı olan İsrail Oğulları'nı Firavunun zulmünden koruyarak büyük bir felâketten kurtarmıştık.

116. Doğru yolda oldukları sürec e onları yardımımızla desteklemiştik de, böylece zâlimlere karşı üstün gelenler dâimâ onlar olmuştu.

117. Bu iki Peygambere, doğruyu eğriyi apaçık ortaya koyan Tevrat adındaki kutsal Kitabı vermiştik.

118. Böylece her ikisini de dosdoğru yola iletmiş,

119. Ve sonraki nesiller arasında kıyâmete kadar övgüyle anılmalarını sağlamıştık:

120. O hâlde, selâm olsun Mûsâ'ya ve Hârûn'a!

121. Güzel davrananları, işte böyle mükâfâtlandırırız!

122. Çünkü onlar, gönderdiğim mesaja yürekten inanan ve bu inanç doğrultusunda hayat programlarını çizen kullarımızdandı.

123. Gerçek şu ki, İlyas da Elçilerimizden biriydi.

124. Hani İlyas, kavmine demişti ki:“ Ey halkım! Artık zulüm ve haksızlıklardan vazgeçmenin ve sahte ilâhları terk edip bir tek Allah'a kulluk ederek cehe nnem ateşinden korunmanın zamanı gelmedi mi?”

125. “Ey halkım! Siz en mükemmelYaratıcıyı bırakıp da, sizin gibi yaratılmış bir varlık olan Ba'l adındaki bir heykele mi yalvarıyorsunuz?”

126. “Yani, sizin ve sizden önceki atalarınızın yegâne Efendisi, Sahibi ve Rabb'i olan tek Allah inancını bırakıp putperestliğe mi yöneliyorsunuz?”

127. Fakat onlar, İlyas'ın bütün uyarılarına rağmen onu yalanladılar. Bu yü zden, Hesap Gününde aşığılanmış bir hâlde huzurumuza getirileceklerdir.

128. Ancak Allah'ın dürüst ve samîmî kulları başka! İşte İlyas da bunlardan biriydi.

129. Onun, sonraki nesiller arasında kıyâmete kadar övgüyle anılmasını sağladık:

130. Öyleyse, selâm olsun İlyas'a ve onun izinden yürüyen bütün İlyas'lara!

131. Güzel davrananları, işte böyle mükâfâtlandırırız!

132. Çünkü o, gerçekten tüm kalbiyle inanan kullarımızdandı.

133. Gerçek şu ki, Lut da Elçilerimizden biriydi.

134. Hani onu ve inanan ailesini kâfirlerin elinden kurtarmıştık.

135. Ancak zâlimlerle birlikte geride kalan ve böylece azâbı hak eden bir koca karı hariç! Lut'un hanımı olan bu kadın, müminlerle birlikte şehri terk etmek yerine, inkârcılarla kalmayı tercih etmişti.

136. Sonra da diğerlerini, korkunç bir azapla yerle bir etmiştik!

137. Siz ey Mekke halkı, sey ahatleriniz sırasında sabah akşam onların viraneye dönmüş yurtlarından geçersiniz.

138. Peki, bunların başına gelenlerden hiç ibret almaz mısınız?

139. Gerçek şu ki, Yunus da Elçilerimizden biriydi.

140. Hani Yunus, bütün öğüt ve uyarılara rağmen bir türlü doğru yola gelmeyen kavminin baskılarından iyice bunalarak, görev yerini izinsiz terk etmiş ve yolcularla dolu bir gemiye binmiş ve halkını terkedip oradan kaçmıştı.

141. Fakat gemi, aniden gelen müthiş bir fırtına yüzünden batma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı. Bunu aralarında günahkâr bir kişinin bulunmasına bağlayan gemiciler, “Gelin aramızda kura çekelim de, bu felâketin kimin yüzünden geldiğini bulup onu gemiden atalım!” dediler. Böylece aralarında kura çektiler ve Yunus, kurayı kaybedenlerden oldu.

142. Böylece Yunus denize atıldı; dev dalgalarla boğuşurken, aniden büyük bir balık onu yutuverdi, o ise, işlediği günahın acısıyla kendini kınayıp duruyordu.

143. Eğer o, pişmanlıkla Rabb'ine yönelip O'nun şânını yüceltenlerden olmasaydı,

144. Kesinlikle, insanların yeniden diriltileceği Güne kadar o balığın karnında kalır, yani orası onun mezarı olur ve asla oradan kurtulamazdı.

145. Nihâyet Yunus tövbe edince, onu hasta ve bitkin bir hâlde, bitki örtüsü olmayan ıssız bir sahile attık.

146. Ve ona gölgelik olsun diye, kumlarda çabucak büyüyen geniş yapraklı bir bitki yetiştirdik. Böylece, iman etmeyecek zannedilen çorak gönüllere nasıl hayat verebileceğimizi göstererek, asla umutsuzluğa, yılgınlığa düşmemesi gerektiğini ona öğrettik.

147. Daha sonra onu, nüfusu yüz bin —hattâ daha fazla— olan Ninova'ya, yani nasıl olsa

inanmayacaklar diye bir zamanlar terk ettiği ülkesine yeniden **Elçi olarak gönderdik.**

148. Böylece onlar, Yunus'un çağrısına uyup ona **iman ettiler. Biz de,** tepelerine binmek üzere olan azâbı geri çevirdik ve **onları, hayatlarının sonuna kadar** huzur içinde **yaşattık.**

149. O hâlde, ey Muhammed! Melekleri Allah'ın kızları sayan Arap putperes tleri başta olmak üzere, kendilerine lâıık görmedikleri sıfatları Allah'a yakıştırmaya kalkışan bütün müşriklere seslenerek **sor onlara:**“ Sahip olmakla gurur duydukları **erkek çocuklarını kendilerine,** utanç ve alçaklık sebebi saydıkları **kız çocuklarını da Rabb'ine mi** lâıık görüyorlar?

150. Yoksa Biz melekleri dişi olarak yarattık da, onlar da buna şâhit mi oldular?

151. Dikkat; bazı kâfirler **yalan** ve iftiraya iyice alışmış olduklarından dolayı,

152. “Allah çocuk edindi!” diyorlar! Dikkat; **onlar kesinlikle yalan söylüyorlar!** Üstelik, kızları erkeklerden değersiz gören bu zâlimler, utanç ve alçaklık sebebi saydıkları bir durumu Allah'a yakıştırmak, ne büyük bir cehâlet içinde olduklarını gösteriyorlar:

153. Allah oğulları bırakmış da, kendine çocuk olarak **kızları mı tercih etmiş?**

154. Ne oluyor size ey müşriklere, **nasıl** böylesine çarpık bir mantık yürütüyor, ne kadar çirkin hüküm veriyorsunuz?

155. Hiç aklınızı kullanmaz mısınız siz?

156. Yoksa iddialarınızı ispatlayacak **apaçık bir delil mi var elinizde?**

157. O hâlde, eğer doğru söylüyorsanız, haydi Allah'tan gelmiş olan **Kitabınızı getirin** de görelim!

158. Bazıları da, cinlerde esrarengiz ilâhî güçler olduğunu iddia ederek, **Allah ile cinler arasında** bir çeşit akrabalık bağı, **bir yakınlık olduğunu öne sürüyorlar! Oysa bizzat cinler de bilir ki,** diğer bütün yaratıklar gibi kendileri de Hesap Günü yargılanmak üzere Allah'ın huzuruna **getirilecekler.**

159. Öyleyse Allah, onların uydurduğu acziyet ve noksanlık ifâde eden bütün **niteliklerden uzaktır, yücedir!** Ve bu nitelikleri O'na yakıştıranlar, elbette cezalarını çekecekler!

160. Ancak Allah'ın seçkin ve samîmî kulları başka! Çünkü onlar, Rablerini O'na yaraşır niteliklerle anıp yüceltir ve yalnızca O'na kulluk ederler.

161. O hâlde, ey inkârcılar! **Ne siz, ne de o tapındığınız** sahte ilâhlar,

162. Allah'ın seçkin ve samîmî kullarından bir tekini bile O'na karşı aldatıp yoldan

çıkaramazsınız!

163. Kendi irâdesiyle **cehenneme girmeyi tercih edenler hariç!** Yalnızca böyle azgınları saptırabilirsiniz siz!

O hâlde, ey Benim samîmî kullarım, zâlimlere meydan okuyarak deyin ki:

164. “Biz müminler, bir ailenin bireyleri gibi, düzenli bir şekilde birbirimize kene tlenmişizdir. Öyle ki, **içimizden bir tek kişi bile yoktur ki, onun** bu yapı içinde **belirli bir yeri, bir derecesi olmasın.”**

165. “**Biz** müminler, gerek Rabb’imizin huzurunda namaz kılarken, gerek zâli mlere karşı cephe oluştururken, tuğlaları birbirine perçinlenmiş bir bina gibi, omuz omuza, **sıra sıra dizilenleriz!”**

166. “**Biz** müminler, hem sözlerimizle, hem davranışlarımızla Rabb’imizin adını tüm evrene ilan ederek O’nun sınırsız yüceliğini övgüyle **tesbih edenleriz!”**

167. Kâfirlere gelince, **onlar** hep şunu **söylerler:**

168. “**Eğer bizim elimizde, öncekilerden kalma öğüt** verici bir ilâhî Kitap **olsaydı,**

169. Elbette biz de Allah’ın seçkin ve samîmî kulları olurduk!”

170. Hep böyle derler, fakat o dedikl eri Kitap kendilerine tebliğ edilince, **hemen onu inkâr ederler. Fakat** nankörlüğün cezasız kalmayacağını **yakında görecekler.**

171. **Çünkü Biz, Elçi ve dâvetçi olarak gönderdiğimiz kullarımız hakkında, tâ ezelden şu hükmü vermiştik:**

172. **Onlar** Allah’ın kitabına bağlı kaldıkları sürece, dâimâ ilâhî **yardıma nâil olacak** ve mutlaka başarı kazanacaklardır!

173. **Çünkü** eninde sonunda **zaferi elde edecek olanlar,** yolumuzda mücâdele eden ordularımızdır!

174. **Öyleyse,** ey Müslüman! Onların çirkin sözlerine, baskı ve eziyetlerine şimdilik sabret; **onları bir süre** kendi hallerine **bırak** ve bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkıp usanmadan tebliğine devam et!

175. Bu arada, **onların** entrikaları dikkatle **izle;** zaten **onlar,** müminlerin üstün geldiğini **yakında görecekler.**

176. **Şimdi hâlâ, bir an önce azâbımızın gelip çatmasını mı istiyorlar?**

177. Şunu iyi bilsinler ki, o azap **yurtlarına gelip çökünce, uyarıldıkları hâlde kulak asmayanların sabahı**, gerçekten çok **acıklı** bir sabah **olacak!**

178. Evet, onların baskı ve eziyetlerine şimdilik sabret; **onları bir süre** kendi hallerine **bırak.**

179. Ve onların başına gelecek azâbı **gözetle,** zaten **onlar da** kendilerini bekleyen acı âkıbeti yakında **görecekler!** Öyle ya:

180. Sonsuz kudret ve azamet sahibi Rabb'in, onların uydurduğu bütün acziyet ve noksanlık ifâde eden **niteliklerden uzaktır, yücedir!**

O hâlde, hep birlikte deyin ki:

181. Selâm olsun, O'nun mesajını taşıma şerefine nâil olan **Elçilere** ve onları adım adım izleyen fedâkâr müminlere!

182. Ve sonsuz hamd ve şükürler olsun, kendi yolunda mücâdele eden kullarını yardımsız bırakmayan **âlemlerin Rabb'i Allah'a!**

38. SÂD SÛRESİ

Peygamberliğin beşinci yılında, Kamer sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetindeki harften almıştır. 88 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Bu mesaj, sonsuz şefkat ve merhamet sahibi Allah tarafından, O'nun hükümlerini O'nun adına uygulaması için yeryüzünde halife tayin ettiği insanoğluna indirilmiştir:

1. Sad! Dinle, ey insan! Rabb'in, bu harflerle, hiçbir zaman benzeri yapılamayacak mükemmel eşsiz bir kitap gönderdi:

İşte, insanları eğitip mükemmel bir toplum oluşturabilmek için ihtiyaç duyabileceğiniz her türlü hikmet, öğüt, uyarı ve **ibret derslerini içerisinde barındıran** ve size, dillere destan olacak şan, şeref, onur, itibar, yücelik kazandırmaya ve gündem belirlemeye tek yetkili olan bu şanlı **Kur'an'a yemin olsun** ki, insanlığı dünyada ve âhirette mutluluğa, kurtuluşa ulaştıracak tek yol, İslâm yoludur!

2. Fakat hakîkati **inkâr edenler, kendilerini** anlamsız ve ahmakça bir **büyüklik duygusuna kaptırılmış**, böylece hakikat karşısında inatla direniyor; Rablerine karşı **isyankârca tavır takınıyorlar!**

3. Oysa bilmiyorlar mı ki, **kendilerinden önce nice toplumları helâk ettik!** Öyle ki, zâlimler azâbımızı gördüklerinde, son anda pişmanlık duyup **feryât etmişlerdi; ne var ki, kurtuluş vakti çoktan geçmişti!** Şimdiki inkârcılara gelince:

4. Onlar, kendi içlerinden ve aynen kendileri gibi beşerî özellikler taşıyan **bir uyarıcının gelmesini garipsediler** ve böylece o **inkârcılar**, Kur'an'ın kitlelerce benimsenmesini engellemek için, “Okuduğu o büyüleyici sözlerle vicdanları sarsıp derinden etkileyen **bu** adam, **yalancı bir sihirbazdır!**” dediler. Ve eklediler:

5. “O, bütün ilâhlarımızı bir tek İlâh mı yapmış? Peki o zaman, bizim ibâdetlerimizi, yakarışlarımızı Allah'a kim ulaştıracak? Düşünebiliyor musunuz; bütün yetkileri kendi elinde toplayan, yaptığımız her şeyi kontrol eden, hayatımıza ahlâkî sınırlar çizen ve bu kurallara uymadığımız takdirde bizi cezalandıracak olan bir ilâh! **Bu, gerçekten de şaşılacak bir şey!”**

6. Böylece, kâfirlerin **liderleri**, halkı sömürerek kurdukları kölelik sisteminin yıkılacağı ve alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceği endişesiyle **öne atılarak**, “Ey ahâlî!” dediler, “**Haydi yürüyün, ilâhlarınıza bağlılıkta direnin! Bu, mutlaka yapılması gereken bir şeydir!**”

7. “Biz, Kur'an'ın ortaya koyduğu tek tanrı inancını reddediyoruz; çünkü **çağdaş inanç** ve

ideoloji sahiplerinin hiç birinden böyle bir şey işitmedik. Demek ki bu iddia, yalandan başka bir şey değildir!”

8. “Haydi Allah bir kitap gönderdi diy elim; peki bu **uyarı, aramızdan** yalnızca ve özellikle **ona mı indirildi?** İçimizde Muhammed’den daha zengin, daha güçlü ve daha akıllı adam yok muydu? Allah madem emirlerine uymamızı istiyor, neden hepimize ayrı ayrı melek göndermiyor?”

Hayır; onlar aslında, Benim uyarım olan Kur’an’dan yana şüphe içindeler! Daha doğrusu onlar, Benim azâbımı henüz tatmadılar! Bu yüzden küstahça başkaldırıyorlar!

9. **Yoksa sonsuz kudret ve lütuf sahibi olan Rabb’inin rahmet hazineleri onların elinde mi** ki, dilediği kişileri Peygamber yapma yetkisini kendilerinde görüyorlar?

10. **Yoksa göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hükümra nılığı** ve yönetimi **onlara ait midir** ki, hükmümüzü kabul etmiyorlar? Madem fakirlerin, garibanların arasında yaşayan bir “yetime” Peygamberliği yakıştıramıyorlar, **öyleyse** bulabildikleri **vasıtalarla** Peygamberlik, hatta tanrılık makâmına **yükselsinler bakalım!** Yükselsinler de, oradan âlemi yönetsinler, vahyi de dilediklerine, diledikleri gibi indirsinler!

Yoksa inkârcılar, sahip oldukları sosyal, siyasal ve ekonomik güce mi güveniyorlar? Şunu iyi bilsinler ki:

11. **Onlar, Allah’ın karşısında dâimâ yenilmeye mahkûm, çeşitli gruplardan oluşmuş derme çatma bir ordudur!”**

12. Nitekim **onlardan önce Nûh kavmi, Âd kavmi ve dev** piramitlerle simgelenen büyük bir saltanata, güçlü ordulara sahip o zâlim diktatör, **kazıklı Firavun da** ayetlerimi **yalanlamıştı.**

13. **Semud kavmi, Lut kavmi ve Eyke halkı da** inkâr etmişlerdi. **İşte onlar, kötülük amacıyla örgütlenmiş birer şer çetesi**ydi.

14. **Ve hepsi de Elçilerimi yalanlamış, böylece vereceğim cezayı hak etmişlerdi.** Bunlardan ibret almayan çağdaş zâlimlere gelince:

15. **Onlar, ölümün habercisi olan ve gelip çattığı anda ertelenmesi asla mümkün olmayan korkunç bir çığlıktan başka ne bekliyorlar!** Öyle bir gaflet bataklığına gömülmüşler ki:

16. İnkârcılar, küstahça meydan okuyarak, **“Ey Rabb’imiz!” diyorlar,“ Eğer yeniden dirilme ve yargılanma iddiası gerçekse, Hesap Günü gelmeden önce payımıza düşen cezayı hemen ver bize!”**

Onlar böyle diye dursunlar.. Gündem oluşturmaya tek yetkili yani zikir sahibi Kur’an konuyu belirliyor:

17. Ey Müslüman! Bu kafirlerin gündemine takılı kalma. Onların bu çirkin ve incitici sözlerine sabret; ne derlerse desinler sen vahyi dinlemeye devam et **ve** hem beden, hem de ruh ve irâde bakımından son derece **güçlü kulumuz Davud’u hatırla** ve onu kendine örnek al! **Çünkü o, dâimâ Rabb’ine yönelen bir kuldu.** Öyle ki:

18. Davud, ruhları okşayan o ta tlı sesiyle Zebur’dan ayetler okurken, bu içli nağmelerle perde perde yankılanıp çınlayan dağları taşları ona eşlik ettirmiştik; hepsi birlikte, **sabah akşam Allah’ın sınırsız kudret ve yüceliğini terennüm ederlerdi.**

19. Ve seher vakitlerinde Allah’ı anarken, Davud’un etrafında öbek öbek toplanan kuşları da, âhenkli civıltılarıyla ona eşlik ettirmiştik. Davud ve ona eşlik eden varlıkların **hepsi,** duâ ve yakarışlarla hep **O’na yönelirlerdi.**

20. Biz de buna karşılık onun devlet ve otoritesini güçlendirmiş ve kendisine Peygamberlik, hak ve batılı birbirinden ayırma ve bunu insanlara farketme, ayrıca doğru karar verme ve yerli yerince söz söyleme yeteneği bahşetmiştik.

21. O’nun bu özelliklerini anlatan güzel bir örnek olarak Sen dâvâcılardan haber aldın mı? Onların kıssası sana anlatıldı mı? Hani ekonomik ve sosyal hayatta Allah’ın yasalarını hiçe sayan, dünyada nasıl imtihan olacaklarını —haşa— Allah yerine kendileri karar veren iki kişi, sar ayında özel olarak ibadetle meşgul olduğu bir sırada, istenmeyen ve beklenmeyen bu konuyla aniden Davud’un makamına çıkagelmişlerdi.

22. Onlar İslâm’dan sapmanın eşiğinde, ekonomik ve sosyal düzeni alt-üst edecek, toplumsal kıyameti koparacak düşüncelerle huzuruna girince Davud onlardan duyduğu bu sapıklığın, varlığından ve yayılmasından korktu. Fakat onlar:“Korkma, ey Davud!” dediler, “Biz sadece, biri diğerine haksızlık etmiş iki dâvâcıyız. Şimdi, doğruluktan sapmadan aramızda âdil bir hüküm ver ve bize, dâvâmızda doğru ve âdilane bir çözüm yolu göster!” Davud, “O hâlde davanız nedir, söyleyin!” deyince, ikisinden biri, yanındakini göstererek dedi ki:

23. “Bu adam, benim din kardeşimdir; onun doksan dokuz koyunu, benimse sadece bir tek koyunum var. Buna rağmen, elindekilerle yetinmeyerek, “Onu da bana ver!” dedi. Üstelik sahip olduğu güç ve makâmın da yardımıyla “Bir koyun ile ne yapabilirsin? Çoban tutulmaz. Peşinde koşulmaz. Bir koyun ne getirir? Eti ne, sütü ne? Neden oyalanıyorsun? Allah’ın verdiği imkanlarla sen daha iyisine layıksın! Gel birleşelim, güçlenelim. Beraber olalım. Böylece gelişir, ilerleriz. Büyük adam oluruz...ve benzeri şeyler söyleyerek tartışmada bana üstün geldi. Şimdi bir tek koyunumu elimden almak istiyor. Söyle, nedir bu adamın yaptığı?!”

24. İki tarafın da konuşmasını dikkatle dinleyen Davud, ilk k onuşmacıya, “Doğrusu kardeşin, senin koyununu kendi koyunlarına katmayı teklif etmekle sana haksızlık etmiş!” dedi, “Zaten toplumsal hayatı paylaşan ve ortaklık yapan insanların çoğu, birbirlerinin hakkını çiğnerler. Ancak gerçek anlamda iman eden ve bu imana yaraşan güzel davranış gösterenler başka fakat onların sayısı da o kadar az ki!”

Davud bir hükümdar olarak tüm ekonomik ve toplumsal düzenden sorumlu idi.Ama o öncelikle bir Peygamberdi. Hayatın her bölümünde Allah'ın huzurunda imtihanı olduğunu bilincindeydi. Tıpkı onun gibi, oğlu Süleyman da, Belkıs'ın tahtı anında yanına geliverince “Bu Rabbimin bir fazlı... fakat beni imtihan ediyor. Şükür mü edeceğim, nankörlük mü?” demişti.

Davud, bu davayı halledince kendi konumunu yeniden düşündü.Allah'ın izni, lütuf ve fazlı ile hükümdar olarak böyle bir görevdeydi.Aslında bu, on un bir kulluk göreviydi. Her zaman olduğu gibi şu anda da **kendisini imtihân ettiğimizi biliyordu. Derhal yüzüstü secdeye kapanarak Rabb'inden mağfiret diledi.** Namaz gibi Hacc gibi görevlerden sonra yapılması istenildiği şekliyle istiğfar etti. Nit ekim Hz. Peygamber de günde yetmiş defa istiğfar ederdi:“Ya Rab! Ben gücüm yettiği kadar gayret ettim. Kulluğumu sana arz ed erim. Eksikliklerimi tamamla, yanlışlarımı yok kabulediver. Senden rahmet, af ve mağfiretini ist erim” dedi **ve içtenlikle, tüm kalbiyle O'na yöneldi.**

25. Biz de, bu samîmiyetinden dolayı ona mağfiretimizi lütfettik, kararını ve kulluğunu kabul ettik. **Doğrusu o, katımızda büyük bir dereceye sahiptir ve onun için âhirette de güzel bir gelecek vardır.**

26. “Ey Davud; şunu da unutma ki, Biz seni yeryüzünde ilâhî adâleti gerçekleştirmekle yükümlü bir yönetici, bir halîfe yaptık ve sana, bu göreve uygun güç, yetki ve yetenekler bahsettik. Öyleyse, insanlar arasında adâletle hükmet! Sakın arzu ve heveslere uyma, yoksa seni Allah yolundan saptırırlar! Allah yolundan sapanlar ise, Hesap Gününü göz ardı etmelerinden dolayı, cehennemde çetin bir azâba mahkûm edilecekler!”

27. Çünkü Biz bu muhteşem gökleri, yeri ve ikisi arasındaki ileri; hak, hukuk ve adâlet gözetmeden, öyle gelişigüzel, hikmet ve amaçtan yoksun, yani bâtil olarak yaratmadık! Bu iddia, inkâr edenlerin kendi kuruntularıdır!

Oysa, evrenin tesâdüfen yaratıldığı ve insanın başıboş bırakıldığı inancı, kaçınılmaz olarak bütün ahlâkî ve insânî değerlerin yozlaşması sonucunu doğurur ki, bu durum, insanı vahşî bir hayvana, yeryüzünü de cehenneme çevirir! **Öyleyse, âhîret gününde girecekleri ateşten dolayı, vay o kâfirlerin hâline!**

Evrendeki mükemmel sistem, Allah'ın varlığını, O'nun sınırsız kudret, bilgi, adâlet ve merhametini açıkça göstermektedir. Buna rağmen hak ile haksızlık, adalet ve merhamet ile zulüm birarada görülüyorsa bu, imtihanın gereğidir. Sonunda bütün insanlar Hesap Günü yeniden diriltilecek ve yaptıklarının hesabını vermek üzere yargılanacaklardır.

28. Öyle ya; ayetlerime iman edip güzel davranış gösterenleri, yeryüzünde bozgunculuk çıkaranlarla bir mi tutacaktık? Yâhut kötülüklerden uzak duranları, günaha dalanlarla bir mi tutacaktık? Elbetteki hayır! İşte bu yüzden size, doğruyu yanlıştan ayırt etmenizi sağlayacak bir kılavuz gönderdik:

29. Bu kılavuz, **sana** rahmet ve merhametle katımızdan **indirdiğimiz** mutluluk ve bereket kaynağı **kutlu bir Kitaptır ki**, insanlar onun **ayetleri üzerinde iyice düşünsünler ve sağduyu sahipleri** onu okuyup **öğüt alsınlar**.

İşte, ibret verici bir kıssa, örnek bir Peygamber daha:

30. Biz Davud'a, oğul olarak **Süleyman'ı armağan ettik. O ne güzel bir kuldu; çünkü o, dâimâ Rabb'ine yönelirdi.** Öyle ki;

31. Akşama **doğru**, cihat için hazırlanan **soylu ve endamlı koşu atları kendisine gösterildiğinde:**

32. “**Ben dünya malını, sırf bana Rabb’imi hatırlattığı için severim!** Bu atları da yalnızca Rabb’imin rızası için seviyorum. Çünkü onlarla Allah yolu nda cihat edilecek, mazlumların hakkı korunacak, huzur ve adâlet sağlanacak!” **derdi.** Ve atlar koşarak uzaklaşıp **gözden kayboluncaya kadar** onları hayranlıkla seyrederdi.

33. Atlar uzaklaşıncı da, “**Getirin onları bana!” der ve onların bacaklarını ve boyunlarını sıvazlamaya, yelelerini taramaya, sevip okşamaya başlardı.**

34. Ama kendisine verilen bütün bu imkanlarla Süleyman da imtihanda idi. Bu saltanat **tahtının üzerinde** kendisine ait olan sadece **bir** ceset di. O **cesede** insanlara, cinlere, kuşlara hatta rüzgara kadar hükmetme **imkanı vererek Süleyman'ı imtihan etmiştik.** Nitekim Allah'ın yasası da buydu. Kimine vererek kiminden alarak imtihan ederdi. Fakat bu benzersiz saltanat onu şımartmadı. Aksine **o** her nimetin ardından Allah'a sığınıp **yöneldi.** Zaten hep O'na yalvarıyordu.

35. “Ya Rab! Sana kulluğumun bilincindeyim. Zulme ve küfre karşı gücüm yettiği kadar çalıştım. Yine de Sana layık bir şekilde hakkıyla kul olamadım. Eksik ve noksanlarım, kusur ve kabahatlarım var.Affınla, lutfunla, rahmet ve merhametinle mağfiretini isterim. **Bağışla beni ya Rab! Bana, benden sonra hiç kimseye nasip olmayacak bir hükümlerlik bahşet** ki, sürekli fitne ve kargaşa çıkaran bu şer odakları karşısında dimdik ayakta durabileyim! **Hiç kuşkusuz sen, sonsuz lütuf ve ikram sahibisin.”**

36. Biz de buna karşılık, **emrettiği yöne doğru yumuşacık eserek dilediği yere bolluk ve bereket götüren rüzgarları onun hizmetine verdik.**

37. Ayrıca, **inşaat ustalığı ve dalgıçlık yapan** cinleri ve **şeytanları da** onun emrine boyun eğdirdik.

38. Ve zincirlerle birbirlerine bağlanmış olan daha nicelerini...

39. “Ey Süleyman!” dedik, “**Bu nîmetler, Bizim sana armağanımızdır; ister onları başkalarına dağıt, istersen elinde tut, bu konuda sana hesap sorulmayacaktır.”**

40. Doğrusu onun, Bizim katımızda apayrı bir yakınlığı ve güzel bir makâmı vardı.

41. Ey hak yolunun yolcusu! Mücâdelende sana yol gösterecek bir örnek olarak, kulumuz Eyyub'u da hatırla, O'ndan bahset! Hani malını, ailesini ve sağlığını kaybederek büyük bir imtihanından geçen Eyyub, "Ey A İlah'im!" diye Rabb'ine el açıp yalvarmıştı, "Doğrusu şeytan, ortaya attığı şüphe ve vesveselerle bana büyük bir sıkıntı ve acı veriyor!" Uğradığım zahmet, meşakkat ve hastalık yüzünden şeytan vesveseye yol bulup beni yordu.

İşte Eyyub, yıllar süren dayanılmaz acılara sabırla katlanmış; bir kez olsun Rabb'ine isyan etmemişti.

42. Biz de, çektiği dert ve sıkıntılara sabırla göğüs geren bu kulumuza, "Ey Eyyub!" diye müjdeyi verdik, "Artık sıkıntılarından kurtulmanın zamanı geldi! Depreş, durma yürü. Sen sana düşeni yap ayağını yere vur da, katımızdan bir mucize olarak yerden bir pınar fışkırsın; işte, yıkanabileceğin ve içebileceğin şifâ verici, serin bir su kaynağı!

43. Eyyub tamamen iyileştikten sonra, tarafımızdan bir lütuf, bir rahmet ve akıl sahiplerine bir ibret olmak üzere, ona kaybettiği bütün ailesini ve malını mülkünü geri verdik ve bir o kadarını da fazladan armağan ettik.

44. Daha sonra ona, hastalığı esnasında eşi hakkında ettiği yemin ile ilgili bir çözüm yolu gösterdik: "Eline, yüz adet çöpten oluşan bir demet sap al ve onunla eşine vur; böylece hem vefakâr eşini incitmemiş, hem de yeminini yerine getirmiş olursun. Çünkü yemin, mutlaka yerine getirilmelidir." dedik. Doğrusu Biz onun, en büyük acılara karşı sabırla göğüs gerdiğini gördük. Eyyub gerçekten ne güzel bir kuldu; çünkü o, dâimâ Rabb'ine yönelirdi.

45. Ey Müslüman! Mücâdelende sana yol gösterecek birer örnek olarak, hepsi de sağlam bir irâdeye ve derin bir anlayış yeteneğine sahip olan kullarımız İbrahim'i, oğlu İshak'ı ve torunu Yakup'u da hatırla.

46. Biz onları, âhiret yurdunu sürekli gündeme getirerek hatırlama ve buna uygun davranışlar geliştirme gibi üstün meziyetlerinden dolayı, özel bir makâma yücelttik.

47. İşte bu yüzden onlar, Bizim katımızda seçkin bir konuma sahip olan dürüst ve erdemli kimseler arasındadırlar.

48. Ey Müslüman! Yine sana örnek olarak, İsmail'i, Elyesa'yı ve Zülkifl'i de hatırla. Çünkü onların hepsi de dürüst ve erdemli insanlardı.

49. Ey insanlar! İşte bütün bu anlatılanlar, Allah tarafından sizlere bir öğüt, bir uyarıdır. Bu uyarıları dikkate alarak kötülüklerden sakınan ve iyiliklere, güzelliklere yönelen kimseleri, muhteşem bir gelecek beklemektedir:

50. Kapıları kendileri için ardına kadar açılmış olan ebedî huzur ve mutluluk diyarı Adn

bahçeleri!

51. Orada, altın işlemeli koltuklara **yaslanacaklar ve** canlarının çektiği **her türlü meyveyi, her türlü içeceği isteyebilecekler.**

52. Ve yanı başlarında, tatlı ve yumuşak bakışlı yaşıt güzeller olacak. Ve Rableri, o nlara şöyle seslenecek:

53. “Bunlar, size Hesap Günü verileceği vaadedilen şeylerdir!”

54. “Bunlar, sonsuza kadar bitip tükenmeyecek olan nîmetlerimizdir!”

55. İşte, güzel davrananların ödülü **budur.** Rablerine başkaldırarak **sınırı aşanlara gelince, onları da korkunç bir âkıbet beklemektedir:**

56. Tepetaklak atılacakları cehennem! Orası, gerçekten ne kötü bir yataktır!

57. İşte budur onların cezası! **Öyleyse tatsınlar bakalım;** mideleri delen, ciğerleri kavuran **kaynar suları ve** kendi yaralarından akan **irinleri!**

58. Ve buna benzer daha nice azap çeşitlerini!

59. O zaman Allah, inkârcıların önderlerine seslenerek, “Ey zâlimler!” diyecek, “İşte bunlar, vaktiyle sizi körü körüne takip ettikleri için **sizinle birlikte ateşe girecek olan kalabalıklar!”**

Bunun üzerine liderler, vaktiyle kendil erini destekleyerek şımarıp azgınlaşmalarına sebep olan halk yığınlarına bedduâ ederek, “**Rahat yüzü görmesin onlar, zaten he psi ateşe atılacak!”** diyecekler.

60. Buna karşılık onlar, “Asıl siz rahat yüzü görmeyin!” diye cevap verecekler, “B unu başımıza getiren sizsiniz; sizi adım adım izledik, fakat bizi getird iğiniz yere bakın, ne korkunç bir yer burası!”

61. En sonunda, her biri diğerine lânetler yağdırarak, “Ey Rabb’imiz!” diye yalvaracaklar, “Bunu kim bizim başımıza getirdiyse, onun cehennemdeki azâbını kat kat arttır!”

62. Derken, birbirlerine soracaklar: “Fakir ve zayıf oldukları için bir zamanlar kötü ve değersiz saydığımız insanları neden burada göremiyoruz?”

63. “Oysa onlarla alay eder dururduk; sahi nerede bunlar, yoksa burada bir yerdeler de, gözümüzden mi kaçtılar?”

64. Dinleyin, ey insanlar! İşte cehennemlikler arasındaki bu münakaşalar ve konuşmalar, mutlaka gerçekleşecektir!

65. Ey şanlı Elçi! Tüm insanlığı bu gerçek ile uyararak **de ki:** “ Bakın; **ben yalnızca bir uyarıcıyım.** Artık inanıp inanmamak, sizin bileceğiniz iş! O hâlde, uyarıyorum: Bütün varlıklar üzerinde **mutlak otorite sahibi olan bir tek Allah’tan başka,** emrine kayıtsız şartsız boyun eğeceğiniz hiçbir otorite, **hiçbir ilâh yoktur!”**

66. “O Allah ki; **Göklerin, yerin ve ikisi arasındaki bütün varlıkların** gerçek Sahibi, Efendisi ve **Rabb’idir; sonsuz kudret sahibidir, çok ama çok bağışlayıcıdır!”**

67. Sözlerine devamlı **de ki:** “ Kur’an’ın bildirdiği **bu** gerçekler, çok **büyük** ve **önemli bir haberdir!**

68. **Fakat siz** Kur’an’a gereken ilgiyi göstermemekle, **ondan yüz çeviriyorsunuz!**

69. **Oysa** şunu düşünmeniz gerekir ki, insanın yaratılışı konusu nda melekler **kendi aralarında tartışırken, o Yüce Topluluk** ta neler konuşulduğu **hakkında benim hiçbir bilğim yoktu** ve olamazdı da.

70. “**Ancak** şu var ki, insanları **açık** ve net olarak uyarmakla görevli **bir uyarıcı olduğum için,** o Yüce Toplulukta olup bitenleri anlatan **bu mesajlar bana gönderilmiştir:**

71. **Hani** bir zamanlar **Rabb’in,** aralarında İblîs adındaki bir cinin de bulunduğu **meleklerle,** “Bakın, **Ben balçıktan bir insan yaratacağım!”** demiş ve emretmişti:

72. “**Ben ona** muntazam bir insan kıvamında **şekil verip de,** kendisini yeryüzünün halîfesi konumuna yüceltmek üzere hayat ve üstün yetenekler bahşeden **Ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun önünde secde ederek saygıyla boyun eğeceksiniz!”**

73. Böylece, **bütün melekler** Âdem’in önünde **secde ettiler,** saygıyla yere kapandılar.

74. **Ancak** aslen bir cin olan **İblîs,** Âdem’in üstünlüğünü kabullenmedi; çünkü bunu **gururuna yediremedi ve Allah’ın emrine karşı gelerek, kâfirlerden biri oldu!**

75. Bunun sebebini çok iyi bilmesine rağmen Allah, şeytanı azarlamak için “**Ey İblîs!” dedi,** “Sonsuz kudret ve ilmimin eseri olarak, yani **kendi ellerimle** ve özenle **yarattığım** şu insan denen varlığın **önünde** saygıyla eğilmekten, **secde etmekten seni alıkoyan nedir?** Söyle; kendini bir şey zannederek **büyüklik duygusuna** mı **kapıldın, yoksa** gerçekten de, hiç kimsenin önünde boyun eğmeyecek kadar **yüce bir varlık mı oldun?”**

76. İblîs, “Sen bile emretmiş olsan, insanın önünde asla eğilemem; çünkü **ben ondan daha değerliyim; nitekim, beni üstün ateşten yarattın, onu ise değersiz bir balçıktan!”**

77. Allah, “**Öyleyse,** derhal **çık git b u cennet makâmından!** Çünkü melekler arasında yaşamaya hakkın yok senin!” **dedi, “Artık sen,** gazâbımı hak etmiş ve rahmetimden **kovulmuş birisin!”**

78. “İşte bu yüzden, **Hesap Günü** gelinceye kadar, lânetim hep **senin** ve taraftarlarının **üzerinde olacaktır!**”

79. Bunun üzerine İblîs, “**Ey Rabb'im!**” dedi, “**Öyleyse,** insanların yeniden **dirilteceği** Hesap **Gününe kadar bana fırsat ver** de, önünde eğilmemi istediğin insanoğlunun ne kadar değersiz bir varlık olduğunu göstereyim!”

80. Allah, “**Pekâlâ, sana izin verilmiştir!**” dedi ve ekledi:

81. “Fakat Hesap Gününe kadar değil, **vakti** ancak Benim tarafımdan **bilinen bir Güne,** yani Kıyâmet Gününe **kadar!**”

Allah dileseydi, İblîs'i oracıkta yok edip işini bitirebilirdi. Fakat sonsuz ilim ve hikmeti gereğince, İblîs'e istediği süreyi verdi.

82. İblîs, “**O hâlde,**” dedi, “**S** **enin yüceliğine yemin ederim ki, onların hepsini doğru yoldan çıkarıp azdıracağım!**”

83. “**Ancak içlerinden,** Senin mesajlarına içtenlikle bağlanan **ihlaslı kulların hariç!** Çünkü onları saptıracak güce sahip değilim!”

84. Bunun üzerine Allah, “**İşte bu doğru!**” buyurdu, “Şimdi dinle, **Ben** de bir başka **doğruyu söyleyeyim:**

85. **Yemin olsun ki, senin gibilerle ve sana itaat eden bütün cin ve insanlarla, cehennemi ağzına kadar dolduracağım!**”

86. Ey Peygamber! Bütün uyarılara rağmen hakîkatten yüz çeviren zâlimlere **de ki:** “**Ben** bu tebliğime **karşılık, sizden** herhangi bir şahsi çıkar veya **bir mükâfât beklemiyorum ve çok iyi** bilirsiniz ki **ben,** liderlik hırsıyla sahte iddialar peşinde koşan, sahip olmadığı özelliklerle dikkat çekmeye çalışan o **sahtekârlardan** biri **değilim!** Aranızda geçirdiğim bir ömür ve size tebliğ ettiğim bu eşsiz kitap, bunun en açık delilidir. Nitekim, onu dikkatlice okuyunca siz de göreceksiniz ki;”

87. “**Bu** Kur'an, kıyâmete kadar gelecek **bütün insanlık için bir öğüt ve uyarıdan başka bir şey değildir!**” Eğer bu uyarıya kulak vermeyecek olursanız, o zaman şunu iyi bilin:

88. **Onun** dünya ve âhiretle ilgili **haber** verdiği her olayın, verdiği her sözün bir bir gerçekleştiğini, **kısa bir süre sonra** —kimini dünyada, kimini âhirette— **kesinlikle göreceksiniz!**

39. ZÜMER SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Sebe' sûresinden sonra indirilmiştir. “Zümer; zümreler, gruplar” demektir. Sûre bu adı, inananların cennete, kâfirlerin de cehe nneme gruplar hâlinde gidecekleri anlatan 71-73. ayetlerinden almıştır. 75 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. B u kutlu Kitap, sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah tarafından gönderilmiştir.**
- 2. Ey insanoğlu! Hiç kuşkusuz, hakîkatin ta kendisi olan ve mutlak doğruyu ve gerçeği gösteren bu Kitabı sana Biz indirdik; o hâlde, arı duru bir inançla Allah'a yönelerek ve yalnızca O'nun otoritesine boyun eğerek O'na kulluk ve ibâdet et!**
- 3. Şunu iyi bil ki, gönülden ve kayıtsız şartsız bir itaate lâyık olan, yalnızca Allah'tır! Fakat kendilerine O'nun yanı sıra boyun eğmeye lâyık birtakım dostlar edinen müşrikler, bu çirkin davranışlarını güya mazur göstermek için, “Biz bu putlara, doğaüstü güçlere, tanrısal nitelikler yakıştırdığımız dînî ve siyâsî önderlere ve büyük insanlara, sadece bizi Allah'a yakınlaştırırsınlar diye tapıyoruz! Biz âciz kullar doğrudan Allah'a yalvarmak yerine, O'na bizden daha yakın olanlar aracılığıyla kulluk ediyoruz!” derler. Oysa Allah, sırf etrafındaki yakın “dostlarını” memnun etmek için ve onların aracılığıyla ihsanlarda bulunan, aksi takdirde kimseye bir şey vermeyen cimri bir ilâh olmadığı gibi, yönetimi altındaki insanların kalbinden geçenleri bilmeyen, bu yüzden de aracılara muhtaç olanlar gibi âciz de değildir. Hiç kuşkusuz Allah, bu inkârcıların anlaşmazlığa düştükleri bütün tartışmalı konularda, Hesap Günü aralarında hükmünü verecektir! Doğrusu Allah, hem kendisine, hem de diğer insanlara karşı yalan söyleyen ve kendisine bahşedilen bunca nîmetlere karşı nankörlük eden kimseleri, nihâî anlamda başarıya ve kurtuluşa ulaştırmaz, doğru yola iletmez!**

Eğer müşrikler, “Allah, kendisine bir ortak edinecek kudrete sahip değil midir ki, buna karşı çıkıyorsunuz?” diye soracak olurlarsa, onlara de ki:

- 4. Evet; Allah kendisine bir yardımcı, hatırı sayılır bir dost veya bir evlat edinmek isteseydi, —sonsuz kudret sahibi olduğundan— yarattıklarından herhangi birini seçip onu evlat edinebilirdi fakat böyle bir şey asla söz konusu olamaz! Çünkü çocuk veya yardımcı edinmek bir eksiklikten kaynaklanır; oysa O, her türlü noksanlıktan uzaktır, yüc edir! O, her şey üzerinde mutlak otorite sahibi olan bir tek Allah'tır!**

5. Allah, gökleri ve yeri anlamsız ve boş yere değil; hak, hukuk ve adâlet esaslar ına göre, belli bir hikmet ve amaç doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani **hak ile yaratmıştır**. Görmüyor musun; nasıl da **geceyi gündüzün üzerine dolamakta, gündüzü de gecenin üzerine dolamaktadır ve her biri belli bir yörüngede akıp gitmekte olan Güneş'i ve Ay'ı**, insanlığın faydası için kendine **boyun eğdirmektedir! İyi bilin ki O, sonsuz kudret sahibidir, çok bağışlayıcıdır!**

6. O Allah ki, ilk atanız Âdem'i balçıktan yaratıp ona ruhundan üfleyerek **sizi** başlangıçta **bir tek candan yaratmış**, daha sonra **onunla** aynı özden, aynı unsur **dan** Havvâ adındaki **eşini var etmiş** ve bu ikisinden, bir çok milletler, kabîleler meydana getirmiştir. **Ayrıca sizin için**, bütün büyükbaş ve küçükbaş hayvanları temsil eden deve, sığır, koyun ve keçi olmak üzere, dişileriyle birlikte tam **sekiz cins evcil hayvan yaratmıştır**.

Bir de sizi, annelerinizin rahimlerinde, iç içe üç kat karanlık içerisinde; nutfe, alaka, mudğa ve cenin gibi **yaratılıştan yaratılışa geçirerek aşama aşama yaratmaktadır. Sizin gerçek Sahibiniz, Efendiniz ve Rabb'iniz olan Allah işte budur;** göklerde ve yerde mutlak egemenlik ve **hükümlanlık, yalnızca O'nundur! O'ndan başka ilâh yoktur! O hâlde, nasıl oluyor da, kâfirlerin propagandasına kanıp aldaniyorsunuz!**

7. Ey insanlar! Eğer bunca nîmetlere karşı **nankörlük edecek olursanız**, bunun zararını yalnızca kendiniz çekersiniz! Çünkü **Allah size** de, ibâdetlerinize de asla **muhtaç değildir!** Bununla birlikte **O, yine de kullarının nankörlük edip inkâra saplanmasına razı olmaz fakat eğer şükrederseniz, o zaman sizden razı olur.** Unutmayın ki, Hesap Gününde **hiç kimse, bir başkasının günahını çekmeyecektir.**

Gerçek şu ki, ne kadar yaşarsanız yaşayın, hepiniz eninde **sonunda** ölecek ve **Rabb'inizin huzuruna varacaksınız ve işte o zaman Allah, bu dünyada yaptığınız her şeyi size bir bir haber verecektir! Hiç kuşkusuz O, kalplerde gizli enen bütün gizli niyet ve düşünceleri** tam olarak **bilmektedir.** İşte size, insanoğlunun iç dünyasını açığa çıkaran ilâhî bir bilgi:

8. İnsanoğlu, herhangi bir belâ veya sıkıntıyla yüz yüze gelince, içtenlikle Rabb'ine yönelerek ona yalvarıp yakarır fakat Allah, bu sıkıntının ardından ona kendi katından bir nîmet verince, daha önce O'na ettiği duâları unuttur da, insanları Allah yolundan çevirmek için birtakım putları veya kutsallaştırılmış yüce şahsiyetleri mutlak itaat makâmına yücelterek O'na ortak koşmaya başlar. Ey Müslüman! Bu gibi nankörlere de ki: **“Bu inkârınla dünyada birazcık daha oyalan bakalım fakat sonunda, ateşi hak edenlerden olacaksın!”**

9. “Şimdi söyleyin bakalım; bu cehennemlik insan mı daha hayırlıdır; yoksa âhiret azâbının dehşetinden korkarak ve Rabb'inin rahmetini umarak, gece vakitlerinde namaz için yatağını terk eden; bazen secde ederek, bazen kıyamda durarak O'na içtenlikle ibâdet eden tertemiz bir mümin mi? O câhillere de ki:“ Öyle ya; bu hakîkati bilenlerle bilmeyenler hiç Allah katında eşit olabilir mi? Nitekim, ancak akıl ve sağduyu sahipleri bu altın

tavsiyelerden **öğüt alırlar.”**

10. Ey şanlı Elçi! Şu ilâhî fermanı müminlere duyurarak **de ki:** “Kardeşlerim, bakın Rabb’imiz bizlere ne buyuruyor: **“Ey iman eden kullarım; Rabb’inizden** gelen ilkeler doğrultusunda yaşayın, dürüst ve erdemlice davranışlar göstererek, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakinin!** Şunu iyi bilin ki, **bu dünyada güzel davranış gösterenler için,** öte dünyada çok daha **güzel** bir ödül **vardır.** Bunun için, eğer içinde bulunduğun ortam ve şartlar, seni Müslümanca yaşamaktan alıkoyup kötülüklere, günahlara sürüklüyor; gerektiğinde, içinde yaşadığın toplumu, ülkeyi, arkadaş grubunu, aileyi, çevreyi, alışkanlıklarını, hayat tarzını vs. terk ederek, İslâm’ı yaşayabileceğin yepyeni bir hayata geçiş yapmalı, yani Allah yolunda hicret etmelisin! Unutma ki, **Allah’ın arzı geniştir.** Yani, günahlardan uzaklaşarak Allah’a sığınma imkânı her zaman, her yerde vardır. O hâlde, bu hedefi gerçekleştirenlere müjdeler olsun: Allah yolunda giriştiği mücâdelenin sıkıntılarına kahramanca göğüs gerip **sabredenlere,** hak ettikleri **ödülleri hadsiz hesapsız verilecektir!”**

11. Ey Peygamber ve ey Müslüman! **De ki:**“**Ben, arı duru bir inançla Allah’a yönelerek ve yalnızca O’nun otoritesine boyun eğerek, O’na kulluk etmekle emrolundum!”**

12. “**Ve bir de, Müslümanların ilki ve öncüsü olmakla emrolundum!”**

Bu yüzden ben, yeryüzünde bir tek mümin kalmamış bile olsa, asla ümitsizliğe, yılgınlığa kapılmayacak, gerekirse tek başıma mücâdeleye devam edeceğim; tüm kalbimle, tüm benliğimle Rabb’imin buyruklarına boyun eğerek ve sözlerimle, davranışlarımle, hayatımla, ölümümle müminlere örneklik ederek, dâimâ Müslümanların ilki ve öncüsü olacağım!”

13. İman konusunda sana pazarlık teklif eden inkârcılara **de ki:** “**Doğrusu ben, şâyet Rabb’ime isyan edecek olursam, o dehşetli Günün azâbından cidden korkarım!”**

14. Arkasından **de ki:** “İşte; **ben,** bana emredildiği gibi **tertemiz bir inançla Allah’a yönelerek ve yalnızca O’nun otoritesine boyun eğerek, sadece O’na kulluk ederim!”**

15. “O hâlde, ey inkârcılar! Eğer cehenneme girmek istiyorsanız, **Allah’ın yanı sıra dilediğiniz varlıklara tapının bakalım!** Ancak, bunun acı sonuçlarına katlanmak zorundasınız!” Ey Müslüman! Onlara **de ki:**“**Gerçek anlamda zararara uğrayanlar, Hesap Gününde hem kendilerini, hem de yakınlarını ziyana sürükleyecek olanlardır! Dikkat edin, bu gerçekten de apaçık bir hüsrandır!”**

16. Öyle bir hüsrân ki; o gün **onları, üstlerinden ve altlarından** kapkara bulutlar gibi **ateşten gölgeler** saracak! **Allah, kullarını işte bu** korkunç azap ile **korkutup uyarmaktadır! O hâlde, ey kullarım, Benim çizdiğim haram helâl sınırlarını çiğnemekten sakının!**

17. Allah’ın hükümlerini hiçe sayan insan ve cin şeytanlarına, yani **tağutlara kulluk etmekten kaçınan ve tüm benliğiyle Allah’a yönelerek,** yalnızca O’na kul köle olan müminlere **geline;**

onlar için, ebedî mutluluk ve kurtuluş müjdes i var; öyleyse müjdele o fedâkâr salih kullarımı!

18. Onlar, Allah ve Rasulünün **sözünü dinler,** Kur'an ve sünnette kendilerinden istenenlerin en güzelini, en faziletlisini alır; en güzel biçimde onu uyg ularlar. Çünkü sözlerin en güzeli Allah ve Rasulünün sözüdür.

Ayrıca insanlar arasında konuşulan sözleri duyarlar.Ama onların **en güzeline,** hak olanına yani Allah ve Rasulünün sözüne uygun olanına **uyarlar.** Sözlerin en güzeli olan Kur'an'ı işittikleri zaman, inat ve ön yargı ile onu inkâr etmezler. **İşte,Allah'ın** hidâyet ettiği **doğru yola ilettiği kimseler bunlardır;** gerçekten **akıl ve sağduyu sahibi olanlar da yalnızca bunlardır.**

19. Şimdi, hak ve hakikat karşısında inatla direnen ve bu yüzden **hakkında azap hükmü gerçekleşen kimse** doğruya, gerçeğe ulaşabilir **mi?** Öyle ya, bilerek ve isteyerek **ateşe giren kimseyi sen mi kurtaracaksın?**

20. Öte yandan, Rablerinden gelen ilkeler doğrultusunda yaşayan, dürüst ve erdemlice davranışlar göstererek kötülüklerden **sakınanlara gelince, onlar için** cennet bahçelerinde, **altlarından ırmaklar akan ve üst üste kurulmuş** muhteşem konaklar, **köşkler vardır.** Allah'ın vaadidir bu ve Allah, asla **sözünden dönmez.**

21. Allah'ın gökten sağanak sağanak su indirerek, onu tatlı ve serin **pınarlar hâlinde yeryüzünde akıttığını ve bu suyla, reng ârenk** meyveler, **ekinler yeşerttiğini görmüyor musun?** Derken bu güzelim bitkiler, zamanla **kurur, hattâ onların tamamen sararıp solduğunu görürsün ve sonunda Allah, onları** değersiz bir **çer çöp yığını hâline getirir.** İşte, bu göz alıcı dünya nîmetleri de bir gün böyle yok olup gidecektir. **Hiç kuşkusuz bu anlatılanlarda, akıl ve sağduyu sahipleri için** hem Allah'ın sonsuz ilim, kudret ve merham etini gözler önüne seren, hem de dünya nîmetlerinin gelip geçici birer oyalanm adan ibaret olduğunu anlatan güzel bir ibret ve **öğüt vardır.**

22. Yaptığı güzel davranışlar s ayesinde, **Allah tarafından gönlü İslâm'a açılan ve böylece, Rabb'inden** gelen Kur'an gibi **bir ışık ile yolunu aydınlatan kimse,** gönlünü her türlü güzelliğe kapamış inatçı bir kâfir ile aynı olabilir **mi? O hâlde, Allah'ın zikri olan bu Kur'an ayetlerine karşı kalpleri katılaştırmış olanların vay hâline! İşte onlar, apaçık bir sapkınlık içindedirler.**

23. Allah, sözlerin en güzeli olan bu Kur'an ayetlerini, kendi içinde tutarlı, ayetleri arasında mükemmel bir âhenk ve uyum olan ve hakîkati tüm yönleriyle ele alıp tekrarlayan mükemmel bir kitap hâlinde indirmiştir. Rablerine saygı d uyanların, azap ayetlerini okuyunca **ondan tüyleri ürperir; sonra rahmet ayetlerine gelince, Allah'ın zikrine karşı tenleri yumuşar, gönülleri sâkinleşir.**

İşte Allah'ın dosdoğru yolu budur; samîmî bir kalple doğruya, gerçeğe ulaşmak **isteyeni bu**

yola iletir. Bile bile kötülüğü tercih ederek sapıklığı hak edene gelince, **Allah kimi saptırmış,** kimin yoluna ‘sapıklıktır’ damgasını vurmuşsa O’ndan başka **hiç kimse** ve hiçbir güç **onu doğru yola iletemez!**

24. Kıyâmet Günü, elleri ayakları zincirlenmiş olan **zâlimlere,** “Yaptıklar ınızın acı meyvelerini bugün **tadın bakalım!”** denildiğinde, **o korkunç azâba karşı kendilerini** ancak **yüzleriyle korumaya çalışanlar** mı daha hayırlıdır, yoksa ce nnet bahçelerinde mutluluğun tadını çıkaran müminler mi?

25. Onlardan önceki ümmetler de aynen günümüz inkârcıları gibi hakîkati **yalanlamışlardı** fakat sonunda, **hiç ummadıkları bir anda** korkunç bir **azap çöküvermişti başlarına!**

26. Böylece Allah, onlara dü nya hayatında alçaklığı, periş a nlığı tattırmıştı. Fakat âhiret azâbı, dünyadakinden **daha korkunçtur; bir bilselerdi!**

İşte, sizi hem bu dünyada, hem de âhirette kurtuluşa ve esenliğ e ulaştırmak üzere:

27. Doğrusu Biz bu Kur’an’da, insanlara hakîkati tüm berraklığıyla göstermeye yetecek **her türden** ibret verici misaller, apaçık ve çarpıcı **örnekler verdik ki,** bu ayetler üzerinde **düşünüp öğüt alsınlar.** Diğer bir deyiş le:

28. Kur’an’ın ilk muhatapları olan siz Araplara, içinde hiçbir çeliş ki, bulanıklık, tutarsızlık barındırmayan, sıradan bir insanın bile rahatlıkla anlayabileceğı; dili, üslubu ve örnekleri bakımından **pürüzsüz Arapça** olarak indirilmiş muhteş em **bir Kur’an** gönderdik **ki,** önce sizler, daha sonra da tüm insanlar ondaki uyarıları dikkate alarak kötülüklerden **sakınsınlar** ve dâimâ iyiliklere, güzelliklere yönelsinler.

İşte, Allah’ın yanı sıra başka bir otorit eye boyun eğmenin ne büyük bir ş aşkınlık olduğunu, anlatan canlı bir örnek:

29. Allah, birbirleriyle sürekli çekiş en efendilerin emri altındaki bir adam ile, sadece **tek kişinin emrindeki bir adamı** size **örnek veriyor.** Düşünün, **bu ikisinin durumu hiç bir olur mu?** Elbette olmaz! Unutmayın ki, göklerin ve yerin hazineleri O’nun katındadır ve madem ki bütün nîmetler O’ndandır, o hâlde **bütün** teşekkür ve **övgüler** de yalnızca **Allah’a** olmalı, sadece Ona kulluk ve ibâdet edilmelidir! **Ne var ki, o inkârcıların çoğı** bu apaçık hakîkati **anlamaya yanaşmazlar!**

30. Ey hak yolunun yolcusu! Öyleyse, inkârcıların baskılarına, alay ve işkencelerine aldırmadan Rabb’inin yolunda mücâdeleye devam et! Unutma ki, vakti zamanı gelinc e **sen de öleceksin, onlar da ölecekler.**

31. Sonra da Hesap Gününde, hepiniz **Rabb’inizin huzurunda yargılanacaksınız.** Öyleyse:

32. Allah’a karşı yalan sözler uyduran ve O’nun mesajı tüm açıklığıyla kendisine ulaştığı hâlde doğruyu, gerçeği bile bile inkâr eden kimseden daha zâlim kim olabilir? Bu nankörler için, ancak şu söylenir: Cehennemde kâfirler için yer mi yok?

33. Öte yandan; doğruluğun, adâletin ta kendisi olan bu Kur’an’ı sürekli gündeme getiren ve tüm kalbiyle onu benimseyip destekleyen kimselere gelince; işte, dünyada ve âhirette zilletten, perişanlıktan ve ilâhî gazaptan korunabilenler, yalnızca bunlar olacaktır.

34. Bu dünyada çetin bir sınavdan geçen bu fedâkâr insanlara, Rableri katında ki cennette diledikleri her şey verilecektir. Güzel davrananların mükâfâtı, işte budur! Şöyle ki:

35. Allah, böyle fedâkâr müminlerden oluşan bir toplumu dâimâ iyiliğe, güzelliğe yönlendirecek, böylece bireysel ve toplumsal alanda her türlü zulmü, ha kısırlığı, kötülüğü yok ederek onların Kur’an’la tanışmadan önce işlemiş oldukları en büyük suçları bile silecek ve âhirette kendilerini, yaptıkları iyiliklerin en güzeliyle ödüllendirecektir.

36. Sonsuz kudret, merhamet ve adâlet sahibi olan Allah, dost ve yardımcı olarak kuluna yetmez mi? Ey Müslüman! Buna rağmen müşrikler seni, O’ndan başka otorite kabul ederek boyun eğdikleri birtakım sözde ilâhlarıyla korkutmaya çalışıyorlar. Güya onları kızdırırsan, gazâblarından kurtulamazmışsın! Ne büyük bir gaflet, ne derin bir sapıklık! Gerçek şu ki, Allah kimi günahları sebebiyle saptırmışsa, kimin yoluna ‘bu dalalettir, sapıklıktır, bu yol onu cehenneme götürür’ demişse hiç kimse ve hiçbir güç doğru yola iletemez!

37. Yine Allah, kimi iyilikleri sayesinde doğru yola iletirse, kimin yoluna da ‘bu hidâyettir, bu yol onu cennete götürür’ demişse onu da hiç kimse saptıramaz. Öyle ya; Allah ezilen, sömürülen ve hakları çiğnenen mazlum ve çaresiz kulları adına intikam alan mutlak kudret ve otorite sahibi değil midir? Elbette öyledir! Aslında bunu, inkâr edenler de pekâlâ bilirler:

38. Şâyet onlara, “Gökleri ve yeri yo ktan var eden kimdir?” diye soracak olsan, hiç tereddüt etmeden “Allah’tır!” diyecekler. Ey Müslüman! Sen de onlara de ki: “O hâlde, Allah’ın yanı sıra kendilerine kayıtsız şartsız itaate çağırdığınız şeyleri bir düşünsenize; eğer Allah bana bir sıkıntı vermek istese, acaba onlar O’nun vereceği zararı kaldırabilirler mi? Yâhut Rabb’im bana bir lütufta bulunmak istese, onlar O’nun rahmetine engel olabilirler mi?” Bütün bunlara rağmen, yine de inkârda diretirlerse, de ki: “Allah bana yeter! Gerçek anlamda tevekkül edenler, hep O’na dayanıp güvenirler.”

39. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen İslâm dâvetçisi! Baskı ve işkencele rle gözünü korkutup seni yıldırmaya çalışan kavmine, toplumuna de ki: “Ey halkım! Ben sırtımı O yüce kudrete dayadım. Bu yüzden, sizden asla korkmuy orum? Haydi, Allah’ın nurunu söndürmek için elinizden geleni yapın bakalım! Fakat hiç kuşkunuz olmasın, ben de onu tüm insanlığa duyurmak için elimden geleni yapacağım! Zaten yakında siz de göreceksiniz;

40. Kimmiş bu dünyada alçaltıcı azâba uğrayacak olan ve kimmiş âhirette sonsuz

azâba mahkûm edilecek olan!”

41. Ey Peygamber! Gerçekten Biz sana, bütün insanların kurtuluşu için, mutlak doğruyu, gerçeği ortaya koyan bu Kitabı gönderdik. Artık kim doğru yolu tutarsa, bunu kendi iyiliği için yapmış olur ve kim de Kur'an'ın gösterdiği yoldan başka yollara saparsa, ancak kendi kötülüğü için sapmış olur. Zira Allah, bütün insanlara hakîkati görme yeteneği bahşetmiştir. Dolayısı yla, herkes kendi tercih ve eylemlerinden sorumludur. Senin görevinse, yalnızca hakîkati güzelce duyurmaktan ibaret tir. Çünkü **sen, onlar**ın yaptıklarından **sorumlu değilsin**. Sen üzerine düşeni yap ve ötesini, bütün varlıkları her an denetiminde tutan Allah'a bırak:

42. Bütün insanların, ölümleri anında ruhlarını bedenlerinden çekip alan; henüz ölüm vakti gelmemiş olanlara ise, uykularında onlara bir nevi ölümü tattıran, yalnızca Allah'tır. Böylece, her canı elinde tutan Allah, ölümüne hükmettiği kimselerin ruhlarını alarak, yeniden diriliş gününe kadar, be rzah âlemi denilen bir boyutta tutar; ölüm vakti gelmemiş olan diğerlerinin ruhlarını ise, ecel denilen belirli bir süreye kadar yaşamaları için serbest bırakır. Demek ki, uykusundan uyanan insanlar, her defasında yeniden hayata gözlerini açmış, Rablerinin rızasını kazanmak için yeni bir fırsat daha yakalamış olurlar.

Hiç kuşkusuz bunda, hayat, ölüm ve ölümden sonraki yeniden diriliş üzerinde di kkatlice düşünen insanlar için, Allah'ın kudret ve azametini gözler önüne seren nice dersler, nice deliller vardır. Öyleyse bu inkârcılar, ölüm kendilerinin i ansızın yakalamadan önce, Rablerine dönmek için daha ne bekliyorlar?

43. Yoksa onlar, Allah'tan başka şefaathçiler mi edindiler ki, Hesap Günü kendilerini azaptan kurtaracağına inandıkları bu şefaathçilere güvenerek, ilâhî mesaja karşı bu denli vurdumduymaz davranıyorlar? Ey Müslüman! Onlara **de ki:** “Şefaatiyle kurtulacağınızı sandığınız bu kimseler, **hiçbir şeye gücü yetmeyen ve hakikati kavrayamayan fânî varlıklar olsalar da mı** onların şefaatine sığınacaksınız?

44. Bu konuda kesin hükmü bildirmek üzere de ki: “Şefaath etme hak ve yetkisi, bütünüyle ve yalnızca Allah'ın elindedir. O hâlde, hiç kimse Allah'ın izni olmadan kalkıp şefaath etmeye cüret edemez. Kimin, kimlere şefaath edeceğine yalnızca O karar verir. Öyle ya; **göklerin ve yerin hükümranlığı yalnızca O'na aittir ve siz** ey insanlar, eninde **sonunda** ölümü tadacak ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, mutlaka **O'nun huzuruna çıkarılacaksınız.**

Bakın; Kur'an'ı kendisine rehber edinmeyen insan nasıl doğru yoldan sapıyor:

45. Ne zaman Allah, eşi ortağı olmayan bir tek ilâh olarak anılsa, âhirete inanmayanların yürekleri nefretle kabarır fakat Allah'tan başka kulluk ettikleri ve yardımına sığındıkları putları veya putlaştırılmış efendileri, önderleri ve diğer sözde ilâh ları anıldığı zaman, hemen yüzleri güler, neşelenirler.

46. Ey Müslüman! Bunlara karşılık, sen Rabb'ine yalvararak de ki: "Ey Allah'ım! Ey gökleri ve yeri yoktan var eden; görülen ve görülmeyen, açıkta ve gizli olan her şeyi en mükemmel biçimde bilen Rabb'im! Anlaşmazlığa düştükleri her konuda, Kıyâmet Günü kullarının arasında hüküm verecek olan Sensin! O hâlde, bu inkârcıları sana havale ediyorum Allah'ım!"

47. Eğer o zâlimler, bugün uğrunda kâfirliği bile göze aldıkları yeryüzü nîmetlerinin hepsine ve fazladan bir o kadarına daha sahip olsalardı, Kıyâmet Günü yüz yüze gelecekleri o korkunç azaptan kurtulmak için, hepsini gözlerini kırpmadan fedâ ederlerdi. Çünkü o Gün, daha önce hiç hesaba katmadıkları şeyler Allah tarafından karşılıklarına çıkarılacaktır. Şöyle ki:

48. Dünya hayatında işlemiş oldukları bütün kötülükler gözlerinin önüne konulacak ve alay ettikleri âhiret, hesap, c ehennem gibi gerçekler, onları çepeçevre kuşatacaktır. Hal böyleyken:

49. İnsanoğlu herhangi bir belâ veya sıkıntıyla yüz yüze gelince, Bize içtenlikle yalvarıp yakarır fakat bu sıkıntının ardından ona Kendi katımızdan bir nîmet tattırdığımızda, "Bu servet bana, üstün yeteneklerim ve engin bilgim sayesinde verilmiştir ve bu da, benim doğru yolda olduğumu açıkça gösteren bir işarettir! O hâlde, mal benim, mülk benim; dilediğim gibi harcarım!" der. Hayır; aslında bu nîmetlerin verilmesi bir imtihândır fakat onların çoğu bunu bilmezler.

50. Gerçek şu ki, onlardan önceki nice kâfirler de aynı şeyi söylemişlerdi fakat kazandıkları hiçbir şey, kendilerini gazâbımızdan kurtaramamıştı.

51. Çünkü işledikleri kötülükler, azâba dönüşüp kendi başlarına çökuvermişti. İşte, bugünkü insanlar arasında zulüm ve haksızlık yapanları da aynı son beklemektedir; işledikleri her kötülük, toplumsal bir azap olarak dönüp başlarına çökecektir ve onlar, Allah'ın koyduğu yasaların işleyişine engel olamayacaklardır.

52. Peki bu zâlimler, sahip oldukları servet ve zenginlikten dolayı kibirlenme hakkını nereden buluyorlar? Dilediğine bol bol nîmetler bahşeden ve dilediğine belli bir ölçü ile verenin Allah olduğunu bilmiyorlar mı? Hiç kuşkusuz bunda, inanmaya gönlü olan insanlar için nice ibret dersleri, nice deliller vardır. Peki, bunca zulüm işleyen insanların, tövbe edip kurtulma imkân ve ihtimalleri yok mudur? Elbette var:

53. Ey Müslüman! İnsanlığın kurtuluş müjdesi olan şu ilâhî fermanı duyurmak üzere de ki: "İnsanlar; bakın Rabb'imiz ne buyuruyor: "Ey kendilerine yazık eden günahkâr kullarım; sakın Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Unutmayın ki Allah, tövbe edildiği takdirde bütün günahları bağışlar! Çünkü O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

54. Öyleyse, zulüm ve haksızlıklara bir son vererek, tüm kalbinizle Rabb'inize yönelin ve yarın mahşerde azapla yüz yüze gelmeden önce, bugünden aklınızı başınıza alın ve tam bir

teslimiyetle **O'na boyun eğin; aksi hâlde, dünyada da, âhirette de size hiç kimse yardım edemeyecektir!** Diğer bir deyişle:

55. Zâlimleri bekleyen azap, hiç farkında olmadığınız bir anda aniden tepenize çökmeden önce, gelin size Rabb'iniz tarafından gönderilen bu en son ve en mükemmel mesaja uyun!

56. Ey insanlar! Sizi böyle açık ve net olarak uyarıyoruz ki, hiç kimse Hesap Günü yargı önüne çıkarılınca, “Eyvah, Allah’a karşı işlediğim günahlardan dolayı yazıklar olsun bana! Meğer ben, ne büyük hakikatleri alaya alıyormuşum da haberim yokmuş!” demesin.

57. Ya da, “Eğer Allah bana bir kitap göndererek doğru yolu göstermiş olsaydı, kesinlikle kötülüklerden uzak durur, günah ve isyankârlıktan sakınanlardan biri olurum!” diye mâzeretler öne sürmesin.

58. Yâhut cehennem azâbını gözleriyle görünce, “Ah, keşke bana bir fırsat daha verilseydi de, yeniden dünyaya dönüp iyilik yapanlardan olsaydım!” demesin diye bu Kur'an'ı gönderdik. Eğer böyle bir itiraz öne sürmeye kalkışan olursa, o zaman ona diyeceğiz ki:

59. “Yoo; aksine, hakikati açıkça ortaya koyan ayetlerim sana tebliğ edilmişti fakat sen, anlamsız bir gurura kapılarak onları yalanlamış ve böylece inkârcılardan biri olmuştun!”

60. Bugün fütursuzca Allah adına yalan uyduranların, Hesap Günü yüzlerinin utanç ve zilletten kapkara kesildiğini göreceksin! Öyle ya; ayetlerimize karşı küstahça böbürlenip büyüklük taslayanlar için cehennemde yer mi yok?

Müminlere gelince:

61. Allah, dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimseleri, üstün gayret ve başarılarından dolayı mahşer günü her türlü keder, endişe ve sıkıntıdan kurtaracaktır. Öyle ki, onlara hiçbir kötülük dokunmayacak ve asla üzüntüye uğramayacaklar.

62. Unutmayın; Allah, her şeyin yaratıcısıdır ve O, her konuda hayatınıza yön verecek en güvenilir yardımcı, en yakın dost, en güzel vekildir. Kainatın idaresi O'nun elindedir; her şeyi görüp gözeten ve gerçek anlamda güvenilmeye lâyık olan, yalnızca O'dur.

63. Göklerin ve yerin hazinelerinin anahtarları Allah'ın elindedir! Bu da demek oluyor ki; söz ve davranışlarıyla Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, kelimenin tam anlamıyla hüsrana uğrayacaklar!

64. O hâlde, ey Müslüman! Onlara de ki: “Buna rağmen, ey câhiller, siz ne cüretle kalkıp da, Allah'tan başkasına kulluk etmemi bana teklif edebiliyorsunuz?”

65. “Oysa, ey insanoğlu, sana ve senden öncekilere kutsal kitaplarda bildirilmiştir ki; eğer Allah’a ortak koşacak olursan, örneğin, O’nun varlığına inanmakla birlikte, O’ndan başka varlıkların hüküm ve otoritesine boyun eğersen yahut dünyevî menfaatleri, uyulması gereken en üstün değer ölçüsü haline getirirsen, bütün yaptığın iyilikler boşa gidecek ve dünyada da, âhirette de kesinlikle hüsrana uğrayanlardan olacaksın!”

66. “Hayır; aksine sen yalnızca Allah’a kulluk etmeli ve sana bunca nîmetler bahşeden Rabb’ine, sözlerinle, davranışlarınla ve yüreğinle şükreden bir kul olmalısın!”

Bu inkârcıları O’na kulluktan alıkoyan asıl sebep nedir, bilir misiniz?

67. Çünkü onlar, Allah’ı yücelik ve şânına yaraşır biçimde tanıyamadılar; O’nun adâlet, kudret, ilim ve hikmet gibi mükemmel vasıflarını yeterince ve gereği gibi kavrayamadılar. Oysa Kıyâmet Günü, yeryüzü bütünüyle O’nun avucunun içinde ezilip un ufak olacak ve şu uçsuz bucaksız gökler, O’nun elinde dürülmüş bir hale gelecektir!

Evet; **Allah, onların** düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; ilâhlık pâyesi vererek Allah’a ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, yüceler yücesidir!

Peki, kıyâmet nasıl kopacak?

68. Zamanı gelince, kıyâmet için sûra üflenecek ve derhal, göklerdeki ve yerdaki bütün canlılar —Allah’ın diledikleri hariç— kıyâmetin dehşetinden cansız yere serilecektir! Derken, bütün ölülerin dirilişi için ona yeniden üflenecek ve o anda, bütün insanlar mezarlarından sıçrayıp kalkacak; şaşkın ve ürkek bir hâlde etraflarına bakınacaklar!

69. O gün yeniden yaratılacak olan yeryüzü, Rabb’inin hak ve adalet nuruyla ıslıl ıslıl aydınlanacaktır. Derken, bütün iyiliklerin ve kötülüklerin kayd edildiği kitap ortaya konacak, Peygamberler ve diğer bütün şâhitler yargı için Yüce Hâkimin huzuruna çıkarılacak ve hiç birine zerre kadar haksızlık edilmeksizin, insanlar arasında en âdil hüküm verilecektir:

70. İşte o Gün, herkese yaptıklarının karşılığı tam olarak verilecektir. Çünkü Allah, onların neler yaptıklarını çok iyi bilmektedir.

71. Ve böylece, kâfirler, her topluluk kendi liderinin arkasında olmak üzere gruplar hâlinde cehenneme sürülecekler. Oraya vardıklarında, cehennemin kapıları açılacak ve oranın bekçileri olan görevli melekler, onlara hayretle soracaklar: “Size kendi içinizden, Rabb’inizin ayetlerini sizlere okuyan ve böyle bir günle karşılaşacağınızı söyleyerek sizi uyaran Peygamberler veya İslâm tebliğcileri gelmedi mi?” Buna karşılık zâlimler, “Evet, elbette geldi!” diyecekler, “Ama ne var ki, biz onları dinlemedik, aksine onlarla alay edip durduk! Böylece Rabb’imizin azap hükmü, biz kâfirler için kesinleşmiş oldu.”

72. Bunun üzerine zebaniler onlara, “Öyleyse, sonsuza dek içinde kalacağınız cehennemin

kapılarından girin bakalım! Rablerine karşı küstahça kibirlenenlerin varacağı yer ne korkunçtur!” diyecekler.

73. Öte yandan, Rablerinden gelen ilkeler doğrultusunda hayata yön vererek, kötü davranışlardan titizlikle sakınanlar da gruplar hâlinde cennete götürülecekler. Nihâyet oraya vardıklarında, cennetin kapılarını kendileri için ardına kadar açılmış bulacak ve oranın bekçileri olan görevli melekler onlara, “Selâm sizlere, ne büyük mutluluk bu! Haydi, sonsuza dek içinde yaşayacağınız cennete buyurun!” diyecekler.

74. Onlar da, “Bize verdiği s özü yerine getiren ve dilediğimiz gibi yaşayabileceğimiz şu cennet yurdunu bize bağışlayan Allah’a hamd olsun!” diyecekler.

Evet, Allah yolunda çaba harcayanların mükâfâtı ne muhteşem!

75. Ve o zaman meleklerin, Allah’ın kudret ve hükümrانlık Tahtının etrafında kümelenip Rablerini övgülerle yücelttiklerini göreceksin.

Böylece, bütün insanlar hesaba çekilerek, **aralarında adâletle hükmedilecek ve son olarak, müminlerin ve meleklerin dillerinden yükselen bir duâ olarak, şöyle denilecek:**

Sonsuz hamd ve şükürler olsun, âlemlerin Rabb’i Allah’a!

40. MÜMİN-ĞAFİR SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Zümer sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, Firavun ailesinden mümin bir adamın anlatıldığı 28-45. ayetlerden almıştır. Allah'ın af ve merh ametinin vurgulandığı üçüncü ayetindeki "Ğafır: bağışlayıcı" kelimesi de, sûrenin diğer bir ismidir. 85 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, Mîm. Dinle, ey insanoğlu! Ha, Mîm gibi senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. Bu Kitap, her şey üzerinde **mutlak otorite sahibi olan ve** her şeyi en mükemmel şekilde bilen Allah tarafından gönderilmiştir.

3. Günahları bağışlayan, tövbeleri kabul eden; cezası çetin, lütuf ve keremi sınırsız olan sonsuz kudret sahibi Allah tarafından. O Allah ki, **Kendisinden başka ilâh yoktur ve dönüş O'nadır.**

4. Allah'ın ayetlerine, apaçık hakîkati inkâr eden nankörlerden başkası karşı gelmez. Fakat bunun cezasını mutlaka çekecekler; **onların** şimdilik lüks ve refah içerisinde **diyar diyar** gezip dolaşıyor olmaları, ilâhî adâlet konusunda **seni yanıltmasın.** Nitekim:

5. Onlardan önce Nûh kavmi ve daha sonraki inkârcı toplumlar da ayetlerimi yalanlamışlardı. Her toplum, kendilerine gönderilen **Peygamberi** veya dâvetçiyi yakalayıp ortadan kaldırmaya yeltenmiş; elçilerin ortaya koyduğu **hakikati çürütüp geçersiz kılmak amacıyla,** onlara karşı yanlış ve yanıltıcı delillerle, yalan ve iftiralarla, çirkin komplolarla, yani **bâtıl ile karşı koymuşlardı. Fakat sonunda onları,** korkunç bir azapla yakalayivermiştim! İşte o zaman gördüler; **nasılmış Benim cezalandırmam!**

6. Ve böylece, hakîkati bile bile inkâr edenlerin mutlaka **cehennemlik olacağına dâir Rabb'inin hükmü gerçekleşmiş oldu.** İman edenlere gelince, onların makâmı o derece yüksektir ki:

7. Allah'ın Arşını taşıyanlar ve çevresindeki diğer büyük melekler, Rablerini dâimâ övgüyle anarlar, O'na inanırlar ve yeryüzündeki müminler için bağışlanma dileyerek şöyle derler: "Ey Rabb'imiz; Senin sonsuz rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır; günahlarından tövbe edip Senin yolunu izleyen şu müminleri bağışla ve onları cehennem azâbından koru ya Rabb'i!"

8. **“Ey yüce Rabb’imiz! Onları ve onlar gibi iyilik yapan ana babalarını, eşlerini ve çocuklarını, kendilerine söz vermiş old uğun ebedî mutluluk ve esenlik diyarı olan Adn cennetlerine yerleştir! Hiç kuşkusuz Sen, sonsuz kudret ve hikmet sahibisin!”**

9. **“Ve onları bu dünyada bâtil inançlardan, çirkin davranışlardan korud uğun gibi, Hesap Gününde de üzüntülerden, sıkıntılardan, kötülüklerden kuru Ya Rabb’i! Gerçek şu ki, Sen o Gün kimi kötülüklerden korursan, onu şefkat ve rahmetinle yüceltmış olursun ki, en büyük kurtuluş budur!”**

10. Hakikati inatla inkâr edenlere gelince; O Gün cehennemi karşılarında görünce, pişmanlıkla feryat eden ve öfkeyle birbirlerine lânetler yağdıran bu insanlara şöyle nida edilecek: **“Ey zâlimler! Bugün Allah’ın size gazâbı, sizin birbirinize duyduğunuz öfkenizden çok daha şiddetlidir; çünkü siz, vaktiyle imana dâvet edildiğiniz hâlde hakîkati bile bile inkâr ediyordunuz!”**

11. Buna karşılık onlar, **“Ey Rabb’imiz!” diyecekler,“ Bizler başlangıçta ölü bir toprak idik, Sen bize hayat verdin; bir ömür sonu nda bizi tekrar öldürüp toprağa gönderdin ve şimdi bize yeniden can verdin! Böylece bizi iki defa öldürdün, iki defa dirilttin! Biz, elçilerin haber verdiği her şeyin gerçekleştiğini gözlerimizle gördük! Şimdi suçumuzu itiraf ediyor ve Sana yalvarıyoruz; bu korkunç azaptan kurtuluş yolu yok mudur ya Rab?”**

12. Onlara, **“Hayır, cezanızı çekeceksiniz!”** diye cevap verilecek, **“Çünkü siz, eşi ortağı olmayan, gönderdiği mesajlarla hayatınızı düzenleyen bir tek Allah gündeme getirilince O’nu inkâr ediyordunuz; ama birtakım putlar ve putlaştırılmış insanlar O’na ortak koşulunca, ancak o zaman Allah’a inanıyordunuz.”**

Oysa her konuda hüküm verme yetkisi, yücelik ve azamet sahibi olan Allah’ındır!”

O hâlde, ey insanlar, bu kaçınılmaz son gelip çatmadan önce, ilâhî uyarıya kulak verin:

13. O Allah ki, kâinâtın her zerresinde size kudret, adâlet ve merham etinin apaçık delillerini göstermektedir; örneğin, sizin için gökten yağdırdığı yağmur sayesinde, size nice besleyici gıdalar göndermektedir. Ne var ki, tertemiz bir kalple Allah’a yönelen müminlerden başkası bunları düşünüp öğüt almaz.

14. Öyleyse, ey müminler; kâfirler istemeseler de, siz her türlü şirkten arınmış tertemiz bir inançla Allah’a yönelerek, yalnızca O’na duâ edin! Unutmayın ki;

15. Dürüst ve erdemli kullarının mertebelerini yücelten O’dur. Çünkü O, kudret ve egemenlik tahtı olan Arş’ın yegâne Sahibidir. Kullarından dilediğine, e mrindeki vahiy meleği Cebrail’i, yani Kutsal Ruh u gönderir ki, insanlığı o büyük Kavuşma Gününe karşı uyarsın.

16. O gün bütün insanlar, hesap vermek üzere Rablerinin huzuruna çıkacaklar ve hiçbir

şeyleri Allah’a gizli kalmayacaktır. Sesler kesilecek, başlar öne eğilecek ve şu ilâhî ferman duyulacak: “Ey zorba diktatörler, söyleyin bakalım: **Bugün hükümranlılık kimindir?**” Ve aynı ses cevap verecek: “Bütün varlıklar üzerinde mutlak ve **ezici otorite sahibi olan bir tek Allah’ındır!**”

17. “Bugün herkes dünyada yaptıklarının karşılığını görecektir ve hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir! Gerçekten Allah, hesabı çabuk görendir!”

18. O hâlde, Ey Müslüman! Onları, yaklaşmakta olan o dehşetli Güne karşı uyar: O zaman gelip çatinca, korkudan yürekler ağızlara dayanacak ve inkârcılar, sıkıntı ve zillet içinde, acıyla yutkunup duracaklar! O Gün zâlimler için ne sıcak bir dost bulunacak, ne de sözü dinlenir bir şefaatçi!

19. O Allah ki, gözlerin sinsi ve hâince bakışlarını ve kalplerde gizlenen niyet ve düşünceleri çok iyi bilmektedir.

20. Allah sınırsız ilim ve hikmetiyle, adâlet ve hakîkate uygun olarak hükmeder; oysa O’nun dışında kulluk edip yalvardıkları o sözde ilâhlar ve emirlerine kayıtsız şartsız itaat edilen dînî/siyâsî önderler, hiçbir konuda hakka uygun hüküm veremezler. Çünkü yalnızca Allah’tır, her şeyi işiten, her şeyi gören.

21. Peki bu inkârcılar, hiç yeryüzünü dolaşıp da, kendilerinden önce gelip geçmiş zâlimlerin nasıl bir sonla karşılaştığını görmüyorlar mı? Üstelik geçmişte yaşamış bu toplumlar, gerek askerî, sosyal ve ekonomik güç bakımından, gerekse yeryüzünde meydana getirdikleri eserler açısından kendilerinden daha üstünlerdi. Buna rağmen Allah, işledikleri günahlardan dolayı onları korkunç bir azapla yakalayiverdi ve hiç kimse, onları Allah’a karşı koruyamadı!

22. Çünkü onlara gönderilen Elçiler, hakîkati gün gibi ortaya koyan apaçık delilleri gözlerinin önüne serdikleri hâlde, onlar bile bile kötülüğü tercih etmiş, inatla ayetlerimizi inkâra kalkışmışlardı ve bunun doğal sonucu olarak, Allah da onları böyle bir azapla yakalayivermişti. Gerçekten Allah çok güçlüdür, cezası da çok çetindir.

İşte, bir Peygamber ve onu inkâr ederek helâke uğrayan bir toplum örneği:

23. Doğrusu Biz Mûsâ’yı, hakîkati ortaya koyan delillerimizle ve mûcizelerimizle desteklenmiş apaçık bir yetkiyle Mısır diktatörü Firavun’a, onun ordu komutanı Haman’a ve ekonomik destekçisi Karun’a göndermiştik.

24. Fakat onlar, Mûsâ’nın bir Peygamber olduğunu pekâlâ bildikleri hâlde, “Bu adam, yalan söyleyen bir büyücüdür!” demişlerdi.

25. Böylece Mûsâ, Firavun’un ilâhî hükümlere boyun eğmesi ve İsrail Oğulları’nı özgür bırakması gerektiğine dâir Bizden aldığı gerçeği onlara iletince, Firavunun danışmanları, “Ey

Firavun!” dediler, “En iyisi, **Mûsâ’ya inananların yeni doğan erkek çocuklarını öldürün, kız çocuklarını da** ahlaksız bir şekilde hizmetimizde kullanmak üzere **sağ bırakın!”**

İşte zâlimler, böyle plânlar kuruyorlardı. Aynı plânı Mûsâ doğduğunda da uygulamaya çalışmışlardı. **Oysa** ilâhî kanunlara göre, **inkârcıların bütün tuzakları, bütün komploları yıkılıp gitmeye mahkûmdur!**

26. Böylece Firavun, danışma meclisini toplayarak Mûsâ’nın durumunu görüştü. İçlerinden bazıları, halkın tepkisini çekmemek için ona yumuşak davranmak gerektiğini söylediler. Bunun üzerine **Firavun**, Mûsâ’dan korktuğunu belli etmemek için, “**Bırakın Mûsâ’yı öldür eyim!” dedi,**“ Karşısında celladı görünce, o çok güvendiği **Rabb’ine yalvarsın;** bakalım onu elimizden kurtarabilecek mi? **Doğrusu ben** bu adamın, kültürel ve siyâsî bir devrim yaparak **inanç sisteminizi değiştirmesinden ve bu ülkede yönetimi ele geçirip bozgunculuk çıkarmasından korkuyorum!” dedi.**

27. Buna karşılık **Mûsâ**, “Dinleyin, ey insanlar!” dedi, “**Ben, H esap Gününe inanmayan bütün kibirli ve küstah zorbalardan, benim Rabb’im ve sizin Rabb’iniz olan Allah’a sığınmışım!** O hâlde hangi tehdit beni sindirebilir, hangi güç beni O’nun yolundan çevirebilir!”

28. O anda, **inancını** o güne kadar **gizlemiş olan Firavun hanedanından bir mümin,** ayağa kalkıp şöyle haykırdı: “**Siz bu adamı, ‘Rabb’im Allah’tır!’ dediği için mi öldüreceksiniz? Oysa o,** sözlerinin doğruluğunu ispatlamak üzere **size Rabb’inizden apaçık deliller getirdi.** Düşünün; **eğer o bir yalancıysa, yalanının cezasını kendisi çekecektir, fakat eğer doğru söylüyorsa,** onu inkâr ettiğiniz takdirde, **sizi uyardığı dünya ve âhiret azâbının bir kısmı dünyadayken başınıza gelecektir! Çünkü Allah, haddi aşarak Kendisi hakkında yalan söyleyen hiç kimseyi başarıya ulaştırmaz, doğru yola iletmez.”**

29. “**Ey halkım! Bugün yeryüzünde iktidar ve egemenlik sizin elinizde! Fakat Allah’ın bahşettiği bunca nîmetlere karşı nankörlük ederseniz, yarın Allah’ın azâbı gelip başımıza çökecek olursa, bizi ondan kim kurtarabilir?”**

Bu sözlerle karşılık **Firavun**, “**Ben size, yalnızca doğru olduğuna inandığım görüş ve düşüncelerimi belirtiyorum ve tek amacım, sizi doğru yola iletmektir!” dedi.**

30. Bunun üzerine, **inanan adam**, “**Ey halkım!” dedi,** “**Doğrusu ben,** geçmişte Allah’a başkaldıran zâlim **toplumların uğradığı türden bir felâkete uğramanızdan korkuyorum!”**

31. “**Tıpkı Nûh kavminin, Ad ve Semud kavimlerinin ve onlardan sonrakilerin başına gelen korkunç azap gibi bir azapla helâk edilmenizden korkuyorum!** Şayet onlar azâbı hak etmeselerdi, Allah onları hiç cezalandırır mıydı? Hiç kuşkusuz **Allah, kullarına asla zulmetmek istemez!** Ayrıca, hak yolda yürüyen kullarının zulme uğramasına da daha fazla izin vermeyecektir!”

32. “**Ey halkım! Dünyada uğrayacağınız felâketler bir yana; doğrusu ben,** insanlar Allah’ın

huzurunda yargılanırken, zâlimlerin pişmanlıktan hıçkırarak hıçkırarak ağlayacağı o **Feryat Günü** olacaklar için, sizin adınıza cidden çok **korkuyorum!**”

33. O gün, arkanızı dönüp kaçmaya çalışacaksınız, ama ne çare; hiç kimse ve hiçbir güç, sizi Allah’ın gazâbından kurtaramayacak! Öyleyse kardeşlerim; gelin zulüm ve haksızlıklara bir son verelim ki, dosdoğru yola iletmeyi hak edelim! Unutmayın; Allah kimi sapıklık içinde bırakırsa, hiç kimse ve hiçbir güç onu doğru yola iletemez!”

34. “Hatırlayın; daha önce Yusuf da size apaçık delillerle gelmişti fakat siz Mısır halkı, onun getirdiği inanç sistemine de her zaman şüpheyile bakmıştınız! Nitekim o öldükten sonra, “Allah ondan sonra hiçbir Elçi göndermeyecektir!” dediniz. Çünkü size adâleti, doğruluğu emreden bir dine inanmak işinize gelmiyordu. İşte Allah, hak hukuk tanımayarak sınırı aşan, dupduru hakîkate şüphe karıştıran günahkârları böyle saptırır!”

35. “Oysa iknâ edici herhangi bir delile dayanmaksızın Allah’ın ayetleri hakkında körü körüne tartışmaya girişenler, hem Allah’ın gazâbına uğrayacak, hem de müminlerin öfkesiyle karşı karşıya kalacaklardır! İşte Allah, küstahça kibirlenen zâlimlerin kalbini böyle mühürler!”

36. Mümin şahıs konuşmasına devam ederken, Firavun onun sözlerini keserek “Ey Haman!” dedi, “Madem ki Mûsâ, tüm varlıkların Efendisi olan bir tanrıdan söz ediyor, o hâlde bana öyle yüksek bir kule yap ki, tepesine çıkıp göklere açılan yollara ulaşayım!”

37. “Ulaşayım ki, Mûsâ’nın tanrısını kendi gözlerimle göreyim! Böylece, yukarılarda böyle bir kimse bulunmadığını hepiniz de göreceksiniz; çünkü ben, bu adamın şan şöhret peşinde koşan yalancılardan biri olduğunu zannediyorum!”

İşte böylece, yaptığı çirkin davranışlar zamanla Firavunun gözünde güzel görünmeye başladı ve ilâhî yasalar gereğince, bunun doğal sonucu olarak doğru yoldan iyice uzaklaştırıldı! Yaptığı kötülöklere gelince; Firavunun tuzağı, kendisini ve halkını felâkete sürüklemekten başka hiçbir işe yaramadı!

38. İnanan adam sözlerine devam ederek, “Ey halkım!” dedi, “Bana uyun ki, sizi doğru yola ileteyim!”

39. “Ey halkım; şu dünya hayatı, ancak gelip geçici bir faydalanmadan ibarettir; âhîret ise, sonsuza dek sürecek asıl yurttur!”

40. “O âhîret yurdu ki, kim bir kötülük yapmışsa, ancak yaptığı kadarıyla cezalandırılacaktır ve —ister erkek, ister kadın olsun— her kim de Allah’a ve âhîret gününe inanarak güzel ve yararlı işler yaparsa, işte onlar da cennete girecekler ve orada onlara, hadsiz hesapsız nîmetler verilecektir.”

41. “Ey halkım! Bu nasıl iştir; ben sizi kurtuluşa çağırırken, siz beni ateşe

çağırıyorsunuz!”

42. “Siz beni,Allah’ı n ayetlerini inkâr etmeye ve haklarında —emirlerine kayıtsız şartsız boyun eğmek gerektiğine dâir— hiçbir geçerli belge ve bilgiye sahip olmadığım varlıkları O’na ortak koşmaya çağırıyorsunuz! Ben ise sizi, mutlak otorite sahibi ve çok çok bağışlayıcı olan Allah’a kul olmaya çağırıyorum!”

43. “Şu da apaçık bir gerçektir ki, sizin beni davet ettiğiniz bu çarpık inanç sistemi, dünyada da, âhirette de davet edilmeye lâıyk değildir! Unutmayın; hepimizin dönüşü Allah’adır! Hiç kuşkusuz, ilâhî hükümleri reddederek sınırı aşmış olanlar, kesinlikle cehennem halkıdırlar!”

44. “Allah’ın huzuruna vardığımızda, size söylediklerimi hatırlayıp gerçeği anlayacaksınız! Fakat iş işten geçmiş olacak!”

“Ben bunları söylerken, zâlimlerin şımşeklerini üzerime çektiğimin farkındayım. Fakat ne olursa olsun, gerçekleri haykırmaktan asla geri durmayacağım! Çünkü ben, her işimi Allah’a havale ediyor ve yalnızca O’na güveniyorum! Doğrusu Allah, kullarının her hâlini görmektedir.”

45. İman eden adam, bu sözleri söyledikten sonra müminlerin safına katılıp mücâdelesine devam etti. Allah da onu, kavminin çirkin tuzaklarından korudu. Firavun ve adamlarına gelince; onlar da Kızıldeniz’de boğulduktan sonra, kabir hayatı denilen âlemde korkunç bir azâba mahkûm edildiler.

46. O mahkûm oldukları azap bir ateştir ki, onlar sabah akşam ona arz edilecekler ve yeniden dirilinceye kadar, cehennemde gidecekleri yeri görerek azap çekecekler! Son saat gelip çatınca da, “Firavun ve adamlarını, cehennemdek i en şiddetli azâba sürükleyin!” denilecek.

47. O zaman zâlimler, cehennem ateşinde birbirleriyle tartışmaya başlayacaklar. Yeryüzünde ezilen, sömürülen ve güçsüz bırakılanlar, dünyada iken peşlerinden gittikleri ve bir vakitler büyüklük taslamış olan lider ve yönetici konumundaki kimselere sitem ederek diyecekler ki: “Biz hayatımız boyunca sizin izinizden hiç ayrılmamıştık. Şimdi ateşin bir kısmını olsun bizden uzaklaştırabilir misiniz?”

48. Buna karşılık büyüklük taslayanlar,“ Görmüyor musunuz; biz de sizinle beraber ateşin içindeyiz!” diye cevap verecekler,“ Biz kendimizi kurtardık mı ki, size yardım edelim? Fakat görünen o ki, artık bizi hiç kimse kurtaramaz; çünkü Allah, kulları arasında kesin hükmünü vermiş bulunuyor!”

49. Derken ateşin içindekiler, cehennemin bekçilerine seslenerek, “Ne olur Rabb’inize yalvarın da, hiç değilse bir gün için azâbımızı hafifletsin!” diyecekler.

50. Melekler,“Elçileriniz size hakîkati açıkça ortaya koyan belgeler getirmemişler

miydi?” diye soracaklar. Onlar ise, “Elbette getirmişlerdi fakat biz onları inkâr etmiştik!” diyecekler. Bunun üzerine melekler, “Madem öyle, o zaman Allah’a kendiniz yalvarın! Fakat şunu da bilin: Kâfirlerin duâsı, her zaman boşa gitmeye mahkûmdur!”

Gelelim, bu kıssadan alınacak hisseye:

51. Biz Elçilerimize ve onları izleyen müminlere, hem bu dünya hayatında, hem de bütün şâhitlerin hazır bulunacağı Hesap Gününde mutlaka yardım edeceğiz!

52. O Gün zâlimlere, öne sür ecekleri hiçbir bahane fayda vermeyecek. Aksine, Allah’ın rahmetinden yoksun bırakılarak lânete uğrayacaklar; sonra da, cehe nnem denilen o korkunç yurda sürülecekler!

Evet; Elçilerimize ve onları izleyen müminlere mutlaka yardım edeceğiz. Nitekim:

53. Gerçekten Biz Mûsâ’ya yol gösteric i mesajlar bahşetmiş ve İsrail Oğulları’nı, Tevrat adıyla anılan o Kitaba mirasçı kılmıştık.

54. Akıl ve sağduyu sahipleri için doğruyu-eğriyi gösteren bir rehber, bir öğüt ve ibret kaynağı olmak üzere.

Ve işte bugün, tüm insanlığı kucaklayan son mesajımızı, Kur’an’ı gönderdik.

55. O hâlde, ey Müslüman! Allah yolunda giriştiğin mücâdelede başına geleceklere göğüs gererek sabret! Unutma ki, Allah’ın vaadi mutlaka gerçekleşecektir! Rabb’ine giden yolda, şeytanın tuzaklarından birine takılıp tökezlesen bile, sakın ümitsizliğe kapılma; derhal günahının bağışlanması için Rabb’ine yalvar; gözlerini hedeften ayırmadan, kaldığın yerden yoluna devam et ve bu yolculuğunda sana azık olması için, sabah akşam Rabb’ini övgüyle yücelterek tesbih et! Kur’an’a karşı savaş açan kâfirler için de üzülme! Şunu iyi bil ki:

56. Hiçbir ikna edici delile dayanmaksızın, sırf önyargılardan yola çıkarak Allah’ın ayetleri hakkında körü körüne tartışmaya girişenler var ya; onların yüre klerinde, hiçbir zaman tatmin edemeyecekleri bir kibir, bir kendini beğenmişlik duygusu ndan başka bir şey yoktur! İşte bütün itirazlarının altında yatan gerçek sebep budur! Öyleyse, ey Müslüman! Bu gibi kimselerin şerrinden yalnızca Allah’a sığın! Hiç kuşkusuz O, her şeyi işiten, her şeyi görendir.

57. Oysa âhireti inkâr edenlerin, en azından şunu düşünmeleri gerekirdi: Gökleri ve yeri yoktan var etmek, ölmüş olan insanları yeniden yaratmaktan daha büyük ve daha zor bir olaydır fakat insanların çoğu bunu idrâk etmezler.

58. İdrâk etmezler; çünkü görenlerle görmeyenler bir olmaz. İşte aynen böyle, iman edip güzel işler yapanlarla kötülük yapanlar da aynı değildir. Fakat siz ey insanlar, ne kadar da az öğüt alıyorsunuz! Hâlbuki:

59. Kıyâmet mutlaka gelip çatacaktır; bunda hiç şüphe yok! Fakat insanların çoğu, bu gerçeğe inanmaya yanaşmaz.

60. İşte bu yüzden, Rabb'iniz diyor ki: Ey insanlar! Bir şey isteyeceğiniz zaman Bana, yalnızca Bana duâ edin; Ben de duânızı kabul edeyim! Yeter ki siz, hadd inizi bilip emirlerime boyun eğin! Bana kul olmayı gururlarına yediremeyen kendini beğenmiş zâlimlere gelince; onlar, alçaltılmış ve onurları kırılmış bir hâlde cehenneme gireceklerdir! Oysa içinde yaşadıkları evreni dikkatli bir gözle incelemiş olsalardı, asla gurura kapılmaya hakları olmadığını görecektik, Rablerinin sonsuz kudret ve merhameti karşısında ister istemez secdeye kapanacaklardı:

61. Geceyi, huzur ve güven içinde dinlenmeniz için sessiz ve karanlık; gündüzü de çalışıp kazanç elde etmeniz için ıslık ıslık, apaydınlık kılan Allah'tır. Gerçekten Allah, insanlara karşı çok cömert, çok lütüfkârdır; ne var ki, insanların çoğu şükretmez.

62. İşte sizin gerçek Sahibiniz, Efendiniz ve Rabb'iniz olan Allah, budur! O, her şeyin yaratıcısıdır! O'ndan başka ilâh yoktur! Şu hâlde ey insanlar, nasıl şeytânî propagandalara aldanıp O'na kulluktan yüz çeviriyorsunuz?

63. Allah'ın ayetlerini bile bile inkâr edenler, işte böyle apaçık gerçeklerle yüz yüze oldukları hâlde, kibir ve bencilliklerinin kurbanı olup hak ve hakîkatten çevriliyorlar. Oysa ki:

64. Yeryüzünü sizin için yaş amaya elverişli bir yurt, gökyüzünü de emniyet kalkanı gibi bir kubbe yapan; size şekil veren —hem de, ihtiyaçlarınıza ve yaratılış gayenize uygun bir hâlde düzenleyerek en güzel şekli veren— ve sizi tertemiz nîmetlerle rızıklandıran Allah'tır. İşte sizin gerçek Sahibiniz, Efendiniz ve Rabb'iniz olan Allah, budur! Evet; bütün âlemlerin Rabb'i olan Allah, gerçekten ne yücedir!

65. O, dâimâ diridir; hayatın, canlılığın biricik kaynağıdır! O'ndan başka ilâh yoktur! Öyleyse, ey insanlar, bütün içtenliğinizle, sadece Allah'a bağlanarak, tertemiz ve katkısız bir inançla O'na yalvarın! Unutmayın ki:

Her türlü övgü ve yücelik, bütün âlemlerin gerçek Rabb'i ve Efendisi olan Allah'a aittir!

Her türlü övgüye, teşekkürle lâyık olan, sadece Odur. Gerçek anlamda övülmek Onun hakkıdır ve yalnızca Ona yaraşır. O hâlde:

66. Ey Müslüman! Din konusunda senden taviz koparmaya çalışan inkârcılara de ki: “Bakın; bana Rabb'imden bu apaçık belgeler geldikten sonra, Allah'ın yanı sıra tapındığınız kimselere kulluk etmem bana kesinlikle yasaklanmış ve tam bir teslimiyetle âlemlerin Rabb'ine boyun eğmem emredilmiştir!”

O Allah ki;

67. Sizin atanız ve aslınız olan ilk insanı topraktan yaratan; sonra topraktaki bu mineralleri

babanızın vücudunda bir çok kimyasal işlemlerden geçirerek sizi önce **bir damla sudan, sonra** rahimde asılı duran kan pıhtısı şeklindeki **alakadan yaratan; sonra sizi sağlıklı bir bebek hâlinde dünyaya getiren ve ardından, gençlik çağına ulaşmanız ve nihâyet ihtiyarlamanız için sizi yaşatan O'dur.** Böylece, **içinizden kimileri küçük yaşta hayata veda eder, kimileri de aklını kullanıp düşünmesi için belirli bir süreye kadar yaşatılır.**

O Allah ki;

68. Hayatı bahşeden ve ölümü takdir eden O'dur! Öyle ki, O bir şeyin olmasını istedi mi, ona sadece “Ol!” der, o da hemen oluverir!

69. buna karşılık, sahte ve yanıltıcı itirazlarla Allah'ın ayetleri hakkında tartışmaya girişenlerin, hak ve hakîkatten nasıl çevrildiklerini görmüyor musun?

70. Onlar, bu son kutsal Kitabı yalanlayan ve böylece, daha önceki Elçilerimize gönderdiğimiz bütün vahiyleri inkâr eden kimselerdir. Fakat yakında, ne büyük bir yanılgı içinde olduklarını anlayacaklar. Ne zaman mı?

71. Boyunlarına kelepçeler ve ellerine-ayaklarına zincirler takılıp cehenneme doğru sürüklendikleri zaman!

72. İşte o zaman, iç organları paramparça eden kaynar suya atılacaklar ve sonra, cehennem ateşinin içinde yanacaklar.

73. Sonra onlara, “Allah’a o rtak koştuğunuz o sahte ilâhlarınız, liderleriniz, efendileriniz şimdi neredeler?” diye sorulacak.

74. Onlar da, “Bizi yüzüstü bırakıp ortadan kaybolmuşlar! Meğer biz, bu güne kadar tapılmaya değer hiç bir şeye tapmıyormuşuz!” diyecekler. Bunun üzerine, “Ey zâlimler!” denilecek, “İşte Allah, apaçık hakîkati bile bile inkâr eden sizin gibi zâlimleri böyle şaşırtır!”

75. “Çünkü siz, Allah'ın bahşettiği güç, servet ve saltanata dayanarak yeryüzünde haksız yere şımarıp azgınlaşıyor, küstahça böbürlenip duruyordunuz!”

76. “Öyleyse, içinde sonsuza dek kalacağınız cehennemin kapılarından girin bakalım ateşe!”

Evet, büyüklük taslayanların varacağı yer ne korkunçtur!

77. O hâlde, ey Müslüman! Zâlimlerin baskı ve eziyetlerine karşı sabret! Unutma ki, Allah'ın vaadi mutlaka gerçekleşecektir! Onlara vaadettiğimiz azâbın bir kısmını derhal gönderip kâfirleri helâk ederek, özlemini çektiğin mutlu ve aydınlık günleri sana bu dünyada göstersek de; seni çetin bir mücâdelenin ardından vefât ettirerek mutlu günleri ahiret gününe ertelese de, sonuçta zâlimler azaptan kurtulamayacaklar! Çünkü hepsi, dönüp dolaşıp eninde

sonunda **bizim huzurumuza gelecekler.**

78. Ey Muhammed! Doğrusu Biz, senden önce de nice Peygamberler göndermiştik. Onlardan kiminin hayat hikayesini sana b u Kur'an'da anlattık, kiminden de hiç söz etmedik. Göndermiş olduğumuz hiç bir Peygamber,Allah'ın izni olmadıkça herhangi bir mûcize gösteremez. Her elçi, inkârcılarla sonuna kadar mücâdele eder. Nihayet Allah'ın emri gelince, en âdil hüküm verilir ve Allah'ın nurunu ortadan kaldırmaya çalışanlar, işte o zaman korkunç bir azapla yok edilerek hüsrana uğrarlar. İşte, günümüz inkârcılarını da aynı âkıbet beklemektedir!

Eğer inkârcılar senden mûcize istiyorlarsa, şöyle bir çevrelerine baksınlar:

79. O Allah ki, bir kısmını b inek olarak kullanmanız, bir kısmından da et, süt, bal, yumurta gibi yiyecekler elde etmeniz için, evcil hayvanları yaratıp emrinize vermiştir.

80. B u hayvanlarda, sizin için daha birçok faydalı yönler vardır. Nitekim onların üzerinde seyahat ederek uzak mesafeleri rahatlıkla aşabilir, gönlünüzdeki nice ihtiyaç ve arzuları gerçekleştirebilirsiniz. Ayrıca, hem onlar, hem de size bahsettiğimiz bilgi ve yetenekle imal ettiğiniz gemi ve benzeri araçlar sayesinde taşımacılık yaparsınız.

81. Allah, size bahsettiği mûcizevî nîmetlerini işte böyle gözlerinizin önüne seriyor; o hâlde, söyleyin ey nankörler; Allah'ın bu muhteşem mûcizelerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

82. Peki bu inkârcılar, hiç yeryüzünü dolaşıp da, kendilerinden önce gelip geçmiş zâlimlerin nasıl bir sonla karşılaştıklarını görmüyorlar mı? Üstelik geçmişte yaşamış bu toplumlar, kendilerinden daha kalabalık ve gerek ekonomik ve siyasal güç bakımından, gerekse yeryüzünde meydana getirdikleri eserler açısından daha üstündüler. Fakat azâbımız gelip çattınca, elde ettikleri servet ve saltanat, onları yok olmaktan kurtaramamıştı!

83. Çünkü Elçileri onlara apaçık delillerle gelince, sahip oldukları sanatlarına, bilgilerine felsefelerine, teknolojilerine güvenip gurura kapılmışlardı; böylece, alay edip durdukları o korkunç azap, kendilerini dört bir yandan kuşatıvermişti!

84. Ve zâlimler, ülkelerini tepeden tırnağa kuşatan azâbımızı karşılarında görünce,“ Şimdi bir tek Allah'a iman ediyor ve hayatımıza hükmetme yetkisi vererek O'na ortak koştığımız her şeyi reddediyoruz!” dediler.

85. Oysa, Allah'ın kulları için öteden beri uygulayageldiği toplumsal yasalara göre, azâbımızı gördükten sonra iman etmeleri, onlara hiç bir fayda sağlayacak değildi. Böylece inkârcılar, o anda ve oracıkta derhal yok edilerek, ins anın başına gelebilecek en büyük hüsrana uğramış oldular!

41. FUSSİLET SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Mümin sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, üçü ncü ayetinde geçen ve Kur'an mesajının açık ve net olduğuna işâret eden "fussilet: açıklandı" kelimesinden almıştır. 54 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, Mîm. Dinle, ey insanoğlu! Senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. Ha, mîm gibi harflerden oluşan bu muhteşem ayetler, **sonsuz şefkat ve merhamet sahibi** olan Allah **tarafından gönderilmiştir.**

3. Hem öyle **bir Kitap ki**, önce Kur'an'ın ilk muhatapları olan Araplara, sonra da tüm insanlığa sesleniyor: Doğrunun, güzelin kıymetini **bilen bir toplum için, ayetleri Arapça** okunup rahatlıkla anlaşılan **bir metin olarak** bölümler hâlinde düzenlenmiş ve **tüm açıklığıyla ortaya konmuştur.**

Kur'an'ın ilk muhatabı olan Araplar; şâyet başka bir dili konuşuyor olsayd ınız, o zaman ayetlerimizi o dilde gönderecektik. Şu hâlde, İslâm dâvetçilerine bir görev düş üyor: Kur'an'ı kendi dillerine tercüme edip halkı aydınlatarak, Arapça bilmeyen toplumların da bu evre nsel mesajı anlamasını sağlamak. Çünkü:

4. Bu kitap, tüm insanlığı ilâhî rahmet ile **müjdelemek ve** zâlimleri bekleyen kötü âkıbete karşı **uyarmak için** gönderilmiştir. **Ne var ki**, insanların **çoğu** inatla gerçeklerden **yüz çeviriyor; bu yüzden de**, kendilerini kurtuluşa iletecek mesajı **duymazlıktan geliyorlar:**

5. Ve tavır ve davranışlarıyla, âdetâ "Ey Müslüman!" **diyorlar, "Bizi çağırdığın** bu tevhid inancına **karşı kalplerimiz kapalı, kulaklarımız sağırdır; dolayısıyla, seninle bizim aramızda** aşılmaz bir **engel vardır! Öyleyse** sen bize öğüt vermeyi bırak da, şu savurduğun tehditleri gerçekleştirmek için yapacağını **yap fakat** şunu unutma ki, **biz de** sizi ezip yok etmek için elimizden geleni **yapacağız!"**

6. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen İslâm dâvetçisi! Onlara **de ki: "Ben,** ilâhî tehditleri gerçekleştirecek güce ve yetkiye sahip değilim! Aksine, **sadece sizin gibi fâni bir insanım.** Ancak şu var ki; **bana** kutsal kitap aracılığıyla, **ilâhınızın** eşi ortağı olmayan, sonsuz kudret, adâlet ve merhamet sahibi **bir tek ilâh olan Allah olduğu bildiriliyor. Öyleyse,** tüm bâtil inanç ve ideolojileri terk ederek **dosdoğru O'na yönelin ve** bugüne kadar işlediğiniz günahlardan **ötürü O'ndan bağışlanma dileyin!** Hakikat apaçık ortada dururken, birtakım

sahte ilâhları, efendileri, önderleri Allah’a **ortak koşanların vay hâline!”**

7. “Yoksullara, yardıma muhtaç kimselere verilmesi gereken zekâtı vermekten kaçınan ve insanların hesaba çekileceği öte dünyanın varlığına da inanmayan o müşriklerin vay hâline!”

8. Allah’a ve âhiret gününe iman eden ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı işler yapanlara gelince; onları, asla bitip tükenmeyecek bir mükâfât olan cennet nîmetleri bekliyor!

9. O hâlde, ey Müslüman! İnkâr edenlere de ki: “Siz, şu üzerinde yaşadığınız yerküreyi iki günde yaratmış olan Allah’ı gerçekten inkâr mı ediyorsunuz? Ve O, bütün âlemlerin yegâne Sahibi, Efendisi ve Rabb’i olduğu hâlde, birtakım putları ve putlaştırılmış varlıkları, kudret ve egemenliğinde O’na ortak mı koşuyorsunuz? Bu ne büyük küstahlık böyle!”

10. Allah yeryüzünü yarattıktan sonra, üzerine sarsılmaz dağlar yerleştirdi, orayı sayısız nîmet ve bereketlerle donattı ve canlıların gıdalarını meydana getiren temel maddeleri isteyen herkesin eşit olarak faydalanacağı şekilde —önceki iki günle birlikte— toplam dört günde takdir etti, ölçüp ayarladı.

11. Sonra kudret ve irâdesiyle, henüz gaz bulutu hâlinde olan göğe yöneldi; göğe ve yere, “İkiniz de, isteyerek veya istemeyerek koyduğum yasalara boyun eğin!” buyurdu. Onlar da, lisân-ı hâl ile, “Başüstüne, emrine gönülden boyun eğdik!” dediler.

12. Böylece, gökyüzünü iki günde, yedi kat gök şeklinde düzenledi ve her katına, kendi işlevini öğreterek uyması gereken yasaları ilham etti. Ayrıca, dünyaya en yakın göğü parlak birer inci demeti gibi ışıldayan kandillerle süsledi ve onu şeytanlardan korudu. İşte bu hârika sistem, sonsuz kudret ve ilim sahibi olan Allah’ın mükemmel bir ölçü ve denge ile ortaya koyduğu takdiri sayesinde yürümektedir.

13. Ey Müslüman! Bütün bu açıklamalara rağmen, kâfirler yine de Allah’a itaatten yüz çevirirlerse, onlara de ki: “O hâlde sizi, Ad ve Semûd kavimlerinin başına gelen felâketlere benzer bir toplumsal felâkete karşı uyarıyorum!”

14. Hani onlara, ardı ardına Elçiler gelmiş ve her fırsatı kullanarak, çeşitli yol ve yöntemlerle ve bıkip usanmadan onları şu hakîkate dâvet etmişlerdi: “Sad ece Allah’a kulluk etmeli ve yalnızca O’na boyun eğmelisiniz!” Buna karşılık onlar, “Eğer Rabb’imiz sizin söylediklerinize inanmamızı isteseydi, mesajının tebliğcisi olarak bize gökten melekler gönderirdi. Onun için biz, sizinle gönderilen bu mesajı reddediyoruz!” dediler. Böylece Ad kavmi de, Semud kavmi de gün geçtikçe azgınlaşmaya başladılar.

15. Ad kavmine gelince; onlar, hak hukuk tanımaz bir hâlde yeryüzünde küstahça kibirlenerek, “Şu evrende, bizden daha güçlü kim varmış?” dediler. Hâlbuki, onları yaratan Allah’ın kendilerinden çok daha güçlü olduğunu görmüyorlar mıydı? Doğrusu onlar, ayetlerimizi bile bile inkâr ediyorlardı.

16. Bunun üzerine, tam yedi gece sekiz gün süren o felâket günlerinde, üzerlerine her yeri tarumar eden dondurucu bir kasırga gönderdik ki, onlara bu dünya hayatında alçaltıcı azâbı tattıralım! Fakat onların âhirette çekecekleri cehennem azâbı, çok daha alçaltıcı olacak ve kendilerine hiçbir şekilde yardım da edilmeyecektir!

17. Semud’a gelince; onlara da doğru yolu göstermiştik fakat onlar, gösterdiğimiz apaydınlık yolu izlemek yerine inkâr ve cehâlet karanlıklarında kör olarak yaşamayı tercih ettiler. Bunun üzerine, yaptıkları zulüm ve haksızlıklardan dolayı alçaltıcı bir yıldırım azâbı onları çarpıp yok etti!

18. Âyetlerimize iman eden ve bu imana yaraşır dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden sakınan kimseleri ise, dünya ve âhiret azâbından kurtardık.

Kâfirlerin âhirette uğrayacakları azâba gelince:

19. O Gün Allah’ın düşmanları, gruplar hâlinde cehenneme doğru sürülecekler.

20. Nihâyet ateşin karşısına geldiklerinde, bizzat kendi kulakları, gözleri ve hattâ derileri dile gelip dünyada iken yaptıkları çirkin işleri bir bir sayıp dökerek onlar aleyhinde şâhitlik edeceklerdir.

21. Bunun üzerine zâlimler kendi derilerine, “Niçin bizim ale yhimizde şâhitlik ediyorsunuz?” diye öfke ve hayretle soracaklar. Onlar da, “ Ne yapalım; her şeyi konuşuran Allah bizi de konuştu!” diyecekler, “Sizi başla ngıçta O yarattı ve şimdi yine O’na dönüyorsunuz!” O zaman Allah onlara diyecek ki:

22. “Oysa siz dünyada zulüm ve haksızlık peşinde koşarken, kulaklarınızın, gözlerinizin ve derilerinizin bir gün size karşı şâhitlik edeceğinden korkup da günahlardan sakınmıyordunuz. Üstelik, yaptıklarınızın çoğunu Allah’ın bilmed iğini ve sizi hiçbir zaman hesaba çekmeyeceğini sanıyordunuz.”

23. “İşte, Rabb’iniz hakkında beslediğiniz bu çarpık düşünceler sizi felâkete sürükledi ve böylece, en büyük hüsrana uğrayanlardan oldunuz!”

24. Artık sabretseler de sabretmeseler de, varacakları yer ateştir! Kendilerinden razı olunması için yalvarıp yakarsalar da, asla hoşnutluğa erenlerden olamayacaklar! Çünkü vaktiyle, hakikat onlara bütün açıklığıyla tebliğ edilmiş, ama onlar bilerek inkârı tercih etmişlerdi.

25. Biz de bu yüzden onlara, kendilerini yoldan çıkaran şeytanî arkadaşlar musallat ettik. Böylece bu şeytanlar, yaptıkları her şeyi kendilerine cazip göstererek onları iyice azgınlığa sürükledi ve sonunda, kendilerinden önce gelip geçmiş cin ve insan toplulukları için geçerli olan azap sözü, onlar için de kaçınılmaz oldu. Gerçekten onlar, büyük bir hüsrana uğramışlardır. Hal böyleyken:

26. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler, birbirlerine diyorlar ki: “Sakın şu Kur'an'ı dinlemeyin; başkasının dinlemesine de izin vermeyin! Çünkü onu duyan, etkisinde kalıp bir anda değişiyor. Bunun için, din adına uydurulmuş bidat ve hurâfelerle, ilgi çekici menkıbelerle, hikayelerle vs. mümin kitleleri oyalayıp uyutmaya çalışın. Bunun yanı sıra, bir yandan insanları cinsellik, içki, uyuşturucu, kumar gibi çalgınca eğlencelerle oyalarken, diğer yandan da İslâm ve Müslümanlar aleyhinde yıkıcı propagandalar yapın, Kur'an hakkında yanıltıcı itirazlar geliştirin, basın-yayın araçlarını da kullanarak Kur'an tebliğcilerini susturmak için bu yolda her türlü yaygarayı koparın; çünkü onun kitleleri etkileyen muazzam gücünü ancak bu şekilde bastırıp kültür çatışmasında Müslümanlara üstün gelebilirsiniz!”

27. Biz de bu sözlerinden dolayı, kâfirlere dünyada ve âhirette şiddetli bir azap tattıracağız ve onlara, işledikleri en büyük kötülüklerin karşılığını vereceğiz!

28. İşte, Allah düşmanlarının cezası budur: Ateş! Âyetlerimizi bile bile inkâr etmelerinin en âdil karşılığı olarak, onları orada sonsuz acı ve ıstıraplarla dolu bir yurt beklemektedir!

29. O Gün inkârcılar, dünyadayken göklere çıkardıkları ve körü körüne peşinden gittikleri liderlerine büyük bir kin duyacak ve “Ey Rabb'imiz!” diyecekler, “Bizi doğru yoldan saptıran cinleri ve insanları bize göster ki, onları ayaklarımızın altına alıp çiğneyelim; böylece en aşağılık kimselerden olsunlar!”

30. “Bizim önünde boyun eğeceğimiz biricik efendimiz, yöneticimiz ve Rabb'imiz, Allah'tır!” diyen ve sonra da, bu söyleme uygun dosdoğru bir hayat yaşayan kimselere gelince; onların üzerine öbek öbek rahmet melekleri inecek ve onlara şu ilâhî müjdeyi verecektir: “Korkmayın, üzülmeyin; size Allah tarafından söz verilen cennet müjdesiyle sevinin!”

31. “Biz hem bu dünya hayatında, hem de âhirette sizin dost ve yardımcılarınız! Eğer dünya imtihanını başarıyla tamamlarsanız cennete gireceksiniz ve orada canınızın çektiği her şeye, arzuladığınız her nîmete sahip olacaksınız!”

32. Çok bağışlayıcı, çok merhametli olan Rabb'inizden bir karşılama ziyafeti ve sınırsız bir lütuf olarak!”

O hâlde:

33. İnsanları Allah'a kul olmaya çağıran, güzel ve yararlı işler yapan ve “Ben, tam bir teslimiyetle Allah'ın hükümlerine boyun eğen bir Müslümanım!” diyen kimseden daha güzel sözlü kim olabilir?

Ama yine de, sizi önyargılarla değerlendiren bazı insanlar, dâvetinize karşı hiç de hak etmediğiniz çirkin bir tarzda cevap verebilir, en ağır sözlerle sizi incitebilirler. Bu durumda onlara kızıp küsmeyin, kötülüğe kötülükle karşılık vermeyin. Unutmayın ki:

34. Her insan yaratılıştan bilmeli ki, **iyilik ile kötülük asla bir olmaz. O hâlde, ey Müslüman!** Sana kin besleyen insanlara **sen** kin duyma; aksine, onlara şefkat ve merhametle yaklaş; sana kötülük yapana iyilikle karşılık ver; gönül incitmeden, rencide etm eden, tatlı dille ve yapıcı bir üslupla, yani **en güzel şekilde** kötülükleri **bertaraf et; işte o zaman, aranızda kin ve düşmanlık bulunan kişinin sanki birdenbire sınırsız bir dosta dönüştüğünü** göreceksin.

35. **Fakat bu** üstün meziyet, **sadece** zorluk ve sıkıntılar karşısında **sabredenlere verilmiştir.** Diğer bir deyişle bu, **ancak** ilim, hikmet, şefkat, merhamet gibi güzel özelliklerden **büyük bir pay almış olanlara verilmiştir.**

Bununla birlikte, nihâyet İslâm dâve tçisi de bir insandır; inatçı câhiller karşısında öfkesine hâkim olması her zaman kolay olmayabilir. Bunun içindir ki:

36. Ey Müslüman! **Eğer şeytânî bir dürtü seni kışkırtıp** anlamsız bir öfke ve heyecana **sürükleyecek olursa, hemen Allah'a sığın!** Unutma ki **O**, her şeyi **işitendir**, her şeyi **bilendir.** O hâlde, Rabb'ine güven ve insanları güzel öğütlerle O'nun yoluna çağırmaya devam et:

37. **Gece ile gündüz, Güneş ile Ay, O'nun** sınırsız kudret ve yüceliğini gözler önüne seren yaratılış delillerinden, yani **ayetlerindendir.** **Öyleyse, Güneş'e veya Ay'a secde etmeyin; eğer gerçekten yalnızca O'na kulluk etmek istiyorsanız, onları ve diğer tüm varlıkları yaratan Allah'a secdeye kapanarak, yalnızca O'na kulluk ve itaat edin!**

38. **Ama eğer** inkârcılar, bu çağrı karşısında **kibre kapılıp** Allah'ın hükümlerine boyun eğmekten kaçınacak olurlarsa, üzülme, ümitsizliğe ve yılgınlığa kapılma! Çünkü **Rabb'inin katındaki melekler** ve O'na kulluk eden müminler, **gece gündüz bıkip usanmadan O'nu** anıp şanını yücelterek **tesbih etmektedirler!**

39. **Yine O'nun ayetlerinden biri de şudur: Yeryüzünü** n bitki örtüsünü tamamen kurumuş, solmuş ve âdetâ **boynunu bükmüş bir hâlde görürsün fakat Biz üzerine yağmur yağdırınca, hemen canlanıp gelişir** ve rengârenk bitkiler, çiçekler, ürünler yetiştirir. **İşte bunu diriltten yüce kudret, ölüleri de kesinlikle diriltecektir.** Unutma ki, **O'nun her şeye gücü yeter.**

40. Gerek evrendeki yaratılış delillerini görmezlikten gelerek, gerekse Kur'an'ı kasten yanlış yorumlayarak **ayetlerimiz konusunda doğru yoldan sapanlar, Bizden asla gizli kalmazlar!**

Düşünün ey insanlar; işlediği zulüm ve haksızlıklardan dolayı **ateşe atılan inkârcılar mı daha iyidir, yoksa Hesap Günü nde Rabb'inin huzuruna güven içinde gelen müminler mi?** İşte, size doğruyu ve eğriyi gösterdik, bu ikisinden dilediğinizi seçin ve **dilediğinizi yapın!** Ama unutmayın: **Muhakkak Allah, bütün yaptıklarınızı görmektedir.**

41. **Gerçek şu ki, kendilerine tebliğ ed ilen bu son ilâhî Öğüdü inkâr edenler, dünyada**

da âhirette de zillet ve perişanlıktan kurtulamayacaklar! Çünkü **bu** Kur'an öyle muhteşem, **öyle** değerli bir kitaptır ki;

42. Hiçbir **Bâtıl** inanç ona asla sızamaz, insanlığa zararlı düşünceler, şeytânî öğretiler **ona** hiçbir yandan **yaklaşamaz!** Çünkü o, sonsuz ilim ve **hikmet sahibi** ve her türlü **övgüye** lâyık olan Allah **tarafından gönderilmiştir.**

43. O hâlde, ey Peygamber ve ey onun izinden yürüyen İslâm dâvetçisi! Sana eziyet eden zâlimlere aldırış etmeden, bu kitap ile insanlığı uyarıp aydınlatmaya devam et! Unutma ki, **sana** çağdaş kâfirler tarafından **söylenen** incitici sözlerin **aynısı, senden önceki Elçilere de söylenmişti.** Fakat onlar her türlü sıkıntıya karşı sabırla direnmiş ve sonunda ilâhî müjdeye mahzar olmuşlardı. Öyleyse acele etme, Allah'ın hükmü gelinceye kadar tebliğe devam et! **Hiç kuşku yok ki, senin Rabb'in çok bağışlayıcıdır fakat aynı zamanda, cezalandırması da çok çetindir!**

44. Evet, Kur'an'ın Arapça indiriliş hikmetini kavrayamayan, bu yüzden de onun evrenselliğine itiraz eden câhiller şunu bilsinler ki: **Eğer Biz Kur'an'ı yabancı bir dilde göndermiş olsaydık, o zaman** onun ilk muhatabı olan Araplar haklı olarak, “İman etmemizi istediğin bu kitabın **ayetleri,** bize anladığımız dilden **açık ve anlaşılır biçimde beyân edilmeli değil miydi? Arapça** konuşan bir toplum **ve** onları hidâyete çağıran **yabancı** bir kitap; ne tuhaf şey bu!” **diyeceklerdi.** O hâlde, tüm insanlığa seslenerek **de ki: “Bu Kur'an, gerek Araplardan, gerekse diğer toplumlardan olsun, bütün inananlar için bir yol göstericidir ve insanlığı tehdit eden her türlü mânevî, kültürel, siyâsî ve toplumsal dertlere, yaralara kesin bir şifâdır.** Bu mükemmel kitaba **inanmayanlara gelince, onların kulaklarında,** hakîkati işitmelerine engel **bir sağırlık var;** işte bu yüzden Kur'an, **onlara göre** anlaşılmaz, **karanlık** bir kitaptır. Öyle ki, apaçık hakîkate dâvet edilirken **onlar,** sanki **çok uzak bir yerden çağrılan** ve çağırıcıyı işitmekte zorluk çeken **kimselere** benziyorlar. Zaten tarih boyunca, Allah'tan gelen bütün kitaplara aynı tepkiler gösterilmedi mi? Nitekim:

45. **Biz** bir zamanlar **Mûsâ'ya,** Tevrat adlı **Kitabı vermiştik, fakat** sırf aralarındaki ihtirâs ve kıskançlık yüzünden Allah'ın kitabını tahrif ederek **onda ayrılığa düşmüşlerdi.** **Eğer** bu dünyanın imtihan yeri olduğuna ve her şeyin tam karşılığının âhirette verileceğine dâir **Rabb'in tarafından ezelden belirlenmiş bir yasa olmasaydı, aralarında çoktan hüküm verilmiş** ve kötüler derhal cezalarını çekip her türlü anlaşmazlık halledilmiş **olurdu.** Onlardan sonra kutsal Kitabı devralan Yahudi ve Hristiyanlara gelince: **Onlar,** bugün **onun** gerçekten ilâhî kaynaklı olup olmadığı **hakkında** kendilerini gerçekten rahatsız eden **karmakarışık bir şüphe** ve tereddüt içindedirler! Şunu iyi bilin ki:

46. Her kim güzel bir iş yaparsa, yalnızca kendi iyiliği için yapmış olur ve kim de kötülük işlerse, o da ancak kendisine zarar vermiş olur. Unutma; **Rabb'in, kullarına asla zulmetmez!**

47. Kıyâmetin ne zaman kopacağına dâir gayb bilgisi yalnızca **O'na aittir. O'nun bilgisi** ve

izni **olmadan ne bir meyve tomurcuğundan çıkabilir, ne bir dişi h amile kalabilir, ne de yavrusunu doğurabilir!** İşte bu sonsuz ilim ve kudret sahibi olan Allah, insanları yeniden diriltip hesaba çekecektir. **O Gün**, kâfirleri cehennemin karşısına getirecek ve **onlara**, “Söyleyin bakalım; kulluk ve ibâdetle **Benim ortaklarım** olduğunu iddia ettiğiniz önderleriniz, efendileriniz ve diğer sahte ilâhlarınız şimdi **neredeler?**” diye soracak. **Onlar da**, “**Sana açıkça bildiriyoruz ki**, bugün **içimizde**, Senden başka boyun eğilecek bir otoritenin bulunduğuna şâhitlik edecek hiç kimse yoktur!” diyecekler.

48. Ve böylece, vaktiyle yalvarıp yakardıkları bütün hayalî varlıklar, sahte ilâhlar **kendilerini yüzüstü bırakıp terk etmiş olacak ve artık hiçbir kurtuluş çarelerinin kalmadığını anlayacaklar.** İşte bu fecî âkıbetle yüz yüze gelmek istemiyorsanız, insan denen varlığın ruh dünyasını iyi çözümlemeli, onu inkâra sürükleyen psikolojik sebepleri doğru tespit etmelisiniz:

49. İnsanoğlu, iyi ve güzel olan şeyleri istemekten asla bıkip usanmaz fakat başına bir kötülük gelince de, bunun bir imtihan olduğunu göz ardı ederek **hemen endişeye kapılır**, yaşama **ümidini tamamen kaybeder.** Sahip olduğu her şeyin kendisine Allah tarafından bağışlanan gelip geçici bir nîmet olduğunu idrâk edemediği için, onları kaybettiği anda müthiş bir sarsıntı geçirir.

50. Fakat kendisine dokunan bir sıkıntının ardından başındaki belâyı kaldırıp **ona rahmetimizi tattıracak olsak, o zaman da** küstahça bir edayla **şöyle der:**“ Bu nîmetleri ben kendi gayret ve çabalarım sonucunda ve kendi yeteneklerim sayesinde kazandım; dolayısıyla **bu zaten benim hakkımdır! Üstelik kıyâmetin kopacağını ve insanların yargılanacağını da hiç sanmıyorum; eğer** bu iddianız gerçekleşse ve **ben Rabb'imın huzuruna çıkarılsam bile, O'nun katında beni daha güzel nîmetlerin beklediğine emînim!**” (18. Kehf: 36)

Öyle mi zannediyor? Hayır; ayetlerimizi **inkâr edenlere, yaptıkları her şeyi o gün açıkça bildireceğiz ve onlara, en şiddetli azâbı tattıracağız!**

51. Evet; insanoğluna katımızdan zenginlik, sağlık, güzellik, güç, zeka gibi **bir nîmet verdik mi**, bunları kendisine kimin verdiğini unutarak ayetlerimizden **yüz çevirir ve kibre kapılarak yan çizer fakat başına bir belâ gelince de**, onun bir an önce kaldırılması için **uzun uzadıya Bize yalvarıp yakarır.**

52. O hâlde, ey Müslüman! İnkârcılara seslenerek de ki:“**Bir düşünün; eğer bu kitap Allah tarafından gönderilmiş ise ve siz de aptalca bir inat uğruna onu inkâr ediyorsanız, o takdirde, apaçık gerçeklere sırt çevirerek derin bir çıkmaza saplanan sizin gibi inkârcılardan daha bedbaht ve daha sapık kim olabilir?**”

İşte bunun içindir ki;

53. Elinizdeki bu Kur'an'ın Allah'tan gelen kesin ve tartışılmaz bir gerçek olduğu bütün insanlık tarafından **açık ve net olarak anlaşıncaya kadar, onlara hem dış dünyada, hem de**

kendi iç dünyalarında ayetlerimizi göstereceğiz. Kıyamete kadar bütün insanlar Allah'ın ayetlerinin işâret ettiği bireysel, toplu msal, tarihî, ekonomik ve siyasal gerçeklerin bir bir ortaya çıktığını hem kendi iç dünyalarında, hem Mekke'de, Harem'de hem de dış alemde, bütün dünyada apaçık görecekler. Çevrelerindeki hayatı daha yakından tanıyacaklar.

Böylece insanlık, hiçbir şüpheyi yer vermeyecek biçimde, Kur'an'ın insan ürünü bir kitap olmadığını anlayacaktır. Bu nasıl olur deme: **Rabb'inin** her an **her şeye tanık olması yetmez mi?**

Ama bütün bu apaçık delillere, apaçık mûcizelere rağmen yine de hakîkatten yüz çevirecek olurlarsa;

54. İyi bilin ki, onlar Hesap Günü Rablerine kavuşup yargılanacakları konusunda, kendilerini rahatsız eden ciddî bir şüphe içindedirler! Ve şunu da bilin ki; gerçekten Allah, sonsuz ilim ve kudretiyle her şeyi çepeçevre kuşatmıştır!

42. ŞÛRÂ SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Fussilet sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, otuz sekizinci ayetinde geçen ve danışmanın önemini vurgulayan “şûrâ: istişâre, danışma” kelimesinden almıştır. 53 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Hâ, Mîm.

2. Ayn, Sîn, Kâf. Dinle, ey insanoğlu! Hâ, Mîm, Ayn, Sîn, Kâf gibi, senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olup Azîz ve Hakîm Allah’ın vahyi olan bu mesaja kulak ver:

3. İşte böyle vahyediyor sana ve senden öncekilere, sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah.

4. O Allah ki, göklerde ve yerde ne varsa hepsi O’nundur; gerçek anlamda yücelik ve büyüklük, yalnızca O’na aittir.

5. O’nun kudret ve azametinden, neredeyse gökler yukarıdan aşağıya çatlayıp paramparça olacaklar! Öte yandan melekler, sürekli olarak Rablerinin şânını övgüyle yüceltmekte ve yeryüzündeki müminler için bağışlanma dilemekteler.

İyi bilin ki Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

Hal böyleyken:

6. Kendilerine Allah’tan başka yardımcıları, kurtarıcıları, hükmüne boyun eğilecek varlıklar ve dostlar edinen müşriklere gelince, Allah onları görüp gözetmektedir! Dolayısıyla, tebliğ görevini yaptığın sürece, sen onların davranışlarından sorumlu değilsin.

7. Ey şanlı Elçi! Daha önceki Peygamberlere nasıl kendi halkının konuştuğu dilde kitap gönderdiysek, işte sana da Arapça okunan bir hitabe olan bu Kur’an’ı gönderdik ki, asıl adı Mekke olan ve dünya kentlerinin merkezi konumunda bulunan Anakent halkını ve aşama aşama çevresindeki diğer bütün şehirleri, toplumları, ülke leri ve tüm dünyayı uyarasın ve böylece, gerçekleşeceğinde asla şüphe olmayan o kıyamet günü, o Toplanma Gününe karşı onları ikaz etmiş olasın. Çünkü O Gün gelip çattınca, insanların bir kısmı cennete girecek, bir kısmı da çalgın bir ateşe!

8. Gerçi Allah dileseydi, onları da zorla imana getirir ve tüm insanlığı, ister istemez Allah'a kulluk eden tek tip bir toplum yapabilirdi fakat öyle yapmadı. Allah, insana özgür bir irâde vermiş ve onu, dilediği inanç ve hayat tarzını seçme konusunda serbest bıraktı. Bu yüzden O, samîmî bir kalple Kendisine yönelerek lütuf ve merhametine nâil olmak **isteyen kimseyi** sonsuz lütuf ve **rahmetine kavuşturur.** Bile bile kötülüğü tercih ederek **zulüm ve haksızlık yapanlara gelince, onlar** Hesap Gününde, kendilerini Allah'ın gazâbından koruyab ilecek **ne bir dost bulabilirler, ne de bir yardımcı!**

9. Demek onlar, Allah'ın yanı sıra başka yardımcıları, kurtarıcıları ve **dostlar ediniyorlar, öyle mi? Oysa** asıl koruyucu, gerçek **dost yalnızca Allah'tır. Çünkü ancak O'dur,** tüm canlılara **hayat bahşeden! Ve sadece O'dur, her şeye kadir olan!**

10. Ey insanlar! Üzerinde anlaşmazlığa düştüğünüz her konuda nihâî hüküm verme yetkisi **Allah'a aittir.** Öyleyse, ey Müslüman! Onlara de ki: **“İşte, benim** boyun eğeceğim, kulu ve kölesi olacağım yegâne Efendim, Sahibim ve **Rabb'im olan Allah, budur! Ben yalnızca O'na güvenirim ve tüm kalbimle O'na yönelirim!”**

11. O, gökleri ve yeri yoktan var edendir. Size kendi cinsini zden eşler armağan eden ve birçok yönden yararlandığınız **hayvanları çiftler hâlinde yaratıp** istifadenize sunan; **böylece, sizi bu** mükemmel sistem içinde **üretim çoğaltan O'dur.** İşte bu çokluk ve çift kutupluluk, yaratılmışların özelliğidir. Allah ise tek tir, eşsiz ve benzersizdir. O öyle kudretli, öyle merhametli, öyle adâletli, öyle bilgili, öyle azametlidir ki, insano ğlunun hayal edebileceği, zihninde canlandırabileceği hiçbir varlık, mevcut olan veya olabilecek **hiçbir şey O'na benzemez.** Yalnızca **O'dur, her şeyi işiten, her şeyi gören.**

12. Göklerin ve yerin hazinelerinin **anahtarları O'nun elindedir; dilediğinin rızkını genişletir, dilediğine az, ölçülü ve idâreli verir. Hiç kuşkusuz O, her şeyi tam olarak bilendir.**

13. Ey Muhammed! İşte o sonsuz ilim sahibi Allah, vaktiyle Nûh'a emrettiği inanç sistemini; sana gönderdiği bu Kur'an'daki inanç ilkeleriyle temel hayat prensiplerini ve ayrıca, **İbrahim'e, Mûsâ'ya ve İsa'ya emrettiğimiz** aynı inanç ilkelerini **sizin** bireysel ve toplumsal hayatınız için mutlak a uyulması gereken **bir kanun yaptı.** Ve bu elçileri aracılığıyla, tarih boyunca insanlığa şu çağrıda bulundu: “Ey inanan kullarım! **Bu** mükemmel **inanç sistemini** hayatın her alanına **egemen kılın ve sakın** bâtil inançlara, ideolojilere sapıp da, **onda ayrılığa düşmeyin!**

Fakat ey Peygamber, şunu da bil ki, **senin** insanları **dâvet ettiğin** bu prensipler, Allah'tan başka otoritelerin hükmüne boyun eğen o **müşriklere çok ağır gelecektir** ve zâlimler, bu çağrıyı şiddetle reddedeceklerdir! Çünkü **Allah,** hakikat karşısında inatla direten zalimleri değil, hakîkate ulaşmak **isteyen** temiz yürekli **kimseleri seçip Kendisine yakınlaştırır ve sadece doğruluğa, güzelliğe yönelen kimseleri Kendisine** varan yollara iletir.

Peki, Allah bütün Peygamberlere aynı inanç sistemini gönderdiğine göre, o Peygamberlerin izinden gittiklerini öne süren Yahudiler ve Hristiyanlar, neden ayrı birer din gibi birbirleriyle ve Müslümanlarla sürekli çekişip duruyorlar? Neden son Elçiye iman etmiyorlar?

14. Çünkü onlar, kendilerine Allah katından iknâ edici bilgi ve belgeler ulaşmasına rağmen, sırf aralarındaki ihtirâs ve kıskançlık yüzünden Allah'ın ayetlerini tahrif ederek dinde ayrılığa düştüler! Eğer bu dünyanın imtihan yeri olduğuna, bu yüzden Allah tarafından belirlenmiş bir vakte kadar günahkârlara mühlet tanınacağına; asıl ceza ve mükâfâtın ise ancak âhirette verileceğine dâir Rabb'in tarafından ezelden belirlenmiş bir yasa olmasaydı, aralarında hüküm verilmiş ve işleri bitirilmiş olurdu. Önceki inkârcı ataları nasıl hakikatten yüz çevirdilerse, onlardan sonra kutsal Kitabı devralanlar da, bugün onun gerçekten ilâhî kaynaklı olup olmadığı hakkında kendilerini gerçekten rahatsız eden karmakarışık bir şüphe ve tereddüt içindedirler!

15. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen mümin! İşte bunun içindir ki, sen onları, bütün Peygamberlerin ortak mesajı olan hak dine dâvet et ve bütün söz ve davranışlarında, sana emredildiği gibi dosdoğru ol! Dikkat et; o inkârcılar, seni Kur'an'dan saptırmaya çalışacaklar; sakın onların arzu ve heveslerine uyma! Onlara de ki: "Ben, Allah'ın gönderdiği bütün kitaplara —sonradan değiştirdiğiniz, tahrif ettiğiniz kısımları düzelterek— Allah'ın gönderdiği şekliyle doğru olduğuna iman ediyorum! Aranızda adâleti gerçekleştirmek ve insanlığı yeniden vahyin kaynağında buluşturarak yeryüzünde hakkı tesis etmekle emrolundum! Unutmayın ki, Allah hem bizim, hem de sizin Rabb'inizdir! Dolayısıyla, kulları arasından herhangi bir kavmi özel imtiyazlarla donatıp da, diğerlerini rahmetinin dışında tutmuş değildir. Aksine, ilâhî lütfâ nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açmıştır. O hâlde kurtuluşa erecek olanlar, yalnızca O'nun buyruklarına itaat edenlerdir. Bununla birlikte, hak dini kabullenmeniz konusunda sizi zorlayacak değilim. Çünkü bizim davranışlarımızın sorumluluğu bize, sizinkiler de size aittir. Doğrusu, hak ve hakikat o kadar açık, o kadar berraktır ki, aslında sizinle bizim aramızda tartışacak hiçbir şey yoktur. Zaten bütün vahiylerin kaynağı birdir ve bütün Peygamberler hep aynı gerçeği tebliğ etmişlerdir. Eğer bu bütünlüğü bozar da, Son Elçiyi inkâr edecek olursanız, şunu iyi bilin ki, Allah Hesap Gününde hepimizi huzurunda toplayıp en âdil biçimde yargılayacaktır. Unutmayın, gün gelecek bu hayat sona erecek ve hepimizin dönüşü, eninde sonunda O'na olacaktır.

16. Yeryüzünü aydınlatan ilâhî dâvet, dürüst ve erdemli insanlar tarafından kabul gördükten ve iman nuru tertemiz gönüllere yerleştikten sonra, müminleri yeniden inkâra sürüklemek için Allah'ın dini hakkında yanıltıcı propagandalarla, asılsız iddialarla tartışmaya girişenlere gelince; onların bütün itirazları ve ileri sürdükleri sözde delilleri, Rabbleri yanında geçersizdir! Ve gerçekleri bilerek çarpıttıkları için, onları Allah tarafından bir öfke, bir gazâb ve şiddetli bir azap beklemektedir!

İşte bu kısır tartışmalara son noktayı koymak ve yeryüzünde Allah'a kulluk ve teslimiyeti sağlamak için:

17. Allah, hakîkati açıkça ortaya koyan bu Kitabı göndermiş ve bu sayede insana, doğruyu eğriden ayırt edebileceği en mükemmel Ölçüyü bahşetmiştir. Öyleyse ey insan, hemen şimdi, hiç vakit kaybetmeden hayatını bu ölçüye göre yeni baştan düzenle! **Ne biliyorsun, belki de** ecelin gelip kapıya dayanmıştır ya da evrenin eceli olan **kıyâmet iyice yaklaşmıştır!**

18. Kıyâmetin gerçekleşeceğine inanmayanlar, Allah'a karşı küstahça meydan okuyarak onun çabucak gelmesini isterler. İman edenler ise, bunun kesin bir gerçek olduğunu bildiklerinden, onun gelip çatmasından korkarlar. Şunu iyi bilin ki; kıyâmetten şüphe duyan ve Hesap Gününü inkâr eden kimseler, kendilerini felâkete sürükleyecek büyük bir yanılğı içindedirler!

19. Oysa Allah, kullarına karşı çok cömert ve çok lütfkârdır; dilediğine, dilediği kadar nîmetler bahşeder. Çünkü yalnızca O'dur, sonsuz kuvvet ve kudrete sahip olan.

20. Kim âhiret kazancını ister ve bu yolda gayret gösterir se, onun kazancını dünyada da âhirette de kat kat artırırız. Kim de âhireti bırakıp dünya kazancını isterse, ona belki ondan bir parça veririz fakat o, âhiretteki nîmetlerden hiçbir pay alamayacaktır.

Hal böyleyken, bunlar ne cesaretle Allah'ın hükümlerine alternatif kanunlar, kurallar koyabiliyorlar?

21. Yoksa onların; inanç, ahlâk ve temel hukuk prensipleri, yani din konusunda Allah'ın izin vermediği kanunlar koyarak kendileri için bir inanç sistemi belirleyen ve sınırsız egemenliğinde O'na ortak olan sözde ilâhları mı var? Bu o kadar büyük bir suçtur ki, **eğer** bu dünyanın imtihan diyarı olduğuna, asıl ceza ve mükâfâtın ancak âhirette verileceğine dâir Rabb'in tarafından ezelden verilmiş **bir karar olmasaydı, aralarında çoktan hüküm verilmiş ve işleri bitirilmiş olurdu.** Fakat Allah, onları h emen helâk etmiyor, son ana kadar fırsat ver iyor; ta Hesap Günü gelip çatıncaya kadar: **Hiç kuşkusuz zâlimleri, can yakıcı bir azap bekliyor!**

22. O Gün zâlimlerin, o korkunç azapla yüz yüze geldikleri anda, geçmişte yaptıkları çirkin işlerden dolayı tir tir titrediklerini göreceksin. İman edip güzel davranış gösterenler ise, yemyeşil cennet bahçelerinde olacaklar. Onlara Rableri katında, diledikleri her şey verilecektir. İşte insanoğlunun kazanabileceği en büyük lütuf, en büyük başarı budur!

23. Allah'ın iman edip güzel davranışlar gösteren kullarına müjdelediği şey işte budur. O hâlde, ey Müslüman! Hak dini insanlığa tebliğ ederek **de ki:**“ Bakın, ben bu tebliğ ve öğütler karşılığında, sizden herhangi bir mükâfât bekliyor değilim, çünkü benim mükâfâtımı verecek olan yalnızca Allah'tır; **ancak** komşu, akraba ve yakınlarla saygı ve sevgi gösterip insanlar arasında dostluk ve kardeşlik ilişkilerini geliştirmenizi elbette isterim!”

Unutmayın ki, **kim bir iyilik yaparsa, onun iyiliğini kat kat artırırız.** Çünkü **Allah, çok bağışlayıcıdır, her iyiliğin karşılığını verendir.**

Bütün bu açıklamalardan sonra, Kur'an'a inanmamak için hâlâ kayda değer bir şüphe, bir itiraz öne sürülebilir mi?

24. Ey Peygamber! Yoksa inkârcılar, “Muhammed Allah adına yalan uydurdu!” mu diyorlar? Asla! Eğer sen bir yalancı olsaydın, bu, seni tanıyan herkes tar afından kolayca anlaşılır ve iddiaların ciddiye bile alınmazdı. Nitekim, ey Muhammed, Allah dileseydi senin kalbini mühürlerdi. Çünkü ilâhî yasalara göre, Allah adına yalan söyleyen bir insan, çirkin ahlâkı, katı kalpliliği ve saçma iddialarıyla hemen kendini ele verir. Ben cildir, inatçıdır, kibirlidir, yalancıdır; yani kalbi mühürlenmiştir. Bu özelliklerini ne kadar gizlemeye çalışsa da, kısa zamanda foyası meydana çıkar. Oysa Muhammed'i tanıyan herkes, onun ne büyük bir ahlâka sahip olduğunu; hayatı boyunca bir kez olsun yalan söylemeyen böyle dürüstlük timsali bir insanın, Allah'a karşı asla yalan söylemeyeceğini bilir. Zaten onun getirdiği mesajı inceleyenler, bu sözlerin doğrudan doğruya Allah'tan geldiğini açıkça görürler. İşte böylece Allah, ilâhî kaynağa dayanmayan, aksine yalan, kötülük, inkârcılık temelinde yükselen; hikmet ve adâlet anlayışından yoksun her türlü bâtil ideoloji ve inançları devirip yok eder ve mutlak gerçeklik, doğruluk, güzellik demek olan hakkı, gönderdiği apaçık delilleri ve buyruklarıyla ortaya koyar!

Hiç kuşkusuz Allah, kalplerde gizlenen her şeyi bilmektedir.

25. Kullarının tövbesini kabul eden, kötülükleri bağışlayan ve yaptığınız her şeyi bilen, yalnızca O'dur.

26. Ayrıca, iman edip güzel davranışlar gösterenlerin dileklerini kabul eden ve lütfuyla onlara cennette, hak ettiklerinden çok daha fazlasını bahşedecek olan da O'dur. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince; onları da cehennemde çetin bir azap beklemektedir!

27. Şâyet Allah, lütuf ve rahmet kapılarını sonuna kadar açarak kullarını bu dünyada sınırsız nîmetlerle rızıklandırmış olsaydı, yeryüzünde iyice azgınlaşırlardı. Bunun için, nîmetlerini size dilediği ölçüde ve yetecek miktarda gönderiyor. Hiç kuşkusuz O, kullarını n her türlü ihtiyaçlarından haberdardır ve onları dâimâ görmektedir.

28. Yağmura susamış gönüller tamamen ümitsizliğe düştükleri bir anda, gökten sağanak sağanak yağmur yağdıran ve böylece, yemyeşil bitkilerle, çeşit çeşit, rengârenk meyvelerle rahmetini her yana yayan O'dur. Evet, her türlü teşekkür, övgüye lâyık olan gerçek koruyucu, gerçek dost O'dur!

29. O'nun sınırsız ilim, kudret ve rahmetinin işaret ve delillerinden biri de, gökleri ve yeri muazzam bir sistem hâlinde yaratması ve her ikisinde çeşit çeşit canlılar üretilip yaymasıdır. Bütün bunları yoktan var eden Allah'ın, ölmüş bedenleri dilediği anda diriltmeye ve hepsini huzurunda toplamaya da gücü yeter!

30. Ey zâlimler! Başınıza gelen her felâket, kendi ellerinizle yaptığınız zulüm ve haksızlıklar yüzündendir. Bununla birlikte Allah, işlediğiniz günahların birçoğunu affeder.

31. O hâlde, ey inkârcılar! Allah'a yönelmekten başka bir kurtuluş çareniz yoktur! Çünkü **siz, bu evrende O'nun hükmünden kaçıp kurtulamazsınız ve Allah'tan başka kendinize ne bir dost bulabilirsiniz, ne de bir yardımcı!** Çevrenize ibret nazarıyla bir bakın ve Rabb'inizin muhteşem eserleri üzerinde düşünün:

32. Denizlerde süzülüp giden dağ gibi gemiler de, O'nun sınırsız ilim, kudret ve rahmetinin yani tek rab ve ilâh oluşunun **delillerindendir.**

33. Allah dilese, rüzgarı durdurur ve yelkenli gemiler, içindeki yolcularla birlikte denizin ortasında öylece kalıverirlerdi. Yâhut diğer vasıtaları öylece çalışmaz hâle getirirdi de, hayatınızı felce uğratabilirdi. **Hiç kuşkusuz bunda ,** musîbetler karşısında isyan etmeyip **sabreden ve nîmetler karşısında şıarmayıp şükreden kimseler için nice ibret dersleri vardır.**

34. Evet, Allah dileseydi, gemiler denizin ortasında hareketsiz bırakabilirdi. **Yahut** içindekilerin **işledikleri** suçlar **yüzünden, o gemileri batırıp yok edebilirdi.** Fakat öyle yapmıyor, bir kısmını derhal cezalandırırsa da, **bir çoklarını bağışlıyor.**

35. Âyetlerimize karşı mücâdele bayrağı açanlar, hükmümüzden kaçıp kurtulamayacaklarını işte o zaman anarlardı!

36. O hâlde, servet ve saltanatla şımarıp azgınlaşan kâfirler, dinl eyin! **Size verilen her şey, dünya hayatının gelip geçici nîmetidir. Oysa iman eden ve Rablerine güv enen kimseler için, Allah katındaki sonsuz nîmetler hem dünyadakilerden daha hayırlı, hem de süreklidir.**

Peki, bu sonsuz nîmetleri kazanacak olan müminlerin özellikleri nelerdir?

37. Onlar, cinâyet, hırsızlık, y alancı şâhitlik, dolandırıcılık ve benzeri **büyük günahlardan ve özellikle de zina, fuhuş gibi yüz kızartıcı suç işlemekten kaçınan ve öfkeye kapıldıkları zaman,** haklı bile olsalar **affetmesini bilenlerdir.**

38. Onlar, Rablerinin iman çağrısına kulak veren, namazı do sdoğru kılan, işlerini aralarında danışarak karara bağlayan ve kendilerine bahşettiğimiz nîmetlerden bir kısmını Allah için yoksullara **harcayanlardır.**

39. Onlar, bir haksızlığa uğr adıkları zaman, kendilerini kahramanca savunan ve zâlime karşı durarak dâimâ mazlumun yanında yer alanlardır.

40. Fakat aşırı gitmemek şartıyla. Çünkü **kötülüğün karşılığı,** ancak ona denk bir cezadır. **Bununla birlikte, her kim** hasmını cezalandırmaya gücü yettiği hâlde onu **bağışlar ve böylece düşmanlıkları sona erdirip barışı sağlarsa, onun mükafatını vermek bizzat Allah'a aittir.**

Hiç kuşkusuz Allah, her ne sebeple olursa olsun, insanlara **zulmedenleri sevmez!**

41. Fakat zulme uğradıktan sonra kendilerini savunanlar bundan dolayı hiçbir şekilde kınanamaz, suçlanamazlar.

42. Ceza ve kınamayı hak edenler, sadece insanlara zulmeden ve hak hukuk tanımayıp yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kimselerdir. İşte onları, can yakıcı bir azap bekliyor!

43. Bununla birlikte, her kim câhillerin sataşmalarına karşı sabreder ve onları bağışlarsa, ona da ne mutlu! Çünkü bu, büyük bir azim ve kararlılıkla yapılmaya değer işlerdendir.

44. Evet, Allah, işlediği günahlardan dolayı kimi saptırırsa, O'ndan başka hiç kimse onu sapkınlıktan kurtaramaz! Nitekim, Hesap Günü karşılarında azâbı görünce, o zâlimlerin, “Eyyah! Tekrar dünyaya dönüş imkânı yok mu acaba?” diye feryat ettiklerini göreceksin.

45. Zillet içerisinde başlarını eğerek ateşin karşısına çıkarıldıklarında, onların göz ucuyla etraflarına ürkek ürkek baktıklarını göreceksin. İşte o anda, iman edenler şöyle haykıracaklar: “En büyük felâkete uğrayanlar, Hesap Gününde hem kendilerini, hem de yandaşlarını felâkete sürükleyen zâlimlerdir!”

İyi dinleyin; o gün zâlimler, sonsuz bir azâba mahkûm edilecekler!

46. Ve Allah’a karşı kendilerine yardım edebilecek hiçbir dostı arı, hiçbir kurtarıcıları da olmayacaktır! Öyle ya, Allah’ın saptırdığı kimse için hiçbir kurtuluş yolu yoktur!

47. Öyleyse, ey insanlar! Allah tarafından, geriye dönüşü mümkün olmayan o müthiş Gün gelip çatmadan önce, gelin şimdiden Rabb’inizin çağrısına uyun! Çünkü o Gün ne sığınılacak bir yer bulabileceksiniz, ne de suçlarınızı inkâr edebileceksiniz.

48. Ey Peygamber! Bütün bunlara rağmen, inkârcılar yine de ayetlerimizden yüz çevirecek olurlarsa, sen hiç üzülme, onları imana getireceğim diye de kendini yiyip bitirme! Çünkü Biz seni onların başına bekçi olarak göndermedik. Dolayısıyla, sen onların yaptıklarından sorumlu değilsin. Senin görevin, yalnızca Kur’an mesajını onlara açık ve net olarak duyurmaktan ibarettir.

Eğer insana, katımızdan bir parça nîmet ve rahmet tattırsak, bunu kendi yetenek ve zekâsına bağlayarak onunla gurur duyar, şımarır. Bütün mutluluğun maddî servet ve rahatlıktan ibaret olduğunu zannederek, kendisine bu nîmetleri bahşeden Allah’ı unuttur. Fakat kendi elleriyle yaptığı günahlar yüzünden başına bir kötülük gelse, hemen ümitsizliğe düşüp sızlanmaya başlar. Müthiş bir sarsıntı geçirerek yaşama ümidini tamamen kaybeder. Böylece, âhiret gerçeğini hesaba katmadan, Allah’ın adâletini sorgulamaya kalkışır. Çünkü insanoğlu, gerçekten çok nankördür.

49. Hâlbuki, göklerin ve yerin hükümranlığı yalnızca Allah’a aittir. O, belli bir hikmet doğrultusunda dilediğini dilediği şekilde yaratır; örneğin, dilediğine kız çocuğu bağışlar,

dilediğine erkek çocuk verir.

50. Yâhut dilediğine hem kız, hem erkek çocuk verir, dilediğini de kısır yapar. Ve bütün bunları, tam bir bilgi, hikmet ve kudret çerçevesinde yapar. Çünkü **O, sonsuz ilim ve kudret sahibidir.**

Peki Allah, ilim ve hikmetini sizlere hangi yollarla ulaştırır?

51. Allah, Peygamber olarak seçtiği bir insanla ancak şu yollarla konuşur: Ya mesajını doğrudan onun kalbine ileterek, yani **vahyederek, ya bir perde arkasından** ona seslenerek, **ya da dilediği şeyleri izniyle** ona **bildiren** meleklerden **bir elçi göndererek. Hiç kuşkusuz** Allah, **yüceler yücesidir, sonsuz hikmet sahibidir.**

52. İşte sana da ey Muhammed, ölü kalplere **emrimizle hayat bahşeden** bu Kur'anı **gönderdik.** Oysa bundan önce **sen, kitap nedir iman nedir bilmezdin fakat şimdi bu** Kur'an'ı yürekleri aydınlatan **bir ışık yaptık ki, onunla** kullarımızdan **dilediğimizi** karanlıklardan kurtarıp **doğru yola ulaştıralım.** O hâlde, **hiç kuşku yok ki, sen ey şanlı elçi, insanlığı dosdoğru bir yola çağırırmaktasın!**

53. Yani, göklerdeki ve yerdeki her şeyin yegâne sahibi olan Allah'ın yoluna.

O hâlde, ey insanlar! Bu çağrıya kulak verin! Çünkü bu iş burada bitmeyecek; s onunda Rabb'inizin huzuruna varacak ve hesaba çekileceksiniz! **Unutmayın; her işin sonu Allah'a varır.**

43. ZUHRUF SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Şûrâ sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, otuz b eşinci ayetinde geçen ve Allah'ın, insana —lâyık olduğu takdirde— her türlü nîmeti vermeye kâdir olduğuna işâret eden “zuhurf: altın, mücevher” kelimesinden almıştır. 89 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, Mîm. Dinle, ey insanoğlu! Senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. Önce Kur'an'ın ilk muhatapları olan Araplara, sonra da tüm insa nlığa doğruyu, güzeli tanıtarak hakîkati gözler önüne seren **bu apaçık Kitaba yemin olsun ki,**

3. Biz onu, içindeki öğüt ve uyarıları **düşünüp anlayasınız diye Arapça bir kitap yaptık.**

Kur'an'ın ilk muhatabı olan Ara plar, eğer başka bir dili konuşuyor olsalardı, o zaman ayetlerimizi o dilde gönderecektik. Çünkü;

4. Bu Kitap, katımızda bulunan Ana Kitaptan, yani bütün kutsal kitapların özü ve esası olan ana kaynaktır; **çok yücedir,** insanlığı kurtuluşa ulaştıracak hüküm ve **hikmetlerle doludur.**

İşte Allah, tüm insanlığı bu kutlu kitaba çağırıyor.

5. Ey inkârcılar! Siz ölçüyü aşan bir toplum oldunuz diye, öğüt ve uyarılarla dolu olan bu **Zikri size göndermekten vaz mı geçelim?** Bu akılsızlığınız yüzünden rahmet ve hidâyet kapılarını yüzünüze kapatıp, yüzyıllardır içinde bocaladığınız cehâlet kara nlıklarında sizi kendi hâlinize bırakacağımızı mı sanıyorsunuz?

6. Doğrusu, sizden öncekilere de nice Peygamberler göndermiştik.

7. Fakat onlara ne zaman bir Peygamber gelse, mutlaka onunla alay ediyorlardı.

8. Bu yüzden Biz, bu günkü inkârcılardan çok daha güçlü olan o imparatorlukları, medeniyetleri tamamen helâk ettik! Nitekim, **öncekilerin** ibret dolu **kıssaları,** daha önce inen sûrelerde ayrıntılı olarak **geçmişti.**

Aslında inkârcılar, kendilerine yaratılıştan bahşedilen fitrî özelli kler sayesinde, Allah'a kulluk

edilmesi gerektiğini pekâlâ bilirler:

9. Yemin olsun ki, onlara, “Gökleri ve yeri yaratan ki midir?” diye soracak olsan, hiç tereddüt etmeden, “Onları yaratan, sonsuz kudret ve ilim sahibi olan Allah’tır!” derler.

10. Evet, elbette Allah’tır! Ayrıca, sizin için yeryüzünü huzur ve güven içinde yaşayabileceğiniz bir beşik yapan ve istediğiniz yere rahatça ulaşabilmeniz için size orada doğal geçitler, yollar yaratan ve türlü türlü ulaşım ve taşıma imkânları bahşeden de O’dur!

11. Gökten belli bir ölçüyle yağmur yağdıran ve onunla ölü toprağa hayat veren de O’dur. İşte, bitkilerin her bahar yeniden dirilmesi gibi, sizler de bir gün böyle diriltilip kabirlerinizden çıkarılacaksınız.

12. İnsanlarda, bitkilerde, hayvanlarda ve daha bilmediğiniz nice varlıklarda bulunan bütün çiftleri iki farklı cinsiyetli ve karşıt kutuplu, ama birbirleriyle uyumlu, birbirlerini tamamlayan bir bütün halinde yaratan da O’dur.

Gemileri ve hayvanları sizin emrinize veren ve onları, yeryüzünde rahatça yolculuk edebilmeniz için binek araçları yapan da O’dur.

13. Ki, üzerlerine binip dilediğiniz yere rahatça yolculuk edebilirsiniz ve onlardan her faydalandığınızda, Rabb’inizin nîmetlerini hatırlayıp şöyle duâ edersiniz: “Bunları bizim hizmetimize veren Allah ne yücedir! Eksik ve noksandan uzak, tam ve mükemmedir. Sübhandır! O’na sonsuz şükürler olsun! Bize lütfetmiş olmasaydı, biz onları asla boyun eğdiremezdik!”

14. “Ve hiç kuşkusuz biz, bu nîmetlerden hesaba çekilmek üzere bir gün Rabb’imize döneceğiz!”

15. Fakat inkârcılar, Allah’ın bazı seçkin kullarının O’nun bir parçası olduğunu ve meleklerin, O’nun “kızları” olduğunu iddia ediyorlar. Görüyorsun değil mi, ilâhî nur ile aydınlanmayan insan, nasıl da apaçık nankörlük eden zâlim bir yaratığa dönüşüyor!

16. Üstelik bu sözü, bir kız çocuğuna sahip olmayı utanç ve alçaklık sebebi sayan müşrikler söylüyor. Bu ne küstahlık! Demek Allah, yarattığı varlıklar arasından kendisine kız çocuklar edindi de, gurur duyduğunuz erkek çocukları size ikram etti, öyle mi?

17. Oysa onlardan biri, Rahmân’a lâayık gördüğü kız çocuğu ile müjdelense, utancından yüzü simsiyah kesilir, öfkeyle yutkunmaya başlar.

18. İçinden, “Allah bana, süsler içinde yetişip büyüyen ve kendisini savunmaktan bile âciz olan şu değersiz kız çocuğunu mu lâayık gördü?” diyerek, kendi kendine hayıflanıp durur.

19. Buna rağmen o müşrikler, Allah’ın kulları olan ve herhangi bir cinsiyet taşımayan

meleklerin dişi olduğu iddia ederler. Peki onlar, meleklerin yaratılışına şâhit mi oldular? Elbette hayır! Onların bu küstahça sözleri günah defterlerine mutlaka yazılacak ve bunun hesabını kesinlikle verecekler!

20. Ve “O çok merhametli dediğiniz Allah, eğer yalnızca kendisine kulluk etmemizi isteseydi, biz bunlara tapmazdık. Madem Allah’tan başka varlıklara tapıyoruz, demek ki Allah buna izin vermiştir. Yani, bizim alın yazımız böyleymiş, ne yapalım!” diyorlar. Oysa Allah’ın bir şeye izin vermesi, o ndan razı olduğu anlamına gelmez. Allah’ın rızasını kazanmak için O’nun izin verdiği şeylere değil, emrettiği şeylere bakmaları ger ekirdi. **Fakat müşrikler, bu konuda Allah’ın neler emrettiğine dâir hiçbir geçerli bilgiye sahip değiller; onlar sadece yalan söylüyorlar!**

21. Yoksa Biz onlara bu Kur’an’dan önce, iddialarını destekleyen bir kitap gönderdik de, ona mı sarılıyorlar?

22. Hayır! Tek söyleyebildikleri şudur:“Biz atalarımızı belli bir inanç üzerinde bulduk ve onları hiçbir eleştiriye tâbi tutmadan, adım adım takip ediyoruz!”

23. Zaten senden önce de, ey Muhammed, Biz ne zaman bir ülkeye uyarıcı bir Peygamber veya dâvetçi gönderdiysek, oranın lüks ve refah içinde yüzen ileri gelenleri, halkı sömürerek kurdukları kölelik sisteminin yıkılacağı ve böylece alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceği endişesiyle elçiye, “Biz atalarımızı belli bir inanç üzerinde bulduk ve yalnızca onların izinden gideriz!” demişlerdi.

24. Peygamberleri de onlara, “Size, atalarınızı üzerinde bulduğunuz yoldan daha doğru bir inanç sistemi getirmiş olsam da mı böyle yapmaya devam edeceksiniz?” dedi. Buna karşılık onlar, “ Ne olursa olsun, biz sizin getirdiğiniz her şeyi peşinen inkâr ediyoruz!” demişlerdi.

25. Böylece, Biz de onları en ağır biçimde cezalandırdık. Âyetlerimi yalanlayanların sonu nice olmuş, bak da ibret al:

26. Hani İbrahim, babasına ve halkına seslenerek demişti ki: “Bakın; ben sizin taptığınız bütün tanrılardan uzak olduğumu ilan ediyorum!”

27. “Ancak beni yoktan var eden Allah hariç; çünkü yalnızca O’dur, beni do đru yola ileten!”

28. İşte bu sözleri Allah, İbrahim’den sonra gelenler arasında kıyâmete kadar yaşayacak ölümsüz bir dâvâ hâline getirdi ki, insanlar dâimâ onun vasiyetini hatırlayıp tevhid inancına yönelsinler.

29. Fakat tam tersi oldu! Şöyle ki; Ben bugün yeryüzünde yaşayan insanları ve onların atalarını yıllarca nîmetler içinde yaşattım ve sonunda onlara, mutlak hakîkati ortaya koyan ilâhî mesaj ve bu mesajı apaçık tebliğ eden bir Elçi geldi.

30. Fakat hakîkati tüm açıklığıyla ortaya koyan ayetlerimiz **onlara ulaşınca,**“ Onları sarsıp derinden etkileyen **b u** Kur’an, sihirbazların uydurduğu **bir büyüdür** ve bu yüzden **biz, onu** şiddetle **reddediyoruz!”** dediler.

31. Bir de,“ Gerek Mekke’de, gerek Taif’de bu kadar zengin ve soylu adam dururken, Allah kendisine elçi olarak Muhammed gibi bir yetimi mi seçmiş? **Bu Kur’an** gerçekten Allah’tan gelmiş olsaydı, onun **iki şehrin** ileri gelenlerinden **büyük** ve itibarlı **bir adama gönderilmesi** gerekmez miydi?”

32. Allah Kur’an’ı kime indireceğini onlara mı soracaktı? Ne o, **Rabb’inin rahmetini yoksa onlar mı paylaşıyorlar? Oysa onların bu dünyadaki geçimliklerini aralarında paylaştıran ve birbirlerini istihdam edip yeni iş alanları meydana getirebilmeleri için** akıl, yetenek, zenginlik ve benzeri yönlerden **bir kısmını diğerlerinden üstün konuma getiren Biziz!** Öyleyse, dilediğimize mânevî bağışlarda bulunan ve dilediğimize Peygamberlik veren de Biziz! Fakat onlar, dünya me nfaatini tercih ederek gönderdiğimiz mesajdan yüz çevirdiler. Oysa **Rabb’inin en büyük rahmeti** olan bu Kur’an, **onların yığıp biriktirdikleri bütün servetlerinden daha hayırlıdır.** Sonsuz ilâhî nîmetler yanında bu dünyanın zevkleri o kadar değersizdir ki;

33. Eğer insanlar lüks ve refah içerisinde azgınlaşıp **bir tek inkârcı toplum hâline gelecek olmasalardı, Rahmân’ı inkâr edenlerin evlerini gümüşten tavanlarla ve üzerinde yükselecekleri gümüş merdivenlerle donatır,**

34. Odalarının kapılarını ve yaslanacakları tahtları hep gümüşten yapardık.

35. Ve onları, istedikleri kadar **altınlara, mücevherlere boğardık. Fakat bütün bunlar, dünya hayatının basit ve gelip geçici zevklerinden başka bir şey değildir. Rabb’inin katındaki âhiret nîmetleri ise,** dürüst ve erdemli bir hayatı tercih ederek kötülüklerden **sakınan kimseler için** elbette çok daha değerlidir. O hâlde;

36. Her kim Rahmân’ın öğüt ve uyarılarla dolu kitabı olan bu Zikrine karşı ilgisiz ve duyarsız kalırsa, onun başına, kendisini gölge gibi takip eden bir şe y t a n ordusu musallat ederiz.

37. Böylece bu şeytanlar, birtakım vesveselerle, telkinlerle **onu hak yoldan alıkoyarlar; o ise,** hâlâ **doğru yolda olduğunu zanneder.**

38. Ve sonunda, yargılanmak üzere **huzurumuza geldiği zaman,** şeytanlarına lânetler yağdırarak **“Ah, keşke s eninle benim aramda doğu ile batı kadar mesafe olsaydı da seninle hiç karşılaşmasaydım! Meğer sen ne kötü bir arkadaşmışsın! diyecektir.**

39. O zaman Allah şöyle buyuracak: “Vaktiyle ayetlerimi göz ardı edip kendinize **zulmetmiş olduğunuz için, bugün** pişmanlığınız **sizi kurtaramayacak;** dünyada nasıl birlikte günah işlediyseniz, bugün de **azâbı birlikte paylaşacaksınız!”**

40. Ey Peygamber! Bütün uyarılara rağmen haktan yüz çeviriyorlar diye kendini üzme! Rabb'inin mesajına kulak tıkayan sağırlara sen mi hakkı duyuracaksın? Yâhut gözleri görmeyen, apaçık bir sapıklık içinde bocalayan kimseleri sen mi doğru yola ileteceksin?

41. Sen yalnızca görevini yap, bıkip usanmadan tebliğine devam et ve sonucu Bize bırak. Biz seni çetin bir mücâdelenin ardından vefât ettirip katımıza alsak da,

42. Yâhut onlara söz verdiğimiz azap vaadini gerçekleştirerek, bu dünyada z afer ve başarıyı sana hemen göstersek de sonuç aynı olacak: Her hâlükârda sana mükâfâtını, zâlimlere de cezalarını mutlaka vereceğiz! Çünkü Biz, onlar üzerinde tam bir otoriteye sahibiz! Unutma, bu dinin sahibi Benim; senin görevin ise, sadece mesajı tebliğ etmekten ibarettir.

43. Öyleyse, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman! Sana vahiyle gönderilen bu Kitabın hükümlerine sınıksı sarıl! Hiç kuşkun olmasın ki, sen dosdoğru bir yoldasın!

44. Bu muhteşem Kitap, senin ve halkın için mutluluğa ulaştıran bir öğüt, bir onur ve itibar kaynağı olacaktır ve zamanı gelince, hepiniz ona karşı tutumunuzdan dolayı hesaba çekileceksiniz!

45. Senden önce ne kadar Peygamber göndermişsek; sor bakalım onlara, Rahmân'dan başka ilâhlara kulluk edilmesine izin vermiş miyiz? Örneğin, Mûsâ'nın tevhid mücâdelesini düşünün:

46. Doğrusu Biz Mûsâ'yı, hakîkati gözler önüne seren delillerimizle ve apaçık mûcizelerimizle Firavun'a ve ileri gelen adamlarına göndermiştik. Mûsâ onlara, "Şüphesiz ben, Mısır'ın ve bütün âlemlerin gerçek Sahibi, Efendisi, Yönet icisi, yani Rabb'i olan Allah'ın size gönderdiği Elçisiyim!" dedi.

47. Fakat Mûsâ apaçık delillerimizle onların karşısına çıkınca, Firavun ve adamları, bu mûcizeler ile alay etmeye başladılar.

48. Oysa Biz onlara, zulüm ve haksızlıktan vazgeçip hak dine dönmeleri için, her biri öncekinden daha büyük ve etkileyici nice mûcizeler göstermiş ve her defasında onları büyük bir azâba uğratmıştık.

49. Onlar ise, her defasında Mûsâ'ya gelerek, "Ey kudretli büyücü!" diyorlardı, "Tövbe eden günahkârları bağışlayacağına dâir sana verdiği sözün hürmetine, bizim için Rabb'ine yalvar da bu belâyı kaldırsın başımızdan! Söz veriyoruz, bu ndan böyle kesinlikle doğru yolu izleyeceğiz!"

50. Fakat Biz o belâyı başlarından kaldırır kaldırmaz, sözlerinden dönüveriyorlardı.

51. O devirde kralın halka duyurusu tellallar aracılığıyla yapıldı. Bunun için Firavun, gönderdiği tellallar aracılığıyla halkına şöyle seslendi: "Ey halkım! Mısır'ın hükümrânlığı benim hakkım

değil mi? Bana babamdan miras kalan otoritem altındaki bu topraklar **ve ayaklarımın altından akan şu nehirler benim** malım **değil mi?** Fakat birileri, sizi bana karşı kıskırtıp yönetimi ele geçirmek istiyor, bunu **hâlâ göremiyor musunuz?”**

52. “Ben, doğru dürüst konuşmasını bile beceremeyen şu zavallı adamdan daha üstün ve devlet yönetimine daha lâayık değ il miyim?”

53. “Madem ki Mûsâ Peygamber olduğunu iddia ediyor, peki neden ona gökten altın bilezikler indirilmemiş; yâhut niçin onunla birlikte, kend isine eşlik eden melekler gönderilmemiş?”

54. İşte Firavun, **halkını** aptal yerine koyarak onları böyle **küçümsedi, onlar da** koyun sürüsü gibi **ona itaat ettiler. Çünkü onlar, zaten yoldan çıkmış bir toplulukt u.**

55. Böylece onlar iyice azgınlaşarak **gazâbımızı hak edince, hepsini suda boğarak cezalandırdık!**

56. Ve onları, sonraki nesillerden inkâr edecek olanlar **için bir öncü;** inanlar için de ibret alınması gereken **bir örnek kıldık.**

Öte yandan bir örnek daha: İsa

57. Ey Muhammed! Meryem oğ lu İsa’nın durumu örnek olarak ortaya atılınca, senin halkın bundan dolayı yaygarayı kopardılar.

Müşriklerden biri Peygambere: “Sen bizim taptığımız ilahların bizimle birlikte cehenneme gireceğini (21. Enbiya: 98) söylüyorsun. Oysa Hristiyanlar da İsa’ya ibadet ediyorlar, bu durumda İsa’nın da cehennemlik olması gerekmez mi?” deyince orada bulunan müşrikler sevinçle bağırışmaya başladılar.

58. Ve “Ey Muhammed!” dediler, “Bizim tanrılarımız mı daha üstün, yoksa İsa mı? Madem İsa’ya tapılıyor, bizim ilâhlarımıza niye tapılmasın? İsa kendisine tapanlar yüzünden cehennemlik olmuyorsa, bizim ilâhlarımız niçin cehennemlik olsun?”

Aklını biraz kullanan herkes, ilâhlık iddiasında bulunmadıkları hâlde, kendilerine tapınan meleklerin, Peygamberlerin ve salih kimselerin bundan sorumlu tutulmayacağını bilir. Aslında müşrikler de bunun farkındalar. Fakat **onlar,** gerçeğe ulaşmak amacıyla değil, hangi yoldan olursa olsun, **sırf tartışmada üstün gelmek için sana bu örneği getirdiler. Çünkü onlar, hakikati görmek istemeyen inatçı, kavgacı ve tartışmacı bir toplumdur.**

59. İsa’ya gelince; o ne Allah’tır, ne de Allah’ın oğ lu! Aksini iddia eden Hristiyan din adamları kesinlikle yalan söylüyor! Çünkü O, kendisine nîmetler bahşettiğ imiz ve İsrail Oğ ulları’na örnek ve öncü bir Peygamber yaptığ ımız fâni bir kuld an baş ka bir şey değildir.

60. Müşriklerin tapınılmaya lâyık varlıklar olarak gördükleri melekler de sizin gibi yaratılmış kullardır. Nitekim **eğer dileseydik, yeryüzünde sizin yerinize geçen melekler var ederdik.** Eğer dileseydik, iradenizi elinizden alır ve sizi, emrimize kayıtsız şartsız itaat eden melekler ere dönüştürebilirdik. Fakat sizi, halifelik görevini yerine getirmeniz için yeryüzünde egemen kıldık ve hak ile batıl arasında özgür iradeyle tercih yapmanız için imtihana tâbi tuttuk.

61. Müşrikler İsa'yı, putlara tapmayı meşru gösterecek bir örnek olarak ileri sürüyorlar. Oysa o, babasız olarak dünyaya geliş, gösterdiği mucizeler ve söylediği hikmet dolu sözlerle, ancak **kiyâmetin bir alâmetidir. Öyleyse, sakın kiyâmetin gerçekleşeceği konusunda kuşkuya kapılmayın ve yalnızca Bana itaat edin! İşte sizi dünya ve âhirette mutluluğa ulaştıracak dosdoğru yol budur!**

62. Sakın ola ki, şeytan sizi bu yoldan çevirmesin! Çünkü o, sizin apaçık düşmanınızdır!

Peki, nasıl oldu da Hristiyanlar Hz. İsa'yı ilâhlaştırdılar?

63. İsa, hakîkati gözler önüne seren **apaçık mucizelerle İsrail Oğulları'na gelince, "Bakın;" demişti, "ben size, Rabb'inizden hikmet dolu sözler getirdim ve üzerinde ayrılığa düştüğünüz konuların önemli bir kısmını açıklığa kavuşturmak için size Allah tarafında gönderildim! O hâlde, Allah'a yürekten bir saygıyla bağlanın ve O'nun elçisi olmam hasebiyle bana itaat edin!"**

64. "Gerçek şu ki, Allah hem benim Rabb'im, hem de sizin Rabb'inizdir; öyleyse yalnızca O'na kulluk ve ibâdet edin! İşte dosdoğru yol budur!"

65. Fakat İsa'dan sonra gelen gruplar, onun hakkında aralarında ayrılığa düştüler. Kimi onun Allah'ın oğlu, kimi de bi-zzat Allah olduğunu söyleyerek onun mesajını tanınmaz hâlde getirdiler. **Şu hâlde, can yakıcı Gün,** yani Kiyamet günü başlarına gelecek felâketlerden dolayı, **vay o zalimlerin hâline!**

O hâlde, günümüz zalimleri tövbe edip Rablerine dönmek için hâlâ ne bekliyorlar?

66. Onlar, hiç farkında olm adıkları bir anda, ölüm meleğinin karşısına dikilmesini veya kiyâmetin ansızın kopmasını mı bekliyorlar?

67. O Gün, vaktiyle zulüm ve haksızlıktan sakınmış olanlar hariç, bütün dostlar birbirlerine düşman olacaktır!

68. Allah o sakınanlara, "Ey iman eden kullarım!" diye seslenecek, "Bugün ne korkuya kapılacak, ne de üzüleceksiniz!"

69. "Ey Benim ayetlerime iman eden ve buyruklarıma yürekten boyun eğen kullarım!"

70. "Hem siz, hem de sizin gibi iman etmiş olan eşleriniz sevinç ve huzur içinde girin"

cennete!”

71. Onlar cennet bahçelerinde eğlenirlerken, etraflarında altın tepsiler ve kadehler dolaştırılacak. Orada canlarının çektiği, gözlerin görmek istediği her şey mevcut olacak ve Rableri onlara şöyle seslenecek: “Ey iman eden kullarım! Hepiniz, sonsuza dek burada yaşayacaksınız!”

72. “Vaktiyle yapmış olduğunuz güzel davranışlar sayesinde hak ettiğiniz cennet, işte budur!”

73. “Burada sizi, afiyetle yiyeceğiniz çeşit çeşit meyveler bekliyor!”

74. Suçlulara gelince, onlar da sonsuza dek cehennemde azap çekecekler!

75. Azapları asla hafifletilmeyecek ve orada, ümitsiz bir hâlde öylece kalacaklar!

76. Biz onlara hak ettikleri cezayı vermekle zulmetmiş değiliz fakat asıl onlardır, kendi kendilerine zulmedenler.

77. Azâbın dehşetini görünce, başlarındaki zebanilere, “Ey kudretli melek!” diye feryat edecekler, “Ne olur Rabb’ine yalvar da, canımızı alsın bizim!” Buna karşılık melek, “Hayır!” diyecek, “Çünkü siz, cezanızı çekmek için ebediyen cehennemde kalacaksınız!”

78. Ey inkârcılar! İşte size gerçeği bildirdik; ne var ki, çoğunuz gerçeklerden hoşlanmıyorsunuz!

79. Ey Peygamber! Yoksa onlar, hakka engel olma konusunda bir plan kurup, bir iş mi kararlaştırdılar? Şunu iyi bilsinler ki, Biz de plan kurarız ve zâlimleri cezalandırıp hakkı egemen kılmakta kararlıyız!

80. Yoksa onlar, içlerinde gizledikleri sırlarını ve gizli konuşmalarını işitmediğimizi mi sanıyorlar? Elbette işitiyoruz ve yanı başlarındaki görevli elçilerimiz olan melekler, yaptıkları her şeyi, söyledikleri her sözü bir bir kayda geçmektedir!

81. Ey Peygamber! “Melekler Allah’ın kızlarıdır!”, “Uzeyr de İsa Mesih de Allah’ın oğludur!” diyenlere seslenerek de ki: “Bakin; ben sırf bir inat yüzünden sizi reddediyorum değilim. Eğer Rahmân gerçekten bir çocuğa sahip olsaydı, ona ilk kulluk eden kişi ben olurum!”

82. Fakat hayır; göklerin ve yerin Rabb’i, kudret ve egemenlik tahtı, Arş’ın yegâne Sahibi olan Allah, onların yakıştırdıkları bu çirkin niteliklerden uzaktır, yücedir!

83. O hâlde, ey Müslüman! Bırak onları, kendilerine vaad edilen o büyük Güne, hesap gününe kavuşuncaya kadar, gömüldükleri inkâr ve cehâlet karanlıklarında bocalasınlar, dünyanın basit zevk ve eğlenceleriyle oynasın dursunlar. Sen Rabb’ine güven! Unutma ki;

84. O göklerde de ilâhtır, ye ryüzünde de ilâhtır ve yalnızca O'dur, sonsuz hi kmet ve ilim sahibi!

85. Göklerin, yerin ve ikisi ar asındaki her şeyin mülkü ve egemenliği kendisine ait olan Allah ne yücedir! Kıyametin bilgisi de yalnızca O'nun katındadır. Ey insanlar! Hepiniz hesap vermek üzere, mutlaka O'na döndürüleceksiniz!

86. İnkârcıların, O'nun yanı sıra yalvarıp durdukları o sahte ilâhlar, onların cezadan kurtulması için asla arabuluculuk yapamayacak, hiç kimseye şefa'at edemeyeceklerdir! Ancak, bilinçli bir şekilde gerçeğe, doğruya şâhitlik edenler Allah'ın izniyle ve ancak O'nun izin verdiği kişilere şefa'at edebilecektir.

Aslında, Allah'ın sonsuz kudret sahibi olduğunu inkârcılar da pekâlâ bilirler:

87. Şâyet onlara, “Sizi yoktan var eden kimdir?” diye soracak olsan, hiç tereddüt etmeden “Allah'tır!” derler. O hâlde, neden O'na kulluktan yüz çeviriyorlar?

88. İnkârcıların bu inatçı tutumları karşısında üzüntüye kapılan Muhammed'in, “Ey Rabb'im; ben ne kadar tebliğ ettiysem de, bunlar iman etmek istemeyen bir toplumdur! Onları Sana havale ediyorum Allah'ım!” şeklindeki yakarışına yemin olsun ki, Allah müminlerin çektikleri sıkıntıları görmektedir ve zamanı gelince, aranızda hükmünü elbette verecektir!

89. Bunun için, e y Peygamber! Sen onlara aldırma, bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkip usanmadan tebliğine devam et. Sana sata şmaya kalkışarlarsa, onlara “Selâm sizlere! Bizim câhillerle işimiz yoktur!” de. Merak etme; Allah'ın ayetlerini inkâr etmenin cezası neymiş, yakında görecekler!

44. DUHÂN SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Zuhurf sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, onuncu ayetinde geçen ve Kur'an'ı terk eden toplumların başına gelecek felâketlere işâret eden “duhân: duman, sis” kelim esinden almıştır. 59 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, mîm. Dinle, ey insanoğlu! Senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. En mükemmel inanç sistemini, hayat programını ortaya koyarak hakîkati gözler önüne seren **bu apaçık Kitaba yemin olsun ki,**

3. Biz onu Kur'an'ın inişiyile bereketlenen **mubarek bir gecede indirdik.** Kur'an'ın ilk ayetlerini, insanlığın kaderinin dönüm noktası olan bir gecede, mübarek Kadir gecesinde gönderdik. **Çünkü Biz,** zâlimleri bekleyen korkunç âkıbete karşı, insanlığı dâimâ **uyarırız.**

Bu öyle muhteşem bir gecedir ki;

4. O gece indirdiğimiz Kur'an sayesinde **bütün hikmetli** ve faydalı **işler,** insanı felâkete sürükleyecek şeytânî değer yargılarından, bâtil inanç ve ide olojilerden **ayırt edilir** ve insanlığın hayatını düzenleyecek en mükemmel prensipler şeklinde hükme bağlanır.

5. Ve bütün bunlar, **katımızdan bir emir olarak** derhal yerine getirilir. Çü nk ü **Biz,** insanı yaratıp başıboş bırakmayız! Aksine, ona doğru yolu gösterecek mesajlar **göndeririz.**

6. Bütün bunlar, **Rabb'inin** sonsuz lütuf ve **rahmeti sayesinde**dir. Unutma; **yalnızca O'dur,** her şeyi **işiten,** her şeyi **bilen.**

7. Göklerin, yerin ve ikisi ar asında bulunan bütün varlıkların gerçek Sahibi, Efendisi ve **Rabb'idir O!** Buna gerçekten inanıyorsanız, yalnızca O'na kulluk ve ibâdet etmeniz gerektiğini de bilmelisiniz. O Allah ki;

8. O'ndan başka hükmüne kayıtsız şartsız boyun eğilecek bir otorite, bir **tanrı yoktur!** Hayat veren de **O'dur,** öldüren de **O!** Hem sizin, hem de önceki atal arınızın yegâne **Rabb'idir O!**

9. Ama gel gör ki, ayetlerimden yüz çeviren gâfiller, **şüphe** ve tereddütler içinde bir o yana,

bir bu yana **bocalayıp duruyorlar**. Kur'an'ı terk ederek her gün yeni bir ideolojinin peşine takılıyor, fakat hiç birinde gerçek huzuru, mutluluğu bulamıyorlar.

10. Öyleyse, ey Müslüman! Kur'an'ı hayatın dışına iten toplumlar için, göğün apaçık bir duman getireceği günü, yani yeryüzüne peş peşe belâların yağacağı zamanı bekle!

11. Çünkü bu belalar sadece zâlimleri değil, zulme seyirci kalan bütün insanları çepeçevre sarıp kuşatacaktır! Bu, gerçekten can yakıcı bir azaptır!

12. O zaman zâlimler, “Ey Rabb’imiz!” diye yalvaracaklar, “Ne olur, başımızdan kaldır bu felaketi! Çünkü artık, senin ayetlerine yürekten iman ediyoruz!”

13. Felâketlerle yüz yüze gelince Allah'ı hatırlayan, fakat rahata kavuşunca yen iden inkâra dönen bu insanların, yaşadıkları acı te crübelerden ibret alarak gerçekten tövbe etmiş olmaları hiç mümkün mü? Nitekim onlara, ayetlerimizi apaçık tebliğ eden bir Elçi gelmişti de, onun hak Peygamber olduğunu gâyet iyi bildikleri hâlde, sırf kibir ve inatlarından dolayı inkâr etmişlerdi.

14. Sonra da onun hakkında, “Bu adam, Yahudi ve Hristiyan bilginler tarafından eğitilen ve kendisini Peygamber zanneden bir akıl hastasıdır!” diyerek onun getirdiği mesajdan yüz çevirmişlerdi.

15. Bütün bunlara rağmen, ey zâlimler; Biz yine de başınızdaki azâbı birazcık kaldıracak ve kısa bir süreliğine de olsa, size refah ve huzuru tattıracağız fakat siz, içtenlikle tövbe etmediğiniz için, çok geçmeden verdiğiniz sözleri unutacak ve eski nankörlüğünüze yeniden döneceksiniz.

16. Ama; kıyâmet veya ölüm vakti gelip de, zâlimleri korkunç bir darbeye kısıvrak yakaladığımız Gün, işte sizi asıl o zaman cezalandıracağız!

Buraya kadar anlatılanları daha iyi anlamak isterseniz, insanlık tarihinde yaşanan şu ibret verici kıssaya kulak verin:

17. Gerçek şu ki, onlardan önce Firavunu ve halkını da buna benzer bir sınavdan geçirmiştik: Onlara, Mûsâ gibi değerli bir Elçi gelmiş ve şöyle demişti:

18. “Ey Firavun ve onun ileri gelen yöneticileri! Allah’a kulluk edin ve İsrail Oğulları’nı anayurtlarına götürmem için, Allah’ın bu kullarını bana teslim edin! Doğrusu ben, size Allah tarafından gönderilmiş güvenilir bir Elçiyim!”

19. “Sakın gücünüze servetinize aldanıp da, Allah’a karşı büyüklük taslamayın! Bakın, iddiamı ispatlamak üzere, Allah tarafından size apaçık bir mûcize de getirdim!”

20. “Şunu iyi bilin ki, hiçbir tehdit, hiçbir baskı beni bu yoldan çeviremeyecektir! Çünkü ben, bana yapacağınız bütün işkencelere karşı, hem benim hem de sizin Rabb’iniz olan Allah’a sığınıyorum!”

21. “Eğer bana inanmıyorsanız, hiç olmazsa yolumdan çekilin!”

22. Fakat Firavun, gördüğü bütün mûcizelere rağmen zulmünden vazgeçmedi. Baskı ve işkenceler altında geçen uzun bir mücadele döneminin ardından, Mûsâ **Rabb’ine** el açıp “Ey Rabb’im!” diye **yalvardı, “Bunlar, gerçekten suç işle** mekten asla vazgeçmeyen azgın **bir topluluktur!** Onları sana havale ediyorum Allah’ım!”

23. Biz de ona, “Ey Mûsâ!” d edik, “İsrail Oğulları’nı Filistin’e götürmek üzere, **kullarımı geceleyin** Mısır’dan gizlice **çıkart!** Şunu da bil ki, Firavun ve ordusu tarafından **takip edileceksiniz.”**

24. “Kızıldeniz’e varınca, asânla vurup denizi ikiye ayır; inananlar karşıya geçtikten sonra da, Firavun ve askerlerinin arkanızdan gelmesi için **denizi** öylece ikiye **ayrılmış bir hâlde bırak;** **çünkü bu ordu,** kesinlikle denizde **boğulacaktır!”**

25. Böylece, Firavun ve ordusu, sahip oldukları bütün güzellikleri geride bırakarak Kızıldeniz’in karanlık sularına gömüldüler! **Onlar arkalarında neler bırakmışlardı neler;** meyvelerle dolu yemyeşil **bahçeler,** şırıl şırıl akan **pınarlar,**

26. Cömertçe ürün veren **ekinlikler, lüks ve konforlu saraylar,**

27. Ve içinde sefa sürdükleri daha nice nîmetler...

28. İşte böyledir zâlimlerin âkıbeti... Ve onların ardından, başka bir toplumu bu nimetlere varis kıldık.

29. Firavun ve ordusu öyle büyük bir lânete uğramıştı ki, **ne gök ehli ağıladı arkalarından, ne de yeryüzü sâkinleri; kendilerine tövbe etmek için ikinci bir fırsat da verilmedi!**

30. Doğrusu Biz, İsrail Oğulları’nı onur kırıcı bir azaptan kurtarmıştık:

31. Firavunun o müthiş azâbından! Gerçekten o, sınırı aşan azgın bir diktatör idi!

32. İsrail Oğulları’nı kurtarmakla kalmadık, bu dâvâyı omuzlayıp insanlığa yol göstermeleri için **onları bilerek seçtik ve** kendi zamanlarındaki **bütün diğer toplumlardan üstün kıldık.**

33. Ve onlara, her biri aynı zamanda apaçık birer imtihân olan nice mûcizeler verdik.

34. Firavundan sonra yeryüzüne varis olan çağdaş müşriklere gelince, **onlar da diyorlar ki:**

35. “Bizim şu dünyada karşılaşacağımız ilk ölümümüzden sonra yeni bir hayat yoktur ve kesinlikle yeniden dirilecek değiliz.”

36. “Eğer aksini iddia ediyorsanız ve sözünüzde samîmî iseniz, o zaman atalarımızı diriltip şâhit olarak karşımıza getirin de, yeniden dirileceğimize inanalım!”

37. Yoksa onlar, aynı suçu işledikleri için helâk ettiğimiz Tubba halkından ve onlardan önce yaşamış olan nice güçlü kavimlerden, diğer imparatorluklardan daha güçlü ve daha mı değerliler? Hayır! Onlar nasıl cezalarını çektilerse, günümüz inkârcıları da yaptıklarının hesabını verecekler! Zaten öteki dünya olmasaydı, insanın yeryüzündeki hayat ının hiçbir anlamı kalmazdı.

38. Oysa Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri oyun eğlence olsun diye yaratmadık.

39. Tam tersine, her ikisini de ancak hak, hukuk ve adâlet esa slarına göre, belli bir hikmet ve amaç doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani hak olarak yarattık; ne var ki, insanların çoğu bunu bilmez.

40. Fakat, büyük mahkemenin kurulacağı Hüküm Günü, hepsinin buluşma zamanı olacaktır.

41. O gün, dostun dosta zerre kadar yararı dokunmayacak ve hiç kimseye yardım edilmeyecektir!

42. Ancak Allah’ın şefkat ve merhametini hak edenler başka! Onlar elbette ilâhî yardıma mazhar olacaklardır. Hiç kuşkusuz O, sonsuz kudret ve merhamet s ahibidir. Allah’ın gazâbını hak edenlere gelince:

43. Cehennemde inkârcıları bekleyen o zehirli zakkum ağacı,

44. Günahkârların oradaki yiyeceği olacaktır!

45. Midelerde kaynayan erimiş maden gibi iç organları paramparça edecektir! Hem öyle fokurdayacak ki;

46. Tıpkı sıcak suyun kaynaması gibi!

47. Daha sonra Allah, azap meleklerine emredecek: “Onu yakalayın ve alevli ateşin ortasına sürükleyin!”

48. “Sonra da başından aşağıya, kaynar su azâbını boşaltın!”

49. “Ey zâlim! Geçmişte yaptıklarının acı meyvesini şimdi tat bakalım! Sana ikramda bulunmak gerek. Öyle ya; sen kudretliydin, şeref sahibiydin!”

50. “İşte, vaktiyle tartışma konusu yaptığınız cehennem budur!”

51. Öte yandan, dürüst ve erdemli bir hayatı tercih ederek kötülüklerden sakınanlar ise, güvenli bir yerde olacaklar;

52. Cennet bahçelerinde, pınar başlarında...

53. İpek ve atlastan giysiler içinde, altın işlemeli koltuklara uzanarak karşılıklı oturacaklar.

54. İşte böyle... Ayrıca onlara, güzel gözlü eşler vereceğiz.

55. Onlar orada, huzur ve güven içinde, canlarının çektiği her meyveyi isteyip tadabilecekler.

56. Dünyadaki ilk ölümlerinden sonra, orada bir daha asla ölümleri olmayacaklar. Ve Allah onları, ebediyen cehennem azâbından koruyacaktır.

57. Bütün bunlar, Rabb'inin lütuf ve ihsanı sayesinde gerçekleşecektir. İşte en büyük başarı, en büyük kurtuluş budur!

58. Ey Muhammed! Bu tebliğin ulaştığı hiç kimse, ilâhî çağrıdan habersiz olduğunu öne süremez. Çünkü Biz bu Kur'an'ı, senin dilinde kolayca anlaşılır bir hâle getirdik ki, önce onun ilk muhatabı olan Araplar, sonra da kıyâmete kadar gelecek tüm insanlar onu düşünüp öğüt alabilsinler.

59. Öyleyse, sen çağrıya devam et ve Rabb'in neler gösterecek, onu bekle; zaten onlar da başlarına gelecek azâbı bekliyorlar!

45. CÂSİYE SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Duhan sûresinden sonra indirilmiştir. Ad ını, yirmi sekizinci ayetinde geçen ve inkârcıların Mahşer Günü zillet içerisinde diz üstü çöküşlerini anlatan “câsiye: diz üstü çökenler” kelimesinden almıştır. 37 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, mîm. Dinle, ey insanoğlu! Senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. Ha, mîm gibi harflerden oluşan **bu Kitap**, doğrudan doğruya **sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah tarafından gönderilmiştir.**

3. Göklerde ve yerde, inan maya gönlü olanlar için Allah’ın varlığını, birliğini, sonsuz kudret ve merhametini gözler önüne seren nice alâmetler, mûcizeler ve **deliller vardır.**

4. Ayrıca, bizzat kendi yaratıl ışınızda ve Allah’ın yeryüzüne **serpiştirdiği** çeşit çeşit canlılarda, Rablerine içtenlikle inanan bir toplum için nice ibret verici **deliller vardır.**

5. Dahası, gecenin ve gündüzün mükemmel bir sistem çerçevesinde **birbirini izlemesinde**, Allah’ın **gökten yağdırdığı** yağmur **nîmeti sayesinde ölü toprağa** her bahar yeniden **hayat vermesinde ve rüzgarları** dilediği gibi yönetip **yönlendirmesinde, aklını kullanan bir toplum için nice deliller vardır.**

6. İşte bunlar, ey hak yolunun yolcusu, **Allah’ın ayetleridir. O nları**, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koymak üzere ve **gerçeğin ta kendisi olarak sana bildiriyor** ve böylece, başlarına gelecek azâba karşı insanlığı uyarıyoruz. **Allah’a ve ayetlerine de inanmayacaklarsa, artık hangi söze inanacaklar?**

7. Öyleyse, cehennemde başına geleceklerden dolayı, Allah adına küstahça **yalan söyleyen** ve O’na başkaldıran bu **günahkârın vay hâline!** O öyle nankör, öyle küstaktır ki;

8. Kendisine okunan Allah’ın ayetlerin i pekâlâ işittiği hâlde, sanki onları hiç duymamış gibi büyüklük taslayarak inatla inanmaya **diretir. O hâlde onu, can yakıcı bir azapla müjdele!**

9. Bu tip inkârcı, ayetlerimizden bir şey öğrendiği zaman, hemen onu alaya alır. İşte onların hakkı, bu dünyada alçaltıcı bir azaptır!

10. Arkasında da cehennem! Ne kazandıkları servet, ne de Allah'tan başka tanrı edindikleri liderleri, efendileri ve dostları onları azaptan kurtaramayacaktır! Çünkü onlar, en ağır cezayı hak etmişlerdir.

11. Bu ayetler, tüm insanlığa ışık tutan gerçek bir yol göstericidir. Bunun içindir ki, Rablerinin ayetlerini inkâr edenleri, tiksinti veren can yakıcı bir azap beklemektedir.

12. Allah denizi belli yasalara boyun eğdirerek sizin emrinize verdi ve size gemi yapıp kullanma yeteneğini bahşetti ki, gemiler O'nun emriyle engin sularda akıp gitsinler, siz de O'nun lütfettiği nîmetleri arayıp bulasınız ve size verdiği bunca nîmetlere karşılık Rabb'inize şükredesiniz.

13. O, göklerde ve yerde ne varsa hepsini, kendi katından bir lütuf olarak sizin hizmetinize vermiştir. Hiç kuşk usuz bunda, düşünen bir toplum için nice ibretler, nice deliller vardır.

13. Allah, göklerde ve yerde ne varsa hepsini katından bir lütuf olarak sizin hizmetinize vermiştir. Hiç kuşkusuz bunda, düşünen bir toplum için nice ibretler, nice deliller vardır.

14. Ey Müslüman! İnananlara söyle; Allah'ın zâlimleri cezalandırıp müminleri zafere ulaştıracağı ceza günlerinin geleceğini ummayan o inkârcıları şimdilik bağışlasınlar. Çünkü Allah, yeri ve zamanı gelince onlarla savaşm anıza izin verecek ve müminlere kan kusturan bir halkı, yaptıklarından dolayı en ağır biçimde cezalandıracaktır. O hâlde, siz bıkip usanmadan hakîkati anlatmaya devam edin:

15. Her kim dürüst ve erdemlice davranırsa, bunu ancak kendi iyiliği için yapmış olur ve kim de kötülük işlerse, o da ancak kendisine zarar vermiş olur. Unutmayın, bu hayat bir gün sona erecek ve hepiniz, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere eninde sonunda Rabb'inizin huzuruna çıkarılacaksınız.

16. Gerçek şu ki, bugün azgın bir topluluk hâline gelmiş olan İsrail Oğulları'na, vaktiyle kutsal Kitabı, yeryüzünde hükmetme yetkisini ve Peygamberliği lütfetmiş ve kendilerini tertemiz nîmetlerle rızıklandırmıştık. A yrıca onları, kendi zamanlarındaki diğer bütün toplumlardan üstün kılmıştık.

17. Ve onlara, hak dinin özü, esası ve amacı konusunda apaçık deliller vermiştik. Ne var ki onlar, kendilerine ilim ve hikmet dolu ayetler geldikten sonra, sırf aralarındaki çıkar çatışmaları, kin, ihtirâs, azgınlık ve çekememezlik yüzünden anlaşmazlığa düştüler. Böylece Peygamberlerin getirdiği inanç sistemini terk edip, bunun yerine kendi uydurdıkları hurâfeleri din hâline getirdiler. Ama hiç şüph en olmasın ki, Rabb'in ayrılığa düştükleri her konuda, Diriliş Günü aralarında hükmünü verecektir.

18. Sonra ey Muhammed, seni de bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri bu dinde yeni

bir hukuk düzeni, **bir şeriat ile görevlendirdik** ve hepinizi, kıyâmete kadar insanlığı a ydınlatacak bu yasalara itaat etmekle yükümlü kıldık; **o hâlde, ona uy, ilâhî hükümleri reddeden câhillerin arzu ve heveslerine uyma!**

19. Çünkü onlar,Allah’ ın vereceği cezaya karşı sana en ufak bir fayda sağlayamazlar. Öyleyse, sakın onların dostluk vaatlerine güvenme; onlarla siyâsî ve askerî ittifaklara girme! Unutma ki, **zâlimler** ancak **birbirlerinin dostları** ve koruyucularıdır. **Dürüst ve e rdemli insanların dostu ise, yalnızca Allah’tır.**

O hâlde dinleyin, ey insanlar!

20. Bu ayetler, tüm **insanlık için** doğruyu, güzeli gösteren **aydınlatıcı delillerdir ve yürekten inanmış bir topluma** dünya ve âhirette kurtuluşu, mu tluluğu garanti eden **bir yol gösterici, bir rahmet kaynağıdır.** Ve bu rahmete, yalnızca dürüst ve erdemli kimseler erişebilecektir. Öyle ya;

21. Yoksa kötülük işleyip d uran şu inkârcılar, iman edip güzel ve yararlı i şler yapan kimselerle kendilerini bir tutacağımızı; h ayatlarının, ölümünün ve ölümden sonraki durumlarının aynı olacağını mı sanıyorlardı? Böyle bir şey Allah’ın hikmet ve adâlet ine hiç yakışır mı! **Ne kadar çirkin ve ahmakça hüküm veriyorlar!**

22. Oysa Allah, gökleri ve yeri hak, hukuk ve adâlet esaslarına göre, belli bir hikmet doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, ya ni **hak olarak yaratmıştır. Bunun içindir ki, her insan yapıp etti klerinin karşılığını** tam olarak **görecektir ve hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir.**

23. Kendi arzu ve heveslerini hayatın biricik gayesi hâline getirerek ihtirâslarını **tanrı edinen ve Allah’ın da, sapıklığı hak ettiğini bildiği için kulağını ve kalbini mühürleyip gözlerinin üzerine perde çekerek hidâyetten ma hrum bıraktığı** insanın acıklı hâlini **bir düşünsene!** Söyler misiniz; **Allah böyle birini saptırdıktan sonra, artık kim onu doğru yola iletebilir? Öyleyse, ey insanlar, bunları düşünüp öğüt almayacak mısınız?**

24. İşte bu tür insanlar, “Bu dünyada yaşadığımız hayattan başka bir hayat yoktur! Tamamen fiziksel şartlar ve sebepler çerçevesinde doğar, **yaşar ve ölürüz ve bizi öldüren, zamanın akışından başka bir şey değildir!** Yoksa Tanrının adâleti veya cezalandırması diye bir şey yoktur!” **derler.** Hayır; aslında **onlar, bu k onuda herhangi bir delile veya güvenilir bilgiye sahip değiller; tek dayanakları, hiçbir değer taşımayan sözleri ve asılsız kuruntularıdır.** Nitekim;

25. Hakikati ortaya koyan ayetlerimiz onlara tüm açıklığıyla tebliğ edilince, “Eğer doğru sözlü iseniz, haydi atalarımız ı dirilтип karşımıza getirin!” demekten başka ileri sürecektir delilleri olmamıştır ve olmayacaktır da.

26. Ey Müslüman! Onlara de ki “Size hayatı bahşeden Allah, bir ömür yaşattıktan sonra

sizi öldürecek ve en sonunda, gerçekleşeceğinde asla şüphe bulunmayan Diriliş Günü huzurunda toplayacaktır! Ama ne var ki, insa nların çoğu bu apaçık hakîkatin bilincinde değil.”

27. Göklerin ve yerin mutlak hükümrانlık ve egemenliği, yalnızca Allah’a aittir. Bunun içindir ki, Son Saat gelip çatdığı Gün, Dünyada Allah’ın egemenliğini reddederek O’nun hükümlerini geçersiz kılmaya çalışanlar, işte o Gün müthiş bir hüsrana uğrayacaklardır.

28. O Gün, Allah’a başkaldıran bütün insanların zillet içinde diz üstü ye re çökmüş olduklarını göreceksin. Böylece her toplum, kendi günah ve sevaplarının kaydedildiği kitabı görmek için çağrılacak. Ve Allah şöyle buyuracak: “Ey zâlimler! Bugün, dünyadayken yaptığınız her şeyin karşılığını tam olarak göreceksiniz!”

29. “İşte, sizinle ilgili her şeyi dosdoğru anlatacak olan kayıt defterimiz! Doğrusu Biz, yaptığınız her şeyi bir bir kaydediyorduk.”

30. Âyetlerime iman eden ve b u imana yaraşır güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyanlar var ya, Rableri onları sonsuz lütuf ve rahmetinin tecellisi olan cennete koyacaktır. İşte apaçık başarı, apaçık kurtuluş, budur!

31. Hakikati inkâr edenlere gelince; Allah onlara, “Ey zâlimler!” diyecek, “Bu Günle karşılaşacağınızı haber veren ayetlerim size tebliğ edilmemiş miydi ve siz, ayetlerime karşı büyüklük taslayıp günaha saplanan bir toplum olmamış mıydınız?”

32. “Size dünyadayken, “Allah’ın verdiği söz mutlaka gerçekleşecektir ve kıyâmet hakkında asla şüphe yoktur!” denildiğinde, “Biz kıyâmetten filan anlamayız! Evet, bu konuda birtakım zanlarımız yok değil fakat asla iknâ olmuş değiliz!” dememiş miydiniz?”

33. İşte o Gün, yaptıkları çirkin davranışların kötü sonuçları gözlerinin önüne serilecek ve alay edip durdukları âhiret azâbı, kendilerini çepeçevre kuşatacaktır.

34. Ve onlara, “Ey kâfirler!” denilecek, “Siz vaktiyle bugünkü karşılaşmayı nasıl unuttuysanız, Biz de bugün sizi öyle unutacağız. Bu yüzden, varacağınız yer ateştir ve hiç kimse size yardım edemeyecektir!”

35. “Çünkü siz, Allah’ın ayetlerini küstahça alaya almıştınız ve bunun doğal sonucu olarak, bu dünya hayatının lüks ve cazibesi sizi aldatıp âhiret gerçeğine karşı duyarsız kılmıştı!”

İşte bu yüzden, o Gün onlar ne ateşten çıkarılacaklar, ne de tövbeleri kabul edilecek!

36. Evet; her türlü övgü ve yücelik, göklerin, yerin ve bütün âlemlerin gerçek Sahibi,

Efendisi ve **Rabb'i olan Allah'a aittir!**

37. Göklerde ve yerde büyüklük ve azamet sadece O'nun hakkıdır ve yalnızca O'dur, sonsuz kudret ve hikmet sahibi!

46. AHKÂF SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Câsiye sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, yirmi b irinci ayetinde geçen ve Âd kavminin yaşadığı bölgeye işâret eden “ahkaf: kum tepecikleri” kelimesinden almıştır. 35 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ha, Mîm. Dinle, ey insanoğlu! Senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz bir mucize olan bu mesaja kulak ver:

2. Bu Kitap, sonsuz kudret ve hikmet sahibi olan Allah tarafından gönderilmiştir.

3. Çünkü Biz gökleri, yeri ve ikisi ar asındakileri, ancak hak, hukuk ve adâlet esaslarına göre belli bir hikmet ve amaç doğrultusunda ve tarafımızdan belirlenmiş bir süre için Allah’ın tek rab ve ilâh oluş gerçeği anlaşılsın ve insanlar O’na kul köle olsunlar diye yarattık.

Ama gel gör ki, hakîkati inkâr edenler, kendilerine yapılan uyarılara aldıriş etmiyorlar.

4. Ey Peygamber! Onlara de ki: “Allah’tan başka itaate çağırdığınız ve böylece Allah’a ortak koştüğunuz putlarınızı ve putlaştırdığınız liderlerinizi, sahte ilâh larınızı bir düşünsenize: Gösterin bana, yeryüzünde ne yaratmış bunlar! Yoksa onların, gökler in yaratılıp yönetilmesinde bir ortaklıkları mı var? Eğer iddianızda haklı iseniz, bana delil olarak bu Kur’an’dan önce gönderilmiş bir kitap veya doğruluğu kesin olarak bilinen başka bir bilgi kalıntısı getirin! Hangi kitap veya hangi araştırma, evrenin bir parç asını Allah’tan başka ilâhların yarattığını söyleyebilir?”

5. Öyleyse, Allah’ın yanı sıra, kıyâmete kadar duâlarına karşılık veremeyecek olan putlara ve benzeri yaratılmış kimselere yalvarıp yakaranlardan daha şaşkın, daha sapık kim olabilir? Oysa o yalvardıkları varlıklar, onların yakarışlarından habersizdirler.

6. Ama insanlar yargılanmak üzere Allah’ın huzurunda toplandıkları zaman, müşriklerin taptıkları varlıklar, kendilerine tapınanlara düşmanlık edecek ve onlar ın kendilerine tapmalarını şiddetle reddedeceklerdir.

Hal böyleyken;

7. Hakikati ortaya koyan ayetlerimiz bu inkârcılara tüm açıklığıyla tebliğ edilince, kendilerine ulaşan gerçek hakkında, “ Büyüleyici güzelliğiyle insanı etkileyen bu ayetler, apaçık bir sihirden başka bir şey değildir. Yoksa, okuma yazması dahî olmayan bir insanın

böylesine harikulade sözler söylemesi başka türlü izah edilemez!” **diyorlar.**

8. Yoksa inkâr edenler, “Kur’an’ı Muhammed uydurdu!” mu diyorlar? Ey şanlı Elçi! Onlara de ki, “Eğer onu uydurmuş olsaydım, siz beni Allah’ tan gelecek azâba karşı koruyamazdınız. Çünkü Allah, kendi adına yalan uyduran kimseleri kesinlikle azâba uğratacaktır. Öyleyse, neden sizin hatırınız için bütün bunları uydurup kendimi ateşe atayım? Aslında, böyle bir şey yapmayacağımı siz de pekâlâ bilirsiniz. Fakat unutmayın, Allah, içine daldığınız bu iftira kampanyasının elbette farkındadır ve cezasını verecektir. O hâlde, benimle sizin aranızda şahit olarak O yeter. Bununla birlikte, hâlâ tövbe etme fırsatınız da var: Çünkü O, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

9. Ey Peygamber! Onlara de ki “Bakın, ben daha önce benzeri görülmemiş türedi bir elçi değilim. Benden önce de bu mesajı insanlığa ileten Peygamberler gelmişti. Ayrıca ben, bir melek olduğumu da söylemiyorum. Dolayısıyla, bana ve size neler yapılacağını ve ileride başımıza neler geleceğini bilemem. Ben, ancak bana vahyedilen ilâhî emirlere uyarım ve apaçık bir uyarıcıdan başka bir şey değilim.”

10. Yine onlara de ki: “Bir düşünsenize, bu Kur’an gerçekten de Allah tarafından gönderilmiş olduğu hâlde siz onu inkâr etmişseniz; İsrail Oğulları’ndan örneğin Abdullah bin Selâm veya Kâbu’l-Ahbar gibi Allah’ın verdiği akıl, idrak ve firaseti vahye tâbi ve teslim olmada kullanan bir şahit de bu kitabın dile getirdiği hakikatlerin aynısını Tevrat’ta görüp Kur’an’a iman ettiği hâlde, siz kibirlenip ondan yüz çevirmişseniz, bu zulmün hesabını nasıl vereceksiniz? Doğrusu Allah, zâlim toplumu doğru yola iletmez.”

11. Fakat hakîkati inkâr edenler, inananlar hakkında, “Eğer bu Kur’an iyi bir şey olsaydı, bu ayak takımı insanlar, ona inanmakta bizden öne geçemezlerdi!” derler. Böylece, onun ışığından faydalanamadıkları için “Bu, dilden dile gelen eski bir efsanedir!” diyeceklerdir.

12. Oysa Kur’an’dan önce gönderilen ve onu müjdeleyen Mûsâ’nın kitabı Tevrat da, insanlığı doğru yola ileten bir rehber ve bir rahmet kaynağı idi; işte bu da, Tevrat’ı, Zebur’u ve İncil’i —ana hatlarıyla— onaylayan ve zulmedenleri uyarmak, iyilik yapanları sonsuz nîmetlerle müjdelemek üzere, Arapça olarak gönderilmiş bir kitaptır! O hâlde;

13. “Bizim önünde boyun eğeceğimiz biricik efendimiz, yöneticimiz ve Rabb’imiz Allah’tır!” diyen ve sonra da, bu inanca uygun dosdoğru bir hayat yaşayan kimseler yok mu; Hesap Günü onlar ne korkuya kapılacaklar, ne de üzülecekler!

14. İşte onlar cennet halkıdır ve yaptıkları iyiliklerin mükâfâtı olarak, sonsuza dek orada kalacaklardır.

İşte, sizi cennete götürecek güzel bir davranış:

15. Biz insanoğluna, ana babasına güzelce itaat etmesini ve onlara her zaman iyi

davranmasını emrettik. Fakat annenin yeri bambaşkadır. Çünkü annesi onu nice zahmetlerle dokuz ay boyunca karnında taşır ve nice zahmetlerle dünyaya getirir. Öyle ki, çocuğun anne karnında taşınması ve sütten kesilmesi, tam otuz ay sürer. Nihâyet çocuk olgunluk çağına erişip kırk yaşına varınca, “Ey Rabb'im!” diye yalv arır, “Bana ve anne. babama verdiğin nîmetlere gereğince şükretmeyi ve hoşnut olacağın güzel ve yararlı davranışlar yapmayı bana nasip eyle! Bana da hayırlı bir nesil bağışla! İşte ben, günahlarımdan tövbe edip Sana yöneldim ve hiç kuşkusuz ben, yalnızca Sana boyun eğen bir kimseyim!”

16. İşte onlar, yaptıkları iyili klerin en güzellerini kabul edip günahlarını bağışlayacağımız ve kendilerine verilmiş olan gerçek vaade göre, cennet halkı arasına katacağımız kimselerdir.

17. Bir de öyle bir kimse vardır ki, anne. babası, kendisini ne zaman ilâhî adâletle uyarsalar, “Öf be! Yetti artık!” diye çıkışır, “Benden önce nice nesiller ölüp gitmişken ve hiçbirinin mezarından kalkıp canlandığı görülmemişken, siz kalkmış bana yeniden diriltileceğimi mi söylüyorsunuz?” Onlar ise, bu hayırsız evlada karşı Allah'ın yardımına sığınarak, “Kendine yazık etme evladım!” derler, “Ne olur, âhiret gününe inan, çünkü Allah'ın sözü gerçektir!” Buna karşılık o, “ Hayır; bu söylediğiniz, eskilerin masallarından başka bir şey değildir!” diye cevap verir.

18. Böyleleri, kendilerinden önce gelip geçmiş isyankâr cin ve insan toplumlarıyla beraber azâbı hak etmiş olan kimselerdir. Gerçekten onlar, o Gün büyük bir hüsrana uğrayacaklardır.

19. İster mümin ister kâfir olsun, insanlardan her birinin, yaptığı davranışlara göre Allah katında ayrı bir derecesi vardır ve bu derecelendirmeye göre Allah, Hesap Gününde herkese yaptıklarının karşılığını tam olarak verecektir ve hiç kimseye zerre kadar haksızlık edilmeyecektir.

20. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler ateşin karşısına çıkarıldıkları Gün, Allah onlara “Ey zâlimler!” diyecek “Size vermiş olduğum bütün güzelliklerinizi dünya hayatında hoyratça harcayıp tükettiniz ve size bu nîmetleri vereni hiç hesaba katmadan onlarla sefa sürdünüz! Böylece, âhirete elleriniz bomboş bir hâlde geldiniz! O hâlde, yeryüzünde hak hukuk tanımayıp küstahça büyüklük tasladığınız ve bile bile doğru yoldan çıktığınız için, bugün alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız!”

İşte, yeryüzünde hak hukuk tanımayan zâlimlerin âkıbetini gösteren çarpıcı bir örnek:

21. Ey Peygamber! Âd kavminin kardeşleri gibi yakından tanıdıkları Hûd Peygamberin örnek mücâdelesini hatırla: Hani o, kendisinden önce ve sonra nice uyarıcıların gelip geçtiği Ahkâf denilen bölgede halkını şöyle uyarmıştı: “Ey halkım! Allah'tan başkasına kulluk ve itaat etmeyin! Doğrusu ben, sizin büyük bir günün azâbına uğramanızdan

korkuyorum!”

22. Buna karşılık onlar, **“Bizi kendimizi bildik bileli taptığımız tanrılarımızdan vazgeçirmek için mi yanımıza geldin? Eğer sözünün eriyen, haydi bizi tehdit ettiğin şeyleri gerçekleştir de görelim!”** dediler.

23. Hûd, **“Her konuda olduğu gibi, ne zaman azâba uğrayacağınız konusunda da nihâî bilgi, sadece Allah’ın katındadır. Ben yalnızca tebliğ etmekle yükümlü olduğum mesajı size iletiyorum fakat görüyorum ki, siz lâf anlamayan câhil bir toplumsunuz.”** dedi.

24. Nihâyet, o azâbın simsiyah bir bulut şeklinde vadilerine doğru yaklaştığını görünce, sevinç içinde **“İşte, bize bereketli yağmur yağdıracak bir bulut!”** diye bağıştılar. Fakat azap melekleri **“Hayır!”** dediler, **“Bu, küstahça meydan okuyarak bir an önce gelmesini istediğiniz azâbın ta kendisidir; can yakıcı bir azap taşıyan fırtına!”**

25. Bu korkunç kum fırtınası, Rabb’inin emriyle oradaki her şeyi yerle bir etti; böylece, o zâlimlerin kumlar altında kalan harab olmuş evlerinden başka hiçbir şey görünmez oldu. **İşte Biz, suçlu bir toplumu böyle cezalandırırız.**

26. Oysa onlara, size vermedik güç, servet ve imkânı vermiştik. Ayrıca o nları, her insana armağan ettiğimiz işitme, görme ve akletme yeteneği de bahşemiştik. Ne var ki, Allah’ın ayetlerini göz göre göre inkâr ettikleri için, ne işitme ve görme duyul arı, ne de akletme yetenekleri onlara bir fayda sağlamadı; böylece, alay edip durdukları o azap, kendilerini çepeçevre kuşatıverdi.

27. Ey insanlar! Doğrusu Biz, çevreni zdeki daha nice şehirleri böyle helâk ettik ve her birini helâk etmeden önce, belki doğru yola dönerler diye ayetlerimizi tekrar tekrar ve açıkça bildirdik.

28. Şimdi düşünün: Onların güya Tanrıya yakınlaşmak amacıyla Allah’ın yanı sıra kulluk ettikleri o sahte ilâhlar, ilâhî azap gelip çattınca onlara yardım edebildiler mi? Hayır; tam tersine, onları öylece yüz üstü bırakıverdiler. Çünkü bu sahte ilâhlık, onların yalan ve iftiralarından başka bir şey değildi.

29. Ey Muhammed! Hani cinlerden bir grubu, gece vakti okuduğun Kur’an’ı dinlemeleri için sana yöneltmiştik. Onlar senin bulunduğun yere geldiklerinde, birbirlerine **“Susun!”** deyip senin okuduğun ayetleri sonuna kadar dinlemişlerdi. Okuma sona erince de, kendi toplumlarına birer uyarıcı olarak dönmüşlerdi.

30. Onlara, **“Ey halkımız!”** demişlerdi, **“Biz, Mûsâ’ya verilen Tevrat’tan sonra gönderilen ve kendisinden önceki vahiyleri doğrulayan muhteşem bir kitap dinledik! Bu kitap, gerçekten de hakîkate ve dosdoğru yola iletmektedir!”**

31. **“Ey halkımız! Bizleri Allah yoluna çağıran bu mesaja kulak verin ve derhal ona iman**

edin ki, Allah da günahlarınızı bağışlasın ve Hesap Günü sizi can yakıcı azaptan korusun!”

32. “Unutmayın, Allah’ın çağrısına uymayanlar, yeryüzünde Allah’ın hükmünden kaçamayacaklardır ve Kıyâmet Günü hiç kimse, bunları O’na karşı koruyamayacaktır. Her kim Kur’an’da yüz çevirirse, işte onlar apaçık bir sapıklık içindedirler!”

33. Peki onlar, gökleri ve yeri yoktan var eden ve onları y aratmada hiçbir güçlük çekmeyen Allah’ın, ölüleri yeniden diriltmeye kadir olduğunu düşünemiyorlar mı? Evet, elbette O, her şeye gücü yetendir!

34. Bu gerçeği inkâr edenler, Hesap Günü ateşin karşısına çıkarıldıklarında, onlara “Nasıl, bu azap gerçek miymiş?” diye sorulacak. Onlar da, “Evet; Rabb’imize yemin olsun ki, gerçeğin ta kendisiymiş!” diyecekler. Bunun üzerine Allah, “ O hâlde, hakîkati inkâr etmenizin karşılığı olarak, hak ettiğiniz azâbı tadın bakalım!” diyecek.

35. Öyleyse, ey şanlı Elçi! İnsanlığı Kur’an ile uyarmaya devam et ve bu yolda karşına çıkabilecek sıkıntılara kahramanca göğüs ger! Tıpkı, sarsılmaz bir inanç ve kararlılıkla yollarına devam eden önceki Elçilerin sabrettiği gibi, sen de zâlimlerin baskı ve eziyetlerine sabret ve onların cezalandırılmaları için acele etme! Çünkü onlar, kend ilerine söz verilen ölüm ötesi hayatın gerçekleştiğini gördüklerinde, sanki dünyada gündüzün bir anı kadar kalmış gibi olacaklar.

O hâlde, dinleyin ey insanlar! **Bu** çağrı, tüm insanlara ve cinlere yöneltilen ve zâlimleri ilâhî azapla uyaran **bir bildiridir**. Ve uyarıyı dikkate almayan, cezasını çekecektir.

Öyle ya; yoldan çıkmış bir toplumdan başkası helâk edilir mi?

47. MUHAMMED SÛRESİ

Medîne döneminin ilk yıllarında indirilmiştir. Ancak on üçüncü ayetin hicret esnasında indirildiği rivâyet edilir. İkinci ayetinde Peygamberin ismi geçtiği için bu adı almıştır. Savaşla ilgili temel prensipleri içermesi sebebiyle “Kıtal: savaş sûresi” olarak da bilinen sûre, 38 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Bu mesajı inkâr eden ve insanları Allah yolundan engell eyen zâlimler var ya; işte Allah, onların İslâm aleyhindeki bütün çalışmalarını eninde sonunda başarısızlığa uğratacak ve yaptıkları sözde iyilikleri geçersiz kılacaktır.

2. İman edip bu imana yaraşır güzel davranışlar, salih ameller ortaya koyan ve Rab’leri tarafından Muhammed’e gönderilen Kur’an adındaki hakikate inananlara gelince, Allah onların kusurlarını bağışlayacak ve durumlarını her geçen gün daha da iyileştirecektir.

3. İşte, Allah’ın her toplum için geçerli kıldığı toplumsal yasa budur! Çünkü inkâr edenler, hikmet ve hakîkatten yoksun bâtil inançlarının ve sapık ideolojilerin peşinden giderler; Kur’an’a inananlar ise, Rab’lerinden gelen Gerçeğin ışığında yürürler. İşte Allah, inanan ve inanmayan insanların durumunu böyle canlı örneklerle gözler önüne seriyor.

4. Öyleyse, ey iman edenler, s ize saldıran kâfirlerle savaşta karşılaştığınız zaman, bir daha toparlanamayacakları şekilde düşman kuvvetlerini imha edinceye kadar onların boyunlarını vurun ve nihâyet, onlara karşı kesin bir üstü nlük elde edince, düşman askerlerini esir alın. Savaş bittikten sonra da, elinizdeki esirler i ya lütfedip karşılıksız salverin, ya da ödeyecekleri tazminat karşılığında veya Müslüman esirlerle değiş tokuş yaparak serbest bırakın ki böylece, onlar harp silahlarını tamamen bırakmış ve Müslümanlar lehine savaşın sonucu alınmış olsun. İşte, savaş esirleri konusunda Allah’ın hükmü budur. O hâlde, sakın bu hükümleri yumuşak bulup sınırı aşmayın! Unutmayın ki, eğer Allah bütün kâfirlerin kökünü kazıyıp tamamen yok etmek isteseydi, gökten bir azap göndererek onları bizzat Kendisi cezalandırabilirdi fakat bunun yerine, sizi birbirinizle imtihan etmek için müminlere, zâlimlerle savaşıp yeryüzünde adâleti egemen kılma görevini vermiştir.

Allah yolunda canlarını fedâ edenlere gelince, Rableri onların yaptıklarını elbette boşa çıkarmayacaktır.

5. Onları kendi katında ikramlarla karşılayıp muratlarına erdirecek ve kalplerini huzura kavuşturacaktır.

6. Ve en sonunda onları, ke ndilerine söz verdiği cennet bahçelerine koyacaktır. O hâlde;

7. Ey iman edenler! Eğer Allah yolunda mücâdele bayrağı açan öncü Müslümanlara yardım ederseniz, O da size yardım edecek ve her alanda gücünüzü artırarak ayaklarınızın yere sağlam basmasını sağlayacaktır.

8. Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince, onların hakkı, dünyada da âhirette de yıkılıp yok olmaktır! Allah, onların düzenlerini bir gün başlarına geçirecek ve bütün yaptıklarını boşa çıkaracaktır.

9. Çünkü onlar,Allah'ın indi rdiği bu kitabın hükümlerini beğenmeyip, hiçbir ahlâkî kural tanımayan arzu ve heveslerini ilâh edindiler; böylece Allah, onların bütün yaptıklarını geçersiz kıldı.

10. Peki onlar, geçmişte helâk edilen toplumların yeryüzünde bıraktıkları harabeleri, yerle bir olmuş şehir kalıntılarını dolaşıp da, kendilerinden önceki isyankâr kavimlerin sonlarının nice olduğunu görmüyorlar mı? Allah'ın onları nasıl yok ettiğine bakıp ibret almıyorlar mı? Zulüm temeline dayanan sistemlerin ayakta kalamayacağını anlamıyorlar mı? Ve düşünemiyorlar mı ki, çağdaş kâfirleri de aynı son beklemektedir!

11. İşte,Allah'ın her toplum için g eçerli kıldığı yasa budur! Çünkü Allah, inananların dostu, yardımcısı ve koruyucusudur; inkârcıların ise hiçbir koruyucusu yoktur! İşte bunun içindir ki:

12. Allah, ayetlerine iman eden ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı işler yapanları, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine koyacaktır. İnkârcılara gelince, onlar da hiçbir ahlâkî endişe taşımayan hayvanlar gibi yiyip içerek dünyanın gelip geçici zevkleriyle bir süre oyalanacak, fakat sonunda ateşi boylayacaklar!

13. O hâlde, ey şanlı Elçi! Sen hiç üzülme! Seni öz yurdundan çıkaran halkından daha güçlü nice toplumlar vardı ki, sonunda hepsini yok ettik ve hiç kimse onları azâbımızdan kurtaramadı! Öyle ya;

14. Rabb'inden gelen Kur'an gibi apaçık bir delile göre hayat programını çizen bir toplum ile, işlediği kötülüklerin cazibesine kapılarak zamanla çirkinlikleri güzel görmeye başlayan ve yalnızca arzu ve heveslerinin peşine takılan bir toplum hiç aynı olur mu?

15. Dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüğün her çeşidinden titizlikle sakınan kimselere söz verilen cennetin misali şöyledir: Öyle hârika bir bahçe ki, içinde hiç bayatlamayan tertemiz su ırmakları, tadı bozulmayan taptaze süt ırmakları, içenlere lezzet veren ve dünyadakiler gibi sarhoş etmeyen şarap ırmakları ve süzme bal ırmakları var. Bahçenin sâkinleri, bütün bu nîmetlerden diledikleri gibi yararlanacaklar. Ayrıca onlara, canlarının çektiği her çeşit meyveler sunulacak ve en önemlisi, Rab'lerinden bir bağışlama

ile taltif edilecekler. Şimdi düşünün; böyle bir ortamda yaşayan insanlar ile; **sonsuz dek ateşte kalan ve bağırsaklarını paramparça edecek kaynar sudan içmeye mahkûm edilen kimseler hiç aynı olur mu?** Elbette olmaz! Fakat kibir ve inatlarının kölesi olan münâfıklar, bunu anlamaya yanaşmazlar.

16. İçlerinde, Kur'an okurken **sana kulak verenler de var fakat** hakîkate ulaşmak gibi samîmî bir niyete sahip olmadıklarından, onu gereğince anlayamazlar. Nitekim, **senin yanından ayrılır ayrılmaz, kendilerine** Kur'an hakkında **derin ilim verilmiş olan** samîmî Müslümanlara alaycı bir edayla **“Bu adam demin ne söyledi? İçimizden onu anlayan oldu mu?” diye sorarlar. İşte onlar,** sürekli **keyiflerine göre davrandıkları** ve şeytânî arzu ve heveslerini ilâh edindikleri için, **Allah tarafından kalpleri mühürlenmiş olan kimselerdir!**

17. Doğru yolu bulmak isteyenlere gelince, öğrendikleri her bir ayet, **onların hidâyetlerini** daha da artırır, güçlendirir **ve kendilerine üstün bir sorumluluk bilinci kazandırır.**

İmdi; hakîkati tüm berraklığıyla gözler önüne seren bunca deliller, mucizeler ortada dururken, bu inkârcılar tövbe edip ebedî mutluluğa ulaşmak için daha ne duruyorlar?

18. Yoksa onlar, hiç farkında olmadıkları bir anda, ölüm meleğinin karşısına dikilmesini veya kıyâmetin ansızın kopmasını mı bekliyorlar? **Zaten onun bazı belirtileri gelmiş bulunuyor.** İşte bu Kur'an, kıyâmetin gerçekleşeceğinin en büyük işâretlerinden biridir. Öyleyse, gelin işi işten geçmeden tövbe edip Rabb'inize yönelin! Çünkü Son Saat **gelip çattıktan sonra,** günahkârların gecikmiş **pişmanlıkları kendilerine hiçbir yarar sağlamayacaktır!**

19. Öyleyse, ey Peygamber! Şunu iyi **bil** ve bildir **ki, Allah'tan başka** boyun eğilecek bir otorite, emrine itaat edilecek bir **tanrı yoktur!** Bunun için, yalnızca O'na kulluk et fakat hiçbir zaman kulluğunla övünme; aksine, **hem kendi günahın, hem de mümin erkeklerin ve mümin kadınların günahları için** O'ndan **bağışlanma dile!** Allah, dönüp dolaştığınız yeri de, **varacağınız yeri de çok iyi bilir.**

20. İnananlar, “ Zâlimlerle savaşmamıza izin veren **bir sûre** indirilse ne iyi olurdu!” diyorlardı. **Fakat savaştan söz eden açık hükümlü bir sûre** indirilince, kalpl erinde hastalık bulunan münâfıkların, **ölüm baygınlığı** geçiren birinin **baktığı** gibi sana korku ve dehşet içinde **baktıklarını görürsün. Oysa** yapmaları gereken **şuydu:**

21. Allah'ın emrine gönülden itaat etmek ve O'nun yolunda mücâdeleye hazır olduğunu ifâde ederek **güzel sözler söylemek! İş ciddiye bindiği** ve düşman askerleriyle karşı karşıya geldiği sırada, **Allah'a verdikleri sözü yer ine getirselerdi kendileri için iyi olurdu.** Fakat sözlerinden dönüverdiler!

22. Demek ey münâfıklar, fırsatını bulup **yönetimi ele geçirecek olsanız, yeryüzünde bozgunculuk çıkaracak** ve akrabalık, komşuluk, arkadaşlık gibi değerleri hiçe sayarak

aranızdaki sevgi. saygı bağlarını koparıp atacaksınız, öyle mi!

23. İşte onlar,Allah'ın rahmetinden uzaklaştırıp lânetleyerek kulaklarını sağır, gözlerini kör ettiği kimselerdir.

24. Peki onlar, Kur'an'ı hiç incelemiyorlar mı? Allah, insan, evren, hayat, ölüm; insanın menşei, yaratılış amacı, uyması gereken prensipler, ölümden sonra onu bekleyen âkibet ve benzeri konularda bu kitabın getirdiği açıklamaları inceleyip de, ondaki hidâyet aydınlığını göremiyorlar mı? **Yoksa gönülleri üzerinde, hakîkati görmelerine engel kibir, inat, önyargı gibi kilitler mi var?**

25. Doğrusunu isterseniz, kendilerine İslâm'ın apaydınlık yolu açıkça gösterildikten sonra yeniden inkâr ve cehâlet karanlıklarına özlem duyup gerisin geriye dönenler, şeytanın ayartmasına kapılmış ve onun süslü vaatleriyle aldanmış kimselerdir.

26. Evet, öyledir. Çünkü onlar, Allah'ın gönderdiği bu Son Kitabın hükümlerini beğenmeyen müşriklere ve Yahudilere gizlice söz vererek, “Biz Kur'an'a inanıyor görünsek de, bazı konularda size itaat edeceğiz!” demişlerdi. Oysa Allah, o gizli konuşmalar ını çok iyi bilmekteydi. Fakat onlar Allah'ı hesaba katmadılar da, Müslümanlara karşı kâfirlerle ittifak kurmaya kalktılar. Böyle yapmakla, çıkarlarını koruduklarını mı sanıyorlar?

27. Peki, ölüm melekleri onların yüzlerine ve sırtlarına vura vura canlarını söküp alırlarken, halleri nice olacak?

28. Evet, böyle; çünkü onlar, Allah'ı g azâba getirecek şeylerin ardına düştüler ve O'nun hoşnutluğunu kazandıracak davranışları beğenmediler; böylece Allah, onların ara sıra yaptıkları güzel işlerini de boşa çıkarmış oldu.

29. Yoksa kalplerinde hastalık bulunan bu münâfıklar, müminlere karşı besledikleri kinlerini ve hâince tuzaklarını Allah'ın ortaya çıkarmayacağını mı sanıyorlardı?

30. Heyhât! Eğer dileseydik, ey Muhammed, gaybın perdelerini açar ve münâfıkların maskesini düşürerek onları sana gösterirdik ve sen onları görür görmez yüzlerinden tanırdın. Fakat imtihan hikmeti gereğince, size gaybı bildirmeyeceğiz. Ama yine de **sen, onları davranışlarından ve konuşma tarzlarından tanıyabilirsin.**

O hâlde, ey müminler! İkiyüzlülerin saf dışı bırakıldığı bir İslâm toplumu oluşturmak için var gücünüzle çalışın. Unutmayın ki, **Allah bütün yaptıklarınızı bilmektedir.**

31. Andolsun ki, içinizden Allah yolunda mücâdele eden ve bu uğurda karşısına çıkan sıkıntılara sabreden samîmî ve fedâkâr müminleri ortaya çıkarıncaya kadar, hepinizi çetin bir sınavdan geçireceğiz; ayrıca, iman ve itaat konusundaki bütün iddialarınızı birer birer denemeye tâbi tutacağız.

32. Allah'ın ayetlerini inkâr eden, insanları Allah yolundan çevirmeye çalışan ve doğru

yol apaçık gösterildikten sonra Peygambere karşı gelen şu ikiyüzlüler, Allah'ın dâvâsına kesinlikle zarar veremeyeceklerdir. Çünkü Allah, onların İslâm ve Müslümanlar aleyhindeki faaliyetlerini ve komplolarını boşa çıkaracaktır.

33. Öyleyse, ey inananlar! Allah'ın Kitabına kayıtsız şartsız uyun ve ayrıca, bu Kitabın pratik hayata uygulanmasında mükemmel bir örnek olan Peygamberin sünnetine de kayıtsız şartsız uyun; sakın bunları hafife alıp da, bugüne kadar yapmış olduğunuz güzel davranışlarınızı boşa çıkarmayın!

34. Unutmayın, Kur'an'a veya Peygambere karşı gelerek Allah'ı inkâr eden, bununla da kalmayıp, sinsi propagandalarla insanları Allah yolundan çevirmeye çalışan ve en sonunda azgın bir kâfir olarak can veren kimseleri, Allah kesinlikle bağışlamayacaktır!

35. Öyleyse, yeryüzünde Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat sistemini egemen kılmak için mücâdele verirken, sakın gevşekliğe kapılıp da zâlimlerin egemenliğini perçinleyen ve müminleri zillete mahkûm eden bir barış için düşmana yalvarmayın! Önce özgürlük ve adâlet, sonra barış! Kur'an çizgisinde yürüdüğünüz sürece, ahlâkî, kültürel, ekonomik, siyâsî, askerî ve benzeri yönlerden en üstün olan sizsiniz! Çünkü Allah sizinle beraberdir ve bu uğurda harcadığınız emeklerinizi kesinlikle karşılıksız bırakmayacaktır!

Evet, Allah'ın yardımıyla nice zâferler kazanacak, nice ganîmetler elde edeceksiniz. Fakat er meydanında düşmanla göğüs göğse çarpışmak kadar, belki daha da çetin bir imtihan var ki, işte asıl kahramanlığı burada göstermelisiniz:

36. Bu dünya hayatı, son derece cazip, fakat gelip geçici bir oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir. Bu yüzden asıl hedefiniz, ebedî mutluluğu kazanmak olmalıdır: Eğer siz Allah'a ve âhiret gününe gereğince iman eder ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden sakınırsanız, Allah size hak ettiğiniz mükâfâtı verecektir. Üstelik sizi, meşrû zevklerinizden yoksun bırakacak da değildir. Yani Allah sizden, bütün malınızı mülkünüzü İslâm uğrunda fedâ etmenizi istemiyor. Çünkü O, insanın gücünü ve kapasitesini çok iyi biliyor:

37. Eğer Allah, imkânsız bir ideali gerçekleştirme adına sizden bütün malınızı isteseydi ve bunun için size baskı yapsaydı, doğal olarak cimriliğe kapılırdınız ve insanın yaratılıştan taşıdığı özelliklere ters olan bu uygulama, içinizdeki kin ve nefret duygularını harekete geçirir ve sizi, şefkat ve merhametten yoksun bir toplum hâline getirirdi. İşte bunun içindir ki;

38. Ey inananlar! Sizler, Allah yolunda malınızın sadece bir kısmını ve gönüllü olarak harcamaya dâvet ediliyorsunuz fakat yine de, içinizden cimrilik edenler var. Şunu unutmayın ki, her kim bu yolda cimrice davranırsa, ancak kendisine karşı cimrilik etmiş olur. Çünkü Allah hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir, dolayısıyla sizin yapacağınız ibâdetlere, vereceğiniz sadakalara ihtiyacı yoktur; asıl buna muhtaç olan sizlersiniz.

O hâlde, seçim sizin: Eğer Kur'an'ı yaşama ve tebliğ etme görevini başarıyla yürütürseniz,

dünyada da, âhirette de şeref ve üstünlük kazanırsınız. Yok **eğer yüz çevirerseniz**, Allah emânetini sizden geri alır ve **sizin yerinize**, bu dâvâyı cesaretle omuzlayacak ve **sizin durumunuza düşmeyecek başka bir toplum getirir!**

48. FETİH SÛRESİ

Hicretin altıncı yılında, Hz. Pe ygamberin Hudeybiye'den Medîne'ye dönüşü esnasında ind irilmiştir. Adını, müminlere büyük bir zaferi müjdeleyen ilk ayetinden almıştır. 29 ayettir.

Hz. Peygamber, rüyasında ark adaşlarıyla birlikte Mekke'ye gidip Kâbe'yi ziyaret ettiğini görmüştü. Oysa o günlerde bunun gerçekleşmesi görünüşte imkânsız gibiydi. Çünkü Mekkeli müşrikler Müslümanlara Kâbe yolunu kapatmışlardı. Daha bir yıl önce Hendek savaşında Medîne'yi kuşatma altına alan müşriklerin egemenliği altındaki Mekke'ye gitmek, intiha rdan farksız görünüyordu. Fakat gördüğü rüy anın ilâhî bir buyruk olduğunu bilen Peygamber, hiç tereddüt etmeden sefer hazırlıkl arına başladı. Bu arada, kendiler ine katılmaları için civardaki müttefik kabîlelere de haber gönderdi. Ne var ki, onlar bu tehlikeli yolculuğu göze alamadıklarından, çeşitli bahaneler öne sürerek gelemeyeceklerini bildirdiler. Böylece, 1400 kişilik gönüllülerden oluşan ve üzerlerinde birer kılıçtan başka silah bulunmayan kafil e, hacce tmek için Mekke'ye doğru yola çıktı.

Kafilenin yaklaştığını haber alan Mekkeliler, bütün Arap gelenekl erini çiğneyerek hacıların şehre girişini engellemeye karar verdiler. Bunun için, iki yüz atlıdan oluşan bir süvari birliğini Müsl ümanların yolunu kesmek üzere yola çıkardılar. Bunu haber alan Pe ygamber derhal yolunu değiştirdi ve son derece sarp ve ıssız yollardan büyük zorluklarla geçerek Mekke yakınlarındaki Hudeybiye düzl üğüne ulaşp orada konakladı. Daha sonra, Mekkelilerin gö nderdiği 80 kişilik bir askerî birlik Müslümanların kampına saldırıda bulundu, fakat hepsi yakalanıp esir edi ldi. Peygamber, iyi niyet gösterisi olarak bu esirleri serbest bıraktı. Buna rağmen müşrikler küçük birlikler göndererek Müslümanları tahrik edip kanlı bir savaşın içine çekmek istedilerse de, her defasında Peygamberin kararlı tutumu ve Müslümanların sabır ve disiplini sayesinde amaçlarına ulaşamadılar. Daha sonra Peygamber, savaşmak için gelmediklerini, aksine Kâbe'yi ziyaret edip kurban kestikten sonra geri döneceklerini Mekkelilere bildirmek üzere Osman bin Affan'ı Elçi olarak gönderdi. Hz. Osman'ın Mekke'ye varışından kısa bir süre sonra öldürüldüğü söylentileri Müslümanlara ulaşınca, Mekkelilerden topyekün bir saldırı bekleyen Peygamber, ark adaşlarını bir ağacın altında topladı ve ölünceye kadar savaşacaklarına dâir onlardan söz aldı. Fakat birkaç gün sonra, Hz. Osman'ın öldürülmediği ve Mekkelilerin anlaşmaya hazır oldukları anlaşıldı. Böylece, iki taraf arasında sürd ürülen uzun görüşmelerin ardından, Hudeybiye Barış Antlaşması imzalandı. Buna göre:

1. On yıl süreyle iki taraf arasında ateşkes yapılacak ve bir taraf diğeri aleyhinde gizli veya açık hiçbir faaliyette bulunmayacaktı.
2. Müşriklerin velâyeti altında bulunan bir kişi —ki antlaşma metninde “racul” yani adam kel imesiyle ifade edilmişti— Mekke'den kaçıp Medîne'ye s ığındığı takdirde velisine iade edilecek, fakat Medîne'den kaçıp Mekke'ye sığınanlar Müslümanlara iade edilmeyecekti.
3. Arap kabîleler, taraflardan birini seçerek bu anlaşmaya katılabileceklerdi.
4. Müslümanlar bu yıl Kâbe'yi ziyaret etmeden geri dönecekler, ancak gel ecek yıl gelip Mekke'de üç gün kalacaklardı.

Peygamberin imzaladığı bu şartlar, Müslümanları büyük bir hayal kırıklığına uğratmıştı. Özellikle ikinci maddeyi büyük bir haksızlık ve zillet olarak görüyorlardı. Bütün bunların ötesinde, Peygamberin gördüğü rüyanın gerçekleşmemiş olması onları derinden yaralamıştı. Çünkü Peygamber rüyasında Kâbe'yi ziyaret ettiklerini görmüş, fakat Mekke'ye ayak bile basamadan geri dönmek zorunda kalmışlardı. Oysa bu konuyu değerlendirirken, şu ince noktayı gözden geçiriyorlardı: Onlara bu ziyaret müjdelenmiş, ama bunun o yıl gerçekleşeceği söylenmemişti. Zaten sadık rüyalar bazen bir gün, bazen bir yıl, bazen de yıllar sonra gerçekleşir. Yûsuf Peygamberin rüyası da uzun yıllar sonra gerçekleşmişti. Nitekim, Hz. Peygamberin rüyası ertesi yıl gerçekleşti ve müminler, aynen rüyada haber verildiği gibi Kâbe'yi ziyaret ettiler. Böylece, Peygamberin açık bir mucizesi daha gerçekleşmiş oldu. Öte yandan, Müslümanların başlangıçta ağır bir yenilgi ve zillet olarak değerlendirdikleri barış antlaşmasının, aslında —Allah'ın yıllar öncesinde buyurduğu gibi— muhteşem bir zafer olduğu, daha sonra gelişen olaylarla açıkça ortaya çıktı. Şöyle ki:

1. Bu antlaşmayla birlikte, Arabistan'da İslâmî bir yönetimin varlığı ilk defa resmen kabul edilmiş oluyordu.
2. Bu antlaşma sayesinde, Mekkelilerin propagandası yüzünden Arabistan'daki kabilelerin gönlünde İslâm aleyhinde yerleşmiş olan kin ve nefret duyguları biraz olsun dinmişti.
3. Barış ortamı, iki toplum arasındaki ticari ve kültürel alışverişi canlandırdı ve Müslümanlar, Arabistan'ın en uzak noktalarına dağılarak süratle İslâm'ı yaymaya başladılar. Öyle ki, Hudeybiye antlaşmasından önceki 19 yıllık süre içerisinde Müslüman olanların toplam sayısı kadar insan, bundan sonraki iki yıl içinde İslâm'a girmiştir.
4. Peygamber, savaşın durdurulmasından sonra Medîne'de İslâm Devletini güçlendirerek, örnek bir İslâm toplumu oluşturma imkanı buldu.
5. Bu antlaşma sayesinde ülkenin güney sınırları emniyete alınınca, Kuzey ve Orta Arabistan'daki kabileler İslâm Devleti'nin hâkimiyeti altına girdiler.

Bu antlaşma şartları içinde Müslümanlara en ağır geleni, Mekke'den kaçarak Medîne'ye gelenlerin iade edilmesi, buna karşılık Medîne'den kaçıp Mekke'ye gidenlerin iade edilmemesini öngören madde idi. Fakat kısa zaman sonra, bu madde de Mekkeliler aleyhine işlemeye başladı. Şöyle ki, antlaşmanın yapılmasından birkaç gün sonra, Ebu Basir isimli bir Müslüman, müşriklerin elinden kurtulup Medîne'ye ulaştı. Hz. Peygamber, antlaşma gereği onu Mekkelilere geri verdi. Fakat Ebu Basir, bir yolunu bulup, kendisini Mekke'ye götüren müşriklerin elinden kurtulup kaçtı ve Kızıldeniz sahilinde müşriklerin ticâret kervanlarının geçtiği yol üzerinde yerleşti. Bu olaydan sonra Mekke'den kaçan her Müslüman, Ebu Basir'in kurduğu silahlı birliğe katıldı. Nihâyet sayıları 70'i bulan bu insanlar, Mekke'deki bütün mal varlıklarına el koyan Kureyş müşriklerinin kervanlarına saldırılar düzenlemeye başladılar ve kısa bir süre sonra, Kureyş'in ticareti durma noktasına geldi. Fakat Hudeybiye Antlaşmasının ilgili maddesi gereğince, Peygamber bu Müslümanlardan sorumlu tutulamıyordu. Bu yüzden, bizzat Mekkelilerin ricası üzerine, antlaşmanın bu maddesi yürürlükten kaldırıldı ve Ebu Basir ile adamlarının Medîne'ye sığınmasına müsaade edildi. Bütün bunlar, antlaşmanın üzerinden daha iki yıl geçmeden gerçekleşmişti. Oysa antlaşmanın yapıldığı günlerde, müşrikler bunun kendileri için büyük bir başarı olduğunu düşünüyor, Müslümanlar ise ağır bir zillete boyun

eğdiklerini zannederek Peygambere sitem ediyorlardı.

İşte, Hudeybiye Antlaşması'nı kendil eri için ağır bir yenilgi ve utanç verici bir zillet olarak değerlendiren Müslümanlar, büyük bir hayal kırıklığı ve üzüntüyle Hudeybiye'den çıkıp Medîne'nin yolunu tutmuşlardı ki, ilâhî direktiflerle imzalanan bu antlaşmanın gerçekte muhteşem bir zafer olduğunu ve bu olayın, peş peşe gelecek daha nice zaferlerin başlangıcı olduğunu müjdeleyen mübarek Fetih Sûresi nazil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Şanlı Elçi! Gerçekten Biz sana, ardı ardına gelecek nice fetihlerin öncüsü ve müjdecisi olan **apaçık bir zafer verdik!**

2. Ki böylece Allah, senin ve arkadaşlarının olmuş ve olabilecek hatâlarını bağışlasın, sana bahşetmiş olduğu İslâm nîmetini —tüm insanlık için örnek bir toplum oluşturmak ve bu toplum eliyle hak dini yeryüzünde egemen kılmak sûretiyle— **tamamlasın ve seni görevinde başarılı kılarak dosdoğru bir yola iletsin.**

3. Ve nihâyet Allah, seni ve izinden yürüyen müminleri, hiç kimsenin karşı koyamayacağı muhteşem bir zaferle desteklesin!

4. O Allah ki, hiçbir kurtuluş ümidinin kalmadığı bir anda, **inananların imanlarını perçinlemek için kalplerine güven, cesaret ve huzur ilham etmiştir.** Çünkü **göklerin ve yerin** görünen ve görünmeyen bütün güçleri, bütün **orduları Allah'ın emri altındadır; çünkü Allah, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir.**

5. Allah dileseydi, meleklerden ordular gönderip zâlimleri helâk edebilirdi. Fakat bu şerefli görevi müminlere verdi ve yeryüzünde adâleti egemen kılmak için mücâdele etmelerini emretti **ki, inanan erkeklerin ve inanan kadınların günahlarını bağışlasın ve onları, içerisinde ırmaklar çağıldayan sonsuz cennet bahçelerine yerleştirsin. İşte, Allah k atında en büyük kurtuluş, en büyük başarı budur!**

6. Ve aynı zamanda, ilâhî adâleti inkâr ederek **Allah hakkında çirkin düşünceler besleyen ikiyüzlü erkeklerle ikiyüzlü kadınları ve müşrik erkeklerle müşrik kadınları böylece cezalandırsın.** Onlar Allah'ın, dürüst ve erdemli kullarına yardım etmeyeceğini, böylece müminlerin yeryüzünden silinip gideceğini zannediyorlardı. Oysa inananların başına gelmesini bekledikleri **felâket, asıl onları bulacaktır.** Çünkü **Allah onlara gazâb etmiş, onları rahmetinden kovarak lânetlemiş ve kendilerine cehennemi hazırlamıştır; ne korkunç bir sığınak!**

7. Öyle ya, Allah'ın gazâbından kurtulmak mümkün mü! Değil mi ki, göklerin ve yerin orduları

Allah'ın emri altındadır ve Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir! İşte bu hikmet gereğince;

8. Ey şanlı Elçi! Doğrusu Biz seni, hakîkate tanıklık eden bir şâhit, erdemlilere sonsuz mutluluğu muştulayan bir müjdeci ve zâlimleri bekleyen azâbı haber veren bir uyarıcı olarak gönderdik.

9. Gönderdik ki, ey insanlar, Allah'a ve Elçisine iman edin; O'nun dinini savunup destekleyin, O'na yürekten saygı gösterin ve sabah akşam adını gündemde tutarak O'nu tesbih edin!

10. Ey Muhammed! Hudeybiye'de, son nefeslerine kadar çarpışmak üzere sana bağlılık sözü verenler, gerçekte Allah ile sözleşmiş oluyorlardı. Nitekim, onlar söz vermek için elini tutup sana biat ederlerken, Rabb'iniz müminlerle birlikteydi ve Allah'ın eli, onların elleri üzerindeydi. Şu hâlde, her kim sözünü bozacak olursa, yalnızca kendi zararına bozmuş olur ve kim de Allah'a verdiği söze bağlılık gösterirse, Allah ona eşi benzeri olmayan muhteşem bir ödül verecektir.

11. Tehlikeli Mekke yolculuğuna çıkmamak için çeşitli bahaneler ileri sürerek köylerinde kalan göçebe kabîleler, Medîne'ye döndüğünüz zaman sana özür beyân ederek diyecekler ki:“ Bu sefere katılamadığımız için çok üzgünüz! Fakat ne yapalım, ilgilenmek zorunda olduğumuz mallarımız ve ailelerimiz bizi bu yolculuktan alıkoydu; inan çok pişmanız, lütfen bizim kusurumuz için Rabb'inden bağışlanma dile!” Sakın bu münâfıkların sözlerine inanma! Çünkü onlar, kalplerinde olmayan şeyi dile getiriyorlar. Onlara de ki:“ Neden Allah'ın vaadine güvenmediniz? Söyler misiniz, eğer Allah size bir zarar veya fayda vermek istese, Allah'ın bu dileğine kim engel olabilir? Yalan söyleyerek beni kandırırsanız bile, cezadan kurtulacağınızı mı sanıyorsunuz? Hayır; Allah, tüm yaptıklarınızdan haberdardır.”

12. “Aslında siz, Elçinin ve diğer müminlerin göz göre göre ölüme gittiklerini ve bir daha asla evlerine dönmeyeceklerini sanıyordunuz. Üstelik bu ihtimal, pek de hoşunuza gitmişti. Böylece, Allah hakkında çirkin düşüncelere kapıldınız ve sonunda, toplumsal ve kültürel plânda yok oluşu hak eden bir toplum hâline geldiniz!”

13. Her kim Allah'a ve Elçisine inanmayı reddederse, şunu iyi bilsin: Biz, inkârcılar için alevli bir ateş hazırlamışızdır! Öyleyse, inkârcılıktan vazgeçip Rabb'inize yönelin! Unutmayın ki:

14. Göklerin ve yerin yönetim ve egemenliği Allah'a aittir. O, dilediğini bağışlar, dilediğini de cezalandırır. Fakat O'nun dilemesi, mutlak adâlet ve hikmet ölçülerine göredir. Şöyle ki, ilâhî lütfâ nâil olmak isteyen ve bu yolda gereken çabayı harcayan her kuluna rahmet kapılarını sonuna kadar açar. Zulüm ve haksızlığı tercih edenleri ise, kim olursa o lusun cezalandırır. Öyleyse, güzel davranışlar göstererek O'nun lütuf ve merhametine lâyık kullar olmaya çalışın. Hiç kuşkusuz Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.

15. Ey Muhammed! Tehlikeli Hudeybiye seferine katılmayanlar, ganîmet elde edeceğiniz kolay bir savaş için yola çıktığınızda, “İzin verin biz de sizinle gel elim!” diyecekler. Onlar bu istekte bulunarak, Allah’ın aşağıda, on sekiz ve on dokuzuncu ayetlerde verdiği hükmünü değiştirmek isteyecekler. Çünkü söz konusu ayetlerde, bu ganîmetlerin yalnızca Hudeybiye seferine katılan fedâkâr müminlere ait olduğu bildirilmiştir. Bunun için, ey Muhammed, onlara de ki: “Siz ey savaş kaçkınları! Bundan sonraki kolay fetihlere bizimle gelmeyeceksiniz! Çünkü Allah, sizin hakkınızda daha önce böyle buyurmuştur!” Bunun üzerine, “Siz aslında bizi çekemiyorsunuz!” diyeceklerdir. Hayır; doğrusu onlar, hakîkati idrâk edemeyen anlayışı kıt kimselerdir! Fakat henüz her şey bitmiş de değil:

16. Ey Muhammed! Hudeybiye seferinden geri kalan göçebe kabîlelere de ki:“ Bakın,Allah size tövbe etmeniz için bir fırsat veriyor: Yakın bir gelecekte, Bizanslılar veya İranlılar gibi güçlü bir topluluğa karşı yapılacak seferlere çağrılacaksınız. Onlarla, Allah yolunda şehit oluncaya veya onlar İslâmî otoriteye teslim oluncaya kadar savaşacaksınız. Eğer bundan böyle emre itaat ederseniz, Allah size güzel bir ödül verecektir. Fakat daha önce yaptığınız gibi bu kez de yüz çevirecek olursanız, sizi can yakıcı bir azapla cezalandıracaktır! Gerçi içinizde savaşa gelemeyecek durumda olanlar da var:

17. Gözleri görmeyen, eli ayağı tutmayan veya ağır bir hastalığa yakalanmış olan kimselere, Allah yolunda savaşa katılmamalarından dolayı herhangi bir sorumluluk yoktur. Bu konuda genel kaide şudur: Kim gücü ve imkânları ölçüsünde Allah’a ve Elçisine itaat ederse, Allah onu, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine koyacaktır; kim de bilerek ve isteyerek itaatten yüz çevirirse, onu da can yakıcı bir cezaya çarptıracaktır!

18. Ey şanlı Elçi! Gerçekten Allah, son nefeslerine kadar çarpışmak üzere Hudeybiye’deki o ağacın altında sana bağlılık sözü verirlerken, bu fedâkâr müminlerden razı olmuştu; çünkü onların kalplerinden geçen samîmî duyguları ve kapıldıkları korku ve endişeleri biliyordu. Bu yüzden, hiçbir kurtuluş ümidinin kalmadığını zannettikleri bir anda, kalplerine güven, cesaret ve metanet ilham ederek onlara huzur bahşetti ve kendilerini, yakın da gerçekleşecek bir zaferle, yani Hayber kalesinin fethini müjdeleyerek ödüllendirdi.

19. Ve ondan sonra elde edecekleri daha nice zafer ve ganîmetlerle... Hiç kuşkusuz Allah, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.

20. Ey iman edenler! Allah size, ele geçireceğiniz pek çok savaş ganîmeti sözü vermişti; işte şimdi, size peşin bir armağan olarak bu barış ve huzur ortamını bahşetti ve yıllardan beri size saldırıp duran Mekke müşrikleriyle diğer büyük kabîlelerin oluşturduğu düşman toplumların baskısını Hudeybiye barışıyla üzerinizden kaldırdı. Böylece, büyük zaferlerin kapısını size aralamış oldu. Allah her devirde buna benzer yardımlar gönderecektir ki, bu olaylar, Allah’ın müminlere verdiği sözlerin mutlaka gerçekleşeceğine dâir apaçık bir delil olsun ve böylece Allah, sizi yardımıyla bu dosdoğru yolda başarıya ulaştırsın.

21. Ayrıca, şimdilik gücünüzün yetmediği, fakat Allah’ın sonsuz ilim ve kudretiyle

kuşatmış olduğu Mekke, Bizans, İran, Anadolu gibi **daha nice** muhteşem fetihleri size nasip edecektir. Bu nasıl olur demeyin, unutmayın ki, **Allah her şeye gücü yetendir.** O kadar ki;

22. Şâyet Mekkeli **kâfirl e r** Hudeybiye’de **sizinle** göğüs göğse **çarşışacak olsalardı,** kesinlikle **arkalarını dönüp kaçarlardı ve kendilerine ne bir kurtarıcı bulabilirlerdi, ne de bir yardımcı!** Çünkü müminler üzerlerine düşeni yaptıkları takdirde, kâfirler karşısında asla yenilgiye uğramayacaklardır.

23. Öteden beri uygulanan Allah’ın en temel yasasıdır bu. Dün böyleydi, bugün de böyledir, yarın da böyle olacaktır. Çünkü **Allah’ın yasalarında,** kıyâmete kadar bir aksaklık, **bir değişiklik göremezsin.**

24. Bu yasaların nasıl işlediğini bizzat gözlerinizle gördünüz. Hani siz Hudeybiye’de konakladığınız sırada, Mekkeli müşriklerin gö nderdiği 80 kişilik bir askerî birlik size saldırmıştı. İşte o saldırıda **sizi onlara üstün getiren ve kâfirlerin başkenti olan Mekke’nin göbeğinde onların size, sizin de onlara saldırmanızı engelleyerek barış ortamını hazırlayan O’dur. Hiç kuşkusuz Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir.**

Fakat Mekkeliler zannetmesinler ki, Allah onlara acıdığından bu savaşı engelledi! Hayır;

25. Çünkü **onlar,** hakîkati bile bile **inkâr eden, sizi Kutsal Mescid i ziyaretten alıkoyan ve** Mina’da kurban etmek için getirdiğiniz **kurbanlıkların yerine ulaşmasını engelleyen kimselerdir.** Dolayısıyla, aslında cezayı fazlasıyla hak etmişlerdi. Fakat bunun için şartların biraz olgunlaşması gerekiyordu. **Eğer** Mekke halkı içinde, **kendilerini tanımadığınız için yanlışlıkla öldürüp vicdan azâbı duyacağınız** zayıf, çaresiz ve yaşlı **mümin erkekler ve mümin kadınlar bulunmasaydı,** şehre savaşıarak girmenize izin verilirdi. Fakat **Allah,** zamanı geldiğinde **dilediğini rahmetine ulaştırmak için** onlara biraz daha mühlet verdi. Nitekim ileride, bu kâfirlerin çoğu İslâm’a girecektir. Ama yine de, **eğer** Mekke halkının kâfirleri ve müminleri kesin bir çizgiyle birbirlerinden **ayrılmış olsalardı, onlardan inkâr edenleri** sizin elinizle savaşta öldürerek veya esir ederek **can yakıcı bir azâba uğrattırdık.**

26. Hani **inkâr edenler, gönüllerinde kibir, öfke ve bağnazlığı, câhiliye döneminin o çirkin bağnazlığını alevlendirirlerken, Allah da Elçisinin ve iman edenlerin yüreklerine ilâhî** güven, sabır, ces aret ve **huzur** duyguları **ilham ediyor ve böylece onların Allah’a yürekten bir saygıyla bağlanmalarını sağlıyordu.** Zaten **onlar, bu ilâhî armağana en çok lâayık olan kimselerdi ve onu gerçekten hak etmişlerdi.** Unutmayın; **Allah, her şeyi tam olarak bilmektedir.**

Peygamberin, Müslümanlarla birlikte Kâbe’yi ziyaret ettiklerini gördüğü rüyaya gelince:

27. Andolsun Allah, Elçisine o rüyayı tüm gerçekliğiyle doğru göstermiştir ve bu rüya, bir yıl sonra mutlaka gerçekleşecektir. O zaman, —sizin kendi gücünüzle veya müşriklerin lütfuyla değil— **Allah’ın izniyle,** kiminiz **saçlarınızı tıraş etmiş ve kiminiz kısaltmış olarak ve hiçbir**

korkuya kapılmadan, güven içinde Kutsal Mescide girip umre görevini yerine getirebileceksiniz. Çünkü Allah, sizin bilmediğiniz nice şeyleri biliyor. İşte bunun içindir ki, bu ziyaretin gerçekleşmesinden önce, yakında gerçekleşecek bir zaferi, Hayber'in fethini size nasip etti.

28. Allah, Elçisini doğrunun eğrinin ölçüsünü ortaya koyan **hidâyet ve** hayata hükmedecek dosdoğru bir inanç sistemi olan **hak din ile gönderdi ki, onu bütün** batıl **dinlere** ve aslen ilâhî vahye dayansa bile, zamanla bozulmuş ve özünden saptırılmış olan bütün inanç sistemlerine **egemen kılsın.** Allah bu dini, kâfir yönetimlerin gölgesi altında ve onların izin verdiği ölçüde varlığını sürdürsün diye değil, hayatın her alına hükmetsin diye göndermi ştir. Buna **şâhit olarak da, Allah yeter!**

O, gönderdiği ayetler ve fiilen ortaya koyduğu mûcizelerle şehâdet eder ki:

29. Muhammed Allah'ın Elçisidir. Onun yanında yer alan Müslümanlar ise, inkârcılara karşı son derece kararlı ve çetin, birbirlerine karşı ise çok şefkatli ve merhametlidirler. Onlar imanlarının sağlamlığı, prensiplerinin kesinliği, düşüncelerinin netliği sayesinde, kâfirlerin baskı ve dayatmaları karşısında çelik gibi sağlam dururlar. **Onların,** namazda bazen **ruku** edip eğilerek, bazen **secdeye kapanarak Allah'ın lütuf ve rızası için yalvardıklarını görürsün. Secde izinden oluşan nişanları, yüzlerinde** tevazu, şefkat, sevecenlik ışıltısı halinde parlamakta, ibadetin kazandırdığı güzellik, letâfet ve aydınlık, bütün tavır ve davranışlarında görülmektedir. **Bu, onların Tevrat'ta anlatılan nitelikleridir. İncil'deki nitelikleri ise şöyledir:** Mümin, tıpkı filiz veren bir tohumu benzer ki, bu minicik filiz zamanla **güçlenir, serpilir ve kökü üzerinde dimdik ayağa kalkar.** Öyle ki, kendisini yetiştiren **çiftçileri hayran bırakır. İşte Allah,** her devirde böyle müminler yetiştirecektir ki, **onlar sayesinde,** mazlumlara kan kusturan **inkârcıları çileden çıkarsın ve zulmün saltanatını, onların eliyle alaşağı etsin!**

İşte bu yetişmekte olan taptaze filizler var ya; **Allah, onlar arasından Kur'an'a yürekten inanan ve bu imana yaraşır güzel ve yararlı davranışlar gösterenlere,** kendi katından **bir bağışlama ve muhteşem bir ödül vaad etmiştir.**

49. HUCURÂT SÛRESİ

Hicretin dokuzuncu yılında, Mücâdele sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, “odaların arkası ndan Peygambere seslenmenin” nezaket kurallarına aykırı olduğı unun vurgulandığı dördüncü ayette geçen “hucurât: odalar” kelimesinden almıştır. 18 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey inananlar! Allah’ın ve —O’nun emirlerinin tebliğcisi ve uygulayıcısı olan— Elçisinin önüne geçmeyin! Bireyi ve toplumu ilgilendiren hayatın hiçbir bölümünde Allah’a ve Elçisine danışmadan, yani Kur’an ve sünneti araştırıp o konuda İslâm’ın hükmünü öğrenmeden karar vermeyin! Kendi düşüncenizi, beklentinizi, menfaatin izi Allah’ın hükmünün önüne geçirmeyin ve geçirilmesine izin vermeyin! **Allah’tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın; dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek, kötülüğün her çeşidinden titizlikle **sakının!** Unutmayın ki, **Allah** her şeyi **işiten**, her şeyi **bilendir**.

2. Ey inananlar! Allah Elçisinin huzurunda konuşurken **sesinizi Peygamberin sesinden daha çok yükseltmeyin!** Birbirinize **seslendiğiniz gibi ona** saygısızca bir ifâdeyle **seslenmeyin;** onunla veya “onun hakkında” konuşurken laubali davranm ayın; **yoksa** bütün iyilikleriniz ve güzel **işleriniz boşa gider de, farkında bile olmazsınız.**

3. Allah’ın Elçisinin huzurunda saygıyla **seslerini kısıan** ve ondan bahsederken edepli ve terbiyeli davranan **kimseler var ya,Allah onların yüreklerindeki “ ilâhî hükümlere saygı ve bağlılık” derecesini sınamış** ve onlar da bu sınavdan yüz akıyla çıkmışlardır. **İşte onlar için** Rableri tarafından bir **bağışlama ve büyük bir ödül vardır.** O hâlde, ey inananlar! Bu ödüle lâyık olabilmek için, Peygambere ve onun izinden giden İslâm âlimlerine, yöneticilere ve büyüklerinize gereken saygı ve edebi göstermeli, tüm insanlara karşı nazik ve terbiyeli davranmalısınız. Aşağıdaki örnek, konuyu daha iyi anlamanızı sağlayacaktır:

4. Ey Peygamber! Seni evinin dışından, ta **odaların arkasından görgüsüzce çağırılar var ya, onların çoğu düşüncesiz kimselerdir.**

5. Oysa onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar sabred ip efendice bekleselerdi, kendileri için **çok daha iyi olurdu.** O hâlde, bundan böyle daha dikkatli davranınsınlar ve şunu da unutmasınlar: Her şeye rağmen **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

6. Ey inananlar! Herhangi bir kimse, özellikle de **kötü huylara sahip biri size önemli bir haber getirirse,** bu habere göre hareket etmeden önce, onun doğruluk derecesini iyice

araştırın; yoksa bilmeyerek bir toplumun hakkını çiğnersiniz de, yaptığınıza pişman olur ve uzun süre vicdan azâbına mahkûm olursunuz!

7. Bilesiniz ki, Allah'ın Elçisi aranızdadır ve Kur'an'ın pratik hayata yansıtılmasında mükemmel bir model olarak, muteber hadis kitaplarındaki örnek hayatıyla kıyâmete kadar hayatınızı yönlendirmeye devam edecektir. Peygamberin görevi, sizin arzu ve isteklerinize uygun işler yapmak değildir. Çünkü o, **şâyet** gerçekleşmesini istediğiniz **işlerin çoğunda size uysaydı**, toplumun düzeni bozulur ve büyük bir **sıkıntıya düşer**siniz. **Fakat Allah** böyle olmasını istemedi; bunun için İslâm **inancını size sevdirdi ve onu kalplerinizde güzelleştirdi**; buna karşılık **inkârcılığı, kötülüğü ve isyankârlığı size çirkin gösterdi**. O hâlde, kim ki Allah için sever ve Allah için nefret ederse, **işte doğru yolu izleyenler onlardır**.

8. Bu, Allah'ın sevdiği kullarına nasip ettiği lütuf ve nîmetidir. Unutmayın ki **Allah**, her şeyi **bilendir**; asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen, sonsuz ilim ve hikmetiyle en mükemmel hayat programını çizen bir **hakîmdir**.

İşte bu hikmet gereğince;

9. Eğer müminlerin içinden iki grup birbiriyle savaşırsa, derhal müdâhale edip aralarını bulun. Buna rağmen, onlardan biri ötekine haksız olarak saldırırsa, o saldırganlarla, **Allah'ın hükmünü kabul edinceye kadar savaşın! Eğer** zulümden vazgeçip Allah'ın hükmüne dönerlerse, aralarında âdil bir barış sağlayın ve her konuda hak ve adâleti gözetin! Hiç kuşkusuz Allah, âdil davrananları sever.

10. Unutmayın, inananlar birbirlerine düşman olamazlar; onlar ancak kardeşirler. O hâlde, müminler arasında çıkabilecek anlaşmazlıklara seyirci kalmayın, din **kardeşlerinizin arasını düzeltin; Allah'tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın; müminlerin birlik ve beraberliğini bozup İslâm toplumunu zayıflatacak her çeşit olumsuz davranıştan **sakının ki**, O'nun tarafından şefkat ve **merhamete lâyık olabilesiniz**.

11. Ey iman edenler! Hiçbir kişi veya toplum, başka bir toplumu küçümseyip alaya almasın; her zaman şu ihtimali düşünsünler: **Belki o** beğenmedikleri insanlar, Allah katında **kendilerinden daha üstündürler**. Aynı şekilde, **kadınlar da** başka bir topluma mensup olan **kadınlar** hakkında dedikodu yapıp onlarla alay etmesinler; **belki o** küçümsedikleri kadınlar, **kendilerinden daha üstündürler**. Meşrû eleştiri sınırlarını aşip **birbirinizi** kırıcı sözlerle **ayıplamayın, birbirinizi** küçük düşürücü **lakaplarla çağırmayın!** Mümin kardeşini aşağılayan, aslında kendi günahkârlığını ilan etmiş olur. Hâlbuki, **imanla** şeref ve üstünlük kazandıktan sonra **'günahkâr'** ismi ile anılmak **ne kötüdür!** Artık her kim tövbe ederse, günahları bağışlanacaktır; kim de tövbe etmekten kaçınırsa, **işte onlar zâlimlerin ta kendisidir!**

12. Ey iman edenler! Aşırı zandan kaçının; çünkü zannın bir kısmı günahtır. Günah olan zan, asılsız tahminlere, e vhamlara dayanarak insanları suçlamak veya cezalandırmaya kalkışmaktır. O hâlde, ne kadar çok zanla hareket ederseniz, yanılıp günaha girme ihtimaliniz de o

derece artacaktır.

Bir de, evleneceği kişinin durumunu araştırma veya büyük suçluları takip etme gibi meşrû bir sebebe dayanmadıkça, **birbirinizin** mahrem yönlerini **araştırmayın ve** olası bir haksızlığı engellemek amacıyla evlilik, iş ortaklığı ve benzeri konularda taraflara ön bilgi vererek uyarma veya şahitlik yapma durumu hariç, lüzumsuz yere insanların kusurlarını sayıp dökerek **birbirinizi arkadan çekiştirmeyin**. Hiçbiriniz, bir başkasının arkasından onun hoşlanmayacağı sözler söylemesin. **İçinizden hanginiz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır? İşte bundan tiksindiniz değil mi?** Oysa gıybet, bundan daha tiksinti verici bir g ünahtır! Öyleyse, **Allah’tan** gelen ilkeleri çiğnememe konusunda son derece titiz ve dikkatli davranın, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüğün her çeşidinden **sakının!** Allah’ın rahmetinden de hiçbir zaman ümidinizi kesmeyin! **Doğrusu Allah**, içtenlikle yapılan bütün **tövbeleri kabul edendir**, çok ama **çok** merhametlidir.

13. Ey insanlar! Gerçekten Biz sizi bir erkekle bir kadından yarattık ve birbirinizle tanışıp rahat, huzur ve kardeşlik içinde bir hayatı yaşamak için iyilikte, güzellikte yarışasınız diye sizi ırklara, boylara ayırdık. Hepiniz Âdem ve Havvâ adındaki bir anne-babanın çocuklarısınız. Dolayısıyla, herhangi bir ırkın veya sınıfın diğerine üstünlüğü söz konusu olamaz. **Gerçek şu ki, Allah katında en üstün, en değerli olanınız, takva bakımından en ileride olanınızdır.** İrk, renk, zenginlik, güzellik, makâm, şöhret, güç gibi özellikler, İslâm’a göre asla üstünlük ölçüsü değildir. İlâhî değer ölçülerine göre en kıymetli, en saygıdeğer insan; ahlâkî erdemler bakımından en önde olan insandır. Ey insanlar! İyi-kötü, doğru-yanlış, güzel-çirkin, üstün-aşağı gibi bütün değer ölçülerinizi Allah’ın kitabından almalısınız! Çünkü **Allah her şeyi bilendir, her şeyden haberdâr olandır.**

14. Yüzeysel olarak Müslümanlığı kabul eden bazı göçebe kabîleler, “ Biz de iman ettik!” dediler. Ey Muhammed! Onlara de ki: “ Hayır; **siz** henüz tam olarak **inanmış değilsiniz!** Bu yüzden “İman ettik!” demeyin, **fakat “Biz Müslüman olmaya karar verdik ve bize tebliğ edilecek İslâmî hükümlere prensip olarak boyun eğdik!” deyin. Çünkü** Kur’an’ın ortaya koyduğu **iman** ilkeleri, **henüz kalbinize yerleşmiş değildir.** Bununla birlikte, **eğer** bundan böyle **Allah’a ve Elçisine itaat ederek** iman iddianızda samîmî olduğunuzu gösterirseniz, elbette Rabb’iniz, **yaptığınız hiçbir güzel davranışı karşılıksız bırakmayacaktır.** Unutmayın; **Allah çok** bağışlayıcı, çok merhametlidir.

15. Gerçek müminler, ancak Allah’a ve Elçisine yürekten inanan, iman tadını tattıktan **sonra** en ağır imtihanlar karşısında bile sarsılmadan ayakta kalabilen, inançlarında en ufak bir kuşkuya kapılmayan ve **Allah yolunda mallarıyla, canlarıyla fedâkârca mücâdele eden kimselerdir. İşte iman iddiasında doğru olanlar bunlardır.**

16. Ey Peygamber! Bu özellikleri taşımadan da Müslüman olabileceklerini zanneden câhillere de ki: “Dininizin ne olduğunu siz mi Allah’a öğreteceksiniz? Oysa Allah, göklerde ve yerde olanı bilir. Kısacası **Allah, her şeyi** tam olarak **bilmektedir.”** Hal böyleyken;

17. İman henüz yüreklerine sinmemiş olan bazı câhiller, “Biz Müslümanlarla savaşımadan, kendi irâdemizle İslâm’a girdik!” diyerek, **Müslüman oldukları için güya seni minnet altında bırakmak istiyorlar.** Böyle kimselere **de ki: “Müslümanlığınızı başıma ka kmayın! Tam tersine, eğer gerçekten iman iddianızda samîmî iseniz, sizi imana eriştirdiği için asıl Allah sizi minnet borcu altında bırakmıştır.** Eğer yüreğinizde bu şükür duygusunu taşımıyorsanız, zaten iman etmiş değilsiniz demektir.”

18. O hâlde, ey insanlar! Tüm tavır ve davranışlarınızda, şu gerçeği dâimâ göz önüne bulundurun: **Hiç kuşku yok ki Allah, göklerin ve yerin bütün gizliliklerini bilmektedir.** Tüm evrende neler olup bittiğini bildiği gibi, kalplerinizde taşıdığınız gizli niyet ve düşüncelerden de haberdardır. Bu yüzden, içinizi dışınızı düzelterek iyi bir mümin olmaya gayret gösterin! Unutmayın ki **Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir.**

50. KÂF SÛRESİ

Mekke döneminin dördüncü yılında, Mürselat sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetinin başındaki “Kâf” harfinden almıştır. 45 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Kâf! Dinle, ey insanoğlu! İşte böyle harflerden meydana gelen fakat bütün insanların benzerini yapmakta acze düştükleri eşsiz bir mucize olan **şanlı Kur’an’a yemin olsun ki**, hepiniz öldükten sonra yeniden diriltilecek ve büyük mahkemede yargılanacaksınız!

2. Fakat hakîkati inkâr edenler, içlerind e n kendileri gibi beşeri özelliklere sahip **bir uyarıcının onlara gelip** bu gerçeği bildirmesine **şaşılar da, “Bu gerçekten tuhaf bir şey!” dediler.** Ve eklediler:

3. “Biz ölüp toza toprağa dönuştükten sonra mı yeniden diriltilecekmişiz? Bu, gerçekteşmesi imkânsız bir dönuştür!”

4. Oysa Biz, yeryüzünün o nlardan her geçen gün **neleri koparıp götürdüğünü** gâyet iyi **biliriz.** Dolayısıyla, onların çür üyüp toprağa karışan bedenlerini, Ma hşer Günü nasıl yeniden hayata kavuşturacağımızı da iyi biliriz. Zaten **katımızda**, her şeyi **kaydeden bir kitap vardır.**

5. Aslında her insan gibi, inkârc ılar da bunun mümkün olduğunu pekâlâ yüreklerinde hissederler. **Ne var ki onlar, hakikat kendil erine iletildiğinde onu** hiç düşünmeden **yalanladılar; bu yüzden çelişkili bir tavır içindeler.** Vicdanlarını rahatsız eden karmakarışık duygular içinde kıvranıp duruyor, her biri ötekini yala nlayan tutarsız iddialarla kendilerini ve halkı kandırmaya çalışıyorlar.

6. Peki onlar, üzerlerinde yükselen göğü nasıl mükemmel bir sistem şeklinde **kurduğumuzu**, parlak birer inci demeti gibi ışıldayan yıldızlarla **onu** nasıl **süslediğimizi ve** bu sistemin hiç aksamadan nasıl çalıştığını, yani **onda** en ufak bir kusur, bir düzensizlik, **bir çatlak olmadığını görmüyorlar mı?**

7. Yeryüzüne gelince, onu da yaşamaya elverişli biçimde **yayıp döşedik, üzer ine sapasağlam dağlar yerleştirdik ve orada** rengârenk, **çeşit çeşit güzelim bitkiler yetiştirdik.**

8. Bütün bunları, hakîkate yönelen her kul için sonsuz ilim, kudret ve merhametimizi gözler önüne seren **aydınlatici bir delil ve bir öğüt olması için** yarattık. Ve yaratılış mûcizesi, her an

gerçekleşmeye devam ediyor:

9. Biz, gökten bereketli ya ğmurlar indirdik ve onun sayesinde meyve dolu bağlar, bahçeler ve tahıl ürünleri olarak biçilecek taneler yeşerttik.

10. Ve salkım salkım meyveleri olan yüksek hurma ağaçları...

11. Tarafımızdan, bütün kullara armağan edilmiş geçim kaynağı olarak.

Bakın; **Biz bu yağmur sayesinde nasıl ölü toprağa hayat veriyorsak**, ölümden sonraki yeniden **diriliş de işte böyle** gerçekleşecektir.

Bu mûcizelerden ibret almayan günümüz inkârcıları, kendilerinden önceki toplumların başına gelenlerden de mi ders almıyorlar?

12. Nitekim, onlardan önce Nûh kavmi, Ress halkı ve Semud kavmi de ayetlerimi yalanlamıştı.

13. Ad kavmi, Mısır diktatörü Firavun ve Lut'un arkadaşları da.

14. Eyke halkı ve Tubba kavmi de... Evet, bunların **hepsi** kendilerine gönderilen **Elçileri yalanlamıştı; bu yüzden tehdidim gerçekleşmiş** ve hepsi helâk edilmişti.

Âhireti inkâr edenler, şunu bir düşünsünler:

15. Biz daha zor görünen ilk yaratmadan yorulup acze mi düştük ki, son yaratmayı gerçekleştiremeyelim? **Hayır; aslında onlar**, Allah'ın sınırsız kudretini gözler önüne seren yaratılış mucizelerini gördükleri hâlde, arzu ve hevesl erinin adâlet, fedâkârlık, erdemlilik gibi ahlâkî değerlerle sınırlanmasını istemediklerinden, **yeni bir yaratılış konusunda hep kuşku içindedirler!**

16. Andolsun ki, insanı Biz yarattık; arzu ve ihtirâslarının ona neler fısıldadığını da çok iyi biliriz. Çünkü Biz ona, şah damarından daha yakınız. Öyle ki:

17. Onun sağında ve solunda oturan iki görevli melek, yaptığı her şeyi kaydederken,

18. Ağzından bir tek kelime çıkmaz ki, yanında kendisini gözetleyen ve söylediklerini kaydeden bir tanık hazır bulunmasın!

19. Ve bu durum, hayat boyu böyle sürüp gider. Sonunda, ilâhî hikmet ve adâlet gereğince, ölüm sarhoşluğu tüm gerçekliğiyle gelip çatar: “İşte, ey insan, bir ömür boyu kaçıp durduğun kaçınılmaz gerçek budur!” denilir.

Daha sonra, kapkaranlık bir kâbuslar âlemi... Ve bir gün, telaşla yerinden fırlar:

20. Çünkü yeniden diriliş için Sura üflenmiştir! Bu, vaktiyle size vaad edilmiş olan büyük Gündür.

21. O Gün her insan, yanında meleklerden bir sevk memuru ve bütün yapıp ettiklerini kaydeden bir tanık ile birlikte hesap vermek üzere Rabb'inin huzuruna gelecektir.

22. O zaman Allah, zalimlere şöyle buyuracak: “Ey insan! Sen bunlardan gaflet içindeydin. Hayatın boyunca, seni bekleyen bu akıbete karşı hep ilgisiz, umursamaz davrandın ve uyarılardan yüz çevirdin. Fakat şimdi, gerçekleri görmene engel olan perdeni gözlerinden kaldırdık; bugün artık bakışların keskindir. Dünyadayken aklınla, imanınıla görmene gereken cennet, cehennem, mahşer gibi hakikatleri, şimdi bizzat gözlerinle göreceksin.”

23. Derken, kendisini bir gölge gibi takip eden beraberindeki görevli melek, “İşte, yanımdaki inkârcı, cehenneme atılmaya hazırdır!” diyecek.

24. Bunun üzerine Allah, “O hâlde!” diyecek, “Her inatçı kâfiri atın cehenneme!”

25. “İyiliğe engel olan, hak hukuk tanımayan, ilâhî adaletten şüphe duyan ve kalplere şüphe tohumları eken o zâlimleri!”

26. “Allah'ın yanı sıra başka ilâhlar edinen o kâfirleri! Atın, atın onları o çetin az âbın içine!”

27. Her inkârcı ateşe atılırken, kendisini sapıklığa sürükleyen arkadaşını suçlayacak. Bunun üzerine arkadaşı, “Ey Rabb'imiz!” diyecek, “Onu ben azdırm adım fakat kendisi zaten derin bir sapıklık içindeydi!”

28. Allah, “Ey günahkârlar! Benim huzurumda çekişmeyin!” buyuracak, “Çünkü zamanında, kitap ve elçi göndererek sizi uyarmıştım!”

29. “Boşuna feryat etmeyin, çünkü Benim katımda karar değiştirilmez; çünkü Ben, kullarıma haksızlık edecek değilim!”

30. O gün cehenneme, “Do ldun mu?” diye soracağız fakat o, günahkârlara öfke ve şiddetinden, “Hayır; daha yok mu?” diyecek.

İşte, inkâr edenlerin sonu budur! İman edenlere gelince:

31. O Gün cennet, dürüst ve erdemlice bir hayat sürmüş olan kimselere iyice yaklaştırılacaktır:

32. “İşte bu, size vaktiyle söz verilen cennettir; Allah'a gönül bağlayan, O'nun buyruklarını gözetten her kul için hazırlanmış bir cennet!”

33. “İnsan kavrayışının ötesinde olmasına rağmen, Rahmân olan Allah’a yürekten saygı duyan ve tertemiz bir kalple O’nun huzuruna gelenler için hazırlanmış muhteşem bir cennet!”

34. “Güvenlik ve esenlik içinde girin oraya! Bu gün, sonsuza dek sürecek olan ebedî hayat günüdür!”

35. Onlar orada, diledikleri her şeye kavuşacaklar ve ayrıca katımızda, dilediklerinden de fazlası vardır.

Hal böyleyken, zâlimler inkârda hâlâ diretiyorlar. Oysa düşünmüyorlar mı ki;

36. Biz onlardan önce, kendilerinden çok daha güçlü nice toplumları yok etmiştik de, azâbımız başlarına çöküverince şehirlerde çil yavrusu gibi sağa sola kaçışmışlardı fakat azâbımızdan kurtulmaya imkân var mı!

37. Hiç kuşkusuz bu anlatılanlarda, duyarlılığını yitirmemiş bir kalbi olan ya da açık yüreklilikle bu mesaja kulak verebilen kimseler için önemli bir uyarı, bir öğüt vardır.

Âhireti inkâr edenler, şunu bir kez daha düşünsünler:

38. Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri altı günde yaratan Biziz ve Yahudilerin iddia ettiği gibi herhangi bir yorgunluk duymuş veya evreni yarattıktan sonra bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmış değiliz. Aksine, kâinâtın mutlak hâkimi olarak her an Egemenlik Tahtında oturmaktayız!

39. Öyleyse, Ey Müslüman, onların alay ve hakaret dolu sözlerine sabret; mücâdelende sana azık olmak üzere, **güneşin doğuşundan önce** sabah namazında **ve batışından önce** öğle ve ikindi namazlarında **Rabb’ini övgüyle an!**

40. Bir de, akşam, yatsı ve teheccüd namazlarını kılarak gecenin bir kısmında O’nun şânını yücelt ve secdelerin ardından duâ ve zikirlerle O’nu tesbih et!

41. Ey Müslüman! Hesap günü, ölüleri diriltmekle görevli İsrâfil adındaki o çağırıcının yakın bir yerden, tâ yüreğinizin derinliklerinden sizi Rabb’inizin huzuruna çağıracağı o büyük Güne kulak ver!

42. O gün bütün insanlar, diriliş çılgılığını gerçek şekliyle duyacaklar. İşte bu gün, kabirlerden çıkış günüdür!

43. Evet; hayat veren, öldüren ve tüm ölmüş bedenleri yeniden diriltecek olan Biziz ve hepinizin dönüşü, eninde sonunda Bize olacaktır.

44. O gün yeryüzü onların üstünden yarılıp parçalandığında, onlar mezarlarından

fırlayıp süratle sağa sola **kaçışacaklar**. Derken, hesaba çekilmek üzere huzurumuzda toplanacaklar. **Bu toplanma, bizim için çok kolay olacaktır.**

45. Ey Peygamber! **Biz onların** bu uyarılar karşısında **ne söyledikleri gâyet iyi biliyoruz.** Üzülme, **sen onlar üzerinde bir zorlayıcı değilsin.** Senin görevin, onları zorla imana getirmek değildir. Sen ancak uyarabilirsin, fakat doğrudan doğruya Allah'ın kitabıyla : **Öyleyse, uyarılarımdan korkanlara Kur'an ile öğüt ver!**

51. ZÂRİYÂT SÛRESİ

Mekke döneminin dördüncü yılında, Ahkâf sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetinde geçen aynı kelimeden almıştır. 60 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. **Esip savuran rüzgârlara,**
2. Yağmur **yükü taşıyan** bulutlara,
3. Denizlerde **kolayca akıp giden** gemilere,
4. **Ve** yaratıklar arasında rızık **işlerini bölüştüren** meleklerle **andolsun ki;**
5. **Size söz verilen** ölüm ötesi hayat, **kesinlikle doğrudur!**
6. **Ve** ilâhî adâletin tecellî edeceği **Hesap Günü, mutlaka gelecektir!**

Emsalsiz bir düzen içinde gerçekleşen bu doğa olayları, her şeyin bir hikmete dayalı olarak yaratıldığına şâhitlik etmektedir. Bu düzende akıl, şuur, irâde ve dolayısıyla Allah'ın vahyine muhatap olma gibi üstün yeteneklerle donatılmış olan insanoğlu, yapıp ettikleri konusu nda elbette hesaba çekilecektir.

Ama insan, bu gerçekten dâimâ yüz çevirmek istemiştir:

7. İç içe geçmiş kıvrım kıvrım yollara, hârîka bir şekilde desen desen işlenmiş mükemmel **yörüngelere sahip göğe andolsun ki,**
8. **Siz** ey insanlar; evren, insan ve Allah; Kur'an, kulluk, ahiret ve benzeri konularda karmakarışık ve **çelişkili görüşler içindesiniz.**

Uzaydaki yıldız kümelerinin nasıl farklı şekilleri, yörüngeleri varsa, ilâhî rehberliği göz ardı eden insanların inanç ve yaşam şekilleri arasında da o kadar büyük çelişkiler, farklılıklar vardır. İnsanlar arasında bu kadar farklı iddiaların var oluşu, şu gerçeği ortaya koyma ktadır: Allah'ın gönderdiği mesaj ile yolunu aydınlatmayan insanlık, hiçbir zaman hakîkati bulamayacak, asla kurtuluşa erişemeyecektir.

9. Demek ki, ancak sapıklığı baştan kabullenmiş, **haktan sapan,** yalana sürüklenmiş insan bu

ilâhî dâveti reddedip **ondan yüz çevirir**. Öyleyse;

10. Şeytânî propagandalarla hakîkati tersyüz edip halkı Kur'an'dan çeviren sahtekârlara yazıklar olsun!

11. Onlar ki, cehâlet bataklığı içinde bilinçsizce bocalayıp duruyorlar.

12. Ve alaycı bir edayla: “Şu vaadedilen **Yargı Günü**, kıyamet günü **ne zaman** gelip çatacakmış?” **diye soruyorlar**

13. Ne zaman mı? O zâlimler, ateşin üzerinde kavrulacakları Gün!

14. O gün onlara, “**Kötülüklerinizin** acı meyvelerini bugün **tadın!**” denilecek, “Küstahça meydan okuyarak **çabucak** gelmesini **istediğiniz** azap **budur işte!**”

15. Öte yandan, dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüklerden sakınanlar ise cennet bahçelerinde, pınar başlarında ebedî mutluluğu tadacaklar.

16. Hem de, Rablerinin kendilerine bahşettiği sonsuz cennet nîmetlerini büyük bir sevinçle alıp onlardan istedikleri gibi faydalanarak. Evet; **çünkü onlar, bundan önce** ki hayatlarında **güzel davranan kimselerdi.**

17. Gecenin az bir kısmında uyur, saatler boyu ilim, ibâdet ve tefekkürle meşgul olurlardı.

18. Ve ruhların ilâhî esintilere açık olduğu sabah namazında, evrenin âdetâ yeniden diriltildiği o **seher vakitlerinde,** Rab'lerine el açıp yalvararak **bağışlanma dilerlerdi.**

19. Ve Allah'ın kendilerine imtihan için emanet verdiği **mallarında,** yardım **isteyen** fakirlerin **ve yardıma muhtaç** oldukları hâlde dilenmekten çekinen yoksulların **da hakkı** olduğunu bilir, onların payını mutlaka ayırırlardı.

20. İnanmaya gönlü olanlar için, yeryüzünde Allah'ın varlığını, rab ve ilâh olarak birliğini, sonsuz ilim, kudret ve merhametini gözler önüne seren ve ilâhî adâletin mutlaka gerçekleşeceğine şehâdet eden nice işâretler, nice **deliller vardır.**

21. Ve bizzat kendi iç dünyanızda... Hâlâ hakîkati **görmeyecek misiniz?**

22. Yeryüzünde yaşamak için ihtiyaç duyduğunuz hava, su, yağmur, ısı, ışık, yiyecek, içecek gibi maddî; ilâhî vahiy, rahmet, hidâyet gibi mânevî **gıdalarınızın ve** ölümden sonraki hayatınız için **size vaadedilen** cennet, cehennem, hesap, mahşer gibi ceza ve mükâfâtın kaynağı **göklerde,** yani Allah'ın yanında O'nun dilemesindedir.

23. Hayır; göklerin ve yerin Rabb'ine andolsun ki, sizin kendi konuşmanız ne kadar gerçekse, bu Kur'an'ın haber verdiği olaylar **da en az o kadar gerçektir!** Kendi varlığınızdans,

benliğinizden, konuşmanızdan kuşku duyabilir misiniz? Elbette hayır! Bu Kur'an, bundan çok daha açık bir gerçektir!

İşte Kur'an'ın anlattığı ibret verici gerçeklerden biri:

24. İbrahim'in o değerli misafirleriyle ilgili ibret verici öyküsü sana anlatılmadı mı?

25. Hani insan sûretinde melekler, **selâm vererek onun huzuruna girmişlerdi, o da “Selâm size, sanırım buralarda yabancısınız!” demişti.**

26. Derken misafirlere aç olup olmadıklarını sormadan **usulca ailesinin yanına gidip közde kızartılmış besili bir buzağı getirdi.**

27. Ve yemeği önlerine koyarak, “Buyrun, yemez misiniz?” dedi.

28. Fakat misafirlerin yemeğe el uzatmadıklarını görünce, azap melekleri olduklarını düşünerek **onlardan dolayı endişeye kapıldı.** İbrahim'in iyiden iyiye kaygılandığını gören melekler, **“Korkma! Bizler Allah'ın görevli elçileri melekleriz.” dediler. Ve sonra onu, İshak adında bilgin bir oğul ile müjdelediler.**

29. Bunun üzerine, konuşmalara kulak misafiri olan İbrahim'in **hanımı Sâre, bir çığlık kopararak yanlarına geldi.** Şaşkınlıktan **yüzüne vurarak, “ Benim gibi kısır bir yaşlı kadından mı olacak bu çocuk!” diyordu.**

30. Melekler, “Elbette!” dediler, “ Çünkü Rabb'in böyle buyurdu. Unutma ki Rabb'in, sonsuz hikmet ve ilim sahibidir.”

31. İbrahim, ilk şaşkınlığını üzerinden attıktan sonra, **“Peki, asıl göreviniz nedir, ey Allah'ın elçileri?” diye sordu.**

32. Onlar da, “Biz aslında,” dediler, “ Lût Peygambere isyan eden günahkâr bir toplum olan Sodom halkı için gönderildik.”

33. “Ki, üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar yağdıralım!”

34. “Rabb'inin katında, günahkârlar için özel olarak seçilip işâretlenmiş taşlar!”

35. İşte böylece, Lut kavmini helâk etmeden önce **oradaki bütün müminleri çıkardık.**

36. Ancak orada, bir ev halkı dışında Müslüman da göremedik.

37. Geride kalan zâlimleri ise, korkunç bir azapla yerle bir ettik ve can yakıcı azaptan korkanlar için, orada kilerin başına gelen felâketi belgeleyen tarihi kalıntılar ve ibret verici işâretler bıraktık.

38. Mûsâ'nın kıssasında da sizin için bir ders vardır: **Hani onu, apaçık bir delil ile Firavuna elçi olarak göndermiştik.**

39. Fakat Firavun, saltanatına güvenerek **bütün** siyâsî ve ekonomik **gücüyle** Mûsâ'ya **karşı koydu ve** onun hakkında, “Bu adam **ya** menfaat peşinde koşan usta **bir büyücüdür, ya da** cinlerin istilasına uğramış zavallı **bir delidir!” dedi.**

40. Biz de onu ve bütün **ordusunu** kısıvrak **yakaladık ve** Firavun, son nefesinde tövbe ederek yaptıklarından dolayı kendisini **kınayıp dururken, he psini denize atıverdik!** Fakat bu gecikmiş tövbe, onu korkunç sondan kurtaramamıştı!

41. İsyankâr Âd kavminin başına gelenlerde **de** sizin için bir ibret dersi vardır: **Hani onların üzerine, o ölümcül fırtınayı göndermiştik.**

42. Karşısına çıkan her şeyi kavurup **küle çeviren** korkunç bir fırtına!

43. Zâlim Semud kavminin yaşadığı felâketlerde **d e** sizin için bir ibret dersi vardır: **Hani onlara** Peygamberleri tarafından, “**Bir süre** daha nîmetler içinde **yaşayın** bakalım!” **denmişti.**

44. Ama onlar, kendilerine ver ilen fırsatı kötüye kullanarak **Rablerinin emrine karşı geldiler. Bunun üzerine** dehşet içinde **bakınıp dururlarken,** korkunç gürültülü bir **yıldırım onları çarpıverdi!**

45. Azâbımız karşısında oldukları yere yıkılıverdiler; **ne ayağa kalkabilecek dermanları kalmıştı, ne de kendilerini savunabilecek güçleri!**

46. Ve daha önce, Nûh kavmini de böyle helâk etmiştik!

Doğrusu, bu helâke uğrayanların hepsi, **yoldan çıkmış kimselerdi.**

Gelelim, yeryüzündeki mûcize ve delillere:

47. Şu muhteşem göğü kendi **elimizle kuran Biziz ve** onu düzenli olarak **geniştletmekte olan da yine Biziz!**

48. Yeryüzünü de türlü nîmetlerle donatarak, hayata elv erişli bir şekilde **Biz döşedik; hem de ne güzel döşedik!**

49. Ve Kur'an'ın mûcizevî beyânını düşünüp **öğüt alasınız diye, her şeyi** iki farklı cinsiyetli ve karşıt kutuplu **çiftler hâlinde yarattık.**

50. Şimdi, ey Peygamber! Tüm insa nlığı hak dine dâvet ederek de ki: “Öyleyse, ey insanlar, bütün sahte ilâhları reddederek, bütün kölelik zincirlerini kırıp atarak, hepiniz Allah'ın çağrısına koşun ve O'nun himayesine sığının! Hiç kuşkusuz ben, size O'nun tar afından gönderilen ve

ilâhî nîmetleri müjdeleyen **apaçık bir uyarıcıyım!”**

51. “Allah ile beraber başka bir ilâh edinmeyin! Yalnızca Allah’a kulluk edin ve O’ndan başka hiçbir varlığa kayıtsız şartsız boyun eğmeyin! **İşte,** tekrar söylüyorum; **doğrusu ben, size O’nun tarafından** gönderilen ve şiddetli bir azâbı haber veren **apaçık bir uyarıcıyım!”**

52. Ey Peygamber ve onun izinden yürüyen mümin! İnkârcıların yalan ve iftiralarla İslâm’a saldırmaları seni üzmesin. Küfrün değişmez karakteri **böyledir; zaten onlardan önceki kâfirlere de ne zaman bir elçi veya dâvetçi geldiye,** her defasında “Bu adam, insanların gözünü boyayan **bir büyücü ya da zavallı bir delidir!”** demişlerdi. Tıpkı şimdiki kâfirlerin yaptığı gibi:

53. Yoksa onlar, bunu söylemeyi nesilden nesle **birbirlerine tavsiye mi ettiler? Hayır; doğrusu onlar, sınırı aşan azgın bir topluluktur!**

54. Öyleyse, sen hakîkati bütün delilleriyle ortaya koyduğun hâlde yanlış düşüncelerinde ısrar eden **bu gibi insanlardan yüz çevir!** Korkma, onlara yüz vermediğin için sorumlu tutulmayacak, bundan dolayı **kınanmayacaksın!**

55. Bununla birlikte, bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşmak için sürekli olarak **uyarmaya devam et! Çünkü uyarı,** inatçı kâfirlere olmasa bile, **inanmaya gönlü olanlara** mutlaka **fayda verecektir.** İşte, yaratılışınızın sebebi olan temel vazifeniz:

56. Ben cinleri ve insanları, başka bir gaye için değil, **ancak** Beni Rabb olarak tanımaları ve yalnızca **Bana kulluk** ve itaat **etmeleri için yarattım.** Ve bu kulluğun yararı Bana değil, bizzat kendilerine olacaktır. Öyle ya;

57. Ben diğer sözde ilahların kendilerine tapanlardan istediği gibi **onlardan ne bir rızık istiyorum, ne de beni beslemelerini.**

58. Çünkü Allah’ın kendisidir her türlü **rızık veren** ve yalnızca O’dur, **sonsuz kudret ve sarsılmaz kuvvet sahibi!** İşte bunun içindir ki:

59. Hiç kuşkusuz bugünkü **zâlimler de,** geçmişte helâk edilmiş olan **yoldaşları gibi** azaptan **paylarına düşeni** zamanı gelince mutlaka **alacaklardır; o hâlde Benden azâbı çabucak istemesinler!** Zira:

60. Defalarca **uyarıldıkları** hâlde umursamadıkları o dehşetli **Günden dolayı, vay o kâfirlerin hâline!**

52. TÛR SÛRESİ

Mekke döneminin ikinci yarısında, Secde sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetinde geçen ve Sina dağına işâret eden “Tûr: dağ” kelimesinden almıştır. 49 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Andolsun Tûr’a**, Mûsâ Peygamberin Allah u Teâlâ ile bizzat konuşarak vahiyle şere flendiği kutsal Sînâ Dağına!
- 2. Ve** andolsun, ince deri ve kağıtlar **üzerine satır satır yazılan** kutsal **Kitaba!**
- 3.** Ki o, hakîkate susamış gönü ller için **açılmış sahifeler üzerine** açık ve anlaşılır olarak yazılmıştır.
- 4. Ve** andolsun **Beyt-i Mâmûr’a**, yani İbrahim’den size miras kalan o kutsal mâbede, Kâbe’ye!
- 5. Ve** andolsun, **yükseltilmiş** gök **kubbeye!**
- 6. Ve** andolsun, Kıyâmet Günü alev alev yanıp **kaynatılan denizlere ki,**
- 7. Rabb’inin** zâlimlere haber verdiği âhiret **azâbı, kesinlikle gerçekleşecektir!**
- 8. Ve hiçbir güç ona engel olamayacak**, ilahi mahkemede hiç kimse onu savunamayacaktır!
- 9. O gün** **gökler**, müthiş bir sarsıntıyla **sarsılacak!**
- 10. Ve** o heybetli **dağlar**, yerlerinden sökülüp **yürütülecek!**
- 11. İşte o Gün**, ayetlerimi **yalanlamış olanların vay hâline!**
- 12. Onlar ki**, inkâr ve cehâlet **bataklıklarında oyalanıp dururlardı.**
- 13. O Gün onlar**, cehennem ateşine **sürüklenecekler!**
- 14.** Ve onlara şöyle denilecek: **“İşte, vaktiyle yalanlayıp durduğunuz ateş budur!”**
- 15.** “Siz bu azâbı haber veren Kur’an’ın bir sihir, bir aldatma ve göz boyama olduğunu iddia ediyordunuz! Şimdi azapla yüz yüze geldiniz! **Peki**, söyleyin bakalım, **bu da mı bir sihir; yoksa**

vaktiyle Kur'an'daki gerçekleri görmediğiniz gibi, bu ateşi de mi **göremiyorsunuz?"**

16. “Şimdi hor ve hakir bir hâlde girin oraya! Artık ateşin acısına ister dayanın, ister dayanmayın, sizin için değişen bir şey olm ayacaktır! Boşuna sızlanmayın, sadece yaptıklarınızın cezasını çekeceksiniz!”

17. Öte yandan, dürüst ve e rdemlice bir hayat sürerek kötülü klerden sakınanlar ise cennet bahçelerinde, sonsuz nîmetler içinde sefa sürecekler.

18. Rablerinin kendilerine bahşettiği muhteşem güzelliklerle sevinç ve mutluluk duyacaklar. Zaten sırf cehennemden kurtulmak bile başlı başına bir nîmettir: Rableri onları, korkunç ateşin azâbından koruyup esenlik diyarına ulaştırmıştır.

19. Onlara denilecek ki: “Yapmış olduğ unuz güzel davranışlara karşılık dilediğiniz nîmetlerden afiyetle yiyin, için!”

20. Sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslanıp keyiflerine bakacaklar. Ayrıca onları, tatlı dilli, güler yüzlü, güzel gözlü hanımlarla evlendireceğiz.

21. Onlar ki, ayetlerime yürekten iman ettiler ve kendilerinden sonra gelen nesilleri de inanç konusunda onları izledi. İşte onların nesillerini, —kendilerinin hak ettiği dereceye ulaşamamış bile olsalar— cennette kendileriyle bir araya getireceğiz ve yaptıkları hiçbir güzel davranışı karşılıksız bırakmayacağız. Fakat hiç kimseyi de, “birilerinin hatırına” cehennemden kurtarmayacağız. Çünkü herkes, kazandığı şeyler karşılığında rehin tutulmuştur ve ancak kendi yaptığı iyilikler sayesinde kurtuluşa erebilecektir.

22. İşte onlara, canlarının çektiği çeşit çeşit meyvelerden ve en lezzetli etlerden bol bol vereceğiz.

23. Orada, insanı sarhoş edip saçma sapan konuşturmayan ve günaha sürüklemeyen içki kadehlerini birbirlerine ikram ederek aralarında neşeyle kapaşacaklar.

24. Çevrelerinde, kendileri için özel olarak yaratılmış olan gün yüzü görmemiş inciler gibi pırıl pırıl, tertemiz genç hizmetkârlar isteklerini yerine getirmek için dolaşıp duracaklar.

25. Derken, birbirlerine dönüp geçmişte yaşadıklarını hatırlayarak sohbeta koyulacaklar:

26. “Doğrusu biz,” diyecekler, “geçmiş te , en mutlu olduğumuz anlarda, çoluk çocuğumuz arasında yaşarken bile, Rabb'imizin azâbından çok korkardık!”

27. “Fakat şükürler olsun ki Allah bize lütfetti de, alevleri insanın iliklerine işleyen o korkunç azaptan korudu bizi!”

28. “Çünkü biz, dünyadayken yalnızca O'na kulluk eder ve sadece O'na yalvarırdık.

Gerçekten O, iyilik edendir, çok merhametlidir.”

29. O hâlde, ey şanlı Elçi! **Sen** bunları haber vererek insanlara **öğüt ver!** Onlar ne derlerse desinler; **Rabb’inin** sonsuz şefkat ve **nîmeti sayesinde, sen ne kâhinsin, ne de deli!**

30. **Yoksa** inkârcılar senin hakkında, “**O** yalnızca güzel sözler uyduran usta **bir şâirdir, zamanın çarkları arasında yok olup unutulmasını bekliyoruz!” mu diyorlar?**

31. Onlara **de ki:**“ Madem öyle, o zaman **bekleyin** bakalım fakat unutmayın ki, **ben de sizinle birlikte** başınıza gelecekleri **bekliyor olacağım!** Kimin haklı çıkacağını önümüzdeki yıllarda sizler ve daha sonra bütün insanlık görecektir.”

32. Oysa Kur’an’ı reddedenler, iddialarını destekleyecek en küçük bir delile bile sahip değiller. O hâlde neden inkâr ederler? **Bunu onlara akılları mı emrediyor; yoksa** bu hâl, **onların** bencil, inatçı ve **azgın bir topluluk** olmalarının bir sonucu **mudur?**

33. **Yoksa** inkâr edenler, “**Kur’an’ı** Muhammed **uydurdu!” mu diyorlar? Hayır, aslında onlar** gerçeği biliyor, fakat **inanmak istemiyorlar.**

34. **Eğer** iddialarında **samîmî iseler, bu** Kur’an’a **denk bir kelam ortaya koysunlar!** Eğer Kur’an’ın insan ürünü bir kitap olduğunu iddia ediyorlarsa, o zaman ya kendileri de onun ayarında, onunla boy ölçüşebilecek bir kitap meydana getirerek iddialarını ispatlasınlar, ya da onun ilahi bir kelam olduğu gerçeğini kabul edip Müslüman olsunlar.

35. **Onlar** hiçbir yaratıcı olmaksızın, **yokluktan mı yaratıldılar; yoksa** onları **yaratan** bizzat kendileri midir?

36. **Acaba** **gökleri ve yeri onlar mı yarattılar** ki, onları yaratan Allah’ın hükmüne boyun eğmek istemiyorlar? **Hayır; aslında onlar, Allah’ın varlığına da gerçek anlamda inanmıyorlar!**

37. **Yoksa Rabb’inin** sonsuz ilim ve kudret **hazineleri onların elinde midir? Yâhut** tüm varlıklar üzerinde egemen olan ve kâinatı **yöneten onlar mıdır** ki, Allah’ın hükümlerine alternatif kanunlar ortaya koyuyorlar?

38. **Yoksa onların, üzerinde** semaya yükselip ilâhî vahyi **dinleyebilecekleri mûcizevî bir merdivenleri mi var? Öyleyse, içlerinden onu dinlemiş olan, iddiasını ispatlayacak açık bir delil getirsin!**

Delil getirmek şöyle dursun, hayret, daha neler söylüyorlar. O hâlde, ey müşrikler! Kur’an’ın rehberliğiyle yolunuzu aydınlatmadığınız sürece, hiçbir zaman gerçeğe ulaşamazsınız! Tam tersine, Allah’ı âciz ve muhtaç bir varlık olarak görür, bunun sonucunda da yeryüzünü cehenneme çevirecek bir toplum düzeni meydana getirirsiniz. Örneğin, meleklerin Allah’ın kızları olduğunu iddia ediyorsunuz. Oysa bunu söylemekle sadece Allah’a iftira etmekle kalmıyor, aynı zamanda

küçümsediğiniz bir şeyi, yani kız çocuk sahibi olmayı O'na yakıştırarak katmerli bir günah işliyorsunuz!

39. Demek beğenmediğiniz kız çocuklar O'na, oğullar da size, öyle mi?

Hakikat apaçık ortadayken, onları inanmaktan alıkoyan nedir?

40. Yoksa ey Muhammed, sen bu dâvet karşılığında onlardan bir ücret istiyorsun da, ağır borç altında ezildikleri için mi seni inkâr ediyorlar?

41. Yoksa yaratılmışların algı ve tecrübe sınırları ötesinde bir âlem olan gaybın bilgisi kendi yanlarında bulunuyor da, varlıkların kaderini onlar mı yazıyorlar?

42. Yoksa onlar, hâince bir tuzak kurup müminlerin önderini suikastla ortadan kaldırmak mı istiyorlar? Oysa asıl tuzağa düşenler, o kâfirlerin kendileri olacaktır.

43. Yoksa onların Allah'tan başka himayesine sığınacakları ilâhları mı var? Hayır; **Allah, onların düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; birtakım tanrısal nitelikler atfederek Allah'a ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

Fakat inat ve önyargı, inkârcıları öylesine körleştirmiştir ki;

44. Onlar, kendilerini helâk etmek üzere gökten bir parçanın üzerlerine düşmekte olduğunu görselerdi bile, inatlarından, “Bu, üst üste yığılmış bir bulut kümesidir!” derlerdi.

45. Öyleyse, ey Müslüman! Onları inandırmak için mûcizeler peşinde koşma! Kur'an'ın beyânına inanmıyorlarsa bırak onları, dehşetle çarpılacakları Hesap Günü ile karşılaşınca kadar inkâr bataklığında bocalayıp dursunlar!

46. O korkunç Gün gelip çattığında, şimdi kurdukları tuzaklarının kendilerine zerre kadar faydası dokunmayacak ve hiç kimseden yardım göremeyecekler!

47. Fakat zâlimleri, âhirette çekecekleri bu cezadan ayrı olarak, peşin olarak bu dünyada ve arkasından kabir hayatında bir ceza bekliyor; ne var ki, çokları bunun bilincinde değil.

48. O hâlde, ey dâvetçi! Rabb'inin hükmü gerçekleşinceye kadar, onların eziyetleri ne sabret! Korkma; sen bizzat Bizim koruma ve gözetimimiz altındasın! Yeter ki, Rabb'inle gönül b ağını sürekli canlı tut: İlâhî buyrukları yerine getirmek üzere her ayağ a kalktığında, Rabb'ini övgüyle an! Tesbih et!

49. Ayrıca, gecenin bir kısmında ve seher vakti yıldızlar kaybolup giderken, okuduğun Kur'an'ın herbir bölümünün ardından dilinde Kur'an, gönlünde iman ve alnında secdelerle hem

kendi benliğine, hem tüm kâinata **O'nu yüceliğini ilan et! Tesbih et!**

53. NECM SÛRESİ

Mekke döneminin beşinci yılında, İhlâs sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, ilk ayetindeki ‘necm’ kelimesinden almıştır. Bu kelime Kur’an’da kimi yerlerde ‘gökt eki yıldız’ (16. Nahl: 12, 16; 22 . Hac 18; 37. Saffat 88), kimi ayetlerde ‘Hz. Peygamber’e inen Kur’an-ı Kerim’in her bir birimi’ (53. Necm: 1; 56. Vakıa: 75) ve Rahman sûresinde de ‘gövdesiz bitki’ yani ‘ot’ (55 . Rahman: 6) anlamlarına kullanılmaktadır. 62 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. İnsanlığı ilâhî nurlarla aydınlatmak üzere yücelerden **inmekte olan Yıldız** , Hz. Peygamber’e inen Kur’an’ın her bir bölümüne **yemin olsun ki**,
2. Ey müşrikler, çocukluğundan beri yakından tanıdığınız ve ahlâkî meziyetlerini çok iyi bildiğiniz **arkadaşınız Muhammed ne sapmış, ne de aldanmıştır!**
3. **Ve** size Rabb’inin mesajını aktarırken, asla **kendi arzu ve hevesinden konuşmuyor.**
4. Onun dudaklarından dökülen **bu** muhteşem ifadeler, **kendisine** Allah tarafından **gönderilen vahiyden başka bir şey değildir.**
5. **Ona** bu sözleri, **olağanüstü güçlere sahip olan** vahiy meleği Cebrail **öğretmiştir.**
6. Müthiş **yeteneklerle donatılmış** bir melek... **İşte** o melek, tüm ihtişamıyla Muhammed’e **görünmüştü.**
7. Gök ile yerin birleştiği **ufkun en yüce noktasında**, 600 kanadıyla kendisini göstermişti.
8. **Sonra** Muhammed’e doğru **yaklaşıp** yanına **inmişti.**
9. Öyle ki, aralarındaki mesafe **iki yay kadar, hattâ daha da yakın olmuştu.**
10. Böylece Cebrail, Allah’ın **kuluna bildirmesini istediği şeyleri bildirmişti.**

Bu o kadar açık bir gerçeği ki:

11. Muhammed’in gözünün **gördüğü** hiçbir **şeyi, kalbi yalanlamadı.** Açık ve net olarak gördüğü bu görkemli varlığın, Allah’tan vahiy getiren Cebrail olduğu konusunda en ufak bir şüpheyi kapılmadı.

12. Şimdi siz, ey müşrikler, onun açık ve net olarak gördüğü şeyler hakkında hâlâ onunla tartışmaya mı gireceksiniz?

13. Andolsun Muhammed onu, bundan önce bir kez daha gökten inerken görmüştü.

14. Maddî varlığın sona erdiği ve bambaşka bir âlemin kapılarının açıldığı sınır noktasında, yani Sidre-i Müntehâ'da.

15. Şehitlerin, Hesap Gününe kadar kaldığı barınma Cenneti Me'va'nın yakınındaki sınır noktasında.

16. O an ki, Sidre'yi bürüyen bürüyor ve ilâhî nurlarla aydınlanan bu yer, kelimelerin ifâde etmekten âciz kaldığı muhteşem güzelliklere sahne oluyordu.

17. Ve bu, kesinlikle bir yanıls ama, bir hayal değildi; Muhammed bu olayı yaşarken, gözleri ne yanıldı, ne de sınırı aştı.

18. İşte o gün o, gerçekten de Rabb'inin en büyük mûcizelerinden bir kısmını gördü.

Peki ya siz ey müşrikler! Allah'ın yanı sıra hükmüne boyun eğip tapındığınız o düzmece ilâhların Hesap Günü size şefaathçi olacaklarını söylerken hangi temele, hangi delile dayanıyorsunuz?

19. Ey müşrikler! Hiç düşündünüz mü, ilâh olduğunu iddia ettiğiniz o sözde tanrıçaları; örneğin Lat'ı ve Uzza'yı,

20. Ve üçüncüleri olan Menat'ı?

21. Demek gurur duyduğunuz erkek çocuklar size, sahip olmaktan utanç duyduğunuz kız çocuklar da O'na ait, öyle mi?

22. Şu hâlde bu, gerçekten çok adâletsizce bir paylaşım!

Oysa bunu söylemekle sadece Allah'a iftira etmekle kalmıyor, aynı zamanda k üçümsediğiniz bir şeyi, yani kız çocuk sahibi olmayı O'na yakıştıran büyük bir saygısızlık yapıyorsunuz!

23. Tapındığınız bu sözde ilâhlar, kulluk ve itâate lâyık olduklarına dâir haklarında Allah'ın hiçbir delil göndermediği ve yetki alanlarını, kudret sınırlarını, verdikleri ve verecekleri hükümleri, kısaca sahip oldukları bütün öze llikleri sizin ve sizden önceki atalarınızın belirlemiş olduğu birtakım hayal ürünü isimlerden başka bir şey değildir!

Onlar, bu iddialarında herhangi bir delile dayanmıyor, yalnızca boş kuruntu ve zanların bir de kendi heva ve heveslerinin hoşlarına giden şeytânî dürtülerin peşinden gidiyorlar. İşte bu yüzden bir tek Allah'a kulluk etmekten kaçınıyor, kend ilerine hiçbir ahlâkî sorumluluk yüklemeyen âciz tanrılar icat ederek onlara tapmayı tercih ediyorlar. Oysa şimdi onlara,

Rab'leri tarafından bir yol gösterici gelmiş bulunuyor. Artık hiç kimse, gerçeği bilmeme bahanesiyle kendisini kurtaramayacak, hiç kimse Kur'an'a göre hayatını düzenlemeden dünya ve âhirette kurtuluşa eremeyecektir. Öyle ya:

24. Yoksa insanoğlu, her arzu ettiğini elde edebilecek güç ve yetkinin kendisine verildiğini mi sanıyor? Her ideali gerçeğe dönüşecek, her gönlünden geçirdiği doğru kabul edilecek, öyle mi? Hayır!

25. Çünkü son da Allah'ındır, ilk de! Dünya da Allah'ındır, âhiret de! Her işin b aşında ve sonunda, hüküm yalnızca O'nundur! Çünkü O'nun sonsuz ilim ve kudreti her şeyi çepeçevre kuşatmıştır! Öyleyse, yalnızca O'na kulluk etmeli, sadece O'nun yardım ve himayesine sığınmalısınız! O'ndan başka hiçbir varlıktan şefaath dilenmemelisiniz! Unutmayın ki:

26. Göklerde nice büyük melekler vardır ki, Allah dilediği ve razı olduğu kims elere şefaath için izin vermedikçe, onların şefaati hiç kimseye en ufak bir fayda sağlamayacaktır! Allah katındaki makâmı ve derecesi ne kadar yüksek olursa olsun, hiç kimse günahkârların kurtuluşu için aracılık edemeyecek, cezayı hak etmiş bir suçluyu azaptan kurtaramayacaktır! Hal böyleyken:

27. Âhirete inanmayanlar, m eleklere dişi varlıkların ismini veriyor ve onları Allah'ın kızları olarak görüyorlar.

28. Hâlbuki onlar, bu konuda he rhangi bir delile veya güvenilir bilgiye sahip değiller; sadece, hiçbir doğruluk değeri taşımayan sözlerin ve zannın peşinden gidiyorlar; oysa tek başına zan, hakîkate ulaşmak için hiçbir zaman yeterli olmaz.

29. O hâlde, ey hak yolunun yolcusu! Öğüt ve uyarılarla dolu ayetlerimizden yüz çeviren ve dünya hayatının zevk ve sefasından başka bir şeye değer vermeyen bu câhillerden uzak dur! Bunun yerine, çağrına kulak ver ecek tertemiz gönüllere yönel. Paranın, makâmın, şö hretin, gücün kölesi olan kimselerle kısır tartışmalara girerek vaktini ve enerjini boş yere harcama!

30. İşte, onların ulaşabildikleri bilgi düzeyi ancak bu kadardır: Ama sen üzülme, elbette Rabb'in, kimlerin Kendi yolundan sapt ığını ve kimlerin doğru yolu izlediğini çok iyi bilmektedir. Dolayısıyla, herkese hak ettiği karşılığı mutlaka verecektir.

31. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. O, her şeyi belli bir hi kmet ve amaç doğrultusunda yaratmıştır. Hiç kuşkunuz olmasın ki Allah, **kötülük yapanları yaptıklarından dolayı mutlaka cezalandıracak ve güzel davrananları, yaptıkları iyiliklerden çok daha güzeliyle ödüllendirecektir.**

İşte bu sonsuz nîmetleri kazanacak olan müminlerin özellikleri:

32. Onlar, adam öldürme, hırsızlık, yalana şahitlik, ana babaya isyan, dolandırıcılık, içki, kumar ve benzeri büyük günahlardan ve özellikle de zina, fuhuş gibi yüz kızartıcı kötülüklerden

kaçınan kimselerdir; ancak büyük günah olarak nitelendirilmeyen ufak tefek kusurlar hariç... Çünkü müminler, Kur'an ve sünnette açıkça yasaklanan büyük günahlardan uzak durdukları takdirde, işledikleri küçük günahlar pişmanlık, tevbe ve istiğfar ile affedilecektir. Çünkü **Rabb'in çok bağışlayıcıdır.** Sizin, asla günah işlemeyen birer melek olmadığınızı biliyor. **O, sizi Âdem olarak topraktan yaratırken de, annelerinizin rahminde saklı küçücük bir varlık, cenin durumundayken de sizin ne kadar âciz ve muhtaç bir varlık olduğunuzu gâyet iyi bilmektedir. Ö yleyse, kendinizi temize çıkarmayın!** Hiç günahsız, kusursuz ve tertemiz olduğunuzu iddia ederek övünmeyin! Çünkü **O, kimin dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüklerden sakındığını en iyi bilendir.**

33. Ey insanoğlu! Baksana, ilâhî rehberlikten yüz çeviren,

34. Ve bunun doğal sonucu olarak, Allah yolunda azıcık mal harcaııp sonra kaya gibi cimri kesilen adamın içler acısı hâline!

Düşünsene; bu adam, bütün davranışlarından sorumlu olduğ unu ve ilâhî adâletin tecellî edeceği Yargı Gününde bunların hesabını vereceğini nasıl inkâr edebilir?

35. Yoksa yaratılmışların algı ve tecrübe sınırları ötesinde bir âlem olan gaybın bilgisi kendi yanında bulunuyor da, oradan bakıp geleceğini mi görüyor?

36. Peki ona bildirilmedi mi; Mûsâ'nın Kitabında bulunan hikmet dolu öğütler?

37. Ve o vefâkâr İbrahim'in sahifelerinde yer alan ilâhî prensipler:

38. "Hiç kimse, bir başkasının günah yükünü taşımayacaktır!"

39. "Ve insana, kendi gayret ve çabalarının sonuçlarından başka bir şey yoktur!"

40. "Bütün yapıp ettikleri Hesap Günü kendisine gösterilecek,"

41. "Ve hepsinin karşılığı ona eksiksiz olarak verilecektir!"

42. "Çünkü son varış, Rabb'inedir. Dünya hayatı bir gün son bulacak ve tüm insanlar, hesap vermek üzere O'nun huzuruna çıkarılacaktır."

Öyle ki:

43. Güldüren de O'dur, ağlatan da O!

44. Öldüren de O'dur, yaşatan da O!

45. Ve O'dur iki cinsi, erkek ve dişiıı yaratan,

46. Bir damlacık sudan, döl yatağına atıldığı an!

47. Ve elbet O'na aittir, ölü bedenleri Hesap Günü yeniden diriltmek!

48. O'dur kullarına servet, sa ğlık, akıl, ahlâk ve iman gibi **zenginlikler bahşeden ve tüm canlıların ihtiyaçlarını karşılayan.**

49. Ve O'dur, müşriklerin tapındığı en parlak yıldızın, **Şira'nın Rabb'i!**

50. Ve O'dur, eski Âd kavmini,

51. Ve Semud'u helâk eden, hem de **geride** bir tek canlı **bırakmaksızın!**

52. Ve onlardan önce Nûh kavmini korkunç bir tufanla yok eden! **Çünkü onlar, zulüm ve haksızlıkta gerçekten çok ileri gitmişlerdi.**

53. Ayrıca, altı üstüne getirilen Lut'un kavminin yaşadığı Sodom ve Gomore şehirlerini **de yerin dibine geçirdi!**

54. Böylece, azap yağmuru altında kalan **bu** uğursuz şehirlerin üstünü **neler kapladı, neler!**

55. O hâlde ey insan, önceki zâlimlerin fecî sonları ortada dururken, **Rabb'inin hangi nîmetini** inkâr edebilir, adâletinden **şüphe duyabilirsin?**

56. İşte bu Kur'an, **önceki uyarıcı Kitaplar gibi bir uyarıcıdır.** Öyleyse, hemen şimdi, Rabb'inize dönün! Çünkü;

57. Kaçınılmaz olan Son Saat iyice **yaklaşmıştır.** Öyle ki, şu anda aldığınız nefesin son nefesiniz olup olmadığını bilemezsiniz.

58. Ve Son Saat gelip çattığında, **Allah'tan başka hiçbir güç ona engel olamayacaktır!**

59. Şimdi, ey inkârcılar; siz kendi tuhaf hâlinize değil de, sizi uyaran **bu mübârek sözlere mi şaşıyorsunuz?**

60. İçler acısı hâlinize ağlamanız gerekirken, uyarıları alaya alıp **gülüyor musunuz?**

61. Ve küstahça bir aldırmazlık içinde **oyalanıp duruyor musunuz?** Yapmayın bunu!

62. Haydi, şimdi Allah için secdeye kapanın ve yalnızca O'na **kulluk edin!**

54. KAMER SÛRESİ

Mekke döneminin ikinci yarısında indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “Kamer: Ay” kelime esinden almıştır. 55 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Tüm evrenin korkunç bir sarsıntıyla yok edileceği Kıyâmet **Saati** iyice **yaklaştı ve** kıyâmeti ispatlayan açık bir delil ve Son Elçiye bahşedilen apaçık mûcize olarak, bir gece Mekke’de, Peygamberin ve müşriklerin gözleri önünde **Ay**, kısa bir süre için ortadan ikiye **yarıldı!**

2. Fakat inkâra şartlanmış olan zâlimler, **ne zaman bir mûcize görseler, “Bu öteden beri süregelen etkileyici bir büyüdür!” diyerek** bir bahaneyle mutlaka haktan **yüz çevirirler!**

3. İşte Mekkeli kâfirler de, bizzat şâhit oldukları bu mûcizenin bir göz boyama, bir büyü olduğunu ileri sürerek onu inkâr ettiler ve böylece, **arzu ve heveslerine uyararak** kıyâmeti ve Hesap Gününü **yalanladılar**. Çünkü ilâhî adâleti kabul etmek onlara ahlâkî yükümlülükler getiriyor, bu da hiç hoşlarına gitmiyordu. Fakat bu halleri, sonsuza dek böyle sürüp gitmeyecek, yakında gerçeği görecekler! Çünkü **her işin gerçekleşeceği** belirli **bir zaman vardır!** Allah’ın haber verdiği her şey, yeri ve zamanı gelince mutlaka gerçeğe kışecektir! Çünkü bu muazzam varlık âleminde, yaratılan her şeyin belli bir hikmeti vardır ve bu, ya bu dünyada, ya da âhirette mutlaka gerçekleşecektir.

4. **Oysa onlara**, aklını kullanan her insanı inkâr bataklığına saplanmaktan **engelleyecek haberleri** dile getiren ayetlerimiz **ulaşmış bulunuyor**.

5. Hem de, **mükemmel bir hikmet** ve öğüt Kitabı! **Ne var ki**, iman etmemeye karar vermiş olanlara **uyarılar fayda vermiyor**.

6. **O hâlde**, ey Müslüman! Madem bütün delillere rağmen inkârda diretiyorlar, sen de **bırak onları**, inkâr ve cehâlet karanlıklarında bocalayıp dursunlar! Ta Mahşer Günü İsrafil adındaki dâvetçinin eşi benzeri **görülmemiş bir şeye çağıracağı** o müthiş **Gün** gelip çatıncaya kadar:

7. O Gün onlar, utanç, pişmanlık ve dehşetten **bakışları yere çivilenmiş bir hâlde**, tıpkı fırtınanın etkisiyle sağa sola **saçılmış çekirgeler gibi mezarlarından fırlayıp çıkacaklar**.

8. İşte o anda, **dâvetçiye doğru** sürüler hâlinde **koşarlarken, inkârcılar, “Bu gün gerçekten çetin bir gündür!” diye feryât edecekler**.

9. Onlardan önce, Nûh'un kavmi de inkâr etmişti. Onlar da **kulumuz Nûh'u yalanlamış** ve “**O bir delidir!**” demişlerdi. Böylece Peygamber, büyük baskı ve ez iyetlerle karşılaşmış ve görevini yapmasına **engel olunmuştu.**

10. Bunun üzerine Nûh, Rabb'ine el açıp şöyle yalvardı: “Ya Rabbi! Gücüm tükendi, çar esiz kaldım, mücadelemde **yenik düştüm;** bana **yardım et Allah'ım!**”

11. Biz de, bardaktan boşanırcasına **akan sularla göğün kapılarını** kâfirlerin üzerine **açtık.**

12. Ve yer altındaki göllerin, ırmakların, dereler **i n sel** gibi coşkun **pınarlar hâlinde** fışkırmasını **sağladık.** Böylece yerdeki ve gökteki **s u** kütleleri, daha önce takdir edilmiş belirlenmiş bir işi gerçekleştirmek **üzere toplandı.**

13. Nûh'a gelince, **onu** ve ona iman edenleri, **tahtalar ve çivilerden yapılmış** bir gemi üzerinde taşıdık.

14. Dev dalgalar arasında çalkalanan gemi, bizzat **Bizim gözetimimiz altında akıp gidiyordu.** Böylece, **inkâr edilmiş olan** kulumuz Nûh'a bir ödül olarak kendisini ve diğer müminleri kurtarıp selâmete erdirdik.

15. İşte, bu gemiye binen müminlerin kurtuluşunu ve kâfirlerin helâk edilmesini, kıyâmete kadar gelecek bütün insanlar için ibret verici **bir işâret kıldık.** Öyleyse, **yok mu** bundan **öğüt almak isteyen?**

16. Evet, uyarılarım ve uyarıları hiçe sayan zâlimleri cezalandırmam nasılmış, gördünüz!

17. Andolsun Biz bu Kur'an'ı, iyice anlayıp **öğüt** alabilmeniz için **kolaylaştırdık, öyleyse yok mu** onu okuyup **öğüt alan?** Yok mu, her akıllı insanın kolayca anlayab ileceği hikmetli öğütlerle, ibret verici kıssalarla cennetin yolunu gösteren bu kitabı okumak, anlamak, pratik hayata uygulamak ve böylece dünyada ve ahirette kurtuluşa ulaşmak isteyen?

18. Bakın, güç ve zenginliğiyle dillere destan olan Âd kavmi de ayetlerimi yalanlamıştı fakat Benim uyarılarım ve uyarıları hiçe sayan zâlimleri cezalandırmam nasıl olurmuş, gördüler:

19. Onların üzerine, felâketi sürekli olan bir günde dondurucu bir kasırga gönderdik.

20. Öyle dehşetli bir fırtına ki, **insanları kökünden koparılmış hurma kütükleri gibi** sağa sola **savurup atıyordu.**

21. Evet, uyarılarım ve uyarıları hiçe sayan zâlimleri cezalandırmam nasılmış, bakın ve ibret alın.

22. Andolsun Biz, ayetlerimizi anlayıp **öğüt** alabilmeniz için **bu Kur'an'ı kolaylaştırdık; öyleyse, yok mu** onu okuyup **öğüt alan?**

23. Semud halkı da uyarılarımızı kendilerine ileten Peygamberi yalanlamıştı.

24. Nitekim, “Bizim içimizden çıkan bizim gibi fâni bir insana mı itaat edecekmişiz?” demişlerdi, “O zaman büyük bir yanılmanın ve ahmaklığın pençesine düşmüşüz demektir!”

25. “Aramızda bunca zengin ve asil insan dururken, ilâhî öğüt ona mı indirilmiş? Hayır! Doğrusu Sâlih, küstah bir yalancıdan başka bir şey değildir!”

26. Bunun üzerine Allah, “Üzü lme Ey Sâlih!” dedi, “Asıl küstah ve yalancı kimmiş, yarın anlayacaklar!”

27. “Biz onları imtihân etmek ve gerçek niyetlerini ortaya çıkarmak üzere, bir mucize olarak kayadan çıkaracağımız bir deveyi göndereceğiz. Kendilerine sadece hayır sağlayan bu sahipsiz deveye karşı tavırları, kaba kuvvete baş vurarak zayıf ve çaresiz insanları ezme huyundan vazgeçip geçmediklerini ortaya koyan bir ölçü olacaktır. Öyleyse, sen onların ne yapacağını gözetle ve eziyetlerine biraz daha sabret!”

28. “Onlara, kuyudan çıkarılan suyun deveyle kendi aralarında birer gün arayla nöbetleşe paylaştırılacağını söyle; sırası gelen grup, düzenli bir şekilde gelip payını alacaktır.”

29. Fakat onlar, içlerindeki en azgın arkadaşlarını çağırıp onu kışkırttılar, o da kılıcını çekti ve Allah’a itaatin simgesi olan deveyi kesip öldürdü.

30. Bunun üzerine, uyarılarım ve uyarıları hiçe sayan zâlimleri cezalandırmam nasılmış, gördüler:

31. Onların üzerine, korkunç bir patlamayla şehrin altını üstüne getiren bir tek çığlık gönderdik; böylece o zâlimler, ağılda hayvanların, çiğnerken ufalanıp ağızlarından, ayaklarının altına dökülen kuru otlar gibi sönüp gidiverdiler!

32. Andolsun Biz, ayetlerimizi anlayıp öğüt alabilmeniz için bu Kur’an’ı kolaylaştırdık; o hâlde, yok mu onu okuyup öğüt alan?

33. Lut kavmi de uyarılarımı dile getiren Peygamberi yalanlamıştı.

34. Biz de, erkek erkeğe sapık ilişkilere giren bu zâlimlerin üzerlerine ölüm yağdıran bir kasırga gönderdik; sadece Lut ve ailesini sabaha karşı şehirden çıkararak kurtardık.

35. Fedâkâr kulumuza, tarafımızdan bir lütuf ve nîmet olarak... İşte Biz, nîmetlerimize şükredenleri böyle ödüllendiririz. O kavmi helâk etmeden önce, yaşanan olaylara bir bakın:

36. Lut, azâbımızın dehşeti konusunda onları zamanında uyarmıştı fakat onlar uyarıları şiddetle reddettiler ve Peygamberin sözlerini hep kuşkuyla karşıladılar.

37. Derken, yakışıklı birer delikanlı sûretindeki azap meleklerini şehre gönderdik. Lut, kim olduklarını bilmediği bu “tanrı misafirlerini” evinde ağırladı. Fakat dur umu haber alan şehir halkı, **onun misafirlerini tâciz etmeye kalkıştılar; Biz de onların gözlerini kör ettik ve “Azâbımı ve uyarılarımı dinlememenin cezasını tadın bakalım!”** dedik.

38. Nitekim ertesi **sabah, karşı konulmaz bir azap onları kısıkırak yakalayiverdi!**

39. “**Azâbımı ve uyarılarımı dinlememenin cezasını şimdi tadın bakalım!”**

40. **Andolsun Biz,** ayetlerimizi anlayıp **öğüt** alabilmeniz için **bu Kur’an’ı kolaylaştırdık; o hâlde, yok mu onu okuyup öğüt alan?**

41. **Andolsun, Firavun ve halkına da uyarılarımı** ileten bir Peygamber **gelmişti.**

42. Fakat o zâlimler, **bütün** ayetlerimizi ve **mûcizelerimizi yalanladılar; Biz de onları, her şeye gücü yeten mutlak otorite sahibi** Allah’ın yüceliğine **yaraşır bir şekilde** korkunç bir azapla **helâk ettik!**

43. Şimdi söyleyin, ey bu zamanın insanları! **Sizin** devrinizdeki **kâfirler,** geçmişte helâk edilen **bu inkârcılardan daha mı iyi?** Onlar cezalarını çekerken, siz kurtulacağınızı mı sanıyorsunuz? **Yoksa kutsal kitaplarda, size özel dokunulmazlık teminatı mı var?**

44. **Yoksa onlar, “Biz süper güce sahip yenilmez bir toplumuz!” mu diyorlar?**

45. Hayır! Şimdi küstahça böbürlenen **bu topluluk,** Allah yolunda çarpışan mücahitlerin karşısında müthiş bir **bozguna uğrayacak ve arkalarını dönüp kaçacaklardır.**

46. **Fakat onlara asıl vaadedilen azap, Kıyâmet Günü gerçekleşecektir! Ve K iyâmet Günü’nün azâbı, dünyadakinden çok daha korkunç ve çok daha acıdır!**

47. Buna rağmen **suç işleyenler, ge rçekten büyük bir yanlış ve ahmaklık içindedirler!** Çünkü kendi elleriyle kendilerini ateşe atıyorlar:

48. **Yüzüstü ateşe sürüklenecekleri Gün** onlara, “**Cehennem alevlerinin okşayışını tadın bakalım!”** diyeceğiz.

49. **Gerçek şu ki, Biz her şeyi mükemmel bir sistem çerçevesinde, şaşmaz bir ölçüye göre yarattık.**

50. **Ve Bizim buyruğumuz, bir göz kırpması gibi, ancak bir tek sözden ibarettir.** Çünkü bir şeyin olmasını dilediğimiz anda ona sadece “Ol!” deriz, o da derhal oluverir!

51. O hâlde, ey insanlar! Geçmişte **sizin gibi** nice güçlü toplumları, medeniyetleri **yok etmiştik; yok mu insanlık tarihinden öğüt alan?**

52. Unutmayın, zâlimlerin **yaptıkları her şey, kitaplarda** kayıtlıdır.

53. Öyle ki, **küçük büyük her şey** o kitaba **yazılmıştır**.

54. Dürüst ve erdemlice bir hayat sürerek kötülüklerden **sakınanlara gelince, onlar da cennet bahçelerinde, ırmaklar arasında** sonsuz mutluluğu tadacaklar.

55. Kudretli Hükümdarın huzurunda, en yüce makâmda!

55. RAHMÂN SÛRESİ

Adını ‘sonsuz şefkat ve merhamet sahibi’ anlamına gelen ilk kelimesinden alan bu sûre, Mekke döneminde indirilmiştir. Hz. Peygamberin bu sûreye “Kur’an’ın gelini” adını verdiği rivâyet edilir. 78 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. **O Rahmân** olan Allah,
2. Sonsuz rahmetinin tecellîsi olarak size bu **Kur’an’ı öğretti.**
3. O Allah ki, âlemin özü olan varlığı, **insanı yarattı.**
4. Ve **ona**, açık ve berrak şekilde düşünme, **konuşma** ve öğrenme **yeteneği bahşetti.** Bunca üstün özelliklerle donattığı insanı, ilâhî rehberlikten mahrum bırakarak cehâletin karanlıklarına terk etmesi, O’nun sınırsız hikmet ve rahmetine elbette uygun düşmezdi.
5. O’nun rahmeti sayesinde ki, **Güneş ve Ay** şaşmaz **bir ölçüye göre** hareket etmektedir.
6. **Bitkiler ve ağaçlar**, O’nun emrine boyun eğerek, âdetâ huzurunda **secdeye kapanırlar.**
7. O Rahmân ki, şu uçsuz bucaksız evreni yarattı, **göğü yükseltti ve** evrendeki mükemmel dengeyi sağlayan **ölçüyü koydu.**
8. **Ki**, tüm evreni kuşatan bu muhteşem dengeyi görüp ibret alın da, hak ve adâlet sınırlarını çiğneyip **ölçüyü aşmayın!**
9. **Ve** her konuda **tam adâleti gerçekleştirin;** hiçbir zaman **ölçüyü eksik tutmayın!**
10. O Rahmân ki, **canlıların** yaşamasına elverişli kılmak **için** dağları, ovaları, vadileri ve akarsularıyla **yeryüzünü** genişletip **yaydı.**
11. Yeryüzündeki bitki örtüsünü bir seyredin; **orada** çeşit çeşit **meyveler, salkımlarla dolu hurma ağaçları var.**
12. **Ve filiz veren taneler, hoş kokulu güller, çiçekler ve daha nice bitkiler...**
13. **Öyleyse**, ey insanlar ve cinler, söyleyin; **Rabb’inizin** bunca **nîmetlerinden** **hangi birini** yalan sayıp inkâr edebilirsiniz?

14. O Rahmân ki, insani, vurulduğu zaman çin çin ses veren çömlek gibi kupkuru bir çamurdan yarattı.

15. Cinleri de, maddenin özüne işleme özelliğine sahip zehirli ve dumansız bir ateşten yaratmıştı.

16. O hâlde, söyleyin ey insanlar ve cinler, sizleri yoktan var eden Rabb'inizin hangi nîmetini yalanlayıp inkâr edebilirsiniz?

17. O Rahmân ki, iki doğunun ve iki batının, bütün doğuş ve batışların da Rabb'idir. O, güneş sistemlerine yerleştirdiği şaşmaz ölçü sayesinde, evrendeki bütün gündoğumu ve günbatımı noktalarına sahip olarak aydınlığı karanlığa, karanlıkları aydınlığa çeviren Allah, gönderdiği Kur'an sayesinde zulüm ve cehâlet karanlıklarını paramparça edecek, ışığa susamış gönülleri iman ve İslâm nurlarıyla aydınlatacaktır. Çünkü O, bütün zamanların ve mekânların Hâkimidir; doğudaki ve batıdaki, geçmiş ve gelecek tüm ülkelerin, medeniyetlerin ve imparatorlukların gerçek Hükümdarıdır!

18. Hal böyleyken, söyleyin ey insanlar ve cinler; her şeye kadir olan Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

19. O Rahmân ki, bazı okyanus ve denizlerde, biri tatlı ve içilebilir, diğeri tuzlu ve acı olan iki su kütesini birbirlerine kavuşacak şekilde serbest bırakmıştır.

20. Fakat ikisinin arasında, gözle görülmez bir perde, aşılmaz bir engel vardır; bu yüzden aynı denizde yan yana duran tatlı ve tuzlu su kütleleri, birbirlerine karışmazlar (25. Furkan: 53; 27. Neml: 61 ve 35. Fatır: 12).

21. Şu hâlde, söyleyin ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin bunca nîmetlerinden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

22. İç içe bulundukları hâlde, birbirine karışmayan farklı özellikteki bu su kütlelerinin her ikisinden de, sedef, inci ve mercan gibi süs eşyaları çıkar.

23. Evet, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

24. O Rahmân ki, engin denizlerde yüce dağlar gibi süzülüp giden devasa gemiler de O'nundur. Denizleri yaratan, suya kaldırma kuvvetini veren ve insan oğluna denizde, karada ve havada kullanabileceği araçlar üretebilmesi için imkân ve yetenekler bahşeden Allah'tır.

25. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, söyleyin; Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

26. Gökler, yerler ve onların üzerinde bulunan her şey, eninde sonunda yok olup gitmeye mahkûmdur!

27. Sınırsız kudret ve ikram sahibi olan Rabb'inin yüce Zatı ise ebedîdir, sonsu zdur. Diğer varlıklar, ancak O'nun lütuf ve rahmeti sayesinde varlığını sürdürebilirler.

28. Şu hâlde, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

29. Göklerde ve yerdeki bütün canlılar ihtiyaçları için **O'na yalvarır. O,** kâinatın her zerresine her saniye hükmetmektedir ve **her an** yeni tecellîlerle **yeni bir iştedir.** Bu yüzden âlem dâimâ değişmekte, her an hayret ve hayranlık verici farklı yaratılışlara sahne olmaktadır.

30. Peki, Rabb'inizin bunca nîmetlerinden hangisini inkâr edebilirsiniz?

31. Zamanı gelince, sizin de hesabınızı göreceğiz, ey günah yüklü iki toplum! Ey insan ve cin kâfirleri! Bütün azgınlığınıza rağmen hâlâ helâk edilmediyseniz, bu Rabb'inizin lütuf ve rahmeti sayesinde size biraz daha mühlet vermesindendir. Fakat yakında sizin de hesaba çekilme vaktiniz gelecek! Hesap Gününde ilâhî adâlet tam olarak tecellî edecek ve zâlimler cehenneme, iyiler cennete girecek.

32. Bu durumda, söyleyin ey zâlimler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

33. Ey günahkâr cin ve insan topluluğu! Eğer göklerin ve yerin sınırlarını aşıp Allah'ın hükmünden ve azâbından kaçmaya **gücünüz yetiyorsa, haydi aşip gidin!** Fakat Allah tarafından özel bir güç ve **yetkiyle donatılmış olmadıkça, kâinâtın sınırlarını aşamazsınız!**

34. Şu hâlde, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

35. Eğer göklerdeki sınırları aşmaya kalkışırsanız, üzerinize dumansız bir ateş alevi ve erimiş bakır gibi kıpkızıl, zehirli bir gaz gönderilir de, kendinizi asla kurtaramazsınız!

36. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

37. Fakat gök yarılp kızarmış yağ gibi, kırmızı bir güle dönüştüğü zaman öyle korkunç bir hal alacak ki, hayal bile edemezsiniz!

38. Şimdi, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

39. O Gün, insanlara ve cinlere günahları sorulmayacak! Çünkü her şey tespit edilmiştir. Zaten onların bizzat kendi elleri, ayakları ve dilleri hatta yer ve gökyüzü yaptıkları her şeyi bir bir anlatacaktır.

40. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

41. Evet, o Gün günahkârlara günahları sorulmayacak; çünkü suçlular yüzlerinden tanınacak ve alınlarından ve ayaklarından tutularak yaka paça ateşe atılacaklar. Böylece mazlumların intikamı alınmış, hak yerini bulmuş olacak.

42. O hâlde, cevap verin, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

43. İşte, suçluların vaktiyle yalanlamış olduğu cehennem budur!

44. Şimdi bu suçlular, onunla kaynar su arasında gidip gelecekler! Gâh kaynar sularda haşlanacak, gâh alevler arasında azap çekecekler!

45. Hal böyleyken, ey insanlar ve cinler, söyleyin; Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

46. Buna karşılık, Rablerinin huzurund a hesaba çekilmekten korkup kötülüklerden sakınanlara iki cennet bahçesi verilecektir.

47. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

48. Yemyeşil ağaçlarla ve bağlarla, bostanlarla dolu iki bahçe.

49. Evet, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

50. Her ikisinde de, şarıl şarıl akan iki tatlı pınar var.

51. Ş u hâlde, ey insanlar ve cinler, söyleyin; Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

52. İkisinde de, çeşit çeşit meyveler var.

53. Söyleyin, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

54. Astarları ipekten yapılmış döşeklere yaslanıp oturdukları yerden meyveleri koparacaklar; çünkü her iki bahçenin meyveleri, ellerini uzatınca alıverecekleri şekilde kendilerine yakın olacaktır.

55. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

56. Bu iki bahçeden başka, onlara daha nice bahçeler verilecek. Bunların içinde, gözleri eşlerinden başkasını görmeyen öyle tatlı bakışlı güzeller vardır ki, daha önce ne bir insan eli değmiştir onlara, ne de bir cin. Çünkü Allah, cennet kadınlar ını, oraya lâayık üstün özelliklerle yaratmış ve Cennette, tertemiz, taptaze bir hâlde eşlerine hazırlamıştır. Hur ilere eşlerinden önce ne bir insan ne de bir cin, hiçbir kimsenin eli bile değmemiştir.

57. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

58. Cennet hanımları o kadar göz alıcı, o kadar narindirler ki, tıpkı birer yakut ve mercan

gibidir onlar.

59. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

Bütün bu nîmetler, iyilik yapanlar içindir. Öyle ya:

60. İyiliğin karşılığı iyilikten başka ne olabilir ki?

61. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

62. Yukarıda sözü edilen **o iki cennetin haricinde**, müminlere vaadedilen **iki cennet daha var.**

63. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

64. Her ikisi de yemyeşil iki muhteşem bahçe...

65. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

66. İkisinde de, hiç durmadan **fışkıran ikişer pınar...**

67. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

68. Her ikisinde de çeşit çeşit meyveler var; hurma ve nar...

69. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

70. Bu iki bahçeden başka, onlara daha nice bahçeler verilecek. **Bunların içinde, muhteşem güzellikte eşler** onları bekleyecek.

71. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

72. Kırılarda kurulmuş hârika **çadırlarda, gözleri eşlerinden başkasını görmeyen** tatlı dilli, güler yüzlü, **güzel gözlü hanımlar** onlara eşlik edecek.

73. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

74. O hanımlar ki, **daha önce ne bir insan eli değmiştir onlara, ne de bir cin.** Çünkü Allah, cennet kadınlarını, oraya lâyük üstün öze lliklerle yaratmış ve tertemiz, taptaze olarak eşlerine hazırlamıştır. Onlara ne insan ne cin, hiçbir kimsenin eli bile değmemiştir

75. Öyleyse, Rabb'inizin hangi nîmetini inkâr edebilirsiniz?

76. Yeşil yastıklara ve hârika işlemeli koltuklara yaslanıp sonsuz mutluluğu birlikte

tadacaklar.

77. Öyleyse, ey insanlar ve cinler, söyleyin; Rabb'inizin verdiği ve vaat ettiği bunca nîmetlerden hangi birini inkâr edebilirsiniz?

78. Evet, sınırsız kudret ve ikram sahibi Rabb'inin şânı ne yücedir!

56. VÂKIA SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarına doğru,Tâhâ sûresinden sonra indirilmiştir.Adını, birinci ayetinde geçen “el-Vâkıa: kaçınılmaz olay, yani kıyâmet” kelimesinden almıştır. 96 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insan! Kıyâmet denilen **o Kaçınılmaz Olay gerçekleştiği zaman,**
 2. **Hiç kimse onun gerçekliğini inkâr edemeyecek!** Fakat o zaman, son pişmanlık fayda vermeyecektir.
 3. **O** kıyâmet ki, dünyada büyüklük taslayan zâlimleri **alçaltacak**, alçakgönüllü kulları da **yüceltecektir.**
- Ne zaman mı?
4. **Yer dehşetle sarsılıp yerinden oynadığı,**
 5. **Dağlar paramparça edilip,**
 6. **Un ufak olduğu,**
 7. **Ve sizler** hesaba çekilerek, derecenize göre **üç gruba ayrıldığınız zaman:**
 8. **İyi insanlar var ya, ne mutlu o iyi insanlara!**
 9. **Kötü insanlara gelince, vay hâline o kötü insanların!**
 10. **Ve** hayırda **öncülük edenler yok mu,** cennette de **en öndedir onlar!**
 11. En iyiler **işte onlardır,** en yüce makâma erişip Allah’a **yakınlaştırılmış olanlar.**
 12. Ve sonsuz **nîmet cennetlerinde** ağırlananlar.
 13. **Çoğu önceki** nesillerden,
 14. **Birazı da sonrakilerdendir.**

- 15. Altın, inci, elmas, yakut gibi mücevheratla işlenmiş koltuklar üzerinde,**
- 16. Karşı karşıya oturup arkalarına yaslanarak, sevinçle birbirleriyle muhabbete dalacaklar.**
- 17. Etraflarında, cennet hizmetkârları olarak yaratılmış ölümsüz gençler hizmet için dolaşıp duracaklar.**
- 18. Ellerinde, cennet pınarlarından doldurulmuş testiler, sürahiler ve kadehlerle.**
- 19. Kana kana içtikleri bu cennet içkisi ne baş ağrısı yapar, ne de sarhoşluk verir.**
- 20. Bundan başka, diledikleri her çeşit meyveler,**
- 21. Canlarının çektiği en leziz kuş etleri,**
- 22. Ve güzel gözlü pırıl pırıl, tertemiz eşler** onların olacak.
- 23. Gün yüzü görmemiş inciler gibi narin ve göz alıcı eşler...**
- 24. Bütün bunlar onlara, vaktiyle yaptıkları güzel davranışların karşılığı olarak** verilecek.
- 25. Orada ne boş konuşmalar duyacaklar, ne de günaha yönelten bir söz!**
- 26. Sadece “Selâm size ey cennetlikler, selâm! Mutluluk ve esenlik içinde, sonsuza dek yaşayın!” sözlerini** işitecekler.
- 27. İyi insanlara gelince, ne mutlu o iyi insanlara!**
- 28. Çünkü onlar, cennette dalbastı kirazlar,**
- 29. Salkım salkım muz ağaçları,**
- 30. İçerisinde sonsuz mutluluğu tadacakları uzatılıp yayılmış gölgeler,**
- 31. Yükseklerden çağlayan sular,**
- 32. Ve her türlüünden bol bol meyveler arasında** yaşayacaklar.
- 33. Hiç tükenmeyecek ve asla yasak edilmeyecek sonsuz nîmetler arasında!**
- 34. Onlar, yükseltilmiş koltuklar üzerinde** hanımlarıyla birlikte mutluluk içinde birbirlerine gülümseyecekler.

35. Biz cennete girecek bütün **kadınları**, ruh ve beden olarak **yenibaştan yaratacağız**.

36. Ve onları, bünyelerinde ne kin, kıskançlık, bıkınlık gibi ruhsal ve ne de hastalık, sakatlık, çirkinlik, kir, kötü koku ve benzeri bedensel eksiklikler bulunmayan tertemiz ve taptaze **birer bakire kılacağız**.

37. Hepsi de gencecik, **aynı yaşta** cilveli ve edalı **güzeller olarak**.

38. İşte bütün bu nîmetleri, **iyi insanlar için** hazırladık.

39. Bir kısmı önceki nesillerden,

40. Bir kısmı da sonrakilerdendir.

41. Kötü insanlara gelince, vay hâline o kötü insanların!

42. Gönüllere **işleyen** zehirli **ateş ile kaynar sular arasında** gidip gelecekler.

43. Kapkara duman gölgesi altında azap çekecekler.

44. Öyle bir duman ki, **ne serinletir, ne bir fayda verir!**

45. Çünkü onlar, bundan önceki hayatlarında lüks ve sefahat içinde şımarırlardı.

46. Ve Allah’a ortak koşma, adam öldürme, hırsızlık, yalana şahitlik, ana babaya isyan, dolandırıcılık, zina, fuhuş, içki, kumar ve benzeri **büyük günah işlemekte inat ederlerdi.**

47. Ve ilâhî adâleti inkâr ederek **diyorlardı ki: “Biz ölüp toprağa ve çürümüş kemik yığınının dönüşükten sonra mı yeniden diriltilip hesaba çekileceğiz?**

48. “Hem biz, hem de geçmiş atalarımız, öyle mi?”

49. Ey Müslüman! Onlara **de ki:“** Evet; **önceki** devirlerde yaşamış olan nesiller **de, sonrakiler de,”**

50. “Hepsi, Allah tarafından **bilinen bir Günü buluşma vaktinde bir araya getirilecekler.”**

51. “Sonra siz, ey bu Günü **yalanlayan yolunu sapıtmış azgınlar!”**

52. “**Yemin ederim ki**, cehennemde zâlimleri bekleyen o öldürücü **zakkum ağacından yiyeceksiniz!”**

53. “Hem de karınlarınız **şişinceye kadar!”**

54. “Zakkum ziyafetinin üzerine de, iç organları paramparça eden, kusmuk ve irin katılmış kaynar sudan içeceksiniz!”

55. “Tıpkı uzun çöl yolculuğundan gelen susuz devenin içtiği gibi hararetle içecek, içtikçe susayacak ve susadıkça bir daha içeceksiniz! Sonra yine ateşe döneceksiniz ve bu durum, sonsuza dek böyle sürüp gidecek!”

56. İşte zâlimler, Yargı Gününde böyle ağırlanacaklar!

O hâlde, ey insanlar, bu fecî âkıbete uğramak istemiyorsanız, her an gözünüzün önünde cereyan eden şu mûcizelere bakıp Rabb’inize yönelin:

57. Sizi yoktan var eden Biziz; o hâlde, Yaraticınızın hükmünün en doğru, en güzel hüküm olduğuna inanmanız gerekmez mi? Hem O sizi yaratmakla da kalmadı:

58. Attığınız o basit menideki muhteşem yaratılış mûcizesini hiç düşündünüz mü?

59. Onu siz mi yaratıyorsunuz, yoksa Biz miyiz sizi bir damla sudan yaratan?

Evet, yaratan da Biziz, öldüren de:

60. Aranızda ölümü şaşmaz bir plân çerçevesinde takdir eden Biziz!

61. Ve hiç de âciz değiliz, sizi yok edip yerinize, size benzer başka toplumları veya varlıkları getirmekten; ya da sizi hiç bilmediğiniz bambaşka bir alemd e yeniden yaratmaktan!

62. Aslında siz, ilk yaratılışın muhteşem bir kudret ve irâdenin eseri olarak gerçekleştiğini pekâlâ biliyorsunuz; peki, bundan ibret alıp da, ikinci yaratılışın gerçekleşeceğini anlamanız gerekmez mi?

63. Toprağa ektiğiniz tohum tanesinin nasıl çatlayıp filiz verdiğini hiç düşündünüz mü?

64. Acaba onu yeşertip büyüten siz misiniz, yoksa Biz miyiz onu yetiştiren?

65. Dileseydik, hepsini daha olgunlaşmadan kurumuş çerçöp hâline getirirdik de, şaşırp kalırdınız:

66. Ve “Eyvah, biz mahvolduk!”

67. “Hayır, hayır, yaşama imkânından tamamen yoksun bırakıldık!” diye feryat edip dururdunuz.

68. İçtiğiniz o tertemiz suyun size nasıl ulaştığını hiç düşündünüz mü?

69. Onu bulutlardan siz mi indiriyorsunuz, yoksa Biz miyiz denizlerden buharlaştırdığımız suyu, mükemmel bir sistemle yeryüzüne kar ve yağmur olarak **yağdıran?**

70. Dileseydik, onu acı ve tuzlu da yapabilirdik; öyleyse, bunca nîmetlere karşılık Rabb'inize şükretmeniz gerekmez mi?

71. Yaktığınız ateşin temel hammaddesini ve nasıl yandığını, neye yaradığını hiç düşündünüz mü?

72. Onun ağacını siz mi yarattınız, yoksa Biz miyiz onu yaratan?

73. Biz ateşi, her an lütuf ve merhametimizi hatırlatan bir ibret belgesi ve ona ihtiyacı olanlar için hayatta vazgeçilmez bir nîmet kıldık.

74. Öyleyse, ey insan, yüce Rabb'inin ismini övgülerle yücelterek tesbih et!

75. Yoksa inkârcılar,“ Kur'an'ı, Muhammed'e şeytanlar indirdi!” (26. Şuarâ: 210-212) mi diyorlar? Hayır; Kur'an -ı Kerim'in Hz. Peygamber'e ayet-ayet, sure-sure indirilen herbir bölümüne yemin olsun ki, bu Kur'an ilâhî bir kelâmdır!

76. Eğer aklınız ve bilinciniz varsa, bu gerçekten büyük bir yemindir!

77. Hiç kuşkusuz bu kitap, kıyâmete kadar her çağda okunup gündeme getirilmesi ve hayatın her alanına hükmetmesi gereken **çok kıymetli bir** mesajdır, yüce **Kur'an'dır.**

78. Onun aslı, Allah katında iyi korunan bir kitapta, Levh-i Mahfuzdadır.

79. Cebrail onu Levh-i Mahfuz'dan Peygamberin kalbine indirirken, hiçbir cin, şeytan ve benzeri şerli yaratık ona bir şey karıştıramaz ve ondan bir şey eksiltemez. Çünkü ona, tertemiz meleklerden başkası dokunamaz!

80. Dolayısıyla, Kur'an'ı şeytanlar, cinler indirmiş değildir! O, doğrudan doğruya Âlemlerin Rabb'i tarafından gönderilmiştir. Bizzat Allah tarafından korunan bu kitap, hiç değiştirilmeden Peygambere nazil olmuş ve öylece insanlığa tebliğ edilmiştir.

81. Şimdi, ey inkârcılar, bu ilâhî Sözü yine de küçümsüyor musunuz?

82. Ve bu nîmetten kendinize pay olarak, Allah'ın ayetlerini inkâr etmeyi mi tercih ediyorsunuz?

83. Peki, içinizden birine ecel gelip can boğaza dayandığı zaman,

84. Ve siz de o anda, âciz ve çaresiz bir hâlde ona bakıp dururken,

85. Ve Biz, —siz göremeseniz bile— ona sizden daha yakinken,

86. Evet; eğer Allah'ın hükmüne boyun eğmeyecek kadar kudretliyseniz ve yaptıklarınızdan dolayı **hesaba çekilmeyecekseniz,**

87. Haydi; onu yeniden hayata döndürsenize, eğer iddianızda **haklı iseniz!**

Demek ki, her canlı mutlaka ölümü tadacak ve Rabb'inin huzurunda hesaba çekilecektir:

88. Eğer o ölen kişi, imanı ve güzel davranışlarıyla en öne geç erek Benim **yakınlık** ve şefkatimi **kazanan kimselerden biriye,**

89. İşte ona, sonsuz bir **mutluluk, muhteşem bir rızık ve** nîmetlerle dolu **cennet** bahçeleri armağan edilecektir.

90. Eğer önde gidenlerden değil de, orta derecede **iyi insanlardan ise,**

91. Onlar da cennette iltifatlarla karşılanacak: “Senin gibi cenneti hak eden **iyi insanlardan sana selâm olsun!** Sonsuza dek mutluluk ve esenlik içinde yaşayacağın cennete hoş geldin!” denilecek.

92. Ama eğer, ayetlerimi **yalanlayan o sapıklardan ise,**

93. Onlar da başlarından dökülen **kaynar sularla karşılanacak,**

94. Ve tepetaklak **cehenneme atılacaklar!**

95. İşte ey insanoğlu, **hiç şüphesiz bütün bu** haber verilenler, **tartışmasız bir gerçektir!**

96. Öyleyse, yüce Rabb'inin ismini en içten duâ ve yakarışlarla yücelterek **tesbih et!**

57. HADİD SÛRESİ

Medîne döneminin sonlarına doğru gönderilmiş olan bu sûre, adını yirmi beşinci ayetinde geçen “el-Hadid: demir” kelimesinden almıştır. 29 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, dâimâ Allah’ı övgüyle anarak yüceltmektedir. Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yar atan varlığın her türlü kusur ve noksanlıktan uzak olduğunu anlatmaktadır. Eğer çevrenizdeki varlıklara ibret nazarıyla bakacak olursanız, her zerres inin Allah’ı zikrettiğini göreceksiniz. Gerçekten **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen ve hükmüne karşı konulamayan Yüce Yaratıcıdır.

2. Göklerin ve yerin yönetim ve hükümranlığı yalnızca O’na aittir:Yaşatan ve öldüren O’dur. Ölü bedenleri bir Gün diriltecek olan da O’dur. Çünkü **O, her şeye kadirdir.**

3. O her bakımdan sonsuzdur, sınırsızdır: **hem İlk, hem de Son.** Her şeyden önce vardı ve her şeyden sonra da var olacaktır. O, zamanın ve mekânın üzerinde durur, çünkü onları yaratan O’dur. O ezelî ve ebedîdir. Varettileriyle bir tek rab ve yegane ilâh olarak O, **apaçık ortadadır,** fakat Zatıyla **gizlidir,** hiç kimse O’nun mahiyetini tam olarak kavrayamaz fakat **O, her şeyi** en mükemmel şekilde **bilir.**

4. Şu uçsuz bucaksız gökleri ve sayısız nîmetlerle donatılmış yeryüzünü altı günde yaratan, fakat **sonra** bir kenara çekilip mahlukâtı kendi kaderiyle baş başa bırakmayan, aksine, sınırsız kudret ve hâkimiyetinin sembolü olarak Egemenlik Tahtı olan **Arş’ta bulunan O’dur.** Öyle ki, **O, yerin içine giren bütün varlıkları ve oradan çıkan her şeyi bilir ve aynı şekilde, gökten inenleri ve oraya yükselen her şeyi bilir. Her ner ede olursanız olun, O** sonsuz ilim ve kudretiyle tek rab ve ilâh olarak her an ve her yerde **sizinle beraberdir.** Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir** ve ona göre karşılığını mutlaka verecektir.

5. Göklerin ve yerin yönetim ve hükümranlığı yalnızca O’na aittir: Bütün işler ve oluşlar, her şeyin kaynağı olan **Allah’a döndürülür.**

6. O Allah ki, mükemmel bir düzen içinde ve düzenli aralıklarla bazen **geceyi** kısaltıp **gündüze ekliyor;** bazen **gündüzü** kısaltıp **geceye ekliyor.** Unutmayın; **O, kalplerin içindeki bütün gizli niyet ve düşünceleri bilmektedir.**

7. Öyleyse, ey Müslüman olmayı isteyenler! Allah’a ve Elçisine gerçek anlamda iman edin ve

sizi geçici olarak kullanmaya yetkili kıldığı servet, güç, ilim, vakit gibi güzel **şeylerden** bir kısmını, zâlimlere karşı yapılan mücâdelede İslâm'ın zaferi için **harcayın!** Çünkü **içinizden her kim** bu Kitaba yürekten **iman eder ve** onun gösterdiği doğrultuda **harcama yaparsa, onlara** Allah katında **büyük bir ödül verilecektir!**

8. Peygamber sizi Rabb'inize iman etmeye çağırıp dururken, niçin Allah'a inanmayasınız ki? Üstelik o, Allah'a ve Peygambere sonuna kadar itaat edeceğinize dâir sizden kesin bir söz de almıştı. Söyleyin, **eğer O'na gerçekten inanıyorsanız, O'nun hükmüne boyun eğmeniz gerekmez mi?**

9. O Allah ki, sizi inkâr ve cehâlet karanlıklarından kurtarıp, iman ve ilim aydınlığına çıkarmak için kuluna b u apaçık ayetleri göndermiştir. Çünkü Allah, size karşı gerçekten çok şefkatli, çok merhametlidir.

10. Size ne oluyor ki, malınızdan bir kısmını Allah yolunda harcamaktan kaçınıyorsunuz? Oysa göklerin ve yerin zenginlikleri zaten Allah'ındır. Sizin olduğunu sandığınız servet ve zenginlikler, aslında size geçici olarak verilmiş bir er emânetten başka bir şey değildir. Öyleyse, hemen şimdi, sizin yardımınıza en çok ihtiyaç duyulduğu bir zamanda malınızla ve canınızla Allah yolunda mücâdele edin! Çünkü **içinizden, fetihten önceki zor ve sıkıntılı dönemde Allah yolunda mallarını harcayıp savaşanlar, sonradan bu işe girişen müminlerle bir olmazlar.** Her ne kadar **Allah her ikisine de en güzel ödül olan cenneti vaad etmişse de, onlar, İslâm'ın hâkimiyetinden sonra mallarını Allah yolunda harcamaya ve savaşmaya başlayan kimselerden daha üstün bir dereceye sahiptirler.**

Unutmayın, **Allah yaptığınız her şeyden haberdardır.**

O hâlde, elinizdeki nîmetleri en çok kâr getirecek yerlere harcayarak akıllıca yatırım yapın:

11. Kim Allah'a güzel bir borç vermek ister ki, Allah da bu borcu ona âhirette kat kat fazlasıyla geri ödesin ve ayrıca, Allah tarafından çok değerli bir mükâfât kazansın? Öyleyse canınızı, malınızı ve yeteneklerinizi Allah'ın istediği doğrultuda kullanın ki, Hesap Gününde sonsuz nîmetleri kazanabilesiniz:

12. O Gün zâlimler ve kafirler karanlıklar içinde cehenneme doğru yol alırlarken, inanan erkekleri ve kadınları, gör eceksin. Onlar sırat üzerindeyken dünyadaki iman ve onun gereği olan salih amelleri, güzel davranışlarıyla kazandıkları **nurları, önlerinden ve sağlarından koşarak Cennete doğru onlara yol açarlar.** Onlara denilecek ki: **“Bugün size müjdeler olsun; sizin ödülünüz, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacağınız cennet bahçeleridir. İşte en büyük kurtuluş budur!”**

13. O gün, karanlıkta kalan ikiyüzlü erkekler ve kadınlar, inananlara yalvararak, “Ne olur bizden tarafa bir bakın da, sizin nurunuzdan alıp aydınlanalım!” diyecekler. Fakat onlara, “Hayır!” denilecek, “Bunu elde etmenin yeri burası değil, dünya hayatıdır. O hâlde

arkanıza dönün de, nuru geçmişteki hayatınızda arayın!” denilecek. Böylece müminlerle münâfıkların arasına, iç kısmında ilâhî rahmet bulunan, dış yüzü ise cehennemdeki azâba bakan ve bir taraftan diğerine geçiş kapısı olan yüksek bir sur çekilecektir.

14. Münâfıklar, surun öte yanı ndaki müminlere seslenerek, “Biz dünyada sizinle birlikte değil miydik? Sizinle aynı hayatı yaşıyorduk. Biz de sizinle birlikte oruç tutup namaz kılıyorduk! O hâlde niçin burada aynı yerde değiliz?” diye onlara seslenecekler. Buna karşılık müminler, “Evet, görünüşte bizimle birlikteydiniz!” diyecekler, “Ne var ki siz, ikiyüzlülük ederek kendinizi felâkete sürüklediniz ve hemen teslim olmadınız, hatta hangi taraf kazanırsa ona katılmak için beklediniz, bekleştiniz; çünkü bu dine hep kuşkuyla baktınız. Başkalarının kalplerine şüphe tohumları ektiniz. Böylece, Allah’ın ölüm emri gelip çatıncaya kadar, boş kuruntularınız sizi oyalayıp durdu ve o Aldatıcı şeytan ve dostları, bazen Müslüman görüntüsüyle karşınıza çıkıp hakkı batıl, batılı hak göstererek, bazen de Rabb’inizin şefkat ve merhametine g üvendirerek sizi Allah ile aldattı!”

15. “İşte bu yüzden, bugün ne sizden ne de inkâr edenlerden herhangi bir kurtuluş fidiyesi kabul edilmeyecektir! Hepinizin varacağı yer cehennemdir; çünkü size yaraşan odur! Ne korkunç bir son!” Şu hâlde:

16. Allah’ın bu dehşet verici uyarısı ve yücelerden indirdiği Hakikat karşısında Müminlerin kalplerinin yumuşayıp saygıyla ürpereceği vakit hâlâ gelmedi mi? Evet, artık müminler, paslanan gönüllerini silkeleyip Kur’an’la yeniden hayat bulsunlar da böylece, daha önce kendilerine kitap verilen ve vahiyle tanışmalarının üzerinden uzun bir süre geçtiği için imanla tanışma heyecanını yitiren, kalpleri gaflet perdesiyle kapanıp katılaştan ve bugün birçoqları yoldan çıkmış olan Yahudi ve Hıristiyanların durumuna düşmesinler!

17. İyi bilin ki, Allah ölümü nden sonra toprağa yeniden hayat verir. Gökten yağdırdığı yağmurlarla yeryüzünü rengârenk çiçeklerle donatan Allah, imana susamış ölü kalplere de indirdiği Kur’an sayesinde yeniden hayat verecektir. İşte sizin için ayetlerimizi böyle açıkça ortaya koyuyoruz ki, aklınızı ku llanıp doğru yolu bulasınız. Bunun da yolu, fedâkârlık göstererek imanı ispatlamaktan geçer:

18. Gerçek şu ki, Allah yolunda karşılıksız yardımda bulunarak âdetâ Allah’a güzel bir borç vermiş olan mümin erkekler ve kadınlara, yaptıkları iyiliklerin karşılığı kat kat fazlasıyla ödenecek ve böylece onlar, cennet gibi muhteşem bir ödül kazanacaklar.

19. Allah’a ve bütün elçilerine iman eden bu müminler var ya, işte iman iddiasında dosdoğru olanlar ve Hesap Gün ü Rab’leri katında hakîkate şahitlik edecek olanlar onlardır. O Gün onlara, hak ettikleri mükâfâtları ve cennet yolunu aydınlatacak nurları mutlak a verilecektir. Nankörlük edip ayetlerimizi inkâr edenlere gelince, onlar da cehennemi hak eden kimselerdir.

20. İyi bilin ki, iman ve onun gereği olan salih amelden soyutlanmış bir dünya hayatı, ancak

gelip geçici **bir oyun**, gaflete düşüren **bir eğlence**, aldatıcı bir **süs**, birbirinize karşı **övünme** sebebi **ve daha çok servet ve övünülecek nesiller çoğaltma yarışından ibarettir**. Onun vaadettiği zevkler, **tıpkı yağmurun** yeşerttiği bitkilerin **hâline benzer ki, onun** sulayıp **yetiştirdiği bitkiler çiftçilerin pek hoşuna gider fakat** bu göz alıcı bitkiler ve rengârenk çiçekler **zamanla kurumaya yüz tutar ve bir de bakarsın ki** tamamen **sararıp solmuş ve sonunda çerçöp hâline gelmişler**. İşte dünyanın lüks ve ihtişamı da böyle yok olup gidecektir. **Âhirette ise, ya zâlimleri bekleyen çetin bir azap vardır, ya da** müminler için **Allah'ın bağışlaması ve hoşnutluğu**. Demek ki, âhireti kazanmak için yaşanmayan bir **dünya hayatı**, sonu felâketle biten **aldatıcı bir zevkten başka bir şey değildir**.

21. Öyleyse, şan, şöhret ve servet için çabalamak yerine, **Rabb'inizin affına nâil olmak ve eni göklerle yer kadar geniş olan ve yalnızca Allah'a ve bütün Peygamberlerine inananlar için hazırlanmış bulunan cenneti kazanmak için birbirinizle yarışın! Bu Allah'ın bir lütfudur ve onu, cennete girmeyi isteyen ve bu yolda çaba harcayan herkese bağışlar**. Unutmayın, **Allah, sonsuz lütuf sahibidir**.

22. **Ne yeryüzünde, ne de kendi bünyenizde başınıza gelen size göre ilk bakışta kötü veya iyi görülen hiçbir şey yoktur ki, Biz onu yaratmadan önce bir kitapt a kayıtlı olmasın**. Yani başınıza gelenler, Bizim bilgimiz dışı nda değildir. Bütün olup bitenler, bir hikmet dahilinde önceden yazılan kader kitabında mevcuttur. Bu nasıl olur demeyin; **hiç kuşkusuz bu, Allah için çok kolaydır**.

23. Başınıza gelen bütün musîbetlerin ve kazanacağınız bütün nîmetlerin ve başarıların bir imtihan gereği olarak ezelden takdir edildiği size bildirildi **ki, her şeyin Allah'ın kontrolünde olduğunu idrâk ederek, kaybettiğiniz güzel şeylere üzülüp yılgınlığa düşmeyesiniz ve Allah'ın size bahşettiği nîmetler ve başarılar ile boş yere şımarmayasınız**. Doğrusu **Allah, kendini beğenip övünen kimseleri sevmez**.

24. Çünkü **onlar, hem kendileri cimrilik yapar, hem de başkal arına cimriliği öğütlerler**. Her kim böyle davranarak Allah'ın hü kmünden **yüz çevirecek olursa**, yalnızca kendisine zarar vermiş olur. Çünkü **Allah, insanların lütuf ve cömertliğine muhtaç değildir; asıl buna muhtaç olan kendileridir**. Ve hiçbir varlık O'nu övüp yücel tme bile, O kendi zatıyla Yücedir; zira gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilm eye ve **övülmeye lâayık olan, sadece Odur**.

O hâlde, Allah'ın bahşettiği nîmetleri yoksullarla paylaşmaktan sizi alıkoymaya çalışan insan ve cin şeytanlarının sözlerine aldanmayın! Unutmayın ki;

25. **Biz** insanlık tarihi boyunca **elçilerimizi**, hakîkati gözler önüne seren apaçık mûcizelerle ve **apaçık belgelerle gönderdik ve insanların adâleti ayakta tutmalarını sağlamak için, elçilerle birlikte kutsal Kitabı ve bu kitap sayesinde, doğruyu eğriden ayırt etmeye yarayan en mükemmel adâlet ölçüsünü indirdik**. Ayrıca, içinde **müthiş bir potansiyel güç ve insanların hayatı için bir çok faydalar barındıran demir madenini yarattık**, emrinize sunduk. Bütün

bunlar size bahşedildi ki, **Allah, —Kendisini gözleriyle görmedikleri hâlde— O'nun dinini ve elçilerini destekleyen fedâkâr müminleri,** zulme arka çıkan veya ona seyirci kalan gâfillerden seçip **ayırırsın.** Gerçi Allah'ın kendi dinini üstün kılmak için sizin yardımınıza ihtiyacı yoktur. O bu düzenlemeyi, insanlar imtihândan geçip yükselsinler diye yapmıştır. **Hiç kuşkusuz Allah güçlüdür, mutlak otorite sahibidir.**

26. İşte bu nedenle, bir zamanlar **Nûh'u ve İbrahim'i** de insanlığa ışık tutan birer Elçi olarak **gönderdik ve onların soylarından gelenlere Peygamberliği ve kutsal Kitabı emânet ettik.** Buna rağmen içlerinden sadece **bir kısmı doğru yolu bulmuş, pek çokları ise yoldan sapmıştı.**

27. Ve onların ardından, peş peşe elçilerimizi yolladık. Onlardan sonra da **Meryem oğlu İsa'yı** mucizelerimizle **gönderdik ve ona İncil'i verdik.** Onu samîmiyetle izleyenlerin kalplerine derin bir **şefkat ve merhamet** duygusu **yerleştirdik.** Sonraki Hristiyanların icatları olan bu dünyayı tamamen terk ederek hiç evlenmeden, çilehânelerde inzivâyâ çekilme esâsına dayanan **ruhbanlığa** gelince, **Biz onlara böyle bir şey emretmedik ama onlar, güya Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla** bunu uydurdular; **ne var ki,** insan fıtratına ters düşen **bu sözde ibâdete gereği gibi de uymadılar.** Biz de içlerinden, gönderdiğimiz mesaja gerçek anlamda **iman eden** ve ona göre hayat programlarını çizen **kimselere mükâfâtlarını verdik fakat onların çoğu,** Hz. İsa'nın getirdiği tevhid dinini özünden saptırarak **yoldan çıkmışlardı.**

İşte şimdi, bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri, fakat daha sonra özünden saptırılıp tanınmaz hâlde getirilen o saf tevhid inancını yeniden canlandırıp bütün berraklığıyla insanlığa sunan Son Elçimizi gönderdik. O hâlde:

28. Ey önceki kutsal kitaplara **iman edenler; Allah'tan** gelen bu Son Çağrıya kulak verin, O'nun emirlerini çiğnemekten **sakının** ve önceki Peygamberlere iman ettiğiniz gibi, **O'nun Son Elçisine de iman edin ki, Allah size rahmetinden iki kat pay versin, aydınlığında yürüyeceğiniz bir nur armağan etsin ve sizin geçmiş günahlarınızı bağışlasın.** Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

29. Evet, Son Elçiye iman edin **ki, böylece Kitap Ehli** olarak bilinen, Allah'ın seçkin ve ayrıcalıklı kulları olduklarını iddia ederek kutsal Kitabı kendi tekellerinde gören Yahudi ve Hristiyanlar, **Allah'ın lütfuna hiçbir şekilde sınır koyamayacaklarını,** çünkü her türlü **lütuf ve ihsanın** tamamen **Allah'ın elinde olduğunu ve onu dilediğine bağışlayacağını** bu konuda hiç kimsenin hiçbir yetkisinin olmadığını iyice **anlasınlar.**

Hiç kuşkusuz **Allah, sonsuz lütuf sahibidir.**

58. MÜCÂDELE SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretin beşinci yılında indirilmiştir. Kocasından haksızlığa uğrayan bir kadının hak arayışından söz eden ilk ayetinde geçen “tucadiluke: seninle tartışan kadın” kelimesi nden bu adı almıştır. “Mücâdele: tartışma” ve “Mucadile: tartışan kadın” adlarıyla tanınır. 22 ayettir.

İslâm öncesi Arap geleneklerine göre, erkek karısına “Senin sırtın (vücudun) bana anamın sırtı gibidir! Yani, sen bundan böyle, bana öz annem gibi haramsın; benim gözümde artık anam bacım gibisin! Bu yüzden, ömür boyu bir daha sana el sürmeyeceğim!” d eyince bir daha eşine yaklaşılamazdı. “Zihar” adı verilen bu çirkin gelenek, karı kocayı birbirlerine ebediyen haram kılar, fakat zavallı kadına bir başkasıyla evlenme hakkı tanımazdı.

İşte günün birinde, Medîne’de yine böyle bir olay meydana geldi. Kocasından “zihar” yapılan Havle binti Salebe adındaki bir kadın, kendisine yol göstermesi için Peygamberin huzuruna gelip durumu ona arz etti. Peygamber bu konuda bir ayet olmadığını, ancak kendi görüşüne göre kocasından ayrılması gerektiğini ona söyledi. Kadıncağz, uğradığı haksızlığı tekrar tekrar dile getirerek bir çözüm bulması için Peygambere ısrarla yalvarıyor, Peygamber de hep aynı cevabı veriyordu. Sonunda kadın, çaresizlik içinde başını göğze kaldırıp “Ey Allah’ım!” diye yalvardı, “Yalnızlığımın şiddetinden ve beni perişan edecek ayrılık acısından sana şikâyette bulunuyorum! Küçük çocuklarım var, onları babasına bıraksam telef olacaklar, yanıma alsam aç kalacaklar! Bana bir yol göster yâ Rab!” Sonra arkasını dönüp gitti. Kadın henüz Peygamberin huzurundan ayrılmıştı ki, aşağıdaki ayetler nazil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Muhammed! Allah, kocası hakkında seninle tartışmaya girişen ve uğradığı haksızlığı Allah’a şikâyet eden o kadının sözlerini işitti! Zaten Allah, ikiniz arasında geçen bütün konuşmaları işitiyordu. Çünkü Allah, her şeyi işiten, her şeyi bilendir.

2. İçinizden, hanımlarına “Sen bundan böyle benim yanımda öz annem gibisin!” diyerek zihar yapanlar şunu iyi bilsinler ki, bu kadınlar asla onların anneleri değildir. Çünkü onların anneleri, ancak kendilerini doğuran kadınlardır! Doğrusu onlar, bunu yaparken ilahi vahye aykırı çirkin bir söz söylemiş ve böylece hem eşlerine, hem de annelerine iftira etmiş oluyorlar! Öyleyse, bir daha asla böyle bir câhillik yapmamak üzere, derhal tövbe edip Allah’a yönelsinler. Çünkü Allah çok affedici, çok bağışlayıcıdır.

O hâlde zihar, ağza alınmaması gereken bir sözdür. Fakat söylenince de hükümsüz kalmaz. Söz yalan olmakla birlikte, kefareti ödeninceye kadar karı kocayı belli şartlarda birbirine haram kılar. İşte, bu işi yapanlara, akıllarını başlarına almaları için şöyle bir ceza verilmiştir:

3. Hanımlarına “Sen bundan böyle bana anam bacım gibi haramsın!” diyerek **zihar yapan, fakat sonra pişman olup sözlerinden dönenler** —ki dönmeleri gerekir— onların cezası, hanımlarıyla **tekrar karı koca ilişkisine geçmeden önce bir köleyi özgürlüğe kavuşturmadır. İşte size Allah tarafından emir ve tavsiye edilen çözüm yolu, budur.** Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

4. Fakat azat edecek köle **bulamayan, hanımlarıyla tekrar karıkoca ilişkisine geçmeden önce** Ay takvimine göre tam **iki ay ara vermeksizin oruç tutmalıdır.** Oruca mâzeretsiz ara verirse, baştan başlamak zorundadır. Herha ngi bir hastalık, yaşlılık vs. sebebi yle oruç tutmaya **gücü yetmeyen ise, altmış fakirin** bir günlük **yiyecek ihtiyacını** —kendi hayat standardı ölçüsünde— **karşılmalıdır. Bu** hükümler, **Allah’a ve Elçisine inancınızı** güçlendirerek dünya ve âhirette kurtuluş ve esenliğe ulaşmanız için size emredilmiştir.

O hâlde, dikkatli olun; **bunlar, Allah’ın belirlediği sınırlardır.** Sakın bu sınırları aşıp inkârcıların durumuna düşmeyin! Çünkü gerek sözleri, gerek davranışlarıyla A llah’ın hükümlerini **inkâr edenleri, cehennemde can yakıcı bir azap bekliyor! Şöyle ki:**

5. Kur’an’ın hükümlerini reddederek Allah’a ve Elçisine karşı gelenler, kendil erinden önceki toplumlar ve medeniyetler bu dünyada nasıl **zillet ve perişanlığa mahkûm edildilerse, onlar da öylece zillet ve perişanlığa mahkûm edileceklerdir! Oysa Biz,** onlara doğru yolu gösterecek **apaçık ayetler göndermiştik.** Buna rağmen, bile bile inkâra saplanıp zilleti hak ettiler. Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: Âyetlerimizi **inkâr edenleri, alçaltıcı bir azap bekliyor! Ne zaman mı?**

6. Allah’ın hepsini dirilteceği ve yaptıkları her şeyi gözlerinin önüne koyacağı Gün! Onlar işledikleri kötülükleri **unutmuş olsalar bile, Allah he psini bir bir sayıp ortaya dönecektir.** Çünkü **Allah,** olup biten **her şeye şâhitlik etmektedir.** Öyle ya:

7. Allah’ın, göklerde ve yerde olan her şeyden haberdar olduğunu bilmez misin? Ve yine bilmez misin ki, ne zaman üç kişi aralarında gizlice fısıldaşsalar, dördünc üleri mutlaka Allah’tır; beş kişi olsalar, altıncıları yine O’dur; bu ndan daha az veya daha çok da olsalar, her yerde ve her zaman Allah onlarla beraberdir. Böylece Allah, onların bütün yaptıklarını kayda geçmektedir. **Sonra da, Hesap Günü** gelip çatinca **yaptıkları her şeyi onlara bildirecek** ve hak ettikleri karşılığı onlara tam olarak verecektir. **Hiç kuşk usuz Allah, her şeyi tam olarak bilmektedir.**

Bu yüzden, İslâm toplumu içinde ayrı bir cephe oluşturan ve Mü slümanları birbirine düşürmek için gizli toplantılar yapıp komplolar hazırlayan münâfıklar, azâbımdan korksunlar!

8. Baksana şu Yahudi ve münâfıklar; bu tür gizli toplantı yapmaları kesinlikle yasaklandığı hâlde, hâlâ yasağı çiğnemekte ısrar ediyor ve günah işlemek, müminler arasına kin ve düşmanlık tohumları ekmek ve Peygambere başkaldırmak amacıyla gizli toplantılar düzenliyorlar. Senin yanına geldiklerinde, seni A llah’ın Kur’an’daki

selâmlamasına aykırı bir tarzda selâmlıyorlar. “Es-selâmu aleyküm!: Size selâm olsun!” sözünü, kasden “Es-sâmu aleyküm!: Ölüm sizin başınıza!” şeklinde telaffuz ediyorlar. Bundan dolayı başlarına yıldırımlar düşmediğini görünce de, **içlerinden,** “Eğer Muhammed gerçekten bir Peygamber ise ve ilâhî adâlet diye bir şey varsa, **bu söylediklerimizden dolayı Allah bizi cezalandırsa ya!” diyorlar.** Elbette cezalandıracak: **İçinde** ebediyen azap çekecekleri cehennem onlara ceza olarak **yeter; ne korkunç bir son!**

9. Öyleyse, siz ey iman edenler! Aranızda gizli toplantılar yapacağınız zaman, sakın günah işlemeye, insanlar arasına kin ve düşmanlık yerleştirmeye ve Peygambere karşı gelmeye yönelik sözler söylemeyin; aksine, **böyle toplantılarda iyilik ve erdemlilik gibi güzel davranışları yaygınlaştırmak amacıyla görüşmeler yapın ve huzurunda toplanacağınız Allah’ın emirlerini çiğneyip azâbına uğramaktan sakının!**

10. Unutmayın, kötü amaçlı gizli konuşmalar, kesinlikle şeytan dan kaynaklanan çirkin bir davranıştır. Çünkü şeytan, bu yolla **inananları** birbirine düşürüp **üzmek için** her zaman fırsat kollar. **Fakat Allah** şeytana **izin vermedikçe** —ki müminler Kur’an’a bağlı kaldıkları sürece asla vermeyecektir— şeytan ve taraftarları **onlara asla zarar veremez.** O hâlde **inananlar, yalnızca Allah’a güvenip O’nun emir ve talimatlarını izlesinler.**

11. Ey inananlar! Kalabalık **toplantılarda** otururken, **size** “Yeni gelen arkadaşlarınıza **yer açın!” denildiğinde,** hemen toparlanıp onlara **yer açın ki, bö ylece Allah da size** rahmet ve bereket kapılarını **açsın.** Ayrıca, Peygamber veya bir yetkili tarafından size, “Lütfen **ayağa kalkın gidin!** Veya ayağa kalkın! Yerinizi ba şkasına verin!” **denildiği zaman** bunu kesinlikle gurur meselesi yapmayın, **hemen kalkıp** emre itaat ederek gerekeni yapın **ki, böylece Allah, içinizden iman edenleri ve kendilerine ilim bahşedilmiş olanları** bu fedâkârlıkları sayesinde **yüce makâmlara erİştirsin.** Çünkü üstünlük konusunda gerçek ölçü iman, ilim ve takvâdır. Meclislerde büyük şahsiyetlerin yakınında veya uzağında oturmak kişiyi ne yüceltir, ne de alçaltır. Dolay ısıyla, İslâm önderlerine bağlılık onlara yakın oturmakla değil, emirlerine itaat etmekle ölçülür. Öyle yse, ilim ve imanda en önde gitmeye çalışın! Unutmayın; **Allah, ya ptığınız her şeyden haberdardır.**

12. Ey inananlar! Toplumu ilgilendirmeyen kişisel meselelerinizi sürekli Peygamb ere arz ederek ve sadece sizinle ilgilenmesini isteyerek onu gereksiz yere meşgul e tmeyin. Çünkü o sadece sizin değil, ona ulaşma imkânı bulamayan diğer bütün müminlerin sorunlarıyla da ilgilenmek zorundadır. Bunun için, **Peygamberle özel bir görüşme yapacağınız zaman, görüşmeden önce yoksullara bir sadaka verin. Bu, sizin için her yönden daha hayırlı ve daha temizdir. Fakat** verecek bir şey bulamaz ve bu yüzden sadaka vermeden Peygamberle görüşme yaparsanız, bundan dolayı günaha girmiş olursunuz. Çünkü **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

13. Peygamber ile özel görüşme öncesinde sadaka vermek sizi bu kadar korkuttu mu ki, —Hz. Ali ve birkaç kişi hariç— görüşme isteğinden vazgeçtiniz? Sadaka vermekten kaçınmak bir mümine hiç yakışır mı? Ama yine de **Allah sizin bu kusurunuzu bağışladı** ve buyruk hedefine

ulaştığı için, bundan böyle sadaka ve rımkınsız Peygamberle yalnız görüşmenize izin verdi. Çünkü artık, İslâm toplumunun önderiyle baş başa görüşmek için ayrılan vaktin ne kadar değerli olduğunu idrâk etmiş bulunuyorsunuz. Fakat ne zaman müminlerde bu zaaf tekrar ortaya çıkarsa, bu ayetin hükmü yeniden geçerli olacaktır. **O hâlde**, halkın nazarında size itibar kazandıracak özel görüşmelerle değil, sizi Allah katında yüceltecek her çök iyiliklerle meşgul olun: Örneğin, **namazınızı güzelce kılın, zekâtınızı verin ve Allah’a ve Elçisine gönülden itaat edin!** Ve şunu hiç aklınızdan çıkarmayın: **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır.**

14. Ey inanan kişi! Gözlerini aç ve çevrende neler olup bittiğini anlamaya çalış: Mümin olduklarını iddia ettikleri hâlde, **Allah’ın gazâb ettiği Yahudi topluluğunu kendilerine dost ve müttefik edinen** şu ikiyüzlüleri **görmüyor musun?** İyi bilin ki, **onlar ne sizdendir, ne de dost göründükleri o Yahudilerden!** Onlar ahlâken o kadar alçalmışlardır ki, **bile bile yalan üzere yemin etmekten çekinmezler!**

15. Bu yüzden **Allah onlara**, cehennemde **çetin bir azap hazırlamıştır!** Yaptıkları şeyler, gerçekten de ne kadar çirkin!

16. Çünkü **onlar, yeminlerini kalkan edinerek** insanları **Allah’ın yolundan saptırmaya kalkıştılar.** Bir taraftan İslâm’a bağlı olduklarını söyleyip kendilerini Müslümanların suçlamalarından koruyor, diğer taraftan Hz. Peygamber ve Müslümanlar aleyhinde şüphe uyandıracak asılsız söylentiler yayarak başkalarının İslâm’ı seçmesine engel olmaya çalışıyorlar. **Bu sebeple onlar, alçaltıcı bir azâbı hak etmişlerdir!**

17. Ne o övünüp durdukları ekonomik güçleri ve **servetleri onları Allah’ın gazâbından kurtarabilecektir, ne de** o güvendikleri orduları, güçlü kuvvetli adamları ve **çocukları!** İşte onlar, cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır.

18. Allah onların hepsini dirilttiği **Gün**, şimdi size yemin ettikleri gibi **O’na da yemin edecek ve böyle yapmakla, kendilerini kurtaracak bir şey yaptıklarını sanacaklar!**

İyi bilin ki, onlar yalancıların ta kendileridir!

Peki, bir insan nasıl bu hâle gelir?

19. **Şeytan**, sahte vaadlerle **onları avucunun içine almış ve böylece, onlara Allah’ı anmayı unutturmuştur.** İşte onlar, şeytanın yanında yer alan kimselerdir. Şunu iyi bilin ki, şeytanın yanında yer alanlar, eninde sonunda **hüsranı uğramaya mahkûmdurlar!** Diğer bir deyişle:

20. **Allah’a ve Elçisine karşı gelenler**, dünyada da âhirette de **en aşağılık kimseler arasında yer alacaklardır!**

21. Çünkü **Allah**, hak ile bâtılın mücâdelesinde insanlığın kader kitabına şu değişmez kanunu yazmıştır: **“Ben mutlaka üstün geleceğim; Elçilerim de!”**

Hiç kuşkusuz Allah güçlüdür, mutlak otorite sahibidir.

22. Allah’a ve âhiret gününe yürekten inanmış bir toplumun, Allah’a ve Elçis ine düşmanlık edip başkaldıran kimseleri —bunlar kendi öz babaları, oğulları, kardeşleri ve akrabaları bile olsalar— sevip dost edindiğini göremezsin! İşte onlardır, Allah’ın, kalplerine imanı nakşettiği ve kendi katından hayat verici bir vahiyle desteklediği bahtiyâr müminler. Bu yüzden Allah, onları ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları cennetlere yerleştirecektir. Allah onlardan hoşnut olmuş, onlar da O’ndan hoşnut olmuşlardır.

İşte onlar, Allah’ın tarafında yer alacaklardır. İyi bilin ki, ebedî mutluluk ve kurtuluşa erişecek olanlar, ancak Allah’ın tarafında yer alanlardır!

59. HAŞR SÛRESİ

Medîne’de, hicretin dördüncü yılında indirilmiştir.Yahudi kabîleleri nden Nadir Oğullarının sürgün edilme olayını ele alan sûre, adını ikinci ayetinde geçen ve “savaş için toplanma” veya “sürgün” anl amına gelen “haşr” kelimesinden almıştır. 24 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, dâimâ Allah’ın sınırsız kudret ve azametini övgüyle anarak **yüceltmektedir**. Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yaratan Allah’ın her türlü kusur ve noksa nlıktan uzak olduğunu haykırmakta, O’nun sonsuz ilim, kudret, merh amet, hikmet, iyilik, güzellik ve adâletini gözler önüne sermektedir. Eğer çevrenizdeki varlıklara ibret nazarıyla bakacak olursanız, her zerresinin Allah’ı zikrett iğini duyacak, göreceksiniz. Gerçekten **O, sonsuz kudret ve hikmet s ahibidir**. Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen ve hükmüne karşı konulamayan Yüce Yaratıcı ıdır. İşte kudret ve hikmetinin bir örneği olarak:

2. Müslümanlarla yaptıkları antlaşmaya ihânet eden Medîneli Yahudilere karşı başlatılan ilk büyük taarruzda, Kitap Ehlinden olduklarını öne süren, fakat Son Elçiyi **inkâr eden** Nadir Oğulları kabîlesine mensup kâfirleri Medîne yakınlarındaki **yurtlarından sürüp çıkaran O’dur! Oysa siz** ey müminler, tam teçhizatlı yüzlerce savaşçıya sahip olmalarına rağmen, **onların** hiçbir direniş göstermeden kalelerinden **çıkıp size teslim olacaklarını hiç beklemiyordunuz; zaten onlar da** o sağlam ve korunaklı **kalelerinin, kend ilerini Allah’ın** hükmünü yerine getiren İslâm ordusunun taarruzundan **koruyacağını sanıyorlardı. Fakat Allah,** bu küstah zâlimlerin **kalplerine müthiş bir korku salarak, onları hiç ummadıkları bir yerden bastırdı** ve en can alıcı noktadan, tam yüreklerinden vurdu onları!

Öyle ki, onlar bu korkunun tes iriyle **evlerini bizzat kendi elleriyle ve müminlerin elleriyle yıkıp tahrip ediyorlardı**. Müslümanlara sağlam bir şey bırakmamak ve giderken alabildikleri her şeyi götürebilmek için kendi elleriyle evlerinin duvarlarını yıkıyor, kapı ve pencerelerini söküyor, kereste ve eşyalarını tarumar ediyorlardı. Bu arada Müslümanlar da, kuşatma sırasında onlar tarafından siper olarak kullanılan duvarların bir kısmını çökerterek yıkıntı hâline getiriyorlardı. Sonunda, sayı ve silah bakımından İslâm ordusu ndan üstün olan bu büyük kabîle, savaşmaya cesaret bile edemedi Müslümanlara teslim oldu.

Öyleyse, ey akıl sahipleri, Allah yolunda yürüyen bir toplumun ne büyük lütuf ve yardımlara nâil olacağını görerek bundan dersler çıkarın ve ey kâfirler, bu zâlimlerin başına gelenlerden **ibret alın** da, onların düştüğü hatâyâ düşmeyin!

Peki, onlar savaşmayı tercih etselerdi acaba sürgünden kurtulabilecekler miydi? Hayır!

3. Allah onlara sürgünü takdir etmemiş olsaydı, bu dünyada onları İslâm ordusu karşısında büyük bir bozguna uğratıp ölüm ve esaretle cezalandırarak daha acı bir azâba uğratacaktı. Fakat asıl ceza ileride gelecek: **Âhirette onları** korkunç bir ateş azâbı beklemektedir!

4. Çünkü onlar, Allah’a ve E İçisine karşı geldiler. Kim Allah’a karşı gelirse bilsin ki, Allah’ın cezası çok çetindir!

Müminlerin savaş esnasında yaptıkları tahribata gelince:

5. Ey inananlar! Nadir Oğullarının kalesini kuşattığınız sırada, askerî harekâtı engelleyen herhangi bir ağacı kesmeniz veya harekâta mani olmayanları **kökleri üzerinde bırakmanız hep Allah’ın izniyle** ve tamamen O’nun rızasına uygun **idi. Çünkü O, yoldan çıkan inkârcıları cezalandırmak için** müminlere bu izni vermiştir. Allah, bir ordunun düşman ülkesine girdiğinde oradaki tarlaları, bağları, evleri gereksiz yere yakıp yıkmasına elbette izin vermez fakat yeryüzünü fesada boğan zâlimlerin gücünün kırılması için bu tür tahribatın yapılması zorunluysa, bunda hiçbir günah yoktur.

6. Allah’ın, ciddî bir çarpışmanın yaşanmadığı bu kuşatma sonucunda onlardan alıp Elçisine verdiği mal, mülk, silah, arazi, bahçe ve benzeri fey’lere gelince; onlar, ganîmetler gibi askerler arasında paylaşılmayacak, aşağıdaki ayette belirtilen gruplar arasında dağıtılacaktır. Çünkü **siz ey mücahitler, bunları ele geçirmek için ne at, ne de deve sürüp düşmanla çarpışmaya girmediniz fakat Allah, İslâm nizamının temsilcisi olan Peygamberini kâfirlere gâlip kılarak, İslâm toplumunun güçlenmesinde kullanması için bu nîmetleri onun tasarrufuna devretti.** Çünkü Allah, **elçilerini dilediğinin üzerine gönderir** de, zâlimlerin kalplerine korku salarak onları yeni lgiye uğratır. İşte bu kuşatma da aynen böyle olmuştur. Unutmayın ki, **Allah’ın her şeye gücü yeter.**

Ganîmet; savaş yoluyla düşman ordusundan ele geçirilen silah, teçhizat, hayvan, altın ve benzeri menkul mallardır. Bunun hükmü 8-Enfal:1 ve 41’de açıklanmıştır. Bir ülke savaşarak feth edilmiş bile olsa, o ülkenin toprağı, evleri, menkul ve gayrimenkul malları ganîmet değil, fey’dir. Aynı şekilde, savaşmadan ele geçirilen “ganîmetler” de fey’dir ve şu şekilde paylaştırılmalıdır:

7. Allah’ın, fethedilen bu şehirlerin halkından alıp Elçisine verdiği fey’e gelince, bunlar; 1-Öncelikle **Allah’ın,** yani O’nun fakir ve muhtaç kullarının, 2-**Peygamberin** ve onun vefâtından sonra İslâm Devlet başkanının, 3-Savaşta şehit düşen askerlerin yakın **akrabalarının,** 4-Yardıma muhtaç **yetimlerin,** 5-Diğer **yoksulların** 6-**Ve** evinden yurdundan uzak düşmüş, memleketine dönemeyecek şekilde **yolda kalmış olanların hakkıdır.** Allah, bu tür düzenlemelerle aranızdaki fakirleri de kaldırmak istiyor **ki, böylece mal ve servet, sadece zenginlerinizin arasında dolaşıp duran bir güce dönüşmesin!** Öyleyse, dünya ve âhirette kurtuluşa ermek istiyorsanız, **Peygamberin Allah’tan aldığı yetkiyle size getirdiği hayat prensiplerini gönülden benimseyerek alın, uygulayın; sizi yasakladığı şeylerden de uzak durun!** Diğer bir deyişle, **Allah’tan**

gelen ilkeler ışığında hayatınıza yön vererek, kötül üğün her çeşidinden titizlikle **sakinin!** Unutmayın, **Allah'ın cezalandırması çok çetindir!**

8. Evet, bu mallar, yoksulların, özellikle de, zulmün egemen olduğu öz yurtlarını terk ederek Allah yolunda İslâm diyarına hicret eden muhacirlerin hakkıdır! Çünkü onlar, yalnızca Allah'ın lütuf ve rızasını aradıkları bir de Allah'ı ve Elçisini destekledikleri için mallarına mülklerine el konularak yurtlarından sürülmüşlerdir. İşte onlar, gerçekten sözlerinde duran dosdoğru insanlardır.

9. Onlardan önce o diyarı yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan Medîneli fedâkâr Müslümanlara gelince, onlar, kendi ülkelerine göç eden bu muhacirleri kendi canları gibi severler ve onlara fazladan verilen ganîmetlerden dolayı içlerinde en ufak bir kıskançlık, bir burukluk duymazlar. Hattâ kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile, daha muhtaç durumda olan mümin kardeşlerini kendilerine tercih ederler. Unutmayın; her kim kendi heva ve hevesinin bencillik, kıskançlık, cimrilik gibi ihtirâslarından korunursa, işte dünyada ve âhirette kurtuluşa erecek olanlar onlardır.

10. Onlar, ta başından beri iman dâvâsına gönül veren öncü Müslümanlardır. Onlardan sonra gelen ve kıyâmete kadar gelecek olan müminler ise, “Ey Rabb’imiz!” diye yalvarırlar, “Bizi ve bizden önce inanmış olan kardeşlerimizi bağışla; inananlara karşı kalbimizde en ufak bir kırgınlık ve nefret duygusuna yer verme! Duâmızı kabul eyle ey Rabb’imiz, şüphesiz Sen çok şefkatli, çok merhametlisin!”

11. Baksana şu ikiyüzlülerin yaptığı hâinliğe; Kitap Ehlinden olduklarını iddia etmelerine rağmen Son Elçiye inkâr eden “din!” kardeşlerine arka çıkarak, “Sakin Müslümanların tehditlerini ciddiye alıp geri adım atmayın! Korkmayın, eğer sizler bu ülkeden çıkartılacak olursanız, biz de sizinle birlikte çıkacağız; söz veriyoruz, size karşı yapılacak muhtemel bir harekâta, Peygamber de dahil hiç kimseye itaat etmeyeceğiz! Eğer Müslümanlar sizinle savaşırlarsa, mutlaka sizi destekleyeceğiz!” diyorlar. Fakat Allah şâhi ttir ki, onlar böyle atıp tutarken kesinlikle yalan söylüyorlar! Şöyle ki:

12. Şâyet Yahudiler topraklarından sürülüp çıkarılsalar, onlarla birlikte çıkmayacaklar; onlara karşı savaş açılrsa, onları desteklemeyecekler! İçlerinden bazıları onları savaşta desteklemeye kalksa bile, İslâm ordusu karşısında bozguna uğrayarak arkalarını dönüp kaçacaklar ve azâbımıza karşı hiç kimseden yardım göremeyecekler!

13. Çünkü gösterişli birer savaşçı gibi görünen o kâfirler aslında o kadar korkaktırlar ki, yüreklerinde size karşı duydukları korku, Allah’a karşı duyduklarından çok daha büyüktür. Çünkü onlar âhiret, cennet, şehâdet ve benzeri ulvî hakikatleri idrâk edemeyen bir toplumdur.

14. Onlar, sizinle toplu hâlde göğüs göğse bir savaşa giremezler; ancak iyi korunmuş kalelerde veya siperlerin arkasında sizinle savaşı göze alabilirler. Kendi aralarındaki

anlaşmazlıklar, çarpışmalar ve **savaşlar da çok çetindir.** Kuvvet ve yiğitlikleri birbirleriyle çarpıştıkları zamandır. Yoksa Allah için cihad eden müminlerin karşısında harb meydanına çıkacak olurlarsa, o kuvvet ve şiddetleri zayıflık ve yenilgiye döner. Ayrıca sürekli birbirleriyle didişip dururlar. Dışarıdan bakınca **onları birlik ve beraberlik içinde sanırsın; oysa kalpleri darmadağındır.** Bir inanç etrafında toplanıp da gönül birliği ile hareket edemezler. **Çünkü onlar, akıllarını kullanmayan** ve bu yüzden de, doğru bir inanç ve sağlam ahlâkî ölçülere sahip olmayan inkârcı **bir toplumdur.**

15. Bu durumdaki bütün münâfık ve kâfirlerin âkıbeti, **tıpkı kendilerinden kısa bir süre önce** Bedir savaşında ve Benî Kaynuka Yahudilerinin topluca sürgün edilmesinde **ihânetlerinin cezasını çeken ve âhirette can yakıcı bir azâba mahkûm olan** inkârcıların uğradığı âkıbet **gibi** olacaktır.

16. Yahudileri kışkırtan münâfıkların durumu, **şeytanın durumuna** ne kadar da **benziyor:** Şeytan, **insana** vesvese vererek, “Allah’ın ayetlerini **inkâr et!** Korkma, ben senin yanıdayım!” **der fakat** insan onun sözüne güvenip Rabb’ini **inkâr edince** hemen ardından Bedir savaşında olduğu gibi (8. Enfal: 48) aynı şekilde Hesap Gününde de onu yapayalnız bırakarak, “**Ben seni tanımıyorum** ve yaptıklarının sorumluluğunu da kabul etmiyorum! Çünkü **ben** her ne kadar isyankâr olsam da, **âlemlerin Rabb’i olan Allah’tan korkarım!**” **der.**

17. Böylece her ikisinin âkıbeti de, **sonsuzluk içinde kalacakları cehennem ateşi** olacaktır. **İşte zâlimlerin cezası budur!**

18. O hâlde, **ey iman edenler! Allah’tan** gelen ilkelere sınırsız sarılın ve şeytanın adımlarını izlemekten titizlikle **sakının!** Herkes kendisini şimdiden hesaba çeksin ve **yarınki ebedî hayat için ne hazırladığına baksın!** Evet, **Allah’a yürekten bir saygıyla bağlanın!** Hiç kuşkusuz **Allah,** bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

19. **Ve sakın ola ki, Allah’ı unutan ve bu yüzden O’nun da kendi benliklerini ve insanlıklarını kendilerine unutturduğu kimseler gibi olmayın!** Çünkü **onlar,** Allah’ın bahşettiği nîmetleri kötülük amacıyla kullanarak **yoldan çıkmış olan kimselerdir.**

20. Bunun içindir ki, **cennet halkıyla cehennem halkı asla bir olamaz;** dünyada ve âhirette **kurtuluşa erecek olanlar, ancak cennet halkıdır.**

Fakat bunu hak edebilmek için, omzunuzdaki sorumluluk yükünün farkında olmanız ve Kur’an ile hayatınızı şekillendirmeniz gerekir. Gerçekten bu Kur’an’ın ruhlar üzerinde öyle bir ağırlığı, öyle bir gücü ve etkisi vardır ki;

21. **Eğer Biz bu Kur’an’ı** siz insanlara değil de, **bir dağın üzerine indirseydik,** o koskocaman dağın **Allah korkusuyla ezilip paramparça olduğunu görecektin!** Ama ne gariptir ki, akıl ve bilinç yeteneğiyle donatılarak kulluk emânetini yüklenen insanoğlu, bir taraftan cehennem ateşi, diğer taraftan cennet nîmetleriyle kuşatılmış bir geleceğe doğru yol alırken

pervasız ve gamsız davranıyor, bu muhteşem Kur'an karşısında duyarsız kalıyor!

İşte Biz insanlara böyle ibret verici örnekler verip onları rûhen ve zihnen aydınlatıyoruz ki, düşünüp öğüt alsınlar.

22. O Allah ki, Kendisinden başka emrine kayıtsız şartsız boyun eğilecek hiçbir otorite, kulu kölesi olunacak, her dediği dinlenecek **hiçbir ilâh yoktur! O**, yaratılmışların algılama sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gaybı da**, duyularla kavranabilen **şehâdet âlemini de** en mükemmel şekilde **bilmektedir**. Görülen ve görülmeyen, açıkta ve gizli olan her şeyden haberdardır. Aynı zamanda **O, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir**.

23. O Allah ki, Kendisinden başka kulluk edilecek bir otorite, **bir ilâh yoktur!**

O, mutlak hükümlanlık sahibi, **Melik'tir**.

Her türlü kusurdan, noksanlıktan uzak; **Kuddüs'tür**.

İslâm, kurtuluş ve esenliğin kaynağı; **Selâm'dır**.

İman, güven ve emniyet veren; **Mümin'dir**.

Her an her şeyi gözetip koruyan, her muhtacın ihtiyacını karşılayan; **Müheymin'dir**.

Gerçek anlamda kudret, izzet ve şeref sahibi; **Aziz'dir**.

Dağınıkları toparlayan, yaraları sarıp sarmalayan gücüne karşı konulamayan sonsuz kudret sahibi; **Cebbâr'dır**.

Her konuda yüceliğini gösteren, yüceliğiyle övmeye hakkı olan; **Mütekebbir'dir**. Daha büyüğü olmayan en büyüktür.

Allah, müşriklerin düşünce ve anlayışlarının bozukluğundan kaynaklanan şirkin her şeklinden ve her türünden münezzehtir; acziyet ve noksanlık anlamına gelebilecek her türlü nitelikten uzaktır; insanların ilâhlık pâyesi vererek O'na **ortak koştukları her şeyin üzerinde ve ötesindedir, çok yücedir!**

24. O Allah ki, her şeyin yaratıcısıdır; **Hâlık'tır**, yoktan var edendir; **Bâri'dir ve** her varlığa en uygun şekil ve özellikleri verendir; **Musavvir'dir**.

Kısacası, en mükemmel nitelikler, **en güzel isimler O'nundur**. **Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar**, dâimâ **Allah'ın** sınırsız kudret ve azametini övgüyle anarak **yüceltmektedir**. Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yaratan Allah'ın her türlü kusur ve noksanlıktan uzak olduğunu haykırmakta, O'nun mükemmelliğini gözler önüne sermektedir. Gerçekten **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir**. Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen

ve hükmüne karşı konulamayan Yüce Yaratıcıdır.

60. MÜMTEHİNE SÛRESİ

Medîne’de, Hudeybiye Barış Antlaşması ile Mekke’nin fethi arasında, muhtemelen hicretin sekizinci yılında indirilmiştir. Adını, onuncu ayetinde geçen “femtehinûhunne: Medîne’ye sığınan kadınların mümin olup olmadıklarının anlaşılması için onları sınavın, imtihan edin!” kelimesiinden almıştır. Mümteherine: İmtihan eden sûre ve Mümtethane: İmtihan edilen kadın adlarıyla anılan sûre, 13 ayettir.

Mekkeli müşrikler Müslüman bir kabîleye saldırarak Hudeybiye antlaşmasını çiğneyince, Hz. Peygamber Mekke’ye ani bir baskın düzenlemek üzere gizlice hazırlıklara başladı. Ancak Peygamberin arkadaşlarından Hâtı b. Ebi Beltea, bunu müşriklere bildirmek için bir cariyeye ile Mekke’ye mektup gönderdi. Hz. Peygamber, Allah’tan aldığı vahiy sayesinde bunu öğrenerek mektubu yerine ulaşmadan ele geçirdi. Aslında iyi bir Müslüman olan Hâtı b’a bu mektubu niçin gönderdiğini sorunca, o bunu İslâm’dan döndüğü veya kâfirlere sempati duyduğu için değil, yalnızca Mekke’deki akrabalarını müşriklerin saldırısından korumak amacıyla yaptığını söyledi. Bunun üzerine Peygamber onun doğru söylediğini belirtti ve gerekli uyarıları yaptıktan sonra onu affetti. İşte bu olay üzerine, başta Hâtı b olmak üzere kıyâm ete kadar gelecek bütün müminleri, İslâm düşmanlarına yardımcı olmaları konusunda uyararak aşığıdaki ayetler nazil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey iman edenler! İslâm’a ve Müslümanlara karşı savaş açarak hem Bana, hem de size karşı düşmanlık eden kâfirleri sakın kendinize dost ve müttefik edinmeyin! Siz onlara safça sevgi gösterisinde bulunuyorsunuz, oysa onlar size gelen gerçeği inkâr etmiş ve sırf Rabb’iniz Allah’a inandığınız için Peygamberi ve sizi yurdunuzdan sürüp çıkarmışlardır. Eğer gerçekten Benim yolumda mücâdele etmek ve hoşnutluğumu kazanmak amacıyla yurdunuzu terk edip çıktıysanız, kâfirlere bilgi sızdırarak onlara karşı nasıl sevgi besleyebilirsiniz? Unutmayın ki, Ben sizin gizlediğinizi de, açığa vurduğunuzu da çok iyi bilirim! Dikkat edin, bundan böyle içinizden her kim böyle bir şey yapacak olursa, kesinlikle doğru yoldan sapmış olur!

2. Evet, o zâlimleri nasıl dost edinirsiniz? Hâlbuki onlar sizi ele geçirecek olsalar, sizin onlara yaptığınız gibi dostça davranmazlar; aksine, size karşı acımasız bir düşman kesilirler; hem elleriyle, hem de dilleriyle sizi incitir ve sizin de kendileri gibi Allah’ın ayetlerini inkâr etmeniz için can atarlar.

Eğer korunmasını istediğiniz mal mülk ve çoluk çocuğunuzun hatırı için zâlimlerle dostluk kuruyorsanız, o zaman şunu iyi bilin ki;

3. Ne yakınlarınız, ne de çocuklarınız size Allah katında en ufak bir fayda sağlamayacak, sizi işlediğiniz günahın cezasından kurtaramayacaktır! Çünkü Allah, Hesap Gününde aranızı ayıracak ve emrine itaat edenleri cennete, isyan edenleri cehenneme koyacaktır. Unutmayın; **Allah, yaptığı nız her şeyi görmektedir.** Bu gerçeği daha iyi anlayabilmek için, sizden önceki Müslümanların hayatından örnek alın:

4. İbrahim ve arkadaşlarında, sizin için gerçekten güzel bir örnek vardır. Onlar, zâlimlere karşı gösterdikleri kararlı tavırları, sarsılmayan imanları, tertemiz ahlâkları, fedâkârlıkları ve cesaretleri ile uyulması gereken en güzel örneklerdir. **Hani onlar, inkârcı toplumlarına meydan okuyarak, “Bakın!” demişlerdi, “Biz sizi nle ve Allah’tan başka tapındığınız o sahte ilâhlarla hiçbir dostluk ve yakınlık bağımızın olmadığını ilan ediyor, sizi ve inkâra dayalı sisteminizi tümüyle reddediyoruz! Çünkü aramızda, sonsuza dek sürececek bir düşmanlık ve nefret belirmiştir ve bu düşmanlık, sizler, bir tek Allah’a iman edip O’nun hükümlerine boyun eğinceye kadar da devam edecektir!”**

Evet, bu fedâkâr müminler her yönüyle size örneklerdir. **Ancak İbrahim’in babasına, “Gerçi Allah’tan gelecek hiçbir şeye karşı seni koruyamam ama, yine de söz veriyorum, senin bağışlanman için mutlaka duâ edeceğim!” demesi hariç.** İbrahim, onun kesin olarak cehennemlik olduğunu ve artık bağışlanmasının mümkün olmadığını anlayınca, onun için yalvarmaktan vazgeçmişti. (9. Tevbe: 113-114) Çünkü Allah, kendisine ortak koşulmasını asla bağışlamayacağını kesin hükme bağlamıştır (4. Nisa: 48).

Hani İbrahim, arkadaşlarıyla birlikte Rabb’ine şöyle yalvarıyordu: **“Ey Rabb’imiz, yalnızca Sana güveniyor ve tüm varlığımızla Sana yöneliyoruz; çünkü dönüşümüz Sanadır!”**

5. “Ey Rabb’imiz, bizi inkârcılar için bir imtihan aracı kılma! Bizi onlar karşısında yenik düşürerek onların iyice azgınlaşmasına sebep kılma! Bizi zalimlerin baskı ve işkenceleriyle yüz yüze getirme, altından kalkamayacağımız çetin belâlarla bizi imtihan etme Allah’ım! Sana kulluk görevimizi hakkıyla yerine getiremedik, **bizi bağışla ey Rabb’imiz! Hiç kuşkusuz Sen, tüm varlıklar üzerinde mutlak otorite sahibisin, hakîmsin.** Sonsuz ilim ve hikmetinle her konuda en mükemmel hükmü verir, yaptığın her şeyi yerli yerince yaparsın.”

6. Gerçekten de onlarda, içinizden Allah’ı ve âhiret gününü arzulayanlar için güzel bir örnek vardır. Onları kendilerine örnek alanlar kurtulur fakat kim de yüz çevirirse yalnızca kendisine zarar vermiş olur. Çünkü **Allah, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir,** fakat siz O’na kulluk etmeye muhtaçsınız. Hiçbir varlık O’nu övüp yüceltmese bile, O kendi zatıyla Yücedir. Zira gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye lâayık olan sadece **Odur.**

O hâlde, atanız İbrahim’in izinden yürüyerek sarsılmaz bir inanç ve kararlılıkla, zâlimlere karşı mücâdelenizi sürdürün!

7. Sizler üzerinize düşeni yapar ve kâfirlere karşı açık ve net tavrınızı koyarak Allah yolunda cihat ederseniz, Umulur ki Allah da sizi onlara üstün kılar ve İslâmî dâvetin kalplere ulaşmasını

engelleyen azılı kâfirleri bertaraf ederek, **sizinle düşmanlarınız arasında** karşılıklı **sevgi** ve dostluk **duyguları yeşertir**. Böylece, sizin ortaya koyacağınız güzel ahlâk sayesinde onları İslâm'a kazandırabilir. Bu nasıl olur demeyin, neden olmasın ki; **Allah** her şeye **kadirdir**. Aynı zamanda **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir**.

Bu ayetlerin gelişinden kısa bir süre sonra Allah'ın vaadi aynen gerçekleşti: Mekke kan dökülmeden fethedildi, yirmi yıl boyunca Müslümanlarla savaşıp kâfirler bölük bölük İslâm'a girdiler, kin ve intikam duyguları kalplerden silindi ve insanlar, samîmî bir dostluk ve kaynaşma içinde bir araya geldiler.

8. Ey iman edenler! Allah, inancınızdan dolayı sizinle savaşmayan ve sizi yurdundan çıkarmayan kimselere —kâfir bile olsalar— iyilik yapmanızı ve onlara adâletli davranmanızı yasaklamaz. Tam tersine, adaletten kıl kadar ayrılmamanızı emreder. **Hiç kuşkusuz Allah, âdil davrananları sever.** Demek ki Allah, Müslümanlara bir kötülük yapmamış olan kâfirlere iyi davranmanızı ve onlarla beşeri ilişkilere girmenizi yasaklamıyor.

9. Allah sadece, inancınızdan dolayı sizinle savaşan, sizi yurdundan çıkaran ve çıkarılmanıza destek veren kimseleri kendinize samîmî bir dost, koruyucu, yönetici, yandaş, müttefik; kısacası **veli edinmenizi yasaklar**. O hâlde, **her kim onları veli edinecek olursa, işte onlar, zâlimlerin ta kendileridirler!**

Hudeybiye antlaşmasının ilgili hükmü gereğince, müşriklerin v elâyeti altında bulunan bir kişi —ki antlaşma metninde “racul” yani, “bir adam” olarak geçer— kaçıp Medîne'ye sığındığı takdirde velisine iade edilecekti. Kureyşliler, bu hükmün kadınları da kapsadığını düşünüyordular. Nitekim, Ukbe bin Ebi Muayt'ın kızı Ümmü Gülsüm hicret edip Medîne'ye gelince, kardeşleri onu geri almak için Hz. Peygambere başvurdular. Fakat Peygamber, antlaşma metninde geçen “racul” kelimesine dikkat çekerek hükmün sadece erkekleri kapsadığını, bu yüzden hicret eden kadınları müşriklere iade etmeyeceğini söyleyince şaşırıp kaldılar, hiçbir itirazda bulunamadan dönüp gittiler.

Buna göre Müslümanların, Medîne'ye hicret eden kadınları —hangi amaçla gelmiş olursa olsunlar— müşriklere iade etme zorunluluğu yoktu. Fakat bu kadınlar arasında casusluk yapmak, fitne ve bozgunculuk çıkarmak gibi kötü niyetlerle veya birtakım dünyevî menfaatler gözeterek gelenler de olabilirdi. Bu yüzden, hicret eden kadınlar hakkında aşağıdaki ayet gönderildi:

10. Ey iman edenler! Mümin olduklarını söyleyen kadınlar, sizinle savaş halinde olan ülkelerinden İslâm diyarına hicret ederek size sığındıkları zaman, gerçekten mümin olup olmadıklarını anlamak için onları imtihan edin. Ama unutmayın:Aslında **onların inançlarını en iyi bilen elbette Allah'tır.**

İmtihan sonucunda, bu kadınların **mümin olduklarına karar verirsiniz, onları kâfirlere geri vermeyin.** Çünkü artık **onlar kâfirlere helâl olmadıkları gibi, kâfirler de onlara helâl değildir!** Fakat **kâfirlerin** hicret eden hanımlarına vaktiyle **verdikleri** evlilik bedeli olan mehirlerini **kendilerine geri ödemelisiniz.** Çünkü bu durumda evliliği sona erdiren erkek değil,

kadıdır.

Bu kadınlarla evlenmenizde, —evlilik bedeli olan mehirlerini kendilerine ödediğiniz takdirde— hiçbir sakınca yoktur.

Öte yandan, dinden dönüp müşriklere sığınan **kâfir kadınlarla evlilik bağınızı sürdürmeyin**, onları derhal boşayın! Fakat onlara **verdiğiniz** evlilik bedelini onlardan geri **isteyin**; aynı şekilde, müşriklerden kaçıp size sığınan mümin kadınların Mekke'deki eski kocaları da, eşlerine **verdikleri** mehirlerini geri **istesinler**. Siz de onu vermek zorundasınız.

Dikkat edin, **bunlar Allah'ın koyduğu hükümlerdir**. İşte Allah, **aranızda** böyle adâletle **hüküm veriyor**. Çünkü **Allah, sonsuz ilim ve hikmet sahibidir**.

11. Eğer sizi bırakıp kâfirlere kaçan **eşlerinize** vermiş olduğunuz evlilik bedelinden **bir kısmını inkârcılardan geri alamazsanız**, tazminat ödeme **sırası size geldiğinde, hanımları** Mekke'ye kaçıp **gitmiş olan** bu Müslümanlara, **vermiş oldukları evlilik bedeli miktarını** —kâfirlere ödemeniz gereken tazminattan keserek— **verin**. Ya da bu kadının kaçtığı toplumla savaşırsanız, mehir alacağı olan o Müslümanın hakkını ganimetten öncelikle ayırın ve ödeyin. Bunları yaparken, **kendisine iman ettiğiniz Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek her türlü kötülükten, isyankârlıktan **sakının** ve adâletten zerre kadar ayrılmayın!

11. Eğer sizden birinin eşi dinden döner ve kaçıp **kafirlere katılırsa, o nlar da** bu kadına yapılan evlilik bedeli **mehir masraflarını geri vermezlerse, arkasından da sıra size gelir**. Bu kafirlerden Müslüman olup size katılan bir kadının mehir borcunu onlara öderken veya bu kafirlerle yaptığınız savaşta elde ettiğiniz ganimetleri aranızda pay ederken, önce, o, sizden **eşi kaçıp giden** kardeşinizin hanımına **harcadığı** mehir masraflarının **karşılığını** ayırın. Önce **onlara** hesaplarını **ödeyin**. Bunları yaparken, **kendisine iman ettiğiniz Allah'tan** gelen ilkeler doğrultusunda hayatınıza yön vererek her türlü kötülükten, isyankârlıktan **sakının** ve adâletten zerre kadar ayrılmayın!

12. Ey Peygamber! İnanan kadınlar;

- 1. Hiç kimseyi ve hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmamak,**
- 2. Hırsızlık yapmamak,**
- 3. Zina etmemek,**
- 4. Çocuklarını öldürmemek,**
- 5. Hiç yoktan yalan uydurarak suçsuz insanlara iftira atmamak,**
- 6. Ve emredeceğin doğru işlerde sana karşı gelmemek üzere,**

İslâm'a **bağlılıklarını** bildirmek için huzuruna geldiklerinde, onların **bağlılık** ahitlerini kabul et ve onlar için Allah'tan **bağ**ı şlanma dile. Hiç kuşkusuz Allah çok **bağışlayıcı**, çok merhametlidir.

Allah'ın şefkat ve merhametini istiyorsanız, iyi dinleyin:

13. Ey iman edenler! Kendilerine ilâhî vahiy bilgisi verildiği hâlde, ihtirâslarının peşinden sürüklenerek dünyevî çıkarlarının kulu kölesi olan ve böylece **Allah'ın gazâbına uğrayan bir topluluğu** —yani Yahudileri ve Yahudileşen kims eleri— kendinize koruyucu, yönetici, yandaş, müttefik ve **dost edinmeyin!** Çünkü onlar, gâyet iyi bildikleri ilâhî prensiplere ihânet ettiklerinden, **âhiretten** tamamen **umut kesmişlerdir; tıpkı**, âhireti inkâr eden **kâfirlerin, mezardaki** cansız bedenlerin yeniden dirilişinden **umut kestikleri gibi!**

61. SAFF SÛRESİ

Medîne’de, Uhud savaşıdan sonra, muhtemelen hicretin dördüncü yılında indirilmiştir. Adını, dördüncü ayetinde geçen ve birbirlerine kenetlenmiş müminlerin, Allah yolunda “saflar hâlinde” mücâdelesini anlatan “saffen” kelimesinden almıştır. 14 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, dâimâ Allah’ın sınırsız kudret ve azametini övgüyle anarak yüceltmektedir. Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yaratan Allahû Teâlâ’nın her türlü kusur ve noksanlıktan uzak olduğunu ha yıkmakta, O’nun sonsuz ilim, kudret, merhamet, hikmet, iyilik, adâlet ve benzeri sıfatlarını gözler önüne sermektedir. Eğer çevreinizdeki varlıklara ibret nazarıyla bakacak olursanız, her zerresinin Allah’ı zikrettiğini duyacak, göreceksiniz. Gerçekten **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen ve hükmüne karşı konulamayan Yüce Yaratıcıdır.

2. O hâlde, ey iman edenler; neden içinizden bazılarının sözleri ve davranışları birbirine uymuyor? Allah yolunda fedâkârlık konusunda iddialı sözler sarf ettikten sonra, neden kararlılığınızı yitirip zaafa düşüyorsunuz? Niçin yerine getiremeyeceğiniz taahhütlerin altına giriyor, **yapmadığınız ve yapamayacağınız şeyleri söylüyorsunuz?**

3. Oysa yapmadığınız şeyi söylemeniz, Allah nazarında gerçekten pek ağır bir suç, çok çirkin bir davranıştır!

Şimdi, gerçekten de Allah’ın rızasına erişmek istiyor musunuz? O hâlde iyi dinleyin:

4. Hiç kuşkusuz Allah, Kendi dâvâsı uğrunda tuğlaları birbirine kenetlenmiş sağlam bir bina gibi düzenli birlikler hâlinde savaşıyorlar sever.

Ey müminler! Bir söylem olarak dile getirdiğiniz şeyleri —ki getirmeniz gerekir— hayatınızda uygulamadığınız takdirde başınıza ne büyük belâların geleceğini öğrenmek isterseniz, sizden öncekilerin yaşadıklarından ders almalısınız:

5. Hani Mûsâ, sözleriyle davranışları birbirini tutmayan kavmine, “Ey halkım!” diye seslenmişti, “Size Allah tarafından gönderilmiş bir Elçi olduğumu bildiğiniz hâlde, neden isyankârlık ederek bana eziyet ediyorsunuz?”

Ne var ki, onlara öğüt ve uyarılar fayda vermedi; **onlar eğrilince, Allah da onların kalplerini eğriltti.** İşte, ey müminler, siz de aynı günahı işlerseniz, sizin sonunuz da onlarınki gibi

olacaktır! Çünkü **Allah**, bile bile **günaha gömülüp giden bir toplumu doğru yola iletmez**. İşte bu yüzden onlar, Hz. Mûsâ'dan sonra gelen Peygamberleri de inkâr etmişlerdi:

6. Hani Meryem oğlu İsa halkına seslenerek, **“Ey İsrail Oğulları!”** demişti, **“Hiç kuşkusuz ben, benden önceki Tevrat’ı** n tahrif edilmemiş olan bölümlerini **onaylamak ve benden sonra** gelecek ve kıyâmete kadar övülüp yüceltilecek olan **Ahmed** adındaki bir **Peygamberi müjdelemek üzere size Allah tarafından gönderi lmiş bir Elçiyim!”** (7. Araf: 157)

Fakat İsa’nın müjdelediği Son Peygamber **onlara apaçık delillerle gelince**, İsa’ya ve Mûsâ’ya inandıklarını iddia edenler, **“Bu Kur’an, düpedüz bir aldatmaca, apaçık bir büyüdür!”** dediler. Öyleyse:

7. Kendisine, İslâm’a girip Allah’ın hükümlerine kayıtsız şartsız boyun eğmesi için apaçık bilgi ve delillerle **çağrı yapıldığı hâlde**, hakîkati reddetmek için **Allah’ın dini hakkında** bilerek **yalanlar uydurandan daha zâlim kim olabilir?** Hiç kuşkusuz **Allah**, böyle **zâlim bir topluluğu** Cennete götüren **doğru yola iletmez!**

8. Onlar ilâhî ışığa kucak açacakları yerde, **Allah’ın nurunu ağızlarından çıkan iftiralar ile söndürmek istiyorlar; oysa Allah, —inkârcılar istemese de— nurunu mutlaka tamamlayacak** Hz. Âdem’den bu yana Peygamberlerin insanlığa getirdikleri İslâm inancını tüm güzelliği ve ihtişamı ile cihana yayacaktır!

9. Allah, Elçisini doğrunun eğrinin ölçüsünü ortaya koyan, insanlığa ulaştırdıkları ve cennet yolunun tarifi olan **hidâyet ve hayata** hükmedecek dosdoğru bir inanç sistemi olan **hak din ile gönderdi ki, onu bütün batıl dinlere** ve aslen ilâhî vahye dayansa bile, zamanla bozulmuş ve özünden saptırılmış olan bütün inanç sistemlerine **egemen kılsın;** bu durum Allah’tan başka varlıkların hükmüne boyun eğen **müşriklerin hoşuna gitmese bile!** Allah bu dini, kâfir yönetimlerin gölgesi altında ve onların izin verdiği ölçüde varlığını sürdürsün diye değil, hayatın her alanında hükümsin diye göndermiştir.

10. O hâlde, ey iman edenler; hepinizi dünya ve âhirette can yakıcı azaptan kurtaracak hayırlı bir ticâret yolunu göstereyim mi size?

11. Şöyle ki: Allah’a ve Elçisine gönülden **inanacak ve zâlimlere karşı Allah yolunda malınızla, canınızla cihâd edeceksiniz.** Allah da size bunun karşılığında cenneti verecek. **Eğer bilerseniz, Bu sizin için dünyanın vaadettiği bütün zevk ve eğlencelerden daha kazançlı, daha hayırlıdır.**

12. Eğer Allah yolunda cihâd ederseniz, O da sizin kusurlarınızı bağışlayacak ve sizi, içerisinde ırmakların çağıldadığı cennet bahçelerine ve ebedî mutluluk ve esenlik diyarı olan Adn bahçelerindeki muhteşem mekanlara köşklere, saraylara yerleştirecektir. İşte budur en büyük kurtuluş, en büyük başarı!

13. Fakat âhiret nîmetlerinden önce elde edebileceğiniz **başka, hoşunuza gidecek** peşin bir müjde daha var: Zâlimlere karşı giriştiğiniz mücâdelede **Allah’ın yardımı ve yakında** gerçekleşecek **bir zafer!** Öyleyse, ey Peygamber, bunu bütün **inananlara müjdele!** İşte, size vaadedilen bu nîmetlere ulaşmak istiyorsanız:

14. Ey iman edenler! Allah’ın dinini egemen kılmak için bu dâvâyı omuzlayan Peygamber’in, İslâm âlimlerinin, önderlerinin **yardımcıları olun; tıpkı Meryem oğlu İsa havarilere, “Allah’a giden bu yolda kim benim yardımcılarım olacak?” diye sorduğunda havarilerin** kahramanca öne atılarak, **“Biz, Allah’ın hizmetç ileri olmayı seve seve kabul ediyoruz!” dedikleri gibi.**

Böylece Hz. İsa hak dini tebliğ etmeye başladı. Fakat **İsrail Oğulları’ndan bir kısmı** ona inandı, bir kısmı da **inkâr etti. Bunun üzerine, iman edenleri düşma nlarına karşı destekledik ve sonunda** hak yolda savaşılanlar, inkârcılara **üstün geldiler!**

62. CUMA SÛRESİ

Medîne döneminin başlarında gönderilen bu sûre, adını Cuma namazını emreden dokuzuncu ayetinden almıştır. 11 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imnin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, Mutlak Hükümrân, Mukaddes, Sonsuz Kudret ve Hikmet Sahibi olan Allah'ın sınırsız kudret ve azametini övgüyle anıp **yüceltmektedir.** Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yaratan Allah'ı Teâlâ'nın her türlü kusur ve noksanlıktan uzak olduğunu haykırmakta, O'nun sonsuz ilim, kudret, merhamet, hikmet, iyilik, güzellik ve adâletini gözler önüne sermektedir. Eğer çevrenizdeki varlıklara ibret nazarıyla bakacak olursanız, her zerresinin Allah'ı zikrettiğini duyacak, göreceksiniz.

İşte, Allah'ın sınırsız kudret ve hikmetinin bir tecellisi olarak:

2. O Allah ki, Kitap nedir iman nedir bilmeyen eğitimsiz bir topluma, kendi içlerinden öyle mübarek bir Peygamber gönderdi ki, hem onlara Allah'ın ayetlerini okuyor, hem onları inkâr, cehâlet ve günah kirlerinden arındırıp tertemiz kılıyor, hem de kendilerine ilâhî Kitabı ve Kitaptaki hükümleri hayata uygulama bilgisi olan ve Peygamberin örnek yaşantısıyla ortaya konan hikmeti öğretiyor. Böylece, gönderdiği Kitap ve Elçi sayesinde bütün insanlığa yol gösterecek örnek bir toplum çıkarıyor. **Hâlbuki onlar,** kendilerine Elçi gönderilmeden **önce apaçık bir sapıklık içindeydiler.**

3. Ve bu Elçiyi sadece Araplara değil, **henüz onlara katılmamış** olan fakat kıyâmete kadar iman kervanına katılmayı bekleyen yeryüzündeki her ırktan ve her renkten **diğer** bütün iman erlerine göndermiştir. Gerçekten **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermez ve hükmüne asla karşı konulamaz.

4. İşte bu ilâhî rehberlik, **Allah'ın** insanlığa **bir lütfudur ve onu,** ilâhî nîmetlere nâil olmak isteyen ve bu yolda çaba gösterenlere **bağışlar.** Unutmayın; **Allah, sonsuz lütuf sahibidir.**

Bu lütfâ nâil olabilmek için, Allah'ın Kitabını düşünerek, anlayarak okumalı ve hayatın her alanını onun direktifleri doğrultusunda düzenlemelisiniz. Aksi hâlde, sizden önce bu sınavda başarısız olan Yahudilerle aynı âkıbeti paylaşmanız kaçınılmazdır:

5. Tevrat'ı uygulama ve bütün insanlığa ulaştırma görevi **omuzlarına yüklendiği hâlde, onun** yol göstericiliğinden faydalanamayan, öğretilerine uygun yaşamayan, böylece üstlendikleri sorumluluğu gereği gibi **yerine getirmeyen** Yahudilerin durumu, **tıpkı ciltler dolusu kitaplar**

taşıyan, fakat ne büyük bir hazine taşıdığının farkında bile olmayan eşeğin hâline benzer. Evet, gerek sözleriyle, gerek davranışlarıyla **Allah'ın ayetlerini yalanlayan bir toplumun durumu ne kötüdür!** Hiç kuşkusuz **Allah, böyle zâlim bir toplumu asla doğru yola iletmez!**

6. Ey Müslüman! Yahudilere ve onları arın öne sürdükleri iddialara benzer saplantı içinde olanlara de ki: “Ey Yahudiler ve Yahudiler şmiş olanlar; eğer bütün insanlar arasında yalnızca kendinizin Allah'ın dostları ve ayrıcalıklı kulları olduğunu iddia ediyorsanız ve bu iddianızda gerçekten samîmî iseniz, o zaman ölümü arzu etsenize! Madem Allah katında ayrıcalıklı bir yere sahip olduğunuzu iddia ediyorsunuz, o hâlde neden ölüm denilince ödüünüz kopuyor? Hâlbuki Allah katında bu kadar değerli olduklarını iddia eden insanlar ölümden bu derece ürkmemelidirler.” (2. Bakara: 94)

Oysa gerçek müminler, Allah adına söz söyleme cüretinde bulunmazlar, dolayısıyla ilâhî nîmetlerin sırf kendilerine özgü olduğunu iddia etmezler. Evet, cennete girmeyi kuvvetle ümit ederler, fakat bunun gereği olan dürüstlük ve samîmiyeti ortaya koymaktan geri kalmazlar; ölümü arzu etmezler, ama gerektiğinde seve seve ölüme koşmasını bilirler. Yahudilere gelince:

7. Onlar, elleriyle yaptıkları kötü işlerden dolayı âhirette azap çekeceklerini çok iyi bildiklerinden, hiçbir zaman ölümü arzu etmezler! Fakat korkunun ecele faydası yoktur: **Allah, zâlimleri çok iyi biliyor** ve hak ettikleri cezayı elbette verecektir! (2. Bakara: 95)

8. Onlara de ki:“ Ne yaparsanız yapın, kendisinden kaçıp durduğunuz ölüm sizi eninde sonunda yakalayacaktır! Fakat ölünce her şey bitmeyecek; **sonra da, gizli açık her şeyi bilen Rabb'inizin huzuruna çıkarılacaksınız ve O, bu dünyada yaptığınız her şeyi gözlerinizin önüne serecektir.**

9. Ey iman edenler! Cuma gününü ezan okunup namaza çağrıldığınız zaman, derhal işinizi gücünüzü bırakıp Allah'ı anmaya gelin! Eğer bilerseniz, bu sizin için her türlü dünyevî kazançtan daha iyidir.

10. Namaz bitince de, yeryüzüne dağılarak Allah'ın lütfundan rızkınızı aramaya devam edin ve Allah'ı sürekli hatırlayıp gündeme getirerek anın ki, dünyada ve âhirette kurtuluşa erebilesiniz.

11. Fakat ey Peygamber! Henüz beşerî zaafılarından kurtulamamış bazı müminler, dünyevî kazanç getiren bir ticaret veya ilgilerini çeken bir eğlence gördükleri zaman, hemen oraya akın ederek seni hutbe verirken öylece ayakta bıraktılar! Ama, yine de sen onlara sert ve kaba davranma, kendilerine güzelce nasihat ederek **de ki:“ Bakın ey insanlar; Allah katındaki ebedî nîmetler, her türlü eğlenceden ve dünyevî kazançtan, ticaretten daha hayırlıdır.** Öyleyse, kazancımız azalır endişesiyle Allah'ın emirlerini terk etmeyin! Unutmayın ki, **Allah rızık verenlerin en hayırlısıdır!”**

63. MÜNÂFİKÛN SÛRESİ

Medîne döneminde, Mustalık Oğulları gazvesinden hemen sonra, muhtemelen hicretin altıncı yılında indirilmiştir. Adını, ilk ayetinde geçen “Münâfikûn: Münâfıklar, ikiyüzlüler” kelimesinden almıştır. 11 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey şanlı Elçi! İslâm toplumunu içten çökertmeye çalışan **ikiyüzlüler** **senin yanına geldiklerinde, “Senin gerçekten Allah’ın Elçisi olduğuna şahitlik ederiz!”** derler. Evet, **Allah** **senin Kendi Elçisi olduğunu** bilmektedir **fakat** aynı zamanda **Allah**, **senin** Peygamberliğine inandıklarını iddia eden **bu ikiyüzlülerin yalan söylediğine de şahitlik etmektedir!**

2. **Onlar, yeminlerini kalkan edinerek** insanları **Allah’ın yolundan saptırmaya kalkıştılar.** Bir taraftan İslâm’a bağlı olduklarını söyleyip kendilerini Müslümanların suçlamalarından koruyor, diğer taraftan Hz. Peygamber ve Müslümanlar aleyhinde şüphe uyandıracak asılsız söylentiler yayarak insanları hak dinden çevirmeye çalışıyorlar. **Bu yaptıkları, ne kadar çirkin bir davranış!**

3. **Evet**, münâfıkların durumu **böyledir; çünkü onlar**, İslâm hakîkatiyle ilk karşılaştıklarında **iman etmiş**, **fakat** daha **sonra** birtakım çıkar hesapları yüzünden hakîkati bile bile **inkâr etmişlerdir. İşte bu yüzden kalpleri m ühürlenmiştir, artık** iç dünyalarında gerçeğin sesini duyamaz, doğruyu eğriyi **idrâk edemezler.**

4. **Onları gördüğünde, dış görünüşleri hoşuna gider, konuştukları zaman da** kendilerini dinletirler, **sen onların sözlerine kulak verirsin.** **Fakat** ne yüreklerinde —o gösterişli bedenlerine uygun— cesâret, ne de yaldızlı sözlerinde samîmiyet vardır! O kadar duygusuz, o kadar ruhsuzlardır ki, **tıpkı** duvara **dayanmış kütüklere benzer onlar.** Herkesi kendileri gibi hâin zannettiklerinden, herkesten ve her şeyden şüphe duyar, işittikleri **her sesleniş kendi aleyhlerinde sanırlar.** Ey Müslüman, **onlar** en azılı **düşmandır; onlara karşı dikkatli ol! Allah kahretsin onları; nasıl da göz göre göre haktan, hakikatten çevriliyorlar!**

5. **Onlara, “Gelin fırsat varken tövbe edin de, Allah’ın Elçisi sizin için bağışlanma dilesin ve kurtulun bu lânetten!” denildiğinde,** bunu gururlarına yediremez, hemen **başlarını çevirip uzaklaşırlar; böylece, büyüklük taslayarak yüz çevirdiklerini görürsün.**

6. Ey Peygamber! **Sen onlar için bağışlanma dilesen de dilemesen de birdir. Çünkü** kendileri tövbe etmedikleri sürece, **Allah onları asla bağışlamayacaktır! Hiç kuşkusuz Allah,**

bilerek ve isteyerek **yoldan çıkan bir topluluğu doğru yola iletmez.**

7. Onlar, Medîneli hemşehrilerine, “Allah’ın Elçisinin yanında bulunan Mekkeli Müslümanlardan maddî desteğinizi kesin ki, böylece onun etrafından dağılıp gitsinler!” diyorlar. Oysa göklerin ve yerin haz ineleri Allah’ındır ve onu dilediğine dilediği ölçüde verir fakat ikiyüzlüler, bu gerçeği idrâk etmezler.

8. Bir de, “Medîne’ye döndüğümüz zaman, üstün ve şerefli olan Medîneli münafıklar, alçak ve aşağılık olan Mekkeli Müslümanları bu şehirden mutlaka sürüp çıkaracaktır!” diyorlar. Oysa her türlü şeref ve üstünlük Allah’a, dolayısıyla Elçisine ve inananlara aittir; ne var ki, ikiyüzlüler bunun bilincinde değiller.

9. Ey iman edenler! Malınız mülkünüz ve çoluk çocuğunuz, sizi Allah’ı anma ktan ve Allah yolunda mücâdele etmekten alıkoymasın! Dikkat edin; her kim böyle davranacak olursa, dünyada da, âhirette de kaybedenlerden olacaktır!

○ hâlde;

10. Ölüm meleği ansızın kapınızı çalmadan ve son pişmanlıkla, “Ya Rabbi; ne olur bana biraz daha mühlet ver de, Senin yolunda her şeyimi harcayıp iyi bir insan olayım!” diyeceğiniz an gelip çatmadan önce, size bahsettiğimiz nîmetlerden bir kısmını hemen şimdi Allah yolunda harcayın.

11. İyi bilin ki, ölüm vakti gelip çatığında, Allah hiçbir canın ölümünü ertelemeyecektir.

Hiç kuşkusuz **Allah**, bütün yaptıklarınızdan haberdardır.

64. TEĞÂBÜN SÛRESİ

Medîne’de, hicretten hemen sonra gönderilen bu sûre, adını dokuzuncu ayetinde geçen “Yevmü’t-Teğâbün” yani, gerçek kâr ve zararın ortaya çıktığı “Aldanma Günü” kelimesinden almıştır. 18 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Göklerde ve yerde bulunan bütün varlıklar, dâimâ Allah’ın sınırsız kudret ve azametini övgüyle anarak yüceltmektedir. Şu muhteşem kâinat nizamı içerisinde yer alan her şey, kendisini yaratan Allahu Teâlâ’nın her türlü kusur ve noksanlıktan uzak olduğunu ha yıkmakta, O’nun sonsuz ilim, kudret, merhamet, hikmet, iyilik, g üzellik ve adâletini gözler önüne sermektedir. Eğer çevr enizdeki varlıklara ibret nazarıyla bakacak olursanız, her zerresinin Allah’ı zikrettiğini duyacak, gör eceksiniz. Öyle ki, göklerde ve yerde **hükümrانlık tamamen ve yalnızca O’na aittir, her türlü yücelik ve övgüye lâıyk olan sadece O’dur ve O, her şeye gücü yeten** sonsuz kudret sahibidir.

İşte sınırsız kudret ve hikmetinin bir tecellisi olarak:

2. Sizi yoktan var eden O’dur fakat kiminiz nankörce davranıp O’nu inkâr ediyor, kiminiz iman ediyorsunuz. Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyi görmektedir** ve karşılığını mutlaka verecektir.

3. Çünkü Allah, gökleri ve yeri hak, hukuk ve adâlet esaslarına göre, belli bir hikmet doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağlı mükemmel bir sistem hâlinde, yani hak olarak mutlak hakikat anlaşılsın ve yaşansın diye **yaratmış ve size, yeryüzünde karşılaşacağınız ortam ve şartlara uygun bir şekil vermiş ve şeklinizi güzelleştirmiştir.** İşte bu nîmetler içerisinde bir süre dünyada yaşayacaksınız **ve sonunda dönüşünüz O’na olacaktır.**

4. Allah, göklerde ve yerde olan her şeyin bilgisine sahiptir; dolayısıyla, sizin gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz her şeyden haberdardır. Şüphesiz O, **kalplerde gizlenen bütün niyet ve düşünceleri bilmektedir.**

5. Ey çağdaş zâlimler! Sizden önceki inkârcıların başlarına gelen ibret verici felâketlerin haberi size ulaşmadı mı? İnsanlık tarihini ibret nazarıyla inceleyin ve zâlimlerin sonlarının nasıl olduğunu görün! Onlar da sizin gibi azgınlık etmişler ve sonunda **yaptıklarının cezasını çekmişlerdi.** Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: **Onlar için, can yakıcı bir azap var!**

6. Evet, zâlimlerin sonu böyle oldu; çünkü kendi içlerinden seçilmiş olan Elçileri, onlara apaçık bilgi ve delillerle tekrar ve tekrar geldikleri hâlde onlar her defasında, “Bizim gibi

fâni bir insan mı bize doğru yolu gösterecek?” diyerek hakîkati inkâr edip yüz çevirmişlerdi. Bunun üzerine Allah, onları cezalandırıp hidâyetten mahrum bırakarak, hiçbirinin kulluk ve ibâdetine **muhtaç olmadığını gösterdi**. Çünkü **Allah**, hiç kimseye ve hiçbir şeye **muhtaç değildir**, gerçek anlamda yüceltmeye, şükredilmeye ve övülmeye **lâayık olan, sadece Odur**.

7. Buna rağmen **inkârcılar**, öldükten sonra **diriltilmeyeceklerini iddia ediyorlar**. Ey Müslüman! Bu sözleriyle Hesap Gününü, dolayısıyla ilâhî adâleti ve sonuçta Allah’ı inkâr eden o câhillere **de ki: “Hayır; her şeye kadir olan Rabb’ime yemin olsun ki, kesi nlikle diriltileceksiniz; sonra bütün yaptıklarınız size bir bir haber verilecektir. Bu, Allah için çok kolaydır**.

O hâlde, ey insanlar!

8. **Allah’a, Elçisine ve göndermiş olduğumuz bu ilâhî Nura iman edin** ve Kur’an’ın rehberliğiyle hayatınıza yön vererek, inkâr ve cehâlet karanlıklarını aydınlığa dönü ştürün! Unutmayın; **Allah, yaptığınız her şeyden haberdardır** ve hepsinin hesabını soracaktır. Ne zaman mı?

9. **Bu, Allah’ın, Toplanma Günü hepinizi hesaba çekmek üzere huzurunda bir araya getireceği**, gerçek kâr ve zararın ortaya çıkacağı, nicelerinin pişmanlıktan feryat edeceği **Aldanma Günüdür!** İşte o Gün, **her kim Allah’a gereğince iman etmiş ve O’nun mesajları doğrultusunda güzel ve yararlı davranışlar ortaya koymuşsa**, Allah onun **günahlarını bağışlayacak ve kendisini, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacağı cennet bahçelerine koyacaktır. İşte budur en büyük kurtuluş, en büyük başarı!**

10. Öte yandan, hakîkati inkâr edip ayetlerimizi yalanlayanlara gelince, onlar da cehennem halkıdır ve sonsuza dek orada kalacaklardır. Ne kötü bir son!

Ey müminler!

11. **Allah’ın izni olmaksızın**, insanın başına **hiçbir musîbet gelmez**. Korkmayın, başınıza gelen her şey O’nun bilgisi dahilindedir. Rabb’iniz sizi eğitip olgunlaştı rmak için imtihan ediyor. O hâlde, **her kim Allah’a yürekten inanırsa**, Allah onun **gönlünü hidâyet nurlarıyla aydınlatacaktır**. Hiç kuşkusuz **Allah, her şeyi tam olarak bilmektedir**. O hâlde:

12. **Allah’a kayıtsız şartsız itaat edin**, O’nun buyruklarını size ileten bir elçi olarak, **Peygambere de kayıtsız şartsız itaat edin!** Ayrıca, Allah ve Rasulünün buyruklarına aykırı emir vermedikleri sürece, Müslümanlara da itaat edin! **Eğer Allah’a ve Elçisine —diğer bir deyişle, Kur’an’a ve Peygamberin sünnetine— itaatten yüz çevirirseniz**, bunun sorumluluğu yalnızca size aittir; çünkü **Elçimizin görevi**, size hakîkati **açıkça duyurmaktan ibarettir**:

13. **Allah, kendisinden başka ilâh olmayan bir tek İlâhtır! Öyleyse inananlar, sadece**

Allah’a güvensin ve yalnızca O’ndan yardım beklesinler.

14. Ey inananlar! Eşleriniz ve çocuklarınız arasında, bilerek veya bilmeyerek size düşman olanlar bulunabilir; öyleyse, onlara karşı dikkatli davranın! Eşinize ve çocuklarınıza duyduğunuz sevgi, sizi inancınıza göre yaşamaktan alıkoymasın. Sevdi kleriniz arasından, inancınızdan taviz vermenizi isteyenler her zaman çıkabilir. Onlara karşı asla merhametsizce kaba ve sert davranmayın! **Eğer** onların ufak tefek kusurlarını **görmezlikten gelir**, ölçüsüzce davranışları karşısında onlara sabır ve **merhametle yaklaşır** ve hatalarını **bağışlarsanız**, —ki ıslah olacaklarsa, ancak bu şekilde olurlar— Allah da sizi bağışlayacaktır. **Hiç kuşkusuz Allah bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

15. Şunu iyi bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız, uğrunda bütün değerlerinizi fedâ etmeniz gereken en üst değerler değildir; onlar ancak, imanınızdaki kararlılığı ölçmek üzere size emânet edilmiş birer imtihân aracından ibarettir ve Allah katında, dünyanın şu basit ve gelip geçici nîmetlerinden çok daha büyük bir ödül vardır.

16. O hâlde, bu muhteşem ödülü kazanmak için **gücünüz yettiğinde Allah’a** saygıyla bağlanarak kötülüklerden, günahlardan **korunun**, O’nun çağrısına **kulak verin**, emirlerine gönülden **itaat edin** ve size bahşettiği nîmetlerden bir kısmını, **kendi iyiliğiniz için** O’nun yolunda **harcayın!** Unutmayın, **her kim** kıskançlık, cimrilik, kibir gibi **bencilce tutkulardan kendisini korursa, işte dünyada ve âhirette kurtuluşa erenler onlardır.**

17. Eğer mükâfâtını âhirette almak üzere, Allah’ın fakir ve muhtaç kullarına yardım ederek **Allah’a güzel bir borç vererseniz, O da onu âhirette size kat kat fazlasıyla geri ödeyecek ve sizin günahlarınızı bağışlayacaktır.** Çünkü **Allah**, iyiliklerin **karşılığını** cömertçe verendir, sonsuz **hilm** ve şefkat **sahibidir.**

18. O , yaratılmışların algılama sınırlarının ötesinde bir âlem olan **gaybı da,** duyularla kavranabilen **şehâdet âlemini de** en mükemmel şekilde **bilmektedir.** Görülen ve görülmeyen, açıkta ve gizli olan her şeyden haberdardır. Aynı zamanda **O, sonsuz kudret ve hikmet sahibidir.** Asla yersiz ve gereksiz hüküm vermeyen ve hükmüne karşı konulamayan Yüce Yaraticıdır!

65. TALÂK SÛRESİ

Medîne döneminin ortalarında indirilmiştir. Boşanmayla ilgili düzenlemeleri içerdiğinden bu adı almıştır. 12 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Peygamber! Mümin erkeklere de ki: **Hanımlarınızı boşamaya karar verdiğiniz zaman, onları sürelerinde,** yani cinsel ilişkide bulunmadığınız bir temizlik döneminde **boşayın** ve ey hanımlar, kocalar ve aile büyükleri; boşamanın hukuken gerçekleşmesi için kadının beklemesi gereken **süreyi** —ki üç ay hâlidir— dikkatlice **hesaplayın**. Bütün bunları yaparken, **Rabb'iniz olan Allah'a** karşı gelmekten **sakının!** Kadınlar bu süreyi beklerlerken, **onları evlerinizden çıkarmayın, onlar da** kocaları izin verse bile evlerini terk edip dışarı **çıkmasınlar**; çünkü bu süre bitinceye kadar kadın hâlâ o evin hanımıdır ve yeniden barışma fırsatının ortadan kalkmaması için karı-koca aynı evde oturmalıdır; **ancak onlar açıkça** ispatlanmış bir zina suçu işlerlerse veya kocalarını ve ailelerini rahatsız edecek **bir edepsizlik yaparlarsa,** o zaman onları evde tutmanın bir anlamı yoktur. Çünkü bir durumda kadının kocasına yakın durması bağları güçlendirmez, aksine iyice kopardır. Ayrıca, eşlerden biri zina etiği takdirde evlilik kendiliğinden sona ermiş olur.

Dikkat edin, **bunlar bizzat Allah tarafından çizilmiş sınırlardır; her kim Allah'ın sınırlarını çiğnerse,** yalnızca kendisine zulmetmiş olur! O hâlde, kadının bekleme süresi dolmadan evliliği sona erdirmeyin. **Bilemezsin, belki de Allah, bu boşanma girişiminden sonra** eşler arasında yeniden sevgi ve yakınlık bağları oluşturarak hiç beklenmeyen **bir durum ortaya çıkarır.**

2. Boşadığınız kadınlar bekleme sürelerinin sonuna yaklaştıklarında, ya boşanmaktan vazgeçerek **onları** meşrû ölçüler içerisinde, **güzelce** nikâhınız altında **tutun, yahut güzelce serbest bırakın.** Bekleme süresi bitinceye kadar, boşamaktan vazgeçip evliliği sürdürme hakkına sahipsiniz. Fakat bekleme süresi dolduktan sonra pişman olup eşinizi geri almak isterseniz, ancak onun rızasıyla ve yeniden nikah kıyıp evlilik bedeli ödeyerek onunla tekrar evlenebilirsiniz. Bu hüküm, birinci veya ikinci boşamalar için geçerlidir. Eğer eşinizi üçüncü kez boşamışsanız, kadın bir başkasıyla —formalite icabı değil, gerçek bir nikahla— evlenip boşanmadıkça onunla bir daha evlenemezsiniz (2. Bakara: 229-232). Bütün bunları yaparken, **aranızdan adâlet sahibi iki kişiyi de şahit tutun** ve bütün bu işlemleri kayıt edin. **Allah için şahitliği** dosdoğru **yerine getirin** ve hiç kimsenin haksızlığa uğramasına meydan vermeyin! **İşte, i**çinizden **Allah'a ve âhiret gününe inananlara** boşanma konusunda **öğütlenen budur.** Unutmayın: **Kim Allah'ın emir ve yasaklarına karşı dikkatli ve saygılı davranır** iyi bir Müslüman olmak için uğraşırsa, Allah ona

her dara düştüğünde **bir çıkış yolu gösterecektir!**

3. Ve bununla da kalmayacak, **ona hiç ummadığı yerden nîmetler bahşedecektir.** Evet, **her kim Allah'a güvenir** ve O'nun koruması altına girerse bilsin ki, Allah **ona yeter! Hiç kuşkusuz Allah, emrini mutlaka yerine getirir** ve hiçbir güç buna mani olamaz! Nitekim **Allah, her şey için bir ölçü belirlemiş** ve kâinâtı hak, hukuk ve ad âlet esaslarına göre, belli bir hikmet ve amaç doğrultusunda ve şaşmaz kanunlara bağılı mükemmel bir sistem hâlinde düzenlemiştir.

4. Boşanan kadınların bekleme süresinin üç ay hâli dönemi olduğı daha önce bildirilmişti (2. Bakara: 228). Herhangi bir sebeple **ay hâliinden kesilmiş olan kadınlarınıza gelince, onların bekleme süreleri hakkında** ilâhî hükmün ne olduğına dâir **bir şüpheniz varsa,** bilin ki bu süre tam **üç aydır.** Yaşının küçüklüğü veya herhangi bir hastalık sebebiyle hiç **ay hâli görmeyen kadınların durumu da böyledir.**

Hamile kadınların bekleme süresi ise, çocuklarını doğuruncaya kadardır.

Kocası ölmüş kadınlara gelince, onlar dört ay on gün beklerler (2. Bakara: 234). Kadın hamile iken kocası ölmüşse, çocuğunu doğurduğu anda bekleme süresini tamamlamış olur.

Bekleme mecburiyeti, gerdeğ e girmiş kadınlar için geçerlidir. Gerdeğ e girmeden boşanmış kadınların bir başkasıyla evlenmek için herhangi bir iddet beklemelerine gerek yoktur (33. Ahzap: 49).

Evet, **her kim Allah'tan** gelen bu hükümleri çiğnemekten **sakınırsa,** Allah **ona her işinde kolaylık sağlayacaktır.**

5. Bu hükümler, **Allah'ın size göndermiş olduğı emridir.** Dikkat edin; **her kim Allah'tan** gelen ilkeler ışığında hayatına yön vererek dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden titizlikle **sakınırsa,** Allah **onun günahlarını bağışlayacak ve kendisini cennette büyük bir ödülle onurlandıracaktır!**

Kocaları ölmüş olan kadınlar, onların vasiyet edeceğı bir yıllık nafakayla geçimlerini sağlarlar (2. Bakara: 240). Boşanmış kadınların nafakalarına gelince:

6. Boşanmış olduğunuz kadınları, bekleme süreleri sona erinceye kadar **gücünüz oranında** ihtiyaçlarını karşılayarak kendi **evlerinizde barındırın.** Evinizi terk etmeleri için **baskı yapmak amacıyla onları rahatsız etmeyin! Eğer hamileyseler, doğum yapıncaya kadar onların geçimlerini sağlayın.** Boşanma gerçekleştikten sonra **sizin için çocuğunuzu emzirirlerse,** emzirme **ücretlerini onlara ödeyin.** Bu gibi konuları **aranızda en güzel bir şekilde** karşılıklı birbirinizle **danışıp** konuşarak çözüm ve karara bağlayın. **Eğer aranızda anlaşmaya varamazsanız, çocuğı bir başka kadın da emzirebilir.** Fakat çocuğı emzirecek bir kadın bulunamazsa, annesi onu emzirmek zorundadır.

Nafakada temel ölçü şudur:

7. Zengin olan zenginliği oranında, imkânları sınırlı olan da Allah'ın kendisine verdiği ölçüde nafaka vermelidir. Çünkü Allah hiç kimseye, kendisine ve rmiş olduğu u güç ve imkânların üstünde bir sorumluluk yüklem e z . Eğer müminler güçleri ölçüsünce yükümlölüklerini yerine getirirlerse, Allah her zorluktan sonra bir kolaylık sağlayacaktır.

Sorumluluktan kaçınarak Allah'a isyan edenlere gelince:

8. İnsanlık tarihinde gelip geçmiş nice memleketler, nice ülkeler vardır ki, Rab'lerinin ve dolayısıyla, O'nun gönderdiği Elçilerin emirlerine başkaldırdılar fakat Biz, sonunda onları çetin bir hesaba çektik ve korkunç bir azâba çarptırdık.

9. Böylece, isyankârlıklarının sonucunu tattılar: Yaptıkları zulüm ve haksızlıklar, bu dünyada büyük bir hüsrarla neticelendi. Ama asıl cezayı, âhirette görecekler:

10. Allah onlara, cehennemde çetin bir azap hazırlamıştır! Öyleyse, ey iman etmiş olan akıl sahipleri; bunlardan ibret alın da, Allah'tan gelen ilkelere göre hayatınızı yönlendirerek zulüm ve haksızlıklardan titizlikle sakının! İşte bunun için Allah size, mükemmel bir hikmet, öğüt ve uyarı kitabı olan bu Kur'an'ı göndermiştir:

11. Yani, Allah'ın apaçık ayetlerini size okuyup sizi doğru yola çağıran bir mübarek Elçi gönderdi ki, bu ayetlere iman edip güzel ve yararlı işler yapanlar ı inkâr ve cehâlet karanlıklarından çıkarıp imanın huzur verici aydınlığına ulaştırsın.

O hâlde, her kim Allah'ın Kitabına inanır ve bu imana yaraşan dürüst ve erdemlice davranışlar ortaya koyarsa, Allah o n u ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacağı cennet bahçelerine yerleştirecektir. Böylece Allah ona, insanoğlunun sahip olabileceği en muhteşem nîmetleri bahşetmiş olacaktır!

12. O Allah ki, iç içe tabakalardan oluşan yedi kat göğü ve aynı şekilde yerden de bir o kadarını yaratmıştır. Şu uçsuz bucaksız kâinatı ve uzayın derinliklerinde yüzmekte olan sayısız yıldızları, güneş sistemlerini, galaksileri... yaratan ve mükemmel bir sistemle dengede tutan O'dur. Allah'ın doğaya ve insana yönelik hüküm ve emirleri, yerlerle gökler arasında sürekli akıp duruyor ve O'nun yaratıcı kudretinin tecellîleri, ha yranlık verici güzellikleriyle açık birer mûcize olarak her an ve her yerde gözünüzü gönlünüzü aydınlatıyor ki, böylece, Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve sonsuz ilmiyle her şeyi kuşattığını tüm benliğinizle idrâk edesiniz!

66. TAHRÎM SÛRESİ

Medîne döneminde, hicretin yedi veya sekizinci yılında indirilmiştir. Hz. Peygamber'in helâl bir nîmeti kendisine yasaklama teşebbüsünün ele alındığı birinci ayetinde geçen “tuharrimu: Haram kılıyorsun, mahrum bırakıyorsun” kelimesinden adını alan sûre, 12 ayettir.

Hudeybiye barış antlaşmasından sonra, İslâm toplumunun hayat seviyesinde gözle görülür bir değışiklik olmuş, fakat bu, Peygamber'in evine ve ailesine aynı oranda yansımamıştı. Çünkü Peygamber, önderi olduğu toplumda fakirlerin hayat seviyesine göre yaşamayı kendisine ilke edinmişti. O, zafere rden zafere koşan büyük bir devlet başkanı olduktan sonra bile hiçbir zaman lüks ve şatafata dalmamış, ömrünün sonuna kadar sâde ve mütevazı hayatını sürdürmüştü. Ne var ki, her kadın gibi Peygamber'in hanımları da her zaman ve her konuda olmasa da İslâm toplumunda gittikçe artan imkanlardan pay almak istiyor, bunun için Peygambere sık sık şikayette bulunuyorlardı. Buna karşılık Peygamber, dünyanın refah ve süsleriyle ilgili dileklerde bulunan hanımlarına bir uyarıda bulunmak ve yaşadığı mütevazı hayatı değiştirmeme konusundaki kararlılığını ortaya koymak istedi ve bir ay boyunca eşlerinden hiçbirisi ile birlikte olmayacağına yemin etti. Onun bu kararı vermesinde eşleri arasında kıskançlık ve sürtüşmelere yol açan şu olay da etkili olmuştu:

Hz. Peygamber, her ikindi namazı sonrasında eşlerinin odalarına düzenli olarak uğradı. Hz. Peygamber'in böyle ziyaretlerinde Zeyneb b. Cahş O'na bal şerbeti ikram ediyordu. Bu durumu kışkırtan Hz. Aişe, Hafsa ile anlaşıp Hz. Peygamber yanlarına geldiğinde ona, ağzından meğafir kokusu geldiğini söylediler. Meğafir, kötü kokan bir çiçektir. Arı, balını bu çiçekten almışsa balında meğafir kokusu olur. Hz. Aişe ile Hz. Hafsa, kendisinden kötü bir koku yayıldığında Peygamber'in bundan çok rahatsız olacağını bildiklerinden, Zeyneb'in yanında kalmasını engellemek için bu hileye başvurmuşlardı. Gerçekten de hile tesirini gösterdi ve Hz. Peygamber, bundan böyle bal şerbeti içmeyeceğine dair Hz. Aişe'nin yanında yemin etti ve ona, bu durumu hiç kimseye anlatmamasını tembihledi. Fakat Hz. Aişe, çok geçmeden bunu Peygamberin diğer hanımı Hafsa'ya anlattı. Bunu ilâhî vahiy sayesinde öğrenen Peygamber, sırrını gizlemediğinden dolayı onu azarladı.

Bunun üzerine, bütün ümmete örnek olması gereken Peygamber'in, eşlerini memnun etmek için bile olsa bal şerbetini veya herhangi bir helâl nîmeti kendisine yasaklamasının doğru bir davranış olmadığını bildiren ve Peygamber eşlerini, sahip oldukları yüce makâma yaraşır fedâkârlık ve olgunluğu göstermeleri konusunda uyaran ve kıyâmete kadar gelecek mümin ve müminelere ibret dersleri veren mübârek Tahrîm sûresi nâzil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imizin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Peygamber! Neden eşlerini memnun etmek için Allah'ın sana helâl kıldığı bir

şeyi kendine yasaklıyorsun? Sakın bir daha böyle bir şey yapma!

Bununla birlikte, Allah senin bu hareketini ve eşlerinin dünya mal ını arzu ederek sana karşı yaptıkları saygısızlığı affetmiştir. Çünkü **Allah, çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

Öyleyse, ey Peygamber, etmiş olduğun yeminden dönmelisin.

2. Zira Allah, uygun olmayan yeminlerinizden dönmeyi size meşrû kılmıştır (5. Mâide: 89). Şunu iyi bilin ki, **Allah sizin** biricik dostunuz, yardımcınız, koruyuc unuz ve **Mevlânızdır ve O,** kullarının yapısını ve özelliklerini en iyi **bilendir;** sonsuz ilim ve hikmetiyle en doğru hükmü veren bir **hakîmdir.**

İşte bu ilim ve hikmetin bir tecellîsi olarak:

3. Hani Peygamber, eşlerinden birine bir sır vermiş ve bunu hiç kimseye anlatmamasını ona tembihlemiştir. **Fakat** Peygamberin hanımı **bunu** diğer bir hanımına **anlatınca, Allah** onlar arasında geçen bütün konuşmaları Peygambere bildirerek **onu bundan haberdar kılmıştı.** Peygamber de hanımlarına gelerek olup bitenlerin **bir kısmını** onlara anlatmış, **bir kısmına ise** —yüce edebinden dolayı— **hiç değinmemişti.** Peygamber **bunu eşine anlatınca,** eşi hayretler içinde **“Bunu sana kim bildirdi?” diye sormuş,** Peygamber de **“Her şeyi bilen ve her şeyden haberdar olan Allah bunu bana bildirdi!” diye cevaplamıştı.**

4. Ey Peygamber hanımları! Özellikle de siz ikiniz; eğer yaptıklarınızdan pişmanlık duyup Allah’a yönelirseniz bu yerinde bir davranış olur; çünkü **ikinizin de kalpleri** yanlışlık ve haksızlığa iyice meyletmişti! **Fakat** tövbe etmek yerin e , **birbirinize arka çıkıp Peygambere karşı gelirdeniz,** şunu iyi bilin ki, **onun koruyucusu Allah’tır; ayrıca,** gizli fısıltılarınızı Peygambere bildiren **Cebrail,** öz babalarınızın da içlerinde bulunduğu **dürüst ve erdemli müminler ve** diğer bütün **melekler** onun **yardımcısıdır.** Bütün müminler, onun kılına zarar gelmesin diye, her türlü tehlikeye karşı canlarını siper ederek onu korumayı ve bu uğurda şehit olmayı en büyük şeref bilirler. İşte, mesele bu kadar önemlidir.

Ey Peygamber hanımları! İslâm dâvâsının başarıya ulaşması için büyük bir fedâkârlıkla mücâdele veren ve ümmetinin sorumluluğunu her an omzunda hissederek gece gündüz çaba harcayan Peygamber, eğer sizi boşamıyor ve sizi üzmemek için eziyetlerinize sabırla katlanıyorsa, bu size muhtaç ve mahkûm olduğundan değildir:

5. Eğer Peygamber sizi boşarsa, Rabb’i ona sizin yerinize, sizden daha hayırlı e şler nasip edecektir: Allah’a yürekten **boyun eğen,** O’na içtenlikle **iman eden,** kendisini Allah’a **adanmış, dâimâ Allah’a yönelen,** O’na hakkıyla kulluk ve **ibâdet eden,** anlam ve hikmetini özümseyerek namaz kılan ve **oruç tutan dul kadınlar ve genç kızlar** bahşedecektir. Çünkü Peygamberin —tüm ümmete örnek olması gereken— ailesindeki huzursuzluk, bütün ümmetin huzursuzluğu demektir. O hâlde:

6. Ey iman edenler! Hem kendinizi, hem de ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan

cehennem **ateşinden koruyun!** Unutmayın ki, cehennem ateşini tutuşturan, işlediği kötülükler yüzünden bizzat insanın kendisidir ve tüm kötülüklerin temeli ve asıl kaynağı, ilâhî irâdeye başkaldırarak sahte ilâhların boyunduruğu altına girmektir ki, bunun en belirgin simgesi, önünde saygıyla boyun eğilen taştan putlar ve heykellerdir. O hâlde, dünyada yapılan zulüm ve haksızlıkların, bir gün cehennemde ateş olup zâlimin karşısına çıkacağını unutmayın! İşte zâlimleri bekleyen bu ateşin **başında, Allah'ın emirlerine asla karşı gelmeyen ve kendilerine verilen her emri itirazsız ve eksiksiz yerine getiren son derece acımasız, sert ve güçlü meleklerden zebaniler vardır.**

7. O Gün zâlimlere, “Ey inkârcılar!” denilecek, “Bugün özür dileyip bahaneler öne sürmeye kalkmayın; çünkü siz, yalnızca yaptıklarınızın karşılığını göreceksiniz!”

8. Ey iman edenler! Tüm içtenliğinizle Allah'a yönelip günahlarınızdan pişmanlık duyarak tövbe edin; yüreğinizdeki ümit ışığı hiç sönmesin, umulur ki Rabb'iniz, günahlarınızı bağışlayacak ve sizi, içerisinde ırmaklar çağıldayan cennet bahçelerine yerleştirecektir. O Gün Allah, Peygamberi ve onun yanında yer alan samîmî ve fedâkâr Müslümanları elbette utandırmayacaktır. Öyle ki, O Gün zâlimler ve münâfıklar karanlıklar içinde cehenneme doğru yol alırlarken, müminlerin dünyada iken kazanmış oldukları nurları, önlerinden ve sağ taraflarından kendilerini takip edecek ve cennete giden yolu onlara gösterecektir. Bu arada münafıkların zaten nurlarının yokluğu ortaya çıkıp kapkaranlıkta kalınca Müslümanlar şöyle dua ederler: “Ey Rabb'imiz!” Biz cennete girinceye kadar nurumuzu tamamla; nurumuzu bizden ayırma, bizi karanlıklarda bırakma. Gerçi biz bunu hak edecek davranışlar gösteremedik, Sana hakıyla kulluk da edemedik, onun için bizi bağışla ey Rabb'imiz; hiç kuşku yok ki, Sen her şeye kadirsin!”

O hâlde, bu müjdeye nâil olabilmek için;

9. Ey Peygamber ve Peygamberin izinde yürüyen Müslüman! Allah'ın ayetlerini açıkça inkâr eden kâfirlere ve küfrünü gizleyerek aranızda sızmış olan ikiyüzlülere karşı her alanda mücâdele vererek, Kur'an'ın ortaya koyduğu hayat tarzını yeryüzünde egemen kılmak üzere onlarla cihâdet; dinin ilkelerini korumak söz konusu olduğunda, onlara karşı sert ve kararlı davran! İnkâr ve zulümden vazgeçemedikleri takdirde, varacakları yer cehennemdir! Ne korkunç bir son!

10. Allah, buyruklarına karşı gelerek inkâr edenlerin, Peygamberin en yakın akrabası bile olsalar cezadan kurtulamayacaklarını açıklayıp müminleri uyarmak için, Nûh'un karısı ile Lut'un karısını örnek veriyor: Bunların her ikisi de, iki dürüst ve erdemli iki kulumuzun nikahı altında bulunuyorlardı; ancak imandan yüz çevirerek onlara karşı geldiler ve birer Peygamber olan kocaları, onları Allah'ın cezasından kurtaramadı. Böylece, diğer kâfirlerle birlikte helâk olup gittiler! Fakat asıl cezayı âhirette çekecekler: Bu isyankâr kadınların her ikisine de, “Haydi, cehenneme giren diğer kâfirlerle birlikte siz de ateşe girin!” denilecektir.

11. Allah, iman edenler için de, dünyada düşünülebilen, iyi bir Müslüman olabilmeye engel olacak en olumsuz, en kötü ortamda, Firavun'un sarayında Firavun gibi bir zâlimin hanımı

olduğu hâlde, bütün müminlere örnek olma derecesine yükselen Asiye'nin iman ve sabır dolu hayatını **örnek veriyor**: Bir kadının hayal edebileceği bütün dünyevî zenginlik ve imkânlarla sahip olan Asiye, dünyanın lüks ve ihtişâmını elinin tersiyle iterek **“Ey Rabb'im!” diye yalvarmıştı**, “Zâlimlerin saraylarını, villalarını istemem; **bana katında bulunan cennette bir köşk hazırla Allah'ım! Beni Firavun'dan ve onun yaptığı** zulüm ve haksızlıklardan **koru ve bu zâlim toplum** ile aynı hayatı ve aynı âkıbeti paylaşmaktan **kurtar beni yâ Rab!**”

12. Ve İmran kızı Meryem'i de, mümin hanımlar için ikinci bir örnek kıldık: O Meryem ki, **iffetini** titizlikle **korumuş**, âdetâ bir iffet ve ahlâk örneği olmuştu; **Biz de, kendisine** hayat veren **Ruhumuzdan üflemiş** ve İsa gibi yüce bir Peygamberin annesi olma şerefini ona bahşetmiştik. Fakat o, asla bir Peygamber annesi olduğuna güvenip şıarmadı; **Rabb'inin buyruklarına ve bütün kitaplarına** yasa ve yazgılarına yürekten **inandı ve** hayatı boyunca, tüm varlığını Allah'a adayan tertemiz ve **itaatkâr kadınlardan biri oldu**.

67. MÜLK SÛRESİ

Mekke döneminin muhtemelen başlarında gönderilen bu sûre, adını ilk ayetinde geçen “el-Mülk: hükümrânlık, otorite, saltanat” kelimesinden almıştır. 30 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Tüm kâinâtta sınırsız hükümrânlık ve egemenliği elinde bulunduran ve her türlü hayrın, bereketin kaynağı olan Allah yüceler yücesidir ve O’nun her şeye gücü yeter.

2. O Allah ki, hanginiz daha güzel işler yapacak diye sizi imtihân etmek için ölümü ve her iki âlemde hayatı yaratmıştır.

Gerçekten **O**, sınırsız izzet ve kudret sahibidir, bununla birlikte, çok ama çok merhametlidir.

3. Sizi çepeçevre kuşatan şu uçsuz bucaksız yedi kat göğü, birbiriyle uyumlu ve iç içe geçmiş tabakalar hâlinde yaratan, O’dur. Ey insan, nereye baka rsan bak, Rahmân’ın yaratışında hiçbir aksaklık, hiçbir uyumsuzluk göremezsin! Gözünü çevir de şu göz kamaştırıcı yaratılmışlara daha dikkatli bak; Rahmân’ın sonsuz ilim ve kudretini gözler önüne seren şu mükemmel sistemde herhangi bir eksiklik, bir çatlak görebiliyor musun?

4. Haydi durma, bir daha, bir daha bak fakat her bakışında dehşet ve hayranlığın bir kat daha artacak ve sonunda, **bakışlar ın** hatâ aramaktan **yorulmuş ve ilâhî yaratışın ihtişamı karşısında yenilgiyi kabullenmiş bir hâlde sana geri dönecektir.**

İşte ilâhî hükümrânlığın alâmetlerinden biri:

5. Andolsun Biz dünyaya en yakın göğü, parlak birer inci demeti gibi ışıldayan yıldızlar ve benzeri gök cisimlerinden oluşan **kandillerle süsledik ve onları,** gelecekte haber verdiklerini iddia edenlerin haber kaynağı olan **şeytanlar için bir taşlama kıldık.**

Şeytanlar ne zaman melekler arasında geçen konuşmaları dinlemek için semaya yükselecek olsalar, üzerlerine atılan alev toplarıyla kavrulup küle çevrilirler (15. Hicr: 17,18 ve 37. Sâffât: 7-10).

Bu, onlara dünyada verilen cezadır. Ayrıca **Biz onlara, âhirette de alevli ateş azâbını hazırladık!** Sadece cinlere mi? Hayır:

6. Gerek sözleri, gerek davranışlarıyla Rablerini inkâr edenleri âhirette cehennem azâbı

beklemektedir; gerçekten ne acıklı bir son!

7. Zâlimler, elleri ve ayakları zincirlerle bağlanmış bir hâlde oraya atıldıkları zaman, cehennemin kaydarker çıkarıldığı o korkunç uğultusunu işitecekler.

8. Cehennem öyle dehşetli bir hal almıştır ki, neredeyse öfkeden çatlayacak! Ne zaman oraya inkârcılardan bir grup atılsa, cehennemin bekçileri olan görevli melekler, onlara hayretle soracaklar: “Size bu Günü haber veren bir uyarıcı gelmemiş miydi?”

9. Buna karşılık zâlimler, “Elbette!” diyecekler “Bize uyarıcı gelmişti fakat biz ‘Allah vahiy nâmına hiçbir şey göndermiş değildir! Evet, Allah’ı kabul ed eriz fakat işi yok bizim yeme içmemizle, basit hayatımızla mı uğraşacak? O bizleri tamamen serbest bırakmıştır; hayat ımıza karışmaz; siz büyük bir sapıklık içindesiniz!” diyerek onların getirdiği gerçeği yalanlamıştık.”

10. Ve ekleyecekler: “Eğer uyarılara kulak vermiş veya hiç değilse aklımızı kullanarak gözümüzün önündeki gerçekler üzerinde düşünmüş olsaydık, Allah’ın ayetlerini inkâr etmeyecek, böylece bu korkunç ateşi hak edenler arasında olmayacaktık!”

11. Böylece, günahlarını kendi ağızlarıyla itiraf edecekler. Fakat artık çok geç: “Cehennem halkı, ilâhî rahmetten uzak olsun!”

12. Öte yandan, ilâhî öğüde kulak veren ve Rablerine gayben saygı duyan, yani her türlü beşeri idrâk ve tasavvurun ötesinde olan Allah’ın zâtını gözleriyle görmedikleri hâlde, O’nun varlığına, rab ve ilâh olarak birliğine, sonsuz ilim, kudret, me rhamet ve adâletine şahitlik eden, muhteşem yaratılışı gözleriyle görerek O’na iman eden ve buyruklarına saygıyla bağlanan dürüst ve erdemli kimselere gelince, onlar için bağışlanma ve cennet gibi muhteşem bir ödül vardır!

13. Ey insanlar! Niyetlerinizi, düşüncelerinizi, sözlerinizi ve davranışlarınızı ister gizleyin, ister onları açığa vurun; hiç kuşkusuz O, kalplerin özünde olan ları bütün gizlilikleri, bilmektedir.

14. Öyle ya, her şeyi Yaratan, yarattığı şeyi bilmez mi? Elbette bilir! Çünkü O latiftir, her şeye nüfuz eden ilmiyle bütün gizlilikleri en ince ayrıntısıyla bilir, her şeyden haberdardır. Öyle ki:

15. Uzayın derinliklerinde yüzüp gitmekte olan her türlü konforla donanmış şu yerküreyi, tüm yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle emrinize amade kılarak size boyun eğdiren O’dur. Öyleyse, onun omuzları üzerinde huzur ve güven içinde gezip dolaşın ve Allah’ın bahşettiği tertemiz nîmetlerden yiyin için! Yeter ki, şu gerçeği aklınızdan çıkarmayın: Gün gelecek bu nîmetleri terk edecek ve eninde sonunda, yaptıklarınızın hesabını vermek üzere O’nun huzurunda toplanacaksınız!

Hal böyleyken, ne cüretle Rabb'inize başkaldırıyorsunuz?

16. Yücelerde Olan Allah'ın, yeryüzünü korkunç bir depremle çalkalayıp hepinizi yerin dibine geçirmeyeceğinden nasıl emîn olabiliyorsunuz?

17. Yine O Yücelerde Olan Allah'ın, başınıza gökten ölüm yağdıran bir kasırga göndermeyeceğinden nasıl emîn olabiliyorsunuz? Bugün küstahça inkâr ediyorsunuz ama, azap başınıza geldiği anda, **Benim uyarımı hiçe saymanın ne demek olduğunu** o zaman anlayacaksınız!

18. Onlardan önceki nesiller de ayetlerimi inkâr etmişlerdi fakat Beni inkâr etmenin âkıbeti neymiş, gördüler!

19. Peki onlar, üzerlerinde k anat çırparak uçan kuşları görmüyorlar mı? Masmavi gökyüzünde nazlı nazlı süzülen bu kuşların yaratılışında, Allah'ın sonsuz kudret ve merhametinin muhteşem tecellîlerini göremiyorlar mı? Ve düşünemiyo rlar mı ki, onlara uçma yeteneği bahşederek ve ilgili kanunlarını yaratarak **onların boşlukta durmasını sağlayan**, sonsuz şefkat ve merhamet sahibi **Rahmân'dan başkası değildir!**

Hiç kuşkusuz O, gökte ve yerde, bilip bilmediğiniz her şeyi görüp gözetmektedir.

20. Düşünün, eğer Allah sizi cezalandırmak istese, hangi güç, hangi ordu sizi Rahmân'ın elinden kurtarabilir? O çok güvendiğiniz servetiniz, gücünüz, silahl arınız ve ordularınız mı? Görüyorsunuz değil mi; Rahmân'ı ve O'nun emirlerini, uyarıl arını tanımayıp da öldükten sonraki hayatı **inkâr edenler**, ne büyük bir yanılgı ve **aldanma içindedirler!**

21. Yine düşünün, şâyet Allah, geçim imkânlarınızı elinizden alıp rızınızı kesecek olsa, size O'ndan başka rızık verecek olan kimdir? Allah bahşetmiş olduğu nîmetleri geri alacak olsa, hayatınızı devam ettirebilir misiniz? Hayır, Allah'ın yardımı olmadan bir nefes bile alamazs ınız! Aslında bunu kâfirler de pekâlâ bilir fakat **onlar**, küstahça bir **azgınlık ve nefret içinde** hakîkate karşı inatla **direnmektedirler.**

22. Söyleyin; yüzüstü sürünen bir kimse mi hedefine daha iyi ulaşır, yo ksa dimdik yürüyerek dosdoğru bir yolda hedefe doğru ilerleyen kimse mi? Gündelik dünyevî endişelerinin ötesindeki hiçbir şeyi umursamayan dar görüşlü kâfirler mi kurtuluşa daha lâyıktır, yoksa ileride bir gün Allah huzurunda hesaba çekileceğinin bilincinde olan ve bunun için gereken hazırlıkları yapan müminler mi?

23. Ey Müslüman! Allah'ın hükmüne itaat etmekten kaçınan nankörlere de ki: "Sizi yoktan var eden ve size iştirteniz için kulaklar, görmeniz için gözler ve düşünmeniz için gönüller bahşeden O'dur! Ne anneniz, ne babanız, ne to plumunuz ne de Allah'tan başka hayatınıza program yapmaya yetki verdiği niz, her dediğini dinlediğiniz, kulu kölesi olduğ unuz varlıklar! Size bunları armağan eden; yalnızca ve yalnızca A llah'tır! Fakat siz ne kadar da az şükrediyorsunuz!"

24. Yine onlara **de ki:** “**Sizi ye rüzünde yaratıp çoğaltan** ve topluluklar, milletler hâlinde dünyaya yayan **O’dur ve hepiniz** eninde sonunda yeniden toprağa girecek ve yaptıklarınızın hesabını vermek üzere, Mahşer Günü **O’nun huzurunda toplanacaksınız!**”

25. Hal böyleyken, inkârcılar h âlâ **diyorlar ki:** “Boş verin bunları; yok biz ölecekmişiz, ölümler diriltilecekmiş, hesap kitap varmış, ne saçmalık! **Eğer dedikleriniz doğru ise,** söyleyin bakalım ey müminler, **bu** yeniden dirilme ve yargılanma **vaadi ne zaman** gerçekleşecek?”

26. Onlara **de ki:** “ Bunun bilgisi **yalnızca Allah’ın katındadır; ben ise, sadece O’nun** buyruklarını size ileten **apaçık bir uyarıcıyım.**”

Ve işte uyarıyorum:

27. Kur’an’dan gâfil yaşayanlar, ölüm gerçeğini göz ardı ederek bir ömür sür ecekler fakat **sonunda, onun iyice yaklaştığını gördü kleri anda,** duydukları korku ve pişmanlık yüzünden **inkârcıların suratları simsiyah kesilecek ve o zaman onlara, “İşte,** küstahça alay ederek isteyip durduğunuz azap budur!” denilecek.

28. Öyleyse, ey Peygamber ve Peygamberin izinde yürüyen Müslüman! Müminleri ortadan kaldırmakla kurtulacaklarını zanneden bu inkârcıları uyararak **de ki:** “**B akın; eğer Allah beni ve yanımdaki diğer müminleri dâvâmızın zafere ulaştığını bize göstermeden öldürse veya bize merhamet edip uzun ve bereketli bir ömür verse** bu neyi değiştirecek? Öyle veya böyle, her hâlükârda ölüp O’nun huzurunda hesaba çekilmeyecek miyiz? İşte o zaman, **inkârcıları can yakıcı azaptan kim kurtaracak?**”

29. Onlara **de ki:** “**O,** sonsuz şefkat ve merhamet sahibi **Rahmân’dır;** bizi dünyada da, âhirette de mahcup etmeyecektir! Bu yüzden **biz,** yalnızca **O’na inanır ve sadece O’na güveniriz!** Size gelince, ey inkârcılar, **kimin apaçık bir sapıklık içinde olduğunu yakında anlayacaksınız!**”

30. Ey Müslüman! Doğru inanç ve ahlâkın, insan hayatında sudan daha hayati bir öneme sahip olduğunu idrâk edemeyen, bu yüzden Rahmân’a kul olmayı reddeden o zâlimleri uyararak **de ki:** “**Bir düşünsenize; eğer Allah yeryüzünde kullandığınız bütün suları aniden kurutacak olsa ve böylece bütün suyunuz çekilip yerin dibine gitse,** söyler misiniz, Allah’tan başka **kim size o akan tatlı suyu geri getirebilir?**”

68. KALEM SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, muhtemelen Hz. Peygambere karşı çıkışların şiddetlendiği bir zamanda indirilmiştir. Alak sûresinden sonra gönderilen ilk sûre olduğu da rivâyet edilir. Adını, “kaleme” yemin edilen birinci ayetinden almıştır. İlk ayetinde geçen “Nûn” harfi de sûrenin diğer bir meşhur ism iştir. 52 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Nûn. Dinle, ey insanoğlu! Elif, Lâm, Mîm gibi, ya da buradaki Nûn gibi, senin pek iyi tanıdığın ve sürekli kullandığın harflerden oluşan fakat hem lafzı, hem de manasıyla eşsiz birer mucize olan bu mesaja kulak ver:

İlâhî vahyin aydınlığını sembolize eden ve onun insanlığa ulaştırılma aracı olan **kaleme ve onunla yazılan** bu yüce Kur’an’a **andolsun ki;**

2. Ey Muhammed! **Rabb’inin** sana vahyettiği bu Kur’an **nîmeti şâhittir ki, sen asla bir deli değilsin!**

3. Tam aksine; sen, bütün bu eziyetlere sabırla göğüs geren akli başında ve son derece temiz yürekli bir insansın! Bizzat Kur’an, bunun en açık delilidir. Bu ndan dolayı, **seni Rabb’inin katında bitip tükenmek bilmeyen muhteşem bir ödül bekliyor.**

4. Çünkü **sen**, seni delilikle suçlayan inatçı kâfirlerin de gâyet iyi bildiği gibi, **pek yüce** ve değerli **bir ahlâk**ın sahibisin ve işte bu yol **üzerindesin.**

5. O hâlde, yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler:

6. Hanginizin bir deli, bir **mecnûn olduğunu!** Dürüstlük ve erdemlilik timsali olan müminler mi, yoksa günaha batmış olan o kâfirler mi?

7. Elbette Rabb’in, kimlerin kendi yolundan saptığını çok iyi bilir; doğru yolda olanları da en iyi bilen O’dur.

8. Öyleyse, ey hak yolunun yolcusu; gerek sözleri, gerek davranışlarıyla Rabb’inin mesajını **yalanlayanların** baskı ve işkenceleri karşısında asla boyun eğme, onların arzu ve heveslerine kesinlikle **uyma!** Bütün insanlara karşı yumuşak ve merhametle davran, fakat hoşgörü adına Kur’an’ın ortaya koyduğu gerçekleri örtbas etme! Zâlimlerin kalplerini kazanmak veya işkencelerinden kurtulmak amacıyla bile olsa, hakîkati haykırmaktan bir an geri durma! Unutma ki:

9. Onlar senin inanç konusunda istedikleri tavizleri vererek **yumuşak davranmanı ve** onlara yağ çekmeni **isterler ki, kendileri de** sana karşı şiddetli muhâlefetten vazgeçerek onlar da sana yağ çeksinler ve **yumuşak davransınlar.**

10. Ey Müslüman! Sakın kâfirlerin “dinde pazarlık” tekliflerine aldanıp da onlara **uyma;**

Doğru yanlış demeden **yemin edip duran** böylece herkesle anlaşmak ve kendi güçlerini kabul ettirmek isteyen **o alçaklara!**

11. Kalplere kin ve düşmanlık tohumları ekerek hakkınızda dedikodu yayan iftiracılara!

12. Her türlü iyiliğe engel olan o saldırgan günahkârlara!

13. Son derece kaba ve saygısız, üst elik insanları sömüren ve her türlü kötülüğün simgesi hâline gelmiş o haysiyetsiz, şahsiyetsiz, aşağılık **soysuzlara!**

14. İşte bu tip insan, mal. mülk ve çoluk. çocuk sahibi olduğundan dolayı, ekonomik ve sosyal imkanı nedeniyle küstahça bir kibire kapılır ve:

15. Kendisine ayetlerimiz okunduğu zaman, “Bunlar eskilerin efsâneleridir!” der.

16. Biz de onu o kibirli burnundan işâretleyecek ve hem dünyada, hem de âhirette asla yakasını kurtaramayacağı ibret verici bir zillet ve azâba mahkûm edeceğiz.

17. Oysa Biz bu nîmetleri insanlara vererek onları imtihân ediyoruz, tıpkı bir zamanlar bahçe sahiplerini sınadığımız gibi:

Hani onlar, olgunlaşan meyveleri sabahleyin toplayacaklarına yemin ediyorlardı.

18. Üstelik Allah’ın izin ve irâdesini hiç hesaba katmıyor, yani “İnşaaallah: Allah’ın izniyle” şeklinde herhangi bir istisnâ da yapmıyorlardı.

19. Derken, onlar geceleyin uyudukları bir sırada, Rabb’in tarafından gönderilen kuşatıcı bir afet bahçelerini çepeçevre sarıvermiş,

20. Ve o meyve dolu bağlar bahçeler, yanıp yıkılmış bir harabeye dönmüştü.

21. Onlar ise tüm olup bitenlerden habersiz, sabahleyin birbirlerine seslendiler:

22. “Ürünlerinizi devşirecekseniz, haydi erkenden tarlanızın başına gidin!”

23. Böylece, hazırlıklarını yapıp yola koyuldular. Bu arada, aralarında gizli gizli konuşuyorlardı:

24. “Dikkat edin, bugün hiçbir yoksul bahçenize girip yanınıza sokulmasın!”

25. İşte bu şekilde, ürünleri toplayacaklarından emîn olarak, sanki istedikleri her şeyi yapabilecek güce sahiplermiş gibi erkenden çıkıp gittiler.

26. Derken bahçelerine varıp da, onu yanmış, yıkılmış bir hâlde görünce, “Galiba biz yolumuzu şaşırdık!” dediler.

27. Fakat çok geçmeden gerçeği anladılar: “Hayır hayır; aslında biz, bağıımızdan bahçemizden tamamen yoksun bırakıldık!” diye feryat ettiler.

28. İçlerinde en akıllı, en insaflı olan ve daha önce kendilerini defalarca uyaran kişi öne atılarak, “Ben size, Rabb’inizi tesbih etmeniz gerektiğini söylememiş miydim? O’nun sonsuz ilim, kudret ve hikmet sahibi olduğunu, dolayısıyla asla yanlış ve lüzumsuz hüküm vermeyeceğini, bu yüzden emirlere kayıtsız şartsız boyun eğmek sûretiyle, söz ve davranışlarınızla yüceliğini dile getirerek O’nu tesbih etmeniz gerekmez miydi?” dedi.

29. Bunun üzerine, hatâlarında daha fazla ısrar etmeyip, “Rabb’imizi en yüce sıfatlarla tesbih ederiz; meğer biz gerçekten zâlimmişiz!” dediler.

30. Sonra karşı karşıya geçip birbirlerini suçlamaya başladılar:

31. “Yazıklar olsun bize!” dediler, “Biz gerçekten iyice azgınlaşmıştık!”

32. “Umarız ki Rabb’imiz, bize rahmetiyle yönelerek bundan daha iyisini bahşeder; çünkü biz, bundan böyle yalnızca Rabb’imize yönelecek ve yalnızca O’na kulluk ve ibâdet edeceğiz!”

33. İşte, kimi zâlimlere bu dünyada verdiğimiz azap, böyle acı ve ibret verici dir fakat âhiret azâbı bundan çok daha şiddetlidir; bir bilselerdi!

34. Dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden titizlikle sakınan kimselere gelince, Rab’lerinin katında onları muhteşem nîmet cennetleri beklemektedir.

35. Öyle ya, Allah’ın hükümlerine yürekten boyun eğenlerle günaha batmış olanları bir mi tutacaktık?

36. Neyiniz var sizin ey zâlimler, nasıl bir mantıkla muhâkeme yürütüyor, ne kadar ahmakça hüküm veriyorsunuz?

37. Yoksa elinizde, okuyup ders yaptığınız Kur’an’a alternatif bir ilâhî Kitap mı var?

38. O kitapta, “Dilediğiniz her şey sizindir ve her arzunuzu gerçekleştirme hakkı size verilmiştir!” diye mi yazıyor?

39. Yoksa Bizden, dilediğiniz hükmü verebileceğinize dâir Kıyâmet Gününe kadar geçerli özel bir taahhüt mü aldınız?

40. Sor onlara; içlerinden hangisi bunun sorumluluğunu üstlenecek?

41. Yoksa onların, Allah ile ortak yetki ve otoriteye sahip ilâhları mı var? Öyleyse, bu ortaklarını getirip onların bu yetkilere sahip olduğunu delilleriyle gösterecekler, eğer iddialarında samîmî iseler! Fakat heyhât, iddialarını asla ispatlayamayacaklar! Hesap Gününde ise, bunun cezasını en ağır biçimde ödeyecekler:

42. O Gün, zâlimleri büyük bir korku ve dehşet saracak ve Allah'ın huzurunda secde etmeleri istenecek fakat secde etmek istedikleri hâlde, bunu yapmaya güçleri yetmeyecek!

43. Utanç ve pişmanlıktan gözleri önlerine düşecek ve onları tepeden tırnağa bir zillet bürüyecektir. Oysa onlar, dünyada sağlık ve esenlik içindeyken de Allah'a secdeye çağırılmış, fakat inatla karşı koymuşlardı.

44. O hâlde, ey Müslüman; bu ilâhî kelâmı yalanlayan inkârcılarla Beni baş başa bırak! Sen onlara aldırma, görevini yapmaya bak; o zâlimlerin hakkı ndan bizzat Ben geleceğim! Onları, hiç farkına varamayacakları biçimde adım adım felâkete sürükleyeceğim.

45. Şimdilik onlara, akıllarını başlarına almaları için birazcık mühlet veriyorum fakat unutmayın, benim plânım çok sağlamdır.

Hal böyleyken, neden fırsat varken tövbe edip kendilerini kurtarmıyorlar?

46. Yoksa ey Peygamber ve onun yolunda giden ey Müslüman, sen bu dâvet karşılığında onlardan bir ücret istiyorsun da, ağır bir borç altında ezildikleri için mi seni inkâr ediyorlar?

47. Yoksa yaratılmışların algı ve tecrübe sınırları ötesinde bir âlem olan gaybın bilgisi kendi yanlarında bulunuyor da, evrenin kaderini onlar mı yazıyor ve bu yüzden Kur'an'ın yol göstericiliğine ihtiyaç duymuyorlar?

48. Ey Şanlı Elçi! Madem inkârcılar azgınlıklarından vazgeçmiyorlar, o hâlde Rabb'inin hükmü gerçekleşinceye kadar onların alay ve işkencelerine karşı sabırla göğüs ger ve tebliğ faaliyetlerine ara vermeden devam et! Sakın öfke ve karamsarlığa kapılarak dâvet görevini ihmal edip de, Balık Arkadaşı diye bilinen Yunus gibi olma: Hani Yunus, bütünü öğüt ve uyarılara rağmen bir türlü doğru yola gelmeyen kavminin olabildiğince inkârcı ve alaycı tutumu karşısında karamsarlık ve öfkeye kapılarak Allah'ın emrini beklemeden görev yerini terk etmiş ve bir gemiye binerek kaçmaya çalışmıştı. Fakat gemi, aniden gelen büyük bir fırtına yüzünden batma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştı. Bunu, aralarında günahkâr bir kişinin bulunmasına bağlayan gemiciler, "Gelin aramızda kura çekelim de, bu felâketin kimin yüzünden geldiğini bulup onu gemiden atalım!"

demişlerdi. Çekilen kura sonucu Yunus denize atılıp dev bir balık tarafı ndan yutulunca, pişmanlık ve acıyla **yutkunarak** Rabb'ine **niyaz etmişti**.

49. İşlediği hatâ o kadar büyüktü ki, **ona Rabb'inden bir nîmet ulaşmamış olsaydı**, yani pişmanlıkla Rabb'ine yönelip tesbih ederek O'nun şânını yüceltenlerden olmasaydı, Kıyamet Gününe kadar o balığın karnında kalır (37. *Saffat*: 144) ve Hesap Gününde, **kınanmış** bir günahkâr **olarak** mahşer **meydanına atılırdı**.

50. Ancak Yunus içtenlikle tövbe edince, **Rabb'i onu yeniden seçkin bir makâma yücelterek erdemli kulları arasına kattı**. O hâlde, ey şanlı Elçi ve ey Müslüman! Yunus'un durumundan örnek al ve sakın öfke ve karamsarlığa kapılıp da tebliğ görevini ihmal etme!

51. Fakat **inkârcılar**, bunca öğüt ve uyarılara rağmen, **Öğüdü işittiklerinde**, yüreklerini öyle büyük bir kin ve nefret kaplıyor ki, o z ehirli ve öldürücü **bakışlarıyla seni neredeyse öldürüp yere devirecekler!** İşte bu kinlerinden dolayıdır ki, “Muhammed'in sözlerine kulak asmayın; çünkü o, kesinlikle delidir!” **diyorlar**.

52. Hâlbuki, önyargılardan arınmış tarafsız bir gözle Kur'an'ı incelemiş olsalardı açıkça göreceklerdi ki, **o, —yalnızca o dönemdeki Arapları değil— tüm insanlığı kucaklayan kutlu bir Öğüt** ve evrensel bir gündemden **başka bir şey değildir!**

69. HÂKKA SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Mülk sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Kıyâmet Gününe işâret eden “el-Hâkka: Gerçekleşen, gerçekle şmesi kaçınılmaz olan” kelimesi nden almıştır. 52 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Gerçekleşmesi kaçınılmaz Olay!

2. Ne büyük, ne dehşetli bir hâdisedir, o gerçeğin ta kendisi olan kaçınılmaz Olay!

3. Ey insan! Gerçekleşmesi kaçınılmaz Olayın ne olduğunu sen nereden bileceksin? Eğer Allah bildirmeseydi, hangi ilim, hangi zekâ, hangi ideoloji sana bu hakîkati öğretebilirdi?

Bu olayı, yani kıyâmet ve hesap olayını inkâr eden zâlimleri dünya ve âhirette nasıl bir âkıbetin beklediğini öğrenmek ister misin?

4. Semud ve Ad kavimleri, her şeyi yok edecek olan **bu** müthiş **Felaketin** gerçekleşeceğini **inkâr etmiş** ve korkunç bir ahlâksızlık ve sefahatin pençesine düşmüşlerdi. İşte bu yüzden:

5. Semud kavmi, ansızın dehşet verici bir gürültüyle patlayan ve şehrin altını üstüne getiren **o azgın sarsıntı ile** topyekün **helâk edildi!**

6. Ad kavmine **geline, azgın bir kasırga ile yok olup gitti!** Öyle ki;

7. Allah onların kökünü kazımak üzere, tam **yedi gece sekiz gün boyunca aralıksız olarak b u** kasırga **azâbını üzerlerine saldı.** Eğer orada bulunsaydın, **b u azgın halkın, çürümüş hurma kütükleri gibi** nasıl cansız bir hâlde **yerlere serildiklerini görürdün.**

8. Şimdi o zâlimlerin yurtlarını bir dolaş bakalım, **onlardan** azaptan kurtulup **geri kalan hiç** bir kimse, saltanat ve azgınlıklarından bir iz **görebiliyor musun?** Sadece bunlar mı:

9. Ayrıca Firavun, ondan ö nceki kâfirler ve altı üstüne getirilen Sodom ve Gomoreli zâlimler de aynı şekilde **günaha batmışlardı.**

10. Ve Rablerinin gönderdiği Elçiye başkaldırmışlardı; bu yüzden Rabb’in, **şiddetli bir darbeye onları kısıvrak yakalayivermişti.** Fakat iman edenler azaptan kurtarılmıştı:

11. Nûh tufanı sırasında gökten boşanan ve yerden fışkıran sular taşıp dağları tepeleri kapladığında, sizi dalgalar üzerinde akıp giden bir gemide taşıyıp kurtarmıştık.

12. Ki, insanlık tarihinin dönüm noktası olan bu olayı sizin için bir ibret dersi kılalım ve dinlemesini bilen kulaklar bunu kavrayıp ibret alsın. İbret alsın da, iman edip güzel davranışlar ortaya koyarak, kendisini o Büyük Güne hazırlasın:

13. Kıyâmet için sûra bir kez üflendiği,

14. Ve yeryüzü ile dağlar yerlerinden sökülerek, korkunç bir darbeyle darmadağın edildikleri zaman,

15. İşte o Gün, gerçeğin ta kendisi olan o kaçınılmaz Olay gerçekleşmiş olacak.

16. Şu üzerinizdeki gök yarılp parçalanacak; o Gün sistem tümüyle değişecek! Gök henüz tamamen dürülmeyecek fakat gamlı, kederli, puslu bir yüz, hüzün veren bir bulut görüntüsü ile yarılp pörsüyecek, zayıf ve cılız bir hâle gelecektir.

17. Melekler, göğün yarılan kenarlarında saf tutmuş bir hâlde Rabb'inin emrini bekleyecekler; onların da üzerinde, Rabb'inin kudret ve egemenlik tahtı olan Arş'ını, o Gün sekiz büyük melek taşıyacak. Böylece o Gün, size dünyada geçici olarak verilmiş olan gücünüz, irâdeniz ve tercih hakkınız elinizden alınacak ve ilâhî hükümlanlık, tüm dehşet ve ihtişamıyla tecellî edecek!

18. İşte o Gün, ey insanlar, ya ptıklarınızın hesabını vermek üzere Rabb'inizin huzuruna çıkarılacaksınız ve en gizemli sırlarınız bile gizli kalmayacak. Ve Mutlak Hâkim, en âdil hükmü verecek:

19. Kitabı sağından verilen dürüst ve erdemli kişi, “Hey!” diye sevinçle haykırarak, “Gelin bakın arkadaşlar, şu kitabımı okuyun!”

20. “Ben zaten, böyle güzel bir hesapla karşılaşacağımı anlamıştım!”

21. Böylece o, sonsuza dek mutlu ve huzurlu bir hayat yaşayacak.

22. Yüce ve değerli bir cennette,

23. Meyveleri, ellerini uzatsalar alabilecekleri kadar yakın olan hârika bahçelerde.

24. O Gün onlara, “Geçmiş günlerde bu günü düşünerek yapmış olduğunuz iyilik ve hayırlardan dolayı, şimdi dilediğiniz gibi afiyetle yiye, için!” denilecek.

25. Kitabı solundan verilen zâlim kişiye gelince, “Eyvah!” diye feryat edecek, “Keşke bu kitabım bana hiç verilmeseydi!”

26. “Ve hesabımın ne olduğunu hiç öğrenmeseydim!”

27. “Ah, keşke ölüm her şeyi bitirmiş olsaydı da, toprak olup gitseydim!”

28. “Çünkü o çok güvendiğim malım mülküm beni ilâhî adâletin elinden kurtaramadı!”

29. “Ve bütün güç ve otoritem, bir anda yok olup gitti!”

Bunun üzerine, Allah cehennem meleklerine emredecek:

30. “Yakalayın onu ve ellerinden ayaklarından demir kelepçelerle bağlayın onu!”

31. “Sonra alev alev yanan cehennem ateşine atın onu!”

32. “Ardından da, yetmiş arşın boyunda bir zincire vurun onu!”

33. “Çünkü o, Yüce Allah’a iman etmiyordu!”

34. “Ve bunun doğal sonucu olarak, yoksulları doyurmak için en ufak bir istek ve gayret göstermiyordu!”

35. “Bu yüzden onun, bugün burada ne kendisine yardım edecek bir dostu olacak,”

36. “Ne de karnını doyurabileceği bir yiyeceği; ancak cehennemliklerin yaralarından fışkıran kan, irin ve kusmuk karışımı bir yiyecek vardır ona!”

37. “Yalnızca günahkârların mecburen yiyeceği iğrenç bir bulamaç!”

38. Hayır! İş sizin zannettiğiniz gibi değil, ey inkârcılar! Yemin ederim, görebild iğiniz her şeye!

39. Ve bütün göremediklerinize ki,

40. B u Kur’an, şerefli bir Elçi olan Cebrail’in getirdiği, Allah’ın sözüdür. Cebrail, onu doğrudan Allah’tan alıp Muhammed’in kalbine indirmiştir.

41. Açık yüreklilikle onu okuduğunuzda siz de göreceksiniz ki, o kesinlikle bir şâir sözü değildir; ne kadar zayıf bir inancınız var sizin!

42. O bir kâhin sözü de değildir fakat siz, kulağınıza küpe olması gereken bu hikmetli sözlerden ne kadar da az öğüt alıyorsunuz!

43. Evet, bu Kur’an ne bir şiirdir, ne de bir kehanet; o, âlemlerin Rabb’i tarafından gönderilen hikmet dolu bir hidâyet rehberinden başka bir şey değildir! Dolayısıyla,

Muhammed'in kendi sözleri değildir!

44. Çünkü şâyet o, kendi uydurduğu sözleri Bize yakıştırmaya kalkışsaydı,

45. Biz derhal onun gücünü ve yeteneklerini elinden alarak **onu sağ elinden yakalar,**

46. Sonra da herkese ibret olması için **onun can damarını koparıp** oracıkta canını alırdık!

47. Ve hiçbiriniz onu elimizden **kurtaramazdı!** Fakat öyle olmadı; Muhammed, Rabb'inden aldığı mesajı size olduğu gibi ulaştırdı:

48. Doğrusu bu Kur'an, dürüst ve erdemlice bir hayatı tercih ederek kötülüklerden titizlikle sakınanlar için bir öğüt ve uyarıdır.

49. Bununla birlikte, ey insanlar, **aranızda** bu mesajı **yalanlayan** bedbaht **kimseler olduğunu** ve kıyâmete kadar da olacağını çok iyi **biliyoruz!**

50. Fakat **bu** yalanlama ve yüz çevirme, Hesap Günü **inkârcılar için** onulmaz **bir** pişmanlık, acı ve **üzüntü** kaynağı olacaktır.

51. Çünkü **bu** Kur'an, inananları sonsuz mutluluğa, inkâr edenleri de azâba götüren **açık ve kesin bir gerçektir!**

52. Öyleyse, ey hak yolunun yolcusu! Sonsuz kudret ve **azamet sahibi Rabb'inin ismini** hem kalbinle, hem de söz ve davranışlarınla anıp yücelterek, en içten duâ ve yakarışlarla **tesbih et!**

70. MEÂRİC SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Hâkka sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, üçü ncü ayetinde geçen ve “yükselme dereceleri” anlamına gelen “el-Meâric” kelimesinden almıştır. 44 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Kendi inancından emin bir şekilde, Allah’ın ayetleriyle alay etmek **isteyen** zalim, kafir ve hâin bir adam Hz. Peygamber’in karşısına geçip mutlaka **gerçekleşecek olan azabın** bir an önce gelip çatmasını **istedi!** Aynı zamanda, yaşadığı çetin imtihandan bunalarak Allah’ın yardımını isteyen sabırsız bir mümin de kendisine zulmeden inkarcılara beddua ederek, mutlaka gerçekleşecek olan bu azabın bir an önce gelip çatmasını istedi!

2. **İnkârcılar için** hazırlanan bir azabı **ki**, yeri ve zamanı geldiğinde, **hiç kimse** ve hiçbir güç **ona engel olamayacak**, hiç kimse de onu savunamayacaktır!

3. O azap, dilediğini yücelten, dilediğini alçaltan; varlık mertebelerindeki bütün **derecelerin** ve olgunlaşma basamaklarının **sahibi olan Allah tarafından** takdir edilmiştir. Allah, kararını asla değiştirmez. Yeri ve zamanı geldiğinde, vaatlerini gerçekleştirecektir.

4. Şu evrende görevli bütün **melekler ve** ölü kalplere hayat bahşeden vahiy meleği Kutsal **Ruh** Cibrail bile, dünya takvimine göre tam **elli bin yıl süren bir günde** bütün mertebeleri aşip **O’nun huzuruna yükselirler.** Oysa sen ey insan, meleklerin dahi ancak elli bin yılda ulaşabildiği olgunluk makamlarına, şu kısacık ömründe ulaşabilirsin.

5. **O hâlde**, ey Müslüman! Acele etme, ümit ve heyecanını yitirme, dayan, diren, bıkip usanma Rabb’inin vaat ettiği gün gelinceye kadar, geri adım atma; bu yolda başına gelebilecek belâ ve sıkıntılara karşı **güzelce sabret.** Sana düşeni yapmaya devam et.

6. **Gerçi** inkârcılar **onun** gerçekleşeceği vakti **uzak görüyorlar.**

7. **Biz ise onu yakın görüyoruz.**

8. **O Gün** kıyamet gelip çatacak ve **gökyüzü** parçalanıp **erimiş** kızıl bir **madene**,

9. **Dağlar da** darmadağın edilerek atılmış **hallaç pamuğuna dönüşecek.**

10. **Ve** herkes kendi canının derdine düşecek; öyle ki, **dost dostun hâlini sormayacak.**

11. Hem de birbirlerini görüp duruyorlarken, bütün insanlar yargı önüne çıkarılıp birbirleriyle yüzleştirilecekler. İşte o anda suçlu, o günün azâbından kurtulabilmek için dünyada —Allah'ın emirlerini terk etme pahasına— kazandığı her şeyini fedâ etmek isteyecek:

Örneğin, bir zamanlar üzerlerine titrediği, öpmeye bile kıyamadığı kendi öz **çocuklarını,**

12. Ya da, bir ömür boyu aynı yastığa baş koyduğu hayat arkadaşını ve öz kardeşini,

13. Yâhut, kendisini yetiştirip büyüten ana-babasını, ailesini, aşiretini, kavmini,

14. Ve hattâ yeryüzünde bulunan herkesi fedâ edip cehenneme yollamak isteyecek; ta ki, kendisini azaptan kurtarabilsin.

15. Hayır; onun hakkı, alev saçan bir ateştir!

16. Derileri yakıp kavuran korkunç bir ateş!

Öyle bir ateş ki;

17. Hep kendisine çağırır; Allah'ın ayetlerinden yüz çevirip uzaklaşan,

18. Ve durmadan mal ve servet toplayıp kasalarda biriktiren zâlimleri.

19. Doğrusu insanoğlu, açgözlü ve doyumsuz bir karakterde yaratılmıştır.

Ama ne var ki o, bu özelliğini kullanıp daha mükemmele ulaşmak için çaba harcaması ve böylece kendisini Allah katında yücelere, daha yücelere ulaştıracak güzel davranışlar göstermesi gerekirken;

20. Başına bir kötülük geldiği zaman, her şeyden ümidini keserek sızlanır durur.

21. Bir nîmetle karşılaşınca da, açgözlülük ederek hepsine kendisi sahiplenmek ister, başkalarını bu nîmetten engellemeye çalışır.

22. Ancak Namaz Ehli olarak bilinen samîmî ve fedâkâr müminler böyle değildir. İşte Namaz Ehli olanların özellikleri:

23. Onlar, günde beş vakit namazlarına düzenli olarak devam edenlerdir.

24, 25. Onlar mal ve servetlerinde, başkalarından yardım dilenen fakirlerin ve onurlu davranıp dilenmedikleri için zengin zannedilen ve bu yüzden yardım ve sadakadan mahrum kalanların da hakkı olduğunu asla unutmayan cömert ve fedâkâr kullardır.

26. Onlar, hem sözleri hem davranışlarıyla Hüküm Gününü tasdik ederek iman iddialarında

doğru olduklarını ispatlayan müminlerdir.

27. Onlar, Rablerinin azâbından korkup kötülüklerden uzak duranlardır.

28. Çünkü bilirler ki, Rablerinin azâbına karşı hiç kimse kendisini tam olarak güvende hissedemez.

29. Onlar, iffet ve namuslarını titizlikle koruyanlardır.

30. Ancak nikah sözleşmesi yoluyla sahip oldukları **hanımları ya da** cariyelik sözleşmesi yoluyla **sahip oldukları** savaş esiri cariyeler **hariç. Çünkü onlar,** hanımlarıyla veya cariyeleriyle olan ilişkilerinden dolayı asla **kınanmazlar.** Dolayısıyla, meşrû yollarla cinsel duyguları tatmin etmek kişiyi hiçbir zaman Allah'tan uzaklaştırmaz. Zira İslâm'da ruhbanlık yoktur.

31. Ama her kim evlilik dışı yollara tevessül ederek veya sapıkça ilişkilere yönelerek Allah'ın belirlediği **bu çizginin ötesine geçmeye kalkışırsa, işte onlar, sınırı aşan** ve kınamayı, cezayı hak eden azgın **kimselerdir!** Fakat Namaz Ehli, asla bu tür yollara tevessül etmez!

32. Çünkü onlar, gerek Allah'ın, gerek Hz. Peygamber'in ve gerekse insanların kendilerine verdiği **emânetleri** en güzel şekilde **koruyan verdikleri sözü** en güzel biçimde **yerine getiren** dosdoğru müminlerdir.

33. Onlar, hak ve adâletin gerçekleşmesi için, her türlü sıkıntı ve tehlikeyi göze alarak **şâhitlik görevini gereği gibi yapanlardır.**

34. Onlar, **namazlarını** “namaz” yapan bütün özellikleriyle, mekanik hareketlere dönüştürmeden, okuduklarını anlayıp özümsemeye çalışarak, vaktinde ve mümkün mertebe cemaatle birlikte kılan; beş vakit namazı hayatın merkezine yerleştirerek onu her türlü aşınmaya, pörsümeye karşı titizlikle **koruyan** ve böylece, Allah ile aralarındaki gönül bağıını sürekli canlı tutmaya çalışanlardır.

35. İşte onlardır, cennet bahçelerinde en güzel nîmetlerle **ağırlanacak olanlar.**

36. Şimdi, ey Müslüman; bu inkârcılara ne oluyor ki, ellerinde bir delil varmış gibi senin üzerine üzerine geliyor, saçma sapan iddialar öne sürerek **sana doğru** heyecanla **koşuyorlar?**

37. Hem de, sağdan soldan hücum eden **gruplar hâlinde** üzerine üşüşüyorlar.

38. Yoksa onlar, yukarıda sayılan özelliklere sahip olmaksızın **nîmet cennetine** girebileceklerini mi sanıyorlar?

39. Hayır, asla! Doğrusu Biz onları, gâyet iyi **bildikleri bir şeyden,** bir damlacık sudan **yarattık.** Sahip olduğu güç ve servetle şımarıp kibirlenerek Rabb'ine başkaldırma cüretini

gösteren insan, kendisinin bir zamanlar bir damla su old uğunu ve ancak Rabb'inin yardım ve inâyeti sayesinde bunca nîmetlere kavuştuğunu hiç düşünmez mi?

40. Şu hâlde, güneş sistemlerine yerleştirdiği şaşmaz ölçü sayesinde, evrende ortaya koyduğu her bir gündeğumu ve günbatımı noktası ile aydınlığı karanlığa ve karanlığı aydınlığa çeviren, gönderdiği Kur'an sayesinde zulüm ve cehâlet karanlıklarını iman ve İslâm nurlarıyla aydınlatan, doğudaki ve batıdaki, geçmiş ve gel ecek tüm ülkelerin gerçek Hükümdarı, bütün zamanların ve mekânların biricik Hâkimi olan Allah'a, yani **doğuların ve batıların**, tüm doğuş ve batışların, doğan ve batanların **Rabb'ine andolsun ki, Bizim elbette gücümüz yeter:**

41. Bu zâimleri yeryüzünden silip yok ederek, **onların yerine kendilerinden daha iyi** bir toplum **yaratmaya! Ve hiç kimse Bizi engelleyecek** güce sahip **değildir!**

42. Öyleyse, ey Müslüman; **bırak onları, kendilerine vaadedilen** o dehşet verici **Gün ile karşılaşınca dek,** dünyanın aldatıcı nîmetlerine **dalarak oyalanıp dursunlar.**

43. Çünkü zâimler, **o Gün** gelip çatığında, **putlara doğru koşarcasına mezarlarından** fırlayıp Rablerinin huzuruna **çıkacaklar.**

44. Utanç ve pişmanlıktan **gözleri yere çivilenmiş,** tam bir hüsrân ve **zillete uğramış hâlde. İşte budur,** insanlık tarihi boyunca **onlara** tekrar ve tekrar **vaadedilmiş olan Gün!**

71. NÛH SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Hz. Pe ygambere karşı çıkışların yoğunlaştığı bir zamanda indirilmiştir. Hz. Nûh'un mucâdelesini anlattığı için bu adı alan sûre, 28 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insanlar! **Gerçekten Biz Nûh'u, "Can yakıcı bir azap başlarına çökmeden önce, halkını bu korkunç âkıbete karşı uyar!" diye kavmine Elçi olarak gönderdik.**

2. Böylece Nûh, **"Ey halkım!" diye kavmine seslendi, "Doğrusu ben, size apaçık hakîkati gösteren ve zâlimleri bekleyen acı âkıbeti haber veren bir uyarıcıyım!"**

3. **"Şöyle ki; yalnızca Allah'a kulluk edin, O'na yürekten saygıyla bağlanın ve O'nun buyruklarını size ileten bir Elçi olarak bana itaat edin!"**

4. **"Ki böylece Allah günahlarınızı bağışlasın ve sizi helâk olmaktan kurtarıp belirli bir vakte kadar huzur ve esenlik içinde yaşatsın. Unutmayın; Allah'ın belirlediği süre, gelip çattığı zaman asla ertelenemez; keşke bunu bilseydiniz."**

5. Fakat onlar, bütün uyarılara rağmen zulüm ve haksızlığa devam ettiler. Bunun üzerine Nûh, **"Ey Rabb'im!" dedi, "Ben halk ımı gece gündüz bıkip usanmadan hak dine çağırdım durdum."**

6. **"Ama benim çağrım, onları haktan iyice uzaklaştırmaktan başka bir işe yaramadı."**

7. **"Şöyle ki, onları bağışlaman için kendilerini ne zaman tövbeye çağırıysam, beni duymamak için parmaklarını kulaklarına tıkadılar, cehâlet ve önyargı örtülerine, sosyal ve ekonomik çevre ve imkanlarına büründüler, apaçık hakîkat karşısında inatla direndiler ve küstahça kibre kapıldılar."**

8. **"Fakat yine de umudumu kesmedim; her türlü imkân ve fırsatları kullanarak, tüm gücümle onları gerçeklere açık açık davet ettim."**

9. **"Ayrıca, kimi zaman onlara hakkı açıkça ilan ettim, bazen de, rencide olmasınlar diye onlarla özel olarak, gizlice konuştum."**

10. **"Onlara dedim ki: " Ey halkım, gelin zulüm ve haksızlıktan vazgeçin ve Rabb'inizden bağışlanma dileyin; gerçekten O, çok ama çok bağışlayıcıdır!"**

11. Rabb'inize kulluk edin ki, göğün bütün maddî ve mânevî nîmetlerini üzerinize yağdırsın!

12. Ve servetinize servet ka tsın, size sağlıklı ve hayırlı bir nesil bahşetsin, sizin için verimli bağlar, bahçeler ve hayat bahşeden ırmaklar yaratsın!

13. Ey halkım, size ne oluyor ki, Allah'a saygı göstermek istemiyorsunuz?

14. Oysa sizi annenizin karnında bir damla su, bir çiğnem et parçası ve cenin gibi peş peşe aşamalardan geçirerek yaratan O'dur.

15. Görmez misiniz, Allah yedi kat g öğü nasıl birbiriyle uyumlu, mükemmel bir ölçüyle ayarlanmış iç içe tabakalar hâlinde yarattı?

16. Ve bu mükemmel sistem içinde, Ay'ı ışık yansıtan bir nur, Güneş'i de ısı ve ışık saçan bir lamba yaptı.

17. Ayrıca Allah, sizi topraktan süzüp çıkardı, yerden bitirdiği bir bitki gibi yetiştirip geliştirdi.

18. Fakat sonunda sizi öldürüp tekrar oraya döndürecek ve zamanı gelince de, sizi hesaba çekmek üzere yeniden diriltilip huzuruna çıkaracaktır.

19. Yine görmez misiniz ki, Allah yeryüzünü sizin huzur ve güven içinde yaşayabilmeniz için her türlü nîmet ve imkânlarla donatarak, bir halı gibi serip döşedi.

20. Ki, orada bulunan doğal geçitlerde, nehir yataklarında, ovalarda ve geniş yollarda rahatça yürürebilesiniz, her türlü ulaşım ve taşıma faaliyetlerini yürütebilesiniz ve böylece, yeryüzünün nîmetlerinden gereği gibi faydalanabilesiniz. O hâlde, hâlâ O'na şükretmeyecek misiniz?"

21. Nûh, yüzyıllar süren tebliğ ve uyarılarının sonuç vermediğini görünce, "Ey Rabb'im!" dedi, " Görüyorsun ki, bunlar beni zayıf ve güçsüz gördü kleri için bana isyan ettiler ve bunun yerine, malı mülkü ve çocukluğu kendisini sadece hüsrana sürükleyen inkârcı liderlerin peşinden gittiler."

22. "Ve dâvetimi etkisiz kılmak için akla hayale gelmedik entrikalar, büyük tuzaklar kurdular."

23. "Kamuoyunu Nûh'a karşı kışkırtmak için, insanları toplayıp dediler ki: "Bu adam, sizin hayat tarzınızı kökünden değiştirmek istiyor! O hâlde, sakın ilâhlarınızı bırakmayın; özellikle de, inanç ve ideolojinizin birer simgesi hâline gelen Vedd'i ve Suva'yı, bir de Yeğus'u, Yeuk'u ve Nesr'i asla terk etmeyin! Yani, hayatınıza yön veren değerlere ve bu değerleri temsil eden atalarınıza, önde rlerinize, efendilerinize sahip çıkın ve ne pahasına olursa olsun, vahiy kaynaklı değerlerin hayata egemen olmasına izin vermeyin!"

24. “Ey Rabb’im! Böylece toplumu yönlendiren bu inkârcılar, ald atıcı propagandalarla birçok kişiyi doğru yoldan saptırdılar. Öyle yse, Sen de bu zâlimlerin yalnızca şaşkınlık ve sapkınlığını artır ve böylece onları cezalandır, yâ Rab!”

Ve Nûh’un duâsı kabul edildi:

25. Böylece zâlimler, bir türlü vazgeçmedikleri günahlarından dolayı, o meşhur tufanda boğulup gittiler ve hemen ardından kabir hayatında “ateş”in karşısına, kıyâmetten sonra da cehennem ateşine atıldılar ve kendilerini Allah’a karşı kor uyacak hiçbir yardımcı da bulamadılar.

26. Daha sonra Nûh, “Ey Rabb’im!” diye yalvardı, “Yery üzünde bir tek kâfir bile bırakma, bunları yok ettiğin gibi, diğer zâlimleri de azâbınla kahreyle!”

27. “Çünkü onları sağ bırakırsan, Senin tertemiz kullarını doğru yoldan saptırmaya kalkışır, ancak günahkâr ve inkârcı bir nesil yetiştirirler.”

28. “Ey Rabb’im; beni, anamı , babamı, evime mümin olarak girenleri ve diğer bütün inanan erkek ve kadınları rahmetinle bağışla ve yeryüzünde zulüm ve inkârı egemen kılmaya çalışan zâlimlere başarısızlık, çöküş ve yıkımdan başka bir şey nasip etme yâ Rab!”

72. CİN SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinde geçen “Cinn: cinler” kelimesinden almıştır. 28 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Muhammed! Tüm insanlara ve cinlere seslenerek **de ki: “B an a Allah tarafından vahyedildi ki, cinlerden bir grup bir gece benim okuduğum ayetleri gizlice dinlediler ve kavimlerine dönüp onlara şöyle dediler:**

“Bakın arkadaşlar! **Biz**, kendisine kulak veren herkesi **doğruya** ve güzele ileten **hârika bir Kur’an dinledik!”**

2. **“Ve derhal ona iman ettik! O hâlde söz veriyoruz: Artık Allah’tan başka hiçbir varlığı ilâhî niteliklerle yüceltmeyecek, O’ndan başka hiçbir güce kayıtsız şartsız boyun eğmeyecek; hiç kimseyi ve hiçbir şeyi Rabb’imize ortak koşmayacağız!”**

3. **“Çünkü Kur’an’ı duyunca öğrendik ki, Rabb’imizin şâni çok yücedir; ne bir eş edinmiştir O, ne de bir çocuk! Demek ki, Allah’ın bir çocuk edindiğini iddia edenler Allah’a iftira ediyorlarmış.”**

4. **“Meğer içimizdeki bazı akılsızlar, Allah hakkında gerçek dışı sözler söylüyorlarmış.”**

5. **“Ey halkımız! Doğrusu, insanların ve cinlerin Allah’a karşı bu kadar pervasızca ve bile bile yalan söyleyecekleri, aklımızın ucundan bile geçmezdi.”**

6. **“Gerçi öteden beri dünyevî menfaatler peşinde koşan kimi insanlar, kendilerine yardım edeceğini umdukları bazı cinlere sığınır ve bu davranışlarıyla onları kibir ve isyana sürükleyerek, azgınlıklarını iyice artırırlardı.”**

7. **“Çünkü o insanlar da, tıpkı sizin bir zamanlar sandığınız gibi, Allah’ın insan ve cinlerin hayatına hiçbir zaman müdâhale etmeyeceğini, dolayısıyla hiç kimseyi Peygamber olarak göndermeyeceğini ve öldükten sonra hiç kimsenin dirilmeyeceğini sanıyorlardı. Fakat biz Kur’an’ı dinledikten sonra, bu iddianın tamamen yanlış olduğunu anladık.”**

8. **“Zaten göğü gezip yokladığımızda gördük ki, bütün gökyüzü, uzayda gezip dolaşmayı bizim için neredeyse imkânsız hâle getiren güçlü bekçilerle ve ateş toplarıyla doldurulmuş.”**

İşte bunu görünce, tarihin akışını değiştiren çok önemli bir olayın gerçekleştiğini anladık.”

9. “Çünkü daha önce göğe çıkar ve melekler arasında geçen konuşmaları **dinlemek için uygun yerlere otururduk**. Orada işittiğimiz bazı bilgi kırıntılarını —bire beşyüz katarak— gelip kahinlere, falcılara haber verirdik. **Fakat şimdi**, Son Elçinin gönderilmesinden sonra, artık **kim göğe çıkıp melekleri dinlemeye kalkışsa, kendisini izleyen bir alev topu yla karşılaşır** ve oracıkta yanıp küle çevrilir.”

10. “Bunun sebebini **bilemiyoruz; acab a gökyüzünün** böyle sıkı denetim altına alınmasıyla **yeryüzünde yaşayanlara bir ceza mı verilmek istendi, yo ksa Rab’leri onlara doğru yolu göstermeyi mi diledi.**”

11. “Fakat ikinci ihtimal daha yakın görünüyor. Çünkü biz cinler hepimiz aynı değiliz; **içimizde dürüst ve erdemli kimseler de var, bunun çok aşağısında kalan azgınlar da var. Bizler**, tıpkı insanlar gibi farklı görüş ve inançlara sahip **çeşitli gruplara ayrılmış vaziyetteyiz**. Bu da gösteriyor ki, bizim de Allah’ın yol göstericiliğine şiddetle ihtiyacımız var.”

12. “Zaten şu dinlediğimiz Kur’an sayesinde **anladık ki, yeryüzünde** ne kadar güçlü kudretli olursak olalım, **Allah’ı asla aciz bırakamayız**; evrenin en uzak köşelerine **kaçmakla da O’nun elinden kurtulamayız!**”

13. “İşte siz de şahit olun; **biz bu yol gösterici Kur’an’ın dâvetini işittik**, onun güzelliğine hayran kaldık **ve tüm kalbimizle ona iman ettik. Çünkü** biliyoruz ki, **Rabb’ine iman eden kişi, hiçbir şekilde haksızlığa veya kötü âkıbete uğramaktan korkmaz.**”

14. “**Gerçi** aramızda, Allah’a böyle yürekten **boyun eğenler olduğu gibi**, onu hiç düşünmeden inkâr eden **zâlimler de var**. Fakat şunu bilin ki, **her kim Allah’a yürekten teslim olursa, işte yalnızca onlardır, doğruya ve gerçeğe ulaşanlar.**”

15. “**Zâlimlere gelince, onlar da cehennemin yakıtı olacaklar!**”

16. “Bakın, Rabb’imiz buyuruyor ki: “**Eğer** insanlar ve cinler Kur’an’ı pratik hayata yansıtarak doğru **yolda doğru bir şekilde yürümüş olsalardı, üzerlerine bereketli yağmurlar yağdırır** ve daha bu dünyada onları ödüllendirerek, hepsini huzur ve esenlik içinde yaşatırdık.”

17. “Fakat şunu da iyi bilin ki, Biz bu nîmetleri, **onları bu göz alıcı nîmetler içinde** yaşatarak **imtihân etmek için** veriyoruz. O hâlde, **her kim dünyanın lüks ve refahına dalar da Rabb’inin öğüt ve uyarılarından yüz çevirirse**, Allah onu **çok şiddetli bir azâba mahkûm edecektir!**”

18. “Ve yine o bize okunan Kur’an’dan öğrendiğimize göre, bütün câmiler ve **mescitler Allah’ındır** ve yalnızca O’na ibâdet amacıyla yapılmışlardır! **Öyleyse**, bütün secde makamlarında sadece Allah’a kul olun **Allah ile birlikte başka hiç kimseye sakın el açıp yalvarmayın!**”

19. “Ama ne var ki, Allah’ın kalbi imanla dolu bir kulu ve Rasulü olan Hz. Peygamber inkârcıların bulunduğu bir mescitte namaza durup yalnızca O’na yalvarmaya başlayınca öfkeden kuduran kâfirler, nerdeyse onun üzerine çullanıp onu oracıkta linç edeceklerdi.”

20. Ey Muhammed! O inkârcılara de ki:“ Ne yaparsanız yapın, ben yine de sadece Rabb’ime duâ edeceğim ve ne pahasına olursa olsun, hiç kimseyi ve hiçbir şeyi ilâhlık makâmına yüceltmeyecek, yani O’na ortak koşmayacağım!”

21. Eğer senden mucizeler isterlerse onlara de ki:“ Bakın; ben de sadece sizin gibi bir insanım. Rabb’im izin vermediği sürece, size ne bir zarar verebilirim, ne de dilediğimi doğru yola iletebilirim.”

22. Buna karşılık, eğer seninle inanç konusunda pazarlığa girişmeye kalkışarlarsa, o kâfirlere de ki:“ Şâyet size uyup dâvâma ihânet edecek olursam Allah’ın gazâbına uğrarım! O zaman hiçbir güç beni Allah’a karşı koruyamaz ve kendime O’ndan başka bir sığınak da bulamam!”

23. “Çünkü ben de sizin gibi bir insanım ve görevim, sadece, Allah’tan gelen mesajları örnek uygulama ve açıklamalarla sizlere ulaştırarak O’nun bana verdiği elçilik görevini yerine getirmekten ibarettir.”

O hâlde ey insanlar ve cinler, dinleyin: Her kim Allah’a ve Elçisine başkaldıracak olursa, onun hakkı, sonsuza dek içinde kalacağı cehennem ateşidir!

24. Bugün küstahça kibirlenen zâlimler, kendilerine söz verilen azâbın gerçekleştiğini gördüklerinde, kimin sahipsiz, yardımcısız olduğunu ve kimin sayıca az “bir avuç zavallı” olduğunu anlayacaklar!

25. Bunun ne zaman gerçekleşeceğini soracak olurlarsa, onlara de ki:“Uyarıldığınız bu azap yakın mıdır; yoksa Rabb’im onun için uzun bir süre mi belirlemiştir, onu ben bilemem.”

26. Çünkü evrende Allah’ın rıza ve gazab yollarını, yani gaybı bilen yalnızca O’dur fakat hiç kimseye gaybını açıklamaz!

27. Ancak, dilediği Peygamber hariç. Çünkü Allah, ihtiyacınız kadar gayb bilgisini size öğretmek üzere, elçilerinden dilediğini seçer ve bu bilgileri sadece ona vahyeder. İşte Kur’an, böyle vahiy ürünü bir kitaptır.

Allah bir Peygambere gaybı bildirirken, onu şeytanın dürtülerine ve ayartma girişimlerine karşı korumak için, önüne ve arkasına meleklerden gözcüler diker. Bu gözcüler, görev ihmâline yol açabilecek her türlü tehlikelere karşı Peygamberleri korurlar.

28. Ki böylece Peygamber, aldığı bilgilerin hayal veya vehim olmadığını; vahiy getiren

meleklerin, **Rab'lerinin mesajını** kendisine dosdoğru ve eksiksiz bir şekilde **ulaştırdığını ve** Allah'ın, **onların yanındakileri**, yani iç dünyalarında, hayatlarında ve çevr elerinde olup biten bütün gelişmeleri sonsuz ilmiyle **kuşattığını ve** bunun da ötesinde, kâinatta olmuş ve olacak **her şeyi bir bir sayıp** kayıt altına aldığı —en ufak bir şüpheyeye yer kalmayacak şekilde— **bilsin.**

73. MÜZZEMMİL SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, muhtemelen Peygamberliğin üçüncü veya dördüncü yılında indirilmiştir. Hattâ çoğu âlimlere göre Alak, Kalem ve Müddessir sûrelerinden sonra gönderilen dördüncü sûredir. Ancak sûrenin son ayeti daha sonraki yıllarda nazil olmuştur. Adını, birinci ayetinde geçen ve kâfirlerin şiddetli muhâlefetleri karşısında sarsıntıya uğrayıp karamsarlığa kapılan Hz. Peygamberin ruh hâlini dile getiren “Müzzemmil: Örtüsüne bürünen” kelimesinden almıştır. 20 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Ey** kendi iç dünyasına kapanarak **örtüsüne bürünen**, kendi kabuğuna çekilen Peygamber! Rabb’in yolunda mücâdele için harekete geçmenin zamanı geldi! İşte bunun ilk adımı olarak:
- 2. Bir kısmı hariç, geceleyin kalk!** Herkesin derin uykuda olduğu gece vakitlerinde yatağını terk ederek kalk ve namaz kılarak, Kur’an okuyarak, ayetler üzerinde tefekkür ederek Rabb’ini an!
- 3. Yani, gecenin yarısı kadar** bir süre, **ya da** duruma göre **bundan biraz daha kısa,**
- 4. Veya** biraz **daha uzun** bir süre kalk ve **Kur’an’ı** yüreğinde duyumsayarak, anlamı üzerinde düşünerek, sâkin ve ölçülü bir şekilde ve büyük bir dikkat ve **özenle oku!**
- 5. Çünkü Biz sana,** taşıdığı değer ve yüklediği sorumluluk bakımından çok **ağır bir söz vahyedecek** ve böylece senin omuzlarına, Kur’an’ı anlama, yaşama, diğer insanlara tebliğ etme ve yeryüzüne egemen kılma görevini yükleyece**ğiz.**
- 6. Bu görevi başarabilmek için, öncelikle** kendi iç dünyanda büyük bir devrim gerçekleştirerek kalben tam bir güvene ulaşman, sarsılmaz bir imana ve derin bir bilince sahip olman gerekiyor. Bunun tek yolu da, gecenin dingin vakitlerinde Kur’an’la birlikte olmaktır. Çünkü **geceleyin kalkıp** Kur’an okumak, gündüzüne nazaran **daha** dokunaklı, daha **etkileyicidir ve** bu tarz bir **okuyuş,** **daha** akılda kalıcı, daha **sağlam** ve daha verimli **olur.**
- 7. Çünkü senin, gündüzleri** yapacak **çok işin olacak.** Geceleyin aldığın talimatları gündüz yerine getirmek üzere Allah’ın ayetlerini kendi şahsında uyguayacak ve insanlara tebliğ edeceksin. Bu uğurda nice zorluklarla karşılaşacak, nice sıkıntılara göğüs gereceksin.
- 8. O hâlde, her an ve her yerde Rabb’inin ismini an ve** seni gaflete sürükleyebilecek her şeyden sıyrılarak bütün ruhunla, **bütün benliğinle O’na yönel!**

9. O Allah ki, doğunun ve batının Rabb'idir; bütün zamanların ve mekânların Hâkimidir; doğudaki ve batıdaki, geçmiş ve gelecek tüm ülkelerin, bütün doğuş ve batışların, tüm doğan ve batanların gerçek Hükümdarıdır! **O'ndan başka** boyun eğilecek, hükmüne kayıtsız şartsız itaat edilecek hiçbir otorite, hiçbir **ilâh yoktur; öyleyse**, sen üzerine düşeni yap ve ötesini Allah'a bırak! O'nun yardım ve himayesine sığın ve hayatına yön verecek bir efendi, güv enilir bir koruyucu olarak **kendine** yalnızca **O'nu vekil edin!**

10. Hakikati bile bile reddeden o zâlimlerle kısır tartışmalara girerek vaktini ve enerjini boşa harcama! **Onların** inkâr, alay ve hakaret dolu **sözlerine sabret;** terbiyesizce davranışlarına karşılık verme; bir mümine yaraşan onurlu bir tavırla tartışmalara son noktayı koyarak **onlardan güzelce uzaklaş** ve bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkip usanmadan tebliğine devam et!

Kurdıkları sömürüye dayalı sistemin yıkılacağından, böylece alışageldikleri lüks ve refah dolu yaşantının sona ereceğinden endişe ederek Allah'ın ayetlerini inkâr eden zâlimlere gelince;

11. Nîmet ve servet **içinde yüzdükleri** hâlde, bu nîmetleri kendilerine bahşeden Yaratıcının mesajını reddeden o inkârcıları **Bana bırak;** çünkü onların hakkından bizzat Ben geleceğim! Sen de tebliğ ve uyarının apaçık ve eksiksiz bir şekilde yerine getirileceği ve —dünyada veya âhirette— azap hükmümüzün gerçekleşeceği ana kadar sabret; **onlara biraz daha süre tanı.** Çünkü onlar, bu dünyada nîmet ve belâlarla imtihâna tâbi tutulacaklar.

12. Bu süre zarfında, diledikleri yolu seçmekte özgürdürler fakat şunu iyi bilsinler ki, **katımızda** zâlimler için ağır bukağılar, **zincirler ve alevli bir ateş vardır!**

13. Ayrıca, boğaza takılıp kalan irinle karışık zehirli ve dikenli **bir yiyecek ve can yakıcı müthiş bir azap var!** Bu azap ne zaman mı?

14. Yeryüzünün, üzerindeki **dağlarla birlikte sarsılıp parçalanacağı** ve hiç yıkılmayacak zannettiğiniz o yüce **dağların,** etrafa **savrulan bir kum yığının dönüşeceği Gün!** O Gün ilâhî mahkeme kurulacak ve herkese hak ettiği ödül veya ceza, tam olarak verilecektir. İşte bu yüzdendir ki;

15. Ey insanlar! Doğrusu Biz size, hakîkati tüm açıklığıyla ortaya koyan ve Hesap Günü hakkınızda **şâhitlik edecek** olan Muhammed adında **bir Elçi gönderdik;** tıpkı bir zamanlar **Firavun'a** Mûsâ adında bir **Elçi gönderdiğimiz gibi.**

16. Fakat Firavun, kendisini kurtuluşa dâvet eden **Elçiye başkaldırdı; Biz de onu korkunç bir azapla** kısıvrak **yakaladık** ve bütün ordusuyla birlikte denize gömüp helâk ettik.

17. Şu hâlde, ey çağdaş kâfirler, **eğer** siz de Firavun gibi inkâr **edecek olursanız, çocukları** bir anda ak saçlı **ihtiyarlara çeviren** Kıyâmet **Günü** gelip çatinca **kendinizi** Allah'ın azâbından **nasil koruyacaksınız?** Öyle dehşetli bir gün ki;

18. O Günün Şiddetinden, gökler çatlayıp paramparça olacak ve böylece, O'nun yeniden dirilme ve hesaba çekilme sözü gerçekleşecektir.

19. İŞte bu mesaj, kıyâmet gelip çatmadan önce insanlığa ulaştırılan bir uyarı, bir hatırlatmadır; o hâlde, her kim dünya ve âhirette kurtuluş ve esenli e ulaşmak istiyorsa, Rabb'ine giden bir yol tutsun.

20. Ey Şanlı Elçi! Hiç kuşkusuz Rabb'in, senin ve beraberindeki bir grup fedâkâr Müslümanın, gecenin yaklaşık üçte ikisi, bazen yarısı ve kimi zaman da üçte biri kadar bir süre kalkıp namaz kıldığını bilmektedir.

Gecenin ve gündüzün ölüsünü belirleyen Allah'tır. Dolayısıyla O, her gece kalkıp saatlerce namaz kılmanın sizin için ne kadar zor ve meşakkatli olduğunu bilmektedir. Fakat omuzlayaca ınız ağır göreve hazırlanmanız için, belli bir süre bu aşamadan geçmeniz gerekiyordu. Bu da gerçekleŐtiğine göre, Şimdi ikinci aşamaya geçmenin zamanı gelmiştir: Allah, **sizin bunu hesaplamakta** ve eksiksiz olarak yerine getirmede **zorlanaca ınızı**, dolayısıyla bu kadar uzun süre gece namazı kılmaya daha fazla g c yetiremeyece inizi zaten **biliyordu. Bu yüzden** ufak tefek aksaklıklardan dolayı **sizi affetmiş** ve yükünüzü hafifletmiŐtir: ** yleyse**, bundan böyle gece namazına kalktı ınız zaman **Kur'an'dan kolayınıza geleni okuyabilirsiniz.**   nk  Allah, ileriki zamanlarda **içinizde hastalanan, Allah'ın l tfunu aramak için yolculuğa çıkan ve Allah yolunda savaşan kimseler olacağını bilmektedir. Bu yüzden, ondan kolayca okuyabilece iniz kadarını okuyun.** Bu arada, **namazı** hayatın merkezine yerleştirerek, onu dikkatle ve özenle **kılın, zek t  verin ve** canınızı, malınızı ve tüm yeteneklerin izi Allah'ın istediği doğrultuda kullanarak, mükâfâtını âhirette almak üzere **Allah'a güzel bir borç verin.** Unutmayın; **kendiniz için her ne iyilik yapmışsanız, onu Allah katında daha güzel ve daha büyük bir ödül olarak bulacaksınız.**

Fakat ne kadar iyilik yaparsanız yapın, yine de kendinizi kusursuz, mükemmel görmeyin; daha iyiye, daha güzele ulaşabilmek için dâimâ **Allah'tan bağışlanma dileyin.** Bilin ki, **Allah çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.**

74. MÜDDESSİR SÛRESİ

Bu sûrenin ilk yedi ayeti, Mekke döneminin henüz başlarında indirilmiştir. Sûrenin geri kalan kısmı ise, bundan birkaç yıl sonra, İslâm açıktan tebliğ edilmeye başlandığı sıralarda nazil olmuştur. Adını, birinci ayetinde geçen ve Hz. Peygamberin Kur'an mesajıyla ilk karşılaştığında yaşadığı şaşkınlık ve sarsıntıya işâret eden "Müddessir: Örüüne sarınan, bürünen" kelimesinden almıştır. 56 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Ey örtüsüne bürünen** Peygamber! Kur'an mesajını yüreğinde hissedene, fakat onu tebliğ etmekte çekimser davranan Müslüman! Artık kendi kabuğuna çekilerek sâkin ve kendi hâlinde bir hayat sürme zamanı geçti! Bunun için:
- 2.** Her türlü korku, endişe ve çekingenlik duygularından sıyrılarak, büyük bir azim ve kararlılıkla **kalk ve ışığa** susamış gönülleri iman ve Kur'an nurlarıyla aydınlatmak üzere, inkâr ve cehâlet karanlıklarında bocalayan insanlığı bu Kur'an ile **uyar!**
- 3.** Korkma, Allah seninle beraberdir! Bunun için, hem yüreğinle, hem de söz ve davranışlarınla **Rabb'inin yüceliğini** tüm kâinâta **ilan et!**
- 4.** Tebliğ ve uyarıya, öncelikle kendi nden başla: Senin kişilik ve karakterini sembolize eden **elbiseni**, öz benliğini ve çevreni **temiz tut!**
- 5.** Kur'an'ın, onaylamadığı maddî-mânevî, görünen-görünmeyen inanç, düşünce, ahlâk ve davranışlarla ilgili her türlü çirkinlik, kötülük ve **pislikten uzak dur!**
- 6.** Yaptığın iyilikleri **gözünde büyüterek başa kakma!** Kalp kırarak, gönül inciterek hayır ve hasenatını boşa çıkarma! Hiçbir karşılık beklemeden, yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için iyilik yap; en büyük hayır ve hizmetlerde bulunmuş olsan bile, asla kendini büyük görüp gurura kapılma!
- 7.** İlâhî mesajı yeryüzünde egemen kılma yolunda mücâdele ederken, zâlimlerin şiddetli muhâlefetleriyle karşılaşacak, çetin belâ ve musîbetlerle yüz yüze geleceksin! İçinde bulunduğun şartlar ne kadar ümitsiz ve çaresiz görünse bile asla yılgınlığa düşme, ümitsizliğe kapılma; bu sınavdan yüz aklıyla çıkıncaya kadar bıkmama, usanma, dayan, diren, **Rabb'in için sabret!**
- 8. Çünkü** yeniden diriliş için **Sur'a üflendiği çaldığı zaman,**
- 9. İşte o Gün, gerçekten çok çetin bir Gün olacaktır.**

10. Âyetlerimi inkâr edenler için, hiç de kolay olmayan bir Gün!

Ey Müslüman! Her çağda ve her toplumda, Allah'ın ayetlerini inkâr eden, servet ve gücüne güvenerek İslâm'a karşı savaş açan zâlimler senin karşına çıkacaktır:

11. Annesinin karnında âciz, yapayalnız ve çaresiz bir kul olarak yarattığım o azgın inkârcıyı sen bana bırak! Hakikati çok iyi bildiği hâlde; kibir, inat ve bencilliği y üzünden ayetlerime başkaldıran o küstah ve azgın kâfirin hakkından bizzat Ben geleceğim!

12. Oysa Ben ona büyük bir servet, nice ekonomik imkanlar bağışladım,

13. Ayrıca, her birisi önemli birer mevki sahibi olan ve etrafında emre hazır be kleyen göz önünde bulunan güçlü kuvvetli ve sağlıklı **çocuklar,** nice sosyal imkanlar armağan ettim,

14. Ve bütün bunların ötesinde, hayatın bütün nîmet ve güzelliklerini cömertçe onun önüne serdim;

15. Fakat buna rağmen o, Bana şükretmeyi aklının ucundan geçirmediği gibi, kendisine âhirette de ikramlarda bulunarak **daha fazlasını vermemi bekliyor.**

16. Hayır, asla! Çünkü o, ayetlerimize karşı tam bir inatçı kesildi.

17. Ben de, ona verdiğim bütün nîmetleri geri alacak ve **onu,** cehennemde **sarp bir yokuşa süreceğim!**

18. Çünkü o, ayetlerimiz kendisine tebliğ edilince onları reddetmek için ne yapacağını şöyle bir **düşündü,** nasıl davranacağını inceden inceye **ölçtü biçti,**

19. Fakat kahrolası, nasıl bir muhâkeme yürüttü, **ne biçim ölçüp biçti!**

20. Evet; canı çıkası nankör, ne biçim ölçüp biçti!

21. Sonra düşünceli düşünceli etrafına bakındı,

22. Ardından suratını astı, tedirgin ve endişeli bir çehreyle **kaşlarını çattı,**

23. Ve küstahça kibirlenerek, ayetlerimizden yüz çevirdi:

24. “Bu Kur'an” dedi,“ Nesilden nesle aktarılan göz boyayıcı büyülu bir sözden başka bir şey değildir!”

25. “Yani o, sadece bizim gibi fâni bir insan sözüdür.”

26. Ben de bu yaptığına karşılık, onu Sekar denilen cehennem ateşine atacağım!

27. Bilir misin, nedir Sekar?

28. Hem tüm bedeni yakarak insanı hayatta **bırakmaz, hem de** onu eski haline getirir ve azap etmekten **vazgeçmez!**

29. Öyle bir ateştir ki, derileri yakıp kavurur!

30. Ve bu ateşin başında, tam on dokuz tane güçlü ve acımasız zebani bekler!

Neden zebani ve neden 19 dersiniz:

31. Biz cehennemde zebani olarak, ancak melekleri görevlendirdik. Onların sayısını da, sırf inkârcılar için bir imtihan aracı yaptık ki, kendilerine daha önce ilâhî Kitap verilmiş olan Yahudi ve Hıristiyanlar, hakikati ortaya koyan bu Kitabın Allah'tan geldiğine yürekten inansınlar ve ona zaten iman etmiş olanların inançları daha da güçlensin; böylece, daha önce Kitap verilmiş olanların ve müminlerin kalplerinde, bu konuda zerre kadar kuşkuya yer kalmasın!

Fakat kalplerinde hastalık bulunan ve bu yüzden, bazen mümin, bazen kâfir gibi davranarak şüphe ve tereddüt içinde bocalayan münâfıklar ve Kur'an'ı doğrudan ve açıkça inkâr eden kâfirler, bu muhteşem ayetlerdeki hikmeti kavrayamadıklarından, “Sizin inandığınız Allah, bu örnekle ne demek istemiş acaba? Eğer cehennemde sadece 19 görevli varsa, hepimiz bir olup onların hakkından geliriz!” diyerek sizinle alay edecekler. Ya da 19 rakamına olmadık anlamlar yükleyerek insanları saptırmaya çalışırlar. İşte böylece Allah, bile bile kötülüğü tercih ederek sapıklıkta kalmak isteyen saptırır, samîmî bir kalple gerçeğe, doğruya yönelmek isteyen de doğru yola iletir.

Evet, **Rabb'inin ordularının sayısını ve gücünü, Kendisinden başka hiç kimse bilemez!**

O hâlde dinleyin, ey insanlar! Size haber verilen **bu** korkunç cehennem ateşi, **insanlık için bir öğüt ve uyarıdan başka bir şey değildir.** Bu gerçek ortada iken, nasıl buyruklarıma karşı gelebilirsiniz?

32. Hayır; bütün dünyanın karanlıklara boğulduğu bir çağda, gönülleri aydınlatacak Peygamberlik nurunun doğuşunu hatırlatan **Ay'a andolsun,**

33. Küfür, şirk ve isyan karanlıklarının yerini iman ve Kur'an aydınlığına bırakacağını anlatan dönüp gitmeye yüz tutan geceye,

34. Ve aydınlık bir geleceği müjdeleyerek **ışıldamakta olan sabaha yemin olsun ki,**

35. Sekar denilen **bu** cehennem ateşi, zâlimleri bekleyen en **büyük felâketlerden biridir!**

36. Ve insanlığa yöneltilmiş en önemli **uyarıdır.**

37. İçinizden, gerek hayır yollarında ilerlemek, gerekse geride kalmak isteyen herkes için bir müjde ve bir uyarıdır.

38. Çünkü her insan, işlediği günahlar yüzünden cehenneme mahkûmdur!

39. Ancak ilâhî rahmeti hak eden iyi insanlar hariç.

40. Çünkü zâlimler cehenneme yuvarlanırken, onlar cennet bahçelerinde, huzur ve esenlik içinde olacaklar.

41. O zaman Allah, müminlere, cehennemde azap çekenlerin hâl ini gösterecek. Müminler, suçlulara hayretle soracaklar:

42. “Sizi Sekar denilen bu çılgın ateşe sürükleyen nedir?”

43. “nk biz,” diye cevap v erecekler,“namaz kılanlardan değildik! Türlü bahanelerle namazı terk ederdik. Beden ve bireysel hayatımızda Allah’ın tek rab ve ilâh oluuna teslim olmazdık ve hak ile bâtılın mücâdelesinde müminler safında yerimizi almazdık!”

44. “Bunun doğal sonucu olarak tamamen lüks ve sefahate dalar, yoksulları doyurmazdık. Ekonomik ve toplumsal kulluğa aldırış etmezdik!”

45. “Böylece, boş şeylere dalan diğer gnahkrlarla birlikte, dünyanın aldatıcı zevklerine dalıp giderdik.”

46. “Sonunda, yaşadığımız hayat tarzı inancımızı da ekillendirdi; böylece biz, Hesap Gününü de yalanlar hâle geldik!”

47. “İşte böyle, hiç lmeyecekmi gibi yaşayıp giderken, nihâyet ölüm denen gerçek, hiç beklemediğimiz bir anda aniden karşımıza çıkıverdi!”

48. Artık hiç kimse o zâlimlerin kurtuluşu için Allah katında aracılık yapamayacak, hiçbir efaatinin efaatı onlara fayda vermeyecektir!

49. O hâlde, onlara ne oluyor ki, bunca öğüt ve uyarılardan yüz çeviriyorlar?

50,51. Tıpkı, kendisini avlamak isteyen bir aslandan korkup kaçan yaban eeklerinin kaçışı gibi senin dvetinden kaçıyor ve seni hiç dinlemeden, telala yanından uzaklaıyorlar!

52. Hayır; aslında onların her biri, bir Peygambere itaati gururuna yediremiyor, kendisine özel olarak açılmış ilâhî sayfalar verilmesini istiyor.

53. Hayır; olmaz öyle şey! Onların inkârlarının asıl sebebi şudur: Doğrusu onlar ilâhî adâleti hiç hesaba katmıyor, ahiretten hiç korkmuyorlar!

54. Hayır; âhiret mutlaka gerçekleşecek ve Hesap Gününde, herkes hak ettiği karşılığı tam olarak görecektir! İşte bunun için **bu** Kur'an, tüm insanlığı müjdeleyen ve uyarı **bir öğüttür.**

55. Öyleyse, dünya ve âhirette kurtuluş ve esenliğe ulaşmak **isteyen, ondan öğüt alarak** kötülüklerden uzaklaşsın!

56. Fakat şunu asla unutmayın ki, **Allah** insanların öğüt almasına **izin vermediği takdirde, onlar** asla **öğüt alamazlar!** Eğer insanlar özgür irâdelerini kullanarak birtakım tercihlerde bulunabiliyorlarsa, bu Rabb'inin lütuf ve ker eminden dolayıdır. O hâlde, her türlü kötülükten, gûnahtan kurtulup gerçek anlamda dürüst ve erdemli olabilmek için O'na yönelsinler. Çünkü **O,** kendisinden **sakınılmaya lâyık olan** biricik otorite, biricik yargı makâmıdır **ve** çünkü O, her türlü affın, **bağışlamanın kaynağıdır!**

75. KIYÂMET SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinden almıştır. 40 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. **Yo! âhireti inkâr edenler, büyük bir aldaniş içindedirler! Andolsun o Diriliş Gününe!**
2. **Ve yine andolsun,** özeleştiride bulunarak kendisini **kınayan insana** ki, Biz ölmüş bedenleri bir gün yeniden diriltip Yargı Gününde hesaba çekeceğiz!
3. Yoksa **insan,** çürüyüp dağılmış olan **kemiklerini** yeniden **bir araya getirip** kendisini hayata döndüremeyeceğimizi mi sanıyor?
4. **Hayır,** elbete buna gücümüz yeter! Hem de sadece kemiklerini değil, hayat boyu değişmeyen taklit edilemez **parmak uçlarını bile** —özel çizgileriyle birlikte— **yeniden düzenlemeye gücümüz yeter Bizim!**
5. **Fakat** bu hakîkati idrâk edemeyen **insan,** ahmakça tavır ve davranışlarıyla **geleceğini** berbat etmek ister. Şöyle ki:
6. İlâhî uyarıyı alay konusu yaparak, “Bu tehdit edip durduğunuz **Diriliş Günü** ne zamanmış?” diye sorar.
7. **Fakat** Kıyâmet Günü, **gözlerin** korku ve dehşetten **kamaştığı,**
8. **Ay'ın** karanlığa gömüldüğü,
9. **Ve Güneş ile Ay'ın bir araya getirilip** işlerinin bitirildiği an,
10. İşte o **Gün** insan, “Eyvah!” diye **feryat edecek,**“ Bu felâketten **kaçıp kurtulma** imkânı yok mu?”
11. **Hayır;** o zaman zâlimler için hiçbir kaçış, hiçbir **sığınak yoktur!**
12. Çünkü **O gün** varılacak son durak, **Rabb'inin huzuru** olacaktır.
13. İşte **O gün** insana, yaptığı ve yapması gerektiği hâlde **yapmadığı** iyi-kötü her şey haber verilecektir.

14. Aslında insan, kendi hâlini görmekte ve nasıl bir âkıbeta lâyık olduğunu pekâlâ bilmektedir.

15. Birtakım sahte mâzeretler öne sürüp kendisini kandırmaya çalışsa bile!

Öyleyse, ey insanlar; gerçekleri olduğu gibi görmeli, Kur'an mesajını kendinize rehber edinerek dünya ve âhirette huzur ve esenliğe ulaşma yolunda çaba harcamalısınız. Bunun için yapmanız gereken, içtenlikle Kur'an'a yönelmek ve onu dinleyerek, okuyarak, inc eleyerek anlamaya ve hükümlerini uygulamaya çalışmaktır. Başlangıçta anlayamadığınız veya yanlış anladığınız yerler olabilir; endişe etmeyin, eğer siz içtenlikle Kur'an'a yönelir ve onu anlama ve hayatınıza yansıtma yolunda çaba harcarsanız, Kur'an'ın tümünü okudukça Allah size bilmediklerinizi öğretecek ve Kur'an'ı doğru anlamanızı sağlayarak sizi büyük hatâlara düşmekten koruyacaktır. Nitekim, ayetlerimizle ilk tanıştığı sıralarda Elçimiz Muhammed bile onu öğrenme ve anlama konusunda zorluk çekeceğini sanmış, Biz de onu şöyle teskin etmiştik:

16. Ey Muhammed! Cebrail sana Kur'an'ı vahyederken, onun bir kısmını unuturum endişesiyle, ayetleri çabucak ezberlemek için dilini aceleyle oynatıp durma.

17. Korkma, onu senin yüreğine ve zihnine yerleştirmek ve gerektiğinde okutmak Bize düşer.

18. Öyleyse, Biz onu Cebrail aracılığıyla sana okuduğumuz zaman, sen yalnızca onun okunuşunu takip et.

19. Sonra kalbini ilim ve hidâyet nurlarıyla aydınlatarak onun anlamını açıklamak da Bize düşer.

Öyleyse ey müminler, siz de kendinize Peygamberi örnek alın alı, Kur'an'ı acele etmeden, düşünerek ve özümseyerek okumalısınız.

20. Fakat siz ey inkârcılar; şu peşin ve gelip geçici olan dünya nîmetlerini her şeyden daha çok seviyorsunuz!

21. Ve bu yüzden Kur'an'dan yüz çeviriyor, sonsuz nîmet ve azâbın bulunduğ u âhiret gerçeğini göz ardı ediyorsunuz! O âhiret ki:

22. O Gün bazı yüzler, sevinçten ışı l ışı l parlayacak.

23. Sonsuz huzur ve mutluluk içinde, Rabblerinin cemaline bakacaklar.

24. Yine o Gün, bazı yüzler pişmanlık ve kederden kapkara kesilecek,

25. Çünkü insanın belkemiğini kıran o korkunç bir azâbın pençesine atılacağını anlayacaktır.

26. Hayır; bu hayat hep böyle sürüp gidecek sanmayın! Ecel kapıyı çalıp da, can **boğaza dayandığı,**

27. Ve can çekişen adamın etrafındaki yakınlarının, “Bunu kurtaracak **bir hekim yok mu!” diye feryat ettikleri zaman,**

28. Ölüm döşeğindeki adam, **ayrılık vaktinin nihâyet gelip çatmış olduğun u** işte o anda **anlayacak.**

29. Ve ölüm bütün dehşetiyle onu kucaklayınca, adamın **eli ayağına dolaşacak.**

30. İşte o gün, Rabb’ine doğru ebedî **yolculuk başlamış olacak.**

31. Ve Rabb’in, onu sonsuz azâba mahkûm edecek! Çünkü o, **ne** ayetlerime **iman etmiş, ne de** Bana kulluk etmek üzere **namaz kılmıştı!**

32. Tam tersine, hakîkati **yalanlamış ve** ayetlerimden **yüz çevirmişti.**

33. Sonra sanki övünülecek bir şey yapmış gibi, küstahça **çalım satarak adamlarının yanına gitmişti.** Fakat şimdi, her şeyini dünyada terk ederek huzurumuza geldi ve sonsuz azâba mahkûm oldu!

34. Ey zâlim! Sen bunu hak etmiştin!

35. Evet, sen bunu gerçekten de hak etmiştin!

36. Öyle ya, yoksa insan, yeryüzünde sorumsuz ve başıboş bırakılacağını mı sanıyor?

37. Yani, yaptıklarının hesabını vermek üzere yeniden diriltilmeyeceğini mi düşünüyor? Nasıl olur; bunu söyleyen insan, bir zamanlar annesinin rahmine **akıtılan** basit **bir meni** damlası **değil miydi?**

38. Sonra bu bir damla su, rahme yapışan kan pıhtısı gibi bir hale gelen **alakaya dönüşmedi mi? Böylece** Allah, onu bir insan nüvesi olarak **yaratıp biçimlendirmede mi?**

39. Sonra ondan iki cinsi; erkeği ve dişi yaratmadı mı?

40. Şimdi söyleyin; bütün **bu** hârikaları yaratan Allah, **ölüleri** yeniden **diriltmeye de kâdir değil mi?**

“Evet, yüce Rabb’imizi tesbih ve tenzih ederiz; O’nun elbette ölüleri diriltmeye gücü yeter!”

76. İNSAN SÛRESİ

Bu sûrenin Medîne’de gönderildiğine dâir bazı rivâyetler varsa da, konusu ve üslubu, onun Mekke’de nazil olduğunu göstermektedir. Adını birinci ayetinden alan sûre, aynı ayette geçen “Dehr: çok uzun zaman” adıyla da bilinmektedir. 31 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. İnsanın basit bir varlık olarak yaratılmasının **üzerinden**, gerek topraktan ilk yaratıldığı sırada, gerek anne karnında iken, yaratılış dönemlerinde olgunluk düzeyine ulaşıncaya kadar, henüz adının sanının **anılmadığı nice çağlar geçmedi mi?** Kibre kapılarak Rabb’ine boyun eğmekten kaçınan insan, bir zamanlar bir hiç olduğunu ve Allah’ın lütfu sayesinde yaratılıp olgunlaştırıldığını hiç düşünmüyor mu?

2. Doğrusu Biz insanı, erkek ve kadından gelen **bileşik bir tohumdan yarattık ve onu** bu dünya hayatında **sınavdan geçirip yükseltmek için işitme, görme ve düşünme yeteneğine sahip** akıllı, üstün ve becerikli bir varlık **kıldık**.

3. Ayrıca ona, doğru ile yanlış birbirinden ayırt etme yeteneği bahsettik. Bununla da yetinmeyip, hakîkati apaçık ortaya koyan ayetler göndererek **ona doğru yolu gösterdik** ve seçimi kendisine bıraktık; **ya şükreden** bir kul olur, **ya da** vefasız bir **nankör!** Fakat şunu bilin ki:

4. En büyük nankörlüğü yaparak ayetlerimizi reddeden **kâfirler için**, cehennemde **zincirler, prangalar ve alev alev yanan bir ateş hazırladık!**

5. Âyetlerimize iman eden dürüst ve erdemli kimselere gelince, onlar cennette, **karışımında kâfur** gibi hoş kokular **bulunan bir kadehten** cennet şarabı **içecekler**.

6. Bu içecek, Allah’ın kullarının diledikleri gibi akıtarak kana kana içtikleri tatlı ve serin **bir kaynaktır**.

Peki, kimlerdir bu bahtiyâr kullar?

7. Onlar, gerek Allah’a, gerek insanlara verdikleri **sözlerini yerine getirir, tehlikesi** her tarafı **saracak olan** o korkunç **Gün** hesaba çekilmekten **korkarlar**.

8. Mala mülke karşı yüreklerinde sevgi duydukları hâlde, sırf Allah rızası için **yoksulu, yetimi ve esiri doyurur**, onlara maddî mânevî her türlü yardım ve desteği sağlamak için **çırpınırlar**.

9. Bunca iyilikleri yaparken de, içlerinden derler ki: **“Biz sizi yalnızca Allah rızası için doyuruyoruz; sizden herhangi bir karşılık, bir teşekkür beklemiyoruz.”**

10. **“Çünkü biz, asık suratlı ve dehşet verici Gün** gelip çattığında, **Rabb’imizin** huzurunda hesaba çekilmekten **korkuyoruz.”**

11. **Allah da** bu davranışlarına karşılık **onları o** korkunç **Günün dehşetinden koruyacak ve gözlerine aydınlık, yüreklerine sevinç verecektir.**

12. **Ve** Allah yolunda mücâdele verirken karşılaştıkları sıkıntılara **sabırla direnmelerinden dolayı, onları** muhteşem meyvelerle donatılmış **bahçeler ve hâlis ipekten elbiseler ile ödüllendirecektir.**

13. **Orada,** altın işlemeli **koltuklara yaslanıp** sonsuz mutluluğu tadacaklar **ve ne yakıcı bir Güneş görecekler orada,** ne Ay; ne sıcak ve **ne de** dondurucu **bir soğuk!**

14. Çünkü cennet ağaçlarının huzur ve esenlik veren **gölgeleri onları bürüyecek, meyveleri** —ellerini uzatsalar alacakları şekilde— önlerinde **eğildikçe eğilecektir.**

15. **Etraflarında gümüş tepsiler, billur kadehler** sunan hizmetçiler **dönüp duracak.**

16. Dünyada eşi benzeri görülmemiş **gümüş** gibi parlak, **kristal** kadar berrak kadehler, sürahiler ve tepsiler **ki, onları** zevklerine göre, diledikleri renk, d esen, şekil ve **ölçüye göre ayarlayacaklar.**

17. **Ayrıca onlara,** cennete özgü **zencefil kokulu hârika** içeceklerle dolu **kadehler** sunulacak.

18. Bunun kaynağı cennette **bir pınardır ki, orada “Selsebil” adıyla anılır.**

19. **Etraflarında,** cennet hizmetkârları olarak yaratılmış **ölümsüz gençler** pervane gibi dolaşacaklar. Öyle pak, öyle temiz hizmetkarlar ki, **onları görünce,** etrafa saçılmış birer inci tanesi **sanırsın.**

20. **Her nereye baksan,** muhteşem güzellikte **nîmetler ve muazzam bir kudret, zenginlik ve saltanat göreceksin.**

21. Cennette yaşayanlar, **yeşil ipekten ve atlastan hârika işlemeli elbiseler giyinecek,** göz kamaştıran altın ve **gümüş bilezikler takınacaklar ve Rableri onlara,** tadı iliklere kadar işleyen **tertemiz bir içecek ikram edecek.**

22. Ve onları şu sözlerle kutlayacak: **“İşte** buyurun, **sizin mükâfâtınız budur;** Benim uğr u m d a **harcadığınız çabalar** gerçekten takdire şâyan görülmüş ve işte böyle **ödüllendirilmiştir!”**

23. Ey Şanlı Elçi! Emîn ol ki, bu Kur'an'ı sana gönderen Biziz!

24. Öyleyse, Rabb'inin hükmü gerçekleşinceye kadar, kafirlerin yapıp ettikler **ine sabret;** onlardan **hiç bir nanköre, hiçbir günahkâra boyun eğme!** İnkârcıların hatırı için Kur'an ilkelerinden zerre kadar taviz verme; onlar seni sustu rmak veya senden taviz koparmak için ne kadar baskı yaparlarsa yapsınlar, asla geri adım atma!

25. Bu kutlu yolculuğunda sana azık olması için, **Rabb'inin adını** övgülerle yücelterek, O'nun yaratıcılığında tezahür eden mükemmel sıfatlarını dâimâ gündeme getirerek **sabah akşam an!**

26. Ve gecenin bir parçasında, sıcacık yatağını terk ederek **O'nun huzurunda** gözyaşlarıyla **secdeye kapan; gece boyunca, uzun uzun** Kur'an okuyarak, namaz kılarak, ilim ve tefekkürle meşgul olarak, en içten duâ ve yakarışlarla **O'nun şânını** yücelterek **tesbih et.**

Bu zâlimlerin, Allah'ın ayetlerine karşı çıkışlarının asıl sebebi nedir, bilir misiniz?

27. Çünkü onlar, şu peşin —ama gelip geçici— dünya nîmetlerini her şeyden daha çok **seviyor,** sonsuz nîmet ve azâbın bulunduğu asıl **önemli Günü ise** tamamen **ihmal ediyorlar.**

28. Oysa onları yaratan ve vücutlarını meydana getiren damarlarını, kaslarını, sinirlerini ve **eklem bağlarını sağlamlaştırarak** kendilerine güçlü ve sağlıklı bir beden bağışlayan **Biziz ve dilediğimiz anda** onları bu özelliklerden mahrum bırakıp hastalıklı ve felçli bir hâle getirebilir, yâhut hepsini derhal yok ederek **onların yerine benzerlerini getirebiliriz!**

29. İşte bu Kur'an, zâlimleri bekleyen korkunç azâbı haber veren bir uyarı, **bir hatırlatmadır;** **o hâlde,** dünya ve âhirette kurtuluş ve esenliğe ulaşmak **isteyen** Kur'an'ı izlesin ve dosdoğru **Rabb'ine** varan **bir yol tutsun.** Çünkü insanoğluna, doğruyu eğriden ayırt edebileceği akletme yeteneği ve seçme özgürlüğü bahşedilmiştir. Ancak bu özgürlük, mutlak ve sınırsız bir özgürlük değildir:

30. Şunu iyi bilin ki, Allah bu yola girmenizi **dilemediği takdirde siz,** değil hidâyete ermek, onu **dileyemezsiniz** bile. Eğer siz bir şeyler irâde edebiliyor, m uhâkeme yapabiliyor, birtakım kararlar verebiliyorsanız, Allah size bu imkanları bağışladığı içindir. Hiç kuşkusuz O, tüm varlıklar üzerinde mutlak hâkimdir ve her şey O'nun kudret ve denetimi altındadır. Dolayısıyla, O'nun izin ve irâdesi olmadan hiçbir şey gerçekleşmez. Bununla birlikte **Allah,** doğru yola yönelmek isteyen hiç kimseyi bundan alıkoymaz; çünkü O, sonsuz kudret ve egemenlik sahibi olmakla birlikte, aynı zamanda her şeyin en doğrusunu **bilendir,** her konuda en âdil hükmü veren, sonsuz hikmetiyle her şeyi yerli yerince yapan bir **hakîmdir.** Öyle ki:

31. O, dilediğini rahmetine katar. Öyleyse, O'nun rahmetine lââyık kullar olmaya çalışın! Ayetlerimizi red ve inkâr eden o **zâlimlere gelince, onlar için can yakıcı bir azap hazırlamıştır!**

77. MÜRSELÂT SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinde geçen “Mürselât: Gönderilen güçler” kelimesinden almıştır. 50 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Andolsun; birbiri ardınca gönderilen;**
- 2. Fırtına gibi eserek inkâr, cehâlet ve zulüm karanlıklarını darmadağın eden;**
- 3. Ve kalplere hakîkat nurlarını yayan;**
- 4. Sonra hak ile bâtılı kesin hatlarla birbirinden ayıran;**
- 5. Ve ardından, bir öğüt ve hatırlatmada bulunan;**
- 6. Bu öğüt ve hatırlatmaları, kendileri için bir mâzeret, yahut tebliğ edilenler için uyarı olarak yapanlara...**
- 7. İşte bütün bunlara yemin olsun ki, ey insanlar; size söz verilen ölüm, kıyâmet, diriliş, hesap, cennet, cehennem gibi tehditler kesinlikle gerçekleşecektir. Ne zaman mı?**
- 8. Yıldızların söndürüldüğü,**
- 9. Gök parçalanıp yarıldığı,**
- 10. Dağlar un ufak edilip savrulduğu,**
- 11. Ve ilâhî mesajı insanlığa tebliğ eden elçiler ve dâvetçiler, Allah’ın huzurunda şahitlik yapmak üzere büyük buluşmaya çağırıldığı zaman!**
- 12. Bekletilen o Gün için!**
- 13. Karar Günü için!**
- 14. Bilir misin, ne müthiş bir gündür, bu Karar Günü?**
- 15. Vay hâline O Gün, mesajlarımı yalanlamış olanların! Öyle ya;**

16. Biz sizden önceki nice toplumları, nice ülkeleri helâk etmedik mi?

17. Ve ardından, sonraki inkârcı nesilleri de onların yanına göndermedik mi? Şimdi, ey çağdaş kâfirler, sizin sonunuz onlarınkinden farklı mı olacak?

18. İşte Biz, suçlulara böyle yaparız!

19. Vay hâline o Gün, “zaman” konusundaki mesajlarımı **yalanlamış olanların!**

20. Nasıl inkâr edersiniz ki; Biz sizi değersiz bir sudan yaratmadık mı?

21. Sonra onu, mükemmel şekilde korunup gelişimini tamamlayacağı **sağlam bir barınağa,** anne rahmine **yerleştirmedik mi?**

22. Ve her geçen gün gelişip büyüyen bu cenini, tarafımızdan **belirlenen bir süreye kadar** aşamadan aşamaya geçirerek; fiziksel ve ruhsal yeteneklerle don atılmış bir varlık hâline getirmedi mi?

23. Çünkü Biz, yaratılışın her aşamasını en ince ayrıntılarına varıncaya kadar **ölçüp ayarladık;** hem de ne muhteşem bir karar harikası olarak **ölçüp ayarladık!**

24. Vay hâline o Gün, “insan”la ilgili bunca açık mûcizeleri **yalanlamış olanların!**

25. Biz yeryüzünü bir toplanma yeri yapmadık mı?

26. Gerek canlılar, gerek ölüler için...

27. Ve oraya yüksek dağlar yerleştirip, size tatlı sular içirmedik mi?

28. Vay hâline o Gün, “mekan”la ilgili bunca nîmetlerimi **yalanlamış olanların!**

29. O Gün zâlimlere, “Haydi yürüyün bakalım!” diyeceğiz, “Vaktiyle **yalanlamış olduğunuz** bu cehennem azâbına!”

30. “Yürüyün, üst üste ateş ve duman katmanlarından oluşan üç çatallı gölgeye!”

31. “Öyle bir duman ki, insanı ne gölgelendirip serinletir, ne de alevden korur!”

32. “Ve yanan ateş, etrafa dev as a kıvılcımlar saçar, her biri bir saray büyüklüğünde kıvılcımlar!”

33. “Patlayarak etrafa saçılan bu kıvılcımlar, sarı halatlar, sarı develer gibi havada iz bırakacak!”

34. Vay hâline o Gün, cehennem azâbını yalanlamış olanların!

35. İşte bu gün, zâlimlerin bu ateşi görür görmez korkudan dillerinin tutularak konuşamayacakları,

36. Ve mazeretlerinin kabul edilmeyeceği Gündür.

37. Vay hâline o Gün, Hesap Gününü yalanlamış olanların!

38. “İşte bu, hak ile bâtil ehli arasındaki bütün ihtilafların, anlaşmazlıkların nihâî karara bağlanacağı ve ilâhî adâletin tüm ihtişâmıyla tecellî edeceği Karar Günüdür. İşte bu yüzden, sizi ve sizden öncekileri bu mahkemede topladık!”

39. “Şimdi, ey zâlimler; dünyadayken mazlumlari kandırmak ve İslâm’ın sesini susturmak için binbir türlü entrikalarla zulüm ve haksızlıkları mazur göstermeye çalışan sizler; eğer bu mahkemeden de yakanızı kurtarabilecek bir hileniz varsa, haydi koyun onu ortaya da, atlatın Beni!

40. Vay hâline o Gün, hikmet ve adâletimi yalanlamış olanların!

41. Öte yandan; dürüst ve erdemlice davranarak kötülüklerden sakınmış olanlar, o Gün sonsuz nîmetlerle bezenmiş serin gölgeliklerde, kaynağından tatlı sular fışkıran pınar başlarında oturacaklar.

42. Ve canlarının çektiği meyveler arasında sonsuz mutluluğu tadacak ve Rablerinin şu hitabıyla karşılanacaklar:

43. “Yaptığınız güzel davranışlara karşılık, bugün dilediğiniz yerde, dilediğiniz kadar afiyetle yiyin, için!”

44. İşte Biz, iyilik yapanları böyle ödüllendiririz.

45. Vay hâline o Gün, cennet nîmetlerini yalanlamış olanların!

46. Öyleyse, ey zâlimler; şimdilik dünya nîmetlerinden kısa bir süre yiyip içerek keyfinize bakın; ama şunu unutmayın ki, sonunda ölecek ve tüm yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz; çünkü siz, suçlusunuz!

47. Vay hâline O Gün, lütuf ve nîmetlerimi yalanlamış olanların!

48. Onlara,“ Sizi yaratan ve size bunca nîmetler bahşeden Rabb’inize kulluk ederek, rükû ve secdelerle O’nun önünde saygıyla eğilin!” denildiğinde, küstahça kibre kapılır, eğilmeyi gururlarına yediremezler.

49. Vay hâline o Gün, emirlerimi **yalanlamış olanların!**

50. Eğer inkârcılar, hakikati tüm açıklığıyla ortaya koyan bu ayetlere de inanmayacaklarsa, **ondan başka hangi söze inanacaklar!**

78. NEBE' SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarına doğru gönderilen bu sûre, adını ikinci ayetinde geçen ve Kıyâmet Gününe işâret eden “Nebe: Önemli haber, olay” kelimesinden almıştır. 40 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. O inkârcılar, **birbirlerine neyi sorup sorgulayıp duruyorlar?**
2. Kur'an'ın haber verdiği o **Müthiş Olayı mı?**
3. Yani, kimileri belli belirsiz inanarak, kimileri inkâr ederek, kimil eri de tereddüde düşerek **üzerinde anlaşmazlığa düştükleri** o yeniden diriliş olayını mı?
4. **Hayır;** kibir ve inatları yüzünden inkâr ettikleri bu haberin gerçek olduğunu, **yakında anlayacaklar!**
5. **Hayır hayır;** pek **yakında** bunu bizzat görerek, yaşayarak **anlayacaklar!** Öyle ya;
6. **Biz, yeryüzünü** her türlü nîmet ve imkânlarla donatılmış rahat, konforlu ve güvenli **bir beşik kılmadık mı?**
7. **Ve dağları,** arzın sarsılmasını engelleyen **birer kazık** gibi yere çakmadık mı?
8. **Ayrıca, sizi** ve diğer varlıkları, birbiriyle uyumlu, birbirini tamlayan **çiftler hâlinde yarattık.**
9. **Uykunuzu,** ruhunuzu ve bedeninizi huzûra, sükûnete erdiren **bir dinlenme ânı kıldık.**
10. **Geceyi,** siyah bir tül gibi yeryüzünü kaplayan **bir örtü kıldık.**
11. **Gündüzü de,** işlerinizi rahatça görebileceğiniz bir çalışma ve **geçim sağlama vakti kıldık.**
12. **Üzerinizde yedi kat sapasağlam** bir gök kubbe **kurduk.**
13. **Ve** bu kubbeye, ısı ısı **parlayan bir lâmba** gibi, size ihtiyaç duyduğunuz ölçüde ısı ve ışık gönderen Güneş'i **yerleştirdik.**
14. **Bir de,** deniz ve okyanuslardan buharlaşıp göğe yükselen ve **yoğunlaşan** yağmur yüklü

bulutlardan, şarıl şarıl akıp yeryüzüne hayat veren **sular indirdik.**

15. Ki böylece, onunla yerden size rızık olarak çeşit çeşit taneler, bitkiler çıkaralım.

16. Ve ağaçları birbirine girmiş yemyeşil bağlar, bahçeler yetiştirelim.

Bütün bunları bilen ve her şeye gücü yeten Allah sizin tek rabb iniz ve yegane ilâhınız değil mi? Rab ve ilâh olmaya layık tek varlık değil mi?

Allah, insanoğluna bunca nime tlerini cömertçe bahşederek engin lütuf ve keremini gösterdikten sonra, onu ebedî yokluğa mahkûm eder mi? Rahmetini gaddarlığa, cömertliğini cimriliğe çevirir mi? Yeri , göğü şaşmaz bir hesap ve mükemmel bir sistem halinde, hak ve adâlet üzere yaratmışken, evrenin en değerli varlığı olan insandan adâletini esirger mi? İman edip güzel davranış gösteren kullarını, nimetlere karşı na nkörce davranan zâlimlerle bir tutar mı? Bir şeyi yaratırken hak ve adâleti gözeten Allah, tüm evreni kendisi için yarattığı insana ha ksızlık ve zulüm yapar mı? Asla! İşte bunun içindir ki:

17. Hiç şüphe yok ki, ölmüş bedenlerin yeniden diriltilerek hak ehli ile bâtil ehli arasındaki anlaşmazlıkların nihâî hükme bağlanacağı ve ilâhî adâletin tüm ihtişamıyla tecellî edeceği o Karar Günü, belirlenmiş bir vakitte mutlaka gerçekleşecektir.

18. O Gün, yeniden diriliş için sura üflenecek ve hepiniz, toprağa düşen tohumun bahar mevsiminde çatlayıp yemyeşil bir filiz hâlinde başını topraktan çıkardığı gibi, mezarlarınızdan çıkacak ve bölük bölük Rabb'inizin huzuruna geleceksiniz.

19. O gün, tüm evren köklü bir değ işim geçirecek ve gökler her yandan çatlayıp açılarak kapı kapı olacak.

20. Dağlar yerlerinden koparılıp yürütülecek ve un ufak edilerek bir seraba dönüşecek.

21. İşte o anda cehennem, gazâba gelmiş bir hâlde günahkârları gözetleyecek.

22. Ve ilâhî hükümlere başkaldıran azgınlar için, ebedî barınak olacak!

23. Hem de, sonsuz çağlar boyu orada kalmak üzere.

24. Orada, o alevlerin içinde ne bir serinlik tadabilecekler, ne de bir içecek!

25. Sadece, iç organları kavurup paramparça eden kaynar su ve kendi yaralarından akan kan ve irinden içecekler.

26. Yaptıkları kötülüklere en uygun bir karşılık olarak!

27. Çünkü onlar, hesaba çekileceklerini hiç ummuyor ve bunun doğal sonucu olarak, her

türlü insânî ve ahlâkî sorumluluktan uzak bir hayat yaşıyorlardı.

28. Ve böylece, ayetlerimizi yalanladıkça yalanlıyorlardı.

29. Oysa Biz, yapıp ettikleri her şeyi bir bir yazıp kaydetmiştik.

30. O gün onlara “Ey zâlimler!” diyeceğiz, “Madem inkârı tercih ettiniz, o hâlde işlediğiniz günahların acı meyvelerini şimdi tadın bakalım; artık, sizin az âbınızı artırmaktan başka bir şey yapmayacağız!”

31. Öte yandan, dürüst ve erdemlice davranarak kötülüklerden sakınmış olanlar için, o Gün büyük bir başarı, büyük bir kurtuluş vardır:

32. Her mevsim taptaze meyveler veren yemyeşil bağlar, bahçeler,

33. Hepsi de gencecik, cilveli ve edâlı, muhteşem güzellikte yaşıt sevgililer,

34. Hârîka içeceklerle dolu kadehler ve akla hayale gelmedik daha neler, neler!

35. Öyle huzurlu, öyle mutlu bir hayat yaşayacaklar ki, orada ne kalp kırıcı saçma bir söz işitecekler, ne de bir yalan!

36. Rabb’in tarafından bağışlanan bir ödül ve yeterli bir armağan olarak.

37. O Allah ki; göklerin, yerin ve ikisi arasındaki tüm varlıkların biricik Hâkimi, Efendisi ve Rabb’idir, sonsuz şefkat ve merhamet sahibi Rahmân’dır. Mahşer Günü, O izin vermedikçe, kâfirler O’na karşı tek kelime söylemeye cüret edemeyecekler!

38. O Gün Kutsal Ruh Cebrail ve diğer bütün melekler, büyük mahkeme için Rabb’inin huzurunda sıra sıra duracaklar. Rahmân’ın izin verdikleri hariç, hiç kimse şefaati için ağzını açamayacak ve konuşma izni verilen kimseler de, sadece doğruyu dile getirecekler.

39. İşte bu, bâtil değil, vehim değil, efsâne değil, hak Gündür; hak ve adâletin tam anlamıyla gerçekleşeceği bir gündür; şu hâlde, dileyen, Kur’an’ı kendisine rehber edinerek dosdoğru Rabb’ine varan bir yol tutsun! Dileyen de O’nu inkâr edip kendini ebedî azâba mahkûm etsin!

40. Bakın; Biz sizi yakın da gerçekleşecek bir azâba karşı uyarmış bulunuyoruz. O gün insan, kendi elleriyle yapıp âhiret hayatı için gönderdiği her şeyi orada hazır görecektir ve böylece, bütün davranışlarının acı-tatlı sonuçlarıyla yüzleşecek. Bu yüzleşmeden doğan dehşet ile kâfir, karşısında korkunç cehennem ateşini de görünce, “Âh, n’olurdu!” diye feryat edecek, “Keşke mezarımdan hiç kalkmasaydım da, sonsuza dek toprak olup gitseydim!” Dünyada hayvanlar gibi yaşamıştım. Şimdi de onlar gibi toprak olup kurtulsaydım. Ayrıca dünyada ateşten yaratılan İblis’in peşine takılıp şimdi cehennem ateşine gideceğime keşke ne olurdu topraktan yaratılan Adem’in yolunda gitseydim de şimdi cennette olsaydım.

79. NÂZİÂT SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarına doğru, Nebe' sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Allah'ın emrindeki güçlere işâret eden “Nâziât: Söküp çıkaranlar” kelimesinden almıştır. 46 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Andolsun, söküp çıkaranlara; zâlimlerin canlarını boğarcasına çekip alan azap meleklerine, muazzam bir sistem çerçevesinde doğup batan yıldızlara, ma zlumun hakkını zâlimlerden zorla alan âdil yöneticilere, at binme ve atış talimi yapan mücahitlere andolsun!

2. Yumuşacık çekip alanlara; müminlerin ruhlarını usulcacık çekip alan rahmet meleklerine, yörüngelerinde istikrarlı şekilde hareket eden gökcisimlerine; ez ilen, sömürülen mazlumlara şefkat kanadını geren âdil yöneticilere; oklarını, mermil erini hedefe fırlatan ve attığını vuran mücahitlere, tatlılıkla gönülleri fethedip kendilerine çeken İslâm dâvetçilerine andolsun!

3. Yüzüp gidenlere; evrenin dört bir yanında müthiş bir hızla seyreden meleklerle, uzay boşluğunda sâkin sâkin yüzüp giden yıldızlara; karada, denizde ve h avada akın akın hareket eden İslâm ordularına andolsun!

4. Derken, yarışıp birbirlerini geçenlere; birbirleriyle yarışırcasına Allah'ın emrini yerine getiren meleklerle, hiç durmadan birbirlerini izleyen gökcisimlerine, iyilik ve hayırla rda hep en öne geçmeye çalışan müminlere andolsun!

5. Ve böylece, Yaraticının emrini yerine getiren yıldızlara, İslâm mücahitlerine, meleklerle andolsun!

İşte bütün bunlara andolsun ki, kıyâmet mutlaka kopacaktır!

6. O Gün, tüm evreni korkunç bir sarsıntı ta derinden sarsıp her şeyi paramparça edecek!

7. Ve bunu, bütün insanları mezarlarından kaldırıp Allah'ın huzurunda toplayan ikinci bir sarsıntı izleyecek!

8. İşte o gün, yürekler korkuyla titreyecek.

9. Ve zâlimlerin gözleri, utanç ve pişmanlıktan önlerine eğilecek. İnsanoğlunu böyle korkunç bir âkıbet beklerken;

10. İnkârcılar, “Ne yani” diyorlar, “Mezardaki çukurlarda cansız bedenler hâlinde yatmakta iken hayata geri mi döndürüleceğiz?”

11. “Hem de, bizler çürümüş kemiklere dönüştükten sonra, öyle mi!”

12. Ve küstahça alay ederek, “Öyleyse, bu zararına bir dönüştür! Eğer gerçekten hesap kitap varsa mahvolmuşuz demektir!” diyorlar.

13. Oysa sizi yeniden diriltmek Allah için o kadar kolaydır ki, bu yalnızca bir tek komuttan, haykırıştan ibarettir.

14. Bir de bakmışsın ki, hepsi uyanmış, korku ve dehşet içinde Rablerinin huzurunda duruyorlar.

15. Ey Müslüman! İnkârcılara karşı sabırla göğüs ger; sakın ümitsizliğe, yılgınlığa düşme! Bu konuda Firavuna karşı verdiği i bretlerle dolu mücâdelesinde Mûsâ’nın, haberi sana ulaşmadı mı?

16. Hani Rabb’i ona, Sînâ dağının eteklerindeki Tuvâ’da, o kutsal vadide şöyle seslenmişti:

17. Ey Mûsâ! Firavun’a git ve onu ilâhî azap ile uyar; çünkü o, iyice azgınlıştı!

18. Ve ona de ki: “Ey Firavun! Zulüm ve inkâr günahlarından arınıp Rabb’inin hoşnutluğunu kazanmak ister misin?”

19. “İster misin, seni Rabb’inin yoluna ileteyim de, O’na karşı saygılı davranıp dünyada ve âhirette kurtuluş ve saâdete ulaşasın?”

20. Böylece Mûsâ, Firavunu hak dine davet etti ve ona, hakîkati tüm berraklığıyla ortaya koyan en büyük mücizeyi gösterdi.

21. Ama o, apaçık hakîkati yalanladı ve emrime karşı geldi.

22. Sonra arkasını dönüp, Mûsâ’nın davasını etkisiz kılmak için çalışmaya koyuldu:

23. Kumandanlarını, danışmanlarını, yardımcılarını topladı ve müminlere karşı amansız bir mücâdele başlattığını ilan etti.

24. Ve Allah’ın mesajına karşı küstahça başkaldırarak, “Sizin emir ve otoritesine boyun eğmeniz gereken en yüce efendiniz, rabbiniz benim!” dedi.

25. Fakat sonunda, Allah onu dünyada boğulma ve âhirette ebediyen cehennem azâbına mahkûm olma cezasına çarptırdı!

26. Hiç şüphesiz bunda, Allah'ın azâbından korkanlar için nice ibret dersleri vardır.

27. Söyleyin, ey kâfirler; sizi yeniden yaratmak mı daha zor, yoksa gökleri ve yeri yaratmak mı? Şu muhteşem kâinatı yoktan var eden Allah'ın, sizi ölümünü zden sonra diriltmeye kâdir olduğunu düşünmüyor musunuz? Evet, öyle muht ešem bir evren ki, Allah onu yaratıp bina etti.

28. Ve evreni genişleterek ona muazzam bir genişlik ve yükseklik kazandırdı, sonra onu mükemmel bir sistem hâlinde düzene koydu.

29. Gecesini karanlık, gündüzünü aydınlık yaptı.

30. Daha sonra, yeryüzünü yaşamaya uygun bir şekilde yayıp döşedi.

31. Ayrıca, yerden tatlı ve serin kaynak sularını ve tüm canlıların temel gıda maddesi olan bitki örtüsünü çıkardı.

32. Bir de, sizi sarımsaması için yeryüzüne sapasağlam dağları yerleştirdi.

33. Ve bütün bunları, sizin ve hayvanlarınızın her türlü ihtiyaçları karşılanmış bir hâlde, rahat ve huzur içinde yaşaması için yaptı.

İşte, evrenin her zerresinde şahit olduğunuz bu muazzam sistem ve sizi çepeçevre saran bunca nimetler, kâinatın mükemmel bir ölçü ve hesaba göre yaratıldığını ve varlık âleminde, nihâî anlamda zulme, haksızlığa asla yer olmadığını gözler önüne sermektedir.

34. Nitekim, tüm insanların hesaba çekileceği o dehşet anı gelip çattığında,

35. İnsan neyin peşinde koştuğunu, ebedî saadeti kazanmak için kendisine bahşedilen nimetleri, imkânları ve yetenekleri, bu dünyanın gelip geçici zevklerini elde etme uğruna kullanmakla ne büyük bir kayba uğradığını o gün anlayacak.

36. Ve o an, alev alev yanmakta olan cehennem, tüm korkunçluğuyla, onu görmeye mahkûm edilenlerin karşısına çıkarılacak!

37. İşte o Gün, her kim ilâhî buyruklara küstahça başkaldırarak azgınlık etmiş,

38. Ve dünya hayatının basit ve gelip geçici zevklerini sonsuz âhiret nîmetlerine tercih etmişse;

39. Onun ebedî barınağı, cehennem olacaktır!

40. Buna karşılık, her an ve her yerde Rabb'inin huzurunda ve O'nun gözetimi altında olduğu bilinciyle davranan, O'nun emirlerine karşı gelmek ve huzur-u ilâhîde mahcup duruma düşmekten

korkan ve kendisini kötü arzulardan alıkoyanlara gelince,

41. Onun da ebedî barınağı cennet olacaktır!

42. Ey Peygamber! Yanı başlarındaki binlerce mûcizeyi görmezlikten gelen inkârcılar, ‘mûcize’ beklentisiyle gâipten haber vermeni istiyor, sana kıyâmetin ne zaman gelip çatacağını soruyorlar:

43. Sen onu nereden bileceksin! Sen bile onun ne zaman kopacağını bilemezsin. Kaldı ki, bu konuda bilgi vermek zaten senin görevin değildir.

44. Çünkü onun tam ve nihâî bilgisi, yalnızca Rabb’ine aittir.

45. Senin görevin ise, sadece, ondan korkanları uyarmaktır.

Büyük Kıyâmetin vaktini soran inkârcılar, üzerinde durulması gereken asıl meseleyi, kendi ecelleri olan Küçük Kıyâmeti unutuyorlar. Oysa uzun zanned ilen bu dünya hayatı, o kadar çabuk geçip gidecek ki:

46. Kâfirler onu, yani yeniden diriliş vaadinin gerçekleştiğini gördükleri Gün, bu dünyada sadece bir akşam üzeri veya kuşluk vakti kadar kaldıklarını zannedecekler.

80. ABESE SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Necm sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, Hz. Peygamber'in bir davranışını eleştiren ilk ayetindeki “Abese: Suratını astı” kelimesinden almıştır. 42 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Mekke'nin ileri gelen inkârcılarına büyük bir umut ve heyecanla İslâm'ı tebliğ etmekte olan Peygamber, gözleri görmeyen bir müminin, “Ey Allah'ın Elçisi! Allah'ın sana öğrettiklerinden bana da öğret!” diye seslendiğini duyunca, “yersiz ve zamansız” bulunduğu bu müdâhaleden hoşlanmayarak **suratını astı ve adamcağıza arkasını döndü!** Neden mi?

2. Cahiliye döneminin değer yargılarına göre hem bireysel hem de ekonomik ve sosyal açıdan zayıf kabul edilen, aynı zamanda **gözleri görmeyen** bir mümin, Peygamberin **yanına gelerek**, onun çok önemli gördüğü bu konuşmasını yarıda kesti ve kendi ölçülerine göre “ayak takımı” olarak bildikleri kimseleri meclislerinde görmek istemeyen müşrikleri tedirgin edip, onların dâvete kulak vermelerini engelledi **diye**.

3. Hayır, bunu yapmamalıydın, ey Peygamber! **Ne biliyorsun, belki de o kör adam**, senin okuyacağın birkaç ayet sayesinde günah kirlerinden **arınıp tertemiz bir kul olacak?**

4. **Ya da** senin vereceğin **öğüdü** can kulağıyla **dinleyecek de, bu öğüt ona fayda verecek?**

5. **Fakat kendisini** her konuda **yeterli gören** ve Allah'ın yol göstericiliğine muhtaç olmadığını iddia eden o kibirli kâfire **geline;**

6. **Sen**, imana gelir ümidiyle —hidâyete gönlünü açan o tertemiz mümini ihmal etme pahasına— **ona yöneliyorsun.**

7. **Oysa** apaçık hakîkati kendisine tebliğ ettiğin hâlde, hâlâ inat ve kibirle yüz çeviriyorsa, **sen onun** inkâr ve günah kirlerinden **arınmamasından sorumlu değilsin ki!**

8. **Öte yandan**, Kur'an'a susamış bir hâlde **sana büyük bir istekle gelen**,

9. Üstelik, kalbi Allah'a karşı **saygıyla dopdolu olduğu hâlde** gelmişken,

10. **Sen ona** gereken **ilgi** ve şefkati **göstermiyorsun**. Oysa tebliğ ve irşatta öncülük hakkı, dâimâ “arınmak” isteyen kimselerin olmalıdır.

11. Hayır; sakın bunu bir daha yapma! Kur'an'a iman etme "lütfunda" bulunacaklar diye, o inkârcılara aşırı yüz verip onları şımartma; Allah'ın ayetlerini onlara "yalvarırcasına" tebliğ ederek bu Kitabın değerine gölge düşürme! Çünkü **bu** Kur'an, yüreklerini hakîkate açan kimseler için bir öğüt ve **uyarıdan ibarettir.**

12. Öyleyse, dünya ve âhirette kurtuluş ve esenliğe ulaşmak **isteyen, ondan öğüt alsın.** Kendisini ebedî azâba mahkûm etmek isteyen de, bırak ondan yüz çevirsin!

13. O Kur'an ki, **kutsal sahifelerde ayet** ayet, sûre sûre nakşedilmiş bir ilâhî yol göstericidir.

14. Hiçbir kâfirin himmetine muhtaç olmayan **yüce ve tertemiz** sahifelerde...

15,16. Melekler arasından seçilen **üstün ve erdemli elçiler aracılığıyla** Muhammed (s)'in kalbine vahyedilen, böylece Son Elçinin diliyle insanlığa sunulan ve onun izinden yürüyen İslâm dâvetçilerinin tebliğ çalışmalarıyla tüm dünyaya duyurulan ilâhî kurtuluş reçetesidir.

Ama gel gör ki, insanların çoğu ayetlerimizden yüz çeviriyor:

17. Kahrolası insan; ne kadar da nankördür!

18. Hiç düşünmez mi ki, Allah **onu hangi şeyden yaratmış:**

19. Bir damlacık **sudan!** Öyle ki, Rabb'i **onu** bir çiğnem et parçası hâlinde **yarattı, sonra ona,** yeryüzünde karşılaşacağı ortam ve şartlara uygun, hârika bir **şekil verdi.**

20. Böylece, **ona** birçok imkân ve yetenekler bahşederek, önce annesinin karnından çıkmasının, daha sonra yeryüzünde yaşamasının **yolunu ona kolaylaştırdı.**

21. Derken, kısıcak bir ömrün ardından **onu öldürüp mezara koydu.**

22. Ve dilediği zaman da onu yeniden **diriltilip hesaba çekecektir.**

Peki insanoğlu, kendisine bahşedilen bütün imkanları yerinde ve yeterli bir şekilde kullanarak istenen olgunluk seviyesine ulaşabildi mi?

23. Hayır; çünkü o, Rabb'inin Kitap göndererek **kendisine emrettiği** kulluk görevini **henüz** tam olarak **yerine getirmiş değildir!**

24. Öyleyse insan, yiyeceklerinin nasıl mûcizevî bir şekilde hazırlanıp önüne getirildiğine **bir baksın:**

25. Biz canlıların hayat kaynağı olan **suyu** nasıl bulutlardan **şarıl şarıl akıttık.**

26. Sonra, toprağı nasıl **lime lime** yarıp oradan yemyeşil filizler çıkardık.

27. Böylece, orada hârika bitkiler yetiştirdik; örneğin, besin deposu tahıllar,

28. Üzüm bağları, sebzelerle dolu bostanlık,

29. Boy boy zeytinlikler, hurmalıklar,

30. İri ve sık ağaçlı bahçeler,

31. Çeşit çeşit, renk renk meyveler, hayvanlarınız için çayırlar ve daha neler neler...

32. Ve bütün bunları, sizin ve hayvanlarınızın her türlü ihtiyaçlarının karşılanarak bu dünyada rahat ve huzur içinde **yaşamaları için** yaptık (79. Nâziât: 33).

İşte herşeyi bilen ve herşeye gücü yeten Allah, elbette sizi yeniden diriltip hesaba çekmeye de kadirdir:

33. Evet, toprağa karışmış ölü bedenleri mezarlarından kaldıracak olan o müthiş çılgının koptuğu ve tüm insanların, hesap vermek üzere Büyük Mahkemeye çıkarıldığı **an,**

34. O gün her günahkâr **insan,** kendi canının derdine düşecek ve tüm yakınlarını, sevdiklerini bırakıp kaçacak; mesela, öz **kardeşini!**

35. Kendisini yetiştirip büyüten annesini, babasını!

36. Bir ömür aynı yastığa baş koyduğu hayat arkadaşını ve hattâ, bir zamanlar üzerlerine titrediği, öpmeye bile kıyamadığı çocuklarını!

37. Çünkü o Gün, onlardan her birinin başından aşkın işi ve kendisine yetecek kadar derdi vardır.

38. O Gün öyle yüzler var ki; sabah güneşi gibi ıslıl ıslıl, apaydınlıktır,

39. Cenneti kazandığı için gülümsemekte, ilâhî müjdeyle sevinmektedir.

40. Yine o Gün öyle yüzler de vardır ki, keder ve pişmanlıktan toza toprağa bulanmış,

41. Ve üzerlerine kapkara bir dehşet ve ümitsizlik karanlığı çökmüştür.

42. İşte onlar, gerek sözleri, gerek ortaya koydukları hayat tarzıyla Allah'ın ayetlerini **inkâr eden,** böylece doğru yoldan **sapan kimselerdir!**

81. TEKVİR SÛRESİ

Mekke döneminin hemen başlarında, Tebbet sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Güneş'in Kıyâmet Günü yok edileceğini anlatan “Kuvvirat: Dürüldü, söndürüldü” kelime esinden almıştır. 29 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne gönderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının girdâbına kapılıp Rabb'ini ve O'nun Kitabını unutan insan! Artık gaflet uykusundan uyan ve kendine gel; çünkü bu hayat ebediyen böyle sürüp gitmeyecek, bir gün, Kıyâmet için sûra üflenecek ve tüm yaptıklarının hesabını vermek üzere Rabb'inin huzuruna çıkacaksın! Ne zaman mı?

1. **Güneş**, ışığı yok edilerek bir bohça gibi **dürölüp söndürüldüğü zaman**,
2. Kâinattaki düzenin bozulmasıyla, gezegenler ve **yıldızlar** parçalanıp savrulduğu, ışıkları karartılarak **bulanıklaştığı zaman**,
3. **Dağlar** yerlerinden koparılıp bulutlar gibi **yürütüldüğü zaman**,
4. Doğurmak üzere olan **on aylık dişi develer başıboş bırakıldığı**, yani kıyâmetin dehşetiyle, en kıymetli mallar terk edildiği **zaman**,
5. Her taraftan canlıları saran o dehşet ve korku içerisinde, **vahşî hayvanların**, öteden beri korkageldiği şeyleri unutarak deliklerinden, yuvalarından çılgıncasına fırladığı ve ne birbirlerinden, ne de insanlarından çekinmeksizin **bir araya toplandığı zaman**,
6. Yeryüzündeki bütün **denizler**, okyanuslar, göller, nehirler bir anda **ateşlenip** dünyayı korkunç bir ortama çevirdiği **zaman**,
7. Daha sonra, Sura bir daha üflenerek ölü bedenler mezarlarından fırlayıp mahşerde toplandığı ve bütün **insanlar**, Büyük Mahkemede yargılanmak üzere **gruplar hâlinde yerini aldığı zaman**,
8. Diri diri hayatın bataklıklarına ve de toprağa **gömülen** çaresiz ve savunmasız bebelere, özellikle de o zavallı **kız çocuklarına** huzur-u ilâhîde **sorulduğu zaman**:
9. “Bu masum yavrular, **hangi suçtan dolayı öldürüldüler?**” diye.

10. Ardından, bütün iyiliklerin ve kötülüklerin bir bir kaydedildiği **defterler ortaya serildiği zaman,**

11. Âhiret âlemini bir örtü gibi saran mevcut **gökler sıyrılarak,** bambaşka bir evren ortaya çıkarıldığı **zaman,**

12. Derken, zâlimleri bekleyen **cehennem,** bütün şiddetiyle alevlendirilip **kızıştırıldığı zaman,**

13. Ve sonsuz nîmetlerle bezenmiş olan **cennet,** dürüst ve erdemli kimselere **yaklaştırıldığı zaman,**

14. İşte o zaman her **insan,** kendisi için **ne hazırlamış olduğunu görecektir.**

15. **O hâlde, yemin olsun,** gündüzleri gözlerden kaybolup **gizlenen,**

16. Ve kendi yörüngelerinde **akıp giderek,** ceylanların **yuvalarına** girdikleri gibi ufkun altına **girip kaybolan** sonra görünüp yine kaybolan yıldızlara, gezegenlere!

17. **Ve** yerini iman ve Kur'an aydınlığına bırakmak üzere dönüp **gitmeye yüz tutan geceye,**

18. **Ve** güneşin ilk ışıklarıyla birlikte **soluk almaya başlayan** ve böylece, müminlere aydınlık bir geleceği müjdeleyen **sabaha ki;**

19. Evet, bütün bunlara yemin olsun ki, **bu** Kur'an, **şerefli bir Elçinin,** vahiy meleği Cebrail'in doğrudan Rabb'inden alıp Muhammed'in kalbine indirdiği bir kelâmdır, Allah'ın **sözüdür!**

20. Müthiş yetki ve **güçlerle donatılan; Arş'ın Sahibi** ve evrenin mutlak hakimi olan Allah **nezdinde saygın bir yeri olan,**

21. Ve **orada** diğer meleklerce **sözü dinlenen,** her yönüyle **güvenilir** bir melek olan Cebrail'in getirdiği eşsiz bir Kitap!

22. Dolayısıyla, size gökten mesaj aldığını söyleyen **arkadaşınız** Muhammed —ki çocukluğundan beri onu tanırırsınız— asla **deli değildir.**

23. O, gerçekten de Cebrail'i görmüştü; hem de **onu,** güpegündüz **berrak bir ufukta,** 600 kanadıyla yerle gök arasını kaplamış bir hâlde, aslî şekliyle **görmüştü.** (53. Necm: 7-9)

24. Peygamber, Allah'tan aldığı mesajı —siz onu inkâr edersiniz diye— gizleyecek değildi. Bu nedenle **o,** sizin bilmediğiniz **gaybden** haber verdiği gerçeklerden **dolayı asla suçlanamaz!** Aksine, bu gerçekleri size bildirmeseydi, o zaman suç işlemiş olurdu.

25. Zaten Kur'an'ı dikkatlice gözden geçirince siz de göreceksiniz ki, insanlığı en güzel yola ileten **bu** muhteşem ayetler asla, Allah'ın rahmetinden **kovulan bir şeytanın sözü değildir!**

26. Öyleyse, hakîkat tüm berraklığıyla önünüzde dururken, Son Saat da an be an yaklaşırken, vahyin aydınlık yolunu terk edip de hangi görüş ve düşüncelere kapılıyor, **nereye gidiyorsunuz?**

O hâlde dinleyin, ey insanlar!

27. Bu mesaj, **tüm insanlık için** kulaklara küpe olması gereken **bir** öğüt ve zâlimleri bekleyen korkunç azâbı haber veren bir **uyarıdan başka bir şey değildir.**

28. İçinizden, dosdoğru yolda cennete doğru **ilerlemek isteyenler için** bir hidâyet ve rahmet kaynağıdır. O hâlde dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin. Çünkü insanoğluna, doğruyu eğriden ayırt edebileceği akletme yeteneği ve seçme özgürlüğü bahşedilmiştir.

29. Ancak bu özgürlük, mutlak ve sınırsız bir özgürlük değildir. Çünkü tüm varlıklar üzerinde mutlak hâkim olan Allah'tır ve her şey O'nun kudret ve denetimi altındadır. Dolayısıyla, O'nun izin ve irâdesi olmadan hiçbir şey gerçekleşmez. Eğer sizler düşünme, te rcihte bulunma, bir şeyler dileme ve yapma gücüne sahipseniz, bu, size Allah'ın bahşettiği i mkân ve yetenekler sayesinde. Unutmayın, **âlemlerin Rabb'i Allah'ın** izni ve **irâdesi olmaksızın, siz** değil bir şey yapmak, onu **dileyemezsiniz** bile.

82. İNFİTAR SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, bir önceki Tekvir sûresinin hemen ardından indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Kıyâmet Günü göğün yani evrenin parçalanıp yıkılacağını anlatan “İnfetarat:Yarıldı, çatladı” kelimesinden almıştır. 19 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan! Artık gaflet uykusundan uyan ve kendine gel; çünkü bu hayat ebediyen böyle sürüp gitmeyecek; gün gelecek, şu içinde yaşadığın evren tamamen yok edilecek ve ardından, yaptıklarının hesabını vermek üzere Rabb’inin huzuruna çıkarılacaksın! Ne zaman mı?

1. Kıyâmet için Sûr’a üflendiği ve **gök yarıp parçalandığı zaman,**
2. Evrendeki genel çekim dengesinin bozulmasıyla, gezegenler ve **yıldızlar**, ipliği kopmuş bir gerdanlığı taneleri gibi uzay boşluğuna **saçıldığı zaman,**
3. Yeryüzündeki bütün **denizler**, okyanuslar, göller, nehirler, bir anda ateş alarak göğe yükselen alev şûleleri hâlinde **fışkırtıldığı zaman,**
4. **Mezarların içindeki** çürümüş, toz toprak olmuş ölü bedenler yeniden diriltilerek, yargılanmak üzere Allah’ın huzuruna **çıkartıldığı zaman,**
5. İşte o Gün, her **insan**, ebedî hayat için **neler yapıp gönderdiğini ve neleri** —yapması gerektiği hâlde— **yapmadığını anlayacaktır.** Fakat son pişmanlık fayda vermeyecek! O hâlde:
6. **Ey insan! Sonsuz lütuf sahibi Rabb’ine karşı seni aldatıp gurura sürükleyen nedir? O ki, seni yarattı,**
7. **O Allah ki, seni bir damla sudan yarattı, sonra** onu aşamadan aşamaya geçirerek, varlık sebebine uygun **mükemmel bir uyumla düzenledi;** bedenini ve ruhunu, hem kendi içinde, hem de dış dünya ile uyumlu ve ölçülü bir kıvama getirerek, **en güzel ölçüyle şekillendirdi.**
8. **Ve nihâyet seni dilediği şekilde,** birçok unsurun muhteşem bir uyum ve düzen içinde bir araya geldiği bir varlık hâlinde **meydana getirdi.**
9. **Fakat siz,** ey nankörler, şu yaşadığınız hayat tarzıyla, yeniden dirilişi ve **hesaba çekilmeyi yalanlıyorsunuz!**

10. Oysa üzerinizde, bütün yaptıklarınızı kaydeden görevli melekler var.

11. Gizli açık her şeyi yazan değerli yazıcılar.

12. Öyle yazıcılar ki, yaptığınız her şeyi bilirler. İşte bütün bu yazılanlar, zamanı gelince bir bir ortaya konacak:

13. O Gün iyiler, sonsuz cennet nîmetleri içinde mutluluğu tadarken,

14. Kötüler, cehennemde, ebedî azâba mahkûm olacaklar.

15. Onlar Hesap Günü oraya atılacak,

16. Ve bir daha oradan asla kurtulamayacaklar!

17. Ey mümin; bilir misin, ne muhteşem bir gündür o Hesap Günü?

18. Ve ey kâfir; bilir misin, ne korkunç bir gündür o Hesap Günü?

19. O Gün, hiç kimse bir başkasına zerre kadar fayda veremeyecektir! Size dünyada geçici olarak verilmiş olan gücünüz, irâdeniz ve tercih hakkınız elinizden alınacak ve gâfillerin unuttuğu şu gerçek, o **Gün** tüm açıklığıyla ortaya çıkacak: **Egemenlik** tamamen ve sadece **Allah'ın elindedir!**

83. MUTAFFİFÎN SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, Ankebût sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “Mutaffîfîn: Ölçü ve tartıda hile yapanlar” kelimesinden almıştır. 36 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Gerek ticari hayatta, gerekse diğer toplumsal ilişkilerde **ölçü ve tartıyı eksik tutanların vay hâline!**
2. Onlar ki, insanlardan bir şey alırken, haklarını **eksiksiz isterler.**
3. **Fakat başkalarına bir şey ölçüp tartarak verecekleri zaman, işin içine hile karıştırır, vereceklerini eksiltmeye çalışırlar.**
4. **Peki bunlar, yeniden diriltilip hesaba çekileceklerini hiç bilmiyorlar mı?**
5. Dehşet ve azameti **büyük bir Günde** yeniden diriltileceklerini düşünmüyorlar mı?
6. Bütün insanların, yargılanmak üzere **Âlemlerin Rabb’inin huzurunda duracağı** Kıyâmet **Gününde!**
7. **Hayır;** adâletsizliğin, haksızlığın ve günahın her çeşidinden uzak durmalısınız! Çünkü **suç işleyen günahkarların kaydı Siccîn’dedir!**
8. **Nedir bu Siccîn, bilir misin?** Gerçi nereden bileceksin! Dinle bak, onu sana biz anlatıyoruz:
9. Zulüm ve haksızlık yaptığı için **cezalandırılacak** kimselerin isimlerinin **yazıldığı bir liste, bir kitaptır.**
10. O hâlde, **vay hâline o Gün,** öğüt ve uyarılarımı **yalanlamış olanların!**
11. Çünkü **onlar,** sözleri ve davranışlarıyla **Yargı Gününü inkâr ediyorlardı.**
12. Gerçekte, **hak hukuk tanımayan azgın günahkârlardan başkası onu yalanlamaz.** Dolayısıyla, zulüm ve haksızlık peşinde koşan bir kimsenin âhirete iman iddiası koskoca bir yalandan başka bir şey değildir. Aynı şekilde, Hesap Gününe inanmayan bir kimsenin gerçek anlamda dürüst ve erdemli olması da mümkün değildir. İşte bu tip insanın genel karakteri şöyledir:

13. Onlara ayetlerimiz okunduğu zaman, “ Bu kitapta yer alan kıssalar, inanç ilkel eri, hükümler, öğütler ve uyarılar, çok eski zamandan kalma köhnemiş kanunlar ve **önceki milletlerin** uydurup dilden dile naklettiği efsâneler ve binbir gece **masallarıdır!” derler.**

14. Hayır; Kur’an bir efsâne, bir vehim, bir aldatmaca değildir! Ne var ki, bu iddiayı öne sürenlerin **işledikleri** günahlar, zamanla **kalplerini karartmıştır!** Bunun içindir ki, bu inanç sistemini asla kabul etmezler. İşte, onların inkârcılığının arkasında yatan asıl sebep budur.

15. Hayır; onların yaptıkları elbette cezasız kalmayacak! **Hiç kuşkusuz onlar, o Gün Rab’lerinin şefkat ve merhametinden mahrum bırakılacaklar!**

16. Sonra hor ve hakir bir şekilde **cehenneme atılacaklar!**

17. Ve o zaman onlara, “İşte, sizin yalanlayıp durduğunuz cehennem budur! Haydi, yaptığınız kötülüklerin cezasını şimdi tadın!” **denilecek.**

18. Hayır; dâimâ dürüst, âdil, merhametli ve erdemli olmalısınız! Çünkü **iyilik yapanların kaydı İlliyyin’dedir.**

19. Nedir o İlliyyin, bilir misin? Gerçi biz onu açıklamamak sen nereden bileceksin! Öyleyse iyi dinle:

20. İlâhî adâlet ve hikmet gereğince, iman edip güzel davranış gösterenlerin mutlaka ödüllendirileceklerine dâir belirlenmiş bir yazı; cenneti hak edenlerin isim listesi; cennetliklerin adlarının **yazılı olduğu bir kitaptır.**

21. Yaptıkları iyiliklerle Rablerine yakınlık kazananlar, kendilerine cennet müjdesi veren bu Yüce Makâm’ı gördüklerinde, **onu sevinçle seyredecekler.**

22. İşte o Gün; dürüst ve erdemli kişiler sonsuz nîmetler içinde doyasıya mutluluğu tadacak,

23. Ve karşılıklı koltuklara kurulup neşe ile etraflarına **bakacaklar.**

24. Öyle büyük bir mutluluk kaplamıştır ki onları, ilâhî nîmetlerin sevinç ve parıltısını yüzlerinden okuyabilirsin.

25. Onlara, dünyadaki içkiler gibi sarhoş etmeyen, sağlığa zarar vermeyen ve özenle yapıp mühürlenmiş hâlis şaraptan **takdim edilecek.**

26. İçildikten sonra, ağızda **misk** kokusu **bırakan** cennet şarabı.

Öyleyse, gerçek mutluluğu yakalamak için **gayret sarf edenler, işte bu** hedefe ulaşmak, bu nîmetleri kazanmak **için çalışsınlar!**

27. O şarap ki, **Tesnim** denilen bir içecek ile tatlandırılmıştır.

28. Tesnim, cennette yüce **bir pınardır ki**, yalnızca Rablerine **yakınlık kazananlar ondan içebilir.**

Sonra müminler, geçmiş günleri hatırlayacaklar:

29. Günahkârlar, bir zamanlar **müminleri** küçümser, onların te rtemiz, fakat mütevazı hallerine bakıp **gülerlerdi.**

30. Onların yanından geçerken, birbirlerine göz kırparak onları alaya alırlardı.

31. Ve müminlere reva gördükleri alay, eziyet ve işkenceden sonra **tarafdarlarının yanına dönerken**, içlerinde en ufak bir burukluk duymaz, aksine, bu çirkin davranışla arıyla övünerek, büyük bir gurur ve **keyifle** evlerine **dönerlerdi.**

32. Müminleri gördüklerinde, “Yazık, **bunlar gerçekten de** doğru yoldan iyice **sapmışlar!** Şu dar kafalı, gerici yobazlara bakın; s inırsız zevk ve eğlence içinde hayatı doyasıya yaşamak varken, aslı var mı yok mu belli olmayan âhiret sevab ına inanarak akılsızlık ediyor; doğruluk, dürüstlük, fedâkârlık gibi safsatalarla hayatı kendilerine zindan ediyorlar!” **derlerdi.**

33. Oysa onlar, müminler in inançları üzerinde gözcü ve denetleyici olarak görevlendirilmiş değillerdi. Kendileri günahlar içinde yuvarlanırken, müminlere ac ıyormuş gibi onların doğru yolda olup olmadıklarına hakemlik ve şâhitlik etmeye hakları yoktu.

34. Ama bugün de müminler, inkârcılar in cehennemdeki perişan hâline bakıp **gülecekler.** Ve son gülen, gerçekten de iyi gülecek:

35. En güzel altın işlemeli **koltuklar üzerinde** oturup arkalarına yaslanırlarken, cehennemliklere **bakarak** onlara soracaklar:

36. “Nasıl, inkârcılar yaptıklarının cezasını gördüler, değil mi?”

84. İNŞİKÂK SÛRESİ

Mekke döneminin sonlarında, İnfıtar sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve göğün Kıyâmet Günü yarılacağını anlatan “İnşakkat: Çatladı, yarıldı” kelimesinden almıştır. 25 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan! Artık gaflet uykusundan uyan ve kendine gel; çünkü bu hayat ebediyen böyle sürüp gitmeyecek; gün gel ecek, şu içinde yaşadığın evren tamamen yok edilecek ve ardından, yaptıklarının hesabını vermek üzere Rabb’inin huzuruna çıkarılacaksın! Ne zaman mı?

1. Kıyâmet için Sûr’a üflenerek **gök çatlayıp parçalandığı,**
2. **Ve tabîatına yaraşır bir şekilde, Rabb’inin kudret ve irâdesine boyun eğdiği zaman!**
3. **Yeryüzü** tümseksiz ve çukursuz bir hâle getirilerek **dümdüz edildiği,**
4. **İçindeki** madenleri, lavları ve cansız bedenleri **dışarı atıp** tamamen **boşaldığı,**
5. **Ve tabîatına yaraşır bir şekilde, Rabb’inin kudret ve irâdesine boyun eğdiği zaman!**
6. **Ey insan! Sen** bu dünyada daha çok mal mülk kazanmak, servet üstüne servet yığmak için gözü dönmüş bir hâlde didinip dururken, her an **adım adım Rabb’ine doğru yol almaktasın; sonunda O’nun huzuruna çıkacak** ve yaptığın bütün iyilik ve kötülüklerin karşılığını orada bulacaksın!
7. **İşte o Gün, her kim ki,** davranışlarının kaydedildiği amel **defteri** kendisine **sağ tarafından** verilirse,
8. Hiçbir zorlukla karşılaşmadan, **kolayca hesabını verecek,**
9. **Ve sevinç içinde,** kendisini cennette heyecanla bekleyen ailesinin, **dostlarının yanına** dönecektir.
10. **Her kim de,** amel **defteri** sol tarafından veya **arkasından** verilirse,
11. **O da o anda ölüp yok olmak isteyecek!**

12. Fakat istese de ölemeyecek ve sonsuz azâbı çekmek üzere, alev alev yanan ateşe atılacak!

13. Çünkü o, dünyadayken dostları ve yakınları arasında hep sorumsuz bir şekilde bencilce ve keyif içinde yaşırdı.

14. Ve yaptıklarının hesabını vermek üzere bir gün Rabb'ine döneceğini hiç düşünmezdi!

15. Hayır; elbette dönecekti! Üstelik bu, kendisine defalarca hatırlatılmıştı. Fakat o uyarılara aldırmış etmedi, günaha battıkça battı! Oysa Rabb'i, onun bütün yapıp ettiklerini görmekteydi!

16. Öyleyse yemin olsun, geçip gitmekte olan akşamın alacakaranlığına!

17. Geceye ve bağrında topladığı her şeye,

18. Ve hâlden hâle geçerek dolunay şekline gelen Ay'a yemin olsun ki,

19. Siz de evrendeki diğer tüm varlıklar gibi hâlden hâle geçecek ve Rabb'inizle buluşuncaya dek aşama aşama ilerleyeceksiniz. Yolculuğunuz ana rahminde başlayacak; oradaki yaratılış evrelerini tamamladıktan sonra doğum, çocukluk, gençlik, olgunluk, ihtiyarlık merdivenlerini birer birer tırmanacak; sonra ölüm, berzah, diriliş, hesap aşamalarından geçerek yolculuğun son aşamasına, ebedî âhiret yurduna varacaksınız ve orada ya cennet nîmetleri içinde sonsuz bir hayat yaşayacak, ya da ebedî cehennem azâbına mahkûm olacaksınız!

20. Hal böyleyken, onlara ne oluyor da, ayetlerime hâlâ iman etmiyorlar;

21. Ve karşılarında Kur'an okunduğunda, gözyaşlarıyla secdeye kapanmıyorlar?

22. Aksine, o nankörler inatla hakîkati yalanlıyorlar!

23. Ama Allah, içlerinde ne hâinlikler gizlediklerini çok iyi biliyor.

24. Öyleyse, ey Müslüman, onları can yakıcı bir azap ile "müjdele!"

25. Ancak, inkârdan vazgeçip iman eden ve bu imana yaraşır dürüst ve erdemlice bir hayat ortaya koyanlar hariç; çünkü onlar için, asla bitip tükenmeyecek bir ödül vardır!

85. BURÛC SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, kâfirlerin müminlere baskı ve eziyetlerinin başladığı bir dönemde indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve evrendeki mükemmel sisteme işâret eden “Burûc: Bur çlar, yörüngeler, galaksiler” kelimesinden almıştır. 22 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. **Andolsun**, muazzam ve muhteşem **yıldız kümeleriyle donatılmış** şu uçsuz bucaksız **göğ**!
2. **O vaadedilen Hesap Gününe**,
3. **Ve** o Gün ilâhî mahkemede **şâhitlik eden** Peygamberlere, meleklerle, İslâm dâvetçilerin **e ve** kendileri için **şâhitlik edilen** geniş halk kitlelerine **andolsun ki**, inancından dolayı işkencelere maruz kalan çaresiz mazlumların intikamı mutlaka alınacaktır! Öyleyse;
4. **Kahrolsun**, kazdıkları **hendeklerde** masum **halkı** diri diri yakan zâlimler!
5. **O alevli ateşlerle** dolu hendeklerde!
6. **Hani o alçaklar**, tutuşturdukları **ateş** çukurlarının **başında oturmuş**,
7. **Müminlere yaptıkları** korkunç işkenceleri keyifle **seyrediyorlardı**.
8. **Ve onlara işkence etmelerinin tek sebebi**, bu müminlerin, emrine uyulmaya, hükmüne boyun eğilmeye; yani **hamd edilmeye lâyık mutlak otorite sahibi bir Allah’a inanmış olmalarıydı**.
9. **Göklerin ve yerin hükümranlığı elinde olan** bir Allah’a. **Oysa Allah**, her şeyi görüp gözetmektedir. Dolayısıyla, hiçbir zulüm cezasız kalmayacaktır:
10. **İnanan erkeklere ve inanan kadınlara zulmeden ve daha sonra günahlarından tövbe etmeyen o zâlimler yok mu; işte onlar için cehennem azâbı vardır ve** ayrıca, müminleri ateşe attıkları için, **onların hakkı** cehennemin en korkunç ateşi olan **yangın azâbıdır!**
11. **Öte yandan**, bütün baskı ve işkencelere rağmen ayetlerime **iman eden ve** bu imana yaraşır **dürüst ve erdemlice bir hayat ortaya koyan kimselere** gelince; **onlar için de**, içerisinde ırmaklar **çağıldayan cennet bahçeleri vardır. İşte budur**, en büyük başarı, en

büyük kurtuluş!

O hâlde, ey hak yolunun yolcusu; adâlet ve doğruluğu egemen kılma uğrunda verdiğin mücâdelede, önüne çıkabilecek zorluk ve sıkıntılar karşısında asla yılgınlığa kapılmamalı, umudunu ve direncini kaybetmeden hedefe doğru adım adım ilerlemelisin! Allah'ın nurunu söndürmek için karşına dikilen zâlimlere gelince:

12. Elbette Rabb'inin zâlimleri yakalaması çok şiddetlidir!

13. Evreni ve hayatı **yoktan var eden ve** her biri başlı başına birer mûcize olan **bu** yaratılış olgusunu sürekli **tekrarlayan**, dolayısıyla, sizleri hesaba çekmek üzere yeniden yaratacak olan **O'dur!**

14. Fakat tövbe kapısı da dâimâ açıktır; çünkü **O**, içtenlikle tövbe edenleri **bağışlayandır**, kullarını **sevgiyle kucaklayandır**.

15. Kudret ve egemenlik tahtı, **Arş'ın sahibidir, yüceler yücesidir**.

16. Dilediği kararı veren, **dilediğini** dilediği gibi **yapandır**.

17. Ey insan! İnsanlık tarihi boyunca zulüm ve haksızlık yapan **orduların başına gelenler sana anlatılmadı mı?**

18. **Firavun** gibi diktatörlerin, **Semud** kavmi gibi azgın toplumların başına gelenler?

19. **Ama gel gör ki**, geçmişten ibret almayan çağdaş **kâfirler** de, öncekiler gibi ayetlerimi yalanlamaktadırlar.

20. **Oysa Allah**, sonsuz ilim ve kudretiyle **onları çepeçevre kuşatmıştır!**

21. **Hayır**; kâfirler ne kadar inkâr da etseler, **bu** kitap, kıyâmete kadar her çağda okunup gündeme getirilmesi ve hayatın her alanına hükmetmesi gereken **şanlı, şerefli, çok kıymetli bir** mesajdır, yüce **Kur'an'dır**.

22. Bizzat Allah tarafından **korunan** kutsal bir levha, **Levh-i Mahfuz üzerine** nakşedilmiş ve sonra, bir tek harfi bile değiştirilmeden insanlığa tebliğ edilmiş bir ilâhî kelâmdır.

86. TÂRIK SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Beled sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, biri nci ayetinde geçen ve Kur'an'a işâret eden “târik: parlak yıldız” kelimesinden almıştır. 17 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Düşün, ey insan: Şu uçsuz bucaksız **gökyüzüne ve Târik'a andolsun!**

2. **Bilir misin, nedir bu Târik?**

3. **O** Kur'an, inkâr ve cehâlet karanlıklarını **delip geçen** ve hakîkate susamış gönülleri iman ve nurlarıyla aydınlatan parlak **bir yıldızdır.**

4. **Herkes üzerinde, mutlaka** onu koruyan, denetleyen ve ya ptıklarını bir bir kayda geçiren **bir gözetleyici melek vardır.**

Bunun için delil mi istersiniz?

5. **O hâlde insan, hangi şeyden yaratıldığına bir baksın:**

6. **O, atılgan bir sudan yaratılmıştır.**

7. Erkeğin **omurgası ile** kadının **kaburga kemikleri arasından** süzülüp çıkan ve uygun bir ortamda birleşip döllen bir damla sudan.

8. İşte, insanı yoktan var eden **Allah, elbette onu** öldükten sonra **yeniden** hayata **döndürüp** hesaba çekmeye **de kâdirdir!** Bu ne zaman mı gerçekleşecek?

9. Büyük Mahkemenin kurulacağı ve kalplerde **gizlenen** bütün inançların, düşüncelerin, niyetlerin, sevgilerin ve kinlerin **ortaya döküleceği Gün!**

10. **İşte o zaman,** insan ne kadar çaresiz olduğunu anlayacak ve **ne** kendisini kurtaracak **bir gücü olacak, ne de** elinden tutacak **bir yardımcısı!**

11. O hâlde, **yemin olsun,** şaşmaz bir ölçü ve düzen içinde, her biri kendi yörüngesinde dönmekte olan gök cisimlerine! Ve suyun denizlerden buharlaşıp yükselerek bulutlara dönüştüğü, sonra yoğunlaşıp tekrar denizlere döndüğü muhteşem bir dolaşım sistemine sahip olan **geri dönüşümlü göklere!**

12. Ve topraktan başını çıkaran yemyeşil filizlerle lime lime **çatlayan yeryüzüne ki,**

13. Gerçekten bu Kur'an, her konuda son sözü söyleyen, en mükemmel hükümleri veren ve iyi ile kötüyü, güzel ile çirkini birbirinden **ayırt eden bir ilâhî sözdür!**

14. Mesajı anlaşılmadan, üzerinde düşünülmeden, öylesine okunup geçilecek **boş bir lâkırdı değildir!**

15. Buna rağmen zâlimler, birtakım iftiralarla, sinsî propagandalarla zihinleri bulandırıp Kur'an'dan uzaklaştırmak amacıyla birtakım entrikalar düzenliyor, **plânlar kuruyorlar.**

16. Fakat siz hiç endişe etmeyin; **Ben de bir plân kuruyorum!** Hem de, kâfirlerin tuzaklarını başlarına geçirecek müthiş bir plân!

17. Öyleyse, ey Peygamber ve ey Müslüman! Rabb'inin hükmü gelinceye kadar, **inkârcılara biraz süre tanı;** ilâhî gazâb başlarına çökmeden önce, **azıcık daha mühlet ver onlara!**

87. A'LÂ SÛRESİ

Mekke döneminin hemen başlarında, Tekvir sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Allah'ın yüceliğini dile getiren "el-A'lâ: en yüce, en değerli, en büyük" kelimesinden almıştır. 19 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insan! Sonsuz kudret ve **yücelik sahibi Rabb'inin ismini** tüm evrene ilan ederek; hem kalbinle, hem de söz ve davranışlarıyla O'nu övgüyle anıp yücelterek ve O'nun buyruklarını, hükümlerini dâimâ yüreğinde ve gündeminde canlı tutarak, en içten duâ ve yakarışlarla **tesbih et!**

2. **O Allah ki** hayatı ve evreni **yoktan var etti ve** tüm varlıkları, yaratılış amacına uygun şekilde **düzenledi.**

3. **O Allah ki**, evrene yerleştirdiği yasalar çerçevesinde, her şeyi **mükemmel bir ölçü ve dengeyle ayarladı ve** her varlığı belli özellik ve fonksiyonlarla donatarak insana, varoluş gayesine giden **yolu gösterdi.**

4. **O Allah ki**, rengârenk çiçekleri, tatlı meyveleri ve huzur veren manzarasıyla seyrine doyum olmayan yemyeşil **bitkileri yetiştirdi.**

5. **Ve sonunda onu, kuruyup kararmış çöp yığınınına çevirdi.** İşte bu göz kamaştıran dünya nîmetleri de bir gün böyle yok olup gidecektir. Öyleyse, ey hak yolunun yolcusu; dünyanın gelip geçici nîmetlerine takılıp kalmamalı, seni ebedî âhiret yurdunda gerçek kurtuluşa iletecek rehber, bu ilâhî kelâma sınıksız sarılmalısın. Bunun için:

6. Eğer sen samîmî bir kalple Kur'an'a yönelirsen, **sana** bu kitabı bizzat Biz **okutacağız ve sen öğrendiklerini unutmayacaksın.**

7. **Allah'ın** unutturmayı **dilediği** bilgiler **hariç.** Çünkü insanın bilgisi sınırlıdır; oysa **O**, yaratılmışların kavrayışına **açık olanları da** en mükemmel şekilde **bilir, gizli kalanları da.**

8. Böylece, bu mesajı doğru anlam, uygulamak ve başkalarına tebliğ etmek için Biz **sana** yardımcı olacak, dosdoğru cennete götüren bu **kolay** yolda sapmadan, kaymadan yürümen için sana bütün zorlukları **kolaylaştıracamız.**

9. **Öyleyse, öğüt faydalı olacaksa, öğüt ver!**

Hakikati bütün delilleriyle ortaya koyduğun hâlde, seni dinlemeyen ortaya konan bunca delilleri

düşünmeyen kibirli ve inatçı kimselere gelince, onlarla kısır tartışmalara girme; bunun yer ine, bu çağrıya kulak verecek tertemiz gönüllere ulaşınca dek, bıkip usanmadan tebliğine devam et! O zaman göreceksin ki:

10. Allah’a saygı duyan ve onun azâbından korkan kimse, okuduğun ayetlerden öğüt alıp Rabbinin çağrısına uyacaktır.

11. Mutsuzluğu tercih eden bedbaht ise, bu öğütten yüz çevirecektir.

12. İşte o, öte dünyada korkunç bir ateşe girecek!

13. Ve orada öyle amansız bir cezaya mahkûm edilecek ki, ne ölüp kurtulacak, ne de doğru dürüst yaşayacak!

İman edenlere gelince:

14. O Gün kesinlikle kurtuluşa erecektir; günah kirlerinden arınan,

15. Ve Rabb’inin ismini anıp namaz kılan!

16. Ne var ki, siz ey gâfiller, dünya hayatının basit ve gelip geçici zevklerini sonsuz âhîret nîmetlerine tercih ediyorsunuz.

17. Oysa âhîret nîmetleri, hem dünyadakilerden daha kıymetli, hem de sürekli.

O hâlde, ey insanlar! Bütün Peygamberlerin insanlığa getirdikleri mükemmel inanç sistemini yeniden ve tüm berraklığıyla ortaya koyan bu son ilâhî çağrıya kulak verin:

18. Hiç kuşkusuz bu Kitapta anlatılanlar, önceki kutsal sahifelerde bildirilmiş olan evrensel mesajların aynısıdır.

19. Yani bunlar, tevhid mücâdelesinin birer sembolü olan İbrahim’e ve Mûsâ’ya gönderilen sahifelerde dile getirilen mesajlardır.

88. ĞÂŞİYE SÛRESİ

Mekke döneminin ortalarında, Zâriyât sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Kıyâmet Gününe işâret eden “el-Ğâşiyeh: örten, kaplayan” kelimesinden almıştır. 26 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan; kâinatı sarıp paramparça edecek olan o **Kapsamlı Felaketin**, Kıyametin **haberi sana ulaşmadı mı?**
2. **O Gün öyle yüzler vardır ki**, utanç ve zilletten **öne eğilecek.**
3. Dayanılmaz acılar içinde **çırpınacak, bitkin düşecek.**
4. Sonra bu zâlimler, cezalarını çekmek üzere **kızgın bir ateşe girecek,**
5. **Ve** iç organları kavurup parçalayan **kızgın bir pınardan içecekler.** Tabi, ardı ndan da bir “ziyafet” ikram edilecek:
6. Fakat **onların tek yiyeceği**, boğaza takılıp kalan **zehirli dikenler olacak!**
7. **Ne** vücudu **besleyen, ne de açlığı gideren** korkunç bir yiyecek! İnkârcıların bu hâline karşılık:
8. **O gün öyle yüzler de vardır ki**, Rablerinin kendilerine bahşettiği **nîmetler içerisinde ışı ışı** parlayacak,
9. Allah yolunda gösterdikleri gayret ve **çabaların** mükâfâtını aldıkları **için sevinç duyacaklar.**
10. Hârika nîmetlerle bezenmiş **yüce bir cennette** sonsuz mutluluğu tadacak,
11. Ve **orada**, hikmet ve nezaketten yoksun **boş** bir lakırdı veya üzüntü verici, kalp kırıcı bir **söz işitmeyecekler.**
12. **Orada**, şarıl şarıl **akan** tatlı **pınarlar var.**
13. **Orada**, üzerine kurulacakları **yüksek** koltuklar, **tahtlar var.**
14. Önlerine **konulmuş** dolu dolu **kadehler,**

15. Sıra sıra dizilmiş yastıklar,

16. Ve ayaklarının altına **serilmiş halılar** var.

Eğer inkârcılar, Allah'ın vaadi nden kuşku duyuyorlarsa, çevrel erindeki muhteşem yaratılış hârikalarına ibret gözüyle bir baksınlar:

17. Çöl yolculukları için en uygun özellik ve yeteneklerle donatılmış olan **develere bakmıyorlar mı, nasıl** muhteşem bir hârika olarak **yaratılmış?**

18. V e milyarlarca yıldızı içinde barındıran **gökyüzüne; nasıl** akıllara durgunluk veren mükemmel bir sistem hâlinde **yükseltilmiş?**

19. Ve başı bulutlara değen **dağlara, nasıl** yere sapasağlam **çakılmış?**

20. Ve bütün canlıların türlü nîmet ve imkânlarla donatılarak huzur ve güven içinde yaşadığı **yeryüzüne, nasıl** halı gibi önlerine serilip **döşenmiş?**

21. O hâlde, ey Peygamber ve onun izinden yürüyen Müslüman! Bu ayetleri okuyarak insanları **uyar!** Fakat inatçı zâlimleri iknâ edeceğim diye de kendini yiyip bitirme! **Çünkü sen, ya lınızca bir uyarıcısın.**

22. Onların başında dikilip inanmaları için baskı yapan **bir zorba değil!**

23. Ancak; öğüt ve uyarılardan yüz çeviren ve Allah'ın ayetlerini inkâr edenlere gelince,

24. Allah onu âhirette en şiddetli cezaya çarptıracaktır!

25. Çünkü bu zâlimler ne kadar yüz çevirseler, ne kadar kaçmaya çalışsalar da, neticede **Bizedir onların dönüşü.**

26. Ve yine Bize düşer, onların hesabını görmek!

89. FECR SÛRESİ

Mekke döneminin hemen başlarında, Leyl sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, b irinci ayetinde geçen “el-Fecr: Şafak, tanyeri” kelimesinden almıştır. 30 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Düşün, ey insan: İnkâr ve cehâlet karanlıklarını paramparça ederek, hakîkate s usamış gönülleri iman ve Kur’an nurlarıyla aydınlatan ve müminleri bekleyen parlak bir geleceği müjdeleyen **şafak vaktine andolsun!**

2. Son Elçinin insanlığı uyarmakla görevlendirildiği **on geceye**, Ramazan ayının son on gecesine —ki, huzur ve sükun dolu bir dünyanın kapılarının aralandığı mübarek Kadir gecesine de bu geceler içindedir— andolsun!

3. Yaratıcının tekliği ve benzersizliğine karşılık, âlemlerde **çift** ve karşıt-kutuplu olan ve bu yüzden diğer yaratılmışlarla kaçınılmaz maddî/fiziki ilişkiler içinde bulunan canlı cansız her şeye **ve** bütün bunları yaratan eşsiz, benzersiz ve **Tek** olan âlemlerin Rabb’ine andolsun!

4. **Ve** yerini iman ve Kur’an aydınlığına terk etmek üzere **geçip gitmekte olan geceye andolsun!**

5. Düşün, ey insan; **b u** sayılanlarda, **akıl** ve sağduyu **sahipleri için** yürekleri sarsıp gaflet uykusundan uyandıracak ibret ve öğüt verici **bir yemin yok mudur?**

İşte bütün bunlara yemin olsun ki, hiçbir günah cezasız kalmayacak, zâlimler yaptıklarının cezasını mutlaka çecekler!

6. **Bilmez misin, Rabb’in neler yaptı** o azgın ve günahkâr **Ad** kavmine?

7. Yani, göğe yükselen kuleler ve **yüksek sütunlarla donatılmış** büyük bir şehir olan **İrem’e!**

8. Öyle muhteşem nîmet ve güzelliklerle bezenmiş bir şehir **ki**, insanlık tarihinde **hiçbir ülkede onun eşi benzeri yaratılmamıştı.**

9. **Ve** Allah’ın bahşettiği güç ve yetenek sayesinde, uçsuz buca ksız **vadilerdeki** sarp **kayalıkları** büyük bir ustalıklarla **yontarak** hiçbir düşmanın erişemeyeceği güvenli evler inşâ eden **Semud** halkına?

10. Ve dünyada ebedi kalmak, dünyaya kazık çakmak için yapılmış piramitlerle simgelenen saltanata ve muazzam ordulara sahip o zâlim diktatöre, **kazıklı Firavuna!**

11. İşte Allah, bunların hepsini cezalandırıp yok etti! Çünkü **onlar**, egemenlik kurdukları **ülkelerde** hak ve adâlet sınırlarını çiğneyerek olabildiğince **azgınlaşmış**,

12. Ve büyük bir ahlâkî yozlaşmaya, çürümeye yol açarak, **oraları fesada boğmuşlardı.**

13. Bu yüzden Rabb'in, kimini kasırgayla yok ederek, kimini bir depremle yerin dibine geçirerek, kimini denizde boğarak **üzerlerine** peş peşe **azap kamçıları yağdırdı!** Bundan sonraki zâlim toplumları da benzer nice felâketlerle cezalandıracaktır.

14. Çünkü Rabb'in, kullarının her hâlini her an **gözetlemektedir.**

15. Fakat insanoğlu o kadar nankördür ki, **Rabb'i ona** güç, servet, sağlık ve be nzeri **nîmetler bahşederek kendisini imtihan edince**, bunun gelip geçici bir zevkten ibaret olduğunu ve asıl ikramın âhirette verileceğini göz ardı ederek aptalca bir gurura kapılır ve “Ben ne kıymetli bir kulmuşum ki, **Rabb'im beni** bunca nîmetlerle **onurlandırdı!**” diyerek Rabb'ini unuttur, sefahate dalıp gider.

16. Ama ne zaman ki, Allah verdiği nîmetlerin bir kısmını geri alıp **rızkını daraltarak onu imtihan etse**, hemen ümitsizliğe, yılgınlığa kapılır verenin de, alanın da Allah olduğunu, bu imtihan dünyasında nîmetlere şükrederek, sıkıntı ılara sabrederek Rabb'ine kulluğa devam ettiği takdirde çok daha büyük nîmetlere kavuşacağını düşünmez de, bunun ilâhî adâletsizlikten kaynaklandığını sanır ve büyük bir nankörlükle, “**Rabb'im beni küçük düşürdü!**” der.

17. Hayır; Allah sonsuz lütuf, merhamet ve adâlet sahibidir fakat **siz**, ey nankörler, bunu hak edecek davranışlar yapmıyorsunuz; örneğin, **yetime ikramda bulunmuyorsunuz!**

18. Kimsesiz, çaresiz ve yoksul insanları doyurmak ve onların maddî mânevî ihtiyaçlarını gidererek dertlerine derman olmak **için birbirinizi teşvik etmiyorsunuz!**

19. Yoksullara yardım etmemekle kalmıyor, bütün hak ve adâlet ilkelerini çiğneyerek, hatta zavallı yetimlerin hakkı olan **mirası haksız şekilde yiyorsunuz!**

20. Ve zenginliği ulaşılması gereken biricik hedef olarak görüyor, **mala. mülke aşırı bir tutkuyla bağlanıyorsunuz.**

21. Hayır; öyle yapmayın! Çünkü bütün bunların hesabını vereceksiniz! Ne zaman mı?

Yeryüzü peş peşe darbelerle **sarsılıp paramparça olduğu zaman**,

22. Bütün melekler mahşer meydanında **sıra sıra dizilmişken, Rabb'in** in kudret, saltanat ve hükümranlılık alâmetleri tüm dehşet ve ihtişamıyla **tecellî ettiği zaman!**

23. O Gün, cehennem getirilip tüm korkunçluğuyla zâlimlerin karşısına dikilecek! İşte o anda, günahkâr insan büyük bir pişmanlık duyup gerçeği anlayacak fakat iş işten geçtikten sonra öğüt almanın ona ne faydası olabilir ki?

24. Bu yüzden, “Ah; keşke fırsat varken Rabb’ime kulluk edip bu hayatım için bir hazırlık yapsaydım!” diye feryat edecek.

25. İşte o Gün, hiç kimse O’nun zâlimlere vereceği cehennem azâbı gibi bir azap veremez!

26. Ve hiç kimse O’nun vurduğu prangayı, bağı vuramaz!

Ama ilâhî müjdeye layık olanlar da var ve onlara şöyle denilecek:

27. “Ey gönlü vahiyle, Allah’a kullukla huzura ermiş kişi!”

28. “Rabb’ine dön; O’ndan razı olmuş ve O’nun rızasını kazanmış olarak! Sen O’ndan hoşnut, O de senden hoşnut bir hâlde!”

29. “Haydi, sen de katıl seçkin kullarımın arasına!”

30. “Haydi, gir cennetime!”

90. BELED SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinde geçen ve kutsal Mekke şehrine işâret eden “el-Beled: şehir, belde” kelimesinden almıştır. 20 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey şanlı Elçi! **Andolsun** Mekke’ye, İbrahim Peygamberin başlattığı tevhid mücâdelesinin, Son Elçiyle yeniden filizlenip yeşerdiği bu bereketli topraklara, halkının huzur ve güven içerisinde yaşadığı **bu emîn beldeye!**
2. **Andolsun**, Harem Bölgeye sığınan kâtillere, hırsızlara bile dokunulmazken, **senin** kanını **helâl gören** ve müminleri en ağır baskı ve işkencelere maruz bırakan **bu şehre!**
3. **Ve** insanlığın ilk **atası** olan Âdem ile Havvâ’ya **ve** onlardan meydana gelerek kabîleler, boylar, milletler oluşturan **nesillere andolsun ki,**
4. **Biz** **insanı**, birçok acılar, sıkıntılar **ve zorluklar** **arasında** mücâdele ederek çetin bir sınavdan geçmesi için **yarattık.**
5. **Yoksa** insan, **hiç kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?**
6. Zevk, eğlence ve gösteriş uğruna malını mülkünü israf etmekle övünerek, “**Ben** bu yolda **yığınla mal, servet harcadım!**” diyor.
7. Zulüm ve haksızlık yaparken, **hiç kimsenin kendisini görmediğini mi sanıyor?** Bu ne büyük nankörlüktür!
8. Oysa **Biz** ona bahşetmedik mi; iki göz,
9. **Bir dil ve bir çift dudak?**
10. **Ve** ona doğru ile yanlış birbirinden ayırt etme yeteneği bahşederek ve hakîkati apaçık ortaya koyan ayetler göndererek, cennete ve cehenneme giden **iki yolu ona göstermedik mi?**
11. **Fakat o,** kendisini yüce makâmlara iletecek **Sarp Yokuşu** tırmanmak için **çaba harcamadı.**
12. **Nedir bu Sarp Yokuş, bilir misin?**

13. Köleleri özgürlüklerine kavuşturarak; insanın boynuna geç irilmiş sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik... her türlü tutsaklık ve sömürü zincirlerini kırıp atarak; servet, güç, makâm, şöhret ve benzeri yüzlerce varlığın kulu kölesi olan insanları bir tek Allah’a kulluğa çağırarak, insanları boyunduruklardan kurtarmaktır.

14. Ya da, dar günde doyurmaktır;

15. Yakındaki bir yetimi,

16. Yâhut toza toprağa bulanmış çaresiz bir yoksulu.

17. Ve ayrıca, Allah’a ve gönderdiği mesaja iman ederek birbirlerine sabrı ve merhameti öğütleyenler arasında yer almaktır.

18. İşte ancak bu sayılan özelliklere sahip olanlardır, Hesap Günü kitapları sağından verilecek dürüst ve erdemli kimseler.

19. Gerek sözleri, gerek davranışlarıyla ayetlerimizi inkâr eden ve böylece, o Sarp Yokuşu aşamayan kimselere gelince, onlar “yığınla mal harcamış” olsalar bile, o Gün kitapları solundan verilecek ve ebediyen cehennem azâbına mahkûm edilecek kimselerdir.

20. Kapıları üzerlerine kilitlenmiş nefes aldırmayan korkunç bir ateş içinde!

91. ŞEMS SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Kadir sûresinden sonra gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinde geçen “eş-Şems: Güneş” kelimesinden almıştır. 15 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey insan! Rabb’inin sınırsız kudret ve merhametini gözler önüne seren şu muhteşem yaratılış hârikaları üzerinde düşün:

- 1. Andolsun,** evrendeki mükemmel sistemin en parlak işâreti olan **Güneş’e ve onun** hayat veren **aydınlığına,**
- 2. Ve** gerek ışığını Güneş’ten alarak, gerekse onun batışından sonra ortaya çıkarak **onu** izlemekte olan **Ay’a!**
- 3. Andolsun,** ışıklarıyla yeryüzüne gülümseyerek **onu aydınlatan gündüze,**
- 4. Ve** siyah bir tül gibi **onu** perde perde **örtüp bürüyen geceye!**
- 5. Andolsun,** sayısız yıldızlarla dolu uçsuz bucaksız **gökyüzüne ve onu** mükemmel bir sistem çerçevesinde **düzenleyen** yüce Kudrete!
- 6. Andolsun yeryüzüne ve** oradaki canlıların huzur ve güven içinde yaşayabilmesi için, **onu** her türlü nîmet ve imkânlarla donatarak bir halı gibi **yayıp döşeyene!**
- 7. Ve Andolsun insan benliğine ve onu** üstün ve yetenekli bir varlık olarak **düzenleyen,**
- 8. Sonra da** ona doğru ile yanlış birbirinden ayırt etme yeteneği bahşeden; bununla birlikte hakîkati apaçık ortaya koyan ayetler göndererek, **ona kendisi için neyin iyi, neyin kötü olduğunu öğreten** yüce Rabb’e!
- 9. Evet; bütün bunlara yemin olsun ki, benliğini** günah kirlerinden **arındıran, kesinlikle kurtulmuştur!**
- 10. Onu** kötülüklerle kirletip **karartan ise,** en büyük felâkete **uğramıştır!**
- 11. Örneğin; Semud kavmi azgınlık ederek ayetlerimi yalanlamıştı.**

12. Hani içlerinden en azgınları, ileri atılarak Sâlih Peygamberin karşısına dikilmişti.

13. Allah'ın Elçisi onlara,“ Allah size, bir mûcize ve imtihân olarak şu deveyi gönderdi. Bu sahipsiz deveye karşı tavrınız, kaba kuvvete baş vurarak zayıf ve çaresiz insanları ezme huyundan vazgeçip geçmediğinizi ortaya koyan bir ölçü olacaktır. Şöyle ki, şu pınardan bir gün onun, bir gün de sizin ve hayvanlarınızın su içme hakkınız olacak ve bu sıra hiç bozulmayacaktır. Öyleyse, **Allah'ın** sizi imtihân etmek üzere gönderdiği bu **deveye ve onun su hakkına dokunmayın!** Aksi hâlde, bunun cezasını en ağır biçimde ödersiniz!” **demişti.**

14. Ama bu zâlimler, Sâlih'in uyarılarını hiçe sayarak **onu yalanladılar ve Allah'a itaatin simgesi olan deveyi** hunharca **boğazladılar. Bunun üzerine Rab'leri, günahlarından dolayı azâbı başlarına geçirerek orayı yerle bir etti!**

15. Hem de, bu işin sonucundan zerrece **korkmadan!** Çünkü O'nun üstünde O'nu sorumlu tutacak, O'na zarar verebilecek hiçbir kuvvet ve kudret yoktur.

92. LEYL SÛRESİ

Mekke döneminin hemen başlarında gönderilen bu sûre, “leyl” yani geceye yeminle başladığı için bu adı almıştır. 21 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey insan! Rabb’inin sınırsız kudret ve merhametini gözler önüne seren şu muhteşem yaratılış hârikaları üzerinde düşün:

1. Andolsun, yeryüzünü siyah bir tül gibi örtüp bürüyen geceye,

2. Ve zifiri karanlıkların ardından, ıslıl ıslıl aydınlanan gündüze!

3. Andolsun, erkeği ve dişi Yaratana!

4. Evet; bütün bu karşıt kutuplu varlıklara yemin olsun ki, **sizin çabalarınız** ve ulaşmak istediğiniz hedefleriniz de böyle **çeşit çeşittir**. Kiminiz iman edip dürüst ve erdemlice davranışlar ortaya koyarken, kiminiz inkârı ve zulmü tercih ediyor. Oysa bu iki yol ve neticeleri arasındaki fark, gece-gündüz, karanlık-aydınlık, erkek-dişi arasındaki fark kadar büyüktür.

5. Öyleyse, her kim kötülükten, gûnahtan **korunarak** Allah’ın kendisine bahşettiği nîmetlerden bir kısmını O’nun rızası için yoksullara **verir**,

6. Ve verince Allah’ın kendisine daha iyilerini vereceğine inanır, ortaya koyduğu hayat tarzıyla, **en güzel** olan İslâm dinini **onaylarsa**,

7. İşte ona, huzur ve mutluluğa giden ve sonu cennetle biten yolu kolaylaştıracamız.

8. Fakat her kim de cimrilik eder, aptalca bir gurura kapılarak **kendisini** —Allah’ın yol göstericiliği de dahil— **her türlü ihtiyacın üstünde görür**,

9. Ve böylece, bu **en güzel** hayata kavuşturan İslâm dinini **yalanlarsa**,

10. Ona da, zorluk ve sıkıntıya giden ve sonu cehennemle biten yolu kolaylaştıracamız!

11. Ve nihâyet bir mezar çukuruna **yuvarlandığı zaman**, o yığıp biriktirdiği malı. mülkü **kendisini gazâbımızdan kurtaramayacak!**

12. Gerçek şu ki, insanlığa doğru yolu göstermek Bize aittir. Çünkü Biz insanı sorumsuz ve başıboş bırakmış değiliz.

13. Ve hiç kuşkusuz son da Bizimdir, ilk de! Dünyada da, âhirette de egemenlik Allah'ındır. Baştanbaşa bir imtihan olan bu dünya hayatını yaratan Allah, onun doğal ve mantıkî bir son ucu ve uzantısı olan âhîret hayatını da elbette yaratacaktır.

14. O hâlde, ey insanlar, sizi alevler saçan bir ateşe karşı uyarıyorum!

15. Bir ateş ki, oraya ancak en azılı, en bedbaht olanlar girecektir!

16. Yani, ayetlerimi yalanlayan ve bile bile hakîkatten yüz çeviren zâlimler!

17. Fakat kötülük ve günahlardan titizlikle sakınan her mümin, o Gün ateşten uzak tutulacaktır.

18. Arınmak amacıyla malını harcayan o fedâkâr müminler.

19. Çünkü o, hiç kimseye ödenmesi gereken bir minnet borcu olmadığı hâlde,

20. Sadece Yüce Rabb'inin hoşnutluğunu kazanmak için malını, servetini harcamıştır. Ona müjdeler olsun:

21. Kendisi de yakında Rabb'inin bağışlayacağı sonsuz nîmetlerle hoşnut olacaktır!

93. DUHÂ SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Fecr s ûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “s abahın aydınlığı, kuşluk vakti” anlamına gelen “ed-Duhâ” kelimesinden almıştır. 11 ayettir.

Fecr s ûresinden sonra bir süre vahiy kesilmişti. İman ile küfrün mücâdele ettiği bir dönemde, g ücünü Allah’tan alan Peygamber için vahyin kesilmesi, onun yap ayalnız kalması demekti. Öte ya ndan, bunu fırsat bilerek “Rabb’i Muhammed’i terk etti!” diyen i nkârcıların ş amataları, onun üzü ntüsünü bir kat daha artırıyordu. Peygamber, işlediği bir kusur s ebebiyle Rabb’inin onu cezalandırdığını düşünerek üzü ntülü bir hâlde beklerken, hem ona Rabb’inin hoşnutluğunu ve ikramlarını bild irerek yüreğine su serpen, hem de kıyâmete kadar gelecek müminleri dünya ve âhiret nîmetleriyle müjdeleyen mübarek Duhâ s ûresi nazil oldu:

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey inanan insan; ey kâfirlerin sıkıntıları karşısında zaman zaman yılgınlığa kapılıp Rabb’inin rahmetinden ümit kesecek duruma gelen Müslüman! Tüm gücünü toparlay arak yeniden ayağa kalk; Rabb’inin şu muhteşem lütuf ve nîmetleri şâhittir ki, O kendi yolunda mücâdele eden fedâkâr kullarını asla sahipsiz, yardımsız bırakmayacaktır:

1. Müminlere ışı l ışı l, apaydınlık bir geleceği müjdeleyen **sabahın aydınlığına;**
2. **Ve** vahiyden yüz çeviren inkârcıların, bir kâbus gibi insanlığın başına sar dığı, fakat Kur’an’ın gündeme gelmesiyle birlikte her geçen gün karanlığı biraz daha azalarak **durulmaya yüz tutan geceye andolsun ki;**
3. **Rabb’in seni terk etmedi,** ey Muhammed ve sana **darılmadı da!** Zaten hiçbir zaman darılmamıştı; tam aksine, seni dâimâ en büyük nîmetleriyle el üstünde tutmuştu.
4. Öyleyse, asla ümitsizliğe, yı l gınlığa kapılma; çünkü **senin için** her **sonraki** aşama, dâimâ bir **öncekinden daha iyi olacaktır.** Sen günden güne, hâlden hâle, ileriye doğru dâimâ hayır mertebelerini aşarak yükselecek ve sonuçta, âhiret hayatında en büyük saâdete nâil olacaksın.
5. Böylece, **Rabb’in sana** özlediğin o mutlu günleri **bahşedecek ve sen de** O’nun sınırsız lütuf ve ikramıyla **hoşnut kalacaksın.** Bunun ispatı olarak, geçmişine dönüp bir baksana:
6. Rabb’in **seni,** daha dünyaya gözlerini açmadan babasını, altı yaşındayken de annesini kaybe tmiş çaresiz **bir yetim olarak bulup da,** güçlü ve şefkatli kollara emânet ederek **bağrına basmadı mı?**

7. Seni kitaptan, imandan haberi olmayan (42. Şura: 52) **yol bilmez** bir kişi olarak **bulup da**, Kur'an'la tanıştıırıp **doğru yola iletmedi mi?**

8. Seni ihtiyaç içinde bulup da, gerek helâl kazanç imkânları sağlayarak, gerekse gönlünü zenginleştirerek, başkalarına **muhtaç olmaktan kurtarmadı mı?**

9. Öyleyse, ey yetim Peygamber; **sakın incitme yetimi!**

10. Ve asla azarlama, herhangi bir konuda senden soru sorup bilgi isteyeniy ya da yardım isteyeniy! Ona yardım elini uzat, eğer gücün yetmiyorsa, tatlı bir üslû pla özür dile, fakat hiçbir zaman onu kapından kovma!

11. Ve inanan kullarımı ilâhî ikram ve lütuflarla müjdeleyerek, **Rabb'inin** şimdiki ve gelecekte vaadettiği **nîmetlerini** —özellikle de Kur'an nîmetini— onlara **anlat!**

“Allahu Ekber; bu ne büyük bir nîmet, bu ne büyük bir iltifat, ya Rab!”

94. İNŞİRÂH SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, bir önc eki Duhâ sûresinden hemen sonra indirilmiştir. “Şerh: Açma, ferahlık verme” veya aynı anlamaındaki “İnşirâh” adlarıyla bilinen sûre, adını birinci ayetinde geçen “neşrah” fiilinden almıştır. 8 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey şanlı Elçi ve ey bu Elçiyi adım adım izleyen fedâkâr mümin! İnkarcıların baskı ve işkenceleriyle zaman zaman bunaldığını, kendini bitkin ve çaresiz hissettiğini biliyoruz. Fakat Allah sana öyle nîmetler vermiştir ki, bunlar varken hiç üzülmeye değer mi?

1. Biz senin göğsünü iman, ilim ve hikmet nurlarıyla aydınlatıp, ruhunu okşayan tatlı bir güven duygusu, iliklerine kadar işleyen bir iç huzuru ve cesâret bahşederek, gönlünü **ferahlığa kavuşturmadık mı?**

2. Ve insanlığın câhiliye dönemindeki o içler acısı hâlini gördükçe, sıkıntıdan yüreğin kan ağlarken, **sırtındaki yükünü kaldırıp** görevini kolaylaştırmadık mı?

3. Belini büken ve tek başına asla altından kalkamayacağın o ağır yükünü.

4. Ve seni, tüm insanlığa örnek olacak tertemiz bir ahlâkla yücelterek **şeref ve itibarını yükseltmedik mi?** Seni, “din senle olmaz” makamına yükseltmedik mi? Günde beş kez minarelerden yükselen tevhid ilanı içinde, bu mesajı insanlığa ileten son Elçi olarak kıyâmete kadar adının anılmasını sağlamadık mı? Öyleyse, bütün sıkıntıları, bütün zahmetleri silip süpüren bunca ihsân ve lütuf karşısında zahmetin, sıkıntının, yorgunluğun lâfı mı olur?

5. Demek ki, zorlukla kolaylık iç içedir ve her zorluk, o zorluğu aşacak güç ve kabiliyeti kendi içinde barındırmaktadır; yani, her **zorlukla birlikte bir kolaylık vardır.**

6. Evet, her **zorluğun yanında bir kolaylık vardır.** İşte bunun içindir ki, ey Muhammed, omzundaki yük ağırlaştıkça ve sorumluluğun büyüdüğü, aynı oranda kalbine sebat ve kararlılık vereceğiz ve senin tahammül gücünü yükselterek, zorlukları kolayca aşmanı sağlayacağız.

7. Öyleyse, bir işi **bitirdiğin zaman** derhal başka bir işe **giriş.** İş bitti diye rahata düşüp kalma; bir görevi bitirir bitirmez, biraz dinlendikten sonra bir başkasına yönel! İşte ancak bu şekilde zorluklar kolaylığa, sıkıntılar rahmete dönüşür. Fakat bunu yaparken, Rabb’inle gönül bağını bir an olsun koparma:

8. Ve bu kutlu yolculuğunda dizlerine derman, gözlerine fer vermesi için, tüm kalbinle ve **sadece Rabb'ine yönel!**

95. TÎN SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Burûc sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Hz. İsa'nın Peygamberliğine işâret eden “Tin: incir ağacı” kelimesinden almıştır. 8 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Andolsun, insanlık tarihi boyunca nice Peygamberlere ev sahipliği yapan, ilâhî vahyin merkezi konumunda olan coğrafi bölgelere, özellikle de, **incire ve zeytine**, yani incir ve zeytin ağaçlarının bolca yetiştiği tin ve zeytin bölgelerine, Şam ve Filistin diyarına,

2. Allah'ın, insanlık tarihinde bir kez, bir Peygamberle, Mûsâ (a) ile aracısız konuştuğu yere, kutsal **Sînâ Dağına** ve çevresine,

3. Ve İbrahim Peygamberin Kâbe'yi inşâ etmesinden bu yana, yüzyıllar boyunca Arabistan'da iman ve teslimiyetin, huzur ve sükûnun kaynağı olan **bu güvenli şehre**, Son Elçinin Kur'an vahyini aldığı ve tebliğ etmeye başladığı kutsal Mekke şehrine **andolsun ki**,

Kur'an-ı Kerim'de adı geçen Peygamberlerin yaşadığı bölgelere; Şam bölgesi, Filistin diyarı, Sina ve çevresi bir de Hicaz bölgesine andolsun ki:

4. Biz insanı, yaratılış amacını gerçekleştirmesi için ihtiyaç duyduğu her türlü zihnî ve bedenî özelliklerle donatarak, varlık mertebelerinin en yükseğine çıkabilecek bir yetenek ve kapasitede, yani, olması gereken **en güzel biçimde yarattık**.

5. Fakat insan, vahyiden uzaklaşarak kendi asli/olumlu kişiliğini saptırıp yozlaştırınca, —geçerli kıldığımız kanunlar gereğince— **onu** varlık mertebelerinin en dibine yuvarlayarak **aşağıların aşağısına çeviririz**. Kur'an'dan yüz çevirerek şeytanın boyunduruğu altına giren insan, vahşî hayvanlardan daha da canavarlaşır. İşte, Allah'ın yol göstericiliğinden yüz çeviren insanoğlu, bu derece alçalır.

6. Ancak Allah'a ve âhiret gününe yürekten **iman edip** bu imana yaraşır **dürüst ve erdemlice bir hayat ortaya koyanlar hariç**; yalnız onlar bu düşüşten kurtulabilirler. **İşte onlar için**, cennette **bitip tükenmeyecek** muhteşem **bir ödül vardır**.

7. Öyleyse, ey insan; **artık hangi güç seni** insanlığın kurtuluşunun biricik teminatı olan **bu dini** ve onun en büyük inanç esası olan Hesap Gününü **inkâra yöneltebilir**? Her yerde herkesin âdil olması beklenirken, Allah'ın adâlet ve hikmetten yoksun olduğunu sana kim söyleyebilir? Eğer cennet-cehennem, ödül-ceza yoksa; iyilik yapanlarla kötülük yapanlar aynı sonu paylaşacaklarsa,

bu Allah'ın adâletine, sonsuz kudret ve hikmetine ters düşmez mi?

8. Öyle ya, Allah hükmedenlerin en âdili değil mi?

“Elbete O, hükmedenlerin en âdilidir ve ben, buna tüm benliğimle şâhitlik ederim!”

96. ALAK SÛRESİ

Bu sûrenin ilk beş ayeti, Hz. Peygamber'e vahyedilen ilk Kur'an ayetleridir. Geri kalan ayetler bir yıl sonra nazil olmuştur. Adını, ikinci ayetinde geçen ve "kan pıhtısı şeklinde bir yere yapışıp duran şey" anlamına gelen "Alak" kelimesinden almıştır. 19 ayettir.

Hz. İsa'dan takriben altı asır geçmişti. Daha önceki elçilerin getirdiği mesaj, Yahudilik ve Hıristiyanlık adı altında tamamen yozlaştırılmış, özünden saptırılarak tanınmaz hâle gelmişti. Zulüm ve haksızlık yeryüzünü kuşatmış, ahlâkî değerler bozulmuş ve ilâhî vahiyden uzaklaşan insanlık, ko rkunç bir bunalımın pençesine düşmüştü. İşte insanoğlu böyle adım adım felâkete doğru sürükl enirken, Hicretten 13 yıl önce, Miladi 610 yılında, Ramazan ayının bir geces i, Kadir Gecesinde ilâhî rahmet yeniden tecellî etti ve sonsuz ilim, kudret, rahmet ve merhamet sahibi Allah, "Oku!" emriyle başlayan ve bizzat kendi kor uması altında kıyâmete kadar insanlığa yol gösterecek olan Son Mesajı Kur'an-ı Kerim'i göndererek, bütün dertlere, sıkınt ılara, bunalımlara son veren, insanı dünya ve ahirette gerçek anlamda huzura, mutluluğa ulaştıran biricik çözüm yolunu gösterdi:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'im in adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insan! Yaratan Rabb'inin adıyla oku! Sana Rabb'in tarafından gönderilen ve bundan böyle ayet ayet, sûre sûre muhatap ol acağın bu kitabı, onu güzelce anlamak, zihnine nakşetmek, hayatına yansıtmak ve başkalarına tebliğ etmek amacıyla oku fakat bâtil değerler, sahte ilâhlar adına değil; onların rızası için, onların istediği doğrultuda değil; yalnızca Rabb'inin adıyla oku!

2. O, İnsanı, rahim duvarına tutunarak orada asılı bir şekilde duran, kan pıhtısına benzeyen basit bir yumurta hücrelerinden, yani **alaktan yarattı** ve onu aşama aşama konuşma, düşünme, okuma, öğrenme ve öğretme yeteneklerine sahip üstün bir varlık hâline getirdi.

3. Oku; unutma ki, **Rabb'in sonsuz lütuf ve kerem sahibidir.** Daha önce sahip olmadığın bunca nîmetleri sana bahşeden Rabb'in, yüreğini ilim ve hikmet hazineleri yle doldurarak, seni çok daha büyük mertebelere, en yüce makâmlara çıkaracaktır.

4. O Allah ki, kalem ve benzeri araçlar **ile** gerek vahiy ve hikmeti, gerekse ona dayanan bilgileri yazıp muhafaza ederek sonraki nesillere yani şimdiki zamanın ötesine ve bu mekanın dışına aktarma ve böylece, Allah'a kul olma yolunda ilerlemeyi **öğretendir.**

5. Düşünme, araştırma, öğrenme i mkân ve yetenekleri bahşettiği insana, Peygamber ve Kitap göndererek ona **bilmediği her şeyi öğreten** O'dur.

Peki, insanoğlu bu nîmetlerin kıymetini gereğince takdir edebiliyor mu?

6. Hayır; doğrusu, Allah'ın adı ile okumayan **insan**, sahip olduğu bilgi, güç ve servetle şımararak **azgınlık eder!**

7. Kendisini —Allah'ın yol göstericiliği de dahil— her türlü ihtiyacın üstünde gördüğü için.

8. Oysa, dönüş Rabb'inedir. Her canlı eninde sonunda ölümü tadacak, imtihan nedeniyle kendisine verilen mal-mülk, güç-kuvvet, iktidar ve saltanatı bırakıp Rabb'inin huzuruna çıkacak ve Büyük Mahkemede bu dünyada yapıp ettiklerinin hesabını verecektir. Böylece hiçbir iyilik mükâfatsız, hiçbir kötülük cezasız kalmayacaktır.

Orada insanlar iki guruptur: Bir tarafta müminler, diğer yanda zalimler, kafirler..

O hâlde, ey insan! Hak ile bâtılın mücâdelesinde tarafsız kalma, müminler cephesinde yerini almak konusunda çekimser davranma! Gözlerini aç, gaflet uykusundan uyan ve olup bitenleri anlamaya çalış! Birbiriyle mücâdele eden iki taraf göreceksin: Bir tarafta dürüstlüğü, erdemliliği kendilerine prensip edinen müminler; öte yanda hak hukuk tanımayan, çıkarları uğruna her türlü sahtekarlığı, yolsuzluğu rahatlıkla yapan, inananlara en ağır baskı ve işkenceleri revâ gören zâlimler!

9,10. Bir düşünsene, Kâbe'de **namaz kılmakta olan bir kulu**, yani Peygamberi namazından **engellemek isteyen** Ebu Cehil adındaki kâfiri. Yine düşünsene, inancı doğrultusunda yaşamak isteyen insanları, bu kutsal haklarından mahrum bırakmaya çalışan Ebu Cehil benzerlerinin yaptıklarını.

11. Bir düşün bakalım; bu namaz kılan, oruç tutan; yani Rabb'ine kulluk ve ibâdet eden kişi, **ya doğru yolu izliyorsa?**

12. Yâhut insanları Kur'an ahlâkına çağırarak **dürüstlüğü, erdemliliği öğütliyorsa ve** sen onu, zâlimlerle mücâdelesinde yalnız başına bıraktıysan, âhirette bunun hesabını nasıl vereceksin?

13. Yine düşün; ya o desteklediğin insanlar Allah'tan gelen hakîkati **yalanlamış ve** O'nun ayetlerinden **yüz çevirmişse** ve sen de körü körüne onların peşinden gidiyorsan, yarın hangi yüzle Rabb'inin huzuruna çıkacaksın?

14. Müminlere böyle pervasızca eziyet eden bu zâlim, bilmez mi ki, Allah her şeyi **görmekte?**

15. Sakın ha; zannetmesin ki, yaptıkları karşılıksız kalacak! Çünkü **eğer** bu çirkin davranışlarına **bir son vermeyecek olursa**, onu **perçeminden tutup** cehenneme **sürükleyeceğiz!**

16. O yalancı, o günahkâr perçeminden!

17. O zaman çağırsın bakalım, o güvendiği ordusunu, adamlarını, **meclisini.**

18. Biz de azap meleklerini çağıracağız, bakalım kim üstün gelecek!

19. Hayır; sakın ona itaat etme! Zâlimlerin baskı ve işkencelerine asla boyun eğme! Sen tüm ruhunla, tüm benliğinle O'nun huzurunda **secdeye kapan ve** en içten duâ ve yalvarışlarla O'na **yaklaş!**

97. KADR SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Abese sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Kur'an'ın ilk ayetlerinin nazil olduğu gecenin önemine, daha doğrusu o gece gönderilmeye başlanan Kur'an'ın, insanlığa kadri kıymet kazandırdığına ve böylece insanlığın Kur'an'la 'takdir: ölçme' yetki isine sahip oluşuna, yani insanlığın "kaderinde" oynadığı role işâret eden "el-Kadr: Kıymet, değer" kelimesinden almıştır. 5 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Doğrusu Biz onu, yani, yukarıdaki Alak sûresinin ilk ayetlerini, insanlığın kaderinin dönüm noktası olan bir gecede, dünyanın kapılarının Allah'a kulluğa aralandığı, kıymetini Kur'an'dan alan mübârek **Kadir Gecesinde indirdik.**

2. İnen Kur'an ile iyi ile kötünün, doğru ile yanlışın kesin hatlarla birbirinden ayrıldığı bu Kadir Gecesinin ne muhteşem bir gece **olduğunu bilir misin?** Öyle büyük bir gecedir ki o, sırf senin bilgi ve idrâkine kalsaydı, onun kadrinin derecesini asla bilemezdin.

3. Kadir Gecesi, içinde Kur'an'ın indiği böyle bir gece bulunmayan **bin aydan daha hayırlıdır.** İnsanlık Cebrail'in Hz. Muhammed'le buluşup onun gönlüne Kur'an'ın ilk ayetlerini nakşettiği o gece, iyiye, güzele ulaşma yolunda binlerce yılda başaramayacağı bir gelişmeyi, ilerlemeyi işte o bir gecede kazanmıştır.

4. O gece görevli melekler ve ölü kalplere hayat bahşeden vahiy meleği Kutsal **Ruh** Cebrail, **Rab'lerinin izniyle**, buna yönelik **tüm buyrukları yerine getirmek için yeryüzüne inerler.**

5. İşte bunun içindir ki, Muhammed (s)'in ömründe bir kez yaşadığı bu Kadir Gecesinin yıldönümü olarak müminlere armağan edilen, fakat Ramazan Ayı'nın geceleri arasına gizlenerek bir ay içine serpiştirilen ve her yıl Ramazan Ay'ı boyunca "Kur'an geceleri" olarak değerlendirilmesi gereken **bu gece**, insanlık için bir kurtuluş fırsatı, **bir esenlik müjdesidir; tâ** meleklerin bir sonraki Kadir gecesine dek müminlerle vedalaşacağı **şafak vaktine kadar.**

98. BEYYİNE SÛRESİ

Hicretten hemen sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen ve Kur'an'a işâret eden “Beyyineh: açık delil, kanıt” kelimesinden almıştır. 8 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. İster Kitap Ehli olarak bilinen Hristiyanlar ve Yahudiler olsun, **isters e** âhireti, Peygamberleri ve kutsal kitapları inkâr eden **müşrikler olsun**, Allah hakkında yanlış düşüncelere kapılarak **inkâra saplananlar, kendilerine apaçık bir delil gelmedikçe** ve içine saplandıkları bâtil inancın yanlışlığını gözler önüne seren apaçık bir delil önlerine konmadıkça, durumlarını değiştirecek, zulüm ve inkârdan **vazgeçecek değillerdi**.

2. O apaçık delil, **Allah tarafında n** gönderilen ve hiçbir tahrifâta uğramamış **tertemiz sayfeler okuyan** ve böylece insanlığı doğru yola davet eden **bir Elçidir**.

3. Elçinin tebliğ ettiği bu sayfeler **içinde**, insanı dünya ve ahirette kurtuluşa ulaştıran **dosdoğru hükümler** Allah'a teslimiyet ve kulluğun mükemmel ilkeleri **vardır**. İşte bu özellikleri barındıran apaçık bir belgeyi yani, Kur'an'ı Allah'ın Rasulü ile o insanlara götürmezsiz onların iman etmelerini, hakka yönelmelerini bekleyemezsiniz.

4. Ama ne var ki, **kendilerine** kutsal **Kitap emânet edilmiş olan** ve Son Peygamber zuhûr eder etmez ona iman edeceklerini öne süren Yahudi ve Hrist iyanlar, **asıl kendilerine bu apaçık delil geldikten sonra** —Tevrat ve İncil'in müjdelediği Son Elçiye inkâr ed erek— inanç birlikteliklerini bozup hak dinde **ayrılık çıkardılar**.

5. Oysa onlara, **tertemiz bir inançla bir tek Allah'a yönelerek** ve her konuda O'nun hükmüne boyun eğerek **yalnızca O'na kulluk etmeleri, namazı dosdoğru kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti; işte budur**, insanı kurtuluşa iletecek **dosdoğru din!**

Öyleyse;

6. İster Kitap Ehli olarak bilinen Hristiyanlar ve Yahudiler, **isterse** âhireti, Peygamberleri ve kutsal kitapları tümüyle inkâr eden **müşrikler olsun**, Kur'an ile uyarıldıkları hâlde **inkârda diretenler, sonsuza dek cehennem ateşine mahkûmdurlar. İşte onlar, yar atıkların en kötüsüdürler!**

7. Âyetlerime iman eden ve bu imana yaraşır dürüst ve erdemlice bir hayat ortaya koyanlar ise, yaratıkların en iyisidirler.

8. Onların Rableri katındaki ödülleri, ağaçlarının altından ırmaklar çağıldayan ve sonsuza dek içinde yaşayacakları ebedî huzur ve mutluluk diyarı olan Adn cennetleridir. Allah onlardan hoşnut olmuş, onlar da O'ndan hoşnut olmuşlardır. İşte, Rabb'lerine saygı gösterenlerin mükâfâtı budur!

99. ZİLZÂL SÛRESİ

Bu sûrenin konusu ve üslubundan, Mekke’de nazil olduğu anı aşılırmaktadır. Adını, “yeryüzünün büyük bir sarsıntıyla sarsılacağıının” anlatıldığı birinci ayetinden almıştır. “Zelzele” adıyla da bilinen sûre, 8 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan; uyan artık gaflet uykusundan! Çünkü bu hayat ebediyen böyle sürüp gitmeyecek, şu içinde yaşadığın evren bir gün yok edilecek ve ardından, yaptıklarının hesabını vermek üzere Rabb’inin huzuruna çıkarılacaksın! Ne zaman mı?

- 1. Yeryüzü, müthiş bir depremle arka arkaya sarsıldığı;**
- 2. Toprak, bağrındaki ölü bedenleri dışarıya fırlattığı;**
- 3. Ve mezarından fırlayan insan, büyük bir dehşet ve şaşkınlıkla, “Aman Allah’ım, buna ne oluyor?” dediği zaman!**
- 4. İşte o Gün yeryüzü, üzerinde yaşanmış olan tüm olayları bir bir anlatacaktır.**
- 5. Çünkü Rabb’in, ona böyle yapmasını emretmiştir.**
- 6. O Gün bütün insanlar, ya ptıkları iyilik ve kötülükleri kendilerine gösterilmek üzere, gruplar hâlinde Rablerinin huzuruna çıkacaklar.**
- 7. İşte o anda, her kim zerre kadar iyilik yapmışsa, onun mükâfâtını görecektir,**
- 8. Ve her kim de zerre kadar kötülük yapmışsa, onun cezasını görecektir.**

Allah’ın Elçisi buyurdu ki: “Ö yleyse, kendinizi cehennem ateşinden koruyunuz; bir parça hurmayla, güzel bir sözle bile olsa!”

100. ÂDİYÂT SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Asr sûr esinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “el Âdiyât: Hızla koşan binek atları” kelimesinden almıştır. 11 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Andolsun, insanın doyumsuz arzu ve ihtirâslarını anlatan **o nefes nefese koşan, binek atlarına**

2. Ve kayalara çarpan tırnaklarıyla, karanlıkta **kıvılcımlar saçan,**

3. Derken, gün doğarken bir beldeye **baskın yapan,**

4. Ve bir anda tozu dumana katarak,

5. Sağa sola kaçışan asker, kadın ve çocuklardan oluşan topluluğun tam **ortasına dalan** binek atlarına yemin olsun ki,

6. Gerçekten insan, Rabb’ine karşı pek nankördür.

7. Ve bizzat kendisi de buna şâhittir. Rabb’inin yol göstericiliğinden uzaklaşarak yoldan çıkan insan ruhu, tıpkı binek atları tems ilinde işâret edildiği gibi sonu gelmeyen ihtirâs lar peşinde koş up duracak, vahyin kontrolünden çıkarak bencil arzuların ve çılgınca ihtirâs ların kölesi olacak, böylece, şaşkın toz bulutlarının ve sapık iştahların körleştirdiği zindanlarda bocalayacak ve hiçbir zaman gerçek huzuru, esenliği bulamayacaktır.

8. Çünkü o, mala ve servete aşırı bir tutkuyla bağlanmıştır.

9. Ama bilmez mi ki, Diriliş Günü, kabrin bağrındaki ölü bedenler dışarıya atıldığı,

10. Ve Hesap Günü, yüreklerde gizlenen düşünceler, niyetler, sevgiler, ihâne tler, kabul ve redler ortaya serildiği zaman,

11. İşte o Gün, geç de olsa anlayacaklar ki, **Rab’leri onların her hâinden haberdardır!**

101. KÂRİA SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında gönderilen bu sûre, adını birinci ayetinde geçen “el-Kâriah: Kapıyı çalan, yürekleri hoplatan, ansızın gelip çarpan” kelimesinden almıştır. 11 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan; uyan artık gaflet uykusundan! Çünkü bu hayat ebediyen böyle sürüp gitmeyecek, çünkü:

1. Ansızın gelip çatan, yürekleri sarsıp yerinden hoplatan, tüm kâinatı yok eden o müthiş olay, o Karia!

2. Hem de, ne müthiş bir olay, o Karia!

3. Bilir misin, neler olacak neler, gelip çatinca o Karia!

4. O Gün insanlar, sağa sola uçuşan kelebeklere dönecek.

5. Ve dağlar, hallaç pamuğu gibi atılmış yünlere benzeyecek.

6. Ve ilâhî adâlet gerçekleşecek: Kimin iyilik tartıları ağır basarsa,

7. İşte o, cennette ebediyen mutlu bir hayat yaşayacak!

8. Ve kimin de iyilik tartıları hafif gelirse,

9. Onun da varacağı yeri, yatağı, kucağına yaslanacağı anası Hâviye olacak! Başka barınacak yeri kalmayacak, Hâv iye denilen Cehennem uçurumunun kucağına atılacak ve alevler saçan bu derin uçurum, onu bir ana gibi sarıp kucaklayacak!

10. Bilir misin, ey insan, nedir bu Hâviye? Gerçi nereden bileceksin? Dinle bak:

11. O, zâlimleri bekleyen kızgın bir ateştir!

102. TEKÂSÜR SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Kevser sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, insanın açgözlülüğ üne dikkat çeken birinci ayetindeki “Tekâsür: çoğaltma yarışı” kelimesinden almıştır. 8 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey dünya hayatının zevk ve sefahatine dalıp Rabb’ini ve O’nun mesajını unutan insan;

1. Daha çok mal, servet, makâm, şöhret elde etme tutkusuna kapıl arak dünyanın gelip geçici zevklerini **çoğaltma yarışı** ve bunlarla birbirinize karşı üstünlük taslama hastalığı, **sizi** öylesine derin bir gaflete düşürdü, insânî ve ahlâkî değerlerden uzaklaştırarak **o kadar oyaladı ki**,
2. Ölüp **mezarı boylayıncaya kadar** bu gaflet uykusundan uyanamıyorsunuz.
3. **Dikkat edin**, büyük bir yanılgı içindesiniz ve bunu **yakında anlayacaksınız**.
4. **Evet, yakında** ne büyük bir aldanış içinde olduğunuzu **anlayacaksınız!** Ama o zaman iş işten geçmiş olacak.
5. **Yoo; şayet** aklınızı kullanıp ilâhî vahye kulak vererek gerçeği doğru kayna ktan ve **kesin olarak bilmiş olsaydınız**,
6. Zâlimleri bekleyen **cehennemi** daha bu dünyada, iman, akıl ve bilinç gözüyle **görecek** ve bu tavrınızdan vazgeçecektiniz!
7. Fakat bugün görmezlikten gelseniz bile, **o n u** Mahşer gününde **gözlerinizle apaçık göreceksiniz!**
8. **Ve o Gün**, size bahşedilen **her nîmetten sorguya çekileceksiniz!**

I 03. ASR SÛRESİ

Mekke döneminin henüz başlarında, İnşirah sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “el-Asr: Çağ, devir, asır, tarih, zaman” kelimesinden almıştır. 3 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Akıp gitmekte olan zamana, **asra andolsun ki,**

2. **İnsanoğlu gerçekten ziyandadır!** Ve insanlık tarihi buna şahittir.

3. **Ancak** Allah’a ve âhiret günün e **iman eden**, bu imana yaraşır **güzel ve yararlı davranışlar ortaya koyan, birbirler i n e hakkı** hukuku, adâleti, doğruyu ve gerçeği **öğütleyen ve** zulme karşı verdikleri mücâdelede **birbirlerine** güç ve cesaret vererek, bu yolda karşılaşacakları zorluk ve sıkıntılar karşısında ümitsizliğe kapılmadan, yılgınlığa düşmeden **direnmeyi öğütleyenler müstesna.** İşte yalnızca bunlardır, hüsrandan kurt ulup —dünyada ve âhirette— kurtuluşa erecek olanlar.

I04. HÜMEZE SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Kıyâmet sûresinden sonra indirilmiştir. Adını, birinci ayetinde geçen “Kaş göz işâretleriyle insanları alaya alıp küçümseyenler, anlamına gelen Hümeze” kelimesinden almıştır. 9 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. İftira, dedikodu ve gıybet yaparak insanları **çekiştiren**; kaş-göz işâretleriyle onları aşağılayıp **alaya alan her küstahın vay hâline!**
2. Hiç durmadan **servet yığan**, yığdıklarını **sayıp duran** her zalimin! Öyle büyük bir aldanış içindedir ki o;
3. **Malı mülkü, kendisini sonsuza dek yaşatacak sanır.**
4. **Hayır, asla!** Çünkü o, cehennemde **Hutame’ye** atılacaktır!
5. **Bilir misin, nedir bu Hutame?**
6. **Allah tarafından tutuşturulmuş bir ateştir!**
7. **Tâ gönüllere işleyen** korkunç bir ateş!
8. **İşte bu ateş, onların üzerine kilitlenecek,**
9. Ve sonsuza dek azap içinde kalacaklar; **yüksek sütunlar arasında**, çelik prangalarla bağlanmış bir hâlde!

105. FÎL SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Kâfirûn sûresinden sonra indirilmiştir. Kâbe'yi yıkmak üzere gelen “Fil Ordusunun” fecî âkıbetini anlattığı için bu adı alan sûre, 5 ayettir.

Hicretten 50 yıl kadar önce, Miladi 570 yılında, Yemen valisi Ebrehe komutasında güçlü bir ordu, Kâbe'yi, Allah'ın Evini yıkmak amacıyla yola çıktı. Fillerle takviye edilmiş bu “süper” ordu henüz Mekke'ye yaklaşmıştı ki, kıyâmete kadar gelecek bütün insanlara ibret dersi olan şu muhteşem mucizevî olay gerçekleşti:

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insan; **bilmez misin, Rabb'in fil ordusuna neler yaptı?**
2. **Onların** sinsi entrikalarını, hâince **plânlarını başlarına geçirmedi mi?**
3. Şöyle ki; **üzerlerine sürüler hâlinde azap kuşları gönderdi.**
4. İlâhî kudret tarafından özel olarak gönderilen bu kuşlar, **onların başlarına, pişmiş çamurdan** yapılmış tuğla gibi sert ve öldürücü **taşlar yağıdırıyorlardı.**
5. **Ve böylece** Allah **onları**, kurtlar, b öcekler tarafından **yenilerek** delik deşik edilmiş **ekin yapraklarına çevirdi.**

O hâlde, ey müminler; zâlimlerin o görkemli orduları, o müthiş silahları gözünüzü korkutmasın; siz bu yolda mücâdele verirken üzerinize düşeni yapar ve Rabb'inizin himayesine sığınırırsanız, dün Kâbe'sini koruyarak mazlum ve çaresiz kullarına yardım eden Allah, elbette size de yardım edecek ve nurunu tamamlayacaktır!

Ve siz, ey Kureyşli inkârcılar ve onlarla aynı zihniyeti paylaşan benzer zâlimler! Fil Ordusunun başına gelenlerden ibret alın da, yaptıklarınızın yanınıza kâr kalmayacağını, ilâhî adâletin eninde sonunda yakanıza yapışacağını bilerek ayağınızı denk alın!

I 06. KUREYŞ SÛRESİ

Bu sûre, Mekke döneminin başlarında, Tîn sûresinden sonra indirilmiştir. Refah ve huzur içinde yaşamak isteyen bütün toplumlara canlı bir örnek ve sembol olarak, Kureyş kabîlesine bahşedilen nîmetlerden söz edildiği için bu adı almıştır. 4 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey Kur'an'ın ilk muhatabı olan Araplar; özellikle de, Hz. İbrahim'in kuşsal bir miras olarak emânet ettiği Kâbe'nin komşuları olan Kureyş kabîlesi, dinleyin:

1. Allah, **Kureyş** kabîlesinin huzur ve **güvenliğini sağlamak için**,
2. Özellikle de, Mekke'nin en önemli gelir kaynağı olan kervan ticâreti amacıyla **kışın** sıcak olan Yemen'e **ve yazın** serin olan Sûriye'ye yaptıkları **yolculuklarında onların güvenliğini sağlamak için** Kâbe'yi Fil Ordusunun ve başkalarının saldırısından korumuş ve böylece Arap Yarımadasında Kureyş'in saygınlığını artırarak, Mekke'yi son derece güvenli ve refah seviyesi yüksek bir şehir hâline getirmiştir.
3. **O hâlde**, bu huzur ve güven ortamının sürmesini istiyorlarsa, **bu evin Rabb'ine kulluk etsinler** ve O'nun gönderdiği kulluk sistemini bireysel ve toplumsal hayata egemen kılsınlar.
4. **Onları** bu verimsiz topraklarda **açlıktan** kurtarıp **doyuran ve Arabistan'ın dört bir yanında terör ve anarşi hüküm sürerken, kendilerini her türlü tehlikeden koruyup güvene kavuşturan** yüce Allah'a kulluk etsinler ki, toplumsal felâketlerden, anarşiden, siyâsî, ek onomik, ahlâkî ve kültürel yozlaşmadan korunabilsinler; böylece, mutlu ve huzurlu bir toplumun temelini atarak, hem dünyada, hem de âhirette kurtuluşa erişebilsinler.

107. MÂÛN SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Tekasür sûresinden sonra indiri lmiştir. Adını, son ayetinde geçen “Mâûn: Küçük bir yardım, zekât” kelimesinden almıştır. 7 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey insan! Görünüşte namazını kılan, ibâdetlerini yerine getiren fakat ahlâksız, kişiliksiz, saygısız ve merhametsiz tavırlarıyla cenneti, cehennemi ve **hesabı yalanlayanın** kim olduğunu **bilir misin?**

2. **İşte odur, yetimi itip kakan.**

3. **Ve yoksulu doyurmaya** gayret göstermeyen, insanları böyle iyiliklere **teşvik etmeyen.**

4. **Öyleyse, yazıklar olsun böyle namaz kılanlara!**

5. **Kıldıkları namazın** ruhundan, amaç ve hedefinden habersiz, ibâdetin kişiye kazandırdığı üstün ahlâkî vasıflardan **gâfil olan,**

6. İnsanları aldatmak için ibâdeti gösteri hâline getireren veya Allah’tan başkalarını memnun etmek için ibâdet ederek **gösteriş yapan,**

7. **Ve** en ufak bir iyiliğe, **yardıma engel olan** o sözde “dindarlara” yazıklar olsun!

108. KEVSER SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Âdiyât sûresinden sonra indirilmiştir. 3 ayettir.

Bir insanın değerini, servetinin çokluğu, makamının üstünlüğü, mensup olduğu kabilenin gücü, evlatlarının sayısı gibi dünyevi ölçütlere göre belirleyen inkarcılar, Allah Rasûlü'nü bu gibi özelliklere fazlaca sahip olmadığından küçük görüyorlardı. Onlara göre, bu d eğerlerden yoksun biri Allah tarafından Peygamberlikle onurlandırılmış olamazdı. Üstelik o, yaşad ığı toplumda üstünlük için en önemli değer yargısı olan erkek evladına da sahip değildi. Oğulları vefat etmişti. Ona t âbi olanların da çoğu toplumun batıl ölçülerine göre zayıf ve hor görülen insanlardı. Bu yüzden düşmanları ona, soyu kesik anlamına gelen “ebter” diyorlardı. Bununla Peygamberin hayır ve bereketten yoksun olduğunu, omuzladığı davanın kısa zamanda başarısızlığa mahkum olduğunu kastediyor ve bunu şiddetle arzu ediyorlardı. Oysa Pe ygambere “kevser” verilmişti. Yani ona Kur'an gibi bütün hayır ve bereketlerin kaynağı bahşedilmişti. Ayrıca o, tertemiz bir ahlâka sahipti. Öyleyse o asla ebter olmayacaktı. Onun davası galip gelecek, ümmeti çoğalacak, Allah , onun önünde kimseye nasip olmayan ufuklar ve imkanlar açacaktı. Pe ygambere kin besleyenler yeryüzünden silinerek ebedî azaba göçüp gidecek; o yetim Peygamber ise gönüllerde taht kuracak, anneler çocuklarına onun adını verecek, onun davasına baş koyan milyonlarca insan ona t âbi olacaktı. Hatta ona ebter diyenlerin çocukları ve nesilleri de bu kervana katılacaktı. Ve sonunda öyle de oldu. İşte, onun yaşadığı yüce ahlâka sahip olan, onun öğrettiği Kur'an'ı kendileri için bir yaşam tarzına dönüştüren, onun gösterdiği hedeflere doğru yürüyen herkes, o kevserden bu dünyada nasibini almış demektir. Böylel erini kıyamette “Kevser Havuzu”, cennette ise “Kevser Irmağı” beklemektedir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'immin adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

Ey şanlı Elçi ve ey Elçiyi adım adım izleyen fedâkâr Müslüman! İnkârcıların alaycı sözleri, baskı ve eziyetleri karşısında üzüldüğünü, zaman zaman kend ini çaresiz ve yalnız hissettiğini biliyoruz. Fakat üzülmeye, ümitsizliğe kapılma; çü nkü Rabb'in sana öyle muhteşem bir nîmet vermiştir ki, o nîmetten istifâde ettiğin sürece, en üstün, en güçlü dâimâ sen olacaksın:

1. Gerçekten Biz sana, dünyada her türlü iyiliğin, güzelliğin ve bereketin; âhirette ise ebedî cennet nimetlerinin kaynağı olan bu Kur'an'ı vahyetmekle, insanoğlunun sahip olabileceği en büyük nîmeti, **Kevseri verdik.**

2. Öyleyse, sana bu nîmeti bahşeden Rabb'ine hakkıyla şükretmek için, kulluk ve itaatin rûhî ve bedenî bir ifâdesi olmak üzere, sadece ve sadece O'nun huzuru nda secdeye kapanarak **Rabb'in için namaz kıl ve** malını, canını, çoluk çocuğunu ve tüm varlığını O'nun u ğrunda fedâ etmeye hazır olduğunun göstergesi olarak, ya lınzca O'nun adına **kurban kes!** Eğer bunu başarabilirsen, bu yolda karşına çıkabilecek zorluklara göğüs gererek, yılmadan, ümitsizliğe kapılmadan Kur'an'ı

hayata egemen kılma mücadelesi sürdürübilirsen, sana müjdeliler olsun:

3. İnsanlığı bir tek Allah'a kulluk ve ibâdete çağırmanın için sana kin besleyen ve hakikatin sesini kesmek, Allah'ın nurunu söndürmek için plânlar kuran, iman erlerine karşı amansız savaş başlatan zâlimler var ya; asıl onlardır, eninde sonunda işi bitirilecek, nesli kesilecek, defteri dürülecek ve her türlü hayırdan, güzellikten, ber eketten mahrum kalarak **silinip gidecek olanlar!**

109. KÂFİRÛN SÛRESİ

Mekke döneminin başlarında, Mâûn sûresinden sonra indirilmiştir. Kâfirlere yönelik bir reddiye, onlara karşı ortaya konan bir tavır ve “haberiniz olsun; ben Müslümanım” şeklinde bir ültim atom niteliği taşıdığından bu adı almıştır. 6 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Müslüman! Gerek servet, şöhret, makâm vs. vaadeden, gerek tehditler savuran, gerekse akla gelmez hesaplarla sinsice yaşanan, dinin temel ilkelerinden taviz vermen için sana teklifler sunan inkârcılara seslenerek, bu konuda bütün ümitlerini kırıp, daha ‘pazarlığa’ başlamadan son noktayı koymak için **de ki:**

“Bakın, **ey inkârcılar!**”

2. “**Ben** bir Müslümanım; bir elime Ay’ı, bir elime Güneş’i verseniz bile, **sizin taptığınız** ve beni de kulluğa çağırdığınız o sahte ilâhlara **tapmam!**”

3. “Nitekim, **siz de benim kulluk ettiğim** sonsuz ilim, hikmet, kudret, ad âlet ve merhamet sahibi, eşi ve ortağı olmayan, âlemlerin biricik sahibi, yöneticisi, efendisi, Rabb’i ve İlâhı olan O yüce Kudret’e **kulluk etmiyorsunuz.**”

4. “O hâlde hiç boşuna ümitlenmeyin; **ben sizin taptığınıza** tapmadım, tapmıyorum ve ebediyen **tapacak değilim!**”

5. “Zaten bu inkârcı tavrınızdan vazgeçmediğiniz sürece, siz de asla **kulluk etmeyeceksiniz, benim kul olduğum** yüce Allah’a! Size göre bireysel, toplumsal, ekonomik, siyasal alanlarda Allah’tan başka sözü dinlenecek, kulluk yapılacak nice varlıklar var; benim ise hayat programımı belirleyen Kur’an’ım, izinden yürüyeceğim Peygamber’im var!”

6. “Öyleyse, birbirimizi kandırmayalım, açık ve net konuşalım: Hak ile batıl arasında bir uzlaşma, bir kaynaşma olamaz! **Sizin dininiz size, benim dinim bana!**”

110. NASR SÛRESİ

Hz. Peygamber'e vefâtından birkaç ay önce gönderilen ve dünyadaki elçilik görevinin başarıyla tamamlandığını —dolayısıyla, Rabb'ine kavuşma vaktinin artık geldiğini— bildiren bu sûre, Allah yolunda canla başla mücâdele eden müminlere ilâhî yardımı müjdelemektedir. Adını birinci ayetinde geçen “Nasr: yardım, destek” kelimesinden almıştır. 3 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Peygamber! Çetin mücâdeleler, meşakkatler son ucunda, Allah'ın yardımı gelip de, kâfirlere karşı kesin zafer gerçekleştiği,

2. Ve insanların, Allah'ın dinine akın akın girdiklerini gördüğün zaman,

3. İşte o zaman, sakın övüneyim, gurura kapılayım deme; çü nkü asıl zor imtihân o zaman başlamış demektir. O an, şeytanın seni fitneye düşürebileceği en zayıf anın olacaktır. O hâlde, bu büyük başarının senin marifetin değil, Allah'ın sana bir lütfu olduğu bilinciyle **Rabb'ini** hem kalbinle, hem de söz ve davranışlarınla överek, anıp yücelterek ve O'nun buyruklarını, hükümlerini dâimâ yüreğinde ve gündeminde canlı tutarak, en içten duâ ve yakarışlarla **hamd ile tesbih et ve ne kadar iyilik yapmış olursan ol, yine de kendini kusursuz, mükemmel görme; daha iyiye, daha güzele ulaşabilmek için gayret göster; bunun için, dâimâ O'ndan bağışlanma dile. Hiç kuşkusuz O, her zaman Kendisine yönelenleri rahmetiyle kucaklayan ve tövbeleri kabul edendir.**

III. MESED SÛRESİ

Mekke döneminin henüz başlarında, Fâtiha sûresinden sonra indirilmiştir. İlk nazil olan sûreler arasında yer almaktadır. Adını, son kelimesi olan ve “Hurma lifi nden bükülmüş ip, urgan, kalın h alat” anlamına gelen “Mesed” kelimesinden almıştır. Tebbet ve Leheb adlarıyla da bilinen sûre, 5 ayettir.

Ebû Leheb, Peygamber’in öz amcasıydı. Fakat sahip olduğu güç ve servetiyle kibre kapılarak İslâm çağrısını reddetmişti. Başından beri Peygambere şiddetli muhâlefet göstermiş ve onun çağrısının insanlara ulaşmaması için elinden geleni yapmıştı. Allah k atında üstünlük ölçüsünün mal ve servet değil, ahlâk ve erdemlilik olduğunu ifâde eden İslâm prensibi, onun bu dine düşman olmasının en büyük sebebiydi. Ebû Leheb’in, İslâm’a düşmanlıkta kendisinden hiç de geri kalmayan Ümmü Cemil adında bir karısı vardı. Mekke “sosyet esinin” en parlak simalarından biri olan ve Peygambere duyduğu kin ve öfke yüzünden onun evinin önüne ve geçtiği yollara dikenler atacak derecede azgınlaşan bu kadın, ayrıca, mücevherlerle süslü değerli bir kolyesini Müslümanlara karşı savaşta kullanılmak üzere Kureyş ordusuna hibe etmişti.

Hiz. Peygamber, yakınlarını açıkça uyarma görevini (26 . Şuarâ: 214) alınca, Kâbe’nin h emen yanındaki Safâ tepesine çıkıp her kabîleyi ismi ile çağırarak şöyle seslendi: “Size ‘Şu dağın ark asında düşman askerleri saldırmak üzere bekliyor!’ desem bana inanır mıydınız?” Onlar da “Evet!” diye cevap verdiler, “Çünkü sen hiçbir zaman yalan söylemezsin!” Bunun üzerine Peygamber, “O hâlde, sizi kıyâmet ve âhiret gerçeği ile uyarıyorum!” deyince, dinleyiciler ar asında bulunan Ebû Leheb, “Yazı klar olsun sana, bizi bunun için mi buraya topladın!” diyerek yerden taş-toprak almış, Hiz. Peyga mber’e atarak yüz çevirip gitmişti. Kısa bir süre sonra, bu sûre nazil oldu.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

- 1. Ebu Leheb’in elleri kırılsın** ve kendisi kahrolup gitsin; **zaten** kopkoyu bir inkâr bataklığına saplanarak **kahroldu ya!**
- 2. Ne o** güvendiği malı ve **serveti kurtarabildi onu o** korkunç âkıbetten, **ne de diğer kazandıkları.**
- 3. İşlediği günahlardan dolayı, alevli bir ateşe girecektir o!**
- 4. Bir zamanlar lâf getirip götüren ve Peygamberin yoluna dikenler taşıyan karısı da,** yaptıklarına uygun bir ceza olarak, kendilerini yakacak **odunları sırtına yüklenmiş olarak** kocasına eşlik edecek.
- 5. Hem de gerdanında, —dillere destan kolyesi yerine— hurma liflerinden örülmüş kalın bir halat olduğu hâlde!**

112. İHLÂS SÛRESİ

Mekke döneminin ilk yıllarında gönderilen bu sûre, adı kelime olarak ayetlerinde geçmeyen üç sûreden biridir. İhlâs; dini bâtil inanç ve hurâfelerden, şirk ve küfür bulaşıklarından temizleyerek katıksız/katışıksız hâle getirmek demektir. Kur'an'ın üç temel konusundan birisi olan tevhid ilkesini özetleyen bu sure Hz. Peygamber tarafından Kur'an'ın üçte birine denk görülmüştür. 4 ayettir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb'imın adıyla, O'nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O'nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Müslüman! Hak dinin temeli olan tevhid inancını tüm insanlığa bildirmek üzere de ki: “O Allah'tır, birdir. Kâinatın her zerresinde sonsuz ilim, kudret ve merhametinin tecellîlerini görüp durduğunuz, bu yüzden varlığını öteden beri zaten bildiğiniz, fakat sıfatları konusunda her zaman yanılgıya düştüğünüz O Yüce Yaratıcı; eşi-benzeri ve ortağı olmayan, olması da düşünölemeyen Allah bir tek rabdir, ilâhtır.

2. Allah, Samed'dir. Her şey O'na muhtaçtır, fakat O, hiç kimseye ve hiçbir şeye muhtaç değildir. Tüm canlıları besleyen, terbiye eden, yöneten ve yönlendiren, Kendisine “Kul olmaya” lâyık tek varlık O'dur.

3. Doğurmamıştır, doğmamıştır. O'nun başlangıcı ve sonu yoktur. Ne kendisi başka bir ilâhtan meydana gelmiştir, ne de kendisinden başka bir ilâh zuhur etmiştir. Doğmak ve doğurmak, âciz ve muhtaç varlıkların özelliğidir; oysa Allah tam ve mükemmeldir, her türlü âcizlikten, noksanlıktan uzaktır, yücedir.

4. Hiç kimse ve hiçbir şey, ne zâtında, ne de sıfatlarında **O'na denk değildir.** Kudret O'nundur, yücelik O'nundur, büyüklük O'nundur. Emrine itaat edilecek, hükmüne boyun eğilecek tek otorite O'dur.”

113. FELAK SÛRESİ

Konu ve üslup bakımından birbirlerine oldukça benzeyen ve Hz. Peygamber tarafından “Muavvizeteyn: Allah’ın himayesine ulaştıran ikili” olarak adlandırılan Felak ve Nas sûreleri Mekke döneminin ilk yıllarında indirilmiştir.

5 ayetten oluşan Felak sûresi, adını birinci ayetinde geçen “Felak” kelimesinden almıştır. Şafak, sabah, tan ağarma vakti gibi kelimelerle çevrilebilen felak; tohumun çatlamasının ardından ağacın; yumurtanın kırılışının ardından muhtelif hayvan türlerinin; karanlığın parçalanışının ardından aydınlığın doğuşu gibi bir kırılma, çatlama, patlama, yarılma sonrasında ortaya çıkan yeni bir oluşumu, doğumu anlatır. Mecazi olarak da, insanı bunaltan bir sıkıntı, dert, acı ve kederin ardından gelen sevinç ve rahatlık halini veya zihnin ve vicdanın duçar olduğu keşmekeşin ardından doğan manevi aydınlanmayı ifade eder.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Müslüman! Tehlikelerle dolu şu hayat yolculuğunda, insanlığı dünyada ve âhirette kurtuluş yolunu göstermek üzere **de ki:**

“**Ben, felakın Rabb’ine sığınırım.** Gönderdiği Kur’ân sayesinde inkâr ve cehâlet karanlıklarını paramparça eden, böylece aklımı ve gönlümü iman ve Kur’ân nuruyla aydınlatan yüce Rabb’imin benim için belirlediği kulluk sistemini bireysel ve toplumsal hayatıma egemen kılarak O’nun himayesi altına girerim. Bunun için:

2. O’nun yarattığı şeylerin şerrinden O’na sığınırım. O’nun yarattığı ve kullanılış amacına göre, hem hayır hem de şer olabilecek bütün varlıkları, O’nun tâlimatları doğrultusunda, O’nun isteğine uygun bir şekilde kullanarak dünya ve âhiret tehlikelerinden korunurum.

3. İnsanlığın başına bir kâbus gibi çöken inkâr ve cehâlet karanlığının şerrinden O’na sığınırım. Gerek bâtıl ideolojilerle, gerek din adına uydurulan bidat ve hurâfelerle yıkıma uğratılan gönüllerin yeniden iman nuruyla aydınlanması için “Kur’an eğitimi”ne başlayarak, zihinleri uyuşturup felç eden her türlü bağınazlığa, cehâlete, hurâfeye karşı O’na sığınırım.

4. Düğümlere üfleyen büyücülerin şerrinden O’na sığınırım. Cincilik ve benzeri safsatalarla halkı aldatan; birtakım yaldızlı kelimelerle insanların gözünü boyayarak gerçekleri çarpıtan; şeytânî taktiklerle kitleleri uyutarak hakkı bâtıl, bâtılı hak göstermeye çalışan “büyücülerden” O’na sığınırım.

5. Ve kıskançlığının etkileri ortaya çıkmaya başladığı zaman, kıskancın şerrinden Allah’a sığınırım. Kin, haset, kıskançlık, çeke memezlik gibi her türlü ahlâki zaafılara düşmekten ve böyle

kimselerin şerrine uğramaktan O'na sığınırım.

114. NÂS SÛRESİ

Mekke döneminin ilk yıllarında, Felak sûresinin hemen peşinden nazil olmuştur. Adını, ayetlerin sonunda tekrar edilen “en-Nâs: İnsanlar” kelimesinden almıştır. 6 ayettir.

Bir önceki sûrede, kendilerinden Allah’a sığınmamız gereken kötülükler tanıtılmıştı. Burada ise, kendisine sığınmamız gereken Allah’ın Rab, Melik, İlâh olduğu anl atılıyor ve bütün kötülüklerin kaynağı olan insan ve cin “şeytan”larına işâret ediliyor.

Rabb; terbiye eden, yetiştiren, eğiten, hayatın programını yapan yetkili varlık demektir. Buna göre insanın yaptığı şeyleri ona yaptırtan, yapmadıklarını da yaptırtmayan güç onun rabbidir.

Melik; hükümdar, kral, padişah demektir. Bu kelimenin kökünde, sahip ve hakim olma anlamı vardır. Varlık O’nun olduğu için, varlık üzerinde yönetim hakkı da O’nundur.

İlâh; kulluk ve itaate lâyık kutsal varlık, yani tanrı demektir.

Allah, insanların yegane Rabb’i, Melik’i, İlâh’ı olduğundan O’ndan başka hiçbir varlığa kulluk edilememeli, dünya ve ahiret saadeti için yalnızca O’nun hükümlerine itaat edilmeli ve yalnızca O’na sığınmalıdır.

Rahman ve Rahim olan Allah’ın Adıyla!

Beni yoktan var edip üstün yeteneklerle donatan ve kulluk göreviyle yeryüzüne göderen sonsuz şefkat ve merhamet sahibi yüce Rabb’imin adıyla, O’nun verdiği güç ve yetkiye dayanarak ve yalnızca O’nun adına okuyor, söylüyorum:

1. Ey Müslüman! Dünyada ve âhirette kurtuluşa ulaşabilmek için Yaratıcıya nasıl yakarmanız gerektiğini öğretmek üzere, kendi benliğine ve tüm insanlığa seslenerek **de ki:**

Bakın, ey insanlar! **Sığınırım ben; insanların Rabb’ine;** onları besleyen, terbiye eden, yetiştiren, yöneten, yönlendiren ve koruyan Allah’a.

2. İnsanların mutlak Hükümdarına!

3. Tüm varlıklara hükmeden, her şeyi kontrolü ve otoritesi altında bulunduran, kulluk ve ibâdete lâyık olan biricik İlâh’a, **insanların İlâhına!**

4. O sinsi şeytanın şerrinden ki,

5. Türlü taktik ve yöntemlerle hakkı bâtıl, bâtılı hak göstermeye çalışarak **insanların kalbine kötü düşünceler fısıldayıp durur.”**

6. Zannedildiği gibi onlar sadece “cin şeytanlarından” ibaret değildir: bu şeytanlığı yapanlar

Hem cinlerden, hem insanlardandır.”

Allah’ın Elçisi, Muhammed (s) her gece yatağına girdiğinde avu çlarını birleştirir ve İhlâs, Felak ve Nâs sûrelerini okuyup avuçlarına üfler, sonra da ellerini vücudunun ulaşabildiği her tarafına sürer ve bunu üç kez tekrarlar.